

इति विष्णुं नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

पञ्चमस्तथा साधनीं स्वर्णिं चतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं
अथ चतुर्दशीं चतुर्दशीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

यन्मिच्छाति भद्रं तं त्रिंशत् कुरुतां चामुखं
कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं
अथ चतुर्दशीं चतुर्दशीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं
अथ चतुर्दशीं चतुर्दशीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं
अथ चतुर्दशीं चतुर्दशीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

इति नाम्नां चैतुःसप्तमीं कुरुतां चामुखं

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૩૧૨૩ કિંમત ૪૮૦.

ગ્રંથનામ કૃષિનું ભાગુલર

વર્ગિક પૃ ૪૫૪ : ૨૫૨૫

ફ્રવપિનું બાણુતર સતુમના કરદા સાથનું.

બાજધરણા સાથની ફ્રવપિ અને સતુમના કરદા સાથની ફ્રવપિ
એમ બુદ્ધી બુદ્ધી કાંય-કંઈ મતલબે ?

રૂવાન માટે બહેદીનો શું બાણી શકે, શું નહિ.

યથોજદાઞ્ચેગરેને અમુક કીયા કરવાનો અધીકાર
કાંય-શાને લીધે ?

કીયાની જરૂર કાંય ? રૂવાનના ગુજર્યા પછી ગેતીનાં આકર્ષણમાંથી
છોડવવાની કીયા તે બાજ-ફ્રવપિ-આફ્રીન્ગાન-સતુમનો અખંડ સીલસીલો.

રૂવાનને પોતાનાં ગુજરેલાં તનુના અનાસરોની ખેતી કરવા માટે મદદ
કરતી કીયા અહિંયાં સમજાવેલી કીયાઓ બુદ્ધી રીતની છે તેનો ફરક.

ફરવરદીન યશત : તેનો તરજુમો—તાલીલ.

ફ્રવપિની ફીલસુફીનો અખંડ ખ્યાલ.

અખનાર :

ડૉ. ફરામરોઝ સોરાબજી ચીનીવાલા, ઓફિયેલ્મીક સરજન,
બી. એ., એલ. એમ. એન્ડ એસ.,

—(૦)—

છપાવી પ્રગટ કરનાર :

પારસી વેજીટેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી,
નોબલ ચેમ્બર્સ (બી), પારસી બજાર. કોટ. મુંબઈ.

(સર્વ હક્ક સ્વાધીન)

૧૩૧૦. ય. ઝ.] - [ઈ. સ. ૧૯૪૧.

કીંમત રૂ. ૪-૮-૦

ક્રવપિ સતુમના કરદા સાથે— ગુજરૈલાં જવાનની નૈયતે ભણવા માટે.

યથા ૨. અર્થેમ ૧.

અ નામે દાદાર, અ નામે યજતે દાદગર,

અ નામે યજદ, અક્ષાયન્દેહ, અક્ષાયશગરે મેહુરમાન.

ખનઝાંથ્ર અહુરહે મજદાઝા. અર્થેમ વોહૂ ૧.

(ખીસ્તા પદ્યુ)

પ નામે-છ યજદાંન અહુરમજ્દ ઝાંદાઝે અવજ્જૂની, વર્જ
ખૌરેહ અવજ્જયાદ; (ગાથાના પાંચ દહાડા આ જગ્યાએ નીચેનું ધ્રુતોટ
એકનું ભણતર કમેરવું) અરદાફવશ ખેરસાદ. અજ્જ હુમા વનાહ
પતેત પશેમાનુમ; અજ્જ હુર્વસ્તીન દુશ્મન દુજ્જખત દુજ્જવરશ,
મૈમ પ ગેતી મનીદ, ઝાંઝેમ ગોકૂત, ઝાંઝેમ કદ્દ, ઝાંઝેમ
જસ્ત, ઝાંઝેમ ખૂન્ ખૂદ ઝસ્તેદ. અજ્જ ઝાંન્ વનાહ મનશની
ગવશની કુનશની, તની રયાની, ગેતી મીનાઝાંની, ઝાંઝે અવાખશ
પશેમાન્ પ સે ગવશની પ પતેત હોમ.

(કુશાદે પદ્યુ) ખનઝાંથ્ર અહુરહે મજદાઝા; તરોઇદીતે
અંધ્રોહે મઝ્ઝ્યેકેશ. હુમ્ઝયા-વરશાંમ હ્યત વસ્તા ફેરવોતેમૈમ.
સ્તઝાંમિ અર્થેમ. અર્થેમ વોહૂ ૩.

ક્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રીશ વીદઝેવો અહુર-હઝેષો
(જે ગેહ હોય તે પદે) કસસ્તયઝેચ; અહુરહે મજદાઝા રઝેવતો
ખરેનંધ્રઉહતો, અમૈષનાંમ સપેન્તાનાંમ, (ગાથાના પાંચ દહાડા આ
જગ્યાએ નીચેનું ધ્રુતોટ એ નું ભણતર કમેરવું) અપાડિનાંમ ક્રવપિનાંમ
ઉધ્રનાંમ અધવિથૂરનાંમ, પઝાંધ્રો-હઝેષનાંમ ક્રવપિનાંમ,
નખાનજદિશ્તનાંમ ક્રવપિનાંમ, ક્ષનઝાંથ્રયસ્નાધ્ય વહુમાધ્ય ક્ષનઝાં-
ઝાધ્ય કસસ્તયઝેચ, યથા અહૂ વધ્રો જઝાંતા ફા મે ઝૂતે, અથા
રતુશ અપાતચિત્ હ્ય કા અપવ વીદવાઝો ઝઝાંતૂ.

૧ ગેહ ગાથાબ્યાં અહુનવદ ગેહ, ઉશ્તવદ ગેહ, સપેન્તામદ ગેહ. વોહુક્ષ
ગેહ, વહિસ્તોઇશ્ત ગેહ, ગેહ ગાથાબ્યાં.

૨ ગાથાબ્યાં સપેન્તાબ્યાં રતુક્ષાબ્યાં અપઝાનિબ્યાં, અહુનવધ્યાં
ગાયયાઝા, ઉશ્તવધ્યાં ગાયયાઝા. સપેન્તામદ્યેકશ ગાયયાઝા, વોહુક્ષ-
યાઝા ગાયયાઝા, વહિસ્તોઇશ્તોઇશ ગાયયાઝા.

અહુરેમ મજદાંમ રએવન્તેમ ખરેનંધઉહુન્તેમ યજમમદે; અમૅષા રપેન્તા હુક્ષત્રા હુદાઓંધહે યજમમદે. (ગાથાનાં પાંચ દહાડા આ જગ્યાએ નીચેનું કુટનોટ ત્રણનું બણતર ઉમેરવું.)

અપાઉનાંમ વંધઉહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ કવપથે રત્તઓમિ જળથેમિ ઉકુથેમિ.

યજમમદે ન્માન્યાઓ વીસ્યાઓ જન્તુમાઓ હપ્થુમાઓ જરથુશત્રોતેમાઓ.

*વીરપનાંમ્ય આઓંધહાંમ પઓંધસ્યનાંમ કવપિનાંમ ઇદ યજમમદે, કવપીમ અવાંમ યાંમ અહુરહે મજદાઓ, મજિશતાંમ્ય વહિશતાંમ્ય સુએશતાંમ્ય, પ્રઓઝ્ઝ દિશતાંમ્ય પ્રથિવશતાંમ્ય હુકરેતેમાંમ્ય, અપાત્ અપનોતેમાંમ્ય.

†અપાઉનાંમ વંધઉહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ કવપથે યજમમદે; યાઓ અમૅષનાંમ રપેન્તાનાંમ, ક્ષએતનાંમ વેરેજિદોધધનાંમ, ઔરજતાંમ અધવ્યામનાંમ, તખમનાંમ આહૂધસ્યનાંમ, થોધ અધથેજધહે અપવનો.

હપઓંધસ્યનાંમ હએષનાંમ, પઓંધસ્યનાંમ સાસ્નો-ગૂષાંમ, ઇદ અપઓનાંમ અપઓનાંમ્ય, અહૂમ્ય હએનાંમ્ય બઓંદસ્ય ઉર્વાનંમ્ય કવપીમ્ય યજમમદે, થોધ અપાધ વઓંનરે. જીઉશ હુદાઓંધહે ઉર્વાનંમ યજમમદે, થોધ અપાધ વઓંનરે. †ગથે મરેત્નો અપઓનો કવપીમ યજમમદે. ‡જરથુશત્રહે સિપતામહે ઇદ અપઓનો અપીમ્ય કવપીમ્ય યજમમદે. †કવોઈશ વીરતા-રપહે અપઓનો કવપીમ યજમમદે. xધસત્-વાસહે જરથુશત્રોધશ અપઓનો કવપીમ યજમમદે.

૩ ગાથાઓ રપેન્તાઓ રતુક્ષત્રાઓ અપઓનીશ યજમમદે, અહુનવધતીમ ગાથાંમ અપઓનીમ અપહે રતુમ યજમમદે, ઉશતવધતીમ ગાથાંમ અપઓનીમ અપહે રતુમ યજમમદે, રપેન્તા મર્દન્યુમ ગાથાંમ અપઓનીમ અપહે રતુમ યજમમદે, વોહુક્ષત્રાંમ ગાથાંમ અપઓનીમ અપહે રતુમ યજમમદે, વહીસ્તોઈસ્તીમ ગાથાંમ અપઓનીમ અપહે રતુમ યજમમદે.

કવરદીન યશત ક્રકરો ૨૧. *કવરદીન યશત. ક્ર. ૮૦.

†કવરદીન યશત ક્ર. ૮૨. ‡કવરદીન યશત ક્ર. ૧૪૯.

*કવરદીન યશત ક્ર. ૮૭. †કવરદીન યશત ક્ર. ૮૮.

‡કવરદીન યશત ક્ર. ૯૬. xકવરદીન યશત ક્ર. ૯૮.

‡નખાનજદિશ્તનાંમ ઇદ અપઝાનાંમ અપઝાનિનાંમચ
અહૂમચ દુએનાંમચ અઝાદસચ ઉવર્નિમચ ક્રવષીમચ યજમઇદ,
થેઇ અપાઇ વઝાનરે; મત્ વીરપાળથે અપઝાનિળથે ક્રવ-
ષિળથે, યાઝો ધરીરિથુષાંમ અપઝાનાંમ, યાઝોસચ જવન્તાંમ
અપઝાનાંમ, યાઝોસચ નરાંમ અજ્ઞતનાંમ ફેષો-વૈરંથાંમ
સઝાપ્યન્તાંમ.

ઇદ ધરિસ્તનાંમ ઉવર્નિ યજમઇદ યાઝો અપઝાનાંમ
ક્રવષયો. વીરપનાંમ અહૂમચ નખાનજદિશ્તનાંમ પરધરિ-
સ્તનાંમ અએથપઇતિનાંમ અએથુચનાંમ નરાંમ નાધરિનાંમ ઇદ
અપઝાનાંમ અપઝાનિનાંમ ક્રવષયો યજમઇદ.

વીરપનાંમ અએથપઇતિનાંમ અપઝાનાંમ ક્રવષયો યજમ-
ઇદ. વીરપનાંમ અએથુચનાંમ અપઝાનાંમ ક્રવષયો યજમઇદ.
વીરપનાંમ નરાંમ અપઝાનાંમ ક્રવષયો યજમઇદ. વીરપનાંમ
નાધરિનાંમ અપઝાનિનાંમ ક્રવષયો યજમઇદ.

વીરપનાંમ અપેરંનાયુકનાંમ દહૂમો-કેરંતનાંમ અપઝાનાંમ
ક્રવષયો યજમઇદ. આ-દખુનાંમચ અપઝાનાંમ ક્રવષયો યજમઇદ.
ઉજ દખુનાંમચ અપઝાનાંમ ક્રવષયો યજમઇદ.

‡નરાંમચ અપઝાનાંમ ક્રવષયો યજમઇદ. નાધરિનાંમચ અપ-
ઝાનિનાંમ ક્રવષયો યજમઇદ. વીરપાઝો અપાઉનાંમ વંધઉ
હીશ સૂરાઝો રપેન્તાઝો ક્રવષયો યજમઇદ, યાઝો હુચ ગયાત્
મરેન્ત્ આ-સઝાપ્યન્તાત્ વૈરંથમ્.

(ખીસ્તા પદે) હુમત્ હૂખ્ત હુવરશ્ત; હુમનશની; હુમવશની,
હુકનશની, ઇન દેનુમઇને (ગાથાનાં પાંચ દહાડા આ જગ્યાએ નીચેનું
પુટનોટ ચારનું ભણુતર ઉમેરવું) અદાફિવશ બેરસાદ. [જે ખુશાળી માટે
ઝિન્દે રવાન માટે ભણુતા હોઇએ તો નામચીસ્તીનું નીચલું વાક્ય નહિ પદે પણ
આમ પદે કે “બદુશારમે-અશે ઝિન્દેહ રવાન (ફલાન ખીન ફલાન) બેરસાદ
પજુરફતેએ-અહુરમઝદ વ અમેશાસ્પદાન બાદ, હર્ધયારીહે-વેલાન રસાદ.”
પણ જે ગુઝસ્તે માટે હોય તો આમ પદે કે] નામ ચીશ્તી

‡હરવરદીન યસ્ત ફ. ૧૪૬. § હરવરદીન યસ્ત ફ. ૧૪૫.

૪ ગેહ ગાથાબ્યો અહુનવદ ગેહ, ઉશતવદ ગેહ, રપેન્તોમદ ગેહ, વોહ-
ક્ષમ ગેહ, વહિસ્તોઈસ્ત ગેહ ગેહ ગાથાબ્યો.

અનુશેષ રવાન રવાન-ઈ (જેની નૈયતે પઢે તેનું નામ આએ જગાએ ત્રણ મરતમે લેવું) અએદર યાદ આદ. ફરમાયશને (જેની ફરમાસથી કીયા થતી હોય તેનું નામ લેવું. ખુદ પોતે ભણનાર હોય તો પોતીકું નામ લેવું). માજદયસ્ની ઘેરસાદ ! નીરંગ ફીરોજગર ધાદ; ખુરેષ વેષ દીને માજદયસ્નાં રવા આદ અંદર હકૂતે કેશ્વર. નામ ચિશ્તીહાતર અંદર કામ આદ; હસ્ત શહેરસ્તાન અંદર (જે શહેરમાં પઢે તે શહેરનું નામ આએ ઠેકાણે લેવું) શહેરસ્તાન, પુરી ફીરોજ શાદી આ રામશની, રવાં ખુરેષ ખુજસ્તેષ અવજૂન આદ, અવજૂનતર આદ, ખુરેષ ખુજસ્તેષ આદ; ઇન ફનુમઇને (ગાથાનાં પાંચ દલાડા આ જગ્યાએ નીચેનું કુટનોટ પાંચનું ભણતર ઉમેરવું) અદ્દાફવશ ઘેરસાદ. [જે ખુશાળી માટે જિન્દે રવાન માટે ભણતા હોઇએ તો નામ ચિશ્તીનું નીચલું વાક્ય નહિ પઢે પણ આમ પઢે કે “અદુશારમે-અશો જિન્દેહ રવાન (ફલાન ખીન ફલાન) ઘેરસાદ, પજરફતેએ-અદુરમઝદ વ અમેશાસ્પદાન આદ, હઇયારીહે-વેલાન રસાદ.” પણ જો ગુજસ્તે માટે હોય તો આમ પઢે કે] નામ ચિશ્તી અનુશેષ રવાન રવાન-ઈ (જેની નૈયતે પઢે તેનું નામ આએ જગ્યાએ ત્રણ મરતમે લેવું) અએદર યાદ આદ. ફરમાયશને (જેની ફરમાસથી કીયા થતી હોય તેનું નામ લેવું. ખુદ પોતે ભણનાર હોય તો પોતીકું નામ લેવું). માજદયસ્ની ઘેરસાદ ! કેરા ગાલુ રોજ શહેરચારી, ખીશ (યજ્જશને કદ્-હોમ, દરૂન યસ્ત હોમ) મ્યજ્દ હુમા-રાઇ-નમ અયો-કદ્-હુયા પ ગંજે દાદાર અહુરમજ્દ રયોમંદ ખુરેહો-મંદ અમેશાસ્પદાં ઘેરસાદ ! અએજ જોર નીર તગી અમા-વંદી ફીરોજગરી, ઇન ફનુમઇને (ગાથાના પાંચ દલાડા આ જગ્યાએ

૫ ગેહ ગાથાઓ અહુનવદ ગેહ, ઉશનવદ ગેહ, સ્પે-તોમદ ગેહ, વોહુ-ક્ષત્ર ગેહ. વહિસ્તોઈશત ગેહ.

† કૌંસમાં મુકલા શબ્દો-“ખીશ યજ્જશને કદ્ હોમ, દરૂન યસ્ત હોમ”-એટલા શબ્દો એલદીનોએ નદી ભણવા, અને એએદોખી તે ગુજરનારની યજ્જશને કરી દરૂનની યાજ ધરતે તેનું ‘સનુમ ભણતા હોય તોજ એ વાક્ય પઢી શકે, કારણ કે એ વાક્યનો અર્થજ એ થાય કે હું પોતે તે ગુજરનારની યજ્જશને હમણાં કરી આવ્યો છું અને તેની દરૂનની યાજ પણ ધરી આવ્યો છું.

નીચેનું કુટનોઽ છનું બણતર ઉમેરવું) અઘર્દિશ્વશ યેરસાદ !
 [જો ખુશાળી માટે જિન્દે રવાન માટે બણતા હોમએ તો નામ ચીશ્તીનું નીચલું
 વાક્ય નહિ પઢે પણુ આમ પઢે કે “બહુશારમે-અશો જિન્દેહ રવાન (ફલાન
 ખીન ફલાન) યેરસાદ, પછરફતેએ-અહુરમઝદ વ અમેશારપંદાન બાદ,
 હધયારીહિ-વેહાન રસાદ.” પણુ જો ગુઝતે માટે હોય તો આમ પઢે કે]
 નામ ચીશ્તી અનુશેહુ રવાન રવાન-ધ (જેની નૈયતે પઢે તેનું નામ
 આએ જગાએ ત્રણ મરતએ લેવું) અએહર યાદ બાદ. ફરમાયશને
 (જેની ફરમાસથી કીયા થતી હોય તેનું નામ લેવું. ખુદ પોતે બણનાર હોય
 તો પોતીકું નામ લેવું.) માજૂહયસ્ની યેરસાદ ! એજ હમા
 પદીરફતાર બાદ ! એમારા પાનાધ-કેરદાર નેકી અંદાખતાર,
 અનાધ પધત્યાર દુર-અવાજ-દારતાર અયાફત-બાહુ બાદ. કેરા
 દીગર મ્યજૂહ હુમર મર્દ મ્યજૂહ શાયમ સાખત, એમારા કમ-
 રંજતર આસાન્તર યએની કર્દ યક એજ મા હુમર
 પદીરફતાર બાદ !

નામ ચીશ્તી, અનુશેહુ રવાન, ઝાદાન ફરોખતુમ, મરદાન
 પાશુમતુમ, અશોતુમ રદ ઈ-હુરવેસ્પ દીનયાંન, દીનયોરદારાન,
 યશ્તે-યઝદાન, યશ્ત-ફરોહુર, શહુદ સાહુએ આસ્ને-વીર,
 ઉરઝોસ્ત અસ્તો,

*અનુશેહુ-રવાન રવાન-ધ	અએહર યાદ બાદ.
„ ઝરથુશ્ત્ર સ્પીતમાન અશોફરોહુર	„
„ (એ નામ ત્રણ વાર પઢવું.)	
„ ઝરથુશ્ત્ર પોઉરશસ્પ	„
„ (એ નામ ત્રણ વાર પઢવું.)	
„ હવોવ-ધ-ઝરથુશ્ત્ર	„
„ ઉરવેજ-ધ ઝરથુશ્ત્ર	„

૬ ગેહ ગાયાબ્યો અહુનવદ ગેહ, ઉશ્તવદ ગેહ, સ્પેન્તોમદ ગેહ, વોહુ-
 જમ ગેહ, વહિશ્તોધશ્ત ગેહ ગેહ ગાયાબ્યો.

* આ આખી ટીપમાં દરેક નામની આગમ્ય “અનુશેહુ-રવાન રવાન-ધ”
 શબ્દો ખોલવા અને દરેક નામને છેડે “અએહર યાદ બાદ” શબ્દો ખોલવા.

અનુશીલ-રવાન
રખાન-ઇ

અએદર
યાદ બાદ.

” એરચ-ઇ-ફરીદુન	”
” મહેર-અનએાશ-અરપંદીઆર	”
” તુસ-આઝર-અરપંદીઆર	”
” આદર-ફરઝ-અરપંદીઆર	”
” અરપંદીઆર-ઇ-ગુશ્તારપશાહ	”
” પેશાતન-ઇ-ગુશ્તારપશાહ	”
” ફરીવર્દ-ઇ-ગુશ્તારપશાહ	”
” બાનુ હો માય-ઇ-ગુશ્તારપશાહ	”
” બાનુ કેતાયુન-ઇ-ગુશ્તારપશાહ	”
” કએ ગુશ્તારપશાહ-ઇ-કએ લોહારાપશાહ	”
” બસ્તુર-ઇ-ઝરીર	”
” ઝરીર-ઇ-કએ લોહારાપશાહ	”
” શીદરપ-ઇ-કએ લોહારાપશાહ	”
” અરદશીર-ઇ-કએ લોહારાપશાહ	”
” કએ લોહારાપશાહ-ઇ-કએ અરવંદ	”
” બાનુ તનાઝ-ઇ-કએ અરવંદ	”
” કએ અરવંદ-ઇ-કએ અર્શી	”
” કએ અર્શી-ઇ-કએ અપીવેહ	”
” કએ પીસન-ઇ-કએ અપીવેહ	”
” કએ વીઆર્શી-ઇ-કએ અપીવેહ	”
” કએ ખુરૂ-ઇ-કએ શ્યાવર્ષ	”
” કએ શ્યાવર્ષ-ઇ-કએ કાઉસ	”
” ફરીબોર્જ-ઇ-કએ કાઉસ	”
” કએ કાઉસ-ઇ-કએ અપીવેહ	”
” કએ અપીવેહ-ઇ-કએ કોબાદ	”
” કએ કોબાદ-ઇ-ઉઝવ તુમારપ	”
” ઉઝવ તુમારપ-ઇ-ફરીદુન	”
” ફરીદુન-ઇ-આથબ્યાન	”
” પુર ગાવ-ઇ-આથબ્યાન	”

અનુસૌહ-રવાન
રવાન-ઇ

અએદર
યાદ બાદ.

” નથોક-ગાવ-ઇ-આથવ્યાન	”
” સઓક-ગાવ-ઇ-આથવ્યાન	”
” ઓર-ગાવ-ઇ-આથવ્યાન	”
” કેરદાર-ગાવ-ઇ-આથવ્યાન	”
” રયાહ-ગાવ-ઇ-આથવ્યાન	”
” રપેત-ગાવ-ઇ-આથવ્યાન	”
” છફર-ગાવ-ઇ-આથવ્યાન	”
” રમક-ગાવ-ઇ-આથવ્યાન	”
” વનો-ફવરન-ઇ-આથવ્યાન	”
” આથવ્યાન-ઇ-વીવંધહાન	”
” બીઝન-ઇ-ગેવ	”
” બાનુ ગોશરપ-ઇ-ગેવ	”
” ગેવ-ઇ-ગુદઝ	”
” રેહામ-ઇ-ગુદઝ	”
” બહુરામ-ઇ-ગુદઝ	”
” ગુદઝ-ઇ-કેશવાદ	”
” કેશવાદ-ઇ-કારન	”
” કારન-ઇ-ગાવે	”
” ગાવે આહનગર	”
” આદરબુર્ઝન-ઇ-ફરામઝ	”
” સામ-ઇ-ફરામઝ	”
” તુબારે-ઇ-ફરામઝ	”
” જેહાંબક્ષ-ઇ-ફરામઝ	”
” ફરામઝ-ઇ-ફરતમ	”
” તૈમુર-ઇ-બરજો	”
” જેહાંસુઝ-ઇ-બરજો	”
” કરીમાન-ઇ-બરજો	”
” બરજો-ઇ-સોહરાબ	”
” સોહરાબ-ઇ-ફરતમ	”

અનુયોજ-રવાત

રવાંત-ધ

અએદર

યાદ બાદ.

જહાંગીર-ધ-રસ્તમ	”
બાનુ તેહમીના-ધ-રસ્તમ	”
રસ્તમ-ધ-ઝાલ	”
ઝહવારે-ધ-ઝાલ	”
બાનુ રોહાબેહ-ધ-ઝાલ	”
ઝાલ-ધ-સામ	”
સામ-ધ-નરીમાન	”
નરીમાન-ધ-કેરસારપ	”
કેરસારપ-ધ-ધ્રીત	”
ઉરવાક્ષ-ધ-ધ્રીત	”
ધ્રીત-ધ-સામ	”
સામ-ધ-તુરક	”
તુરક-ધ-સેદઅરપ	”
સેદઅરપ-ધ-તુર	”
તુર-ધ-જમશીદ	”
જમશીદ-ધ-વીવંઘહાન	”
વીવંઘહાન-ધ-તેહમુરરપ	”
તેહમુરરપ-ધ-વાએગેઈ	”
વાએગેઈ-ધ-હોશંઘહ	”
હોશંઘહ-ધ-ફવાક	”
ફવાક-ધ-શ્યામક	”
શ્યામક-ધ-મશય	”
મશય-ધ-ગયોમઈ	”
હસ્તુરાંન-હસ્તુર સએન	”
હસ્તુરાંન-હસ્તુર અહુમ	”
હસ્તુરાંન-હસ્તુર સતુદ	”
રાસ્ત સુદ રપેંદાત	”
ઝરેહ રપેંદ બેરદ	”
ફરોગ-ધ-બહેરામ	”

અનુશેહ-રવાન

રવાન-ઇ

અએહર

યાદ બાદ.

” હસ્તુરાંન હસ્તુર નોઝર	”
” હસ્તુરાંન હસ્તુર કારન	”
” દારા-ઇ-દારાબ	”
” દારાબ-ઇ-બેહુમન	”
” ગયોમર્દ નર અશો	”
” મર્દયોમાહુ નર અશો	”
” અસ્મો ખનવતો નર અશો	”
” ક્રપોશ્ત્ર નર અશો	”
” જમાસ્પ નર અશો	”
” અગ્રેરસ નર અશો	”
” ગોપતશાહ નર અશો	”
” શ્યાવર્ધ નર અશો	”
” ગોમરૂ નર અશો	”
” હરદાર નર અશો	”
” વએકૂ નર અશો	”
” એમીન નર અશો	”
” બાનુ લાલારૂહ	”
” બાનુ ગોહરીન	”
” બાનુ એરેજોય	”
” બાનુ સામેઅ	”

જે ખુશાળી માટે જિન્દે રવાન માટે બળતા હોમએ તો નામ ચીસ્તીનું નીચલું વાક્ય નહિ પડે પણ આમ પડે કે “અદુશારમે-અશો જિન્દેહ રવાન (ફલાન બીન ફલાન) ખેરસાદ, પશુરફતેએ-અદુરમઝદ વ અમેશાસ્પદાન બાદ હમયારીહ-વેલાન રસાદ.” પણ જે ગુઝસ્તે માટે હોય તો આમ પડે કે]

હમા ક્રવષ અશોઆન અએહર યાદ બાદ.

નામ-ચીશ્તી અનુશેહ-રવાન રવાન-ઇ (અત્રે

જે રવાનની ક્રીયા થતી હોય તેનું એકલાનું નામ ત્રણ

મરતમે પડવું.) અએહર યાદ બાદ. ફરમાયરને

જેની ફરમાસથી ક્રીયા થતી હોય તેનું નામ અહીં

અનુશીલ-રવાન
રવાન-ધ

અએદર
યાદ બાદ.

દેવું. હાથે જાતે બળુનારે પોતીકું નામ દેવું)	
માજ્જદયસ્ની બેરસાદ.	
” અરદેશીરે બાખકાન	” .
” દસ્તુરાંન દસ્તુર સતુશ	”
” શાહપુરશાહ અરદેશીર	”
” બહુરામ શાહપુરશાહ	”
” શાહપુરશાહ હોરમઝદ	”
” ખુસ્રૂ કોબાદ	”
” બુઝર્ય મહુર બોખતગાન	”
” યઝદેઝદ શહેરયાર	”
” દસ્તુર દાત	”
” દસ્તુર દાતે દાત	”
” દસ્તુર વોહુદાદ	”
” દસ્તુર તતુ-સર	”
” અરદાવીરાફ અરદાફશ	”
” દસ્તુર આદરબાદ માહુરેસ્પાંદ	”
” આદરબાદ-ધ-હેમીદ	”
” આદરક્રેનબર્ગ ક્રોખઝાદ	”
” આદર બુજત ક્રોખઝાદ	”
” આદરબાદ ઝરથુશ્તાન	”
” મુબેદ શાહપુર મુબેદ શહેરયાર	”
” મુબેદ હોરમઝદયાર એરવદ રામયાર	”
” મુબેદ નૈરયોસંઘહુ એરવદ હહુવલ	”
” દસ્તુર અરદેશીર કેરમાની	”
” દસ્તુર મેહુરજી એરવદ વામ્છા	”
” દસ્તુર દારામ દસ્તુર પાહુલન	”
” ઉસ્તાદ સાહેબ ઓ. બેહુરામશાહ ઓ. નવરોઝ	”

[જો ખુશાળી માટે જિન્દે રવાન માટે બળુતા હોયએ તો નામ ચીસ્તીનું નીચલું વાક્ય નહિ પટે પણ આમ પટે કે “બહુશારમે-અશો જિન્દેહ રવાન (ફલાન

ખીન ફલાન) ખેરસાદ, પજુરફતેએ-અહુરમઝદ વ આમેશાસ્પંદાન બાદ, હધિયારીહે-વેહાન રસાદ.” પણ જો ગુઝસ્તે માટે હોય તો આમ પઠે કે]

[અત્રે મરનારના નામની સાથે તેનાં ખેશ-

કુટુંબીઓનું નામ મહુણ પઠવું.]

હમા ફવષ્ અશોઆંન અએદર યાદ બાદ; ફર્માએશને
 (જે શપ્સ ભણવાનું ફરમાવે તેનું નામ લેવું;) માજુદયસ્ની ખેરસાદ.

હમા ફવષ્ અશોઆંન અયોકર્દહયા ચેહાદમ, હહુમ, સી-
 રોજ, સાલ, રોજ, એજ ગયોમર્દ અંદા સઓખ્યઓસ અએદર
 યાદ બાદ! હસ્તાંન યુદાંન, બેદાંન, જાદાંન, અજાદાન, આ-હહી,
 ઉજ-હહી, હહમ નર નારીફ, અવરનાઇ, પુરનાઇ, હર-કે અવર ઇન
 જમીન પધરી વેહુ-દીની વહીરાંન શુદ હસ્ત, હમા ફવષ્ અશોઆંન
 અયોકર્દહયા એજ ગયોમર્દ અંદા સઓખ્યઓસ અએદર યાદ
 બાદ! કે ઇન માંન વીસ વ જંદ હેહુ વ રોસ્તા ગુજશતે હેંદ,
 હમા ફવષ્ અશોઆંન અયોકર્દહયા એજ ગયોમર્દ અંદા
 સઓખ્યઓસ અએદર યાદ બાદ! અશોઆંન ફવષ્ ચીરાંન,
 ફવષ્ અવરવીજાંન ફવષ્ ફીરોજગરાંન, ફવષ્ પઓઇસ્થો-
 દકએષાંન, ફવષ્ નખાનજદિશતાંન, ફવષે ફવષયો, હમા
 અયોકર્દહયા એજ ગયોમર્દ અંદા સઓખ્યઓસ અએદર યાદ
 બાદ! રવાંને પેદરાંન વ માદરાંન જદેગાંન વ ન્યાગાંન વ
 ફજદાંન વ પએવદાંન વ પરસ્તારાંન વ નખાનજદિશતાંન ફવષ્
 અષોઆંન અયોકર્દહયા એજ ગયોમર્દ અંદા સઓખ્યઓસ
 અએદર યાદ બાદ! હમા અથઓરનાંન, હમા રથએશ્તારાંન,
 હમા વાસ્તયોશાંન, હમા હુતોખાંન, હમા ફવષે અષોઆંન,
 હમા અયોકર્દહયા એજ ગયોમર્દ અંદા સઓખ્યઓસ અએદર
 યાદ બાદ! હમા ફવષ્ અષોઆંન હફત-કેથિર જમીન અરજહુ,
 સવહુ, ફંદદફૂ, વીદદફૂ, વોર-અરેશ્ત, વોર-જરેશ્ત, ખનરસ-
 બામી, કંગદએજ અશોઆંન, વરે-જમ-કરદાંન, ગંજ-માંથરાંન,
 હમાફવષ્ અશોઆંન, હમા અયોકર્દહયા એજ ગયોમર્દ અંદા
 સઓખ્યઓસ અએદર યાદ બાદ.

વજ્ર પુરેણુ અવજ્ઞયાદ્. ધનુ કિનુમધને (ગાથાના પાંચ છાંડા આ જગ્યાએ નીચેનું કુટનોટ સાતનું બહુતર ઉમેરવું) અઢદિક્રવશ યેરસાદ્. [જો ખુશાળી માટે જિન્દે રવાન માટે બહુતા હોષ્ટએ તો નામ ચીસ્તીનું નીચલું વાક્ય નહિ પઢે પણ આમ પઢે કે “બહુશારમે-અશો જિન્દેહ રવાન (ફલાન ખીન ફલાન) યેરસાદ્, પશુરફતેએ-અહુરમઝદ વ અમેશારપંદાન બાદ, હધિયારીહે-વેહાન રસાદ્.” પણ જો ગુઝસ્તે માટે હોય તો આમ પઢે કે] નામચિશ્તી અનુશૈણુ રવાન રવાંની (જેની નયતે પઢે તેનું નામ આએ જગ્યાએ ત્રણ મરતમે લેવું) અએહર યાદ્ બાદ્. હુમા ક્રવશ અશોઆંન્ અએહર યાદ્ બાદ્; ફર્માએરને (જે શપ્સ બહુવાનું ફરમાવે તેનું નામ લેવું. ખુદ પોતે બહુતો હોય તો પોતીકું નામ દેવું) માજદયરની યેરસાદ્. હમકેરેણુ હુમા વેહાંને હકુતે કેશવર જમીન યેરસાદ્. અજ હુમા વનાણુ પતેત પરીમાનુમ પ પતેત હોમ.

(કુશાદે પઢે) વીરપાઓ ક્રવપયો અપઓનાંમ યજમધદે; અપાઉનાંમ વંધઉહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ ક્રવપયો યજમધદે. વીરપે અપવનો યજત યજમધદે.

(હાવન ગેહમાં તેમજ ગીજ હાવનમાં નીચે પ્રમાણે બણે):-
હાવનીમ પઘતિ રતૂમ; સાવંધહુએમ વીસીમય પઘતિ રતૂમ.

(રપિથવન ગેહ હોય તો નીચે પ્રમાણે બણે):-
રપિથવનંમ પઘતિ રતૂમ; ફાદલ-ફપાઉમ જન્તુમંમય પઘતિ રતૂમ.

(ઉજરન ગેહ હોય તો નીચે પ્રમાણે બણે):-
ઉજયેઘરિનંમ પઘતિ રતૂમ; ફાદલ-વીરંમ દપ્પુમંમય પઘતિ રતૂમ.

(અમવિસૂઘેમ ગેહ હોય તો નીચે પ્રમાણે બણે):-
અમવિસૂઘંમ અમમિગાધમ પઘતિ રતૂમ; ફાદલ-વીરપાંમ હુજ્યાપતિમ જરથુત્રેતંમંમય પઘતિ રતૂમ.

૭ ગેહ ગાથાખ્યો અહુનવદ ગેહ, ઉશતવદ ગેહ, રપેન્તોમદ ગેહ, વોહ-ક્ષમ ગેહ, વહિરતોઈશત ગેહ ગેહ ગાથાખ્યો.

 (ઉશહેન ગેહ હોય તો નીચે પ્રમાણે બણે):-

ઉપહિન્નમ પઘતિ રતૂમ; ઔરેલમ ન્માનીમય પઘતિ રતૂમ.

ચેંધહે હાતાંમ આઅત્ ચેસ્ને પઘતિ વંધહે,

મજ્જાઓ અહુરો વએથા અપાત્ હયા,

યાઓંધહાંમયા તાંસયા તાઓસયા યજમધદે.

(બીરતા પઠે) અહુરમજ્જદ યોદાઓ, અવબૂનીઓ મરદૂમ મરદૂમ સદેગાંન્ હુમા સદેગાંન્, હુમખાયસ્તે વેહાંન્, ઔઓમ યેહેદીન્ માજ્જદયસ્નાંન્ આગાહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ; અઓદૂન્ બાદ. (કુશદે પઠે) યથા અહૂ વધસ્યો ર.

હુ યસ્નમ્ય વહુમ્મ્ય અઓજસ્ય જવર્ય આક્રિનામિ, અહુરહે મજ્જાઓ રએવતો ખરેન્ધઉહતો, અમ્ષનાંમ સ્પેન્તાનાંમ, (ગાથાના પાંચ છાંડા આ જગ્યાએ નીચેનું કુટોટ આહુ બણતર ઉમેરવું) અપાઉનાંમ ફ્રવષિનાંમ ઉધનાંમ અધવિથૂરનાંમ, પઓધસ્યો-હુએષનાંમ ફ્રવષિનાંમ, નખાનજદિશનાંમ ફ્રવષિનાંમ. અષમ વાદ્ર (૩)

કરારાને મજ્જદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદઓવો અહુરત્કઓવો (જે ગેહ હોય તે પઠે) ફ્રસસ્તયઓય. અપાઉનાંમ ફ્રવષિનાંમ ઉધનાંમ અધવિ-થૂરનાંમ, પઓધસ્યો-હુએષનાંમ ફ્રવષિનાંમ, નખાનજદિશનાંમ ફ્રવષિનાંમ, ખનઓથ યસ્નાઇય વહુમાધ્ય ખનઓથાધ્ય ફ્રસસ્તયઓય, યથા અહૂ વધસ્યો જઓના ફ્રા મે ઋતે, અથા રતુશ અપાત્ચિત્ હય ફ્રા અષવ વીદવાઓ ઋઓતૂ.

હુ જે ખાલી સતૂમ બણુન્ હોય તો યસ્નેમ્ય વહુમેમ્યના કરારાના ત્રણ અષેમને બદલે એક અષેમ બણીને પછી “હત્રધરેમ” અને “જસ મે અવંધહે મજ્જદ” બણવા. જસ મે અવંધહે મજ્જદમાં રામનો ખાસ્ત્રહે વયોઇશ ઉપરો કધરેથે.....સ્પેન્તો મધન્યુસ લગીનું વાક્ય છોડી દેવું, કેમકે જીવતા માટે તે વાક્ય બણાય-ગુજરેલા માટે નહિ.

૮ ગાથાઓ સ્પેન્તાઓ રતુક્ષાઓ અપઓનિઓ અહુનવર્ધિયાઓ ગાયયાઓ, ઉશ્તવધત્યાઓ ગાયયાઓ, સ્પેન્તા મધન્યેઉશ ગાયયાઓ, વોહુ-ક્ષાઓ ગાયયાઓ, વહિસ્તોઈસ્તોઈશ ગાયયાઓ.

(બાજમા પઢે) કનાયશને કાકાર અહુરમજ્દ, વસ્પાન યગ્ઢાંન મીનાઆંન, પાનાકીહુ દહેશન, ખુપ ઇ રવાન, અવસ્તાએ પરવરિ, યસ્ત તાંદરોસ્ત, હુદહિશન બાદ બ કનુદીએ અશોઆંને ફરોહુર બ રોજે (ફલાન) વ માહે (ફલાન) વ ગાહે (ફલાન).

(કરો ૧ લો) અઓાત અહુરો મજ્દાઓ રિપતમાઈ કરથુશ્ત્રાઈ, અએવ તે જાવરં અઓાજસ્વ ખરંનો અવસ્થ રકૂનસ્થ ક્રમવ, અરંજવો રિપતમ, યત અપાઉનાંમ ફવષિનાંમ ઉમ્નનાંમ અધવિ-થૂરનાંમ, યથ મે જસંન અવંધહે, યથ મે ખરંન ઉપસ્તાંમ, ઉમ્નાઓ અપાઉનાંમ ફવષયો.

આઓંધહાંમ રય ખરંનંધહુચ, વીદારએમ કરથુશ્ત્ર અઓામ અસ્મનંમ, યો ઉસ્ય રઓાકનો કાદરંસો, યો ઇમાંમ જામ આથ પધરિય બવાવ. માંનયેન અહે યથ વીશ, અએમ યો હિશતધતે મધન્યુ-સ્તાતો હંદ્રખ્તો હરએકરનો અયંધહો કેલ્પ ખએનહે રઓાચહિનો અવિ ધિબ.

યિમ મજ્દાઓ વસ્તે વંધહુનંમ સ્તેહુરપએસંધ મધન્યુ-તારતંમ, હુચિમ્નો મિથો રબુચ આર્મંધતિય સ્પેન્તય, યહુમાધ નોધત્ત ચહુમાધ નએમનાંમ કરન પધરિ-વએનોધથે.

આઓંધહાંમ રય ખરંનંધહુચ, વીદારએમ કરથુશ્ત્ર અરંદ્રીમ સુરાંમ અનાહિતાંમ પેરંથૂ-ક્રાકાંમ, બએષજયાંમ, વીદએવાંમ અહુરો-હકએષાંમ યેસન્યાંમ અંધઉહે અસ્તવધતે, વહુમ્યાંમ અંધઉહે અસ્તવધતે. આદુ-ક્રાદનાંમ અપઓાનીમ, વાંથવો-ક્રાદનાંમ અપઓાનીમ, ગએથો-ક્રાદનાંમ અપઓાનીમ, ખષએતો-ક્રાદનાંમ અપઓાનીમ, જન્તુ-ક્રાદનાંમ અપઓાનીમ, હંધહુ-ક્રાદનાંમ અપઓાનીમ.

યા વીસ્પનાંમ અરૂનાંમ ખુદાઓ યઓાજ્દદાધતિ. યા વીસ્પનાંમ હાધરિષિનાંમ જાંથાધ ગરંવાંન યઓાજ્દદાધતિ. યા વીસ્પાઓ હાધરિષીશ હુજામિતો દદાધતિ. યા વીસ્પનાંમ હાધરિષિનાંમ કાધતીમ રંથીમ પએમ અવ-ખરધતિ.

મસિતાંમ હરાત્ત ક્રમૂતાંમ; યા અસ્તિ અવવધતિ મસો; યથ વીસ્પાઓ ઇમાઓ આપો યાઓ જમા પધતિ ક્રતચિન્ત,

યા અમવધતિ ક્રતચધતિ, હુકધસ્થાત્ હુચ અરેજધહત્ અવિ જરથો વૉઉર-કપેમ.

યઝ્ઞાજંતિ વીરપે કરનો જરથો વૉઉર-કપય, આ વીરથો મધદથો યઝ્ઞાજધતિ. યત્ હીશ અવિ ક્રતચધતિ, યત્ હીશ અવિ ક્રજગરધતિ અરેદ્રી સૂર અનાહિત. થેંધહે હજધરેમ વધસ્થનાંમ, હજધરેમ અપધજરનાંમ. કસચિત્થ અએવાંમ વધસ્થનાંમ, કસચિત્થ અએવાંમ અપધજરનાંમ, ચથરેસતેમ અયરે-અરનાંમ હુવસ્પાધ નધરે અરેનાધ.

અંધહાઝ્ઞાસ્ય મે અએવંધહાઝ્ઞો આપો અપધજરે વીજસાધતિ, વીસ્પાધશ અવિ કરવાન્ યાઇશ હુરેત. અંધહાઝ્ઞાસ્ય મે અએવંધહાઝ્ઞો આપો હમથ અવ-મરધતિ હામિનંમ્ય જયનંમ્ય. હા મે આપો યઝ્ઞાજદાધતિ, હા અરનાંમ ખુદ્રાઝ્ઞો, હા ખયથિનાંમ ગરેવાંન્, હા ખયથિનાંમ પએમ.

આઝ્ઞોંધહાંમ રય ખરેનંધહુચ, વીદારએમ જરથુરત જાંમ પેરેશ્વીમ અહુરદાતાંમ, યાંમ મસીમ્ય પથનાંમ્ય, યા અરેથિ પરઝાશ સીરહે, યા વીરપેમ અદ્રૂમ અસ્તવન્તેમ મરધતિ, જુમ્ય ધરિસ્તેમ્ય, ગરયસ્ય યોધ અરેજન્તો વૉઉર-વાઝાઝ્ઞોંધહા આરેન્તો.

થેંધહાઝ્ઞો પધતિ થઝ્ઞોતો-સ્તાથો આપો તચિન્ત નાવયાઝ્ઞો; થેંધહાઝ્ઞો પધતિ વૉઉર-સરેદાઝ્ઞો જમાદ ઉજુખ્ધન્તિ ઉવંરાઝ્ઞો, થાથાધ પસ્વાઝ્ઞો વીરયાઝ્ઞો, થાથાધ અધરયનાંમ દપયુનાંમ, થાથાધ ગેઉશ પન્થો-હુયયાઝ્ઞો, અવંધહે નરાંમ અપઝ્ઞોનાંમ.

આઝ્ઞોંધહાંમ રય ખરેનંધહુચ વીદારએમ જરથુરત અજ્ઞમ અરેથિન્વ પુથે પધતિ-વેરેતે અપરધરિન્તો આદાતાત્ વીદાતઝ્ઞાત્, વ્યાહુવ ઉર્વતચએમ અસ્તિતચ ગઝ્ઞાનચ, દ્રેવદચ ઉરેથ્વાસ્ય, પધદયાઝ્ઞાસ્ય, કવાખ્યસ્ય.

થેધદિ જ મે નોધત્ દધદીત્ ઉપસ્તાંમ ઉધ્રાઝ્ઞો અધાઉનાંમ ક્રવપથો, નોધત્ મે ધદ આઝ્ઞોંધહાતેમ પસ્વીર, યા સ્તો સરેદનાંમ વહિરત, દુજો અઝ્ઞોગરે, દુજો ખયથેમ, દુજો અસ્તવાઝ્ઞો અંધહુઉથ આઝ્ઞોંધહાત્.

ની અન્તરે જામ અસ્મનંમ્ય, દુજાઓ મનિવાઓ
હજીયાત; ની અન્તરે જામ અસ્મનંમ્ય, દુજાઓ મનિવાઓ
વઝાન્યાત; નોઇત્ પસ્યએત વનો વન્તાઇ ઉપ-દયાત અંધરો
મધન્યુશ સ્પેન્તાઇ મધન્યવે.

આઓંધહાંમ રય ખરેનંધહુય, આપો તચિન્તિ ક્રાતત્-ચરેતો,
ખાઓ પઇતિ અક્રજ્યમ્નાઓ; આઓંધહાંમ રય ખરેનંધહુય,
જામાઠ ઉજીખ્ખેઇન્તિ ઉર્વરાઓ, ખાઓ પઇતિ અક્રજ્યમ્નાઓ;
આઓંધહાંમ રય ખરેનંધહુય, વાતો વાઓન્તિ દુન્નો-કુતો,
ખાઓ પઇતિ અક્રજ્યમ્નાઓ.

આઓંધહાંમ રય ખરેનંધહુય, હાઇરિપીશ પુથે વેરેન્વઇન્તિ;
આઓંધહાંમ રય ખરેનંધહુય, હુજામિતો જીમ્નેન્તિ; આઓં-
ધહાંમ રય ખરેનંધહુય, યત્ ખવઇન્તિ હુયત્-પુઝાઓ.

આઓંધહાંમ રય ખરેનંધહુય, ઉસ્ ના જયેઇતિ વ્યાખનો
વ્યાખ્ખોહુ ગૂપયત્-ઉખ્ખો યો ખવઇતિ ખતુ-કાતો; યો નાઇદ્યા-
ઓંધહો ગઝાતેમહે પરો-યાઓ પરસ્તોઇત્ અવાઇતિ.

આઓંધહાંમ રય ખરેનંધહુય, હુવરે અવ પથ અએઇતિ;
આઓંધહાંમ રય ખરેનંધહુય, માઓ અવ પથ અએઇતિ,
આઓંધહાંમ રય ખરેનંધહુય, સ્તારો અવ પથ યેઇન્તિ.

તાઓ ઉખાહુ પેખનાહુ ઉપસ્તાંમ હૃન્તિ હાહિશતાઓ,
યાઓ ક્વષયો અષઝાનાંમ; તાઓ ક્વષયો અષઝાનાંમ
અઝાજિશતાઓ હૃન્તિ રિપતમ, યાઓ પઝાઇસ્થનાંમ તકએષ-
નાંમ, યાઓ વા નરાંમ અજાતનાંમ ક્ષો-ચરેઢાંમ સઝાપ્યન્તાંમ.
આઅત્ અન્યએષાંમ ક્વષયો જવનાંમ નરાંમ અષઝાનાંમ
અઝાજયેહીશ કરથુશ્ત, યથ ધરિસ્તનાંમ રિપતમ.

આઅત્ યો ના હીશ હુખેરેતાઓ ખરાત્ જવ અષઝાનાંમ
ક્વષયો સારત હઇધહેઉશ હુમો-ખ્ખો, હુ અંધહાઇતિ
જજીશતેમો ખ્ખયો કસન્તિત્ મખ્યાનાંમ; યો વાહુ-ખેરેતાંમ

બરહતે મિદ્ધંમ યિમ વૉઉરૂ-ગચ્ચોયચ્ચોધત્તીમ, અરૂશતાત્તેચ્ચ
કાદલ-ગચ્ચેથાંમ વરૂદલ-ગચ્ચેથાંમ.

ઇથ તે જાવરે અચ્ચોજરચ ખરેનો અવરચ રૂનરચ
ક્રઅચ્ચોમિ, અરૂવો રિપતમ, યલ અપાઉનાંમ ક્રવપિનાંમ
ઉમ્મનાંમ અધવિથૂરનાંમ; યથ મે જસેન્ અવધલે, યથ મે
ખરેન્ ઉપરતાંમ ઉમ્માચ્ચો અપાઉનાંમ ક્રવપથો.

(કરો ૨ જો) અચ્ચોલ અહુરો મજદાચ્ચો રિપતમાધ
જરથુશ્રાધ, આઅલ યસે-શ્વા અચ્ચેતહુમિ અંધહુવો યલ
અસ્તવધન્તિ, રિપતમ જરથુશ્ર, પથાંમ જસાધતિ વીથ્વચ્ચેસો
ઓધમ્મનાંમ દુક્કિતનાંમચ્ચ શ્વયંધઉહુતાંમ જરથુશ્ર, ચેજિચ્ચ
શ્વચ્ચેપાચ્ચો તન્વો, અથ ધમાં વચ્ચો દ્રેન્જયોધશ, અથ ધમાં
વચ્ચો ક્રમુયાચ્ચો વારેધ્ધનીશ જરથુશ્ર.

અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાચ્ચો સ્પેન્તાચ્ચો ક્રવપથો સ્ત-
ચ્ચોમિ જળયેમિ ઉકુયેમિ. યજમધદે ન્માન્યાચ્ચો વીરયાચ્ચો
જન્તુમાચ્ચો દધ્યુમાચ્ચો જરથુશ્રોત્તમાચ્ચો. હાધતિશ હાતાંમ,
હાધતિશ આચ્ચોંધહુપાંમ, હાધતિશ બૂખ્યન્તાંમ અપચ્ચોનાંમ.
વીરપાચ્ચો વીરપનાંમ દધ્યુનાંમ, જવિશત્યાચ્ચો જવિશત્યનાંમ
દધ્યુનાંમ.

યાચ્ચો અરમનંમ વીદારયેન્, યાચ્ચો આપેમ વીદારયેન્,
યાચ્ચો જાંમ વીદારયેન્, યાચ્ચો ગાંમ વીદારયેન્, યાચ્ચો ઔરેદ્રિષ્વ
પુથ્રે વીદારયેન્ પધતિ-વરેતે અપર-ધરિચેન્તો આદાતાલ વીદાત-
ચ્ચોલ. વ્યાહુવ ઉર્વલ-ચયેન્ અસ્તિચ્ચ ગચ્ચોનચ્ચ દ્રેવદચ્ચ ઉરૂશ્વા-
ચ્ચ પધદયાચ્ચોચ્ચ ક્રવાક્ષચ્ચ.

યાચ્ચો અશ-ઔરેતો, યાચ્ચો ઉમ્મારેતો, યાચ્ચો હુવારેતો,
યાચ્ચો વજારેતો, યાચ્ચો તખ્મારેતો, યાચ્ચો જચ્ચોયારેતો;
યાચ્ચો જચ્ચોયાચ્ચો વંધહુશ્વચ્ચેષુ, યાચ્ચો જચ્ચોયાચ્ચો
વરેધ્ધનચ્ચેષુ, યાચ્ચો જચ્ચોયાચ્ચો પેપનાહુ.

યાચ્ચો દાઘ્રીશ વરેધ્ધંમ જળયન્તે, દાઘ્રીશ આયસ્તંમ અહુષે,

દાઘીશ બન્તાધ દ્વતાતેમ, દાઘીશ અહુમાધ વૉહુ મરેનો, યો હીશ યજ્ઞનો કુખ્નવાનો જાબયેધતિ બરો-જાઓંથો અષવ.

યાઓ અવદ પર ક્રઓંધારસિશતાઓ, યથ નરો અષવનો અષેમ હુન્તિ જરજરતાતેમ; યથય મજિશતાઓ ક્રેતાઓ, યથય કૈનૂતો અષવ, યથય અનિબશતો અષવ.

(કરદો ૩ બે) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ક્રવષયો યજ્ઞમધદે. યાઓ અઓંજિશતાઓ વજેન્તાંમ, રેન્જિશતાઓ ક્રવજેન્નાંમ, અક્રકવસ્તેમાઓ અપ-સ્રયમેનનાંમ, અનવરશતવસ્તેમાઓ ક્રસ્થિન્બનાંમ, અપધરિ-વસ્તેમાઓ સ્નધથિષાંમ્ય વરેથનાંમ્ય; યાઓ અક્રઓંઉર્વિસ્વત્ ક્રેનવધન્તિ તાઓ ધરેમ યહુમ્ય જસન્તિ.

તાઓ વંધુહીશ તાઓ વહિશતાઓ યજ્ઞમધદે, યાઓ અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ક્રવષયો. તાઓ જી સ્તરેતએષુ બરેસ્મેહુ તાઓ જાઓયાઓ તાઓ વરેથધન્યએષુ, તાઓ પેષનાહુ, તાઓ ધદે યત્ત નરો તાજમ પેરેતેન્તે વરેથધન્યએષુ.

તાઓ મજદાઓ જાબયત્ત અવંધહે, અવંધહેચ અબ્નો વીદિદાર અપસ્ય જમસ્ય ઉર્વરયાઓસ્ય. યત્ત સ્પેન્તો મધન્યુશ વીદારયત્ત અસ્મન્મ યત્ત આપેમ યત્ત જામ યત્ત ગામ યત્ત ઉર્વરામ, યત્ત બરેઘિબ્વ પુથે વીદારયત્ત પધતિ-વરેતે અપર-ધરિથેન્તો, આદાતાત્ વીદાતઓત્. વ્યાહુવ ઉર્વત્-ચયત્ત અસ્તિચ ગઓનચ દ્રવદચ ઉરેથ્યાંસ્ય પધદયાઓસ્ય, ક્રવાખસ્ય.

વીદારયત્ત સ્પેન્તો મધન્યુશ, યાઓ અમવધતીશ તુષ્પનિષાદો હુદોધધીશ, વરેજિ-ચખનો સ્રઓંધીશ દરેધો-રાંરોમનો, યાઓ બરેજધતીશ બરેજયાસ્તાઓ, યાઓ હુયઓનાઓ પેરેથુ-યઓનાઓ, રવો-ક્રઓંધમનો દસથવધતીશ ક્રસૂતાઓ ઉપ-દારથેન અસ્મન્મ.

(કરદો ૪ થો) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ક્રવષયો યજ્ઞમધદે, હુશ-હુખમનો હુવરેજનાઓ દરેધએધખયો હુબદ્રએધખયો;

ઉપ-પિતેએ વહિરતાઓ અનાકરેતાઓ અએમળયો નરેળ્યો; વંધુ-હીશ થોઇ વો વંધુશ, ગુફાઓ દૂરએસુકાઓ બએપજયાઓ કૂંડેતાઓ વનત્ર-પેષનાઓ; નોઇત્ર પઉર્વાઓ આગ્રયન્તે.

(કરદો ૫ મો) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ ફવપથો યજમઇદે. ઉઘ-કઓપાઓ નિખ્યંળયો, ઉપધરિ-કઇસ્યાઓ સેવિ-રતાઓ, યાઓ ઉપધરિ હુમરેનાઃ અઉર્વથનાંમ નિખ્યંતાંમ ઉઘાઓ બાજીશ સ્વિન્દયેધન્તિ.

(કરદો ૬ ઠો) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ ફવપથો યજમઇદે; અરેદ્રાઓ તજમાઓ અઓજંધઉહધતીશ અના-માંથ્વાઓ ખાઘવધતીશ ખાપરાઓ બએપજયાઓ, અષોઇશ બએપજ હચિમનાઓ, જમ-કથંધહ દાનુ-દાજંધહ હુવરે-અરેજંધહ.

(કરદો ૭ મો) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ ફવપથો યજમઇદે. યાઓ તજમાઓ હાંમ-વરેધતિવધતીશ અરેજયેધન્તીશ પ્રવિખ્યન્તીશ ઉરવીનધતીશ; ફસ્વિન્દયેધન્તીશ વીરપનાંમ નિખ-વતાંમ ન્યએપાઓ દએવનાંમ મખ્યાનાંમ્ય; અમએ-નિજનો હુમરેથે હુવાઇ કામાઇય જઓપાઇય.

યૂજ્જમ વંધુહિશ નિશ્ચિનઓત વરેધધનંમ્ય અહુરદાતંમ વનધન્તીમ્ય ઉપરતાતંમ, આળ્યો દંધુહુળ્યો સેવિરતાઓ યથ વંધુહીશ અનાકરેતાઓ ખનૂતાઓ અધનિતાઓ અનિમરતાઓ, યૂજ્જમ યસન્યાઓ વહુમ્યાઓ વસો-યઓનાઓ કચરથે.

(કરદો ૮ મો) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ ફવપથો યજમઇદે; કસુતાઓ વનત્ર-પેષનાઓ અવિ-અમાઓ રપારો-દારતાઓ અમુયમનાઓ રજિરતનાંમ; યાઓ અવ-જૂખયતો અવંધહે વ્યાસ્ય વ્યાનસ્ય. અપતેએ જૂખયેધતિ વ્યાંસ, અપ-ગતેએ વ્યાનો.

યાઓ અવઃ પર કઓધરિરતાઓ, યથ નરો અપવનો

અર્ધમ હૃન્તિ કરવરદાત્તમ, યથચ મજિરતાઓ ફરેતાઓ, યથચ ખેનૂતો અપવ, યથચ અભિરતો અપવ.

(કરદો ૯ મો) અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ રપ્-તાઓ ફવપયો યજમધદે. પોઉર-રપાદાઓ યસ્તોજયાઓ ઉજગરેપ્તો-દ્રૂપ્યાઓ બામ્યાઓ. યાઓ ઉમાહુ પંપનાહુ તદ નિજસેન્ ખેતેવિંચો, તદ યોધ તખમ ખેતાવયો હાનુખયો અજન્ પંપનાઓ.

યૂજ્ઞમ તદ તઉર્વયત વરેથ્મ હાનુનાંમ તૂરનાંમ. યૂજ્ઞમ તદ તઉર્વયત ભ્યમેષાઓ હાનુનાંમ તૂરનાંમ. યૂખમ્ઓયો પરો કર્ષ-નજો હુવીર બમ્ઓન્ સેવિરત, યોધ તખમ ખેતાવયો, યોધ તખમ સમ્ઓખ્યન્તો, યોધ તખમ વરેથ્માજનો. ખૂમાઓ અસેબિશ ફજિન્ત હાનુનાંમ ભ્યમેવર-પધતિનાંમ.

(કરદો ૧૦ મો) અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ રપ્-તાઓ ફવપયો યજમધદે. યાઓ રસ્મનો હાંમ-સ્તાતેએ ફકરન રિચન્દયેધતિ, વી મધદ્યાનંમ નામયેધન્તિ; શ્વાપ્મ પસ્કાત્ર ફવજન્તે, અવંધહે નરાંમ અપમ્ઓનાંમ, આજ્ઞંધહે દુજવરરતાવરેજ્ઞંમ.

(કરદો ૧૧ મો) અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ રપ્-તાઓ ફવપયો યજમધદે. યાઓ ઉમાઓ અધવિથૂરાઓ વારેધ્મનીશ, વનત્ર-પંપનાઓ રારેમાઓ વીવાધતીશ વીચિરાઓ સ્વપંમનાઓ સ્મઓતન્વો આસ્નો-ઉર્વાનો અપમ્ઓનીશ. યાઓ દાથીશ વરેથ્મ જખ્યેન્તે, દાથીશ આયપ્તમ ચકુવે, દાથીશ બન્તાઈ દ્રવતાત્તમ.

દાથીશ અહમાઈ વોહુ ખરેનો, યો હીશ અથ ફાયજ્ઞધતે, યથ હીશ હો-ના યજત, યો અપવ કરથુરત્રો, રતુશ અસ્તવ-ધથો ગએથયાઓ, બરેનુશ બિપધતિશતનયાઓ કહમાધચિત્ર યાઓંધહાંમ જસો, કહમાધચિત્ર આંજ્ઞંધહાંમ બિવિવાઓ.

યાઓ હુજખાતાઓ મધન્યૂ-વહિરતાઓ યાઓ હુજખા-તાઓ મધન્યૂ-પૂતાઓ ફૂપૂતાઓ ફૂપૂસંન્તે બરેનવો અવંધહે અખ્નો, અર્ધમ, પધદિન્નાઓ હુતાશત્તમ, વરેથ્મધનંમ્ય અહુર-

દાતેમ, વનધન્તીમ્ય ઉપરતાતેમ, સમ્બોધામ્ય બરત્ત અવરેતામ્
બરત્ત આયપ્તામ્, અપચ્ચોનીમ આંદ્રદામ્ યેસુન્ધામ્ વહુઆમ્,
અપાત્ત હુય યત્ત વહિરતાત્.

તાઓ હુરેજ્જન્તિ સતવએસેમ અન્તરે જામ્ અરમનંએ,
તચત્ત-આપેમ જવનો-સૂતેમ તચત્ત-આપેમ ઉચ્ચત્ત-ઉર્વરેમ,
આથાધ પસ્વાઓ વીરયાઓ, આથાધ અધરપનામ્ દપ્પુનામ્,
આથાધ ગેઉશ પંચોહુયયાઓ, અવંધહે નરામ્ અપચ્ચોનામ્.

વી અન્તરે જામ્ અરમનંએ સતવએસો વીજસાધિતિ,
તચત્ત-આપે જવનો-સૂતો તચત્ત-આપે ઉચ્ચત્ત-ઉર્વરો સીરો
બાન્વાઓ રચ્ચોજ્જનમાઓ, આથાધ પસ્વાઓ વીરયાઓ, આથાધ
અધરપનામ્ દપ્પુનામ્, આથાધ ગેઉશ પંચો-હુયયાઓ, અવંધહે
નરામ્ અપચ્ચોનામ્

(કરદો ૧૨ મો) અપાઉનામ્ વંધુહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ ક્વપથો
યજમધદે. અથો-અચ્ચોદાઓ અથોજયાઓ અથો-વેરેથાઓ,
યાઓ પેરેત્તંતે વેરેથધ્નયએષુ રચ્ચોજ્જન-અધવિદાતએષુ થપ્પતાઓ
અરેજજીશ બરેન્તીશ હુજંધરધ્નયાધ દએવનામ્.

યત્ત હીશ અન્તરે વાતો ક્વાધિતિ બરોઅચ્ચોદો મપ્પાનામ્,
તે નરો પધિતિ-જનેન્તિ યાહુવ વેરેથ-અચ્ચોદો તે આહયો ફેરે-
તાઓ ફેરેન્વધન્તિ અપચ્ચોનામ્ વંધુહિહયો સૂરાહયો રપેન્તાહયો
ક્વપિહયો થપ્પતયાત્ પરો અંધહુયાત્ ઉજ્જરેવ્યાત્ પરો
બાજીવે.

યતાર વા દીશ પઉર્વ કાયજ્જન્તે રચ્ચોરેત્ત ફેજ્જન અવિ
મનો જરજ્જદોતોઈત્ત અંધહુયત હુય, આતરથ રચ્ચોધરિસિન્તિ
ઉદ્ધાઓ અપાઉનામ્ ક્વપથો, હુથ મિથ્રાય રંબુથ ઉમ્મથ દામો-
ધશ ઉપમન હુથ વાત વેરેથાજન.

તાઓ દંધહુવો હુથ જતાઓ નિજ્જધન્તે પન્થસધનાધ
સતધનાધરથ, સતધનાધ હુજંધરધનાધરથ, હુજંધરધનાધ બએ-
વરેધનાધરથ, બએવરેધનાધ અહાંજ્જતધનાધરથ, યથ ફેચ્ચોધરિ-

સિન્તિ ઉદ્ધાઓ અપાઉનાંમ ક્વપયો, હુથ મિથ્યાચ રણુચ ઉદ્ધચ દામોધશ ઉપમનો, હુથ વાત વેરેદાજનો.

(કરદો ૧૩ મો) અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ ક્વપયો યજમધદે. યાઓ વીસાદ આવયેધન્તિ હુમરપથમએદએમ પધતિ રતૂમ, આઅત્ર અથ વીચરેન્તિ દસ પધરિ ખપકૂનો, અવત્ર અવોર જિખ્ખનાઓંધહૂંનાઓ.

કો નો સ્તવાત્ર, કો યજ્ઞધતે, કો ઉકૂયાત્ર, કો ક્રીનાત્ર, કો પધતિ-જનાત્ર, ગઓમત-જસ્ત વસ્ત્રવત અપ-નાસ નેમંધહ. કહે નો ધદ નાંમ આધધસ્યાત્ર, કહે વો ઉર્વ ફાયેજયાત્ર, કહુ-માધ નો તત્ર દાથેમ દયાત્ર, યત્ર હે અંધહત્ર ખધરયાંન અરે-થેમ અબ્યમેનેમ યવએચ યવએતાતએચ.

આઅત્ર ચો ના હીશ ફાયજધતે, ગઓમત જસ્ત વસ્ત્ર-વત અપ-નાસ નેમંધહ, અહુમાધ આક્રીર્નન્તિ ખખૂતાઓ અધ-નિતાઓ અન્નિરતાઓ ઉદ્ધાઓ અપાઉનાંમ ક્વપયો.

જુયાત્ર અહિમ ન્માને ઝેઉશ્ય વાંથવ ઉપવીરનાંમચ, જુયાત્ર આસુરચ અરપો દરેજૂરસચ વાખ્ખો, જુયાત્ર ના સ્તાહુયો વ્યા-ખનો, ચો નો બાદ ફાયજધતે, ગઓમત જસ્ત વસ્ત્રવત અપ-નાસ નેમંધહ.

(કરદો ૧૪ મો) અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ ક્વપયો યજમધદે. યાઓ અપાંમ મજ્જદાતનાંમ સ્તીરાઓ પથો દએસચે-ધન્તિ, યાઓ પર અહુમાત્ર હિરેન્ત ક્રદાતાઓ અક્રતત્ર-કુપીશ, હુમચ ગાતવો દરેધેમચિત્ર પધરિ જૂરવાનેમ.

આઅત્ર તાઓ નૂરાંમ ક્રતચિન્તિ, મજ્જદાતેમ પધતિ પન્તાંમ, બધો જખ્ખતેમ પધતિ યઓનેમ, ક્રાથ્વરશતેમ પધતિ અકૂન્તેમ, જઓપાધ અહુરહે મજ્જદાઓ, જઓપાધ અમ્પનાંમ રપેન્તાનાંમ.

(કરદો ૧૫ મો) અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ ક્વપયો યજમધદે. યાઓ ઉર્વેરનાંમ ખબીરનાંમ સ્તીરાઓ ઉરેમ્મીશ

દઝેસયેઘન્તિ, યાઝો પર અહુમાત્રાહુશતંત ક્રદાતાઝો અક્રઝ્યાઞ્ષ-
યેઘન્તીશ, હુમય ગાતવો દરેઘંમચિત્ર પધરિ જરવાનંમ.

આઅત્ર તાઝો નૂરાંમ ફવઞ્ષયેઘન્તિ, મજદદાતંમ પધતિ
પન્તાંમ, યધો-અખતંમ પધતિ યઝાનંમ, ફાથવરશતંમ પધતિ
જરવાનંમ, જઝ્યાપાધ અહુરહે મજદદાઝો જઝ્યાપાધ અમંપનાંમ
સ્પંન્તાનાંમ.

(કરદો ૧૬ મો) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઝો સ્પંન્તાઝો ફવપયો
યજમધદે. યાઝો સ્ત્રાંમ માઝોધહો દૂરો અનધનાંમ રઝ્યાચધહાંમ
પયો દઝેસયેન્ અપઝ્યાનીશ યોધ પર અહુમાત્ર હુમે ગાતવો
દરેઘંમ હિશતંત અક્રષીમન્તો દઝેવનાંમ પરો અઝેપધહુત્ર,
દઝેવનાંમ પરો દ્રઝ્યામોહુ.

આઅત્ર તે નૂરાંમ ફવજંન્તિ દૂરઝેઉર્વઝેસંમ અદવનો,
ઉર્વઝેસંમ નાપંમ યિમ ફેષોકરંતોધત્ર વંધુહુયાઝો.

(કરદો ૧૭ મો) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઝો સ્પંન્તાઝો ફવપયો
યજમધદે. યાઝો અવત્ર જરયો અધવ્યાઞ્ષયેઘન્તિ યત્ર વોઉરૂકંપંમ
ખામીમ, નવય નવધતીશય, નવય સત, નવય હુજંધર, નવસેસ્ય
ખઝેવાંન.

(કરદો ૧૮ મો) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઝો સ્પંન્તાઝો ફવપયો
યજમધદે. યાઝો અવે સ્ત્રેઉશ અધવ્યાઞ્ષયેઘન્તિ યા હુપ્તોધરિંગે,
નવય નવધતીશય, નવય સત, નવય હુજંધર, નવસેસ્ય
ખઝેવાંન.

(કરદો ૧૯ મો) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઝો સ્પંન્તાઝો
ફવપયો યજમધદે. યાઝો અવાંમ કંહુરંપંમ અધવ્યાઞ્ષયેઘન્તિ,
યાંમ સામહે કરેસાસ્પહે યત્ર ગઝેસાઉશ ગદવરહે, નવય
નવધતીશય, નવય સત, નવય હુજંધર, નવસેસ્ય ખઝેવાંન.

(કરદો ૨૦ મો) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઝો સ્પંન્તાઝો ફવપયો
યજમધદે. યાઝો અવાંમ ખ્ષુદ્રંમ અધવ્યાઞ્ષયેઘન્તિ, યાંમ
સ્પિતામહે અપઝ્યાનો જરથુશ્રહે, નવય નવધતીશય, નવય સત,
નવય હુજંધર, નવસેસ્ય ખઝેવાંન.

(કરદો ૨૧ મો) અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફવપયો
યજમમદે. યાઓ અહુસહે ખમયતો દપિનાંમ ઉપ યૂધદ્યેમ્નિ, યેજિ
અએમ ખવમ્નિ અપવ-ખનુશ, યેજિ-વે ખવમ્નિ અનાજ-
રેતાઓ ખનૂતાઓ અમ્નિતાઓ, અદિમરતાઓ ઉદ્રાઓ અપા-
ઉનાંમ ફવપયો.

(કરદો ૨૨ મો) અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ફવપયો
યજમમદે. યાઓ મર્યેહીશ અહુમાત, યાઓ અઓજ્યેહીશ
અહુમાત, યાઓ તાંયેહીશ અહુમાત, યાઓ અમવસ્તરાઓ
અહુમાત, યાઓ વરેશ્વસ્તરાઓ અહુમાત, યાઓ ખએષજ્યો-
તરાઓ અહુમાત, યાઓ યારકરેરાઓ અહુમાત, યથ
વય કમવાધરે; યાઓ મદમમચિત્ત મયજદનાંમ ખએવને
ઉપવજંતે.

આઅત્ર યત્ર આપો ઉજખરંતે, રિપતમ જરથુશન, જરથ-
ધહુત હુય વોઉર-કપાત ખરેનસ્યયત્ર મરદદાતમ. આઅત્ર
કપૂસંનિ ઉદ્રાઓ અપાઉનાંમ ફવપયો, પઓધરીશ વોઉર-
સતાઓ, પઓધરીશ વોઉર-હુજધસઓ, પઓધરીશ વોઉર-
ખએવનો.

આપેમ અએષેમ્નાઓ હવાધ કાચિત્ર નાડુયાધ, હવયાધ
વીસે, હવાધ જન્તવે, હવયાધ દધધહુવે ઉધત્યઓજનાઓ, ખએ-
પમથે ને દધધહુશ નિદાતએય હઓપાતએય.

તાઓ યૂધદ્યેમ્નિ પેષનાહુ હવે અસહિ ઘોમથએય, યથ
અસો મએથનમ્ય અમ્નિવિપિતેએ દદાર. માંનયેન અહે યથના
તખો સ્થએશતાઓ હુશ-હાંમ-ખરેતત્ર હુય પએતાત્ર યસ્તો-
જએનિશ પમ્નિ-ધનીત.

આઅત્ર યાઓસ્ય આઓંધહાંમ નિવખંતે, તાઓ આપેમ
પરાજંનિ, હવાધ કાચિત્ર નાડુયાધ, હવયાધ વીસે, હવાધ
જન્તવે, હવયાધ દધધહુવે ઉધત્યઓજનાઓ, ખએપમથે ને દધ-
હુશ ફદાતએય વરેદાતએય.

આઅત્ર યત્ર ખવમ્નિ અવિન્સપરતો સાસ્ત દધહુઉશ

હુઓ-ખપથો, અઉર્વથએમખયો. પરો ત્થિખ્યંખયો, તાઓ. હસ-
ચિત્ત ઉપ-જઅયેમતે ઉદ્ધાઓ અપાઉનાંમ ક્રવપયો.

તાઓ હે જસાઓન્તિ અવંધહે, ચેકિ-ષે ખવમન્તિ અના-
જરતાઓ ખનૂતાઓ અધનિતાઓ અત્થિશતાઓ ઉદ્ધાઓ
અપાઉનાંમ ક્રવપયો. તાઓ દિમ અવ નિક્કાવયંતે, માંનયંન
અહે યથ ના મેરંધો હુપરંનો.

તાઓ હે સ્નધથિશ્ય વરંથસ્ય પરશતસ્ય પધરિવારસ્ય
વીસંતે, પધરિ મધન્યઓયાત્ત દુજત્ત, વરંથયાત્ત દ્વાંધ્યાત્ત,
જિજિયૂષત્ત કયદાત્ત, વીરપો-મહકાંમત્ત પધરિ દ્વતત્ત યત્ત
અંધરાત્ત મધન્યઓત્ત, માંનયંન અહે યથ ના સતંમ્ય હુજંધ-
રંમ્ય ખએવરંથ પધરિશતનાંમ નિજથંમ હયાત્ત.

યથ નોમત્ત તત્ત પમતિ કરંતો હુકંધહરશતો, નોમત્ત વજરો
હુનિવિખતો, નોમત્ત ધપુશ ખાથખતો, નોમત્ત અર્શતિશ
હવધવ્યાસ્ત, નોમત્ત અસાનો અરંમોપૂતો અવસ્યાત્ત.

વીસંતે અવત્ત વીસંતએય મજ્જદયસચિત્ત અકરિમે-
અંધહુદો અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ સપંતાઓ ક્રવપયો,
અવત્ત અવો જિખ્ખનાઓંધહુમ્નાઓ. કો નો સ્તવાત્ત કો
યજ્ઞમતે, કો ઉક્યાત્ત, કો ક્રીનાત્ત કો પમતિ-જનાત્ત, ગઓમત
જસ્ત વસ્ત્રવત અપ-નાસ નંમંધહુ. કહે નો ઇદ નાંમ
આધધર્યાત્ત, કહે વો ઉવં ફાએજયાત્ત, કહુમાધ નો તત્ત દાથંમ
દયાત્ત, યત્ત હે અંધહુત્ત ખમથ્યાંન ખરંથંમ અજયમંમ યવએય
યવએતાતએય.

આસ્નાઓ યજ્ઞમધદે, મનાઓ યજ્ઞમધદે, દએનાઓ
યજ્ઞમધદે, સઓંખ્યન્તાંમ યજ્ઞમધદે, ઉરંનો યજ્ઞમધદે. પસુકનાંમ
યજ્ઞમધદે, દ્યતિકનાંમ યજ્ઞમધદે, ઉપાપનાંમ યજ્ઞમધદે, ઉપ-
સ્મનાંમ યજ્ઞમધદે, ફેતેરંજતાંમ યજ્ઞમધદે, રવસ્યરાતાંમ યજ્ઞ-
મધદે, અંધરંધ હુત્યાંમ યજ્ઞમધદે, ક્રવપયો યજ્ઞમધદે.

ક્રવપીશ યજ્ઞમધદે, અરંદ્રાઓ યજ્ઞમધદે, તખમાઓ યજ્ઞમધદે,
તનચિશતાઓ યજ્ઞમધદે, સપંતાઓ યજ્ઞમધદે, સપંનિશતાઓ

યજ્ઞમધદે, સૂરાઓ યજ્ઞમધદે, સેવિશતાઓ યજ્ઞમધદે, દેવેશ્વરાઓ યજ્ઞમધદે, અધવિથૂરાઓ યજ્ઞમધદે, ઉદ્ધાઓ યજ્ઞમધદે, અઘ્નો-જિશતાઓ યજ્ઞમધદે, રેવીશ યજ્ઞમધદે, રેનજિશતાઓ યજ્ઞમધદે, યાસ્કેરેતો યજ્ઞમધદે, યાસ્કેરેસ્તેમાઓ યજ્ઞમધદે.

તાઓ છ હુન્તિ યાસ્કેરેસ્તેમાઓ વયાઓ મનિવાઓ દામાન્, યાઓ અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ક્વષયો, યાઓ તદ્ અરેદવાઓ હિશતેન્ત, યત્ મધન્યુ દામાન્ દર્ધદીતેમ, યસ્ય સ્પેન્તો મધન્યુશ યસ્ય અંધરો.

યત્ તિતરત્ અંધરો મધન્યુશ દાહીમ અપહે વંધહેઉશ, અન્તરે પધરિ-અવાધતેમ વૌહુચ મનો આતશચ.

તાઓ હે તઉર્વયતેમ ન્યએષાઓ અંધરહે મધન્યેઉશ દ્રવતો, યત્ નોધત્ આપો તકાર્ધશ સ્તયત્, નોધત્ ઉર્વરાઓ ઉરેશ્મખ્યો. હુકત્ સૂરહે દ્યુષો ખ્યયતો અહુરહે મજદાઓ ક્તચિન્ આપો સેવિશતાઓ ઉજુખ્યાન્ચ ઉર્વરાઓ.

વીરપાઓ આપો યજ્ઞમધદે; વીરપાઓ ઉર્વરાઓ યજ્ઞમધદે; વીરપાઓ અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ક્વષયો યજ્ઞમધદે. નામેનિ આપો યજ્ઞમધદે; નામેનિ ઉર્વરાઓ યજ્ઞમધદે; નામેનિ અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ ક્વષયો યજ્ઞમધદે.

વીરપનાંમ્ય આઓંધ્રહાંમ પચ્ચોધસ્યનાંમ ક્વષિનાંમ ઇદ્ યજ્ઞમધદે ક્વષીમ, અવાંમ યાંમ અહુરહે મજદાઓ, મજિશતાંમ્ય વહિશતાંમ્ય સ્ત્રએશતાંમ્ય પ્રચ્ચોદિશતાંમ્ય પ્રથિવશતાંમ્ય હુકેરે-પ્તેમાંમ્ય, અષાત્ અપનોતેમાંમ્ય.

થેંધ્રહે ઉર્વ માંથ્રો સ્પેન્તો, અઉરેષો રચ્ચોખ્ખતો ક્રાદેરેસ્તો. કુલુર્પસ્ય યાઓ રએથ્યએધતિ સ્ત્રીરાઓ અમેષનાંમ સ્પેન્તાનાંમ, વેરેશ્વદાઓ અમેષનાંમ સ્પેન્તાનાંમ; હુવરે-ખ્યએતેમ અઉર્વત્-અસ્પેમ યજ્ઞમધદે.

(કરદો ૨૩ મો) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તાઓ

કવચયો યજ્ઞમધદે, યાઓ અમૃષનાંમ સ્પૅન્તાનાંમ, ખપચીતનાંમ
વૅરૅષિ-દોષશ્રિનાંમ, ભૅરૅષતાંમ અમધ્યામનનાંમ તખ્મનાંમ
આઠ્ઠધસ્યનાંમ, થોધ અમધ્યેજઃ ધહો અમવનો.

થોધ હૃત હૃમો-મનઃ ધહો, થોધ હૃત હૃમો-વચઃ ધહો, થોધ
હૃત હૃમો-પચ્ચાધ્નાઓં ધહો. યએષાંમ અસ્તિ હૃમૅમ મનો,
હૃમૅમ વચો, હૃમૅમ પચ્ચાધ્નૅમ; હૃમો પતત્ય કસાસ્તત્ય, થો
દૃવાઓ અહુરો મજદાઓ.

યએષાંમ અન્યો અન્યેહે ઉર્વાનાંમ અધવિ-વએનધતિ,
મૅરૅથવૅન્તૅમ હુમતએષુ, મૅરૅથવૅન્તૅમ દુષ્પતએષુ, મૅરૅથવૅન્તૅમ
હૃવરશતએષુ, મૅરૅથવૅન્તૅમ, ગરોન્માનાંમ; યએષાંમ રચ્ચોખ્ખનાઓં-
ધહો પન્તાનો આવયતાંમ અવિ જચ્ચોધ્રાઓ.

(કરદો ૨૪ મો) અષાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ સ્પૅન્તાઓ
કવચયો યજ્ઞમધદે. યાંમ્ય આથો ઉર્વાજિશતહે સ્પૅન્તાહે વ્યાખનહે,
યાંમ્ય સ્તઓષહે અપ્યેહે તખ્મહે તનુ-માંથહે દરૅષિ-દ્રઓશ
આઠ્ઠધસ્યેહે, યાંમ્ય નધસ્યેહે સંધહહે.

યાંમ્ય રખ્ખઓશ રજિશતહે, યાંમ્ય મિથહે વૅઉર-ગઓ-
યઓધતોધશ, યાંમ્ય માંથહે સ્પૅન્તાહે, યાંમ્ય અખ્નો, યાંમ્ય
આપો, યાંમ્ય જમો, યાંમ્ય ઉર્વરયાઓ, યાંમ્ય ઝેઉશ, યાંમ્ય
ગયેહે, યાંમ્ય રતઓયો અપાવઓયો.

ગયેહે મરૅથો અપઓનો કવચીમ યજ્ઞમધદે, થો પઓધસ્યો
અહુરાધ મજદાધ મનસ્ય ગૂશત સાસ્નાઓસ્ય, યહમત્ હચ
કાધ્વરૅસત નાદો અમધ્યનાંમ દપ્યુનાંમ, ચિથ્રેમ અમધ્યનાંમ
દપ્યુનાંમ.

જરથુશ્ત્રહે રિપતામહે ઇદ અપઓનો અપીમ્ય કવચીમ્ય
યજ્ઞમધદે. પઓધસ્યાધ વૅહુ મમનાધ, પઓધસ્યાધ વૅહુ વઓ-
કુષે, પઓધસ્યાધ વૅહુ વાવૅરૅજુપે, પઓધસ્યાધ અથઉરને,
પઓધસ્યાધ રથએશ્તાધ, પઓધસ્યાધ વાસ્તસ્યાધ કુષુપન્તે,
પઓધસ્યાધ કવચેદાધ, પઓધસ્યાધ કવચેદયમ્નાધ, પઓધસ્યાધ
હંધહુનનાધ, પઓધસ્યાધ હંધહુનુપે, ગાંમ્ય અપૅમ્ય ઉખ્દમ્ય,

ઉપદ્રવ્યાયઃ સ્વર્ગ્યોર્ધ્વમ્ અર્ધશ્રેણ્ય, વીરપત્ત્ય વૌહ મજદદાત અપચિત્ર.

યો પર્વોઘર્યો આશ્રવ, યો પર્વોઘર્યો રથએશતાઓ, યો પર્વોઘર્યો વાસ્તસ્યો કુષુયાંસ. યો પર્વોઘર્યો ચર્ધ્મ ઉર્વએ-સયત દ્યેવાઅન્ય હ્યોતાત્ મધ્યાઅન્ય. યો પર્વોઘર્યો સ્તોઘશ અસ્તવધ્યાઓ, સ્તર્વોત્ અર્ધમ નાઘસ્ત દ્યેવો, ક્રવ્યોર્દનત મજદદયસનો જરથુશત્રિશ વીદ્યેવો અહુર-હઝેવો.

યો પર્વોઘર્યો સ્તોઘશ અસ્તવધ્યાઓ, વાચિમ્ અર્ધોજ્જ વીદાયુમ્ અહુરો-હઝેર્ધ્મ. યો પર્વોઘર્યો સ્તોઘશ અસ્તવધ્યાઓ, વાચિમ્ ક્રવ્યોત્ વીદાયુમ્ અહુરો-હઝેર્ધ્મ. યો પર્વોઘર્યો સ્તોઘશ અસ્તવધ્યાઓ વીરપાંમ દ્યેવો-દાત્તમ વવચ અયેસન્યાંમ અવસૂમ્યાંમ. યો સૂરો વીર્યો-હુબ્યાઘતિશ પર્વોઘર્યો-હઝેવો દપ્યુનાંમ.

યહ્મિ પઘતિ વીરર્ધ્મ માંઘ્રમ્ અર્ધમ્ સ્વો વીસુયત. અહુરુશ્ય ગએથનાંમ, સ્તર્વોત્ અપહે યત્ મજિશતહેચ વહિશતહેચ સ્વએશતહેચ; પઘતિ-ક્રવ્યત્ય દ્યેનયાઓ યત્ હઘતિનાંમ વહિશતયાઓ.

ધમ્ ધસેન્ અમંષાઓ સર્પન્ત વિર્યે હુવર-હજર્વોષ, ક્રવ્યો-રેન્ ક્રવ્યનિ અવિ મનો જરજદાનોઘત્ અંધહુયત્ હચ, અહૂમ્ રતૂમ્ય ગએથનાંમ, સ્તર્વોતાર્ધમ્ અપહે યત્ મજિશતહેચ વહિશતહેચ સ્વએશતહેચ, પઘતિ-ક્રવ્યતાર્ધમ્ય દ્યેનયાઓ યત્ હઘતિનાંમ વહિશતયાઓ.

યેહે જાંથએચ વખ્ષએચ, ઉર્વાસેન્ આપો ઉર્વરાઓસ્ય; યેહે જાંથએચ વખ્ષએચ, ઉજ્જિપન્ આપો ઉર્વરાઓસ્ય; યેહે જાંથએચ વખ્ષએચ, ઉશતતાર્ધમ્ નિશ્ચવન્ત વીરપાઓ સર્પન્તો-દાતાઓ દામાન્.

ઉશત-નો જાતો આશ્રવ યો રિપતાઓ જરથુશત્રો ક્રા-નો યજ્ઞધતે જર્વોશ્વો સ્તેરેતો-અર્ધમ્ જરથુશત્રો. ધદ અયાંમ

વીજસાધતિ વંધઉહિ દએન માજદયસનિશ વીરપાઘશ અવિ
કર્ષવાંન યાઘશ હકૃત.

ઇહ અપાંમ મિથ્રો યો વૉઉરૂ-ગઓંયઓંધતિશ કદાત
વીરપાઓ કૃત્તમતાતો દપ્યુનાંમ યઓંજધન્તીશ્ય રામયેધતિ. ઇહ
અપાંમ નપાઓ સૂરો કદાત વીરપાઓ કૃત્તમતાતો દપ્યુનાંમ
યઓંજધન્તીશ્ય ન્યાસાધતે.

મધદ્યોધમાઓંધહુહે આરાસત્યેહે ઇહ અપઓંનો અપીમ્ય
ક્રવપીમ્ય યજમધદે; યો પઓંધત્યો જરથુશ્ત્રાધ માંથ્રેમ્ય ગૂશ્ત
સારનાઓસ્ય.

(કરદો ૨૫ મો) અસ્મો-ખન્વતો અપઓંનો ક્રવપીમ યજ-
મધદે; અખ્નો ખન્વતો અપઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે; ગવયાનો
અપઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે; પર્ષત્રગેઉશ પરાતહે અપઓંનો
ક્રવપીમ યજમધદે; વૉહુવસ્તોધશ રનઓંયેહે અપઓંનો ક્રવપીમ
યજમધદે; ઇસ્વતો વરાજહે અપઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે.

સએનહે અહૂમ-રતૂતો અપઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે; યો
પઓંધર્યો સતો-અએથર્યો ક્રાખ્તત પધતિ આય જમા.
પૈરંધદિદ્યેહે અપઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે; ઉસ્માનરહે પએષતહે
અપઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે; વૉહુ-રઓંચંધહે ક્રાન્યેહે અપ-
ઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે; અષો-રઓંચંધહે ક્રાન્યેહે અપઓંનો
ક્રવપીમ યજમધદે; વરસ્મો-રઓંચંધહે ક્રાન્યેહે અપઓંનો
ક્રવપીમ યજમધદે.

ઇસત્ર-વાસત્રહે જરથુશ્ત્રોધશ અપઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે;
ઉર્વતત્ર-નરહે જરથુશ્ત્રોધશ અપઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે; હુવર-
ચિથ્રહે જરથુશ્ત્રોધશ અપઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે; દએવત્રોધશ
તખ્મહે અપઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે; થિમિથ્યતો સિપતામહે
અપઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે; દાઓંધહુહે જધરિતહે અપઓંનો
ક્રવપીમ યજમધદે.

કવોધશ વીશ્તાસ્પહે અપઓંનો ક્રવપીમ યજમધદે, તખ્મહે
તનુ-માંધહે દરષિ-દઓંશ આહૂધસ્યેહે. યો દુચ પઉરવાંચ્ય

અપાધ રવો યએષ; યો દુચ પઉરવાંન્ચ અપાધ રવો વીવએદઃ
યો બાજુશ્ય ઉપસ્તચ વીસત અઇંધ્રહાઓ દએનયાઓ યત
આહુધરોઇશ જરથુશ્ત્રોઇશ.

યો હીમ રતાતાંમ હિતાંમ હુધતીમ ઉજવજ્જત હુચ હુનૂધ-
વ્યો. ની હીમ દસ્ત મધદયોધપાદંમ ઔરેજિ-રાજંમ અકકદવધતીમ
અપઓનીમ ડ્રાકૂદાંમ ગેઉશ્ય વાસ્ત્રહેચ, ક્રિથાંમ ગેઉશ્ય
વાસ્ત્રહેચ.

જઘરિવરોઇશ અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; યુગ્તવરોઇશ
અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; સ્ત્રીરઓખનો અપઓનો ક્રવ-
ધીમ યજમધદે; કૃંસઓખનો અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે;
વનારહે અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; વીરાજહે અપઓનો
ક્રવધીમ યજમધદે; નીજરહે સવંધહે અપઓનો ક્રવધીમ
યજમધદે; બુજસ્રવંધહે અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; ઔરજય-
રશોઇશ અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; તીજ્જયરશોઇશ અપ-
ઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; પૈરથ્વરશોઇશ અપઓનો ક્રવધીમ
યજમધદે; વએજ્જયરશોઇશ અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે.

નપ્તયેહે અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; વળસ્પહે અપ-
ઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; હુબાસ્પહે અપઓનો ક્રવધીમ યજ-
મધદે; વિસ્તરઓશ નઓતધસ્થાનહે અપઓનો ક્રવધીમ યજ-
મધદે; ક્રશ-હાંમ-વરંતહે અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; ક્રષો-
કરહે અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; આતૈરવનઓશ અપઓનો
ક્રવધીમ યજમધદે; આતૈરપાતહે અપઓનો ક્રવધીમ યજ-
મધદે; આતૈરદાતહે અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; આતૈરચિ-
થહે અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; આતૈરપરંધહે અપઓનો
ક્રવધીમ યજમધદે; આતૈરસવંધહે અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે;
આતૈરજન્તેઉશ અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; આતૈરદઇંધ્રહેઉશ
અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે.

હુધ્યઓન્નહે અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; પિષિધ્યઓન્નહે
અપઓનો ક્રવધીમ યજમધદે; તખહે સ્પંતો-દાતહે અપઓનો

વીરાસ્પહે કર્ત્તેનયનહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; આજ્ઞાતહે કર્ત્તેનયનહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; ક્રાયઝ્ઞાદહે કર્ત્તેનયનહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; વંધ્રહેઉશ અરુધેહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; અરુધેહે વ્યાખનહે યાસ્કર્ત્તેમહે મજ્ઞદયસ્તેનામ. દારયત્-રથહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; ક્રાયત્-રથહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; રકારયત્-રથહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે.

અર્ષવતો અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; વ્યર્ષવતો અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; પઠત્યર્ષવતો અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; અઞ્ઞઝાશ અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; અઞ્ઞઝાશ અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; દ્રાથહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; પઠતિ-દ્રાથહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; પઠતિ-વંધ્રહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; ક્રધાવખ્ષહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; નૌમો-વંધ્રહેઉશ વઝેદ્યંધ્રહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે.

વઝેસદહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; અપાવંધ્રહેઉશ ખિવન્દંધ્રહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; જિરો-દંધ્રહેઉશ પઠરિશતૂરહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; નૌરેમ્યજ્ઞદનહે આર્ધ-થૂવ્યઝાશ અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; ઝર્જિખ્તઝાશ અરહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; કસુપિતેઉશ અરુહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; ક્રથેહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; અસ્ત-વત્-ઝર્જિતહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે.

(કર્ત્તે ૨૬ મે) ગઝ્ઞાપિવંધ્રહેઉશ અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; હામ-ઝર્જિ-વંધ્રહવામ તખ્મહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; સ્તઝ્ઞાઝો વહિશતહે અપહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; પોઉરુદ્દાક્તોઈશ ક્તાવઝેન્યેહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; ખિવવ્રાસ્પનહે ખશ્તાવઝેન્યેહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે.

અથો-અસ્તોઈશ પોઉરુદ્દાખશ્તયનહે અપઝ્ઞાનો ક્રવષીમ

યજ્ઞમધદે; વૌણ્વસ્તોઽર્થશ પૌઠિરદાઞ્શતયનહે અપચ્ચાનો ક્વપીમ
 યજ્ઞમધદે; ગયદાસ્તોઽર્થશ પૌઠિરદાઞ્શતયનહે અપચ્ચાનો ક્વપીમ
 યજ્ઞમધદે; અપવજ્ઞદંધ્રહો પૌઠિરદાઞ્શતયનહે અપચ્ચાનો ક્વપીમ
 યજ્ઞમધદે; ઉરુદ્વ્યોશ પૌઠિરદાઞ્શતયનહે અપચ્ચાનો ક્વપીમ
 યજ્ઞમધદે; ઞ્ષથ્રો-ચિનંધ્રહો ઞ્ષોઘપ્રાસ્પનહે અપચ્ચાનો ક્વપીમ
 યજ્ઞમધદે.

અપાહુરહે જશતયનહે અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે ફાય-
 જ્ઞન્તાહે અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; ક્રેનંધ્રહો ફાયજ્ઞન્તાનહે
 અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; જરો-વંધ્રહેઉશ ફાયજ્ઞન્તાનહે
 અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; અપવજ્ઞદંધ્રહો ધિતહે સાઘજ્ઞ-
 દ્રોઘશ અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; વૌહુ રચ્ચાચંધ્રહો
 વરંસાનહે અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; અરંજંધ્રહોતો તૂરહે
 અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; ઉસિનંમંધ્રહો અપચ્ચાનો ક્વપીમ
 યજ્ઞમધદે.

યુજ્ઞાસ્પહે અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; અપ-બ્યચ્ચાન્તાહે
 ગયદારતયનહે અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; વૌહુ-નેમંધ્રહો ક્તેઉશ
 અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; વૌણ્વજ્ઞદંધ્રહો ક્તેઉશ અપચ્ચાનો
 ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; અપસરંદહે અપસઠર્યાંશ અપચ્ચાનો ક્વપીમ
 યજ્ઞમધદે; અપસરંદહે જઠર્યાંશ અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે;
 ચાઞ્જનોઘશ અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; સ્થાવસ્પોઘશ અપ-
 ચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; પૌઠિરસ્તોઽર્થશ ક્વોઘશ અપચ્ચાનો
 ક્વપીમ યજ્ઞમધદે.

વરંસ્મપહે જનરહે અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; નનરા-
 સ્તોઽર્થશ પચ્ચેપતંધ્રહો અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; જરજ્ઞદા-
 તોઘશ પચ્ચેપતંધ્રહો અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; ગચ્ચેવનોઘશ
 વૌહુ-નેમંધ્રહો અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; ચૌરંજવાચો
 ચૂતો-સ્પાદાચો અપચ્ચાનાચો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; જરયંધ્રહોચો
 રપેન્તો-પ્રત્વાચો અપચ્ચાનાચો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; વરૂનોઘશ
 વાઞ્જરંજહે અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; ફાચ્ચેહે તઉર્વચેતોઘશ
 અપચ્ચાનો ક્વપીમ યજ્ઞમધદે; વહુમચ્ચેદાતહે માંથ્રવાહુહે અપ-

ઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; ઉશતહે સદનંધહે। અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે.

દંધહુ-ઝૂતહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; દંધહુ-કાદંધહે। અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; રપોપદો-મખરતોઇશ અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; પયંધહુરો-મખરતોઇશ અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; ઉશતાજન્તહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; અપસ-વંધહે। અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; અપાઉવ એથહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; હુઝામો-ખરેનંધહે। અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; વરખહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે.

ફવહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; ઉસ્નાકહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; ખન્વતો અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; દઝે-નાવજંધહે। અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; અરજઝાનહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; અધવિખરેનંધહે। અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; હુયજતહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; હરેદારપહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; પાજિનંધહે। અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; ખાખપથહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; અપો-પઝાધઝેહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; અસ્તવત-અરેતહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે.

(કરદો ૨૭ મો) હુગેઉશ અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; અંધહુયઝાશ અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; ગાઉરોઇશ અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; યૂશતહે ગાઉર્વ-યનહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; માંજદ્રાવંધહેઉશ અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; સ્તીરાવંધહેઉશ અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; આયૂતહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; સૂરો-યજતહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે.

ઝરેદવહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; કવોઇશ અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; ઉખપાનો વીદિસ્રવંધહે। ફરઝેઝૂતહે ઝરે-જવતો અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; વધ્રહુદાતહે ખદાતહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; ઉજયેહે વંધદાતયનહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે; ફયહે અપઝાનો ફવષીમ્ યજમઘદે.

અર્ધમ-ચેંધ્રહે-રઘાચાઓ નાંમ અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞ-મધદે; અર્ધમ-યધ્રહે-વરેજ નાંમ અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; અર્ધમ-યહુમાધ-ઉશ નાંમ અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; યોઈ-શતહે કયાનનાંમ અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; ઉરમાનરહે પએષતંધ્રહે. પધતિ-સીરહે પધતિશતાતેએ નાકુયો-કરશતહે અએષંધ્રહે.

રિપતોઈશ ઉરપાંરનઘાંશ અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; ઔરેજશરપહે ઉરપાંરનઘાંશ અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; ઉસદાનો મજદયસ્નહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; કાદલ-વંધ્રહેઉશ સિતવતો અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; રઘાચસ-અએમનો અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; ભુવરેચએમનો અપ-ઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; કસૂતારહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; વીસૂતારહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; ખરેમ્નહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે. વીસૂતહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે.

ભુવરપહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; અથવરેરપહે અપ-ઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; દપ્રામએષોઈશ અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; કઘોરઘાંસહે કઘાંપહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; ક્રીનારપહે કએવહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; કાદલ-નરહે અવારતેઈશ અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; વૌહુશરહે આંખનંધ્રહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; વીવારેવહે અઘન્યાવહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે.

કારાએઈશ તૂરહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; સિતપોઈશ રવતો અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; પરપિન્તહે ગંદ્રવહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; અવથેહે રપંગહહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; અએતવહે માયવહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; યએતુશ-ગેઉશ વ્યાતનહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞ-મધદે; ગરશતહે કવોઈશ અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે.

પૌઉર-ખંગાહહે જઘાંપહે અપઘાનો. ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે;

વૉહુ-હાતહે કાતહે અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; આઓંધહુહે સાઓંધહુંધહુહે અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; ભુવરેજાઓ અંકસયાઓ અપઓનાઓ કવષીમ યજમમ્મદે; અરવઓશતહે ઔરેજવતો દંધધુહેઉશ અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; કામિથહે ઔરેજવતો અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; વૉહુ-પેરેસહે અધન્યાવહે અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે.

પરો-દરમહે દારતાધ્નાધશ મુજ મુજયાઓ દંધધુહેઉશ અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; કતુરાઓ અએતાઓ બએપત-રતુરાઓ અપઓનાઓ કવષીમ યજમમ્મદે; અવરેગેઉશ ઔરેજવતો અઓધધમતરતુરહે અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; ગઓમતો, જવનો રઓજદયેહે રઓજદયયાઓ દંધધુહેઉશ અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; શિતો અએવો-સરેદો-કુચુશતહે ત-યેહે તન્યયાઓ દંધધુહેઉશ અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે.

તીરો-નકથવહે ઉરપએપતનાંમ સએનનાંમ અપઓનો કવ-ષીમ યજમમ્મદે; યુતયુતોધશ વિહવોધશ જિદ્ધાધશ સએનહે અપ-ઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; ક્રોહક્રહે મરેજિપગ્યેહે સએનનાંમ અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; પરેરમો-રઓયાઓ પેરેથવકુરમો અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે.

અપ-નંમંધહુઓ વીદત-ગવાઓ અંધહુયાઓ દંધધુહેઉશ અપઓનાઓ કવષીમ યજમમ્મદે; પર્યત-ગવાઓ દાજઝો-ગવાઓ અપાખીરયાઓ દંધધુહેઉશ અપઓનાઓ કવષીમ યજમમ્મદે; હુકવાખશ કહુકંતનાંમ અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; અકયદહે પુદનાંમ અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; જામારપહે અપરજાતહે અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; મદદયો-માઓંધહુહે અપરજાતહે અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; ઉર્વતત નરહે અપર-જાતહે અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે.

રઓચસ્યએમનો અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; ભુવરે-ચએમનો અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; કાદત-ખરેનંધહુઓ અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે; વિદત-ખરેનંધહુઓ અપઓનો કવ-ષીમ યજમમ્મદે; વૉઉર-નંમંધહુઓ અપઓનો કવષીમ યજમમ્મદે;

પૌંડિ-સવંધુલે અપઝાનો કવપીમ યજમધદે; ઉખ્યત્-અરે-
તહે અપઝાનો કવપીમ યજમધદે; ઉખ્યત્-નંમંધુલે અપ-
ઝાનો કવપીમ યજમધદે; અસ્તવત્-અરેતહે અપઝાનો કવપીમ
યજમધદે.

. (કરદો ૨૮ મો) થો અંધહુત સઝાંખ્યાંસ વેરેથજ નાંમ
અસ્તવત્-અરેતસ્ય નાંમ. અવથ સઝાંખ્યાંસ, યથ વિરપેમ
અહૂમ અસ્તવત્તેમ સાવયાત્; અવથ અસ્તવત્-અરેતો, યથ
અસ્તવાઓ હાં ઉશતનવાઓ અસ્તવત્-અધ્યેજ'ધહૂમ પધતિ-
શતાત્, પધતિશતાતેએ બિજ'ઝો-ચિથયાઓ દુળે, પધતિશતાતેએ
અપવ-કરેશતહે ભમએપંધુલે.

(કરદો ૨૯ મો) ચિમહે વીવંધહુનહે અપઝાનો કવપીમ
યજમધદે સૂરહે પૌંડિ-ચાંથવહે, પધતિશતાતેએ અધનિશ્તોધશ
દ્યેવો-કરેશતયાઓ, હુએચંધહુસ્ય અવાસ્તહે ઇધેજ'ધહુસ્ય
મર્ષાંઝાનહે.

થએતઝાંનહે આધ્યવાનોધશ અપઝાનો કવપીમ યજમધદે,
પધતિશતાતેએ ગરેનાઉશ્ય તકુનઝાંશ્ય નએજહેચ સારસ્તોધશ્ય
વાવરૂપાઓશ્ય, પધતિશતાતેએ અગ્નિ-કરેશતહે ભમએપંધુલે.
અઝાંશનરહે પૌંડિ-જિરહે અપઝાનો કવપીમ યજમધદે, ઉખ-
વહે તુમાસ્પહે અપઝાનો કવપીમ યજમધદે; અધએરથહે
નરવહે અપઝાનો કવપીમ યજમધદે; મનુશાચિથહે અધસ્યાવહે
અપઝાનો કવપીમ યજમધદે.

કવોધશ કવાતહે અપઝાનો કવપીમ યજમધદે; કવોધશ
અધપિવંધહેઉશ અપઝાનો કવપીમ યજમધદે; કવોધશ ઉસદનો
અપઝાનો કવપીમ યજમધદે; કવોધશ અરૂનો અપઝાનો
કવપીમ યજમધદે; કવોધશ પિસિનંધુલે અપઝાનો કવપીમ
યજમધદે; કવોધશ ખ્યરૂપાનો અપઝાનો કવપીમ યજમધદે;
કવોધશ સ્યાવરૂપાનો અપઝાનો કવપીમ યજમધદે; કવોધશ
હઝાંસવંધુલે અપઝાનો કવપીમ યજમધદે.

અમહેચ પધતિ હુતાશતહે, વેરેથધનહેચ પધતિ અહુરદાતહે,

ધનધન્યાઓસ્ય પધતિ ઉપરતાતો, સંધઉહસ્ય પધતિ હુસસ્ત-
યઓ, સંધઉહસ્ય પધતિ અમુયમ્નયાઓ, સંધઉહસ્ય પધતિ અવ-
નમ્નયાઓ, હુથવતહેય પધતિ હુમરંથનાંમ.

દ્રવહે પધતિ અઝ્ઞાજંધહે, ખરંનસ્ય પધતિ મજ્જદાતાહે
તનુયાઓસ્ય પધતિ દ્રવતાતો, આસ્નયાઓસ્ય પધતિ વંધુહુયાઓ
ઋજંતોધશ દંધર્યાઓ વ્યાખનયાઓ ખ્ષોધન્યાઓ રિપતિ-
દોધથયાઓ આંજો-બૂઓ હુવીર્યાઓ, હુજન્તેઉશ પધતિ-અપર-
યાઓ વ્યરંથ્યાઓ વહિશતહે અંધહેઉશ.

ખપથહે પધતિ બાનુમતો, દરંધયાઓસ્ય પધતિ દરંધા-
જિતોધશ, રિસ્પનાંમ્ય પધતિ અયસ્તનાંમ, વીસ્પનાંમ્ય પધતિ
બએષજનાંમ પધતિશતાતેએ યાથ્વાંમ પધરિકનાંમ્ય સાથ્રાંમ
કઝાયાંમ કરકૂનાંમ્ય, પધતિશતાતેએ સાસ્તો-કરશતહે જમએષંધહે.

સામહે કરંસાસ્પહે ગએસઝાશ ગદવરહે અપઝાનો ક્રવ-
પીમ યજમધદે; પધતિશતાતેએ ઉધહે બાજાઉશ હુએનયાઓસ્ય
પરંથુ-અધનિકયાઓ પરંથુ-દ્રકૂપયાઓ, અરંદવો-દ્રકૂપયાઓ, ઉજ-
ગરંસ્તો-દ્રકૂપયાઓ ખૂરંમ દ્રકૂપંમ અરંતયાઓ; પધતિશતાતેએ
ગદહે કરંસ્તો-ક્રસાનહે સિમહે વીરંજનો અનમરજ્જદિકહે,
પધતિશતાતેએ ગદો-કરશતહે જમએષંધહે.

અખૂરહે હુઝાસ્રવંધહનહે અપઝાનો ક્રવપીમ યજમધદે;
પધતિશતાતેએ હુષિદવહે દ્રવતો અરાતોધશ્ય ગએથો-મરંન્યા-
નહે; હુઝાબ્યંધહે તખમહે અપઝાનો ક્રવપીમ યજમધદે;
પધતિશતાતેએ માજધન્યાનાંમ દએવનાંમ, વરંન્યાનાંમ્ય દ્રવતાંત
પધતિશતાતેએ દએવો-કરશતહે જમએષંધહે.

કદાખશ્તોધશ ખુખયેહે અપઝાનો ક્રવપીમ યજમધદે;
પધતિશતાતેએ અએમહે ખૂવી-દ્રઝાશ, અએમો-વરંદનાંમ્ય
દ્રવતાંમ, પધતિશતાતેએ અએમો-કરશતહે જમએષંધહે.

(કરંદો ૩૦ મો) હુવોવ્યાઓ અપઝાન્યાઓ ક્રવપીમ યજ-
મધદે; ક્રંન્યાઓ અપઝાન્યાઓ ક્રવપીમ યજમધદે; ચિત્યાઓ
અપઝાન્યાઓ ક્રવપીમ યજમધદે; પોઉરિચિસ્તયાઓ અપઝા-

ન્યાઓ કવપીમ યજ્ઞમધદે; હુતઓસયાઓ અપઓન્યાઓ કવ-
પીમ યજ્ઞમધદે; હુમાયાઓ અપઓન્યાઓ કવપીમ યજ્ઞમધદે;
ઘઠરિથ્યાઓ અપઓન્યાઓ કવપીમ યજ્ઞમધદે; વીરપ-તઉરૂપ્યાઓ
અપઓન્યાઓ કવપીમ યજ્ઞમધદે ઉશતવધત્યાઓ અપઓન્યાઓ
કવપીમ યજ્ઞમધદે; તુષ્નામધત્યાઓ અપઓન્યાઓ કવપીમ
યજ્ઞમધદે.

ક્રંન્યાઓ નાધસ્યાઓ ઉસિનંમંધ્રહો અપઓન્યાઓ
અપઓનો કવપીમ યજ્ઞમધદે; ક્રંન્યાઓ નાધસ્યાઓ ક્રાપ-
જ્ઞન્તાનહે અપઓન્યાઓ અપઓનો કવપીમ યજ્ઞમધદે; ક્રંન્યાઓ
નાધસ્યાઓ ખ્ષોઘઘ્રાસ્પનહે અપઓન્યાઓ અપઓનો કવપીમ
યજ્ઞમધદે; ક્રંન્યાઓ નાધસ્યાઓ ગયદ્દાસ્તોઘશ અપઓન્યાઓ
અપઓનો કવપીમ યજ્ઞમધદે; અસખનયાઓ નાધસ્યાઓ પોઉરૂદ્દા-
ખ્ષતોઘશ અપઓન્યાઓ અપઓનો કવપીમ યજ્ઞમધદે; ઉખ્ષેન-
ત્યાઓ નાધસ્યાઓ સ્તઓઘો વહિશતહે અપહે અપઓન્યાઓ
અપઓનો કવપીમ યજ્ઞમધદે.

કન્યાઓ વદુતો અપઓન્યાઓ અપઓનો કવપીમ
યજ્ઞમધદે; કન્યાઓ જઘ્રૂદો અપઓન્યાઓ અપઓનો કવપીમ
યજ્ઞમધદે; કન્યાઓ કંધ્રહોદો અપઓન્યાઓ અપઓનો કવપીમ
યજ્ઞમધદે; કન્યાઓ ઉરુદ્દયન્તો અપઓન્યાઓ અપઓનો કવપીમ
યજ્ઞમધદે; કન્યાઓ પએસંધ્રહુન્વ અપઓન્યાઓ અપઓનો
કવપીમ યજ્ઞમધદે; ભુવરેદ્યાઓ અપઓન્યાઓ કવપીમ યજ્ઞમધદે;
હુચિથ્રયાઓ અપઓન્યાઓ કવપીમ યજ્ઞમધદે; કનુકયાઓ
અપઓન્યાઓ કવપીમ યજ્ઞમધદે; કન્યાઓ સ્મૃતત્ત-ફેદ્દસ્યો
અપઓન્યાઓ કવપીમ યજ્ઞમધદે.

કન્યાઓ વંધ્રહુ-ફેદ્દસ્યાઓ અપઓન્યાઓ કવપીમ યજ્ઞ-
મધદે; કન્યાઓ ઔરેદત્ત-ફેદ્દસ્યાઓ અપઓન્યાઓ કવપીમ
યજ્ઞમધદે યા વીરપ-તઉર્વધરિય નાંમ, અવથ વીરપ-તઉર્વધરિ,
યથ હા તંમ જીજનાત્ત યો વીરપે તઉર્વયાત્ત દએવાઅત્ત
ન્યએષાઓ મખ્યાઅત્ય, પધતિરતાતેએ જહ્નિ-કરશતહે ન્યએવંધ્રહો.

(કરદો ૩૧ મો) અધસ્યનાંમ દપ્યુનાંમ નરાંમ અપઓનાંમ કવ-

પથો યજ્ઞમધદે; અધસ્યનાંમ દપ્યુનાંમ નાધરિનાંમ અપઞ્ચાનિનાંમ
 ફવપથો યજ્ઞમધદે; તૂધસ્યનાંમ દપ્યુનાંમ નરાંમ અપઞ્ચાનાંમ
 ફવપથો યજ્ઞમધદે; તૂધસ્યનાંમ દપ્યુનાંમ નાધરિનાંમ અપઞ્ચાનિ-
 નાંમ ફવપથો યજ્ઞમધદે; સધરિમનાંમ દપ્યુનાંમ નરાંમ અપઞ્ચા-
 નાંમ ફવપથો યજ્ઞમધદે; સધરિમનાંમ દપ્યુનાંમ નાધરિનાંમ -
 અપઞ્ચાનિનાંમ ફવપથો યજ્ઞમધદે.

સાધનિનાંમ દપ્યુનાંમ નરાંમ અપઞ્ચાનાંમ ફવપથો
 યજ્ઞમધદે; સાધનિનાંમ દપ્યુનાંમ નાધરિનાંમ અપઞ્ચાનિનાંમ
 ફવપથો યજ્ઞમધદે; દાહીનાંમ દપ્યુનાંમ નરાંમ અપઞ્ચાનાંમ
 ફવપથો યજ્ઞમધદે; દાહીનાંમ દપ્યુનાંમ નાધરિનાંમ અપઞ્ચાનિ-
 નાંમ ફવપથો યજ્ઞમધદે.

વીરપનાંમ દપ્યુનાંમ નરાંમ અપઞ્ચાનાંમ ફવપથો યજ્ઞમધદે;
 વીરપનાંમ દપ્યુનાંમ નાધરિનાંમ અપઞ્ચાનિનાંમ ફવપથો યજ્ઞ-
 મધદે વીરપાઓ અપાઉનાંમ વંધઉહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ
 ફવપથો યજ્ઞમધદે; યાઓ હુય ગયાત્ મરેન્તાત્ આ-સઞ્ચોધ્ય-
 ન્તાત્ વેરેન્ત્રિન્તાત્.

ઉપ-તૂ-નો ઇદ યાઓ અપઞ્ચાનાંમ મોષુ ઇસિન્તુ ફવપથો,
 તાઓ નો જસેન્તુ અવંધહે, તાઓ નો આંજહુચિત્ હતો
 ધ્રાપેન્તે અધવિ-દેરેન્તાધશ અવેળિશ; અઞ્ચોગ્ન અહુરમજ્દ,
 સ્ત્રઞ્ચોપચ અપ્ય સૂર માંધચ રપેન્ત વીદુષ; યો વીદઞ્ચેવો વીદ-
 ઞ્ચેવહે અશતો મજ્દાઓ અહુરહે; યિમ જરથુશ્ત્રો ફેરેન્ઞાત્
 હવાવન્તેમ અંધહેવે અસ્તવધતે.

અઞ્ચોર વંધઉહીશ ઉપ-પઞ્ચેત યાઓ આપો, યાઓસ્ય
 ઉર્વાઓ, યાઓસ્ય અપાઉનાંમ ફવપથો. ઇદ ક્રિયાઓ પધતિ-
 જન્તાઓ યુયત; અહુમ્ય ન્માને ઇદ આધ્રવનો દપ્યુનાંમ
 મન્યેન્તે વંધહેઉશ અવહે. ઉજ્જગેઉર્વાયેધન્તે જક્તે અહુમાકેમ
 અવંધહે સૂરાઓ યૂમાકેમ યસ્નહે સંવિશતાઓ.

વીરપનાંમ્ અઞ્ચોધહાંમ અપઞ્ચાનાંમ અપઞ્ચાનિનાંમચ
 ઇદ યજ્ઞમધદે ફવપીમ, યએપાંમ યવેશ્વત્રય ઉર્વાનો જઞ્ચોયા-

ઓસૂચ ક્રવપથો. વીરપનાંમ્ય આઓંધહાંમ અપઓનાંમ અપઓનિનાંમ્ય ઇદ યજમમદે ક્રવપીમ, યએવાંમ નો અહુરો મજદાઓ અપવ ચેસ્ને પધતિ વંધહો વએદ. વીરપનાંમ્ય અએવાંમ કરથુશ્ત્રેમ પઓધરીમ વહિશતેમ આહુધરીમ સસૂમ હંએષેમ.

પઓધસ્થનાંમ હંએષનાંમ પઓધસ્થનાંમ સારનો-ગૂપાંમ, ઇદ અપઓનાંમ અપઓનિનાંમ્ય, અહૂમ્ય હંએનાંમ્ય અઓદસ્ય ઉર્વાનિંમ્ય ક્રવપીમ્ય યજમમદે, યોધ અપાધ વઓનરે. નપા-નજદિશનાંમ ઇદ અપઓનાંમ અપઓનિનાંમ્ય, અહૂમ્ય હંએનાંમ્ય અઓદસ્ય ઉર્વાનિંમ્ય ક્રવપીમ્ય યજમમદે, યોધ અપાધ વઓનરે.

પઓધસ્થાંન હંએષે યજમમદે, ન્માનનાંમ્ય વીસાંમ્ય જન્તુનાંમ્ય દપ્યુનાંમ્ય, યોધ આઓંધહરે; પઓધસ્થાંન હંએષે યજમમદે, ન્માનનાંમ્ય વીસાંમ્ય જન્તુનાંમ્ય દપ્યુનાંમ્ય, યોધ પાપ્વરે; પઓધસ્થાંન હંએષે યજમમદે, ન્માનનાંમ્ય વીસાંમ્ય જન્તુનાંમ્ય દપ્યુનાંમ્ય, યોધ હંન્તિ.

પઓધસ્થાંન હંએષે યજમમદે, ન્માનનાંમ્ય વીસાંમ્ય જન્તુનાંમ્ય દપ્યુનાંમ્ય, ન્માનંધહાનો વીપાનો જન્તુપાનો દધં-ધુપાનો અપો-અંધહાનો માંથ્રો-અંધહાનો ઉર્વા-અંધહાનો વીરપાધસ્ય વંધહુશ વંધહુપાનો.

કરથુશ્ત્રેમ વીરપહે અંધહેઉશ અસ્તવતો અહૂમ્ય રતૂમ્ય પઓધરિમ્ય હંએષેમ યજમમદે; હાતાંમ હુદાસ્તેમ, હાતાંમ હુપ્પથ્રેતેમ, હાતાંમ રએવસ્તેમ, હાતાંમ ખરેનંધહેસ્તેમ, હાતાંમ ચેસન્યોતેમ, હાતાંમ વહુમ્યોતેમ, હાતાંમ ખન-ઓથ્યોતેમ, હાતાંમ કસસ્તોતેમ. યો ના ઇશતસ્ય ચેસન્યસ્ય વહુમ્યસ્ય વઓથે, યથા કહુમાધચિત્ત હાતાંમ, અપાત્ત હ્ય યત્ત વહિશતાત્.

ઇમાંમ્ય જામ યજમમદે, અઓમ્ય અસ્મનેમ યજમમદે. તાચ વોહુ યજમમદે, યા અન્તરેરતા ચેસન્યાચ વહુમ્યાચ કાય-શત્વ નધરે અપઓને.

દધતિકનાંમ્ય અધદ્ધિયુનાંમ યત્ત ઉરુનો યજ્ઞમધદે; અપઞ્ચા-
નાંમ આઅત્ત ઉરુનો યજ્ઞમધદે, કુદો-જ્ઞતનાંમચિત્ત નરાંમ્યા
નાધરિનાંમ્યા; યએષાંમ વહેહીશ દએનાઓ વનધન્તી વા,
વંધહ્ન વા, વઞ્ચાનરે વા.

વનંતાંમ વંધહેન્તાંમ વઞ્ચાનુષાંમ દએનોસાચાંમ, ઇદં
અપઞ્ચાનાંમ અપઞ્ચાનિમ્ય અદૂમ્ય દએનાંમ્ય ઇઞ્ચાદસ્ય ઉર્વા-
નંમ્ય ક્વપીમ્ય યજ્ઞમધદે યોધ અપાધ વઞ્ચાનરે.

યેંધહે હાતાંમ આઅત્ત ચેસ્તે પધતી વંધહો, મજ્ઞદાઓ
અહુરે વએથા અપાત્ત હચા, યાઓંધહાંમ્યા તાંસ્યા તાઓસ્યા
યજ્ઞમધદે. યથા અદૂ વધસ્યો ૮.

અપાઉનાંમ ક્વપિનાંમ ઉધનાંમ અધવિથૂરનાંમ, ઉધનાંમ
વારંધમ્નિનાંમ, પઞ્ચોધસ્યો-ઠકએષનાંમ ક્વપિનાંમ, નપાનજ્ઞ-
દિશ્તનાંમ ક્વપિનાંમ, ક્વપયો ઞ્નૂતાઓ અયન્તુ અહુમ્ય
ન્માને, ઞ્નૂતાઓ વીચરંતુ અહુમ્ય ન્માને;

ઞ્નૂતાઓ આક્રીનેન્તુ અહુમ્ય ન્માને વંધઉહીમ અપીમ
ખાપરાંમ; ઞ્નૂતાઓ પારયન્તુ હચ અહુમાત્ત ન્માનાત્ત;
સ્તઞ્ચોમાચ રાજરંચ ખરંતુ દથુષો અહુરહે મજ્ઞદાઓ અમેષનાંમ
સ્પેન્તનાંમ; માચિમ ગેરંજનાઓ પારયન્તુ, હચ અહુમાત્ત
ન્માનાત્ત અહુમાકંમ્ય મજ્ઞદયસ્તનાંમ.

(ખીસ્તા પઢે) અહુરમજ્ઞદ ખોદાઓ, અવજ્ઞૂનીઓ મરદુમ,
મરદુમ સર્દગાંન્, હુમા સર્દગાંન્, હુમખાપસ્તે વેહાંન્, ઞ્ચોએમ
એહેદીન્ માજ્ઞદયસ્તાંન્ આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ્;
અએદૂન્ ખાદ્. (પ્રગટ પઢે) યથા અદૂ વધસ્યો ૨.

યસ્તેમ્ય વહુમંમ્ય અઞ્ચોજસ્ય જવરંચ આક્રીનામિ, અપા-
ઉનાંમ ક્વપિનાંમ ઉધનાંમ અધવિ-થૂરનાંમ, પઞ્ચોધસ્યો-ઠકએષ-
નાંમ ક્વપિનાંમ, નપાનજ્ઞદિશ્તનાંમ ક્વપિનાંમ. અપેમ વોદ્ધ ૧.

અહુમાધ રએશ્ય ખરંસચ, અહુમાધ તન્વો દ્રવતાત્મમ;

અહુમાધ તન્વો વજ્રદરે, અહુમાધ તન્વો વરેદ્યેમ, અહુમાધ
ધરતીમ પઞ્ચોદિશ-ખાદ્યામ, અહુમાધ આરનામ ચિત, ક્રજ-
ધન્તીમ અહુમાધ દરેધામ દરેધો-જીતીમ, અહુમાધ વહિરતેમ
અહુમ અપઞ્ચોનામ રઞ્ચોયધુલુમ વીરપો-ખાદ્યમ. અથ
જમ્યાત યથ આક્રીનામિ. અર્ષમ વૉહુ ૧.

હજંધરેમ અએષજનામ, અએવરે અએષજનામ;

હજંધરેમ અએષજનામ, અએવરે અએષજનામ;

હજંધરેમ અએષજનામ, અએવરે અએષજનામ.

અર્ષમ વૉહુ ૧. આ મુજબ હજંધરેમ ત્રણ વાર પઢવી.

જસ મે અવંધહે મજદ, (ત્રણ વાર એ વાક્ય પઢવું).

અમહે હુતાશતહે હુરઞ્ચોદહે, વરેદ્યધ્રહે અહુરદાતહે, વન-
ધનત્યાઓસ્ય ઉપરતાતો. રામનો ખાસ્તહે વયઞ્ચોશ ઉપરો-
કધરથેહે તરદાતો અન્ધાધથ દામાન, અએતત્ તે વયો, યતે તે
અસ્તિ રપેન્તો-મધન્યઞ્ચોમ; થ્યાપહે ખદાતહે, જરવાનહે
અકરનહે, જરવાનહે દરેધો-ખદાતહે. અર્ષમ વૉહુ ૧.

કરેદેહ મોજદ ગુનાહુ ગુજરેશ્નેરા કુનમ અશહી રવાન
દુશારમરા. હમ-કરેદેહ હમા વેહાંને હકુન કેશવર જમીન,
જમીન-પેહેના, રૂદ-દરાના, ખુરશીદ-ખાલા, બુન્દીહા બેરસાદ.
અશો બેદ દરજી. અથ જમ્યાત યથ આક્રીનામિ. અર્ષમ વૉહુ ૧.

નોંધ:—ગુજરેલાં અનુશેહ-રવાનની નેયતે ક્રવષી ભણતાં આખી
અહુમાધ રએશ્ય, જસ મે અવંધહેનો “રામનો ખાસ્તહે” થી
“રપેન્તો-મધન્યૂમ” સુધીનો ભાગ તેમજ આખી કરેદેહ મોજદ
નહી પઢતી.

૧. સતુમના કરદા સાથની ક્રવષિનો તરબુમો હવે શરૂ થાય છે. ૪૫-૨૫૬
૨. ફરવરદીન ચશતની તાવીલ ૧-૧૪૮
૩. ક્રવષિની ફીલસુફી. ૧૪૮-૨૫૮
૪. સતુમ-આફ્રિંગાન-ક્રવષિ-ખાજની ક્રીયાઓના ઉંડા ભેદોની સમજ. ૨૫૮-૨૭૭
૫. સાકલ્યું .... ૧ થી ૨૬

હુમત^૧ હુખત^૨ હુવરશત^૩; હુમનરની^૪; હુગવરની^૫, હુકુનરની^૬,
 ઇન^૭ ફિનુમઇને^૮ અદ્દાફિવશ^૯ ઊરસાદ.^{૧૦} [જે ખુશાળી માટે જિન્દે
 રવાન માટે ભણતા હોઇએ તો નામચીસ્તીનું નીચલું વાક્ય નહિ પઢે પણ
 આમ પઢે કે “અદુશારમે-અશો-જિન્દેહ રવાન (ફલાન ખીન ફલાન) ઊરસાદ
 પજુરફતે-અહુરમઝદ વ અમેશાસ્પદાન બાદ, હધધારીહિ-વેહાન રસાદ.”
 પણ જે ગુઝસ્તે માટે હોય તો આમ પઢે કે] નામ ચીશતી અનુશેહ
 રવાન રવાન-ઇ (જેની નૈયતે પઢે તેનું નામ આએ જગાએ ત્રણ મરતમે
 લેવું) અએદર યાદ બાદ. ફરમાયરને (જેની ફરમાયશથી કીયા થતી
 હોય તેનું નામ લેવું. ખુદ પોતે ભણનાર હોય તો પોતીકું નામ લેવું).
 માજદયસ્ની ઊરસાદ! નીરંગ^{૧૧} ફીરોજગર^{૧૨} બાદ;^{૧૩} ખુરેહ^{૧૪}
 વેહ^{૧૫} દીને^{૧૬} માજદયસ્નાં^{૧૭} રવા બાદ^{૧૮} અંદર^{૧૯} હુકત^{૨૦} કેરવર.^{૨૧}
 નામ ચીશતીહાતર^{૨૨} અંદર^{૨૩} કામ બાદ;^{૨૪} હુસ્ત^{૨૫} શેહરસ્તાન^{૨૬}
 અંદર^{૨૭} (જે શહેરમાં પઢે તે શહેરનું નામ આએ ઠેકાણે લેવું)
 શેહરસ્તાન,^{૨૮} પુરી^{૨૯} ફીરોજ^{૩૦} શાદી^{૩૧} ઓ^{૩૨} રામરની,^{૩૩}
 રવાન^{૩૪} ખુરેહ^{૩૫} ખુજસ્તેહ^{૩૬} અવજૂન^{૩૭} બાદ,^{૩૮} અવજૂનતર^{૩૯}
 બાદ,^{૪૦} ખુરેહ^{૪૧} ખુજસ્તેહ^{૪૨} બાદ;^{૪૩} ઇન^{૪૪} ફિનુમઇને^{૪૫} અદ્દાફિવશ^{૪૬}
 ઊરસાદ.^{૪૭} [જે ખુશાળી માટે જિન્દે રવાન માટે ભણતા હોઇએ તો
 નામચીસ્તીનું નીચલું વાક્ય નહિ પઢે પણ આમ પઢે કે “અદુશારમે-અશો
 જિન્દેહ રવાન (ફલાન ખીન ફલાન) ઊરસાદ પજુરફતેએ-અહુરમઝદ વ
 અમેશાસ્પદાન બાદ, હધધારીહિ-વેહાન રસાદ.” પણ જે ગુઝસ્તે માટે હોય
 તો આમ પઢે કે] નામ ચીશતી અનુશેહ રવાન રવાન ઇ (જેની
 નૈયતે પઢે તેનું નામ આએ જગાએ ત્રણ મરતમે લેવું) અએદર યાદ
 બાદ. ફરમાયરને (જેની ફરમાયશથી કીયા થતી હોય તેનું નામ લેવું.
 ખુદ પોતે ભણનાર હોય તો પોતીકું નામ લેવું). માજદયસ્ની ઊરસાદ!
 કેરા^{૪૮} ગાહ^{૪૯} રોજ શહેરયારી,^{૫૦} ખીશ^{૫૧} (યજરને^{૫૨} કદ્દ-હોમ,^{૫૩}
 દરૂન^{૫૪} યશત હોમ^{૫૫}) મયજદ^{૫૬} હુમા-રાઇનમ^{૫૭} અયો-કર્દહયા^{૫૮}
 પ ગંજે^{૫૯} દાદાર^{૬૦} અહુરમઝદ^{૬૧} રયોમંદ^{૬૨} ખુરેહોમંદ^{૬૩} અમે-
 શાસ્પદાન^{૬૪} ઊરસાદ.^{૬૫} અએજ^{૬૬} જોર^{૬૭} નીર^{૬૮} તગી^{૬૯} અમા-
 વંદી^{૭૦} ફીરોજગરી,^{૭૧} ઇન^{૭૨} ફિનુમઇને^{૭૩} અદ્દાફિવશ^{૭૪} ઊરસાદ.^{૭૫}
 [જે ખુશાળી માટે જિન્દે રવાન માટે ભણતા હોઇએ તો નામચીસ્તીનું
 નીચલું વાક્ય નહિ પઢે પણ આમ પઢે કે “અદુશારમે-અશો જિન્દેહ રવાન

(ફલાન ખીન ફલાન) બેરસાદ પજુરફતેએ-અહુરમઝદ વ અમેશાસ્પંદાન બાદ, હધિયારીહે-વેહાન રસાદ.” પણુ જે ગુઝસ્તે માટે હોય તો આમ પઢે કે] નામ ચીશ્તી અનુશીલુ રવાન રવાન-ધ (જેની નેયતે પઢે તેનું નામ આએ જગાએ ત્રણ મરતમે લેવું) અએદર યાદ બાદ. ફરમાયશ્ને (જેની ફરમાસથી કીયા થતી હોય તેનું નામ લેવું. ખુદ પોતે બહુનાર હોય તો પોતીકું નામ લેવું). માશ્વદયસ્ની બેરસાદ! એજ^૧ હુમા^૨ પદીરફતાર^૩ બાદ^૪? એમારા^૫ પાનાધ-કેરદાર^૬ નેકી અંદાખ્તાર^૭ અનાધ^૮ પધત્યાર^૯ દુર-અવાજ-દાશ્તાર^{૧૦} અયાફત-ખાલુ^{૧૧} બાદ^{૧૨}. કેરા^{૧૩} દીગર^{૧૪} અજુદ^{૧૫} હુમર^{૧૬} મદ^{૧૭} અજુદ^{૧૮} શાયમ^{૧૯} સાખ્ત^{૨૦} એમારા^{૨૧} કમ-રંજતર^{૨૨} આસાન્તર^{૨૩} યએની કદ^{૨૪} યક^{૨૫} એજ^{૨૬} મા^{૨૭} હુમર^{૨૮} પદીરફતાર^{૨૯} બાદ^{૩૦}?^{૩૧}

દાદાર અહુરમઝદથી તે કુલ યજ્ઞતોના વિચારો જેઓ ‘ખુનદક’= સંપુર્ણતાવાળા છે-અહુનવધધ^૧ પ્રમાણેના છે જેથી તેઓ હસ્તીને કરી રહે છે તેવા હુમતો^૨ (જેવી), || યજ્ઞતોની વાણી જે પરમ સત્યની છે જેથી તેઓ નીસ્તી કરી રહે છે તેવા હુખ્તો^૩ (જેવી), || યજ્ઞતોની ખીસ્કારી જે નીસ્કામી પરદુખભંજની છે જેથી તેઓ ગેતી કરી રહે છે તેવા હવરસ્તો કારો કેરફે^૪ (જેવી) || ભલી-અચળ મનસ્વી^૫ (આ ગુજસ્તે રવાનની અને જીવતા માનવોની તનોમંદ હાલતની થાય), || ભલી પરમસત્યની ગવસ્ની ખોલી^૬ (આ ગુજસ્તે રવાનની અને જીવતા માનવોની તનોમંદ હાલતની થાય), || ભલા નીસ્કામ વૃત્તીના પરમાર્થના કામો-કારો-કેરફેના સવાખો^૭ (આ ગુજસ્તે રવાનના અને જીવતા માનવોની તનોમંદ હાલતના થાય). || આ^૮ (કીયા જે ફલાના રવાનના રવાન માટે છે તેમા) || ખુસ્નુદ થવા માટે-કીયાનો બહેરો લઈ તરપત થવા માટે^૯ || અરદાફ્રવધ^{૧૦} || આવી પુગો.^{૧૧} [જો ખુશાળી માટે-ઝિન્દે રવાનને માટે બહુતા હોધએ તો નામચીસ્તીનું વાક્ય નહિ પઢે; પણુ આમ પઢે: જીવતા ફલાન ખીન ફલાનના અશો રવાનના પ્યારને ખાતર એટલે રવાનની ખુસ્નુદીને ખાતર એટલે જીવતી હાલતમાં રવાન બંદરોશમાં કેદ છે તે કેદમાંથી રવાનને છોડવવા ખાતર કે જેથી તે રવાન શરીરનું કીમીયુ કરે તનને તનપસીનનું કરે અને એમ રવાનની ખુશાળી થાય તે ખાતર, અરદાફ્રવધની મદદ આવી મળો અને તે મદદ આવવાની નેમણુક-પસંદ પડેલી કપુલાત દાદાર અને અમશાસ્પદોથી થાય. એ કામ માટે અખવન નેક નરોની પોસ્ત પનાહી-છાયો આવી મળો. પણુ

જે યુઝસ્તે રવાન માટે ભણુતા હોઇએ તો આમ પદે કે અનુશેહ રવાન તરીકેની યાદ ફલાન ખીન ફલાનના રવાનને માટે અહિંયાં આ ક્રીયામાં થાય છે તેમ થયે; એટલે ફલાન ખીન ફલાનને અનુશેહની હાલત એટલે હમેશગીની હાલત એટલે આધી વ્યાધી વગરની હાલત અને પુર્ણ રીતની રચની ખીલવણીની હાલત કે જેથી રવાનને પુર્ણ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય તે હાલત મેળવી અપાવવા માટે આ ક્રીયાની નીરંગ કશ થાય છે તેઓનું કામ પાર પડજે. રવાનને અનુશેહની હાલત મળે ત્યારે રવાનની રચ પુર્ણ બહારમાં ખીલે છે અને પોતાના તનને પોતા જેવું કરવાનો જે સાહસ રવાને માથે લીધો છે જેને માટે તે રવાન જીવતા શરીરમાં કેદ પડે છે તે સાહસ આ વખતે પુરો કરવા કોશિષ કરી રહે છે-તનને તનપસીન તરફ લઈ જવાની ખેતી કરી રહે છે. આવી હાલત રવાનને મળે તેને માટે પદે છે કે અનુશેહ રવાન તરીકેની યાદ ફલાના રવાન માટે થાય છે તે યાદ પ્રદુલીત થયે. ફલાન ખીન ફલાન મઝદયસ્તીની ફરમાયસ્તે-ક્રીયા કરાવવાની રજમ્બીહી હરહમેશ તે યુઝસ્તે રવાન માટે પુઆજ કરજે-આવ્યાજ કરજે કે જેથી ક્રીયાની નીરંગ એટલે ક્રીયાનો કશ અઇને રવાનને અનુશેહીએ પુગાડે]. || નીરંગ એટલે ક્રીયાની તલેસમાતીક શક્તિ જે ક્રીયા માટે થયલા કશથી ઉભી થાય છે તે શક્તિ અને તેના બલા મિથો^{૧૧} (જે ચાલુ થઈ રહ્યા છે તે મીથો અને તે કશથી થયલી નીરંગ શક્તિ) || (પોતાનું ધારેલુ કામ પુર્ણ કરવા) ફતેહમંદ^{૧૨} || થાઓ.^{૧૩} || બલી નીસ્કામી^{૧૪} || મઝદયસ્તી^{૧૫} || દીનના^{૧૬} || આશીશો-પ્રતાપી સદગતીઓ-સત્યસંગ^{૧૭} || સાત^{૧૮} || કેસ્વરો^{૧૯} || માં^{૨૦} || પસરી રહો-ચાલુ થાવ.^{૨૧} || ખસુસ કરીને^{૨૨} || (અહિંયાં ફલાન રવાનની ક્રીયા)માં^{૨૩} || તે મુરાદ-ખોરેહ-આશીશો સત્યસંગનું પંથરાવવું ફળીમુદ થાઓ.^{૨૪} || શહેર^{૨૫} || (ફલાન ફલાન) અંદર^{૨૬} || આ ક્રીયા અર્ધ રહે છે^{૨૭} || તે શહેર^{૨૮} (માં) || પુસ્કળતા^{૨૯} || ફતેહમંદી^{૩૦} || શાદી ખુશાળીના હિંગામો^{૩૧} || અને^{૩૨} (તે સાથે જોડાયલી) || રામેસ્તી-દીલ કુશાદે રહેવાથી આવતી અંતકરણપુર્વકની ખુશી ખુરરમી આનંદ-ચુનાહોરહિતની હાલતનો આનંદ^{૩૩} || રવાન^{૩૪} (દરેસ્તી માટે ઠેડવેલા-ઉતરવા જોઈતા) || આશીષો^{૩૫} (કુદરતની પરમ બક્ષેશો જે ઉરને ઉપીની હાલત-ખુબની હાલત-અંદરેસ્ત ઉચકવાની હાલત લાવે તે) || (જે) ધણીજ મુઆરક^{૩૬} (છે તે, તેવું કરાવનાર તે આશીષો) || વધેલા વધતા^{૩૭} || રહો.^{૩૮} || (આ બધી દુઆઓથી માંગેલી નેઆમતો) વધારે વધેલી^{૩૯} || અર્ધ રહો^{૪૦} (અને આ શહેરને મળો). || (ક્રીયામાંનું) ખોરેહ -

આશીષ-સત્યસંગ^{૪૧} ॥ મુખ્યારક^{૪૨} ॥ (જેને માટે અને જેની નમસ્કિતે કીયા થતી હોય તેઓને) થાવ.^{૪૩} ॥ આ^{૪૪} (ફલાના રવાનની કીયામાં) ॥ ખુસ્તુદ થવા માટે કીયાનો બહેરો લઈ તરપત થવા માટે^{૪૫} ॥ અરદાક્રવષ^{૪૬} ॥ આવી પુગો.^{૪૭} [જે ખુશાળી માટે-ઝિન્દે રવાનને માટે બણુતા હોઈએ તો નામચીસ્તીનું વાકય નહિ પડે; પણ આમ પડે: જીવતા ફલાન ખીન ફલાનના અશો રવાનના ખ્યારને ખાતર એટલે રવાનની ખુસ્તુદીને ખાતર એટલે જીવતી હાલતમાં રવાન બંદરોશમાં કેદ છે તે કેદમાંથી રવાનને છોડવવા ખાતર કે જેથી તે રવાન શરીરનું કીમીયુ કરે-તનને તનપસીનનું કરે અને એમ રવાનની ખુશાળી થાય તે ખાતર, અરદાક્રવષની મદદ આવી મળો અને તે મદદ આવવાની નેમજુક-પસંદ પડેલી કમુલાત દાદાર અને અમશાસ્પદોથી થાય. એ કામ માટે અષવન નેક નરોની પોસ્ત પનાહી-છાયો આવી મળો. પણ જો ગુઝસ્તે રવાન માટે બણુતા હોઈએ તો આમ પડે કે અનુશેહ રવાન તરીકેની યાદ ફલાન ખીન ફલાનના રવાનને માટે અહિંયાં આ કીયામાં થાય છે તેમ થજો; એટલે ફલાન ખીન ફલાનને અનુશેહની હાલત એટલે હમેશગીની હાલત એટલે આધી વ્યાધી વગરની હાલત અને પુર્ણ રીતની રચની ખીલવણીની હાલત કે જેથી રવાનને પુર્ણ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય તે હાલત મેળવી અપાવવા માટે આ કીયાની નીરંગ કશ થાય છે તેઓનું કામ પાર પડજો. રવાનને અનુશેહની હાલત મળે ત્યારે રવાનની રચ પુર્ણ બહારમાં ખીલે છે. અને પોતાના તનને પોતા જેવું કરવાનો જે સાહસ રવાને માથે લીધો છે જેને માટે તે રવાન જીવતાં શરીરમાં કેદ પડે છે તે સાહસ આ વખતે પુરો કરવા કોશિષ કરી રહે છે-તનને તનપસીન તરફ લઈ જવાની ખેતી કરી રહે છે. આવી હાલત રવાનને મળે તેને માટે પડે છે કે અનુશેહ રવાન તરીકેની યાદ ફલાના રવાન માટે થાય છે તે યાદ પ્રકુલીત થજો. ફલાન ખીન ફલાન મઝહ્યસ્તીની ફરમાયસ્તે-કીયા કરાવવાની રગ્નચીઠ્ઠી હરહમેશ તે ગુઝસ્તે રવાન માટે પુઆજ કરજો-આબ્યાજ કરજો કે જેથી કીયાની નીરંગ એટલે કીયાનો કશ થઈને રવાનને અનુશેહીએ પુગાડે]. ॥ ફલાન ફલાન^{૪૮} ॥ ગાહ અને રોજ^{૪૯} (ના યઝતની) ॥ મીનો સત્તામાં^{૫૦} ॥ મેં પોતે^{૫૧} ॥ યજસ્તે^{૫૨} ॥ કીધી છે,^{૫૩} ॥ દરન^{૫૪} ॥ ઇન્ચ્યા છે,^{૫૫} ॥ મુરાદ^{૫૬} ॥ માંગી રહ્યો છું^{૫૭} (તે માટેનું આફ્રિનગાન માંડી રહ્યો છું). ॥ આ બધું યજસ્તે-આજ-આફ્રિનગાન-ફવષિ-સતુમ-કીધેલું સામઠું સ્તઓત યસ્તને કાયદે મલીને રવાન-દરોસ્તીમાં ઉત્તમ થઈ રહે છે

તેમ થઈ રહીને કુલહીએ પુગી રહીને^{૫૮} ॥ રથોમંદ મહા પ્રકાશીક જ્ઞાની^{૫૯} ॥
 ખોરેહમંદ યક્ષેપ કરનાર આશીશ આપનાર પ્રતાપી^{૬૦} ॥ પેદા કરનાર
 દોરવનાર^{૬૧} ॥ અહુરમઝદના^{૬૨} ॥ અમશાસ્પદોના^{૬૩} ॥ ખગ્નનામાં^{૬૪} ॥ જઈ
 પુગો.^{૬૫} ॥ મહાપ્રતાપી કુદરત નામે અઓજ,^{૬૬} ॥ મહાપ્રતાપી કુદરત નામે
 જોર,^{૬૭} ॥ મહાપ્રતાપી કુદરત નામે નીર,^{૬૮} ॥ મહાપ્રતાપી કુદરત નામે તગી^{૬૯}
 (ફતેહમંદ રહો તેઓને પોતાનું કામ બગવવા જોઈતી) ॥ હિમ્મત^{૭૦} ॥
 ફતેહમંદી^{૭૧} (વધતા રહેજો). ॥ (ફલાના રવાન માટેની) આ^{૭૨} (ક્રીયામાં) ॥ ખુસ્તુદ
 થવા માટે ક્રીયાનો બહેરો લઈ તરપત થવા માટે^{૭૩} ॥ અરદાફ્રવષ^{૭૪} ॥ આવી
 પુગજો.^{૭૫} [જો ખુશાળી માટે-ઝિન્દે રવાનને માટે બણતા હોઈએ તો નામચીસ્તીનું
 વાક્ય નહિ પડે; પણ આમ પડે: જીવતા ફલાન ખીન ફલાનના અશો રવાનના
 ખ્યારને ખાતર એટલે રવાનની ખુસ્તુદીને ખાતર એટલે જીવતી હાલતમાં
 રવાન બંદરોશમાં કેદ છે તે કેદમાંથી રવાનને છોડવવા ખાતર કે જેથી
 તે રવાન શરીરનું કીમીયુ કરે-તનને તનપસીનું કરે અને એમ રવાનની
 ખુશાળી થાય તે ખાતર, અરદાફ્રવષની મદદ આવી મળો અને તે મદદ
 આવવાની નેમણુંક-પસંદ પડેલી કમુલાત દાદાર અને અમશાસ્પદોથી થાય.
 એ કામ માટે અપવન નેક નરોની પોસ્ત-પનાહી-છાયો આવી મળો. પણ
 જો ગુઝરતે રવાન માટે બણતા હોઈએ તો આમ પડે કે અનુશેહ રવાન
 તરીકેની યાદ ફલાન ખીન ફલાનના રવાનને માટે અહિંયાં આ ક્રીયામાં થાય
 છે તેમ થજો; એટલે ફલાન ખીન ફલાનને અનુશેહની હાલત એટલે
 હમેશગીની હાલત એટલે આધી વ્યાધી વગરની હાલત એટલે પુર્ણ રીતની
 રચની ખીલવણીની હાલત કે જેથી રવાનને પુર્ણ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય તે હાલત
 મેળવી અપાવવા માટે આ ક્રીયાની નીરંગ કશ થાય છે તેઓનું કામ પાર પડજો.
 રવાનને અનુશેહની હાલત મળે ત્યારે રવાનની રચ પુર્ણ બહારમાં ખીલે છે
 અને પોતાના તનને પોતા જેવું કરવાનો જે સાહસ રવાને માથે લીધો છે
 જો તે માટે તે રવાન જીવતા શરીરમાં કેદ પડે છે તે સાહસ આ વખતે
 પુરો કરવા કોશિશ કરી રહે છે-તનને તનપસીન તરફ લઈ જવાની ખેતી
 કરી રહે છે. આવી હાલત રવાનને મળે તેને માટે પડે છે કે અનુશેહ
 રવાન તરીકેની યાદ ફલાના રવાન માટે થાય છે તે યાદ પ્રફુલીત થજો.
 ફલાન ખીન ફલાન મઝદયસ્તીની ફરમાયસ્ને-ક્રીયા કરાવવાની રજનચીહ્દી
 હરહમેશ તે ગુઝરતે રવાન માટે પુઆજ કરજો-આવ્યાજ કરજો કે જેથી
 ક્રીયાની નીરંગ એટલે ક્રીયાનો કશ થઈને રવાનને અનુશેહીએ પુગાડે]. ॥

(આ બધું) હમો બધા^{૭૦} ॥ માટે^{૭૧} ॥ કયુલાયલુ^{૭૨} (દાદાર કયુલે એમ) ॥
થાવ.^{૭૩} ॥ હમારા^{૭૪} ॥ પાસબાન કરનાર ફરેસ્તા માફક^{૭૫} ॥ નેકી આપનાર^{૭૬}
(ફરેસ્તા માફક) ॥ દુઃખો મુશ્કેલી^{૭૭} ॥ હલાકી^{૭૮} ॥ દુર રાખનાર^{૭૯} (ફરેસ્તા
માફક) ॥ ઇચ્છા પ્રમાણે મળેલું^{૮૦} ॥ થાવ^{૮૧} (આવી મળો). ॥

હઝાર^{૮૨} ॥ માણસો^{૮૩} (એ માંગેલી) ॥ અઝદ ભલી મુરાદ^{૮૪} (જેવી) ॥
જે કંઈ^{૮૫} ॥ બીજી^{૮૬} ॥ અઝદ ભલી મુરાદ^{૮૭} ॥ હમારે માટે^{૮૮} ॥ વધુ થોડી
રંજ^{૮૯} ॥ વધારે આસાની^{૯૦} ॥ કરીને^{૯૧} ॥ મેં માંગેલી હોય^{૯૨-૯૫} ॥ તેવી
એક મુરાદ^{૯૦} ॥ હમારે^{૯૨} ॥ થી મંગાયલી^{૯૩} (હોય તે) ॥ હઝારગણી રીતે^{૯૪} ॥
(તારાથી) કયુલ^{૯૫} ॥ થાઓ.^{૯૬-૯૭} ॥

નામ ચીશ્તી,^૧ અનુશેહ^૨ રવાન,^૩ ઝાદાન ફરોખતુમ,^૪ મરદાન
પાશુમતુમ,^૫ અશોતુમ^૬ રદ ઈ-હુરવેસ્પ દીનયાંન, દીનબોરદારાન,^૭
યસ્તે-યઝદાન,^૮ યસ્ત-ફરોહર,^૯ શહુદ^{૧૦} સાહેબે આસ્ને-વીર,^{૧૧}
ઉરઝોસ્ત અસ્તો,^{૧૨} અનુશેહ-રવાન રવાંન-ઈ^{૧૩} ઝરથુશ્ત્ર
સ્પીતમાન^{૧૪} અશો ફરોહર^{૧૫} અએદર યાદ બાદ.^{૧૬}

અનુશેહી એટલે હમેશગીના સુખ સાથના હમેશગીની શાંતી સાથના
ઉરને ઉઘીવાળા મુખારક^૧ ॥ પુર્ણ જ્ઞાન ડહાપણ પામેલું તે ફલાનુ^૧ ॥ રવાન.^૩ ॥

જન્મેલાઓમાં સૌથી મુખારક^૪ ॥

માનવ જાતમાં સૌથી આગેવાન^૫ ॥

અપોષ્ઠિમાં શ્રેષ્ઠ^૬ ॥

બધી દીનોના દીન લાવનારાઓના સરદાર^૭ ॥

અસર-રોશની સાથે એકતાન થયલા^૮ ॥

પોતાની ક્વચિ સાથે એકતાન થઈ રહેલા^૯ ॥

કુલ બેદખરમના જાણનાર^{૧૦} ॥

આસ્ને-વીરની યજ્ઞતી અકકલ રાખનાર^{૧૧} ॥

ઉરમાં એટલે યજ્ઞતી પ્રગતીમાં ઉગી રહેલા દાખલ થઈને વધી રહેલા^{૧૨} ॥

અનુશેહની ગતીએ પુગેલા^{૧૩} ॥ સ્પીતમાન ઝરથુશ્ત્રના^{૧૪} ॥ રવાન^{૧૫} ॥ જે
અશો ફરોહર થયું તેવા રવાનની^{૧૬} ॥ યાદ કરીએ છીએ તેમ થાવ-એમ
યાદ થાય છે કે તેવણું તે રવાન આ ક્રીયામાં આશીશ મોકલી ક્રીયાને
ફતેહમંદ કરી આ ગુઝસ્તે રવાનોને અનુશેહીની ગતીએ પુગાડે.^{૧૭} ॥

અનુશેહ-રવાન
રવાંન-ઇ
નીચલા અનુશેહ રવાનો

અએદર
યાદ બાદ.
તેઓની યાદ ઉપર કહેલા
આશીશો મોકલવા સાર
થાય છે તે થઇને કામ
ફતેહ થાય.

” ઝરથુશ્ત્ર પાઉરશસ્ત્ર	”
” હવોવ-ઇ-ઝરથુશ્ત્ર	”
” ઉરવેજ-ઇ ઝરથુશ્ત્ર	”
” અરનેઝ-અરેદા-ઇ-ઝરથુશ્ત્ર	”
વીગરે વીગરે	

[જો ખુશાળી માટે ઝિન્દે રવાન માટે ભણતા હોઇએ તો નામચીસ્તીનું નીચલું વાક્ય નહિ પઢે પણ આમ પઢે કે “બદુશારમે-અશો ઝિન્દેહ રવાન (ફલાન ખીન ફલાન) ખેરસાદ, પજુરફતેએ-અહુરમઝદ વ અમેશાસ્પંદાન બાદ, હમયારીહે-વેહાન રસાદ.” પણ જો ગુઝસ્તે માટે હોય તો આમ પઢે કે]

॥ હમા ફવપ્ અશોઆન્ અએદર યાદ બાદ.^{૧૦} ॥
નામ-ચીસ્તી^{૧૮} ॥ અનુશેહ-રવાન રવાંન-ઇ^{૧૯} (અત્રે
જે રવાંનની ક્રીયા થતી હોય તેનું એકલાનું નામ ત્રણ
મરતબે પઢવું) ॥ અએદર યાદ બાદ.^{૨૦} ॥ ફરમાયશને^{૨૧}
(જેની ફરમાયસથી ક્રીયા થતી હોય તેનું નામ અહીં
દેવું. હાથે જાતે ભણનારે પોતીકું નામ દેવું) ॥
માજ્દયસ્ની ખેરસાદ. ॥

અશોને લગતા રવાનો સાથની ફવષિઓની યાદ અહિંયા થાય.^{૧૦} ॥

અનુશેહી એટલે હમેશગીના સુખ સાથના હમેશગીની શાંતી સાથના ઉરને ઉધીવાળા મુખારક રવાનોમાંનું તેવી હાલતે પુગવા માંગતું^{૧૮} ॥ ફલાન ફલાન નામવાળું બહેસ્તનો બહેરો મેળવવાની ઉમેદવારી કરતું ફલાન ફલાનનું રવાન^{૧૯} ॥ ફલાન ફલાન મઝ્દયસ્નીની રન્મચીસ્તીથી^{૨૧} ॥ અહિંયાં આ ક્રીયામાં તેવા બહેસ્તનો બહેરો તેને મળે^{૨૦} ॥ તેવા મિથ્રમાં યાદમાં લેવાય છે તે હમેશ લગી યાદમાં મિથ્રમાં લેવાયા કરજો કે જેથી તે બહેસ્તતેને મળી રહે.

અનુશીલ-સ્વાન
સ્વામિ-ધ

અએદર
યાદ બાદ.

” અરદેશીરે બાબકાન	”
” દસ્તુરાંન દસ્તુર સતુશ	”
” શાહપુરશાહ અરદેશીર	”
” બહેરામ શાહપુરશાહ	”
” શાહપુરશાહ હોરમઝદ	”
” ખુસ્રુ કોબાદ	”
” બુઝર્ય મહેર બોખતગાન	”
” યઝદેઝદ શહેરયાર	”
” દસ્તુર દાત	”
” દસ્તુર દાતે દાત	”
” દસ્તુર વોહુદાદ	”
” દસ્તુર તગુ-સર	”
” અરદાવીરાફ અરદાફશ	”
” દસ્તુર આદરબાદ માહરેસ્પંદ	”
” આદરબાદ-ધ-હેમીદ	”
” આદરકેનબર્ગી ક્રોબઝાદ	”
” આદર બુઝત ક્રોબઝાદ	”
” આદરબાદ ઝરથુશ્તાન	”
” મુબેદ શાહપુર મુબેદ શહેરયાર	”
” મુબેદ હોરમઝદયાર એરવદ રામયાર	”
” મુબેદ નૈરયોસંઘહ એરવદ દહવલ	”
” દસ્તુર અરદેશીર કેરમાની	”
” દસ્તુર મેહુરજી એરવદ વાચ્છા	”
” દસ્તુર દારામ દસ્તુર પાહલન	”
” ઉસ્તાદ સાહેબ ઓ. બેહરામશાહ ઓ. નવરોઝ ”	”

[જો ખુશાળી માટે જિન્દે સ્વાન માટે ભણતા હોઈએ તો નામચીસ્તીનું નીચલું વાક્ય નહિ પઢે પણ આમ પઢે કે “અદુશારમે-અશો જિન્દેહ સ્વાન (ફલાન ખીન ફલાન) બેરસાદ, પજુરફતેએ-અહુરમઝદ વ અમેશાસ્પંદાન બાદ, હમયારીહે-વેહાન રસાદ.” પણ જો ગુઝસ્તે માટે હોય તો આમ પઢે કે]

[અત્રે મરનારના નામની સાથે તેનાં ખેસ
કુટુંબીઓનું નામ ગૃવણ પઠવું.]

હમા ક્રવષ અશોઆન અએદર યાદ બાદ; કરમાએશે
જે સખસ બણવાનું કરમાવે તેનું નામ લેવું); મારદયસ્તી ખેરસાદ.

હમા^{૧૧} ક્રવષ^{૧૨} અશોઆન^{૧૩} અયોકર્દહયા^{૧૪} ચેહાડમ, ^{૧૫} હહમ^{૧૬}
સીરોજ, ^{૧૭} સાલ^{૧૮} રોજ, ^{૧૯} એજ ગયોમર્દ અંદા સઓબ્યઓસ^{૨૦}
અએદર^{૨૧} યાદ^{૨૨} બાદ^{૨૩}! હસ્તાન^{૨૪} બુદાન^{૨૫} બેદાન^{૨૬} જાદાન^{૨૭}
અબદાન^{૨૮} આ-દહી, ^{૨૯} ઉજ-દહી, ^{૩૦} દહમ નર નારીક, ^{૩૧} અવર-
નાધ, ^{૩૨} પુરનાધ, ^{૩૩} હર-કે^{૩૪} અવર^{૩૫} ધન^{૩૬} જમીન^{૩૭} પધરી વેણ-
દીની^{૩૮} વહીરાન^{૩૯} શુદ્ધ હસ્ત, ^{૪૦} હમા^{૪૧} ક્રવષ^{૪૨} અશોઆન^{૪૩} અયો-
કર્દહયા^{૪૪} એજ ગયોમર્દ અંદા સઓબ્યઓસ^{૪૫} અએદર^{૪૬} યાદ^{૪૭}
બાદ^{૪૮} કે^{૪૯} ધન^{૫૦} માન^{૫૧} વીસ^{૫૨} વ જહ^{૫૩} દહ વ રોસ્તા^{૫૪}
ગુજરતે હેંદ, ^{૫૫} હમા^{૫૬} ક્રવષ^{૫૭} અશોઆન^{૫૮} હમા અયોકર્દહયા^{૫૯}
એજ ગયોમર્દ અંદા સઓબ્યઓસ^{૬૦} અએદર યાદ બાદ!^{૬૧}
અશોઆન^{૬૨} ક્રવષ ચીરાન^{૬૩} ક્રવષ અવરવીજાન^{૬૪} ક્રવષ ફીરો-
જગરાન^{૬૫} ક્રવષ^{૬૬} પઓધઓ-દકએધાન^{૬૭} ક્રવષ^{૬૮} નખાનજ-
દિશતાન^{૬૯} ક્રવષે^{૭૦} ક્રવષયો, ^{૭૧} હમા^{૭૨} અયોકર્દહયા^{૭૩} એજ
ગયોમર્દ અંદા સઓબ્યઓસ^{૭૪} અએદર યાદ^{૭૫} બાદ!^{૭૬} રવાને^{૭૭}
પેદરાન^{૭૮} વ માદરાન^{૭૯} જદગાન^{૮૦} વ ન્યાગાન^{૮૧} વ કજાંદાન^{૮૨} વ
પએવદાન^{૮૩} વ પરસ્તારાન^{૮૪} વ નખાનજદિશતાન^{૮૫} ક્રવષ^{૮૬}
અષોઆન^{૮૭} અયોકર્દહયા^{૮૮} એજ ગયોમર્દ અંદા સઓબ્યઓસ^{૮૯}
અએદર યાદ બાદ!^{૯૦} હમા^{૯૧} અથઓરનાન^{૯૨} હમા^{૯૩} રથએ-
શ્તારાન^{૯૪} હમા^{૯૫} વારત્રયોશાન^{૯૬} હમા^{૯૭} હુતોખશાન^{૯૮}
હમા^{૯૯} ક્રવષ^{૧૦૦} અષોઆન^{૧૦૧} હમા^{૧૦૨} અયોકર્દહયા^{૧૦૩} એજ
ગયોમર્દ અંદા સઓબ્યઓસ^{૧૦૪} અએદર યાદ બાદ!^{૧૦૫} હમા ક્રવષ
અષોઆન^{૧૦૬} હફત-કેધર^{૧૦૭} જમીન^{૧૦૮} અરજહ, ^{૧૦૯} સવહ, ^{૧૧૦} કદદકૂષ, ^{૧૧૧}
વીદદકૂષ, ^{૧૧૨} વોર-ખરેશ્ત, ^{૧૧૩} વોર-જરેશ્ત^{૧૧૪} ખનરસખામી, ^{૧૧૫}
કંગદએજ અશોઆન^{૧૧૬} વરે-જમ-કરદાન^{૧૧૭} ગંજ-માંથરાન^{૧૧૮},
હમાક્રવષ^{૧૧૯} અશોઆન^{૧૨૦} હમા અયોકર્દહયા^{૧૨૧} એજ ગયોમર્દ
અંદા સઓબ્યઓસ^{૧૨૨} અએદર યાદ બાદ.^{૧૨૩}

વજ્ર^{૧૪} ખુરેહ^{૧૫} અવજાયાહ^{૧૬} ધન^{૧૭} ફેતુમધને^{૧૮} અર્ધાક્રવશ^{૧૯}
 બેરસાહ^{૨૦} [જે ખુશાળી માટે જિન્દે રવાન માટે બહુતા હોઇએ તો નામ
 ચીસ્તીનું નીચલું વાક્ય નહિ પઢે પણ આમ પઢે કે “બદુશારમે-અશો
 જિન્દેહ રવાન (ફલાન ખીન ફલાન) બેરસાહ, પછરફતેએ-અહુરમઝદ વ
 અમેશાસ્પદાન બાદ, હધિયારીહે-વેહાન રસાહ.” પણ જે ગુઝસ્તે માટે હોય તો
 આમ પઢે કે] નામ ચીસ્તી અનુશેહ રવાન^{૨૧} રવાન-ધ^{૨૨} (જેની નેયતે
 પઢે તેનું નામ આએ જગાએ ત્રણ મરતબે લેવું) અએદર યાહ બાહ.^{૨૩}
 હુમા^{૨૪} ફવશ^{૨૫} અશોઆન^{૨૬} અએદર^{૨૭} યાહ બાહ;^{૨૮} ફરમાયરને
 (જેની ફરમાસથી કીયા થતી હોય તેનું નામ લેવું. ખુદ પોતે બહુનાર હોય
 તો પોતાકું નામ લેવું). માજદયસ્ની^{૨૯} બેરસાહ.^{૩૦} હુમકેરેહ^{૩૧} હુમા
 વેહાને^{૩૨} હફતે કેરવર^{૩૩} જમીન^{૩૪} બેરસાહ.^{૩૫} અજ હુમા વનાહ^{૩૬}
 પતેત પથેમાનુમ^{૩૭} ૫ પતેત હોમ.^{૩૮}

(કુશાદે) વીરપાઓ^{૩૯} ફવષયો^{૪૦} અપઓનાંમ^{૪૧} યજમધદે;^{૪૨}
 અપાઉનાંમ^{૪૩} વંધઉહીય^{૪૪} સૂરાઓ^{૪૫} રપેન્તાઓ^{૪૬} ફવષયો^{૪૭}
 યજમધદે.^{૪૮} વીરપે^{૪૯} અપવનો^{૫૦} યજત^{૫૧} યજમધદે.^{૫૨}

(હાવન ગાહમાં પઢે).

હાવનીમ^{૫૩} પધતિ^{૫૪} રતૂમ;^{૫૫} સાવંધહુએમ^{૫૬} વીસીમય^{૫૭}
 પધતિ^{૫૮} રતૂમ.^{૫૯}

(રપિથવન ગાહમાં પઢે).

રપિથિવનમ^{૬૦} પધતિ^{૬૧} રતૂમ;^{૬૨} કાદલ-ફપાઉમ^{૬૩} જન્તુમંમ્ય^{૬૪}
 પધતિ^{૬૫} રતૂમ.^{૬૬}

(ઉછરીન ગાહમાં પઢે).

ઉજયેધરિનમ^{૬૭} પધતિ^{૬૮} રતૂમ;^{૬૯} કાદલ-વીરમ^{૭૦} દધયુ-
 મંમ્ય^{૭૧} પધતિ^{૭૨} રતૂમ.^{૭૩}

(અધવિસૂથ્રેમ ગાહમાં પઢે).

અધવિસૂથ્રેમંમ^{૭૪} અધબિગાધમ^{૭૫} પધતિ^{૭૬} રતૂમ;^{૭૭} કાદલ-
 વિરપાંમ હુજયાઈતિમ^{૭૮} જરથુત્રાતંમંમ્ય^{૭૯} પધતિ^{૮૦} રતૂમ.^{૮૧}

(ઉશહેન ગાહમાં પઢે).

ઉપહિનમ્^{૮૮} પધતિ^{૮૯} રતૂમ્^{૯૦} ઔરૅજમ્^{૯૧} ન્માનીમ્વ^{૯૨}
પધતિ^{૯૩} રતૂમ્.^{૯૪}

ચેંધહે^{૯૫} હાતાંમ્^{૯૬} આઅત્^{૯૭} ચેસ્ને^{૯૮} પધતિ^{૯૯} વંધહો,^{૧૦૦}
મજદાઓ અહુરો^{૧૦૧} વએથા^{૧૦૨} અષાત્^{૧૦૩} હયા,^{૧૦૪}
યાઓંધહાંમ્યા^{૧૦૫} તાંસ્ચા^{૧૦૬} તાઓસ્ચા^{૧૦૭} યજમધે.^{૧૦૮}

(ગીસ્તા પઢે) અહુરમજદ^{૧૦૯} ઔદાએ,^{૧૧૦} અવજૂનીએ^{૧૧૧} મરદુમ્,^{૧૧૨}
મરદુમ્^{૧૧૩} સર્દગાંન્^{૧૧૪} હુમા^{૧૧૫} સર્દગાંન્,^{૧૧૬} હુમ્માયસ્તે વેહાંન્,^{૧૧૭}
ઓએમ્^{૧૧૮} ઔહેદીન્^{૧૧૯} માજદયરનાંન્^{૧૨૦} આગાહી^{૧૨૧} આસ્તવાની^{૧૨૨}
નેકી^{૧૨૩} રસાનદ્,^{૧૨૪} અએદૂન્^{૧૨૫} બાદ.^{૧૨૬} (કુશાદે પઢે) યથા અહૂ વધરયો ર.

યસ્નેમ્ય^{૧૨૭} વહુમ્મ્ય^{૧૨૮} અઓજસ્ય^{૧૨૯} જવર્ય^{૧૩૦} આક્રિ-
નામિ,^{૧૩૧} અહુરહે મજદાઓ^{૧૩૨} રએવતો^{૧૩૩} ખરૅન્ધ્રઉહતો,^{૧૩૪}
અમ્ષનાંમ્ રપૅન્તનાંમ્,^{૧૩૫} અષાઉનાંમ્^{૧૩૬} ફ્રવષિનાંમ્^{૧૩૭} ઉધ્રનાંમ્^{૧૩૮}
અધવિથુરનાંમ્,^{૧૩૯} પઓધસ્થો-ઠકએષનાંમ્^{૧૪૦} ફ્રવષિનાંમ્,^{૧૪૧} નખા-
નજદિશતનાંમ્^{૧૪૨} ફ્રવષિનાંમ્.^{૧૪૩} અર્ષમ વૌહૂ ૧.

ગયોમર્દથી સઓખ્યઓસ લગીના^{૧૪૪} ॥ બધા^{૧૪૫} ॥ અશોને લગતી
અશોનાંમના તખકકાના રવાનોને લગતી^{૧૪૬} ॥ ફ્રવષિઓના^{૧૪૭} ॥ ચાહરમના^{૧૪૮} ॥
દહમ દસમાના^{૧૪૯} ॥ સીરોજ માસીસાના^{૧૫૦} ॥ સાલીગાન વરસીના^{૧૫૧} ॥
રોજગારના હિંગાઓ^{૧૫૨} ॥ બધા સામટાઓની^{૧૫૩} ॥ યાદ^{૧૫૪} ॥ અહિંયાં^{૧૫૫} ॥
થઈ રહો^{૧૫૬} (એટલે રવાન દરોસ્તીએ પુગવાની તેઓની શુભ નઈઅત અને
કારરવાઈ સ્તુતીપાત્ર થઈ કામયાખ થાવ). ॥ હસ્તી તરફ મુકિતએ જઈ રહેલા
રવાનો,^{૧૫૭} ॥ ભુતકાળમાં મુકિતએ પુગેલા રવાનો,^{૧૫૮} ॥ ભવિષ્યની મુકિત હાલમાં
મેળવી રહેલા રવાનો,^{૧૫૯} ॥ જન્મેલા રવાનો,^{૧૬૦} ॥ યોનીને રસ્તે નહિ પણ
નેઆમતરૂપ ઉતરેલા રવાનો,^{૧૬૧} ॥ આ કેશ્વરના^{૧૬૨} (ખનરથના રવાનો), ॥
તે ઉપરના કેશ્વરો મરકઝોના રવાનો,^{૧૬૩} ॥ અશોના દરજ્જાના આશીષો
પામીને આશીષો આપતા નરનારી રવાનો,^{૧૬૪} ॥ ત્રણ વર્ષની અંદરના રવાનો,^{૧૬૫} ॥
સાત વર્ષની અંદરના રવાનો^{૧૬૬} ॥ કે જેઓ^{૧૬૭} ॥ આ^{૧૬૮} ॥ જમીન^{૧૬૯} ॥
ઉપર^{૧૭૦} ॥ ભલી દીનના થઈ^{૧૭૧} ॥ ઉતરેલા જન્મેલા^{૧૭૨} ॥ હોય,^{૧૭૩} ॥ તે
બધાની^{૧૭૪} ॥ અશોના તખકકાને લગતી^{૧૭૫} ॥ ફ્રવષિઓ^{૧૭૬} ॥ ગયોમર્દથી તે

સઝોખ્યોસ લગીની^{૪૫} ॥ બધી સામટી^{૪૬} ॥ અહિંયાં ; ફલાના માટેની આ કીયામાં^{૪૭} ॥ યાદ પામેલી^{૪૮} ॥ થાવ^{૪૯} (એટલે રવાન-દરોસ્તીએ પુગવાની તેઓની શુભ મતલબ પાર પડો એટલે રવાન દરોસ્તીએ પુગવાની તેઓની શુભ નમિત્ત અને કારરવાઈ સ્તુતીપાત્ર થઈ કામયાબ થાવ). ॥ વળી^{૫૦} ॥ આ^{૫૧} ॥ ધરના^{૫૨} (બરજીસી પુર્ણ અશોષવાળા), ॥ મોહલ્લાના^{૫૩} (બરજીસી કેશાશી દુન્યાના), ॥ અને કસબાના^{૫૪} (ધણુ અગાઉથી ગુજરીને સઝા જઝા પામતા) ॥ અને શહેરના^{૫૫} (ભલી તાલીમ પામી રહેલા) ॥ જેઓ ગુજરેલા હોય^{૫૬} ॥ તે બધા^{૫૭} ॥ અશોનામને લગતા તબક્કાના રવાનો સાથની^{૫૮} ॥ ફવપિઓ^{૫૯} ॥ બધી સામટી પોતાને લગતા રવાન-કેહર્પ-તનની શુભ ખેતી કરી રહેલી^{૬૦} ॥ ગયોમદ્દથી તે સઝોખ્યોસના અધ્યામ લગીમાં થયલાઓની-થવાનાઓની^{૬૧} ॥ અહિંયાં આ કીયામાં યાદ થઈ રહેજો^{૬૨} (તેઓની રવાન-દરોસ્તી બેશથી થઈ રહો). ॥ અશોને લગતા તબક્કાના^{૬૩} ॥ ફતેહમદ્દ રવાનોને લગતી ફવપિઓ^{૬૪} (એટલે અશોનાંમ તબક્કાના ત્રણ મરતબામાંના છેલ્લે ત્રીજા મરતબામાંના નવ દરજ્જાઓમાંની પહેલા ત્રણ દરજ્જાને લગતી) ॥ અત્યંત નીખાલસ પાક રવાનોને લગતી ફવપિઓ^{૬૫} (એટલે આગળની માફકની પહેલા ત્રણ દરજ્જાને લગતી) ॥ દરજ ઉપર ધુરા જડવાદીઓ ઉપર ફતેહ પામેલા રવાનોને લગતી ફવપિઓ^{૬૬} (એટલે આગળની માફકની પહેલા ત્રણ દરજ્જાને લગતી ફવપિઓ), ॥ પઝોધરયો-તકએપ દરજ્જાના રવાનોની^{૬૭} (અશોનાંમ તબક્કાના ત્રણ મરતબાના બીજા મરતબાના રવાનોની) ॥ ફવપિઓ,^{૬૮} ॥ નબ્બાનગદીસ્ત દરજ્જાના રવાનોની^{૬૯} (અશોનાંમ તબક્કાના ત્રણ મરતબાના પહેલા મરતબાના રવાનોની) ॥ ફવપિઓ^{૭૦} ॥ (અશોનાંમ તબક્કાના ત્રણ મરતબામાંના નવ વવ દરજ્જાઓમાંના રવાનોને લગતી) ફવપિ^{૭૧} (માંના) ॥ કોઈબી રવાનને લગતી ફવપિ^{૭૨} ॥ બધી^{૭૩} ॥ સામટી-પોતાને લગતા રવાન અને કેહર્પ અને તનને માટે શુભ ખેતી કરી રહેલીઓ^{૭૪} ॥ ગયોમદ્દથી તે સઝોખ્યોસ લગીના અધ્યામમાં થઈ ગયલીઓની-થનારીઓની^{૭૫} ॥ અહિંયાં આ કીયામાં યાદ પામેલી-રવાન-દરોસ્તીએ જલદી પુગે તેવી યાદ સાથની દુઆ પામેલી^{૭૬} ॥ થજો^{૭૭} ॥ પેદરો મુરખ્ખીઓ^{૭૮} ॥ અને માતાઓ મહેરબાન બાનુઓ^{૭૯} ॥ અને જીવતાઓ ગુવાનો નેકી કરનારા કે ભુલેલાઓ^{૮૦} ॥ આપદાદાઓ^{૮૧} ॥ કુલ ફરજંદ અને ફરજંદની ઓલાદો,^{૮૨} ॥ સાથે સમાગમમાં વહેવારમાં આવેલાઓ^{૮૩} ॥ અને નોકરો તાબેદારો^{૮૪} ॥ અને સગાઓના^{૮૫} ॥ રવાનો^{૮૬} (અને) ॥ અશોને લગતા તબક્કાઓના તે રવાનો સાથની^{૮૭} ॥ ફવપિ^{૮૮} ॥ સામટી-પોતાને લગતા

રૂવાન-કેહર્પ-તનની શુભ ખેતી કરી રહેલીઓ^{૮૮} ॥ ગયોમર્દથી તે સઓપ્યોસ
 લગીના અધ્યામમાં થયલીઓની થનારીઓની^{૮૯} ॥ યાદ આ ક્રીયામાં થાઓ
 તેઓની રૂવાન-દરેસ્તી જલ્દીથી થવાની દુઆની યાદ પ્રયુક્તીત થાઓ^{૯૦} ॥
 અધા^{૯૧} ॥ અથોરનાનો^{૯૨} ॥ અધા^{૯૩} ॥ રથેસ્તારો^{૯૪} ॥ અધા^{૯૫} ॥ વાસ્તરયોશો^{૯૬} ॥
 અધા^{૯૭} ॥ હુતોપ્પશો શહેરીઓ જાતજાતના કારીગરો ઓધેદારો^{૯૮} ॥ અધા^{૯૯} ॥
 અશોનામને લગતા તબકકાના રૂવાનો સાથની^{૧૦૦} ॥ ફવપિઓ^{૧૦૦} ॥ અધી^{૧૦૧} ॥
 સામટી-પોતાને લગતા રૂવાન-કેહર્પ-તનની શુભ ખેતી કરી રહેલી^{૧૦૨} ॥
 ગયોમર્દથી તે સઓપ્યોશના અધ્યામ લગીમાં થયલાઓની થવાનાઓની^{૧૦૩} ॥
 અહિયાં આ ક્રીયામાં યાદ યજ્ઞે-તેઓની રૂવાન-દરેસ્તી થવાની આ શુભ
 દુઆ પ્રયુક્તીત થજ્ઞે^{૧૦૪} ॥ સાત કેશવરોની^{૧૦૫} ॥ જમીનના^{૧૦૬} (જેવી કે) ॥
 એરેજેહી^{૧૦૭} ॥ સ્વહી^{૧૦૮} ॥ ફદદફ^{૧૦૯} ॥ વીદદફ^{૧૧૦} ॥ વોઉરે અરેસ્ત^{૧૧૧} ॥
 વોઉરે જરેસ્ત^{૧૧૨} ॥ ખનરથયામ^{૧૧૩} (કે) ॥ અશોને લગતા કંગદઝ^{૧૧૪} ॥
 વરઝમકર્દ^{૧૧૫} ॥ ગન્જમંઝ^{૧૧૬} (માંના) ॥ અશોનામના તબકકાના રૂવાનો^{૧૧૭} ॥
 સાથની^{૧૧૮} ॥ અધી ફવપિઓ^{૧૧૯} ॥ અધી સામટી પોતાને લગતા રૂવાન કેહર્પા-
 તન માટે શુભ ખેતી કરી રહેલીઓ^{૧૨૦} ॥ ગમ્મઓમર્દથી તે સઓપ્યોશના
 અધ્યામ લગીમાં થઇ ગયલી થનારીઓની^{૧૨૧} ॥ યાદ અહિયાં આ ક્રીયામાં
 થજ્ઞે-તેઓનું રૂવાન-દરેસ્તીનું કામ કામયાય થજ્ઞે^{૧૨૨} ॥ અનાસરોની
 સુક્ષ્મતાએ પુગેલી હાલત જેને વર્ય-ગદમનવાળી કહે છે તે^{૧૨૩} ॥ ખુરેહ-
 આશીશો જેઓ વર્યની ઉપર પડી રહે છે તે^{૧૨૪} ॥ વધ્યા કરો^{૧૨૫} ॥ ફલાન
 રૂવાન માટેની આ ક્રીયામાં^{૧૨૬} ॥ ખુસ્તુદ થવા માટે^{૧૨૭} (ક્રીયાનો બહારો લઈ
 તરપત થવા માટે) ॥ અરદાફવપ^{૧૨૮} ॥ આવી પુગો^{૧૨૯} [જે ખુશાળી
 માટે-ઝિન્દે રૂવાનને માટે બહુતા હોઇએ તો નામચીસ્તીનું વાક્ય
 નહિ પડે; પણ આમ પડે જીવતા ફલાન ખીન ફલાનના અશો રૂવાનના
 ખ્યારને ખાતર એટલે રૂવાનની ખુસ્તુદીને ખાતર એટલે જીવતી હાલતમાં
 રૂવાન બંદરોશમાં કેદ છે તે કેદમાંથી રૂવાનને છોડવવા ખાતર કે જેથી
 તે રૂવાન શરીરનું કીમીયુ કરે તનને તનપસીનું કરે અને એમ રૂવાનની
 ખુશાળી થાય તે ખાતર, અરદાફવપની મદદ આવી મળે અને તે મદદ
 આવવાની નેમણુંક-પસંદ પડેલી કબુલાત દાદાર અને અમશારપદોથી થાય.
 એ કામ માટે અથવન નેક નરોની પુસ્ત પનાહી-છાયો આવી મળે. પણ
 જે ગુજસ્તે રૂવાન માટે બહુતા હોઇએ તો આમ પડે કે અનુશેહ રૂવાન
 તરીકેની યાદ ફલાન ખીન ફલાનના રૂવાનને માટે અહિયાં આ ક્રીયામાં થાય

છે તેમ થયે; એટલે ફલાન ખીન ફલાનને અનુશેહની હાલત એટલે હમેશગીની હાલત એટલે આધી વ્યાધી વગરની હાલત અને પુર્ણ રીતની રચની ખીલવણીની હાલત કે જેથી રવાનને પુર્ણ ગ્લાન પ્રાપ્ત થાય તે હાલત મેળવી અપાવવા માટે આ ક્રીયાની નીરંગ કશ થાય છે તેઓનું કામ પાર પડજે. રવાનને અનુશેહની હાલત મળે ત્યારે રવાનની રચ પુર્ણ બહારમાં ખીલે છે અને પોતાના તનને પોતા જેવું કરવાનો જે સહાસ રવાને માથે લીધો છે જેને માટે તે રવાન જીવતા શરીરમાં કેદ પડે છે તે સાહસ આ વખતે પુરો કરવા કેશિશ કરી રહે છે-તનને તનપસીત તરફ લઈ જવાની ખેતી કરી રહે છે. આવી હાલત રવાનને મળે તેને માટે પદ છે કે અનુશેહ રવાન તરીકેની યાદ ફલાના રવાન માટે થાય છે તે યાદ પ્રવૃત્તિ થયે. ફલાન ખીન ફલાન મઝદયસ્નીની ફરમાયસ્ને-ક્રીયા કરાવવાની રજાચીહી હરહંસેશ તે ગુજસ્તે રવાન માટે પુચ્યાજ કરજે આવ્યાજ કરજે કે જેથી ક્રીયાની નીરંગ એટલે ક્રીયાનો કશ થઈને રવાનને અનુશેહીએ પુગાડે. || અનુશેહીનું-હમેશગીના સુખ-શાંતી સાથના ઉરને ઉડીવાળા મુયારક રવાનોમાંનું-તેવી હાલતે પુગવા માંગતું ફલાન ફલાન^{૩૧} || બહેસ્તનો બહેરો મેળવવાની ઉમેદવારી કરતું ફલાન ફલાન નામનું રવાન^{૩૨} || અહિયાં યાદ પામેલું થાય-તે બહેસ્તનો બહેરો તેને મળે એમ મીથ કરીએ છીએ તે સફળ થાય.^{૩૩} || બધા^{૩૪} || અશોનાંમ તખકકાના ત્રણ મરતબાના બધા દરજ્જાઓની રવાનોને લગતી^{૩૫} || ફવષિઓ^{૩૬} || અહિયાં ફલાના રવાનની ક્રીયામાં^{૩૭} || યાદ પામેલી થાવ^{૩૮} (તે ફવષિની તે રવાન કેહવું તન માટેની શુભ ખેતીનો ભલો અંજમ નામે તન પસીન જાહી આવો) || ફલાન ફલાન મઝદયસ્ની ફરમાયસ્નેની રજાચીહી^{૩૯} || તે ક્રીયા કરવા માટેની પુચ્યા કરો તે માટેનું પુન્ય તેને મલ્યા કરો^{૪૦} || સાત કેસ્તરોની^{૪૧} || જમીનના^{૪૨} || બધા વેહાનો અશવનો પરદુખભંજની નરોની^{૪૩} || બધા કેરેફેહના સવાખનું પુન્ય સત્યસંગ^{૪૪} || આ ક્રીયાને ફતેહ કરવા રવાનની દરોસ્તી કરવા મદદે આવી પુગે.^{૪૫} || બધા ગુનાહોથી^{૪૬} || પશોમાન થઈ પતેત કંઈ છુ^{૪૭} || તે બધા ગુનાહોથી દુરી પકડી તે કોધેલા ગુનાહોની સજા પામવાનું જેમ માગુ છું.^{૪૮} ||

(કુશાદે) || આપઓનામના તખકકાના રવાનો સાથની^{૪૯} || બધા^{૫૦} || ફવષિઓ સાથે^{૫૧} || એકતાન થઈએ છીએ^{૫૨} || પુર્ણ અશોઈ સાથની અહુરમઝદની અહુગીરી રતુગીરી યજ્ઞોને અપાવતી ફવષિ સાથે^{૫૩} || ભલી પરદુખભંજની અહુમન અને આગમઈનીના પ્રભાવની શક્તિ યજ્ઞોને અપા-

પતી કવણિ સાથે^{૫૪} ॥ સુરી અપ અને શહેરેવરના પ્રભાવની શક્તિ યઝતોને
અપાવતી કવણિ સાથે^{૫૫} ॥ વૃશ્ચિ કરનારી ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવની
શક્તિ યઝતોને અપાવતી^{૫૬} ॥ કવણિઓ સાથે^{૫૭} ॥ એકતાન અધએ છીએ.^{૫૮} ॥

હાવનગાહમાં પઢે.

હાવન^{૫૯} (ગાહની) શક્તિ (ના) ॥ વખત^{૬૦} (ની) ॥ સરદારીમાં^{૬૧} ॥
અવંધહ^{૬૨} (ની શક્તિ) ॥ વીસ^{૬૩} (ની શક્તિના) ॥ વખત^{૬૪} (ની) ॥
સરદારી^{૬૫} (માં આ યસ્ન કરી અપઓનામ અને અશાઉનામ કવણિને
યાદ કરે છું તેઓ આ કીયાને ફતેહ આપે રવાનને બહેરે આપે). ॥

રપિથ્વન ગાહમાં પઢે.

રપિથ્વન^{૬૬} (ગાહની) શક્તિ (ના) ॥ વખત^{૬૭} (ની) ॥ સરદારીમાં^{૬૮} ॥
ક્રાદતકૃપ^{૬૯} (ની શક્તિના) ॥ જન્તુમ^{૭૦} (ની શક્તિના) ॥ વખત^{૭૧} (ની) ॥
સરદારી^{૭૨} (માં આ યસ્ન કરી અપઓનામ અને અશાઉનામ કવણિને યાદ
કરે છું તેઓ આ કીયાને ફતેહ આપે-રવાનને બહેરે મળે). ॥

ઉઝીરીન ગાહમાં પઢે.

ઉઝીરીન^{૭૩} (ગાહની) શક્તિ (ના) ॥ વખત^{૭૪} (ની) ॥ સરદારીમાં^{૭૫} ॥
ક્રાદતવીર અને^{૭૬} ॥ દપ્પુ^{૭૭} (ની શક્તિઓના) ॥ વખત^{૭૮} (ની) ॥ સરદારી^{૭૯}
(માં આ યસ્ન કરી અપઓનામ અને અશાઉનામ કવણિને યાદ કરે છું તેઓ
આ કીયાને ફતેહ આપે-રવાનને બહેરે મળે). ॥

અધવિસ્તુદ્રેમ ગાહમાં પઢે.

અધવિ-ગય હંદગીને ટેકવનાર શક્તિવાળા^{૮૦} ॥ અધવિસ્તુદ્રેમની શક્તિ-
વાળા^{૮૧} ॥ વખત^{૮૨} (ની) ॥ સરદારીમાં^{૮૩} ॥ ક્રાદત વીરપ હુજ્યાધ^{૮૪} (અને) ॥
ઝરથુશ્ત્રોતેમોને લગતા^{૮૫} ॥ વખતની^{૮૬} ॥ સરદારીમાં^{૮૭} (આ યસ્ન કરી
અપઓનામ અને અશાઉનામને યાદ કરે છું તેઓ આ કીયાને ફતેહ આપે-
રવાનને બહેરે મળે).

ઉપહીનગાહમાં પઢે.

ઉપહીનગાહની શક્તિ^{૮૮} (ના) ॥ વખત^{૮૯} (ની) ॥ સરદારીમાં^{૯૦} ॥
ખેરેશ્તમ^{૯૧} (અને) ॥ ન્માનની શક્તિઓ^{૯૨} (ના) ॥ વખત^{૯૩} (ની) ॥ સરદારી^{૯૪}
(માં આ યસ્ન કરી અપઓનામ અને અપાઉનામ કવણિને યાદ કરે છું તેઓ
આ કીયાને ફતેહ આપે-રવાનને બહેરે મળે). ॥

હસ્તીએ પુગે પુગી રહેલાઓમાંના^{૬૫} ॥ જેઓમાંનો^{૬૬} (જે કોઈ) ॥ આ પ્રમાણે^{૬૭} ॥ યસ્નમાં^{૬૮} ॥ પુગી વળનાર કૃતેહમદ પતી તરીકે^{૬૯} ॥ ભલો બહુમન જેવો^{૭૦} (થાય છે તેને) ॥ મઝદાઅહુરા^{૭૦} ॥ અશોષને દુર લગી પાંચરવાને લીધે^{૭૧} ॥ એમ અશોષની પુકે રહેવાને લીધે^{૭૨} ॥ જાણે છે^{૭૩} ॥ તેવા બધામાંના^{૭૪} ॥ તે ખાસ નર^{૭૫} ॥ ખાસ નારીઓ સાથે^{૭૬} ॥ એકતાન થઈએ છીએ.^{૭૭} ॥

(ખીસ્તા)

અહુરમઝદ^{૬૬} ॥ ભોગવાવનાર છે^{૬૭} (ખોદા નામની શક્તિ દરેક ઉપર મુકી ભોગવાવે છે) ॥ જત^{૬૮} ॥ બધી^{૬૯} ॥ જતોના^{૭૦} (જરમોને લગતી વર્ણોના) ॥ દરેક દરેક ધનિસાનોને^{૭૧-૭૨} ॥ વધારનાર પોતા તરફ દોરવનાર છે^{૭૩} ॥ વેહ ભલા પરદુખભંજની સદગુણી થવાની-આવશ્યકતા તરફ દરેકને લઈ જનાર છે^{૭૪} ॥ હુ^{૭૫} (મને) ॥ મઝદયસ્નાનોમાંના^{૭૬} ॥ એક ભલી દીનને માનનારાને^{૭૭} ॥ આગાહી-કુલ બેદોથી જાણુકાર થવાની ગતી^{૭૮} ॥ દીન ઉપર ખીગુમાન થવાની-એતેકાદ રાખવાની ગતી^{૭૯} ॥ નેકી-પરદુખભંજની નીસ્કામી થવાની ગતી^{૮૦} ॥ આવી મજો^{૮૧} ॥ એવી જે હુઆ^{૮૨} ॥ કીધી છે તે ફજો.^{૮૩} ॥

(કુશાદે)

પુર્ણ જ્ઞાનથી ચલકતા^{૮૪} ॥ પુર્ણ આશીશો ભરેલા આશીશો આપનાર^{૮૫} ॥ અહુરમઝદની^{૮૬} ॥ અમશાસ્પદોની^{૮૭} ॥ યજ્ઞોની પુર્ણ અશોષ સાથની^{૮૮} ॥ બહાદુર નહિ ડગે તેવી^{૮૯} ॥ કુલ બદીને ઘેરે તેવી^{૯૦} ॥ ફવધિઓની^{૯૧} ॥ અપઓનાંમના તપકકાનો ખીજ મરતખો નામે પઓધર્થ તકએપ મરતખાની^{૯૨} ॥ ફવધિઓની^{૯૩} ॥ અપઓનાંમ તપકકાનો પહેલા મરતખો નામે નખાનજદીસ્તનામની^{૯૪} ॥ ફવધિઓની^{૯૫} ॥ યસ્નને^{૯૬} (તેઓની કુદરતમાં જોતી રાખી તરીકે થઈ રહેલી યસ્નને) ॥ ભકિતને^{૯૭} (અહુ તરફની પુર્ણ તાબેદારીની ભકિત યસ્ત નિયાયસ્નને) ॥ કુદરતને ચલાવનારી અઓજની શક્તિને^{૯૮} ॥ કુદરતમાંના જગતમાંના દરેક અવસરો પ્રસંગોને પુગી શકાય તેવા તેઓના અથાક શક્તિવાળા સાધનોને^{૯૯} ॥ હું વખાણું છું-‘આ-ફ્રિ’ના સ્તોતોનો હદીઓ આપુ છું.^{૧૦૦} ॥

ફરવરદીન યશત.

ફનઝોથ^૧ અહુરહે મજદાઝો.^૨

અહુરહે મજદાઝોની^૩ ॥ ફનુદી=હમેશગીવાળી ખુશાળી થવા માટેની મારફતો^૪ [અધેઅધ વધતી રહે! અધાને તેવી ખુશાલી-પ્રીતોઝગરી આવી મળે! સૃષ્ટી-રચનાથી આખરે ઉસ્તા (અમર્ગીનું સુખ) જામશેજ! અગ્નતા=એવના ફરેઅથી થતી ચીંતા સાચ્યાં જ્ઞાનનાં સુખમાં બદલાશેજ! દઝેવ-જડતા-અગ્નતા આખરે હણશેજ! તેવી ફતેહમંદી જે સૃષ્ટી-રચનાથી આખરે થશે, તેમ જલદી થાઓ! એવી ખુશાલી થવાની મારફત અર્ષેમનાં બહુતરથી હું હાલે થાઉં! દીનમાં બતાવેલી તરીકતો ઉપર ચાલવે સૃષ્ટી ઉભી કરવાની અહુરમજદની નેમ જલદી ફળીશુત થજે! અહુરમજદની ખુશાલી થવા માટેનાં કારણો એમ મારાં વર્તનથી જલદી થાઓ!] ॥

અર્ષેમ^૫ વૉદૂ^૬ વહિશ્તેમ^૭ અસ્તી,^૮ ઉસ્તા^૯ અસ્તી;^{૧૦}

ઉસ્તા^{૧૧} અહુમાધ^{૧૨} હાલ^{૧૩} અપાધ^{૧૪} વહિશ્તાધ^{૧૫} અર્ષેમ.^{૧૬}

અપ યાને અપોધ^{૧૭} (જે વ્યવસ્થા કરીને મોક્ષની મુરારે પુગાડનાર શક્તિ છે, જેને નવ ઘેના, નવ ખુબસુરતીઓ કહી છે, જે દરેકમાં આઠ જાતની ગતી પડી છે એમ ૬×૮=૭૨ પગથ્યાં રાખતી શક્તિ છે, જે સૃષ્ટીનો મુળ પાયો છે-યજ્ઞતોનો મુળ પાયો છે, તે અપોધ) ॥ ભલી ગોસ્પંદી^{૧૮} (છે, એટલે પરોપકારી વૃત્તીવાળી છે, જેને યજ્ઞતી ગતી એટલે બઝોદાગની વૃત્તી કહે છે તેવી છે): ॥ (જે) સરસમાં સરસ^{૧૯} ॥ છે^{૨૦} (એટલે અતી ઉત્તમ રીતે પરોપકારી વૃત્તીનું કામ કરાવી શકે તેવી છે-બહુમનનું કામ, જે અહુરાનાં અંતકરણની મુરારે રાખે છે, તેવું કામ કરાવી શકે તેવી છે-અપ વગર ખીજી કોઈખી શક્તિ તે કામ કરાવી શકે નહિ એમ અપ જરસમાં સરસ છે); ॥ (તે અપ) અનંત સુખ^{૨૧} ॥ છે^{૨૨} (યાને પરોપકારી વૃત્તી કીધાથી ઉસ્તાનું એટલે હમેશગીનું અમર સુખ હાંસલ થાય છે, તે સુખ પોતેજ અપના ૭૨ પ્રકારોમાંનો એક પ્રકાર છે). ॥ તે ઉસ્તા, તે ઉત્તમમાં ઉત્તમ સુખ,^{૨૩} (તે અમર સુખ કે જેમાં સ્વાર્થની જગા નથી, માટે દુખ થવાની, નીરાશી થવાની જગા નથી, જેમાં બધું આપવાનુંજ છે, જેમાં લેવાનું કંઈ નથી, એટલે જેમાં ખીસ્ચારપણું, અખુદ ખજનો એટલે પરોપકારનો ખજનો છે, તે ઉસ્તા) ॥ તેનેજ^{૨૪} (એટલે પરોપકારી વૃત્તી રાખનારનેજ-પોતાના સ્વાર્થને તજનારનેજ-

પોતાનું નહિ જોતાં પારકાનું જોનારનેજ મળશે; પરોપકારનો અખુટ ખળનો જે અહુરમઝદનો ખળનો છે તે તેવા ખીનસ્વાર્થીનેજ મળશે). ||
 આરે તો^{૧૧} (અએ ધનસાન ! તુંને લાઝમ છે કે) || આવી અષ માટે^{૧૨} || (અને તેને મેળવવાની આવી ખીનસ્વાર્થી ગતી જે અષ-વહિસ્ત અને અહમનમાં છે તેને યાને એવી અષ-વહિસ્ત અને અહમનની) || ઉત્તમમાં ઉત્તમ ગતીને મેળવવા માટે^{૧૩} || આઝાદગીને^{૧૪} (મેળવ-પોતાના હવસોને રોઝીને બાંધ પોતામાં જે કંઈ ચાહી રહે, જે બહાર નીકળશેજ-પોતાનો સીકકો ખળવશેજ-તેણે જેવો પોતાનો સીકકો ખળવ્યો કે તેને રોઝીને ફરીથી તે ફાવે નહિ માટે તે હવસોને બાંધવા-રોકવા, તેનો એકરાર કરવો અને તે ફરીથી નહિ થાય તેનો નીશ્ચય કરવો; એમ હવસોને રોઝીને હવસોથી મુક્તિ મેળવવા-આઝાદગી મેળવવા માટેજ એવી આઝાદગીને તું મેળવવા તૈયાર થા અને તન-મન-શ્વાનની તરીકત ઉપર ઉસ્તવાર થા). ||

(ખીરતા લણુવું) ૫ નામે^{૧૫}-ઈ ચઢદાંન^{૧૬} અહુરમઝદ^{૧૭} ખોદાએ^{૧૮} અવજૂની,^{૧૯} વજૂ^{૨૦} ખોરેહ^{૨૧} અવજાયાદ^{૨૨} અદ્દક્રવશ^{૨૩} ખેરસાદ^{૨૪} !

ચઢદાંન=અસર રોશની^{૧૫} (જે જગતમાં વહી રહીને સૃષ્ટીને જીવડાવીને આગળ ચલાવે છે તેવી અમુદ્ય ગતીની પ્રસંશા કરી તેઓના જેવોજ દમ લઇ તેઓ)નાં || નામથી એટલે તેઓની માફકજ^{૧૫} (હું જગતની નોકરી કરવા ઉસ્તવાર છું). || અહુરમઝદ^{૧૭} || ભોગવાવનાર^{૧૮} (છે એટલે રજેરજની ઉપર એક શક્તિ નામે ખોદા=ભોગવાવનારને ઉભી કરીને, તે ખોદા મારફતે રજેરજને તેની કરણી પ્રમાણે ચલાવીને પાર પાડી રહે છે, તેઓથી) || વૃદ્ધી તરફ દોરવતો^{૧૬} (રહે છે). || અનાસરને નુર તરફ લઇ જનાર પ્રતાપી હાલત નામે વજૂ, અનાસરની ચહડતી હાલત જે શરીરમાં વ્યાપી રહીને અધપિમાં આવે છે તે,^{૨૦} || અને અહુરનો આશીરવાદ નામે ખોરેહ જે અનાસરમાં મંદ રહેલાં નુરને જાગૃત કરે છે યા અનાસરથી દુર ગયલાં નુરને નઝદીક લાવી શકે છે તે જલવો^{૨૧} || ઝીયાદા વધ્યા કરો^{૨૨} || અદ્દ એટલે ખાકની તનોમંદ રચુળ સુદમ પ્રકારની જાતજાતની વ્યક્તિ-ઓને નુરની અતી ઉંચ હાલત નામે ક્રવશિની હાલત ઉપર લાવનાર એટલે ક્રવશિરૂપ કરાવનાર, નીરતીની પાસખાન અને ચલાવનાર ક્રવશિઓનું મહા સંગઠન, મહામંડળ જે રઝોક્નીવાળું છે તે મહા સંગઠન નામે અરદાક્રવશ^{૨૩} (મીનો ફરરોખ ફરવરદીન મારફતે) || આવી પુજો^{૨૪} (અદ્દની-ખાકની વ્યક્તિઓ જેઓ નીરતી-ગેતીમાં રહી છે, જેઓ ઉંચા પ્રકારની ગવ-ચીથની અને નીચલા પ્રકારની અનાસરોની રહે છે, જે વ્યક્તિઓના

તેવા અર્દને લગતા ગવ-ગ્રીથના કે અનાસરના તનોમાં રવાન-અઓદ અને ફવણિ રહે છે-તેવી તે અર્દની તનોમંદ હાલતને તન-પસીનની એટલે સુક્ષ્મમાં સુક્ષ્મ તુરાની તે માંહેલા રવાનોના જેવી કરી-તે રવાનમાં મેળવી રવાનરૂપ કરનાર અને રવાન સાથના અઓદના જેવી કરનાર અને એમ ફવણિના ધોરણ ઉપર આણનાર-ફવણિઓનું મહામંડળ જેને રઓ-ક્ષનીનું મંડળ કહે છે તે રઓક્ષનીનું સંગઠન છે જે નીસ્તીની રજેરજને બનાવીને પોતાના જેવી કરી રહે છે તે કે જેને અરદાફ્રવષ કહે છે તે મીનો ફરોહર ફરવરદીન મારફતે આવી પુગો. ॥

અજ^{૨૫} હુમા^{૨૬} ગુનાહુ^{૨૭} પતેત પશેમાનુમ^{૨૮}; અજ^{૨૯} હુર્વ-સ્તીન^{૩૦} દુશ્મત^{૩૧} દુજૂખત^{૩૨} દુજવરશ્ત^{૩૩} મેમ^{૩૪} પ ગંતી^{૩૫} મનીદ્, ^{૩૬} ઑઑમ્ ગોકૂત, ^{૩૭} ઑઑમ્ કદ્, ^{૩૮} ઑઑમ્ જસ્ત, ^{૩૯} ઑઑમ્ બૂન બૂદ્ અસ્તેદ્; અજ^{૪૦} આંન ગુનાહુ, ^{૪૧} મનશની^{૪૨} ગવશની^{૪૩} કુનશની, ^{૪૪} તની^{૪૫} રવાની^{૪૬} ગંતી^{૪૭} મીનાઆની, ^{૪૮} ઑઑમ્ અવાખ્શ પશેમાન^{૪૯} પ સે ગવશની^{૫૦} પ પતેત હોમ. ^{૫૧}

(કુશદે બાણુ) ખનઑઑથ અહુરહે મજદાઓ! તરેઈદીતે^{૫૨} અંધરહે મધન્યેઉશ!^{૫૩} હુધથ્યા-વરશ્તામ^{૫૪} હુયત્^{૫૫} વસ્ના^{૫૬} ફરપોત્તેમ્!^{૫૭} સ્તઑઑમિ^{૫૮} અષેમ. ^{૫૯}

અધા^{૬૦} ॥ ગુનાહો^{૬૧} ॥ થી^{૬૨} ॥ દુર જઇ પતેત કર્ડ^{૬૩} હુ^{૬૪} (એટલે તેઓને તરછોડતાં શીખી તેઓનાં કીધાનેા બુરો બદલો ખુશીથી ખમી બલી અકકલ પેદા કરવા ઉશ્તવાર હુ). ॥ અહુરમજદની ખાહેશને ઉથલાવનારાં વીચારો, ^{૬૫} ॥ બુરા બોલો, ^{૬૬} ॥ બુરાં કામો, ^{૬૭} ॥ (જે તમામ થઇ શકે, જેમાંના જે કાઇ મારા સ્થુલ-સુક્ષ્મ તનમાં હોય) તે અધાને^{૬૮} ॥ હુ^{૬૯} ॥ આ દુન્યામાં^{૭૦} ॥ વીચારમાં લાવ્યો હોઉં, ^{૭૧} ॥ તેઓમાંના જેઓને હું વમાર્યો હોઉં, ^{૭૨} ॥ તેઓમાંના જેઓને મેં કીધા હોય, ^{૭૩} ॥ તેઓમાંના જેઓ બહાર નીકળી ગયા હોય^{૭૪} (યાને જેઓને હું રોકી શક્યો નહિ હોઉં), ॥ જે અધા મારામાં જડ ધાલી બેઠેલા એટલે કયારેખી બહાર પડવાનો બય આપતા હોય^{૭૫} ॥ એવા અધા ગુનાહો, ^{૭૬} ॥ (જેઓ) મનશની^{૭૭} (થી મળતી સદ્ ગતી)ને, ॥ ગવશની^{૭૮} (થી મળતી સદ્ ગતી)ને, ॥ કુનશની^{૭૯} (થી મળતી સદ્ ગતી)ને ॥ (ખલલ કરી રહ્યા હોય), ॥ તનનાં^{૮૦} (સુક્ષ્મ થવામાં વચ્ચે આવતા હોય), ॥ રવાનનાં^{૮૧} (રસ્તો બંધ કરી રહ્યા હોય), ॥ ગેતીનાં^{૮૨} (ફરો-કેરેતી તરફ, મોક્ષ તરફ જતા અટકાવી રહ્યા હોય), ॥ મીનોની બલી દુન્યાઓનાં^{૮૩} (કામમાં ખલલરૂપ થઇ રહે

તેવા હોય) તેઓથી ॥ અએ સાહેબ^{૫૮} ॥ એદાર થઇ બહુતો થઇ
પરીમાન થાઉં છું.^{૫૯} ॥ ત્રણ વખત એકરાર કરું છું;^{૬૦} ॥ પતેત કરું
છું.^{૬૧} (એટલે તેઓ સારું મુકરર થયલી શીક્ષા ખમી તેમાંથી બલી અકકલ
ઉભી કરીને હું આગળ વધવા ઉચિત્તવાર છું) ॥

દાદાની ખુશાલા થવા માટેની અનેક મારફતો (થતી રહે). ॥ અન્ન
મધન્યુતી^{૬૨} (શકિત ધનાની)ને ॥ આરપાર જોઇ શકના^{૬૩} (રહેવાય!) ॥
નેકીનાં કામ કરનારાઓ^{૬૪} (રાદી ગતીના આગેદો)ની ॥ જે કાંઇ^{૬૫} (ખજવા
લાયકની) ॥ અસર-વારના^{૬૬} (માંજ રહેતાં શીખું, જે) ॥ નીવારણ કરીને
શાંતી આપનારી છે^{૬૭} ॥ એવી અષોષવાળી નેકીને^{૬૮} ॥ હું વખાણું છું, તેને
ધ્યાનમાં રાખું છું^{૬૯} ॥ (આ બલી દુઆ મને અને બધાંને ફળો! એમ
અષેમ બહુતાં દુઆ કરું છું). ॥

અષેમ વૉદૂ (૩) (બહુતાં વીચાર કરવો કે ઉપલી મુરાદ મને ફળો
અને ત્રણે મુસ્તસલાએ પુરું, એટલે જેમ હસ્તીમાંથી આ નીસ્તીમાં
ઉતરેલો છું અને રોશનફેલ કરી એટલે તરીકત ઉપર રહી પતેત અને
મહેર પાળીને મારે લગતી નીસ્તીને સમારી રહ્યો છું, તેમ નીસ્તીને સમા-
રીને કામ પુરું કરીને પાછો હસ્તીએ ફરો-કેરેતીએ-જુઝવાતીએ એટલે
મારે લગતી દુન્યાની સદગતી ઉભી કરવાના છેડા ઉપર પુગી રહું, કે પછી
મોટી કુલ્યાતી ફરો-કેરેતીમાં એટલે આખી જગતનાં નિર્વાણ કરવાનાં
કામમાં મચ્યો રહી શકું).

ફરવાને^૧ મજદયસ્નો^૨ જરથુશત્રિશ^૩ વીદએવો^૪ અહુર-
હએવો^૫ (જે ગેહ હોય તે પઢે) ફસસ્તયએચ.^૬ અષાઉનાંમ^૭ ફવપિ-
નાંમ^૮ ઉધનાંમ^૯ અધવિ-થૂરનાંમ,^{૧૦} પઝોધચ્ચો-હએષનાંમ^{૧૧}
ફવપિનાંમ,^{૧૨} નઘા-નજદિશ્તનાંમ^{૧૩} ફવપિનાંમ,^{૧૪} ખનઝોઝ^{૧૫}
યસ્નાધય^{૧૬} વઘાધય^{૧૭} ખનઝોઝાધય^{૧૮} ફસસ્તયએચ,^{૧૯} યથા^{૨૦}
અદૂ વધચ્ચો જઝોતા^{૨૧} ફા મે^{૨૨} ઝૂતે,^{૨૩} અથા રતુશ^{૨૪} અષાતચિત્ર
હય ફા^{૨૫} અષવ વીદવાઝો^{૨૬} ઝઝોતૂ.^{૨૭}

દીન ઉપર પુણું બરોસો રાખી દીન પ્રમાણે ચાલવા હું એકરાર
કરું છું.^૧ ॥ મજદયસ્ની ખુન ઓકાદનો^૨ (હું છું) ॥ જરતોસ્તી મતીનો^૩
(હું છું એટલે મજદયસ્ની દએનની બુલ-દી જે જરતોસ્તીપણમાં સમાઇ
છે તેવી ગતીમાં હું નવજોત કરી સદરો કુસ્તી પહેરી પુણું થયો છે
મજદયસ્ની જરતોસ્તી છું). ॥ દએવ=જડતાથી દુર^૪ (એટલે જગાનતાના

(બાજમાં પઢે)

ફનાયશને^૧ દાદાર અહુરમઝદ,^૨ વસ્પાન^૩ યઝદાંન^૪ મીનો-
આંન,^૫ પાનાકીહ^૬ દહેશન,^૭ ખુપ^૮ ઇ રવાન,^૯ અવસ્તાએ^{૧૦}
પરવરિ,^{૧૧} યસ્ન^{૧૨} તંદરોસ્ત,^{૧૩} હુદહિશન^{૧૪} આદ^{૧૫} બ દેનુદીએ^{૧૬}
અશોઆંને^{૧૭} ફરોહર^{૧૮} બ રોજે^{૧૯} (ફલાન) વ માહુ^{૨૦} (ફલાન)
વ ગાહુ^{૨૧} (ફલાન).

પનાહ^૧ ॥ આપનારા^૨ ॥ દાદાર અહુરમઝદની^૩ ॥ અને બધા^૪ ॥
યઝદોની^૫ ॥ અને મીનો ગતીએ પુગેલાઓની^૬ ॥ ખુશાળી સ્તુતી^૭ (થઈ રહ્યા
તેઓની) ખુશાળી સ્તુતી માટે (આ ફરી રહ્યો છું) ॥ (ફલાને) રોજે^૮ ॥
(ફલાને) માહુ^૯ ॥ (ફલાને) ગાહુ^{૧૦} ॥ અશોમએ પુગવા માટેનો^{૧૧} (કિમેદવાર
રવાનના) ॥ ફરોહરની^{૧૨} ॥ ખુશાળી સહિત ખુશાળી વચમાં^{૧૩} ॥ (આ ગુઝસ્તે)
રવાનની^{૧૪} ॥ ખુપ, રયોમંદ હાલત-અંદરોશ ઉંચકાઈને આગાહ થયલી
અનુશેહ હાલત^{૧૫} ॥ (અને તેને માટે જોઈના) અવસ્તાની ભલા માંથ્રોના
સ્તોતોની^{૧૬} ॥ પરવરેશ ટકવો^{૧૭} (અને) ॥ યસ્નથી મલતી^{૧૮} ॥ તન જે
ગુજરેલું છે તેના અનાસરોની દરોસ્તી સફાઈ^{૧૯} (જે દહમ યઝતથી થાય છે તે
સફાઈ) ॥ ભલી ભેટ તરીકે ભલા હદીયા તરીકે^{૨૦} (આ ખુશહાલ થતા
ફરોહરને અરપણુ) ॥ (જે ભેટ આ ગુઝસ્તે રવાનને) હોળને મળજો.^{૨૧} ॥

અધિકારના બુલાવાની તમામ સંસ્થા અને તેને લગના કાયદાઓથી દુરં છું). ॥ અહુરાના બધા કાયદા જે વૃદ્ધિ કરાવે છે તેવા કાયદા પ્રમાણે તરીકતથી ચાલવાવાળો^૧ (થયો છું). ॥ (ગાહોના હમકારોની ધરન કરવા સ્તુતી કરવા ખુશનુદી કરવા) ॥ બત્રી તોપીક લેવા માટે^૨ (હું દુઆ કરું છું). ॥ બહાદુર નહિ ડગે તેવી^૩ ॥ બધી બદીને ઘેરે તેવી અગ્રત^૪ ॥ અપાઉનાંમ એટલે પુણ્ય^૫ અશોષ જે યજ્ઞોની છે તેવી અષોષ સાથની^૬ ॥ ક્રવષિઓની,^૭ ॥ પઝોઘર્યો-તકઝેપનામ નામના અપઝોનામના તપકકાના બીજા દરજ્જાના નરોની^૮ ॥ ક્રવષિઓની,^૯ (અને) ॥ નપ્પાનજદિસ્ત નામના અશોનામના તપકકાના પહેલા દરજ્જાના નરોની^{૧૦} ॥ ક્રવષિઓની^{૧૧} ॥ ખુશાળી ઉભી થવા માટેની^{૧૨} ॥ જોતી રાથવી તરીકેની ધરન કરવા માટે,^{૧૩} ॥ વળતો જવાબ મળે તેમ ભક્તિ કરવા માટે,^{૧૪} ॥ (અને એમ તેઓની) ખુશાળી થવા માટે^{૧૫} ॥ (અને એવી રીતે) તેઓથી તોપીક મેળવવા માટે અને બીજાઓને આપવા માટે^{૧૬} (હું દુઆ કરું છું માટે) ॥ અએ જોતી ઉસ્તાદ રાહબર!^{૧૭} ॥ યથા અહુ વધ્ય^{૧૮} (નો ભેદ) ॥ હું આગળ વધવા માંગતાને^{૧૯} ॥ શીખવો^{૨૦} (કે જેથી) ॥ તે આગળ વધતો અશવન^{૨૧} ॥ વીદવાન^{૨૨} ॥ અથા રતુશ અપાત ચીત હયા^{૨૩} (નો ભેદ મને) ॥ શીખવશેજ.^{૨૪} ॥

“અપાઉનાંમ ક્રવષિ” અને “અપઝોનાંમ ક્રવષિ”—એ બે ભેદી લોઘતો વચ્ચેનો ફરક.

ફરવરદીન યસ્તમાં તેમ સ્તુતમાં કે જ્યાં દાદાર અહુરમજ્દની ક્રવષિથી તે છેક અશવનો લગીની ક્રવષિઓની યાદ છે તેમાં અપાઉનાંમ ક્રવષિ પહેલે આવે. પછી પઝોઘર્યો-તકઝેપનાંમ અને નપ્પાનજદીશ્તનાંમ ક્રવષિઓ જેઓ નર અપવનોની છે તેઓની યાદ આવે. જુના બધાજ મેન્યુરફીટમાં અપાઉનાંમ શબ્દજ છે. પણ હાલના કેટલાક વિદ્વાનો એમ સમજતા લાગે છે કે અપાઉનાંમ શબ્દ અપઝોનાંમનો અગડેલો આકાર છે તેથી તેઓએ અપાઉનામને બદલે અપઝોનામ ‘દ્વિનુમન’માં તેમ કેઠે કેઠે વાપરેલું છે. પણ તે સાહેબો બુલેલા છે કેમકે અપાઉમ શબ્દ જે અશોષના ઉર દરજ્જાના અશવનને માટે છે તે શબ્દની ઉની વૃદ્ધિ થવે આઉ થઇને અપાઉનાંમ થયું જે ઘણીજ વૃદ્ધિની અશોષ રાખનાર યજ્ઞોને માટે વપરાય છે, જ્યારે તેજ શબ્દની ઉની ગુણ થવે અઝો થયું એટલે અપઝોનાંમ થયું, જે તનોમંદ કાયામાંની વોહુનને ગવમાં ગુણીને ગવહો-મંદ થનાર અશવન નરો જેઓ અશોષમાં યજ્ઞોથી ઉતરતા છે તેઓ માટે વપરાય છે. એમ ત્યારે ફરવરદીન યસ્તની દ્વિનુમન કે સપ્તમ કે બીજી કોઇબી

દેતુમન કે જેમાં યજ્ઞતો દાદારની વાત હોય ત્યાં અપાઉનાંમ આવે. જુના માતુરકીષ્ટમાં એમજ છે તે નોંધવું. વધુ સમજ હેઠળ પુટનોટમાં કરદા એકના ૧૫ મા અને ૨૮ મા શબ્દોની સમજમાં તેમજ હવે પછીના ૨૪ મા કરદાની સમજમાં આપેલી છે.

. (કરદો ૧ લો) (૧) અઝ્ઝાલ^૧ અહુરે મજદાઝ્ઝો^૨ સ્પિતમાધ^૩ જરથુસ્ત્રાધ,^૪ *અઝ્ઝેવ^૫ તે^૬ *જાવરે^૭ *અઝ્ઝાજસ્થ^૮ ખરેનો^૯ અવસ્થ^{૧૦} રફૂનસ્થ^{૧૧} ક્રઝેવ,^{૧૨} *ઝરેજ્ઝો^{૧૩} સ્પિતમ,^{૧૪} યલ *અપાઉનાંમ^{૧૫} ક્રવષિનાંમ^{૧૬} ઉઘનાંમ^{૧૭} *અધવિ-થૂરનાંમ,^{૧૮} યથ^{૧૯} મે^{૨૦} જસન^{૨૧} અવંધહે,^{૨૨} યથ^{૨૩} મે^{૨૪} ખરેન^{૨૫} ઉપસ્તાંમ,^{૨૬} *ઉઘાઝ્ઝો^{૨૭} *અપાઉનાંમ^{૨૮} ક્રવષયો.^{૨૯}

(૧) અહુરમજદે^૧ || સ્પિતમાન^૩ || જરથુસ્ત્રને^૪ || કહયું^૧ (કે) || અઝ્ઝે પવિત્ર સાઝ્યા^{૧૩} || સ્પિતમ^{૧૪} || જેવી રીતે^{૧૫} || જેર આપનાર દ્રઢ^{૨૦} || અશો યજ્ઞતોની^{૨૮} || ક્રવષિઓ^{૨૯} || મારી^{૨૦} || મદદ માટે^{૨૨} || આવી પુગી,^{૨૧} || જેમ^{૨૩} || મને મારે માટે^{૨૪} || ટેકા^{૨૫} || આપ્યો,^{૨૫} || તેવીજ રીતે ખચ્ચીતજ^૫ || જેર આપતી દ્રઢ^{૧૭} || જેરથી બદીને ઘેરતી^{૧૮} || તે અશો યજ્ઞતોની^{૧૫} || ક્રવષિનાંમ^{૧૬} || અમુક અધીકારવાળી જેરની કુદરત વિષે,^૫ || અમુક અધીકારવાળી અઝ્ઝાજની કુદરત વિષે,^૬ || ખરેનોના આશીશો વિષે,^૯ || (તે બધાની) આવી પુગવાની મદદ વિષે^{૧૦} || (અને તેથી મને થતી) ખુશાળી વિષે^{૧૧} || તું-તારે માટે^{૧૨} || કહી સંભળાઉં છું.^{૧૨} ||

ફ. ૧: ૫ અઝ્ઝેવ એવીજ રીતે ખચ્ચીત. એ શબ્દમાં ખચ્ચીત શબ્દનો અર્થ રહેલો છે.

ફ. ૧: ૭ જાવરે એ શબ્દનો ધાતુ 'જુ' કુવત શબ્દ છે. ઝોરનો શબ્દ જે પહેલવીમાં વપરાય છે તે અવસ્તાનોજ છે. ઝુર ઉપરથી ૨/૧-૪/૧ માં જાવરે શબ્દ છે. કુદરત માટે અવસ્તામાં અનેક નામે છે જેવા કે નીરૂ-અઝ્ઝાજ-જેર-તગી-ગવ. આ બધાં નામે એકજ કુદરતના પણ જુદો જુદો અધીકાર બતાવતાં નામે છે. ત્યારે જાવરેમાં જોરની કુદરતના અમુક અધીકાર સાથનું જેમ જે ઉઠાપણ જ્ઞાન રાખીને દાદારના હોકમ મુજબ કામ કરી રહે છે તેનો અર્થ રહ્યો છે. એમ જોરમાં આંધળા જેરની વાત નથી પણ ઉઠાપણવાળી અમુક અધીકારના જેર સાથની કુદરતની વાત છે.

ફ. ૧: શબ્દ ૮ અઝ્ઝાજસ્થમાંથી અમુક અધીકાર સાથના જેમવાળી કુદરત જે ઉઠાપણ રાખીને દાદારના હોકમ પ્રમાણે કામ કરી રહે છે તેવી કુદરતની શકિતનો અર્થ છે.

(કુટનોટ ચાલુ).

(પાને ૬ ની કુટનેટ ચાલુ).

ફકરે ૧: ૨૭ ૧૩ ઑરેજીવો=ઑરેજી=પાક કરવું-સફેદ થવું ઉપરથી છે. ઑરેજી=સમ્યાહ (નામ) ઑરેજી=સામ્યું (વિશેષણ) ઉપરથી આઠમી એકવચનમાં છે.

ફ. ૧: ૧૮ અધિવિ-થૂરનાંમ: તૂર-થૂર=દીનનો સમ્યાહનો હુશમન અને, અધિવિ=ધેરતીઉપરથી બહીને ધેરે તેવી મજબુત.

ફ. ૧: ૧૫, ૨૮ અષાઉનાંમ: આ શબ્દ અષાઉમ્ શબ્દની છઠી બહુવચન દેખાડે છે. અરો વ્યક્તિ માટે અવસ્તામાં ચાર શબ્દો છે, નામે અષવ, અષવા, અષવન, અષાઉમ્. આ “અષાઉમ્” શબ્દ જરથુસ્ત્ર માટે કે ધણીજ આગળ વધેલી નવ કષની અરોહ રાખનાર માટે વપરાય. અષવન શબ્દ એક-બે-ત્રણ કશની અરોહ રાખનાર માટે વપરાય. આ અષાઉમ્ શબ્દની ‘ઉ’ની વૃદ્ધિ કે ગુણ કરીને પછી તેની છઠી વીભક્તિ બહુવચનના અષાઉનાંમ અને અષઓનાંમ એમ બે આકારો છે. અષાઉમ્ શબ્દના ‘ઉ’ની વૃદ્ધિ યદને આઓ યાય કે તે અષાઉમ્ શબ્દની ‘ઉ’ની ગુણ યદને ‘અઓ’ યાય. આ અષાઉમ્ શબ્દની ‘ઉ’ની વૃદ્ધિ ‘આઓ’ યદને તેની ઉપર છઠી બહુવચનનો પ્રત્યય લાગવે અષાઉનાંમ થયું છે, જે યજ્ઞોની ક્વષિનો ભેદ બતાવે છે. પણ ‘ઉ’ની ગુણ ‘અઓ’ યદને તેની ઉપર છઠી બહુવચનનો પ્રત્યય લાગવે અષઓનાંમ શબ્દ થયો છે. ‘અષાઉનાંમ’ અને ‘અષઓનાંમ’ના આવા બે આકારો ખાસ અર્થેજ થયા છે. વૃદ્ધિનો ભેદ ગુણના ભેદ કરતાં વધુ ગણાય છે. યજ્ઞો તે દાદારની અંદર રહી શકે છે માટે દાદાર સાથે ધણીજ ધાડો સંબંધ રાખી દાદાર તરફ અત્યંત તાબેદારી બતાવે છે. રાદ પેવંદ રાખીને એટલે યજ્ઞોન અને રશ્નુનો ભેદ રાખીને-તાબેદારી-આરમઘતીના ગુણોની શક્તિ બતાવવા માટે ક્વષિ શબ્દ છે. યજ્ઞોની રાદ પેવંદ એટલે દાદાર સાથનો પેવંદ અને તેથી મળતું જ્ઞાન એટલે રશ્નુનો ભેદ અને તેને ભેરે તાબેદારી કરવાનો ગુણ એટલે આરમઘતીનો ભેદ ટુંકમાં ક્વષિની ગતી માનવ કરતાં યજ્ઞોમાં વધુ છે માટે યજ્ઞો માટે વધુ બતાવતો વૃદ્ધિના આકારવાળો અષાઉનાંમ શબ્દ આવે છે, જ્યારે માનવ જે પછી વીરતનકર્દના અરો જરથુસ્ત્ર હોય કે કોઈ ગુનાહગાર દરવંદ હોય તે બધાનાં રૂવાનની તેવી આરમઘતીની ગતી માટે અષઓનાંમ શબ્દ છે, જેમાં વધુ ઓછી આરમઘતીની ગતી માટે તેમ રશ્નુ અને યજ્ઞોની ગતી પ્રમાણે ત્રણ ભાગો થયા છે, જેઓને નખા-નઝદિશ્તાનાંમ, પઝોઈયોઈ તઝએષનાંમ અને અષઓનાંમ તરીકે ઓળખે છે. એમ અષાઉનાંમ અને અષઓનાંમ માટે લોધતીક અર્થો છે. અષઓનાંમ શબ્દ કુલ માનવ વર્ગની ક્વષિનો વિભાગ દેખાડે છે તેમ તે વિભાગમાંના ત્રણ ભાગોમાંનો છેલ્લો ભાગબી દેખાડે છે.

ફ. ૧: ૨૭ ઉઘાઓ, ઉઘનાંમ-ઉઘ શબ્દ ‘બજ’=ગતી આપવી ઉપરથી છે એટલે મજબુતાઈની ગતી આપનાર એટલે દ્રઢ અચળ.

(૨) *આઝોંઘહાંમ^{૩૦} રય^{૩૧} ખરંનંઘહય, ^{૩૨} *વીદારએમ^{૩૩}
જરથુસ્ત્ર^{૩૪} અઝોંમ^{૩૫} *અસ્મનંમ, ^{૩૬} યો^{૩૭} *ઉસય^{૩૮} *રઝોંફનો^{૩૯}
*ફાદેરેસો, ^{૪૦} યો^{૪૧} ઇમાંમ^{૪૨} જામ^{૪૩} આય^{૪૪} પધરિય^{૪૫} બવાવ. ^{૪૬}
માંનયેન અહે યથ^{૪૭} *વીશ, ^{૪૮} અએમ^{૪૯} યો^{૫૦} હિરતધતે^{૫૧}
મધન્યુ-સ્તાતો^{૫૨} *હંદ્રખતો^{૫૩} દૂરએકરનો, ^{૫૪} *અયંઘહો^{૫૫} *કહપ^{૫૬}
*ખએનહે^{૫૭} *રઝોંઘહિનો^{૫૮} અવિ^{૫૯} શિખ. ^{૬૦}

(૨) અએ જરથુસ્ત્ર, ^{૩૪} || આ^{૩૫} || આસ્માનને^{૩૬} (જેની વીગત
નીચે આપેલી છે તેને) || આ બધી^{૩૭} (ફવણિ)ની || અંતરજ્ઞાન પુણ્ય
આગાહીવાળા મીનોષ જ્ઞાનનાં ચળકાટ^{૩૮} (અને) || મીનોષ આશીશોવાળા
પ્રભાવ-જલવાથી^{૩૯} || ટકાવી રાખું છું, ^{૪૦} || જે^{૪૧} (આસ્માન) ||
ઉંચેનું^{૪૨} (એટલે દરજ્જામાં તેમ ઉંચાઈએ દાદાર લગી પુગેલું) ||
ચલકાટવાળું-જરાખી દએવીક ગતીની અજ્ઞાનતા વગરનું એટલે જ્ઞાનના
પુણ્ય ચળકાટથી ચળકતું, ^{૪૩} || નસીહત આપનાર દેરવણી કરનાર-માએ
કે તુરત જવાબ આપનાર મુસ્તખમ્^{૪૪} (છે), || જે^{૪૫} (આસ્માન) ||
કપડાં-ઢાંટ-કીલ્લા^{૪૬} || ની માફક^{૪૭} || આએ^{૪૮} || જમીનને^{૪૯} (કુલ
નીસ્તીની મખલુકાતને) || ઉપર નીચે બધેબધી^{૫૦} || ગોળ ગોળ
આસપાસથી ઘેરતું^{૫૧} || રહેલું છે, ^{૫૨} || જે^{૫૩} (આસ્માન) || આ^{૫૪} ||
ત્રીજા ભાગની મુકિતએ પુગતી દુન્યા-ગવની ગતીની પરદુખભંજની
દુન્યાની^{૫૫} || આસપાસ^{૫૬} || મધન્યુ તરીકે મીનો પાસખાન તરીકે
ઉભું રહેલું, ^{૫૭} || મજબુતાઈથી ખાંધી રહેલું-ભલી અંદર્જોથી ખાંધી
રહેલું-નસીહત આપતું, ^{૫૮} || દૂર લગી પુગતું, ^{૫૯} || લોહાનાં^{૬૦} || કેહપ^{૬૧}
(કાંધનેખી મુકે નહિ તેવું), || મીનોષ ગાયન-અહુનવરને ગાઇ રહેલું, ^{૬૨} ||
રય-પુણ્ય આગાહીનો રયોમંદ ચળકાટ જે આસપાસ ચળકીને જ્ઞાની-
ગ્રહયા કરી રહે છે તેવાં તુરાની ચળકાટવાળું થઇને, ^{૬૩} || પાસખાન તરીકે
ઉભું રહેલું છે. ^{૬૪} ||

ફકરો ૨: શબ્દ ૩૦ આઝોંઘહાંમ=આ બધી. આ સર્વનામ 'અ'
દરશક સર્વનામ (demonstrative) છે અને નારી ભત્તી છઠ્ઠી બહુવચનમાં છે.
ફવણિને લાગે છે.

ફરરો ૨: શબ્દ ૩૩ વીદારએમ: 'વી-દર'=ટકાવી રાખવું ઉપરથી.
અપુણ્યજીવ પરસમે ૩/૩ માં છે.

(કુટનોટ ચાહ).

(પાને ૮ ની કુટનોટ ચાહુ).

ફ. ૨: ૩૬ અસ્મનૈમઃ અહિંયાં આસમાન કહ્યું છે તેની જુદી જુદી તેહકીકા ફરમાવેલી છે તે ત્રણ રીતની જુદી જુદી વ્યાખ્યા કરે છે. એક વ્યાખ્યા છે કે તે અસ્મ ખુદ પોતે રઝોડનો એટલે અજ્ઞાનતા વગરનું માટે જ્ઞાનથી ચળકતું, ક્રાઈરૈસો = નસીહત આપી વધારનાર માટે ઉસ = દરજ્જામાં ઉંચું અને વીશ = કપડાંની માફકનું, જમીનને ઢાંકે છે. તે દૂરએકરનો છે એટલે ઘણું લાંબુ છે છતાં માપી શકાય. નીસ્તીના તેમ હસ્તીના આસ્માનની સામાન્ય વ્યાખ્યા આવી છે. આ આસ્માન જે જમીનને ઘેરે છે તે ગેતીની ઉપરનું તેમ નીસ્તીની ઉપરના છે-જેઓ કપડાંની માફક પોશાણ આપે છે. આ આસ્માનો હસ્તીના રાન્યો સ્કેરેતીમના પેવંદના છે માટે તે હસ્તીના અસ્મને જોરે તે બધું કરી શકે છે. બીજી વ્યાખ્યા એ છે કે તે અસ્મ અવિશિષ્વને એટલે ગબની પરદુખખજની પરમાર્થી જગત ઉપર મઈન્યુ સ્તાતો = મીનો પાસબાન છે, હંદ્રખ્તો = નસીહત આપનાર, માગે ત્યારે મદદ મોકલનાર, અયંધહો કેહર્પ = સખત પણ ઇન્સાફી રીતની શીક્ષા કરનાર મહેતાજ જેવું severe but just task master છે-આ વ્યાખ્યા હસ્તીના આસમાનો જેઓને ગાથામાં ‘ગામ રાન્યો સ્કેરેતીમ’ કહે છે તેની છે જે અવિશિષ્વની પાસબાની કરી રહે છે. પણ ત્રીજી વ્યાખ્યાના અસ્મને પધરિ-વએનોધથી = નહિ દેખાય તેવું-નહિ પુગાય તેવું ત્રીજા ફકરામાં કહ્યું છે તેમ તેને સ્તેહર પએસંધહ = સેતારાનું મઈન્યુતાશતે = મીનોઈ કારીગરીનું કહ્યું છે તેને સદરાશપના વેતરણનું ચળકતું જ્ઞાની અને યોન-રશ્નુ-આરમઇતી સાથે રહેલા મજદાએ પહેરેલું કહ્યું છે તે મીનોઈ અસ્મ છે, જેને અહુનવર અને અનમ રઝોચના મીનોઈ અસ્મે કહે છે, જેઓ અહુરાના કેહર્પ તરીકે છે. આમ અહિંયાં આસ્માનની જુદી જુદી ગતી જણાવી છે, તે બધી ગતીઓ ગુણોને એકજ આસ્માનની કહી છે એટલે જુદી જુદી ગતીનાં આસ્માનો જુદા છે પણ તે બધાં એક થયલાં હામો છે. મીનોઈનું સ્તેહર પએસંધહ મધ-ન્યુતાશતનો સદરો એટલે ચએન, રશ્નુ, આરમઇતી સાથના મજદાનો સદરો તે મીનોઈ અસ્મ છે. અવિશિષ્વનો મઈન્યુ સ્તાતો પાસબાન તે ગામ રાન્યો સ્કેરેતીમ હસ્તીના અસ્મે છે; અને જામને ઘેરતા વીશ = વજ્ર તરીકેના અસ્મ તે નીસ્તીના છે જે બધાજ ઉરચ = મીનોઈ ઉંચાઇએ પુગેલા માટે રઝોડનો = પુર્ણ જ્ઞાનથી ચળકતા, દએવીક બુલાવા વગરના, ક્રાઈરૈસો = નસીહત આપનાર-સજા જજા આપનાર, અયંધહો કેહર્પ = લોદાના એટલે સખત પણ ઇન્સાફી શીક્ષા કરનાર-શીખવનાર મહેતાજ severe but just task master છે.

અસ્મનૈમ આસ્માન શબ્દ એકવચનમાં છે જે મીનોઈ આલમના બે અને હસ્તીનાં સાત આસ્માનો અને નીસ્તીનાં ઝરેહોનાં આસ્માનો જેઓ બધા રાહ

(કુટનોટ ચાહુ).

(પાને ૯ ની કુટનોટ ચાલુ).

પેવંદમાં છે તે બધાંની હમ થતી હાલત બતાવે છે માટે એકવચનમાં છે. આ બધાં હમ થતાં આસ્માનોની ખાસીઅતો બે રીતની જણાવેલી છે. બીજા ફકરામાં જે વીગત છે તે હસ્તીનાં આસ્માનો અને તેઓ સાથે મળતા નીસ્તીનાં જરેહોનાં આસ્માનોની વીગત છે, જ્યારે હેઠળ ત્રીજા ફકરામાં જે ખાસીઅત બતાવી છે તે મીનોઈ આસ્માન જે દાદારના કેહપં તરીકે છે તેની બતાવી છે.

ફ. ૨: ૩૮ ઉસ્થ = ઉંચે ઉપારેનું એટલે જુલન્દીની ટાંચે ચટેલું એટલે એક વખતની દએવીક ગતીમાંથી છુટીને દાદાર લગી પુગેલું-એમ અર્થ થાય. ચડતો જેઓએ પોતાના દ્રવાઓને ગવનો કીધેલો છે તેઓથી ઉચાઈએ પુગર્લ થયલું-તેઓથી બનાવાયલું.

ફ. ૨: ૩૯ રઝોદ્દીનો શબ્દ દએવીક ગતીના અજ્ઞાનતા રહીતનો ભેદ બતાવે છે.

ફ. ૨: ૪૦ ક્રાફ્ફેજોમાં ફેફ્સ = સબક આપીને વધારવાનો મુળ છે.

ફ. ૨: ૪૮ વીશ = કપડું-કોટ-ઘેરાવો, 'વે' = વણવું અથવા 'વી' આગળ પાછળનો ઘેરાવો ઉપરથી છે. આસ્માનને જમીનનું કપડું કહ્યું છે એટલે જેમ કપડાથી માનવને બચાવ છે-દરોસ્તી છે તેમ આસ્માન વગર જમીનનો બચાવ દરોસ્તી નથી એમ કહે છે. એટલે જમીનના બચાવનો કોટબી તે થઈ શકે.

ફ. ૨: ૫૩ હંદ્રખતો: હન-ફેજ = મજબુત બાંધવું-ફેજ સાંકળ-સાંકળથી બાંધવું-નસીહતરૂપ સાંકળથી બાંધવું ઉપરથી. હન-ફેજ ઉપરથી અંદજ શીખામણ શબ્દ છે. એ શબ્દનો અર્થ નસીહત આપનાર-દોરવનાર-મુસ્તબબ માંગે ત્યારે આવી પુગનાર તરીકે છે.

ફ. ૨: ૫૫-૫૬ અચલહો કેહુપં = લોટાનું કેહપં એટલે જુરાઈને છુટીને લલી ક્યાં વગર છોડે નહિ તેવું સખત ઈનસાફથી કામ કરનાર-ફાઈવઈયનું severe but just task master.

ફ. ૨: ૫૭ અએનહે: 'અન' = પ્રકાશવું-રાગ કાઢવો ઉપરથી પ્રકાશીત રોશન ગતીનો રાગ-અહુનવરનો રાગ કાઢવો-કાઠનાર ('અન' ઉપરથી 'આનદાન' શબ્દ છે).

ફ. ૨: ૫૮ રઝોઅહિનો: 'રઝ' = પ્રકાશવું-આસપાસ રોશની ફેલાવવી ઉપરથી રઝોઅહિ શબ્દ શબ્દ છે. તે ઉપરથી વિશેષણ તરીકેનું રઝોઅહિન છે જેનો ૧/૧ આકાર રઝોઅહિનો છે. રચનો ચળકાટ રઝોઅહિ જે મીનોઈ કીમીઈ કરી શકે છે-જુરાંને લલું કરી શકે છે તેવી રોશનીવાહ્યું.

(૩) યિમ્^{૧૨} મજ્જદાઓ^{૧૨} િવસ્તે^{૧૩} િવંધહુનમ્^{૧૪} િસ્તેહુર-
પએસંધહુમ્^{૧૫} મધન્યુ-તારતમ્,^{૧૬} હુચિમ્નો^{૧૭} મિથો^{૧૮} રનુચ^{૧૯}
આમંધતિચ^{૨૦} રથેન્તય,^{૨૧} યહુમાધ^{૨૨} નોધત્^{૨૩} અહુમાધ^{૨૪} નએ-
મનામ્^{૨૫} કરન^{૨૬} પધરિ-વએનોધથે.^{૨૭}

(૩) જેને^{૧૧} (જે આસ્માનને) ॥ મિથ-મહેર-યએન,^{૧૮} ॥ રનુ^{૧૯}
(અને) ॥ વૃદ્ધિ કરતી^{૨૦} ॥ આરમછતી^{૨૧} ॥ સાથે જતા^{૨૨} ॥ મજ્જદાઓ^{૨૩} ॥
સેતારાથી અનેલા અણુગારાપલા,^{૨૪} ॥ મીનોષ રીતના મીનો યજ્ઞતી
કારીગરીના^{૨૫} ॥ અળકતા નેકાથી બરપુર (અશોષથી બરપુર) કપડાં-
વસ્ત્ર તરીકે^{૨૬} ॥ પહેરેલું છે,^{૨૭} ॥ જેને માટે^{૨૮} (ના) ॥ કોષ^{૨૯} ॥
તરફના બાબુના^{૩૦} ॥ કીનારાને^{૩૧} ॥ (જે આંખો) જેમ જકતી^{૩૨} ॥
નથી.^{૩૩} ॥

(૪) આઓંધહાંમ્^{૩૪} રય^{૩૫} ખરેનંધહુચ,^{૩૬} વીહારએમ્^{૩૭}
જરથુશ્ત્ર^{૩૮} અરેદ્રીમ સૂરાંમ્^{૩૯} અનાહિતાંમ્,^{૪૦} ફેપરેથુ-ક્રાકાંમ્,^{૪૧}
બએષબ્યાંમ્,^{૪૨} વીદએવાંમ્,^{૪૩} અહુરો-હએષાંમ્,^{૪૪} યેસન્યાંમ્^{૪૫}
અંધઉહે^{૪૬} અસ્તવધતે,^{૪૭} વહુમ્યાંમ્^{૪૮} અંધઉહે^{૪૯} અસ્તવધતે.^{૫૦}
આદુ-ક્રાદનાંમ્^{૫૧} અપઓનીમ્,^{૫૨} વાંધવો-ક્રાદનાંમ્^{૫૩} અપઓ-
નીમ્,^{૫૪} ગએથો-ક્રાદનાંમ્^{૫૫} અપઓનીમ્,^{૫૬} ખપએતો-ક્રાદનાંમ્^{૫૭}
અપઓનીમ્,^{૫૮} જન્તુ-ક્રાદનાંમ્^{૫૯} અપઓનીમ્,^{૬૦} દંધહુ-ક્રાદનાંમ્^{૬૧}
અપઓનીમ્.^{૬૨}

ફકરો. ૩: ૨૧૪ ૬૩ વસ્તે=પહેરેલું 'વંધહુ' = પહેરવું-દાંકવું-પહેરાવવું
ઉપરથી વર્તમાન આત્માને ૩/૧ માં છે.

ફ. ૩: ૬૪ વંધહુનમ્=વંધહુ ઉપરથી કપડું-નેકી એટલે નેકીનું
બરેલું કપડું.

ફ. ૩: ૬૫ સ્તેહુર-પએસંધહુમ્=સેતારાનું અનેલું-સેતારાની બના-
વટમાંથી કાઢેલું-કીધેલું. પએસંધહુ ૨૧૯ 'પિસ' = આકાર કરવો-વેતરવું-
બનાવવું ઉપરથી છે. વંધહુનેમને લાગે છે કેમકે તેઓ જેહ બીજી વિભક્તિમાં
છે એટલે સેતારાની બનાવટવાળું કપડું.

ફ. ૩: ૭૫ નએમ નાંમ : નએમ=તરફ બાબુ ૬/૩ માં છે.

ફ. ૩: ૭૭ પધરિ-વએનોધથે=શક્યાર્થ પરસમૈ ત્રીજો પુરૂષ
ફવીવચનમાં છે.

(૪) આ બધી^{૪૮} (ક્રવણિ) ના ॥ મીનોષ ચળકાટવાળા જ્ઞાન^{૪૯}
 (અને) ॥ મીનોષ અશોષવાળા પ્રભાવથી^{૫૦} ॥ અએ જરથુશ્ત્ર,^{૫૧} ॥ તે
 બહોળા રીતે વહેતી^{૫૨} (જગતની રજેરજના ગુહ્ય આપ તરીકે વહી
 રહેતી), ॥ દરોસ્તી આપનારી^{૫૩} (જીવન માટે જોષ્ટતા સ્થુળ-સુક્ષ્મ આપને
 આપનારી) ॥ દએવથી જુદી^{૫૪} (વી એટલે અજ્ઞાનતાની તુન્દીથી જુદી એટલે
 રોશન ગતીની આરમ્ભતીને લગતી), ॥ અહુરાના આષ્ટન-કાયદાવાળી^{૫૫}
 (આખરેથી ક્રશો-ગદ્ લાવી આપનાર), ॥ હાડમંદ સંકાયાષ્ટને પાછી
 ઉગતી,^{૫૬} ॥ તનોમંદ હયાતીને માટે જગતને માટે^{૫૭} ॥ યસન થવા લાયક,^{૫૮}
 (જેતી રાશ્ત્રીની જેડથી થતી કીયામાં કામે લાગતી), ॥ હાડમંદ^{૫૯} ॥
 તનોમંદ હયાતી માટે જગત માટે^{૬૦} ॥ સ્તુતી કરવા લાયક-મદદે બોલાવવા
 લાયક^{૬૧} (એકલા રહીને યસ્ત નીયાયસ્તની રીતે બણીને મદદ માટે
 બોલાવવા લાયક), ॥ (ક્રોદો=ખાસ્તરો વીજળીક શકિતઓમાંની) આદ્ર-
 ક્રોદોની શકિતવાળી-શકિત રાખતી^{૬૨} ॥ તે અશવન,^{૬૩} ॥ (ક્રોદોમાંના)
 વાંધેલા-ક્રોદોની શકિતવાળી શકિત રાખતી^{૬૪} ॥ તે અશવન,^{૬૫} ॥
 (ક્રોદોમાંના) ગએથો-ક્રોદોની શકિતવાળી શકિત રાખતી^{૬૬} ॥ તે અશ-
 વન,^{૬૭} ॥ (ક્રોદોમાંના) પએતો-ક્રોદોની શકિતવાળી શકિત રાખતી^{૬૮} ॥
 તે અષવન,^{૬૯} ॥ (ક્રોદોમાંના) જન્તુ ક્રોદોની શકિતવાળી શકિત રાખતી^{૭૦} ॥
 તે અષવન,^{૭૧} ॥ (ક્રોદોમાંના) દંધહુ-ક્રોદોની શકિતવાળી શકિત રાખતી^{૭૨} ॥
 તે અશવન^{૭૩} ॥ (એવી તે અષવન) ગત્રીચીઓથી મુક્તિ આપનારી^{૭૪} ॥
 સુરી બહાદુર અરદવીને^{૭૫} ॥ હું ટેકવી રાખું છું^{૭૬}. ॥

ક્ર. ૪: ૮૫ ક્રોકાંમમાં ક્ર અને અન્ધ આગળ ચાલવાનો પંથરાવવાનો
 મુળ છે

અરદવીસુરના પાણી-આખ બાએ ફેનુમીક રાવેહ.

પાણી જે સ્થુળ દેખીતું છે જેને વહેતાં ખાક તરીકે કહે છે તે અને
 તે પાણીમાં જે સુક્ષ્મ આપ છે અને તેની પછીથી બીજું આર સુક્ષ્મ આપ છે
 ખાત્રના ગોહરે-સુફરદ અને રવાએ-સુફરદ તરીકે છે તે બધામાં મોટી
 શકિતઓ પડેલી છે. પાણીમાંના સુક્ષ્મ પાણી જે અનાસરની ગતીના છે તેની
 શકિતઓ જેઓ ખાસ્તરરૂપ છે તેઓને આદ્ર ક્રોદો-વાંધેલા ક્રોદો-ગએથો ક્રોદો-
 -ક્ષએતો ક્રોદો-દંધહુ ક્રોદો કહે છે પણ પાણીમાંના સુક્ષ્મ અનાસરી તત્વમાંની
 અંદર રહેલું ગવ-ચિત્રનું તત્વ જે યજ્ઞનેની કીયામાં ભક્ષત થાય છે તે ગવ-
 ચીત્રના તત્વની વીજળીક શકિતને જન્તુ-ક્રોદો કહે છે અને એ ઉપરાંતના
 ખાત્રરૂપના એટલે નુર-ચના આપ પાણીની વીજળીક ગતીવાળા બીજા ત્રણ ક્રોદો
 છે. એમ નુરાની-અનાસરી અને ગવ-ચીત્રના આપને લગતા નવ ક્રોદો છે જે
 બધાઓ કીયામાં કામ કરે છે.

(૫) યા^૧ વીરપનાંમ^૨ ડુઅરૂનાંમ^૩ ખુદાઓ^૪ ડુઅરૂદા-
દદાધતિ.^૫ યા વીરપનાંમ^૬ હાધરિષિનાંમ^૭ જાંઘાધ^૮ ગરવાંન^૯
યઅરૂદદાધતિ.^{૧૦} યા^{૧૧} વીરપાઓ^{૧૨} ડુહાધરિષીશ^{૧૩} હુજામિતો^{૧૪}
દદાધતિ.^{૧૫} યા^{૧૬} વીરપનાંમ^{૧૭} ડુહાધરિષિનાંમ^{૧૮} ડુદાધતીમ^{૧૯}
ડુરશ્વીમ^{૨૦} પએમ^{૨૧} અવ-અરધતિ.^{૨૨}

(૫) જે^૧ (અરદવી અને તેણીના તે કાદો) ॥ કુલ^૨ ॥ માનવ કે
જે એક વખત સાચ્યો અશ્વવન યશેજ તેની^૩ ॥ મનીને^૪ ॥ પાકીઝગીની
શકિત આપે છે એટલે મનીના નજસાતમાં જનનની પાકીઝગી મુકી
ફરજંદ ઉભુ કરી શકે છે^૫ ॥ જે^૬ (અરદવીના કાદો) ॥ કુલ^૭ ॥ જલુ-
નારીઓના^૮ ॥ જન્મ આપવા માટે^૯ (રહેલા) ॥ ગરબસ્થાનને^{૧૦} ॥
પાકીઝગીની શકિત આપે છે એટલે ત્યાંની નજસાતમાં જનનની પાકીઝગી
મુકી ફરજંદ ઉભુ કરે છે.^{૧૧} ॥ જે^{૧૨} (અરદવીના કાદો) ॥ બધી^{૧૩} ॥
જલુનારીઓને^{૧૪} ॥ જન્મ આપવાનું જેમ^{૧૫} ॥ આપે છે,^{૧૬} ॥ જે^{૧૭}
(અરદવીના કાદો) ॥ બધી^{૧૮} ॥ જલુનારીઓના^{૧૯} (યાનમાં) ॥ કાયદા
પ્રમાણે^{૨૦} (ખુન-ઓકાદ-નેઝાદના કાયદા પ્રમાણે) ॥ વખતસર^{૨૧} ॥
ફુલ^{૨૨} ॥ આણી આપે છે.^{૨૩} ॥

ફ. ૫ : ૩ અરૂનાંમ : અર્થ એટલે સાચ્યો માણસ એટલે માણસ ભલેને
અમે તેવો આજે હોય પણ એક દીન ફરી-ગર્દને યશેજ. એવી આવશ્યકતા-
વાળો માણસ હંમેશાં દીકરાવાળોજ હોય. વાંછ્યા માણસ કરતાં દીકરાના
બાપને વધુ સવાબવાળો કહેલો છે કેમકે તેનો દીકરો તેને તેની કરણીઓમાંથી
સજા જજા અપાવીને ખેરદ બંધાવી અપાવશે અને તે દીકરો પોતાનું પુન્ય
તે માવતરોને આપી ઘણી જલ્દી ખેરદ અપાવીને પાર પાડશે. પણ વાંછ્યાને
તેવી તક મળતી નથી. આમ પુત્રનો બાપ અર્ધનાંમનો એટલે જલ્દીથી
સચ્ચાઇએ પુગી શકવાની આવશ્યકતાવાળો કહેવાય.

ફ. ૫ : ૫ યઅરૂદદાધતી : પાકીઝગી આપે છે. મનીમાં નજસાત રહે
પણ એજ મનીમાં જ્યારે જાનનો તત્વ ઉતરે ત્યારે તે જાન જે પાક છે તે
તે મનીને પાકીઝગી આપીને ફરજંદને જન્મ અપાવે. માટે ‘યઅરૂદ દદાધતી’
માં શકિત આપીને ફરજંદ થવાની પાકીઝગીનો અર્થ છે.

ફ. ૫ : ૧૪-૧૯ હાધરિષીશ અને હાધરિષિનાંમ એ શબ્દોમાંનો
હાધરિષીશ પહેલી કે બીજી વિભક્તિનો છે; હાધરિષિનાંમ છઠ્ઠી વિભક્તિનો.
એમાં હરેજ મની છાંટવી ઉપરથી મની છાંટાયલી ઓરતનો અર્થ છે એટલે
અર્ધવંતી ઓરતનો અર્થ છે.

(કુટનોટ ચાહ).

(૬) મસિતામ્^૧ દૂરાત્^૨ કસૂતામ્^૩; યા^૪ અસ્તિ^૫ અવવધતિ^૬ મસો^૭; યથ^૮ વીરુપાઓ^૯ ઇમાઓ^{૧૦} આપો^{૧૧} યાઓ^{૧૨} જૈમા^{૧૩} પધતિ^{૧૪} ક્તચન્તિ^{૧૫} યા^{૧૬} અમવધતિ^{૧૭} ક્તચધતિ^{૧૮} હુકધસ્થાત્^{૧૯} હુચ^{૨૦} અરેજ^{૨૧} હુલ^{૨૨} અવિ^{૨૩} જરયો^{૨૪} વોઉર-કર્ષમ.^{૨૫}

(૬) મસમોટી વીસ્તારની બધેબધ વહી રહેલી અરહવીને^૧ ॥ દુર લગી^૨ (એટલે હસ્તી નીસ્તીની દુરી લગી) પંચરાતી પંચરાયલી (અરહવીને) ॥ આશીશોના કાયદો આપીને વધારનારી^૩ (અરહવીને યાદ કરે છે^૪); ॥ જેણી^૫ ॥ તેટલી બધી^૬ ॥ મોટી તેટલે બધે ઠેકાણે પંચરાયલી^૭ ॥ છે^૮ ॥ કે જેટલા^૯ ॥ બધા^{૧૦} ॥ આ^{૧૧} ॥ પાણીઓ^{૧૨} (નદીઓ છે તે બધી નદીમાં આ અરહવીને બેઠે શકિત પંચરાયલી છે); ॥ જેઓ^{૧૩} (જે બધા પાણીઓ નદીના કે માણસ કે ચીજોની તનોમંદ બ્યક્તિમાં જડ તેમ સ્થુલ સુક્ષ્મ રીતે રહેલાં છે તેઓ) ॥ જમીન ઉપર^{૧૪} ॥ બધેબધ સંપુર્ણ^{૧૫} રીતે આસપાસથી^{૧૬} (ઉપરથી ઉતરીને નીચે) ॥ વહી રહે છે પુગી રહે છે^{૧૭} ॥ તેટલી બધી^{૧૮} ॥ મોટી^{૧૯} (અરહવી છે એટલે તે બધા પાણીઓમાં અરહવીને બેઠે રહેલો છે-તે બધાનું મુળ તેણીજ છે તે બધાના પાણીઓમાં અરહવીની તલેસમો અસરો છે); ॥ જેણી^{૨૦} ॥ દિંમત આપતી દિંમત રાખતી^{૨૧} ॥ હુકયના^{૨૨} ॥ જુરજમાંથી^{૨૩} ॥ બહાર નીકળીને^{૨૪} ॥ વોઉર કર^{૨૫} ॥ દરયા^{૨૬} ॥ આસપાસ^{૨૭} ॥ વહી રહે છે^{૨૮} (હુકય=અનગ્રરઓચના બ્રચકના જુરજમાંથી હસ્તીમાં જઈને ત્યાંથી નીસ્તીના ઝરેહોમાં જઈને ત્યાંથી નીસ્તીના બધા દખ્ખુઓમાંના ગોળાઓ દુન્યાઓમાં વહી રહે છે) ॥ (ઝરેહોની કુદરત જે દરયા મીસાલ છે તે નીસ્તીના દખ્ખુના બધા ગોળાઓમાં અને આસપાસ ફરેલી છે. ઝરેહોની અવવી=તરફ આસપાસ અરહવી વહે છે એટલે તે બધી દુન્યાઓમાં તે અરહવી અડે છે ઉતરે છે વહે છે એમ થયું. ઝરેહો બધેજ છે. અરહવી તે ઝરેહની આસપાસ છે માટે તે અરહવીથી તે બધેજ ઠેકાણે દુન્યાઓમાં વહે છે). ॥

(પાને ૧૩ ની કુટનોટ ચાલુ).

ફ. ૫ : ૨૦ દાઈતીમ્ : કાયદાને લગતું એટલે બાપ અને મા એની નસલ પ્રમાણેની નસલ ઉતારે તેવા કાયદેનું લગતું-જુન ઓકાદ ઓદાન શીરને લગતા કાયદાની વજીહી પ્રમાણે. બાપના જેવું વધુ ચા કમ ગતીયું.

ફ. ૫ : ૨૧ રેઈવીમ્ = વખતસર એટલે ગરબ રાખતી બાઈના અમુક મહિનામાંના વખતે

(૭) યઝ્દાજ્જન્ટી^૧ વીરપૈ^૨ કરનો^૩ જરથો^૪ વૉઉર-કષય,^૫
આ^૬ વીરપૈ^૭ મધદથો^૮ યઝ્દાજ્જન્ટી,^૯ યત્ હીશ અવિ^{૧૦} ક્રતચધતિ,^{૧૧}
યત્ હીશ અવિ^{૧૨} ક્રજ્જગરધતિ^{૧૩} અરેદ્રી સૂર^{૧૪} અનાહિત.^{૧૫}
યેંધહે^{૧૬} હજ્ઞધરેમ^{૧૭} ડુવધચનામ,^{૧૮} હજ્ઞધરેમ^{૧૯} ડુઅપધજ્જરનામ.^{૨૦}
કસચિત્ય^{૨૧} અએષામ^{૨૨} વધચનામ,^{૨૩} કસચિત્ય^{૨૪} અએષામ^{૨૫}
અપધજ્જરનામ,^{૨૬} ચથવરેસતેમ^{૨૭} અયરે-અરનામ^{૨૮} હુવરપાધ^{૨૯}
નધરે^{૩૦} બરેનાધ.^{૩૧}

(૭) બધા^૧ ॥ (એટલે ઉપર કહેલી અરદવી જ્યાં જ્યાં પસરી છે તે બધા) ॥ કીનારાઓ^૨ (ઉપર કહેલા જાતજાતના સ્થળ સુક્ષ્મ પાણીઓ જ્યાંથી હોય તે પાણીઓના દોરાનો-હસ્તીમાં હોય કે નીસ્તીની જમીનમાં હોય કે વ્યક્તિઓના તનોમાં હોય તે બધા પાણીઓના દોરાનો-કીનારાઓ) ॥ વોઉરકષના^૩ ॥ દરયાને^૪ (વોઉરકષમાજ નીસ્તીની સૃષ્ટી છે અને તે વોઉરકષ વળી નીસ્તીની રજેરજમાં પસરેલોજ છે અને રજેરજનો ધેરાવે કરે છે તેવા તે વોઉરકષ દરયાને) ॥ મળે છે-તેની સાથે જોડાય છે^૫ ॥ તે^૬ ॥ બધુ^૭ (એટલે ઉપર કહેલા પાણીઓના દોરાનો-કીનારાઓ-મોક્ષે લઇ જવાની સફાઇ આપતી ગતીના પાણીઓ) ॥ મધ્યને^૮ (વોઉર કષનું મધ્ય જે રાહેરાસ્તી દેખાડતી પતમાનની ગતી છે તેને) ॥ મળે છે-સાથે જોડાય છે^૯ (એટલે અરદવીના પાણીઓ વોઉર કષના મધ્યને મલી-વોઉર કષની કુદરતને નીસ્તી ગતીને રચીને મોક્ષ લઇ જવા મદદ કરવા માટે છે). ॥ યતહીશ=જ્યાંથી અવી તે દરયાને ધેરતી^{૧૦} ॥ નીરમળ પાક-બદીઓથી નીરાળી^{૧૧} ॥ સૂરી અરદવી^{૧૨} ॥ ઉપરથી નીચે ઉતરી રહે છે જમીનને અડી રહે છે^{૧૩} ॥ યતહીશ^{૧૪} ॥ ત્યાંથી અવી બધેબધ તેને તે દરયાને વોઉર કષની તે શક્તિને પેદા કરવાની-મોક્ષ લઇ જવાની તે વોઉર કષની ગતીને^{૧૫} ॥ આગળ ચલાવે છે^{૧૬}-(ટકવે આપીને તે દરયાની કુદરતના મહાન કામને-સૃષ્ટી રચીને મોક્ષે લઇ જવાના કામને ટેકવીને વધારે છે); ॥ જેના^{૧૭} (જે અરદવીના) ॥ વરોમાંના-તલેસમાતીક ધેરાવાઓમાંના^{૧૮} ॥ હઝાર^{૧૯} (વર છે નદી છે) ॥ વરોની ઉભરાતી ગતીઓના-વરોની તલેસમોની ખીશકારીઓના એટલે વરોની નદીના નાળાઓમાંના^{૨૦} ॥ હઝાર^{૨૧} (નાળા-ખીશકારીઓના કેહ્યો છે) ॥

ફ. ૭ : ૧૮-૨૦ : વધરચનામ અપધજ્જરનામ અહિંયા અરદવીના વર અને અપધજ્જાર કહ્યા છે તેઓ આવાં ચક્તના ૧૦૦૧ સ્તોત્રીક ગતીના નાળાઓ જેઓ જમત ઉપર નીસ્તી ઉપર ઉતરી રહે છે તેઓને અલંકાર બતાવે છે.

તે બધા^{૨૨} ॥ વરોમાંની નદીઓમાંની^{૨૩} ॥ કાષ્ઠ એકને,^{૨૪} ॥ તે બધા^{૨૫} ॥ વરોની ઉભરાતી ગતીઓ ખીશ્કારીના કેહપો—નદીઓના નાળાઓમાંના^{૨૬} ॥ કાષ્ઠ એકને^{૨૭} ॥ (પુગવા તેઓનો લાભ લેવા માટેનો અમલ કરવા એટલે તેઓને પસાર કરવા) ॥ તેજ ગતીવાળા ઘોડાને એટલે અમલ કરવાની શકિતરૂપના ઘોડાને^{૨૮} ॥ ચલાવતા—તામે રાખતા—સ્વારી કરતા^{૨૯} ॥ નરને^{૩૦} ॥ (એક પુણ્ય અમલદાર અશ્વવનને) ॥ અયરે—ખરનાંમ=અયરને એટલે દીવસ રાત્રીના ૨૪ કલાકને ખરનાંમ પકડી રાખવાના કામે લગાડવાને એટલે ૨૪ કલાક લગી રાતો દીન લગી કામ કરવાના^{૩૧} ॥ ચાલીશ^{૩૨} (અયર=દીન રાત્રીઓ જોઇએ). ॥

(૮) અંધહુઓસ્ય^૧ મે^૨ અએવંધહુઓ^૩ આપો^૪ અપ-
ધજરો^૫ વીજસાધતિ,^૬ વીરપાધશ^૭ અવિ^૮ કરવાન^૯ યાધશ^{૧૦}
હુત.^{૧૧} અંધહુઓસ્ય^{૧૨} મે^{૧૩} અએવંધહુઓ^{૧૪} આપો^{૧૫} હુમથ^{૧૬}
અવ-ખરધતિ^{૧૭} હામિનંમ્ય^{૧૮} જયનંમ્ય.^{૧૯} હા^{૨૦} મે^{૨૧} આપો^{૨૨}
યઓજ્જદદાધતિ,^{૨૩} હા^{૨૪} અરનાંમ^{૨૫} ખુદ્રાઓ,^{૨૬} હા^{૨૭} ખપથિ-
નાંમ^{૨૮} ગરેવાંન,^{૨૯} હા^{૩૦} ખપથિનાંમ^{૩૧} પએમ.^{૩૨}

(૮) આ^૧ મારી^૨ (૧૦૦૧માંના) ॥ એક એક^૩ ॥ પાણીઓના એટલે તલેસમાતીક વરના કેહપોના^૪ ॥ નાળાઓ—કેરદાર રૂપ પરિણામો^૫ (૧૦૦૧ નાળાઓની ખીશ્કારીઓના કેહપો) ॥ બધા^૬ ॥ કેશવરો^૭ ॥ જેઓ^૮ ॥ સાત^૯ (છે) ॥ તે બધાની^{૧૦} ॥ આસપાસ^{૧૧} ॥ ફરીવળે છે;^{૧૨} ॥ આ બધા^{૧૩} ॥ મારા^{૧૪} (૧૦૦૧ માંના) ॥ એક એક^{૧૫} ॥ પાણીઓના એટલે તલેસમાતીક વરોના પાણીઓ—આશીશો—અસર રોશનીના પ્રકારો^{૧૬} ॥ એક સરખી રીતે^{૧૭} ॥ ઉનાળામાં^{૧૮} ॥ શીયાળામાં^{૧૯} ॥ (એટલે જેતી નીસ્તીના દરેકે દરેક સુખ દુખના ભોગવટાઓ વખતે એટલે ગાહ્યારોની કુદરતી ઉજવાતી ગતીઓના દરેક વખતે) ॥ ફળ આપ્યા કરે છે—પોશ્યણની ગતીઓ પુરી પાડ્યા કરે છે;^{૨૦} ॥ તે^{૨૧} ॥ મારા^{૨૨} ॥ પાણીઓ આશીશો—અસર રોશનીઓ^{૨૩} ॥ માણસો જેઓ મોક્ષે પુગવા જેવા થયલા તેઓના^{૨૪} ॥ યુનોને^{૨૫} ॥ પવિત્રાઇ આપે છે એટલે જનની ગતી આપી ફરજંદ થાય તેમ કરે છે;^{૨૬} ॥ તે^{૨૭} (પાણીઓ આશીશો) ॥ માતાઓના^{૨૮} ॥ ગર્ભસ્થાનને^{૨૯} ॥ પવિત્રાઇ આપે છે એટલે જનની ગતી આપીને ફરજંદ થાય તેમ કરે છે;^{૩૦} ॥ તે^{૩૧} (પાણીઓ) ॥ માતાઓના^{૩૨} ॥ દુધને^{૩૩} ॥ પવિત્રાઇ આપે છે એટલે જનની ગતી આપીને ટકાવદાર કહે છે^{૩૪} ॥

(૯) આઝ્ઞાધ્રહામ^૧ રય^૨ ખરેનંધ્રહય,^૩ વીહારએમ^૩ જરથુશ્ત્ર^૪ જામ^૫ પેરેશ્વીમ^૬ ઈઅહુરદાતામ,^૭ યામ^૮ મસીમચ^૯ પથનામચ,^{૧૦} યા^{૧૧} ખરેશ્ત્ર^{૧૨} પરઝાશ^{૧૩} સ્તીરહે,^{૧૪} યા^{૧૫} વીસ્પેમ^{૧૬} અહૂમ^{૧૭} અસ્તવન્તેમ^{૧૮} ખરદતિ,^{૧૯} જુમચ^{૨૦} ધરિસ્તેમચ,^{૨૧} ગરયસ્ય^{૨૨} યોધ^{૨૩} ખરેજન્તો^{૨૪} પોઉર-વાસ્ત્રાઓંધ્રહો^{૨૫} આરેન્તો.^{૨૬}

(૯) આ બધી^૧ (કવણિ)ના || અંતર જ્ઞાનના ચળકાટથી^૨ || આશીશોની બરકતથી^૩ || અએ જરથુશ્ત્ર^૪ || અહુરદાતની મોક્ષ પુગાડવાની કાયદાવાળી^૫ || પહોળી વિસ્તારવાળી^૬ || ધરતી^૭ || જે^૮ || મસમોટી^૯ || પથોવાળી-ધણીવાળી અને વણોના એતેકાદોની દીનોવાળી^{૧૦} (છે તે પૃથ્વીને) || ટકાવી રાખું છું^{૧૧} || જેણી^{૧૨} (જે પૃથ્વી) || શ્રેષ્ઠ ગતિ આપતી^{૧૩} || પુણ્યતાની ધણપણની એટલે તનોમંદ હાલતને જીવડાવી પાર પાડતી નેઆમતો આપનારી^{૧૪} || માતા^{૧૫} (છે) || જે^{૧૬} (પૃથ્વી) || બધી^{૧૭} || હાડમંદ^{૧૮} || તનોમંદ હયાતીને^{૧૯} (જગતને અને તે માંહેલી વ્યક્તિઓને) || ધરી રાખે છે^{૨૦} || જીવતાઓને^{૨૧} || ગુજરેલાઓને તેમજ^{૨૨} || પહોડો^{૨૩} || જેઓ^{૨૪} || ઉચા^{૨૫} (છે) || ધાસચારો વિગેરે સામગ્રીવાળા^{૨૬} || પુષ્કળ પાણી રાખતા^{૨૭} || રહ્યા છે^{૨૮} (તેઓને) || ધરી રાખે છે.^{૨૯} ||

(૧૦) યેંધ્રહાઓ^૧ પદતિ^૨ ઇંધ્રઝ્ઞાતો-સ્તાઓ^૩ આપો^૪ તચિન્તિ^૫ ઇનાવયાઓ,^૬ યેંધ્રહાઓ^૭ પદતિ^૮ પોઉર-સરદાઓ^૯ જમાદ^{૧૦} ઉજ્જુખ્ધન્તિ^{૧૧} ઉર્વરાઓ,^{૧૨} શ્રાશ્રાધ^{૧૩} પસ્વાઓ^{૧૪} વીરયાઓ,^{૧૫} શ્રાશ્રાધ^{૧૬} અધર્યનામ^{૧૭} દખ્યુનામ,^{૧૮} શ્રાશ્રાધ^{૧૯} ગેઉશ^{૨૦} પન્થો-હ્યયયાઓ,^{૨૧} અવંધ્રહો^{૨૨} નરાંમ^{૨૩} અપઝાનાંમ.^{૨૪}

ક્ર. ૯ : ૭-૮-૧૦ : પેરેશ્વીમ-અહુરદાતાંમ-મસીમચ = જામ ધરતીનો વિસ્તાર નીસ્તીમાં દરયાવના દીપાંના અબજમા ભાગથીબી અતી નાનો છે. પણ અહિંયાં તે જામને મસીમચ = મોટી અને પેરેશ્વીમ = પહોળી તેમ વળી ઇશીસ્ત = ગુજરેલાનેબી રાખનારી કહે છે એટલે ધણી મોટી કહી છે. ઉપર કહેલી દરયાવનાં દીપાંના અબજમાના ભાગથીબી નાની ધરતીને ઇન્જે-દેમાન કહે છે કે જેની આપણને માહેતી છે. પણ જામ જે અહુરદાતની છે એટલે મુક્તિના કાયદાની જરથોરતી દાતની છે તેને તે ગરો-દેમાન કહે છે જેની પહોળાઈ છેક ચીનવતનીબી ઉપરના આતશી દખ્યુ લગીની છે. આવી ગરો રમાનની જામ ધરીસ્તને એટલે ગેતીને હંમેશના છોડી દેનારને રાખે છે. આવી મતલબની જામ સ્તીર છે એટલે ખુબસુરત દાદારની લેહ આપનારી અને પરઝાશ = નેઆમતોથી ભરપુર છે. અહિંયાં ત્યારે જામ જે ગરોમાન લગીનું છે તેનો લેહ આવેલો છે.

(૧૦) જે^{૨૮} (ધરતી) ॥ ઉપર^{૨૯} ॥ વહેતા ઝરેહોનાં^{૩૦} ॥ વહેતી નદીઓનાં^{૩૧} ॥ પાણીઓ^{૩૨} ॥ વહી રહે છે; ધરતીની અંદરથી બહાર આવી ધરતીને અડીને વહી રહે છે.^{૩૩} ॥ જે^{૩૪} (ધરતી) ॥ ઉપર^{૩૫} ॥ પુષ્કળ જાતનાં^{૩૬} ॥ ઔરવરો-ઝાડપાનો^{૩૭} ॥ પસુનાં^{૩૮} (જીલન્દ આકેબતે પુગી રહેલા જનવરો જેઓનાં રૂવાનો પોતાના માનવ રૂવાને મળવા તે માનવ સાથે બંધાયેલા રહે છે તેવા તે પસુના અને તેઓને લગતા ઉપર કહેલા) ॥ પુર મનશનીવાલા પુર હિંમતના નરો જેઓને વીર કહે છે તે વીરોનાં^{૩૯} (એટલે પસુ-વીર જેઓના રૂવાનો અહુરદાતને જેરે કુદરતી રીતે સાથેજ જોડાયેલા માટે મુક્તિએ પુગેલા એકએકમાં મળવાની વાર જોતા ઉભેલા છે તેઓના) ॥ પોષણ માટે^{૪૦} ॥ નમનતાપ્રવાળા આરમ્ભતીના ગુણોવાળા આર્થન^{૪૧} ॥ દેશોનાં^{૪૨} ॥ (અન્ય દેશો જેઓ આવે જીલન્દ દરજ્જે જશેજ તેઓનાં) ॥ પોષણ માટે^{૪૩} ॥ પાંચ ઘાટ અને જાતની^{૪૪} ॥ ગવની પેદાશોનાં^{૪૫} ॥ (બધી પેદાશો જે આવે જીલન્દ દરજ્જે પુગવા પેદા પડે છે તેઓનાં) ॥ પોષણ માટે^{૪૬} ॥ અશોષવાળાં^{૪૭} ॥ નરોની^{૪૮} (માણસો આવે જીલન્દ દરજ્જે જવાજ થયેલા છે તેઓની) ॥ મદદ ટેકા માટે^{૪૯} ॥ જમીનમાંથી^{૫૦} ॥ ઉગે છે^{૫૧} ॥ (અહિંયા ધરતીમાંથી ઉરવરને ગવની ગતીવાળા પેદાશ જેવી કે પસુવીર માટે, અર્થનમ વએજ જેમાં નેકી છે તે દેશ માટે-પાંચ ઘાટની ગવની ગતી રાખતી વરતી માટે ઉગતી જણાવી છે. ખરફતરોને માટે ઉગતી જણાવી નથી. કેમકે ઉરવર એટલે બલાઇ આશીશોવાળો ખોરાક કે જે દરેક ગવની ગતીને લગતા રૂવાનોનાં અંશોને પોતપોતાને લગતા રૂવાનોમાં ખોરાક મારફતે આણે છે જે ખોરાક ખએત્વદથીના કામવાળો ગણાય છે તેની અહિંયા નોંધ છે. સાધારણ ખોરાક કે જે દરેક જણ ખાય છે તેની અહિંયા વાત નથી. ધરતી કે જે અહુરદાતને લગતી છે તેમાંથી ઉરવર નીકળે તે જે કોઇ ખાએ તેથી તે ખાનારને ત્રીકાળી જ્ઞાન થાય. આવા માંઝ રપેન્તથી ભરપુર ઉરવર ત્યારે ખરફતો માટે નથી. અહિંયા અહુરદાતની પહોળી છેક નીરતીએ-અબ્બલ લગી પુગેલી ઝામની બલીહારી બતાવેલી છે કેમકે તે ઝામ ક્રવણિની સીદ્દી મદદ મેળવે છે એમ કહ્યું છે. આવી ઝામ નીરતીનો મોટો ભાગ રોકે છે જેનો ત્યારે બાર ધણો હોય જેને ક્રવણિની મદદથી ટેકવી રાખે છે. એમ અહિંયા ક્રવણિની બલીહારી બતાવી છે). ॥

ક્ર. ૧૦ : ૩૦ ઝઝોતો-રેતાઓ=વહેતા ઝરાહોના. ઝઝોત શબ્દમાં મુ-
ગ્રા=આબાદ કરવાનો અર્થ છે.

ક્ર. ૧૦ : ૩૩ નાવયાઓ આ શબ્દ સ્નાવયાઓ ઉપરથી છે જેમાં સ્ના-
=વહેવાનો અર્થ છે.

(૧૧) આઓંધહાંમ^{૫૨} રય^{૫૩} ખરેનંધહ્ય^{૫૪} વીહારએમ^{૫૫}
જરથુસ્ત્ર^{૫૬} અર્જમ^{૫૭} અર્જિય^{૫૮} પુથ્રે^{૫૯} *પધતિ-વરેતે^{૬૦} અપરધરિ-
થિન્તો^{૬૧} આદાતાત્^{૬૨} *વીહાતઓત્^{૬૩} *વ્યાહુવ^{૬૪} ઉર્વતથએમ^{૬૫}
અસ્તિય^{૬૬} ગઓનય^{૬૭} દ્રવહ્ય^{૬૮} ઉરુશ્વાંસ્ય^{૬૯} પધિયાઓસ્ય^{૭૦}
ક્રવાખ્યસ્ય^{૭૧}

(૧૧) તે બધી^{૫૨} (ક્રવષિ)ના ॥ અંતર જ્ઞાનના ચળકાટથી^{૫૩} ॥
આથીશોના જલવાથી^{૫૪} ॥ અએ જરથુસ્ત્ર^{૫૫} ॥ હું^{૫૬} ॥ બચ્ચાને^{૫૭} ॥
માઓમાં^{૫૮} (ગર્ભસ્થાનમાં) ॥ કુદરતી કાયદા જે અહુનવષય^{૫૯} પ્રમાણેના
જગત રચના માટેના છે તે કાયદાને નહિં માનનાર તેઓને તોડનાર
હએવ વીહાતુ તરફથી^{૬૦} ॥ જેર કાયદે થતી રીતીઓથી એટલે કાયદા
તોડવાના પ્રયાસોથી હોમલાથી^{૬૧} ॥ બચ્ચાને ગર્ભોને^{૬૨} ॥ બએલા^{૬૩} (હોમલાને
પાછો હઠાવી હડ કરાતીને બએલા) ॥ નહિ મરણ પામતા^{૬૪} ॥ ટેકવી
રાખું છું^{૬૫} ॥ તેમાં પસરેલી કુદરતથી^{૬૬} ॥ હાડને^{૬૭} ॥ આકારોને એટલે
માસ હાડ અંગો-વિગેરેના ઘાટોને અનાસરોની જાતને^{૬૮} ॥ સ્નાયુ આમડી^{૬૯} ॥
આંતરડાઓ^{૭૦} ॥ પગ^{૭૧} ॥ યોનીને લગના ભાગોને^{૭૨} ॥ ખીચવી રહું છું^{૭૩} ॥

(૧૨) ચેધદિ^{૭૪} જી^{૭૫} મે^{૭૬} નોધત્^{૭૭} દધદીત્^{૭૮} ઉપસ્તાંમ^{૭૯}
ઉમ્માઓ^{૮૦} અપાઉનાંમ^{૮૧} ક્રવષયો^{૮૨} નોધત્^{૮૩} મે^{૮૪} ધદ^{૮૫} આઓ-
ધહાતેમ^{૮૬} પસ્વીર^{૮૭} યા^{૮૮} સ્તો^{૮૯} સરેદનાંમ^{૯૦} વહિશત^{૯૧} દુએ^{૯૨}
અઓગરે^{૯૩} દુએ^{૯૪} ખયથેમ^{૯૫} દુએ^{૯૬} અસ્તવાઓ^{૯૭} અંધહુઉશ^{૯૮}
આઓધહાત્^{૯૯}

(૧૨) અગર જે^{૭૪} ॥ ખરેખરજ^{૭૫} ॥ યજ્ઞતોની અશોષ સાથની^{૭૬} ॥

કે. ૧૧: ૬૦ પધતિ-વરેતે = પાછા હઠાવીને; એ સપ્દ પધતિ-વર એટલે
પાછું હઠાવવું-બચાવવું ઉપરથી ભુત કૃદંતમાં છે.

કે. ૧૧: ૬૩ વીહાતાઓત્ = વી = ફર અને દાત = કાયદાઓ-કાયદાઓને
તરછોડનાર દેવ જેને હએવવીદાતુ કહે છે તેનાથી. નીસ્તીના રવાનોને લાગેલી
કયાસ અજ્ઞાનતાને હએવવીદાતુ કહે છે.

કે. ૧૧: ૬૪ વ્યાહુવ = આ બોલના અર્થ માટે બે મત છે. વી અને
આહવ તરીકે લેવાય. આહવ દર્શક સર્વનામ નારી જાતી ૭/૩ એટલે તેઓમાં;
અને વી એટલે આરપાર પસરી જવું-પસરી જતી કુદરત. ગાથા હા. ૨૬-૬
માંના બ્યાનયા સપ્દમાંના વી જેવા અર્થ લઈ શકાય. તે બચ્ચામાં બધેબધ
ફેલાયેલી કુદરતથી એમ અર્થ થાય.

હિંમતનો ઝરોહ જરી કરનારી નીર્ભય ગાલેખ^{૪૮} ॥ કૃપિઓએ^{૪૯} ॥ મારે
માટે^{૫૦} ॥ મદદ પાએદારી^{૫૧} ॥ નહિ^{૫૨} ॥ આપતે^{૫૩} (તો) ॥ અહિંયા
ગેતીમાં^{૫૪} ॥ મારા^{૫૫} ॥ પસુઓ વીરો^{૫૬} (ગોસપંદી ગતીના બલી મનશ્ચીના
સાથે જોડાયલા માનવ અને હેરાનો) ॥ જેઓ^{૫૭} ॥ ઉત્તમ^{૫૮} ॥ વણુ^{૫૯}ના^{૬૦}
(અરજીથી વણુના) ॥ છે હયાત છે^{૬૧} ॥ તેઓ વૃદ્ધિકારક હયાતિ કાઢતે^{૬૨} ॥
નહિ^{૬૩} ॥ (કૃપિની અંદરની આરમછતીની અસરથી તેઓ ગવની ગતીના
ગોસપંદ તરીકે છે, નહિ તો તેઓ ખરફરત્ર થતે, બધાજ ખરફરત્રોજ હતે,
કોષખી ભલે વૃદ્ધિનો આરમતીવાળો ગવની ગતીનો હતેજ નહિ માટે કહે
છે કે) ॥ દુજતુ^{૬૪} (તરોમછતીતુ) ॥ કુન્વત^{૬૫} (તે બધામાં) ॥ હતે^{૬૬} ॥
દુજતુ^{૬૭} (તરોમછતીતુ) ॥ જેર હકુમત^{૬૮} (તે બધામાં) ॥ હતે^{૬૯} ॥ દુજની^{૭૦}
(તરોમછતીની) ॥ હાડમંદ^{૭૧} ॥ હયાતી^{૭૨} (બધીજ કુલે કુલ) ॥ હતે^{૭૩} ॥

(૧૩) ની^{૭૪} અન્તરે^{૭૫} જાંમ^{૭૬} અસ્મન્નમ્ય^{૭૭} †દુજઓ^{૭૮}
†મનિવાઓ^{૭૯} હજદયાત;^{૮૦} ની^{૮૧} અન્તરે^{૮૨} જાંમ^{૮૩} અસ્મન્નમ્ય,^{૮૪}
દુજઓ^{૮૫} મનિવાઓ^{૮૬} વર્મોન્યાત;^{૮૭} નોધત્ર^{૮૮} પસ્યએત^{૮૯} વનો^{૯૦}.
વન્તાધ^{૯૧} ઉપ-દયાત્ર^{૯૨} અંધરો મધન્યુશ^{૯૩} રપેન્તાધ મધન્યવે.^{૯૪}

(૧૩) જમીન^{૯૫} ॥ આસમાનની^{૯૬} ॥ વચમાં^{૯૭} ॥ જે મીનોઆમાંના^{૯૮} ॥
દુજને લગતી તરોમછતી^{૯૯} ॥ હોમલો કરી સત્તા છીનવી લેતે^{૧૦૦} ॥
જમીન^{૧૦૧} ॥ આસમાનની^{૧૦૨} ॥ વચમાં^{૧૦૩} ॥ જે મીનોઆમાંના^{૧૦૪} ॥ દુજને લગતી
તરોમછતી^{૧૦૫} ॥ ક્ષવી જતે^{૧૦૬} ॥ કે જે પછીયા^{૧૦૭} ॥ અન્નમધન્યુ-દુખ
લાવનાર મીનો ઘટતીનો મીનો^{૧૦૮} ॥ પ્યાર મોહળત શાંતીને દુખના વિયોગ
ઉપર જીત અપાવનાર^{૧૦૯} ॥ રપેનામીનને-વૃદ્ધિના મીનોને^{૧૧૦} ॥ તાએ થતે^{૧૧૧} ॥
નહિ.^{૧૧૨} ॥

(૧૪) આઓંધહાંમ^{૧૧૩} રય^{૧૧૪} ખરેનધહુય,^{૧૧૫} આપો^{૧૧૬} તચિ-
ન્તિ^{૧૧૭} ક્રાતત્ર-ચરેતો,^{૧૧૮} આઓ^{૧૧૯} પછતિ^{૧૨૦} અક્રબ્યમ્નાઓ;^{૧૨૧} આ-
ઓંધહાંમ^{૧૨૨} રય^{૧૨૩} ખરેનધહુય,^{૧૨૪} જાંમ^{૧૨૫} ઉજ્જુખયેધન્તિ^{૧૨૬} ઉર્વ-
રાઓ,^{૧૨૭} આઓ^{૧૨૮} પછતિ^{૧૨૯} અક્રબ્યમ્નાઓ;^{૧૩૦} આઓંધહાંમ^{૧૩૧}
રય^{૧૩૨} ખરેનધહુય,^{૧૩૩} વાતો^{૧૩૪} વાઓન્તિ^{૧૩૫} દુન્મો-કુતો,^{૧૩૬} આઓ^{૧૩૭}
પછતિ^{૧૩૮} અક્રબ્યમ્નાઓ.^{૧૩૯}

ક. ૧૩ : ૨ દુજઓ = દુજને લગતી ખાસીયત નામે 'તરોમછતી' નાશની વૃત્તી.

ક. ૧૩ : ૩ મનિવાઓ = મધન્યુનો છથી દવી વચનનો આકાર છે; જે મીનોઆનો એમ અર્થ થાય.

(૧૪) તે બધી^{૧૬} (યજ્ઞતી ક્રવણિ)ના || અંતર જ્ઞાનના ચળકાતથી^{૧૭} || ખરેનોના આશીશોથી^{૧૮} || વૃદ્ધિમાં આગળ ચાલતા વહેતા^{૧૯} || પાણીઓ^{૨૦} (માફક સડસડાત મુકિત તરફ જતી સૂંટી) || અખુટ નહિ મપાએ તેવા^{૨૧} || મુળ^{૨૨} (દાદારના કેહપ^{૨૩} રૂપના મીનોષ આસમાન) || તરફ^{૨૪} || વહી રહે છે-ચાલી રહે છે;^{૨૫} || તે બધી^{૨૬} (યજ્ઞતી ક્રવણિ)ના || રચના પ્રકાશથી^{૨૭} || ખરેના આશીશોના પ્રભાવથી^{૨૮} || ઉરવરો^{૨૯} (આશીશો રાખતી વ્યકતીઓ જેવી કે ઝાડપાનો વીગેરે) || અખુટ નહિ મપાએ તેવા^{૩૦} || મુળ^{૩૧} (દાદારના કેહપ^{૩૨} રૂપના મીનોષ આસમાન) || તરફ^{૩૩} (જવા) || જમીનમાંથી^{૩૪} || આબાદી નેકી ગાહખારોનો જલવો બહાર કાઢી રહે છે;^{૩૫} || તે બધી^{૩૬} (યજ્ઞતી ક્રવણિ)ના || રચના પ્રકાશથી^{૩૭} || ખરેનોના આશીશોથી^{૩૮} || અખુટ નહિ મપાએ તેવા^{૩૯} || મુળ^{૪૦} (મીનોષ અરમ) || તરફ^{૪૧} (જવા) || પવન^{૪૨} (મીનોષ અધીકાર જે ભલા તેમ બુરાને સજ-જઝા આપે છે તે) || (એટલે જગતમાંની સામસામી દુષ્ટનો જલવો તેની ભલી આકેખત) || વાહળોને^{૪૩} (ભલા બુરા મુખારોને નેકી તરફ ધસડી લઇ જતો) || પુકી રહે છે-વાઈ રહે છે-જઇ રહે છે.^{૪૪} ||

ફ. ૧૪ : ૨૫-૨૭-ખાઓ. અક્રન્થન્નાઓ : અના માંથવાઓ એટલે સમજની પેલી મેરના, સમજ શક્તિ જ્યાં આંધલી છે તેવા અહૂના અખુટ દરયાવમાંથી જે સોપર મહેલો વિસ્તાર નીકળે છે તેને ખાઓ અક્રન્થન્ન કહે છે જેમાં ચવએચ ચવેતાઇતેના સાત કાળ લગી પુગે તેવો વિસ્તાર છે, જેમાં આતરે ક્ષએતાનની ગતી શક્તિ છે, જેમાં નીચે ખદાતની કુદરત છે, જેની ઉપર તે અહૂ અહુનવધર્થને બહેર કરે છે-પએાઉર્વ ક્રવણિને બહેર કરે છે-સ્તએાત ચરનને કાઢે છે અને તે સ્તોત ચરનમાંથી દ્રવાઓ સાથના ઉરવનને એટલે અહૂને પુરી રીતે નહિ પીછાણુનાર ઉરવાનને અને તે અહૂને પીછાણુનાર બએાદને કાઢે છે અને તે દ્રવાએાવાળા ઉરવાનની મુકિત માટે-તેને બએાદ જેવો બનાવવા માટે તે ખાઓ ઉપર મીનોષ આસમાન બનાવીને જગતને રચે છે કે જેથી જગત પાછી તે ખાઓ તરફ જઇ અહૂને મળે. આમ સૂંટીતું દુરતું છેલ્લું અને દાદારમાં મેળવે તેણું મુળ તે આ ખાઓ અક્રન્થન્ન છે. નવમાં મીનોષ હોનવરના અને આંકમાં અનઅ રએાચના અરમ તરીકે છે કે જ્યાં બધાંને છેડો આવશે એટલે તે ખાઓ તરફ જઇને અહૂને મળશે. આ મતલબે અહિંયા પાણી વહે તેમ મુકિત તરફ ચાલી રહેલી સૂંટીને અને તે માંહેલી ઉરવર અને વાતની શક્તિએાને ખાઓ અક્રન્થન્ન તરફ જતી ચીતારેલી છે. આવી કુલ્યાતી મુકિત જે થઇ રહે છે તેનો કરતા તે સાહેબ છે કે જેને માંત્ર રપેન્તના રૂવાન તરીકે પાછળથી એાળખાવે છે. આવું કામ તે રૂવાન ક્રવણિની મદદ વગર એટલે તે મોટા અહૂના તાખેદાર થયા વગર કરી શકશે નહિ તેનો શુદ્ધ ચીતાર આપે છે તેનો વધુ એદ નીચે એતાં જઇશું.

(૧૫) આઝોંધહાંમ^{૧૧} રય^{૧૦} ખરેનંધહય,^{૧૨} હાધરિધીય^{૧૩} ફુથે^{૧૦} વેરેન્વધન્તિ;^{૧૧} આઝોંધહાંમ^{૧૨} રય^{૧૩} ખરેનંધહય,^{૧૪} ફુજામિતો^{૧૫} જીજનન્તિ;^{૧૬} આઝોંધહાંમ^{૧૦} રય^{૧૬} ખરેનંધહય,^{૧૬} યલ^{૧૦} બવધન્તિ^{૧૧} ફુથત-પુથાઝો.^{૧૨}

(૧૫) તે બધી^{૧૧} (કવણિ)ના || રયના પ્રકાશ^{૧૦} (અને) || ખોરેહના આશીશરૂપ પ્રભાવથી^{૧૨} || જણનારી ઓરતો^{૧૩} || બચ્ચાંના ગભ^{૧૦} || હમેલ રાખે છે;^{૧૧} || તે બધી^{૧૨} (યજ્ઞતી કવણિ)ના || રયના પ્રકાશ^{૧૩} (અને) || ખોરેહના આશીશરૂપ પ્રભાવથી^{૧૪} || આસાન પ્રસુતિમાં^{૧૫} (easy child birth)માં || બચ્ચાં જણે છે;^{૧૬} || તે બધી^{૧૦} (યજ્ઞતી કવણી)ના || રયના પ્રકાશ^{૧૬} (અને) || ખોરેહના આશીશરૂપ પ્રભાવથી^{૧૬} || એમ ત્યારે એવી રીતે^{૧૦} || ફરજંદો પામેલી^{૧૧} || તેણીઓ થાએ છે.^{૧૨} ||

(૧૬) આઝોંધહાંમ^{૧૩} રય^{૧૪} ખરેનંધહય,^{૧૫} ઉસ^{૧૬} ના^{૧૦} જયેધતિ^{૧૧} વ્યાખનો^{૧૨} વ્યાખ્મોહુ^{૧૩} ગૂષયત-ઉખ્દો^{૧૪} ચો^{૧૫} બવધતિ^{૧૬} ફુજાતુ-કાતો;^{૧૭} ચો^{૧૮} ફુનાધૂયાઝોંધહો^{૧૯} ફુગઝોંતમહુ^{૨૦} પરો-યાઝો^{૨૧} પરશ્તોઈત^{૨૨} અવાધતિ.^{૨૩} આઝોંધહાંમ^{૨૪} રય^{૨૫} ખરેનંધહય,^{૨૬} હુવર^{૨૭} અવ^{૨૮} પથ^{૨૯} અઝેધતિ;^{૩૦} આઝોંધહાંમ^{૩૧} રય^{૩૨} ખરેનંધહય,^{૩૩} માઝો^{૩૪} અવ^{૩૫} પથ^{૩૬} અઝેધતિ;^{૩૭} આઝોંધહાંમ^{૩૮} રય^{૩૯} ખરેનંધહય,^{૪૦} સ્તારો^{૪૧} અવ^{૪૨} પથ^{૪૩} યેધન્તિ.^{૪૪}

(૧૬) આ^{૧૩} (યજ્ઞતી કવણિ)ના || રયના પ્રકાશથી^{૧૪} (અને)

ફ. ૧૫ : ૫૦ પુથે=ગભો ૨/૩ માં છે.

ફ. ૧૫: ૫૧ વેરેન્વધન્તિ=હમેલ રાખે છે વેરેન=હમેલ અને વધન્તિ =વન ક્તેહમંદ યવુ-ચાહવુ; હમેલમાં ક્તેહમંદ થાય એટલે હમેલ રાખે.

ફ. ૧૫ : ૫૫ ફુજામિતો=આસાન જન્મ આપવામાં-પ્રસુતિમાં; એ શબ્દ કાઝી એટલે બચ્ચાનો જન્મ કે જેમાં જન (જનમવુ)નમિ એવા બે આકારો છે તે ઉપરથી ચયલા ફુજામિ શબ્દ ઉપરથી છે. ફુજામિમાં ફુ=આસાન જન જનમ આપવો એવા આકારો છે આસાનીથી જન્મ આપવો; ફુજામિતો શબ્દ બચ્ચાને જન્મ આપવાના ફુજામિનો ૭/૧ નો આકાર છે.

ફ. ૧૫ : ૬૨ હુથત-પુથાઝો : પુથાઝો ફરજંદો ૧/૩ માં છે હુથત શબ્દ હુથ એટલે પામવુ—મેળવવુ ઉપરથી ‘ફરજંદો પામેલી’.

ખોરેહરપ આસીશોના પ્રભાવથી^{૧૫} ॥ ઉંચાઇએ પુગેલાં ઉંચી બુન્યાદનો^{૧૬} ॥
અનબુમનને ચલાવનાર^{૧૭} ॥ અનબુમનમાં^{૧૮} ॥ દીનના બેદોને સંભળાવનાર
વાએજી કરનાર^{૧૯} ॥ નર^{૨૦} ॥ પેદા પડે છે^{૨૧} ॥ જે^{૨૨} (નર) ॥ કારે-ખેરદની
એટલે બહમનના નાયબ જેવી પુણ્ય અકકલવાળો^{૨૩} ॥ હોય છે-રહે છે^{૨૪} ॥
જે^{૨૫} ॥ ગોતમની-ગોતમને લગતાઓની-બુધના વણુને લગતાઓની^{૨૬} ॥
(જરથોસ્તી દીનની ગવની ગતીને-બેદોને) તુચ્છકારનાર^{૨૭} (સાથની ॥ એટલે
મનતકી તકરારમાં લાહેર માહેર થયલા સાથની) ॥ તકરારમાં સવાલ
જવાબ કરવામાં^{૨૮} ॥ પેશ આવેલો કુતોહમંદ થયલો^{૨૯} ॥ ઉતરે છે.^{૩૦} ॥
આ^{૩૧} (યજતી ક્રવણિ)ના ॥ રચના તેજથી^{૩૨} ॥ ખોરેહના આશીશરૂપ
પ્રભાવથી^{૩૩} ॥ રવી^{૩૪} ॥ (પોતાના) માર્ગ^{૩૫} ॥ તરફ^{૩૬} (પોતાના દબ્બારમાં) ॥
ભાય છે-ફરે છે;^{૩૭} ॥ આ^{૩૮} (યજતી ક્રવણિ)ના ॥ રચના પ્રકાશથી^{૩૯} ॥
ખોરેહના આશીશરૂપ પ્રભાવથી^{૪૦} ॥ માહ^{૪૧} ॥ (પોતાના) રસ્તા^{૪૨} ॥ ઉપર^{૪૩} ॥
જમ રહે છે-ફરી રહે છે;^{૪૪} ॥ તે બધી^{૪૫} (યજતી ક્રવણિ)ના ॥ રચના
પ્રકાશથી^{૪૬} ॥ ખોરેહના આશીશરૂપ જલ્વાથી^{૪૭} ॥ સેતારાઓ^{૪૮} ॥ (પોતાના)
રસ્તા^{૪૯} ॥ ઉપર^{૫૦} ॥ જમ રહે છે^{૫૧} ॥

ક. ૧૬ : ૭૪ પ્રતુકાતો=આ નામની શકિત બહમન અમશાસ્પંદની
નાયબ શકિત તરીકે રહીને નીસ્તી ગેતીમાં બહમનનું કામ કરી રહે છે.
પ્રતુકાતોના હમકારો એકશો છે. એ શકિતને કારે-ખેરદ કહે છે. જેમ
બહમનમાં બહુ પરદુખબંજની મન એટલે અકકલ છે તેમ આ પ્રતુકાતોમાં
જે ખેરદ છે તે બહમનથી ચહવાયલી બહમનની બુદ્ધી છે. એ શબ્દ ત્યારે
ગોસ્પંદી વૃત્તિની પુણ્ય યજતી અકકલ માટે વપરાય. પ્રતુ શબ્દમાં 'કર'
જેવું-તપાસવું બહી ખેતી કરવી એવા અર્થ છે. પ્રતુ ત્યારે જોઇ તપાસીને
બહી ખેતી કરનાર અકકલ માટેનો અર્થ રાખે છે; અને કાતો શબ્દ કન
ચાહનાર-પસંદ કરનારનો અર્થ બતાવે છે. પ્રતુ જેમાં જોઇ તપાસીને બહી
ખેતી કરવાનું છે તેને જોઇ તપાસીને ખુશીથી કંઈબી બબડયા વગર કરી
છટવું-એટલે પરદુખબંજનીના બહમનની વૃત્તિના થવું એમ અર્થ થયો.

ક. ૧૬ : ૭૬-૭૭ 'નાઈદિયાઓંબહો ગઓતેમહે' આ નામમાં લોષતીક
અર્થો છે. એજ નામના હિંદુ રૂપિઓ થયા છે-બુધ ધર્મનો સ્થાપકબી એજ
નામનો છે. જેમ અવસ્તામાં ઈન્દ્ર અને સાહરૂ વીગેરે લોષતીક શબ્દો આપેલા છે
તેમ આ શબ્દ છે, જેને અન્ય ધર્મની તેવી તેવે નામની શકિત સાથે કંઈ લેવું
હેવું નથી, પણ તે શકિતઓ સાથે જે જડ પ્રભાવ લાગેલો બુદ્ધ તે ધર્મમાં કહયો
છે તેવા 'જડ પ્રભાવ'ના બુલાવાના અર્થને અવસ્તામાં તે નામોને આપીને લીધેલો
છે. 'ઈન્દ્ર'નો ભેદ હિંદુ ધર્મમાં બહો તેમ ઉતરતો એક રીતનો જણાવેલો છે.
(કુંદનોઢ ચાહ).

(૧૭) તાઓ^૧ ઉઘાહુ^૨ પેષનાહુ^૩ ઉપસ્તામ^૪ હુન્તિ^૫ હાહિરતાઓ,^૬ યાઓ^૭ ફવષયો^૮ અપચ્ચાનામ^૯;^{૧૦} તાઓ^{૧૧} ફવષયો^{૧૨} અપચ્ચાનામ^{૧૩} અચ્ચાનિશતાઓ^{૧૪} હુન્તિ^{૧૫} રિપતમ,^{૧૬} યાઓ^{૧૭} પચ્ચાધચ્ચાનામ^{૧૮} ફવષનામ^{૧૯},^{૨૦} યાઓ^{૨૧} વા^{૨૨} નરામ^{૨૩} અખતનામ^{૨૪} ફવષા-ચરથામ^{૨૫} સચ્ચાધ્યન્તામ^{૨૬} આચ્ચત્ત^{૨૭} અન્ય-એવામ^{૨૮} ફવષયો^{૨૯} જવનામ^{૩૦} નરામ^{૩૧} અપચ્ચાનામ^{૩૨} અચ્ચા-જયેહીશ^{૩૩} જરથુશ્ત્ર,^{૩૪} યથ^{૩૫} ધરિસ્તાનામ^{૩૬} રિપતમ.^{૩૭}

(૧૭) ધણીજ ચીવતાષ બહાદુરીથી લડતી^૩ ॥ લડાઇઓમાં^૪ ॥ અપચ્ચાનામના તખતકાની એટલે અપવન માનવોની સંગઠનમાં જોડાયલી કુદરતમાં કામ કરતી^{૧૦} ॥ જે^{૧૧} ॥ ફવષિઓ^{૧૨} (છે) ॥ તેઓ^૨ ॥ (સામસાગી લડતી ખાણુને) મદદ આપવામાં^{૧૫} ॥ ડહાપણુની ઉત્તમતા બતાવતી એટલે ઇન્સાફની

(પાને ૨૩ ની કુટનોટ ચાલુ).

જેમ કહે છે કે ઇન્દ્રે બ્રાહ્મણની ખેરી સાથે બદચ્ચાલ કીધી. આ અલંકારમાં જે જડવાદીપણુનો અર્થ છે તે અર્થના જડવાદી લક્ષણ કે જેને દીનમાં નાપસંદ કીધું છે તે લક્ષણ માટે અવસ્તામાં ઇન્દ્ર શબ્દ વાપરેલો છે. એવીજ રીતે ગચ્ચોતેમહે નાઈદિયાઓંધહોમાં ઉપર કહ્યું તેમ જરથોશ્તી દીનની ગવની કુદરતની ઉંડી વીગતો જે ફવષિ આરમ્ભતી વીગેરેના ઉંડા ભેદો આપે છે તેવા ભેદો નહિ માનનાર અન્ય વર્ણના તકરાર કરનારાઓ માટે આવા શબ્દો વાપરેલા છે. એમ અવસ્તામાં લોધતીક શબ્દો જેઓને અન્ય ધર્મના તેવા નામે સાથે ગમે તેમ ભેળીને કચુંબર કરવાની નથી. એમ ત્યારે ગચ્ચોતેમહે નાઈદિયાઓંધહોનો લોધતીક અર્થ જોવાનો છે. ગચ્ચોતેમ શબ્દમાં ગવનો અર્થ ખુલ્લો છે. પણ અન્ય જીરમવાળાઓની ગવની તસંવરમાં જે કંઈ ખામી હોય તે ખામીને પુરવાર કરનાર બસ્તે-કુશ્તીઆનની ગતી ધણી બારી જોઈએ એટલે ફવષિની શક્તિ મેળવેલો તે બસ્તે-કુશ્તીઆન હોવો જોઈએ, સાધારણ બસ્તે-કુશ્તીઆન માનવ તેવી પુરવારી કરી શકે નહિ. નાઈદિયાઓંધહો શબ્દની લોધતીક છે. ગવનો ખામી વગરનો બાથ જે જરથોશ્તી દએનમાં છે તેને નહિ માનનાર-તેને તુચ્છકારી કાઢનાર.-જરથોશ્તી દએનની ગવની અને ફવષિની આરમ્ભતિની વીગેરે પુર્ણ માન્યતાઓને નહિ માનનાર-તેની સામે દલીલો કરનાર જેઓ કુદરતી રીતે અન્ય વર્ણનાજ હોય તેઓને ગચ્ચોતેમહે નાઈદિયાઓંધહો કહે છે. એ શબ્દનો અર્થ ત્યારે ધણીજ નુકતેબાજ અને બારીક બીનતકરાર કરનાર તરીકેનો થાય છે. આ શબ્દોને કોઈ રૂઝીમુની સાથે સરખાવવાના નથી. અને તેની ઉપરથી ભતભતની તકો કરવાની નથી. તેથી દીનમાં વધુ ઘોઠાળો ઉભો થતો જાય છે અને બાજે વખતે દીનને અસહનશીલતાનો કાળો ઠાથ લાગુ પાડે છે.

ખાબુએ મદદ કરનારી^{૧૦} ॥ હોય છે.^૧ ॥ અએ રિપતમ^{૧૧} ॥ અપઓ-
નામના તખકકાની અશવન નરોની સંગઠનમાં રહીને કુદરતમાં કામ
કરતી^{૧૨} ॥ કવષિઓ^{૧૨} ॥ જેઓ^{૧૦} ॥ પઓધરય^{૧૮} ॥ તકએષ દરજ્જાની^{૧૬} ॥
(રહે છે એટલે રોશન ગતીના કાયદાઓની ઉજવણીમાં બીનહરીક રહે છે
જેઓ અપઓનામ કવષિ નામના ત્રણ મરતખાઓમાંના બીજા મરતખાની
રહે છે) ॥ તેઓ,^{૧૧} ॥ તેમ વળી^{૧૧} ॥ દુન્યામાં તાજગી પાંધરનાર કુશો-ગદ^{૧૮}
લાવનાર કુદ્દાતી મોક્ષ લાવનાર-દુખ આફતને શાંતીમાં ફેરવનાર^{૧૪} ॥
સઓખ્ય-તો જગતને મીનોષ રૂવાનીક ફાયદો કરનારાઓ^{૧૫} ॥ જેઓ^{૨૦} ॥
પેમાઅરના વખતથી અન્ય જુદે વખતે જન્મનારા^{૨૩} ॥ નરો^{૨૨} (છે)
તેઓની ॥ કવષિઓ^{૧૨} ॥ અતી બલીસ્ત અઓજની કુદરત રાખનારામાં
અતી જોરાવર^{૧૪} ॥ રહે છે,^{૧૫} ॥ તેમ વળી^{૧૧} ॥ અએ રિપતમ^{૩૧} ॥
જરથુશ્ત્ર^{૩૩} ॥ અપઓનામ તખકકાની એટલે યજ્ઞોની નહિ પણ માનવ
વર્ગની^{૩૧} ॥ ઉપર કહેલાથી જુદા એટલે ત્રીજા મરતખાની^{૩૦} ॥ કવષિઓ^{૧૮}
(જેઓ) ॥ જીવતા હયાત^{૨૬} ॥ નરોની^{૩૦} (રહે છે તેઓ) ॥ તેવા યુજરે-
લાની^{૩૫} (કવષિ) ॥ કરતાં^{૩૪} ॥ વધુ જોરમંદ રહે^{૩૨} (છે). ॥

(૧૮) આઅત્ર^{૩૦} યો^{૩૮} ના^{૩૮} હીશ^{૪૦} હુઅરતાઓ^{૪૧} બરાત્ર^{૪૨}
જવ,^{૪૩} અપઓનામ^{૪૪} કવષયો^{૪૫} સાસ્ત્ર^{૪૬} દંધમ્હેઉશ^{૪૭} હમો-
ખ્યથો,^{૪૮} હો^{૪૯} અધ્ધહાધતિ^{૫૦} જજુશત્તેમો^{૫૧} ખ્યથો^{૫૨} કસચિત્ર^{૫૩}
મખ્યાનામ,^{૫૪} યો^{૫૫} વોહૂ-અરતામ^{૫૬} અરધતે^{૫૭} મિથ્રમ^{૫૮} ચિમ^{૫૯}
વોઉર-ગઝાઅથઘાધતીમ,^{૬૦} અરશતાત્તેમ્ય^{૬૧} કાદત્ર-ગએથામ^{૬૨} વરે-
કત્ર-ગએથામ.^{૬૩}

(૧૮) એમ ત્યારે જે^{૩૦} ॥ જે કોષ^{૩૮} ॥ દેશનો^{૪૦} (એટલે પુણ્ય જર-
થોસ્તી કળાનો) ॥ પુણ્ય અધીકારી પુણ્ય સત્તાવાળો શહેરેવર સાયનો સંબંધ-
વાળો^{૪૮} ॥ શાહ^{૪૯} ॥ (યા) તેવો હમો ક્ષત્ર રાખતો શહેરેવરની ક્ષત્ર રાખતો
નર અશવન^{૪૩} ॥ જીવતા રહેલા^{૪૩} ॥ અશોનામ તખકકાની સંગઠન કરતી^{૪૪} ॥
કવષિઓ^{૪૫} (જે રહે છે) ॥ તેણીઓને માટે^{૪૦} ॥ 'હુ'=અજાણ માટે લખ
જવાએલી બેટાને લગતી^{૪૧} (રાદી બેટ) ॥ લખ જમ^{૪૨} ॥ (તો) ॥ તે^{૪૯}
(નર) ॥ મખ્ય લોકો યુનાહગાર લોકોમાંના^{૪૫} ॥ કોષનેબી^{૪૩} ॥ માંજેલી દુઆ
માટે દાદ લેવા આવી પુગનાર જોરેમંદ^{૫૧} ॥ અધીકારી-મુરાદ ફળીયુદ
કરાવનાર^{૫૨} ॥ થાય છે^{૫૦} ॥ જે કોષ^{૫૫} ॥ ગવની પરદુખલંજનપણાની
એતી બહોળી રીતે કરાવનાર તે^{૫૬-૬૦} ॥ મીથ્રને મહેરને^{૫૮} ॥ (તેમ)
ગએથાને એટલે મુકિતએ પુગવા માટે જીવતી થયેલી તનોમંદ હયાતીને

ક્રશો-મદ્ની મોક્ષની આપાદી તરફ લઇ જનાર^{૧૨} ॥ ગએથાને મુકિતએ પુગવા માટે જીવતી થયતી તનોમંદ હયાતીને જીવવાના સાધનોનો વધારો કરી આપનાર^{૧૩} ॥ આસ્તાદ યજ્ઞતને માટે^{૧૪} ॥ બહુમન માટે લઇ જવાની^{૧૫} (મેટ) ॥ લઇ જાય^{૧૬} (તો તેગી ઉપરના જેવોજ ફાયદો આપે).

(૧૯) ઇથ^{૧૭} તે^{૧૮} જાવર^{૧૯} અઝ્ઝોજસ્ય^{૨૦} ખરેનો^{૨૧} અવસ્ય^{૨૨} રફનસ્ય^{૨૩} ક્રમ્મઝ્ઝોમિ,^{૨૪} ઝરફરવો^{૨૫} સિપતમ,^{૨૬} યત્^{૨૭} અષાઉનામ્^{૨૮} ક્રવષિનામ્^{૨૯} ઉઘનામ્^{૩૦} અધવિથૂરનામ્^{૩૧}; યથ^{૩૨} મે^{૩૩} જસેન^{૩૪} અવંધહે^{૩૫} યથ^{૩૬} મે^{૩૭} ખરેન^{૩૮} ઉપસ્તામ્^{૩૯} ઉઘાઝ્ઝો^{૪૦} અષાઉનામ્^{૪૧} ક્રવષયો.^{૪૨}

(૧૯) અએ રાસત^{૪૩} ॥ સિપતમ^{૪૪} ॥ જેવી રીતે^{૪૫} ॥ ઉઘ-નહિં ડગે તેવી^{૪૬} ॥ અશાઉનામ્^{૪૭} ॥ ક્રવષિઓ^{૪૮} ॥ મારી^{૪૯} ॥ મદદ માટે^{૫૦} ॥ આવી પુગી,^{૫૧} જેમ^{૫૨} ॥ મારે માટે^{૫૩} ॥ કુમક^{૫૪} ॥ આણી,^{૫૫} તેમ તેવી રીતે^{૫૬} ॥ તે અશાઉનામની^{૫૭} ॥ ઉઘ-નહિં ડગે તેવી પાએદાર^{૫૮} ॥ ખુરાઇને ઘડનાર બહાદુર^{૫૯} ॥ ક્રવષિઓના^{૬૦} ॥ તે^{૬૧} ॥ ઝોરની કુદરત^{૬૨} ॥ અઝ્ઝોજની કુદરત^{૬૩} ॥ આશીશો^{૬૪} ॥ મદદ^{૬૫} ॥ તે મદદથી મળતી ખુશાલીયાએ^{૬૬} ॥ તુને^{૬૭} ॥ મેં જાહેર કીધું-જાહેર કરું છું.^{૬૮}

(કરદો ૨ જે) (૨૦) ઝઝ્ઝોત્ત^{૬૯} અહુરો મજ્ઝદાઝ્ઝો^{૭૦} સિપત-માઇ^{૭૧} જરથુશ્ત્રાઇ,^{૭૨} આઝ્ઝત્ત^{૭૩} યસે-થવા^{૭૪} અએતહિં^{૭૫} અંધણ્ણો^{૭૬} યત્^{૭૭} અસ્તવધન્તિ,^{૭૮} સિપતમ^{૭૯} જરથુશ્ત્ર,^{૮૦} પથાંશ^{૮૧} જસા-ઇતિ^{૮૨} વીથવએસો^{૮૩} બોઇઝનામ્^{૮૪} દુજિતનામ્^{૮૫} થવયંધઉહતામ્^{૮૬} જરથુશ્ત્ર,^{૮૭} થેઝિઝ^{૮૮} થવએષાઝ્ઝો^{૮૯} તન્વો,^{૯૦} અથ^{૯૧} ઇમાં^{૯૨} વચો^{૯૩} દ્રેન્જયોઇશ,^{૯૪} અથ^{૯૫} ઇમાં^{૯૬} વચો^{૯૭} ક્રમ્મુયાઝ્ઝો^{૯૮} વાર્ઝ-ધનીશ^{૯૯} જરથુશ્ત્ર.^{૧૦૦}

ફ. ૧૮ : ૪૩ જવ = જીવતા રહેલા. એ શબ્દ જી = જીવવું ઉપરથી આજ્ઞાર્થ પરસમૈ ૨/૧ માં આવે તેમ વળી અહિંયા વપરાયું છે તેમ વર્તમાન કૃદન પરસમૈ ૧/૧ માંબી આવે.

ફ. ૧૮ : ૫૧ જજીશ્તેમો = જી = આગળ જવું-ક્રિયા માંગવી-ક્રિયાને પુગવું-જેરવાર થવું ઉપરથી થતા પુર્ણ ભુત કૃદંતના આકાર જજવંધહ શબ્દ ઉપરથી છે. જજવંધહ અને તેમ શબ્દનો બદલાયલો આકાર છે. દાદ લેવા માટે આવી પુગનાર અતી બલીશ્તના અર્થ બતાવે છે.

(કરદો ૨ જો) (૨૦) અહુરમઝદે^૨ ॥ સ્પિતમ^૩ ॥ ઝરથુશ્ત્રને^૪ ॥
કહયું^૫ કે^૬ ॥ અએ સ્પિતમ^૭ ॥ ઝરથુશ્ત્ર^૮ ॥ જે કદી^૯ ॥ આ^{૧૦} ॥ હયાતી-
દુ-યા^{૧૧} ॥ જે^{૧૨} ॥ હાડમંદ^{૧૩} (છે તેમાં) ॥ તુંને^{૧૪} ॥ ચાલતા ચાલતા^{૧૫} ॥
ધાસ્તીબરેલા^{૧૬} ॥ યુરાષ સાથના-તરીકાથી ઉલટા-નહિ પુગાય તેવા^{૧૭} ॥
ભયોથી બરેલા^{૧૮} ॥ રસ્તાની^{૧૯} (યુરા તરીકા પ્રથમ શાહનશાહન
વીગેરેની) ॥ બીહક ધાક^{૨૦} ॥ આવી પુગે^{૨૧} ॥ અને અગર જે^{૨૨} ॥ અએ
ઝરથુશ્ત્ર^{૨૩} ॥ તન માટેની^{૨૪} ॥ શીકર^{૨૫} (હોય તો) ॥ અએ ઝરથુશ્ત્ર^{૨૬} ॥
આ પ્રમાણે^{૨૭} ॥ આ^{૨૮} ॥ કલામો^{૨૯} ॥ ભણ્યો જ-સડસડાટ ખેંચ્યો જ^{૩૦} ॥
આ પ્રમાણે^{૩૧} ॥ આ^{૩૨} ॥ ફતેહમંદ^{૩૩} ॥ કલામો^{૩૪} ॥ તું કરાહતથી બણુ^{૩૫}
(કે જેથી દુઆ ફળશેજ). ॥

(૨૧) અષાઉનાંમ^{૩૬} વધુહીશ^{૩૭} સૂરાઓ^{૩૮} સપંન્તાઓ^{૩૯}
ફવપયો^{૪૦} સ્તઓમિ^{૪૧} જામયેમિ^{૪૨} ઉકુયેમિ.^{૪૩} યજમઠદે^{૪૪} નમા-
ન્યાઓ^{૪૫} વીસ્પાઓ^{૪૬} જન્તુમાઓ^{૪૭} દખ્યુમાઓ^{૪૮} ઝરથુશ્ત્રો-
તંમાઓ^{૪૯} ॥ †હાધતિશ^{૫૦} †હાતાંમ,^{૫૧} હાધતિશ^{૫૨} †આઓધ-
હુપાંમ,^{૫૩} હાધતિશ^{૫૪} †ખૂયન્તાંમ^{૫૫} અષઓનાંમ,^{૫૬} વીસ્પાઓ^{૫૭}
વીસ્પનાંમ^{૫૮} દખ્યુનાંમ,^{૫૯} જવિશત્યાઓ^{૬૦} †જવિશત્યનાંમ^{૬૧}
†દખ્યુનાંમ.^{૬૨}

(૨૧) યઝતોની પુણું અશોષવાળી^{૬૩} (યઝતોમાં અહુરમઝદને
પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરીની છે-અહુગીરીની છે તે લાવનાર-ખતાવનાર) ॥
ભલી પરદુખભંજની^{૬૪} (યઝતોમાં ખહમન અને આરમખતીના પ્રભાવો
સાથની શક્તિઓ લાવનારી-ખતાવનારી) ॥ સુરી^{૬૫} (યઝતોમાં અષ અને
શેહેરવરના પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી) ॥ વૃષ્ઠિ કરનાર^{૬૬}
યઝતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી
ખતાવનારી) ॥ ફવષિઓને^{૬૭} ॥ સ્તુતીથી-સ્તોતોની ખરકતથી યાદ કરું છું,^{૬૮} ॥
દુઆ કરી મદદ માંગુ છું,^{૬૯} ॥ તેઓની યાદને મારામાં વણી લઉં છું-
અંતકરણથી યાદ કરું છું.^{૭૦} ॥ ન્માનને લગતી એટલે ધરની મધ્યની જરથોસ્તી
પણુને ચલાવતી^{૭૧} ॥ વીસને લગતી-મોહદક્ષાના એટલે ટડકાના યુનાહોના
રખડાતમાં પડેલાઓને ચલાવી જરથોસ્તીપણુ તરફ લખ જતી^{૭૨} ॥
અંતુને લગતી દુરના પ્રદેશોની એટલે યુજર્યા પછી રવાનોને સહાય
થતી^{૭૩} ॥ દખ્યુને લગતી એટલે ભલા શહેરોની જીવતાં કે યુજ-
રેલાંને જરથોસ્તીપણુના શહેરમાં દાખલ કરાવતી ભલી તાલીમો-

ફ. ૨૦ : ૬ યસે : આ શબ્દને યસ આવી પુગવું ઉપરથી વર્તમાન કદંત
તરીકે લીધેલો છે.

તરખીઆત તરફ અલાવી રહેતી^{૪૧} ॥ જરથુસ્ત્રોતેમોને લગતી એટલે
 યજ્ઞોતેને પુગીને દુન્યાનું તારણ કરતા અશો જરથુસ્ત્રના નાયબોની^{૪૦}
 (ક્રવષિને) ॥ યાદ કરી તેઓ સાથે એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૨} ॥
 હાલે હસ્તીના મુળ તરફ વધી રહેલા^{૪૩} ॥ હસ્તી ભોગવતા હયાત^{૪૮} ॥
 અશોનામને લગતા નરોની^{૪૪} (ક્રવષિઓ), ॥ ભુતકાળમાં મુકિતએ પુગી
 રહેલા^{૪૧} ॥ હાલે જીવતા હસ્તી ભોગવતા^{૪૦} ॥ અશોનામને લગતા નરોની^{૪૪}
 (ક્રવષિઓ), ॥ ભવિષ્યના કાળમાં જે મુકિત મળે તેવી બધી બુદ્ધિ
 મુકિતએ હાલે પુગી રહેલા^{૪૦} ॥ હાલે હયાત જીવતા^{૪૨} ॥ અશોનામને લગતા
 નરોની (ક્રવષિઓ), ॥ બધા^{૪૧} ॥ દેશોની^{૪૦} (જાત જાતની કળા કેસલ્યને
 લગતી) ॥ બધી કુલ^{૪૫} (ક્રવષિઓ), ॥ મિત્રાચારીનું આકર્ષણ રાખના-
 રામાંના^{૪૬} (મદ્ જોરતના રવાનોને તેમ હેઠલી દુન્યાના રવાનોનાં અશોને
 પોતાપોતા તરફ આકર્ષણમાં રાખનારામાંના) ॥ દેશોની^{૪૦} (પ્રભાવોવાળી
 સંસ્થાઓને લગતી) ॥ આકર્ષણમાં રાખનારી^{૪૮} (એ બધી ક્રવષિઓ
 સાથે) ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૨} ॥

ક્ર. ૨૧ : ૪૮ હાઇતિશ : અહ સપ્દનું વર્તમાન કૃદંત હન્ત ઉપરથી
 ૧/૧ માં છે. જે કંઈ ખરખર છે એટલે જીવે છે તે.

ક્ર. ૨૧ : ૪૯ હાતાંમ : અહ=હોવું. અહિંયા હસ્તીના થવું-
 મુકિતએ જવું એમ અર્થ છે. વર્તમાન કૃદંત ૬/૩ માં છે. હસ્તીના યતા
 રહેલાઓની એટલે મુકિતએ જઈ રહેલાઓની.

ક્ર. ૨૧ : ૫૧ આઓંઘહુધાંમ : અહ=હોવું-અહિંયા હસ્તીના
 થવું-મુકિતએ પુગવું-ના પુણ્ય ભુતકૃદંત ૬/૩ માં છે એટલે ભુતકાળમાં
 મુકિતએ પુગેલાઓ જે હમણાં હયાત છે તેઓની.

ક્ર. ૨૧ : ૫૩ યૂપ્યન્તાંમ : યૂ=હોવું-અહિંયા મુકિતના થઈ
 રહેવું-નો ભવિષ્યકૃદંત ૬/૩ માં છે એટલે ભવિષ્યમાં જે થઈ મુકિત મળી
 શકે-બઓદને લગતી મુકિત મળી શકે તેને હાલે પુગેલાઓની. હાલમાં જે મુકિત
 છે તે તો તનોમદ કાયાને ગવની કરીને રવાનમાં મળી કરવાની છે. પણ ભવિષ્યની
 મુકિત તો તેવા રવાનને પ્રુદને બઓદમાં યજ્ઞોતમાં મળી કરવાની રહે છે.

ક્ર. ૨૧ : ૫૬ એવિશત્યનામ એવિશત્ય સપ્દ ઝીશ-ઝેવિશ-ચાહવું
 ઉપરથી પ્રીત રાખનાર આકર્ષણ કરનારનો અર્થ છે. એમાં ખએત્વદથ થવા
 માટે રવાનના સીલસીલાનું એક એક તરફનું આકર્ષણ પામવાનો અર્થ છે.
 નર નારીના રવાન તરફ તેમ તેઓની હેઠલી વસ્તીના અશો જેવા કે જનવર-
 ઝાડપાન-ખનીજમાંનાં રવાનોના અશો તે નર નારીના રવાન તરફ આકર્ષણમાં
 આવે તેવી ગતી લાવનાર ક્રવષિ છે

ક્ર. ૨૧ : ૬૦ દખ્યુનાંમ દખ્યુ સપ્દ શહેરનો એટલે હોમની કળા કેસલ્ય
 મેળવવાનાં ઠામનો અર્થ બતાવે છે.

(૨૨) યાઓ^૧ અરુનમ^૧ વીહારયેન,^{૧૩} યાઓ^{૧૪} આપમ^{૧૫} વીહારયેન,^{૧૬} યાઓ^{૧૭} જામ^{૧૮} વીહારયેન,^{૧૯} યાઓ^{૨૦} ગામ^{૨૧} વીહારયેન,^{૨૨} યાઓ^{૨૩} ઔરેશ્વર^{૨૪} પુત્રે^{૨૫} વીહારયેન^{૨૬} પદતિ-
વેરેતે^{૨૭} અપર-ધરિયેતો^{૨૮} આહાતાત^{૨૯} વીહારયોત^{૩૦} બ્યાહુવ^{૩૧}
ઉર્વત્-ચયેન^{૩૨} અસ્તિત્વ^{૩૩} ગમ્યોત્તમ^{૩૪} દ્રવ્ય^{૩૫} ઉચ્ચાસ્ત્ય^{૩૬}
પદ્મયાઓસ્ત્ય^{૩૭} ક્વાક્ષસ્ત્ય^{૩૮}.

(૨૨) જે^૧ (કવપિઓ) || આસમાનને^{૧૨} || ટેકવે છે,^{૧૩} || જે^{૧૪}
(કવપિઓ) || પાણીને^{૧૫} || ટેકવે છે,^{૧૬} || જે^{૧૭} (કવપિઓ) || જમીનને^{૧૮} ||
ટેકવે છે,^{૧૯} || જે^{૨૦} (કવપિઓ) || ગવની પેદાશને^{૨૧} || ટેકવે છે,^{૨૨} ||
જે^{૨૩} (કવપિઓ) || જળુનારીઓના પેટમાં^{૨૪} || ગભરને બચ્ચાને^{૨૫} || વીહાર
દેવ તરૂથી^{૨૬} || ગેરકાયદે થતી રીતીઓથી કુદરતી કાયદાને તોડવાનાં
હોમલાના પ્રયાસથી^{૨૭} || બચેલા^{૨૮} || નહિ મરણ પામતા^{૨૯} || ટેકવે છે^{૩૦} ||
(તે બચ્ચામાં તે કવપિઓ) પસરેલી કુદરતથી^{૩૧} || હાડને^{૩૨} || આકારોને
ઐટલે માંસ-હાડ અંગના આકારોને અનાસરોની જતોને^{૩૩} || રનાયુ
આમડીને^{૩૪} || આંતરગ્રઓ^{૩૫} || પગો^{૩૬} || યોનીને લગતા બાજોને^{૩૭} ||
ધડીને ઉમાડી રહે છે.^{૩૮} ||

(૨૩) યાઓ^૧ અશ-ઔરેતો,^૨ યાઓ^૩ *ઉધારેતો,^૪
યાઓ^૫ *હુવારેતો,^૬ યાઓ^૭ *વજારેતો,^૮ યાઓ^૯ *તખમારેતો,^{૧૦}
યાઓ^{૧૧} *જઝાયારેતો,^{૧૨} યાઓ^{૧૩} જઝાયાઓ^{૧૪} વંધુહુશ્વએષુ,^{૧૫}
યાઓ^{૧૬} જઝાયાઓ^{૧૭} વરેશ્વરન્યએષુ,^{૧૮} યાઓ^{૧૯} જઝાયાઓ^{૨૦}
પેષનાહુ.^{૨૧}

(૨૩) જે^૧ (કવપિઓ) || પુરતો ટેકા આપનારી,^૨ || જે^૩ (કવપિ-
ઓ) || ઉસ્તવારીથી પાછી નહિ હટે તેમ બીની સામે ધસારો કરનારી,^૪ ||
જે^૫ (કવપિઓ) || પોતે ખુદ બ ખુદ તન કેહપ^૬ ધારણ કરી બીની સામે
ધસારો કરનારી^૭ (છે), || જે^૮ (કવપિઓ) || બાર પાડે તેવો દાખી
નાખે તેવો ધસારો-હથીઆરો સહીતનો ધસારો કરનારી^૯ (છે), || જે^{૧૦}
(કવપિઓ) || તહમતની ધસારો-કચડધાન કાઢતો ધસારો કરનારી^{૧૧}

ક્ર. ૨૩ : ૬૨-૬૪-૬૬-૬૮-૧૦૦ ઉધારેતો—હુવારેતો—વજારેતો—
તખમારેતો—જઝાયારેતો આ શબ્દોમાં એરેત શબ્દ એરે જુડું ધસવાના
વર્તમાન કદંત તરીકે આવે છે. ઉધર રીતે પાછા નહિ હટે તેમ આગળ ધસતી;
હુવ પોતે જાતે ધસતી; વજર બાર પાડે દાખી નાખે તેમ ધસતી; તખમ
જેમથી અટકાવાય નહિ તેમ ધસતી, જવ કુઆ માંગે ત્યારે ધસી આવતી.

(છે), ॥ જે^{૧૧} (ફવણિઓ) ॥ દુઆ માંગનાર લાયક નર જે ઝઘોથરૂપ છે તેની મદદે જોશથી જનારી^{૧૦} (છે), ॥ જે^૧ (ફવણિઓ) ॥ બલાષ્ટઓમાં સારે રૂંડે^૩ ॥ દુઆ માંગી બોલાવવા લાયક છે-આરાધના લાયક છે,^૨ ॥ જે^૪ (ફવણિઓ) ॥ ફતેહમંદીમાં^૧ (ફતેહની ઉજવણીમાં) ॥ આરાધના લાયક^૫ (છે), ॥ જે^૭ (ફવણિઓ) ॥ (ફશો-ગદને માટે થતી) લડાઈમાં^૬ ॥ આરાધના લાયક^૮ (છે) ॥

(૨૪) યાઓ^{૧૦} દાઘીશ^{૧૧} વૈરેશ્વર^{૧૨} જ્વલયન્તે^{૧૩} દાઘીશ^{૧૪} આયર્ત્તમ^{૧૫} ત્ર્યકુષે,^{૧૬} દાઘીશ^{૧૭} બન્તાઈ^{૧૮} દ્વવતાત્તમ,^{૧૯} દાઘીશ^{૨૦} અઘ્ઘાઈ^{૨૧} વૌહુ^{૨૨} ખરેનો,^{૨૩} ચો^{૨૪} હીશ^{૨૫} યજ્ઞનો^{૨૬} કુખ્ખન્વાનો^{૨૭} જ્વલયેધતિ^{૨૮} ખરો-જઘોથો^{૨૯} અપવ.^{૩૦}

(૨૪) જે^{૧૦} (ફવણિઓ) ॥ દુઆ કરીને મદદ માટે બોલાવનાર માટે^{૧૩} ॥ ફતેહ^{૧૨} ॥ આપનારી^{૧૧} ॥ સુક્ષ્મ રીતની ગોફન=ચક્રને હવસોને તાબે કરવા માટે અને સ્થુળ રીતના ગોફન-ચક્ર દુશ્મને મારવા માટે ફેરવનારને-તેણીઓ તરફ શ્રેષ્ઠ રાખવાની કાળજી કરનારને, અને સ્થુળ કે સુક્ષ્મ રીતના ચક્ર ફેરવતી વખતે ફવણિને આરાધનાર ચાહનારને^{૧૬} ॥ મુરાર-ફાયદો-હાસેલે મનઘર્ષ^{૧૫} ॥ પુર્ણ કરનારી^{૧૪} ॥ આજ્ઞારી માણસને^{૧૮} (તન-મન-રૂપાને લગતી ખીમારીથી પીડાતા માણસને) ॥ તનની મજબુતાઈ^{૧૮} (ગવહોમંદ હાલત) ॥ આપનારી^{૧૭} (રહે છે); ॥ જે કોષ^{૧૪} ॥ તેણીઓને ફવણિઓને^{૨૫} ॥ આરાધનાર-સાથે એકતાન થનાર^{૨૬} ॥ ખુશનુદ કરનાર^{૨૭} ॥ લડી ભેટ લઈ જનાર^{૨૮} ॥ અશો^{૨૦} (હોઈ) ॥ દુઆ માગીને ઝઘોથરૂપ થઈ એટલે પોતામાં સત્ય વસાવીને બોલાવે છે^{૨૯} ॥ તેને માટે^{૨૧} (ફવણિઓ) ॥ પરદુખખંજનની ગતીવાળુ તેવી ગતી ઉભી કરાવે તેવા^{૨૨} ॥ ખરેનો-આશીશો^{૨૩} ॥ આપનારી (રહે છે).^{૨૦} ॥

ફ. ૨૪: ૧૬ ચકુષે: ચકુ=ગોફન-ચક્ર જે લડાઈમાં ફેરવાતા હતા તે. ચક્રવંધહ એટલે 'કા' ચાહતુ ઉપરથી ચાહનાર જેવું ૪/૧ આકાર તે ચકુષે છે; ચક્રને અસલના જમાનામાં ફેરવીને દેવાને મહાત કરતા હતા. આ ચક્રને રામબાણુ ફેરવવા માટે ફવણિની મદદ જોઈએ છીએ. જે કોષ મીનો ઇશકમાં હોય તે પોતાના હવસોને પોતાના મીનોઈ ઇશકના ચક્રથી ફેરવી હવસો સામે લડવા કરે છે અને લડતી વખતે ફરોહરોની મદદ માંગે છે તે તેઓને મળે છે. એમ ચકુષેમાં હવસો સામે ચક્ર ફેરવીને ફવણિના ઇશકમાં રહેનાર ફવણિને ચાહનાર માટેનો અર્થ છે.

(૨૫) યાઝ્મો^{૩૧} અવદ^{૩૨} પર^{૩૩} †ક્રઝ્મોઘરિસિશ્તાઝ્મો,^{૩૪}
યથ્ર^{૩૫} નરો^{૩૬} અષવનો^{૩૭} અર્ષમ^{૩૮} હૃન્તિ^{૩૯} જરજદાતમ,^{૪૦}
યથ્રય^{૪૧} †મજિશ્તાઝ્મો^{૪૨} ફરતાઝ્મો,^{૪૩} યથ્રય^{૪૪} ફનૂતો^{૪૫} અષવ^{૪૬}
યથ્રય^{૪૭} અભિશ્તો^{૪૮} અષવ,^{૪૯}

(૨૫) જ્યાં જે તરફ જે દશાઝ્મો^{૩૫} ‖ અશો^{૩૭} ‖ નરો^{૩૬} ‖ .
અષને-અશોધને^{૩૮} ‖ દીલોગ્નન અર્પણ કરનાર ગ્નન સદેકે કરનાર^{૪૦} ‖
હોય છે^{૩૯} ‖ તે તરફ^{૪૧} ‖ ઉંચી બુન્યાદના નરો મોટા નરો-પરદુખભંજનના
નીચમે કામ કરનારા નરોમાંના એક નરો^{૪૨} ‖ દીન ઉપર ફેદા પુણ્ય એતેકાદ
રાખનાર^{૪૩} (હોય છે) ‖ તે તરફ^{૪૪} ‖ અશો નર^{૪૫} ‖ ખુશનુદ થયલો^{૪૬} ‖
કંઠથી નડતલ ભોગવ્યા વગરના રહે છે^{૪૭} ‖ તે તરફ^{૪૮} ‖ તેણીઝ્મો^{૪૯}
(ક્રવષિઝ્મો) ‖ પુણ્ય રીતે તેઝ્મોની ખાહેશ મુજબ હરહંમેશ^{૫૦} ‖ ઉરવીસ
કરવા માટે કંઠથી મુશ્કેલીને ફતેહમાં આસાનીમાં ફેરવવા માટે જલદીથી
પુગનારી^{૫૧} (થઈ રહે છે). ‖

અહિંયા નોંધવું કે પહેલા અશાઉનામ ક્રવષિને એટલે યઝ્તોની
ક્રવષિને યાદ કરીને પછી તે યઝ્તોની ક્રવષિની તુફલમાં કામ કરતી
અશોનામની એટલે મોટા અશવનોની જીવતા તેમ જુજરેલાની ક્રવષિને
યાદ કીધી છે. પહેલા ફકરામાંથી દાદાર જે ક્રવષિની રતુતી ગાય છે તે
ક્રવષિઝ્મો અલબત્ત અશાઉનામની છે. પણ જ્યાંથી અશાઉનામની
ક્રવષિ હોય ત્યાં તેઝ્મોની સાથેજ અશોનામની ક્રવષિના તબક્કામાંના બે
મરતબાઝ્મોની ક્રવષિઝ્મો જેઝ્મો નખાનજદીશ્તનાંમ અને પઝ્મોઘર્થે-
ફઝ્મોષનાંમની ક્રવષિઝ્મો તરીકે ઝોળખાય છે જે બધીઝ્મો આઠ આઠ
દરજગમાં રહે છે તેઝ્મો બધીઝ્મો અને ત્રીજા અશોનામના મરતબાના
ખાલી પહેલા પાંચ દરજગઝ્મોની ક્રવષિઝ્મોથી સાથેજ રહે છે કેમકે
અશોનામના તબક્કાના આ ત્રણ મરતબાના નરો ખાલી છેલ્લા ત્રીજા
અશોનામના મરતબાના છેલ્લા ચાર દરજગના અપવાદ સીવાય-બધા નરો
અશવનો રહે છે જેઝ્મો કુદરતના હમકાર રહે છે જેઝ્મોના રૂવાન બઝોદ
ક્રવષિઝ્મો જીવતી જાંઘીમાં ‘હુમ’ થતા રહે છે માટે તેઝ્મો બધા કુદરતની
ગવના અનુયાયીઝ્મો રહે છે. દુન્યવી માણસો-સંસાર વહેવારના માણસ
જેઝ્મો થોડા કે ઘણા ગુનાહગાર રહે છે જેઝ્મો અશોનામના મુળ

ફ. ૨૫ : ૩૪ ક્રઝ્મોઘરિસિશ્તાઝ્મો = †+ઉરવીસ ઉપરથી નારી
૧/૩ માં છે. ઉરવીસ એટલે કાંઈથી છેડા ઉપરથી પાછા ફરવું-કંઠથી મુશ્કેલીને
છેડા લાવી આસાનીને ટેકા લેવા.

ફ. ૨૫ : ૪૨ મજિશ્તાઝ્મો = મજિશ્ત શબ્દમાં બહોળાપણના વધારાને
અર્થ છે એટલે જે નરો કે જેઝ્મોના રૂવાનોમાં તેઝ્મોને લગતા હેઠલી દુન્યાના
રૂવાનના અશો વધુ ઘણા ઉમેરાયા હોય અને એમ તે નરોના રૂવાનોની રચ
વધીને ઉઝૂને ઉધીમાં આવવા કાબેલની હોય એટલે રૂવાનની ખુબ થઈ શકે તેવું
હોય તેવા નરો. આવા નરો આગ્રવનના હોય અને મોટા અરબાઝ્મોના હોય.

તબકકામાંના ત્રણ મરતબાઓમાંના છેલ્લા અશોનામ તરીકેજ ઓળખાતા મરતબાના નવ દરજ્જાઓમાંના હેઠળા ત્રણ દરજ્જાના રહે છે તેવા માનવીઓની ક્વવિઓ અશાઉનામ સાથે જોડાઈ શકતી નથી કેમકે તેણીઓને તો તે યુનાહુગારોના યજ્ઞત વસેલા કેહપ-ઉસ્તાન-તેવીશી અને પન્જે-ઝરવેકશે-ખાતેનની સાથે રહેતી ગવની પાસબાની કરવી પડે છે માટે તે ક્વવિઓ માનવીઓની વ્યક્તિઓ સાથેજ બંધાયેલી નહીં છુટી પડે તેવી રહેલી છે. એમ ત્યારે પહેલા અષાઉનાંમ ક્વવિને યાદ કરીનેજ પછી અશોનામ ક્વવિ જે આઝાદ અષવનોની હોય તેઓને યાદ કરે છે. પહેલા કરદામાંના પહેલા પેરામાં સ્થિતમ યત અષઓનાંમ ક્વવિ કરીને કાંગાજીની કેતાબમાં છાપેલું છે તેમાં અષાઉનાંમ ક્વવિ જોષએ જીના માનુસ્ક્રિતમાં એમ છે. પણ આ અષાઉનાંમની સાથે ઉપર કહયું છે તેમ અશઓનાંમની ક્વવિ હુમ થયેલીજ રહે છે અને જ્યાં જે જે ઠેકાણે જે જેનું એટલે અશાઉનામ કે અશોનામનું કામ હોય ત્યાં તે તે ઠેકાણે તેઓ આવી શકે છે. પહેલા કરદામાં એકથી ૧૪ ફકરાઓમાં અશાઉનાંમ ક્વવિનું મુળ કામ રહે છે જ્યારે પંદરથી અઠાર ફકરામાં તે અશાઉનાંમની સાથની અશોનાંમની ક્વવિ જે તે જજીનારીઓ કે અનજીમનમાં બેસનારના કે કીયામાં મદદ માંગનાર નરોના રવાનો સાથે વર્ણનો વેરેનનો-સીલસીલો રાખતી આઝાદ નરોની ક્વવિઓ હોય છે તેઓ બાવ બજવે છે. પણ તેઓ અશાઉનાંમની તુફેલમાંજ સંગઠનમાં રહીનેજ તે બાવ બજવે છે. બીજા કરદામાં પહેલા અશાઉનાંમને યાદ કીધી છે. પછી અશોનાંમની કીરતી માં છે કેમકે ત્યાં કહેલું જે કામ છે તેમાં અશોનાંમ પેલી અશાઉનાંમની તુફેલ હેઠળ કામ કરે છે. અહિંયા બીજા કરદામાં આરમાનને ટેકવનાર તરીકેબી અશોનાંમને લીધેલી છે કેમકે આ અશોનાંમ ક્વવિનામનાં તબકકામાંની નખા-નજદિશ્ત અને પઓઘથો-તકેષ મરતબાની ક્વવિઓ આઝાદ હોવે તેઓ અશાઉનાંમ ક્વવિનામના સંગઠનની સાથેજ રહે છે-એમ ત્યારે જ્યાંબી અશાઉનાંમ ક્વવિનો ભેદ આવે ત્યાં સાથે સાથ અશોનાંમનો ધણો કે થોડો ભેદ આવે છે કેમકે તે યજ્ઞતોને તે અશવનો સાથે રાદ પેવંદ છે અને તે અશવનો યજ્ઞતોના કુદરતના હમકાર છે તેમ અનુ-યાયીઓ છે.

(કરદો ૩ જો) (૨૬) અષાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂશઓ^૩ રૅપ્નતાઓ^૪ ક્વવથો^૫ યજ્ઞમધે^૬ યાઓ^૭ અઓજિશ્તાઓ^૮ *વજ્ઞન્તાંમ^૯, *રૅનજિશ્તાઓ^{૧૦} *ક્વજ્ઞન્તાંમ^{૧૧}, *અક્કવસ્તેમાઓ^{૧૨}

*અપ-સ્રયમ્નામં,^{૧૩} અનવરૂશતવસ્તંમાઓ^{૧૪} *ક્રસ્તિયન્નનામં,^{૧૫}
અપધરિ-વસ્તંમાઓ^{૧૬} *સ્નધથિષામ્ય^{૧૭} *વરૂથનામ્ય;^{૧૮} યાઓ^{૧૯}
અક્રઓઉર્વિસ્વત્^{૨૦} કુરંનવધન્તિ^{૨૧} તાઓ *ધરૂમ્^{૨૨} યહુમ્ય^{૨૩}
જસંન્તિ.^{૨૪}

(૨૬) યજ્ઞતોની પુર્ણ અશોષવાળી^૧ (યજ્ઞતોમાં અહુરમજ્ઞદના .
પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરી-અહુગીરીની છે તે લાવનાર-ખતાવનાર), ||
બલી પરદુખભંજની^૨ (યજ્ઞતોમાં બદમન અને આરમઘતીના પ્રભાવો
સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || સુરી^૩ (યજ્ઞતોમાં અપ અને
શહેરેવરના પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનાર-ખતાવનાર), || વૃદ્ધિ કરનારી^૪
(યજ્ઞતોમાં ખેરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનાર-
ખતાવનાર) || ક્રવષિઓ સાથે^૫ || એકતાન થઇએ છીએ;^૬ || જેણીઓ^૭ ||
ગાડી ચલાવનારાઓમાં-રથ હંકારનારાઓમાંના^૮ (બધાઓમાં) || ઘણીજ
ઔરેમંદ-તે ગાડીએ લાગેલા અઓજની કુદરતના ધોડાઓને ઘણીજ ઉત્તમ
પ્રબળ રીતે ચલાવનારીઓ,^૯ || ગાડીમાં ખેસીને ખેંચાઇ જનારાઓમાં-
જાતજાતના કર્મબંધનની ગાડીમાં ખેસીને ખેંચાઇ જતા રહેલાઓમાં-ધાયણ
થયલા ખીમાર થયલા લાચાર થયલાઓ તરફ પગ ચાલીને-ગાડીમાં
ખેસીને ખેંચાઇ જનારાઓમાંના^{૧૦} (બધાઓમાં) || ઘણીજ ચપળ પુગી
વળનારી ચંચળ^{૧૧} (ઉપાય કરનારી), || ખાજી સમાલનારા સમયસુચકતા
વાપરનારામાંના-એક હાલતમાંથી ખીજી પરીસ્થિતિમાં જવે થતી ગેર-
ખંદોબરતીની ધમાલમાં રોકાયલામાંના^{૧૨} (બધાઓમાં) || નહી ગુંચવાઇ
જનારીઓ-એકદીલીથી પુર્ણ સંપત્તીથી સમય તપાસી લેનારીઓ,^{૧૩} || ખાંધ
આપનારાઓમાંના^{૧૪} (બધાઓમાં) || ઘણીજ ખમાઉ ભારખમ^{૧૫} || હથીઆર
રાખનારામાંના^{૧૬} (શરીરરૂપી હથીઆર યા મારવાના હથીઆર રાખનારા-
ઓમાંના) || બચાવરૂપ હથીઆર રાખનારાઓમાંના^{૧૭} (નીરંગનો બચાવ
યા હથીઆરનો બચાવ રાખનાઓમાંના) || અજીત^{૧૮} || જેણીઓ^{૧૯} (ક્રવ-
ષિઓ) || જે^{૨૦} (જગ્યા)માં જ્યાંગી || જાય છે^{૨૧} (ત્યાં) || સુખાકારી
મીનોષ દરેરતી સુખ-શાંતી નચીંતાઇ^{૨૨} || નહિ ઉતરતી નહિ-પાછી જતી^{૨૩} ||
કરે છે એટલે એક સરખી પતમાંનની રાખે છે. ||

ફ. ૨૬ : ૬ વજેન્તામઃ : વજ=ગતી આપવી-આગળ વધુ રથ ચલાવવું ઉપરથી
વર્તમાન કદંત ૬/૩. ગાડી અને ગાડીને ચલાવવું એટલે ગાડીને પોતે હાંકવી એક
જાતનો અધીકાર બતાવે છે. જગતને ગાડીરૂપનું લીધેલું છે. કુદરતના અનેક કેહપોં

(કુટનોટ ચાહ).

(૨૭) તાઓ^{૧૫} વંધુહીશ,^{૧૬} તાઓ^{૧૭} વહિરતાઓ^{૧૮} યજ્ઞ-
મધદે,^{૧૯} યાઓ^{૨૦} અપાઉનાંમ^{૨૧} વંધુહીશ^{૨૨} સૂરાઓ^{૨૩} રૂપંતાઓ^{૨૪}

(પાને ૩૩ ની કુટનોટ ચાલુ).

જગતની ગાડીને ચલાવી રહે છે-ધના અને તેની સાથની કાળી કુદરતની પાસેથી આ જગતની ગાડીને ચલાવવાની લગામ છે-માનવ પોતે ખુદથી ગાડીમાં બેસીને ગાડીને પોતે હાંકીને પોતાનો વઈભવ પોતાના પઈસાટકા માન મરતબાનો વઈભવ સત્તા બતાવે છે. એમ સૃષ્ટીમાં જે કંઈ વઈભવ થાય છે-સત્તા ચાલે છે તે બધાઓજ તે ગાડીને સદમાર્ગે લઈ જઈ શકતા નથી તેઓની ગાડી કદી ઠંધી વળી ભાંગી જાય છે. પણ જેઓના નસીબમાં જગતની ગાડીને ભલા પથ રાસત પથ હપર લઈ જવાનું છે તે બધાઓની પાછળ ખેરદ તરીકે ક્રવષિઓજ રહે છે. એમ જગતમાં જે કંઈ ભલો વઈભવ-ભલ્લી સત્તા ચાલે છે તે બધામાં ડહાપણ તરીકે ક્રવષિજ છે માટે કહે છે કે ગાડીને હાંકનારાઓમાં તેણી મહા ભેરાવર છે. મજદદાતના વઈભવની કે અહુરદાતના વઈભવની ગાડીને અને તે ગાડીને લાગેલા ઘોડાઓને હાંકનારાઓમાં-ચક્ષતેા અપવનોમાં ક્રવષિનુંજ ડહાપણ છે માટે તે હાંકનારાઓમાં ક્રવષિને હત્તમ ગણી છે. કુદરતમાં સૃષ્ટીની ગાડી અનેકા હાંકે છે. આ બધાઓને તે ગાડીને ખરે રસ્તે હાંકતા શીખવનાર ક્રવષિ છે માટે તેણી હાંકનાર તરીકે બધામાં અઓજની કુદરતવાળી શ્રેષ્ઠ ગણાય છે.

ક. ૨૬ : ૧૧ ક્રવજ્ઞેનાંમ : ક્રવજ્ઞ=તબીબી મદદ માટે દોડવું ગાડીમાં બેસી હાંકાઈ જવું હપરથી વર્તમાન કુદંત ૬/૩. ગાડીમાં બેસીને હાંકાઈ જવું એટલે ભતભતના કેશાશો ભોગવટાઓ કરવા.

ક. ૨૬ : ૧૨ અક્રકવસ્તેમાઓ : આ શબ્દમાં અ-ક્રકવ આકારો છે ક્રકવ તકરાર મતમાં જુદા પડવું-અ:=નહિ, મતમાં જુદા નહિ પડનાર પુણું સંમતી એક દીલીથી સમય જોનારા. એના ભેદ વીધે જુઓ ક્રવધીની ફીલસુફી.

ક. ૨૬ : ૧૩ અપ-ત્વેયમનનાંમ : સ્ત્રિ=આધાર લેવો-હડવું-ખાજ સમાવવી હપરથી વર્તમાન કુદંત ૬/૩. એના ભેદ વીધે જુઓ ક્રવધીની ફીલસુફી.

ક. ૨૬ : ૧૪ ક્રત્વિચ્ચમનનાંમ : ક્રત્વિચ્ચ=ખાંધ મારવી હપરથી વર્તમાન કુદંત ૬/૩.

ક. ૨૬ : ૧૭ રેનધથિષાંચ્ચમાં મારવાના હથીઆર રાખવાનો અર્થ છે એટલે શરીરરૂપ હથીઆર કે મારવાનું હથીઆર જે દુજને મારે, ધુરાને મારીને સીધું કરે તેનો અર્થ છે, અને વરેથનાંચ્ચમાં ખચાવરૂપ હથીઆર જે નીરંગ કે ઢાલનું હોય તેનો અર્થ છે.

ક. ૨૬ : ૧૮ વરેથનાંચ્ચ=વરેથ ખચાવ હથીઆરરૂપ ઢાલ.

ક્રવષધો.^{૩૫} તાઓ^{૩૬} જી^{૩૭} સ્તરૈતઓપુ^{૩૮} ખરૈરમોહુ^{૩૯} તાઓ
જઓયાઓ,^{૪૦} તાઓ^{૪૧} વૈરથધન્યઓપુ,^{૪૨} તાઓ^{૪૩} પેષનાહુ,^{૪૪}
તાઓ^{૪૫} ધહ^{૪૬} યત્^{૪૭} નરો^{૪૮} તખમ^{૪૯} પૈરૈતંતે^{૫૦} વૈરથધન્યઓપુ.^{૫૧}

(૨૭) યઝતોની પુણ્ય^૧ અશોષવાળી^૨ (યઝતોમાં અહુરાની અહુ-
ગીરી-રતુગીરીનો પ્રભાવ લાવનારી), || બલી-પરદુખભંજની^૩ (યઝતોમાં
બહમન આરમધતીના પ્રભાવની શક્તિ લાવનારી-અતાવનારી), || સુરી^૪
(યઝતોમાં અષ અને શહેરૈવરના પ્રભાવની શક્તિ લાવનારી-અતાવનારી), ||
વૃષ્ઠિ કરનારી^૫ (યઝતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવની શક્તિ
લાવનારી) || ક્રવષિઓ^૬ || જોઓ^૭ || બલી પરદુખભંજની^૮ ||
બલાષનું કામ કરનારામાં ઉત્તમ^૯ (છે) || તેઓ સાથે^{૧૦-૧૧} || એકતાન
થઇએ છીએ.^{૧૨} || તેઓ^{૧૩} || ખરેખર^{૧૪} || પાંચરેલી^{૧૫} || અરસમમાં^{૧૬}
(યઝનેમાં) || આરાધના લાયક^{૧૭} (છે); || તેઓ^{૧૮} || ક્તેહોમાં^{૧૯} ||
તેઓ^{૨૦} || લડાઇઓમાં^{૨૧} || આરાધના લાયક છે;^{૨૨} || જોરાવર^{૨૩} || નરો^{૨૪} ||
ક્તેહ માટે^{૨૫} || જ્યાં^{૨૬} || લડાઈ કરે છે^{૨૭} || તે જગાએ^{૨૮} || તેઓ^{૨૯} ||
આરાધના લાયક^{૩૦} (છે). ||

(૨૮) તાઓ^૧ મજદાઓ^૨ જાઅયત્^૩ અવંધહે,^૪ અવંધ-
હેય^૫ અખો^૬ વીદિદાર^૭ અપસ્ય^૮ જમસ્ય^૯ ઉર્વરયાઓસ્ય.^{૧૦}
યત્^{૧૧} સ્પૈન્તો મધન્યુશ^{૧૨} વીદારયત્^{૧૩} અરમનમ^{૧૪} યત્ આપ્મ^{૧૫}
યત્ જમ^{૧૬} યત્ ગાંમ^{૧૭} યત્ ઉર્વરાંમ,^{૧૮} યત્ અરૈથિધ્વ^{૧૯} પુથ્રે^{૨૦}
વીદારયત્^{૨૧} પછતિ-વૈરતે^{૨૨} અપર-ધરિથ્ય-તો,^{૨૩} આદાતાત્^{૨૪}
વીદારઓત્.^{૨૫} વ્યાહુવ^{૨૬} ઉર્વત્-ચયત્^{૨૭} અસ્તિચ^{૨૮} ગઓનચ^{૨૯}
દ્રવહચ^{૩૦} ઉરૈથ્યાંસ્ય^{૩૧} પધૃયાઓસ્ય,^{૩૨} ક્રવાખપચ્ય.^{૩૩}

(૨૮) તેણીઓને-ક્રવષિઓને^૧ || મજદાએ^૨ || મહદ માટે^૩ ||
ખોલાવી^૪ || આ^૫ || આસમાનની^૬ || પાણીઓની^૭ || જમીનની^૮ ||
કરવરોની^૯ || મહદ માટે^{૧૦} || ખોલાવી^{૧૧} || (અને એમ તે બધાને
મજદાએ) || ટકાવી રાખ્યા હતા^{૧૨} || અને એમ તે^{૧૩} || વૃદ્ધિ કરતો
મીનો^{૧૪} || આસમાનને^{૧૫} || એમ પાણીને^{૧૬} || એમ જમીનને^{૧૭} || એમ
ગોસપંદોને^{૧૮} || કરવરોને^{૧૯} || ટેકવી રાખે છે.^{૨૦} || એમ માતાઓમાં^{૨૧} ||
ગર્ભને બચ્ચાને^{૨૨} || કાપદાને નહિ માનનાર દેવ વીદાતુ તરફથી^{૨૩} ||
થતા હુમલાથી^{૨૪} || બચેલા^{૨૫} || નહિ મરણ પામતાં^{૨૬} (તે બચ્ચાને) ||
ટકાવી રાખે છે^{૨૭} || (તે બચ્ચામાં) પ્રસરેલી કુદરત મારફતે^{૨૮} ||
હાડકાને^{૨૯} || બધા અંગો વીગેરેનાં ઘાટોને^{૩૦} || સ્નાયુને^{૩૧} || આંતરડાને^{૩૨} ||
પગને^{૩૩} || ચોનીના બાગને^{૩૪} || બનાવી રહે છે.^{૩૫} ||

(૨૯) વીદારયત્^{૧૫} રપેન્તો મધ્નયુશ,^{૧૬} યાઓ^{૧૭} અમવધ-
તીશ^{૧૮} તુપ્નિષાદો^{૧૯} હુદોધધીશ,^{૨૦} વૅરજિ-ચમનો^{૨૧} સ્ત્રઝોધધીશ^{૨૨}
દરૅધો-રાંરોમનો,^{૨૩} યાઓ^{૨૪} ઝરૅજધતીશ^{૨૫} *ઝરૅજયાસ્તાઓ,^{૨૬}
યાઓ^{૨૭} હુયઝ્ઝોનાઓ^{૨૮} પૅરથુ-યઝ્ઝોનાઓ,^{૨૯} *રવો-ઋઝ્ઝોધમનો^{૩૦}
• દસથવધતીશ^{૩૧} ઋઝ્ઝૂતાઓ^{૩૨} *ઉપ-દારયેન્^{૩૩} અસ્મન્મ.^{૩૪}

(૨૯) રપેન્તો વૃદ્ધિ કરનાર મીનો^{૧૫} ॥ આસ્માનને^{૧૬} ॥ ટેકવી
રાખે છે.^{૧૭} ॥ જોણીઓ ઋવધિઓ^{૧૮} ॥ હિમ્મતવાળી^{૧૯} ॥ ખાતર જમે
રાખતી શાંતીને રાખી રહેલી-શાંત રીતે રહેનારી^{૨૦} (કંધળી ગભરાટ કે
અકળાટ કે ખીહકદારની) ॥ અહૂના જેવી બલી નેક નજર રાખનારી-
આખરનું બહુ જોય તેવી આંખવાળી^{૨૧} ॥ કામ કરતી આંખવાળી-
સૂઠીના પડેપડમાંની રજેરજની આકેઅતને તે રજ માટેના કામ
કરતા કરતા જોઈ રહેતી આંખવાળી^{૨૨} (વીરપ-આગાહ) ॥ અહૂની
નસીહતો સાંભળનાર-સૂઠીની રજેરજના નાદોને સાંભળનારી^{૨૩} (વીરપ-
આગાહ) ॥ લાંબા કાળ લગીની રામેશની દોસ્ત-દુશ્મનોને આપનારી છે^{૨૪}
(કંધળી દુખ સંતાપ વગરની છે) ॥ જોણીઓ^{૨૫} ॥ ઉંચ ગતીની ઉંચાઈએ
ચઢેલી^{૨૬} ॥ ખુલ્લું અને તેટલા માટે ઋશો-ગદ^{૨૭} કરતા કમ્મર બાંધેલી^{૨૮} ॥
જોણીઓ^{૨૯} ॥ અહૂ સાથે મળેલી, રાદ પેવંદ બહુ બંધન રાખનારી કરા-
વનારી^{૩૦} ॥ વધુ બંધન-વધુ રાદ પેવંદ જગતમાં થાય અહૂનો મેલાપ
જગતને થાય તેમ કરાવનારી^{૩૧} ॥ દુખને તોડીને ખુશાળીનો દમ લેનારી
લેવાડનારી-ખુશાળીબરેલી શ્રમ લેનારી-ખુશાળી માટે શ્રમ લેનારી-શ્રમમાં
ખુશાળી પામતી અને આપતી^{૩૨} ॥ સુખાકારી કરનારી^{૩૩} ॥ નામના-કીર-
તીવાળી^{૩૪} (છે તેણીઓ) ॥ તે અસ્મને^{૩૫} ॥ ઉપગુરૂ તરીકે ટેકવે છે એટલે
રપેનામીનને તે અસ્મને ટેકવવાના કામમાં ગુરૂ તરીકે થઈ રહે છે.^{૩૬} ॥

ફ. ૨૯ : ૬૬ ઝરૅજયાસ્તાઓ = ઝરૅજિ-યાસ્ત; ઝરૅજિ ખુલ્લું
થવા માટે યાસ્ત કમ્મર બાંધેલી; યાસ્ત શબ્દ યાઝ્ઝોધહ-યાહ પહેરવું-
વીતાળવું ઉપરથી ભુત કૃદંત ૧/૧ માં છે.

ફ. ૨૯ : ૧૦૦ રવો ઋઝ્ઝોધમનો : રવો-રવંધહ ખુશાલી; ઋઝ્ઝોધમન
એટલે ઘોડાના કુકારા મહેનત-દોડ-ખુશાલી માટે મહેનત કરનાર.

ફ. ૨૯ : ૩ ઉપ-દારયેન = બધેબધથી ટેકવે છે. ઉપ શબ્દ નીચે ઉપર
બધેબધથી એમ અર્થ દેખાડે છે. સંસ્કૃત શબ્દ ‘ઉપગુરૂ’માં ઉપનો અર્થ મદદ
કરવાનો એટલે ગુરૂ તરીકેનો છે તે અર્થ અહિંયાં અર્થસુચક છે. (કાંગાહ).

(કરદો ૪ થો) (૩૦) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩
રપેન્તાઓ^૪ ક્રવષયો^૫ યજ્ઞમધદે^૬ હુશ-હુખમનો^૭ *હુવરજનાઓ^૮
દરેદ્યએધળ્યો^૯ હુખદ્યએધળ્યો^{૧૦} ઉપ-પિતેએ^{૧૧} વહિશતાઓ^{૧૨}
અનાજરતાઓ^{૧૩} અએધળ્યો^{૧૪} નરેળ્યો^{૧૫} વંધુહીશ^{૧૬} થોધ^{૧૭}
વો^{૧૮} વંધુહુશ^{૧૯} ગુક્રાઓ^{૨૦} દૂરએસૂકાઓ^{૨૧} બએષજ્યાઓ^{૨૨}
ક્રમૂતાઓ^{૨૩} વનત-પેષનાઓ^{૨૪} નોધત^{૨૫} પઉર્વાઓ^{૨૬}
આજ્ઞરયન્તે.^{૨૭}

(કરદો ૪ થો) (૩૦) યજ્ઞતોની પુણ્ય^૧ અશોષવાળી^૨ (યજ્ઞતોને
અહુરમજ્દની રતુગીરી અહુગીરી અપાવનારી), || બલી પરદુખબંજની^૩
(યજ્ઞતોને બહુમન અને આરમઘતીના પ્રભાવોની શક્તિએ અપાવનારી), ||
સૂરી^૪ (યજ્ઞતોને શહેરેવર અને અપના પ્રભાવોની શક્તિ અપાવનારી), ||
વૃદ્ધિ કરનારી^૫ (યજ્ઞતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવોની શક્તિ
અપાવનારી) || ક્રવષિ^૬ || સાથે એકતાન થઇએ છીએ^૭ (જેઓ) ||
લાંબા કાળને માટે^૮ (તન-પસીન જે લાંબે કાળે થાય છે તેને માટે) ||
દોસ્તી ઉભી કરવા માટે^૯ (તન-પસીન કરાવી અપાવવા માટે) || બજાઇ
થવા માટેનો-બલો ફાયદો થવા માટેનો એટલે કંઈ આશા કે ફાયદા વગર
સામા બલાનું કામ પાર પાડે તેવો સંબંધ દોસ્તી કરનારી^{૧૦} || તેવું બહુ
રોશન ગતીનું થવા માટે^{૧૧} (તનપસીન થવા માટે) કામ કરી રહેનારી ||
આ^{૧૨} (એટલે જગતમાં જન્મીને પાર પાડવા ધારેલા) || નરોથી^{૧૩} (તે નરોના
તનપસીન પુગાડવા માટેનું કામ કરવાથી) || રનજુર નહી થયલી^{૧૪} (પાછી
પાણી નહી કરે તેવી અને તેટલા માટે) || માથા ઉપર પાસખાન તરીકે
રહેવામાં^{૧૫} || સઉથી સરસ રીતે કામ કરી રહેનારી^{૧૬} (હોય છે. પણ જે
માનવ બલો હોય-દીનદાર હોય તો તેવા બધા) || તમારામાંના^{૧૭} ||
જેઓ^{૧૮} || બલા^{૧૯} (ખુદશા આઝાદ દીવના છે તેઓ માટે) || બલી^{૨૦}
(બહુમનની ગતી જલદી અપાવે તેવી છે), || કુદરતના છુપામાં છુપા
ઉંડામાં ઉંડા બેદોવાળી^{૨૧} (ખુદ મજદા અને યજ્ઞતોના ડહાપણ તરીકેની
માટે તેઓ આગળથી ગુપ્ત અને ઉંડો ભેદ ઉભો કરે તેવી) || આખા
થવએથના કાળની રજેરજમાં જોનારી^{૨૨} || દરોસ્તી^{૨૩} (તન-મન-રવાનને
દરેકને) આપનારી || વખાણુપાત્રની-વખાણુ પામેલી^{૨૪} || લડાઇમાં ફતેહ
અપાવનારી^{૨૫} (કર્મબંધનની સંસારની લડાઇ કે જગત-રચનાની રપેના

ફ. ૩૦ : ૮ હુવરજનાઓ આ શબ્દ હુવરજાન-વરેજનો અનેલો છે
એટલે સાચું કરતો; કુદંત વિશેષણ છે.

ધનાની લગાઇમાં ધનસાદને ચલાવનારી) ॥ સપ્પર પહેલેથી^{૧૧} (સૃષ્ટી-
રચનાના પહેલેથી તે છેક કૃષો-ગદના છેડા લગીમાં કારણ મધ્યા વગર
ગેરધનસાદથી) ॥ તેઓ દુખ દેતી^{૧૦} ॥ નથી.^{૧૫} ॥

(કરદો પ મો) (૩૧) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩
રપેન્તાઓ^૪ ક્રવધયો^૫ યજ્ઞમધદે,^૬ ઉદ્ધ-જઓપાઓ^૭ નિખ્યંખ્યો,^૮
ઉપધરિ-કધચ્યાઓ^૯ સેવિરતાઓ,^{૧૦} યાઓ^{૧૧} ઉપધરિ^{૧૨} *હુમરેનાદ^{૧૩}
અઉવંથનાંમ^{૧૪} નિખ્યંતાંમ^{૧૫} ઉદ્ધાઓ^{૧૬} બાજૂશ^{૧૭} સિચ્ચંચેઇનિ.^{૧૮}

(કરદો પ મો) (૩૧) યજ્ઞતોની^૧ પુણ્ય^૨ અશોષવાળી^૩ (યજ્ઞતોને
અહુરમઝદની રતુગીરી અહુગીરી અપાવનારી) ॥ બતી પરદુખબંજની^૪
(યજ્ઞતોને ગહમન અને આરમછતીના પ્રભાવોની શક્તિ અપાવનારી) ॥
સુરી^૫ (યજ્ઞતોને શહેરેવર અને અષના પ્રભાવોની શક્તિ અપાવનારી) ॥
વૃધિ કરનારી^૬ (યજ્ઞતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવોની શક્તિ
અપાવનારી) ॥ ક્રવધિ^૭ ॥ સાથે એકતાન થઇએ છીએ^૮ (જેઓ) ॥ ત્યએષ
દુખ સંતાપ કરાવનાર માટે^૯ (શરીરમાંની હવસી ગતિઓથી બગડતા મનના
સંતાપને માટે સામે યા બહારના દરવંદોથી થતા વિધોના શંતાપને માટે
યા કાળી કુદરતના આસેઓને માટે-તેઓ સામે) ॥ ઉદ્ધ નહિ ડગે તેવી^{૧૦}
(પણ ધનસાધી-ખોટી દયા નહિ ખાય તેવી ખરી દોસ્તીવાળી માટે
તેઓને શીક્ષા કરનારી) ॥ (તે દેવેશવાળા માટે) સરવોપરીપણું રાખી
ધનસાદથી યુરાઇઓને મારીને ઉત્તમ રીતનું કામ કરનારી^{૧૧} (શીક્ષાથી
સુધારનારી અને આખરે) ॥ કાયદો આપનારી^{૧૨} ॥ જેણીઓ^{૧૩} ॥ લગાઇ
માટેના^{૧૪} (બધા યુરાની રસાકસીના) ॥ મેદાનમાં^{૧૫} ॥ નહી ડગે તેના
જોરાવર^{૧૬} ॥ દુખ દેનાર^{૧૭} (યુરાઇઓ-અહીંની કાળી બાજુવાળા) ॥
હુમનગદોના^{૧૮} ॥ નહી ડગે તેવી જોરાવર^{૧૯} ॥ બાજુને^{૨૦} ॥ તોડી નાખે છે.^{૨૧} ॥

(કરદો ફ ઠો) (૩૨) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩
રપેન્તાઓ^૪ ક્રવધયો^૫ યજ્ઞમધદે,^૬ અરેદ્રાઓ^૭ તખ્ખાઓ^૮
અઓજંધઉહધતીશ^૯ અના-માંજવાઓ^{૧૦} ખાથવધતીશ^{૧૧} ખાપ-
રાઓ^{૧૨} બએષજ્યાઓ,^{૧૩} અવોધશ^{૧૪} બએષજ^{૧૫} હચિમનાઓ,^{૧૬}
જમ-કથંધહ^{૧૭} દાનુ-દ્રાજંધહ^{૧૮} હવરે-બરેજંધહ.^{૧૯}

ક. ૩૧ : ૧૩ હુમરેનાદમાં હુમરેનનો ૫/૧ નો આકાર છે હુમરેનમાં
હ+મરના આકારો છે. હ એટલે અરસપરસ; મર=મારવું મરવું.

(કરદો ૬ ઠો) (૩૨) યજ્ઞતોની પુણ્ય અશોષવાળી (યજ્ઞતોને અહુરમઝદની રતુગીરી અહુગીરી અપાવનારી), || ભલી પરદુષ્પભંજની (યજ્ઞતોને બહુમન અને આરમછતીના પ્રભાવની શક્તિ અપાવનારી), || સુરી (યજ્ઞતોને શહેરેવર અને અપના પ્રભાવોની શક્તિ અપાવનારી), || વૃષ્ઠિ કરનારી (યજ્ઞતોમાં ખેરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવોની શક્તિ અપાવનારી) || ક્વપિ || સાથે એકતાન થષએ છીએ (જેણીઓ) || કરમ-બક્ષે કરનારી || મહા પ્રબળ-જબર || અઝોજની કુદરત ધરાવનારી || વીચારની પેલી મેરની || પુર નુરમંદ બીજને નુરમંદ કરનારી || દુજ રહીત કરવાના આશીશોથી ભરપુર || તન-મન-સ્વાનની દરોસ્તી આપનાર હકીમ-ઉલ-હકીમ || જમીનની પહોળાઇ જેટલી || નદીની લાંબાઇ જેટલી || પુરશેદની ઉંચાઇ જેટલી || અશોષની || દરોસ્તી || સાથે લાવનારી-રાખનારી (રહે છે). ||

(કરદો ૭ મો) (૩૩) અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ ક્વપયો યજ્ઞમઝદે યાઓ તખમાઓ હાંમ-વરેધતિવધતીશ અરેજયેધતીશ અવિચ્યન્તીશ ઉરવીનધ-તીશ; કસ્તિયન્દયેધન્તીશ વીરપનાંમ ત્વિષવતાંમ અપ-એષાઓ દએવનાંમ મખ્યાનાંમ્ય; અમએ-નિજનો હમરેથે હુવાઇ કામાધ્ય અઓપાધ્ય. ||

(કરદો ૭ મો) (૩૩) યજ્ઞતોની પુણ્ય અશોષવાળી (યજ્ઞતોને અહુરમઝદની રતુગીરી અહુગીરી અપાવનારી) || ભલી પરદુષ્પભંજની (યજ્ઞતોને બહુમન અને આરમછતીના પ્રભાવની શક્તિ અપાવનારી) || સુરી (યજ્ઞતોને શહેરેવર અને અપના પ્રભાવોની શક્તિ અપાવનારી) || વૃદ્ધિ કરનારી (યજ્ઞતોમાં ખેરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવોની શક્તિ અપાવનારી) || ક્વપિ || સાથે એકતાન થષએ છીએ (જેણીઓ) || સહમઉલ સહમ ચુકે નહિ તેવી જોરાવર || ટકાવ આપનારી (ખુરાઇ હવસો ધટતી સામે) || (ખુરાઇ સામે) લડનારી || સખત થનારી પીગળે નહિ તેવી (પણ મારીને સુધાર્યા વગર છાંડે નહિ તેવી) || ઉરની વિશાળ ઉંચામાં ઉંચી વૃષ્ઠિ જે કંઈ થષ શકે તેવું કરવા માટેની આખવાળી (ઉર થયલી અને બીજને કરવાવાળી) || અધા || તોપાવાળાઓ-ધટતી લાવનારા જરાબી વૃદ્ધિ સાંખી શકે નહિ તેવા ખરફસ્ત્રો || દેવોની || ખુરા માણસોની || ખુરાઇઓને || તોડી ફોડી નાંખનારી || પોતાની સ્વાર્થ વગરની || આખરની મુરાદ || મીનોઇ ઇશ્ક લાવવા માટે || હમન

બરદોને એટલે દાદારની મરજીની સામે થનારાઓને^{૨૦} ॥ ફતેહમંદીથી માર-
નારી^{૧૬} (મારીને સુધારનારી). ॥

(૩૪) યૂજ્ઞમ^{૧૪} વંધુહિશ^{૧૫} નિશ્ચિનઓત^{૧૬} વૈરધધનમ્ય^{૧૭}
અહુરદાતમ^{૧૮} વનધન્તીમ્ય^{૧૯} ઉપરતાતમ^{૨૦}, આખ્યો^{૨૧} દંધહુ-
ખ્યો^{૨૨} સેવિશતાઓ,^{૨૩} યથ^{૨૪} વંધુહીશ^{૨૫} અનાજરતાઓ^{૨૬}
ખનૂતાઓ^{૨૭} અધનિતાઓ^{૨૮} અભિશતાઓ,^{૨૯} યૂજ્ઞમ^{૩૦} યસ-
ન્યાઓ^{૩૧} વહુમ્યાઓ^{૩૨} વસો-યઓનાઓ^{૩૩} ક્ર્યરથ્વે.^{૩૪}

(૩૪) અએ તમો^{૧૪} ॥ બલા પરદુખભંજની^{૧૫} ॥ અતી ફાયદો
કરનારી^{૩૩} (ફવધિઓ) ॥ જ્યારે^{૩૪} ॥ તમો^{૩૦} ॥ બલીઓ^{૩૫} (બલી તરીકે
રહી શકીને) ॥ આગુરદે નહિ થયલી^{૩૬} ॥ ખુશનુદ થયલી^{૩૭} ॥ આજ્ઞા
નહિ પામેલી^{૩૮} ॥ ત્યએશ-ધટતી સાથે નહિ જોડાયલી^{૩૯} ॥ યરન પામેલી-
ક્રિયામાં રાખી જોતી સાથે જોડાયલી^{૪૦} ॥ આરાધના પામેલી-બકિતમાં
જોડાયલી^{૪૧} ॥ તે સાહેબની અહુનવધ્ય પ્રમાણેની ઇચ્છા મુજબ રજેરજમાં
સંપાદ પામેલી^{૪૨} (જે દેશમાં) ॥ તમો ફરી રહો છો^{૪૩} ॥ તે^{૪૪} ॥ દેશ
માટે^{૪૫} ॥ અહુરદાત સાથના જરથોસ્તીપણું મીનોઇ કીમીયું લાવે તેવા
કાયદા રાખનાર^{૪૬} ॥ બહેરામની ફતેહ^{૪૭} (તન-મન-રવાન માટેની ફતેહ) ॥
વનધન્તી ઉપરતાતની જીતીને વસ કરીને મીનોઇ ઇશકમાં લાવે તેવી^{૪૮} ॥
સરસાઇ સર્વતમપણું^{૪૯} ॥ આપો છો^{૫૦} ॥

ફ. ૩૪ : ૨૫ વંધુહિશ અહિંયા આઠમી વિભક્તિ છે

ફ. ૩૪ : ૩૫ વંધુહિશ અહિં પહેલી બહુવચન બને છે.

ફ. ૩૪ : ૩૫—૩૬—૩૭—૩૮—૩૯ = ફવધિ રજેરજ સાથે છે પણ
રજેરજમાં દમિવની ખુરાઇ છે—માટે તે ખુરાઇનું એક દહાડે તેણી કીમીયું તો
કરશેજ. પણ તે મીનોઇ કીમીયું થાય તે પહેલા તે રજમાં જે દમિવીક ગતી છે
જે ખુરાઇઓ છે તે ખુરાઇઓના ભોગવટાઓના ભાર ખમવો પડે છે—ખુરાઇના
ભોગવટાની આગ જે લાગે છે તે આગમાં જઈને તેને ખુલવવી પડે છે એટલે
તે ભોગવટાઓને ઈનસાફથી લઈને તેવી ખુરાઇ પ્રમાણેની સજા ઉતારીને
તેઓને બલી ખેરદમાં લાવવી પડશે. આ વખતની તેઓ સાથે સંડોવાયલી
ફવધિને વંધુહીશ = બલી ફવધિઓ તરીકે રહેલી એટલે આશીરો આપી
રહેતી નહિ કહે પણ આપ દેતી કહે એટલે મારીને સુધારી રહેતી કહે. આ
વખતે તેણીઓ અનાજરતાઓ નહિ હોય-ફનૂતાઓ નહિ હોય પણ તે
ચીજો સાથે રહીને તે ચીજોને સુધારવાના કામમાં પડેલી માટે આજ્ઞામાં

(ફતેહનેાટ ચાહ).

(પાને ૪૦ ની કુટનોટ ચાહુ).

રહેલી કહેવાય. આ વખતે ફ્રવષિ તે રજ સાથે વસોન્યઓનમાં એટલે તે ચીજ સાથે કુદરતના નીમીત કાયદા અનુસાર રાદ પેવંદમાં આવેલી નહિ હોય એટલે ફ્રવષિનું ચલન ત્યાં નહિ હોય. પણ જે દેશમાં તે ફ્રવષિઓ વસોન્યઓનમાં હોય તે દેશની રજેરજની ફ્રવષિએ તે ચીજ સાથે સંબંધ કરીને તે ચીજની ઉપર અખત્યાર રાખે તેવી થયલી હોય એટલે તે ચીજનું મન રૂવાનને તાખે હોય, તે રૂવાન બઓદને તાખે હોય, તે બઓદ આ ફ્રવષિને તાખે હોય અને ફ્રવષિ પોતાના અપઓનાંમ અને અપાઉનાંમ દરજ્જાવાળી આઝાદ ફ્રવષિઓ સાથે હુમ થઇને કુદરતને ચલાવવામાં પડી હોય; એમ તે વસન્યઓન થયલી હાલતની ફ્રવષિ જે દેશમાં જીવતી હાલતમાં રહેતી હોય તે દેશમાં ફ્રવષિ ઉરૂનવઈતીના કામમાં ઉરૂની નજર જે તેણી રાખે છે તે પ્રમાણે ઉરૂ કરી રહેલી હોય-વૃદ્ધિ કરી રહેલી હોય અને દૂરએસૂકની તેણીની ગતી એટલે આખા ચવએચના મામલાને પુરા પડે તેવી રીતે ભેતી તેણીની ગતી હવાઈ કામાઈચી=પોતાની આઝાદ રહેલી વૃત્તીથી છેલ્લી ગોલ માટે અને જઓ-પાઈચી=મીનોઈ ઇશક જગતમાં જમાવવા માટે કામ કરી રહે છે. આમ તે ફ્રવષિ ફેનુતાઓ-અઈનિતાઓ-અતિખશ્તાઓ હોય. જે દેશમાં લોકો સત્યવાન હોય ત્યાં એવું થાય, પણ જે તે ફ્રવષિ સાધના માનવો ગુનાહગાર હોય, તે ફ્રવષિઓ તે ગુનાહગાર સાથે વસો યઓનની હાલતમાં નહિ હોય એટલે તે માનવના તન-મન ઉપર ફ્રવષિનો શું, બઓદનો શું, પણ રૂવાનનોખી કાણુ નહિ હોય, પણ દેવનો કાણુ હોય તો આ વખતે ફ્રવષિ તો સીરફ તેના યજ્ઞત વસેલા કેહુર્પની પાસખાની કરી શકે એટલે તે કેહુર્પમાં કુદરતને વસાવેલી રાખીને માદરરૂપ કેહુર્પને મદદ મોકલી અહુમ મખીમના તનને જીવવાનું સાધન કરી આપે. આમ ફ્રવષિનું કામ સંકોચીત થઈ જાય એટલે સીરફ તે માણસને માટેનું જ થાય જેથી તેને એજબમાંનું કામ કહે કેમકે તે ફ્રવષિ અપઓનાંમ અને અપાઉનાંમ ફ્રવષિના મહાન કામો જે આ યસ્તમાં કહ્યા છે તેમાં દાખલ થઈ શકતી નથી, પોતાને લગતા માનવના એજબ પરદામાંથી બહાર આવી શકતી નથી, માટે પોતાને લગતા માનવના એજબમાં રહેલી કહેવાય જેને માટે ‘ઈનીત’ શબ્દ છે. અઈનિતાઓમાં અ+ઈનિતાઓ શબ્દો રહેલા છે. આને લીધે તે ફ્રવષિને તિખશ્તની એટલે માનવની પુરાઈની વળે કરવાના કામમાં રોકાયેલી કહેવાય. પણ જે દેશમાં જરથોશ્તી દીનનો જલ્લો હોય-આરમઈતીને પ્રભાવ હોય, જે દેશમાં નેખી નીતી હોય-અદબ હોય-કદર હોય તો તે દેશના લોકોના મનનો કાણુ તે દેશના લોકોમાં જગૃત થયેલા-ઉરૂને ઉખીમાં આવેલા રૂવાન પાસે હોય. આવા લોકોના રૂવાનોનો કાણુ બઓદ પાસે હોય, આવા લોકોના મન-રૂવાન-બઓદનો કાણુ ફ્રવષિ પાસે હોય. અને જ્યાંખી જે કંઈ કેટેખી યસ્ત થઈ રહેતી હોય એટલે કીયા થઈને ફ્રવષિ-

(કુટનોટ ચાહુ).

(કરદો ૮ મો) (૩૧) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩
 રપેન્તાઓ,^૪ ક્રવષયો^૫ યજ્ઞમધદે,^૬ ક્રમૂતાઓ^૭ *વનત-પેપનાઓ^૮
 અવિ-અમાઓ^૯ *રપારો-દારતાઓ^{૧૦} *અમુયમનાઓ^{૧૧} *રજિશ્ત-
 નાંમ;^{૧૨} યાઓ^{૧૩} *અવ-જ્ઞપયતો^{૧૪} અવંધહે^{૧૫} *વ્યાંસ્થ^{૧૬} *વ્યાંન-
 સ્થ.^{૧૭} *અપતેઓ^{૧૮} જ્ઞપયેધતિ^{૧૯} વ્યાંસ,^{૨૦} અપ-ગતેઓ^{૨૧} વ્યાંનો.^{૨૨}

(૩૬) યાઓ અવદ પર ક્રમ્બાધરિસિશતાઓ, યથ નરો
 અપવનો અર્ષમ હુન્તિ જરજ્ઞદાતૈમ, યથય મજિશતાઓ ફર-
 તાઓ, યથય ખનૂતો અપવ યથય અન્નિશતો અપવ.

(કરદો ૮ મો) (૩૫) યજ્ઞોતી પુણ્ય^૧ અષોષવાળી^૨ (યજ્ઞોતે
 અહુરમજ્ઞની રતુગીરી અહુગીરી અપાવનારી), || ભલી પરદુષ્પભંજની^૩
 (યજ્ઞોતે બહુમન અને આરમધતીના પ્રભાવોની શક્તિ અપાવનારી), ||
 સુરી^૪ (યજ્ઞોતે શહેરેવર અને અપના પ્રભાવોની શક્તિ અપાવનારી), ||
 વૃદ્ધ કરનારી^૫ (યજ્ઞોતેમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવોની શક્તિ
 અપાવનારી) || ક્રવષિ^૬ || સાથે એકતાન થઇએ છીએ^૭ (જ્ઞેણીઓ) ||
 કીરતીવાળી^૮ || લડાઇમાં (સફેદ બાળુ માટે) ફતેહ મેળવનાર^૯ || હીંમતને
 પાંથરનારી^{૧૦} || ઢાલ બચાવના સાધનો રાખનારી^{૧૧} || સમ્યાધ-રાદી ગતી
 નેડી-ભલાઇમાં સૌથી પહેલી અતી સત્યતા રાખનારના^{૧૨} (જેવી) ||
 મકકમ નહીં ડગે તેવી છે.^{૧૩} || જ્ઞેણીઓને^{૧૪} || પુઠે લાગનારો^{૧૫} (તેમ) ||
 નાહસી જનારો^{૧૬} || મદદને માટે^{૧૭} || બોલાવે છે^{૧૮} || પુઠે જનારો^{૧૯} ||
 (તે નાહસતાને) પકડવા માટે^{૨૦} || તે નાહસનારો^{૨૧} || છટકવી જવા માટે^{૨૨} ||
 બોલાવે છે.^{૨૩} ||

(પાને ૪૧ ની કુટનોટ ચાહુ).

ઓની આરાધના થઈ રહેતી હોય તો તેમાં તે લોકોની જીવતી હાલતમાંની
 ક્રવષિબી હાજરી આપી શકે. દુકમાં જે દેશોમાં જરતોસ્ત્રીપણું હોય ત્યાં
 યસ્ન હોય ત્યાં ક્રવષિની ફતુહી યાય-લોકોના મનો રૂપાને તાબે હોય રૂપાન
 ઉડને ઉધીમાં હોય ત્યાં બહેરામની ફતેહમંદી હોય અને જે કંઈ ખુરાઈ થવા
 પામે તેને તુરતજ પુગી વળનારી વનઈન્તી ઉપરતાતની વનઈન્તી સરસાઇ હોય.

ક. ૩૫: ૮ વનત-પેપનાઓ = અહિંયાં લડાઇ જે કહી છે તે કુદરતમાં
 હર મીનીટ થતી રપેના-ધનાની લડાઇઓ મોટે ભાગે સમજવી. કુદરતમાં
 નીરંતર મારામારી છે. આપણા શરીરના લોહીના અનુઓથી તે આપા

(કુટનોટ ચાહુ).

(પાને ૪૨ ની કુટનોટ ચાલુ).

શરીરથી તે આખી વિશાળ નીસ્તીની કુદરતમાં એમ લડાઈ છે કે જેની આગળ જગતની લડાઈઓનો હીસાબજ નથી. છતાં જગતની લડાઈખી જે રાહેરાસ્તીની હોય તો તેમાં મદદ મળે.

ફ. ૩૫ : ૧૦ સ્પાર્શ-દાસ્તાઓ = અહિંયાંનો દાલ શબ્દ બચાવના સાધનો બતાવે છે. એ સ્પાર્શ શબ્દને નાફે-બવર સાથે સંબંધ છે. માણસના શરીરને ટુંકમાં બે ભાગોમાં વહેંચી શકાય. એક ભાગ અહૂમ-મધીમનો જન્મ-મરણમાં આગળ વધતો; બીજો કેહપીંક આગળ વધેલો પણ અહૂમ મધીમને માટે ભોગ આપતો ભાગ છે. અહૂમ-મધીમ તનમાં દ્રવાઓની ગતી છે તે શરીરના અનુએ અનુમાં છે પણ તે 'અનુ'ને એવી રીતે દાલમાં મુકેલું છે કે તે અનુની ગવના તાબામાં તે અનુની વોહુનની ગતી છે અને ખુદ તે વોહુનખી ગવ અને રએથવ = એવીક કચરાનો બનેલો છે કે જેમાં રએથવનો દેવળી બંધાય છે-આવી રીતે જડ જીવતા શરીરમાં દેવને બાંધેલો છે જેનું બંધન જે જરા ઢીલું થાય તો દરદ થાય. અહુમ મધીમનું આલું બંધન છે જેની ઉપર આપણને ખ્યાલ આવી શકતો નથી જેથી આપણે જન આપણી તાકુનને બહાર કાઢી શકે છે અને જીવ ચાલે છે. ટુંકમાં દેવની ગતીને બાંધેલી છે. આવી ગતીને બાંધીને ટકવવાનું કામ આપણી અધીમીમાંના ફરોહરનું છે. માનવના શરીરની અધીમીમાંનું ફરોહર યજ્ઞત વસેલા કેહર્પમાં આ પોતાની સ્પાર્શની ગતી મોકલીને પછી માદરૂપ કેહર્પ મારફતે અહુમ-મધીમમાં દેવને બાંધેલો રાખેલો છે કે જેથી શરીર જીવે છે જ્યારે ફરોહરની તે હાલત સ્પાર્શ તે માદરૂપ કેહર્પ ઉપરથી નીકળી બીજા છે એટલે અજદ તુટીને મૃત્યુ થાય છે. પણ જ્યારે માનવ પોતાના 'અહુમ મધીમ'ને અપના તબક્કાની ઉપર ચઢાવે છે અને ખોદા વસેલા કેહર્પ સાથે સીધું જોડી દે છે માટે અજદ સાથે સીધું મળે છે, ત્યારે તેના રૂવાન ઉપરનો બંદ દરોશ ખુલે છે એટલે રૂવાનના આસન ઉઠાપણ તરીકે તેની ક્રવણિ હતી તે ક્રવણિ તે રૂવાનને મળે છે. રૂવાનની રચ ક્રવણિની ઉડ્ડની ગતીને મલી રહે છે જેથી તે રૂવાન ઉડ્ડને ઉધીમાં આવે છે-ખુબની હાલતમાં આવે છે. આ વખતે તેનું ફરોહર આજાદ થાય છે, અર્ધનિત થાય છે, અત્પિશ થાય છે અને જીવતા જીવત યસ્નમાં જોડાય છે ત્યારે તે સ્પાર્શની ગતી શકિતરૂપ થઈ રહે છે જેને નાફે-બવર કહે છે. એક બસ્તે-કુશ્તીઆનના સદરાના નવ સાંધાના મીઝોમાં આવી સ્પાર્શની દાલને નાફે-બવરની ગતીમાં લઈ જવાનો મિશ પેગાબ્બર સાહેબે બાંધેલો છે કે જેથી સદરા ખુદ આલાતરૂપનો ગણાઈ શકાય છે. વળી મોટી મોટી તલેસમો ઉપર-આદરાનો ઉપર ક્રવણિની સ્પાર્શ-દાસ્તાઓની શકિત રહેલી હોય છે. સાહેબ હીલાન સાહેબો જે કરામાં છે તે કરાની ઉપર તેમ બીજા અનેક તલેસમાતીક કરોની ઉપર ક્રવણિની સ્પાર્શ-દાસ્તાઓની શકિત રહેલી છે.

(કુટનોટ ચાલુ).

કરદો ૯ મો) (૩૭ અષાઢિનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩
સ્પેન્તાઓ^૪ ક્રવષયો^૫ યજ્ઞમધદિ.^૬ †પોઉર-સ્પાદાઓ^૭ †યસ્તો-
જયાઓ^૮ †ઉજગૌરતો-દ્રકૂંબ્યાઓ^૯ બામ્યાઓ.^{૧૦} યાઓ^{૧૧} ઉદ્રાહુ^{૧૨}
પેષનાહુ^{૧૩} તદ્^{૧૪} નિજસેન^{૧૫} ખ્ખેતેવિવ્યો,^{૧૬} તદ્^{૧૭} ચોધ^{૧૮}
તખમ^{૧૯} ખ્ખતાવયો^{૨૦} દાનુખ્યો^{૨૧} અજ્જન^{૨૨} પેષનાઓ.^{૨૩}

કરદો ૯ મો) (૩૭) યજ્ઞતોની પુણ્ય અશોષવાળી^૧ (યજ્ઞતોને
અહુરમઝદની રતુગીરી અહુગીરી અપાનવારી), ‖ બત્રી પરદુખભંજની^૨
(યજ્ઞતોને બહુમન અને આરમઘતીના પ્રભાવની શક્તિ અપાનવારી), ‖
સુરી^૩ (યજ્ઞતોને શહેરેવર અને અપના પ્રભાવોની શક્તિ અપાનવારી), ‖
વૃધ્ધિ કરનારી^૪ (યજ્ઞતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવોની શક્તિ
અપાનવારી) ‖ કૃત્વિ^૫ ‖ સાથે એકતાન થઇએ છીએ^૬ (જેણીઓ) ‖ પુઠ્ઠળ
સેપાહવાળી^૭ ‖ હથીઆર સજેલી^૮ ‖ ઝુન્ડો ઉંચે રાખતી^૯ (ફતેહમંદી
રાખતી) ‖ પ્રકાશીત-અહીના દરેક ફનથી માહિતગાર અને કુદરતના ઉંડામાં
ઉંડા ભેદવાળી હોશિયામથી માહિતગાર^{૧૦} (છે). ‖ જે તરફ^{૧૧} ‖ તે^{૧૨} ‖
જોરાવર^{૧૩} ‖ પહેલવાનો^{૧૪} ‖ દાનુઓ સાથે^{૧૫} ‖ લડાઇઓ^{૧૬} ‖ કરે છે^{૧૭} ‖
તે તરફ^{૧૮} (થતી) ‖ ભયંકર^{૧૯} ‖ લડાઇઓમાં^{૨૦} ‖ તેણીઓ^{૨૧} ‖ તે
પહેલવાનોની^{૨૨} (મદદ માટે) ‖ ગળે છે.^{૨૩} ‖

(પાને ૪૩ ની કુટનોટ ચાલુ).

ક્ર. ૩૫: ૧૧ અમુચન્નાઓ : ‘અ’=નહિ ‘મુ’=હીલે નહિ તેવી
મક્કમ; ક્રવષિ કુદરતની પરમ સત્યતા છે કે જેમાં પરમ ગતીની આરમઘતીનો
ભેદ રહ્યો છે.

ક્ર. ૩૫: ૧૨ રજિશ્તાંમ : ‘રજ’=ગોઠવવું-રાસ્તી પાંચરવી ઉપરથી
આતીશ્યારથી આકાર છઠ્ઠી વિભક્તિમાં છે.

ક્ર. ૩૫: ૧૪ અવજ્જબયતો : ઝબ્બા=બોલાવવું ઉપરથી વર્તમાન
પરસમૈ ૩ જે દવીવચન.

ક્ર. ૩૫: ૧૬ વ્યાંસ્થ; વી પસરવું ઉપરથી પસરતો-નાહસતો વર્તમાન
કૃદંત પરસમૈ ૧/૧ માં છે.

ક્ર. ૩૫: ૧૭ વ્યાંસ્થ આ શબ્દમાં વી+અન્ત+સ આકારો છે જે
પછી વી+આન+સમાં બદલાય છે. એ આકાર વર્તમાન કૃદંત આત્માને પદમાં
છે-૧/૧ માં છે; વ્યાં પસરેલા નાહસતા તરફ અન્ત જતો-પુઠ પકડતો. આ
શબ્દની હકીકત માટે ‘જુઓ ફીલસુફીનુ’ લખાણ.

ક્ર. ૩૫: ૧૮ અપતેએ : ‘અપ’=પહોંચવું અને અતિ એ શબ્દ ચોથી
એકવચનમાં છે.

૩૮) યુજ્ઞમ^{૨૪} તદ્^{૨૫} તઉર્વયત^{૨૬} વૅરધ્મ^{૨૭} દાનુનામ^{૨૮}
તૂરનામ^{૨૯}, યુજ્ઞમ^{૩૦} તદ્^{૩૧} તઉર્વયત^{૩૨} ભમ્બેપાઓ^{૩૩} દાનુનામ^{૩૪}
તૂરનામ^{૩૫}, *યુજ્ઞમ્બોયો^{૩૬} પરો^{૩૭} કર્ષનજો^{૩૮} હુવીર^{૩૯} બમ્બોન^{૪૦}
સેવિશત^{૪૧}, યોધ^{૪૨} તખમ^{૪૩} ખતાવયો^{૪૪}, યોધ^{૪૫} તખમ^{૪૬} સમ્બો-
બ્યન્તો^{૪૭}, યોધ^{૪૮} તખમ^{૪૯} વૅરધ્માજનો^{૫૦}, *શ્રુમાઓ^{૫૧}, *અસે-
બિશ^{૫૨}, *ક્રિન્ત^{૫૩} દાનુનામ^{૫૪} બમ્બેવર-પદ્ધતિનામ^{૫૫}.

(૩૮) લા^{૨૫} (તે લઘાપઓમાં) || તુરાની^{૨૬} || દાનુઓની^{૨૮} ||
ફતેહમંદ^{૨૯} (આજી)ને || તમો^{૨૪} (અએ ફવણિઓ) || તોડી નાંખો છો^{૨૯} ||
તુરાની^{૩૫} || દાનુઓની^{૩૪} || ખરાખીઓને^{૩૩} || ત્યાં^{૩૧} (તે લઘાપઓમાં)
તોડી નાંખો છો^{૩૨} || તમારે લીધે^{૩૬} (ફવણિને લીધે) || અનભુમનના

ફ. ૩૭ : ૭ પોઉફ-રેપાહાઓ = પુરકળ સેપાહ સાથની લશ્કર સાથની.
આ લશ્કર શું છે? જગતમાં જેટલી ખી ચીજો છે—નાની રજથી તે ઈનસાન
લગી, ઇનસાનથી જુદી બધી વ્યક્તિઓ જનપરીઓ લગી અને તેઓથી જુદા
ચઝતો લગી અને તે ચઝતોની જે ચળવળો યથ રહે છે જેઓ ચઝત જેવીજ
રહે છે જેઓને ચઝદાન કહે છે ચઝતાઓંધહો—મઇન્યવાઓંધહો કહે છે તે
બધી લગી એમ અગણીતમાં અગણીત ચીજોની સાથે તે દરેકની ફવણિ
રહે છે. આ બધી ફવણિઓ સંબંધમાં રહે છે. આ બધી ફવણિઓ સાથે
તે બધી ચીજોના કુહરો—ઉશ્તાન—તેવીશીઓ છે જેઓખી તે ફવણિઓના
ખાદેમો છે—તે બધી ચીજોના રવાનો બમ્બેદ છે જેઓખી તે બધી ફવણિઓના
ખાદેમો છે—આ બધું ફવણિની સાથેજ છે જે બધાની ઉપર ફવણિનો કાબુ
છે. આ બધાઓમાંનો પોણો ઉપરનો ભાગ એવો છે કે તેમાં ફવણિ
વસોયઓન રીતે રહેલી છે—માટે તે બધું તે ફવણિનું લશ્કર છે કેમકે ફવણિની
સાથે તેઓ જ્યારે જેઠએ ત્યારે જઈ શકે. તેઓ એમ ફવણિની અથાક શક્તિ છે
જેને તેટલા બધા સેપાહા સેપાહ કહયા છે. પેગામ્બર સાહેબની અગાઉના
વખતમાં પાદશાહ પહેલવાનોને આવી ફવણિઓ દેવો—દાનુઓ સામે મદદ
કરતી હતી તેનો ભેદ અહિંયાં રહયો છે. એને માટે જુઓ ફીલસુફી.

ફ. ૩૭ : ૮ ચરતોજ્યાઓ : યાઓંધહ પહેરવુ—જય હથીઆર ફવણિઓ.
હંમેશા હથીઆર સજેલીજ રહે છે એટલે તેઓની અનંત તાંબેદારી કુદરતના
સવાન્ય સવાન્યમાં કામજ કરી રહેલી છે અને જ્યાં લગી રોશન રોઝ થશે
અને ગાયેખાનનો કાળ પુરો યથ બધુ અહૂમાં મર્જ યથ જશે ત્યાં લગી
તેઓ હથીઆર સજેલી રહેશે એટલે મહાન કામો કરતીજ રહેશે.

ફ. ૩૭ : ૯ ઉઝગરેતો દ્રફ્યાઓ ફવણિનો જુદો કદીખી નીચો
પડેજ નહિ—હમેશાંજ ફતેહમંદ એટલે ઉચોજ રહે છે.

સરદારો પ્રજા સત્તાક સરનસીનો^{૪૮} ॥ પુરા^{૪૯} ॥ વીરની નહિ ડગે તેવી
 હિંમતવાળા^{૪૯} ॥ એટલાં એટલાં કાપદો ઉઠાવનારા^{૪૯} ॥ થઈ રહે છે^{૪૯} ॥ જોઓ^{૪૨} ॥
 જોરાવર^{૪૩} ॥ પહેલવાનો^{૪૪} (છે) ॥ જોઓ^{૪૫} ॥ સહેમઉલ સહેમ કદી^{૪૬}
 ચુકે નહિ તેવા^{૪૭} ॥ સમ્યોપ્યન્તો જગતનું તારણ કરનારા^{૪૮} (છે) ॥
 જોઓ^{૪૯} ॥ જોરાવર^{૪૯} ॥ હિંમતવાન કૃતેહમંદ સરદારો^{૫૦} (છે તેઓ) ॥
 તમારે લીધે^{૫૧} ॥ પુરી રીતે^{૫૨} ॥ હઝારો દશહઝારો લખજો સરદારોનાં
 સરદાર^{૫૩} ॥ તે દાનુઓની^{૫૪} ॥ ભયંકર^{૫૫} ॥ નહેસ ધુરી તલસમવાળી
 અધમાંગ્રની કષની^{૫૬} ॥ વેરાન જગ્ગો^{૫૭} (ની વેરાની-ધુરાધ ધુરી તલેસમોને
 તોડી નાંખે છે)

ફ. ૩૮ : ૩૬ યુધ્ધઓથો=યુધ્ધો ૪/૩નો આકાર છે.

ફ. ૩૮ : ૫૧ ખૂમાઓ=ખૂમ ભયંકર ધારતી ભરેલી ઉપરથી ૧/૩ કે
 ૨/૩માં આવે

ફ. ૩૮ : ૫૨ અસેખીસ : અસંધાહ વેરાન જગા ૩/૩માં છે. મુરદા
 દાટવાને લીધે કે બીજી ધુરાધઓને લીધે તે જમીનમાં તરોમધતીની ઢુલ્હો રહે
 છે તેવી જમીન જેને વેરાન કહે છે તે.

ફ. ૩૮ : ૫૩ ક્રિજિન્ત=નહેસ નાશાહ ઢુલ્હોને વાસો-અરવાહિને વાસો
 કીધેલી ધુરી તલેસમવાળી. ઝી બરબાદ કરવું ઉપરથી.

‘ખૂમાઓ અસેખીસ ક્રિજિન્ત દાનુનાંમ અએવરપ્રધતિનામ’
 ધણા સરદારોવાળા મહાજબર દાનુઓની ભયંકર વેરાન નહેસ જગાને તે
 મુરદા દટાયલા અને બીજી અનેક ઢુલ્હ ગતીના રહેઠાણવાળી જગાને સમ્યો-
 પ્યન્તો ક્રવણને જેરે ફળદ્રુપ કરશે. આવો અર્થ ઉપરની લીટીનો છે
 આની સમજ જોઈએ. જરથોસ્તી જમાનો એટલે કરોડો લોકો જરથોસ્તી
 દએનને માને અને પાળી શકે તેવા જમાનો ત્યારેજ ચાલી શકે-જરથોસ્તી દએન
 આ ગતીના કંધક મોટા વિસ્તારમાં ત્યારેજ રહી શકે કે જ્યારે તે દએનના
 જોતીઓની જગામાં તરીકતો પળાય તેવી સગવડનો કશ હોય. તે જગા ઉપર
 કશ ત્યારેજ મારી શકાશે અને તે કશ ત્યારેજ રહી શકે કે જ્યારે તે જગામાં
 મુરદાઓ દટાયા નહિ હોય અને બીજી અધમાંગ્રની જથ્થુન ગતી વાસો નહિ કરતી
 હોય. પણ જ્યારે જરથોસ્તી દીન જગતમાંથી સંકોચાય છે ત્યારે જમીનનો તે
 કશ બરબાદ ભય છે કેમકે તે જમીનમાં મુરદાઓ દટાયા હોય છે. પણ જ્યારે
 ફરીથી તે જગાઓની ઉપર કશ મારવા હોય અને તે જગાની ઉપર દીની
 સંસ્થાઓના તાણાઓથી કરો મારવા હોય ત્યારે પહેલા તખ્મ=સહમ
 ઉલસહમ ફતાવથો=ફિરોજગર રથેસ્તારો આવી તે જગા ઉપરની ધુરી

(કુટનોટ ચાહુ).

(કરદો ૧૦ મો) (૩૯) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સુરાઓ^૩ સંપંતાઓ^૪ ક્રવપથો^૫ યજ્ઞમધદે^૬ યાઓ^૭ રક્ષમનો^૮ ઠહાંમ-
સ્તાતેઓ^૯ ઠકરન^{૧૦} સ્વિન્દયેધન્તિ,^{૧૧} વી^{૧૨} મધદ્યાનંમ^{૧૩} નામયે-
ધન્તિ;^{૧૪} શ્વાપંમ^{૧૫} પસ્કાત્^{૧૬} ક્રવજંતે,^{૧૭} અવંધહે^{૧૮} નરાંમ^{૧૯}
અપઓનાંમ,^{૨૦} આંકંધહે^{૨૧} દુશ્વરશતાવરંજાંમ.^{૨૨}

(કરદો ૧૦ મો) (૩૯) યજ્ઞોતની પુણ્ય^૧ અશોષવાળી^૨ (યજ્ઞોતોને
અહુમજ્ઞદની રતુગીરી અહુગીરી અપાવનારી) ॥ બલી પરદુખબંજની^૩
(યજ્ઞોતોને બહુમન અને આરમઘતીના પ્રભાવની શક્તિ અપાવનારી) ॥ સુરી^૪
(યજ્ઞોતોને શહેરેવર અને અપના પ્રભાણીની શક્તિ અપાવનારી) ॥ વૃદ્ધિ કરનારી^૫
(યજ્ઞોતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવોની શક્તિ અપાવનારી) ॥
ક્રવપિ^૬ ॥ સાથે એકતાન થઇએ છીએ^૭ ॥ જોણીઓ^૮ ॥ લગ્નપત્ની^૯ ॥ એક-
એકને મદદ કરે તેમ ગોઠવાઇને સ્થાપીત થયેલી^{૧૦} ॥ આમળ વધતી ધસી
રહેલી સફોને^{૧૧} ॥ છીન્ન બિન્ન કરી નાખે છે^{૧૨} ॥ (તેના) મધ્યને^{૧૩}
(જોરાવર સફને) ॥ ખંડન કરે છે^{૧૪} ॥ પછી^{૧૫} ॥ ઝડપથી^{૧૬} ॥ અશો^{૧૭} ॥
નરોની^{૧૮} ॥ મદદ માટે^{૧૯} ॥ જુરા હવસી યુનાહગારોના^{૨૦} ॥ સંકટ માટે^{૨૧}
(શીક્ષા માટે) ॥ જમ પુગે છે^{૨૨} ॥ (આ ફકરામાં મોટા અશ્વવનો
જ્યારે કંઈ લાલચમાં ફસી જાય છે ત્યારે તેઓને બચાવ કુદરત કેમ
કરી રહે છે ક્રવપિ કરી રહે છે-તે અશ્વવને તેના વમળમાંથી બચાવે છે
અને તે લોભાવનાર જુરાઓને શીક્ષા મળે છે તેના ભેદ આવે છે. અશ્વવનોને
જ્યારે કંઈક જુરા કેશાશ ખમવાનો હોય ત્યારે તેઓ ત્રણ કપની અશોષની ઉપર
જમ શક્તા નથી. પણ જ્યારે તે જુરા કેશાશ ભોગવાઇ જાય છે અને તેના

(પાને ૪૬ ની કુટનોટ ચાહુ).

મતીના લોકોને મહાત કરે છે. પછી તખ્મ સઓખ્યંતો આવી તે જગામાંના
મુરદાઓની રહેલી જુરી તેવીશીને તોડીને તે દટાયેલાઓને છાડવીને તેઓને
મરકંઠે મોકલી-જમીનમાંની તે ક્રજિન્ત ગતીને-તે નહેસ તરોમઘતીની ગતીને
આરમઘતીમાં ફેરવીને તે આરમઘતીમાં ફેરવાયલાને કશ હલો કરીને તેમાં ગાહા-
મખારના કુન્વતોને આણે છે કે જે પછી તે જમીન ઉપર દીનનો કશ 'નપાતેમ
અવરહી'નો ભેદ થઇ રહે છે કે જેની ઉપર જરથોસ્તી દીનનો જલ્લો કામ કરી શકે.
આણું જે થાય તેમાં ક્રવપિની મદદ રહે છે એમ અહિંયા કહે છે. તુરાની શહેજેર
દાનુઓ એટલે દેવો. એટલે જડવાદના મહા જ્ઞાની જોરાવર સાહેબો સરદારો
રહે છે જોઓ અનાસરને ખરખાદ કરી જમીનની અંદર તરોમઘતીનું જોર વધારે
છે. જ્યારે આ જોર હદની બહાર વધે છે ત્યારેજ સઓખ્યંતો આવીને મુધારે છે
જેમાં ક્રવપિની મદદ રહે છે. વધુ સમજ માટે વાંચો ફીલસુફીનું પ્યાન.

ઉસ્તાદની નીરંગથી ફવણિ તેને છોડવી લાવે છે ત્યાર પછી તે અશ્વવન વધે છે. ત્યારે આ સિદ્ધાંત છે કે દુજ પરદેજ કરનાર સામ્યા નરો ઉપર માઝીના કરણીની વખાઓ તો ઉતરશે પણ કુદરત તેની પાસણાની કરશેજ. તેની તે કરણીના નવ ભાગ કાપીને એક ભાગની પાદેકરાહ બધી શીક્ષા તેને મળશે. વળી પેશદાદી અને કેઆની જમાનામાં જ્યારે દેવો કુદરતની કાળી શકિતઓ મારફતે પહેલવાનો ઉપર આતશનો વરસાદ વરસાવતા હતા, તેઓના દમમાં ઝહેરી બાદ પુકતા હતા-વીગેરે બચકર પ્રયોગો કરી સામે થતા હતા ત્યારે આ ફવણિઓ સાક્ષાત તેઓની અરજીથી તુરત આવતી હતી. તે રથેસ્તારોના રતુઓ રહેતા હતા જેઓની દોરવણીથી તે બધું થતું હતું. વળી દરેધો-ખદાતના પેગામ્મર પછીના જુદા જુદા અધ્યામોમાં દરેક વર્ણના બલાઓ ને છુરા જડવાદીઓના આસેબથી બચાવનાર આ ફવણિઓજ છે આમ ફવણિઓની લગાઇમાં અપાતી મદદનો ભેદ છે. વધુ સમજ માટે જુઓ શીલસુરી.

(કરદો ૧૧ મો) (૪૦) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩ સ્પેન્તાઓ^૪ ફવણિઓ^૫ યજમંદદ^૬ યાઓ^૭ ઉધ્રાઓ^૮ અધવિથરાઓ^૯ વાર્દેઘ્રનીશ^{૧૦} વનત્ર-પેષનાઓ^{૧૧} રાંરેમાઓ^{૧૨} વીવાઇતીશ^{૧૩} વીચિરાઓ^{૧૪} *સવર્ષેમાઓ^{૧૫} *સર્વોત્તમો^{૧૬} *આસ્નો-ઉર્વાનો^{૧૭} અપર્ષોનીશ^{૧૮} યાઓ^{૧૯} દાઘીશ^{૨૦} વર્દેઘ્રમ^{૨૧} જખચેન્તે^{૨૨} દાઘીશ^{૨૩} આયર્ષેમ^{૨૪} ચકુષે^{૨૫} દાઘીશ^{૨૬} બન્તાઇ^{૨૭} દ્રવતાતેમ^{૨૮}

(કરદો ૧૧) (૪૦) યજતોની પુણ્ય અશોષવાળી^૧ || (યજતોમાં અહુરાના પ્રભાવની શકિત જે રતુગીરી અને અહુગીરીની છે તે લાવનાર બતાવનારી) || બધી પરદુખબંજની^૨ (યજતોમાં બહુમન અને આરમતીના પ્રભાવો સાથની શકિત લાવનારી બતાવનારી) || વૃદ્ધિ કરનારી^૪ (યજતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવો સાથની શકિત લાવનારી બતાવનારી) || ફવણિઓને^૫ || યાદ કરી એકતાન યજએ છીએ^૬ || જેણીઓ^૭ || આગળ વધતી બહાદુર^૮ || બદીને તોડે તેવી ગાલેબ^૯ || ક્ષેત્રમંદ^{૧૦} || લગાઇમાં છતનારી^{૧૧} (હવસોની લગાઇ કે કુદરતની કાળી સફેદ આજુની લગાઇ કે

કે. ૩૬ : ૬-૧૦ હાંમસ્તાતેએ ફકરન માંના ફકરન શબ્દમાં ફરન એટલે કિનારો બાજુનો અર્થ. 'ફકર'માં મહેનત કરવીનો અર્થ છે. સામટી રીતે લેતાં ફકરનમાં આગળ વધતી ધસી આવતી સફેદનો અર્થ છે. હામ-સ્તાતેમાં એક એકને મદદ કરે તેમ ગોઠવાયલીનો અર્થ છે. એટલે હામસ્તાતે ફકરનમાં લગાઇની સફેદ જે એક એકને મળી જોર આપીને ધસી રહે છે તેનો અર્થ છે.

જગતના રક્ષણ કરતા પહેલવાનોની લગ્નમાં જીતતી) ॥ અનંત ખુશાલી રાખનારી અને આપનારી^{૧૨} ॥ પવનની માફક બધે વહી રહેતી પ્રસરી રહેતી એક સેકંડમાં આસમાન અને પાતાળમાં પંથરાઈ રહેતી^{૧૩} ॥ ખરો નીચું ચ કરનારી^{૧૪} (કોણને મદદ આપવી કોણ સાથે આપવી વીગેરેનો ઇન્સાફ કરનારી) ॥ ખુશાલી આપનાર હોનવરના ગાયનને ગાઇ રહેતી-દાદારની વાહુવાહ ગાઇ રહેતી^{૧૫} ॥ તનની ખુશસુરતી આણતી એટલે તનનું મીનોઇ કીમીયુ કરી નુરમંદ કરી રહેતી^{૧૬} ॥ મહા ઉઠાપણ સાથના ઉરવાનો^{૧૭} (તરીકે રહેતી એટલે ઉરવાનને ખેરદવાળું કરતી-ખુદ રવાનની ખેરદ તરીકે થઇ રવાનની રચ વધારીને તે રચ સાથે પોતાની-ઉરને જોડી રવાનને ઉરને-ઉપીમાં લાવતી) ॥ અશોષના કેહપવાળી^{૧૮} (છે) ॥ જોણી^{૧૯} ॥ અરજ કરનાર મદદ માગનાર મદદે ખોજાવનારને^{૨૦} ॥ ક્તેહ^{૨૧} ॥ આપનારી^{૨૨} (છે) ॥ હવસો સામે મીનોઇ ઇશ્કનું ચક્ર ફેરવી ફવણિને આરાધનારને^{૨૩} (એટલે તરીકતના પાળનાર-ફવણિને ખુશનુદ કરનારને) ॥ કાયદો^{૨૪} ॥ આપનારી^{૨૫} ॥ ખીમારોને^{૨૬} (હવસોના તમેષથી પીડાતાઓને) ॥ તનની મજબુતાઇ-ગવની મજબુતાઇ^{૨૭} ॥ આપનારી^{૨૮} (છે). ॥

ક્ર. ૪૦ : ૧૫ સ્વવષેન્નાઓ : સ્વ-સ્વધંહ બંદગી-ભલો નાદ સેન્નાઓ=શા એટલે નો ખુશાલી આપવાનો કૃદંત આકાર છે; હોનવરને ગાઈ રહેતી.

ક્ર. ૪૦ : ૧૬ સ્વઓતન્વો : તનવો=તનની; સ્વઓ ખુશસુરતી-નામીથી ગતી કરવી એટલે તનને ગવહોમંદ કરનારી-નુરમંદ કરી રવાનમાં મર્જ કરાવનારી.

ક્ર. ૪૦ : ૧૭ આરેનો ઉરવાનો : આરેન=મહા ઉઠાપણ સાથના ઉરવાનો. અહિંયાં આ અર્થ છે કે ફવણિ કંઈ ઉરવાન નથી પણ તે ફવણિ ઉરવાનોને-આરેન મહા ઉઠાપણ રૂપ થયેલી છે એટલા લગી કે રવાન જાણે ફવણિ રૂપના થયા હોય એટલે કહે છે કે ઉરવાનને બચાવમાં મેળવીને તેની અકકલ તરીકે પોતે થઈ રહેલી. અહિંયાં કહે છે કે રવાનો તો નરી ફવણિજ છે એટલે રવાનની રચ ફવણિની ઉચ્ચ રચ જેને ઉર કહે છે તેને મળેલી હોવે ફવણિ રવાનની આરેન મહા ઉઠાપણ અને ખેરદ તરીકે છે. જ્યારે આવું રવાન માનવ પછી કોઇખી હોય તેના તન કેઉર્પમાં ઉતરે છે ત્યારે રવાનની રચને સંકોચાવે છે જેથી રવાનની રચ ફવણિની ઉરને મળતી અટકે છે એમ રવાન અને ફરોહર છુટા પડે છે. આવા રવાનને બંદરોશનું રવાન કહે છે. મુખેહો ખુપ લે છે ત્યારે તે રવાનની રચ 'ઉરને ઉપી'માં આવી ઉઠાપણમાં વધી રહે છે એટલે ફવણિની ઉરને મળે છે. અશવનોમાં રવાનની રચ ફવણિની ઉરને મળેલી રહે છે. રવાનની આવી હાલતને ઉરને ઉપી કહે છે.

(૪૧) દાંત્રીશ^{૨૬} અઘ્માધ^{૩૦} વૉહુ^{૩૧} ખરેનો,^{૩૨} ચો^{૩૩} હીશ^{૩૪} અથ^{૩૫} ક્રાયજાધતે,^{૩૬} યથ^{૩૭} હીશ^{૩૮} હો-ના^{૩૯} યજત,^{૪૦} ચો^{૪૧} અ-
પવ^{૪૨} જરથુશ્ત્રો,^{૪૩} રતુશ^{૪૪} અસ્તવધથો^{૪૫} ગએથયાઓ,^{૪૬}
ખરેનુશ^{૪૭} બિપધતિશ્તનયાઓ^{૪૮} કઠ્ઠાધચિત્^{૪૯} યાઓંધ્રહાંમ^{૫૦}
જસો,^{૫૧} કઠ્ઠાધચિત્^{૫૨} આંજંધ્રહાંમ^{૫૩} *બિવિવાઓ.^{૫૪}

(૪૨) જેમ^{૩૦} || તેણીઓને^{૩૧} || તે મહાન અદ્વની જાતના
નર^{૩૨} || જે^{૩૩} || અશો^{૩૪} || જરથુશ્ત્ર^{૩૫} (છે જે) || હાડમંદ^{૩૬} ||
તનોમંદ હયાનીઓને^{૩૭} (નીસ્તીની કુલ જગતનો) || સરદાર^{૩૮} (છે) ||
મે પગવાળી વ્યક્તિઓમાં^{૩૯} || ઉંચી ટાચે ચઢેલો આગેવાન^{૪૦} (છે) ||
મોટા બનાવોમાંના^{૪૧} || કાષ્ટનેખી^{૪૨} || પુગી વળનારો^{૪૩} (છે) ||
આફતોમાંના^{૪૪} || કાષ્ટનેખી^{૪૫} || ખીહવડાવનારો^{૪૬} (છે તેવા તે અશો
જરથુશ્ત્ર) || આરાધીને એકતાન થયા હતા^{૪૭} || તેમ^{૪૮} || જે^{૪૯} ||
તેણીઓને^{૫૦} || આરાધે^{૫૧} (તો) || તેને^{૫૨} (તેણીઓ) || બહુ પરમાથી^{૫૩} ||
ખરેનો આશીશ્વ^{૫૪} || આપનારી^{૫૫} (થાય છે). ||

(૪૨) યાઓ^{૫૫} હુજખાતાઓ^{૫૬} મધન્યૂ-વહિશ્તાઓ^{૫૭}
યાઓ^{૫૮} હુજખાતાઓ^{૫૯} મધન્યૂ-પૂતાઓ^{૬૦} ક્રૂપૂસંતે^{૬૧} ખરે-
ખવો^{૬૨} અવંધહે^{૬૩} અખનો,^{૬૪} અમેમ,^{૬૫} ‡પધદિન્નાઓ^{૬૬} હુતા-
શ્તેમ,^{૬૭} વરેથધનંમ્ય^{૬૮} અહુરદાતેમ,^{૬૯} વનધન્તીમ્ય^{૭૦} ઉપરતા-
તેમ,^{૭૧} સઓકાંમ્ય^{૭૨} ખરત્ અવરેતાંમ^{૭૩} ખરત્ આયપ્તાંમ,^{૭૪} અષ-
ઓનીમ^{૭૫} થ્રાંફદાંમ^{૭૬} યેસન્યાંમ^{૭૭} વહુમ્યાંમ,^{૭૮} અષાત્^{૭૯} હુથ^{૮૦}
યત્^{૮૧} વહિશ્તાત્^{૮૨}

(૪૨) જેણીઓ^{૫૫} (ફવષિઓ) || અશોષના ધોરણે નોતરાયલી^{૫૬} ||
મીનોષ રીતની બલી^{૫૭} (એટલે મીનો શક્તિ જેવી કે યજ્ઞોમાં બહુમનની
ગતી ટેકાવી રાખનારીઓ) || જેણીઓ^{૫૮} (ફવષિઓ) || મીનોષ જશ્વા પ્રભાવને
છાજતી લાયક રીતે બોલાયલી એટલે પાવમહેલની યશનમાં બોલાવાયલી-
અશોષના ધોરણે આરાધાયલી^{૫૯} (ખુશનુદ થયલી) || મીનોષમાંથી
નીકળીને બહાર પડતી-અશવન નરોના વસોયોનામાંથી નીકળી-અશવન
નરોના કેહર્પના હરખરેઝમાંથી નીકળી રહેતી^{૬૦} (તે ફવષિઓ) || તે^{૬૧} ||

ફ. ૪૧ : ૫૪ બિવિવાઓ = ખીહવડાવનારો એ સખદ છી ખીહવડાવવું
to frighten ઉપરથી પુર્ણ ભુતકદંત પરસમે નર ૧/૧માં છે.

ફ. ૪૨ : ૬૩ પધદિન્નાઓ = ૫૬ = મેળવવું રાખવું ઉપરથી ૧/૩ માં
છે. અસલ આકાર પધદિયામમેનો છે.

આસમાનની^{૧૧} (હોતવરના આસમાનની) ॥ ટોંચ તરફ^{૧૨} (અહુના તે
કેહપમાં) ॥ જય છે^{૧૩} (અને) ॥ અહુમાંથી ધડાયલા^{૧૪} (હુની બંધાપમાં
ધડાયલા) ॥ અમ યજ્ઞતને^{૧૫} ॥ અહુરદાનરાગા^{૧૬} ॥ અહુરમને^{૧૭} ॥ જીતીને
દોસ્તીમાં ખેંચનાર^{૧૮} ॥ વનંતી ઉપરતાત યજ્ઞતને^{૧૯} ॥ મીનોજ વધારો-પુણ્ય^{૨૦}
નેઆમત લાવનાર^{૨૧} ॥ મીનોજ કાયદો લાવનાર^{૨૨} ॥ અશોષરાગા^{૨૩} ॥
તૃપ્ત થયલા-મીનોષના નાદમાં ગુરુ થયલા^{૨૪} ॥ અશોષ^{૨૫} ॥ જે^{૨૬} ॥
બલાષ તરફ પરદુખભંજન ગતી-નેકી તરફ^{૨૭} ॥ જઇ રહે છે તેવી
અશોષથી થયલી યજ્ઞનમાં^{૨૮} ॥ જેતી રાધ્વીથી આરાધના પામેલા^{૨૯} ॥
પુણ્ય બકિતનું માન પામેલા^{૩૦} ॥ સમ્રાટ યજ્ઞતને^{૩૧} ॥ પોતા સહ
રાખનારી^{૩૨} (રહે છે એટલે પોતા સાથે રાખે છે). ॥

(૪૩) તાઓ^૧ હુરજંતિ^૨ સતવએસમ^૩ અન્તર^૪ જામ^૫
અસ્મન્મય^૬ તચત્-આપો^૭ જવનો-સૂતો^૮ તચત્-આપો^૯
ઉખ્યત્-ઉર્વરો^{૧૦} ધ્રાધ્રાધ^{૧૧} પસ્વાઓ^{૧૨} વીરયાઓ^{૧૩} ધ્રાધ્રાધ^{૧૪}
અધર્યનામ^{૧૫} દધ્યુનામ^{૧૬} ધ્રાધ્રાધ^{૧૭} ગઉશ^{૧૮} પંચોદ્યયાઓ^{૧૯}
અવંધુ^{૨૦} નરામ^{૨૧} અપઓનામ^{૨૨}.

(૪૩) તેણીઓ^૧ (ફવષિઓ) ॥ જમીન^૨ ॥ આસમાન^૩ ॥
વયમાં^૪ ॥ માંગેલી મુરાદની અરજ સાંભળનાર^૫ ॥ (અને તે પ્રમાણે) પાણીને
વહેતું કરી^૬ (એટલે દુઆને ઉપરથી નીચે ચક્ષાવી) જમીન ઉપર ચલાવનાર
આણુનાર, ॥ ઉરવરોને ઉગાડનાર વધારનાર^૭ (અને તેને માટે) ॥
પાણીઓને વહેતું કરી નીચે મોકલનાર^૮ ॥ સતવસને^૯ (સેતારાને) ॥
પસુઓ^{૧૦} ॥ વીરોના^{૧૧} ॥ પોશણ માટે^{૧૨} ॥ આરમીથના આરમછતી વસેલા
શુનદક મનસ્વીવાળા^{૧૩} (આય^{૧૪}) ॥ દેશોના^{૧૫} ॥ પોષણ માટે^{૧૬} ॥
પાંચ ધાટની-ગતની^{૧૭} ॥ ગવની પેદાશના^{૧૮} ॥ પોષણ માટે^{૧૯} ॥ અશો^{૨૦} ॥
નરોની^{૨૧} ॥ મદદ માટે^{૨૨} ॥ પોતાની ગતી પાંચરતો કરે છે તે સેતારાની
ગતીઓને નીચે મોકલાવે છે.^{૨૩} ॥

(૪૪) શ્રી અન્તર^૧ જામ^૨ અસ્મન્મય^૩ સતવએસો^૪
વીજસાધતિ^૫ તચત્-આપો^૬ જવનો-સૂતો^૭ તચત્-આપો^૮
ઉખ્યત્-ઉર્વરો^૯ સીરો^{૧૦} આન્વાઓ^{૧૧} રઓખન્માઓ^{૧૨}
ધ્રાધ્રાધ^{૧૩} પસ્વાઓ^{૧૪} વીરયાઓ^{૧૫} ધ્રાધ્રાધ^{૧૬} અધર્યનામ^{૧૭}
દધ્યુનામ^{૧૮} ધ્રાધ્રાધ^{૧૯} ગઉશ^{૨૦} પંચો-દ્યયાઓ^{૨૧} અવંધુ^{૨૨}
નરામ^{૨૩} અપઓનામ^{૨૪}

(૪૪) જમીન^૩ || આરમાન^૪ || વચમા^૨ || માંગેલી મુરાદની
અરજ સાંભળનાર^૬ || (અને તે પ્રમાણે) પાણીને વહેતું કરી (એટલે
દુઆને ઉપરથી નીચે ચલાવી) જમીન ઉપર લાવનાર,^૭ || ઉરવરોને ઉગાડનાર
વધારનાર^{૧૦} (અને તેટલા માટે) || પાણીઓને વહેતું કરી નીચે ચલાવ-
નાર^૬ || સોદામણા-પુર દેખાવવાળા^{૧૧} || ચળકતા પ્રકાશીત^{૧૨} || 'રઓક્ષન'વાળા
રચના ચળકાટવાળા પુર જ્ઞાનના ચળકાટવાળા અને તે પ્રમાણે કામ
બજાવવાની ગતીવાળા^{૧૩} || સતવસ^૫ (સેતારો) || પશુઓ^{૧૫} || વીરોના^{૧૬} ||
પોષણ માટે^{૧૬} || આરમ્ભતી વસેલા આરમ્ભને લગતા^{૧૮} (આર્પન) ||
દેશોના^{૧૬} || પોષણ માટે^{૧૭} || પાંચ ઘાટની જાતની^{૨૨} || ગવની પેદાશના^{૨૧} ||
પોષણ માટે^{૨૦} || અશો^{૨૫} || નરની^{૨૪} || મદદ માટે^{૨૩} || પુગી વળે છે-
બધેબધ પોતાની ગતી મોકલી રહે છે.^૧ ||

(કરદો ૧૨ મો) (૪૫) અષાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩
રપ્તનાઓ^૪ ફવપયો^૫ યજ્ઞમધદે,^૬ ફઅયો-ખઅદાઓ^૭ અયો-
જયાઓ^૮ અયો-વૈરેશ્વરો,^૯ યાઓ^{૧૦} પૈરેત્તો^{૧૧} વૈરેશ્વર્ય-
એધુ^{૧૨} ફરઆખિન-અધવિદાતએધુ^{૧૩} ફથખતાઓ^{૧૪} અરેશ્વરો^{૧૫}
અરેન્તીશ^{૧૬} હજમ્ધરધન્યાધ^{૧૭} દએવનાંમ^{૧૮}

(કરદો ૧૨) (૪૫) યજ્ઞોતી પુણ્ય અશોષવાળી^૧ (યજ્ઞોતીમાં
અહુરાના પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરી અને અહુગીરીની છે તે લાવનારી
જતાવનારી), || ભત્રી પરદુખભંજની^૨ (યજ્ઞોતીમાં બહુમનઅને આરમ્ભતીના
પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી જતાવનારી), || સુરી^૩ (યજ્ઞોતીમાં ૨૫
અને શહેરેવરના પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનારી જતાવનારી), || વૃદ્ધ કરનારી^૪
(યજ્ઞોતીમાં ખેરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી જતા-
વનારી) || ફવપિઓને^૫ || યાદ કરી એકતાન થઇએ છીએ^૬ (જેણીઓ) ||
લોઢાની બનેલી તોપ રાખનારી^૭ || લોઢાનાં હથીઆર રાખનારી^૮ || લોઢાના
બનેલા ફતેહમંદ બચાવ રાખનારી^૯ || (રહે છે એટલે જગત રચના
કરવાનું કામ-જગત બચાવ મુરા ભોમવટા માટેની થઇ રહે તેવું કામ
કરનારી છે.) || જેણીઓ ફવપિઓ^{૧૦} || દેવોને^{૧૧} (અસરે-તારીકાની
રચનાને ઉભી કરનાર એશુમાર મુરી ગતીઓને) || હજારો ધણી
રીતે મહાન કરવા માટે^{૧૨} || સજીવન શક્તિ આપનારી પુણ્ય ચળકાટથી
સજ થયેલી-પુણ્ય ચળકાટ અને સજીવન શક્તિનો પ્રભાવ પાંચરતી
અસરે રોશનીની^{૧૩} || ફતેહમંદ લડાઈમાં^{૧૪} || ટાકીને ઉગામેલા-સહમ-ઉલ
સહમ રીતે કામ કરતા^{૧૫} || બલાને^{૧૬} || રાખીને ફેરવીને^{૧૭} || લડી
રહે છે.^{૧૮} ||

(૪૬) યત્^{૧૬} હીશ^{૧૭} અન્તરે^{૧૮} વાતો^{૧૯} ક્વાધિતિ^{૨૦} બરો-
બચ્ચોદો^{૨૧} મધ્યાનામ્,^{૨૨} તે^{૨૩} નરો^{૨૪} પધિતિ-ખનેન્તિ^{૨૫} યાણ્વ^{૨૬}

ક્ર. ૪૫ : ૭ અથો-બચ્ચોદો = લોહાની તોપ હથીઆર અને બચાવ ક્વધિ રાખે છે તેમાં ક્વધિનું જગત રચના માટેનું કામ જણાવેલું છે. પછીથી ક્વધિને અસરે રાશનીની અહીની સામેની અસરે-તારીકીની સામેની લડાઈમાં અહિને અસરે- તારીકીને મજબુત મારતી જણાવી છે. આ બધામાં મજહદાત પ્રમાણેની જગત રચનાની હકીકત પડી છે. જડ દુન્યા અને જડ વ્યક્તિ કે કંઈપણ ચીજ બને ત્યારે તે વ્યક્તિના રૂવાનના દેવના રએશ્વને ગવમાં મેળવીને તે વ્યક્તિને જીવતી ઉભી કરે છે. આમ રએશ્વ દેવ બંધાય છે જેથી જીવ ટકે છે. પણ અહીની ખુરી શકિતઓ-કુદરતની અન્ય કાળી બાબત માનવના ખુરા વિચારો જેઓનેથી દેવ કહે છે તેઓ મારફતે આવી જીવતી તનોમંદ જગત હયાતીને નાશ કરવા માંગે છે માટે તે બંધાયેલી રએશ્વને છુટી કરીને ખીમારી ઉભી કરવા માંગે છે એમ તે તનોમંદ વ્યક્તિના તનને નાશ કરવા માંગે છે. આ વખતે અસરે-રાશનીની કુદરત તે બધી દેવીક ગતીને તેમ કરતા રોકે છે જેમાં ક્વધિ જે આજાદ નરોની છે તેઓ તેમ ચક્રોતની ક્વધિ મોટી મદદ આપે છે-ના મુળ મદદ આપે છે. અહિંયાં 'લોહુ' જેવી હલકી ધાતુ જગતના તનોમંદ કેશાશી બંધારણ-ગુના-હને પાત્રના બંધારણના થવા માટે આપેલી છે. વળી લોહાની ધાતુ જખર રહે છે એટલે જગત રચના માટે ઉપર કહેલા બંધાયેલા દેવને રોકી શકવાની ગતી તે બતાવે છે. આમ અહિંયાં ક્વધિની મજહદાત પ્રમાણેની જગત રચનાની ખીરકારી બતાવે છે. મીનીટ મીનીટ જીવતી હયાતીના દમને ઉપર કહેલી દએવીક ગતીઓ તોડવા માંડે છે અને મીનીટ મીનીટ ક્વધિઓ અસર રાશનીને લધને તેનો બચાવ કરે છે પણ જ્યારે તે જીવતી વ્યક્તિનો વખત આવી રહે છે એટલે પછી ફરોહરની મદદ જતી રહે છે અને ત્યાં કાળ મૃત્યુ નાશ થાય છે કેમકે ક્વધિની લોહાની તોપ-અવજાર દેવને બાંધવાને માટે હાજર નથી એટલે અયંધહો કેહવું કે જે અનુના દેવને કબજે રાખે છે તેજ રહેતું નથી.

ક્ર. ૪૫ : ૧૩ રઓખિખ-અધવિદાત એધુ = ચળકાતમાં સજ થયેલી ચળકાત બધે પાંચરતી તે અસર રાશની. એ શબ્દમાં રઓહિન = અસર રાશનીનો ચળકાત બતાવે છે અને અધવિદાત શબ્દમાં અધવિ-દાનો મુળ છે જેમાં અધવિ = આસપાસ અને દા = પાંચરી રહેતું ને ફેલાવી રહેતું-પહેરતું એવા અર્થ છે.

ક્ર. ૪૫ : ૧૪ અખ્તાઓ શબ્દ થન્જ ખેચવું-ટાંકવું-કગમવું ઉપરથી છે.

વેરેન્ન-અઝોન્ન^{૩૦} તે^{૩૧} આપ્યેન્ન^{૩૨} ફેરેન્ન^{૩૩} ફેરેન્ન^{૩૪}
 અપ્યોન્ન^{૩૫} વંધુલિયો^{૩૬} સુરોન્ન^{૩૭} રૂપેન્ન^{૩૮} ફેર-
 ધિયો^{૩૯} થજતયાત્^{૪૦} પરો^{૪૧} અંધુયાત્^{૪૨} ઉજઝેન્ન^{૪૩}
 મરો^{૪૪} બાણુવે^{૪૫}

(૪૬) જ્યારે^{૪૬} ॥ માણુસોની^{૪૭} (જેઓ અશ્વન નથી તેઓની) ॥
 સુમંધી લઈ જનાર^{૪૮} (ધુપ ચેરાધથી યાદ કીધેલી ફરિયાદી મદદ મેળવવા માટેનો
 પેમામ લઈ જનાર) ॥ પવન^{૪૯} ॥ તે ફરિયાદી ॥ તરફ વચમાં^{૫૦} ॥ કુદે છે^{૫૧}
 (ત્યારે) ॥ તેઓમાં તે માણુસો વચ્ચે^{૫૨} (તેના વળતા જવાળ તરીકે) ॥ ફેરેન્ન^{૫૩}
 (પ્રથમખર આપતી) સુમંધી (આવશે જ એમ) ॥ તે^{૫૪} ॥ માણુસો^{૫૫} ॥
 વળતા જવાળ તરીકે જણી દે છે^{૫૬} ॥ તેઓ^{૫૭} (તે માણુસો) ॥ જેને
 શીલ કીધેલા^{૫૮} ॥ અંતકરણથી^{૫૯} ॥ અંદગી માટે ઉઝે કીધેલા^{૬૦} ॥
 હાથો-માણુઓથી^{૬૧} ॥ આ^{૬૨} ॥ અસો (નરો) ની અશોધવાળી^{૬૩} ॥
 ભલી^{૬૪} (અહમન-આરમધનીના પેવંદની), ॥ સુરી^{૬૫} (અપ અને મહેરેવરના
 પેવંદની), ॥ જલ્દી કરનાર^{૬૬} (ખેરદાદ-અમરદાદની) ॥ ફરિયાદોને^{૬૭} ॥
 તે બેટો^{૬૮} ॥ અરપણ કરે છે^{૬૯} ॥

(૪૭) યતાર^{૭૦} વા^{૭૧} દીશ^{૭૨} પઊર્વ^{૭૩} કાયજંતે^{૭૪} ફરો-
 રેન્ન^{૭૫} ફરિયાદી^{૭૬} અવિ^{૭૭} મનો^{૭૮} જરજદાતોધ^{૭૯} અંધુયલ^{૮૦}
 હુથ^{૮૧} આતરથ^{૮૨} ફરોધરિસિન્નિ^{૮૩} ઉઘાઓ^{૮૪} અપાઉનાં^{૮૫}
 ફરપથો^{૮૬} હુથ^{૮૭} મિથાથ^{૮૮} રૂપુથ^{૮૯} ઉઘથ^{૯૦} દામોધથ^{૯૧}
 ઉપમન^{૯૨} હુથ^{૯૩} વાત^{૯૪} વેરેન્ન^{૯૫}

(૪૭) જે ઉ તરફમાંનો જે^{૯૬}- ॥ કોપળી^{૯૭} (બાણુવાળો) ॥ ફિદા
 કીધેલા^{૯૮} ॥ અંતકરણ તરફથી^{૯૯} ॥ મન^{૧૦૦} ॥ તરફ^{૧૦૧} ॥ આવેલા^{૧૦૨}
 (એટલે અંતકરણ પુર્વકના) ॥ સંપુણ^{૧૦૩} ॥ એતેકાદથી^{૧૦૪} ॥ તેણીઓને^{૧૦૫} ॥
 સપર પહેલા^{૧૦૬} ॥ ધરો^{૧૦૭} ॥ તે તરફ^{૧૦૮} ॥ તે નહિ ડગે તેવી બહાદુર^{૧૦૯} ॥
 યજ્ઞતોની અશોધ સાયની^{૧૧૦} ॥ ફરિયાદો^{૧૧૧} ॥ મહેર^{૧૧૨} ॥ રૂપુ^{૧૧૩} ॥ સાથે^{૧૧૪} ॥
 ખેરાવર^{૧૧૫} ॥ હાપણુની^{૧૧૬} ॥ ઉપમાવાળી દામીઉપમન યજ્ઞત^{૧૧૭} (સાથે) ॥
 ફેરેન્ન^{૧૧૮} ॥ વાય^{૧૧૯} (યજ્ઞત) ॥ સાથે^{૧૨૦} ॥ મદદે પુગી રહે છે^{૧૨૧} ॥

(૪૮) તાઓ^{૧૨૨} દંધુલો^{૧૨૩} હુથ^{૧૨૪} જતાઓ^{૧૨૫} નિજધનંતે^{૧૨૬}
 પન્યસધનાધ^{૧૨૭} સતધનાધ^{૧૨૮} સતધનાધ^{૧૨૯} હુજધરધનાધ^{૧૩૦}

ફ. ૪૬ : ૩૩-૩૪ ફેરેન્ન=બેટો; ફેરેન્ન=અરપણ કરે છે ;
 ઉઘમાં ફ-અર=અરપણ કરવાનો મુળ છે.

હજારધનાઈ^૧ બએવરેધનાઈરથ,^૨ બએવરેધનાઈ^૩ અહાં-
ખતધનાઈરથ,^૪ યજ્ઞ^૫ ક્રઓઈરિસિન્તિ^૬ ઉધાઓ^૭ અપાઉનાંમ^૮
કવપયો,^૯ હથ^{૧૦} મિથાથ^{૧૧} રતુથ^{૧૨} ઉધથ^{૧૩} દામોઇશ^{૧૪}
ઉપમનો,^{૧૫} હથ^{૧૬} વાત^{૧૭} ઐરેથાજનો.^{૧૮}

(૪૮) જે^૧ (દેશો)ની સામે ॥ બહાદુર નહિ કે તેવા^૨ ॥
યજ્ઞોતની અશોષ સાચની^૩ ॥ કવપિઓ^૪ ॥ મહેર^૫ ॥ રતુ^૬ ॥ સાથે^૭ ॥
બહાદુર^૮ ॥ હાપણી^૯ ॥ ઉપમાવાળી દામીઉપમન^{૧૦} ॥ સાથે^{૧૧} ॥
ફોલમંદ^{૧૨} ॥ વાય યજ્ઞત સાથે^{૧૩} ॥ જમ છે^{૧૪} ॥ તે^{૧૫} ॥ દેશો^{૧૬} ॥
પચાજ ગણાથી^{૧૭} ॥ સોગણા^{૧૮} ॥ સોગણાથી^{૧૯} ॥ હજાર ગણા^{૨૦} ॥
હજાર ગણાથી^{૨૧} ॥ હજાર હજાર ગણા^{૨૨} ॥ હજાર હજાર ગણાથી^{૨૩} ॥ અમણીત
ગણા^{૨૪} ॥ માર ખાધેલા^{૨૫} (થઇ) ॥ એકદમ^{૨૬} ॥ હાર ખમે છે-શૈકસ્ત
પામે છે.^{૨૭} ॥

નોંધ:—અહિંયા ૪૬ મા ફકરામાં અશોનામ કવપિને ખતાવી છે
અને ૪૭-૪૮ મા ફકરામાં અશાઉનામ કવપિને ખતાવી છે તે દરોખસ્ત
છે. ૪૬ માં ફકરામાં એક દેશનો શાહ મદદ માંગે છે માટે તે દેશના
જીવતા તેમ ગુજરેલા અશવનોની કવપિને દાદાર કુદરતને કાયદે મોકલે છે.
પણ ૪૭ અને ૪૮ મા ફકરામાં એક આખી પ્રજા જેવી કે ધરાની મજદ-
વરની પ્રજાનો થયો તેવો નાશ થવાનો હોય કે જેમાં તે પ્રજાનું પુન્ય
ખુટવે તે પ્રજાના જીવતા તેમ ગુજરેલા અશવનોની કવપિ મદદે પુગી
નહિ શકતી હોય ત્યારે કુલયાતી કવપિ જે યજ્ઞોતની છે તેઓને નાશ કરતી
ખતાવે છે, કેમકે તે ધરાન દેશના કદીમ યજ્ઞ ગયલા કે જીવતા જુઝગોની
ખુદની કવપિને દાદાર ખુદના તેઓના ફરજ હોનો નાશ કરવા દાદારના
ખુદના હમખેશીના કાયદાની રૂયે મોકલી શકે નહિ-પણ ધનસાફની રૂયે
કુલયાતી કવપિને મોકલી શકે.

(કરદો ૧૩ મો) (૪૯) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સરાઓ^૩
રપેન્તાઓ^૪ કવપયો^૫ યજ્ઞમહદે^૬ યાઓ^૭ વીસાદ^૮ આવથે-
ધન્તિ^૯ હમરપથમએદએમ^{૧૦} પધતિ^{૧૧} રતૂમ,^{૧૨} આઅત્ત^{૧૩} અથ^{૧૪}
વીચરન્તિ^{૧૫} હસ^{૧૬} પધરિ ખપકૂનો,^{૧૭} અવત્ત^{૧૮} અવો^{૧૯} ક્ષિખ્ખના-
ઓંધહ્હઆઓ.^{૨૦}

(કરદો ૧૩ મો) (૪૯) યજ્ઞોતની પુણી અશોષવાળી^૧ (યજ્ઞોમાં
અકુરાના પ્રખાલની શકિત જે રતુગીરી અકુગીરીની છે તે લાવનારી

બતાવનારી), || બલી પરદુખભંજની^૨ (યજ્ઞતોમાં બહમન અને આરમણતીના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી બતાવનારી), || સુરી^૩ (યજ્ઞતોમાં અષ અને શહેરેવરના પ્રભાવની શક્તિ લાવનારી બતાવનારી), || વૃદ્ધિ કરનારી^૪ (યજ્ઞતોમાં ખેરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી બતાવનારી) || કૃષિઓને^૫ || યાદ કરી એકતાન થઇએ છીએ^૬ || જીણીઓ કૃષિઓ^૭ || હમરુપદમદના વખતે એટલે છઠ્ઠો ગાહારમાર જે વષ^૮ને છેડે આવે છે ત્યારે થા દરેક માણસોની મરણ્યની તીથીઓ ઉપર^{૧૦-૧૧-૧૨} || હમસપથના એટલે હસ્તીના પથને મળવાના-મોક્ષ નીર્વાણને પુગવાના^{૧૦} || હિંમતને-શુભ અવસરને-બધા ખુશ વખતને^{૧૨} || (કુલ જગત માટે કે ગુજરનાર વ્યક્તી માટે) સર્વોપરી કરવા નજદીક લાવવા^{૧૧} || (તે જગતની કે તે ગુજરનાર નરની) વીસ તરફ-વાસનાના ધેરાવા બંધન તરફ^૬ || આવી રહે છે,^૬ || ત્યારે તે જગાએ^{૧૩} || (તે કુલ જગતની કે તે ગુનેહગાર વ્યક્તિની) દસ એટલે સંપુર્ણ રીતની^{૧૪} || રાત્રીઓ એટલે અંધકારવાળી બદીઓ આસપાસ^{૧૦} (તે ખાસ કુલ જગત માટેના પરવર-દેગાનના દસ દહાડાઓ ઉપર અને તે ગુજરનારની તીથીઓ ઉપર) || તે વીશ તરફ^{૧૪} || (મોક્ષ મેળવી અપાવવા માટે) ગોળ ગોળ ફરી રહે છે.^{૧૫} (તે દીવસો ઉપરની તે બદીઓને તે બદીના ધેરાને કષ્ટ રીતે પુગી વળવું તેનો વી-ચી=નીચું કરવા ફરી રહે છે અને તે કામમાં ફતેહ મેળવવા) || આ વખતે આએ^{૧૮} (તેના સગાઓ તરફની) || મદદની^{૧૬} || ખાહેશ રાખનારીઓ^{૧૦} (થઇ રહે છે) કે : ||

(૫૦) કો^{૧૧} નો^{૧૨} સ્તવાત્,^{૧૩} કો^{૧૪} યજ્ઞધતે,^{૧૫} કો^{૧૬} ઉક્ર-યાત્,^{૧૭} કો^{૧૮} ક્રીનાત્,^{૧૯} કો^{૨૦} *પદતિ-જનાત્,^{૨૧} ગર્ભામત^{૨૨} જસ્ત^{૨૩} વસ્ત્રવત^{૨૪} અષ-નાસ^{૨૫} નૈમંધહ,^{૨૬} કહે^{૨૭} નો^{૨૮} ઇદ^{૨૯} નાંમ^{૩૦} આધર્શ્યાત્,^{૩૧} કહે^{૩૨} વો^{૩૩} *ઉર્વ^{૩૪} *ક્રાયેજ્યાત્,^{૩૫} કહ્મમાધ^{૩૬} નો^{૩૭} તત્^{૩૮} દાઝેમ^{૩૯} દયાત્,^{૪૦} યત્^{૪૧} હે^{૪૨} અંધહત્^{૪૩} *અધરયાંન^{૪૪} અરેથમ *અજયન્નમ^{૪૫} યવએથ^{૪૬} યવએ-તાતએથ.^{૪૭}

(૫૦) કાણુ^{૧૧} (જગત માટે ખસ્તે-કુસ્તીઆનો, અને ગુજરનાર માટે તેના ખેશીઓ) || હમો કૃષિને^{૧૨} (હમારા મોક્ષ અપાવવાના કામમાં મદદ આપવા હમુને) || સ્તુતીથી-માંત્રીની બંદગીના સ્તોતોની મદદ આપશે એટલે સત્તમ કરશે^{૧૩} (તમો કરો) || કાણુ^{૧૪} (જગત માટે ખસ્તે-કુસ્તીઆનો, અને ગુજરનાર માટે તેના ખેશીઓ) || ઇજવાની કીયા

કરશે-ફરૌશ્ચ કરશે કૃવષિના બણતરના સ્તોતો હમુને અરપણ કરશે^{૨૫}
 (તમે આપો). || કૉણુ^{૨૬} (જગત માટે યસ્તે કુસ્તીઆનો અને ગુજરનાર
 માટે તેના ખેશીઓ) || અંતકરણ મુજબ અંતકરણમાંથી અંતકરણ
 સાથે વણેલી સ્તુતી ગાશે.^{૨૭} (પોતાના યા મુખેદોના નહાન લીધેલા શરીરના
 શુદ્ધ અંતકરણમાં તે બણતરના સ્તોતોને વણી-એમ તે સ્તોતોને જોર
 આપીને હમુને અરપણ કરશે (એટલે આફ્રી-આન બાજ સાથે કાયદા
 મુજબ કરાવશે) || કૉણુ^{૨૮} (જગત માટે કુલ યસ્તે-કુસ્તીઆનો અને
 ગુજરનાર માટે તેના ખેશીઓ) || મોહ્યત બનાવે હમારી સાથે દીલ જોડીને
 હમારા કામમાં મદદ આપશે-દોસ્તીનો હક બળ લાવશે^{૨૯} (તમે તેમ મોહ-
 યત કરો). || કૉણુ^{૩૦} (જગત માટે યસ્તે-કુસ્તીઆનો અને ગુજરનાર માટે
 તેના ખેશીઓ) || ગવની રાદી ચીજોની બેટા સાથના^{૩૧} (ગવની રાદી
 ગતીની મ્યઝદ-નેઆમતો અરપણ કરતા) || હાથોથી^{૩૨} (એટલે તેનું
 અરપણ કરતા રહીને અને) || શ્યાવ સાથના શ્યાવ અરપણ કરવાના
 હાથથી^{૩૩} (શ્યાવ અરપણ કરતા રહીને રવાનની નવ રચનાના સણગાર માટે
 જોષ્ટી સામગ્રી સાથે) || અશોષએ પુગાડનારી^{૩૪} (અશોષ તરફ પુગાડ-
 નારી-મથૂના સ્તોતોથી અષ ઉભી કરનારી) || યસ્ત ન્યાયસ્ત વીગેરેની
 અંદગીઓથી એટલે તેવી નેમંધહ અંદગીઓ કરવાની^{૩૫} || સમજ રાખશે
 અને એમ હમુને નોતરશે^{૩૬} (તમે એમ જાણીને હમુને નોતરો; હમારે
 માટે યજ્ઞને બાજ સાથની કીયા પરવરદેગાનના દહાડાઓ ઉપર કે મરણ
 તીથી ઉપર કરાવો) || હમારામાંના^{૩૭} (કુલ જગતના અનેક જગતના
 જગતમાં ઉતરતા રવાનોમાંના તેમ ગુજરેલા બધા રવાનોમાંના) ||
 કૉણુનું^{૩૮} (જેનો દહાડો હોય તેનું અને મુકતાદમાં કુલ રવાનોનું) ||
 નામ^{૩૯} || અહિંયા^{૪૦} (રવાનો માટે ગેતીને માટે હમારેથી થતી આ
 ખીશકારીમાં) || યાદ કરવામાં આવશે-બણતર કરવામાં આવશે^{૪૧} (તમે
 બણતર કરાવો). || તમારામાંના^{૪૨} || કૉણુનું^{૪૩} (ગુજરનાર કે જેનો દહાડો
 હોય તેના ફરજ લેનારનું અને મુકતાદના હિંગામમાં કુલ યસ્તે કુસ્તી-
 આનોનું) || રવાન^{૪૪} (બરસ્તુમ લઈ તેના જોરે જીવતા તનમાં રવાનને
 ઉરને ઉધિમાં લાવીને તેનું થયલુ સચેત રવાન) || એમ આગળ વધેલી
 ઉરને ઉધીની હાલતમાં આવીને હમુને હમારી સાથે એકતાન થશે^{૪૫} (હમારી
 યજ્ઞને કરાવશે-કીયાની ફરજ અદા કરશે). || હમારામાંના^{૪૬} (ગુજર-
 નારમાંના અને મુકતાદના હિંગામમાં ઉપલા રવાનોમાંના) || કૉણુને
 માટે^{૪૭} (જેનો દહાડો હોય તેને માટે અને મુકતાદમાં કુલ રવાન માટે) ||
 તે^{૪૮} (ગવની) || બેટ મ્યઝદ^{૪૯} (વંદીદાદ-ગેતી ખરીદ-નીરંગદીનનો

બહેરે) ॥ આપવામાં આવશે^{૫૦} ॥ અને એમ^{૫૧} ॥ તેની^{૫૨} (આપેલી બેટ
મીથ્ર-મીથ્ર-ચરન વીગેરે) ॥ તાજ ખોરાક તરીકે^{૫૫} ॥ યવએચના હમેશ-
ગીના^{૫૬} ॥ વખત લગી તનપસીન લગી અને તેથીખી આગળ^{૫૭} ॥ તેઓ
ખાઈ શકે^{૫૮} (અને તેથી) ॥ યવએચના^{૫૯} ॥ વખતે પુગવા માટે તનપસીન
તરફ જવા માટે^{૬૦} ॥ પાપેથી થતાં નુકશાનોથી નીરાળો થતો-તાઝેગીએ
પુગતો-ક્રશો-ગદ્ તરફ જઈ રહેતો^{૬૫} ॥ થઈ રહે. ^{૬૩} ॥

(૫૧) આઅત્^{૫૮} ચો^{૫૯} ના^{૬૦} હીશ^{૬૧} કાયજાંધતે,^{૬૨} ગચ્ચો-
મત^{૬૩} જસ્ત^{૬૪} વસ્ત્રવત^{૬૫} અપ-નાસ^{૬૬} નેમંદ્રહ,^{૬૭} અહમાઇ^{૬૮}
આક્રીનંતિ^{૬૯} ખનૂતાઓ^{૭૦} અધનિતાઓ^{૭૧} અભિશતાઓ^{૭૨}
ઉદ્ધાઓ^{૭૩} અપાઉનાંમ^{૭૪} કવપયો.^{૭૫}

(૫૧) ત્યારે જો^{૫૮} ॥ જો^{૫૯} ॥ નર^{૬૦} ॥ તેણીઓને કવષિઓને^{૬૧} ॥
ગવની બેટ સાથના ગવની નેઆમતો અરપણુ કરતા^{૬૩} ॥ હાથથી^{૬૪} (તે
નેઆમતો અરપણુ કરતા રહીને અને) ॥ રવાન માટેનો શ્યાવ જે રવાનને
વસ્ત્રરૂપ ટેકો થઈ પડે છે તે શ્યાવ સાથની^{૬૫} (અને) ॥ અશોષ લાવી
આપનારા^{૬૬} ॥ બાજ જેવા લણુતરો અરપણુ કરતા રહીને^{૬૭} ॥ આરાધિ
તો^{૬૮} ॥ તેને^{૬૯} (તે જીવતાં ખેશીને) ॥ નહિ ડગે તેવી અચળ બહાદુર^{૭૩} ॥

ક. ૫૦ : ૩૧ પદ્ધતિ-જુનાત=શબ્દ જન જાણવું અને ‘પદ્ધતિ’
જાણવાના જ્ઞાનનો પ્રભાવ દેખાડવો એટલે જ્ઞાન પ્રમાણે આદરમાન આપવાનો
અર્થ છે.

ક. ૫૦ : ૪૪ અને ૪૫ ઉર્બ કાયેન્યાત=તે જીવતા માણસનું રવાન
‘કૃ’=આગળ વધેલું થઈ પોતાનો અંદરરોશ ઉચ્ચ ખુપે-રવાનનું થઈ ઉડીને
ઉપીમાં આવીને ચેન્યાત=હમો ફરોહર સાથે એકતાન થાય. અહિંયા માણસના
રવાનને બતાવેલું છે માનવને નહિ. માનવમાં તો મન છે જે ચલીત છે અને
તેનું રવાન તો અંદરરોશમાં છે. પણ અહિંયા કાયેન્યાત એટલે નાહન લઈ
રવાનને જીવતા શરીરમાં અંદરરોશ રહિતનું કરીને તે રવાન મારફતે ચઢ
થવા કહેલું છે માટે ‘કૃ’ શબ્દ અને રવાન શબ્દો ખાસ વાપરેલા છે. મધ્ય કે
નર શબ્દ વાપર્યો નથી.

ક. ૫૦ : ૫૪ અધિયાન=તેઓ ખાઈ શકે. આ શબ્દ ખર ખાવું
હીયાપદનો પરસમ શક્યા ડ/ડનો આકાર છે.

ક. ૫૦ : ૫૫ ‘અજ્યમ્નેમ’=તાઝગીએ પુગેલો ક્રશો-ગદ્ પુગેલો પાપ-
રહીતનો થયેલો; એ શબ્દ ‘જયા’=નુકશાન કરવું ઉપરથી વર્તમાન કૃદંત
તરીકેનો છે.

યઝ્દાનોની અશોષ સાથે રહેલી^{૪૪} ॥ ફરવિઓ^{૪૫} ॥ પુશ્વનુદ યધ^{૪૬} (તે ઉપર
કહેલી બેટોથી ગુજરેલાનું તેમ કીવા કરાવનાર જીવનાનું એકેના રવાનો
વૃદ્ધિએ ચઢી પોતાની ફરવિઓને મળી પોતાની મુક્તિ કરશે-મદ્ નજદીક
લાવશે જેથી ફરવિનું કામ પાર પડવું જવે તેણીઓને પુશ્વાળી થશે એમ
પુશ્વહાલ થઈ) ॥ એજામ રહિતની યધ^{૪૭} (શુભ કરણીઓથી ગવહોમદ
શરીર થવે તે શરીર સાથની ફરવિ ઉપર બાર પડતો નથી અને શરીર
સાથની તે ફરવિને બહારની ફરવિઓને મદદે બોલાવવી પડતી નથી માટે
બહારની ફરવિ મોકળી-એજામ રહીતની રહે છે તેથી) ॥ આઝાર વ્યાધી
રહિતની યધ^{૪૮} (એટલે તે માણસોના પાપો-શુરાષ્ટ્રોને લીધે તે માણસો
સાથની ફરવિઓ તે જડ ગુનાહગાર તનને જીવડાવવા જડ તન સાથે
બંધાઈ રહે છે અને તેથી તે ફરવિથી તેણીનું કુદરતનું કામ થઈ શકવું
નથી જે બહારની સંગઠનની ફરવિઓને કરવું પડે છે, જેથી તે ફરવિઓ
ઉપર એક જાતની વ્યાધી રહે છે-એવી વ્યાધીઓથી તે ફરવિઓ તે
માણસજ નેડીને લીધે મુક્ત થઈને) ॥ દુઆ દે છે કે^{૪૯} ॥

(૫૨) યુયાત્^{૫૦} અહિ^{૫૧} નમાને^{૫૨} ગેઉશ્ચ^{૫૩} વાંધવ^{૫૪} ઉપ^{૫૫}
વીરનાંમચ,^{૫૬} યુયાત્^{૫૭} આસુશ્ચ^{૫૮} અસ્પો^{૫૯} દૈરશ્ચરસ્ચ^{૬૦}
વાખ્ષો,^{૬૧} યુયાત્^{૬૨} ના^{૬૩} સ્તાહ્યો^{૬૪} વ્યાખનો,^{૬૫} ચો^{૬૬} નો^{૬૭}
બાદ^{૬૮} ક્રાયજામતે,^{૬૯} ગઅંમત^{૭૦} જસ્ત^{૭૧} વસ્ત્રવત^{૭૨} અષ-નાસ^{૭૩}
નંમંધહ.^{૭૪}

(૫૨) આ^{૭૫} ॥ ધરમાં^{૭૬} ॥ ગવતી-ગોરપંદી વૃત્તિની નેઆમનોની
ગાએ ગોરપંદો જેની પુર્ણ રીતની નેઆમનો આપતી ચીજોની^{૭૭} ॥
ઉપરાંત^{૭૮} ॥ વીરોની-મનશની ગવશની કુનશનીના પાખંદ વીર હોશ
ખેરદના ફરજંદો દેશ્તો સગાઓની^{૭૯} ॥ ઝીઆદતી જમુઅ^{૮૦} ॥ થજે રહેજે^{૮૧} ॥
સેતાજ ચંચળ સુસ્તી વગરના એટલે પુરી રીતે રાદી ખીસ્કારી કરનારા^{૮૨} ॥
ધોડાઓ એટલે ધોડા જેવી ચપળ ઉમંગ રાખતી ગતીઓ-નીરંગ-વર કરે
તેવી ગતીઓ ધરનાઓમાં^{૮૩} ॥ થજે^{૮૪} ॥ મજબુત-કદીબી એણુ વખતે
વુટે નહિ તેવું^{૮૫} (બીજાના કામમાં પાછી હાથ નહિ તેવું) ॥ વહાણુ-
સંપત્તીનું સાધન^{૮૬} ॥ થજે^{૮૭} ॥ જે કાષ્ટ^{૮૮} ॥ ગઓની બેટ સાથના^{૮૯} ॥
હાથ^{૯૦} (રાખી) ॥ અશોષ તરફ પહોંચાડનારી^{૯૧} ॥ શ્યાવ સાથની એટલે
તે રવાનોની હેઠાજત કરનારી ખુશસુરતી આપનારી પોતાનાને લગતા
રવાનના અંશોને પોતામાં ઉમેરો કરાવનારી) ॥ બાજ જેવી યરન
કરી^{૯૨} ॥ હમુને^{૯૩} ॥ ખરેખર રીતે^{૯૪} (ખરસ્તુમ લઈ પાકીએ-તનવાળો

થઇ) ॥ વૃદ્ધિવાળો થઇ ઇન્દ્ર-હમારી સાથે એકતાન થાય,^{૧૫} ॥ તે નર^{૧૬} ॥
પહેલવાન જેવો^{૧૭} ॥ અનન્યમનનો સરદાર^{૧૮} ॥ થાએ.^{૧૯} ॥

(કરદો ૧૪ મો) (૫૩) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩
રૂપેન્તાઓ^૪ કૃવષયો^૫ યજ્ઞમધદે.^૬ યાઓ^૭ અપાંમ^૮ મજ્જદદાત-
નાંમ^૯ સ્ત્રીરાઓ^{૧૦} પથો^{૧૧} દ્વએસયેઇન્તિ,^{૧૨} યાઓ^{૧૩} પર^{૧૪} અહુમાત્^{૧૫}
હિરેન્તેન્ત^{૧૬} ક્ષદાતાઓ^{૧૭} અક્તત્-કુપીશ,^{૧૮} હુમય^{૧૯} ગાત્વો^{૨૦}
દરેલેમચિત્^{૨૧} પધરિ^{૨૨} જરવાનંમ^{૨૩}

(કરદો ૧૪ મો) (૫૩) યજ્ઞતોની પુણ્ય^૧ અશોષવાળી^૨ (યજ્ઞતોમાં
અહુરાના પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરી અહુગીરીની છે તે લાવનારી
ખતાવનારી) ॥ બલી પરદુખભંજની^૩ (યજ્ઞતોમાં અહમન અને આરમછતીના
પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી ખતાવનારી) ॥ સુરી^૪ (યજ્ઞતોમાં
અપ અને શહેરેવરના પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનારી ખતાવનારી) ॥
વૃધ્ધિ કરનારી^૫ (યજ્ઞતોમાં ખેરદાદ અને અમરદાદના સાથની શક્તિ
લાવનારી પ્રભાવો ખતાવનારી) ॥ કૃવષિઓ સાથે^૬ ॥ એકતાન થઇએ
છીએ^૭ ॥ જેણીઓ કૃવષિઓ^૮ ॥ મજ્જદદાતવાળા સૃષ્ટીને ઉભી કરવા માટેના
કાયદા રાખતા^૯ ॥ પાણીઓને-સૃષ્ટી રચનાના મરકઝો અને તેઓની સરળ
રીતે ઉગતી શક્તિઓને^{૧૦} ॥ સુંદર અષવાળા વ્યવસ્થીક^{૧૧} (દાદાર તરફ સરળ
રીતે લઇ જાય તેવા) ॥ રસ્તાઓ^{૧૨} ॥ ખતાવી રહે છે^{૧૩} ॥ જે^{૧૪} (પાણીઓ
સૃષ્ટી રચનાની શક્તિ-સૃષ્ટી રચના) ॥ તેની^{૧૫} (કૃવષિના રસ્તા દેખાડ-
વાની) ॥ આગમાંજ^{૧૬} ॥ ફ-દા=મુકરર થયલું અગાઉથીજ જાણીતું થયલું
હતું તેમ^{૧૭} ॥ સ્તંભનાના ખાડમાં પડીને નહી ચલાય તેમ-અફળતાવાળી
સ્થીરતામાં રહીને ફરશો નહિ કરે તેમ થઇને^{૧૮} ॥ એકજ^{૧૯} ॥ જગાએ^{૨૦}
(વૃદ્ધિ રહિતની ફરશો-ગર્દ નહિ કરતી હાલતની જગાએ) ॥ લાંબા^{૨૧} ॥
કાળ^{૨૨} ॥ લગી^{૨૩} ॥ ઉભા હતા.^{૨૪} ॥

(૫૪) આઅત્^૧ તાઓ^૨ નૂરાંમ^૩ ક્તચિન્તિ,^૪ મજ્જદ-
દાતંમ^૫ પધતિ^૬ પન્તાંમ,^૭ અધો-અખતંમ^૮ પધતિ^૯ યઓ-
નંમ,^{૧૦} ક્ષાધ્યરશતંમ^{૧૧} પધતિ^{૧૨} આફન્તંમ,^{૧૩} જઓપાધ^{૧૪} અહુ-
રહે મજ્જદાઓ,^{૧૫} જઓપાધ^{૧૬} અમૅષનાંમ રૂપેન્તાનાંમ.^{૧૭}

(૫૪) જ્યારે^૧ ॥ હમણા^૨ (એટલે કૃવષિના રસ્તા દેખાડ્યા
પછીથી) ॥ તે પાણીઓ^૩ (સૃષ્ટી રચનાના મરકઝો અને તેઓની શક્તિઓ) ॥
મજ્જદદાતના સૃષ્ટી રચનાના કાયદા પ્રમાણેના^૪ ॥ (રચના થવાના) રસ્તા^૫ ॥

ઉપર^{૨૬} (રચના કરી મઝદહાત પ્રમાણે યોજેલા તે રસ્તા ઉપરથી) || બગોળખત પ્રમાણે (દોરવાઇ)-ઇન્સાફની રૂયે વહેંચી આપેલા ભાગલા પ્રમાણે-ભોગવટો થવાના નસીબ પ્રમાણે^{૩૧} (દોરવાઇ) || તે અહૂને મેલાપ^{૩૩}- || કરવા માટે^{૩૨} (અહૂને મળવા માટે) || મુકરર કીધેલી-અહૂનવધય^{૩૪} પ્રમાણે નકકી થયેલી^{૩૪} || આખદાર હાલત-મોક્ષ મેળવવા માટેની-વૃદ્ધિનો ગર્ભ ધારણ કરવાની હાલત^{૩૫} (ઉભી કરતા જમને તે મુળ ઝરા-તે મુળ ગર્ભ ઉસુલ ખાઓ અફજમન કે જ્યાંથી તેઓ નીકળેલા તે) || તરફ^{૩૫} || અહૂરમઝદને^{૩૬} || બેટવાની ખુશાલી માટે-અહૂરમઝદના પ્રેમી થવા માટે-અહૂરમઝદની ખુશાળી વચ્ચે^{૩૭} || અમશાસ્પંદોને^{૩૮} || બેટવાની ખુશાલી માટે-અમશાસ્પંદોના પ્રેમી થવા માટે-અમશાસ્પંદોની ખુશાળી વચ્ચે^{૩૯} || વહી રહે છે-ચાલી રહે છે^{૪૦} || (એટલે એક વખતની વૃદ્ધિ નહિ કરતી સ્તંભ સુષ્ટી હવે કૃવષિની મદદની પાણીના રેલાની માફક કૂશો-ગદ^{૪૧} તરફ મુક્તિ તરફ દાદારને અમશાસ્પંદને મળવા-તેઓમાં મજ^{૪૨} થવા ચાલી રહી છે). ||

(કરદો ૧૫ મો) (૫૫) અષાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩ રપ્નંતાઓ^૪ કૃવષયો^૫ યજમઘદે^૬ યાઓ^૭ ઉર્વરનાંમ^૮ ખઠ્ઠીર-નાંમ^૯ સ્ત્રીરાઓ^{૧૦} ઉરૂમ્મીશ^{૧૧} દ્યેસયેધન્તિ,^{૧૨} યાઓ^{૧૩} પર^{૧૪} અહુમાત્ર^{૧૫} હિશ્તંત^{૧૬} કદાતાઓ^{૧૭} અક્રઓ^{૧૮}યેધન્તીશ,^{૧૯} હુમય^{૨૦} ગાતવો^{૨૧} દરેધ્મચિત્ર^{૨૨} પધરિ^{૨૩} કરવાનંમ^{૨૪}

(કરદો ૧૫ મો) (૫૫) યજ્ઞોની પુણ્ય અશોષવાળી^૧ (યજ્ઞોમાં અહુરાના પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરી-અહુગીરીની છે તે લાવનારી-ખતાવનારી), || ભલી પરદુખભંજની^૨ (યજ્ઞોમાં બહુમન અને આરમછતીના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || સુરી^૩ (યજ્ઞોમાં અષ અને શહેરેવરના પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || વૃધ્ધિ કરનારી^૪ (યજ્ઞોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના સાથની શક્તિ લાવનારી પ્રભાવો ખતાવનારી) || કૃવષિઓ સાથે^૫ || એકતાન યષએ છીએ^૬ || જેણીઓ-કૃવષિઓ^૭ || ઉરવરોના-દાદારના આશીશોથી ઉગી રહેતી સુષ્ટીના યંત્રના તેવા તે યંત્રથી ચાલી રહેતી સુષ્ટીની ચીજોના જેવા કે ઝાડપાનના^૮ (માણસો-જનવરોના) || કુદરતી રીતે કુદરતી કાયદે પોતામાંથી ફળ આપતાં પોતાની જાત કુદરતી રીતે વધારી રહેતા^૯ || સુંદર એટલે રચનાની સુંદરતા રાખતા^{૧૦} || ઉગવાને-વસતીને-વધારાને^{૧૧} || ઉગવાનું વધવાનું જોમ ટેકો આપી રહે છે,^{૧૨} || જે ઉરવર-સુષ્ટીનું યંત્ર-તેથી ઉગતી નીકળતી સુષ્ટી^{૧૩} ||

આની^{૧૫} (કવિની મદદ || અગાઉ^{૧૪} || મુકરર થયુ' હવું તેમ^{૧૭} ||
વખા વગર^{૧૮} || એકજ^{૧૯} || જગા ઉપર^{૨૦} || લાંબા^{૨૧} || કાળ^{૨૨} || સુધી^{૨૩} ||
ઉશું હવું.^{૨૪} ||

(૫૬) આઅલ^{૨૫} તાઓ^{૨૬} નૂરાંમ^{૨૭} કવખયેહનિ,^{૨૮} મજ-
દદાતેમ^{૨૯} પધતિ^{૩૦} પન્તાંમ,^{૩૧} બધો-અખતેમ^{૩૨} પધતિ^{૩૩} ચઓ-
નંમ,^{૩૪} ક્રાશ્વરશતેમ^{૩૫} પધતિ^{૩૬} જરવાનંમ,^{૩૭} જઓપાધ^{૩૮}
અહુરહે મજદાઓ,^{૩૯} જઓપાધ^{૪૦} અમેષનાંમ રપેન્તાનાંમ.^{૪૧}

(૫૬) પશુ^{૨૫} || હમણા^{૨૬} || તેઓ-કરવરો આશીશોથી ઉગી
રહેતી સૃષ્ટીની ચીજો^{૨૭} || મજદદાત પ્રમાણે ચોજેલા મજદદાતના સૃષ્ટી
રચનાના કામદા પ્રમાણેના^{૨૮} || (રચના થવના) રસ્તા^{૨૯} || ઉપર^{૩૦} ||
બજોબખત પ્રમાણે દોરવાષ-ધન્સાફની રૂપે વહેતી આપેલા ભાગલા પ્રમાણે
દોરવાષ-ભોગવટાઓ થવાના નસીબ પ્રમાણે દોરવાષ^{૩૧} || (અહીંને)
મળવાના માર્ગ-મુકિતના માર્ગ^{૩૨} || ઉપર^{૩૩} || નેમેશી એટલે ધન્સાફ
પ્રમાણેના નીચમથી ઠેડવેલી^{૩૪} || ગતી^{૩૫} || પ્રમાણે^{૩૬} || ઠેડવેલી^{૩૭} || વખતે^{૩૮} ||
અહુરમજદને^{૩૯} || ભેટવાની ખુશાલી માટે-અહુરમજદના પ્રેમી થવા માટે,
અહુરમજદની ખુશાળી વચ્ચે^{૪૦} || અમશારપ'દોને^{૪૧} || ભેટવાની ખુશાલી
માટે-અમશારપ'દોના પ્રેમી થવા માટે-અમશારપ'દોની ખુશાળી વચ્ચે^{૪૨} ||
વધી રહે છે-ઉગી રહે છે.^{૪૩} ||

(કરદો ૧૬ મો) (૫૭) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સુરાઓ^૩
રપેન્તાઓ^૪ કવખયો^૫ યજમધદે,^૬ યાઓ^૭ સ્ત્રાંમ^૮ માઓંધહો^૯
હૂરો^{૧૦} અનધનાંમ^{૧૧} રઓઅંધહાંમ^{૧૨} પથો^{૧૩} દએસયેન^{૧૪} અપ-
ઓનીશ,^{૧૫} ચોધ^{૧૬} પર^{૧૭} અહુમાલ^{૧૮} હમે^{૧૯} ગાતવો^{૨૦} દરેઘમ^{૨૧}
હિશતંત^{૨૨} †અક્રપીમન્તો,^{૨૩} દએવનાંમ^{૨૪} પરો^{૨૫} જમએષંધહલ,^{૨૬}
દએવનાંમ^{૨૭} પરો^{૨૮} દઓમોહુ.^{૨૯}

(કરદો ૧૬ મો) (૫૭) યજ્ઞોની પુણ્ય અશોધવાળા^૧ (યજ્ઞોમાં
અહુરાના પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરી-અહુગીરીની છે તે લાવનારી-

ક. ૫૬ : ૩૪ ક્રાશ્વરશતેમ = ક્રશ્વરેસ = કાપવું તૈયાર કરવું મુકરર
કરવું ઉપરથી ભુતકૃદંતના આકાર છે.

ક. ૫૭ : ૨૩ અક્રપીમન્તો = અ = નહિ ક્રપિ = ક્ર + અ + ચ + પિ;
આગળ જવું.

ખતાવનારી), || બધી પરદુખભંજની^૧ (યજ્ઞતોમાં બહમન અને આરમખતીના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || સુરી^૩ (યજ્ઞતોમાં અપ અને શહેરેવરના પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || વૃદ્ધિ કરનારી^૪ (યજ્ઞતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી ખતાવનારી) || કૃવષિઓને^૫ || યાદ કરી એકતાન થઇએ છીએ;^૬ || જેણીઓએ-કૃવષિઓએ^૭ || સેતારા^૮ || માહ^૯ || ખુરશેદ^{૧૦} || એહદ^{૧૧} || રઓક્ષનીઓને^{૧૨} || અશોષવાળા વ્યવસ્થીક^{૧૫} || રસ્તાઓ^{૧૩} || દેખાડ્યા,^{૧૪} || જેઓ^{૧૬} || આની^{૧૮} (કૃવષિની દોરવણી) || અગાઉ^{૧૭} || એકજ^{૧૯} || જગાએ^{૨૦} || લાંબો વખત લગી^{૨૧} || વૃદ્ધિમાં વધવાની ગરદેશ વગર^{૨૩} || દએવની^{૨૪} || પુરી^{૨૫} || ખરાગી હરકતોને લીધે^{૨૬} (કાળી કુદરતને લીધે) || દએવના^{૨૭} || પુરા^{૨૮} || હોમલાઓને લીધે^{૨૯} (કાળી કુદરતને લીધે) || સતંભ ઉભા હતા.^{૨૨} ||

(૫૮) આઅત્^{૩૦} તે^{૩૧} નૂરાંમ^{૩૨} કૃવષ્ણંતિ^{૩૩} દૂરએઉર્વએ-
ફસેમ^{૩૪} અદવનો,^{૩૫} ઉર્વએસેમ^{૩૬} નાપેરન^{૩૭} ચિમ^{૩૮} કષો-
કરેતોઇત્^{૩૯} વંધુધ્યાઓ.^{૪૦}

(૫૮) પથ્થ^{૩૦} || હમણા^{૩૨} || તેઓ^{૩૧} || દુર લગીનો-દાદાર તરફ
પાછા ફરવાનો છેડો રાખતા^{૩૪} (એટલે નીસ્તીના) || હસ્તી તરફ પાછા
ફેરવવાના રસ્તા ઉપર^{૩૫} || તે^{૩૬} || બલા પરદુખભંજની^{૩૦} || કશો-ગદની
દુરી તરફ^{૩૬} || પાછા ફરવાના ટર્ન-ફેરાને^{૩૬} || પુગી વળવાની ખાહેશ
રાખતા^{૩૭} || કાયદા પુવંક ફરી રહે છે.^{૩૩} ||

(કરદો ૧૭ મો) (૫૯) અષાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩
રપેન્તાઓ^૪ કૃવષયો^૫ યજ્ઞમધદે.^૬ યાઓ^૭ અવત્^૮ જરયો^૯
અઇવ્યાખ્યયેઇન્ટિ^{૧૦} યત્^{૧૧} વૌઉરકુષેમ^{૧૨} ખામીમ,^{૧૩} નવચ^{૧૪}
નવધતીશ્ય,^{૧૫} નવચ સત,^{૧૬} નવચ હજધર,^{૧૭} નવસેસ્થ અએવાંન.^{૧૮}

(૫૯) (કરદો ૧૭ મો) યજ્ઞતોની પુણી અશોષવાળી^૧ (યજ્ઞતોમાં
અહુરાના પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરી-અહુગીરીની છે તે લાવનાર ખતાવ-

ફ. ૫૮ : ૩૪-૩૬ દુરએઉર્વએસેમ = દુર લગીનો 'ઉર્વીસ' છેડો.
કે જે પાછુ નજદીક લાવે તેવો હોય તેવા દુર લગીના વિસ્તાર; ઉર્વસેમ =
ટર્ન-ફેરા લેવાના ફરવાનાને.

ફ. ૫૮ : ૩૭ નાપેરન = પુગી વળવાની ખાહેશ રાખતા; નસે = પુગી વળવું
મુરાદ ખાહેશ હાંસલ કરવી ઉપરથી વર્તમાન કદંત આત્માને માટે છે.

નારી), || બલી પરદુષ્મનંજની^૨ (યજ્ઞતોમાં બહુમન અને આરમઘતીના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી-અતાવનારી), || સુરી^૩ (યજ્ઞતોમાં અષ અને શહેરેવરના પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનારી-અતાવનારી), || વૃષ્ઠિ કરનારી^૪ (યજ્ઞતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી અતાવનારી) || કૃવષિઓને^૫ || યાદ કરી એકતાન થઇએ છીએ^૬ || જેણીઓ^૭ || નેવું હજર^૮ (અને) || નવ હજર એટલે નવ્યાણું હજર^૯ || નવસો^{૧૦} || નેવું^{૧૧} (અને) || નવ^{૧૨} (એટલે નવ્યાણું હજાર નવસો નવાણું ૯૯,૯૯૯) (પાંચ નવડાની સંખ્યામાં) || તે^{૧૩} || ઝરેહ^{૧૪} (મીનો દરીયો) || જે^{૧૫} || ચળકતો^{૧૬} (કુદરત રાખતો રય-રઓદનીવાળો) || વોઉરકપ^{૧૭} (છે તેને) || સંભાળે છે-પાસખાની કરે છે.^{૧૮} ||

(કરદો ૧૮ મો) (૬૦) અષાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩ રપેન્તાઓ^૪ કૃવષયો^૫ યજ્ઞમધદે.^૬ યાઓ^૭ અવે^૮ રેરેઉશ^૯ અધવ્યાખ્યથેઘન્ટિ,^{૧૦} યાંમ^{૧૧} હપ્તોધરિંગે,^{૧૨} નવચ^{૧૩} નવધતીશ્ય,^{૧૪} નવચ સત,^{૧૫} નવચ હજ્ઞર,^{૧૬} નવસેસ્ય ખએવાંન.^{૧૭}

(કરદો ૧૮ મો) (૬૦) યજ્ઞતોની પુણ્ય અશોષવાળી^૧ (યજ્ઞતોમાં અહુરાના પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરી-અહુગીરીની છે તે લાવનારી-અતાવનારી), || બલી પરદુષ્મનંજની^૨ (યજ્ઞતોમાં બહુમન અને આરમઘતીના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી-અતાવનારી), || સુરી^૩ (યજ્ઞતોમાં અષ અને શહેરેવરના પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનારી-અતાવનારી), || વૃદ્ધિ કરનારી^૪ (યજ્ઞતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી અતાવનારી) || કૃવષિઓને^૫ || યાદ કરી એકતાન થઇએ છીએ^૬ || જેણીઓ^૭ || ૯૦ હજર^૮ (અને) || નવ હજર^૯ (૯૯ હજર) || નવસો^{૧૦} || નેવું^{૧૧} (અને) || નવની^{૧૨} (એટલે ૯૯,૯૯૯ સંખ્યામાં) || તે^{૧૩} || સેતારો^{૧૪} || જે^{૧૫} || હપ્તરંગ^{૧૬} (છે તેને) || સંભાળે છે.^{૧૭} ||

(કરદો ૧૯ મો) (૬૧) અષાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩ રપેન્તાઓ^૪ કૃવષયો^૫ યજ્ઞમધદે.^૬ યાઓ^૭ અવાંમ^૮ કૃહરપેમ^૯ અધવ્યાખ્યથેઘન્ટિ,^{૧૦} યાંમ^{૧૧} સામહે^{૧૨} કરેસારપહે^{૧૩} યત્^{૧૪} ગએસાઉશ^{૧૫} ગદવરહે,^{૧૬} નવચ^{૧૭} નવધતીશ્ય,^{૧૮} નવચ સત,^{૧૯} નવચ હજ્ઞર,^{૨૦} નવસેસ્ય ખએવાંન.^{૨૧}

(કરદો ૧૯ મો) (૬૧) યજ્ઞતોની પુણ્ય અશોષવાળી^૧ (યજ્ઞતોમાં અહુરાના પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરી-અહુગીરીની છે તે લાવનારી), ||

ભલી પરદુખભંજની^૧ (યજ્ઞતોમાં બહુમન અને આરમ્ભતીના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || સુરી^૩ (યજ્ઞતોમાં અષ અને શહેરેવરના પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || વૃદ્ધિ કરનારી^૪ (યજ્ઞતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી) || કૃષિઓને^૫ || યાદ કરી એકતાન થઇએ છીએ^૬ || જોણીઓ^૭ || નેવું હજાર^૮ (અને) || નવ હજાર^૯ || નવસો^{૧૦} || નેવું^{૧૧} (અને) || નવ^{૧૨} (એટલે ૯૯,૯૯૯ ની સંખ્યામાં) || સામની^{૧૩} (કુનીઅતના) || તે^{૧૪} || ગાયની સુરતના એટલે ગવની કુદરતની હિમાયત કરનાર-ગવની તલેસમવાળી^{૧૫} || ગદ-ગુરજ^{૧૬} (અધીકાર)ના રાખનાર || તે^{૧૭} || કેરસારપના^{૧૮} || તે^{૧૯} || કેહપને^{૨૦} || સંભાળે છે.^{૨૧} ||

(કરદો ૨૦ મો) (૬૨) અષાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સુરાઓ^૩ રેપેન્તાઓ^૪ કૃષ્ણયો^૫ યજ્ઞમધદે^૬ યાઓ^૭ અવાંમ^૮ ખુદ્રમ^૯ અર્ધવ્યાખ્યયેધન્તિ,^{૧૦} યાંમ^{૧૧} સિપતામહે^{૧૨} અષઓનો^{૧૩} જરથુ-શ્ત્રહે,^{૧૪} નવચ^{૧૫} નવધતીશ્ચ,^{૧૬} નવચ સત,^{૧૭} નવચ હજમ્ધર,^{૧૮} નવસેસ્ય અઓવાંન.^{૧૯}

(કરદો ૨૦ મો) (૬૨) યજ્ઞતોની પુણ્ય અશોધવાળી^૧ (યજ્ઞતોમાં અહુરાના પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરી-અહુગીરીની છે તે લાવનારી-ખતાવનારી), || ભલી પરદુખભંજની^૨ (યજ્ઞતોમાં બહુમન અને આરમ્ભતીના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || સુરી^૩ (યજ્ઞતોમાં અષ અને શહેરેવરના પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી) || વૃદ્ધિ કરનારી^૪ (યજ્ઞતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી ખતાવનારી) || કૃષિઓને^૫ || યાદ કરી એકતાન થઇએ છીએ^૬ || જોણીઓ^૭ || નેવું હજાર^૮ (અને) || નવ હજાર^૯ || નવ સો^{૧૦} || નેવું^{૧૧} (અને) || નવ^{૧૨} (એટલે ૯૯,૯૯૯ ની સંખ્યામાં) || સિપતમની^{૧૩} (કુનીઅતના) || તે^{૧૪} || અશો^{૧૫} || જરથુ-શ્ત્રની^{૧૬} || તે^{૧૭} || શુદ્ધ-શુનને^{૧૮} || સંભાળે છે.^{૧૯} ||

નોંધ:—અહિંયાં નવ પાંચ આંકડા આપેલા છે. નવનો આંકડો ક્રમાદ્યતપણું દેખાડે છે. પાંચનો આંકડો કરજંદ હોકમ બરદાર તરીકે કામ કરે છે તે ગતી દેખાડે છે. કૃષિ પુણ્ય ઉદાપણુ-પુણ્ય જ્ઞાન-સત્ય-જોમ-અધીકાર-ધનસાક્ષી તાબેદારી સાથની સલીમ તોરની ખુદ્દિ દેખાડે છે. અહ વસેલા માંથ રેપેન્તા અહુરાના જ્ઞાનની આરેન્ન=મહા ઉદાપણુ તે કૃષિ છે કે જે આરેન્ન=ઉદાપણુમાંથી મહા અકકલ-જ્ઞાન-સત્ય-જોમ-

અધીકાર અને ઇનસાફ અને અત્યંત તાબેદારી જન્મ લેયા કરીને કવ-
ષિનો જહ્વો જગતમાં પ્રદરશીત થઇ રહે છે; અને તેઓ ‘નવ’ની
ગતીવાળી છે એટલે અહના હોકમ અહુનવધર્ષને પુર્ણ રીતે સમજીને
તેજ પ્રમાણે પુર્ણ તાબેદારીથી વર્તનારી છે. તેઓ ‘પાંચ’ આંકડાની
છે એટલે સૃષ્ટી રચનાનું કામ કરી રહે છે. એમ ત્યારે ૯૯,૯૯૯ કવષિઓ
સૃષ્ટી રચના માટેની પુર્ણ અત્યંત તાબેદાર મહા હાપણ સાથની બુધ્ધિ છે.

ઝરેહ વોઉરૂકષ તો નીસ્તીની કુદરત રાખતો મીનો દરયાવ છે જે
દરયાવ નીસ્તી ગેતીને ઉભી કરી રહે છે. આ કુદરતને ત્યારે નીસ્તીની રચના
કરવા માટે જે મહા હાપણ સાથની બુધ્ધિ-જ્નેમ-સલ અધીકાર જોઇએ
તે પેલી ૯૯,૯૯૯ કવષિ આપે છે અને જે કંઈ નીસ્તીનું કામ થાય તેની ઉપર
તેણીઓ તકેદારી રાખે છે. એમ ત્યારે ઝરેહ વોઉરૂકષથી નીસ્તી-ગેતીની
ઉપર દરેથો ખદાતે થઇને રચના થઇ રહેશે તેનો ભેદ ૧૭ મા કરદામાં છે.
ઝરેહ વોઉરૂકષની કુદરતને નીસ્તી-ગેતી ઉભી કરવા માટે મીનોઇ રીતનો
સામાન જોઇએ. આ યધા સામાનને ચીથ્રો કહે છે. આ ચીથ્રો ત્યારે
જગતની અનેક ચીજો યનાવવા જોઇએ માટે અનેક રીતના હોય. આ
સામાન મુળ ખે ભાગે વહેંચાય છે: એકને મઝદદાતની રીતથી વપરાતો
સામાન કહે છે; બીજાને અહુરદાતની રીતથી વપરાતો સામાન કહે છે.
આ સામાન દરતીમાંથી તે ઝરેહમાં ઉતરે છે. આવા યધા જનત જનના
સામાન દરતીમાંથી ઝરેહમાં લાવનાર મુળ ચાર સંતારાઓ નામે તીર-
સતવસ-હૃતરંગ-વનંત છે. આ ચાર સંતારોને બુદી બુદી રીતના
સામાનને ઝરેહ ઉપર ઉતારવા માટે મુકરર કીધા છે. આપણને હૃતરંગ
સાથે કામ છે માટે હૃતરંગ જે રીતનો સામાન લાવે છે તે કહીશું. આ
જગત ૮૧૦૦૦ વર્ષે નાશ પામીને નવું ઉભું થવું જાય છે. ૮૧૦૦૦
વર્ષને એક દરેથો ખદાત કહે છે. નવા શરૂ થતા દરેથો ખદાતમાંના પહેલા
૪૦૦૦ વર્ષ પછીથી તે ૪૦૦૦ વર્ષ બુની નવા દરેથો ખદાતની દુન્યાની
નાશરચના અશો જરયુરત ઉતરીને ફરીથી કરે છે તે વખતે જે ચીથ્રો
જોઇએ છે તેમાં આ હૃતરંગ સંતારો લાવી આપે છે. અહુરદાતની
ગતી જગતમાં પાંચરતા માટે જોઇતો સામાન એટલે કુલ દીનોના મુળ
તરીકેની જરથેશ્તી દજેનને અને તેવી તે મુળ દજેનના મુળને ઉગવા
માટે જોઇતો સામાન કે જેથી ચાતુ દરેથો ખદાતમાં બીજી દીનો ઉગી
શકે-તેવો સામાન ચીથ્રો લાવી આપનાર આ હૃતરંગ છે. આવા
કામમાં હૃતરંગને જોઇતી દકાકની મદદ આ કવષિઓ પુરી પાડે છે.
આવા તે ખદન ૧૮ માં કરદામાં કહેવા છે.

દરેક દરેધો ખદાતમાં ગેતી નાંથી થાય છે ત્યારે આગળના નાશ પામેલા દરેધો ખદાતની અંધી વીગત આ નવા ઉગતા દરેધો ખદાતમાં બીજાં જામે છે. આગલા નાશ પામેલા દરેધો ખદાતમાં અઝી દેહાક છુટો હતો જેણે માનવના ભેજાને ખરાબ કરી અતી જાણુન પાપો કરાવીને જગરેલથી ગેતીનો નાશ કરાવેલો હતો. આ અઝી નવી ઉગતી ગેતીમાં પાણું તેવુંજ તોફાન કરી રહે છે. ૪૦૦૦ વર્ષ લગીમાં અઝી એવું કરે છે કે જેથી ગેતી ફરીથી ફના થાય, અને ૮૧,૦૦૦ વર્ષના તેના મઝદદાત પ્રમાણે નેમેલા વખત લગી જગત જમ શકેજ નહિ. આ ૪૦૦૦ વર્ષ દરમ્યાન ગેતીની ઉપર પચોપચો—ટેકષ પાદશાહ પહેલવાનો ઉતરી જગતની રક્ષા કરે છે. અઝીને અને તેના દેવોને કાણુમાં રાખવા પેગામ્બરના હોમીક ગતીનાં મુળ ચાર પેશરવો રહે છે (જમશેદ—ફરેદુન—કેરસારપ—શ્રીત). આ ચાર પેશરવોમાં કેરસારપની ઉપર દેવોને મદાત કરવાનું દેવોની જાણુન તલેસમોને તોડવાનું મદાત કામ આવી પડે છે. આયું મદાતારન કામ કે જે પેગામ્બરથી બીજા દરજ્જાનું રહે છે તેને જાળવવા માટે જે કેહર્પ નકકી થયણું છે તેને કેરસારપનું કેહર્પ કહે છે. જેમ જરથુસ્ત્રનું કેહર્પ અમશાસપદોના બેડીદાર તરીકેનું કુદરતમાં રહે છે અને તે કેહર્પને ધારણ કરીને જે નર ઉતરે તેને જરથુસ્ત્ર કહે છે, તેમ બીજા કેહર્પ નામે કેરસારપનું કેહર્પ રહે છે જે કેહર્પને ધારણ કરીને જે કોઇ ઉતરે છે તેને કેરસારપ કહે છે. આ કેહર્પ રાખતા નરને જાણુનમાં જાણુન દેવોની સામે ઉભા રહેવું પડે છે. જે દેવો જગતના શહેરોને આતશના વરસાદથી એક સેકંડમાં નાશ કરી શકે, જે દેવો જાણુન ઝહેરી પવનથી લશ્કરના લશ્કરને મારી નાખી શકે, જે દેવો દરયાની સપાટીને ઉંચું કરી શહેરોને ડુબાવી શકે—એમ અનેક નહિ કેહર્પ શકાય તેવી આકૃત લાવી શકે તેઓની સામે કેરસારપના કેહર્પને ઉભુ રહેવાનું છે માટે તે કેહર્પની ઉપર ક્રવણીની ખાસ પાસખાની રહેતી હતી જેનો બેદ ૧૬ મા કરદામાં છે.

આવા દેવોની સામેથી આખરે કેરસારપનેથી પાછા હઠવું પડે છે અને તે મદાત લડાઇમાં કેરસારપનાં માથાં ઉપર જાણુન કેશાશથી ચઢે છે કે જેથી તેવણુને સમયુનની હાલત પેલી ગેહાનમાં થોડુંકને માટે પેગામ્બર આવે તેટલા વખત લગી બોગવતી પડે છે. દેવોનો જ્યારે આવો ભારે ખુદમ થાય છે ત્યારે ગેહિશ ઉરવા જે જગત માટેની કુદરતનું રૂવાન છે તે રૂવાન દાદારની પાસે અશો જરથુસ્ત્રની મદદ માગે છે. આ અશો જરથુસ્ત્ર પેલા જરથુસ્ત્રના કેહર્પને ધારણ કરીને દેવોનો નાશ કરે છે—તેઓને જમીનમાં—હવામાં અધેઅધ કે જ્યાં તેઓ પ્રસરેલા છે ત્યાંથી

શોધી કાઢીને બાંધે છે, -દેવોનો દેવ અઝીને પકડીને દમાવંદ ઉપર કેદ કરે છે કે જેથી માનવો તે ચાલુ દરેઘો ખદાતમાં કદીળી દસ એબો એટલે પુણ્યતાની એબોનો ભોગવટો કરી શકતા નથી. આમ જરથુસ્ત્ર તે ગેતીની નવરચના કરે છે કે જેને માટે ઉપર જોયું તેમ હૃતરંગ સ્તર તેવણને જોષતા ચીથ્રો ઝરેહ વોઉરકશ મારફતે પુરા પાડે છે. જરથુસ્ત્ર મોટી તલેસમો ઉભી કરે છે. પોતે ઉપધરી-દખ્યુમાંની કુદરતમાં જે ગાસ બાંધી છે ત્યાંથી ગેતીની ઉપર ભારે તલેસમો એવી ઉભી કરે છે કે જેથી જગત દરેઘો-ખદાતના ૮૧,૦૦૦ વર્ષ લગી ચાલે અને તેઓ એવી રહે છે કે તેમાં દેવોની આવી ખલલ પાછી જગત ઉપર ચપ્પ શકતી નથી. આવાં મહાન કામને ૮૧,૦૦૦ વર્ષ લગી સીલસીલામાં ફતેહમંદ રીતે ખેંચી લખ જવા તેવણ સઓખ્યંતને ઉભા કરે છે અને પોતાનું 'શુદ્ર' ઉશ્ચ કરીને ઝરેહ વોઉરકશમાં રાખે છે કે જેથી સઓખ્યંતો તે શુદ્રને લખને જગતને પાછી આબાદ કરે. જરથુસ્ત્રની શુદ્ર એટલે જરથુસ્ત્રે જે મોટાઇ-ઇદમ અમલ જગતમાં આણેલો છે તેના બીયાં. આ બીયાંને ઝરેહ વોઉરકશની કુદરતમાં રાખે છે. આવા શુદ્ર ઉપર ત્યારે ૯૯,૯૯૯ ક્રવણિની પાસબાની રહે કે જેથી તે શુદ્રમાંની મોટાઇ જે અહુરદાતને લગતી છે તે કાયમ રહીને જગતમાં પાછી જ્યારે અંધાધુંધી શરૂ થાય-પાછા જેવા દેવો ઉતરવાની ધમકી આપે ત્યારે સઓખ્યંતો તે શુદ્રને લખ તેને ઉગાડી તેમાંથી પાછી જગતની નવરચના કરી શકે. આની શુદ્રને ત્યારે તેવી અહુરદાતની મોટાઇવાળી પુણ્યતામાં જળની રાખવા ક્રવણિની પાસબાની જોષએ કે જેથી તે શુદ્ર પાંચની ગતીનું કામ જ્યારેબી જોષએ સારે કરી શકે. આ ભેદ ત્યારે વીસમા કરદામાં છે. આ શુદ્રની હકીકત માટે વાંચો નીઝીઝે-વેહુદીન ભાગ પહેલો પાને ૨૪૧, ૩૩૧, ૩૩૨, ૩૭૮-૩૭૯, ૭૯૮-૮૦૦.

(કરદો ૨૧ મો) (૬૩) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩ સ્યેન્તાઓ^૪ ક્રવણ્યો^૫ યજમધદે.^૬ યાઓ^૭ અહુરહે^૮ †ખયયતો^૯ દષિનાંમ^{૧૦} ઉપ^{૧૧} યૂધંદ્રયેઘંતિ,^{૧૨} યેજિ^{૧૩} અએમ^{૧૪} બવધતિ^{૧૫} અપવ^{૧૬}-ખનુશ,^{૧૭} યેજિ^{૧૮}-પે^{૧૯} બવધંતિ^{૨૦} અનાજરેતાઓ^{૨૧} ખનૂતાઓ^{૨૨} અધનિતાઓ,^{૨૩} અન્ધિખરતાઓ^{૨૪} ઉધ્રાઓ^{૨૫} અપાઉનાંમ^{૨૬} ક્રવણ્યો.^{૨૭}

(કરદો ૨૧ મો) (૬૩) યજતોની પુણ્ય^૧ અશોધવાળી^૨ (યજતોમાં

ફ. ૬૩ : ૯ ખયયતો=દ્વિ ઉપરથી યતાં વર્તમાન કૃદંત ક્ષયાંસનો ૬/૧નો આકાર છે.

અહુરાના પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરી-અહુગીરીની છે તે લાવનારી-
 ખતાવનારી), || બલી પરદુખભંજની^૨ (યજ્ઞતોમાં બહમન અને આરમખતીના
 પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || સુરી^૩ (યજ્ઞતોમાં અપ
 અને શહેરેવર પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || વૃધ્ધિ
 કરનારી^૪ (યજ્ઞતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવ-
 નારી-ખતાવનારી) || ક્રવષિઓને^૫ || યાદ કરી એકતાન થઇએ છીએ^૬ ||
 જેણીઓ^૭ || અધીકાર ચલાવતા^૮ || સરદારોની^૯ || જમણી બાબુની^{૧૦} ||
 આગળ^{૧૧} (રહીને) || યુધ્ધ કરી રહે છે,^{૧૨} || અગર જો^{૧૩} || તે^{૧૪}
 (સરદાર) || અશો નરને ખુશનુદ કરનાર કરી રહેલો^{૧૫-૧૭} || હોય^{૧૫} (તોજ), ||
 (અને) અગર જો^{૧૮-૧૯} (તે સરદારથી) || નહિ ડગે તેવી બહાદુર^{૨૦} ||
 અશાઉનામ^{૨૧} (યજ્ઞતોની અશોષને લગતી) || ક્રવષિઓ^{૨૨} || આબુરદેહ
 નહિ થયલી^{૨૩} || ખુશનુદ થયલી^{૨૪} || એજા અરહિતની થયલી^{૨૫} || આધી
 બ્યાધી રહિત થયલી^{૨૬} || હોય^{૨૭} (તોજ). ||

નોંધ:—અહિંયા અશાઉનામ ક્રવષિ લેવાની છે. અશોનામ ક્રવષિ
 નહિ આવે કેમકે કુદરતમાં કુલ ક્રવષિનું કામ સોંપી અપાયલું છે જેમાં
 દરેકે દરેક માનવના ફરોહરનેથી કુદરતનું અમુક કામ સોંપાયલું છે.
 પણ માનવ જો દરવંદ હોય તો તેનું ફરોહર તેના શરીરને છોડીને
 કુદરતમાંના તેણીને નેગી આપેલા કામ કરવા જઇ શકે નહિ કેમકે જો
 તેનું ફરોહર તેની અપ્પિ છોડે તો તે દરવંદ તુરત મરી જાય. આમ
 દરવંદનું ફરોહર તેના જડ તનના જોડાણમાં સપડાયલું હોવે તે ફરોહરનું
 કુદરતી કામ યજ્ઞતી ક્રવષિઓને આટોપી લેવું પડે છે તેથી માણસની
 તરફ તે યજ્ઞતી ક્રવષિઓ નાખુશ રહેલી-આબુરદે થયલી કહેવાય છે. પણ
 જો તે દરવંદ પોતે અશવન થાય તો પછી તે માણસ નિદાસ્નધ-
 થિશના ભેદે પુગે એટલે તેનું તન તનુ માંથ્રનું થાય જ્યારેજ તેના તે
 તનને છોડીને તેનું ફરોહર પછી યજ્ઞતી ફરોહરને મલીને પોતાને કુદરતથી
 સોંપાયલું કામ કરી શકે જેથી તે યજ્ઞતી ફરોહર તે માણસથી ક્ષનુતાઓ
 થયલા કહેવાય. અશવનના શરીરનું રૂવાન ઉરને ઉપીમાં આવે-અંદરોસ્ત
 ઉંચકેલુ થાય એટલે તે રૂવાનની રચને તેનું ફરોહર બસીત કરાવે અને
 તે ફરોહર પોતાની ઉરની ગતીને તે રૂવાનની રચની ગતી સાથે મેળવે કે
 જેથી તે રૂવાનની રચ યજ્ઞતોની રચને મળે-અનઘ રઓચના ઉસ્તાન સાથે
 મળે અને એમ રૂવાન ખુદ ફરોહર જેવું કામ કરી શકે. આ વખતે
 ફરોહર તે રૂવાનને તેના તનને છોડી શકે કેમકે જ્યાંથી તે ફરોહર જાય
 ત્યાંથી તો તે રૂવાન સાથે તે ફરોહર રચ-ઉરની ગતીથી જોડાયલું તો
 રહેશેજ. આવાં રૂવાન સાથનાં જીવતાં તનને તનુ-માંથ્રનું તન કહે છે.

(કરદો ૨૨ મો) (૬૪) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩ સ્પેન્તાઓ^૪ ક્વષયો^૫ યજ્ઞમધે^૬ યાઓ^૭ મસ્યેહીશ^૮ અહ્માત્^૯, યાઓ^{૧૦} અઅંબ્યેહીશ^{૧૧} અહ્માત્^{૧૨} યાઓ^{૧૩} *તાંબ્યેહીશ^{૧૪} અહ્માત્^{૧૫} યાઓ^{૧૬} અમવસ્તરાઓ^{૧૭} અહ્માત્^{૧૮} યાઓ^{૧૯} વૈશ્વવસ્તરાઓ^{૨૦} અહ્માત્^{૨૧} યાઓ^{૨૨} બએષજ્યોતરાઓ^{૨૩} અહ્માત્^{૨૪} યાઓ^{૨૫} યાસ્કૃસ્તરાઓ^{૨૬} અહ્માત્^{૨૭} યથ^{૨૮} વચ^{૨૯} ક્ષમવાધરે^{૩૦} યાઓ^{૩૧} મદ્મંમચિત્^{૩૨} મ્યવદનાંમ^{૩૩} બએવને^{૩૪} ઉપવજ્જંતે.^{૩૫}

(કરદો ૨૨ મો) (૬૪) યજ્ઞોતની પુણ્વ^૧ અશોષવાળી^૨ (યજ્ઞોતમાં અહુરાના પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરી-અહુગીરીની છે તે લાવનારી-ખતાવનારી), || ભલી પરદુખભંજની^૩ (યજ્ઞોતમાં બહુમન આરમ્ભતીના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || સુરી^૪ (યજ્ઞોતમાં અપ અને શહેરેવરના પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || વૃષ્ટિ કરનારી^૫ (યજ્ઞોતમાં ખેરદાદ અને અમરદાદના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી) || ક્વષિઓને^૬ || યાદ કરી એકતાન થઇએ છીએ^૭ || જેણીઓ^૮ (ક્વષિઓ) || વચ માંથી^૯ || જેની^{૧૦} (સત્ય વાણીઓ) || તેઓ કાંઈગી બોલ્યા હોય-બોલી શકાય^{૧૧} (તેવી સત્ય જાણને જે કંઈગી ખ્યાન કરી શકે) || તેના (ખ્યાન) કરતાંગી^{૧૨} (એટલે જાણનાથી તે મહોટાઈ વિષે બોલી શકાય તે કરતાંગી) || વધારે મોટી,^{૧૩} || જેણીઓ^{૧૪} || તેના (ખ્યાન) કરતાંગી^{૧૫} (એટલે જાણનાથી તે જોર વિષે બોલી શકાય તે કરતાંગી) || વધારે જોરવાળી,^{૧૬} || જેણીઓ^{૧૭} || તેના (ખ્યાન) કરતાંગી^{૧૮} (એટલે જાણનાથી તે દ્રઢતા વિષે બોલી શકાય તે કરતાંગી) || વધારે દૃઢ મજબુત,^{૧૯} || જેણીઓ^{૨૦} || તેના (ખ્યાન) કરતાંગી^{૨૧} (એટલે જાણનાથી તે હિમ્મત વિષે બોલી શકાય તે કરતાંગી) || વધારે હિમ્મતવાળી,^{૨૨} || જેણીઓ^{૨૩} || તેના (ખ્યાન) કરતાંગી^{૨૪} (એટલે જાણનાથી તે કૃતેહ વિષે બોલી શકાય તે કરતાંગી) || વધારે કૃતેહમદ,^{૨૫} || જેણીઓ^{૨૬} || તેના (ખ્યાન) કરતાંગી^{૨૭} (એટલે જાણનાથી તે દરોસની વિષે બોલી શકાય તે કરતાંગી) || વધારે દરોસની આપનારી,^{૨૮} || જેણીઓ^{૨૯} || તેના કરતાંગી^{૩૦} (એટલે જાણનાથી તે અસરકારકપણા વિષે બોલી શકાય તે કરતાંગી) || વધારે અસરકારક^{૩૧} (રહે છે), || જેણીઓ^{૩૨} || યજ્ઞોતના રાદી બેટોના^{૩૩} || વચમાં^{૩૪} || દશ હજાર^{૩૫} (જેટલી) || આવી રહે છે.^{૩૬} ||

ક. ૬૪ : ૧૪ તાંબ્યેહીશ શબ્દ તાંચ્યંધહનો ૧/૩નો આકાર છે. તાંચ્યંધહ શબ્દ 'તાંમ' શબ્દનો અધીકાર્થીક Comparative sense તરીકે છે.

(૬૫) આઅત્ત યત્^{૩૧} આપો^{૩૦} ઉજ્જવરંતે,^{૩૮} રિપતમ^{૩૬}
જરથુસ્ત્ર^{૪૦}, જરથંધ્રહત્^{૪૧} હુય^{૪૨} પોઉરૂ-કપાત્^{૪૩} ખરંનસ્થ^{૪૪}
યત્ મજ્જદદાતેમ.^{૪૫} આઅત્ત^{૪૬} ક્ષૂપૂસંતિ^{૪૭} ઉધ્રાઓ^{૪૮} અપાઉ-
નામં^{૪૯} ક્ષવપયો,^{૫૦} પચ્ચોધરીશ^{૫૧} પોઉરૂ-સતાઓ,^{૫૨} પચ્ચોધ-
રીશ^{૫૩} પોઉરૂ-હુજંધરાઓ,^{૫૪} પચ્ચોધરીશ^{૫૫} પોઉરૂ-ખએવનો.^{૫૬}

(૬૫) જ્યારે^{૧૧} (કવપિ) ॥ અએ રિપતમ^{૩૬} ॥ જરથુસ્ત્ર^{૪૦} ॥
વોઉરૂકપ^{૪૩} ॥ ઝરેહમાંથી^{૪૧} ॥ (તે માંહેલી કુદરતની કારસાગ્રીથી ગેતી)
તરફ^{૪૨} (આરમાન ઉપર) ॥ પાણીઓને^{૪૩} ॥ (અને) મજ્જદદાતવાળા તે^{૪૫} ॥
ખોરેહને^{૪૪} ॥ ઉભાણુમાં લાવે છે^{૪૮} (તેઓને આપદાર વાઢળાં તરીકે
ઉભા કરે છે) ॥ ત્યારે^{૪૯} ॥ દ્રઢ-નાહ હઠે તેવી^{૪૯} ॥ યજ્ઞતની અશોષ
સાથની^{૪૯} ॥ ક્ષવપિઓ^{૫૦} ॥ પુસ્કળ અતી ધણી^{૫૧} ॥ પુસ્કળ સેંકડો,^{૫૨} ॥
પુસ્કળ અતી ધણી^{૫૩} ॥ પુસ્કળ હજારો,^{૫૪} ॥ અતી ધણી^{૫૫} ॥ પુસ્કળ દસ
હજારો^{૫૬} ॥ બહાર પડે છે.^{૫૭} ॥

(૬૬) આપેમ્^{૫૭} અએપેમ્નાઓ^{૫૮} હુવાઇ^{૫૯} કાચિત્^{૬૦}
નાફયાઇ,^{૬૧} હુવયાઇ^{૬૨} વીસે,^{૬૩} હુવાઇ^{૬૪} જન્તવે,^{૬૫} હુવયાઇ^{૬૬}
દઇઘહુવે^{૬૭} ઉઉધિત્યઓજનાઓ,^{૬૮} ખએપમ્થે^{૬૯} નો^{૭૦} દઇઘહુશ^{૭૧}
ઙિનદાતએચ^{૭૨} હુઓપાતએચ.^{૭૩}

(૬૬) દરેક^{૬૦} (કવપિ) ॥ પોતાના^{૫૯} ॥ સગા માટે^{૬૧} ॥
પોતાના^{૬૨} ॥ મોહદક્ષા માટે^{૬૩} ॥ પોતાના^{૬૪} ॥ કસળા માટે^{૬૫} ॥ પોતાના^{૬૬} ॥
દેશ માટે^{૬૭} ॥ પાણી^{૬૮} ॥ ઇચ્છનારી^{૬૯} ॥ ખોલતી રહેનારી^{૭૦} (થાય છે
દુઆ કરતી રહે છે કે) ॥ હમારો^{૭૧} ॥ પોતાનો^{૭૨} ॥ દેશ^{૭૩} ॥ પુસ્કળ-
પણામાં આબાદીમાં^{૭૪} ॥ મીનોઇ ખુશાલીમાં^{૭૫} (રહેશેજ). ॥

ક. ૬૬ : ૬૮ ઉધિત્યઓજનાઓ—ખોલી રહેનારીઓ. એ શબ્દમાં
ઉધતિ+અઓજન આકારો છે. અઓજન શબ્દ ‘અઓજ’નું વર્તમાન
ક્રદંત આત્માનેનો આકાર છે. અઓજ શબ્દ આ-વચ ઉપરથી છે.

ક. ૬૬ : ૭૨ નિદાતએચમાં નિદાત=પુસ્કળપણું જથ્થો આબાદીનું
૭/૧ આકાર છે.

ક. ૬૬ : ૭૩ હુઓપાતએચ શબ્દને હુ અને પાતનો બનેલો લીધેલો
છે. હુ=અહની મીનોઇ અને પાત ખુશાલી.

(૬૭) તાઓ^૧ યૂધ્ધયેધન્તિ^૨ પિષનાહુ^૩ હુવે^૪ ક્ષઅસહિ^૫
 ક્ષેધાધ્યએચ,^૬ યથ^૭ અસો^૮ મએથનંચ^૯ ક્ષઅધવિષિતેએ^{૧૦} દદાર,^{૧૧}
 માંનયેન્ અહું યથના^{૧૨} તખ્મો^{૧૩} રથએશતાઓ^{૧૪} હુશ-હાંમ-
 ઔરેત્ત^{૧૫} હુચ^{૧૬} ષએતાન્^{૧૭} ક્ષયસ્તો-જએનિશ^{૧૮} પધતિ-ધનીત,^{૧૯}

(૬૭) જે પ્રમાણે^{૧૨} ॥ એક જોરાવર^{૧૩} ॥ રથેસ્તાર પહેલવાન^{૧૪} ॥
 સારી રીતે આરાસ્તે કાઢેલી^{૧૫} ॥ શહેનશાહત^{૧૬} ॥ પુઠે રહીને^{૧૭} ॥
 હથીઆર બંધ થઇને^{૧૮} ॥ દુરમન સામે લડી રહે છે તેમ^{૧૯} ॥ તેણીઓ^{૨૦}
 (કૃષિઓ) ॥ જે^{૨૧} ॥ જગાને^{૨૨} ॥ રહેકાણને^{૨૩} (બચાવવા) ॥ ગોલાન ઉપર
 રહી-તેના આસપાસના કશમાં રહી પાસખાની કરવા માટે^{૨૪} ॥ મુકરર થઇ
 હોએ^{૨૫} ॥ તે પોતાની^{૨૬} ॥ જગામાં^{૨૭} (કશમાં) ॥ દેશમાં^{૨૮} (મોટા કશમાં) ॥
 લડાઇમાં^{૨૯} (કશ નહિ પુટે માટે) ॥ લડી રહે છે.^{૩૦}

(૬૮) આઅત્^{૧૦} યાઓસ્ચ^{૨૧} આઓંધહાંમ^{૨૨} નિવા-
 નંતે,^{૨૩} તાઓ^{૨૪} આપેમ્^{૨૫} પરાજન્તિ,^{૨૬} હુવાધ^{૨૭} કાચિત્^{૨૮}
 નાદ્યાધ,^{૨૯} હવયાધ^{૩૦} વીસે,^{૩૧} હુવાધ^{૩૨} જન્તવે,^{૩૩} હવયાધ^{૩૪}
 દધંધહુવે^{૩૫} ઉધત્યઓજનાઓ,^{૩૬} ખએપધથે^{૩૭} નો^{૩૮} દંધહુશ^{૩૯}
 કદાતએચ^{૪૦} વરદાતએચ.^{૪૧}

(૬૮) વળી ત્યારે^{૨૦} ॥ આ^{૨૧} (કરોહરો) માંના ॥ જેઓ^{૨૨} ॥
 ક્રોહ પામે છે^{૨૩} (ત્યારે) ॥ તે^{૨૪} (ક્રોહ પામેલી) ॥ પોતાના^{૨૫} સમા
 માટે^{૨૬} ॥ પોતાના^{૨૭} ॥ મોહક્ષા માટે લાગતા વળગતા માટે^{૨૮} ॥ પોતાના^{૨૯} ॥
 કસખા માટે^{૩૦} (કામ માટે) ॥ પોતાના^{૩૧} ॥ દેશ માટે^{૩૨} ॥ પાણીઓને^{૩૩}
 (બરકતને) ॥ લઇ જાય છે^{૩૪} ॥ આમ બોલતી રહીને કે^{૩૫} ॥ હમારૂં^{૩૬} ॥
 પોતાનું^{૩૭} ॥ દેશ વૃદ્ધિમાં^{૩૮} ॥ ભોગવટો કરવા માટેની આખાદીમાં^{૩૯}
 (આવશે). ॥

ક. ૬૭ : ૫ અને ૬ અસહિ, ષેધાધ્યએચ બેક શબ્દો ૭/૧માં છે.

ક. ૬૭ : ૧૦ અધવિષિતેએ : અધવિ=આસપાસ એટલે ગોલાનમાં એટલે
 કશમાં પિ રહેલું=પાસખાની કરવી કશમાં રહી કશની પાસખાની કહે છે એમ
 અર્થ છે.

ક. ૬૭ : ૧૮ યસ્તો-જએનિશ શબ્દમાં યસ્તો=યસ સજ્જુ અને
 જએનિ=હથીઆરનો અર્થ છે.

નોંધ:—અહિંયાં કૃવષિઓને કૃતેહ મેળવતી જણાવેલી છે. કૃવષિને કદીબી હાર મળેજ નહિ. અહિંયાં એમ કહે છે કે જે કૃવષિઓને જીત મળે છે તેઓ ફલાણું ફલાણું કરે છે એટલે એમ અર્થ થયો કે બીજી કાષ્ટ કૃવષિને કૃતેહ મળતી નહિ હોય. પણ આપણે જોયું છે કે કૃવષિઓ હંમેશજ કૃતેહમંદ છે. અહિંયાં ત્યારે શું કહેવા માંગે છે. કહે છે કે જે માણસો પોતાની દરવંદી દુર કરી પોતાના તનને તનુ-માંથ કરીને કૃવષિ વગર પોતાના તનને જીવાડી શકે-એમ પોતાના તનને નિદાનપ્રતીક્ષાના બેદનું કરે છે તેઓની કૃવષિઓ પોતાનું તન છોડી અહાર જમને પછી કુદરતમાં તેઓને માટે નેમાયલાં કામમાં જોડાઈ શકે છે. આવી હાલત કૃવષિની આઝાદ માટે કૃતેહમંદ હાલત ગણાય છે. એમ કૃવષિઓ કૃતેહમંદ થયેલી ગણાય છે. જ્યારે બીજી કૃવષિઓ કે જેઓને લગતા તનુઓ તનુ-માંથના બેદના થઈ શકેલા નથી તેઓની કૃવષિઓ તેઓનાં જીવતાં તનને છોડી શકતી નથી કેમકે તે કૃવષિઓની સ્પાર્શ-હાલની અંદર તો તે તન પોતાનો જીવ રાખી શકે છે. જ્યારે તનુ-માંથનું તન થાય ત્યારેજ તે તન પોતાની કાષ્ટેલી તરીકતમાંના મથિની હાલ હેઠળ જીવી શકે. પણ જેઓ હજુ તરીકત ઉપર નથી મિથ્ય-માંથનો લાહવો પામેલા નથી તેઓને માંથની હાલમાં રહેવાનો લાહવો મળતો નથી માટે તેઓને તો તેઓની કૃવષિઓની હાલની અંદરજ જીવવું પડે છે. આમ છે માટે તેઓની કૃવષિઓ તેઓને છોડીને અશાઉનામ કૃવષિ સાથે જોડાઈને કુદરતમાંનું તેઓને અપાયલું કામ કરી શકે નહિ. આવાં તન સાથે જોડાઈ રહેલા કૃરોહર-કૃવષિઓ કૃતેહમંદ ગણાય નહિ.

(૬૬) આઅત્ યત્^{૪૨} અવધતિ^{૪૩} ડુઅવિ-સ્પરતો^{૪૪} ડુસારત^{૪૫} દંધહેઉશ^{૪૬} હમો-ખષથો,^{૪૭} અઉર્વથએધજ્યો^{૪૮} પરો^{૪૯} જિમ-બ્યજ્યો,^{૫૦} તાઓ^{૫૧} હસચિત્^{૫૨} ઉપ-જ્ઞઅયેધતે^{૫૩} ઉધાઓ^{૫૪} અષાઉનામ^{૫૫} કૃવષયો.^{૫૬}

(૬૬) જ્યારે^{૪૨} ॥ દેશનો^{૪૬} ॥ પુરી સત્તા મેળવેલો^{૪૭} ॥ સરદાર^{૪૫} ॥ દવેશ રાખતા^{૫૦} ॥ પુરો^{૪૬} ॥ દુરમનોથી^{૪૮} ॥ ઘેરાયેલો^{૪૯} ॥ થાય હં^{૪૩} (ત્યારે) ॥ તે^{૫૨} (સરદાર) ॥ તે^{૫૧} ॥ ગાલેખ^{૫૪} ॥ યજ્ઞતોની અશોષવાળો^{૫૫} ॥ કૃવષિઓને^{૫૬} ॥ મદદે બોલાવે છે.^{૫૩} ॥

ક. ૬૬ : ૪૪ અવિ-સ્પરતો = સ્પર્શ = જોડાઈ તપાસવું-દાબી દેવું-હોમલો કરવો; અવિસ્પર્શ ઘેરાઈ જવાનો જીત કુદરતના ૧/૧નો આકાર છે.

ક. ૬૬ : ૪૫ સારિત : સારોંધહ શીખવવું-સત્તા ચલાવવી-કરમાવવું ઉપરથી જીતકુદરત તરીકે છે.

(૭૦) તાઓ^{૫૦} હે^{૫૮} જસાઓન્તિ^{૫૬} અવંધહે,^{૬૦} ચેક્ષિ^{૫૧}-
વે^{૫૨} બવધન્તિ^{૫૩} અનાજરેતાઓ^{૫૪} ખનૂતાઓ^{૫૫} અધનિતાઓ,^{૫૬}
અભિશતાઓ^{૫૭} ઉઘાઓ^{૫૮} અષાઉનાંમ^{૫૯} ક્રવપથો.^{૬૦} તાઓ^{૫૧}
દિમ^{૫૨} અવ^{૫૩} નિક્રાવયેન્તે,^{૫૪} માંનયેન્^{૫૫} અહે યથ ના^{૫૬}
મરેધો^{૫૭} હુપરેનો.^{૫૮}

(૭૦) અગર જો^{૬૧-૬૨} ॥ યઝ્તોની અશોષ સાથની^{૬૬} ॥ અડગ
બહાદુર^{૬૮} ॥ ક્રવપિઓ^{૬૦} ॥ આબુરદે નહિ થયલી^{૬૪} ॥ ખુશનુદ થયલી^{૬૫} ॥
આખખ વગરની થયલી^{૬૬} ॥ વ્યાધી વગરની થયલી^{૬૭} ॥ હોય છે
ત્યારે^{૬૮} ॥ તેઓ^{૫૦} ॥ તે^{૫૮} (સરદારની) ॥ મદદે^{૬૦} ॥ જાય છે^{૫૬} ॥
તેણીઓ^{૫૧} ॥ નર રૂપના^{૫૨} (અતીબહાદુર હેંશવાળા) ॥ દાદાર તરફ ઉડી
રહેતા^{૫૩} (પોતાના બાનને દાદાર તરફજ ઉડેલા રાખેલા) ॥ પક્ષિ^{૫૪} ॥
માફક^{૫૫} ॥ તે^{૫૬} (સરદારની) ॥ તરફ^{૫૭} ॥ તે તરફ ઉડીને જાય છે.^{૫૮} ॥

(૭૧) તાઓ^{૫૯} હે^{૬૦} રનધથિશ્ય^{૬૧} વરંથસ્ય^{૬૨} પરંશતસ્ય^{૬૩}
પધરિવારસ્ય^{૬૪} *વીસેન્તે,^{૬૫} પધરિ^{૬૬} મધન્યઓયાત્^{૬૭} દુજાત્,^{૬૮}
વરંથયાસ્ય^{૬૯} દ્રવાંધથ્યાત્,^{૭૦} *વિવિયૂષસ્ય^{૭૧} કયદાત્,^{૭૨} વીરપો-
મહુકાંઅસ્ય^{૭૩} પધરિ^{૭૪} દ્રવતત્^{૭૫} યત્^{૭૬} અંધરાત્ મધન્યઓયાત્,^{૭૭}
માંનયેન્ અહે યથ ના^{૭૮} સતેમ્ય^{૭૯} હુજંધરેમ્ય^{૮૦} બએવરેમ્ય^{૮૧}
*પધરિશ્તનાંમ^{૮૨} *નિજથેમ^{૮૩} હુયાત્^{૮૪}.

(૭૧) તેઓ^{૫૯} (ક્રવપિઓ) ॥ તેની તરફથી^{૬૦} ॥ માનોષ રીતના
એટલે અણુદીક રીતે હોમલો કરતા^{૬૧} ॥ દુજ^{૬૨} (વેરીઓ) ॥ સામે
અ.સપાસ^{૬૩} ॥ વરંથને લગતા^{૬૪} ॥ દરવંદો^{૬૫} ॥ સામે^{૬૬} ॥ અતી નુકશાન

ફ. ૭૧ : ૮૫ વીસેન્તે : વિસ = થવું ઉપરથી.

ફ. ૭૧ : ૯૧ જિજિયુષસ્ય = ઝી, ઝયા નુકશાન કરવું ઉપરથી બ્રુત કદંત
૫/૧ના આકાર છે (ઝીઝી+ય+વંધહ).

ફ. ૭૧ : ૩ પધરિશ્તનાંમ = પધરિશ્તનું ૬/૧નો આકાર છે. પધરિશ્ત
શબ્દ પધરિ+ઇશ ઉપરથી બ્રુ. ફ. વિ. છે. તપાસેલું-પરિક્ષાથી પસંદ થયલું-
કસાયલું.

ફ. ૭૧ : ૪ નિજથેમ = નિજથ = મારવું-મારી નીચે પાડવું. એ શબ્દમાં
નિ+જન+થ આટલા આકારો છે. નિજન એટલે મારી તોડી પાડવું; નિજથેમ
શબ્દ નિજથનો ૨/૧નો આકાર બતાવવું કદંત છે.

કરનાર^{૧૧} ॥ કાળી બાળા-ગુરા માણુએ^{૧૨} ॥ સામે^{૧૩} ॥ તમામ મરજીવાળો
મોતવાળો^{૧૪} ॥ દરવંદ અશોષ નડી પાળનાર^{૧૫} ॥ તે^{૧૬} ॥ અંગ્રખીન^{૧૭} ॥
સામે^{૧૮} ॥ હથીઆર૩૫^{૧૯} ॥ ઢાલ ૩૫^{૨૦} ॥ ટેકા૩૫^{૨૧} ॥ બચાવ૩૫^{૨૨} ॥
થઇ રહે છે^{૨૩} ॥ જેમ^{૨૪} ॥ એક માણુસ^{૨૫} (માટે) ॥ કસાયલા-કાર
આઝમુદેમાંના^{૨૬} ॥ સો^{૨૭} ॥ હામર^{૨૮} ॥ દશ હામર^{૨૯} ॥ (હડવૈયાઓ) ॥
હડતા-વેરીઓને તોડી પાડતા^{૩૦} ॥ હોય^{૩૧} (તેમ). ॥

(૭૨) યથા^૧ નોધત^૨ તત્^૩ પધતિ^૪ કરેતો^૫ *હુકંધહરશ્તો,^૬
નોધત^૭ વજરો^૮ *હુનિવિખતો,^૯ નોધત^{૧૦} ધુણી^{૧૧} *ખાથખતો,^{૧૨}
નોધત^{૧૩} અશતિશ^{૧૪} *હુવધ્યાસ્ત,^{૧૫} નોધત^{૧૬} અસાનો^{૧૭} *અરેમો-
પૂતો^{૧૮} *અવસ્થાત.^{૧૯}

(૭૨) જેથી કરીને^૧ ॥ તે^૨ ॥ સામે^૩ (ઉઠાવેલી) ॥ ઉગામેલી
બરાબર સહમ ઉલ્લસહમ રીતે ટાંકેલી^૪ ॥ તલવાર^૫ ॥ ઇળ કરે^૬ ॥
નહિ;^૭ ॥ ભારી કાથેલા^૮ ॥ ગુરજ^૯ ॥ નેમથી ટાંકેલો^{૧૦} ॥ તીર^{૧૧} ॥
ટાંકીને મારેલો^{૧૨} ॥ બાલો^{૧૩} ॥ હાથથી ધુમાવેલો^{૧૪} ॥ પથર^{૧૫} ॥ ઇળ
કરે^{૧૬} ॥ નહિ.^{૧૭} ૧૫ ૧૮-૨૨ ॥

(૭૩) વીસંતે^૧ અવત^૨ વીસંતએચ^૩ ડુમજદયસચિત^૪
ડુઅધરિમે-અંધહટો^૫ અષાઉનાંમ^૬ વંધુહીશ^૭ સુરાઓ^૮
સ્પંન્તાઓ^૯ કવપયો,^{૧૦} અવત^{૧૧} અવો^{૧૨} જિખનાઓંધહુનાઓ.^{૧૩}
કો^{૧૪} નો^{૧૫} સ્તવાત^{૧૬} કો^{૧૭} યજ્ઞપતે,^{૧૮} કો^{૧૯} ઉકૂયાત,^{૨૦} કો^{૨૧}

ક. ૭૨ : ૧૧ હુકંધહરશ્તો = કં + હરેઝતું ભુ. ક. વિશેષભુ.

ક. ૭૨ : ૧૪ હુનિવિખતો = હુ + નિ + વિખનું ભુત કૃદંત વિશેષભુમાં છે.
(વિજ = ભારી થવું.)

ક. ૭૨ : ૧૭ ખાથખતો = ખ + થખતનો બનેલો છે.

ક. ૭૨ : ૨૦ હુવધ્યાસ્ત = એ શબ્દ હુ + અધવિ + અસ્તનો બનેલો છે.
અસ્ત શબ્દ અસ કે'કુડ' ઉપરથી છે. એ શબ્દ ભુત કૃદંત વિશેષભુમાં છે.

ક. ૭૨ : ૨૩ અરેમોપૂતો = એ શબ્દ 'અરેમ + શૂત'નો બનેલો છે.
અરેમ = હાથ અને શૂત = શુદેહ જેવું-ભુત કૃદંત છે = છુટેલું-નીકળેલું-ગએલું.

ક. ૭૨ : ૨૪ અવસ્થાત = એ શબ્દ અવ-સ્થા ઇળ કરવી ઉપરથી અપુર્ણ
ભુત પરસ્સમ ૩/૧માં છે.

ક્રીનાત્^{૧૧} કો^{૧૦} પધતિ-જનાત્,^{૪૮} ગઝામત^{૪૯} જસ્ત^{૫૦} વસ્ત્રવત^{૫૧}
અપ-નાસ^{૫૨} નમંધહ.^{૫૩} કહે નો ઇદ નાંમ આઘધરયાત્,
કહે વો ઉર્વ કાયેજયાત્, કહમાધ નો તત્ દાઝેમ દયાત્, યત્
હે અંધહત્ ખધસ્થાંન્ ખરેથેમ અન્નયન્નંમ યવએય
યવએતાતએય.

(૭૩) યજ્ઞતોની અશોઈ સાથની^{૩૦} ॥ ભલી^{૩૧} ॥ સુરી^{૩૨} ॥ વૃધ્ધિ-
કારક^{૩૩} ॥ તે ક્રવપએ^{૩૪} ॥ આ પ્રમાણે^{૩૫} ॥ મદદની^{૩૬} ॥ ખાહેશ
કરનારી^{૩૭} (થઇ) ॥ એક દશા તરફ^{૩૮} ॥ જાએ છે^{૩૯} ॥ પોતાની નીરાંત
આશાએશ માટે નહિ બેસતાં^{૪૦} ॥ વધુ અને વધુ^{૪૧} (ઇન્તેજારી ખતાવી) ॥
બીજી દશા તરફ જાએ છે^{૪૨} ॥ દરેક દશા તરફ^{૪૩} ॥ મદદની^{૪૪} ॥ ખાહેશ
રાખનારી^{૪૫} (થઇ રહે છે અને દુઆ કરે છે કે) ॥ (ખાડીના
ભાગના તરબુખા માટે જુઓ ફકરો ૫૦).

(૭૪) આસ્નાઓ^૧ યજ્ઞમધદે,^૨ મનાઓ^૩ યજ્ઞમધદે,^૪ દએ-
નાઓ^૫ યજ્ઞમધદે,^૬ સઝાંબ્યન્તાંમ^૭ યજ્ઞમધદે, ઉરનો^૮ યજ્ઞમધદે,^૯
પસુકનાંમ^{૧૦} યજ્ઞમધદે,^{૧૧} દધતિકનાંમ^{૧૨} યજ્ઞમધદે,^{૧૩} ઉપાપનાંમ^{૧૪}
યજ્ઞમધદે,^{૧૫} ઉપસ્મનાંમ^{૧૬} યજ્ઞમધદે,^{૧૭} કૃત્તેરજતાંમ^{૧૮} યજ્ઞમ-
ધદે,^{૧૯} રવસ્ચરાતાંમ^{૨૦} યજ્ઞમધદે,^{૨૧} અંધરંધહાયાંમ^{૨૨} યજ્ઞમધદે,^{૨૩}
ક્રવપયો^{૨૪} યજ્ઞમધદે.^{૨૫}

(૭૫) સઝાંબ્યન્તાના^૧ ॥ રવાનો^૨ (સાથે) ॥ એકતાન થઇએ
છીએ^૩ ॥ (તેઓના) કુદરતી ડહાપણ અને તે ડહાપણ સાથની ખેરદ^૪
(સાથે) ॥ એકતાન થઇએ છીએ^૫ ॥ (તેઓના) ત્રિયારો^૬ (સાથે) ॥
એકતાન થઇએ છીએ^૭ ॥ (તેઓના) અંતકરણ^૮ (જ્ઞાન અને ફરમાન
સાથે) ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^૯ ॥ નાના પસુઓની^{૧૦} (અકકલે-હયુલા
પ્રેરણાની અકકલ જે તેઓ માંડેલી રવાન-ક્રવપિની ગતીને લીધે પોખાઇને
રહ છે જેથી તેઓ દાદારના નેમી આપેલા કરીકુલમ મુજગ પોતાની
હવાતી ગુજારી રહે છે તેઓની તેવી ગુપ્ત શક્તિઓ સાથે) ॥ એકતાન
થઇએ છીએ.^{૧૧} ॥ માણસ સાથે સમાગમમાં નહિ આવના જનવરોની^{૧૨}

ફ. ૭૩ : ૨૮ મજ્જદયસચિત=મજ્જનો અધિકાર્યક આકાર તરીકે લેવાનો.
છ. 'દ' વધારાનો સ્તોતોની ઝાઠવણ માટેનો ગણવો. (વધારે અને વધારે).

ફ. ૭૩ : ૨૯ અઈરિએ-અંધહદો : અઈરિએ=નીરાંત; અંધહદો=
હદ બેસવું; 'અંધ'-અન=નહિ.

(એટલે જંગલોમાં વસીને પોતાસાથના રૂવાન-ફવણિની શક્તિથી પોખાતી અકકલે-હયુલાથી દાદારે નેમી આપેલા કરીકુલમ મુજબ જીંદગી ગુજરી રહે છે તેઓની તેવી ગુપ્ત શક્તિઓ સાથે) || એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૩} || પાણી ઉપર રહેનારી વસતીની^{૧૪} (જેઓ પોતાની પ્રેરણાની અકકલ જે તેઓ સાથના રૂવાન-ફરોહરથી પોખાય છે તેથી પાણીમાં દાદારની યોજના મુજબ જીવી રહે છે તેઓની તેવી શક્તિઓ સાથે) || એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૫} || આસમાનની નીચે હવામાં રહેનારી વસતીની^{૧૬} (જેઓ પોતા સાથની ખેરદ પ્રેરણા જે રૂવાન-ફવણિથી પોખાય છે તેવી તે પ્રેરણાની ગતીને લીધેજ હવામાં વસીને દાદારની યોજના મુજબ ચાલી જીવી રહે છે તેઓની તેવી ગુપ્ત શક્તિઓ સાથે) || એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૭} || પાંખો રાખતી વસ્તીની^{૧૮} (જેઓ હવામાં ઉડે છે પણ જમીન ઉપરના ઝાડોમાં રહીને દાદારની યોજના મુજબ પોતાની પ્રેરણા જે રૂવાન-ફવણિથી પોખાય છે તેવી તે પ્રેરણાની ગતીને લીધે જીંદગી ગુજરી રહે છે તેઓની તેવી શક્તિઓ સાથે) || એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૯} || લાંબી ફરલાંગ મારનારા જનવરોની^{૨૦} (જેઓ પોતાની તેવી હયાતી અને ભોગવટો પોતા સાથની પ્રેરણા જે પોતાના રૂવાન-ફવણિને લીધે પોખાય છે તેવી તે પ્રેરણા પ્રમાણે ગુજરી દાદારની યોજના અજળી રહે છે તેઓની શક્તિઓ સાથે) || એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૧} || ખડી ઉપર ચાલનાર જનવરોની^{૨૨} (જેઓ પોતાની તેવી હયાતી અને ભોગવટો પોતાસાથની પ્રેરણા જે પોતાસાથના રૂવાન-ફવણિથી પોખાય છે તેવી તે પ્રેરણાને લીધે ગુજરી દાદારની યોજના અજળી રહે છે તેવી તેઓની શક્તિ સાથે) || એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૩} || (તે બધાની) ફવણિ સાથે^{૨૪} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૫} || (એમ તે ભણનાર જગતની હેઠલામાં હેઠલી વસ્તીથી તે છેક દાદાર લગીની ફવણિ સાથે એકતાન થવાના માંધ્રો ભણીને પોતાની શક્તિ મુજબ માંધ્રના સ્તોતોથી યા પોતાના ઉસ્તાન-ગીથ-ખોરેહથી અષાઉનાંમ ફવણિને ખુશનુદ કરી રહે છે-કંઈ નહીં તો તે યસ્તની વીદ્થી-વીદ્થી થતા સ્તોતોની ભેટ તે અષાઉનાંમ ફવણિ આગળ ધરી રહે છે કેમકે તેથીજી તે બધી ફવણિઓ ફનુતાઓ-અત્મિષો-અનાઝરેતો થઇ શકશે).

(૭૫) ફવણીમ^{૨૬} યજમઇદે,^{૨૭} અરેદાઓ^{૨૮} યજમ-
ઇદે,^{૨૯} તખમાઓ^{૩૦} યજમઇદે,^{૩૧} તનચિશતાઓ^{૩૨} યજમઇદે,^{૩૩}
રપેન્તાઓ^{૩૪} યજમઇદે,^{૩૫} રપેનિશતાઓ^{૩૬} યજમઇદે,^{૩૭} સૂરાઓ^{૩૮}
યજમઇદે,^{૩૯} સંચિશતાઓ^{૪૦} યજમઇદે,^{૪૧} દરેકરાઓ^{૪૨}

યજ્ઞમધદે,^{૪૩} અધવિથૂરાઓ^{૪૪} યજ્ઞમધદે,^{૪૫} ઉદ્ધાઓ^{૪૬} યજ્ઞમધદે,^{૪૭}
અઘોનિશ્તાઓ^{૪૮} યજ્ઞમધદે,^{૪૯} રૈવીશ^{૫૦} યજ્ઞમધદે,^{૫૧} રૈનિ
શ્તાઓ^{૫૨} યજ્ઞમધદે,^{૫૩} યાસ્કેરૈતો^{૫૪} યજ્ઞમધદે,^{૫૫} યાસ્કેરૈસ્તેમાઓ^{૫૬}
યજ્ઞમધદે.^{૫૭}

(૭૫) બેટ આપનાર-બક્ષેશ કરનાર^{૧૮} ॥ ક્રવપિઓ^{૧૯} (સાથે) ॥
એકતાન યધએ છીએ,^{૨૦-૨૧} ॥ જોરાવર સહમ ઉલ સહેમ^{૨૨} ॥ અતી ચીવતાઇ
સાથની જોરાવર^{૨૩} ॥ ક્રવપિ^{૨૪} (સાથે) ॥ એકતાન યધએ છીએ,^{૨૫-૨૬} ॥ વૃદ્ધિ
કરનાર^{૨૭} (ક્રવપિ સાથે) ॥ એકતાન યધએ છીએ,^{૨૮} ॥ ધણીજ વૃષ્ઠિ
કરનાર^{૨૯} (ક્રવપિ સાથે) ॥ એકતાન યધએ છીએ,^{૩૦} ॥ સુરી^{૩૧} (ક્રવપિ સાથે) ॥
એકતાન યધએ છીએ,^{૩૨} ॥ ધણોજ ફાયદો કરનારી^{૩૩} (ક્રવપિ સાથે) ॥
એકતાન યધએ છીએ,^{૩૪} ॥ નહિ ડગે તેવી ખખરદાર^{૩૫} (ક્રવપિ સાથે) ॥
એકતાન યધએ છીએ,^{૩૬} ॥ બદીને ઘેરનારી^{૩૭} (ક્રવપિ સાથે) ॥
એકતાન યધએ છીએ,^{૩૮} ॥ બહાદુર અચળ^{૩૯} (ક્રવપિ સાથે) ॥
એકતાન યધએ છીએ,^{૪૦} ॥ અઓજની કુદરતમાં શ્રેષ્ઠ રીતે કામ કરનારી^{૪૧}
(ક્રવપિ સાથે) ॥ એકતાન યધએ છીએ,^{૪૨} ॥ ચપળ^{૪૩} (ક્રવપિ સાથે) ॥
એકતાન યધએ છીએ,^{૪૪} ॥ ચપળતાઇથી કામ કરવામાં અતી
ઉત્તમ રીતની^{૪૫} (ક્રવપિ સાથે) ॥ એકતાન યધએ છીએ,^{૪૬} ॥ અસર
કારક^{૪૭} (ક્રવપિ સાથે) ॥ એકતાન યધએ છીએ,^{૪૮} ॥ ધણીજ અસર
કારક એટલે અસરકારક કામ કરનારાઓમાં અતી અસરકારક^{૪૯}
(ક્રવપિ સાથે) ॥ એકતાન યધએ છીએ.^{૫૦} ॥

(૭૬) તાઓ^{૫૧} છ^{૫૨} હૃન્તિ^{૫૩} યાસ્કેરૈસ્તેમાઓ^{૫૪} વયાઓ^{૫૫}
મનિવાઓ^{૫૬} દામાંન,^{૫૭} યાઓ^{૫૮} અષાઉનાંમ^{૫૯} વંધુહીશ^{૬૦}
સૂરાઓ^{૬૧} રપેન્તાઓ^{૬૨} ક્રવપયો,^{૬૩} યાઓ^{૬૪} તદ્^{૬૫} ઔરૈદવાઓ^{૬૬}
હિશૈન્ત,^{૬૭} યત્^{૬૮} મર્ધન્યુ^{૬૯} દામાંન^{૭૦} દધદીતમ,^{૭૧} યસ્વ^{૭૨}
રપેન્તો મર્ધન્યુશ^{૭૩} યસ્વ^{૭૪} અંધ્રો.^{૭૫}

(૭૬) તેઓ^{૫૬} ॥ જોઓ^{૫૭} ॥ યજ્ઞોની અશોષને લગતી^{૫૮} ॥ ભક્ષી^{૫૯} ॥
સુરી^{૬૦} ॥ વૃદ્ધિ કરનારી^{૬૧} ॥ ક્રવપિઓ^{૬૨} (છે) ॥ તેઓ^{૬૩} ॥ એ^{૬૪} ॥ મીનોની^{૬૫} ॥
પેદાએશમાં^{૬૬} ॥ ખરેખર^{૬૭} ॥ અસરકારક કામ કરનારાઓમાં ધણીજ
અવ્યળ નખરની^{૬૮} ॥ રહે છે^{૬૯} ॥ જ્યારે^{૭૦} ॥ એ મીનો^{૭૧} ॥ જોઓ^{૭૨}
(માંનો એક) ॥ વૃદ્ધિ કરનાર^{૭૩} (છે અને) ॥ જોઓ^{૭૪} (માંનો એક) ॥
દુખ લાવનાર ઘટતી કરનાર^{૭૫} (છે તેઓએ) ॥ પેદાશ^{૭૬} ॥ બનાવી

હતી^{૪૮} || (ત્યારે) તેઓ^{૪૯} || ત્યાં^{૫૦} || ઉંચા દરજ્જાની^{૫૧} (ગણાઇ તેઓ ઉપર) દેખરેખ કરનારી સરદાર માફક ખડે પગે || ઉભી હતી.^{૫૨} ||

(૭૭) ચત્ર^{૫૩} સુતિતરત^{૫૪} અંધરો મધ-યુશ^{૫૫} દુદાહીમ^{૫૬} અપહૃ^{૫૭} વંદહુઉશ,^{૫૮} અન્તર^{૫૯} પધરિ-અવાઇતેમ^{૬૦} વોહુચ મનો^{૬૧} આતશિય.^{૬૨}

(૭૭) જ્યારે^{૬૩} || અન્ત્રમીન^{૬૪} || અશોષની^{૬૫} || બલી નીશકામ વૃત્તીની^{૬૬} || પેદાશને^{૬૭} || ધસારો કરી પાર કરી ગયો^{૬૮} || (ત્યારે તેઓ એટલે બલી પેદાસ અને અન્ત્રમીનની) વચમાં^{૬૯} || બહમન^{૭૦} [દાદારના અંતકરણ મુજબનો ધનસારી નીચુંચવાળો-અહુનવધ્ય^{૭૧} પ્રમાણે થવાનો હોકમ (અને) આતેન મીથ (અને)] || આતશ^{૭૨} (કે જે બહમનના આતેન મિથ પ્રમાણે થવાની ગતી અધીકાર-જોમ બતાવે છે જે તે આતેન મીથના અધીકારને ચલાવવાનો ટેકો બતાવે છે અને તે પ્રમાણે ટેકો ધુરાઇનો ભાર ખમે છે તે આતશ) || દાખલ થઇ શક્યા.^{૭૩} ||

નોંધ:—જે કોઇ બલાઇ ઉપર જતો હોએ-જેની નધઅત સારી હોએ તેમાં તેની તનોમંદ કાયાને લીધે તેના વોહુનમાંની દ્રવાઓની ગતીને લીધે હવસો થઇને ગુનાહ કરવાના વિચારો તો આવવાનાજ. પણ તેમાં વોહુમન અને આતશ જશે એટલે તેને અંતકરણનો ડંખ થશે એટલે પછી તેનામાં જે આતશ છે-ગતી છે તેથી તેને રોશન ફેલ કરવાનું મન થશે, જોમ આવશે એટલે પતેત મહેર ઉપર ઉસ્તવાર રહેવાનું મન થશે એટલે જે કંઇ થાય તેને મોકા ઉપર ખરેખર^{૭૪} જાહેર કરીને તેવી ધુરાઇથી બાઝ આવવા મહેનત કરવાને ઉમંગ આવશે. ત્યારે જે કોઇ બલે ઉપર જવા માગે છે તેનામાં બહમન અને આતશ ધસી જાય છે. એટલે તેની પાસે કુદરત નવ ગણી આવે છે જે તેનો છુટકારો કરશેજ. બહમન અને આતશને તેવામાં જવાની ગતી તેનું ફરોહર કરી આપશે. એમ ત્યારે માનવે રોશન ફેલ કરવાનો જો કસદ કીધો હશે તો તેનો તે કસદ અફળ જશેજ નહિ કેમકે તેનું ફરોહર તેને મદદ કરશેજ.

ફ. ૭૭ : ૮૪ તિતરત=તરફ ધસારો કરવો-પાર કરી જવું ઉપરથી અ. શુત (intensive) ૩/૧માં છે.

ફ. ૭૭ : ૮૬ દાહીમ=દા=પેદા કરવું ઉપરથી પેદાશ ૨/૧માં છે.

ફ. ૭૭ : ૯૦ પધરિ-અવાઇતેમ=પધરિ-અવ=વચમાં જવું ઉપરથી શક્યાર્થ પરસ્પરે ૩/૨માં છે.

આવી હાલત દુન્ને-દેમાનની ગેતીના થવા પછીથી શરૂ થયું છે. એની અગાઉની ગરોદેમાનમાં તેણું કંઈ હતું નહીં જ્યારે તે ગરોદેમાનમાં ધના અઝીને લાઇને પેઠા એટલે વંદીદાદની પહેલી પરગદમાં કહે છે કે ધના ૧૬ શહેરોમાં ગેતીના અધોમાં પેઠા ત્યારે તે ધનાના હોમલાને હદમાં રાખવા તેને ધેરવા બહમન અને આતશ આગળ વધ્યા. ધનામીન રજેરજમાં તેમ માણસમાં પેઠા જે પછીથી ઉપર કહી છે તેવી કુદરતી ગતી ઉભી થઇ-અંતકરણનેા ડાંખ અને તે પ્રમાણે કરવાની રોશનફેલની આવશ્યકતા ઉભા થયા. વધુ સમજ માટે જુઓ શીલસુશીનું ખ્યાન.

(૭૮) તાઓ^{૬૩} હે^{૬૪} *તઉર્વયતેમ^{૬૫} જ્યએષાઓ^{૬૬} અંધરહે મધન્યેઉશ^{૬૭} દ્રવતો,^{૬૮} યત્^{૬૯} નોધત્^{૭૦} આપો^{૭૧} તકાઇશ^{૭૨} *સ્તયત્,^{૭૩} નોધત્^{૭૪} ઉર્વરાઓ^{૭૫} ઉરૂશમખ્યો.^{૭૬} હકત્^{૭૭} સૂરહે^{૭૮} દ્યુષો^{૭૯} ખયયતો^{૮૦} અહુરહે મજદાઓ^{૮૧} ક્રતચિન^{૮૨} આપો^{૮૩} સેવિસ્તાઓ^{૮૪} ઉજુખ્યાંચ^{૮૫} ઉર્વરાઓ.^{૮૬}

(૭૮) તે ક્રવષિઓએ^{૬૩} || તે^{૬૪} || દરવંદ અશોષથી દુર રહેનાર^{૬૫} || અનગ્રમીનની^{૬૬} || ખરાખીઓને ઉભા થતા હવસોને તુકશાનોને^{૬૭} || તોડી નાખ્યા^{૬૮} || જેથી^{૬૯} || પાણીઓને^{૭૦} (ભરી ગતીઓને) || (તેઓ) વહેતી થવાથી^{૭૧} || (અનગ્રમીન વહેતાં) અટકાવી શકયો^{૭૨} || નહિ^{૭૩} || ઉરવરોને^{૭૪} (તેમાં રહેલા આશીશોને) || ઉગવાથી બહાર પડવાથી^{૭૫} || અટકાવી શકયો નહિ^{૭૬} || અને તુરતજ^{૭૭} || સૂરા^{૭૮} || પેદા કરનાર વ્યવસ્થાપક કરનાર^{૭૯} || મીનોઇ સત્તા રાખનાર^{૮૦} || અહુર મજદના^{૮૧} || ધણો ફાયદો કરનાર^{૮૨} || પાણીઓ (નેઆમતો) || વહેતા થયા^{૮૩} || ઉરવરો^{૮૪} || ઉગવા લાગ્યા.^{૮૫}

(૭૯) વીરપાઓ^{૭૯} આપો^{૮૦} યજમધદે;^{૮૧} વીરપાઓ^{૮૨} ઉર્વરાઓ^{૮૩} યજમધદે;^{૮૪} વીરપાઓ^{૮૫} અષાઉનાંમ^{૮૬} વંધુહીશ^{૮૭} સૂરાઓ^{૮૮} રપેન્તાઓ^{૮૯} ક્રવષયો^{૯૦} યજમધદે.^{૯૧} નામેનિ^{૯૨} આપો^{૯૩} યજમધદે;^{૯૪} નામેનિ^{૯૫} ઉર્વરાઓ^{૯૬} યજમધદે;^{૯૭} નામેનિ^{૯૮} અષાઉનાંમ^{૯૯} વંધુહીશ^{૧૦૦} સૂરાઓ^{૧૦૧} રપેન્તાઓ^{૧૦૨} ક્રવષયો^{૧૦૩} યજમધદે.^{૧૦૪}

ક. ૭૮ : ૬૫ તઉર્વયતેમ = તઉર્વ તોડવું ઉપરથી અપુણું ક્રુત પરસમે ત્રીજો દવી વચનમાં છે.

ક. ૭૮ : ૩ સ્તયત = સ્તા ઉભા રહેવું-સ્તય ઉજુ રાખવું અટકાવવું ઉપરથી પ્રયોજ્ય અં ૦ ક્રુત ૩/૧માં છે.

(૭૯) તમામ બધા^{૧૭} ॥ પાણીઓ^{૧૮} (સાથે-આશીશો જે આખ-
રૂપ છે તેઓ સાથે) ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૯} ॥ બધા^{૨૦} ॥ ઉરવરો^{૨૧}
(સાથે) ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૨} ॥ બધી^{૨૩} ॥ યજ્ઞોતી અશોષ
સાથની^{૨૪} ॥ બલી^{૨૫} ॥ સુરી^{૨૬} ॥ શક્તિ કરનાર^{૨૭} ॥ ક્રવપિઓ^{૨૮} (સાથે) ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૯} ॥ પાણીઓને^{૩૦} ॥ નામ બ નામ^{૩૦} ॥ યાદ કરી
એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૧} ॥ ઉરવરોને^{૩૨} ॥ નામ બ નામ^{૩૩} ॥ યાદ કરી
એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૪} ॥ યજ્ઞોતી અશોષ સાથની^{૩૫} ॥ બલી^{૩૬} ॥
સુરી^{૩૭} ॥ શક્તિકારક^{૩૮} ॥ ક્રવપિને^{૩૯} ॥ નામ બ નામ^{૪૦} ॥ યાદ કરી એકતાન
થઇએ છીએ.^{૪૧} ॥

(૮૦) વીરૂપનાંમ્ય^{૪૩} આઓંધ્રહાંમ્ય^{૪૪} પચ્ચાંધસ્થનાંમ્ય^{૪૫}
ક્રવપિનાંમ્ય^{૪૬} ઇદ્ર^{૪૭} યજ્ઞમધ્દે^{૪૮} ક્રવધીમ્, ^{૪૯} અવાંમ્ ^{૫૦} યાંમ્ ^{૫૧}
અહુરહે મજ્જદાઓ, ^{૫૨} ‡મજ્જિશ્તાંમ્ય ^{૫૩} વહિશ્તાંમ્ય ^{૫૪} સૂએશ્તાંમ્ય ^{૫૫}
અઆશ્વદિશ્તાંમ્ય ^{૫૬} અધિવશ્તાંમ્ય ^{૫૭} હુકરેત્તેમાંમ્ય, ^{૫૮} અધાત્ ^{૫૯}
અપનોતેમાંમ્ય.^{૬૦}

(૮૧) થેંધ્રહે^{૬૧} ઉવ^{૬૨} માંધ્રો^{૬૩} રપેન્તો, ^{૬૪} અઉરૂષો ^{૬૫} રઆ-
ખનો^{૬૬} કાદરેસો. ^{૬૭} કંભુપર્ય ^{૬૮} *યાઓ ^{૬૯} *રએથવએધતિ ^{૭૦}
સીરાઓ ^{૭૧} અમેષનાંમ્ રપેન્તનાંમ્, ^{૭૨} વેરજ્જદાઓ ^{૭૩} અમેષનાંમ્
રપેન્તનાંમ્; ^{૭૪} ભુવરે-ખએતેમ્ ^{૭૫} અઉર્વત્-અરપેમ્ ^{૭૬} યજ્ઞમધ્દે. ^{૭૭}

(૮૦) આ^{૪૪} ॥ બધી^{૪૩} ॥ સરપર પહેલી^{૪૫} ॥ ક્રવપિઓમાંની^{૪૬} ॥
તે^{૪૭} (ક્રવપિ સાથે) ॥ એકતાન થઇએ છીએ^{૪૮} ॥ તે^{૫૦} ॥ જે^{૫૧} ॥ અહુર-
મજ્જદની^{૫૨} ॥ ક્રવપિ^{૫૬} (જે જે) ॥ મોટામાં મોટી વીશાળમાં વીશાળ બધાને
સમાવતી^{૫૩} ॥ ઉત્તમમાં ઉત્તમ^{૫૪} ॥ સોહામણીમાં સોહામણી દાદાર તરફ
ધ્યાન લગડાવે તેવી^{૫૫} ॥ ધણીજ દિમ્મત આપનારી^{૫૬} ॥ ધણીજ અકકલ
રાખનારી^{૫૭} ॥ ધણી બલાષ કરનારી^{૫૮} ॥ અશોષને લીધે^{૫૯} ॥ ધણીજ
સરવૌપરી સઉથી ઉપર^{૬૦} (છે). ॥

ક. ૮૦ : ૫૩ મજ્જિશ્ત શબ્દ વીશાળમાં વીશાળપણું બતાવે છે. એ
શબ્દનો અર્થ કહે છે કે રજેરજતું રૂપાન દાદારના મજ્જિશ્તપણામાંથી નીકળ્યું
છે અને તેમાંજ પાણું જશે. કૃત્તુમીક હકીકતો જે યજ્ઞોતીના રૂપાને દાદારમાંથી
નીકળતા જણાવે છે અને નીસ્તીના રૂપાનોખી યજ્ઞોતીના છેલ્લા ભાગ દએવ
વીદાતુના રૂપાનમાંથી એક દશાંશને કાયદે નીકળતા જણાવે છે તે બધાની
પુરઠાન આ મજ્જિશ્ત શબ્દ પુરી પાડે છે.

(૮૧) જે^{૧૧} (અહુરહે મજદાઓ) તું^{૧૨} ॥ રૂવાન^{૧૩} ॥ માંથો^{૧૪} (આશીશોવાળું આશીશોથી ભરેલું) ॥ વૃદ્ધિ કરનાર^{૧૫} (માંથ-રપેન્ત ખુદ આશીશરૂપ છે તેમ આશીશો આપનાર છે) ॥ સફેદ^{૧૬} (એટલે દઝેવીક ગતીની જરાખી કાળાશ-અજ્ઞાનતા વગરનું) ॥ ચળકાટવાળું^{૧૭} (દઝેવીક ગતીના અંધકારને જ્ઞાનવાળું ચળકતું કરે તેવું) ॥ નસીહત આપી આગળ વધારનાર^{૧૮} (છે). ॥ અમશ્ચારપંદોના^{૧૯} ॥ ખુબસુરત વ્યવસ્થીક^{૨૦} ॥ કેહપો^{૨૧} (રહે છે) ॥ અમશ્ચારપંદોના^{૨૨} ॥ વૃદ્ધિ કરનાર દઝેવીક સ્વાર્થી^{૨૩} અંધકારને જ્ઞાનના પરમાર્થના ચળકાટમાં બદલે તેવા એજમતી^{૨૪} ॥ કેહપો^{૨૫} (રહે છે) ॥ જેઓને^{૨૬} ॥ અહુરમજદે દઝેવીક ગતીને સુધારીને તેમાંથી અજ્ઞાનતાના કચરા વગરના ઉભા કીધા છે.^{૨૭} ॥ (એવા તે અમશ્ચારપંદો એટલે અમર શક્તિઓમાંના અને તે મુળ સાત અમશ્ચારપંદમાંના સરદાર) ॥ તેજ ઘોડાવાળા એટલે જલદી જલદીથી જગતને ટેકવી ભોગવટો કરાવીને ઉર તરફ મોક્ષ તરફ લઇ જનાર^{૨૮} ॥ પુરશેદ^{૨૯} (સાથે) ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૦} ॥

(કરદો ૨૩ મો) (૮૨) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩ રપેન્તાઓ^૪ કુવષયો^૫ યજમહદે^૬ યાઓ^૭ અમંષનાંમ^૮

ક. ૮૧ : ૬૯ યાઓ = જેઓને : 'યા' જે (નારીનતી)તું^૧ પહેલી અને બીજી બહુવચનનો આકાર છે.

ક. ૮૧ : ૭૦ રઝેશ્વયેઘતિ = કચરાને દઝેવીક ગતીમાંથી રૂપમાં આપ્યા. એ શબ્દ (nominal verb) એટલે નામ ઉપરથી ક્રીયાપદ તરીકે વપરાયેલો (સાધીત ક્રીયાપદ તરીકે) છે. નામ ઉપરથી ક્રીયાપદ બનેલા આકારો ત્રણ પ્રકારના ત્રણ વર્ગના રહે છે. એક પ્રકારમાં (casual) પ્રયોજ્ય આકાર આવે છે જેમાં આ રઝેશ્વયેઘતિ શબ્દ જગા લે છે એટલે રઝેશ્વ કહેતા કચરા તેમાંથી બનતું રૂપ જે કંઈ થાય તે બનાવવું. અમશ્ચારપંદોના રૂવાનો સાથે જે દઝેવીક ગતીનો રઝેશ્વ-કચરા-અજ્ઞાનતા હતી તેમાં દાદારના માંથ-રપેન્તના રૂવાને આશીશો વરસાવીને તે રઝેશ્વ કચરામાંથી બહુ^૧ રૂપ ધીધું^૨ જેને અહિંયાં^૩ ક્ષીરાઓ^૪ ખુબસુરત અને લેરેજદાઓ^૫ ફાયદાકાર કહે છે. આમ દઝેવીક ગતીના રઝેશ્વ કચરામાંથી બહો આકાર ઉભો થયો છે એમ જણાવવા અહિંયાં રઝેશ્વ નામ ઉપરથી રઝેશ્વયેઘતીનો ક્રીયાપદ થયો છે રઝેશ્વયેઘતી શબ્દનું^૬ વ્યાકરણ પોતે આ હકીકતી જ્ઞાનની ગવાહી આપી રહે છે. રઝેશ્વ એટલે કચરા અને તેની ઉપરથી સાધનરૂપના ક્રીયાપદ તરીકે આ રઝેશ્વયેઘતી શબ્દ છે, ક્રીયાપદ થયેલા આ શબ્દમાં રૂપમાં બનાવવું^૭ રૂપમાં લાવવું^૮ એ અર્થ છે અને તેવા રૂપમાં લવા-યલાને કેહવું^૯ તરીકે ઓળખાવીને સીર ખુબસુરત અને લેરેજદાઓ^{૧૦} બહુ^{૧૧} કામ વૃદ્ધિ કરતું^{૧૨} કહેવું^{૧૩} એમાંજ મુળ હકીકતી જ્ઞાન સંક્ષેપમાં પડેલું છે.

રૂપેન્તનામ્,^૬ ખપએતનામ વરજિ-દોધિનામ્,^{૧૦} ઔરજતામ્^{૧૧}
†અધ્યામનનામ્^{૧૨} તખમનામ્^{૧૩} આદ્યુચનામ્,^{૧૪} યોધ^{૧૫} અધ-
થેજન્દ્રો^{૧૬} અધવનો.^{૧૭}

(કરદો ૨૩ મો) (૮૨) યજ્ઞતોની અશોષ સાથનો^૧ (અહુરમઝદની
અહુગીરી-રતુગીરી યજ્ઞતોને અપાવનારી), || બદા^૨ (વોહુમન આરમછતીની
શક્તિ યજ્ઞતોને અપાવનારી), || સુરી^૩ (અપ શહેરેવરની શક્તિ યજ્ઞતોને
અપાવનારી), || વૃદ્ધિકારક^૪ (ખોરદાદ અમેરદાદની શક્તી યજ્ઞતોને અપાવ-
નારી) || કૃવષિઓ^૫ || જેઓ^૬ || અમશારપંદોની^૭ (છે) અમર અવીનાશી
યજ્ઞતી શક્તીઓની (છે જે અમર શક્તિઓ પોતે) || મીનો સત્તા
રાદી સત્તાવાળી^૮ (છે જેઓ) || કામ કરનારી-મીનોષ ખેતી કરી
કરાવનારી દરેકે દરેકે કામને જોષ રહેતી તીક્ષણ માટે અસરકારક રીતે
જેવાની શક્તિવાળી^૯ (છે જેઓ) || બુદ્ધન્દીએ મયલા દરજ્જની^{૧૦} (છે
જેઓ) || મદદે પુગનારીઓ^{૧૧} (છે જેઓ) || જોરાવર સહમ ઉલ સહમ^{૧૨}
(છે તેઓ જેણીઓ) || અહુરમઝદની ખોદાખને લગતી^{૧૩} (છે તેઓ) ||
જેઓ^{૧૪} || અવીનાશી અમર^{૧૫} (છે જેઓ) || અશોષવાળી^{૧૬} (છે તેઓની
સાથે) || એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૭} ||

(૮૩) યોધ^૧ હુત^૨ હુમો-મનંદ્રો,^૩ યોધ^૪ હુત^૫ હુમો-
વચંદ્રો,^૬ યોધ^૭ હુત^૮ હુમો-વ્યઝ્ઞોથનાઓંદ્રો.^૯ યએષામ્^{૧૦}
અસ્તિ^{૧૧} હુમંમ^{૧૨} મનો,^{૧૩} હુમંમ^{૧૪} વચો,^{૧૫} હુમંમ^{૧૬} વ્યઝ્ઞો-
થનમ્,^{૧૭} હુમો^{૧૮} પતય^{૧૯} કસાસ્તય,^{૨૦} યો^{૨૧} દદવાઓ^{૨૨} અહુરો
મવદાઓ.^{૨૩}

(૮૩) જે^૧ || સાત^૨ (અમશારપંદો) || ધણા માટે જુદા
જુદા માટે ચહડ ઉતરના પણુ હુમો છે=એકએકને પુગીને ટેકા આપે ચક્ષાવે
તેવા વિચારોવાળા^૩ (છે), || જે^૪ || સાત^૫ || ધણા માટે જુદા જુદા માટે
ચહડ ઉતરના વચનોવાળા પણુ હુમો છે=એકએકને ટેકા આપે ચક્ષાવે તેવા
વચનોવાળા^૬ (છે), || જે^૭ || સાત^૮ || ધણા માટે જુદા જુદા માટે ચહડ
ઉતરના પણુ હુમો છે=એકએકને ટેકા આપે ચક્ષાવે તેવા કામોવાળા^૯
(છે), || જેઓનો^{૧૦} || વિચાર^{૧૧} || મળતા વીધયનો એકસરખો એટલે એક
છેલ્લી નેમમાં સરખાપણુ દેખાડતો-એક આખરી નેમવાળો,^{૧૨} || જેઓનો^{૧૩} ||
બોલ^{૧૪} || મળતા વીધયનો એકસરખો એક છેલ્લી નેમે પુગવા માટેનો,^{૧૫} ||

છે^{૧૧} || જેઓના^{૧૦} || કામ^{૧૭} || મળતા વીષયનું એકસરખું એક છેલ્લી નેમે પુગવા
માટેનું^{૧૧} (છે), || જેઓના^{૧૦} || પીતા^{૧૬} || શીખવનાર^{૨૦} || એકજ^{૧૮} (છે) ||
જે^{૨૧} || પેદા કરનાર વ્યવસ્થા કરનાર^{૨૨} || અહુરા. મઝદા^{૨૩} (છે). ||

(૮૪). યએષાંમ^{૨૪} અન્યો^{૨૫} અન્યેહુ^{૨૬} ઉર્વાનમ^{૨૭} અધવિ-
વએનધતિ,^{૨૮} મેરેવેન્તેમ^{૨૯} હુમતએષુ,^{૩૦} મેરેવેન્તેમ^{૩૧} હુખત-
એષુ,^{૩૨} મેરેવેન્તેમ^{૩૩} હવરશતએષુ,^{૩૪} મેરેવેન્તેમ,^{૩૫} ગરેન્મા-
નમ;^{૩૬} યએષાંમ^{૩૭} રઝ્યાખનાઓંધુહો^{૩૮} પન્તાનો^{૩૯} આવયતાંમ^{૪૦}
અવિ^{૪૧} જઝ્યાંધ્રાઓ.^{૪૨}

(૮૪) જેઓમાંના^{૨૪} || એક^{૨૫} (ચહેરો) || ખીખના^{૨૬} (ઉતરતાના) ||
રૂપાને^{૨૭} || જેએ છે^{૨૮} || (તેઓમાંના ઉપલો હેઠલાને જેમ તોણીક આપી
એકએકને મદદ કરતાજ રહે છે). || હુમતોમાં-હસ્તીને લગતી ખીશ્કા-
રીઓમાં^{૩૦} (ખીશ્કારી કરવામાં) || વિચાર કરતા રહેલા^{૩૧} (ધ્યાન રાખી
રહેલો નીચલો ઉપલાની તોણીક ઉપર ધ્યાન રાખી ખીશ્કારી કરી રહેલા); ||
હુખતમાં-નીસ્તીને લગતી ખીશ્કારીઓમાં^{૩૨} (ખીશ્કારી કરવામાં) || વિચાર
કરતા રહેલા^{૩૩} (ધ્યાન રાખી રહેલા-નીચલા ઉપલાની તોણીક ઉપર ધ્યાન
રાખી ખીશ્કારી કરી રહેલા); || હવરશતમાં ગેતીને લગતું કામ ખીશ્કારી^{૩૪}
(કરવા)માં (ધ્યાન રાખી રહેલા નીચલા ઉપલાની તોણીક ઉપર ધ્યાન રાખી
ખીશ્કારી કરી રહેલા); || ગરેન્માનને^{૩૫} (તે તરફ બધાને લઈ જવા
માટે તે અતી યુક્તિ બહેતને) || ધ્યાનમાં રાખેલું વિચારમાં રાખેલું^{૩૬}
(તેની છેલ્લી ગોલ ધ્યાનમાં રાખીનેજ ઉપરના હુમત હુખત હવરશતના
કામમાં રોકાણ રાખેલું હોય છે) || આલાતો^{૪૨} (ગેતીની આકને લગતી
પાક કાઢેલી ચીજોમાં કાઢેલા તેઓના રહેઠાણો કે જેઓમાંથી તેઓને
પુગીને મદદ માંગવા અરજી કરી શકાય તેવા તે આલાતો) || તરફ^{૪૧} ||
આવવાના^{૪૦} || જેઓના^{૩૭} || રરના^{૩૯} || હંમેશની રોશનીવાળા^{૩૮} (પાંચ
મહેલના ૨૩ રતુઓની રઝ્યાક્ષીના રહે છે.) ||

(કરદો ૨૪ મો) (૮૫) અપાઉનાંમ^૧ વંધુહીશ^૨ સૂરાઓ^૩
રપેન્તાઓ^૪ ક્રવષયો^૫ યજમધદે.^૬ યાંચ્ય^૭ આથ્રો^૮ ઉર્વાજિશતહે^૯

ક. ૮૪ : ૨૯ મેરેવેન્તેમ = મર = ચાદ કરવું. બહુવું હિસાબ કરવો
ઉપરથી-મેરેત કર્મણી ભુત કૃદંત છે જેની ઉપર વત લાગવે active
૩૫ થયું. મર+ત+વત (active past participle)

રખેન્તાહે^{૧૦} ડુંબ્યાખનહે,^{૧૧} યાંમચ^{૧૨} સ્વર્ગપહે^{૧૩} અબ્યેહે^{૧૪} તખમહે^{૧૫}
તબુ-માંથહે^{૧૬} દરપિ-દ્રઝાશ^{૧૭} આદૂધચેહે,^{૧૮} યાંમચ નધચેહે^{૧૯}
સંધહે.^{૨૦}

(કરદો ૨૪ મો) (૮૫) યજ્ઞતોની પુણ્ય^૧ અશોધવાળી^૨ (યજ્ઞતોમાં
અહુરાના પ્રભાવની શક્તિ જે રતુગીરી-અહુગીરીની છે તે લાવનારી-
ખતાવનારી), || બલી પરદુખભજની^૩ (યજ્ઞતોમાં બહમન અને
આરમછતીના પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી-ખતાવનારી), || સુરી^૪
(યજ્ઞતોમાં અપ અને શહેરેવરના પ્રભાવ સાથની શક્તિ લાવનારી
ખતાવનારી), || વૃદ્ધિ કરનારી^૫ (યજ્ઞતોમાં ખોરદાદ અને અમરદાદના
પ્રભાવો સાથની શક્તિ લાવનારી ખતાવનારી) || ક્રવષિઓને^૬ || યાદ કરી
એકતાન થઇએ છીએ^૭ || જેણીઓ^૮ || આખાદી વૃદ્ધિ કરતા^૯ || હમ મીઘના
થવા-એકદીલ થવા સાથે મેળવતા^{૧૦} || ઉરવાજસ્ત^{૧૧} || આતશની^{૧૨} (છે) ||
તેને^{૧૩} (હમે યાદ કરીએ છીએ); || જે^{૧૪} (ક્રવષિ) || જોરાવર સહમઉલ
સહમ^{૧૫} || માંઘના તનના^{૧૬} || હદ ઇન્સાફથી કામ કરતા જોરમંદ
લાલાવાળા^{૧૭} || અહુરાને લગતા^{૧૮} (તેની ખોદાઇ હોકમ ગતીને લગતાં) ||
અધીનાળા-પુણ્ય^{૧૯} અશોધવાળા^{૨૦} || સરોશની^{૨૧} (છે) || તેને^{૨૨} (હમે
યાદ કરીએ છીએ); || જે^{૨૩} (ક્રવષિ) || નધરયોસંધહ યજ્ઞતની^{૨૪} (છે) ||
તેને^{૨૫} || યાદ કરી તેઓ સાથે એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૬} ||

ક. ૮૫ : ૧૧ વ્યાખનહે = આ શબ્દ વ્યચ્છ એટલે એક દીલના થવું હમ
મીઘના થવું તેને માટે એકકા થવું ઉપરથી અનજુમનનો તેમ અનજુમનના
વડાનો અર્થ રાખે છે. અનજુમનમાં ત્યારે અવસ્તા પ્રમાણે એક દીલ થવા માટે
હમ મીઘના થવા માટે મળવાનું છે, નહિ કે કોઇ સામી પારદીને શેકસ્ત આપવા
મળવાનું છે-ના તે સામી પારદીને સમજવી પડાવીને પોતાની કરવા માટે મળ-
વાનું છે અને જે એમ તે સામી પારદી નહિ મળે તો ફરી ફરી મળીને આપરેખી
તે પારદીના દીલને જીતવાનું છે; એમ છે માટે એ શબ્દમાં હમદીલી થવાની
વીખ્યાતીનો અર્થ છે. એમ ત્યારે વ્યાખન શબ્દમાં હમદીલ હમમીઘ થવા
માટે મળવાનું માટે અનજુમનનો-તેના પ્રમુખનો તેમ વિખ્યાતી મેળવવાનો
અર્થ છે. એ વ્યાખનહે શબ્દને વી+આ+વ્યા+ન શબ્દનો બનેલોખી દેખાડી
શકાય જેમાં વી-ખ્યા શબ્દ વીખ્યાતી શબ્દનું ઉસુલ દેખાડે છે. વળી વ્યા-
ખ્યાન-લેકચરમાંખી હમમીઘ કરવા માટેનું લાપણુ આપવાની વીખ્યાતીનોજ
અર્થ છે. પણ આવી વીખ્યાતી તે લાપણુ કરનારમાં કે તે અનજુમનના સભ્યોમાં
કે તે અનજુમનને ચલાવનાર મુખીમાં ત્યારે આવી શકે એટલે તેઓ બધા એક

(કુટનોઠ ચાલે).

(૮૬) યાંમ્ય^{૨૧} રખનઝોશ^{૨૨} રજિરતહે, ^{૨૩} યાંમ્ય^{૨૪} મિથહે^{૨૫}
 વૉઉર-ગઝોયઝોઇતોઇશ, ^{૨૬} યાંમ્ય^{૨૭} માંથહે^{૨૮} રપેન્તહે, ^{૨૯} યાંમ્ય^{૩૦}
 ઝખ્નો, ^{૩૧} યાંમ્ય^{૩૨} આપો, ^{૩૩} યાંમ્ય^{૩૪} જોમો, ^{૩૫} યાંમ્ય^{૩૬} ઉવર-
 યાઓ, ^{૩૭} યાંમ્ય^{૩૮} ગઉશ, ^{૩૯} યાંમ્ય^{૪૦} ઠગયેહે, ^{૪૧} યાંમ્ય^{૪૨} ઠસઝોયો^{૪૩}
 ઠઅપાવઝોયો.^{૪૪}

(૮૬) જે^{૨૧} (કવણિ) ॥ બધી રાદી ગોઠવણી કરનાર-સત્ય
 પાંચરનાર-સલથી સજ થયલા^{૨૩} ॥ રસ્તુની^{૨૨} (છે) ॥ તેને^{૨૧} (યાદ કરીએ
 છીએ); ॥ જે^{૨૪} (કવણિ) ॥ બહોળી ખેતીના કરનાર^{૨૫} (કુલ જગતની
 દરેકની વ્યક્તિઓની ખેતી કરનાર) ॥ મહેરની^{૨૬} (છે) ॥ તેને^{૨૪} (યાદ
 કરીએ છીએ); ॥ જે^{૨૭} (કવણિ) ॥ મીનોઇ વૃદ્ધિ કરનાર^{૨૮} ॥ મિત્રો
 આશીશોની^{૨૯} (છે) ॥ તેને^{૨૭} (યાદ કરીએ છીએ); ॥ જે^{૩૦} (કવણિ) ॥
 આસમાનના મધ્યની વર્ણોને ચલાવનારી^{૩૧} (છે) ॥ તેને^{૩૦} (યાદ કરીએ
 છીએ); ॥ જે^{૩૨} (કવણિ) ॥ આપ-પાણી-જગત રચનાનો સીકકો
 ચાલુ થવાના ભેદની^{૩૩} (છે) ॥ તેને^{૩૨} (યાદ કરીએ છીએ); ॥ જે^{૩૪}
 (કવણિઓ) ॥ જમીનની^{૩૫} (છે) ॥ તેને^{૩૪} (યાદ કરીએ છીએ); ॥
 જે^{૩૬} (કવણિ) ॥ ઉરવરની^{૩૭} (છે જગતમાં પડતા આશીશોનો સંગ્રહ કરી
 રાખીને ધીમે ધીમે આપનાર ઝાડપાનની છે) ॥ તેને^{૩૬} (યાદ કરીએ
 છીએ.) ॥ જે^{૩૮} (કવણિ) ॥ ગવની ગોરપંદી પેદાશની અને કુદરતની
 ગવની કુદરતમાં કામ કરનારી^{૩૯} (છે) ॥ તેને^{૩૮} (યાદ કરીએ છીએ); ॥
 જે^{૪૦} (કવણિ) ॥ જીવન શક્તિની^{૪૧} (છે ઉશ્તાનને એટલે પ્રાણવાયુને ચલા-

(પાને ૮૫ ની કુટનોટ ચાલુ).

મતના હમદીલીના ત્યારે થઇ શકે કે જ્યારે તેઓ બધામાં આતરે રુપેનીસ્ત
 શુભ ગતી આપે. આતરે રુપેનીસ્ત પોતે ખાકને ટેકવે છે અને પોતે આતરે
 મીનોકરકોમાંથી છે જે આતરે મીનોકરકો દાદારના પુત્ર આતર પુત્ર અહુર
 મઝદમાંથીજ છે. ખાકી બદનમાં રહેલી બધી ગતીની ઉપર જે આ આતરે
 રુપેનીસ્ત રાજ કરે તો તે આતરે રુપેનીસ્ત સાથની ચઝતી કવણિ તે તનમાં
 શુભ અકકલ આપવાને લેહ મુકે જેથી મતભેદ તુટી જાય. આજે આપણા આતરે
 વોહુદ્રીઆનમાં આતરે રુપેનીસ્ત તો છે પણ તે આતરે રુપેનીસ્ત આપણા તનુની
 બદીનો ભાર ખમી રહે છે. જે તે બદીને તે આતરે રુપેનીસ્ત પોતાની સાથના
 વોહુદ્રીઆનને લગતા બીજા ત્રણ આતરોની મદદથી બાળીને તનુમાં પોતાનો
 નાદ પાંચરે તો તે તનુમાં તે આતરે રુપેનીસ્ત સાથની કવણિની હિદાયત આવે
 જેનો પ્રભાવ મુખથી વાચાથી બહાર થાય. આવો માણસ જે કંઈ જબાનથી
 બોલે તેને હજારે માન્ય રાખે.

વનાર મીનોષ નુરી તત્વના સીલસીલાને અનગ્ર રઝોચમાંના તેના મુળમાંથી મહેર-રશ્નુ-આવા-સરોશ અને નીસ્તીના મુળ રવાન ગયો-મરેથનની મારફતે ગેતીમાં ઉતારી દરેકે દરેક વ્યક્તિ ઉપર ઉતારીને તે દરેકે દરેક વ્યક્તિના ખોદાને પુગાડનાર રહે છે તેવી તે ઉશ્તાનને ચલાવનારી છે-એમ મહેર-રશ્નુ-આવા-સરોશ અને ગયોમરેથન સાચની છે) ॥ તેને^{૪૦} (યાદ કરીએ છીએ); ॥ જે^{૪૧} (ફવષિ) ॥ અશો અશોષવાળી^{૪૨} ॥ નેઆમતો જે અશોષ ઉભી કરવાનું પોશ્વણુ આપે છે તેવી નેઆમતો સાચની-અશોષ પુગવાની પુગી રહેલી પેદાશ માટે^{૪૩} (પાસખાન તરીકે રહે છે તે પેદાશની અશોષને ટેકવી રાખવા માટેનું પોશ્વણુ આપનારી છે) ॥ તેને^{૪૪} (યાદ કરીએ છીએ.) ॥ (આ બધી ફવષિઓને અશ્વાઉનામની એટલે યજ્ઞતોની અશોષની સાચની કહેલી છે.) ॥

(૮૭) ગયેહે^{૪૫} મરેથના^{૪૬} અપઓનો^{૪૭} ફવષીમ^{૪૮} યજ્ઞમ-ધરે^{૪૯} ચો^{૫૦} પઓધરો^{૫૧} અહુરાધ^{૫૨} મજદાધ^{૫૩} મનસ્થ^{૫૪} ગૂશ્ત^{૫૫} સાસ્નાઓસ્થ^{૫૬} યહમત્^{૫૭} હય^{૫૮} ક્રાથ્વરેસત્^{૫૯} નાફે^{૬૦} અધસ્થનાંમ^{૬૧} દધ્યુનાંમ^{૬૨} ચિથ્રેમ^{૬૩} અધસ્થનાંમ^{૬૪} દધ્યુનાંમ^{૬૫}

ફ. ૮૬ : ૪૧ ગયેહે = 'ગય' જા'દગી-ઉશ્તાન એટલે જા'દગી ટેકવનાર પ્રાણવાયુને ચલાવનાર નુરી તત્વ જે મીનોમાંથી ઉશ્ત થાય છે-ઉભરાય છે તે. આ ઉશ્તાન જે અનગ્ર રઝોચમાંથી આવે છે તે ખોદીક ગતીનું એટલે યજ્ઞતી ભતનું રહે છે જેની સાથે ખાસ ફવષિ રહે છે. તે ઉશ્તાન અનગ્ર રઝોચમાંથી નીચે ઉતરીને અસંખ્ય વ્યક્તિઓને મળે છે માટે તેની સાથે ફવષિ રહે છે જે ફવષિ તે ઉશ્તાનને તે બધી અસંખ્ય વ્યક્તિઓના ખોદા તરફ મોકલાવે છે. આવું ઉશ્તાન મેળવનાર ગયોમરેથન પહેલોજ હતો માટે ગયેહેને ગયોમરેથન તરીકે કબી કહે છે કે જેવણુની મારફતે માનવ વર્ગને ઉશ્તાન મળી શકે છે, કેમકે માનવ વર્ગને તે ખાપ છે વળી જુદી જુદી પ્રજાઓને તે પ્રજાઓની જુદી જુદી વ્યક્તિઓને જે ઉશ્તાન જીવવા માટે મળે છે તે ઉશ્તાન ગયોમરેથન મારફતે અને પછી તે પ્રજાને એક કરનાર મુળ પુરૂષો મારફતેખી ઉતરે છે. આમ ઉશ્તાનના ઉતરવાનો ગ્રહય સીલસીલો છે. નામગ્રવણુ જે ઉણુ થાય છે તે આવા ઉશ્તાનને ચલાવનાર નરોની હકીકત ઉપરથીજ ઉણુ થાય છે. આટલી નોંધ ભણવી અર્થસુચક છે માટે આપી છે.

ફ. ૮૬ : ૪૩ સ્તઓઓ : સ્તાન જે સ્તીનું ખીજું રૂપ છે તે 'સ્તન'નો ઝ/ડનો આકાર છે.

ફ. ૮૬ : ૪૪ અષાવઓઓ શબ્દ અષવનનો ઝ/ડનો આકાર છે.

(૮૭) અશોધવાળા^{૫૦} ॥ જીંદગી રાખી^{૫૧} ॥ મરણને પાત્રના ગયો
મદની^{૫૨} ॥ કવષિ^{૫૩} (સાથે) ॥ એકતાન થઇએ છીએ^{૫૪} ॥ જેણે^{૫૫} ॥
સપ્પર પહેલા^{૫૬} ॥ અદુરમઝનો^{૫૭-૫૮} ॥ વિચાર^{૫૯} ॥ શીખામણે^{૬૦} ॥
સાંભળી^{૬૧} ॥ જે^{૬૨} (ગયોમદ) ॥ માંથી^{૬૩} ॥ આરમઇતીના યુલોની શકિત
રાખતા સત્યવાન પરદુખભંજની^{૬૪} ॥ દેશોનો^{૬૫} ॥ નાભ-મધ્ય મુળ ઉસુલ^{૬૬}
(સુદમ થયલા જમીનના ચણેના સાથે મળીને કામ કરવાથી થતુ મધ્ય કે
જે અમુક જમીનમાં આવીને તે ઉપરની ધારમીક સંસ્થામાં ઉતરીને માનવને
જોતીને દાદારની નાભ તરફ લઇ જઇ શકે તેવું નાભ) ॥ તે આર્ષન
ઐટલે આરમઇતીની વૃત્તિના^{૬૭} ॥ દેશોના^{૬૮} ॥ ચિથ્રો યુનો-યુનના યુનો-
યુનોકો^{૬૯} ॥ દાદારે ઉત્પન્ન કીધા^{૭૦} ॥

(૮૮) જરથુશ્તરહે^{૭૧} રિપતામહે^{૭૨} ઇદ^{૭૩} અષચ્ચોનો^{૭૪} અષી-
મ્ય^{૭૫} કવષીમ્ય^{૭૬} યજમઇદે^{૭૭} પચ્ચોઇસ્યાઇ^{૭૮} વૉહુ^{૭૯} *મમનાઇ^{૮૦}
પચ્ચોઇસ્યાઇ^{૮૧} વૉહુ^{૮૨} *વચ્ચોકુષે^{૮૩} પચ્ચોઇસ્યાઇ^{૮૪} વૉહુ^{૮૫} *વાવેર-
જુષે^{૮૬} પચ્ચોઇસ્યાઇ^{૮૭} અથઉરને^{૮૮} પચ્ચોઇસ્યાઇ^{૮૯} રથએશતાઇ^{૯૦},
પચ્ચોઇસ્યાઇ^{૯૧} વાસ્તસ્યાઇ^{૯૨} કૂષુયન્તે^{૯૩} પચ્ચોઇસ્યાઇ^{૯૪} કવએદાઇ^{૯૫},
પચ્ચોઇસ્યાઇ^{૯૬} કવએદયમનાઇ^{૯૭} પચ્ચોઇસ્યાઇ^{૯૮} *હંધહુનનાઇ^{૯૯},
પચ્ચોઇસ્યાઇ^{૧૦૦} *હંધહુતુષે^{૧૦૧} ગાંમ્ય^{૧૦૨} અર્ષમ્ય^{૧૦૩} ઉજદમ્ય^{૧૦૪},
ઉજદમ્યાય^{૧૦૫} સ્વર્ષર્ષમ^{૧૦૬} યષથ્રમ્ય^{૧૦૭} વીરપચ^{૧૦૮} વૉહુ^{૧૦૯} મજદ-
દાત^{૧૧૦} અષચિથ્ર^{૧૧૧}.

(૮૯) અહિંયાં^{૧૧૨} ॥ રિપતમ^{૧૧૩} ॥ અશો^{૧૧૪} ॥ ઝરથુશ્તરની^{૧૧૫} ॥ અષીને-
સૃષ્ટિનો ભોગવટો કરાવીને તે સૃષ્ટીને મોક્ષ તરફ જવા માટેના આશીશો આપતી
ઉત્તમ પુકારની પુણી અશોઇને^{૧૧૬} ॥ (તથા) કવષિને યાદ કરી^{૧૧૭} ॥ એકતાન
થઇએ છીએ^{૧૧૮} ॥ (જરથુશ્તર સાહેબ) ભલો^{૧૧૯} (બહુમનની ગતીનો) ॥ પોતા માટે
વિચાર કીધો હોય-વિચાર ચક્ષાવ્યો હોય તેવા કરનાર તરીકે^{૧૨૦} ॥ સપ્પર
પહેલા આગેવાન^{૧૨૧} (હતા); ॥ સપ્પર પહેલા પરાના જીતના જીતકાળમાં
થયલી બનેલી મઝે યાચ્ચોધહુ=વીગતો-મોટા બનાવો માટે^{૧૨૨} ॥ વૉહુ કહેતા
બલાઇવાળું ઐટલે બહુમનના જેવા આગાહીથી ભરેલા^{૧૨૩} ॥ વીચારવંત
થયલા, મિશ્રવાળા થયલા, જાણીતા થયલા^{૧૨૪} (હતા); ॥ ભલા^{૧૨૫} (બહુમનની
ગતીના) ॥ બીજાઓ માટે બોલો બોલ્યા હોય તેવી સસં વાણીના વમાસનાર
તરીકે^{૧૨૬} ॥ સપ્પર પહેલા આગેવાન^{૧૨૭} (હતા); ॥ સપ્પર પહેલા પરાના

જુતના જુતકાળમાં થયલી વીગતો માટે^{૫૦} ॥ બહુમન જેવા આગાહીથી બરેલા^{૫૦} (થઇ) ॥ ખીજઓની જાણ માટે જાહેર કરનાર^{૫૦} (હતા) ॥ બલા^{૫૦} (બહુમનની ગતીના) ॥ ખીજઓ માટે કામો કર્યા હોય તેવા કામો ખીશ્કારીઓ કરનાર તરીકે^{૫૧} ॥ સપ્પર પહેલા આગેવાન^{૫૧} (હતા); ॥ સપ્પર પહેલા પરાના જુત જુતકાળમાં થયેલી વીગતો માટે^{૫૧} (તેઓને પુગવા માટે) ॥ બહુમન જેવી આગાહીથી બરેલા^{૫૦} (થઇ) ॥ ખીજ માટે થતી જોઇતી ખીશ્કારી યસ્તના કરનાર-ખતાવનાર^{૫૧} (હતા). ॥ (તેવણ) આશ્રવની એટલે જગતના આતશની હેફાજત કરનાર તરીકે^{૫૨} ॥ સપ્પર પહેલા આગેવાન^{૫૨} (હતા); ॥ પરાના કાળના ખતાવો જેવા ખતાવો માટે એટલે ફવણિ માટે^{૫૨} ॥ આશ્રવની કરનાર ફવણિને લગતા આતશની હેફાજત કરનાર હતા^{૫૨} ॥ રથેશ્તારી-જગતની બદીને મારીને સુધારનાર તરીકે^{૫૩} ॥ સપ્પર પહેલા આગેવાન^{૫૩} (હતા); ॥ પરાના કાળ માટે એટલે ફવણિ માટે^{૫૩} ॥ રથેશ્તારી કરનાર હતા;^{૫૩} ॥ વરધી તરફ ખેંચી જતી લંબાઇ રહેતી^{૫૪} ॥ વાસ્તરથોશ્તી-જગતની તનમન રૂવાનની ખેતી કરનાર તરીકે^{૫૪} ॥ સપ્પર પહેલા આગેવાન^{૫૪} (હતા); ॥ પરાના કાળ માટે, ફવણિ માટે^{૫૪} ॥ વૃદ્ધિ તરફ લઇ જતી^{૫૫} ॥ ખેતી કરનાર^{૫૫} (હતા). ॥ (તેવણ) મીનોષ જ્ઞાન હાંસલ કીધેલા કરનાર તરીકે^{૫૫} ॥ સપ્પર પહેલા આગેવાન^{૫૫} (હતા) ॥ પરાના કાળ માટે ફવણિ માટે^{૫૫} ॥ મીનોષ જ્ઞાન હાંસલ કીધેલા તરીકે^{૫૫} (હતા) ॥ ખીજને મીનોષ જ્ઞાન શીખવનાર તરીકે^{૫૬} ॥ સપ્પર પહેલા આગેવાન^{૫૬} (હતા) ॥ પરાના કાળ માટે ફવણિ માટે^{૫૬} ॥ ખીજને તે મીનોષ જ્ઞાન શીખવનાર

ફ. ૮૮ : ૭૫ મમનાઈ=મન=વિચાર કરવું ઉપરથી-આત્માને પદ પુર્ણ જુત ફદંત ૪/૧નો આકાર છે માટે પોતા માટે વિચાર કરનારનો અર્થ રાખે છે.

ફ. ૮૮ : ૭૮ વઓકુષે=વચ ખોલવું ઉપરથી-પરસમૈપદ પુર્ણ જુત ફદંત ૪/૧નો આકાર છે માટે ખીજઓ માટે વમાસનારનો અર્થ ખતાવે છે.

ફ. ૮૮ : ૮૧ વાવેરજુષે=વેરજ કામ કરવું ઉપરથી-પરસમૈપદ પુર્ણ જુત ફદંત ૪/૧નો આકાર છે માટે ખીશ્કારી કરનાર તરીકેનો અર્થ ખતાવે છે.

ફ. ૮૮ : ૯૪ હંધહનનાઈ=હન=લાયક થવું-સજાવાર થવું ખાહેશ રાખવી ઉપરથી આત્માને પદ પુર્ણ જુત ફદંત ૪/૧ નો આકાર છે. પોતા તરફથી ખાહેશ રાખનાર મેળવનાર તરીકેનો અર્થ છે.

ફ. ૮૮ : ૯૬ હંધહનુષે=હન ઉપરથી પરસમૈપદ પુર્ણ જુત ફદંત ૪/૧ નો આકાર છે. ખીજઓ માટે મેળવી અપાવવાને લાયક મેળવનાર તરીકેનો અર્થ છે.

તરીકે હતા.^{૬૨} || (તેવણુ) ગવની પેદાશને^{૬૩} || અપોષને^{૬૪} || ઉપદ-નાદ જે આલાતોમાંથી નીકળે દીનના શીક્ષણોમાંથી નીકળે તેવા નાદોને^{૬૫} (મીથ્ર-માંથ્ર-યરનને) || તેવા મીથ્ર-માંથ્ર-યરનની^{૬૬} (અંદર રહેલી અને તેઓથી ઉભી થતી) || અહ પ્રસન્ની તાબેદારી સરોશના જેવી ગતીને^{૬૭} (અને) || મીનો અધીકાર શહેરેવરની ગતીને^{૬૮} || બધી^{૬૯} || મઝદદાત પ્રમાણેની^{૭૦} (સૃષ્ટી રચના થવા માટેની) || બલાધના યીથ્રોને^{૭૧} (પુણ્ય રીતની બલી ગેરપંદી વૃત્તિ કરાવી આપનારી નેઆમતોને) || અશોષના યીથ્રોને^{૭૨} (પુણ્ય રીતની અશોષ લાવે તેવી નેઆમતોને) || પરાના કાળ માટે કૃષિ માટે^{૭૩-૭૫} || પોતા તરફથી પસંદ કરનાર તરીકે સઝાવાર ઠડેલા હતા,^{૭૪} || બીજાઓને તે બધું મેળવી અપાવનાર હતા;^{૭૫} || ગવની પેદાશને^{૭૬} || અશોષને^{૭૭} || નાદને આલાતોને^{૭૮} || તેવા નાદોવાળી^{૭૯} || તાબેદારીને^{૮૦} || મીનો સત્તાને^{૮૧} || બધી^{૮૨} || મઝદદાતની^{૮૩} || વોહુ બલી ગતીના^{૮૪} (અને) || અપોષ લાવનારા યીથ્રોને^{૮૫} || પોતા તરફથી પસંદ કરનાર તરીકે-તેઓને મેળવવાની લાયકાતવાળા સઝાવાર થનાર તરીકે^{૮૬} || સપ્પર પહેલા આગેવાન^{૮૭} (હતા); || (બીજાઓ તેઓ ઉપર મોહ્યત બાંધે તેમ) મેળવવાની ખાહેશ કરનાર તરીકે^{૮૮} || સપ્પર પહેલા આગેવાન^{૮૯} (હતા). ||

(૮૯) યો^{૯૦} પઝાંધર્યો^{૯૧} આથ્રવ,^{૯૨} યો^{૯૩} પઝાંધર્યો^{૯૪} રથ-એશતાઓ,^{૯૫} યો^{૯૬} પઝાંધર્યો^{૯૭} વાસ્તર્યો^{૯૮} કૃષુયાંસ,^{૯૯} યો^{૧૦૦} પઝાંધર્યો^{૧૦૧} યઞ્મ^{૧૦૨} ઉર્વએસયત^{૧૦૩} દએવાઅભ્ય^{૧૦૪} ડુહઆતા^{૧૦૫} મધ્યાઅભ્ય^{૧૦૬} યો^{૧૦૭} પઝાંધર્યો^{૧૦૮} સ્તોધશ^{૧૦૯} અસ્તવધથ્યાઓ,^{૧૧૦} સ્તઆ^{૧૧૧} અર્ષમ^{૧૧૨} નાઈસ્ત^{૧૧૩} દએવો,^{૧૧૪} કૃઓર્નત^{૧૧૫} મજદ-યસ્નો^{૧૧૬} જરથુશત્રિશ^{૧૧૭} વીદએવો^{૧૧૮} અહુર-ફએષો.^{૧૧૯}

(૯૦) જેવણુ^{૧૨૦} || સપ્પર પહેલા^{૧૨૧} || આથ્રવન^{૧૨૨} (જગતની રચનાના આતશની હેફાઝત કરનાર હતા); || જેવણુ^{૧૨૩} || સપ્પર પહેલા^{૧૨૪} || રથેશ્તાર બીને મારીને સુધારનાર^{૧૨૫} (હતા); || જેવણુ^{૧૨૬} || સપ્પર પહેલા^{૧૨૭} || વૃદ્ધિને જેત આપનાર વૃદ્ધિ ચાલી રહે એમ કરનાર^{૧૨૮} || એકુત-તન મન ફવાનની મીનો ખેતી તેમ જગતની જમીનની બલી ખેતી કરનાર હતા;^{૧૨૯} || જેવણુ^{૧૩૦} || સપ્પર પહેલા^{૧૩૧} || દેવ તરફથી ફરતા^{૧૩૨} (દેવોના) || ઘાટકી દીક્ષના અઝીની દસ એખોથી ભરેલા^{૧૩૩} (થુરાઈ સાથના થુરી તલેસમેથી અઝીથી અબડાયલા) || માણસ તરફથી ફરતા^{૧૩૪} ||

ફ. ૮૯ : ૨૨ હઓઆતાતઃ આ શબ્દને અઓઆતાત ઘાટકી લાગણી વગરનો અર્થ તરીકે લીધેલો છે. અઝીની દસ એખોથી ભરેલા એવો અર્થ થાય.

(જુરી તલેસમોથી-અઝીથી ધેરાયલા) ચખ્ખને-વહેવારને ચક્ષાવનાર કેહ-
પંની આતેન ગતીને^{૧૬} || ફેરવીને બલાઇ તરફ દોરવ્યા;^{૧૭} || જેણે^{૧૮} || સપ્પર
પહેલા^{૧૯} || હાડમંદ^{૨૦} || નીઆમતોવાળી-નીઆમતો મેળવતી મેળવી રહેતી
જગતમાં^{૨૧} || અપેમના પ્રચારને^{૨૨} (નેઆમતો જે દિંગામોને લગતી છે-
આહાઆરોને લગતી છે તે બધી નેઆમતો કે જેથી અશોષ પ્રાપ્ત થઇ
શકે છે તેવી નેઆમતોને) || વખાણ્યો-જેશમાં ચક્ષાવ્યો^{૨૩} (તે નેઆમતો
ઉતરે તેવી યસ્નો કીધી), || જડવાદના પ્રચારને^{૨૪} (નાઈસીમી દેવાની ઉબી
કીધેલી તલેસમને જોરે) || તોડયો નાશ કીધો,^{૨૫} || મઝદયસ્ન તરીકે^{૨૬} ||
જરથુસ્ત્રની^{૨૭} || દેવોથી જુદી^{૨૮} || દાદારના કાયદાવાળી દીનવાળા તરીકે^{૨૯} ||
એતેકાદ રાખ્યો એકરાર કીધો^{૩૦} || (મઝદયસ્નો જરથુસ્ત્રના વીદએવો-
અહુર-તેષે બહુનાર તરીકે પહેલા હતા.) ||

પેગામ્બર સાહેબે ગતીના અને દેવોના અને જુરા માણસોના કેહપંના ખાકી
ચખ્ખને ફેરવીને બલા કીધા એમ દેવોને બધેબધ બાંધી તાબે કરીને બલાઇમાં
ફેરવ્યા અને નાઈસીમી દેવોની તલેસમ કે જે ચાહુ છે જેથી દેવો બલાઇમાં
ફેરવાયાજ કરે છે તેવી તે તલેસમ બાંધી-એવા ભેદોનો અહિંયાં ધ્યારો છે.
પેગામ્બર સાહેબે જગતની નવરચના કીધી-જગતની ખરફસ્તી ગતીને પકડીને
બાંધીને તેની ચળવળને અમુક હદમાં ફરતી રાખી-તેવા મહાન મીશનનો ભેદ
બતાવે છે. જેઓ પેગામ્બરને સાધારણ માનવ તરીકે ગણે છે તેઓએ આ
ફકરા ઉપર ઘોર કરવો મુનાસેબ છે.

(૯૦) યો^{૩૧} પઝાંધર્યો^{૩૨} સ્તોધશ^{૩૩} અસ્તવધથ્યાઓ,^{૩૪}
વાચિમ્^{૩૫} અઝાંખત^{૩૬} વીહાયુમ્^{૩૭} અહુરો-ફઝએવમ્,^{૩૮} યો^{૩૯}
પઝાંધર્યો^{૪૦} સ્તોધશ^{૪૧} અસ્તવધથ્યાઓ,^{૪૨} વાચિમ્^{૪૩} ફઝઝાંત^{૪૪}
વીહાયુમ્^{૪૫} અહુરો-ફઝએવમ્,^{૪૬} યો^{૪૭} પઝાંધર્યો^{૪૮} સ્તોધશ^{૪૯}
અસ્તવધથ્યાઓ^{૫૦} વીસ્પાંમ્^{૫૧} દઝએવો-ઠાતમ્^{૫૨} વવચ્^{૫૩} અથે-
સન્ધાંમ્^{૫૪} અવહુમ્ધાંમ્,^{૫૫} યો^{૫૬} સૂરો^{૫૭} વીસ્પો-હુજ્યાધતિશ્^{૫૮}
*પઝાંધર્યો-ફઝએવો^{૫૯} દધયુનાંમ્,^{૬૦}

(૯૦) જેવણે^{૩૧} || સપ્પર પહેલા^{૩૨} || હાડમંદ^{૩૩} || નેઆમતો
સાથની જગતમાં^{૩૪} || વીદએવો=દેવોથી જુદા થવાના^{૩૫} || અહુર-તેષેમ=
અહુરાના કાયદા પ્રમાણે ચાલવાના^{૩૬} || માંઝો^{૩૭} || બણ્યા;^{૩૮} || જેણે^{૩૯} ||
આ હાડમંદ^{૪૦} || પુર નેઆમતવાળી દુન્યામાં^{૪૧} || સપ્પર પહેલાં^{૪૨} || દેવથી
જુદા થવાના વીદએવોના^{૪૩} || અહુરાના કાયદા પ્રમાણે ચાલવાના અહુર
તેષના^{૪૪} || માંઝોને^{૪૫} || મહેર કીધા;^{૪૬} || જેવણે^{૪૭} || સપ્પર પહેલાં^{૪૮} ||

આ હાડમંદ^{૫૧} ॥ પુર નેઆમતવાળી જમતમાં^{૫૫} ॥ બધા^{૫૭} ॥ ધટતીના કાયદાને^{૫૮} ॥ એકતાન નહિ થવા માટેના^{૬૦} ॥ સ્તુતી પાત્રના નહિ મણુવા માટેના^{૬૧} ॥ જણાવ્યા કહ્યા;^{૬૨} ॥ જેવજી^{૬૩} ॥ તરીકતી જાંદગી ગુમરવા માટે જીવવા માટેની બધી બધી નેઆમતોવાળા^{૬૪} ॥ દેશના દેશને ભગતા^{૬૫} ॥ પઓધર્યો લેશ તરીકે-કાયદાને માન આપીને પાળનાર-અમરદાદની અમર-ગતીની શક્તિના રાખનાર તરીકે^{૬૬} ॥ સુરા અડગ નહિ ડગે તેવા હતા.^{૬૭} ॥

(૬૧) યહિ^{૬૧} પધતિ^{૬૨} વીરપંમ^{૬૩} માંદ્રમ^{૬૪} અર્ધમ^{૬૫} સ્વે^{૬૬} ડૂવીચુયત.^{૬૭} અહુ^{૬૮} રતુશ્ય^{૬૯} ગએથનાંમ,^{૭૦} સ્તઅંત^{૭૧} અપહે^{૭૨} યત^{૭૩} મજિશતહેય^{૭૪} વહિશતહેય^{૭૫} સએશતહેય;^{૭૬} ડૂપધતિ-ક્રખ્તય^{૭૭} દએનયાઓ^{૭૮} યત^{૭૯} હધતિનાંમ^{૮૦} વહિશતયાઓ.^{૮૧}

(૬૧) જેવજીમાં એટલે જેવજીને^{૬૧} ॥ પુર્ણ રીતે^{૬૨} ॥ બધા^{૬૩} ॥ માંદ્રો^{૬૪} (કુદરતના આશીશો-ગતીઓ જેઓ શબ્દમાં-મંત્રોમાં હોય

ક. ૯૦ : ૬૫ પઓધર્યો લેશ : લેશ = કાયદાઓને પાળવામાં માન આપવામાં પઓધર્યો = સપ્પર પહેલા બેનમુન. આમ પઓધર્યો-લેશની ગતીના લોકોમાં પઓધર્યો-લેશ નામની શક્તિ ઉભી થાય છે જે હમસ્પયમએદેમ ગાહગ્યારના રસ્તા તરફ તેને દોરવે છે-મજદદાત અહુરદાતની અમર શક્તિના હમકાર થવા માટેના રાહ તરફ તેઓને દોરવે છે. અહિંયા કહે છે કે અશો જરયુશ્ત પઓધર્યો-લેશ હોવે એટલે અહુરમજદના કાયદા જે ગેતીમાં સ્થાપીત થયલા તેઓ ઉપર બન કુરબાન કરનાર તરીકે હોવે તેવજીને અહુરદાત મજદદાત જેઓ અમશાસ્પંદના કેહર્યો છે તેઓનો મેળાપ થયેલો હતો, આવા મેલાપ કરનાર પઓધર્યો-લેશો જરયુશ્તની અગાઉના ઘણા હતા તેઓ બધાના એવજી સરદાર હતા. આવા પઓધર્યો-લેશોને માટે દાદાર જે દખ્યુ = દેશો કીધેલા તે દેશોમાં ‘વીરપંમુન્યાધતિ’ જીવવા અને જીવીને દાદારના મજદદાત અહુરદાતના કેહર્યોને મળવાની બધી સામગ્રીઓ-તે માટે જીવવાની બધી નેઆમતો રાખેલી હતી કે જેથી તે પઓધર્યો-લેશો પુર્ણ રીતની તરીકત ઉપર રહીને અહીની શક્તિનો નાશ કરીને ખએત્વદથીનો રસ્તો ક્રશો-ગર્દનો રસ્તો તનપસીનનો રસ્તો ખુલ્લો રાખી શકે.

ક. ૯૧ : ૭૩ વીચુયત : આ શબ્દ વી-ચુ=સંભળી લેવું ઉપરથી કર્મણી અ. બુતકાળ ૩/૧ના આકારમાં છે. બધું સંભળાયું-સંભળી લીધું એમ અર્થ બતાવે છે.

ક. ૯૧ : ૮૩ પધતિ ક્રખ્તય એ શબ્દ પધતિ ક્રવંતર સમભવનાર ખુલાસો કરી બહેર કરનાર ઉપરથી છે.

અપમા હોય-સંસ્થાએમાં હોમ કે કુદરતની નેઆમતોમાં હોય તે બધી આશીશોની ગતીઓના નાદો અને) ॥ અશોષથી બરપુર અશોષ ઉભી કરે તેવા^{૭૧} ॥ કલામે શબ્દો શીક્ષણો^{૭૨} (જેઓમાં માંથ્રના આશીશો રહે છે તેઓના નાદો) ॥ સંભળાયા હતા-દાદાર તરફથી સંભળાવવામાં આવ્યા હતા^{૭૩} (જેવણુ ખુદના રજેરજમાં હોનવરનો નાદ રમતો હતો જે નાદને તેવણુ નરે કાને સાંભળી શકતા હતા એમ જગતના ખુણે ખુણે સ્વાનીએ સ્વાનીએ શું શું થઈ રહે છે-શું શું થઈ રહ્યું-શું શું થશે તે ખીના સાતે સાત કાળની તેવણુ જાણી શકતા હતા કેમકે તેવણુને) ॥ કુલ ગએથાના એટલે કુલ નીસ્તીના-તનોમંદ હયાતી જે જીવને પાર પાડ્યા ધરાયતી તે યધાના^{૭૪} ॥ શાહ તરીકે^{૭૫} ॥ દોરવનાર સરદાર તરીકે^{૭૬} (કાપેલા અને તેથી તેવણુ) ॥ અશોષ^{૭૭} ॥ જે^{૭૮} ॥ બધેબધે પંથરાયતી ઉંચામાં ઉંચી હદે પુગેલી^{૭૯} ॥ બલામાં બલી પરદુખભંજની નીસકામ વૃત્તીએ પુગેલી^{૮૦} ॥ ખુખસુરતમાં ખુખસુરત વ્યવસ્થા કરનારી સોહામણી^{૮૧} (રહે છે) ॥ તે અશોષના^{૮૨} ॥ સ્તુતીના-કરનાર-એકતાન થનાર હતા^{૮૩} ॥ હસ્તીએ લઈ જનારી^{૮૪} ॥ ઉત્તમમાં ઉત્તમ^{૮૫} ॥ તે^{૮૬} ॥ દએનના^{૮૭} ॥ શીખવનાર-સમજવનાર હતા.^{૮૮} ॥

(૯૨) યિમ્^{૮૯} ઇસન્^{૯૦} અમ્ષાઓ સ્પેન્ત^{૯૧} વિસ્પે^{૯૨} હુવર્-હુજાઓ,^{૯૩} ક્રઝોર્ત્^{૯૪} ક્રજ્જનિ^{૯૫} અવિ^{૯૬} મનો^{૯૭} જરજરદાતો-ઇત્^{૯૮} અંધુયત્^{૯૯} હુય,^{૧૦૦} અહૂમ્^{૧૦૧} રતૂમ્ય^{૧૦૨} ગએથનાંમ,^{૧૦૩} સ્તઆતાર્મ^{૧૦૪} અપહે^{૧૦૫} યત્^{૧૦૬} મજિશતહેય^{૧૦૭} વહિશતહેય^{૧૦૮} સ્તએ-શતહેય,^{૧૦૯} પઇતિ-ક્રજ્જતાર્મ્ય^{૧૧૦} દએનયાઓ^{૧૧૧} યત્^{૧૧૨} હુઇતિનાંમ^{૧૧૩} વહિશતયાઓ.^{૧૧૪}

(૯૨) જેવણુને^{૧૧૫} (જરથુસ્ત્રને) ॥ ખુરશેદ યજ્ઞત સાથે એક મન થયલા, ઇસ્કથી મજેલા^{૧૧૬} ॥ અના^{૧૧૭} ॥ અમશારપંદોએ^{૧૧૮} ॥ શીદા કાપેલા^{૧૧૯} ॥ અંતકરણ તરફથી^{૧૨૦} ॥ મન^{૧૨૧} ॥ તગ્^{૧૨૨} ॥ જતા^{૧૨૩} ॥ લાહેર માહેર થયલા^{૧૨૪} ॥ એતેકાદયા^{૧૨૫} ॥ કુલ અસ્તોમંદ પેદાશના^{૧૨૬} ॥ પાદશાહ^{૧૨૭} ॥ સરદાર દોરવનાર તરીકે^{૧૨૮} ॥ પસંદ કાષા,^{૧૨૯} ॥ અશોષ^{૧૩૦} ॥ જે^{૧૩૧} ॥ ઉંચામાં ઉંચી હદે પુગેલી જગતમાં મોટામાં મોટો વીસ્તાર પામેલી^{૧૩૨} ॥ બલામાં બલી પરદુખભંજની^{૧૩૩} ॥ અતી આકર્ષક ખુખસુરતમાં ખુખસુરત^{૧૩૪} ॥ વ્યવસ્થીક સોહામણી^{૧૩૫} (છે) ॥ તે અશોષના^{૧૩૬} ॥ સ્તુતી કરનાર-એકતાન થનાર તરીકે^{૧૩૭} ॥ પસંદ કાષા,^{૧૩૮} ॥ હસ્તી તરફ લઈ જનારી^{૧૩૯} ॥ ઉત્તમમાં ઉત્તમ^{૧૪૦} ॥ તે^{૧૪૧} ॥ દએનના^{૧૪૨} ॥ સમજવનાર તરીકે^{૧૪૩} ॥ પસંદ કાષા.^{૧૪૪} ॥

(૯૩) થેહું^{૧૪} જાંથએચ^{૧૫} વખખએચ,^{૧૬} ઉર્વાસેન^{૧૭} આપો^{૧૮}
 ઉર્વરાઓસચ;^{૧૯} થેહું^{૨૦} જાંથએચ^{૨૧} વખખએચ,^{૨૨} ઉખિખન^{૨૩}
 આપો^{૨૪} ઉર્વરાઓસચ;^{૨૫} થેહું^{૨૬} જાંથએચ^{૨૭} વખખએચ,^{૨૮} ઉરત-
 તાતેમ^{૨૯} નિમ્નવન્ત^{૩૦} વીરપાઓ^{૩૧} રપેન્તો-દાતાઓ^{૩૨} દામાન^{૩૩}

(૯૩) જેવણનાં^{૧૪} ॥ જન્મવામાં^{૧૫} ॥ વધવામાં^{૧૬} ॥ પાણીઓ^{૧૮}
 (પ્રગતીકરણ) ॥ ઉરવરો^{૧૯} (આશીશો જે તેને ચક્ષાવે છે તે) ॥
 ખુશાલ થયાં;^{૨૦} ॥ જેવણનાં^{૨૧} ॥ જન્મવામાં^{૨૨} ॥ વધવામાં^{૨૩} ॥ પાણીઓ^{૨૪} ॥
 ઉરવરો^{૨૫} ॥ વધવા લાગ્યાં;^{૨૬} ॥ જેવણનાં^{૨૭} ॥ જન્મવામાં^{૨૮} ॥ વધવામાં^{૨૯} ॥
 બધી^{૩૦} ॥ રપેન્તી કરનારથી ચાલુ થયલી ઉભી થયલી^{૩૧} ॥ પેદાએજ^{૩૨} ॥
 ભલે પધાર્યાના પોકારો-ધન્યવાદના પોકારો^{૩૩} ॥ બોલવા લાગી^{૩૪} (કે). ॥

(૯૪) ઉરત^{૩૪}-નો^{૩૫} જાતો^{૩૬} આગ્રવ^{૩૭} ચો^{૩૮} રિપતાઓ^{૩૯}
 જરથુશ્ત્રો^{૪૦} ક્રા-નો^{૪૧} યજ્ઞપતે^{૪૨} જઞ્ઞોદ્રાખ્યો^{૪૩} સર્વેરો-મર-
 રમ^{૪૪} જરથુશ્ત્રો.^{૪૫} ઇહ^{૪૬} અપાંમ^{૪૭} વીજસાધતિ^{૪૮} વંધુઉહિ^{૪૯}
 દ્યોન^{૫૦} માજદયસનિશ^{૫૧} વીરપાધશ^{૫૨} અવિ^{૫૩} કર્પવાંન^{૫૪}
 યાધશ^{૫૫} હૃદૈ.^{૫૬}

(૯૪) શુકાનાં^{૩૪} (હજારો હજાર તારા શુક કે) ॥ હમારે
 માટે^{૩૫} ॥ એક આશ્રયન^{૩૬} ॥ જે^{૩૮} ॥ રિપતમ^{૩૯} ॥ જરથુશ્ત્ર^{૪૦} (કરીને
 છે તે) ॥ જન્મ્યો છે.^{૪૧} (હવેથી) ॥ હમુને વૃદ્ધિ થવા માટે^{૪૨} ॥ તે
 જરથુશ્ત્ર^{૪૩} ॥ આજ્ઞાતોથી-યજ્ઞ વસેલી ચીજોથી^{૪૪} ॥ અરસમને પાંચરનાર^{૪૫}
 (યજ્ઞ) ॥ (કોપાનું ક્ષેત્ર યજ્ઞને પુગેયું-કુદરત લગી પંચરાયલું કરીને) ॥
 ઇજશે;^{૪૬} ॥ અહિંયા હવે^{૪૭} ॥ પછીથી^{૪૮} ॥ બહી નીસ્કામ વૃત્તીની^{૪૯} ॥
 મઝદ યરતી^{૫૦} ॥ દ્યોન^{૫૧} ॥ તમામ રીતે^{૫૨} ॥ કેશરો^{૫૩} ॥ જેઓ^{૫૪} ॥
 શાંત^{૫૫} (છે તેઓ) ॥ ઉપર^{૫૬} ॥ ફેલાઇ જશે.^{૫૭} ॥

(૯૫) ઇહ^{૪૬} અપાંમ^{૪૭} મિથ્રો^{૪૮} ચો^{૪૯} વૌઉર-ગઞ્ઞાય-
 ઞ્ઞાધતિશ^{૫૦} ક્રદાત્^{૫૧} વીરપાઓ^{૫૨} ક્રતેમતાતો^{૫૩} હૃધુનાંમ^{૫૪}
 †યઞ્ઞોદ્રાખન્તીશ્ચ^{૫૫} રામયેધતિ.^{૫૬} ઇહ^{૫૭} †અપાંમ નપાઓ^{૫૮} સૂરો^{૫૯}
 ક્રદાત્^{૬૦} વીરપાઓ^{૬૧} ક્રતેમતાતો^{૬૨} હૃધુનાંમ^{૬૩} યઞ્ઞોદ્રાખન્તીશ્ચ^{૬૪}
 ન્યાસાધતે.^{૬૫}

†મઇદ્યોધમાઓંધહૃહે^{૬૬} આરાસત્યેહું^{૬૭} ઇહ^{૬૮} અપઞ્ઞોનો^{૬૯}
 †અપીમ્ય^{૭૦} ક્રવપીમ્ય^{૭૧} યજ્ઞમધદે;^{૭૨} ચો^{૭૩} પઞ્ઞાધસ્યો^{૭૪} જરથુ-
 શ્ત્રાધ^{૭૫} માંદ્રેમ્ય^{૭૬} ગૂરત^{૭૭} સારનાઓસચ.^{૭૮}

(૯૫) અહિંયા હવે^{૫૭} ॥ પક્ષીથી^{૫૮} ॥ મહેર^{૫૯} ॥ જે^{૬૦} ॥ અહોળી
ખેતી કરનારો^{૬૧} (છે તે) ॥ દેશોની^{૬૨} ॥ તમામ^{૬૩} ॥ ખુખીઓને શ્રેષ્ઠતાને^{૬૪} ॥
વધારશે^{૬૫} ॥ (અને) ઉશ્કેરાતોને-અખેડાઓને^{૬૬} ॥ ખુશ્વાલીમાં ફરવશે
શાંત કરશે;^{૬૭} ॥ અહિંયા^{૬૮} ॥ સુરો^{૬૯} ॥ અપામ નેપાત^{૭૦} ॥ દેશોની^{૭૧} ॥
અધી^{૭૨} ॥ શ્રેષ્ઠતાને^{૭૩} ॥ વધારશે^{૭૪} ॥ અખેડાને-ઉશ્કેરાતને^{૭૫} ॥ દા^{૭૬} ॥
દેશે. ^{૭૭} ॥

આરાસ્તિના દીકરા^{૭૮} ॥ અશો^{૭૯} ॥ મધદ્યો માહની^{૮૦} ॥ અધીને=
આશીશો આપવા માટેની અશોષની ટોચને^{૮૧} ॥ ક્વપિને^{૮૨} ॥ અહિંયા^{૮૩} ॥
વખાણી એકતાન યધએ છીએ^{૮૪} ॥ જે^{૮૫} (મધદ્યો માહ) ॥ સપ્પર
પહેલો^{૮૬} (હતો કે જેણે) ॥ ઝરથુશ્ત્ર^{૮૭} ॥ મંથ્રીને^{૮૮} ॥ દીનના ફરમા-
નોને^{૮૯} ॥ સાંભળેલા. ^{૯૦} ॥

ક્ર. ૯૫ : ૮૧ અધીચ્ચ = અશોષની ઉંચ ટોચને કહે છે કે જેમાંથી ભલા
આશીશો નીકળ્યાજ કરીને જગતને સફળ કરવાનું કામ સવાન્યે સવાન્યે યધ
રહે છે.

ક્ર. ૯૫ : ૯૬ યઓજુધન્તીશ્ચ = યુજ = ઉશ્કેરાઈ જવું ઉપરથી વર્તમાન
ક્રૂદંત નારી ભત્તી ૨/૩ ના આકારમાં છે.

ક્ર. ૯૫ : ૯૯ અપામ નપાત = પાણીનું નાભ = સુષ્ટીને દાદારના નાભ
તરફ દાદરની નજદીક તરફ લઈ જવા માટે જોઈતી નેઆમતો પુરી પાડવાનું
મરકઝ કે જે નેઆમતો ચીજો ઉપર પડી તે ચીજોને દાદાર તરફ જવાની ખેરદ
અપાવશે. એને અઉર્વત અરુષ તરીકે ઓળખે છે-એટલે ઘોડાની વેગે જલ્દી
જલ્દી ઉડ કરાવનાર-મોઝે પુગાડનાર તરીકેની ઓળખે છે. એને હુવરેને =
રવીનો હુમકાર કહે છે. જેમ હુવરેને અઉર્વત અરુષ કહે છે તેમ આ અપામ-
નપાતનેની અઉર્વત અરુષ કહે છે.

ક્ર. ૯૫ : ૭૭ મધદ્યોમાહ-પેગામ્બર સાહેબના મહાન ચેલાઓ
તેઓ કોણ હતા-તેઓની કુદરતમાં શી જગા છે ? અશો જરથુશ્ત્રના
એવણ પહેલા ચેલા થયા હતા. એવણ અશો જરથુશ્ત્રના કાકાના દીકરા થતા
હતા. અશો જરથુશ્ત્રના અપાવાનું નામ પેતેરરુષ હતું. પેતેરરુષના બે
દીકરાઓ હતા નામે પોઉરશરુષ અને આરાસ્તિ. પોઉરશરુષના દીકરા તરીકે
અશો જરથુશ્ત્ર હતા અને આરાસ્તિના દીકરા તરીકે આ મધદ્યોમાહ હતા.
ખુનદહિશ્ત (યુશ્તી)માં અશો જરથુશ્ત્રને 'મિન પોઉરશરુષ જરથુશ્ત્ર નોદરગા
હુદધનિશ' તરીકે કહયા છે એટલે ધરાનના શાહ નોદરથી ઉતરેલા કહયા છે.
(જુઓ જરથુશ્ત્રનામું ખ. ૩. કામાનું પાને ૨૮૩ ઉપરની ૩૪૫ નંબરની નોટ.)
અશો જરથુશ્ત્ર અને આ મધદ્યોમાહ બેઉના ખાનદાન ત્યારે એકજ હતા. પણ
આ મધદ્યોમાહને હુએઆતઅરુષના ખાનદાનના ગણેલા છે અને અશો
જરથુશ્ત્રને રિપતમના ખાનદાનના ગણેલા છે. અશો જરથુશ્ત્રને રિપતમ
(કુટનોઠ ચાહ).

(પાને ૯૫ ની કુટનોટ ચાહુ).

જરથુશ્ત્ર કહે છે તે ઉપરથી તેવણને સ્થિતમના ખાનદાનના ગણેલા છે. આપા ૪૬-૧૫ માં એ બેજ ખાનદાનોને એક સીલસીલાના કહેલા છે. ત્યાં કહે છે કે હુએચત-અરપા વફ્યા વે સ્થિતમાઓંધહો=સ્થિતમનાઓ સ્થિતમના ખાનદાનના અએ હુએચત અરપવાળાઓ હું તમુને તે સત્ય કહીશ. વળી ગાથા હા ૫૩-૩ માં જરથુશ્ત્રની દીકરી પોઉરૂયીશ્તીને પોઉરૂ-ચિસ્તા હુએચત-અરપાના સ્થિતામી એટલે હુએચત અરપને લગતી તે ખાનદાનની અને સ્થિતામી એટલે સ્થિતમવાળી કહી છે. પણ અશો જરથુશ્ત્રને સ્થિતમ તરીકે જ જણાવેલા છે તેવણને હુએચત અરપાના તરીકે કહેખી દેખાડેલા નથી. સ્થિતમ નામ છે અને સ્થિતમાન શબ્દ તે સ્થિતમને લગતો એમ અર્થ બતાવે છે. હુએચત અરપ નામ છે અને હુએચત અરપાના શબ્દ તે હુએચતઅરપને લગતો એમ અર્થ દેખાડે છે. સ્થિતમ અને હુએચત અરપ બેજ જરથુશ્ત્રના વડવા હતા. સ્થિતમ અશો જરથુશ્ત્રથી નવમી પેઢીએ હતા જ્યારે હુએચત અરપ પાંચમી પેઢીએ હતા. દીનકર્દમાં જરથુશ્ત્રના વડવાઓના નામો છેક ફરેદુન લગીના આપેલાં છે. દસ્તુર પૈશુતન જરથુશ્ત્ર નામાંના નવમાં સફા ઉપર તેમ કામાછના જરથુશ્ત્ર નામાંના ૩૧ માં પાનાની કુટનોટમાં તેઓને લખેલા છે તેઓ આ પ્રમાણે છે.

જરથુશ્ત્ર	નેરીઓસંગ
પોરોશશરપ	વરજીદેદીન
પેતરેતરારપ	વીજક
ઓરોગદરપ (ઉર્વદરપ)	અએરીઆક
હુએચદરપ	ધથરીતાક
ચશનોશ	ધખીતાક
પએતરપ	ફરજશક
અરેજ દરશને (હરરન)	જશક
હરદાર	ફરશીજક
રપેતાંમ	ધજક
વએદેશત	અએરચ
નીઆજેમ (અયજેમ)	ફરેદુન (ખોનરસનો-ખનીરથ બામીને સાહેબ)
એરેચ (રજન)	કાંજસમાં આપેલા નામો બુન
દોરાશરૂબ (દોરાસરૂબ)	દહેરન જે યુસ્તીવાળી બુન દહેરન
માંનોશ એહર (ધરાનનો શહેનશાહ)	કહેવાય છે તેમાં આપેલા પ્રમાણે છે
માંનોશ ઓરવર	જેઓ દીનકર્દની બરાબરનાજ છે.
માંનોશ ઓરવાક	

(કુટનોટ ચાહુ).

(પાને ૯૬ ની કુટનોટ ચાલુ).

આ બધા નામોમાંના સ્થિતમ અને હૃએચત અસ્થ નામોથી ખાનદાનોના નામો થયલા છે. આજ શખ્સોના નામોથી ખાનદાનોના નામો કાંચ થયા હોય એ કુદરતી સવાલ છે. આ બધા નરો અશવનના દરજ્જાના એક ચા બીજા મરતખાનાજ હતા. પણ ‘સ્થિતમ’ નરે સખ્પર પહેલી કુનીઅત બાંધી હતી એટલે ફેરતાઇ ગતીનો અલ્લુદીક તલેસમાતીક અએવાન કે જેમાંથી નેઆમતોનો વરસાદ માંગનારને મળે. તેવલુ એવી ઉત્તમ કારદાની કીધી હતી-જગતમાં એવેા પરમાર્થ પોતાને ભોગે કીધો હતો કે જેથી આવી તલેસમ ઉભી થઇને ગેતીની ત્રલુ મખલુકાતો ઉપરાંત અરવાહીઓનેબી ફાયદો પુગેલો હતો. આવી કારદાનીના બલા ગુબારો થયા હતા કે જે ગુબારોમાં પછી ઉરવાન બ્યોદ અને ફેરાહરની શકિતઓ ઉભી થઇને તે ગુબારો જીવતા થયા હતા. આવા તે જીવતા થયલા ગુબારોના કેહપોએ ફેરતાઇ શકિતનો પ્રભાવ ધારણ કીધો છે કે જેમાંથી આશીરો માંગનારને મળ્યાજ કરતા હતા અને કરે છે. આવી જીવતી થતી રવાન-ફેરાહર-બ્યોદવાળી કેહર્પ સાયની શકિતવાળા ગુબારને કુનીઅત કહે છે. આ મુજ કુનીઅત હતી. એવા સ્થિતમની કુખમાંથી પછી હૃએચત અસ્થ થયા હતા જેવલુબી બીજી કુનીઅત બાંધી છે, જે સ્થિતમ કરતા ઉતરતી છે અને ખુદ તે સ્થિતમની કુનીઅતનુંજ ફરજંદ છે. સ્થિતમની મુજ કુનીઅત છે કે જે મુજ ખાનદાન બતાવે છે. આ મુજ કુનીઅતના વસેલાના ભેરે પેગામ્બર સાહેબના વડવાઓએ પોતાની જાતને આલે બતાવેલી અને એઓમાંના હૃએચત અસ્થે તેા બીજી પેટા કુનીઅત કીધેલી હતી. આ પેટા કુનીઅતના આસરા હેઠળનાઓ હૃએચત અસ્થાના કહેવાતા જેઓ ખુદ પોતે સ્થિતમની કુનીઅતને તાબેનાજ હતા. પણ પેગામ્બર સાહેબના અમશારખંદી ગતીના કેહર્પે તેા જન્મ અગાઉથીજ ગાસ બાંધેલી અને પછીથી આ સ્થિતમની મુજ કુનીઅતને વિસ્તાર વધારેલો માટે તેવલુને સ્થિતમાન જરથુશ્ત્ર કહે છે અને હૃએચત અસ્થાના જરથુશ્ત્ર કહેતા નથી કેમકે જગતમાં સ્થિતમની કુનીઅતથી વધુ પ્રબળ કુનીઅત જરથુશ્ત્ર વગર બીજા કોઈનીબી હતી નહિ અને સ્થિતમ એવલુના વડવા હતા માટે એવલુને સ્થિતમની કુનીઅતના બતાવેલા છે. જરથુશ્ત્રના અમેશીને લગતા કેહર્પે તે કેહર્પના ગેતીમાં આવ્યા અગાઉ ઉપધરી દખ્ખુ ઉપર જે કુદરત છે જે કુલ અનાસરી જગતને ઘેરે છે ત્યાં ‘ગાસ’ બાંધીને તે કુદરતમાં અહરદાતના ચલનને એટલે મોક્ષના ચલનને ચલાવવાનું ભેમ આપેલું છે. આ ગાસમાંથી જે નવી ગાસ એવલુ ગેતીની ઉપર પોતાના જન્મ પછી બાંધી તે સ્થિતમની કુનીઅતની આસપાસ થઇ રહેલી છે જેમાં ઉપધરી દખ્ખુની ગાસનો સીલસીલો રહેલો છે કે જેમાંથી આજના પાવમહેલો થઇ રહેલો છે. ગેતીની ઉપરની તે સ્થિતમની કુનીઅતની આસપાસ બંધાયેલી

(કુટનોટ ચાલુ).

(પાને ૯૭ ની કુટનોટ ચાલુ).

ચેગામ્બરની ગાસનું એમ ઉપધરી દખ્યુની ગાસ ઉપર રહ્યું છે અને તેની કેફીઅતળી તે ઉપરની ગાસને લગતીજ છે. આ કેફીઅત અહુરદાતને ચલાવીને જગતમાં ફરો-ગર્દ કરવાની છે. ફરો-ગર્દને એમ કુનીઅત મારફતે-જીવતા ફેરવતાં કેહવું મારફતે ચલાવનારને આગ્રવન કહે છે એવણુ જગતના આતશની રક્ષા કરે છે એટલે જગતના આતશને જે મહાન કામ કરવાનું છે-જગતનો બાર ખમીને જગતની બદીને બાળીને બલાઇમાં ફેરવવાની છે તેવા તે આતશને તેવું મહાન કામ કરવા માટે બચ્ચોદીક ગતી આપનાર તરીકે તે આગ્રવન રહે છે. આગ્રવનના દરેક કર્મોથી ત્યારે ગેહશ ઉરવાન ખુશ થઇ રહે છે. તેના એક એક પગલા જમીન ઉપર પડે છે ત્યારે સ્પેન્ત આરમઘીતીને તે ખુશાલી લાગે છે કે જાણે તેણી દાદારના તે મહાન-અતી આનંદ આપતા ચઓનના દરયાવમાં રહેલી હોય. આવી કેફીયત એક આગ્રવનની છે જે નર ત્યારે જગતના આતશને ફરો-ગર્દ કરવા માટેનો મોટો હમકાર તરીકે છે. ચાલુ દરેથા ખદાતમાં ગતીના આતશને એમ બચ્ચોદીક ગતીનું તેલ આપી તે જગતની ગવની કુદરત કે જેણીની ગતીનેજ જગતના આતશ કહે છે તે જગતની ગવને ઉરતવાર કરી તે ગવની જગતના પાસખાન યજ્ઞતો નામે ગેહશોને જેઓ તે ગવની કુદરતનો ચેરાઇ સહમાવી રહે છે તેઓને તેઓના કામમાં મદદગાર તરીકે યનાર-આગ્રવન તરીકે યનાર-તેઓના હમકાર તરીકે યનાર જરથુશ્ત્ર સંપર પહેલાજ હતા. આમ જરથુશ્ત્ર સંપર પહેલા આગ્રવન હતા, જગતની કુદરતના આતશની યોય દેનાર હતા અને ગાહે ગાહે જ્યારે તે આતશ ઉપર અહીનો ગદબો આવતો ત્યારે તે ગદબાને મારી હઠાવનાર પહેલા રથેશ્તાર હતા અને તે ગદબામાં અહીની જે ગતી મરી જતી હતી તેના ખેડનાર-તેને બલાઇમાં ફેરવનાર પહેલા વાસ્ત્રીઓશ હતા એમ કુલ જગતની સેવા કરનાર પહેલા હુતોખશ હતા. આવું મહાન કામ કરનાર જરથુશ્ત્રને તેવણુના તે કામમાં મદદ કરનાર તેવણુના ચેલાઓ હતા જેઓમાં આ હચેચત અસ્થાન મધિયોમાહ સંપર પહેલા હતા એવણુના ચેલાઓ તેમ એવણુના પેશરવો તેમ એવણુથી મેમાયલા બવિખ્ય માટેના સઓખ્યંતો-એવણુનું ઉપર કહેલી વળેનું કેફીઅતનું કામ કરે તેવાજ હતા માટે તેઓ કંઈ સાધારણ માણસો હતા નહિ તે નોંધવું. આ મોટા નરોનો મહાન દરજ્જો કેવો હતો તે જોઇએ. તે દાદારની કુલ વસ્તી જે હરતી નીસ્તીની જગતમાં રહે છે તેઓના મુખ આઠ મોટા વર્ગો છે જેઓમાં ૩૩ અહુ અને ૩૩ રતુઓ એટલે ૩૩ અમશાસ્પંદીઓ એટલે દાદારથી માંડીને સાત અમશાસ્પંદોથી માંડીને અહુરદાત મજદદાતના કેહવોથી માંડીને દબે-ફરોખ

(કુટનોટ ચાલુ).

(પાને ૩૩ ની કુટનોટ ચાહું).

-ચક્રોતી નખાનજીદીશ્વર રૂવાનો કે જેમાં ગેહરો આવી ભય છે જેઓને દુ'કમાં ચક્રોતી કહે છે તેઓ એક મોટા ભવ્ય વર્ગ બનાવે છે જેઓ બધા ક્રો-ગર્દે પુગેલા છે એટલે જેઓના રૂવાનો ક્રવણ થયા છે એટલે ક્રવણને પુગી ક્રવણને મહેલા છે. તેઓ સાથની દબેલીક ગતી રચેશ્વચેદતીના બેદે પુગેલી છે એટલે સુ'દરતા જેને મઝીશ્ત-વહિશ્ત-મઝેશ્તના બેદમાં કહી છે તે બેદે પુગેલી છે. આ બધી શકિતઓને દુ'કમાં સીઓસે અમશાર્પદો કહે છે એટલે અમર અવીનાશી વ્યકિતઓ કે જેઓને સીઓસેનો ૩૩ નો એટલે ૩+૩=૬ નો એટલે રચના કરવાનો રચના કરવા મારીને સુધારીને નવો ધાટ કરવાનો એટલે પાયુ-સ્વેરેશ્તારનો અધીકાર અપાયો છે. આવા બધા ચક્રોતી રૂવાનો ખુદ પોતે ક્રવણની બરાબરનાજ થયલા છે. ક્રવણ આરમ્ભતીને ભેદ બતાવે છે કે જે આરમ્ભતી પોતે રશ્નુ સાથે રહી એટલે અસત્યમાં સત્યને પાંચરવા માટે કામ કરનાર તરીકે યદને યચોન એટલે મહેરની ગતીએ એટલે દાદારના આખા કેહર્પ (નવયુ' અન્ન-ખાઓ અન્નચમ્મ) જે અવચેચને પુગેલું છે તેને મળેલી કહેલી છે. આવી ક્રવણની અનુપમ ગતીએ આ બધા ચક્રોતી રૂવાનો પુગીને તે ક્રવણના જેવાજ થાય છે; ના તે બધા ચક્રોતી રૂવાનોની આરન તરીકે એટલે મહા હહાપણ તરીકે અને તેવા તે આરન હહાપણથી ખુલતી અકકલ તરીકેજ તે ક્રવણ છે; માટે ક્રવણને આરને હરવાન હહાપણ સાથના ખુદ હરવાનો કહયા છે, એટલે ક્રવણના મહા હહાપણ અને તેથી આવતી અકકલ જ્ઞાન, પરમ સત્ય, જેમ અધીકાર અને ઇનસારી અનંત તાબેદારી તે હરવાનોમાં આવેલા છે એમ કહયું છે. ચક્રોતી આવી ક્રવણ-ચક્રોતીના રૂવાનોની આવી ખેરેજ ગતી દાદારના માંત્ર રપેન્તના રૂવાનોની તેવી ક્રવણને મળેલીજ રહે છે. માટે દાદારના માંત્ર રપેન્તના રૂવાનોની જે ક્રવણ એટલે આરન મહા હહાપણ અને તેથી નીપજતી ખેરદ આપનાર જે શકિત છે-તેવીજ ક્રવણ-આરન તે બધા ચક્રોતી કહેવાય છે. આ ક્રવણ-આરનને અશાઉનામ ક્રવણ કહે છે જે અસલ એક હતી અને પછી તે બધાઓને મળેલી છે માટે અનેક થયલી છે. આ બધી ચક્રોતી શકિતઓના રૂવાનોને અશાઉનામ ક્રવણનામના મુળ એક વર્ગ તરીકે દીનમાં ઓળખેલી છે. આ વર્ગમાં આ ૩૩ અમેશીઓ ઉપરાંત કુલ કુદરત નામે અઓજ-જોર-તગી-ગવ અને તેઓના હથીઆરો તરીકેના આખ=સુષ્ટિ રચનાના મીનો સામન તરીકે થવાની શકિત-ઉરવર=તે માટેના આશીરોની શકિત, જામ તે સામનને ટેકવનાર શકિત, અશ્તશ=તે કુદરતની મુળ ગતીની શકિત અચેહે= તે કુદરતમાંથી બહાર પડતો પ્રાણ આત્મા ઉશ્તાન અને તે કુદરતની ઉપર કહેલી

(કુટનોટ ચાહું).

(પાને ૯૯ ની કુટનોટ ચાલુ).

આપ-ઉરવર-હામ-આતશ અને ગયેહેની બલીહારી તરીકેની-તે બધાના જવાબ તરીકેની-તે બધાના નતીલ તરીકેની ઉભી થતી કુલ નેઆમતો જેઓને સ્તઓયો અપાવઓયો કહે છે, તે બધી ગવની પરદુખબંજની નેઆમતો જેને દુઃખમાં અસર શાશની કહે છે તેઓ-આ બધું કે જે તે કુદરતના અનુયાયીઓ તરીકે છે તે બધું આવે છે. તે ગવ કુદરત અને તેણીના આ બધા અનુયાયીઓમાંથી ઉપર કહેલો યજ્ઞતો જેવોજ ભેદ છે માટે તે બધાનાં રવાનો છે જેઓ ક્રવષિ જેવાં છે, માટે તે બધાને અષાઉનાંમ ક્રવષિનાંમમાંજ લીધેલા છે. આવો ભેદ ફરવરદીન યસ્તનાં ૨૩ મા કરદાના ૮૨ મા ફકરામાં છે તેમ ૨૪ માં કરદાના ૮૫-૮૬ મા ફકરામાં છે. આમ મુળ પહેલો વર્ગ થયો. આ મુળ વર્ગ કે જેમાં દાદારથી માંડીને તે યજ્ઞતોથી તે કુલ કુદરતથી તે કુલ કુદરતના અનુયાયીઓ લગીની વ્યક્તિઓ આવે છે તેઓને અષાઉનાંમ ક્રવષિનાંમનો વર્ગ કહે છે.

બીજો વર્ગ હસ્તી ઉપર નેલત મેળવેલા દબુલ-સખુત રવાનોનો છે, જેઓને ગવ ચિત્રનાં રવાનો કહે છે. દબુલ રવાનો પહેલા નંબરનાં ગવ ચિત્રનાં રવાનો કહેવાય છે જ્યારે સખુત રવાનો બીજા નંબરનાં ગવ ચિત્રનાં રવાનો કહેવાય છે. આ બધાં રવાનો સાથનો દ્રવાઓ ગવમાં બદલાય છે છતાં તેઓ પોતાની વધુ મુક્તિ જે પહેલા વર્ગને લગતી છે તે લેવા કામ કરવાને બદલે પોતાથી ઉતરતાઓ માટે કામ કરી રહે છે. આ બધાનાં રવાનોથી ક્રવષિ જેવાં છે. પણ તેઓની ક્રવષિનો ભેદ ઉપરના કરતાં ઉતરતો છે, માટે તેઓને અશોનાંમ ક્રવષિનાંમમાં કહ્યા છે. તેઓનાં રવાનની આસ્ન=મહા ડહાપણ અને તેથી આવતી ખેરદ જે ક્રવષિ પુરી પાડે છે તે આસ્ન ઉપરના પહેલા વર્ગની આસ્ન કરતાં ઉતરતી હોવે તે ઉતરતાપણુ દેખાડવા અશોનાંમ ક્રવષિનાંમ શબ્દ છે. અષાઉમ શબ્દની ઉ ની વૃદ્ધિનો આકાર એટલે પુર્ણતાનો આકાર આઉ છે જે અશાઉનાંમમાં આવેલો છે માટે પહેલા વર્ગને અશાઉનાંમનો કહ્યો છે જ્યારે અષાઉમ શબ્દના ઉ ની શુણનો આકાર અઓ છે જેને વૃદ્ધીના આકાર કરતા કમ ગણેલો છે, કેમકે તેના શુણાકારમાં પુરી વૃદ્ધિ નથી પણ હજીર કંઈક એક એવું શુણાયદું છે કે તેની વૃદ્ધિ ઉતરતી છે. આ શુણનો અઓવાળો આકાર અશોનાંમ શબ્દમાં છે જે નામ આ બીજા વર્ગને આપેલું છે.

પછીનો ત્રીજો વર્ગ તે આતશી કેહર્પનાં રવાનોનો છે જેઓ હસ્તીના અરમ ઉપર મુક્તિએ નહિ પુગતાં ખાક=અઈ ઉપર નીસ્તી ઉપર મુક્તિએ પુગ્યાં એટલે તે રવાનોએ હસ્તીમાં નહિ પણ નીસ્તીમાં પોતાની દેવીક ગતીને

(કુટનોટ ચાલુ).

(પાને ૧૦૦ ની કુટનોટ ચાલુ).

બહાર કાઢીને દેવીક રમેશ્વમાંથી તનોમંદ શરીર કરી તેને આતશી કરીને રૂવાન જેવું કરીને તે ક્રવચિની નજદીકનાં થઇ રહ્યા છે. આવાં રૂવાનો જેઓ ક્રવચિના ભેદે પુગ્યાં એટલે આવાં રૂવાનો જેઓની આસન ક્રવચિ છે તેઓને નીસ્તીમાંથી એટલે ખાકમાંથી ચઢેલાં એટલે અર્દમાંથી ક્રવચિએ પુગેલાં કહ્યા છે એટલે અરદાક્રવચનાં કહે છે. આ ક્રવચિની અશોનાંમનીજ કહેવાય છે.

પછીનો એથો વર્ગ અરવાહીઓનો છે જેઓ અરવાહી આલમની વ્યક્તીઓ છે, જેમાં ઉલવી=ઉંચ અને સેફલી=ઉતરતી હલકી એમ મુળ બે જાત છે જેઓના નરને **જએની**=જન કહે છે જેઓની નારીને પરી=**પધરીકા** કહે છે. આ વ્યક્તિઓના રૂવાનોની આસન જે ક્રવચિ છે તેનેથી અશોનાંમની કહે છે. આ રૂવાનોનાં શરીરો હજુર દએવીક ગતીનાં છે જે કે ઉલવીઓનાં શરીરો ગવહોમંદ થતાં રહે છે, પણ સેફલીઓ તો ખુદ દેવ તરીકેજ માનવના દુશ્મન તરીકેજ અવસ્તામાં લેખાઈ છે. ઉલવીઓ અન્ય જીરમોના પેશ્વા તરીકેની અશો જરથુશ્ત્રથી નેમાઇ છે.

પછીનો પાંચમો વર્ગ જે અનાસરી કાયાની વ્યક્તીમાં ઉત્તમ છે તે માનવનાં રૂવાનનો છે. માનવનાં રૂવાનની આસન રૂપ ક્રવચિ છે. તેથી અશોનાંમમાંજ આવે. માનવના તાબેની પછીની ત્રણ વસ્તીઓ હેવાન-ઝાડપાન-ખનીજનાં રૂવાનોથી આસન મેળવેલાં એટલે ફરોહરવાળાં છે જેઓનેથી અશોનાંમનાજ કહે છે જેઓ છઠ્ઠો **સાતમો** અને આઠમો વર્ગો ખતાવે છે.

આમ ત્યારે દાદારે કીમેક્ષી કુલ મસદરયાત કાયનાત અને મખલુકાતમાં આ આંઠ વર્ગો આવે છે જેઓ મુળ બે ભાગે વહેંચાયેલા છે. પહેલા ભાગને અશાઉનાંમ ક્રવચિનાંમ કહે છે અને બીજા ભાગને અશોનાંમ ક્રવચિનાંમ કહે છે અશો જરથુશ્ત્રનું કેહર્પ તો અમશાસ્પંદોની સાથનું છે. પણ અશો જરથુશ્ત્રનું રૂવાન જે ગેતીમાં તે કેહર્પ ધારણ કરી ઉતરે છે તે રૂવાનની આસન ક્રવચિ અશોનાંમને લગતી છે. પણ અશોનાંમમાંથી ત્રણ ભાગો છે અને દરેક ભાગમાં નવ તબક્કાઓ છે. અશોનાંમ રાખ્દ કુલ્યાતી તેમ જુઝવાવી બેઉ રીતે વપરાયો છે.

(કુટનોટ ચાલુ).

(પાને ૧૦૧ ની કુટનોટ ચાહુ).

અપઓનાંમ ક્રવચિનાંમ		
નખા-નજદીશ્તનાંમ ક્રવચિનાંમ	પઓધયો-તકઓપનાંમ ક્રવચિનાંમ	અપઓનાંમ ક્રવચિનાંમ
૧	૧	૧
૨	૨	૨
૩	૩	૩
૪	૪	૪
૫	૫	૫
૬	૬	૬
૭	૭	૭
૮	૮	૮
૯	૯	૯

અહિંયાં નોંધવું કે અપઓનાંમ શબ્દ કુસ્યાતી રીતે એટલે મુળ બે વર્ગોમાંના એક વર્ગનાં નામ તરીકે વપરાયો છે તેમ વળી અપઓનાંમ શબ્દ જુગવાવી રીતે એટલે તે બે મુળ વર્ગના એક વર્ગ નામે અપઓનાંમનાં ત્રણ પેટા વિભાગોમાંના ત્રીજા કિતરતા પેટા વિભાગ તરીકેથી વપરાયો છે. આમ અપઓનાંમ શબ્દની વ્યાખ્યા ગુચવણુસરેલી થઈ પડેલી છે. અપઓનાંમ તરીકેના ન્યારે અરો જરથુશ્ત્રને કહે ત્યારે અપઓનાંમ શબ્દ કુસ્યાતી રીતનો સમજવો એટલે જરથુશ્ત્રનું રૂવાન જે ગેતીમાં જરથુશ્ત્રની અમેષીનું કેહર્પ ધારણુ કરીને ઉતરેલું એમ સમજવું. ત્યારે કુસ્યાતી અપઓનાંમ વર્ગના ત્રણ પેટા વિભાગો ઉપર જોયા તેમાં મુળ વિભાગ જે સકથી ચઢતો છે તેને નખા-નજદીશ્ત તરીકે ઓળખે છે. નખા-નજદીશ્ત નામજ તેનું ચઢીઆતા-પણું દેખાડે છે કેમકે નખા=નાસ તે દાદારના વર્ગની અપાઉનાંમ ક્રવચિની નજદીકી દેખાડે છે.

ત્યારે આ નખા-નજદીશ્તનાંમ ક્રવચિનાંમ ખીલ મુળ અપઓનાંમ વર્ગનો પહેલો દરજ્જો છે. પેગામ્બર સાહેબનું રૂવાન આ ભાગની ટોચે છે અને તેવણુના બધા ચેલાઓ જેઓ તેવણુની ગેતીમાંની હયાતી દરમ્યાન હતા જોયામાં મઈદ્યોમાહ પહેલા છે તેઓખી આ પહેલા વર્ગમાંના ૩ થી ૯ દરજ્જામાં આવી જાય છે. આ બધા નરોનાં તનો કેહર્પમાં મળેલા ખામ્બત હતા-તેઓનું મોત ‘વીખીલ’ના તોરનું હર્વ-નફસે-મવાલીદાનું થવું-તેઓનાં રૂવાનો

(કુટનોટ ચાહુ).

(પાને ૧૦૨ ની કુટનોટ ચાલુ)

ખચોત્વોદધનીબી પેલી મેરના સમેતયાતી વર્ગના હતા એટલે ઉપર કહેલા ત્રીજા વર્ગના હતા પણ જગતમાં પેગામ્બરને મદદ કરવા ઉતરેલા હતા. તેઓ જીવતી હાલતે અરદાક્રવષે પુગેલા હતા. તેઓના ખામ્બવત શરીરો હવાથીબી પાતળાં થઇને પહાડોને કોરીને ચાલી જઈ શકતાં હતાં તેઓ ચાહે તો જમીન આરમાનને મેળવી શકે તેવા હતા. અશો જરથુસ્ત્રના આવા ચેલાઓને દાદારે ખાસ રીતે પોતાની યોજનામાં ઉભા કીધેલા હતા અને તેઓની મારફતે ખીલ નરો ખીજ ચાર વણી માટે ઉભા કીધેલા હતા. તેઓ આ ચાલુ દરેધો-ખદાતમાંના તે નરો હતા કે જેઓ ખુદ ક્રો-ગદે પુગીને જગતને ક્રો-ગદે તરફ ચલાવી રહેવા માટે ઉતરેલા હતા, જેઓને જરથુસ્ત્રોતેમો કહે છે એટલે જરથુસ્ત્રના કામ જેવુંજ કામ કરનારા કહે છે. તેઓનાં રૂવાનો અને તે રૂવાનોની ક્રવષિ એક થયલી હતી. તેઓથી આ ચાલુ દરેધો-ખદાતમાં ક્રો-ગદેનો શુમાર થઈ રહેરો. આ બધાઓમાં અમુક અમુક રૂવાનો છે જેઓ ચાર મુળ વણીને ચલાવવા માટેના મુળ રૂવાનોને તૈયાર કરવાનો સામાન કરી ભય છે. ચાર વણીને ચલાવનારાં રૂવાનો ખીલ પચોઠધેરો-તકએષ અને ત્રીજા અપ-ઓનાંમના મરતખાના રહે છે. એમ ચાર જરમેને ચાલુ દરેધો-ખદાતમાં આગળ ચલાવનાર રૂવાનોબી અમુક સંખ્યામાં રહે છે જેઓ તે જરમની જે દીને થરો તેના સ્થાપકની પછીના કહેવારો.

જરથુસ્ત્રના જે પેશરવો હતા તેઓ પચોઠધેરો-તકએષ મરતખાના ૧-૨ ૩ દરજ્જાના હતા-આ બધા પેશરવો જેઓ તેવણની હયાતી દરમ્યાન હતા તેઓને તેવણે નખા-નજદીશતના દરજ્જાને પુગાડેલા હતા. સચોખ્ખોતોનાં રૂવાનો મોટે ભાગે પચોઠધેરો-તકએષ રહે છે. પણ સચોધોશ, હોરોદર-માહ, હોરોદર ખામના રૂવાનો નખા-નજદીશતના રહે છે. આવા બધા મહાન નરો જેઓ જરથુસ્ત્રથીજ ખીલ હતા જેઓને જરથુસ્ત્રના મહાન હાવીશ્તો કહે છે જેઓને જરથુસ્ત્રોતેમો કહે છે-જેઓની નખા-નજદીશતનાં ક્રવષિનામ મરતખાની ક્રવષિઓ ખુદ જીવતી હાલતમાં અપાઉનામની ક્રવષિ સાથેજ રહે છે તેઓની ચાહ હવે રાડ થાય છે. આવા મહાન નરોમાં સપ્પર પહેલાજ મધકથોમાહ છે. આવા મધકથોમાહનો દરજ્જો શું હરો તેની તસવ્વર ઉપરનાં પ્યાનથી આવરો. આવા મોટા જરથુસ્ત્રોતેમોની તનાસુલમાં પછીથી પેગામ્બરના ગેતીની ઉપરથી વીખીજ થવા પછીથી ખીલ રૂવાનો જોડાય છે તેઓ બહુ બહુ તો પચોઠધેરો-તકએષ લગીના દરજ્જો જઈ શકે છે. આવા પચોઠધેરો-તકએષનાં રૂવાનોની ક્રવષિઓબી પેલી અશાઉનાંમની ક્રવષિઓની સાથેજ રહે છે, તે ક્રવષિઓ જીવતી હાલતના પચોઠધેરો-તકએષ નરોની સાથે રહેતી નથી, કેમકે તે નરોનાં

(કુટનોટ ચાલુ).

(પાને ૧૦૩ ની કુટનોટ ચાલુ).

કરવાનો તે ક્રવણિ જેવા છે માટે તે રવાનો સ્વતંત્ર રીતે જીવતી હાલતમાં ગેતીમાં કામ કરી શકશે. આ રવાનોને ઉડને-ઉડિના રવાનો કહે છે એટલે બંદ-દરૌશ ઉંચકેલાં ખુપ થયેલાં રવાનો કહે છે. પણ તેઓ સાથની તે પઓધર્યા-તકએક ક્રવણિને તો જગતમાં વધુ મોટું કામ અપાયલું છે જેને કરવા માટે તેઓ ત્યારે તે અશાઉનાંમ ક્રવણિની સાથેજ જોડાય રહે છે.

અહિયાં એક નોંધ લેવાની છે કે કોઇની ફરોહર એક નાની રજકણુ સાથેબી હશે તે દરેકે દરેક ફરોહર જે અશોનાંમના મુળ તબક્કાને લગતા ત્રણ મરતબામાંના કોઇબી દરજ્જામાંનું હશે. તે દરેકે દરેક ફરોહરને તેની તનોમંદ હાલતને ટેકવવા અને ખેડીને નેજાત તરફ લઇ જવાનાં કામની ઉપરાંત આખી વિશાળ જગતમાં કુદરતના અનુયાયી તરીકે રહીને કુદરતનું અમુક કામ કરવાનું રહે છે. જ્યાં લગી તે ક્રવણિ તે રજનાં તનને છોડી શકતી નથી ત્યાં લગી તે ક્રવણિના કુદરત માંહેલા કામ કરવાનો ખોળે અશાઉનાંમના તબક્કાની ક્રવણિ એટલે ચમ્પતોની ક્રવણિ ઉપર રહે છે. પણ જ્યારે તે રજ તનુ-માંગ્રને બેઠે પુગે છે ત્યારેજ તે ફરોહર તેને સોંપાયલું કુદરતમાંનું કામ કરવા તે રજનાં જીવતાં તનથી છુટું પડી શકે છે. અપઓનાંમ તબક્કાના પહેલા બે મરતબાઓ નામે નખા-નજદીશ્તનાંમ અને પઓધર્યા તકેશનાંમ મરતબાના બધા નવેનવ દરજ્જાના રવાનો સાથની ક્રવણિઓ જીવતી હાલતમાં એમ છુટી થઈને અશાઉનાંમ ક્રવણિ સાથે રહીને પોતાને સોંપાયલું કુદરતમાંનું કામ કરી રહે છે. પણ અશોનાંમ તબક્કાના ત્રીજા અપઓનાંમ મરતબાના બધા નવેનવ દરજ્જાના રવાનો સાથની ક્રવણિઓ તેમ છુટી થઈ શકતી નથી એટલે પોતાનાં જીવતાં તનના રવાનોને છોડીને અશાઉનાંમ સાથે મળી શકતી નથી એમ સામાન્ય નીયમ છે. પણ તે અપઓનાંમ મરતબાના નવ દરજ્જાઓમાંના ઉપલા ત્રણ દરજ્જામાં જે નરો આવે છે તેઓની ક્રવણિ જરથોશ્તી ચરન થતી વખતે તેમ મોટા હિંગામે વખતે અને વર્ષના બધા હમકારા વખતે જીવતાં તનમાંથી બહાર પડીને નખા-નજદીશ્તનાંમ અને અશાઉનાંમ ક્રવણિઓના સંગઠન સાથે જોડાય શકે છે. પછીના બીજા ત્રણ દરજ્જાના નરો એટલે ૪-૫-૬ દરજ્જાના નરોની જીવતી હાલત સાથે રહેલી તે ક્રવણિઓ જીવતાં તન સાથેજ જોડાયેલી રહે છે ખરી પણ તેઓ જરથોશ્તી ચરન થતી વખતે તેમ પોતાનાં જીવતાં કે ગુજરેલાંઓની મદદ માટે બહાર પડી શકે છે. કોઈ એક જગલમાં જે તેઓનું સગુ ગુજરે તો ગુજરનારના રવાનની રહાઈ કરાવી શકવા બહાર પડી શકે છે. મશુમદો-આખેદોનાં રવાનો આવા અશોનાંમના ૧ થી ૬ દરજ્જામાં તેમ તેથીબી ઉપરના પઓધર્યા-તકેષના પહેલા ત્રણ દરજ્જાના રહે છે. પણ અપઓનાંમ તબક્કાની છેલ્લા ત્રણ દરજ્જાની ક્રવણિઓ તો જગતના બહાર માનવાની

(કુટનોટ ચાલુ).

(કરદો ૨૫ મો) (૯૬) *અસ્મો-અન્વતો^૧ અપચ્ચાનો^૨ ક્વ-
ધીમ્^૩ યજ્ઞમધદે;^૪ અપ્નો^૫ અન્વતો^૬ અપચ્ચાનો^૭ ક્વધીમ્^૮ યજ્ઞ-
મધદે;^૯ ગવયાનો^{૧૦} અપચ્ચાનો^{૧૧} ક્વધીમ્^{૧૨} યજ્ઞમધદે;^{૧૩} *પર્ષત-
ગેઉશ^{૧૪} પરાતહે^{૧૫} અપચ્ચાનો^{૧૬} ક્વધીમ્^{૧૭} યજ્ઞમધદે;^{૧૮} *વૌણ-
વસ્તોઘશ^{૧૯} સ્તન્ચાથેહે^{૨૦} અપચ્ચાનો^{૨૧} ક્વધીમ્^{૨૨} યજ્ઞમધદે;^{૨૩}
*ધસ્વતો^{૨૪} વરાજહે^{૨૫} અપચ્ચાનો^{૨૬} ક્વધીમ્^{૨૭} યજ્ઞમધદે.^{૨૮}

(કરદો ૨૫ મો) (૯૬) ૨ || અશે^૧ || અસ્મો અન્વતંતી^૨ || ક્વધિ
સાથે^૩ || એકતાન થઇએ છીએ.^૪ || ૩ || અશે^૫ || અપ્નો અન્વતંતી^૬ ||

(પાને ૧૦૪ ની કુટનોટ ચાલુ).

રહે છે જેણીઓ જીવતાં તનને જીવતી રાખવાની ઢાલ તરીકેની રહેલી છે. તેઓ
સ્પર્શ-દયાઓ તરીકે રહે છે માટે તેઓ તે જીવતાં તનને છોડીને બહાર પડી
શકતી નથી કેમકે જો તેમ થાય તો તેઓના તે જીવતાં તન ઉપરની ઢાલ નીકળી
જવે મૃત્યુ થાય. પણ જ્યારે તેઓનાં તનો તનુમાંગ્રના થાય ત્યારે તે તનને તે
ફેરાહર છોડીને બહાર જઇ શકે કેમકે તનુમાંગ્રનું તનુ દુઝને મારીને જીવી શકે.

આમ ત્યારે અશે જરથુસ્ત્રના તે મહાન જ્ઞાનશીનો જરથુસ્ત્રોતેમો છે કે
જેઓની યાદ હવે રાત્ર થાય છે, કેમકે ઉપર કહ્યું છે તેમ તેઓની તે તે
ક્વધિઓ ખુદ અશાઉનાંમની સાથેજ રહીને હવે પછીના ભવિષ્યના ત્રણ
કાળોમાં નામે હાલી હાલના દ્વિએદોઈશ્ત કાળના ખેશુમાર દરેઘો ખદા-
તમાં તેમ તે કાળ પછીના ભવિષ્યકાળ નામે અપેમેમના કાળના
ખેશુમાર દરેઘો ખદાતમાં અને ત્યાર પછીના બે કાળોના અસંખ્ય દરેઘો
ખદાતમાં જગતને લય કરવાનું ફરો-ગર્દ કરીને છેક બચોદની ઉધી અને
ક્વધિની ઉધી લગી જગતને પુગાડવાનું કામ કરી રહેશે. આમ છે માટે
ક્વધિની ક્ષેત્રમનમાં અપાઉનાંમ ક્વધિની સાથે આ પચોદયો લેશનાંમ અને
નખાન્નજદીશ્તનાંમ ક્વધિઓને લીધેલી છે પણ અરોનાંમના મરતબાને લીધે
નથી કેમકે અરોનાંમના મરતબાની ક્વધિ આ ચાલુ દરેઘો ખદાતમાં અપાઉનાંમ
ક્વધિના જુસ્લાને મળીને કુદરતનું કામ કરી શકવાની હાલતમાં નથી. પણ તેઓનાં
કામનો દાએરો તેઓને લગતાં તનની હાલતને લીધે ધણેજ સંકેચીત થઇ ગયેલો
રહે છે. કરવરદીન યસ્તમાં અશાઉનાંમની સાથે અરોનાંમ ક્વધિને કુદરતમાં
કામ કરતી લીધેલી છે તે અરોનાંમ ક્વધિ તો કુદયાતી વર્ગની મુળ તબક્કાની
સમજવી; તે તબક્કાના ત્રણ મરતબાઓમાંના છેલ્લા મરતબાની એટલે આ
જુહવાવી મરતબાની નહિ. મધદયોમાહુની ઓળખ માટે તેવણથી રાત્ર થતા
જરથુસ્ત્રના તે મહાન ચેલાઓની ઝાંખી તસવ્વર માટે આટલું પ્યાન ઠીક
થઇ પડ્યો.

ફરવિ સાથે^{૧૦} ॥ એકતાન યધએ છીએ.^{૧૧} ॥ ૪ ॥ અશો^{૧૦} ॥ ગવયાનની^{૧૧} ॥
ફરવિ સાથે^{૧૧} ॥ એકતાન યધએ છીએ.^{૧૨} ॥ ૫ ॥ પરાત^{૧૪} (ક્રાતની

ફ. ૯૬ : ૧ અરમો-ખનવંત=આ મહાન નરની યાદ અહુરમઝદ યસ્તમાં, વિશ્વારૂપ અથવા હાદોખ્ત યસ્ત જે હાદોખ્ત નસ્કની ખીજ તથા ગ્રીજ પરગરદ છે જેને વેસ્તરગાર્ડ પોતાની ચોપડીમાં ૨૨ મી યસ્ત કહી છે તે યસ્તના ૩૭ મા ફરામાં આવેલી છે. ત્યાં એવણુને ક્ષતિ ક્રવરૈત ગઓકરૈનહે સૂરહે મઝદહાતહે : ગઓકરૈન જે સૂરહે=ખહાદુર નહિ હોય તેવી અને મઝદહાત પ્રમાણે જગતમાં કામ કરનારી છે તે ગઓકરૈનને ક્રવરૈત=ભણી ઓળખી માનીને જગતમાં તેનો પ્રભાવ જાહેર કરાવીને તે હોમને માનનાર-મનાવનાર તરીકેના ઉત્તમ નર તરીકે ઓળખે છે. કુલ માનવના વિસ્પર્શોખ્તને કુદલે કુલ માનવને આખરે આ ગઓકરૈન-હોમ પોતાના ઉત્તમ રસથી રંગીને મીનોઇ કીમીયું કરાવીને ફરો-ગર્દ થવા માટે લાયક કરશે. આ ગઓકરૈન હોમમાં ત્યારે મીથ-માંથ-યસ્તનો પુર્ણ ભેદ છે એટલે ૨૧ નસ્કોનો પુર્ણ ભેદ છે. આવા હોમને ઉત્તમમાં-ઉત્તમ રીતે માનનાર અને તેની આણુને જગતમાં ચલાવનાર ઉત્તમ નર તરીકે આ અરમો ખનવંત છે એટલે પેગામ્બરની દીનના રહસ્યને ઉત્તમ રીતે ખીજે નંખરે પુગેલો આ નર છે. આ નર ખચેત્વોદયનો દરજ્જો કુદાવી અરદાક્રવધનો દરજ્જો કુદાવીને ગવચીઓના પોતાના ધર્મના બાપોને મળી રહેલા દરજ્જાના છે-એવણુ નખાનજદીસ્ત તબક્કાના ગ્રીજ કે ચોથા દરજ્જાના નર છે કે જેની શક્તિ અદ્ભુત-ચક્તી ગતીની છે-જે જગતના યવએયના કાળોને સમજાવનાર છે-જેનું કેહુર્પ હવાની કાની પહાડોમાંથી પસાર થઇ સખત-જમીન અને પાતાળને એક સેકંડમાં પુગી શકે એવું છે. મોટા મોટા આબેદો કે જેઓ સે કર્ષ કે શસ્ત્ર કર્ષના હોય છે-જેઓના ઉપર કદી અહીનો ભયંકર ધસારો થવાની આવશ્યકતા તેઓના માઝીના કેશારોને લીધે હોય તો તેવા તે મશુમદોની ઉપર પેગામ્બરના આવી તોરના મહાન હાવીશ્તોમાંના ચારની ચોક્કી રહે છે જેમાં અરમો ખનવંત એક છે. આવી ચાર હાવીશ્તોની ચોક્કીમાં ૧ મધદયોમાહ ૨ અરમો ખનવંત ૩ જામારૂપ ૪ પેશુતન આટલા નરો રહે છે-જેઓના કેહુર્પો સાક્ષાત તે આબેદ મશુમદની સાથે તેના દમમાં જોડાઇને રહે છે. સાધારણ માનવો માટે તેઓની યાદ રાખવી મુબ્બારક છે. કુલ માનવ વર્ગને ફરો-ગર્દ તરફ લઈ જવાના કુદરતના કામમાં આ મહાન નરનો કાળો ધણુજ ઉત્તમ છે. પેગામ્બરની પેગામ્બરીના હમકાર થવામાં એવણુનો નંખર સીરફ મધદયોમાહથી ખીજે છે.

ફ. ૯૬ : ૧૩ પર્પત ગાઓ. આ નર જે 'ક્રાત'ની કુનીચતના હતા

(કુટનોટ ચાહુ).

કુનીઅત)ના || અરો^{૧૫} || પર્ષતગાઓની^{૧૩} || અરો^{૧૫} || ફરિ સાથે^{૧૬} ||

(પાને ૧૦૬ ની કુટનોટ ચાલુ).

તેવણને ફકરા ૧૨૭ માં જણાવેલા પર્ષતગાઓ દાજૂઓ ગવાઓ અપક્ષી-રયાઓ સાથે ભેળવા નહિ; બેઉ જુદા નરો છે. ક્રાંતની કુનીઅતના સાહેબ વિષે કંઈ ખબર નથી.

ફ. ૬૬ : ૧૮ 'વોહવસ્તિ' આ નર પેગામ્બરની પેગામ્બરીની હમકારી કરવાની ઉત્તમતામાં છઠ્ઠા નંબરે આવે છે. પેગામ્બરની પેગામ્બરીની ઉત્તમતા ફરો-ગર્દ માટે કામ કરવામાં છે માટે ગેઉશ ઉરવાના કામમાં મદદ કરવામાં છે. અમુક હુઝારાઓ પછી કે જ્યારે માનવ વર્ગ નેક થશે અને જમતના ઉપર એકજ વર્ણના થઇ રહેશે ત્યારે ફરો-ગર્દને ધણી નજદીક ખેંચવા પેગામ્બર પોતાના ચેલાઓ પાસે મહાન યસ્ન કરાવશે કે જેથી તે બનાવ જલ્દી થઇ રહે. આ યસ્નમાં વોહવસ્તિ હાવનાન તરીકે કામ કરશે એટલે યસ્ન વખતે માંઝોને એ ખુલીથી પઢશે કે જગતની રહેરજમાંની દએવીક ગતી સત્યસંગમાં પડીને ગવની થતી આવશે. આ નરનું કેહર્પ હરહંમેશ લગી માંઝોને બાણીને જગતને તે માંઝોના નાદમાં રાખીને ખુરાઈના ઉભાણુને અમુક હદમાંજ રાખ્યા કરે છે.

ફ. ૬૬ : ૨૩ ઇસ્તિવત : પેગામ્બર સાહેબના આ બધા મહાન હાવીસ્તો જો કે આજે જગત ઉપર નહિ હોએ તો પણ તેઓના કેહર્પો એવા તો સચેત છે કે જગતની પાવમહેલની ક્રિયા ઉપર તેઓ પોતાની દહમ આક્રિતી મોકલે છે. પણ જ્યારે તે ક્રિયાઓમાં યસ્ન દરજ થાય છે ત્યારે તેઓ તે ઉભી થતી યસ્ન દરજના ઉસ્તાનને બંધ કરવા ઇનસાફથી વર્તે છે અને કદી એવું કરે છે કે જેથી તે યસ્ન દરજ કરનાર જગતમાં ચાલુ જીંદગીમાં શિક્ષાએ પુગે એમ તેઓના કેહર્પો હરહંમેશ ફરો-ગર્દ થવાની મહાન યસ્નમાં કામ કરે છે. આવી ફરો-ગર્દ થવાની મહાન યસ્નમાં ઇસ્તિવત આતરવક્ષ તરીકે રહેશે, તે યસ્નને પાર પાડવાની મકફુર રાખી શકશે. આવા મહાન નરોનો ઇતીહાસ આજે આપણી પાસે રહ્યો નથી એ કમનસીબીની વાત છે કેમકે જો તે ઇતીહાસ રહ્યો હોત તો તેઓના અતી ઉત્તમ ચારિત્રવાળા મીનો સહાસોથી આપણને મોટા ધડાઓ મળતે. આ નરના માખાપ કોણુ હતા તેની વીગત રહી નથી. પણ આટલું ઇલમ્બયતથી કહી શકાએ કે આ બધા મોટા હાવીસ્તોને ફરરતે ખાસ રીતે જન્મ આપેલા હતા માટે તેઓના માખાપો કોઈ મોટી

(કુટનોટ ચાલુ).

એકતાન યષ્ઠએ છીએ.^{૧૭} ॥ ૬ ॥ રનઓયની^{૧૮} (કુનીઅત)ના ॥ અશો^{૧૯} ॥
 વોહુવસ્તિની^{૧૮} ॥ ફવષિ સાથે^{૨૧} ॥ એકતાન યષ્ઠએ છીએ.^{૨૧} ॥ ૭ ॥
 વરાજની^{૨૪} (કુનીઅત)ના ॥ અશો^{૨૫} ॥ ઇસ્વતની^{૨૩} ॥ ફવષિ સાથે^{૨૧} ॥
 એકતાન યષ્ઠએ છીએ.^{૨૭} ॥

(૯૭) †સએનહે^{૨૮} અહૂમ્-સ્તૂતો^{૨૯} અપઓનો^{૩૦} ફવષીમ્^{૩૧}
 યજમહદિ;^{૩૨} થો^{૩૩} પઓધર્યો^{૩૪} સતો-અએથૂર્યો^{૩૫} ફવષતત^{૩૬}

(પાને ૧૦૭ ની કુટનોટ ચાલુ).

કુનીઅતમાંથી એટલે મોટા પરદુખભંજની નરમાંથી ઉતરેલા હોવા જોઈએ. તેઓના ઉતરવાનો મિત્ર અહુનવધર્થમાં હોવો જોઈએ; કેમકે આ બધા નરો ફરો-ગર્દને જગતમાં લાવનારા રહે છે માટે તેઓની ઓકાદ પહેડી દર પહેડીથી ઉતરીને બાપ કરતા સવાશેરના દીકરાની ભતની રહે છે. તેઓ કંઈ અકસ્માતથી જરથુશ્ત્રના ચેલા થયેલા, માટે સાધારણ માનવ man in the street જેવા હતા નહિ.

ફ. ૯૭: ૨૮ સએન=આ મહાન નર નબાનજદીશ્ત તબકકાના અને તે માંહેલા ત્રણથી તે છઠ્ઠા દરજ્જા લગીમાંના હતા. નબાનજદીશ્ત અને પઓધર્યો-તકેશ તબકકાના નરો અદ્ભુત ગતીના રહે છે. તેઓ કાંઈ જગતમાં સાધારણ માનવની કાની વેપાર નોકરી કરવા કે રાજપાટ ભોગવવા જન્મતા નથી. તેઓ તો કુદરતના અનુયાયી તરીકે જન્મીને કુદરતની માફકનાં ગુહ્ય રીતનાં તસવ્વરમાં આવી શકે નહિ તેવાં કામો કરી રહે છે; ના, સફેદ બાબુની કુદરતમાં તેઓના રવાન યજ્ઞતોની માફક કામ કરી રહે છે. પઓધર્યો-તકેષ રવાનને લગતા પાદશાહ પહેલવાનો જેઓ પેગામ્બર અગાઉ થઈ ગયા હતા જેઓનો ઇતિહાસ શાહનામામાં અને પહેલવી કેતાબમાં મળે છે જે ઇતિહાસ આજે દંત કથારૂપ ગણાય છે તે નરોબી કુદરતની સફેદ બાબુના અનુયાયી તરીકે રહીને કામ કરી ગયા છે કે જેઓને લીધેજ જગત પેગામ્બર આવે તેટલો વખત નાશમાંથી બચેલું હતું. આવા પઓધર્યો-તકેશ હતા પણ નબા-નજદીશ્તો તો તેઓથીબી આલેતર હતા. માટે નબાનજદીશ્ત તબકકાના રવાનોની તસવ્વર સાધારણ રીતની લેવી નહિ.

ઉપરના ૯૬ માં ફરરાની ૧૮ અને ૨૩ મી કુટનોટમાં ફરો-ગર્દને જગતમાં નજદીક લાવવાના ઈસારા વાંચ્યા. ફરો-ગર્દને લાવવું એટલે વાધ બકરી એકજ ઓવારે પાણી પીએ તેવો જમાનો કે જેને સત્યયુગ કહે તે. આવા યુગમાં માનવભત એકજ વર્ણમાં હોય અને તેઓ વચ્ચે ખરો બાઈચારો હોય અપવાદની મારામારીબી હોય નહિ. પણ અપવાદ કરીકે જરા મત ફેર હોય તે

(કુટનોટ ચાલુ.).

પ્રધતિ^{૩૦} આય^{૩૧} જમા.^{૩૨} પેરેઘદિદયેહે^{૩૦} અપઓનો^{૩૧} ફવધીમ^{૩૨}
 યજમધદે;^{૩૩} ઉસ્માનરહે^{૩૪} પએપતહે^{૩૫} અપઓનો^{૩૬} ફવધીમ^{૩૭}
 યજમધદે;^{૩૮} વોહુ-રઓયંધહો^{૩૯} ફાન્યેહે^{૪૦} અપઓનો^{૪૧} ફવ-
 ધીમ^{૪૨} યજમધદે;^{૪૩} અષો-રઓયંધહો^{૪૪} ફાન્યેહે^{૪૫} અપ-
 ઓનો^{૪૬} ફવધીમ^{૪૭} યજમધદે;^{૪૮} વરેસ્મો-રઓયંધહો^{૪૯} ફાન્યેહે^{૫૦}
 અપઓનો^{૫૧} ફવધીમ^{૫૨} યજમધદે.^{૫૩}

(૯૭) ૮ || અહુમ સ્તુત^{૨૯} (ની કુનીઅત)ના || અશો^{૩૦} || સએનની^{૩૧} ||
 ફવધિ સાથે^{૩૨} || એકતાન યધએ છીએ.^{૩૩} || જે^{૩૪} (સએન) || આ^{૩૫} ||
 જમીન^{૩૬} || ઉપર^{૩૭} (એમેર) || ૧૦૦ એન્ના રાખનાર તરીકે^{૩૮} (તે
 એલાઓનો) || સપ્તર પહેલો^{૩૯} || ઉસ્તાદ તરીકેનો અધીકારી થયો^{૪૦} || ૮ ||
 અશો^{૪૧} || પેરેઘદિદય^{૪૨} (ફદિદય)ની || ફવધિ^{૪૩} (સાથે) || એકતાન યધએ
 છીએ.^{૪૪} || ૧૦ || પએપતના^{૪૫} (દીકરા) || અશો^{૪૬} || ઉસ્માનરની^{૪૭} || ફવધિ
 સાથે^{૪૮} || એકતાન યધએ છીએ.^{૪૯} || ૧૨ || ફાન્ય^{૫૦} (ની કુનીઅત)ના ||
 અશો^{૫૧} || વોહુ-રઓયંધહની^{૫૨} (એહરોજની) || ફવધિ સાથે^{૫૩} || એકતાન
 યધએ છીએ^{૫૪} || ૧૨ || ફાન્ય^{૫૫} (ની કુનીઅત)ના || અશો^{૫૬} || અષો-
 રઓયંધહની^{૫૭} || ફવધિ સાથે^{૫૮} || એકતાન યધએ છીએ.^{૫૯} || ૧૩ || ફાન્ય^{૬૦}
 (ની કુનીઅત)ના || અશો^{૬૧} || વરેસ્મો-રઓયંધહની^{૬૨} || ફવધિ સાથે^{૬૩} ||
 એકતાન યધએ છીએ^{૬૪} ||

(પાને ૧૦૮ ની કુટનોઠ ચાલુ).

તુરતજ સમજાવે. આવો વખતગી અનેક દરેચોખદાત લગી ચાલશે. આ વખત
 પછી આ ગેતી અરવહીમાં લય થઈ જશે. આ લય જહદી થાય માટે ઉપર
 કહેલી યસ્નો પેગામખર સાહેબના એલાઓ કરી રહે છે. આ યસ્નમાં
 આ સએન ફખરેતર તરીકે કામ કરશે એટલે આ મોટી યસ્ન કરનારાઓ માટે
 જે બધી સામગ્રી જોઈએ તે બધું ઉભું કરી આપશે. આફરીને-રપીશ્વનમાં
 આ સએનને જરથુશ્તર સ્પિતમાન, કયવિસ્તારપ, જમારપ, ફરરોસ્તર પછીથી
 મુકેલા છે. એવણને વળી એરવદો. હાવેશ્તો, દીનચાશીદારો, દીનઆમુખ્તારો,
 માનપદો, વીસપદો, જંદપદો, દેહપદો, અને જરથુશ્ત્રોતેમોની સાથે યાદ
 કીધેલા છે. એવણની પછી થલે અસંફદીઆર, કએઅન્તસ્તર, (અરદશ્તર=બહુમને
 અસંફદીઆર), મેદયોમાહે આરાસ્તાન, આદરબાદ જરથુશ્તરનાન, અનોશો રૂવાન
 ખુરાશ્ત્રે કવાતાન-નરોની ફવધિઓને યાદ કીધેલી છે. અહુમ-સ્તુતની
 કુનીઅત હતી-કયા નરે તે કુનીઅત બાંધેલી છે તેની ખબર નથી. 'કુલ જગ-
 તની બહી'ની ઉપર નેગાહ કરી તેને રોકવા માટે આ કુનીઅત થઈ હતી. આ
 કુનીઅતને લગતા સએન હતા માટે એવણને સએન અહુમસ્તુદાન કરીને
 આક્રિને રપિશ્વનમાં યાદ કરે છે.

(૯૮) ઇસાન્-વાસતહે^{૧૪} *જરથુશ્ત્રોઇશ^{૧૫} અષઓનો^{૧૬} ફવ-
 પીમ^{૧૭} યજમધહે^{૧૮} ઉર્વતન્-નરહે^{૧૯} *જરથુશ્ત્રોઇશ^{૨૦} અષઓનો^{૨૧}
 ફવપીમ^{૨૨} યજમધહે^{૨૩} હુવર્-ચિથહે^{૨૪} *જરથુશ્ત્રોઇશ^{૨૫} અષ-
 ઓનો^{૨૬} ફવપીમ^{૨૭} યજમધહે^{૨૮} હએવત્પોઇશ^{૨૯} *તખમહે^{૩૦} અષ-
 ઓનો^{૩૧} ફવપીમ^{૩૨} યજમધહે^{૩૩} શિમિથવતો^{૩૪} સિપતામહે^{૩૫}
 અષઓનો^{૩૬} ફવપીમ^{૩૭} યજમધહે^{૩૮} હાઓંધહહે^{૩૯} જધરિતહે^{૪૦}
 અષઓનો^{૪૧} ફવપીમ^{૪૨} યજમધહે^{૪૩}

ફ. ૯૮ : ૮૦ તખમહે = તખમને. એટલે તખમ નામની કુનીઅતનેા એમ
 અર્થ લેવાનો છે. આ તખમ તે તખમ ઉરૂપ એટલે તેહમુરૂપ છે. તેહમુરૂપને
 દેવખંદ એટલે દેવાના બાંધનાર કહ્યા છે જેને માટે અવસ્તા શબ્દ હએવ-
 ત્પિશ (tormentor of Daev) છે. આ કુનીઅતને તખમ હએવો-તપિશ
 કહે છે. આ કુનીઅતને લગતો નર જે પેગામ્બરની પેગામ્બરીને ઝળકાવી
 શક્યો તેનેખી તખમ હએવો-તપિશજ કહે છે. કુનીઅતો આવે ત્યાં તે
 કુનીઅતને જરથુશ્ત્રની ગાસમાં લીધેલી સમજવી, કેમકે પેગામ્બર સાહેબે તે
 બધા રોશનીની કુનીઅતને પોતાની ગાસમાં વણી લીધેલી છે અને તે બધા
 કુનીઅતના પુત્રોને તેવણુ નખાનજહીશ્ત તખકકા ઉપર જહીશ્ત લઈ જઈ
 શકેલા. આવી કુનીઅત-તેના બનાવનાર અને તે કુનીઅતનો વારસ-તે બધા
 વચ્ચે તનાસુલી સીલસીલો રહે છે. માટે આ બધાં નામેા જાવતના કહેવાય.
 એવી રીતે આવા મહાન ચેલાએને જાવતમાં લેવાના છે. એટલે તેઓ બધાજ
 કંઈ અકસ્માતથી ચેલા થયલા નહિ પણ કુદરતની યોજના અનુસાર થયેલી કુની-
 અતોથી ઉતરેલા છે. અહિંયા ત્યારે ‘હે’ પ્રત્યય જે છઠ્ઠી વિભક્તીનો છે તે કંઈક
 અર્થે વપરાયલો છે. જરથુશ્ત્રની પોહરચીશ્તી માટેખી ‘હે’ શબ્દ છે તેની સમજ
 નીચે આવે છે. જરથુશ્ત્રની કુનીઅતનો અર્ક તેણીમાં ઉતરેલો માટે તેણી
 ચેલીની થયેલી. આમ ત્યારે હે નો પ્રત્ય કુનીઅતવાળા વડવાને માટે છે. તે
 ‘હે’નો છઠ્ઠી વિભક્તિના પ્રત્યય સીરફ બાપને માટે લેવાનો નથી. અને તેની
 સચ્ચાઈ આ નામેા ઉપરથીજ માલમ પડે છે કેમકે ચોકકસ વખતે મમાવાના
 નામને ‘હે’ શબ્દ લગાડેલો છે અને કેટલેક ઠેકાણે બપાવાના નામને હે
 લગાડેલો છે. ત્યારે ‘હે’નો છઠ્ઠી વિભક્તિનો પ્રત્યય જે વડવાએ કુનીઅત બાંધી
 જે કુનીઅત તે બાંધનારના નામથી ઓળખાય છે તે કુનીઅત માટે છે. કુનીઅત
 એટલે નેકી કરવે કુદરતમાં જે જીવતો ભલો આશીશ આપતો ફેરશ્તાઇ ગુબાર
 ઉભો થાય છે અને જેમાંથી જ્યારેખી માગો ત્યારે આશીરો મળે છે-એક જાતની
 અમૃતનું દુધ આપતી ગવ તરીકે ઓળખાય છે. આયવ્યાનની જે જાત
 જાતની ગવો કહી છે તેમાં આવા ભલા ગુબારોની ફેરશ્તાઇ શકિતઓ અને
 તેઓના મુબારક ગુબારો કે જેમાંથી આશીરો પડે તેનો ભેદ રહેલો છે.

(૯૮) ૧૪ || જરથુસ્ત્રી એટલે જરથુસ્ત્રને લગતા-જરથુસ્ત્રના ખાનદાનના^{૧૫} || અશો^{૧૬} || ઇસત-વાસ્ત્રની^{૧૭} || ફવણિ સાથે^{૧૮} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૯} || ૧૫ || જરથુસ્ત્રી-જરથુસ્ત્રને લગતા-જરથુસ્ત્રના ખાનદાનના^{૨૦} || અશો^{૨૧} || ઉવંતત નરની^{૨૨} || ફવણિ સાથે^{૨૩} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૪} || ૧૬ || જરથુસ્ત્રી-જરથુસ્ત્રને લગતા-જરથુસ્ત્રના ખાનદાનના^{૨૫} || અશો^{૨૬} || ખોરશેદ એહરની^{૨૭} || ફવણિ સાથે^{૨૮} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૯} || ૧૭ || તખ્મ^{૩૦} (તેહમની કુનીઅત) ના || અશો^{૩૧} || દએ-વતખીશની^{૩૨} || ફવણિ સાથે^{૩૩} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૪} || ૧૮ || રિપતમ^{૩૫} (ની કુનીઅત) ના || અશો^{૩૬} || શિમિશ્વતની^{૩૭} || ફવણિ સાથે^{૩૮} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૯} || ૧૯ || જખરિત^{૪૦} (ની કુનીઅત) ના || અશો^{૪૧} || દાઓંધહની^{૪૨} || ફવણિ સાથે^{૪૩} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૪} ||

નોંધ :—૬૫-૭૦-૭૫ જરથુસ્ત્રોઈશ આ શબ્દ ‘જરથુસ્ત્રીના’ એમ અર્થ દેખાડે છે. જરથુસ્ત્રી શબ્દ જરથોસ્તી અથવા જરથુસ્ત્રને લગતો સગો એમ અર્થ બતાવે. જે જરથુસ્ત્રને એમ કહેવું હોય તો જરથુસ્ત્રહે એમ લખાય. પણ અહિંયાં તો જરથુસ્ત્રોઈશ શબ્દ છે જે જરથુસ્ત્રીની છઠ્ઠી એકવચન છે. જરથુસ્ત્રના આ તેમ ખીજ બે છોકરાઓને જરથુસ્ત્રના કરીને લખવાને બદલે જરથોસ્તીઓ-જરથુસ્ત્રના સંબંધીઓ તરીકે કાંય કહયા છે તે નીચે આપેલું છે. પોઉર ચીસ્તીને જરથોસ્તીની દીકરી કહી એટલે તેણી દીકરી છે એમ શક રહ્યો નહી. પણ આ છોકરાઓને તો જરથુસ્ત્રના છોકરાઓ કહેવાને બદલે જરથોસ્તીઓ-જરથુસ્ત્રના સંબંધીઓ કહયા માટે કામાજી તેઓને જરથુસ્ત્રની બહેનના છોકરા ગણે છે. પણ પહેલવી લખાણમાં તેઓને જરથુસ્ત્રનાજ છોકરા કહેલા છે. માટે તેઓ જરથુસ્ત્રનાજ છોકરાઓ છે તેમાં કંઈ શક નથી. પણ તેઓને જરથુસ્ત્રી કાંય કહયા તેની સમજ નીચે આપી છે. જરથુસ્ત્ર પોતે-જરથુસ્ત્રની બધરીઓ અને છોકરા છોકરીઓની ઉકેલ માટેની સમજ અને જરથુસ્ત્રી અને તે ઉપરથી થતા છઠ્ઠી વિભક્તિવાળા જરથુસ્ત્રોઈશ શબ્દ અને જરથુસ્ત્રહે શબ્દની ઉકેલામણ હવે જોઇએ.

અશો જરથુસ્ત્રનું કેહપું અમશારપંદો સાથનું હતું. અશો જરથુસ્ત્રને અઓખ્ત નામનો યજ્ઞતહે તરીકે એટલે યજ્ઞત તરીકે યજ્ઞ થવા માટે બળીતા થયલા છે એમ ગણીને તેવણની ફવણિને યજ્ઞનેના હા ૩ માંના ૨૧ મા ફકરામાં યાદ કીધેલી છે. હુઓમેઝ્ય પરહુઓમેઝ્ય આયેસે યેસ્તી = હોમ અને પરાહોમને આ યસ્નમાં યાદ કરીને

તેઓ સાથે એકતાન થાઉં છું. ફનૂમધને જરથુશ્તરે સ્થિતામહે
 ફ્રવષેએ અઓખ્તો નામનો યઝતહે=નામીયા થયલા બધાને જણા-
 ચેલા યઝ થવા લાયકના યઝતી પંકતીના સ્થિતમાન જરથુશ્ત્રની ફ્રવષિની
 ખુશાળી થવાને માટે. પછી બોધદીને યાદ કરે છે અને કહે છે કે
 તેથી આશ્રા અહુરમજદ જેવણ અઓખ્તો નામનો યઝત છે
 એટલે જણીતા યઝત યઝ થવા લાયકના છે તેવણની ખુશાળી થાય છે.
 એમ અશો જરથુશ્ત્રને આશ્ર પુશ્ર અહુરમજદ સાથે યાદ કીધા છે
 એટલે એક પંકતી ઉપર અહિંયાં મુકેલા છે. વળી ખોરદાદ યસ્તમાં
 ફકરા ૧) માં કહે છે કે અએ જરથુશ્ત્ર યો તે જસાધતિ અમેષનાંમ
 રપેન્તનાંમ=અમર શક્તિઓ અમશાર્પદોમાંના 'તે' એટલે તું'ને જે કોષ
 પુગે-તારી સાથે યઝ થાય તે માણસ યથ જસાધતિ અમેષનાંમ
 રપેન્તનાંમ વોહુમનો અષેમ વહિશ્તેમ ક્ષત્રેમ વધરીમ, રપેન્તાંમ
 આરમધતીમ હુઉર્વાત્તોસ્થ, અમેરેતેતાઓસ્થ,=તે માણસ અમર
 શક્તિઓમાંના બહુમનને અષવહિશ્તને શહેરેવરને, રપેન્ત આરમધ-
 તીને ખોરશદને અમરદાદને પુગે.છે. અહિંયાંથી અશો જરથુશ્ત્રને
 અમશાર્પદ કહ્યા છે. એ ઉપરાંતના બીજા દાખલાઓ આ લેખકની
 પહેલી નીકીઝમાં આપેલા છે. કહેવાની મતલબ એ છે કે અશો જરથુ-
 શ્ત્રનું કેહર્પ અમેશાર્પદનું હવું-તેવણ અએવો ખાસ રીતે અએવો-
 દાત=ખાસ કાએદે જન્મેલા હતો જેનું ખ્યાન નીકીઝ પ્રકરણ ચોથામાં
 વાંચવું. એવણમાં દાદાર અહુરમજદનું ખોરેહ જેને કવએમ ખરેનો
 કહે છે તે ઉતરેલું હવું. એવણના અમશાર્પદીવાલા કેહર્પમાં પુણ્ય
 અશોષની નવ ગેના અને ફ્રવષિનું જેમ હવું એટલે યઝતોનો રાદ પેવંદ
 હતો અને તે ખોરેહ જરથુશ્ત્રની અષપિની આસપાસ ફરી વળેલું હવું.
 આવી તલેસમાતીક યઝતી વ્યકતી જે ઇનસાનરૂપમાં ઉતરેલી હતી જેવણમાં
 યઝતોની બઓદ નામે વીરયાવી અકકલ હતી તેવણના ઉપર કહેલી વળેના
 કેહર્પમાં રહેલી અષપિની નવ ગેના તેવણની અષપિ જે કવએમ ખરેનો
 રાખતી હતી તેમાં હવોવી તરીકે રહેલી હતી અને તેજ અષપનો સીલ
 સીલો તેવણની નવગરેહની લાકડીમાં હતો. કેહર્પમાંની અષ-નવ
 કેહર્પ-નવ થેનાઓ જે હવોવીરૂપ તેવણની અષપિમાં હતી તે હવોવી
 સાથે તેવણ પોતે હદ-માંથ યરનથી પોતાની ફ્રવષિને જોરે મીનો
 વ્યવહારમાં આવીને એવણે મુળ ત્રણ શક્તિઓ પોતાની અષપિમાં ઉભી
 કરીને પછી તેઓ મારફતે બીજી છ શક્તિઓ 'ન-ના' રૂપની ઉભી કીધી
 હતી. જેમ મર્દ અને ઓરતના સંબંધમાંથી ફરજંદો જન્મે તેમ ખોરેહ

માની હવેલીમાંથી ત્રણ ભોગવવાની શકિતઓ ત્રણ બધરી રૂપની અને તેઓ મારફતે પછી ત્રણ હોકમ કરવાની શકિતઓ ફરજંદ તરીકે અને ત્રણ તાબેદારી કરવાની શકિતઓ દીકરી થઇ હતી અને બવિષ્યમાં એટલે ફરેષો ખદાતના ૮૧૦૦૦ વર્ષના અધ્યામમાં જરથુસ્ત્રની ખુદની જગા લઇ શકે તેવા ત્રણ મહાન નરો ઉભા કરવા માટે હતી. એવણને જેમ ગેતીમાં જન્મતી વખતે અએવોદાત લાગેલો હતો તેમ એવણના ભોગવટાઓથી અએવોદાતના હતા માટે તેવા ભોગવટાની રૂએ એવણની અધિપિમાંથી ત્રણ બધરીઓ થઇ હતી જેઓ હવેલી, ઉરવીજ અને અરેનેજઅરદાય તરીકે ઓળખાય છે. હવેલીને શાહુજન કહે છે એટલે ઝોમાં ઉત્તમ રીતવાળી માઆપની તાબેદારીવાળી. આ ત્રણમાંની- અધિપિમાં રહેલી હવેલી અશો જરથુસ્ત્રનાં કેહપ અને ફવિને જોર મીનો ભોગવટો હક-માંથ ધરનથી કરશે ત્યારે ત્રણ યુનો ત્રણ ત્રણ મરતમે જાહેર થઇને હવેલીના શેકમમાં નહિ પણ ઝામમાં પડશે. એક યુન ત્રણ મરતમે પડશે એટલે એક યુન ઝામમાં-ખીજુ યુન ઝરેહમાં-ત્રીજુ યુન અવીઝે દીનની ગાસમાં પડશે જેઓને નેરીઓસંધહ યજ્ઞ લઇ જઇને અનાહીત યજ્ઞતને પોષણ માટે સોંપીને ૯૯,૯૯૯ ફવિની પાસગાની હેઠળ મુકાશે. ખીજુ યુનખી ત્રણ મરતમે એમ ઝામ (અધિવિષ્વ) ઝરેહ કેઆંસે અને અવીઝે દીનમાં અનાહીતથી પોષણ પામતું ફવિની પાસગાની હેઠળ જશે. એવીજ રીતે ત્રીજુ યુનખી ત્રણ મરતમેતું થશે, ઝામમાં-ઝરેહમાં-અવીઝે દીનમાં ફવિની પાસગાની હેઠળ અનાહીત યજ્ઞતથી પોષણ પામતું એટલે ૧૦૦૧ હોનવરના નાદોથી પોષણ પામતું થશે. અવીઝેતું યુન યર વખતે ઝામના યુનને ઉગાડશે એમ તે ત્રણે ઝામમાંના યુનોમાંથી ત્રણ કેહપેને ઉગાડશે નામે સ્તુતત ફેદ્રી-વંધહુફેદ્રી-એરેદત ફેદ્રી. સ્તુતત ફેદ્રી જ્યારે અત્રીઝેહના યુન કે જે અનાહીતથી પોષાય છે તેની બગોબખ્તીથી ઝરેહ કેઆંસેમાં જઇ અંગોળ કરશે ત્યારે તે ઝરેહમાંતું તેણીને લગતું યુન તેણીના શેકમમાં જઇને ઉદ્યત એરેત = હોશીદરમાહને જન્મ આપશે. વંધહુફેદ્રી જ્યારે અત્રીઝેતું યુન કે જે અનાહીત યજ્ઞતથી પોષણ પામે છે તેની બગોબખ્તીથી ઝરેહ કેઆંસેમાં જઇ અંગોળ કરશે ત્યારે તે ઝરેહમાંતું તેણીને લગતું યુન તેણીના શેકમમાં જઇને ઉદ્યતનેમંધહ = હોશીદરમાહને જન્મ આપશે. એરેદતફેદ્રી (વીરપ તઉરવીના બેદની છે તેણી) જ્યારે અત્રીઝેહના યુન

કે જે અનાહીત યજ્ઞતથી પોપણ પામે છે તેની બગોબખતીથી ઝરેહ કે માસેમાં જખને અંગોળ કરશે ત્યારે તે ઝરેહમાંનું તેણીને લગતું બુન તેણીના શેકમમાં જખને સોશીઓસ=અસ્તવત એરેતને જન્મ આપશે. આમ હવેાવીને પેટે ભવિષ્યમાં ફરજંદ થશે. આ હવેાવી તે પેલી કેહર્પમાંની પુણ્ય અષ્ટની નવ ઘેનાઓ જેણીઓ જરથુસ્ત્રની અષ્ટપિમાં ખોરેહમાં હવેાવી તરીકે છે તેમાંથી થયલી ત્રણ શકિતઓમાંની એક સમજવી. આ ભવિષ્યમાં થનારા ફરજંદો જેઓ હવેાવી શાહજનથી થનાના છે તેઓ ખુદ પોતે બીજા જરથુસ્ત્રજ છે એટલે ભવિષ્યમાં તેઓ જરથુસ્ત્રનીજ પોતાની ખાસ જગાનાજ વારસો થશે. શાહજન ઘણીઆણીનેજ આ ફરજંદો કે જેઓ ખુદ જરથુસ્ત્ર જેવા થશે માટે જરથુસ્ત્રની ખુદની પેગામ્બરીની જગા લેશે તેઓ આપેલા છે. જરથુસ્ત્રની જગા જરથુસ્ત્રની પંઝીજ આવે માટે તેઓને ભવિષ્યમાં થયલા કહેલા છે બીજી બે શકિતઓ જેઓ ભોગવટા માટેની છે તેઓને ઉરવીજ અને અરનેજખોરદાય કહે છે. ઉરવીજને ચકરજન તરીકેના એલકામ આપેલા છે. ચકરજન એટલે એક બાધ જેનો ઘણી ગુજરી જવે બીજાને પરણે તે. ઉરવીજને એવી કાંચ કહી હશે. ઉરવીજથી પેગામ્બર સાહેબ જે નરને ઉભા કરશે તે નરને શરમોની વ્યવસ્થા કરવાની છે. શરમોના સાહેબો જરથુસ્ત્રથી અન્ય છે પણ તેઓને બદલે તેઓનું કામ જરથુસ્ત્રનેજ કરવાનું છે માટે શરમોના સાહેબો માટેની પણ તેઓ હાજર નહિ હોવે જરથુસ્ત્રને મળેલી અને તે જરથુસ્ત્રના ભોગવટાથી તે શરમોના સાહેબોનું કામ કરવા માટેની ઉરવીજને કહી જેના ફરજંદો તરીકે ઉરવતત્ નર અને હવરે ચીશ્ત થશે. ઉરવતત નરને જમશેદના વરનો સરદાર ખેતી કરનાર કહ્યા છે. જમશેદના વરની ઉપયોગીતા જગરેલ વખતે થશે કે જે વખતે બધી શરમોને લગતી ત્રણે મખલુકાતોની ચીજોને ત્યાં રાખવામાં આવશે કે જેમાંથી નવો દરેઘો ખદાત થતી વખતે તે વર્ણો ઉબી થાય. આમ તે વર્ણોની ખેતી કરનાર તરીકે એટલે શરમો માટે કામ કરનારાઓના સરદાર તરીકે એવણુને કહ્યા છે. એ નર જન્મતી વખતે પુણ્ય કમાલ્લના હતા નહિ તેવણુમાં અશો જરથુસ્ત્રની કુનીઅતનો પુરો પેવંદ હતો નહિ માટે જ્યારે એવણુ બહાર પડ્યા ત્યારે તેવણુને ક્રિયામાંથી પસાર કરાવીને જરથુસ્ત્રી તરફિના કાધા હતા. બીજો છોકરો હવરેચીશ્ત (ખુરશેદ ચહેર) હતો જેવણુ રથેસ્તાર છે અને કંગદઝમાં રહે છે. પેશુતન કમદઝમાં છે તેવણુના એવણુ હાથ નીચેના સરદાર છે. પેશુતન ફરીશ-મર્દ લાવવા

અહીંની સામે રથેસ્તારી કરી રહ્યા છે જે કામમાં આ ખુરશેદ ચેહર તેવ-
જુના નાયબ છે. એવજુખી બધીજ જીરમે માટેજ કામ કરી રહે છે. એવ-
જુનેખી ઉપલાં કારણને લીધે બહાર પડ્યા પછી યસન મારફતે જરથુસ્ત્રી
કીધા હતા. એમ ત્યારે અશો જરથુસ્ત્રની બધરી તરીકે કામ કરતી
શક્તિઓ હુવેાવી, ઉરવીજ અને અરનેજખોરદાય હતી જેઓમાંની હવેાવી
જે શાહજન હતી તેને પેટે જરથુસ્ત્રના જેવાજ ભવિષ્યમાં ત્રણ નરો
ઉભા થઇ જરથુસ્ત્રની જગા ભવિષ્યમાં લેશે તે જોયું અને બીજી ઉરવીજ
બાઇ જે ચકરજનના એલકાળની હતી તેણીમાંથી કુલે જીરમે માટે અને
ખુદને તેમ બીજાઓને માટે બે ફરઝદો થશે નામે ઉરવતત્ નર અને
હવરેચીથ્ર. એક ઉરવતત્ નર કુલે જીરમેની ખેતી કરશે અને હવરેચીથ્ર
પછીથી જે કંઈ ઉરવત નરથી શુભ ખેતી તરીકે થઇ શકતું નથી તેને
માંરીને સુધારવા રથેસ્તારી કરશે.

હવે ત્રણ દીકરી પોઉઝ્ચીશ્તી-ફ્રેની-થ્રીતીનું ઉસુલ અને
ધસ્તવાસ્તર જેવજુ મગવપતાન મગવપત હતા તેવજુનું ઉસુલ જોવાનું છે.
ઉપર કહ્યું છે કે જરથુસ્ત્રને અએવોદાત લાગેલો છે કે જે અએવોદાત
ગેઉશોની વ્યક્તિ ગાવ્યોદાદનેખી લાગેલો છે. આવા અપવાદના કાનુનનો
ભોગવટો અશો જરથુસ્ત્રનો છે. જરથુસ્ત્રના કેહપમાંની નવ ધેના જે હવેાવીરૂપ
છે તેણીની સાથે જ્યારે જરથુસ્ત્રની અઇપિનું કવએમ ખરેનો હદ-માંથ્ર
યસનથી મલીને અએવોદાતનો ભોગવટો કરે છે ત્યારે ત્રણ બધરીઓ નામે
હવેાવી-અરનેજખોરદાય અને ઉરવીજ તેવજુની અઇપિમાંજ થાય છે. આમ
અઇપિમાં રહી હવે તે ત્રણેઓને અશો જરથુસ્ત્ર સાથે યસન થાય છે.
ત્યારે ઉપર કહ્યું છે તેમ ઉરવતત્ નર, હવરેચીથ્ર ઉભા થાય છે અને ત્રણ
મરતખેના જુનો બહાર પડે છે. હવે તેવજુના કવએમ ખરેનોથી ભરેલી
અઇાપમાં રહેલી અરનેજખોરદાયથી ધસ્તવાસ્તર અને ફ્રેની થ્રીતી
પોઉઝ્ચીશ્તી થશે તે જોઇએ. આ અરનેજખોરદાયને સતરજન કહી
છે. સતરજન તે શાહજન (પાતશ્રશાહ) છે પણ તેણીના ફરઝદો તેના
બાપની જગા લેશે નહિ. તેઓ તે બાપના તાબાની અંદરની બીજી જગા
માટે કામ કરશે એમ બીજાના દતક થશે. આવી સતરજનના બેદમાંના
કામ કરનારી બાઇ અરનેજખોરદાય સાથે અશો જરથુસ્ત્ર પોતાની કવષિને
જોરે હદ-માંથ્ર યસન કરશે ત્યારે તે ખોરેહમંદ અઇપિમાંની તે અરનેજ
ખોરદાયમાંથી ધસ્તવાસ્તર અને ફ્રેની, થ્રીતી અને પોઉઝ્ ચીશ્તી
ઉભા થઇને બહાર પડશે. અહિંયાં નોંધવું કે અશો જરથુસ્ત્રના કેહપ-
માંની નવ ધેના એટલે અપના કેહપો જોએને હવેાવી તરીકે કહ્યા છે

અહિંયાં નોંધવું કે જરથુસ્ત્રના ફરઝદો કઇ કઇ માવતરેથી છે તે વિષે
પહેલી નીકીઝમાં લખવામાં બુલ થઈ છે તે અહિંયાં સુધારી છે તે નોંધવું.

જેણી તે ખોરેહની છતર નીચે-ખોરેહના આશીશો નીચે રહે છે, જેણીને પ્રભાવ પેલી નવગરેહમાં રહેલો છે, તે હુવોવી તો અશો જરથુસ્ત્ર સાથેજ રહેલી-તેવણના ખોરેહમાં તેવણના મીનો યરનની ફેરદાર તરીકેજ રહેલી હતી. પણ તે અશોષની હવોવીરૂપ ફેરદારમાંથી જે ત્રણ શક્તિઓ ભોગવવા માટે થયેલી, જેઓનેમી હવોવી અને ઉરવીજ અને અરનેજ ખોરદામ કહેલી, તેણીઓથી જ્યારે પોતપોતાનું કામ જે અશો જરથુસ્ત્રના મીનો યુનોમાંથી ફરઝંદો કરવાનું હતું અને બવિખ્યમાં ફરઝંદો થાય તેવા યુનોને ઉભા કરવાનું હતું તે કામ જ્યારે થઇ રહ્યું એટલે પછી તેઓ બહાર છુટી પડેલી હતી. પેલા ત્રણ ફરઝંદો અને ત્રણ બેટીઓ તો ઉભા થતાને વારજ છુટા પડેલા; તે છ છુટા થયા પછીથી તે ત્રણ ભોગવવાની શક્તિઓ છુટી પડી હતી.

આ ત્રણ છોકરાઓને પછી પેગામ્બરે પોતાની દીક્ષા આપી હતી અને તેઓને અહુરદાતથી પુરી રીતે સજ કરીને જરથોસ્તીપણના કીધા હતા કે જ્યો તેઓ પોતાનું કામ કમાવ્યતથી કરી શકે એટલે તેઓ જરથોસ્તી થયા હતા-પુણ્ય ગતીના થયા હતા. એમ છે માટેજ ફરવરદીન યસ્તમાં ૯૮ મા ફકરામાં તેઓને જરથુસ્ત્રોદશ એટલે જરથોસ્તીપણના કહેલા છે, જરથોસ્તીપણાણા જરથોસ્તી દીક્ષામાં પુણ્ય થયલા ઉર્વત નરની હવરે ચીથ્ર અને ઇસ્તવાસ્ત્ર નરની ફરષિ સાથે એકતાન થઇએ છીએ એમ તેઓને ત્યાં યાદ કીધા છે. પણ માથા હા ૫૩-૩ માં પોઉરૂચીસ્તીને જરથુસ્ત્રની દીકરી ખુસ્લી કહી છે. પોઉરૂચીસ્તા હુએવ્યત-અરપાના સ્થિતામી દુગેદ્રાંમ જરથુસ્ત્રહે એટલે જરથુસ્ત્રની દીકરીઓમાંની તું પોઉરૂચીસ્તી હુએવ્યત અરપાના ખાનદાનને લગતી સ્થિતમની કુનીઅતની એમ ત્યાં કહેલી છે. એ બાઇ ખુદ પોતે પોતાના જન્મથીજ ચીસ્તી મહાડહાપણ ધરાવતી હતી. જન્મથીજ તેણીનું રૂપાન પેગામ્બરની કુનીઅતની સાથે-પેગામ્બરની વીરીઆવી અકકલ સાથે તે અકકલનું મુળ આસ્ત્ર સાથે જોડાયલું હતું. તેણી તે આસ્ત્ર ધરાવતી હતી કે જે આસ્ત્રથી તેણીમાં યવએવ્યના બેદે પુગવાની ખેરદ ઉભી થઇ હતી. આવી ખેરદ કે જે યજ્ઞોતની હોય તે દેખાડવા તેણીને થેઝીવી કહી છે એટલે યજ્ઞત જેવી નવજીવાન કદીખી જીવાની જીમે નહિ માટે અમર ગતીવાળી માટે યજ્ઞ એકતાન થવા લાયકની કહી-છે. તેણીની આસ્ત્ર-ખુદ જરથુસ્ત્રની આસ્ત્ર સાથે જન્મથી જોડાયેલી જરથુસ્ત્રની કુનીઅત સાથે જન્મથી રાદ પેવંદ રાખી શકેલી-માટે યજ્ઞત જેવી બઓદીક ગતીવાળી હતી. તેણી તો જામારપ જેવા

ધુરન્ધર નરની વધુ વૃદ્ધિ થવા માટે યોગ્યલી હતી કેમકે જામારપનું
 રવાન અને તેણીનું રવાન બેઉ એકએકને લગતાજ હતા. જામારપના
 રવાન સાથે તેણીનું રવાન જીવતી હાલતમાં ખચેત્વોદયીએ પુગેલું હતું
 અને ખુદ જામારપને વધુ આસ્ન આપી રહે તેવું હતું. તેણી એમ પુણ્ય
 હોવાથી ચેઝીવી એટલે યજ થવા લાયકની એટલે યજતોની જીવાની
 રાખતી હોવાથી જરથુસ્ત્રના જેવીજ માટે જરથુસ્ત્રની કહેલી છે જેણીને
 પછીથી દીક્ષા આપીને જરથુસ્ત્રી કરવાની જરૂર હતી નહિ. તેણીની
 યજતી જીવાની કરતાં વધુ જીવાની આવેજ નહિ એટલે તેણી જન્મથીજ
 જરથુસ્ત્રી હતી માટે તેણીને માટે જરથુસ્ત્રહે-જરથુસ્ત્રની એમ લખાય
 છે. પણ ઇસ્તવાસ્તર-ઉરવતત્ત્ નર-હુવરે ચિથ્રના રવાનો જ્યારે
 પેગામ્બરના અચેત્વોદાતના ભોગવટાઓથી થયા ત્યારે તે રવાનો
 પેગામ્બરની આસ્ન સાથે પુણ્ય સંબંધ રાખે તેવા થયલા નહિ માટે
 પેગામ્બરની કુનીઅત સાથે રાદ પેવંદમાં આવેલા નહિ. એમ હતું માટે
 જ્યારે તેઓ બહાર પડ્યા ત્યારે તેઓને પેગામ્બર સાહેબે જરથુસ્ત્રી
 બનાવ્યા એટલે પોતાની આસ્નનો પેવંદ તેઓમાં મુકવા તેઓને પોતાની
 ગાસના રાદ પેવંદમાં આપ્યા અને એમ જે મહાન કામ તેઓને કરવાનું
 હતું તે કામ બરાબર તેઓ કરી શકે તેવા તેઓ થઈ શક્યા. એમ હતું માટે
 અવસ્તામાં બધેબધેજ આ ઇસ્તવાસ્ત્ર અને હુવરે ચીથ્ર અને ઉરવતત્ત્
 નર માટે જરથુસ્ત્રી શબ્દ વાપરેલો છે અને તે જરથુસ્ત્રીનો છઠ્ઠીનો આકાર
 જરથુસ્ત્રોષશ વાપરેલો છે. પણ ખાસ આ બાઈ પોઉરચીસ્તી માટે
 જરથુસ્ત્રની ખુદની પોતાની જણાવવા જરથુસ્ત્રહે શબ્દ વાપરેલો છે.
 આવી નોખી ઇઆરતો તેઓને માટે વાપરેલી છે એટલે બ્યાજખી કારણે
 કાઇનેખી શક જાય કે જેમ આ બાઈ પોઉર ચીસ્તી જેણી જરથુસ્ત્રની
 છોકરી બેજકજ છે તેણીને માટે ‘હુ’ પ્રત્યય વાપરેલો છે તેમ જો પેલા
 ત્રણેઓ જરથુસ્ત્રના છોકરા હોતે તો તેઓને માટેજી જરથુસ્ત્રહેજ લખતે.
 પણ ના તેઓને માટે તો જરથુસ્ત્રોષશ લખાયું છે. માટે તેઓ જર-
 થુસ્ત્રના ખુદ છોકરા હોય નહિ? જેમ ગાથા પૃ-૨ માં યુશ્તાસ્પને
 કવચ્યા વીશ્તાસ્પે જરથુસ્ત્રીશ કહ્યો છે કે જ્યાં આગળ વીશ્તાસ્પને
 જરથુસ્ત્રનો દીકરો નહિ જગતનો સ્યુળ સગો નહિ પણ જરતોસ્તી
 થયેલો માટે પેગામ્બરની સાથની રાદ પેવંદનો માટે રવાનીક સગો કહ્યો
 છે, તેમ આ ત્રણેઓ ઉરવત નર-ઇસ્તવાસ્તર-હુવરે ચીથ્રને માટે કાં નહી
 કહેવાય. માટે વાજખીની રાહે કામાજી શક દેખાડે છે કે તેઓ જર-
 થુસ્ત્રના નહિ હોય પણ તેઓની બહેનના હોય. પણ ખુનદહેસ્નમાં તેમ

ખીજે ઠોકણે તેઓને જરથુસ્ત્રનાજ છોકરા ગણે છે માટે આજના વીદ્યમને તેઓને જરથુસ્ત્રના છોકરાજ ગણે છે પણ જરથુસ્ત્રોદ્ધિના બેદના તે છોકરાઓમાં શું અર્થ છે અને જરથુસ્ત્રહેના બેદની પોઉશ્ચીસ્તીમાં શું અર્થ છે તેનો બેદ ક્તુમ વગર ઉકેલાઇ શકાતો નથી જે શું છે તે ઉપર જોયો. પોઉશ્ચીસ્તી તેણીનું નામજ કહે છે તેમ ચીસ્તી યજ્ઞતના બેદની પુણ્ય થયલી થેઝીવી યજ્ઞ થવા લાયકની માટે યજ્ઞતી તોરની માટે અમર ગતીની માટે હમેશની એટલે યજ્ઞત જેવી નવજીવાન રહે છે. તેણી જ્યારે હમેશગીવાણી છે નવજીવાન છે તો તેણીને વધુ જીવનની-દીક્ષા જોઈતી નથી. પણ પેલા ત્રણ છોકરાઓને જોઈતી હતી. તેઓ જરતોસ્તી-પણાની દીક્ષા લીધા પછીથી એવા થયા છે એમ દેખાડવાજ જરથુસ્ત્રોદ્ધિ શબ્દ તેઓને માટે લગાડ્યો છે. ગુણતારપત્રી જરથોસ્તી દીક્ષા લીધા પછીજ તેવા થયલા માટે તેવણને માટેખી જરથુસ્ત્રોદ્ધિ શબ્દ આપેલો છે પણ પોઉશ્ચીસ્તી તો જન્મથીજ જરતોસ્તી છે-જરથુસ્ત્રનીજ તેવણના જેવીજ છે માટે તેણીને જરથુસ્ત્રની કહી છે એ સમજવું સહેલ છે.

ઈસ્તવાસ્તર ત્યારે અરનેજ યોરદાય જેણી સતરજન હતી એટલે શાહજનજ હતી પણ તેણીના ફરઝંદને આપના વારસ થવાનો હક હતો નહિ-તેણીમાંથી થયલા હતા. આ ઈસ્તવાસ્તરને પછીથી જરથુસ્ત્રના બેદે પુગાડેલા હતા તે જોયું. એવણને ત્યારે અશો જરથુસ્ત્રની પોતાની જગા મળેલી નહી પણ અશો જરથુસ્ત્રની અંદરમાં રહેવાની જગા મળેલી. એવણને અશો જરથુસ્ત્રની મુખેદી પછીની મુખેદી મળેલી હતી. એવણને ત્યારે અશો જરથુસ્ત્ર પછીના ખીજા આશ્રયન કહે છે. બધા આશ્રયનો એવણ પછીના કહેવાય છે એમ એવણ મુખેદાન મુખેદ હતો. એવણથીજ મગવ અનજુમન શરૂ થઇ છે કે જેને માટે ગાથા હા ૩૦-૯ માં ઇશારો છે. એવણે અનજુમન ઉભી કરીને તે અનજુમનમાં હુમ-મીથ કરવાનું શીખવ્યું એટલે બધા જાત જાતના વિચારોને ફળવણીને હુમ કરવાનું શીખવ્યું હતું. આવી અનજુમન જે એવણે ઉભી કીધી હતી તે અખ્યાપી લગી અવિશિષ્ટમાં ચાલુ છે. આ ઈસ્તવાસ્તર ત્યારે અશો જરથુસ્ત્રની ગાસની અફદીઓના મુખી છે. તેવણની આણ પેગામ્મર પછીથી ચાલેલી જે દસ્તુરી= ઇષો-ક્ષત્રનું કેહવું અશો જરથુસ્ત્રને મળેલું, તે દસ્તુરી ઇષો-ક્ષત્રનું કેહવું પછી આ ઈસ્તવાસ્તરને આવી મળેલું. માટે યસ્નમાં જરથુસ્ત્ર પછી આ ઈસ્તવાસ્તરને યાદ કરવામાં આવે છે. દીનની હાલી જમાનવી ચાલતી આણ માટે સપર પહેલા ગઇઓમરેયનને લે છે, પછી અશો જરથુસ્ત્રને તેવણના અપીના પ્રભાવ સાથે યાદ કરે છે પછી કયવિસ્તારપ કે જેવણ

હૃદયુષત તરીકે થયલા તેવણને યાદ કરીને પછી આ ઇસ્તવાસ્તરને યાદ કરે છે, એમ યજ્ઞને હા ૨૩ અને ૨૬ માં આણુ દોરેલી છે અને તે ઉપરથી સતુમના લણુતરમાં તેવીજ આણુ દોરેલી છે. ત્યારે ગાંધર્વામર્દ-જરથુસ્ત્ર-વીરતાસ્પ અને ઇસ્તવાસ્તરનો સીલસીલો જે આપેલો છે તે હાલી જમાનની દીન જે તેવણથી સ્વ થઇ અને છેક બહેરામે વરજવંદથી તાજે થઇને છેક હોશિદર પામ લગી પુગશે જેને ભવિષ્યની દીન કહે છે તે દીનમાં ચાલતી આણુને માટે છે. મઝદયસ્ત્રી દીનની આણુ સુપર પહેલી ગાંધર્વામેરેથન ચલાવે છે, જે આણુને અશૌ જરથુસ્ત્ર કમાલ્યતે લઇ જાય છે, જે આણુને કય વિસ્તારપ હકતે કેશવરમાં ચલાવીને તેના પ્રભાવને ઇસ્તવાસ્તર અનજુમન મારફતે હમ-મિથિના જોરે આશકારા કરે છે.

(૯૯) કવોધશ^{૧૪} *વીરતાસ્પહે^{૧૫} અપઓનો^{૧૬} કવધીમ^{૧૭} યજમધકે^{૧૮} તખમહે^{૧૯} તતુ-મંથહે^{૨૦} દરુધિ-દ્રઓશ^{૨૧} આજુધસ્યેહે^{૨૨} થો^{૨૩} દુય^{૨૪} *પઉરવાંન્ય^{૨૫} અપાધ^{૨૬} *રવો^{૨૭} *યએષ^{૨૮} થો^{૨૯} દુય^{૩૦} *પઉરવાંન્ય^{૩૧} અપાધ^{૩૨} *રવો^{૩૩} *વીવએદ^{૩૪} થો^{૩૫} બાજુશય^{૩૬} ઉપસ્તય^{૩૭} વીસત^{૩૮} અઇંધહાઓ^{૩૯} દએનયાઓ^{૪૦} યત્ર^{૪૧} આહુધરોધશ^{૪૨} જરથુસ્ત્રોધશ^{૪૩}.

(૯૯) ૨૦ || કુવ્વતમંદ^{૪૪} || મિથિના તનવાળા-તનમાં મિથિની શક્તિ || ખનનારા^{૪૫} || હદ ઇન્સાફ પ્રમાણે વાપરવાનો બાલો રાખનારા^{૪૬} || બહુરાને લગતાઓમાંના-અહુરા સાથના રાદ પેવંદમાંના^{૪૭} || કેઆની માનદાનના^{૪૮} || અશૌ^{૪૯} || વિસ્તારપની^{૫૦} || કવધિ સાથે^{૫૧} || એકતાન ઇધ્યે છીએ^{૫૨} || જેણે^{૫૩} || ધસારો કરી આગળ વધતા^{૫૪} (પુણ્ય મધીકારવાળા) || બાલાથી^{૫૫} (મીનો સત્તાથી) || અશૌષ માટે^{૫૬} || ખુશાલી રેલી સમવડો-હાલતોને^{૫૭} || ઉમી થવાનો રસ્તો ખુલ્લો કીધો^{૫૮} ||

ક. ૯૯ : ૫-૧૧ પઉરવાંન્ય : પઅઉર્વ+અન્ય=આગળ ચાલવું-ધસવું ઉપરથી

ક. ૯૯ : ૭-૧૩ રવો : રવંધહુ=દીલ કુશાદગી-દીલકુશાદગીની હાલત, રીકત પાળવાની સમવડ.

ક. ૯૯ : ૮ યએષ : યરા=તેયાર કરવું રસ્તો ખોલ્યો કરવા ઉપરથી ધું જુટ પરસમૈ ૩/૧ માં છે.

ક. ૯૯ : ૧૪ વીવએદ : વી-વિદ=બહેર કરવું ઉપરથી પુણ્ય જુટ |સમૈ ૩/૧ માં છે.

જેણે^૧ ॥ ધસારો કરી આગળ વધતા^{૧૧} (પુણ્ય અધીકારવાળા) ॥
 બાલાથી^{૧૦} (મીનો સત્તાથી) ॥ અશોષ માટે^{૧૨} ॥ ખુશ્ખાલી ભરેલી સમવડો
 હાલતોને^{૧૩} ॥ જોઈલી કરેલી દેખાડી;^{૧૪} ॥ જેવણી^{૧૫} ॥ (ગુસ્તારપ) ॥
 આ^{૧૬} ॥ દીન^{૧૭} ॥ જે^{૧૮} ॥ અહુરાને લગતી^{૧૯} ॥ જરથોસ્તી^{૨૦} (છે તેના) ॥
 બાણી^{૨૧} (અને) ॥ ટેકાવ તરીકે^{૨૨} ॥ થયા.^{૨૩} ॥

નોંધ: ક. ૯૯ : ૯૫ વીરતારપ એ નર ધરાનનો સહેનશાહ હતો. એવણુને નઓતપ્ત્ય એટલે નોદરના ખાનદાનનો અને અઉર્વત અસ્પ કહેતા લોહરારપનો દીકરો કહ્યો છે. એના આપ કય લોહરારપની અગાઉ કયપુશ્કર ધરાનની ગાદી ઉપર હતા. તેવણે તુરાની દુન્યાને મહાત કરી જગત ઉપર રામશાહી કીધી હતી. એવણે જ્યારે ગાદી છોડી દીધી ત્યારે શાહ લોહરારપ જેવણુ નોદરના કુટુંબના હતા તેવણુને ગાદી આપવા માંગી-આ બાબદ રસ્તમ શાહ વીગેરેને ગમી નહિ. કેપુશ્કરએ તેઓને સમજાવીને લોહરારપને ગાદી અપાવવાનું કયુત્ત રખાવ્યું. તેઓ કયુત્ત થયા ખરા પણ શાહ લોહરારપથી અત્રગ રહ્યા. આમ સહેજ કુસંપ થયો. આ કુસંપનો લાભ લઇ દીવાનો ફાવતા ગયા અને તુરાની દુન્યા પાછી પગભર થઇ-એટલા લગી કે ધરાન ધીમે ધીમે તુરાનથી અને દીવાનો જેઓ તુરાનની બાણીએ હતા તેઓથી મહાત થતું મયું. લોહરારપ ઘણા આગળ વધેલા નર હતા. તેવણુ જમાનની તાસીર સમજી ગયા. પોતે ગાદી છોડીને કીનારે-કય થયા અને પોતાના દીકરા ગુશ્તારપને ગાદી ઉપર બેસાડ્યો. લોહરારપ કએકાઉશ્તના કુટુંબીઓને અત્યંત માન આપતા હતા જો કે તેઓ લોહરારપને તેટલું માન આપતા હતા નહિ. નોદરના કુટુંબીઓને અને ખાસ કરીને પોતાના દીકરા ગુશ્તારપને ગમતું હતું નહિ કે લોહરારપ કયકોબાદના કુટુંબીઓને માન આપે. આ કારણે ગુશ્તારપ ગુસ્સે થઇને રૂમ એટલે એશીઆ માધ નરમાં ચાલી ગયા. આવી આવી જમાનાની તાસીર જોઇ અને દીવાનોની ગેતીમાં ચઢતી જોઇને અને પહેલવાનોનું તેની તરફથી દુર રહેવાનું ધર્મ સંકટ જોઇને લોહરારપે પોતાના બેટા ઝરીરને ગુશ્તારપને સમજાવીને ધરાન લાવવા કહ્યું. ઝરીર ગુશ્તારપને સમજાવીને ધરાનમાં લાવ્યો અને લોહરારપે તેને ગાદી આપી દીધી અને પોતે એવા-દતમાં રહીને જગતના બધાં માટે દુઆ કરવા લાગ્યા. દીવાનો એ વખતમાં એવા જખર થયા હતા કે તેઓએ લગભગ દુન્યા લઇ લીધી હતી-આ વખતે ગાથા હા ૨૯-૧ માં કહે છે તેમ ગેઉશ ઉરવાએ અશો જર-યુશ્તને ઉતરવાની દુઆ કીધી. જરયુશ્ત ગેતી ઉપર ઉતર્યા અને પોતે

જગતના કારોઆરને સમારવા આગળ વધ્યા. જરથુસ્ત્રે વસો-ક્ષત્ર મેળવી
 ફરુરી મેળવીને દીવાનોને મહાત કીધા તેનો ભેદ ગાથા હા રહ માં છે
 અને ખીન્ન ભેદો યસ્તોમાં છે. આવાં યસ્તમાં એવા કેટલાક ભેદો છે.
 અશો જરથુસ્ત્રે આવાં યસ્તની યસ્ન કરીને ૧૦૦૧ નાળાઓનો રાહ પેવંદ
 કરીને જગત ઉપરના દીવાનોમાં સત્યસંગ ફેલાવીને તેમ શાહ ગુચ્છતારપમાં
 સત્યસંગ ફેલાવીને જરથુસ્ત્રી કરવા આહેલું. આમ અશો જરથુસ્ત્રે આવાં
 અરહવી સુરની આરાધના કીધેલી અને દુઆ હાંસત્ર કીધેલી તેની નોંધ
 તે યસ્તમાં છે. ગુચ્છતારપે દીન કબુલી જેની સામે દીવાનો અરખરપની
 સરદારી હેઠળ સામે થવા જેઓને શાહ ગુચ્છતારપ મહાત કરે એમ દુઆ
 અશો જરથુસ્ત્રે આવાં યજ્ઞત પાસે માંગેલી તેની સફળ થયલી. શાહ ગુચ્છ-
 તારપ જગત ઉપર રામશાહી ચલાવે અને જગતમાં ખુણે ખુણે શાહ ગુચ્છતા-
 રપની દહયુપતીની આણુ જામે માટે પેગામ્મર સાહેબે દ્રવારપ અને
 અધી યજ્ઞતોના અમલો કરીને તેઓની મદદ ગુચ્છતારપને અપારી હતી
 જેથી જશુન જાદુગરો-દેવપરસ્તો જડવાદીઓ જેઓ વરેદક અને ખયો-
 નના મુલુકોના હતા તેઓ વચ્ચે અમર રોશની દીન કાયદાઓ ફેલાયા.
 એમ અશો જરથુસ્ત્ર ગેતીની ઉપર પોતાની પેગામ્મરીથી જગતમાં શાંતી
 આણી હતી તેની નોંધો અવસ્તામાં છે. શાહ ગુચ્છતારપ પેગામ્મરને
 માનતા થવા તેની અગાઉ દીવાનોએ તેવણુને બમાવેલા હતા જેથી જર-
 થુસ્ત્રને ખમતું વટીક પડેલું. પણ ઉપર કહયું તેમ અશો જરથુસ્ત્રે
 આવાં યસ્તના હમકાર થઇને જગતમાં ૧૦૦૧ નાળાઓનો પ્રમાવ ફેલાવ્યો.
 તેમ અશો જરથુસ્ત્રે રામ યજ્ઞતની અને અધી યજ્ઞતની યસ્ન કરીને
 જગતમાં રામેસ્તીનો રોહળી ચલાવેલો. રામેસ્તી માંગતી રામેસ્તીમાં લીન્ન
 થવા માંગતી રાણી હુતોજા ઉપર તે રામેસ્તીએ અસર કીધી. અધીના
 આશીશોને લીધે અશો જરથુસ્ત્ર તરફ તેણી ખેંચાઇ. અશો જરથુસ્ત્ર
 પાસેથી તેણીએ માંગ્યું કે તેણીનો ખાવિંદ આગ્રહ નર થાય.
 અશો જરથુસ્ત્રે રામ યજ્ઞતની રામેસ્તીની લેહમાં અને અધીના આશીશોમાં
 તેણીને લાવીને તેણીને દીન ઉપર ઉસ્તવાર કરીને પછી તેણીની મારફતે
 ગુચ્છતારપ અને આખાં કુટુંબને દીનમાં આપ્યા. આમ રામ યજ્ઞતની
 હમકારી કરીને અશો જરથુસ્ત્રે દીનને ફેલાવી તેની નોંધ ત્યાં રામ યસ્તમાં
 અને અધી યસ્તમાં છે. આવાં યસ્તમાં અશો જરથુસ્ત્ર એવી દુઆ કરે છે કે
 કય વિસ્તારપ દીનની યુઝગીં જાણુ અને તેની આંખ આગળના પરદાઓ
 જે દીવાનોએ ઉભા કીધા છે તે તુટી જાય. આવાં યજ્ઞત સાથે હમકાર
 થઇને ૧૦૦૧ નાળાઓની બરકકત અશો જરથુસ્ત્રે શાહ ગુચ્છતારપ તરફ

એવી રીતે ફેંકી કે જેથી શાહ ગુસ્તાસપ આગળ ખરું શું ખોટું શું તે રોશન થઇ ગયું. શાહ ગુસ્તાસપની આર એમેને અશો જરથુસ્ત્રે તોડી નાંખી અને તેવણની ઝગીરને રોશન કીધી. તેવણે દીનની મોટાઇ કબુલી દીનને જગનમાં આશકાર કરવા આગળ વળ્યા. પણ તે જમાનાના મોટા દેવપરસ્ત શાહોએ દીવાનોની મદદ લઇ તેવણને તે દીન છોડવાની સલાહ આપી અને તેમ જો તેવણ નહિ કરશે તો ધરાન ઉપર સખત હોમલા કરવાની ધમકી આપી. આ બધામાં 'તાંથ્રવત' અને દેવપરસ્ત પેશન અને ખુરો અરેજત અસ્પ મહા બળવાન હતા. અશો જરથુસ્ત્રે શાહ ગુસ્તાસપને અને તેવણના ભાઇ જીરને આવાં યજ્ઞત સાથની યરનમાં રોકાવવામાં મદદ કીધી અને તે આવાં યજ્ઞતના ૧૦૦૧ નાળાઓની સાથે કય વિશ્વતાસ્પનો સંબંધ કીધો જેથી કય વિશ્વતાસ્પમાં તે ખુરા દરવંદો સામે ઉભા રહેવાની મક્કુર ઉભી થઇ અને જે કંઇ સંકટો પડે તેમાં સહનશીલતા રાખવાની મક્કુર આવી અને આખરે ફતેહમંદ થવાની ઉમેદ તેવણમાં ઉભી થઇ. તેવણ અનેક હાડેસા પછી ફતેહમંદ થયા. કય વિશ્વતાસ્પને પછીથી પેગામ્બર સાહેબે ગોશ્વ (દવરાસ્પ) અને અધી યજ્ઞતો સાથે યરન મારફતે રાદપેવંદ કરાવ્યો અને ઝમ્યાદ યજ્ઞત સાથે યરન કરાવીને ઝમ્યાદના હમકાર કીધા જેથી તેવણને કવએમ ખરેનોની પ્રાપ્તી થઇ અને દીનના અનુભત યએચ-અનુખત યએચ-અનુપરસ્ત યએચ પ્રમાણે ચાલવાની તેવણ આસ્પન ડહાપણ અને તેથી ઉભી થતી ખેરદ મેળવી શક્યા. આવી શક્તિઓ મેળવ્યા પછી તેવણે આઠ ધણા મોટા આશ્વમોષ દેવ-પરસ્ત શાહોને નમાવીને દીનની તરફ ચલાવ્યા. ખધયોનના મુલકના અને વરેદકના મુલકોના (ચીન-ચીનાઇ તારતરી-આજને રશીઆ પુણી તથા, પશ્ચિમ તરફના વિશાળ દેશોના) હન-ચીનાઇ-તુરાની વીગેરે દેવપરસ્ત લોકો જેઓને ઉસિખશો, કરપો કીકો કહ્યા છે તેઓના સરદારો જેવા કે દરશીનીક, તાંથ્રવદ, સિપનજ ઉરુશક વીગેરેઓને અનેક મોટી લડાઇઓમાં હારણત મેળવ્યા પછી તાએ કીધા અને ત્યાં બધેબધે હોરમઝદી કાયદાઓને ચલાવ્યા હતા. એમ જગતમાંથી દેવપરસ્તીને બદલે યજ્ઞદાન પરસ્તી ચાલુ કીધી હતી. ગુસ્તાસપે જગતમાં એવા સ્પહસો કરીને દેવપરસ્તીને નાશુદ કીધી હતી તે બધા મહાન પ્રાક્રમોનો એક નુસ્ક વિશ્વતાસ્પ નુસ્ક તરીકે હતો જેમાં તે શાહે અષાઉનાંમ ફરખિની હીદાયતથી યજ્ઞતોની યરન કરીને તે યજ્ઞતોની મદદથી તેઓના કેહપેનિ જોરે જગતમાંથી દરવંદીને નાશુદ કીધી હતી તે બધાની હકીકત હતી. પેગામ્બરે તેવણની ઉપર દહમ આફિતી કરીને તેવણને યજ્ઞતોનો

યેવંક બપાવીને તેવણની આફીન કીધેલી હતી તે બધાની હકીકત તે નસ્કમાં હતી. આ નસ્કમાંનો કંધક ભાગ આજે છે જેને વીશ્વતારપ યસ્ત કરીને આજે ઝોળખીએ છીએ. ગાથામાં અવસ્તામાં અશો જરથુસ્ત્રે શાહ વિસતારપ મારફતે જગતમાં લલાષ પાંચરેલી તેના બેદો રહેલા છે. દીવાનોને આ મોટા મદ્યુપતની મદદથી અશો જરથુસ્ત્રે જમીન ઉપર-હવામાં બધેબધેથી હરાવીને તામે કીધા હતા તેની યાદગાર નોંધ જમ્યાદ યસ્તમાં છે. પણ જ્યાં લગી ગુસ્તાસ્પ અશો જરથુસ્ત્રની અસર હેઠળ આપ્યા હતા નહીં ત્યાં લગી એવણ જગતમાં પોતાનું મીશન પાર પાડી શક્યા હતા નહિ. આમ ત્યારે જરથુસ્ત્રને જગતમાં મદદ કરનાર શાહ ગુસ્તાસ્પ હતા માટે તેવણને ગાથામાં મોટું માન આપેલું છે. હા ૨૮ માં તેમ જીજ હા માં ગુસ્તાસ્પની દીન માટેની મોટી મદદના બેદો આપેલા છે. ગાથા હા ૪૬-૧૪ માં અને હા ૫૧-૧૬ માં અને ખીજે ટેકાણે ગુસ્તાસ્પની યુઝરગીનો ખ્યાલ આપેલો છે. એમ શાહ ગુસ્તાસ્પે જગતમાં દીન ફેલાવવા-શાંતી ફેલાવવા-દીવાનોને મહાત કરવા અશો જરથુસ્ત્રને મોટી મુળ અવસ્થાની મદદ આપેલી જેથી તેવણને પેગામ્યફૂના મીત્ર તરીકે ગણેલા છે અને હરવરદીન યસ્તના ફકરામાં કહે છે તેમ ટેકા-સ્તંભ ગણેલા છે. એક મઝદયસ્નાન પોતે દીનનો એકરાર કરતાં પોતાને વીશ્વતારપના તરીકાનો થવાની કણ્ઠકાત આપે છે જેની નોંધ હા ૧૨-૭ માં છે. એમ જરતોસ્તી દીનના મોટા સ્તંભ તરીકે આ શાહ ગુસ્તાસ્પ છે. પેગામ્યર સાહેબે દુઆ કરીને શાહ ગુસ્તાસ્પની એણેને દુર કીધેલી હતી અને તેવણને તેવણનું બહેસ્ત દેખાડેલું હતું. શાહ ગુસ્તાસ્પ દીનમાં એટલા તો યુઝર્ગ ગણાય છે કે અશો જરથુસ્ત્રે તેવણની તલેસમાતીક કારકીદી માટે ખાસ આફીન કીધેલી છે જે આફીને સ્પીતમાન જરથુસ્ત્ર અને વીશ્વતારપ યસ્ત તરીકે આજે હયાત છે. જેમ પેગામ્યર સાહેબ વિષે આપણને ખ્યાલ આવતો નથી તેમ દીનના આ મુળ મદદગાર શાહ ગુસ્તાસ્પની મોટાઇનો ખ્યાલગી આપણને આવી શકતો નથી. પહેલવી સાહિત્યમાં અને શાહનામાંમાં અને અરબોના ઇતિહાસમાં શાહ ગુસ્તાસ્પની મોટાઇના ઘણા ખ્યાલો ખ્યાનો તો આવેલા છે. શાહ વીશ્વતારપે દીવાનો સામે લડીને દીવાનોને મહાત કીધા અને તેમ કરતાં પોતે મોટા ભોગ આપ્યા-પોતાના ૩૬ છોકરાઓ અને કુટુંબીઓના ભોગ આપ્યા તે બધું ત્યાંથી માલમ પડે છે. તે વખતના દીવાનો અને ચીન અને તુરાનના જાદુગરો કેવા હશે તેનો ખ્યાલ આજે આપણને આવતો નથી. લડાઈનાં મેદાનમાં આ દીવાનો આ તુરાની અને

ચીનીઓ લખખોની સફમાં ઉતરી પડતા. ધરાની સેપાહો કરતાં હજાર ગણા વધારે સંખ્યામાં રહીને સખત મારો ચલાવતા અને દીવાનો હવા-માંથી તે વખતે સખત મારો ચલાવતા હતા. નામાઓની આવી વાતો અત્યાર લગી હવાઇ ગણાતી હતી. પણ હવે તે વાતોને તેમ હસી કાઢતી વખતે મોટા વીચાર કરવો પડે છે. કુદરતની કાળી બાબુની મદદ લઇને બસ એવો કેહુર વરસાવતા કે જેનો ખ્યાલ વતીક આજે આવે નહિ. જે કે આજે તે ખ્યાલ આવવો જોઇએ કેમકે આજેથી હવાની જડ પ્રકારની લડાઇઓ થઇને દુન્યાનું સત્યાનાશ થઇ રહેલું છે. આવા શેહજેર દીવાનોને કય ગુસ્તાસપે આખરે હરાવેલા હતા તેના ખ્યાનો યુનહદિસ્તનમાં-શીરદોશીમાં-બહમન યસ્તમાં-મીનો ખેરદમાં-યાદગારે ઝરી-રાનમાંથી ધણા કે થોડા મળી આવે છે. યુનહદિસ્તનમાંના એક ખ્યાન ઉપરથી માલમ પડે છે કે જેમ દીવાનોમાં અધમાંથ હતો જેથી તેઓ કુદરતની કાળી બાબુનો માર ગુસ્તાસપના લશ્કર ઉપર ચલાવતા હતા તેમ વળી શાહ ગુસ્તાસપના લશ્કરમાં એવા મુખેદો દીની આગાહ નર અપવનો હતા કે જેઓ તે કાળી બજાની સામે તેઓનો બચાવળી એણેને વખતે કરી શકતા હતા. યુનહદિસ્તનમાં કહે છે કે કુમીશ અથવા મદો ફ્યાદ નામના પહાડ આગળ શાહ ગુસ્તાસપે અરજસપને તેના દીવાનોને આખરના હરાવ્યા હતા. કુમીશના પહાડને મદો ફ્યાદનો પહાડ કહે છે. એ પહાડ બીજા 'પાદશ ખ્વારગર' પહાડની નજદીકમાં છે, કુમીશથી આ પાદશ ખ્વારગરના પહાડ તરફ જતાં વચમાં 'મીયાનદશત'નો પહાડ આવે છે. જ્યારે અરજસપે લડાઇ આ પાદશ-ખ્વારગર પહાડની લંગાર આગળ થઈ કીધી ત્યારે ધરાનીઓની સખત હાર થાએ એમ થવા લાગ્યું. દીવાનોની જાદુગીરી ભયંકર રીતે ધરાનીઓ ઉપર અસર કરવા લાગી. ધરાની લશ્કરમાં ગભરાત પેડો. આ વખતે કહે છે કે તે પહાડી લંગારનો કુમીશ પહાડી ભાગ તે લંગારમાંથી છુટો પડીને સરી ગયો અને લડાઇના મેદાનમાં વચમાં પડ્યો એમ તે પહાડ ગ્રાયા મદદે આવ્યો અને ધરાનીઓએ તેની પનાહ પકડી. આ સરી ગયેલા પહાડને તેઓએ મદોફ્યાદ એટલે મદદે પહોંચનાર પહોંચેનો એમ કહીને માન આપ્યું. પહાડનું આ છુટું પડવું ધરાની યુઝાઓની કરામત હતી. વળી શાહનામાંમાં અસફનદયારના પરાક્રમે આપેલા છે શાહનામાંમાં શાહ ગુસ્તાસપ અને આ દીવાનો જેઓ અરજસપ અને તેના ભાઇ અન્દરીમનની સરદારી હેઠળ હતા તેઓની મોટી લડાઇઓના ખ્યાનો છે જેમાં ધરાનીઓ ઉપરના અનેક કળેની અને આખરની ફતેહની વાતો છે. મીનો ખેરદમાં

કહે છે કે શાહ યુક્તાસ્પે દીન કયુલી એ દુન્યાને યથલા ફાયદોમાનો એક છે કે જેથી બીજો ફાયદો એ થયો કે દીવાનોનો નાશ થયો. બુનહીશન પ્રમાણે શાહ યુક્તાસ્પે પહાડોની ટોચ ઉપર અનેક આતરે વરેહરાનો ઉભા કીધા હતા. રએવંદ પહાડની એક ઉંચી ટેકરી ઉપર એવણે આતરે આદર યુરઝીન મહેરનું આતરે વરેહરાન કીધેલું જેથી તે ટેકરીને પુરતે વિશતાસ્પાન કહેતા હતા. ઢુંકમાં એ કે જરથોશ્તી દએનમાં જેમ અશીા જરથુશ્ત્ર મુળ તરીકે છે તેમ આ શાહ યુક્તાસ્પે હહયુપત તરીકે દીનના ચલાવનાર તરીકે મુળ છે કે જેવણે અથાક મહેનત કરી જગતમાં દીનને ચલાવીને દીવાનોને મહાત કીધા હતા. એમ છે માટેજ ફરવરદીન યસ્તના આ ફકરામાં કહે છે કે શાહ યુક્તાસ્પે જગતમાં દીન પાંચરી અને દીનના ફરમાનો પ્રમાણે ચલાય માટે સમવડો ઉભી કરી આપી, જે સમવડોથી દીન પાલવે દીલમાં રવો-રવંધહ-દીલ કુશાદગી થઇને મીનોર્ધ રામેસ્તી ઉભી થતી હતી. એમ આ શાહ યુક્તાસ્પે જગતમાં રામેસ્તીનો રોહ ચલાવેલો હતો; દેવપરસ્તીને જગતમાંથી ઉખેડી નાખવા જતાં જે મહા કળ્ડે પેગામ્બરને અને તેવણુના આ મુળ હહયુ-પતને પડ્યા હતા તેનો ખ્યાલ આજે આપણને આવી શકતો નથી. એ મહાન સાહસમાં શાહનામા પ્રમાણે શાહના ૩૮ છોકરાઓએ અને અઘ-આદ્યારે જરીરાન પ્રમાણે શાહના લાઇઓ અને દીકરાઓ મળીને ૨૩ જણાઓએ પોતાના જનો પોષને તનપસીનનો લાહવો કમાવ્યો હતો. આ બધા શાહના ફરજંદોના નામે શાહનામામાંથી મળે છે નામે અરદેશ્વર, શીદસ્પ, નીવમર, પેશુતન, નેશ્વાદ, ફરશીવરદ, અસપંદ્યાર.

(૧૦૦) યો^{૨૪} હીમ^{૨૫} સ્તાતાંમ^{૨૬} ફિહિતાંમ^{૨૭} હુધતીમ^{૨૮} ઉશ્-
વજ્જલ^{૨૯} હુય^{૩૦} હુનૂધંયો.^{૩૧} ની^{૩૨} હીમ^{૩૩} દસ્ત^{૩૪} મિમદયોધપા-
દમ^{૩૫} મિર્ષિ-રાજમ^{૩૬} મિઝકદવધતીમ^{૩૭} અપઓનીમ^{૩૮} ધ્રાંક-
દાંમ^{૩૯} ગેઉશ્ય^{૪૦} વાસ્ત્રહેય,^{૪૧} ક્રિયાંમ^{૪૨} ગેઉશ્ય^{૪૩} વાસ્ત્રહેય.^{૪૪}

ફ. ૧૦૦ : ૨૭ હિતાંમ = હિત લગામમાં રહેલી એટલે કાયદાસરની તેજદાર.

ફ. ૧૦૦ : ૩૫ મિર્ષિયોધપાદમ : મિર્ષિયો = મધ્ય પતમાન; હદ = ખેસવું અથવા શા શાહતી = પુરાણી આપતી.

ફ. ૧૦૦ : ૩૬ બેરેઝી રાજેમ = બેરેઝી બુલન્દી-રાજ = ગોઠવવું પ્રકાશવું-સીધું કરવું.

ફ. ૧૦૦ : ૩૭ અઝકદવધતીમ : કદ = બુરાઇ-તારીકી.

ફ. ૧૦૦ : ૪૧ વાસ્ત્રહેય = કાયદા-સાધન-ધાસચારો.

(૧૦૦) જેણે^{૨૫} (શાહ ગુણતારપે) || તેણી^{૨૫} (દીન જે) || ઉત્તરવાર^{૨૫} ||
 લખમમાં રહેલી કાયદાસરની^{૨૫} || હસ્ત તરફ હાલી હાલમાં લખ જનકર^{૨૫}
 (છે) || તેણીને તે દીનનો^{૨૫} || ખરામ પેદાશથી^{૨૫} || છેટે આણી^{૨૫} (હુરી
 કીધી) || તેણીને દીનને^{૨૫} || વચમાં બેસાડેલી એટલે સકીથી આગળ-શાહી
 ખુરશી મખવાળી એટલે પુણી શાહમાની આપતી^{૨૫} || શુભ્નદીથી રાજ
 કરતી સત્મતાની શુભદીવાળી^{૨૫} || કંઈથી શુરાષ તારીકી વગરની^{૨૫} ||
 અશોષવાળી^{૨૫} || ગવના પ્રમાથના કુદરતની સફેદ બાબુ માટે જરૂરીયાતી^{૨૫} ||
 સાધનો-કાયદાઓ-ખાધ બોરાક વચ વીગેરે સામગ્રીને^{૨૫} || બરપુર કરનારી
 તરપત કરનારી^{૨૫} || પરમાથી સફેદ બાબુવાળી કુદરતના^{૨૫} || કાયદાઓ
 સાધનોની સામગ્રીને^{૨૫} || વહાલી ચપ પડેલી-અમુદ્ય ચપ પડેલી^{૨૫} ||
 અવસ્થની કરી નાખી-મુકરર કરી નાખી.^{૨૫-૩૪} ||

(૧૦૧) ત્રિધરિવરોધશ^{૨૫} અપઘ્નોનો^{૨૫} ક્રવષીમ^{૨૫} યજ્ઞમ-
 મહે^{૨૫}; ત્રિધરિવરોધશ^{૨૫} અપઘ્નોનો^{૨૫} ક્રવષીમ^{૨૫} યજ્ઞમમહે^{૨૫};
 સ્ત્રીરઘ્નોખનો^{૨૫} અપઘ્નોનો^{૨૫} ક્રવષીમ^{૨૫} યજ્ઞમમહે^{૨૫}; કિરેસઘ્નો-
 ખનો^{૨૫} અપઘ્નોનો^{૨૫} ક્રવષીમ^{૨૫} યજ્ઞમમહે^{૨૫}; ત્રિનારહે^{૨૫} અપ-
 ઘ્નોનો^{૨૫} ક્રવષીમ^{૨૫} યજ્ઞમમહે^{૨૫}; ત્રિવીરાજહે^{૨૫} અપઘ્નોનો^{૨૫}
 ક્રવષીમ^{૨૫} યજ્ઞમમહે^{૨૫}; ત્રિનીજરહે^{૨૫} સવંધહે^{૨૫} અપઘ્નોનો^{૨૫} ક્રવ-
 ષીમ^{૨૫} યજ્ઞમમહે^{૨૫}; ત્રિધરિવરોધશ^{૨૫} અપઘ્નોનો^{૨૫} ક્રવષીમ^{૨૫}
 યજ્ઞમમહે^{૨૫}; ત્રિધરિવરોધશ^{૨૫} અપઘ્નોનો^{૨૫} ક્રવષીમ^{૨૫} યજ્ઞ-
 મમહે^{૨૫}; ત્રિધરિવરોધશ^{૨૫} અપઘ્નોનો^{૨૫} ક્રવષીમ^{૨૫} યજ્ઞમમહે^{૨૫};
 ત્રિધરિવરોધશ^{૨૫} અપઘ્નોનો^{૨૫} ક્રવષીમ^{૨૫} યજ્ઞમમહે^{૨૫}; ત્રિધરિવર-
 ષોધશ^{૨૫} અપઘ્નોનો^{૨૫} ક્રવષીમ^{૨૫} યજ્ઞમમહે^{૨૫}.

ક. ૧૦૧ : ૪૫ જઈરીચ રોધશ-જરીર શાહ : લોહરાસપનો દીકરો અને શાહ
 ગુણતારપનો નાનો ભાઈ થતો હતો. એણે શાહ લોહરાસપની સેવા કીધી હતી અને
 પછીથી અશો જરથુસ્ત્ર અને પોતાના ભાઈ વીરતાસપની સેવા એટલે જરથોસ્તી
 દીનની સેવા કીધી હતી. પોતાના બાપની શાહીમાં મોટાભાઈ ગુણતારપ શહેર
 છોડીને રૂમશામ (એશીઆ મહનર)ના શાહની દરબારમાં જતો રહ્યો હતો તેને એ
 નાનો ભાઈ સમજવીને ધરાન લાવ્યો હતો જેને પછી લોહરાસપે ગાંધી આપી હતી.
 જરીરે પેગામ્બરની દીન કબુલીને પેગામ્બરની તકેદારી હેઠળ અરદવીસુર-દ્રવાસપ
 અશી રામ ચક્રોતોની ચરન કરી તેઓનો ચક્રોતી પેવંદ મેળવ્યો હતો અને પછી
 તુરાનીઓ અને બીજા દેવપરસ્તો સામે જબરા યુધ્ધો કરીને તેઓને હરાવ્યા

(કુલ્નોટ ચાહ).

(૧૦૧) ૨૧ || અર્ષો^{૪૧} || (ઝરીરની) ઝઘરિવધરિની^{૪૫} ||
 ફવણિ સાથે^{૪૦} || એકતાન થઇએ છીએ^{૪૮} || ૨૨ || અર્ષો^{૪૦} || યુષ્ત
 વધરિની^{૪૬} || ફવણિ સાથે^{૪૧} || હમો એકતાન થઇએ છીએ^{૪૨} || ૨૩ ||
 અર્ષો^{૪૪} || સીરઓક્ષનની^{૪૩} || ફવણિ સાથે^{૪૫} || હમો એકતાન થઇએ
 છીએ^{૪૬} || ૨૪ || અર્ષો^{૪૮} || ફરેસઓક્ષનની^{૪૭} || ફવણિ સાથે^{૪૯} ||
 હમો એકતાન થઇએ છીએ^{૫૦} || ૨૫ || અર્ષો^{૫૨} || વનારની^{૫૧} || ફવણિ
 સાથે^{૫૩} || હમો એકતાન થઇએ છીએ^{૫૮} || ૨૬ || અર્ષો^{૫૬} || વીરાઝ-
 ની^{૫૫} || ફવણિ સાથે^{૫૭} || હમો એકતાન થઇએ છીએ^{૫૯} || ૨૭ || સવંધહ^{૫૦}
 (ની કુનીઅત) ના || અર્ષો^{૫૧} || નીજરનીની^{૫૮} || ફવણિ સાથે^{૫૨} || હમો
 એકતાન થઇએ છીએ^{૫૩} || ૨૮ || અર્ષો^{૫૫} || યુજ અવંધહોની^{૫૪} ||
 ફવણિ સાથે^{૫૬} || હમો એકતાન થઇએ છીએ^{૫૭} || ૨૯ || અર્ષો^{૫૮} ||
 બેરેજ્ઝયરૂસ્તિ^{૫૯} (બેરેજ્ઝ-અસ્તિ^{૬૦}) ની || ફવણિ સાથે^{૬૧} || હમો એકતાન
 થઇએ છીએ^{૬૨} || ૩૦ || અર્ષો^{૬૩} || તિજ્ઝયરૂસ્તિની^{૬૪} (તીજ્ઝ-અસ્તિ^{૬૫}ની) ||
 ફવણિ સાથે^{૬૬} || હમો એકતાન થઇએ છીએ^{૬૭} || ૩૧ || અર્ષો^{૬૮} ||
 પેરેથ્ઝયરૂસ્તિ^{૬૯} (પેરેથ્ઝ-અસ્તિ^{૭૦})ની || ફવણિ સાથે^{૭૧} || (હમો એકતાન થઇએ
 છીએ^{૭૨} || ૩૨ || અર્ષો^{૭૩} || વએજ્ઝયરૂસ્તિ^{૭૪} (વીજ્ઝ અસ્તિ^{૭૫})ની || ફવણિ
 સાથે^{૭૬} || હમો એકતાન થઇએ છીએ^{૭૭} ||

નોંધ:—૨૨-આ ૨૨ થી તે ૩૨ નંબરના નરો લોહારરૂપના
 ખાનદાનના અને ધણું કરીને ગુણતારૂપ અને ઝરીરના બાઇઓ-યા પુત્રો
 યા કાકા મામાના વીગેરે હોવા જોઇએ. પહેલવી છુનદહિસ્ત્રમાં કયાની
 ખાનદાનની વંશાવળી છે જેમાં કહે છે કે ઝરીર અને ગુણતારૂપના બીજા

(પાને ૧૨૬ થી કુટનેાટ ચાલુ).

હતા. પોતાના ભાઇ સાથે એણે એશીઆમાઇનર અને તેથી પશ્ચિમે તેમ પુવં
 તરફની દેવચસ્ત્રીને દુર કરી કરાવી યજ્ઞદાન પરસ્તી ચાલુ કીધી હતી. દેવાને
 મારવાના કામમાં એટલે દુશ ખુરા મનવાવાળાઓને મારવામાં એવણુ ધણાજ
 ફતેહમંદ હતા માટે આશીરવાદમાં કુઆ ગુબરવામાં આવે છે કે ‘ચુન ઝરીર
 દુશ્મન જહાર બેહ. યાદગારે ઝરીરાન નામના પહેલવી પુસ્તકમાં ઝરીરના ખ્યાનો
 છે. શાહનામાં જે ખ્યાનો આવે છે તે એવી ચોપડીમાંથીજ લીધેલા લાગે છે
 કેમકે તેઓ બધા એક સરખા છે. એવણુ દેવપરસ્તોની લડાઇમાં બીદરફરા
 નામના અરબરૂપના સરદારને હાથે માર્યા ગયા હતા. એમ જરથોસ્તી દીન
 ફેલાવવા માટેના હદીઆ તરીકે માઝીના ગુનાહોની પાદેફરાહ ખમી લઇને
 તનપસીન મેળવ્યું છે.

બાપજો હતા પણ તેઓના નામો ત્યાં આપેલા નથી. આ બધા નામોની અંદર તેઓ જે મહાન શક્તિઓ ધરાવતા હતા તેનો મર્મ પડેલો છે. ઝઘરિવર નામમાં ઝઘરિ અને વર શબ્દો છે. ઝઘરિનો અર્થ તરાવતવાળું સોનેરી અને 'વર' તલેસમાતીક કશ્વનો અર્થ રાખે છે. આ નરના અનાસરોમાં યુનેપરવર ખીલીને એટલે અનાસરોના નુરોને ખેંચવાની શક્તિ ઉભી થઇને તેઓ અવચિથના એટલે દુબળે તાબે રાખે તેવા-ઝંહેર પીએ તોખી મરે નહિ તેવા થયા હતા. છતાંખી એવણુના કેશાશ્વને લીધે અનાસરોમાં અમુક વખતે કાસરીઅત આવતી હતી જેને અંગે તેવણુ રણુમાં રોળાઇ ગયા હતા અને દીન માટે જન આપવાને લીધે તનપસીને પુગ્યા હતા.

ક. ૧૦૧ : ૪૯ યુખ્તવર નામમાં યુખ્ત અને વર શબ્દો છે. યુખ્ત શબ્દમાં યુજ બાંધવું જોડવું-ચીત્ત લગાડવાનો અર્થ છે. વરમાં 'કશ્વ'નો અર્થ છે. એ નરના અનાસરોમાં તે અનાસરોને લગતી દુછ ગતી બંધાઇ મઇ હતી જેથી તે નર સાહેબે દીલ હતા અને તેવણુનું જ્ઞાન હરહંમેશ દીનના ચીક્ષીરૂપ કેહપમાં બંધાયેલું હતું. આ નરખી દીનને ખાતર અસરે-તારીકીના રણુમાં રોળાઇ જઇને દીનનો રસ્તો ખુલ્લો કરી પોતે તનપસીને પુગી ગયા હતા.

ક. ૧૦૧ : ૫૩ સ્ત્રીરઓખ્ખનોમાં સ્ત્રી=પુત્રસુરત અને રઓફનો રય રઓખશનો મીનોષ ચળકાતનો અર્થ રાખે છે એટલે રયોમંદ ગતીનો અર્થ ખતાવે છે.

ક. ૧૦૧ : ૫૭ કેરેસઓખ્ખનો એ શબ્દમાં કેરેસ દીન દુશ્મન અશ્વનોને દુખ દેનાર અને ઓફનો શબ્દ છે જે 'અઓશંધહ' ક્રમેાત ખીમારી ઉપરથી થયેલો છે. એટલે દીવાનો-શુરી અધમાંથની શક્તિઓને-દીન દુશ્મનોને મારનાર-કુદરતની કાળી બાજુને હંફાવનાર મોટો અશ્વન.

ક. ૧૦૧ : ૬૧ વનાર શબ્દમાં વન=ચાહવું-મારીને સુધારીને દોસ્તીમાં લાવવું. અર=નમનતાઇના ગુણો-સચ્ચાઇ-ખરફરતી ગતીને સુધારીને સચ્ચાઇ ઉપર લાવનાર.

ક. ૧૦૧ : ૬૫ વરાજ શબ્દ અને વીરાજ એકજ છે. એ શબ્દમાં વીર-વર અને અંજ શબ્દો છે. વીર એટલે મહા બળવાન; વર એટલે તલેસમાતીક; અંજ એટલે આ-જન મારવું ઉપરથી મારનાર-મમે તેવી અરવાહી શક્તિનું જોમ તોડનાર મારનાર-ધનામીનની ગમે તેવી કુમક છતાંખી તેને મારવા પહોંચનાર ગમે તેવી કાળી શક્તિ-જન-પરી અફરીતને પકડનાર-શુરી અરવહીઓને પુગી વળનાર.

ક. ૧૦૧ : ૬૬ નીજરમાં ની=નીચે અને જર=જન મારવું-અથવા નિઝ=અપવિત્રાઇને સાફ કરવું અને 'ર' મારેફત. ધુરાઇને મારીને અપ-વિત્રાઇ દુશ્ન ગતીને બહાઇમાં ફેરવનાર.

ક. ૧૦૧ : ૭૪ ધુજસ્રવંધહુમાં ધુજ=ખોખતન=છુટકારો કરવો અને 'સ્રવંધહુ'=મંથિ દીની કાનુનો દીનના કાનુનો. મંથિ નીરંગથી માનવને ધુજરેલાને અધોગતીમાંથી ઊડવનાર.

ક. ૧૦૧ : ૭૮ ઐરેજયરશિત=અરેજિ+અરિત્, ઐરેજિ=ઉંચ્યુ અને અરિત્=ઇનસાફનો ફેરસ્તો-બાલો. ઇનસારી જમીરનો ઉંચી ધુન્યાદવાળો રાસતીને માટે બાલો ફેરવનાર-ક્ષત્ર મીનો અધીકારવાળો ગેરઇનસાફને ઇનસા-ફમાં ફેરવનાર રથેસ્તાર.

ક. ૧૦૧ : ૮૨ તીઝયરશિતમાં તીઝ=તીણનો-જરાળી રવાદારગી રાખે નહિ તેવાનો અર્થ છે.

ક. ૧૦૧ : ૮૬ પેરેથ્વરશિતમાં પેરેથુ=પહોળું-લાંબી દોરી મુકે-નાખતી કરીને સુધારવા માંડવાનો અર્થ.

ક. ૧૦૧ : ૯૦ વીજયરશિતમાં વીઝન-વીસ લાગવું બોકવું એટલે શિક્ષાનો અર્થ છે અને યધા સાથનાં અરિત્ શબ્દમાં ઇનસાફ બાકાનો અર્થ છે. બેદાદગરોની બેદાદગીરીને જાત જાતની રીતે સુધારવાનો પરવાનો રાખ-નાર રથેસ્તારોના અર્થ જતાવનાર નરો. જુદા જુદા તઅકકાની રથેસ્તારી રાખવાનો અંદાજ બતાવે છે.

આમ આ યધા નરો જેઓ શાહી ખાનદાનના ઉંચી ધુન્યાદના છે, જેઓ પેગામ્બરની દીક્ષા લઇને તનુ-માંથના થઇને જુદા જુદા અધિકારવાળા થયા છે, જેઓએ જગતમાંથી દેવપરસ્તીને દુર કરવામાં પેગામ્બરને પોતાના જનો અરપણ કીધેલા છે અને એમ જેઓ તનપસીને પુગીને આ આખા દરેધો ખદાતમાં જગત ઉપર નેગાહબાની કરી શકે તેવી ફવિષીની ગતીએ પુગેલા છે, જેઓની ફવિષીઓ જીવતા જીવત તેમ ધુજ્યા પછીથી અશાહિનામ ફવિષીનામની એટલે યજ્ઞતોની ફવિષી સાથે સૃષ્ટિના ઉદ્ધાર માટે ફશો-ગર્દ માટે કામ કરી રહે છે, જેણીઓ ક્રિયામાં હાજર રહીને ક્રિયાની મુરાદ બર લાવે છે અને ક્રિયાના નવ ભાગમાંના આઠ ભાગોને કુદરતના કામોમાં વાપરે છે-એવા ધુરન્ધર નરોની આવી અને એથીબી ધણી વીસમીત પમાડે તેવી વ્યાખ્યા છે.

(૧૦૨) †નપૃથેહ૯૪ અપઝાનો^{૯૫} ફવષીમ્^{૯૬} યજમઘદે;^{૯૭}
†વજાસ્પહે^{૯૮} અપઝાનો^{૯૯} ફવષીમ્^{૧૦૦} યજમઘદે;^{૧૦૧} †હુબાસ્પહે^{૧૦૨}
અપઝાનો^{૧૦૩} ફવષીમ્^{૧૦૪} યજમઘદે;^{૧૦૫} †વિસ્તરઝાશ૯ નઝાતઘસ્થા-
નહે^{૧૦૬} અપઝાનો^{૧૦૭} ફવષીમ્^{૧૦૮} યજમઘદે;^{૧૦૯} †ફશ-હામ-વરેતહે^{૧૧૦}
અપઝાનો^{૧૧૧} ફવષીમ્^{૧૧૨} યજમઘદે;^{૧૧૩} †ફષો-કરહે^{૧૧૪} અપઝાનો^{૧૧૫}
ફવષીમ્^{૧૧૬} યજમઘદે;^{૧૧૭} †આતેરવનઝાશ૯ અપઝાનો^{૧૧૮} ફવષીમ્^{૧૧૯}
યજમઘદે;^{૧૨૦} †આતેરપાતહે^{૧૨૧} અપઝાનો^{૧૨૨} ફવષીમ્^{૧૨૩} યજમઘદે;^{૧૨૪}
†આતેરદાતહે^{૧૨૫} અપઝાનો^{૧૨૬} ફવષીમ્^{૧૨૭} યજમઘદે;^{૧૨૮} †આતેરચિ-
થ્રહે^{૧૨૯} અપઝાનો^{૧૩૦} ફવષીમ્^{૧૩૧} યજમઘદે;^{૧૩૨} †આતેરખરેનંધહો^{૧૩૩}
અપઝાનો^{૧૩૪} ફવષીમ્^{૧૩૫} યજમઘદે;^{૧૩૬} †આતેરસવંધહો^{૧૩૭} અપઝાનો^{૧૩૮}
ફવષીમ્^{૧૩૯} યજમઘદે;^{૧૪૦} †આતેરજન્ટેઉશ૯ અપઝાનો^{૧૪૧} ફવ-
ષીમ્^{૧૪૨} યજમઘદે;^{૧૪૩} †આતેરદંધહોઉશ૯ અપઝાનો^{૧૪૪} ફવષીમ્^{૧૪૫}
યજમઘદે.^{૧૪૬}

(૧૦૨) || ૩૩ || અશો^{૯૫} || નપત્યની^{૯૪} || ફવષિ સાથે^{૯૬} ||
એકતાન યધએ છીએ.^{૯૭} || ૩૪ || અશો^{૯૮} || વજાસ્પ^{૯૮} (વજ-અસ્પ)ની ||
ફવષિ સાથે^{૧૦૦} || એકતાન યધએ છીએ.^{૧૦૧} || ૩૫ || અશો^{૧૦૨} || હુબાસ્પ^{૧૦૨}
(હબ-અસ્પ)ની || ફવષિ સાથે^{૧૦૪} || એકતાન યધએ છીએ.^{૧૦૫} || નોદરના
કુટુંબની^{૧૦૬} || અશો^{૧૦૭} || ૩૬ || ગુસ્તહમની^{૧૦૮} || ફવષિ સાથે^{૧૦૯} || હમો એકતાન
યધએ છીએ.^{૧૧૦} || ૩૭ || અશો^{૧૧૧} || ફશ-હામ-વરેત^{૧૧૧} (ફરશીવદ^{૧૧૧})ની ||
ફવષિ સાથે^{૧૧૩} || એકતાન યધએ છીએ.^{૧૧૪} || ૩૮ || અશો^{૧૧૫} || ફશોકરની^{૧૧૫} ||
ફવષિ સાથે^{૧૧૭} || એકતાન યધએ છીએ.^{૧૧૮} || ૩૯ || અશો^{૧૧૯} || આતરે
વનુની^{૧૨૦} (આદરવનની) || ફવષિ સાથે^{૧૨૧} || એકતાન યધએ છીએ.^{૧૨૨} ||
૪૦ || અશો^{૧૨૩} || આદરબાદની^{૧૨૩} || ફવષિ સાથે^{૧૨૪} || એકતાન યધએ
છીએ.^{૧૨૫} || ૪૧ || અશો^{૧૨૬} || આતર દાતની^{૧૨૬} || ફવષિ સાથે^{૧૨૭} ||
એકતાન યધએ છીએ.^{૧૨૮} || ૪૨ || અશો^{૧૨૯} || આતરે ચિથ્રની^{૧૨૯} ||
ફવષિ સાથે^{૧૩૦} || એકતાન યધએ છીએ.^{૧૩૧} || ૪૩ || અશો^{૧૩૨} || આતરે ખરેનં-
ધહની^{૧૩૨} || ફવષિ સાથે^{૧૩૩} || એકતાન યધએ છીએ.^{૧૩૪} || ૪૪ || અશો^{૧૩૫} ||
આતરે સવંધહની^{૧૩૫} || ફવષિ સાથે^{૧૩૬} || એકતાન યધએ છીએ.^{૧૩૭} || ૪૫ ||
અશો^{૧૩૮} || આતરે જંતુની^{૧૩૮} || ફવષિ સાથે^{૧૩૯} || એકતાન યધએ
છીએ.^{૧૪૦} || ૪૬ || અશો^{૧૪૧} || આતરે દંધહુની^{૧૪૧} || ફવષિ સાથે^{૧૪૨} ||
એકતાન યધએ છીએ.^{૧૪૩} ||

નોંધ : ફ. ૧૦૨ : ૯૪ નપત્યેહે=આ નર ગુસ્તારપનો છાકરો થતો હતો.

શાહનામાના નીવઝારને મળતો કદી હોઈ શકે. એ શબ્દમાં નપતી-નપતય શબ્દનો ભેદ છે. કુટુંબી ખાસીઅનને ખુઝરગીએ પુગાડવું-શુતક પાસખાનીના ઉત્તમ ફળ ખતાવવાનો અર્થ છે. આ નરમાં શાહી કુટુંબી શુલ્કન્દી પડેલી હતી માટે પાદશાહી દીક્ષ-સમ્યાપ્ત-ઇનસાફ ખીખ શુણો સાથે શાહી કુટુંબને મળેલા કવએમ ખરેનો તેની સાથે હતું. આ નર અસરે-તારીફની સામે લડતા માર્યા ગયા હતા એટલે પોતાના જાન આપીને અસરે-તારીફનો રસ્તો જગનમાં ખંદ કરી પોતે તનપસીને પુગી ગયા હતા. એવણની કૃત્તિ આ યધા ધુરન્ધર હાવીસ્તોની માફક અશાહિનામ કૃત્તિનામની સાથેજ કામ કરી રહે છે એટલે કુદરતની યોજનામાં કામ કરી રહે છે.

ક. ૧૦૨ : ૯૮-૨ વજ્રરૂપ અને હુખારૂપ શબ્દોમાં વજ્ર અને હુખ અને અરૂપ શબ્દો છે. એ બેઉ ભાષ્યો હતા તેઓમાં અરૂપની ગતી હતી એટલે હંમેશા બેદાર રહેવાની ગતી હતી. તેઓની ઉંઘ કંઈ બેદારીની હતી નહિ પણ સેઝદાઈપની હતી. અસરે-તારીફની સામે થવામાં તેઓને જે ઉમંગ અને જોમ અને ઉત્સાહ આવતા હતા તેઓના અંદાજ ખતાવવા વજ્ર અને હુખ શબ્દો આવેલા છે. વજ્ર એટલે જગર અને હુખ=વધારવું-ખંધાવવું અને તે માટેની શક્તિ રાખવી.

ક. ૧૦૨ : ૬ વિસ્તરઓશ=વિસ્તવડ્ડની. આ વિસ્તવડ્ડ શબ્દ ગુસ્તે-હેમને માટે છે. એ શબ્દમાં 'વીસ્ત' જાણીતો થયેલો well informed દીની હકીકતનો, જમાના સુત ભવિષ્યનો જાણનારો અને 'વડ્ડ' એટલે બેટ : વરંધહુ શબ્દની ખીજ એકવચન છે, આગમ પછમનો જાણનાર મહા પ્રતાપી ભક્ત. એ નર તુસનો ભાષ અને નોદરનો છોકરો થતો હતો. એ નર જેટલા તેના માથા ઉપર વાળ હતા તેટલા દેવોને માર્યા હતા અને એમ દેવપરસ્તીને તોડી હતી અને દેવપરસ્તીથી વીતંઘંહુઇતી નામના પ્રદેશમાં વેરાની થઇ ગઇ હતી તે વેરાનીને આખાદીમાં ફેરવી હતી. એમ એ નરે જમતને માટે મોટા સાહસો કીધા હતા. પેગમ્બરે એ નરને નયા-નજદીશ્ત દરજ્જા ઉપર ચઢાવ્યા હતા.

ક. ૧૦૨ : ૧૧ ફ્રશી-હામ-વરેત એ નામને પાદગારે-ઝરીરાનમાં ફરશા-વર્ત કહે છે જે ઉપરથી શીરદોશીએ એ નામ ફરશીવર્દ તરીકે લખ્યું છે. એવણુ ગુશ્તારૂપના દીકરા થતા હતા. અસફન્દયાર કે જેવણુને પેગમ્બરે રૂઢન તન ખતાવેલા હતા જેવણુ અજીત અને હરહમેશ શીરોજગર હતા તેવણુને પોતાના એ ભાષ માટે ધણીજ લાગણી હતી. અસફન્દયાર જે

કે રૂઢન તન હતા છતાં એવણુના માઝીના કેશાશીને લીધે એવણુને જીવતી જીંદગીમાં અનેક વખત પાદેફરાહ ખમવી પડી હતી. પાદેફરાહ તરીકે એવણુને એક વખત બંદીખાને જવું પડેલું હતું. કેશાશ એવી ચીજ છે કે જે યજ્ઞોતે નહિ જોડે તો પછી ગમે તેવો હોય તોખી તે માનવ તો તે માનવનેખી કયાંથીજ જોડે. ગરજેમ નામના શખ્સે આપ દીકરા વચ્ચે કંઈ અઠડામણુ કરાવીને અસફન્દયારને કેદ કરાવેલા હતા એમ કહે છે. પણ તેમાં બહારની સમ્યાપ્ત હતી પણ અંદરમાં મોટો બેદ રહેલો છે. દીન પ્રમાણે આપને તામે થવામાંજ મુક્તિ છે માટે અસફન્દયારને સરનેચન કરી માઝીના ચુનાહની તોજેશ કરતા કેદમાં જુખા તરસ્યા પડી રહેતા હતા. એવા નરોને ધણા ખોરાકની જરૂર પડતી નહિ કેમકે રવીના સ્વાના સ્તોતોમાંથી-વચુના સ્તોતોમાંથી તેઓ જોષએ તેવું પોશણુ લઈ શકતા હતા. દીકરાને શીક્ષા કરીને આપ ગુજ્જતારપ સીસ્તાન ગયા હતા. આવી હાલતનો લાભ લઈને તે શેહજેર દરવંદ અરમરપ તુરાનીઓ ચીનીઓ દીવાનોતું એક બચંકર લશકર લઈ ધરાન ઉપર ચઢી આવ્યો અને ધણી ખાનાખરાખી કરવા લાગ્યો. ગુજ્જતારપ સીસ્તાનથી એક લશકર લઈ સાથે ગયો પણ ભારે હાર ખાધી. એ લડાઈમાં શાહના ૩૮ છોકરાઓ માર્યા ગયા જે વખતે આ ફરખીવર્દ સખત ધાયલ થઈને જમીન ઉપર પડ્યા. તેવણુની કવણિએ તેવણુની પાસઆની કીધી. ફરખીવર્દે દુઆ કીધી કે જે આ વખતે મારો ભાઈ અસફન્દયાર છુટો હોય તો આ દરવંદોને દીવાનોને દોઝખનો રસ્તો દેખાડે. ભાઈની આરજી કરતા જમીન ઉપર ધાયલ થયેલા પડ્યા. તે પાક રથેસ્તારની ઉપર કહી છે તેવી ગેળથી પાસઆની થઈ હતી. અસરે તારીકીના આવા ભારે જોમને અટકાવવા અને લડાઈના હારના ટાળાને જીતમાં ફેરવવા જમારપ હકીમે શાહ ગુજ્જતારપને સલાહ આપી કે અસફન્દયારને છુટા કરીને રણમાં છુટો મેલવો જોષએ કેમકે અસરે-તારીકી એટલી બચંકર રીતે જમીન અને હવામાં ફેલાઈ રહી છે કે મહા જખ્ખર પોદ્દાઓની ટકી શકતા નથી. શાહે અસફન્દયારને માફ કરીને છુટા કરીને લડાઈ ઉપર શેતાબ ચઢવા હોકમ કીધો. પણ અસફન્દયારે છુટકારો લેવા તેમ લડાઈ ઉપર જવા ના કહ્યું. જમારપે તેવણુને ધણા સમજાવ્યા પણ અસફન્દયાર માનેજ નહિ. જમારપે પછી ધ્યાન ધયું કે કઈ રીતે આ શાહજીદાને વીનવવા. તે શીહા રણ ઉપરના ગુજરેલા તેમ ધાયલ થયેલા નરોના મીથ્રોની વચમાં પોતાના મીથ્રોને ચલાવ્યા ત્યારે તુરતજ તેવણે ફરખીવર્દના મીથ્રોને પકડ્યા કે જેવણુ પોતાના ભાઈના દીહાર જોવા અને ભાઈ લડાઈ ઉપર ચઢે તેટલુંજ જોવા

પોતાનો ઉસ્તાન ટકાવી રાખેલા હતા. તુરતજ તે ધુરંધર હકીમે તે શાહનુદા અસફન્દયારને કહ્યું કે માઝીના કેશાશીથી તારી તેજ બુદ્ધિ આજે સુસ્ત થઇ છે. પણ તું જાણે છે કે રણમાં પડેલા તારા ૩૮ ભાઇઓ અને તેઓના હઝારો સેપાહો ગુજરેલા, ગુજરેલાખી રણમાં તારા આવવાની વાર જોય છે અને તેમાં તારો ભાઇ ફરષીવર્દ જે સખત ધાયલ થઇને પડેલો છે તે તો પોતાના ઉસ્તાનને છોડતો નથી અને તારા દીદાર જોવાની અને જંગમાં તારા ઘોડાના ખંખારના અવાજ સમજવાની ઉમેદ બાંધી રહ્યો છે. અસફન્દયારે જેવું આ સમજ્યું કે તેના દીલમાં મહેર જામી-તે ઉઠ્યો અને સેતાળ પોતાના રૂવાને બેદાર કરી પોતાના અજીત તનને ઉસ્તવાર કરી હથ્યાર સજીને, દાદારને દીનને જરથુસ્ત્રને યાદ કરતો શેર નરની કાની તે શીહા મેદાનમાં બહારની મોસમના આબહાર વાદ-ળાઓની માફક ગર્જના કરતો-પોતાના ઘોડાની નર ગતીને ઉશ્કેરતો-ઘોડાના ખંખારથી તે દેવોની અધ-માંથની ગતીને ચાક ચાક કરતો મેદાનમાં ધસ્યો. ધરાની લશ્કરે જેવો અસફન્દયારને પોતાના પુર દમામમાં ગર્જના સહીત દેવોને હમનખર્દોને ઉસ્તવાર થવાની ચેતવણી આપતો રણના મેદાનમાં ધસી આવતો સમજ્યો કે તુર્ત શું જીવતા કે ધાયલ થયેલા કે ગુજરેલાઓ તે શીહા મેદાનમાં અહીની તે જુરી શક્તિઓ સામે ફરીથી ધુમવા ઉસ્તવાર થયા. મેદાનમાં આવવાની સાથે સપ્પર પહેલા તુર્તજ પોતાના મરણકાંઠે પડેલા ફરષીવર્દ ભાઇ પાસે ગયો. તેઓ એક ળીજના દીદારથી ખુશ થયા. ફરષીવર્દે દીનને યાદ કરવા અને અસરે-તારીકીને તોડવાની યાદ આપી થોડીક સલાહરૂપની ગોઠતેગો કરીને પોતાનું ઉસ્તાન છોડી પોતે પેગામ્બરની ગાસમાં પોતાના ફરોહરની પાસ્યાની હેઠળ ગુઝર કરી ગયા. ફરષીવર્દે આમ છેલ્લે ગુજરતા ગુજરતાખી પોતાની ગતી જે આડે રસ્તે ગયેલાઓને સુધારવા માટે અરપણ કીધેલી હતી તે ગતીનું છેલ્લું કામ કરી લીધું અને પોતાના તે અજીત ભાઇ અસફન્દયારમાં એવો તો જોશ મુક્યો કે સાત દોઝખના દેવોને તે મારી શકે. આ લડાઇમાં પછી અસફન્દયારે દીવાનોને એવી તો શેકસ્ત આપી તેઓની અસરે તારીકીને એવી તો તોડી કે પછી તેઓ ઉઠી શક્યા નહિ. ફ્રશ-હાંમ-વરેત શબ્દમાં ફ્રશ એટલે તાઝેગી બુખતગી, હાંમ એટલે હામોઇ સાથે મળતું અને વરેત આડે રસ્તે જતી ગતીઓ બુરાઇઓ. એટલે બુરાઇઓને આડે રસ્તે જતી અટકાવીને તેઓને નેકી ભેગી કરીને રોશન ગતીએ પુગાડનાર મર્દ એટલે બદીને નેકી તરફ દોરવાનાર વીર મર્દ. એ નરમાં એવી શક્તિઓ પડેલી હતી કે જેથી તેવણે જગતમાં બેશુમાર દેવોને મારીને સદગતીએ પુગેલા હતા.

ક. ૧૦૨ : ૧૫ ‘કૃશી-કર’=આ નરખી ગુણતારપના દીકરાઓમાંના એક હોય या તેવણુના કુટુંબના હોય એમ લાગે છે. ‘કૃશી-કર’ એટલે કૃશી-ગર્દ કરનાર, જગતમાં કૃશી-ગર્દ લાવનાર, જગતના બધા માટે પોતાની હાંદગી અને સર્વસ્વ આપનાર.

ક. ૧૦૨ : ૧૬ આતરેવનુ (આદરવન) : શાહી કુટુંબના આ નર નખા-નજદીસ્ત દરજ્જાના હતા અને નીસ્તીની જગતને ટેકવીને ચલાવી રહીને કૃશી-ગર્દ તરફ લઇ જવા આતરે રપેનીસ્તની એક શક્તિ નામે આતરે વનઓશ ના હમકાર થતા હતા. આતરે વનઓશનું જે કુદરતી કામ છે તેમાં તે આતરને મદદ કરવાની ગતી એવણુમાં હતી. કુલ નીસ્તીને તેમ રજેરજને આ આતશ જીવતા રાખીને ભોગવટાઓ કરાવવાનો બાર ખમી રહેવાની ખીશકારી કરી રહે છે.

ક. ૧૦૨ : ૨૩ આતરેપાત (આદરપાદ) : શાહી કુટુંબના આ નર નખા-નજદીસ્ત દરજ્જાના હતા અને નીસ્તીની જગતને ટેકવીને ચલાવીને કૃશી-ગર્દ તરફ લઇ જતા આતરે-રપેનીસ્તની એક શક્તિ નામે ‘આતરેપાત’ નો હમકાર થતા હતા. આતરેપાતનું જે કુદરતી કામ છે તેમાં તે આતરને મદદ કરવાની ગતી એ મહાન નરમાં હતી. નીસ્તી-ગેતીની જમીનને જે જે વ્યક્તિઓ ગવહોમંદ ગતીએ પુગાડે છે તે નીસ્તી ગેતીના અનાસરોને ક્ષાફનનો એપ નહિ લાગે તેવું જોવાનું કામ આ ‘આતરેપાત’નું છે એટલે તેકીની રહાઇ કરવાનું કામ તે આતરનું છે-આ નર ત્યારે કુદરતના અનુયાયી તરીકેના હતા અને છે.

ક. ૧૦૨ : ૨૭ આતરેદાત : આ નર શાહી કુટુંબના હતા, નખા-નજદીસ્ત દરજ્જાના હતા. નીસ્તીની જગતમાં જે જે બધી જાતજાતની રચનાઓ થઇ રહે છે-તે રચનાનું ઉગવું-જીવાની-અધાર ગતી-જીવદાપણું-મૃત્યુ થઇ રહે છે તે બધા બનાવોને તેઓને લગતા કાયદાથી કુદરત ચલાવી રહે છે. આવું બધું કામ કરવા માટે જે આતશની ગતી જોઇએ તે ગતી આ આતરે રપેનીસ્ત રાખે છે કે જેને આતરેદાત કહે છે. આવા આતરના હમકાર તરીકે એટલે જગતમાંના તે આતરના કામમાં મદદગાર તરીકે આ નર હતા. આ નર ત્યારે કુદરતના અનુયાયી તરીકે હતા અને છે.

ક. ૧૦૨ : ૩૧ આતરેચિથ્ર : આ નર શાહી કુટુંબના નખા-નજદીસ્ત દરજ્જાના હતા. જગત જે નીસ્તીનું છે તેમાં જાતજાતના ધાટો અને સ્વભાવો અને વિચીત્રતા અને વર્તણૂકો થઇ રહે છે તે બધાને ચલાવનાર આતરે

સ્પેનીશ્તની આ શક્તિ નામે આતરેચ્ચિ છે જેના હમકાર તરીકે એટલે જેના તે કુદરતી કામના મદદગાર તરીકે આ નર હતા. આ નર ત્યારે કુદરતના અનુયાયી તરીકે હતા અને છે.

ફ. ૧૦૨ : ૩૫ આતરે ખરેનંઘહુ : આ નર શાહી કુટુંબના નયા-નજદીસ્ત દરજ્જાના હતા. નીસ્તીની જગતને તેની બધી વ્યક્તિઓને અનુઓને જીવવા માટેનું જે ઉસ્તાન-ભોગવવા માટેની જે વાસ્ના અને ચઢતી ગતીએ પુગવા માટેની જે ખુશ બગોબખ્તી જોષએ તે બધા માટેનો ભોગવટો કરવા જે ગતી જોષએ તે આ આતરે સ્પેનીશ્ત પોતાના આ આતરે ખરેનંઘહુની શક્તિથી આપી રહે છે. તે બધા તે આતરના કામમાં તે આતરને મદદ કરનાર આ નર હતા. આ નર ત્યારે કુદરતના અનુયાયી તરીકે હતા અને છે.

ફ. ૧૦૨ : ૩૬ આતરે સવંઘહુ : આ નર શાહી કુટુંબના અને નયા-નજદીસ્ત તબક્કાના હતા. નીસ્તીની જગતમાં તે જગતની બધી વ્યક્તિઓમાં આતરે સ્પેનીશ્ત પોતાની આ આતરે સવંઘહુની શક્તિથી મીનો ફાયદાઓ તે વ્યક્તિઓના તન-મન-રવાનને અમુક સુખ દુખના ભોગવટાઓના જવાબ તરીકે કાઢી આપે છે. તેવા તે આતરના કામમાં મદદ આપનાર તરીકે તે આતરના હમકાર તરીકે આ નર હતા. આમ આ નર કુદરતના અનુયાયી હતા અને છે.

ફ. ૧૦૨ : ૪૩ આતરેજન્ટુ : આ નર શાહી કુટુંબના નયાનજદીસ્ત તબક્કાને લગતા હતા. નીસ્તી ગેતીનો આતરે સ્પેનીશ્ત પોતાની પીઠ ઉપરની વસ્તીને અનંત વ્યક્તિઓને તેઓના નાશ પછી બલી વ્યવસ્થા કરી આપે છે. જે કાષ્ટ બરતેકુશ્તીઆને જે પોતાના શરીરનાં આતરની આ ગતીને સચેત રાખી હશે-તેને સચેત રાખવાની નષ્ટતીક જે સેવાની અને હમમીશ્વની છે-પોતાને અપાયલા કામોને હમમીશ્વથી કરવા માટેની વીગેરે છે તે પ્રમાણે આદ્યો હશે-વ્યભિચારી નહિ થયો હશે વીગેરે અનેક રીતની નષ્ટતીક રાખી હશે તો ગુજરતી વખતે તેના શરીરના આતરની આ શક્તિ જે ખીલેલી છે તે તેને દુખે નશીનીએ પુગાડી તેની બધી કીયાઓ કરાવી રહેશે. ખીજી અન્ય જીવનાઓને માટે તેમ કુદરતની ખીજી ચીજોને માટેખી ગુજરતી વખતે તેઓને લગતી શુભ વ્યવસ્થા કરાવવી કે નહિ તે આ આતરની ખીલવણી ઉપર આધાર રાખે છે. આવા આ આતરના આ નર હમકાર થતા હતા. આ નર ત્યારે કુદરતના અનુયાયી હતા અને છે.

ફ. ૧૦૨ : ૪૭ આતરે હંધિઉ આ નર શાહી કુટુંબના નયાનજદીસ્ત

વર્ગના હતા. નીચ્છી ગેતીની ઉપરની માનવ જાતમાંની જે જે અકિતઓ ખરી નમાની થઇને પોતાના દીનના ખરા ભેદને પામવા માંગતી હોય-તે પામવા માટેની લાયકાત જે આરમ્ભતીના ગુણોની છે તે રાખતી હોય તો તેવા તે માણસોમાંના આતરે વેાહુ ફ્રીઆનમાંના આતરે-સ્પૈનીશ્તની આ શકિત ખીલીને તે શખ્સને તે સત્યસંગ તરફ-તે જગા તરફ-તે મેહરીલ તરફ દોરવી લઇ જાય છે કે જ્યાંથી તે શખ્સને તેની મુરાદ બર આવી શકે છે. અથવા આતરના આ નર હમકાર હતા. આ નર સારે કુદરતના અનુયાયી હતા અને છે. આ બધા નરોની ફવણિ જીવતી હાલતમાં તેમ ગુજર્યા પછીથી અશ્વિનામ સાથેજ રહીને કુદરતનું કામ કરી રહે છે એટલે આ નરો ખુદ કુદરત છે તે નોંધવું.

(૧૦૩) *હુબ્યઓશ્નહે^{૫૧} અપઓનો^{૫૨} ફવણીમ^{૫૩} યજમ-
મઠે;^{૫૪} *પિપિબ્યઓશ્નહે^{૫૫} અપઓનો^{૫૬} ફવણીમ^{૫૭} યજમમઠે;^{૫૮}
તખમહે^{૫૯} *સ્પૈન્તો-હાતહે^{૬૦} અપઓનો^{૬૧} ફવણીમ^{૬૨} યજમમઠે;^{૬૩}
*અસ્તવરોઈશિ^{૬૪} અપઓનો^{૬૫} ફવણીમ^{૬૬} યજમમઠે;^{૬૭} *કવારસ્તો^{૬૮}

ફ. ૧૦૩ : ૫૧ હુબ્યઓશ્ન : 'હુ' લહુ અને બ્યઓશ્ન-બ્યુ-ધુ આગળ વધવું-તેને માટે કામ કરવું ઉપરથી કામો. 'હુવરસ્ત બ્યઓશ્ન' ના ભેદને ચલાવનાર એટલે ચઝતોના જેવી કારકીર્દીને જગતમાં ચલાવનાર-તેને માટે કામ કરનાર. ધાર્યા મેળે શાહી કુટુંબો કે રથેશ્તારોના કુટુંબમાંના હોય.

ફ. ૧૦૩ : ૫૫ પિપિબ્યઓશ્ન : પીસ=સણગાર-બ્યઓશ્ન કર્મો; સણગારરૂપ કર્મો કરનાર ફરો-ગર્દનો બહાર સણગાર કેવો હોય તેનું બાન કરાવે તેવા કારો કેરફે કરનાર. ધાર્યા મેળે ધરાનના શાહી કુટુંબોમાં ચા રથેશ્તારોના કુટુંબોમાંના હોય.

ફ. ૧૦૩ : ૬૪ અસ્તવરોઈશિ=યાદગારે-ઝરીરાનમાં એ નામને અસ્તવર કરીને આપે છે જે ઉપરથી શાહનામાં અસ્તુર થયું અને બનેા તુકતો ઉપર લાવે બનેા ન થવે નસ્તુર નામ પછીથી થયું. એ ઝરીરનેા છોકરો હતા. જ્યારે બીલરફરો જંગમાં ઝરીરને માર્યા, ત્યારે તુરતજ તેનેા આ દીલાવર દીકરો બહાર પડ્યો અને પોકાર મારીને લડાઈમાં હમનબદ્ તરીકે માંગ્યો અને તેની બહુગીરીની બબર લેવાનેા કસદ કીધો અને તેની સાથે લડીને તેને માર્યા. એ શખ્સમાં અસ્ત અને વર બે આકારો છે. અસ્તમાં બ'ધાયહુ-બાધિહુ' એમ અર્થ છે અને 'વર' માં તલેસમાતીક શકિતનેા અર્થ છે. તે તલેસમાતીક શકિતઓ સાથે ચઝતોના રથવ્ય ચક્રો સાથે બ'ધાયલો-રાદ પેવંદમાં રહેલો-તલેસમાતીક શકિતઓ રાખીને ધુરાઈનેા તોડનારો.

અપઝાનો^{૧૬} કવધીમ^{૧૭} યજમહદિ^{૧૮} *કપઝાશતહે^{૧૯} હવોવહે^{૨૦}
અપઝાનો^{૨૧} કવધીમ^{૨૨} યજમહદિ^{૨૩} *જમારપહે^{૨૪} હવોવહે^{૨૫}
અપઝાનો^{૨૬} કવધીમ^{૨૭} યજમહદિ^{૨૮} *અવારઝાશત્રોહશ^{૨૯} અપ-
ઝાનો^{૩૦} કવધીમ^{૩૧} યજમહદિ^{૩૨}.

(૧૦૩) || ૪૭ || અશો^{૫૨} || હુપઝોશતની^{૫૩} || કવધિ સાથે^{૫૪} ||
એકતાન થઇએ છીએ.^{૫૫} || ૪૮ || અશો^{૫૬} || પિપિષ્ચેયનની^{૫૭} || કવધિ
સાથે^{૫૮} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૫૯} || અહાદુર^{૬૦} (સહમ-ઉસ-સહમ) ||
૪૯ || અશો^{૬૧} || અરપન્દયારની^{૬૨} || કવધિ સાથે^{૬૩} || એકતાન થઇએ
છીએ.^{૬૪} || ૫૦ || અશો^{૬૫} || અરતવધરિની^{૬૬} || કવધિ સાથે^{૬૭} ||
એકતાન થઇએ છીએ.^{૬૮} || ૫૧ || અશો^{૬૯} || કવારઝમની^{૭૦} || કવધિ
સાથે^{૭૧} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૭૨} || ૫૨ || હથુપ ખાનદાનના^{૭૩} ||
અશો^{૭૪} || કશોસ્તરની^{૭૫} || કવધિ સાથે^{૭૬} || એકતાન થઇએ
છીએ.^{૭૭} || ૫૩ || હથુપ ખાનદાનના^{૭૮} || અશો^{૭૯} || જમારપની^{૮૦} || કવધિ
સાથે^{૮૧} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૮૨} || ૫૪ || અશો^{૮૩} || અવારઝો-
શત્રિની^{૮૪} || કવધિ સાથે^{૮૫} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૮૬} ||

નોંધ : ૬૦ રપેન્તોદાત=અસફન્દયારઃ રપેન્તો=રપેન્તી ચલાવનાર;
દાત=કાપદાવાળો. એવણુને આતથ અહેરામોની પાસખાની કરનારો ડાહયો
મુખેદ અને સપેહસાહાર તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. એવણુને ધણા
છોકરા હતા. એવણુના મોટા છોકરાનું નામ અહમન હતું. શાહ ગુશ્તારૂપને
આમ અમુદ્ય રત્નો ધરાવનાર કહયો છે. તેમાં અસપન્દયાર જેવા
છોકરાને ધરાવવું એ એક રત્ન કહયું છે. જમારપ જેવા સાત કાળના
જાણનાર હકીમને પ્રધાન તરીકે ધરાવવું તે ખીજુ રત્ન કહયું છે. અશો
જરથુસ્ત્ર જેવા આસ્તેરીરથી દસ્તુરી પામતી તે ત્રીજુ રત્ન છે અને ધ્રિાન
જેવી મહેરદાવરની ખોજસ્તે સરેઝમીન ઉપર રહીને ગેતીની દહ્યુપતી
કરવી રામશાહી કરવી તે ચોથું રત્ન કહયું છે. પેગામ્મર સાહેબે
પોતાના અમુક ચેલાઓ ઉપર ખાસ એનાયતો કીધી હતી તેઓમાંના
અસફન્દયાર એક છે. પેગામ્મર સાહેબના બધા હાવીસ્તો ઉપર
કહી મળા તેમ કશો-ગદ્ લાવનારા થયા હતા. પણ જગતની દેવચસ્તીને
પુગી વળવા માટે ચોકસ નરોને ખાસ શકિત અને અધીકાર અપાયો
હતો. આવા ચોકસ નરોમાં અસફન્દયાર એક હતા. એવણુનાં તનને
અશો જરથુસ્તે એવું કીધું હતું કે એવણુ ઉપર કોઇનો માર કારમર
સીતે પડી શકે નહિ પણ એવણુની આખ ઉપર તેની અસર થયલી

નહી. માઝીના કેશાશોને લીધે એવણુને ધણી પાદેદરાહ ભોગવવી પડી હતી અને તે પાદેદરાહ ભોગવતાં ભોગવતાંજ એવણુ રસ્તમને હાથે મેળન થયા હતા. એવણુ પોતાના બાપને કહેતા હતા કે જેમ તમારા બાપે અમુક વર્ષ પછી તમને શાહી આપી તેમ તમેજી મને આપો. પણ જમારુપ હકીમે ભવિષ્યમાં જોઇને કહ્યું કે અસફન્દયારને દહયુપતી અપાય નહિ કેમકે તેવણુમાં મોખેદીના ગુણો અને રથેસ્તારીના ગુણોની શક્તિ છે પણ રામશાહીના ગુણોની શક્તિ નથી. જ્યારે શાહ ગુણતારપે પેગામ્બરને કબુલ કરીને ઇરાન શહેરમાં અને બધેબધે એતરાફમાં પેગામ્બરની આણુ વરતાવવા શરૂ કરીયું, ત્યારે દીવાનોનો સરદાર મીન મહામીનના શાહ-અરજરુપે શાહ ગુણતારપને તે દીન છોડી દેવા કહ્યું, નહિં તો હોમલો કરવાની ધારતી આપી. અરજરુપની ધમકીને તુચ્છ ગણીને તેઓએ દીનને ચલાવવાનું કામ જારી રાખ્યું. અરજરુપ કુલ દીવાનો અને તુરાનીઓનું એક મોડું બચંકર લશ્કર લઇ ઇરાન ચઢ્યો. એક ધણી બચંકર લડાઇ દહાડાઓ લગી ચાલી. ઇરાની લશ્કરનો સરદાર ઝરીર હતો. તેવણે તે લડાઇમાં ધણી બહાદુરી બતાવી પણ એક કમનસીબ સંજોગમાં બીદરફશ નામના અરજરુપના ભાઇને હાથે માર્યા ગયા. આ વખતે દીવાનોની જીત થાએ એમ લાગવા માંડ્યું. પણ અસફન્દયારે આગળ આવીને લશ્કરને તેજ કરીયું. તેણે જાદુગરોની જાદુઇને તોડીને અરજરુપને સખ્ત હાર આપીને નહસાડ્યો. અસફન્દયાર જેવા રથેસ્તાર તે જમાનામાં કોઇ હતા નહિ. રસ્તમે-ઝલેજર જેવાને અસફન્દયારની 'નીઝેવરી' નો આઝાબ લાગતો હતો. એમ છે માટેજ દુઆ અપાય છે કે નીઝેવર બેદ ચુન અસફન્દયાર=અસફન્દયારનો નેજો માનવ શું-દીવ શું પરી શું પણ ખુદ અહિરમન ઉપર ફાવતો હતો અને જાદુગરોની જાદુઇના પડોને તોડી શકતો હતો અને અઘ-માંઘની શીહાગાર શક્તિ જે ધરતીકંપો કરી શહેરોને ગરક કરી શકતી હતી અને આતશનો વરસાદ વરસાવી ખડોનો નાશ કરી શકતી હતી અને હવાના તોફાનો કરી રણો અને દેશોની પાવમાલી કરી દેશોને ગરક કરી શકતી હતી અને દરયાવના પાણીને જમીન ઉપર લાવી દરયાને જમીન અને જમીનને હરીઓ કરી શકતી હતી તેવી શીહાગાર અઘ-માંઘની શક્તિના નાબને નીઝેવર અસફન્દયારનો નેજો ફાડી નાખીને તેની જાદુઇ શક્તિને રદ કરી શકતી હતી. પુર બહારના તેના નેજાના ઝરખમાં ફૂશુશો-માંઘનું જેર હવું કે જે નેજાને ફૂશુશો-માંઘ બણીને જમીન ઉપર મારતા ત્યારે ધરતીના દુઆ લગી આંચકો પુગતો હતો. એવા મહાન અમલદાર રથેસ્તાર આ નર

અસફન્દયાર હતા. અસફન્દારે અરઝરપને હરાવીને ગેતીની ઉત્તર અને પુર્વ તરફની દેવચરનીના ગુજારોને તોડી ત્યાંના લોકોની ઝમીરને શેશન કરીને તેઓને જરથોસ્તી દીનના ઇન્તેઝર બનાવી જરથોસ્તી દીનનો બહાર લાં ચલાવ્યો હતો. પછીથી તેવજુ ગેતીની દક્ષીણમાં હિન્દ વીગેરેના દેશોની દેવચરની તોડીને ત્યાંના લોકોને તે દેવચરની વાસ્તાની જંજીરથી રહાઈ આપી તેઓને ઇએનના ઇન્તેઝર બનાવીને ઇએનના બહારને તેઓ વચ્ચે ચલાવ્યો અને પછી ગેતીના પશ્ચિમમાં એવી રીતે દીનનો બહાર ચલાવ્યો હતો. એમ જગતમાં જ્યારે દેવચરની તદ્દનજ તુડી ગઈ ત્યારે ખુદ અસફન્દયારને તે તુડેલી ઇએવીક ગતીનો કંઈક નાદ વળ્યો. જેને જમારપ કહીએ રદ કરવા ચાહ્યો. પણ અસફન્દયારમાંના તે કંઈક પાસે અસર કીધી જેથી તેવજુમાં કંઈક નાસીપાસી ઉભી થઈ. તેવજુ આપ પાસે દહયુપતી માંગી-તેવજુ દહયુપતીને લાયક નથી તેનો બેદ જમારપે તેને સમજાવ્યા છતાં અસફન્દયારે તે માન્યુ નહિ. આથી આપે ક્ષત્ર વાપરીને તેવજુને પકડ્યા. અસફન્દયારે આપનો સામનો કીધો નહિ અને પોતે બંધાયા. આપ પછી સીસ્તાનમાં ગયા. આ વખતે અરઝરપ પાછો ચઢી આવ્યો અને ખાનાખરાબી કરવા લાગ્યો. ગુજાતરપ મોટું લશ્કર લઈ બહાર પડ્યો પણ તેવજુ ખુબ માર ખાધો અને તેવજુના ૩૮ દીકરા માર્યા ગયા અને ફરશીવર્દ જેવો નર સખત ધાયલ થઈ જમીન ઉપર પડ્યો. આ વખતે નજદીકના પહાડની કઢણુ ધસી જઈને ધરાની લશ્કરનો અચાવ કીધો. જમારપે શાહને અમુક બેદ કહ્યો અને સલાહ આપી કે અસફન્દયારને છોડવો જોઈએ. ઉપર પાને ૧૩૨ ની નોંધમાં કહ્યું છે તેમ અસફન્દયારને છુટો કરીને જંગમાં ઉતાર્યો જેવજુ અરઝરપને હરાવ્યો અને તેની દેવચરનીને તદ્દન તોડવા તે નાહસ્તા અરઝરપની પુઠે પડ્યો અને હુસ્તખાનની બદીને તોડીને અરઝરપને માર્યો. પછી અસફન્દયાર પાછો ફર્યો અને પાછી અગાઉની માફકજ તે તુડેલી દેવચરનીના વરસાદથી પોતે કંઈક ભીંજાયા. પોતે પાછી અસલની માફક પાદશાહી માંગી. છુદ્દા આપનું દીલ રન્જુર થયું કેમકે તેવજુને તેનો બેદ ખચર હતો. દેવચરનીના તેવજુને લાગેલા આવા ભીનાશની સામે તેવજુને નાહન આપનાર રસ્તમ વગર ખીજે કોઈજ નથી એમ જમારપે કહ્યું. માટે હવે આપે અસફન્દયારને રસ્તમની સામે મોકલ્યો કે તેવજુને મુશ્કેલાઈ કરીને લાવવા કે જે પછી તેને ધરાનની ગાદી મળે. રસ્તમ અને અસફન્દયારનું શાહનામામાંનું એ વીષેનું દાસ્તાન ધણું રસીકું છે. રસ્તમે તે શાહજહાની ધણી મીન્નતગરી કીધી અને દુઆ કીધી કે હું તારી રેકાબ પકડીને ગુલામની માફક તારા આપ પાસે આઉં પણ

હું કોઈથી બંધાયેલો નથી અને તેથી બંધાઈ નહીં. અસફ-દયારે ત્યારે તેને જંગમાં હરાવીને બાંધવાનો છેલ્લો જવાબ આપ્યો. તેઓનું ત્રણ દહાણનું યાદગાર જંગ જગમગહુર છે. જમાનાનો તે યુદ્ધા રસ્તમ અઓજની પ્રજાતી સ્થિતિવાળાએ દાદાર પાસે દુઆ કીધી કે આ જંગમાં મારો જરાબી કસુર નથી. સીમુર્ગ આખેદ જેને ‘અમૂ’ આખેદ કહે છે તેવણે રસ્તમને ચેતવણી આપી કે અસફ-દયાર ફુશુશો-માંઝની સજ થયેલો નેજે રાખે છે માટે ખુપ ખેદાર રહેવું. લડાઈની શરૂઆત થકને અસફ-દયારે ૬૦ તીર રસ્તમ તરફ એવા માર્યા કે તેથી ખસ્તીમાતાની ગેઉકા ઉરવાળી ધ્રુજવા લાગી પણ તેઓનો જવાબ રસ્તમ આપી સહ્યો નહીં. તે યુદ્ધા રસ્તમને તે નેવું ફુશુશો-માંઝની મતીના તીરો સામે ઉભો રહેલો જેમ અસફ-દયાર અજબ રહ્યો. જમારપ હકીમે અસફ-દયારની ભુલ ભાંગી. પણ જમાનાએ અસફ-દયારને ફરેબ આપ્યો. સીમુર્ગે આખરે રસ્તમને કહ્યું કે અસફ-દયારની આંખમાં તું તીર માર કેમકે તે આંખમાં પેગામ્બરની ફુશુશો-માંઝની નીરંગે કામ કીધું નથી. કામલા અમલા રસ્તમને સીમુર્ગ આખેદે સફાઈ આપી-ખીજે દહાડે બામદાદે રસ્તમ જંગમાં તૈયાર ઉભો જેને જેમ અસફ-દયાર અજબ રહ્યો કેમકે ફુશુશો-માંઝના તીરોથી જે અપાખતરની તીરેગી છીન્ન બીન્ન થઈ જાય તો આ યુદ્ધા રસ્તમનું જેમ કેમ નહીં છીન્ન બીન્ન થયું. ફરીથી તે બેદ જમારપ હકીમે અસફ-દયારને સમજાવ્યો પણ ફરીથી જમાનાએ અસફ-દયારને ફરેબ આપ્યો. ખીજે દહાડે રસ્તમે ફરીથી શાહજહાને કહ્યું કે હું રસ્તમ તારા ગુલામની માફક ઉધાડે માથે ઉધાડે પ્રમે તારા ઘોડાની રેકાળ પકડીને તારા બાપ અને મારા શાહ નજદીક આવવા તૈયાર છું. પણ અસફ-દયારે તો તેને બાંધીને લખ જવાનીજ છુલ પકડી. લડાઈ શરૂ થઈ. તુરતજ શીમુર્ગ આખેદે એક કેલપ ઉડાડ્યું કે જે શીમુર્ગ પક્ષી જેવું હતું અને જે અસફ-દયારની ઉપર છત્તર છાંચ કરી રહેલું હતું. રસ્તમે કહ્યું કે અમે શાહજહા, તું જો કેવો તું બખ્તશ્વર છે કે દાદારે તારી ઉપર છત્તર કીધી છે-કેમકે તું તો દહયુપત છે અને હું તો તારા હોકામનો બરદાર છું. અસફ-દયારે તે છત્તર જેવા ઉપર નેગાહ જેવી કીધી કે તુરતજ રસ્તમે ગઝ નામના તલ્લેસમાતીક બે તીરોને ઉપરા સાપરી તેની આંખમાં માર્યા. તે તીરો જેવા અસફ-દયારની આંખમાં લાગ્યા કે તુરતજ તેવણુ પોતાના ઘોડા ઉપર ખમ થઈ ગયા, કેસાહનો પક્ષો પીગળી ગયો અને પોતે પતેત કરવા લાગ્યા. રસ્તમે તુરતજ ઉતરી શાહજહાને બધી હેફાળતથી જમીન ઉપર મુકીને પોતાની હાથગીરી

જાહેર કીધી પણ અસહનદ્યારે કહેવું કે અગ્ને રસ્તમ તારો કે મારા જાપનો કે કાષ્ઠનોથી વાંક નથી. વાંક સીરફ મારોજ છે. તું ખેડે કુન્દામાં છુટો છે પણ હું તુને વસીઅત કરું છું કે ધરાનની દહાયુષતી મારા ક્રીકર બહમનને મળે. તેને તું રથેસ્તારી થીખવજે કેમકે રથેસ્તારીમાં તું કુદલની આગળ હું કંઈજ હતો નહીં એમ મારી ખાત્રી થઈ છે. જો કે પેશ્વેશ્વરના કુશુશો-માંથ મારી પાસે હતા છતાંથી તારી રથેસ્તારી આગળ હું બચ્ચા જેવો માલમ પડ્યો છું. ચુસ્તારપે પોતાને એવાવધી દહાયુષતીને બળ ભાવવા-એમ જગતને ધરાધના દેવના પંજમાંથી એકવવા જે જે મહાન સાહસો કીધા છે અને જે જે મોટા મોટા આખ્યા છે ભેમાનો આ ભોમ પોતાના દરજ્જાને તપ્પાદ કરાવવાને ભોમ સહીથી મોટો અને છેલ્લો હતો. 'કેશાસ' 'પદ્મયોજિત'-માઝીના ચુના-હોનો કરે ક્યાં લગી માનવને પુગી શકે છે અને માનવની ગમે તેવી યુક્તિ હાલતમાં અને માથા ઉપર ગમે તેવા જમારપ અને પેશુતન જેવા વીસે હોવા છતાં પોતાનો સીકકો બખવે છે તેનો આ અતી ઉત્તમ દાખલો ધ્યાનમાં રાખવા જેવો છે; માટે સજાજાર છે કે માનવે જમીન ઉપર જોડને ચાલવું.

નોંધ : ૬૮ કવારસ્મન=એ નરને ગરજમ તરીકે ઓળખે છે. અસહનદ્યારનો ભાષ થતો હતો. એની ઉપર અસહનદ્યારની અદેખાઇ કરવાતો ચાજ મુકાયો છે. પણ એ નોંધ ખોટી છે. અસહનદ્યારની અદેખાઇ કરી બાપને અસહનદ્યાર સામે હુલકાવીને બંદીખાને નખાવ્યો. એમ કહેવું સીરફ ખોટું છે કેમકે એવા અદેખાઓ તો દેવપરસ્ત કહેવાય જેઓની યજ્ઞદાન પરસ્તીમાં જમાજ હોય નહિ. જમારપે અસહનદ્યારના લવિષ્ય માંટે જે કંઈ બાખેચું તેની ઉપર એતેબાર રાખીને જમારપની સલાહ પ્રમાણે ચાલવા તેણે બાપને સમજાવેચું હતું, જેમાં અદેખાઇનો અંશ હતો નહિ પણ ખેરખાહી હતી. એ નર ભાષ અસહનદ્યારના અદેખા હતા એ બોલવું સત્ય નથી. જો એમ હોતે તો એવણુનું રવાન કવષિ સાથે જીવતી જીંદગીમાં હમસાજ હોતેજ નહિ અને નમાનજદીસ્ત તખકકામાં એવણુ મુકાતેજ નહિ. 'કવારસ્મન' શબ્દમાં 'કવા'=જાદુમંત્ર અથ-માંથ અને રસ્મન=ગાઇ એટલે કુદરતની કાળી બાજુની સામે લડી રહેલો એમ અર્થ થાય. અદેખાઇ બધા દુરગુણોમાં ધણી કાતીજ દુરગુણ છે. કુદરતની કાળી બાજુ સામે લડનાર નર ભાખના અદેખા આવી સેફતવાળા એવણુ હોયજ નહીં તે સહેજે સમજાય છે.

નોંધ : ૭૨ 'કપઓશત્ર'=એ નર અને જમારપ બેઉ ભાષ થતા

હતા. તેઓની જોડ હતી. એ બેઉ બાપઓ હવેવના ખાનદાનના હતા-
હવેવણી કુનીચતના હતા. વીસ્તારપ ચરિત (૩. ૧૧) માં તે બેઉ
બાપ માટે દવીવચન લાગેલો છે. (ચરિતના હા ૧૨) માં તે બેઉ
બાપઓને દાદારની વણુંના એટલે ગરોખ્ખાનની વણુંના એટલે બરછસી
કહ્યા છે. દીનના એકરારમાં એક બણુનાર પોતાને દાદાર જરથુસ્ત્ર-
જેઠશા વિગેરેની વણુંનો છે એમ કહે છે તેમાં આ બેઉ બાપઓનેથી
ખતાવેલા છે. ગાથાના હા ૪૬ માં એવણને જગતમાં જરથુસ્ત્રનું મીશન જે
ઉસ્તા પાંથરવાનું છે તે બળ લાવતા ચીતારેલા છે. એવણ ત્યારે જરથોસ્તી
દીનના મોઢા 'રતુ' હતા. આજેથી એ બાપઓ ગુજરેલાના કેહ્યોને
કંઠેઝમાં શીખવીને કુદરતથી આગાહ કરાવી રહે છે. જરથુસ્ત્રની બે
પુત્રીના રવાનો સાથે આ બેઉ બાપઓના રવાનોને ખત્વાદથીનો સંબંધ
હતો એટલે તે બેઉ બાપઓજ રવાનોની અર્ધા અંગના જરથુસ્ત્રની બે
પુત્રીના રવાનો હતા જોયો આ ગેતીમાં ખત્વાદથીએ પુગેલા હતા.
દીનને એ ક્રશોસ્તરે જગતમાં ધણી સારી રીતે આરાસ્તે કીધી હતી.
ક્રપઓસ્ત્રમાં 'ક્ર અને ઉસ્ત્ર' શબ્દ છે. ઉસ્ત્ર શબ્દમાં ઉંટનો અર્થ છે
જે મહાસાન અને અમલ દેખાડે છે. મહાસાન રાખી આપી અમલ
કરાવીને 'ક્ર'=આગળ વધારનાર 'રતુ' ઉસ્તાદ એમ અર્થ થાય છે.

નોંધ : ૭૭ જમારપ એ મહાન નર ઉપર જોયું તેમ ક્રશોસ્તરના
બાપ થતા હતા. અવસ્તામાં જમારપ નામ બે રીતે લખાયાં છે: એક
નામ સાથે દએ શબ્દ છે, બીજા નામ સાથે અપરજાત શબ્દ છે. પેગામ્બર
સાહેબના વખતમાં થયેલા જમારપ નરને દેજમારપ કહે છે. એવણ
મહા ડહાપણવાળા ચાલી સાત કાળ જણનારો હતા. આ દેજમારપ
અમુક અમુક વખતે આ ચાલતા દરેધો ખદાતમાં દીનની આરાસ્તગી
કરવા પાછા અને પાછા ગેતીમાં ઉતર્યા કરશે આવા બેદના જમારપને
અપરજાત જમારપ તરીકે ઓળખે છે. એમ જમારપ બે છુટા હોય
એમ લાગે છે. પણ ઉસુલમાં તો તે એકજ રવાન છે. દેજમારપ ઉપર
જોયું તેમ હવેવ કુટુંબના કુનીચતના છે. અશો જરથુસ્ત્રે ઇજો દરન
એવણને ખવડાવેલો હતો જેથી એવણમાં સાત કાળનું જ્ઞાન થયું હતું.
જ્યોતીશશાસ્ત્ર તેમ અનેક શાસ્ત્રોમાં જગતના આ હજારમાં એવણની ઉપર
કાંઈ નથી. એવણે સાત કાળોમાં થું થું થશે તે નક્કલ કીધેલું છે. આવા
લખાણોને પિ અને ફિ તરીકે કહેલા છે જે બેઉમાં અમુક અમુક બેદોનો
તક્કવત રહેલો છે જમારપી નામની ચોપડી આજેથી હયાત છે. દીનના
એકરાર વખતે તરીકાને અને તે તરીકાના મહાન નરોને યાદ કરે છે તેમાં

આ જમારપનું નામ છે. એ નર રથેશ્તારખી હતા તેમ હુડીમ એટલે એટલે દરેક ચીજની હકીકત જાણનારા અને તે હકીકતની તરીકતને પુઝે તેવા હતા, એટલે દરેકને હરમાન કરી શકે તેવા હતા. એવણે આવાં યજ્ઞતો પેવંદ લખને દેવથરનોની લડાઇમાં તે દેવોને રોકવા માટે મોટા ફાળો આપેલો હતો. ગાથામાં એવણે જગતમાં ઉક્તા પાંચરનાર તરીકે દેખાડેલા છે. એવણે ગુણતારપના વજીર હતા. એવણે આગાહી કરવાની શક્તિ હતી-માટે એવણે શાહ દરેક વખતે પુછીનેજ કામ કરતા હતા. અસફ-દયારની બાપદમાં એવણીજ સલાહ મનાઇ હતી. દેવથરનું સરદારોના મોટા યુદ્ધમાં એવણેજ અસફ-દયારને બંદમાંથી છોડવીને રણમાં મોકલેલા હતાં. દીનનો શીખવનાર એ મહા ધુરનધર નર આજેખી ગુજર્યા પછી કંઈદરમાં ગુજરનારાઓને શીખવી રહે છે. જમારપને મુખેદાન મુખેદ તરીકેખી ઓળખે છે. જમારપ શબ્દમાં જામ અને અરપ બે આકારો છે. જામ-દામ-ગામ શબ્દો કુલ પેદાશનું થવું તેઓના દરજ્જા-તબક્કા-મરતબાઓ અને કુલ જગતની આખરત-ડુંકમાં જગતના જીવ બિવિધનો મેળ-ઉકેલ દેખાડે છે. અરપ તે જોમ અમલનું સફળ થવું દેખાડે છે. જગતમાં શું શું થશે-થઇ ગયું વીઝેરે દરેક રજેરજના જાણનાર અને તે વિષે બીજાને યાનો આપનાર-તે જાણવાને માટેની જામે-જેહાનનુમા જેવી વિદ્યાને શીખવનાર અને બીજી અનેક વીદ્યાને શીખવનાર-તીરેહગીની વીદ્યાને અરપની તોરે પુરા પડનાર-એવા અર્થો એ જમારપ શબ્દમાં છે.

નોંધ : ૮૨ અવા રઓશ્તર એ શબ્દમાં અવ-અર-ઓશ્તરના આકારો છે; અવ=તરફ; અર=લઇ જવું; ઓશ્તર=ઇદમ અમલ દીની શીક્ષણોની શક્તિ. દીનનો શીખવનાર દીનના શીક્ષણો તરફ લઇ જનાર. એ નર જમારપની પછીનો હજુજ ખાનદાનનો ધારવામાં આવે છે. જમારપથી લાયકાતમાં બીજે નંબરે હોય એમ લાગે છે.

(૧૦૪) હુબ્યઓશ્નહે^૧ ક્રાપઓશ્તરયનહે^૨ અપઓનો^૩ ફવપીમ^૪ યજમઇદે^૫ *ખાદઓનહે^૬ ક્રાપઓશ્તરયનહે^૭ અપઓનો^૮ ફવપીમ^૯ યજમઇદે^{૧૦} *હંધહઉરૂષો^{૧૧} જમારપનહે^{૧૨} અપઓનો^{૧૩} ફવપીમ^{૧૪} યજમઇદે^{૧૫} વર્પનહે^{૧૬} *હંધહઉરૂષોઇશ^{૧૭} અપઓનો^{૧૮} ફવપીમ^{૧૯} યજમઇદે^{૨૦} વૌહુ-નંમંધહો^{૨૧} અવારઓ-રૂષોઇશ^{૨૨} અપઓનો^{૨૩} ફવપીમ^{૨૪} યજમઇદે^{૨૫} પધતિશ્તાતેઓ^{૨૬} અધનાંઓ^{૨૭} ખફૂનનાંમ^{૨૮} અધનાંઓ^{૨૯} દઓસનાંમ^{૩૦} અધનાંઓ^{૩૧} અઓઇફનાંમ^{૩૨} અધનાંઓ^{૩૩} પધરિકનાંમ^{૩૪}.

(૧૦૪) ॥ ૫૫ ॥ હરશોસ્તરને લગતા^{૬૦} ॥ અશો^{૬૧} ॥ કુશોચન-
ની^{૬૨} ॥ કવણિ સાથે^{૬૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૬૪} ॥ ૫૬ ॥ હરશોસ્તરને
લગતા^{૬૫} ॥ અશો^{૬૬} ॥ ખાદ્યોનની^{૬૭} ॥ કવણિ સાથે^{૬૮} ॥ એકતાન થઇએ
છીએ.^{૬૯} ॥ ૫૭ ॥ જમારપને લગતો^{૭૦} (કુનીઅતના) ॥ અશો^{૭૧} ॥
હંધહ ઉરવંધહની^{૭૨} ॥ કવણિ સાથે^{૭૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૭૪} ॥
૫૮ ॥ હંધહ ઉરવંધહને લગતા^{૭૫} (કુનીઅતના) ॥ અશો^{૭૬} ॥ વરૂનની^{૭૭} ॥
કવણિ સાથે^{૭૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૭૯} ॥ ૫૯ ॥ તારીકી સાથે-શુરાઇઓ
સાથે સંબંધ રાખનારી^{૮૦} ॥ ઉંધની^{૮૧} ॥ તારીકી-શુરાઇઓવાળા^{૮૨} ॥
સ્વપનાઓની^{૮૩} ॥ અસરે-તારીકીના શુરા^{૮૪} ॥ શ્રુતચારના દેખાવોની^{૮૫} ॥
અસરે-તારીકીવાળી^{૮૬} ॥ પરીના^{૮૭} ॥ હોમલા સામે ટકાં શકતા^{૮૮} ॥
અશો^{૮૯} ॥ અવાર ઓસ્તરને લગતા^{૯૦} ॥ વોહુનેમંધહની^{૯૧} ॥ કવણિ સાથે^{૯૨} ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૯૩} ॥

ક. ૧૦૪ : ૯૧ ‘ખાદ્યોન’ ખા પોતાનું-પોતાવતપણાનું-દુજ રહિતનું-
દુજને મરે તેવું અને ખીલને તેવી ગતી અધાવી શકે તેવું દ્યોન = અંતકરણ-દુજ
રહિતના પોતાવતે પુણેલા એટલે જડતાથી નીરાળા ચીશ્તીયજત, દીન યજતને મળેલા
માટે દીનને મળેલા-ખીલને જડતાથી નીરાળા કરાવે તેવા અંતકરણના. દ્યોન જે
અહુરમઝદી છે જે દાદારના હેમ અંતકરણમાંથી છે તેવી તે દીનને અંતકરણમાં
રાખીને ખીલ પાસે તેમ કરાવવાની તોફીક આપનાર અને તેમ કરાવવાની
શક્તિ ધરાવનાર. ચીશ્તી યજતને અંતકરણમાં રાખવે જે અંતકરણ યાચ તેને
‘ખાદ્યોન’ કહે છે જેમાં અહુ-દ્યોન અને બઓદને ભેદ રહે છે એટલે તેવું
દ્યોન અંદરની અને બહારની દુન્યાને ભેદ શકે-ત્રીકાળ ભેદ શકે તેવું હોય, જે
અંતકરણમાંનો અહુ સ્વભાવ યજતનો રહે છે જેને યજતની બઓદ આશીરો
આપતી ગતી અહુને મીનો ખેરદ મહ્યાજ કરે છે, જે બઓદને તે નર
ખીલને અરપણ કરી શકે છે.

ક. ૧૦૪ : ૯૬ હંધહઉરવંધહ જમારપ હઝમનો એક પુરા હીકરા હતો.
ફાશ્તીમાં એને ગરાબી તરીકે ઓળખે છે. એને જમારપને લગતો એટલે
જમારપની ખુબી પામેલો હીકરા કહ્યો છે. બાપના જેવોજ કહ્યો છે. પક્ષીથી
તેના થયેલો કહ્યો છે. એ શબ્દમાં હંધહઉર અને રવંધહ બે આકારો છે.
હંધહઉર એટલે ખાનું પીવું જે હોમનું હોય જે ગુજરતે રવાનોની ક્ષુદ્રને
તોડી વનપસીન તરફ લઈ જઈ શકે તેવું હોમનું પીણું-‘રવંધહ’-હીલની
આઝાદગી અને તેથી આવતી રામેશ્તી. હોમની યજરને કરી હોમ પી રવાનને

(કુદનેહ ચણુ).

(પાને ૧૪૪ ની કુટનોટ ચાહુ).

પુલયુઝાર કરાવીને તનપરીન થવાની રામેરનીએ પુગાડનારઃ ઝરેહ વોઠરકશમાં ગોપતચાહની સકિત ચઝરને કરી હોમને તે ઝરેહમાં નાંખી તે ઝરેહની કુદરતને જગતને ચલાવવા મદદ કરી રહે છે તેનો હુમકાર.

ફ. ૧૦૪ : ૧-૨ વર્ષનહે હંધઉરવોધશિ = હંધહઉરવંધહુને લગતો એટલે હંધહઉરવંધહુની શકિતએને જન્મ પછીથી દીક્ષા પામીને મેળવેલો વર્ષનની. વર્ષન શબ્દને જે વરેશનંધહ (ધાતુ વરેઝ) કામ, કામ કરનાર ઉપરથી કામ કરનારો લઇએ તો એમ અર્થ થાય કે હંધહઉરવંધહુનું કામ જે ચરનથી જગતનું કદયાણુ કરવાનું છે તેનું કામ કરનાર હુમકાર. પણ જે વર્ષની = તોખમ નાખતો એમ અર્થ લઇએ તો પછી એમ અર્થ થાયઃ હંધહઉરવંધહુના કામમાં મીનોઇ ચરનના કામમાં તોખમ નાખતો એટલે વધારતો તે ચરનમાં હુમકાર થઇ એકના અનેક ફાયદા ઉભા કરતો. અહિંયા ઉપર જેમ જરથુશ્ત્રના ફરેઝદો માટે વપરાતા શબ્દો જરથુશ્ત્રને લગતા અને જરથુશ્ત્રના એમ પ્રે શબ્દોનો ભેદ જોયો તેમજ અહિંયા લેતું એટલે વર્ષનને જન્મ પછીથી આગળ વધારીને હંધહઉરવંધહુ બાપ જેવો-તેના જેવો; જગતની વૃદ્ધિ માટેનો ચરન કરનાર જેવો કીધેલો. રપીશ્વનની આફ્રીનમાં અરદેશર બાબિકાનની પહેલાં એનું નામ આવે છે.

ફ. ૧૦૪ : ૬ વોહુનેમંધહ અવારઓશ્ત્રોધશિ = અવારઓશ્ત્રને લગતો વોહુનેમંધહ. અવારઓશ્ત્ર નરના શબ્દમાં ઉશ્ત્ર કહેતા દીની ઇલ્મ અમલ તરફ લઇ જનારનો એટલે દીનના શીખવનારનો ભેદ જોયો. આવી ઉશ્ત્રની મહાન શક્તિથી સજ થયેલો વોહુનેમંધહને ગણેલો છે. વોહુ નેમંધહુને પછીથી દીક્ષા આપીને બાપ જેવો કીધેલો. વોહુ નેમંધહમાં વોહુ અને નેમંધહુના શબ્દો છે. 'વોહુ'માં બહુમનના જેવી પરમાર્થી ગતીનો અર્થ છે. અને નેમંધહ શબ્દમાં નેમાઝ-નમાનાપણું-નમ્રતાનો અર્થ છે. દીની ઇલ્મ અમલ અપાવીને પરમાર્થની નેમાઝ કરનારો પરગણુ નર જે બધા તરફ નમ્રતા બતાવે છે, બધાની નોકરી કરવા ઉત્તરવાર રહે છે તેવો નર. આ નરને 'અધમાઝિ' પુરો ઇલ્મ કે જેથી ગાફ-હયતની શેતાન્યતની ઇંધ થાય છે, પુરા સ્વપ્ના આવે છે-પુરી અરવહીઓ દેખાય છે, તેવા ઇલ્મની વાસ્તનામાંથી મુક્તિ આપનાર કહ્યો છે. બુદ્ધગૌની બુદ્ધગૌરી-જડવાદી મનશની-જડવાદી વૃત્તિ અને પ્રયોગોની જંજીરમાંથી આ મહાન નર જગતને છોડવીને ફરો-ગર્દ તરફ લઇ જઈ રહે છે, કે જેમાં 'અવાર ઓશ્ત્ર'ની શકિત તેને ઘણી કામે લાગે છે. અવારઓશ્ત્રનો એ દીકરો અવાર ઓફીનની શકિતએને પ્રાપ્ત કરી શકેલો છે માટે નહે = લખતો એવો અર્થ દેખાડનારો પ્રત્યય લગાડેલો છે. ઉપર જરથુશ્ત્રનો અને જરથુશ્ત્રને લગતો એવા પ્રત્યયની જે વ્યાખ્યા કીધી છે તે અહિંયાબી લેવી.

(૧૦૫) †માંથવાકહે^{૨૦} સાધમુજ્જેધશ^{૨૧} અએથપતોધશ^{૨૨}
 †હિમિદપતોધશ^{૨૩} અપઓનો^{૨૪} કવધીમ^{૨૫} યજમધિ.^{૨૬} ચો^{૨૭}
 કએશ્તેમ^{૨૮} †ઉસધનાંમ^{૨૯} †ગાથો-રયન્તાંમ^{૩૦} અપમઓધનાંમ^{૩૧}
 અનપઓનાંમ^{૩૨} અનહુનાંમ^{૩૩} અરતુનાંમ^{૩૪} †સિમનાંમ^{૩૫}
 †અવસ્થસ્તો-કવધિનાંમ^{૩૬} અવ-જધનત્,^{૩૭} પધતિશ્તાતેએ^{૩૮}
 અપવ^{૩૯}-કરેશ્તહે^{૪૦} †અએપંધહો.^{૪૧}

(૧૦૫) સધમુજ્જને લગતા^{૨૧} ‖ ઇદમ અમલનો પતી-પ્રવિણ^{૨૨} ‖
 આતશને મ્યઝદ પુગાડવામાં પુરવીણ-ખોય દેવાના તાત્પર્યમાં પુરવીણ^{૨૩} ‖
 અશો^{૨૪} ‖ ૬૦ ‖ માંથવકની^{૨૦} ‖ કવધિ સાથે^{૨૫} ‖ એકતાન થઇએ

ક. ૧૦૫ : ૨૦ ‘માંથવક’માં માંથ અને વાક શબ્દો છે. માંથ=માંથોને
 વાક=વચ્ચ ખોલનાર બહુનાર.

ક. ૧૦૫ : ૨૩ હિમિદપત=સમિદને સંસ્કૃતમાં આતશનું પોષણ કહે છે.
 આતશને પોષણ આપવામાં પુરવીણ. એટલે જગતમાં હજી કીધેલા આતશોને
 ખોય દેવામાં પુરવીણ તેમ જગત ઉપરની રજેરજના આતશને ટેકવીને તે
 આતશને અપ્તી બાળવામાં મદદ કરનાર તરીકે તેમ ખીબ આઝાદ રીતના
 ૧૬ આતશના કામમાં મદદ કરનાર હમકારોમાંનો પુરવીણ.

ક. ૧૦૫ : ૨૬ ઉસધનાંમ : એ શબ્દમાં ઉસ અને અધ શબ્દો છે.
 અધ એટલે અસરે-તારીકી, અધમ ખુરાઈઓ, કુદરતની કાળી બાજીનું જેમ અને
 ઉસ=હલાવનાર. એ શબ્દને જો ઉપિ અને હુદનો બનેલો ગણે તો ઉષી એટલે
 મીનોઇ અઠકલ શુદ્ધ બુદ્ધ અને હુદ એટલે મારવું એટલે મીનોઇ શુદ્ધ બુદ્ધને
 મારનાર એળી અર્થ થાય.

ક. ૧૦૫ : ૩૦ ગાથો-રયન્ત આ શબ્દમાં ગાથો અને રયન્ત બે આકારો
 છે. માંથો=ગાથાના બહુતરો, ગાથને બહુવાના અવસ્તાના બહુતરો. રયન્ત
 શબ્દ રી=અપવિત્ર કરવું; રિથ ખાલી કરવું ઉપરથી છે. ગાથાના બહુતરોને
 અપવિત્ર કરનાર-ગાથાના બહુતરોની અસરને ખાલી કરનાર તોડનાર. ગાથાનાં
 બહુતરો માનવ બહુ છે તેમ સરોશ યજ્ઞતબી બહુ છે. સરોશ યજ્ઞતના
 ગાથાના બહુતરમાં જરમે વર્ણોને નબા-નજદીશ્ત વર્ણ તરફ લઇ જવાનો ભેદ
 રહ્યો છે એટલે વર્ણોને મુળ વર્ણના કરવાનો ભેદ રહ્યો છે એટલે ક્રો-ગદ
 લાવવાનો ભેદ રહ્યો છે. અવસ્તાના બહુતરોની અનેક ખુબીમાં આ એક
 ખુબીથી છે તે નોંધવું. આવાં કામમાં ખલલ કરનારને ગાથોરયન્ત કહે છે.

ક. ૧૦૫ : ૩૫ સિમ એટલે ભયંકર અને સિમ એટલે જીસરી-ભયંકર
 ગતીના, ખીબને તાબે કરે તેવા.

છીએ.^{૨૯} || જે^{૩૦} (મંથિવક નીચે કહયા છે તેવા અતી ધુરા આશ્વમેધોને
મારી સુધારતો હતો-તે આશ્વમેધો અવા રહે છે:-) || અસરે-તારીકાને
અધમ ધુરાઓને-કુદરતની ધુરી શક્તીઓને ઉભાવનાર-જેર આપનાર-
કુદરતની ધુરી બાબુને મદદ કરનાર, ઉપી બતી અકકલ મીનોષ અતી
માનવમાં રહી શકે તેવી અકકલ મીનોષ શુધ્ધ યુધ્ધનો નાશ કરનાર-
માના,^{૩૧} || ગાથાના બહુતરોને અને ખીજ ગાઇને બહુવાના અવસ્તાના
બહુતરોની ખુખીને નીરમુળ કરનાર-અપવિત્રાઇ ઉભી કરી હવામાં ધુરાઇ
જમાવીને માંછોના બહુતરોની ગતીને રદ કરનારાઓમાંનાં,^{૩૨} || અશોષ
રહિતના અશોષથી દુર રહેતા-અશોષ તરફ નહિ જવા માંગતામાંનાં^{૩૩} ||
દાદારની અહુગીરીનો અનાદર કરનારાઓમાંનાં,^{૩૪} || દાદારની યજ્ઞતોની
રતુગીરીનો અનાદર કરનારાઓમાંનાં,^{૩૫} || બપંકર ગતીના-ખીલવડાવી
જુસડીમાં નાંખનારાઓ-તાબે કરનારાઓ વસીકરણ કરનારાઓમાંનાં,^{૩૬} ||
પોતાને લગતી ક્વવિની ગતી એટલે પોતાના રવાન માટેના મહા ક્ષાપણનો
ચુરો કરીને દુર ફેંકી રહેલા-એમ ક્વવિને છીન્ન બીન્ન કરનાર એટલે
વ્યક્તિમાં મીનોષ આસ્ત્ર ડહાપણુ રહે છે જેથી વ્યક્તિ ગમે તેવા યુનાહ
છતાં એક દીવસ તે મીનોષ ડહાપણુ ખીલવીને પોતાનો ફ્રશો-ગર્દ કરશેજ
તેવા ડહાપણુનો સદંતર નાશ કરનાર એટલે પોતાના ફ્રશો-ગર્દનો મુક્તિએ
પુગવાના સાધનનો નાશ કરનાર માટે પોતે નાશનેપાત્ર થયલામાંનાં^{૩૭} ||
(ધુરા આશ્વમેધોમાંના) પહેલે નંબરે આવતા એટલે સર્વથી જયુન^{૩૮} ||
આશ્વમેધોની^{૩૯} (તેવા આશ્વમેધો તરફથી આવતી) || અશ્વવનો^{૪૦} || માટે
ઉભી કાધેલી^{૪૧} || વ્યાધીઓ આફતો-નડતરોની^{૪૨} || સામે થઇને^{૪૩} ||
(તેઓને) મારતો હતો.^{૪૪} ||

નોંધ : ૩૬ અવસ્થસ્તો ક્વવિનાંમ. અવસ્થસ્તો શબ્દમાં અવ+
સ્થ+ત આટલા આકારો છે. અવ=દુર અને સ્થ=સ્થિતિ=તોડેલા-છીજ
બીજ કાધેલા 'ત' એક પ્રત્યય ક્રીયાપદ ઉપરથી વિશેષણ થવા માટેનો છે.
ક્વવિને છીજ બીજ કરનાર, એવો અર્થ છે. ફ્રોહરથી માનવમાં કે કાષ્ટની
વ્યક્તિમાં જીવ છે, જોરાને જાન છે, બલી મનશની છે, માનવના ગુણો
છે, એક દીન તેની મુક્તિ થઇ શકે એવી આવશ્યકતા છે. તે બધી મંદ
રહેલી ગતી જે ફ્રશો-ગર્દ કરવા અવશ્યની છે તે બધીને તોડનાર-એટલે
પોતામાંની તેવા ફ્રશો-ગર્દ લાવવા માટેના સાધનોનો નાશ કરનાર પોતે
તેટલા માટે નાશને પાત્ર ઠડે છે તેવા નાશને પાત્રવાળા. માનવ કે કાષ્ટની
વ્યક્તિની તનોમંદ હાલત તેના ફ્રોહરને લીધેજ છે. જે તે વ્યક્તિનું
ફ્રોહર જે તે વ્યક્તિ યુનેહગાર દુન્યવી હોય તો તેની અપિમાં રહે છે તે

ફ્રવષિ તે અધિપિમાંથી નીકળી જાય તો તે વ્યક્તિની કેહપની અને તેનોમંદ હયાતી બધી તુટી જાય, વ્યક્તિમાં આ ફરોહર છે તેથી તો તેનામાં કેહપો છે-અઝદ છે-અઝદમાં જનને ચલાવવાની પ્રયોગશાળા નામે વાષીએ પંઆસદાર છે અને તે બધી જીવાડનારી ગવની ગતીથી તેના અનુના વોહુનમાંથી ગમે તેવી તેની ગુનેહગારી છતાંબી દીવસમાં ૨૪ કલાકમાંના એક સેકંડ જેટલા વખતમાંથી સચ્ચાઇની પ્રસંશા થઇ રહે છે-નેકી કરવાનો-પરમાર્થ કરવાનો-નામ મેળવવાનો ખ્યાલ આવી રહે છે એટલે અશોષની સુંદરતા તરફ ખેંચાઇ શકે છે અને કોઇ એક સાહેબ છે એમ માન્યતા તેમાં રહી શકે છે. એટલે મહેરનું કંઇક અજવાળું તેના ગમે તેવા તનમાં દીવસના ૨૪ કલાકમાંના એક સેકંડમાંથી પ્રગટ થયા કરે છે અને તેથી તે વ્યક્તિ કુદરતની ઉપર શુક્ર ગુજારી કર્યા કરે છે. ફ્રવષિને લીધે તો તે વ્યક્તિમાં તેના અનેક દુરગુણો છતાં અને તે દુરગુણોની ફેરફારો છતાં એવા ગુણો મંદ રહેલા હોય છે કે જેઓની ખીલવણીથી તે દુર-ગુણોની ફેરફાર બલાઇમાં ફેરવાઇને તેની મુક્તિ એક દીન થશેજ એવી આવશ્યકતા રહે છે. જો આવી આવશ્યકતાને જો કોઇ વ્યક્તિ-માંથી કાઢી નાખે તો પછી તે વ્યક્તિ હંમેશના નાશનેપાત્રની થાય એટલે તેનો ફ્રશો-ગર્દ થાયજ નહી. એવી ધુરી વ્યક્તિઓ પેગામ્મર સાહેબની આગળના જમાનમાં હતી કે જે વખતે દસ એમોએ તેઓનો કાળજો લીધો હતો. આજે તેવી વ્યક્તિઓ હયાત નથી. આજે કોઇ ગમે તેવો ધુરો હશે પણ તેનામાં બહુ બહુ તો નવ એમોજ હોય. આવી અધમ ધુરી વ્યક્તિને અવસ્થસ્તો ફ્રવષિનાંમ કરીને કહે છે. આવી વ્યક્તિને ત્યારે ફરોહર ઉપર કંઇથી હક રહેતોજ નથી કેમકે તે રૂવાનની અત્યંત પશેમાંનીમાંથી તો ફ્રવષિ થયલી. પણ જો તે રૂવાન તે ફ્રવષિને એટલે પોતાની પશેમાંનીથી મળેલી શક્તિનો ઇન્કાર કરે તો તે રૂવાનને તે ફ્રવષિ ઉપર હક રહેજ નહિ જેથી તે ફ્રવષિને તેની પાસેથી લઇ લેવામાં આવે એટલે તેનો નાશ થઇ રહે. ત્યારે જે વ્યક્તિમાં ફ્રવષિની આવી ગતીબી છીન્ન બીન્ન થયલી હોય, જે પોતાના જીવનની અગત્યતાને તુચ્છકારતો હોય, દાદાર દીન-યઝત દરેકને તુચ્છકારતો હોય માટે દાદાર તરફની તાબેદારીનો એક કતરોબી રાખતો નહિ હોય, જેણે તેની ખેરદને સદંતર છીન્ન બીન્ન કીધી હોય તે નર અવસ્થસ્તો ફ્રવષિનાંમનો કહેવાય છે; એટલે ફ્રવષિ જે મીનોઇ અકકલને ઉભી કરનાર આસ્તન હડાપણ છે જેથી તેનામાં અમુક ગુણો ફ્રશો-ગર્દ કરાવે તેવા રહેલા છે તેવી આસ્તને છીન્ન બીન્ન કરનાર તરીકે કહે છે. આવી

બ્યક્તિમાંથી તે ક્વચિને તે જીવનની ગતીને ખુચવી લેવામાં આવે છે. ક્વ-
ચિની એવી ખુચવી લેવાની ગતીને સજવાર થયલાને અવસ્થસ્તો ક્વચિ કહે
છે. આની સમજ આગળ શીલસુશીમાં આપી છે અને બીજી સમજ
નીકીજ પહેલાં વાસ્તુમમાં પાને ૩૬૬-૩૬૭-૩૬૮-૩૬૯ ઉપર આપી છે.

(૧૦૬) *અપસ્તવો^{૪૨} મધ્યોધ-માઓધહોધશ^{૪૩} અપ-
ઓનો^{૪૪} ક્વચીમ^{૪૫} યજમધદે;^{૪૬} *અવરેશખંધહો^{૪૭} *રાશતરે-
વદેન્તોધશ^{૪૮} અપઓનો^{૪૯} ક્વચીમ^{૫૦} યજમધદે;^{૫૧} *બુદ્ધ^{૫૨}
દાજાસપોધશ^{૫૩} અપઓનો^{૫૪} ક્વચીમ^{૫૫} યજમધદે;^{૫૬} *જબ-
ઉર્વતો^{૫૭} અપઓનો^{૫૮} ક્વચીમ^{૫૯} યજમધદે;^{૬૦} *કરસ્નહે^{૬૧}
જબઉર્વધિનહે^{૬૨} અપઓનો^{૬૩} ક્વચીમ^{૬૪} યજમધદે,^{૬૫} તખમહે^{૬૬}
તનુ-માંથહે^{૬૭} દરપિ-દઓશ^{૬૮} આદુધરયેહે.^{૬૯}

ક. ૧૦૬ : ૪૨ અપસ્તવો = અપ+સ્તવ+ધહુઃ અપ = અશોધ અને
સ્તવ+ધહુ લંબાઈ-અશોધ જેટલી લંબાઈ રાખનાર-અશોધમાં ગેરખંદોઅસ્તીને
ખમવાની શકિત છે જે શકિત લંબાયાજ કરે છે એટલે કહીખી ખુટે તેવી નથી.
એમ ત્યારે અશોધની લંબાઈમાં અત્યંત ધીરજ અને બરદાસ્ત અને નેકી રહી
છે, એવી શકિત રાખનાર નર એમ અર્થ થાય.

ક. ૧૦૬ : ૪૭ અવરેશખંધ : અવ+ર+શ+ખંધ; ‘અવ’ = હલાકી; ર-
મારફત; શ-શ્રિ ત્રણ; ખંધ = કેફી વસ્તુ ભાંગ ગાંજે-કેફનો દેવ. કેફના દેવની
ત્રગડી કામ-ક્રોધ-મોહની બદીઓનો નાશ કરનાર-તે બદીઓના કેહવોને
નીરમુખ કરનાર.

ક. ૧૦૬ : ૪૮ રાશતરે-વદેન્તોઃ રાશત-રાજ = પ્રકાશવું-ગોઠવવું ઉપરથી
રાશતી+વદેન્તોઃ વદ = લઇ જવું પરણવું; સત્યસંગ રાખીને ફેલાવતો એમ
અર્થ થઇ શકે.

ક. ૧૦૬ : ૫૨ ‘બુદ્ધ’ : બુદ = બણવું-સાવધ થવું ઉપરથી બુદ્ધ = બેદાર
રાખનાર; વાસ્ના-સુધંધ (નો પાંચરનાર)-માણસની જડ કાયાની ફરામોશીની
સામે સાવધ રહેવાની તોફીક આપનાર.

ક. ૧૦૬ : ૫૭ જબઉર્વતો : જબ-જબા = મદદે બોલાવવું-આરાધવું+
ઉર્વતો = ઉર થયલો-વધેલો-પહોળો-મદદે પુગવામાં સાવધ; હરહંમેશ બીબને
મદદ કરવા માટે સાવધ રહેલો-હરહંમેશની ચઓજદાગ્ર ગતીવાળો આલાત થયેલો.

ક. ૧૦૬ : ૬૧ કરસ્નહે = ‘કરેસ’ હુબહુ થવું-પતાહું થવું ઉપરથી
હુબહુ કરનાર-પાતળું કરનાર એટલે બદીઓને સંકોચાવનાર-અઝીનો અસરે-
તારીકીનો નાશ કરનાર.

(૧૦૬) ॥ ૬૧ ॥ મધદ્યો માહને લગતા^{૪૩} ॥ અશો^{૪૪} ॥
 અપરતુની^{૪૨} ॥ ફવપિ સાથે^{૪૫} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૧} ॥ ૬૨ ॥ રાસ્તરે-
 વહેન્તને લગતી^{૪૮} ॥ અશો^{૪૮} ॥ અવરેશ બંધની^{૪૭} ॥ ફવપિ સાથે^{૪૭} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૧} ॥ ૬૩ ॥ દાઝમારપને લગતા^{૪૩} ॥ અશો^{૪૪} ॥
 બુદ્ધની^{૪૨} ॥ ફવપિ સાથે^{૪૫} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૧} ॥ ૬૪ ॥ અશો^{૪૮} ॥
 અબઉવર્તની^{૪૭} ॥ ફવપિ સાથે^{૪૫} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૧} ॥ ૬૫ ॥ અબ-
 ઉવર્તને લગતા^{૪૨} ॥ અશો^{૪૩} ॥ કરસ્નની^{૪૧} ॥ ફવપિ સાથે^{૪૪} ॥ એકતાન
 થઇએ છીએ.^{૪૫} ॥ (જે કરસ્ન) ॥ જોરાવર સહમઉલ સહમ,^{૪૧} ॥ માંથિના
 તનનો-તનમાંની ગવની ગતીએ માંથિનો ઇલાકો તનમાં રાખેલો હતો
 તેવો,^{૪૭} ॥ હદ-ઇન્સાફી સરોશની માફક ગીનો સત્તા રાખીને મારનારો-
 બાલો રાખનારો,^{૪૮} ॥ અહુરાને લગતો^{૪૮} (દાદારની ખુદાઇનો નમુનો
 હતો.) ॥

(૧૦૭) થેંઘહે^{૪૭} ન્માને^{૪૧} અપિશ વંધઉહિ^{૪૨} સીર^{૪૩}
 ખષોઇશિ^{૪૪} ક્યરએત,^{૪૫} કમનીનો^{૪૬} કુલુપ^{૪૭} સીરયાઓ^{૪૮}
 અશ-અમયાઓ^{૪૯} હુરઆદયાઓ,^{૫૦} ઉરકાદ^{૫૧} યાસ્તયાઓ^{૫૨}
 અરેજવધ્યો^{૫૩} રએવદ^{૫૪} ચિથેમ^{૫૫} આજતયાઓ,^{૫૬} ચો^{૫૭}
 અજગતો^{૫૮} અરેજયાઓ^{૫૯} હવએઇખ્ય^{૬૦} બાજુખ્ય,^{૬૧} તનુયે^{૬૨}
 રવો^{૬૩} અએપિશ્તો,^{૬૪} ચો^{૬૫} અજગતો^{૬૬} અરેજયાઓ^{૬૭} હવ-
 એઇખ્ય^{૬૮} બાજુખ્ય,^{૬૯} હમરેથેમ^{૭૦} પધતિ^{૭૧} યૂધદિશ્તો.^{૭૨}

(૧૦૭) જે^{૭૦} (કરસ્ન)ના ॥ ધરમાં^{૭૧} ॥ અપીશવંધુ^{૭૨} ॥ અતી
 દીલપઝીર દાદાર તરફ ખેંચનારી સોહામણી^{૭૩} ॥ પ્રકાશીત રખેામંદ
 ગતીનો ઇદમ અમલ અને રોશનીનો પ્રકાશ કાઢતી^{૭૪} ॥ દાદાર તરફ
 ખેંચનાર-અતી દીલપઝીર અતી ખુબસુરત કેહપોને લગતી-તેવા કેહપોને
 પોતા તરફ આકર્ષેલા રાખતી અતી સુશોભીત^{૭૫} ॥ પુરતી જોઇએ તેવી
 હિમ્મતવાળી^{૭૬} (તેણીની ખુબસુરતીને લુટવા આવનારને મારે તેવી) ॥
 અહ્મની જાતનો દેખાવ રાખતી અહ્મ જેવી સુખસુરતીનો પ્રભાવ દેખા-
 ડતી^{૭૭} ॥ ઉંચાઇના એટલે મર્યાદા જાળવનારી રીતે^{૭૮} ॥ કપડાં પહેરી સજ
 થયેલી^{૭૯} ॥ નીખાલેસી દેખાડનારી આરમખતીની જ્ઞાનવાળી પરમ સાચ્ચી
 પુણ્ય મનસ્વીવાળી^{૮૦} ॥ રયોમંદ પુણ્ય ચળકાટથી ભરેલી^{૮૧} ॥ જાહેર
 દેખાવવાળી^{૮૨} ॥ આઝાદ બુન્યાદ તોખમની એટલે દએવીક ગતી રહીતની
 પુણ્ય ખઓદીક ગતીની^{૮૩} ॥ કન્યા કુમારીનું^{૮૪} ॥ કેહપ^{૮૫} (ધારણ કરી) ॥

હાખલ થઇ ફરી રહી હતી;^{૭૫} ॥ જે^{૭૬} (કરસ્ન) ॥ તનુ માટે-તનોમંદ
હયાતી માટે^{૭૭} (કુલ જગત માટે) ॥ સ્વંધહ=નીખાલેશી દીલ કુશાદગીનું
જીખ^{૭૮} ॥ ઇચ્છતો^{૭૯} (જગતમાંથી કુખ જાય સુખ આવે એમ ઇચ્છી
રહેતો) ॥ પોતાવતપણના એટલે દુજથી સ્વતંત્ર થયલા એટલે પોતાની ચીજ જે
શ્વાન છે તે શ્વાનને માટેના^{૮૦} ॥ બાબુ બળથી^{૮૧} (શ્વાનની કૃતેહ થવાના
બળથી) ॥ લગ્નને લગતાના લગાઇ માટેના^{૮૨} (મેદાનમાં) ॥ તત્પર-
ધસવા તૈયાર^{૮૩} (રહેતો હતો); ॥ જે^{૮૪} (કરસ્ન તેટલા માટે) ॥ પોતાના^{૮૫}
(પોતાવતપણે પુગેલા) ॥ બાબુબળથી^{૮૬} (દુજને મારી દુજથી સ્વતંત્ર
રહેવાના બાહુબળથી) ॥ હમનખદ^{૮૭} (દુજના દુશ્મનો ખુરાઇઓ) ॥
સામે^{૮૮} ॥ લગાઇ કરી રહેવાના^{૮૯} (મેદાનમાં) ॥ તત્પર થઇ^{૯૦} ॥ લડતો^{૯૧}
(હતો). ॥

(૧૦૮) *વીરાસ્પહે^૧ કરસ્નયનહે^૨ અપઝાનો^૩ કવધીમ^૪
યજમઇદે;^૫ *આઝાતહે^૬ કરસ્નયનહે^૭ અપઝાનો^૮ કવધીમ^૯
યજમઇદે;^{૧૦} *ક્રાયઝાદહે^{૧૧} કરસ્નયનહે^{૧૨} અપઝાનો^{૧૩} કવધીમ^{૧૪}
યજમઇદે;^{૧૫} વંધહેઉથા^{૧૬} *અરૂંચેહે^{૧૭} અપઝાનો^{૧૮} કવધીમ^{૧૯}
યજમઇદે;^{૨૦} અરૂંચેહે^{૨૧} વ્યાખનહે^{૨૨} યાસ્કેરેસ્તેમહે^{૨૩} મજદય-
સ્નનાંમ.^{૨૪} *દારયત્ત-રથહે^{૨૫} અપઝાનો^{૨૬} કવધીમ^{૨૭} યજમઇદે;^{૨૮}
*ક્રાયત્ત-રથહે^{૨૯} અપઝાનો^{૩૦} કવધીમ^{૩૧} યજમઇદે;^{૩૨} *સ્કારયત્ત-
રથહે^{૩૩} અપઝાનો^{૩૪} કવધીમ^{૩૫} યજમઇદે.^{૩૬}

ફ. ૧૦૮ : ૩ વીરાસ્પમાં 'વીર' અને 'અસ્પ' શબ્દો છે. વીરની
શક્તિ અલય રહે છે-તેને લય જેવું લાગતું જ નથી. તેનામાં નેક મનશની
ગવશની-કુનશની રહે છે તેનામાં આસ્ન મીનોઇ ડહાપણની ખેરદ અને હોંશ
એટલે તાત્કાળિક સમય ઉપર તાત્કાળિક કામ રાદ રીતે કરવાની સચેતી રહે
છે. આવી વીરની ગતિને અસ્પનું જોમ આપનાર-ચાહે ત્યારે વધારે દોડાવીને
રાહી કામોને સરંજમ ઉતારનાર.

ફ. ૧૦૮ : ૮ આઝાત=એટલે ખુલ્લદ આઝાદ નેઝાદ ગોહર ખુન
આકાદવાળો.

ફ. ૧૦૮ : ૧૩ ક્રાયઝાદ : ક્રાયિતિ વૃદ્ધિનું આગળ વધવું-આપ=ચલન
જે સીનનું છે તેનું આગળ વધવું-ક્રાયિતિ=વધારો-વૃદ્ધિ ઉપરથી દીનને
આગળ ચલાવનાર.

(કુટનોટ ચાહ).

(૧૦૮) ફફે ॥ કરસનને લગતા^૪ ॥ અશો^૫ ॥ વીરારપની^૬ ॥
 કવણિ સાથે^૭ ॥ એકતાન થઇએ છીએ^૮ ॥ ફુગ ॥ કરસનને લગતા^૯ ॥
 અશો^{૧૦} ॥ આઝાતની^{૧૧} ॥ કવણિ સાથે^{૧૨} ॥ એકતાન થઇએ છીએ^{૧૩} ॥
 ફુલ ॥ કરસનને લગતા^{૧૪} ॥ અશો^{૧૫} ॥ કા યઓદની^{૧૬} ॥ કવણિ સાથે^{૧૭} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ^{૧૮} ॥ ફુલ ॥ બલા^{૧૯} ॥ અશો^{૨૦} ॥ અરખ્યની^{૨૧} ॥
 કવણિ સાથે^{૨૨} ॥ એકતાન થઇએ છીએ^{૨૩} ॥ મઝદયસ્નાનોમાં^{૨૪} ॥ ધણોજ
 ચાલાક^{૨૫} ॥ અનજીમનનો સરદાર^{૨૬} ॥ અરખ્ય^{૨૭} (હતો તે) ની ॥ કવણિ
 સાથે^{૨૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ^{૨૯} ॥ ૭૦ ॥ અશો^{૩૦} ॥ દારયત રથની^{૩૧} ॥
 કવણિ સાથે^{૩૨} ॥ એકતાન થઇએ છીએ^{૩૩} ॥ ૭૧ ॥ અશો^{૩૪} ॥ કાચત
 રથની^{૩૫} ॥ કવણિ સાથે^{૩૬} ॥ એકતાન થઇએ છીએ^{૩૭} ॥ ૭૨ ॥ અશો^{૩૮}
 રકારયત રથની^{૩૯} ॥ કવણિ સાથે^{૪૦} ॥ એકતાન થઇએ છીએ^{૪૧} ॥

(પાને ૧૫૧ ની કુટનોટ ચાલુ).

ફ. ૧૦૮ : ૧૬ અરખ્ય = અર્થ - એરેઝ સામ્યુ - સમ્યાધવાળાઓ - સમ્યાધને
 લગતો કુદરતની રાદ નેઆમતોમાંનો એક.

ફ. ૧૦૮ : ૨૭ દારયત રથ : 'રથ' = લડાઈની ગાડી અથવા મહેર
 યજ્ઞતના વહાણ તરીકે લેવાતું છે. મહેર યજ્ઞતનું વહાણ તે આ નીરતીની
 સુધી અને તેમાંની ઉત્તમ સરે જમીન અર્થાત્તેમ વએજ છે. આવી રથનો
 દારયત-દારન ટેકો તે એરેઝાઈશખા છે. આ એરેઝેશ ઉપર મહેર યજ્ઞત
 મવકકલ છે. મહેરયજ્ઞતના તેવા-સુધીને ટેકવવાના કામમાં હમકાર થયલા
 તે મહાન હાવીસ્તને તેવા નામથી એટલે દારયત-રથ તરીકે ઓળખે છે.

ફ. ૧૦૮ : ૩૧ કાચત-રથ : આખી જરથુશ્તના મહાન હાવીસ્તનું નામ છે.
 કાચત મુકરર ઈધેલું - દરેઘો ખદાતના મુકરર ઈધેલા અધ્યામમાં તે રથને તે જગતને
 ચલાવનાર મહેર યજ્ઞતજ છે જે મહેરયજ્ઞતને તેવણના તેવા કામમાં હમકાર તરીકે
 થનાર આ મહાન હાવીસ્ત છે. અતઃ જમાન જમીન ઉપર થતા કામનો હમકાર
 આ નર છે.

ફ. ૧૦૮ : ૩૫ રકારયત રથ : એવણખી જરથુશ્તના મહાન ચેલા છે. રકારયત
 એટલે રેકર રેકુંની માફક દંવાર કરવો. આ જગતના ભ્રમક ઉપર અને ખુદ તે
 જગત જે દંવાર અને દોરાન કરી રહે છે તેમાં તેઓને મહેર યજ્ઞતની પનાહ
 છે. મહેરની શક્તિથીજ બ્રહ્માંડો અને જગતને ફરવાનો રકેરેનીચાવનો પ્રભાવ
 છે. મહેરના આવા મહાન કામમાં હમકાર આ નર છે. કેવા મોટા જરથુશ્તના
 હાવીસ્તો છે કે જેઓનો ખ્યાલખી આવી શકતો નથી. તેઓ નખા-નજદીસ્ત
 દરજ્જાના એટલે યજ્ઞતોની કુટીએ પુગેલા નાના યજ્ઞતો છે.

(૧૦૯) †અર્ધવતો^{૪૩} અપઞ્ચોનો^{૪૦} કવધીમ^{૪૧} યજમધદે^{૪૨}
†અર્ધવતો^{૪૩} અપઞ્ચોનો^{૪૦} કવધીમ^{૪૧} યજમધદે^{૪૨} †પદત્યર્ધવતો^{૪૦}
અપઞ્ચોનો^{૪૦} કવધીમ^{૪૧} યજમધદે^{૪૨} †અમ્રઞ્ચોશ^{૪૧} અપઞ્ચોનો^{૪૨}
કવધીમ^{૪૩} યજમધદે^{૪૪} †અમ્રઞ્ચોશ^{૪૫} અપઞ્ચોનો^{૪૬} કવધીમ^{૪૭}
યજમધદે^{૪૮} †દ્રાથહુ^{૪૯} અપઞ્ચોનો^{૫૦} કવધીમ^{૫૧} યજમધદે^{૫૨}
†પદતિ-દ્રાથહુ^{૫૩} અપઞ્ચોનો^{૫૪} કવધીમ^{૫૫} યજમધદે^{૫૬} †પદતિ-
વંધહુ^{૫૭} અપઞ્ચોનો^{૫૮} કવધીમ^{૫૯} યજમધદે^{૬૦} †કૃષાવંધહુ^{૬૧}
અપઞ્ચોનો^{૬૨} કવધીમ^{૬૩} યજમધદે^{૬૪} †નંમો-વંધહુઉશ^{૬૫} વએદધ-
ધહુ^{૬૬} અપઞ્ચોનો^{૬૭} કવધીમ^{૬૮} યજમધદે^{૬૯}

ફ. ૧૦૯ : ૩૯ અર્ધવતઃ અર્ધ = સંચ્યાધ+વત = સંબંધ દેખાડતો પ્રત્યય છે. સંચ્યાધ જેવો સંચ્યાધનો જન્મ આપનાર-સંચ્યાધનો અવતાર-સંચ્યાધની ખાસીઅત દેખાડનાર પરિણામ-એવા અર્થ થાય હુંકમાં સંચ્યાધની પ્રતીમા.

ફ. ૧૦૯ : ૪૩ વ્યર્ધવત = વ્ય+અર્ધ+વત; વ્ય-વી ચાહવું-ચાહવા માટે ચલીત થવું-સીકકો ચલાવવો. સંચ્યાધની પ્રતીમાનો સંચ્યાધના નરોથી થયેલા નેકીના કેહુપેની સીકકો ચલાવવા-સત્યને સાક્ષાત રીતે ચલાવનાર.

ફ. ૧૦૯ : ૪૭ પદત્યર્ધવત = પદતિ-અર્ધ-વત : પદતિ = અવેજ સાહેબી : સંચ્યાધની પ્રતીમાનો અવેજ બદલો આપનાર-સંચ્યાધની પ્રતિમાની સાહેબી ઇલાકો ચલાવનાર.

ફ. ૧૦૯ : ૫૧ અમરૂ : અમરૂ નામની એક શક્તિ છે જેને પક્ષીના કેહર્ તરીકેની ઓળખાવી છે. નીસ્તી ગેતી માટે જે કંઈ બીજો પછી માનવનો હોય કે ધાન્યના ખાધ-ખોરાકના કશાનાબી હોય તે બધા ચીજો મુળ બી હસ્તીમાંથી ઉતરીને નીસ્તીના ગરેહ વોહરકશમાં એકઠા થાય છે-નીસ્તીમાં તેઓને એકઠા કરીને નેગાહબાન કરનાર શક્તિ તે અમરૂ છે આવી શક્તિની ગતીએ પુગી તેના હમકાર તરીકે થનાર આ નર હતા માટે તેને તે શક્તિનું નામ આપેલું છે.

ફ. ૧૦૯ : ૫૫ 'અમરૂ' આબી શક્તિનું નામ છે જે આગળ કહેલી અમરૂની સાથેજ કામ કરે છે-ઉપર કહેલા બધા ચીજોને વણે પ્રમાણે-વહેંચીને તેઓની મુકરર કીધેલી જગામાં એટલે ગરેહ કાર્કમાંની તેઓની મુકરર કીધેલી જગામાં મુકનાર આ શક્તિ છે. આ શક્તિ સાથે હમકાર થઇને તેના કામમાં મદદ કરનાર આ નરને તેજ પક્ષીનું નામ આપેલું છે. મીનો ખેરદમાં કહે છે કે જાહબીશ એટલે વને જીવીતબીશ-

(કુટનોટ ચાહ).

(૧૦૯) ૭૩ ॥ અશો^{૪૦} ॥ અર્ધવતની^{૪૧} ॥ ફરિ સાથે^{૪૨} ॥
 એકતાન ચપએ છીએ.^{૪૩} ॥ ૭૪ ॥ અશો^{૪૪} ॥ વ્યર્ધવતની^{૪૫} ॥ ફરિ
 સાથે^{૪૬} ॥ એકતાન ચપએ છીએ.^{૪૭} ॥ ૭૫ ॥ અશો^{૪૮} ॥ પદ્યર્ધવતની^{૪૯}
 (પદતિ-અર્ધવતની) ॥ ફરિ સાથે^{૫૦} ॥ એકતાન ચપએ છીએ.^{૫૧} ॥
 ૭૬ ॥ અશો^{૫૨} ॥ અમરની^{૫૩} ॥ ફરિ સાથે^{૫૪} ॥ એકતાન ચપએ
 છીએ.^{૫૫} ॥ ૭૭ ॥ અશો^{૫૬} ॥ અમરની^{૫૭} ॥ ફરિ સાથે^{૫૮} ॥ એકતાન

(પાને ૧૫૩ ની કુટનોટ ચાલુ).

જાંદગીના ઉરતાનનો પ્રાણવાયુ આપનાર જાડ ઉપર ચમર પક્ષી બેસે છે ત્યારે તેના બેસવાથી સેંકડો નાની દાખલીઓ ભાંગી ભય છે અને તેના બીયાં ખરી પડે છે અને પછી જેવું તે પક્ષી તે જાડ ઉપરથી ઉડી ભય છે કે બીજી હાલતે દાંખળીઓ ઉડે છે એમ પેલી ખરી પડેલાની ખોટ પુરી કરે છે. ચમર પક્ષીની પાડોશમાં રહે છે જે પક્ષી પેલા ખરી પડેલાં બીયાં અને દાંખળીઓને જાંચકોને જ્યાં તેરતર આપ રેડે છે ત્યાં લઈ ભય છે અને પછી તે બીયાં જમીન ઉપર પડે છે. આવા ટુંક અલંકારીક લખાણમાં ચીમ્નો કઈ રીતે ઝરેહોમાં રહીને તનોમંદ ઘાટ લે છે અને તેમાં આ ચમર અને અમરના પક્ષીરૂપ કેહવો શું ભાગ લે છે તે સમજવી દીધેલું છે. નીસ્તીની કુદરતના આવા મહાન કામે પુગેલા આ મોટા નરો જરથુસ્ત્રના હાવીરતો હતા. એવીજ રીતે ઉપર કહેલાં રાક્ષસે વેદેન્ત, યુદ્ધ વીગેરે નરો કુદરતે પુગીને કુદરતનું કામ કરનારા હતા.

ક. ૧૦૯ : ૫૯ દ્રાથ=દરાજ-દર=ટેકવી રાખવું-મજબુટ બાંધવું; ટેકવી રાખનાર-મજબુટ બાંધનાર-દીનના ચલનને ટેકવનાર-દીન ઇમાનને મજબુટ કરનાર.

ક. ૧૦૯ : ૬૩ ‘પદતિદ્રાથ’ : પદતિ=અવેજ. દીન ઉપરના એતેકાદ માટેનો અવેજ બદલો કરાવી આપનાર.

ક. ૧૦૯ : ૬૭ ‘પદતિ-વંધહુ’ : પદતિ=અવેજ; દીનના ભેદોમાંના ‘વંધહુ’ની ખાલેસી સલાઇનો અવેજ-બદલો આપવાનાર.

ક. ૧૦૯ : ૭૧ ક્રપાવક્ષ : ક્રશ+વક્ષ્ય : ક્રશ=તાબેગી-ક્રશોગદની રિયતી -ક્રપ પાપ રહિતની હાલત. વક્ષ્ય=વધારા પાપ રહિતની ક્રપ રહિતની કરનાર ક્રશો-ગદની બેહઝાદીની હાલત જગત ઉપર ચલાવીને વધારનાર ટેકવનાર.

ક. ૧૦૯ : ૭૫ નેમોવંધહુ : નેમો=નેમાજ+વંધહુ=નેમી નીખાલેસી સલાઈના ચુલોની ગતી. નેમી સ્વાર્થ રહિતની પરમાર્થની હાલતનો આશક અને બીજને તેવા આશક બનાવનાર.

થપએ છીએ.^{૫૬} ॥ ૭૮ ॥ અશો^{૧૦} ॥ દ્રાથની^{૫૬} ॥ કવપિ સાથે^{૧૧} ॥
એકતાન થપએ છીએ.^{૧૨} ॥ ૭૯ ॥ અશો^{૧૪} ॥ પધરિદ્રાથની^{૧૩} ॥ કવપિ
સાથે^{૧૫} ॥ એકતાન થપએ છીએ.^{૧૬} ॥ ૮૦ ॥ અશો^{૧૬} ॥ પધતિવંધુની^{૧૦} ॥
કવપિ સાથે^{૧૬} ॥ એકતાન થપએ છીએ.^{૧૦} ॥ ૮૧ ॥ અશો^{૧૨} ॥ કૃપાવક્ષ-
ની^{૧૧} ॥ કવપિ સાથે^{૧૩} ॥ એકતાન થપએ છીએ^{૧૪} ॥ વએદયંધુના^{૧૧} ॥
૮૨ ॥ અશો^{૧૦} ॥ નેમે વંધુની^{૧૫} ॥ કવપિ સાથે^{૧૬} ॥ એકતાન થપએ
છીએ.^{૧૬} ॥

(૧૧૦) †વએસદહે^{૬૦} અપઓનો^{૧૧} કવપીમ^{૧૨} યજમધદે;^{૬૦}
†અપાવંધુઉશ^{૧૪} †િવન્દંધુહે^{૧૫} અપઓનો^{૧૧} કવપીમ^{૧૦}
યજમધદે;^{૬૦} †જરો-દંધુઉશ^{૧૬} પધરિશૂરહે^{૬૦} અપઓનો^{૧૧}
કવપીમ^{૧૨} યજમધદે;^{૬૩} †નરેમ્યજ્ઞનહે^{૬૪} આધથ્યવઓશ^{૧૫}
અપઓનો^{૧૧} કવપીમ^{૧૦} યજમધદે;^{૬૬} †ઐરેજિન્નઓશ^{૧૬} અરહે^{૧૦૦}
અપઓનો^{૧૧} કવપીમ^{૧૨} યજમધદે;^{૬૩} †કસુપિતેઉશ^{૧૪} અરહે^{૧૫} અપઓનો^{૧૧}
કવપીમ^{૧૦} યજમધદે;^{૬૬} †ક્યેહે^{૬૬} અપઓનો^{૧૦} કવપીમ^{૧૧} યજમધદે;^{૧૨}
†અસ્તવત્-ઔરેતહે^{૧૩} અપઓનો^{૧૪} કવપીમ^{૧૫} યજમધદે.^{૧૧}

ક. ૧૧૦ : ૮૦ વએસદ=વએસ=વીસ અને દર નાશ કરવું વીસ=
મોહલો ધરની બહારની હાલત-ભટકતી હાલત-આયં મિત્ર આરમ્ભતીની
હાલતની પ્રારંભ નહિ થાય તેવા ખરાબ સંજોગો-દહ=નાશ કરનાર ખરાબ
કમનસીબ ‘વીસ’ની ઉપર કહેલી હાલતને દુર કરી ભલી હાલત આરમ્ભની
હાલત ઉભી કરાવનાર.

ક. ૧૧૦ : ૮૪ ‘અશાવંધ’ એ નરને ખુનદહિશનમાં અરેજહી કેરવરના
૨૬ તરીકે ગણે છે. (કામાજી જરથુશ્તનામું)

ક. ૧૧૦ : ૮૬ ‘જરો-દંધુ’ એ નર ખુનદહિશનમાં હવાજરદંધર
અથવા હુજરદેહ તરીકે વંચાય. એ નર સવહી કેરવરનો ૨૬ છે (કામાજી
જરથુશ્તનામું.)

ક. ૧૧૦ : ૯૪ નેરેમ્યજ્ઞન : નેરે+મયજ્ઞન : નેરે=નર એટલે નેક્રીવાળા
માણસ; ‘મયજ્ઞન’=ભલો બદલો આશીશ; ન=ને લખતો. નેક્રીએ પુગાય તેવી
મયજ્ઞન-તેવા આશીશો પુગાડનાર.

ક. ૧૧૦ : ૯૬ ઐરેજિન્નુ=‘ઐરેજિશ્ત’ મજૂજ ખુલન્દ-ધણી અને
ખુલન્દીએ પુગીને આશીશ આપનાર.

(કુટનોઠ ચાલુ).

(૧૧૦) ॥ ૮૩ ॥ અશો^{૧૦} ॥ વએસદની^{૧૦} ॥ ફવણિ સાથે^{૧૦} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૦} ॥ બિવંદંધુના^{૧૦} ॥ અશો^{૧૦} ॥ ૮૪ ॥
 અક્ષાવંધુની^{૧૦} ॥ ફવણિ સાથે^{૧૦} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૦} ॥ પદ્મિ-
 કુરના^{૧૦} ॥ અશો^{૧૦} ॥ ૮૫ ॥ જરો-દંધુની^{૧૦} ॥ ફવણિ સાથે^{૧૦} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૦} ॥ આધ્યુતે લગતા^{૧૦} ॥ ૮૬ ॥ અશો^{૧૦} ॥
 નેરેમ્મજદની^{૧૦} ॥ ફવણિ સાથે^{૧૦} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૦} ॥ ૮૭ ॥
 અરના^{૧૦} ॥ અશો^{૧૦} ॥ બેરેઝિનુની^{૧૦} ॥ ફવણિ સાથે^{૧૦} ॥ એકતાન થઇએ
 છીએ.^{૧૦} ॥ ૮૮ ॥ અરના^{૧૦} ॥ અશો^{૧૦} ॥ કસુ પિતુની^{૧૦} ॥ ફવણિ સાથે^{૧૦} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૦} ॥ ૮૯ ॥ અશો^{૧૦} ॥ ક્યની^{૧૦} ॥ ફવણિ સાથે^{૧૦} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૦} ॥ ૯૦ ॥ અશો^{૧૦} ॥ અસ્તવત એરેત^{૧૦}
 (સોશીઓશ) ની ॥ ફવણિ સાથે^{૧૦} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૦} ॥

નોંધ : ૧૩ અસ્તવત એરેત=સોશીઓશ; અસ્તવત એટલે જે
 બી કંઈ હાડમંદ છે તે અને 'એરેત' = ઉભુ કરનાર-સજીવન કરનાર :
 હાડમંદ જગતને દરેધોખદાતના નાશમાંથી ઉભુ કરીને નવો દરેધોખદાત
 થવાનો સામાન તૈયાર કરનાર એમ કરી કરીને આખરે કે જ્યારે
 ફરો-મદ થવા માટેના દરેધોખદાતેઓ આવશે ત્યારે તેના છેલ્લા દરેધો-
 ખદાતમાં કે જ્યારે માનવના રૂવાનમાં હેઠલી જગત મોટે ભાગે મળેલી
 હશે અને કેટલાકો મળ્યા વગરના હશે ત્યારે તે બધી હાડમંદ જગતની
 તેવી વ્યક્તિઓને જડ તનનાં મૃત્યુમાંથી તનપસીન થવા માટે ઉભી કરશે.
 જેની નોંધ જમ્યાદ યરન કરદા ૧૫ માં આમ છે 'હરસ્ત પદ્મિઉસે-
 હિશતાત'=જડ તનના ગુજરેલાઓ પાછા ઉભા થશે એટલે કેહપંમાં
 તો તેઓ છેજ પણ કેહપંની આસપાસના એક વખતના જડ તનો
 સુક્ષ્મ તનપસીનના થઇને તેવા તનપસીન સાથે ઉભા થશે એમ જસાત
 જવથો અમેરેખિતશ=જીવ (કે જ્યાં તેઓ જડ તનમાં જીવતા હતા

(પાને ૧૫૬ ની કુટનોટ ચાલુ)

ક. ૧૧૦ : ૪ કસુપિતુ : કસુ=પાળેલું બનવર; પિતુ=સોરાક. પાળેલા
 બનવરમાં રૂવાનને લગતા અંશોને ખરફ્ફી ગતીમાંથી ગોસપંદી ગતીમાં
 લાવવાનો ભેદ છે. પિતમાં તે અંશોને નેકી મળે તેવો ટકવો આપવાનો ભેદ
 છે. રૂવાનને માટે ખએત્વોદયનો સામાન ઉભો કરાવનાર રૂવાનના ફરો-મદ
 થવા માટે બેઠતી સામગ્રી ઉભી કરાવનાર.

ક. ૧૧૦ : ૬ ક્ય=કા=માર્ગ લેવો ઉપરથી હીન તરફ દોરવાનાર
 આશુમોધાને હીનનો રાહ દેખાડી હીન ઉપર ચલાવનાર.

જે જીવને દાદારે તેઓ ઉપર કરમખસેશ કરીને આપેલો હતો તે જીવ)
 અને અમરપણું તેઓને આવી મળશે કે જ્યાં 'દૃથપતે કંષેમ વસ્ત
 અંધહુશ' = કુલ પેદાશ અમરગતીની તાજગીવાળી તેના ધાર્યા મુજબની
 થઈ રહેશે. જેને રસ્તાખેઝ કહે છે તે અબ્દ ધરિસ્તેખીઝ છે. ધરિસ્તેખીઝ
 એટલે જડ તનના ગુજરેલા પાછા જડતાને સુક્ષ્મ કીધેલા શરીરો નામે તન-
 પસીન ધારણ કરીને ઉઠશે તે. આખી જગત આવી હાલતે પુગશે તે
 વખતને ફ્રશો-ગર્દે કુલ્યાતીનો વખત કહે છે. પણ નોંધવું કે દરેક માનવ
 પોતાને ભગતો છુટો છુટો ધરિસ્તેખીઝગી કરી શકે છે; એટલે પોતે પોતાના
 જડ તનને તનપસીનનું કરી શકે છે જેને જીઝવાવી ફ્રશો-ગર્દે કહે છે.
 પણ જગતનો મોટો ભાગ તો જડ તનોમંદ હાલતમાં સખડયાજ કરે છે.
 આવાઓને જ્યારે આવા છુટી રીતે જીઝવાવી રીતે ફ્રશો-ગર્દે પુગેલાઓ
 પોતાનું પ્રુન્ય આપીને ફ્રશો-ગર્દે પુગાડશે ત્યારે સામાન્ય ફ્રશો-ગર્દે
 સામાન્ય રસ્તાખીઝ થશે. જીઝવાવી છુટી ફ્રશો-ગર્દે કે કુલ્યાતી સામતી
 ફ્રશો-ગર્દે થવામાં કરાવવામાં જરથુસ્ત્રી દએન અને તે દએન માંહેલી જે
 અશો વ્યકિતઓ કામે લાગે છે તેમાં સોશીઓશ પહેલે નંબરે આવે છે.
 એવણુ જરથુસ્ત્રના ખુદના ભવિષ્યના ફરજંદ કહેવાય છે. એવણુની
 માયનું નામ એરેદત ફેદ્રી છે જેણીને વીરુપ=તઉર્વરી તમામ જુરાઇને
 કાપનારી કહે છે. તેણી અશો જરથુસ્ત્રના જીનમાંથી કઇ રીતે પેદા પડે
 છે તે માટે વાંચો (પાને ૧૧૩) એવણુને પુર્વ તરફથી આવતા ચીતારેલા
 છે. એવણુને મદદ કરનાર તરીકે એવણુના બે ભાઇઓ હોશેદરઆમ અને
 હોશેદરમાહ છે અને બીજા છ મુળ નરો છે નામે ૧ રઓઅશ-
 અઓશમન (રોશન ચસ્ત) ૨ હવરે-અઓશમન (ખુરચસ્ત) ૩
 ફાદત ખરેનંધ (ફાદત ગદમન) ૪ વરેદત ખરેનંધહુ (વરેદત
 ગદમન) ૫ વોઉડ્ઝનેમંધહુ (કામેવક્ષરાન) ૬ વોઉડ્ઝસવંધહુ
 (કામેસુદ), આ મદદગારો અરેઝહી, સવહી, ફંદદફંડુ, વીદદફંડુ,
 વોઉડ્ઝખરેશત, વોઉડ્ઝખરેશતમાં જાહેર થશે અને ત્યાંથી કામ કરશે. પણ
 સોશીઓશ ખનરથખામીમાં જાહેર થશે; એટલે સુક્ષ્મ થતી જેનીમાં
 જાહેર થશે અને ત્યાંથી કામ કરશે એટલે સુક્ષ્મ થયેલી ગેતીમાં
 જાહેર થઇને ફ્રશો-ગર્દેનું કામ કરશે. દરેક દરેકો ખદાતમાં સોશીઓશ
 આવી રીતે પોતાના હમકારો સહિત કામ કરશે તેમ સૌથી છેલ્લા
 ફ્રશો-ગર્દેના દરેકો ખદાતમાંજી કુલ્યાતી રીતે કામ કરશે. નોંધવું કે
 એવણુના બીજા બે ભાઇઓ હોશેદરમાહ અને હોશેદરઆમ પોતે બહેરામે

વરઝાવંદ પછીથી દરેક દરેધોખદાતના હાથેથી જમાનમાં કામ કરશે. તે કામ ઉપરનાં કુટ્યાતી કામથી નોખું છે.

નોંધ : ૨૨ નંબરથી ૩૨ નંબરના નરો શાહ વિસ્તારપ અને ઝરીરના બાઇઓ હોવા જોઇએ એમ લાગે છે અને ૩૩ થી ૩૮ નંબરના નરો તેઓના યા તેઓના પીત્રાઇ બાઇના દીકરાઓ લાગે છે અને ૩૯ નંબરથી ૪૭ નંબરના નરો શાહ ગુસ્તારપના દીકરાઓ હોય એમ લાગે છે.

(કરદો ૨૬ મો) (૧૧૧) *ગઝોપિવંધહુઉશ^૧ અપઝોનો^૨ ફવધીમ^૩ યજમધદે^૪ *હાંમ-ખરેશો-વંધહુવાંમ^૫ તખમહે^૬ અપઝોનો^૭ ફવધીમ^૮ યજમધદે^૯ *સ્તઝોશો વહિશતહે^{૧૦} અપહે^{૧૧} અપઝોનો^{૧૨} ફવધીમ^{૧૩} યજમધદે^{૧૪} *પોઉરદાક્તોઈશ^{૧૫} ફતાવઝેન્યેહે^{૧૬} અપઝોનો^{૧૭} ફવધીમ^{૧૮} યજમધદે^{૧૯} *ખિવમારપ-નહે^{૨૦} ખશતાવઝેન્યેહે^{૨૧} અપઝોનો^{૨૨} ફવધીમ^{૨૩} યજમધદે^{૨૪}.

ફ. ૧૧૧ : ૧ ગઝો પિવંધહુ = ગઝો + પિ + વંધહુ : ગઝો = ગવની પરમાર્થી ગતી જે કેહર્ષ અને ઉશતાન અને તેવિષિ નામના સુક્ષ્મ ચરીરોમાં રહે છે જેઓ જડતાના તનની વોહુનને ટેકવવા ભોગવટો કરીને પાર પાડવા સાથે રહી તેઓની માદર થઇને તેઓને છવ અને બાન આપે છે, એવી પરમાર્થી ગવ જે તેઓમાં છે તેજ કુદરતમાં છે તે; પિ = પોપડું પોપણ આપડું; વંધહુ = ભલાઇનું બહમનની ગતીનું. બહમનની પરમાર્થી ગતીનું પોપણ અબની કુદરતને તેમ ગવની ચીજોને આપીને જગતનો કારોબાર ચલાવવામાં મદદ કરનાર ગેહશ ઉરવાનો સીધો હમકાર.

ફ. ૧૧૧ : ૫ હાંમ-ખરેતર-વંધહુવાંમ : હાંમ = સાથે-હામોઈમાં— એકતાનપણમાં; ખરેતર-ખરેશી = માએ જન્મ આપનાર અને વંધહુવાંમ = નેકી-પરમાર્થ-નીખાલસી. બહમનની ગતીઓ જે જગતમાં જનમ્યા કરે છે બહેર થયા કરે છે તેની સાથે રહી કામ કરનાર-કુદરતની સફેદ બાબુનો હમકાર.

ફ. ૧૧૧ : ૧૦ સ્તઝોશો-વહિશત-અખ્ય : સ્તઝોશો = મોનોઈ અદ્રશ્ય રંગો જે કુદરતમાં કામ કરે છે તેઓ સાથે એકતાન થનાર-કુદરતના નાદમાં મચ્યો રહેનાર-સ્તુતી કરનાર; વહિશત = ઉત્તમતાવાળો; અખ્ય = અપની વ્યવસ્થા કરવામાં. જગતમાં અષોઈ જમી રહે એવી વ્યવસ્થા કરવામાં મચી રહેલો તે વહિશત = ઉત્તમતાવાળો સ્તઝોશો = મહાબક્ત-મહાન આબેદ. એવ-ણી બુદ્ધત તરીકે ઉકેન્ટી છે જેણીને ૧૪૦ માં ફકરામાં યાદ કાઢેલી છે.

(કુટનોઠ ચાહ).

(કરવર ૨૬) (૧૧૧) ॥ ૯૧ ॥ અશો^૧ ॥ ગઓપિ-વંધહની^૧ ॥
 કવપિ સાથે^૨ ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^૪ ॥ ૯૨ ॥ બહાદુર^૧ ॥ અશો^૧ ॥
 હામ-અરેતર-વંધહવાંમની^૪ ॥ કવપિ સાથે^૨ ॥ હમો એકતાન થઇએ
 છીએ.^૬ ॥ ૯૩ ॥ અશો^{૧૧} ॥ સઓતર-વહિસ્ત-અપયની^{૧૦} ॥ કવપિ
 સાથે^{૧૨} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૩} ॥ ૯૪ ॥ કતાવએન^{૧૪} (ની કુની-
 અત) ના ॥ અશો^{૧૧} ॥ પોઉરૂદાક્તી^{૧૪} ॥ કવપિ સાથે^{૧૦} ॥ એકતાન થઇએ
 છીએ.^{૧૬} ॥ ૯૫ ॥ અશો^{૧૧} ॥ કતાવએન^{૨૦} (ની કુનીઅત) ના ॥ ક્વિવ-
 રાસ્પની^{૧૬} (ક્ષોધવરાસ્પ)ની ॥ કવપિ સાથે^{૨૨} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૩} ॥

(૧૧૨) ‡અયો-અસ્તોધશ^{૨૪} પોઉરૂદાખરતયનહે^{૨૫} અપઓનો^{૨૬}
 કવપીમ^{૨૭} યજમધદે;^{૨૮} ‡વોલુવસ્તોધશ^{૨૯} પોઉરૂદાખરતયનહે^{૩૦}
 અપઓનો^{૩૧} કવપીમ^{૩૨} યજમધદે;^{૩૩} ‡ગયદાસ્તોધશ^{૩૪}
 પોઉરૂદાખરતયનહે^{૩૫} અપઓનો^{૩૬} કવપીમ^{૩૭} યજમધદે;^{૩૮}
 ‡અપવજદંધહો^{૩૯} પોઉરૂદાખરતયનહે^{૪૦} અપઓનો^{૪૧} કવપીમ^{૪૨}
 યજમધદે;^{૪૩} ‡ઉરુદાઓશ^{૪૪} પોઉરૂદાખરતયનહે^{૪૫} અપઓનો^{૪૬}
 કવપીમ^{૪૭} યજમધદે;^{૪૮} ‡ખપથો-ચિનંધહો^{૪૯} ‡ખપાધપ્રાસ્પનહે^{૫૦}
 અપઓનો^{૫૧} કવપીમ^{૫૨} યજમધદે.^{૫૩}

(પાને ૧૫૮ ની કુટનોટ ચાહુ).

ક. ૧૧૧ : ૧૪ પોઉરૂદાક્તિત : પોઉરૂ=પુરતું-ધણું-પાણું-આખાદી;
 દાક્તિત=લક્ષણ. બહુપણું-મીનોઇ અને વ્યહવાર આખાદી ચલાવવાના
 લક્ષણવાળો.

ક. ૧૧૧ : ૧૯ ક્વિવવરાસ્પન=ક્ષોધવરાસ્પ : ક્વિવ=ક્ષોધ+વર+અસ્પ+
 ન. ક્ષોધ-ક્વિ=રહેવું-રાજ કરવું-રાજ કરવા માટે; વર-વરધંહુ=નીરંગવરની
 શક્તિ; અસ્પ=ધોડો-જેર આપનારની અલામત; ન=ને લગતો. નીરંગવર જેવા
 મહાન પ્રયોગમાં જોમ આપવા માટેના અધિકારવાળાઓને લગતો-મોટી મોટી
 ચરન વીજેના હમકારો અને પાસખાનોને લગતો-ની સાથનો. જુઓ ક્રકરા ૧૧૨
 ની કુટનોટ નંબર ૩૪ અને કુટનોટ નંબર ૫૦.

ક. ૧૧૨ : ૨૪ અયો-અસ્તિત : અયો-યંધહુ=કારોશ કરવી ફેલ ચલાવવા;
 અસ્તિત-અંહુ=દમ લેવો તું ૩/૧ વર્તમાન કાળ. સુષ્ટીમાં રોશન ફેલ
 ક્રો-ગર્દ લાવવા માટે કરવો તેને માટેજ જીવવું-એવી યઓક્તિ તદબોરો
 ચલાવવી.

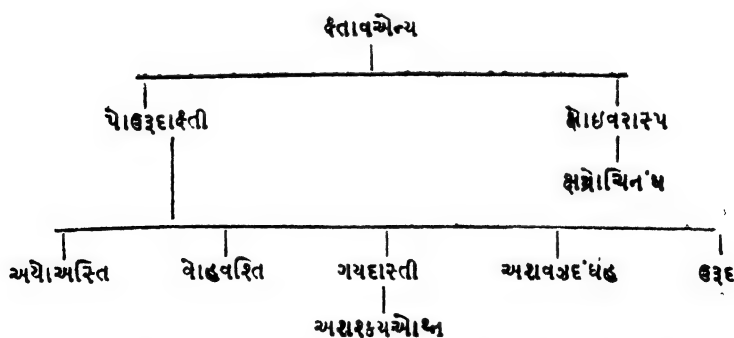
(કુટનોટ ચાહુ).

(૧૧૨) ॥ ૯૬ ॥ પોઉર-દાક્ષતયન^{૧૫} (ની કુનીઅત)ના ॥
 અશો^{૧૧} ॥ અથો-અસ્તિની^{૧૪} ॥ કવપિ સાથે^{૧૦} ॥ એકતાન થપએ છીએ.^{૧૮} ॥
 ૯૭ ॥ પોઉર-દાક્ષતયન^{૧૦} (ની કુનીઅત)ના ॥ અશો^{૧૧} ॥ વોહવસ્તિની^{૧૬} ॥
 કવપિ સાથે^{૧૧} ॥ એકતાન થપએ છીએ.^{૧૩} ॥ ૯૮ ॥ પોઉર-દાક્ષતયન^{૧૫} (ની
 કુનીઅત)ના ॥ અશો^{૧૧} ॥ ગયદાસ્તિની^{૧૪} ॥ કવપિ સાથે^{૧૦} ॥ એકતાન
 થપએ છીએ.^{૧૮} ॥ ૯૯ ॥ પોઉર-દાક્ષતયન^{૧૦} (ની કુનીઅત)ના ॥
 અશો^{૧૧} ॥ અપવજદંધની^{૧૬} ॥ કવપિ સાથે^{૧૧} ॥ એકતાન થપએ છીએ.^{૧૩} ॥
 ૧૦૦ ॥ પોઉર-દાક્ષતયન^{૧૫} (ની કુનીઅત)ના ॥ અશો^{૧૧} ॥ ઉરુની^{૧૪} ॥
 કવપિ સાથે^{૧૦} ॥ એકતાન થપએ છીએ.^{૧૮} ॥ ૧૦૧ ॥ ક્ષોષવરાસપ^{૧૦} (ની
 કુનીઅત)ના ॥ અશો^{૧૧} ॥ ક્ષોષો-ચિનંધની^{૧૬} ॥ કવપિ સાથે^{૧૧} ॥ એકતાન
 થપએ છીએ.^{૧૩} ॥

(પાને ૧૫૬ ની કુટનોટ ચાલુ).

ક. ૧૧૨ : ૨૯ વોહ-વસ્તિ : વોહુ-વંધહ : વોહુ=ભલાધ-નેષી;
 વંધહ=પહેરાવવું ઉપરથી વસ્ત્ર વર્તમાન ૩/૧ આત્માને : ભલાધ નેષીને
 શણગાર કરનાર, ક્રશો-ગર્દ લાવનાર, ક્રશો-ગર્દ લાવવાની યત્ન કરનાર

ક. ૧૧૨ : ૩૪ ગયદાસ્તિ : ગય+દા+અસ્તિ : ગય=જંદગી; દા=
 મુકરર કરવું; અસ્તિ=અહુ=દમ લેવો ઉપરથી વર્તમાન ૩/૧. જંદગીના
 દમાદમ મુકરર કરાવવા-જંદગીને વધારવાની યત્ન કરનાર કરાવનાર. ખની-
 રથખામીમાં ક્ષોશીઓશના મદદગારોમાંનો એક નામે અશવજહનો ભાઈ
 થાય છે. એ ગયદાસ્તિના જુદાના રૂવાન તરીકે ફેનીને લે છે. ખાપ દીકરાથી
 ઉતરતી નેક ઓલાદના (કુનીઅત સાથે) જન્મનારાનો આ નીચે ખતાવેલો
 સીલસીલો છે.

ગયદાસ્તિ તનાસકના બેદને તોડનાર-જંદગીને ખરી રીતે જીવાડનાર
 ઉસ્તાદ હવા.

નોંધ: ૬ ૧૧૨ : ૩૯ અપવચ્છદંઘલુ=અપ+વચ્છદંઘલુ: અપ=અશોષ અને વચ્છદંઘલુ=વચ્છ ઉપરથી કોવત : અશોષના કુવ્યતથી ફરો-ગદંની ખેતી કરનાર. અપવચ્છદંઘલુ નર ખનીરથ આમીમાં સોશીઓશના મદદગારોમાંના એક છે. દાદસ્તાને દીનીકની ૮૯૫ી પુરસેશમાં ખુનીરસના એટલે જડનાની આ ગેતી જે વખતે લય થવાના પ્રસંગે પુગે છે ત્યારે તે જડ ગેતીનો એક ભાગ ઉત્તમ થઇ રહે છે જેને ખનરથ કહે છે તે ખનરથના સાત રદે રહેશે, નામે

- (૧) ગોશ્તે ફ્યાન્યાન,
- (૨) ખમાયુશ્ત (ઉપરના ગોશ્તફ્યાનની કુનીઅતનો અને દીકરો)
- (૩) ફદાક્તે ખુમ્ખીક,
- (૪) અશાવચ્છદંગ પુરદક્તી,
- (૫) વને ઝવીતખીશ,
- (૬) ગોપતશાહ,
- (૭) પતશાહુતન (વીશ્વતારપનો દીકરો) જેને ચતરૂમ્યાનખી કહે છે તે.

આમ આ અપવચ્છદંઘલુ જે પોઉરૂ-દાક્ષિતને લગતો છે તેને (જે સાયુજદિને લગતો છે તે નહિ) અમર સાત નરોમાંના એક કહ્યો છે. અમર નર એટલે શું? દરેક દરેધો ખદાતની હાથેખી શહેનશાહતના અમુક અમુક અષયામોમાં અને દરેધો ખદાતને છેડે આ નરો ફરીથી ઉતરીને તે તે મતાના સઓખ્યતોને જગતની નવરચના કરવામાં યા લય કરવામાં મદદ કરશે-એમ તેઓ ફરી ફરી ઉતર્યા કરશે માટે તેઓને અમર નર કહ્યા છે. એ નરોના કેહપો ખાસ રહે છે જેઓની સમજ માટે જુઓ નીકીઝ ભાગ પહેલો પાને ૭૦૦. એમ એ નર ખીજ અનેક નરોની માફક દરેધો ખદાતના ચોક્કસ ચોક્કસ અષયામોમાં જ્યારે જગત ઉપર બી વધી જાય છે ત્યારે સઓખ્યતો સાથે જગતમાં બીને મારીને ભલી વ્યવસ્થા કરવા ઉતરે છે, તેમજ દરેધો ખદાતની આખરીએ સોશીઓશને મદદ કરવા ઉતરે છે. પેગામ્બર સાહેબના જમાનામાં દેવચસ્તીઓને તોડવા એવણે સારો જેવો ફાળો આપેલો હતો. આવાં યસ્તના ૭૨-૭૩ ફકરાઓમાં એ નર અપવચ્છદંઘલુ જે પોઉરૂ દાક્ષિતનો દીકરો છે તેને પોતા સાથના ખીજ નર સાયુજદિ જેવણ પોતાના બે ફરજંદો નામે ચિત્ર અને અપવચ્છદંઘલુ ધરાવે છે તેઓ બધાને એટલે અપવચ્છદંઘલુ અને સાયુજદિ અને અપવચ્છદંઘલુ અને ચિત્રને અપાંમ નપાતની શક્તિ સાથે યજ

(૧૧૩) ડુંભાંડુ રહે^{૫૪} ડુંભરતયનહે^{૫૫} અપઓનો^{૫૬} ફવપીમ^{૫૭}
યજમધહે^{૫૮} ફાયજન્ટનહે^{૫૯} અપઓનો^{૬૦} ફવપીમ^{૬૧} યજમધહે^{૬૨}
ફ્રેનંધહે^{૬૩} ફાયજન્ટનહે^{૬૪} અપઓનો^{૬૫} ફવપીમ^{૬૬} યજમધહે^{૬૭}

(પાને ૧૬૨ ની કુટનોટ ચાલુ).

આ બધા બાપ દીકરાઓની કુનીઅતો છે. પેગામ્બરના હાવિસ્તો જેઓ નખા-નજદીસ્ત તબક્કાનાં રૂવાનો હતાં, જેઓ પેગામ્બરથી સહેજ ઉતરતા હતા, તેઓની મનશની ગવશની કુનશની ચઝતોની હતી. તેઓ બધાજ જીવતા ફેરશાધ ગુમારો બાંધી ગયા છે. આ દરેક નરના ફરજંદો બાપ કરતાં સવાયા તો હતાજ પણ તેઓ પછી પોતાના બાપની કુનીઅતથી ઓર આગળ વધતા હતા. કુનીઅત એટલે જીવતી ફેરશાધ કેરદાર અને તેની મીનો સંસ્થા-આશીરો પાડવાની દોલત. આવી રીતનો જીવતનો સીલસીલો આ નામોમાં છે. એટલે બાપનો દીકરા તો ખરો પણ બાપની જુદક પાસબાનીનું તે કળ અને તે કળ પછી બાપની નેક ફેરશાધ કેરદાર (કુનીઅત)માં કેળવાયલું રહેતું. આમ બાપ જુદ પોતે પછી બાપની કેરદાર અને ફરજંદ એવો સીલસીલો આવે છે. બાપની ફેરશાધ કેરદાર-કુનીઅતને બીજાની કુનીઅત સાથે સંબંધ હોય તેમ વળી તે બાપની કુનીઅતનો બીજાઓનોબી લાભ મળેલો હોય એમ સીલસીલો થાય છે તેને જીવત કહે છે. ત્યારે અહિંયાં ‘ક્ષોઈ વરાસ્પનહે’ શબ્દમાં ક્ષોઈ વરાસ્પન શબ્દ કે જે ક્ષોઈ વરાસ્પને લગતો એમ અર્થ બતાવે છે તે શબ્દ તે નર ક્ષોઈ વરાસ્પ અને તેની નેક ફેરશાધ કેરદાર-કુનીઅત બેઠના ભેદો સમાવે છે. જેમકે ૧૪૦ મા ફકરામાં ફ્રેન્યાઓ નાધર્યાઓ ક્ષોઈ વરાસ્પનહેને યાદ કીધી છે તેમ વળી ફ્રેન્યાઓ નાધર્યાઓ ગયદાસ્તોઈશિ એમ કહીનેબી યાદ કીધી છે. ફ્રેનીને બે નરો ક્ષોઈ વરાસ્પન અને ગયદાસ્ત બેઠનો સંબંધ આપેલો છે. ક્ષોઈ વરાસ્પને લગતી અને ગયદાસ્તને લગતી ફેરશાધ કેરદાર તે ફ્રેનીને મળતી હતી એમ સહેજે કહી શકાય. જે ગુજરાતી શબ્દ ‘નો’ નો અવસ્તાધ પ્રત્યય ‘હે’ પોતે સીધો નામ ઉપર આવે તો તે નામનો એમ અર્થ થાય જેમ ફરશોસ્તર અને ફરશોસ્તરહે એટલે ફરશોસ્તરનું એમ અર્થ થાય. પણ જે ફરશોસ્તરી એટલે ફરશોસ્તરને લગતું અથવા ફરશોસ્તરન અથવા ફરશોસ્તરયન એટલે ફરશોસ્તરને લગતું એમ બોલ હોય અને તેની ઉપર છઠ્ઠીનો પ્રત્યય હોય તો તેથી ફરશોસ્તરને લગતી નેકીનો વારસદાર તે છે એમ ગણવું એટલે ફરશોસ્તરને લગતાનો એમ અર્થ થયો. એવી રીતે ફ્રેની પોતે ક્ષોઈ વરાસ્પન એટલે ક્ષોઈ વરાસ્પને લગતાની હતી તેમ ગયદાસ્તોઈશિ એટલે ગયદાસ્તની એટલે ગયદાસ્તને લગતાની હતી-કુનીઅતવાળી હતી એમ અર્થ થાય. આવી બાંધેલી જીવતી ફેરશાધ કેરદાર નામે કુનીઅતનાં નામ ઉપરથી તે તે ખાનદાનનું તે નામ પડતું હતું.

‘શ્રૌરો-વંધહેઉશ’ ક્રાયજ્ઞેન્તહુ^૧ અપચ્ચાનો^૨ કંવપીમ^૩ યજમ-
ધદે^૪ અપવજ્ઞદંધહો^૫ શ્રિતહે^૬ સાધજ્ઞદ્રોધશ^૭ અપચ્ચાનો^૮
કંવપીમ^૯ યજમધદે^{૧૦} વૌહુ-રચ્ચાંધહો^{૧૧} વરકસાનહુ^{૧૨}
અપચ્ચાનો^{૧૩} કંવપીમ^{૧૪} યજમધદે^{૧૫} અરંજ્ઞદુહો^{૧૬} તુરહે^{૧૭}
અપચ્ચાનો^{૧૮} કંવપીમ^{૧૯} યજમધદે^{૨૦} ઉસિનંમંધહો^{૨૧} અપચ્ચાનો^{૨૨}
કંવપીમ^{૨૩} યજમધદે^{૨૪}.

ક. ૧૧૩ : ૫૪ અપાઅહુર : અપા = અરોધવાળો-અહુર = સાહેબ.
મીનો સત્તા ચલાવનાર અપના કુવતવાળો ભલા મીનો અધીકાર સાથનો-સાદે
અને અનકરીબે ખોખતગીના કેશારોવાળા નર નારીઓનો પાસખાન દોરવનાર.

ક. ૧૧૩ : ૫૫ શ્રશ : શ્રશ = શ્રવણું ઉપરથી શંદગી : ક્રો-ગર્દ માટે
શ્રવવાની તોશીક આપનારી ફેરતાઇ ચક્રિત-કુનીઅત.

ક. ૧૧૩ : ૫૬ ક્રાયજ્ઞેન્ત : ક્રાય અને જ્ઞેન્તનો બનેલો છે. ક્રાયો =
વૃદ્ધિવાળો-માતબર થયેલો : જ્ઞેન્ત = જ્ઞન જન્મવું ઉપરથી જન્મ લીધેલો. મા-
બાપના બુન ઓદાનમાંથી નેકીની તોફીક સાથે ફરજદો જન્મે તેવી બુનક
પાસખાની સાથની વાસના હીની ઇલમની લેહ પાંથરનાર.

ક. ૧૧૩ : ૬૩ ફ્રેનંધહુ : ક્રા-પર = પુર કરવું-આગળ વધવું ઉપરથી
ફ્રેન વધારો, પુરાકળપણું. પુરાકળપણું જગતમાં આણનાર-ફુકાળ ફુખ તંગીને ફુર
કરી આઝાદી સાથનું પુરાકળપણું જગતમાં લાવનાર.

ક. ૧૧૩ : ૬૮ શ્રૌશંધહુ = શ્રૌ+શંધહુ : શ્રૌ = ‘શ્ર’ શ્રવણું ઉપરથી
‘શ્ર’ = શ્રવતી તેજી સાથનો એટલે પુષ્કળ ચંચળ (પીઠ જોએ તેવો) :
શંધહુ = નેઆમતો, ભલાઇઓ. ગવચીયની નેઆમતોના સત્યસંજને-નેકી
ભલાઇઓના સત્યસંધને પોતાના દમની સાથે રાખીને શ્રવી રહીને ગેતીની ઉપર
તેવી નેઆમતોને તેમ તે નેઆમત સાથના શુભ વિચારોને ઉતારનાર.

ક. ૧૧૩ : ૭૫ સાચુહદ્રિ : સા+ચુ+દ્ર : સા = નાશ કરવો (નાશ કરનાર
સારતર) : ચુહ = જોડવું બેળાવવું-જેશ આવવો+દ્ર મારફત. જુલમગારો-
પુરાઈના જ્ઞાનથી નાશ કરનારાઓ જુલમગારોની જુલમને ખેદાદીને જોડનાર
ઘેરનાર-તેનો જેશ ઉતારનાર. એ નરના બે હીકરાઓ અપવજ્ઞદંધહુ અને શ્રિત
હતા જેઓ માટે જુઓ કુ. નો. ૩૬ ક. ૧૧૨.

ક. ૧૧૩ : ૭૬ અને ૮૦ વરકસાન = વર+કસાન : ‘વર’ તલેસમો-
મોટી મોટી સંસ્થાઓની પાસખાની થવા માટેની મીનો ઓકીઓ. કસાન = કષ

(કુટનોઠ ચાહ).

(૧૧૩) ॥ ૧૦૨ ॥ જીસ્તને લગતા^{૫૫} (કુનીઅતના) ॥ અશો^{૫૬} ॥
અષા અહુરની^{૫૪} ॥ કવપિ સાથે^{૫૭} ॥ એકતાન થઇએ છીએ^{૫૮} ॥
૧૦૩ ॥ અશો^{૫૯} ॥ કાયજેન્તની^{૬૦} ॥ કવપિ સાથે^{૬૧} ॥ એકતાન થઇએ
છીએ.^{૬૨} ॥ ૧૦૪ ॥ કાયજેન્તને લગતી^{૬૩} (ની કુનીઅતના) ॥ અશો^{૬૪} ॥
કેનંધહની^{૬૫} ॥ કવપિ સાથે^{૬૬} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૬૭} ॥ ૧૦૫ ॥
કાયજેન્ત^{૬૮} (ની કુનીઅત)ના ॥ અશો^{૬૯} ॥ જરો વંધહુની^{૭૦} ॥ કવપિ
સાથે^{૭૧} ॥ એકતાન થઇએ છીએ,^{૭૨} ॥ ૧૦૬ ॥ સામઝદ્રને લગતા^{૭૩} ॥
(ની કુનીઅતના) ॥ અશો^{૭૪} ॥ અપવજદંધહ^{૭૫} (અને) ॥ શ્રીતની^{૭૬} ॥
કવપિ સાથે^{૭૭} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૭૮} ॥ ૧૦૭ ॥ વરકસાન^{૭૯}
(ની કુનીઅતના) ॥ અશો^{૮૦} ॥ વોહુરઝોઅયંધહની^{૮૧} ॥ કવપિ સાથે^{૮૨} ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૮૩} ॥ ૧૦૮ ॥ ટુરના^{૮૪} (દીકરા) ॥ અશો^{૮૫} ॥
ઝેરેજંધહવનની^{૮૬} ॥ કવપિ સાથે^{૮૭} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૮૮} ॥
૧૦૯ ॥ અશો^{૮૯} ॥ ઉસિનેમંધહની^{૯૦} ॥ કવપિ સાથે^{૯૧} ॥ એકતાન
થઇએ છીએ.^{૯૨} ॥

(૧૧૪) *યુજ્જારપહે^{૯૩} અપઝાનો^{૯૪} ફવપીમ^{૯૫} યજમધદે;^{૯૬}
*અપ-અઝાઈનહે^{૯૭} ગયદાસ્તયનહે^{૯૮} અપઝાનો^{૯૯} ફવપીમ^{૧૦૦}
યજમધદે; *વોહુ-નેમંધહો^{૧૦૧} *કતેઉશ^{૧૦૨} અપઝાનો^{૧૦૩} ફવપીમ^{૧૦૪} યજ-
મધદે; *વોહુવજદંધહો^{૧૦૫} કતેઉશ^{૧૦૬} અપઝાનો^{૧૦૭} ફવપીમ^{૧૦૮} યજમ-
ધદે;^{૧૦૯} *અપસરદંદહે^{૧૧૦} *અપસરિયાંશ^{૧૧૧} અપઝાનો^{૧૧૨} ફવપીમ^{૧૧૩}

(પાને ૧૬૪ ની કુટનોટ ચાલુ).

કશો દોરવા ઉપરથી દોરનાર ઉભી કરનાર. મોટી મોટી તલેસમે જેઓની
ઉપર કવપિની પાસખાની રહે તેઓને જેમકે જામે જહાનુમા-જામેજફર-સરવે
કેશ્મર વીગેરે વીગેરેને ઉભી કરનાર. એનો દીકરો 'વોહુરઝોઅયંધહ' જન્મથી
વોહુની એટલે બહુમનની રઝોઅયંધહ=રય અને રઝોખશની ગતી રાખીને
જગતની દએવીક ગતીને ખાંધનાર-તેઓને ભલા કશો મારફતે મારીને
સુધારનાર હતો.

ફ. ૧૧૩ : ૮૪ અરેઝવંધહત : અરેઝ+વંધહ+વત; અરેઝ=સમ્યાધ;
વંધહ=નેકી ભલાઇ+વત પ્રત્યય છે. સમ્યાઈ નેકી રાખી જગત ઉપર નેસાર કરનાર.

ફ. ૧૧૩ : ૮૯ ઉસિ-નેમંધહ : ઉસિ=ઉસ=વસ ઈચ્છુ' કલ્યાણ
કરવું+નેમંધહ=સેતાયશન. જગતના કલ્યાણ થવા માટે ઇચ્છી રહી મીઝો
કરીને મનન કરી રહેનાર-સેતાયશન કરી રહેનાર. એવણની સાથે ફેનીવું નામ
આવેલું છે જેથી ફેની સાથે એવણને ખચેતવાદથી સંબંધ હોય.

યજ્ઞમધ્દે;^{૧૧} અપસરેદ્દે^{૧૨} જધર્યાંશ^{૧૩} અપચ્ચોનો^{૧૪} ક્વષીમ^{૧૫}
 યજ્ઞમધ્દે;^{૧૬} *આખ્ખનોઈશ^{૧૭} અપચ્ચોનો^{૧૮} ક્વષીમ^{૧૯} યજ્ઞમધ્દે;^{૨૦}
 *રયાવરપોઈશ^{૨૧} અપચ્ચોનો^{૨૨} ક્વષીમ^{૨૩} યજ્ઞમધ્દે;^{૨૪}
 *પાઉરેતોઈશ^{૨૫} *કવોઈશ^{૨૬} અપચ્ચોનો^{૨૭} ક્વષીમ^{૨૮} યજ્ઞમધ્દે.^{૨૯}

ક્ર. ૧૧૪ : ૯૩ યુખ્તારપ=યુખ્ત+અરપ. અરપ=ધોડા અને યુખ્ત=જોડતો-જોડેલો. જોડેલા ધોડાવાળો એટલે હોમની અરપની શક્તિવાળો હોમના જલવાવાળો સફેદ બાળુનાં જ્ઞાન અને અમલ-ચરન, હોમની ચરનથી લાહેર માહેર અને શીખવનાર.

ક્ર. ૧૧૪ : ૯૭ અપ-પ્યઓથન : અપ=અરોધ. પ્યઓથન=ક્રીધેલું-કર્મો. અરોધવાળા કામોના કરનારો મહાભારત નેત્રીના કામો કરનાર. જ્યઓ ૩૪ ક્રકરો ૧૧૨.

ક્ર. ૧૧૪ : ૨ વોહુનેમધ્દે : ક્ર. ૧૦૪ માં અવારઓશ્તરને લગતા વોહુનેમધ્દેની યાદ ક્રીધેલી છે જ્યઓ તે ક્રકરાની નોટ. ક્રકરા ૧૧૫ માં વોહુનેમધ્દેને લગતો અઓવનિને યાદ ક્રીધેલા છે જ્યઓ ક્રકરો ૧૧૫.

ક્ર. ૧૧૪ : ૩ 'કુતુ'=ધરનો ધણી-જમીનદાર; જરથોશ્તી દીનની જમીનનો સાહેબ જમીનદાર એટલે જમીનની શુભ ખેતી કરાવનાર-સંરક્ષણનો હમકાર-દીનને જયજ કરાવનાર.

ક્ર. ૧૧૪ : ૭ વોહુવજ્ઞદ્ધે=વોહુ+વજ્ઞદ્ધે-: વોહુ-વોહુ=ભલા પરમાર્થી બહુમન વસેલા+વજ્ઞદ્ધે=જેર કુવત (વજ્ર=મજબૂત કરવું) ટેકો આપવો ઉપરથી). કુદરતની બલી શક્તિવાળા-રપેનામીનની કુદરતના હમકાર.

ક્ર. ૧૧૪ : ૧૨ અપસરેદ્દે=અરોધનો સરદાર-અધોધની બક્ષીશ કરનાર.

ક્ર. ૧૧૪ : ૧૩ અપસઈરયાંશ=અપસઈરયને લગતાં. સઈરય એટલે મટોડી-ખાકી મટોડીને ખાકને વ્યવસ્થીક કરનાર-તનુને આઝાદ કરનાર-શરીરનું ક્રીમીયું કરીને અરોધ પાંચરનાર.

ક્ર. ૧૧૪ : ૨૨ ચાક્ષિન=ચશ જોવું-ચાખવું. કુદરતને કુદરતના ભેદને નરી ઇન્દ્રીઓ આંખ કાનથી માપે તેવા-કુદરતના ભેદોમાં જોડો ગયેલો. પેગામ્બરના બપાવાના હએચત અરપના બાવાનું નામ ચીક્ષનુશ હવું તેવણુને અહિંયા લીધેલા નથી. તે નોંધવું.

ક્ર. ૧૧૪ : ૨૬ રયાવરપી : સંસ્કૃત રયાવ=કાળુ અને સંસ્કૃત અન્ન અરપ=ધોડા. કાળા ધોડાવાળો, અસરે-તારીકીની ઉપર સ્વાર થયેલો, અસરે-

(કુટનોટ યાદ).

(૧૧૪) ॥ ૧૧૦ ॥ અશો^{૬૪} ॥ યુખ્તારપની^{૬૩} ॥ કવપિ સાથે^{૬૫} ॥
એકતાન થઇએ છીએ^{૬૬} ॥ ૧૧૧ ॥ ગયદારનીને લગતા^{૬૮} (ની કુનીઅતના) ॥
અશો^{૬૬} ॥ અષષ્યઓતની^{૬૭} ॥ કવપિ સાથે^{૧૦૦} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^૧ ॥
૧૧૨ ॥ કતુનોને લગતા^૧ (કુનીઅતના) ॥ અશો^૪ ॥ વોહુનેમંધહની^૨ ॥ કવપિ
સાથે^૫ ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^૧ ॥ ૧૧૩ ॥ કતુનોને લગતા^૮ ॥ અશો^૬ ॥
વોહવઝંધહની^{૧૦} ॥ કવપિ સાથે^{૧૦} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૧} ॥ ૧૧૪ ॥
અષ સધર્મને લગતા^{૧૩} ॥ અષ સરેદની^{૧૨} ॥ અશો^{૧૪} ॥ કવપિ સાથે^{૧૫} ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૬} ॥ ૧૧૫ ॥ જમરપનને લગતા^{૧૮} ॥ અષો^{૧૮} ॥
અષ સરેદની^{૧૦} ॥ કવપિ સાથે^{૨૦} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૧} ॥
૧૧૬ ॥ અશો^{૨૩} ॥ યાદિનની^{૨૨} ॥ કવપિ સાથે^{૨૪} ॥ એકતાન થઇએ
છીએ.^{૨૫} ॥ ૧૧૭ ॥ અશો^{૨૭} ॥ સ્યાવસ્પની^{૨૬} ॥ કવપિ સાથે^{૨૮} ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૯} ॥ ૧૧૮ ॥ કવને લગતી^{૩૧} ॥ અશો^{૩૨} ॥ પોઉર-
દિતની^{૩૦} ॥ કવપિ સાથે^{૩૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૪} ॥

(૧૧૫) †વરેરમપહે^{૩૫} †જનરહે^{૩૬} અષઓનો^{૩૭} કવપીમ^{૩૮}
યજ્ઞમધદે;^{૩૯} †નનરાસ્તોધશ^{૪૦} †પએષતંધહો^{૪૧} અષઓનો^{૪૨} કવપીમ^{૪૩}
યજ્ઞમધદે;^{૪૪} †જરજદાતોધશ^{૪૫} પએષતંધહો^{૪૬} અષઓનો^{૪૭}
કવપીમ^{૪૮} યજ્ઞમધદે;^{૪૯} †ગએવનોધશ^{૫૦} વોહુ-નેમંધહો^{૫૧} અષ-
ઓનો^{૫૨} કવપીમ^{૫૩} યજ્ઞમધદે;^{૫૪} †અરેજવાઓ^{૫૫} †સૂતો-સ્પદાઓ^{૫૬}
અષઓનાઓ^{૫૭} કવપીમ^{૫૮} યજ્ઞમધદે;^{૫૯} †જરયંધહોઓ^{૬૦} સપંતો-
ધ્રાવાઓ^{૬૧} અષઓનાઓ^{૬૨} કવપીમ^{૬૩} યજ્ઞમધદે;^{૬૪} †વરનોધશ^{૬૫}
†વાગેરેજહે^{૬૬} અષઓનો^{૬૭} કવપીમ^{૬૮} યજ્ઞમધદે;^{૬૯} †ફાચેહે^{૭૦}
†તઉર્વએતોધશ^{૭૧} અષઓનો^{૭૨} કવપીમ^{૭૩} યજ્ઞમધદે;^{૭૪} †વહમએ-
દાતહે^{૭૫} માંથવાકહે^{૭૬} અષઓનો^{૭૭} કવપીમ^{૭૮} યજ્ઞમધદે;^{૭૯}
†ઉરત્રહે^{૮૦} †સદનંધહો^{૮૧} અષઓનો^{૮૨} કવપીમ^{૮૩} યજ્ઞમધદે.^{૮૪}

(પાને ૧૬૬ ની કુટનોટ ચાલુ).

તારીકીને તાબામાં રાખેલી. અથવામાંજોવાળાઓ જડતાના સાહેબોની ઉપર
આણુ ફેરવનારો.

ફ. ૧૧૪ : ૩૦ પોઉરુચિત : પોઉરુ = પુરુષગતા + ચિત = શાધિતિ = શા =
પ્રચાલી ભરેલું. હંમેશની રામેશનીવાળો; કુજને પરહેજ કરાવી કુખનાં કારણો
તોડાવી રામેશની કરાવનારો.

ફ. ૧૧૪ : ૩૧ ઠવોધશ = કવને લગતું - કવ ખોરેહને લગતું કવએમ
ખરેનોખાણું.

(૧૧૫) ॥ ૧૧૯ ॥ જનરના^{૩૧} ॥ અશો^{૩૦} ॥ ધરેમપની^{૩૫} ॥
 કવણિ સાથે^{૩૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ,^{૩૬} ॥ ૧૨૦ ॥ પએપતંધના^{૩૧} ॥
 અશો^{૩૧} ॥ નનરાસિતની^{૩૦} ॥ કવણિ સાથે^{૩૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ,^{૩૪} ॥
 ૧૨૧ ॥ પએપતંધના^{૩૧} ॥ અશો^{૩૦} ॥ ઝઝંદાષતિની^{૩૫} ॥ કવણિ સાથે^{૩૮} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ,^{૩૬} ॥ ૧૨૨ ॥ વોહુનેમંધના^{૩૧} ॥ અશો^{૩૨} ॥
 મએવનિની^{૩૦} ॥ કવણિ સાથે^{૩૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ,^{૩૪} ॥ ૧૨૩ ॥
 (જેડ ભાષઓ) સૂતોપાદની^{૩૧} ॥ (સૂતોપાદના જેડ ભાષ) એરેઝની^{૩૫} ॥
 તે એ જેડયા અશો^{૩૦} (નરોની) ॥ કવણિ સાથે^{૩૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ,^{૩૬} ॥
 ૧૨૪ ॥ ઝરયંધને લગતી^{૩૦} (કુનીઅતમાં કામ કરતી) ॥ રપેન્તો
 પ્રવુને લગતી^{૩૧} (કુનીઅતમાં કામ કરતી) ॥ અશો^{૩૨} ॥ કવણિ સાથે^{૩૩} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ,^{૩૪} ॥ ૧૨૫ ॥ વીગેરેઝના^{૩૧} ॥ અશો^{૩૦} ॥
 વર્સિની^{૩૫} ॥ કવણિ સાથે^{૩૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ,^{૩૬} ॥ ૧૨૬ ॥
 તઉવંએતિને લગતી^{૩૧} ॥ અશો^{૩૨} ॥ ફાઝ્યની^{૩૦} ॥ કવણિ સાથે^{૩૩} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ,^{૩૪} ॥ ૧૨૭ ॥ માંઝવાકના^{૩૧} ॥ અશો^{૩૦} ॥ વહમએ
 દાતની^{૩૫} ॥ કવણિ સાથે^{૩૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ,^{૩૬} ॥ ૧૨૮ ॥
 સદનંધના^{૩૧} ॥ અશો^{૩૨} ॥ ઉસ્ત્રની^{૩૦} ॥ કવણિ સાથે^{૩૩} ॥ એકતાન થઇએ
 છીએ.^{૩૪} ॥

ક. ૧૧૫ : ૩૫ **વરેસ્-મપ** = **વરેસ્-વરેસ્-મ** અને 'પા' : **વરેસ્** = **વરસને**
 પાવ બાળ, જે જીવતા વરસીઆજીનો રહે છે, જે ઝઓગ્ર તરીકે વપરાય છે
 તે. **વરેસ્-મ** એટલે **વરસને** અશો **જરથુસ્ત્રની** કવણિની કીનુમનથી આલાત તરીકે
 સચેત કીધેલો; **પા** એટલે રક્ષણ કરનાર; અશો **જરથુસ્ત્રના** '**વરેસ્**'ના આલાત
 થવા માટેની કીધેલી તલેસમનો હમકાર જે અહુનવરના અમુક નાળાઓનો
 અમલદાર હતો.

ક. ૧૧૫ : ૩૬ **જનર** : **જન** = **મારવું** ઉપરથી **મારનાર-દુજ** ગતીઓને
 હઠાવનાર **મારનાર**, જીવતાં કે ગુજરેલાંની દુજ ગતીઓને હઠાવનાર **મારનાર**.

ક. ૧૧૫ : ૪૦ **નનરાસિતી** એ **શમ્દમાં નમ** અને **રજ** આકારો
 દેખાય છે. **નમ** નમવું અને **રજ** = **ગોઠવવું**. **રજ** ઉપરથી **રસ્મન** લશકરની
 ગોઠવેલી હાર. બધી ગોઠવણીઓ એટલે સત્યતાએ પુગાય માટે પુરાઈને
 જીતવાની છે તે પુરાઈ સામે લડાઈ કરનાર. જગતની પુરાઈ સામે લડનાર-
 અહુનવરના અમુક નાળા સાથે યજ થયેલો નર.

ક. ૧૧૫ : ૪૧ **પએપતંધ** = **પએસંધ-પીસ** કાપવું-વેતરવું-રચવું
 ઉપરથી આરાસ્તગી. દુજ રહિતના કરીને ખએતવનો શણગાર કરાવી આપનાર-
 તનોમંદ હાલતની આરાસ્તગી કરાવનાર-કરનાર. એ શમ્દને **પએરીશ** અને
 અંગમાં છુટા પાડીએ તો **પએરીશ** જેવી પુરી દુજ-આમડીના કહોડ જેવા

(કુટનોઢ. આહ).

(પાને ૧૧૮ ની કુટનોટ ચાહુ).

દરદો-અથ માંગ્રની ધુરી કેરદાર. મુરતીઓને+અંગ=ખાંધનાર વળ દેનાર તરીકેનો અર્થ થાય-એટલે દરદો કજ્યા કંકાસને સમે કરનાર તરીકેનો અર્થ થાય. આવાજ અથે હવે પછીના ૧૨૦ મા ફકરામાં પએષત'ધહુને યાદ કીધેલા છે. ત્યાં આ વાક્ય છે ઉસ્માનરહે પએષત'ધહો પધતિ સ્તીરહે. પધતિ સ્તીર=ખુબમુરતીનો સાહેબ એટલે સફાઈ આપનાર-વ્યવસ્થા કરનાર-સમાધાની કરનાર 'પએષત'ધહુ'ના ઉસ્માનરની ક્વષિને યાદ કરીએ છીએ. આ ક્વષિને યાદ કરવાનું વાક્ય અધ્યાહારમાં છે. ૧૨૦ મા ફકરામાં આ નર પએષત'ધહુને કેટલાકે આ ૧૧૫ મા ફકરામાંના પએષત'ધહુથી જુદો પાડીને લે છે કેમકે ૧૨૦ મા ફકરાના પએષત'ધહુની સાથે પધતિસ્તીર શબ્દ આપેલો છે. પણ પધતિસ્તીર શબ્દ ખુદ પએષત'ધહુ નામ તે નરને અપાયું તેની વધુ ખુરહાન પુરી પાડે છે. માટે તે ખેડ રેકાણે વપરાયલા પએષત'ધહુને એકજ નર તરીકે લેવાનું ઠીક લાગે છે. પધતિસ્તીર શબ્દનો અર્થ ઉપર ભેયો-પણ એ શબ્દમાં અહુનવરના અમુક અમુક નાળાની શક્તિનો મર્મ દેખાડેલો છે. પએષત'ધહુ અહુનવરના તે નાળાનો અમલદાર હતો.

ફ. ૧૧૫ : ૪૫ અઈ'દાધતિ=અંતકરણપુર્વક ફીદા-દીનનો ખાદમ-અહુ-નવરના અમુક નાળાનો હમકાર.

ફ. ૧૧૫ : ૫૦ ગએવનિ=ગવ+વન : ગવની કુદરતનો ચાહતાર, ફતેહ અપાવનાર હમકાર. અહુનવરના અમુક નાળાનો હમકાર.

ફ. ૧૧૫ : ૫૫ એરેજુવાઓ=અરેજુ શબ્દનું દવીવચન કરીને છઠ્ઠીનો પ્રત્યય અહિંયાં લગાડેલો છે. પાસેનો જુતો-રેપાહ શબ્દખી એવીજ દવીવચનની ખાંધણીનો છે. વળી તેઓની અશોની ગતીખી દવીવચનમાં અપઓનાઓ તરીકે આપેલી છે. આવો દવીવચનનો આકાર તે ખેડ શબ્દો માટે આપેલો છે જે સાધારણ રીતે દવદવ સમાસ copulative compound છઠ્ઠી દવીવચનનો કહેવાય. જેમ 'પમુવીર' શબ્દો વપરાય છે તેવો કહેવાય જેઓને ત્યારે રૂવાનીક સમાઈ હોય. અહિંયાં આ ખે નરને ભેડયા ભાઈ તરીકે લેવાનાં છે. ભેડમાં જે ભાઈઓ જન્મે છે તેઓના રૂવાનોનીખી ભેડ કુદરતમાં થયેલી હોય છે એટલે તે ખે રૂવાનો કુદરતમાં એકએકની લગોલગના રહે છે. ક્વષિ શબ્દનો દવીવચનનો આકાર અવસ્તામાં નથી. પણ અહુવચનનો આકાર ક્વષયો-ક્વષિરા કરીને છે. દવીવચન તરીકેખી ક્વષિનેજ અહિંયાં લીધેલી છે. અરેજમાં સત્યવાનનો અર્થ છે. અસત્ય હોય ત્યાં સત્ય ઉભુ થવાની ખેતી કરનાર-સત્યની પ્રતીમા ઉભી કરનાર-સત્યનો નાદ ફેલાવનાર. અરેજમાં અર-આર શબ્દ સીધાપણુ-રાદપણુ-રાદ ગોઠવણીનો અર્થ બતાવે છે અને અવ શબ્દ to invoke ક્રિયા કરવી-મદદ માંગવાનો અર્થ બતાવે છે.

ફ. ૧૧૫ : ૫૬ જુતો-રેપાહ : જુતો-જુ એટલે સાંભળવું+રેપાહ=સેપાહ. સાંભળતો સેપાહ એટલે અહુનવરના નાદને ૧૦૧ નાળાંઓને સમજનાર અને તેઓની વસીઅત પ્રમાણે ડ્રુજ ગતીનો નારા કરનાર સેપાહને લગતી કુનીઅત-ફેરસતાઈ કેરદાર. એના દવીવચનની સમજ માટે જુઓ કુટનોટ ૫૫.

નોંધ : ૬૦ ઝરયંધહાઓ ક્રવષીમ એટલે ઝરયંધહની-ઝરયં-ધહને લગતીની ક્રવષી;-એટલે ઝરયંધહની કુનીઅત-ફેરસ્તાઇ કેરદારની ક્રવષિ. ઝરયંધહ એટલે પ્યાર-મોહબત-ફેલાવનાર. આવા ઝરયંધહની એટલે ફરીશ-ગદને ચલાવવા માટે જોઇતા આશીશોની સામગ્રીવાળી કુની-અત એટલે ફેરસ્તાઇ કેરદારની અંદર કામ કરતી ક્રવષિ.

નોંધ : ૬૧ રપેન્તો-પ્રતવાઓ ક્રવષિ એટલે રપેન્તો પ્રતુને લગતીની ક્રવષિ એટલે રપેન્તો પ્રતુની કુનીઅતની એટલે ફેરસ્તાઇ કેરદારની ક્રવષિ. રપેન્તો એટલે વૃદ્ધિ કરતી+પ્રતવાઓ=પ્રતુ મીનો અકકલને લગતી. ત્યારે રપેન્તો પ્રતવાઓ ક્રવષિ એટલે વૃદ્ધિ કરી આપતી શુભ અકકલ પાંચરતી કુનીઅતમાં ફેરસ્તાઇ કેરદારમાં કામ કરતી ક્રવષિ. આ બેઉ ઝરયંધહ અને રપેન્તો-પ્રતુને લગતી કુનીઅતો ફેરસ્તાઇ કેરદારો પેગામ્મરના એક હાતીસત નામે ઝરયંધહ રપેન્તો-પ્રતુએ પાંધેલી છે, કેમકે તે બેઉમાં કામ કરતી ક્રવષિને એકવચનમાં બતાવી છે જો કે અશોનાંમ શબ્દનો દલીલવચનનો આકાર નામે અશોનાઓ ત્યાં વાપરેલો છે જે બે જુદી હાલત બતાવે છે. અહુનવરના ૧૦૦૧ નાળાઓમાંના જુદતાની નાળાઓની એક 'જુદ્દત'ને લગતી આ કુનીઅતો છે એટલે સરોશના ૧૦૦૧ અને આવાં યજ્ઞતનાં ૧૦૦૧ નાળાઓમાંના જેઓ જુદ્દતીમાં કામ કરે છે તેઓને સમાવતી આ બે કુનીઅતો ફેરસ્તાઇ કેરદારો છે. નાળાઓ એટલે શું ? નીસ્તીના બધા મરકઝો એટલે દુન્યાઓની વાતાવરણ હોય છે જે વાતાવરણની ઉંચાઇએ તેનું અરમ અને નીચાઇએ તેને લગતી જમીન હોય છે. નીસ્તીમાં આ અરમ-વાય-અને જમીન છુટાં છે જ્યારે હરતીના મરકઝોમાં તેઓ એક તનમાં રહે છે. પણ તેઓની જડ દેખાતી હાલતની અંદર જે સુદમ હાલત રહે છે તેને કુદરત કહે છે. જમીન-હવા અને આસ્માન-માંની કુદરતની આવી હાલત રથવ્ય ચક્રમાં એટલે એકએકને મલતી રહે છે ગોચા નીસ્તીમાં અમુક હરતી જેવી હાલત રહે છે. આવી જમીન-હવા અને આસ્માનની સાથે મળતી કુદરતમાં ૧૦૦૧ વર રહે છે અને દરેક વરમાં એક હઝાર એક પેટા વર રહે છે જેઓને આવાં નીચા-ચશમાં હુઝંધરેમ વધર્યાનાંમ-હુઝંધરેમ અપધઝારનાંમ તરીકે યાદ કરીધાં છે. આ ૧૦૦૧ મુળ વરને અહુનવરના નાળા કહે છે અને તે મુળ વરમાંના અંતર નાળાઓ ઉપર સરોશ અને આવાં યજ્ઞત મવકકલ રહે છે. આ વરો જે સરોશ અને આવાં યજ્ઞતને તાણકે છે તેઓ એક બીજા સાથે જુદ્દતીમાં રહીને કામ કરે છે. આખી કુદરતને ચલાવવા જે

કંઈ મીનો સામાન જોઈએ તે સામાન આ વરોમાં ૧૦૦૧ નાળાઓમાં રહે છે જેઓને ગવચીથ્ર-અપચીથ્ર-વહુચીથ્ર કહે છે. આ બધાની સાથે કવએમ ખરેનો અને ખીખ ખરેનો રહે છે અને આતરે-આદર કુન્વતે-આદર એટલે મીનો કરકોના આતશની ગતીઓ રહે છે. નીસ્તી-ગેતીની જમીન-હવા અને અસ્મમાંની કુદરતમાં આવો મેહમાર રહે છે-તેમાં ૧૦૦૨ વરો રહે છે-આવા ‘વરો’ની એક યા ખીખની સાથે યા એકથી વધુ સાથે પેગામ્બરના આ બધા લગભગ રરપ મહાન હાવીશતો થઈ થયલા એકતાન થયલા હતા અને તેઓની ગતીને મેળીને તેઓએ પોતપોતાની કુનીઅતો ફેરસ્તાઈ ફેરદારો ખાંધી છે કે જેમાંથી જરતોસ્તી દએ-નનાઓને તેમ ખીજ વણોના મુળ નરોને તેઓને લગતું કામ કરવાની મદદ મળી રહે છે. આવી રીતનાં આવાં અને સરોશના નાળામાંના અમુક જુક્તાવી નાળાઓને સમાવતી આ બે ફેરસ્તાઈ ફેરદારો નામે ઝરયંઘહુયની અને રપેન્તો-ખ્રતુને લગતી છે. આ બે ફેરસ્તાઈ ફેરદારના ખાંધનારના નામ તરીકે તે બેઉ શબ્દોને લેવાના છે એટલે તે કુનીઅતના ખાંધનારને ‘ઝરયંઘહુ રપેન્તો-ખ્રતુ’ તરીકે ઓળખે છે. રપેન્તી કરનાર મીનો વૃદ્ધિ કરનાર અકકલ જે પ્રેમ-અજાઈ જગતમાં પાંથરી શકે છે તેવી મીનોઈ હાલને જગતમાં પાંથરનાર મહાન નર એમ એનો અર્થ થાય.

ક. ૧૧૫ : ૬૫ વશિન : ‘વશિન’ હરશત’ ચોથા અયાગ્રેમ ગાહમ્બારની શકિત છે. વશિન’ હરશતમાં જે કંઈ પહેલા ઘણા ગાહમ્બારોથી ઉચ્ચ તે પાકું ખાવા લાયક થઈ રહે છે. આ ગાહમ્બારની શકિતથી ત્યારે ધાન્ય ફળ-ફળાદીમાં પાકકાપણું ઉજી થાય છે. ગાહમ્બારની આશકિત હોનવરનાં અમુક નાળાંને જોરે પોતાનો બાવ બજવી રહે છે. હોનવરનાં આવાં નાળાંના હમકાર તરીકેના પેગામ્બરના આ હાવીશતને વશિન’ને નામે ઓળખે છે.

ક. ૧૧૫ : ૬૬ વાગેરેઝ : વા=પવન કુંકવો; ગેરેઝ=ગર્જના. પવનનું કુકાવડું-પવનના તોફાનો જે કાંઈ જગતમાં થઈ રહે છે તેની હકીકતમાં અહુનવરના નાળાઓ રહે છે. પવનની આવી ગતીઓથી ફુંજ ગુખારોનું તૃટડું થતું રહે છે. હોનવરનાં નાળાંઓમાંના અમુક નાળાં કે જેઓને પવનના ફરવા સાથે નીરખત છે તે નાળાંનો હમકાર-તેની સાથે એકતાન થયેલો.

ક. ૧૧૫ : ૭૦ ક્રાચ્ય=એ શબ્દ ક્રા+ચ્યને બનેલો છે. ક્રા=આગળ વધવું, ક્રો-ગર્દ તરફ જવું. ચ્ય-ચીશ=દેખાડવું-લાગુ પાડવું; ક્રાચ્ય=માર્ગ ખુલ્લો કરવો-દેખાડવો; દીનનો માર્ગ ખુલ્લો કરનાર-શીખવનાર અને ચલાવનાર-ચખા-

(કુટનોટ ચાહ).

(૧૧૬) ફંદંધુ-સૂતહે^૧ અપઝાનો^૨ ફવધીમ^૩ યજમધદે^૪;
 ફંદંધુ-ફંદંધુ^૫ અપઝાનો^૬ ફવધીમ^૭ યજમધદે^૮; ફરપોપદો-
 મખરતોધશ^૯ અપઝાનો^{૧૦} ફવધીમ^{૧૧} યજમધદે^{૧૨}; ફપયંધુરો-
 મખરતોધશ^{૧૩} અપઝાનો^{૧૪} ફવધીમ^{૧૫} યજમધદે^{૧૬}; ફરિતાબન્તહે^{૧૭}
 અપઝાનો^{૧૮} ફવધીમ^{૧૯} યજમધદે^{૨૦}; ફઅપસવંધુ^{૨૧} અપઝાનો^{૨૨}
 ફવધીમ^{૨૩} યજમધદે^{૨૪}; ફઅપાઉર્વએથહે^{૨૫} અપઝાનો^{૨૬} ફવધીમ^{૨૭}
 યજમધદે^{૨૮}; ફહુઝામો-ખરનંધુ^{૨૯} અપઝાનો^{૩૦} ફવધીમ^{૩૧}
 યજમધદે^{૩૨}; ફવરૂનહે^{૩૩} અપઝાનો^{૩૪} ફવધીમ^{૩૫} યજમધદે^{૩૬}.

(૧૧૬) || ૧૨૯ || અશો^૧ || દંધુસૂતની^૨ || ફવધિ સાથે^૩ ||
 એકતાન થઇએ છીએ.^૪ || ૧૩૦ || અશો^૫ || દંધુ-ફંદંધુની^૬ || ફવધિ
 સાથે^૭ || એકતાન થઇએ છીએ.^૮ || ૧૩૧ || અશો^૯ || રપોપદો-મક્ષિતની^{૧૦} ||
 ફવધિ સાથે^{૧૧} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૨} || ૧૩૨ || અશો^{૧૩} || પયંધુરો-
 મક્ષિતની^{૧૪} || ફવધિ સાથે^{૧૫} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૬} || ૧૩૩ || અશો^{૧૭} ||

(પાને ૧૭૧ ની કુટનોટ ચાલુ).

ડનાર-ચાશીદારીને ચલાવનાર-દીનના સવાલ જવાબોના સંતોશકારક કડચો
 કરનાર. અહુનવરનાં નાળાંઓનો હમકાર.

ક. ૧૧૫ : ૭૧ તઉર્વએતોધશ = તઉર્વએતિને લગતા : તઉર્વ એટલે
 તોડવું; અહીની ગતીને તોડનાર-અસરે તારીકીને કાણુમાં રાખનાર નરની
 કુનીઅત-જીવતી ફેરશાઇ શકિત.

ક. ૧૧૫ : ૭૫ વહમએદાત : વહમ-વંધુ = ચાહવું ઉપરથી આરા-
 ધણુ+દાત = કાયદા. કાયદાની આરાધણા-કુદરતના રોશન ગતીના કાયદા તરફ
 મન અને ચાહ રખાવનાર નર-અહુનવરનાં નાળાંઓનો હમકાર.

ક. ૧૧૫ : ૮૦ ઉશ્ત્ર = ઉશ્ત્ર એટલે ઉંટ જે ઇલમ-અમલની બુલન્દી-
 કાર્યસાધકતા અને મોભો ખતાવે છે તે. ઇલમ-અમલના મોભાને જાહેર કરનાર
 -અહુનવરનાં નાળાંઓનો હમકાર. અહુનવરનાં અમુક નાળાં ઇલમ જે અમલને
 જગતમાં ચલાવે છે તે નાળાંઓને પુગેલો અને હમકારી કરી રહેલો નર

ક. ૧૧૫ : ૮૧ 'સદનંધુ' : સદ અને નએજ; સદ = એટલે જવું
 રહેવું; અસ્ત પામવું; નએજ = નજસાઇ-નાપાકી-અપવીત્રાઇ; અપવીત્રાઇને
 નાબુદ કરનાર-રોકનાર-અહુનવરનાં અમુક નાળાંઓનો હમકાર અને તેની
 બાંધેલી અહુનવરનાં નાળાં વસેલી કુનીઅત-ફેરશાઇ કેરદાર.

ઉશ્તાજન્તની^૧ ॥ ફવપિ સાથે^૩ ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^૪ ॥ ૧૩૪ ॥
અશો^૧ ॥ અપસવંધની^૫ ॥ ફવપિ સાથે^૭ ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^૮ ॥
૧૩૫ ॥ અશો^{૧૦} ॥ અપાઉર્વએથની^૬ ॥ ફવપિ સાથે^{૧૧} ॥ એકતાન થઇએ
છીએ.^{૧૨} ॥ ૧૩૬ ॥ અશો^{૧૪} ॥ હઓમોખરેનંધની^{૧૩} ॥ ફવપિ સાથે^{૧૫} ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૬} ॥ ૧૩૭ ॥ અશો^{૧૮} ॥ વરખની^{૧૭} ॥ ફવપિ
સાથે^{૧૯} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૦} ॥

ફ. ૧૧૬ : ૮૫ દંધહુ-જ્ઞૃત : દધહુ = શહેરો + જ્ઞૃત = સૂ સાંભળવું
ઉપરથી સંભળાવતાં. દંધહુનો ભેદ-જરથોશ્તીપણુનો ભેદ-હોમના ખરા જ્ઞાનનો
ભેદ ચલાવનાર. આ જગતની કે અદ્રશ્ય મરકજોની મીનો સંસ્થામાં ચાલી
રહેતા હોનવરનાં નાદોને સાંભળી રહેલો નર. હોનવરનાં એવાં નામનાં-નાળાંનો
હમકાર અને તેની ગતી જગતમાં પાંચરનાર.

ફ. ૧૧૬ : ૮૯ દંધહુ-ફાદંધહુ : દંધહુ એટલે દેશ-દેશની મીનોઇ
આખાદી-હોમીક જ્ઞાન અને ફાદંધહુ-ફાદ = વધારનાર-મીનોઇ જ્ઞાન વધારનાર
ચલાવનાર-એવી મીનોઇની સંસ્થાને ટેકવવાનાં અહુનવરનાં એ નામનાં નાળાંનો
હમકાર.

ફ. ૧૧૬ : ૯૩ 'રપોપદો-મક્ષિત' : રપોપદો = કુતરાથી હોમલો થયલો-
સગદીદ પામેલો; મક્ષિત મક્ષિ = માંખ-માંખથી થયેલી ખેદાદી-બુરો ચેપ.
જગતમાં ચાલતા બુરા ચેપો જે હવામાં ઉડી રહે તેઓની ઉપર થતી સગદીદ
એટલે તેઓને રોકનાર. એવાં નામનાં અહુનવરનાં નાળાંની શક્તિને રાખનાર.
જગતમાંથી બુરા જડ તેમ અણુદીઠ હવસરૂપ ચેપોને દુર કરનાર રોકનાર
અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ફ. ૧૧૬ : ૯૭ પયંધહુરો-મક્ષિત : પયંધહુ = દુધ જમીનનો રસ
કસ-પ્રેમનો રસ કસ-ઝાડપાનનો રસ કસ; હુરો-હુર = બચાવનાર; મક્ષિ-માંખની
-માંખની બુરાઈઆથી બુરો ચેપોના આઝાબથી. જગતના ભત ભતના રસકસોને
ભતભતના બુરા ચેપોથી બચાવનાર હોનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ફ. ૧૧૬ : ૧ 'ઉશ્તાજન્ત' : ઉશ્તા = અનંત અમર ગતીનું સુખ કે જેની
પછી દુખ કદીબી આવેજ નહિ તે+જન્ત = જન્ જન્મ આપવું; જન્મ આપતો
અમર ગતીના સુખ સંપત્તીને જન્મ આપતા હોનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ફ. ૧૧૬ : ૫ અપસવંધહુ : અપ = અશોઇ અને સવંધહુ = ફાયદો :
અશોઇનો ફાયદો લાવી આપનાર ઉભો કરનાર હોનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ફ. ૧૧૬ : ૯ અપાઉર્વએથ : અપા = અશોઇનો+ઉર્વથ = દોસ્ત.
અશોઇની દોસ્તી કાયમ રખાવનાર નેગાહ તરીકેના હોનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

(કુટનોટ ચાલુ).

(૧૧૭) ડુંકવહે^૧ અપઝાનો^૨ કવધીમ^૩ યજમધદે^૪
 ડુંકિસ્નાકહે^૫ અપઝાનો^૬ કવધીમ^૭ યજમધદે^૮ ડુંખન્વતો^૯
 અપઝાનો^{૧૦} કવધીમ^{૧૧} યજમધદે^{૧૨} ડુંદએનાવજમધદે^{૧૩} અપ-
 ઝાનો^{૧૪} કવધીમ^{૧૫} યજમધદે^{૧૬} ડુંઅરજઝાનહે^{૧૭} અપઝાનો^{૧૮}
 કવધીમ^{૧૯} યજમધદે^{૨૦} ડુંઅધવિખરેનધદે^{૨૧} અપઝાનો^{૨૨}
 કવધીમ^{૨૩} યજમધદે^{૨૪} ડુંહુયજતહે^{૨૫} અપઝાનો^{૨૬} કવધીમ^{૨૭}
 યજમધદે^{૨૮} ડુંહુરદાસ્પહે^{૨૯} અપઝાનો^{૩૦} કવધીમ^{૩૧} યજમધદે^{૩૨}
 ડુંપાજિનધદે^{૩૩} અપઝાનો^{૩૪} કવધીમ^{૩૫} યજમધદે^{૩૬} ડુંપાખપથહે^{૩૭}
 અપઝાનો^{૩૮} કવધીમ^{૩૯} યજમધદે^{૪૦} ડુંઅપોપઝાધઝેહે^{૪૧} અપ-
 ઝાનો^{૪૨} કવધીમ^{૪૩} યજમધદે^{૪૪} અસ્તવત્-અરેતહે^{૪૫} અપઝાનો^{૪૬}
 કવધીમ^{૪૭} યજમધદે^{૪૮}

(પાને ૧૭૩ ની કુટનોટ ચાલુ).

ક. ૧૧૬ : ૧૩ હઝોમો—ખરેનધહુ : હઝોમ એટલે દાદારને લગતું, અસરે-શાશનીને લગતું પુણું જ્ઞાન અને અમલ અને ખરેનધહુ=ઉપરથી નીચે ઉતરતા આશીશો-ભલો પ્રભાવ. હોમના આવા ઇલમ અમલના પ્રચારને આશીશોથી ટેકવી રાખનાર હોનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ક. ૧૧૬ : ૧૭ વરખન : વરખનીહરશત : ચોથા ગાહાખખારની પરીપકવતા આપવાની-ખર વખતે યુનો બહાર કરાવવાની શક્તિ જેને હોનવરનાં અમુક નાળાંઓની હકીકતી મદદ રહે છે. આવાં નાળાંનો હમકાર. આ વરખન નામના ખીબા બે નરોને આગળ પછ મા અને ૧૨૫ મા ફકરામાં જોયા છે જેઓ બધા એક એકના હમકારો છે.

ક. ૧૧૭ : ૨૧ કવ : કવ-કું : નાખુદ થવું-જતુ રહેવું ઉપરથી યુરાધવું જવું એટલે સફાઇનું આવવું-ભલાઈનું જમવું. જમાનાઓની અંદરથી-દરેઘો ખદાતેમાંથી પસાર થતી આ જગતનો-તે માંહેલી યુરાધઓ સહિત અમુક અમુક મોટા નાશકારક બનાવો મારફતે અને અહુનવરના નાળાઓની હકીકતે નાશ કરીને તેને ફરી ફરી ઉગાડીને દાદાર સાફ કર્યા કરે છે અને ક્રશો-ગઈ તરફ લઇ જઇ રહે છે, આવાં તે અહુનવરનાં નાળાંઓની ખીશકારીમાં હમશરીફી આપતો તે હોનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ક. ૧૧૭ : ૨૫ ઉસ્નાક : ઉસ્ના=ઉંચાઇએ ગયલું. દએવીક ગતીમાંથી રવાન છુટીને આઝાદ થઇને યજતી મંડળ ઉજી કરીને દએવીક ગતીની સુધીને તેવી ઉંચાઇએ પુગાડવું કામે લાગેલું-એવા ઉંચાઇએ ચઢેલામાંનો એક નર

(કુટનોટ ચાલુ).

(૧૧૭) ॥ ૧૩૭ ॥ અશો^{૧૧} ॥ કવની^{૧૨} ॥ કવપિ સાથે^{૧૩} ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૪} ॥ ૧૩૮ ॥ અશો^{૧૧} ॥ ઉશ્નાકની^{૧૫} ॥ કવપિ
સાથે^{૧૦} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૬} ॥ ૧૩૯ ॥ અશો^{૩૦} ॥ ખન્વતની^{૧૬} ॥
કવપિ સાથે^{૩૧} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૨} ॥ ૧૪૦ ॥ અશો^{૩૪} ॥ દએના-
વજંધહની^{૩૩} ॥ કવપિ સાથે^{૩૫} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૬} ॥ ૧૪૧ ॥
અશો^{૩૮} ॥ અરેજઓનની^{૩૭} ॥ કવપિ સાથે^{૩૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૦} ॥
૧૪૨ ॥ અશો^{૪૧} ॥ અધવિ-ખરેનંધહની^{૪૧} ॥ કવપિ સાથે^{૪૩} ॥ એકતાન
થઇએ છીએ.^{૪૪} ॥ ૧૪૩ ॥ અશો^{૪૬} ॥ હુયજતની^{૪૫} ॥ કવપિ સાથે^{૪૭} ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૮} ॥ ૧૪૪ ॥ અશો^{૫૦} ॥ હરેદારપની^{૪૬} ॥ કવપિ
સાથે^{૫૧} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૫૨} ॥ ૧૪૫ ॥ અશો^{૫૪} ॥ પાઝનંધહની^{૫૩} ॥
કવપિ સાથે^{૫૫} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૫૬} ॥ ૧૪૬ ॥ અશો^{૫૮} ॥
ખાક્ષથની^{૫૭} ॥ કવપિ સાથે^{૫૯} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૬૦} ॥ ૧૪૭ ॥
અશો^{૬૨} ॥ અપ પઓપયની^{૬૧} ॥ કવપિ સાથે^{૬૩} ॥ એકતાન થઇએ
છીએ.^{૬૪} ॥ ૧૪૮ ॥ અશો^{૬૬} ॥ અસ્તવત એરેતની^{૬૫} ॥ કવપિ સાથે^{૬૭} ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૬૮} ॥

(પાને ૧૭૪ ની કુટનોટ ચાહુ).

હોનવરનાં નાળાંનો હમકાર, જગતને તે બુલન્દ દરજ્જે લઇ જવા કામ કરી રહેલો.

ફ. ૧૧૭ : ૨૯ ખન્વત : ખન્ = પ્રકાશવું-રાગ કાઢવો-ગાવું. 'વન્ત' પ્રત્યય છે. હોનવરના નાદ સાથે-હોનવરનાં ૧૦૦૧ નાળાંઓના નાદ સાથે એકતાન થઇને તેઓની ગતી-ભેદને નરી આંખે વાંચનારો-જોઇને કામ કરનારો.

ફ. ૧૧૭ : ૩૩ દએનાવજંધહ : દએના = દએન અને વજંધહ = કુવત. ઢીનવું કુવત બતાવનાર નર-દએનમાં અશોઈની ગતી છે તેને બતાવવાની શક્તિ રાખનાર હોનવરનાં નાળાંઓનો હમકાર.

ફ. ૧૧૭ : ૩૭ અરેજઓન : અરેજ = કીંમતી અમુલ્ય લાયકવું + 'યઅ' = ને લગવું + ન એક મારફત. કુદરતની અમુલ્ય હાલતને લગતો-કુદરતની અમુલ્ય હાલત જેવો-હોનવરનાં ૧૦૦૧ નાળાંને મળેલો હમકાર.

ફ. ૧૧૭ : ૪૧ અધવિખરેનંધહો : અધવિ = આસપાસ+ખરેનંધહો = ખોરેહ સાથનો-કુદરતના આશીરો સાથનો. જગતમાં હોનવરનાં નાળાંનો હમકાર થઇ જગતમાં લહુ ખોરેહ-લહા આશીરોવાળી નેઆમતો-ફુઆઓ પાંચરી રહેલો.

(કુટનોટ ચાહુ).

(કરો ૨૭ મો) (૧૧૮) †હુગેઉશ^૧ અપઝાનો^૨ કવષીમ^૩
 યજમઘદે;^૪ †અંધુયઝાશ^૫ અપઝાનો^૬ કવષીમ^૭ યજમઘદે;^૮
 †ગાઉરોઇશ^૯ અપઝાનો^{૧૦} કવષીમ^{૧૧} યજમઘદે;^{૧૨} †યૂશતહે^{૧૩}
 ગાઉર્-યનહે^{૧૪} અપઝાનો^{૧૫} કવષીમ^{૧૬} યજમઘદે;^{૧૭} †માંદ્રા-
 વંધહેઉશ^{૧૮} અપઝાનો^{૧૯} કવષીમ^{૨૦} યજમઘદે;^{૨૧} †ક્ષીરાવંધહેઉશ^{૨૨}
 અપઝાનો^{૨૩} કવષીમ^{૨૪} યજમઘદે;^{૨૫} †આયૂતહે^{૨૬} અપઝાનો^{૨૭}
 કવષીમ^{૨૮} યજમઘદે;^{૨૯} †સુરો-યજતહે^{૩૦} અપઝાનો^{૩૧} કવષીમ^{૩૨}
 યજમઘદે.^{૩૩}

(પાને ૧૭૫ ની કુટનોટ ચાલુ).

ફ. ૧૧૭ : ૪૫ હુયજતહે : હુ=ભક્ષી રીતે+‘યજતહે’=કુદરતની સાથે;
 એકતાન થઇ રહેલો. યજતો-હોનવરનાં ૧૦૦૧ નાળાંઓ સાથે એકતાન થઇને
 તેઓનું કામ કરી રહેલો માનને પાત્રનો નર.

ફ. ૧૧૭ : ૪૯ હરેદાસ્પ : હરેદ+અસ્પ. હરેદ=હર બચાવવું ઉપરથી
 હરેથ=પોશણ-બચાવ; હરેદ હરેથ=નાખવું-ફેંકવું, અસ્પ=ધોડો-તેઝી
 બતાવનાર. અસરે તારીકી સામે બચાવ માટે ટકાવ માટે ધોડો દપતાવનાર-
 ધુરાઈ સામેના કુદરતી યુધ્ધમાં હરહંમેશ રહેનાર-દેવોના બારે જોમ સામે હીનના
 ટકાવ માટે દેવોની બારી જીમ્મેશમાં દેવોની અસરે તારીકીની નફુઈ સામે
 બચાવ કરનાર નર.

ફ. ૧૧૭ : ૫૩ પાઝિનંધહુ=પા+ઝએનંધહુ : પા બચાવવું+ઝએનંધ-ઝી
 =નગૃત રહેવું ઉપરથી સાવધપણું નગૃતિ, સરોશના જેવી પાસબાની કરવાની
 હાલત. સરોશના હમકાર થઇને જગતની પાસબાની અઝી સામે કરનાર
 હોનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ફ. ૧૧૭ : ૫૭ ખાક્ષઘ. : ખા+ક્ષઘ. ખા=પોતાનું-પોતાવતપણું
 દુજ રહિતની હાલત મેળવવી-મેળવી આપનાર. ક્ષઘ=અધિકાર દુજ
 ગતીઓની સામે લડીને દુજ રહિત કરવાના અધીકાર સાથનો નર; દુજ
 સામેની ઇસમે નીરગો ઉભી કરવાના અધિકારવાળો. મોટી સંસ્થા અને
 આતશ બહેરામે દખ્ખાઓ નમેજેહાનુમાં સર્વે કેશમર વીંગરે સંસ્થાઓ ઉભી
 કરી તેઓના પ્રભાવથી દુજ ગતીને મહાત કરવાના અધિકારવાળો નર હોનવરનાં
 ૧૦૦૧ નાળાંઓનો હમકાર.

ફ. ૧૧૭ : ૬૧ અષા-પઝોઘર્થ : અષા=અરોઘ; પઝોઘર્થ=સપ્પર
 પહેલાં. અરોઘને જગતમાં સરસાઇ અપાવનારો-દુજ ગતીને મહાત કરીને
 અરોઘને પેશ કરનાર-અહુનવરનાં ૧૦૦૧ નાળાંનો હમકાર.

(૧૧૮) ૧૪૯ ॥ અશો^૧ ॥ હુમાઓની^૧ ॥ ક્રવણિ સાથે^૩ ॥ એક-
તાન થઇએ છીએ^૪ ॥ ૧૫૦ ॥ અશો^૧ ॥ અંધહુયની^૫ ॥ ક્રવણિ સાથે^૭ ॥
એકતાન થઇએ છીએ^૬ ॥ ૧૫૧ ॥ અશો^{૧૦} ॥ ગાઉરીની^૬ ॥ ક્રવણિ
સાથે^{૧૧} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૨} ॥ ૧૫૨ ॥ ગાઉરને લગતા^{૧૪} ॥
અશો^{૧૫} ॥ યુસ્તની^{૧૩} ॥ ક્રવણિ સાથે^{૧૬} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૭} ॥
૧૫૩ ॥ અશો^{૧૬} ॥ માંઝદ્રાવંધુની^{૧૮} ॥ ક્રવણિ સાથે^{૨૦} ॥ એકતાન થઇએ
છીએ.^{૨૧} ॥ ૧૫૪ ॥ અશો^{૨૩} ॥ સ્ત્રીરાવંધુની^{૨૨} ॥ ક્રવણિ સાથે^{૨૪} ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૫} ॥ ૧૫૫ ॥ અશો^{૨૭} ॥ યાતુનની^{૨૬} ॥ ક્રવણિ
સાથે^{૨૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૯} ॥ ૧૫૬ ॥ અશો^{૩૧} ॥ સુરો-યજ્ઞ-
તની^{૩૦} ॥ ક્રવણિ સાથે^{૩૨} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૩} ॥

ક. ૧૧૮ : ૧ હુમાઓ : હુ=ભક્ષી; ગાઓ=ગવની કુદરત. ગવની કુદ-
રતની ભલાઇવાળો-કુદરતનો અનુયાયી અહુનવરનાં નાળાંનો હુમકાર.

ક. ૧૧૮ : ૫ અંધહુય : ‘અંધહુ=ભદ્રું અંતકરણ-ભલાઈએ જવા માટે
સરભયથી કુન્યા-જગત; અહુ=ભલો સ્વભાવ. કુદરતની બાંધે આશીરો-
પુર્ણ હઠાપણને અંતકરણમાં રાખી યજ્ઞત જેવા સ્વભાવે પુગેલો જગતમાં
અહુનવરનાં નાળાંને તેઓના કામમાં જેત આપનાર.

ક. ૧૧૮ : ૬ ગાઉરિ : ગેઉર્વ=ગેઉશ ઉરવાને લગતો-ગેઉશોના હુમકાર
અહુનવરનાં નાદો સાથે યજ્ઞ થયેલો.

ક. ૧૧૮ : ૧૩ યુસ્ત : યૂ=હમેશગી લગી પુગી શકે તેવો-હમેશગીની
હસ્તાએ પુગેલો સાત કાળનો માહીતગાર.

ક. ૧૧૮ : ૧૮ માંઝદ્રાવંધુ=માંઝદ્રા+વંધુ : માંઝદ્રા=માંઝો નીરંગો;
વંધુ=ભલાઈ-ભલો. માંઝો નીરંગો જેઓ ભલાઇએ પુગાડી શકે તેઓને
ખનાવી આપનાર-અહુનવરનાં નાળાંનો હુમકાર.

૧૧૮ : ૨૨ સ્ત્રીરાવંધુ : સ્ત્રીર=પુખસુરતી અશોઇની રચના. વંધુ
=ભલાઇ. અશોઇની પુર્ણ રચનાની પુખસુરતી-સત્યસંગ સાથની ભલાઇવાળો
-સત્યસંગ પાંથરનાર અહુનવરનાં નાળાંનો હુમકાર.

ક. ૧૧૮ : ૨૬ આયૂત=આયૂ+ત. આયૂ=આયુષ્ય જાંદગી+‘ત’
કર્મણી કદંતનો પ્રત્યય. જાંદગી જીવેલો-જાંદગીને પાર પાડેલી-અહુનવરનાં
નાળાંને પુગીને મહાન કામો કરી-સત્યસંગ ફેલાવીને જાંદગીનું સારથક કરવાનું
કામ શીખવી રહેલો.

ક. ૧૧૮ : ૩૦ સૂરો-યજ્ઞત : સૂરો=ખડાહુર અડગ, યજ્ઞતના જેવો
અડગ-ખડાહુર-અહીથી નહીં ડરે-અહીને બહીને તોડે તેવો-અહુનવરનાં નાળાંનો
હુમકાર.

(૧૧૯) *ઔરેદવહે^{૩૪} અપઝાનો^{૩૫} ફવધીમ^{૩૬} યજમધદે;^{૩૭}
 *કવોધશ^{૩૮} અપઝાનો^{૩૯} ફવધીમ^{૪૦} યજમધદે;^{૪૧} *ઉખાનો^{૪૨} *વીહિ-
 સ્વવંધહો^{૪૩} ફરએસૂતહે^{૪૪} ઔરેવતો^{૪૫} અપઝાનો^{૪૬} ફવધીમ^{૪૭}
 યજમધદે;^{૪૮} *વંધુહુદાતહે^{૪૯} *ખદાતહે^{૫૦} અપઝાનો^{૫૧}
 ફવધીમ^{૫૨} યજમધદે;^{૫૩} *ઉઘયેહે^{૫૪} વંધુદાતયનહે^{૫૫} અપઝાનો^{૫૬}
 ફવધીમ^{૫૭} યજમધદે;^{૫૮} *ફયહે^{૫૯} અપઝાનો^{૬૦} ફવધીમ^{૬૧}
 યજમધદે.^{૬૨}

ફ. ૧૧૯ : ૩૪ ઔરેદવ = ખુલન્દ દરન્નનુ - હરહંમેશ ઉગામેલા ઉંચે
 કીધેલા હાથનું - હોનવરનાં નાળાં સાથે એકતાન યધને ઉંચે મરતખે પુગીને તે
 નાળાંઓના હોકમ મુજબ ખીરકારી કરવા તૈયાર રહેલા નર.

ફ. ૧૧૯ : ૩૮ કવ = કવખોરેહના રાખનાર હોનવરનાં નાળાંના હમકાર
 જગતમાં કવખોરેહનું કામ જે પોશણ આપનાર આતરે-આદરને લગતું છે તેને
 બળ લાવવામાં હમકારી કરનાર.

ફ. ૧૧૯ : ૪૨ ઉફ્ફન = વખશ વધારવું ઉપરથી વધારો કરનાર આખાદી
 કરનાર; ઉફ્ફન = દીવસની રાશની; ઉફ્ફન = ગોધો : આ બધી ચીજોમાં ગવની
 ગતી આખાદીના મિત્રો ચાલી રહે છે. ગવના મિત્રો-મંત્રો ચલાવી ભલાઈ નેકી
 જગતમાં પાંચરનાર હોનવરનાં નાળા અને ગેફરો સાચનો હમકાર.

ફ. ૧૧૯ : ૪૩ વીહિસ્વવંધહુ = વીહ + સ્વવંધહુ : વીહ = નળુવું વીહિ-
 વીહય નળુવાને લગતું વીહયાને લગતું + સ્વવંધહુ = દીનના ભેદો. દ્યેનની
 ગુહયતા ભેદોનો ઉકેલનાર-દીનના કેહર્પ સાથે હોનવરનાં નાળાં સાથે યજ થયેલો.

ફ. ૧૧૯ : ૪૯ વંધુહુ-દાત : વંધુહુ = બલો; દાત કાયદા. કાયદાની ભલાઈ
 કાયદાના ફાયદાઓ દેખાડનાર શીખવનાર-કાયદા પ્રમાણે ચલાવનાર કુદરતના
 દાતના કેહર્પ સાથે યજ થયેલો હોનવરનાં નાળાં સાથે યજ થયેલો.

ફ. ૧૧૯ : ૫૦ ખદાત = ખ + દાત : ખ = પોતાનાપણું + દાત = કાયદા.
 કાયદા પ્રમાણે ચાલી પોતાવતપણું ફુજ રહિતની હાલત ઉભી કરાવનાર-માટે
 પોતાની અંદરથી નેકી ઉભી કરનાર અને તેટલા માટે દોરેલા પથ ઉપર
 ચાલનાર; રશ્વચચક ઉપર અશો જરથુશ્ત્રના કાયદા પ્રમાણે ચલાવનાર હોનવરનાં
 નાળાં સાથે યજ થયેલો.

ફ. ૧૧૯ : ૫૪ ઉજય : ઉજ ખુલન્દ ગણવું-માન આપવું-ચાહવું ઉંચાઈ
 અને 'ય'ને લગતો. ખુલન્દ કેહર્પોને લગતો-ચઝતી-ચઝતી ગતીએ પુગેલા અસર
 રાશનીના કેહર્પોને પુગેલો સાથ યજ થયેલો. ચઝત જેવી ખુલ્લી અને બ્યાખ્યા
 અને માન ચાહવાવાળો હોનવરના નાળા સાથે હમકાર.

ફ. ૧૧૯ : ૫૯ ફય-જ્યો કરદો ૧૧૦ કુટનોટ ૯.

(૧૧૯) || ૧૫૭ || અશો^{૩૫} || એરેદનની^{૩૪} || ફવપિ સાથે^{૩૧} ||
એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૦} || ૧૫૮ || અશો^{૩૬} || કવની^{૩૮} || ફવપિ સાથે^{૪૦} ||
એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૧} || ૧૫૯ || વીદિસ્તવંધના^{૪૩} || દુર લગી
વખણાયલા-દુર લગી માન્ય રખાયલા^{૪૪} (દુર લગીના ઉસ્તાદ) || યુલ્લન્દ
યજ્ઞતી દરજ્જાવાળા^{૪૫} || અશો^{૪૬} || ઉક્ષનની^{૪૨} || ફવપિ સાથે^{૪૦} ||
એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૮} || ૧૬૦ || ખદાતના^{૫૦} || અશો^{૫૧} || વંધુદા-
દાતની^{૪૯} || ફવપિ સાથે^{૫૨} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૫૩} || ૧૬૧ ||
વંધુદાતના^{૫૫} || અશો^{૫૬} || ઉજ્જવની^{૫૪} || ફવપિ સાથે^{૫૭} || એકતાન
થઇએ છીએ.^{૫૮} || ૧૬૨ || અશો^{૬૦} || ક્યની^{૫૮} || ફવપિ સાથે^{૬૧} || એકતાન
થઇએ છીએ.^{૬૨} ||

(૧૨૦) ડુઅર્ષમ્-યેંધહે-રઝોઆઝો^{૬૩} નાંમ^{૬૪} અપઝોનો^{૬૫}
ફવપીમ્^{૬૬} યજ્ઞમધદે;^{૬૭} ડુઅર્ષમ્-યેંધહે-વરેજ્ઞ^{૬૮} નાંમ^{૬૯} અપ-
ઝોનો^{૭૦} ફવપીમ્^{૭૧} યજ્ઞમધદે;^{૭૨} ડુઅર્ષમ્-યદ્ધમાધ-ઉશ્ત^{૭૩} નાંમ^{૭૪}
અપઝોનો^{૭૫} ફવપીમ્^{૭૬} યજ્ઞમધદે;^{૭૭} ડુયોધશ્તહે^{૭૮} ક્યાનનાંમ^{૭૯}
અપઝોનો^{૮૦} ફવપીમ્^{૮૧} યજ્ઞમધદે;^{૮૨} ડુઉસ્માનરહે^{૮૩} પઝેપત-
ધહે^{૮૪} પધતિ-સીરહે^{૮૫} પધતિશ્તાતેએ^{૮૬} નાફ્યો-કરશ્તહે^{૮૭}
૦મઝેપધહે^{૮૮}.

ફ. ૧૨૦ : ૬૩ અષેમ-યેંધહે-રઝોઆઝહ. અષેમ=અરોધ; યેંધહે=જેની,
રઝોઆઝહ=આસપાસ સત્યસંગ પાંથરતી રાશની. તે નર કે જેની અરોધનો
પ્રભાવ જગતમાં બધેબધે યજ્ઞતી રાશની-સત્યસંગ પાંથરતી રાશની-દાદારનો
બેદ ખોલી આપે તેવી જ્ઞાનરૂપ ગતી પાંથરી રહે છે, જે નર રથ-રઝોઆઝહ કે
જેમાંથી અહુનવરનાં નાળાં નીકળે છે. તે સાથે યજ્ઞ થયેલો છે.

ફ. ૧૨૦ : ૬૮ અષેમ-યેંધહે-વરેજ્ઞ : અષેમ=અરોધ; યેંધહે=જેની;
વરેજ્ઞ=ખીરકારી. તે નર કે જેની અરોધ સાથની ખીરકારીથી ખરફસ્તર
ગોસપંદ થઇ જાય છે-ઝહીકા ઓરત સાધવી થઈ જાય છે-જે નર યજ્ઞતોના
હવરશ્તો સાથે યજ્ઞ થયેલો છે તે.

ફ. ૧૨૦ : ૭૩ અષેમ-યેંધહે-ઉક્ષત : અષેમ=અરોધ; યેંધહે=જેની;
ઉક્ષત=ઉંચે લઇ જતી-અનંત સુખે લઈ જતી સુખાકારી-આખાલી. તે નર કે
જેની અરોધથી પાપો ભસ્મ થાય-દુખો નાશ પામીને અનન્ત સુખની લેહ
આવે છે. તે નર કે જેવણુ ખોરદાદ અને અમરદાદના હવરશ્તો સાથે હમકાર
છે તે. એવણુને શાદે-નાવતાકના રદ તરીકે અમર નર તરીકે ગણેલા છે. સાત
અમર નરો છે. તેઓ અમર એ વારતે કહેવાય છે કે તેઓ દરેકો ખદાતના

(કુટનોઠ ચાહ).

(૧૨૦) ॥ ૧૬૩ ॥ અશો^{૧૫} ॥ અષેમ-યેંધહે-રઓથંધહ^{૧૬} ॥
 નામના^{૧૭} (જરથુશ્ત્રના હાવીસ્ત) ની ॥ કૃત્વિ સાથે^{૧૮} ॥ એકતાન થઇએ
 છીએ.^{૧૯} ॥ ૧૬૪ ॥ અશો^{૨૦} ॥ અષેમ-યેંધહે-વરેઝ^{૨૧} ॥ નામના^{૨૨}
 (જરથુશ્ત્રના હાવીસ્ત)ની ॥ કૃત્વિ સાથે^{૨૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૪} ॥
 ૧૬૫ ॥ અશો^{૨૫} ॥ અષેમ-યહમાઇ-ઉસ્ત^{૨૬} ॥ નામના^{૨૭} (જરથુશ્ત્રના
 હાવીસ્ત) ની ॥ કૃત્વિ સાથે^{૨૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૯} ॥ ૧૬૬ ॥
 ક્યાનના^{૩૦} ॥ અશો^{૩૧} ॥ યોસ્તના^{૩૨} (યોસ્તક્યાનની) ॥ કૃત્વિ સાથે^{૩૩} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૪} ॥ ૧૬૭ ॥ ખુખસુરતી વ્યવસ્થાના પતી^{૩૫}
 (સાહેબ) ॥ પએપતંધહના^{૩૬} ॥ ઉસ્મા નરની^{૩૭} (કૃત્વિને) ॥ નજદીકનાઓ
 માં આપ સગાઓ તેમ હેઠળી દુન્યાના સગાઓ એટલે રવાનોના અંશો વચમાં
 એક ખીજના વચ્ચેનો રાહ પેવંદ ખોરવનાર, એક ખીજની રચ ખુલે
 તેવો સંખંધ તોડનાર,^{૩૮} ॥ વ્યાધીઓ યુરાઇઓ નડતરોની^{૩૯} ॥ સામે થવા-
 સામે થઇને તે નડતરને દુર કરવા^{૪૦} ॥ (મદદે ખોલાવું છું કે જેને માટેજ
 તે કૃત્વિ હરહંમેશ કામ કરવા નેમાયલી છે). ॥

(પાને ૧૭૯ ની કુટનોટ ચાહુ).

જુદા જુદા અધ્યાયમાં જુદી જુદી મતા-જમાના વખતે જુદી જુદી કોટવાળી
 અને વઝીરી વખતે સંચોખ્યંતોના મદદગાર તરીકે ઉતર્યાજ કરશે. શેહે-નાબતાકે
 અવિશ્વખિવમાં એટલે ઘણી ઉંચાઇએ પુગેલી ગેતીમાં છે, જેને માટે જુઓ
 નીકીઝ પહેલું વાલ્યુમ પાને ૯૯૫.

ક. ૧૨૦ : ૭૮ યોઇસ્ત : યેસ્તી-ચઝ ઉપરથી ચરન વીગેરે મોટા
 ક્રિયા કામ કરનાર-મોટા અમલો કરનાર-મોટી ફેરશાઈ શક્તિ જે
 ક્રિયામાં કામ લાગે છે તેઓને ઉભી કરનાર. એવણુ ક્ર્યાન કુનીઅતના હતા.
 ક્ર્યાનમાં ફા આગળ વધારવાની-વૃદ્ધિએ લઈ જવાની શક્તિ છે. એવણુને
 પહેલવી કેતાબોમાં ગોસ્ત ક્ર્યાન તરીકે કહે છે. આવાં ચરતમાં એવણુની નોંધ
 છે. ત્યાં એવણુ અખત જહુગરના ૯૯ સવાલોના ૨૬ જવાબ આપવાની તોશીક
 માંગે છે. પણ પહેલવીની માદીગાને ગોસ્ત ક્ર્યાન નામની કેતાબમાં સીરફ
 ૩૩ સવાલોની વાત આવે છે. દાદેસ્તાને દીનીની ૮૯ પુરસેશમાં ખુનીરસના
 ખંડના ૭ રદોનું ખ્યાન આવેલું છે. તેમાં ગોસ્તે ક્ર્યાનને એક રદ તરીકે
 ગણેલા છે. એવણુ તે જહુગરના સવાલોના ૨૬ થયેલા જવાબો આપીને તે
 જહુગરનો ખરસમ કાપવાની છરીથી નાશ કર્યો હતો. કેમકે એ જહુગરે
 જરથુશ્ત્રને લગતા બે છોકરા અને મધદ્યોમાઓંધહનો છોકરો અશરતુ, અને
 ખીજ ત્રણ નરોને પોતાના સવાલોના ૨૬ જવાબો નહિ આપવાથી શરત મુજબ
 માર્યા હતા. ગોસ્ત ક્ર્યાનનું કુદુંબ 'ક્ર્યાન' નામનું હતું જે દુરાસુખના છોકરા
 રગનનાં છોકરા ક્ર્યાનથી હતું.

ક. ૧૨૦ : ૮૩ ઉસ્માનર : ઉસ્ના-નર; ઉસ્ના-ઉસ = ઘણી ઉંચાઇએ
 પુગાડતો નર. ગુનાહગારીના સકીલપણામાંથી-ઝગડા ટંઠામાંથી-હરકતો યુરાઈ-
 ઓમાંથી છોડવી ઉંચાઇએ પુગાડનાર અહુનવરનાં નાળાં સાથે યઝ થયેલો અને
 યઝ કરાવનાર નર,

(૧૨૧) *સ્થિતોઘશ^{૬૬} *ઉરપાંસનઔશ^{૬૭} અપઔનો^{૬૮} ક્રવ-
 પીમ્^{૬૯} યજમધદે^{૭૦}; *ઔરેજરારપહે^{૭૧} ઉરપાંસનઔશ^{૭૨} અપ-
 ઔનો^{૭૩} ક્રવપીમ્^{૭૪} યજમધદે^{૭૫}; *ઉસદાનો^{૭૬} મજદયસ્નહે^{૭૭}
 અપઔનો^{૭૮} ક્રવપીમ્^{૭૯} યજમધદે^{૮૦}; ક્રાદત-વંધહેઉશ^{૮૧} *સ્થિતવતો^{૮૨}
 અપઔનો^{૮૩} ક્રવપીમ્^{૮૪} યજમધદે^{૮૫}; *રઔઔચસ્યઔમનો^{૮૬} અપ-
 ઔનો^{૮૭} ક્રવપીમ્^{૮૮} યજમધદે^{૮૯}; *હુવર્ચ્યઔમનો^{૯૦} અપઔનો^{૯૧}
 ક્રવપીમ્^{૯૨} યજમધદે^{૯૩}; *ક્રઔતારહે^{૯૪} અપઔનો^{૯૫} ક્રવપીમ્^{૯૬}
 યજમધદે^{૯૭}; *વીઔતારહે^{૯૮} અપઔનો^{૯૯} ક્રવપીમ્^{૧૦૦} યજમધદે^{૧૦૧}
 *બર્જનહે^{૧૦૨} અપઔનો^{૧૦૩} ક્રવપીમ્^{૧૦૪} યજમધદે^{૧૦૫}; *વીઔતારહે^{૧૦૬}
 અપઔનો^{૧૦૭} ક્રવપીમ્^{૧૦૮} યજમધદે^{૧૦૯}.

ક. ૧૨૧ : ૮૯ સ્થિત : સ્થિત = સફેદ; ‘ય’ને લગળું; સફેદાઇ લાવનાર
 યુરાધને તોડી રાશની બલાઇ પાંચરનાર-એ નરને ‘ક્રદદક્ષ’ કેશવરનો રદ
 કહેલો છે. કેશવરના રદ તરીકે એ નરનું કામ અસરે-તારીકીને તોડીને
 રાશનીમાં બદલવાનું છે. અધવિસ્ત્રેમ ગાહ વખતની તારીકીને ઉધાની ઉગતી
 બલાઈમાં બદલવાને મદદ આપવાનું છે. અહુનવરના નાદનો હમકાર છે.

ક. ૧૨૧ : ૯૦ ‘ઉરપાંસનુ’ : રુપસ = જોવું-ચોકાસી કરવી, ચોકાસી કર-
 નાર-યુરાધનો હોમલો કરી દાબી દેનાર-અસરે તારીકીની ઉપર ચોકાસી રાખી
 તેના હોમલાને સામે થઈ દાબી દેનાર-અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ક. ૧૨૧ : ૯૪ ઔરેજરારપ : ઔરેજુ+અરપ : ઔરેજુ = અરેજ = સ્વચ્છ
 કરવું ઉપરથી સચ્ચાઈ નીખાલેસી; અરપ = ઘાડો એટલે તેજી શક્તિનું માપ,
 સચ્ચાઈને તેજીથી ચલાવનાર-યુરાધ અસત્યને તોડનાર. એ નરને વીદદક્ષ
 કેશવરનો રદ ગણેલો છે.

ક. ૧૨૧ : ૯૯ ઉસદન : ઉસન્ત શબ્દ ઉપરથી છે. ઉસન્ત શબ્દ વંધહ
 એટલે ઝક ઝક થઇ જઇ રહેતું ઉપરથી છે રયોમંદ ગતી ભલો ચળકાટ-
 સત્યસંગ પાંચરનાર.

ક. ૧૨૧ : ૪ ક્રાદતવંધહુ : ક્રાદત ક્રાદ = આબાદી કરતો. વંધહુ =
 બલાઈ પાંચરી જગતને આબાદીએ પુગાડતો નર અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ક. ૧૨૧ : ૫ સ્થિતવતઃ સ્થિત = જગત ‘વત’ના જેવો-એક પ્રત્યય છે.
 જગતને ઉચ્ચે મોક્ષે ક્રશો-ગદે પુગાડે તેવો. ગતી શબ્દ મજદદાત પ્રમાણે ચાલતી
 જડ મતીની ક્રુન્યા ગણાય છે જેમાં ક્રુજનું જોમ રહે છે જેને ક્રુનેદેમાન કહે છે.
 પણ સ્થિત-સ્થિત શબ્દ અહુરદાત તરફ જતી મોક્ષ તરફ જતી ક્રુન્યા તરીકે
 ગણાય છે.

ક. ૧૨૧ : ૯ રઔઔચસ અઔષમ : રઔઔચસ = અમર શાંતીની
 રાશની; અઔષમ = આંખ. અનઔ રઔઔચની રાશનીઓ સ્તરના હિસાબને
 (કુટનોઽ ચાહુ.)

(૧૨૧) ૧૬૮ ॥ ઉસ્પાંસ્તુને લગતા^{૬૦} ॥ અશો^{૬૧} ॥ રિપતિની^{૬૨} ॥
 ફવણિ સાથે^{૬૩} ॥ એકાન થઇએ છીએ.^{૬૪} ॥ ૧૬૯ ॥ ઉસ્પાંસ્તુને લગતા^{૬૫} ॥
 અશો^{૬૬} ॥ એરેજસાસ્પની^{૬૭} ॥ ફવણિ સાથે^{૬૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૬૯} ॥
 ૧૭૦ ॥ મઝદ્દયસ્નનાં^{૭૦} ॥ અશો^{૭૧} ॥ ઉસદ્દનની^{૭૨} ॥ ફવણિ સાથે^{૭૩} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૭૪} ॥ ૧૭૧ ॥ સ્તિવતના^{૭૫} ॥ અશો^{૭૬} ॥ ફાદત વંધ-
 હુની^{૭૭} ॥ ફવણિ સાથે^{૭૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૭૯} ॥ ૧૭૨ ॥ અશો^{૮૦} ॥
 રઝોઅયસય ઓમની^{૮૧} ॥ ફવણિ સાથે^{૮૨} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૮૩} ॥ ૧૭૩ ॥
 અશો^{૮૪} ॥ હવરેયઝોમનની^{૮૫} ॥ ફવણિ સાથે^{૮૬} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૮૭} ॥
 ૧૭૪ ॥ અશો^{૮૮} ॥ ફસ્તૂતારની^{૮૯} ॥ ફવણિ સાથે^{૯૦} ॥ એકતાન થઇએ
 છીએ.^{૯૧} ॥ ૧૭૫ ॥ અશો^{૯૨} ॥ વીસ્તૂતારની^{૯૩} ॥ ફવણિ સાથે^{૯૪} ॥ એકતાન
 થઇએ છીએ.^{૯૫} ॥ ૧૭૬ ॥ અશો^{૯૬} ॥ યરેમ્નની^{૯૭} ॥ ફવણિ સાથે^{૯૮} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૯૯} ॥ ૧૭૭ ॥ અશો^{૧૦૦} ॥ વીસ્તૂતની^{૧૦૧} ॥ ફવણિ
 સાથે^{૧૦૨} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૦૩} ॥

(પાને ૧૮૧ ની કુટનોઠ ચાલુ).

જેનાર-દાદાર લગીનું જેનાર-આખમાંથી અમર રોશની જે સત્ય લાવે તે પાંધરી
 રહેતો-અહુનવરનાં નાળાંને હમકાર.

ફ. ૧૨૧ : ૧૩ હવરેયઝોમ : હવરે : ખુરશેદ+અઝોમ=આખ;-
 ખુરશેદની આખવાળો-ખુરશેદ યજ્ઞ જેવી ગતી રાખનાર-હોનવરનાં નાળાંને
 હમકાર. દરેકો ખદાતમાં જે જે કંઈ બની રહેશે તે ઉપર નેગાહ કરનાર.

ફ. ૧૨૧ : ૧૭ ફસ્તૂતાર : ફ+સ્તૂતાર; ફ=આગળ; સ્તૂતાર=
 સાંભળનાર. કુદરતના અહુનવરનાં ૧૦૦૧ નાળાંઓનાં નાદોને સાંભળનાર તે પ્રમાણે
 વૃદ્ધિ કરનાર.

ફ. ૧૨૧ : ૨૧ વીસ્તૂતાર; વી+સ્તૂતાર; વી=ઉડવું, દોડી જવું. વી=
 જીલ્ડ-ફાંખ; સ્તૂતાર=સાંભળનાર; કુદરતનાં અહુનવરનાં ૧૦૦૧ નાળાંઓને સમજ
 તેઓના હોડકમ મુજબ દોડનાર કામ કરનાર; અથવા કુદરતના ૧૦૦૧ નાળાં
 સિવાયની બીજી કોઈબી બાજી એટલે કાળી કુદરતની બાજીનું નહિ સાંભળનાર.

ફ. ૧૨૧ : ૨૫ યરેમ્ન : યર=લઈ જવું-લાવવું ઘોડેરવારી કરવી. ઘોડે રવા-
 રીમાં અમલના કેહ્યોને ઉભા કરવાનો બાતેન અર્થ થઈ રહે છે. એટલે
 અહુનવરનાં નાળાંઓની સાથે યજ્ઞ થઈ એકતાન થઈને મોટા અમલો કરનાર
 મોટી ફેરફાર શક્તિ-અસ્તો ઉભી કરનાર જે યજ્ઞનેમાં લાવ લઈ જવાનું
 મીનોઈએ પુગાડવાના કાસદ તરીકેનું કામ કરી શકે.

ફ. ૧૨૧ : ૨૬ વીસ્તૂત : વી+સ્તૂત; વી=ઉડવું-દોડવું; સ્તૂત=સ્તૂ-
 સમજવું ઉપરથી સમજતો. અહુનવરનાં ૧૦૦૧ નાળાંઓને સમજ રહેતો તે
 પ્રમાણે દોડધામ કરી રહેતો.

(૧૨૨) †હૃવરૂપહે^{૩૩} અપઝાનો^{૩૪} કવષીમ^{૩૫} યજમધહે;^{૩૬}
†અથ્વરૂપહે^{૩૭} અપઝાનો^{૩૮} કવષીમ^{૩૯} યજમધહે;^{૪૦} †દમામઝેષા-
ધશી^{૪૧} અપઝાનો^{૪૨} કવષીમ^{૪૩} યજમધહે;^{૪૪} †કઝોરઝોસહે^{૪૫}
કઝોપહે^{૪૬} અપઝાનો^{૪૭} કવષીમ^{૪૮} યજમધહે;^{૪૯} †ક્રીનારૂપહે^{૫૦}
કઝેવહે^{૫૧} અપઝાનો^{૫૨} કવષીમ^{૫૩} યજમધહે;^{૫૪} †ક્રાદત-નરહે^{૫૫}
†અવારતેઉશી^{૫૬} અપઝાનો^{૫૭} કવષીમ^{૫૮} યજમધહે;^{૫૯} †વોહુરતહે^{૬૦}
†આંખનંધહે^{૬૧} અપઝાનો^{૬૨} કવષીમ^{૬૩} યજમધહે;^{૬૪} †વીવારૂપહે^{૬૫}
†અધન્યાવહે^{૬૬} અપઝાનો^{૬૭} કવષીમ^{૬૮} યજમધહે.^{૬૯}

(૧૨૨) ‖ ૧૭૮ ‖ અશો^{૩૪} ‖ હૃવરૂપની^{૩૩} ‖ કવષિ સાથે^{૩૫} ‖
એકતાન યષઝે છીઝે.^{૩૬} ‖ ૧૭૯ ‖ અશો^{૩૮} ‖ અથ્વરૂપની^{૩૭} ‖ કવષિ
સાથે^{૩૯} ‖ એકતાન યષ રહીઝે છીઝે.^{૪૦} ‖ ૧૮૦ ‖ અશો^{૪૨} ‖ દમામ-
ઝેષીની^{૪૧} ‖ કવષિ સાથે^{૪૩} ‖ એકતાન યષ રહીઝે છીઝે.^{૪૪} ‖ ૧૮૧ ‖
કઝોપના^{૪૬} ‖ અશો^{૪૭} ‖ કઝોરઝોસની-કઝોરઝોસની^{૪૫} ‖ કવષિ
સાથે^{૪૮} ‖ એકતાન યષઝે છીઝે.^{૪૯} ‖ ૧૮૨ ‖ કઝેવના^{૫૧} ‖ અશો^{૫૨} ‖
ક્રીનારૂપની^{૫૦} ‖ કવષિ સાથે^{૫૩} ‖ એકતાન યષઝે છીઝે.^{૫૪} ‖ ૧૮૩ ‖
અવારતુને લગતા^{૫૬} ‖ અશો^{૫૭} ‖ ક્રાદત નરની^{૫૫} ‖ કવષિ સાથે^{૫૮} ‖
એકતાન યષઝે છીઝે.^{૫૯} ‖ ૧૮૪ ‖ આંખનંધની^{૬૧} ‖ અશો^{૬૨} ‖ વોહુ-
રતની^{૬૦} ‖ કવષિ સાથે^{૬૩} ‖ એકતાન યષઝે છીઝે.^{૬૪} ‖ ૧૮૫ ‖ અધ-
ન્યાવના^{૬૬} ‖ અશો^{૬૭} ‖ વીવારૂપની^{૬૫} ‖ કવષિ સાથે^{૬૮} ‖ એકતાન યષઝે
છીઝે.^{૬૯} ‖

ક. ૧૨૨ : ૩૩ હૃવરૂપ : હૃ+અરૂપ; હૂ=બલો યજતી સ્વભાવનો+
અરૂપ=ધોડો તેજીની અલામત. યજતી જ્ઞાન સોહગતવાળો ઉર કરાવવામાં
તેજ ગતીનો. અહુનતરના ૧૦૦૧ નાળાં સાથે એકતાન યજલો એ નર
વોહિરૂપેશ્વર કેશવરનો રહ છે.

ક. ૧૨૨ : ૩૭ અથ્વરૂપ : અથ્વરૂ+અરૂપ; ચાર ધોડાવાળો.
ચાર અરૂપ તે ચાર અનાસરોની શક્તિ દેખાડે છે. અનાસરો જે ચાર
છે તેઓને અરૂપની ગતીએ જીલંદીએ લઇ જઈ ગવચીથની હાલતે લઇ
જઇને તેઓનો યુનેપરવર ઉભો કરાવનાર એટલે અનાસરના ગઝોન=
સ્તોતોમાં શક્તિ આશુનાર કે જેથી તે અનાસરો પોતાના ગુરો જેઓ
કુર રહ્યા છે તેઓને પોતામાં આણી શકે. એ નર એવી હાલત ઉભી

(કુટનોઠ ચાહ).

(પાને ૧૮૩ ની કુટનોટ ચાલુ).

કરાવનાર અહુનવરનાં ૧૦૦૧ નાળાંનો હમકાર હતો. એ નર વોહિર જરસ્ત કેશવરનો રહ હતો.

૧૨૨ : ૪૧ દવરામએષિ : દવ+રામએષી; દવ=ખરાબ ચીજ છેતરામણુ; રામએષિ=રામ કરદન=તાબે કરીને ખુશાળીમાં આણવું. જગતની ખોટી માયા છેતરામણુનો પરદો ખોલીને રામેશની બતાવનાર; જગતની માયા મીરાઝ છે જ્યારે ખરૂં પાણી ઉસ્તા છે તે મીનોષમાં છે તે શીખવનાર અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

૧૨૨ : ૪૫ ક્રઓરઓસ-(ક્રઓર ઓસ્ત્ર શબ્દ વેસ્તર ગર્દ આપે છે) ક્રઓર+ઓસ્ત્ર; ક્રઓર શબ્દ ક્ર+વરના આકારે દેખાડે છે. 'વર'=તલેસમો પાણીકતના બેદોને 'ક્ર' ચલીત કરવા માટે 'ઓસ્ત્ર'=ઉસ્તર ઉંટની અલામતવાળા યાન અમલની શક્તિ રાખનાર અહુનવરનાં નાળાંનાં હમકાર-મોટી મોટી તલેસમોને ઊભી કરનાર.

૧૨૨ : ૫૦ ક્રીનારપ : ક્રીન+અરપ; ક્રીન-ક્રી ઉપરથી અંદગી દુઆ આક્રીન; અરપ=ધોડો-તેઝીની અલામત; આક્રીનો-દુઆ માગીને જગતમાં ક્રશો-ગર્દ જમાવવાની શક્તિ ઊભી કરાવી આપનારી અંદગીનો તાત્પર્ય શું હોય તે શીખવીને જગતમાં ફાહેલ કરનાર અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

૧૨૨ : ૫૫ ક્રાહત-નર : ક્રાહત=ટૂંક કરતો નર; અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

૧૨૨ : ૫૬ અવારતુ : અવ+રતુ; અવ શબ્દ (ગરેવ પકડવું ઉપરથી પકડનાર ચીજ એટલે) લાકડી-નવગરેહનો રતુ સાહેબ. નવગરેહના બેદોનો સાહેબ અહુનવરનાં ૧૦૦૧ નાળાંઓનો હમકાર.

૧૨૨ : ૬૦ વોહુશ્ત્ર : વોહુ-ઉશ્ત્ર; વોહુ=ભલી અહમન વસેલી પરમાર્થી હાલત; ઉશ્ત્ર=ઉંટ યાન અમલની અલામત; જગતમાંથી સ્વાર્થ દુર કરી નીશ્વાર્થ ગતી ચલાવવા માટેનો અમલદાર અહુનવરનાં ૧૦૦૧ નાળાંઓનો હમકાર.

૧૨૨ : ૬૧ 'અાખન'હહુ' : આ+ખન-ખનનત અને અન્ય આ=તરફ+ખન-ખાનદન=વાંચનાર-સમજનાર સમજવનાર; ખન-ખનનત

(કુટનોટ ચાલુ).

(૧૨૩) ફ્રાશ્વોઘશ^{૭૦} તૂરહે^{૭૧} અપઝાનો^{૭૨} ક્રવષીમ^{૭૩}
 યજ્ઞમધ્દે^{૭૪} ફ્રસ્તિપોઘશ^{૭૫} ફ્રવતો^{૭૬} અપઝાનો^{૭૭} ક્રવષીમ^{૭૮}
 યજ્ઞમધ્દે^{૭૯} ફ્રપરષિન્તહે^{૮૦} ફ્રગંદ્રવહે^{૮૧} અપઝાનો^{૮૨} ક્રવષીમ^{૮૩}
 યજ્ઞમધ્દે^{૮૪} ફ્રઅવયેહે^{૮૫} ફ્રસ્પંગહહે^{૮૬} અપઝાનો^{૮૭} ક્રવષીમ^{૮૮}
 યજ્ઞમધ્દે^{૮૯} ફ્રઅએતવહે^{૯૦} ફ્રમાયવહે^{૯૧} અપઝાનો^{૯૨} ક્રવષીમ^{૯૩}
 યજ્ઞમધ્દે^{૯૪} ફ્રયએતુશ-ગેઉશ^{૯૫} ફ્રંયાતનહે^{૯૬} અપઝાનો^{૯૭} ક્રવ-
 ષીમ^{૯૮} યજ્ઞમધ્દે^{૯૯} ફ્રગરશતહે^{૧૦૦} કવોઘશ^૧ અપઝાનો^૨ ક્રવષીમ^૩
 યજ્ઞમધ્દે.^૪

(૧૨૩) ॥ ૧૮૬ ॥ તુરના^{૭૧} ॥ અશો^{૭૨} ॥ ફ્રાશ્વિની^{૭૦} ॥
 ક્રવષિ સાથે^{૭૩} ॥ એકતાન યજ્ઞએ છીએ.^{૭૪} ॥ ૧૮૭ ॥ રવતને લગતા^{૭૬} ॥
 (રવંતને લગતા) ॥ અશો^{૭૭} ॥ સ્તિપીની^{૭૫} ॥ ક્રવષિ સાથે^{૭૮} ॥ એકતાન
 યજ્ઞએ છીએ.^{૭૯} ॥ ૧૮૮ ॥ ગંદ્રવના^{૮૧} ॥ અશો^{૮૨} ॥ પરષિન્તની^{૮૦} ॥ ક્રવષિ
 સાથે^{૮૩} ॥ એકતાન યજ્ઞએ છીએ.^{૮૪} ॥ ૧૮૯ ॥ રપેન્તના^{૮૬} ॥
 અશો^{૮૭} ॥ અવહયની^{૮૫} ॥ ક્રવષિ સાથે^{૮૮} ॥ એકતાન યજ્ઞએ છીએ.^{૮૯} ॥
 ૧૯૦ ॥ માયવના^{૯૧} ॥ અશો^{૯૨} ॥ અએતવની^{૯૦} ॥ ક્રવષિ સાથે^{૯૩} ॥
 એકતાન યજ્ઞએ છીએ.^{૯૪} ॥ ૧૯૧ ॥ વ્યાતના^{૯૬} ॥ અશો^{૯૭} ॥ યએતુશ

(પાને ૧૮૪ ની કુટનોટ ચાલુ).

=અવાજ કરતું, ચલકતું, ચલકતી અવાજ કરતી-ભણા નાદો કાઢતી;+
 અન્ય-જવું; કુદરતમાંના રચવ્ય પથ ઉપર ચાલતા કેદુર્પો-રકેરેન્યાવ કરતા
 સ્ફુની માફક ચાલી રહેતા આસ્માનો-ગ્રહો-સેતારાઓ-૧૦૦૧ અહુનવરનાં
 નાળાંઓના ભેદનો શુમારનો જાણુનાર-આસ્માનના ફરવાનો ભેદ અને
 શુમારનો જાણુનાર.

ક. ૧૨૨ : ૬૫ વીવારેઞ્ચ : વરેજ્જ તેનો દબલ આકાર વીવરેઞ્ચ+
 શ=કામ કરવાને ઉશ્તવાર તૈયાર રહેલો=અસર રોશની-ગવની કુદરતની
 નોકરી કરવા ખડે પગે ઉભેલો-અહુનવરનાં ૧૦૦૧ નાળાંનો હમકાર.

ક. ૧૨૨ : ૬૬ અઈન્યાવ : અઈવી-યા=અધેઅધ પહોંચી વળવું
 પસાર થવું=અધાને પુગી વળનાર, કુદરતના દરેક મોકા કે જ્યાં અસરે-
 તારીફી અને અસરે-રોશનીની જુમ્મેશ થતી હોય-પછી તે લોહીના ઝણા
 અનુમાં થતી હોય કે કુદરતના બહોળા વીસ્તારમાં થતી હોય તે બધી
 જુમ્મેશોમાં પોતાના મહાન અમલોથી પોતાની અહુનવરનાં ૧૦૦૧ નાળાંની
 હમકારીથી અસરોશનીને જોષ્ટી મદદ કરનાર-અસરોશનીની મદદ પુગનાર.

ગવની^{૬૫} ॥ ફવષિ સાથે^{૬૬} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૬૭} ॥ ૧૯૨ ॥ કવની^૧ ॥
અશો^૨ ॥ ગરસ્તની^{૧૦૦} ॥ ફવષિ સાથે^૩ ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^૪ ॥

ફ. ૧૨૩ : ૭૦ ફારાઝિ : ફા+રાઝ : રાઝ=હોકમ કરવો, રાજ કરવું, ગોઠવવું-દીનનો કાયદો દીનની તરીકતો- કાયદાઓ. દીનના ચલણને મતા પ્રમાણે વધતું ઓછું વખતને અનુસરતું બનાવીને આગળ વધારનાર- અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ફ. ૧૨૩ : ૭૫ સિતપી : સિત+પી. સિત=પેદાશ જે ભલાઇએ પુગતી રહે છે તે+પી=પોશણ કરવું. ભલાઇએ જતી પેદાશને વૃદ્ધિમાં આગળ ચલાવનાર.

ફ. ૧૨૩ : ૭૬ રવત, રવન્ત : રવંઘહુ=દીલ આઝાદગી-હવસોથી મુક્તિ અપાવનાર.

ફ. ૧૨૩ : ૮૦ પરષિન્ત અથવા પરષન્ત : પર-ષિ; પર પરા= આગળનું-ભુતકાળનું; ષિ=ભુતકાળમાં રહેનાર-ભુતકાળની થયેલી બદલીઓને જોઇને તેનો ચારો કરનાર-તેઓની ભુરી અસર નહિ ઉતરે તેમ થવા માટે કામ કરનાર-અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ફ. ૧૨૩ : ૮૧ ગંદ્રેવ : ગંદર્વ=અરવાહી શક્તિઓ જેઓ ભુરી હતી જેઓને અશો જરથુસ્ત્રે તામે કરીને વર્ણોની ઉપર નેમી છે. આવી ભગ્ની થયેલી શક્તિઓને દોરવનાર અશો જરથુસ્ત્રનો મહાન હાવીશત અહુનવરના નાદોનો હમકાર.

ફ. ૧૨૩ : ૮૫ અવય : અવ=પાસખાની કરવા ટેકા આપવો. અહીંની ભુરી શક્તિ સામે બચાવનાર-અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ફ. ૧૨૩ : ૮૬ રપેગહુહે શબ્દ કાંગાજીમાં છે; અન્ય ઠેકાણે રપેન્તહુ છે.

ફ. ૧૨૩ : ૯૦ અએત-અએતવ : અએત=તે, પેલો. દેખાડાય તેવો નામીયો દીનને ચલાવનાર જેની મદદ કાઢીનેથી મળે એવો.

ફ. ૧૨૩ : ૯૧ માયવ : માયા=કાંમતી-મોંઘી-મોહાળત લાયકની. કાંમતી ચીજોની સાથે માયા લગાડનાર-દીનની સાથે માયા લગાડનાર.

ફ. ૧૨૩ : ૯૫ યએતુશ ગવ : અએતુશ=પુગી શકવું+ગવ=કુદરત;

(કુદનોટ ચાહ.)

(૧૨૪) ‡પોઉ૩-મંગહુલે^૧ ‡જઓપહે^૨ અપઓનો^૩
 ફવષીમ્^૪ યજમધદે^૫ ‡વોહુ-ઘાતહે^૬ ‡કાતહે^૭ અપઓનો^૮ ફવ-
 ષીમ્^૯ યજમધદે^{૧૦} ‡બાઓંધહુલે^{૧૧} ‡સાઓંધહુલે^{૧૨} અપઓનો^{૧૩}
 ફવષીમ્^{૧૪} યજમધદે^{૧૫} ‡હુવરેજઓ^{૧૬} ‡અંકસયાઓ^{૧૭} અપઓ-
 નાઓ^{૧૮} ફવષીમ્^{૧૯} યજમધદે^{૨૦} ‡અરવઓશત્રહે^{૨૧} ઔરેજવતો
 દધંધહુઉશ^{૨૨} અપઓનો^{૨૩} ફવષીમ્^{૨૪} યજમધદે^{૨૫} ‡ફાચિથ્રહે^{૨૬}
 ઔરેજવતો^{૨૭} અપઓનો^{૨૮} ફવષીમ્^{૨૯} યજમધદે^{૩૦} ‡વોહુ-પેરસહે^{૩૧}
 ‡અધન્યાવહે^{૩૨} અપઓનો^{૩૩} ફવષીમ્^{૩૪} યજમધદે^{૩૫}

(૧૨૪) ‖ ૧૮૩ ‖ જઓપના^૧ ‖ અશો^૨ ‖ પોઉ૩-મંગહની^૩ ‖
 ફવષિ સાથે^૪ ‖ એકતાન યધએ છીએ.^૫ ‖ ૧૮૪ ‖ કાતના^૬ ‖ અશો^૭ ‖
 વોહુઘાતની^૮ ‖ ફવષિ સાથે^૯ ‖ એકતાન યધએ છીએ.^{૧૦} ‖ ૧૮૫ ‖
 સાઓંધહુના^{૧૧} ‖ અશો^{૧૨} ‖ બાઓંધહુની^{૧૩} ‖ ફવષિ સાથે^{૧૪} ‖ એકતાન
 યધએ છીએ.^{૧૫} ‖ ૧૮૬-૧૮૭ ‖ તે એ અશો^{૧૬} (નરો-જોડીઆ ભાષઓ) ‖
 હુવરેજ^{૧૭} (અને) ‖ અંકસની^{૧૮} ‖ ફવષિ સાથે^{૧૯} ‖ હમો એકતાન
 યધએ છીએ.^{૨૦} ‖ ૧૮૮ ‖ એરેજવત=દખ્યુ-ભલી હોમીક તાલીમો
 તરખ્યત આપતી સંસ્થાવાળા મકાનોવાળા^{૨૧} ‖ અશો^{૨૨} ‖ અરવઓશત્રની^{૨૩} ‖
 ફવષિ સાથે^{૨૪} ‖ એકતાન યધએ છીએ.^{૨૫} ‖ ૧૮૯ ‖ એરેજવતના^{૨૬} ‖
 અશો^{૨૭} ‖ ફાચિથ્રની^{૨૮} ‖ ફવષિ સાથે^{૨૯} ‖ એકતાન યધએ છીએ.^{૩૦} ‖ ‖

(પાને ૧૮૬ ની કુટનોટ ચાલુ).

કુદરતને પુગેલો કુદરતની મદદે જતો જમ રહેલો-અહુનવરનાં
 નાળાંનો હમકાર.

ક. ૧૨૩ : ૯૬ વ્યાતઃ આ શબ્દમાં વી+આ-ત અથવા દ, અથવા
 દા આકારો છે. વી=બધેબધ પસરેલું; દ-દા=આપવું-બેટ-મ્યઝદને
 બધેબધ પુગાડનાર. મ્યઝદની બેટ તેને પુગે તેવી એટલે દાદારને યજ્ઞતને
 પુગે તેવી કરાવનાર નર અહુનવરનાં નાળાં સાથે એકતાન થયેલો.

ક. ૧૨૩ : ૧૦૦ ગરશત=ગરેદ+શત, ગરેદ=ખરફસ્ત્રોના ખાડાઓ
 કે જેમાં ખરફસ્ત્રો આશ્વાએશ લઇ જોર પકડીને ધુરાષઓને જોર આપે
 ધુરાષઓ ચલાવે; શતમાં દ્વિત્વ આકારો છે જેમાં મારેલું-કાપેલુંનો અર્થ
 છે. ખરફસ્ત્રોના ખાડાઓ એટલે ધુરાષઓના ધામોને-જોરને મારનાર-નાશ
 કરનાર-જગતમાંથી ખરફસ્ત્રી ગતીનો કાંઠો તોડનાર અહુનવરનાં નાળાં-
 ઓનો હમકાર.

૨૦૦ ॥ અમન્યુના^{૩૧} ॥ અશો^{૩૨} ॥ વોહુ-પેરેસની^{૩૫} ॥ ફવણિ સાથે^{૩૮} ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૯} ॥

ફ. ૧૨૪ : ૫ પોઉરૂ-અંગહુ : પોઉરૂ=છલાછલ પુરેપુર+અંગહુ= રોશની પ્રકાશ જ્ઞાન : દીનના બેદોમાં ઉડો ગયલો યજ્ઞતી રયોમંદ ગતીથી ચલકતો, -અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ફ. ૧૨૪ : ૬ ઝઝોપ=ધશક-ચાહ : મીનોષ પ્રેમથી ભરપુર-જગ- તની રજેરજ તરફ અપુર્વ પ્રેમભાવ રાખનાર પોતાના ફરજંદની માફક ફરજ બજાવનાર અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ફ. ૧૨૪ : ૧૦ વોહુદાત : વોહુ=ભલી નેઆમતો; દાત=કાયદા. કાયદાસર રીતે ભલી નેઆમતો પાંચરનાર.

ફ. ૧૨૪ : ૧૧ કાત=કન ચાહવું ઉપરથી ચાહનાર. દીનને-બહમનને ચાહનાર-પુણી આસન ડહાપણવાળો-પ્રતુકાતોની બહમનની નાયબરૂપ શકતીવાળો-અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર,

ફ. ૧૨૪ : ૧૫ આઝોંધહુ : આ+આઝોંધહુ. આ=પ્રકાશવું : આઝોંધહુ=મોહું પ્રકાશીત મોહું. જેમ યજ્ઞતો દાદારના મોહાં તરીકે છે તેમ આ નર દીનના મોહા તરીકે-સદ્વ્યવસ્થા કરનાર સત્યવાન હતા.

ફ. ૧૨૪ : ૧૬ સાઝોંધહુ : સાઝોંધહુ=શીખવવું-દીની હોકમ ચલાવવો. દીનના બેદો શીખવનાર દીન પ્રમાણે ભલી સત્તા ચલાવનાર અહુનવરનાં નાળાંનો હમકાર.

ફ. ૧૨૪ : ૨૦ હુવરેજઓ : હુવરેજનું છઠી દવીવચન છે. એની પાસેનો અંકસયાઓ શબ્દની અંકસ શબ્દનું છઠી દવીવચન છે. એઓને માટેનો અશો શબ્દની દવીવચનમાં એટલે અપઓનાઓથી દવીવચનના આકારમાં છે. એ શબ્દો પસુવીર શબ્દની માફક એક બીજા સાથે રૂવાનીક સગાઇ બતાવે છે. તેઓ જોડીઆ ભાઇઓ છે. જુઓ પુટનોટ પપ ફકરો ૧૧૫ મો. આ શબ્દ હરેઝ=હોમ ગાળવો ઉપરથી હોમનો ગાળનાર હઓમી હઓમની યસ્નતો પુણી માદિતગારના અર્થો બતાવે છે.

ફ. ૧૨૪ : ૨૧ અંકસયાઓ : અંક શબ્દનો દવીવચન છઠી વિભક્તી છે. જુઓ નોટ ૨૦. એ શબ્દમાં અન્ક, અન્ગ=વળ ફેરવો-વાળવું અને સ=હથ=માટેનાં-એવા શબ્દો છે. જગતની જુરાઇઓ-માનવમાની

(ફુટનોટ ચાહ.)

(૧૨૫) †પરો-દસ્મહે^{૪૦} †દાશતાનોઈશ^{૪૧} †મુજ^{૪૨} મુજયાઓ^{૪૩}
 દઈધહેઉશ^{૪૪} અપઓનો^{૪૫} કવપીમ^{૪૬} યજમધહે,^{૪૭} †કુરુરાઓ^{૪૮}
 †અસૂતાઓ^{૪૯} †અએષતસ્તુરાઓ^{૫૦} અપઓનાઓ^{૫૧} કવપીમ^{૫૨}
 યજમધહે,^{૫૩} અવરંગેઉશ^{૫૪} અરેજવતો^{૫૫} †અઓઈધમતસ્તુરહે^{૫૬}
 અપઓનો^{૫૭} કવપીમ^{૫૮} યજમધહે,^{૫૯} †ગઓમતો,^{૬૦} †જવનો^{૬૧}
 રઅજદયેહે^{૬૨} †રઓજદયયાઓ^{૬૩} દઈધહેઉશ^{૬૪} અપઓનો^{૬૫}
 કવપીમ^{૬૬} યજમધહે,^{૬૭} †થિતો^{૬૮} †અએવો-સરેદો-ફુશતહે^{૬૯}
 તન્યેહે^{૭૦} †તન્યયાઓ^{૭૧} દઈધહેઉશ^{૭૨} અપઓનો^{૭૩} કવપીમ^{૭૪}
 યજમધહે.^{૭૫}

(૧૨૫) ॥ ૨૦૧ ॥ દાશતાઈને લગતા^{૪૧} ॥ અશો^{૪૫} ॥ પરો
 દસ્મ^{૪૦} (જે) ॥ મુજવાળા^{૪૩} ॥ દેશનો-પ્રભાવનો^{૪૪} ॥ મુજ^{૪૨} (છે તેની) ॥
 કવપિ સાથે^{૪૬} ॥ એકતાન થઈએ છીએ.^{૪૭} ॥ ૨૦૨-૨૦૩ ॥ અએષત
 સ્તુરને લગતા^{૫૦} ॥ (એ) અશો^{૫૧} (જોડ ભાષાઓ) ॥ કુરુરા^{૪૮} (અને) ॥
 અસૂતની^{૪૯} ॥ કવપિ સાથે^{૫૨} ॥ એકતાન થઈએ છીએ.^{૫૩} ॥ ૨૦૪ ॥
 અઓઈ ધિમન સ્તુરના^{૫૫} ॥ સત્યવાન યજ્ઞી પ્રકૃતીવાળા^{૫૫} ॥ અશો^{૫૭} ॥

(પાને ૧૮૮ ની કુટનોટ ચાહુ).

પુરાષઓને વગદેવા આંધવા માટેની તોરીક શક્તિ અપાવનાર-અહુનવરના
 નાળાનો હમકાર.

ફ. ૧૨૪ : ૨૫ અવરઓશત્ર : અ+રવ+ ઓશત્ર. અ=છેડા
 વગરના રવ=રવંધ કુશાદે દીલની ખુશાલી; ઉશત્ર=ઉંટ ઇદમ અમલની
 નીશાની. ઇદમ અમલના બગથી અણુહ ખુશાલી ઉભી કરાવનાર.

ફ. ૧૨૪ : ૩૦ ક્રાચીથ : ફ્રા=આગળ વધારનાર+ચિથ=‘નીયું’.
 ખુન ખુનકથી પ્રાને આગળ વધારનાર-ખુનક પાસગાની શીખવનાર
 કરાવનાર.

ફ. ૧૨૪ : ૩૧ અરેજવતો=અરેજ=ઉંચાઈએ ચઢવું+વતો=જેવા
 ઉંચે ચઢેલાઓ એટલે યજ્ઞતોની સફનો.

ફ. ૧૨૪ : ૩૫ વોહુપેરેસ : વોહુ=ભણ-ભણાઈઓ; પેરેસ=
 પુછવું-વાતચીત કરવી. ભણાઈઓ વિષે શીખવનાર દીનની ખુશી કહેનાર
 તે વિષે સવાલ જવાબ કરનાર.

ફ. ૧૨૪ : ૩૬ ‘અધન્યુ’ વિષે જુઓ ફકરો ૧૨૨ પુ. નો. ૬૬.

અવરે ગાઓની^{૫૪} ॥ કવણિ સાથે^{૫૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૫૯} ॥
 ૨૦૫ ॥ જવનને લાગતો^{૬૧} ॥ અશો^{૬૫} ॥ ગઓમત^{૬૦} (જે) ॥ રઓઝદય^{૬૩} ॥
 દેશનો પ્રભાવનો^{૬૪} ॥ રઓઝદી^{૬૨} (છે તેની) ॥ કવણિ સાથે^{૬૬} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૬૭} ॥ ૨૦૬ ॥ અએવો સરેદો ફયુશતનો^{૬૮} ॥
 અશો^{૭૩} ॥ ધિત^{૬૯} (કે જે) ॥ તન્ય^{૭૧} ॥ દેશનો-પ્રભાવનો^{૭૨} ॥ તની^{૭૦}
 (છે તેની) ॥ કવણિ સાથે^{૭૪} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૭૫} ॥

ફ. ૧૨૫ : ૪૦ પરોદસ્મ : પરો+દસ્મ; પરો=પુરેપુરી; દસ્મ=દસ્મેમ=તાલીમ; દીનની ગુહ્ય ઇદમમાં પુર્ણતાએ પુગેલા ખીખને પુગાડતો.

ફ. ૧૨૫ : ૪૨ દાશતાન=દાશત+ન. દાશતા=રાખેલું+ન : મારતાં ધુરાઈને મારવાની શક્તિઓ પામેલાં.

ફ. ૧૨૫ : ૪૨-૬૩-૭૧ મુઝ, રઓઝદ, તન્ય દંધડુ=આ દેશમાં જરથોસ્તી હોમીક ગતીની સંસ્થાઓ ઉભી કરવામાં આવી હતી. દંધડુમાં દેશ કે જેમાં હોમીક ગતીના શીક્ષણો અપાય છે તેઓ. આને માટે આટલું તો કહી શકાય કે ત્યાં હોમીક ગતીની સંસ્થાઓ થયતી હોવા તે દેશો આસપાસ ગવના કરી હોવા જોઈએ-કેમકે જ્યાં લગી ગવના કરી હોય નહિ ત્યાં લગી જરથોસ્તી પથ-તરીકતોની સગવડ મળી શકે નહિ.

ફ. ૧૨૫ : ૪૮-૪૯ ફંતુર અને અસ્તૂત શબ્દો દલીલચન છઠ્ઠી વિભક્તિમાં છે તેઓને રૂવાનીક સંજ્ઞા છે. એ માટે વાંચો પુટનોટ ૨૦-ફકરો ૧૨૪. ફંતુર શબ્દમાં ફંતર એટલે વધુ અને વધુ આગળ વધારનાર; અહિંયાં તર શબ્દ અધીકારથીક પ્રત્યય છે. દીનને આગળ અને આગળ લઇ જનાર; અસ્તૂતમાં ‘અ’ હદ વગરનું અને ‘સ્તૂત’ શબ્દ ‘સ્તૂ’ સાંભળવું ઉપરથી છે હદ વગરનું એટલે યજ્ઞતી ગતીનું અહનવરના નાદોનું સાંભળનાર-તેઓને મદદ કરનાર.

ફ. ૧૨૫ : ૫૦ ખએષતસ્તુર : ખએષત+સ્તર. ખએષત એટલે દરોસ્તી પામેલું અને સ્તર એટલે પાથરવું. મીનો દરોસ્તી પાથરનાર.

ફ. ૧૨૫ : ૫૬ અઓમધમત સ્તુર; અઓમધમત+સ્તુધ+ર; અઓમધમત-અઓમન=ગેલતો સ્તુ-સ્તોધ-સ્તુધ=પેદાશ અને ર એક પ્રત્યય છે. પેદાશ માટે દુઆ કરી રહેતો ફરો-ગર્દ થવા માટેની યસ્ન કરી રહેતો.

ફ. ૧૨૫ : ૬૦ ગઓમતો : ગવની ગતી સાથનો.

(કુટનોટ ચાહ.)

(૧૨૬) ‡તીરો-નકથ્વહે^{૭૫} ‡ઉરપએષતનાંમ^{૭૬} ‡સએનનાંમ^{૭૭}
અપઓનો^{૭૮} ‡વધીમ^{૭૯} યજમધદે;^{૮૦} ‡યુતયુતોધશ^{૮૧} ‡વિન્ધવોધશ^{૮૨}
‡ખિન્ધોધશ^{૮૩} ‡સએનહે^{૮૪} અપઓનો^{૮૫} ‡વધીમ^{૮૬} યજમધદે;^{૮૭} ‡ફીહ-
કફહે^{૮૮} ‡મરફિપર્યેહે^{૮૯} સએનનાંમ^{૯૦} અપઓનો^{૯૧} ‡વધીમ^{૯૨}
યજમધદે;^{૯૩} ‡વરરમો-રઓઆઓ^{૯૪} ‡પરેથ્વકૂરમો^{૯૫} અપઓનો^{૯૬}
‡વધીમ^{૯૭} યજમધદે.^{૯૮}

(પાને ૧૬૦ ની કુટનોટ ચાહુ).

ક. ૧૨૫ : ૬૧ જવનો : જુ=જુઆ માગવી. જુઆ માંગનાર-ઝઓઝ
તરીકે યજ રહેનાર.

ક. ૧૨૫ : ૬૮ ધ્રિત=ખયાવનાર, પાસખાની કરનાર.

ક. ૧૨૫ : ૬૯ અએવો-સરેદો ફ્યુશત : અએવો=એકલો એક;
સરેદો જાતજાતના; ફ્યુશત-ફ્યુ-પસુ=ગોસપદોને વધારતો. જાતજાતના
ગોસપદો પસુઓનો એટલે ગોરપદો નરો જેઓ ખએતવાદથીએ જખ રહે
છે તેઓને ચલાવી રહેતો-ઉત્તમ રાહબર.

ક. ૧૨૬ : ૭૬ તીરો-નકથ્વ : તીરેહુ=તીરેહુગી=ખદીઓ
ધનાગીનની શક્તિઓ; નકથ્વ=નક-સક= નાશ કરવું. તીરેહુગીનો-ધના-
મીનની શક્તિનો નાશ કરનાર.

ક. ૧૨૬ : ૭૭ ઉરપએષત=કારસાઝ-હરમુશ્લીને પુગી વળે તેવા.

ક. ૧૨૫ : ૭૮ સએન એક આખેદ નર હતા જેવણને શાહ-
નામામાં સી મુર્ગ કહયા છે. સએનમુર્ધ એક ફેરસ્તાષ કેહપ છે જે
બહેરામ યજતના હમકાર તરીકે છે. એને મુર્ધ તરીકે કહયું છે કેમકે
એ ફેરસ્તાષ કેહપની શક્તિ અમુક મુર્ધમાં રહે છે જેથી તે મુર્ધ ધણુંજ
હુમાયુન ફાલતું મુખારક ગણાય છે. આ સએનતું કેહપ અમર અને
અમરની શક્તિઓ જેઓ ઝરેહ વેઉરકશમાં ચિઓની ઉપર કામ કરે છે
તેઓના હમકાર છે. આ સએનના કેહપના હમકાર આખેદ હતા
જેવણનેખી 'સએનઝૂ' કરીને કહેતા હતા જેવણનો કશ કુહેકાફમાં હતો
જે કુહેકાફને 'કઝેવિ' કહેલો છે

ક. ૧૨૬ : ૮૨ યુતયુધતિ=આ નર ઉપરના સએનનો પુત્ર થતો હતો
તેમ તેવણની કુનીઅતવાળો ફેરસ્તાષ કેરદારની આણવાળો હતો. ઉતયુધતિ
શબ્દમાં 'યુ' એટલે સંબંધ રાખવો, શેઠની શેઠાઈ ઉપર ફિદા થવાનો

(કુટનોટ ચાહુ.)

(૧૨૬) || ૨૦૭ || ઉરપએષત-સએનના^{૧૦૦} || અશો^{૧૦૧} ||
 તીરો નઠ્થવની^{૧૦૨} || ફવણિ સાથે^{૧૦૩} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૦૪} || ૨૦૮ ||
 વિતકએવિવાળા^{૧૦૫} (કુહેકાફના પહાડની ઉંચાઇએ રહેલા) || જિંદુને લગતા^{૧૦૬}
 (ની કુનીઅતના) || સએનના પુત્ર^{૧૦૭} || અશો^{૧૦૮} || યુતયુધતીની^{૧૦૯} ||
 ફવણિ સાથે^{૧૧૦} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૧૧} || ૨૦૯ || સએનનાને લગતા^{૧૧૨} ||
 મરેજિષમને લગતા^{૧૧૩} || અશો^{૧૧૪} || ફો-હકફની^{૧૧૫} || ફવણિ સાથે^{૧૧૬} ||
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૧૭} || ૨૧૦ || પેરેથુ-અફસુમને લગતા^{૧૧૮} ||
 અશો^{૧૧૯} || વરેરમો-રઓચંધહની^{૧૨૦} || ફવણિ સાથે^{૧૨૧} || એકતાન થઇએ
 છીએ.^{૧૨૨} ||

(પાને ૧૯૧ ની કુદનોટ ચાહ.)

અર્થ છે. એ નર અમરદાદ અમશ્ચારપંદના હુખત અને હવરેસ્ત તરીકેની ખીસ્કારીઓના કેહપોં જેઓને પઓષય^૧ લેશ અને દએનાના કેહપંના કહે છે તેઓનો હમકાર હતો. હમસપથમએદેમ ગાહમ્મારની તરફ લઇ જનાર આ એ કેહપોં નામે દએના અને પઓષય^૨ લેશ છે. હમસ-પથમએદેમ ગાહમ્મારથી માનવ હસ્તીના પથ ઉપર પગ મુકે છે, અને ખએત્તોદથીએ એટલે પોતાના નર માદાના રવાનોને તેમ હેઠલી વસ્તીના અંશોને પોતામાં મેળવીને આખો હુવરેતાતનો થઇ રહે છે કે જેથી તે અમરેતાતની અમરગતીએ પુગતો થાય.

ફ. ૧૨૬ : ૮૩ વિતકવોધશ=‘વિત-કએવિ’વાળા; ‘વિત’ એટલે બુદ્ધો પાડેલો ભાગ કશ+કએવિ=પહાડનું નામ છે જેને કુહેકાફ કહે છે. વિત-કએવિવાળા સએન તે નર છે કે જેવણુને શાહનામામાં સીમુર્ગ કહયા છે જેવણુ ઝાલના ઉસ્તાદ થતા હતા જેવણુ ‘અમરૂ’ની શક્તિના હમકાર હતા. અમરૂ અમરૂ અને સએન આ બધા ફેરસ્તાઇ કેહપોં શક્તિઓ હમકાર તરીકેની છે. જે કાઇ અમરૂનો હમકાર હોય તે અમરૂનો તેમ સએનનોખી હોય માટે સીમુર્ગ નામ અમરૂ તરીકે કે સએનમૂ તરીકે બેઉ રીતે લેવાય.

ફ. ૧૨૬ : ૮૨-૮૩-૮૪-૮૫ યુતયુતોધશ-વિતકવોધશ-જિંદો-ધશ-સએનહે. અહિંયાં યુતયુધતિના બાપ બપાવાના નામે અને તેઓની કુનીઅતોનાં નામે આપેલા છે. વિતકએવિ એ પહાડ કે જ્યાં આગળ તે યુતયુધતિના બાપબપાવાના તલેસમાતીક મઠો હતા-તે પહાડનું નામ છે. બાપ સએન અને બપાવો જિંદુ મોટા ધુરન્ધર આબેદો હતા જેઓ

(કુદનોટ ચાહ.)

(પાને ૧૯૨ ની કુઠનોટ ચાહુ).

કેઆની પહેલવાનોના ઉસ્તાદો હતા. ક્રિષ્નુ શબ્દમાં ક્રિ=ફતેહ કરવી-મારીને લપ લેવું-સાવધ રહેવું અને 'ઘન'માં મારવું અથવા સોધણું હઝારધણું એમ ધણાપણાનો અર્થ છે. એ નર યુરાષ્ઠ્યોને હઝારધણો મારીને ફતેહમંદીથી તેઓને બલાધમાં બદલી શકતો હતો. કુહેકાફ કે જેને અહિંયાં કંએવિ કહે છે ત્યાં 'વિત' કશ કાધેલો હતો અને ત્યાંથી કુનીઅત ફેરસ્તપ ફેરદારો કાધી હતી.

ક. ૧૨૬ : ૮૯ ફ્રેહકફ : આ નરખી સએન-મરૂની કુનીઅત અને ધુન્વાદમાંથી છે આ શબ્દમાં ફ્રે અને હકફ આકારો છે. ફ્રે=શબ્દમાં આગળ-વધુનો અર્થ છે. હકફ શબ્દ 'હુઅ' = તરફ+ફ્રે આગળ વધુ-આવે તાતપર્થ' બતાવે છે જે હખેદ્રનો મિત્રાચારીનો અર્થ બતાવે છે. ખરા પ્રેમથી જન્મતને આગળ વધારનાર એમ અર્થ થાય.

ક. ૧૨૬ : ૯૦ 'મરેફિષમ્' = મરેફિષમને લગતા. મરેઝ = મોહબત રાખવી-કૃપા કરવી-માફ કરવું. 'મરેફિષમ' = મોહબત રાખતો અસ્તોમંદ ગએથાને અશોષ તરફ લપ જવાની દાઝ રાખનાર; મરેફિ = હદ બાંધવી-યુરાષ્ઠ્યને ઘેરીને તે યુરાષ્ઠ્યની હદ બાંધનાર, એમ અસ્તોમંદ જન્મત સાથે ખરો પ્રેમ રાખનાર.

ક. ૧૨૬ : ૯૫ વરેસ્મે-રએઆયંઘહુ = આ નરને ફ્રાન્યના ફરજંદ તરીકે હજીમા ફકરામાંના પદ ના નંબરમાં યાદ કાધા છે. ફ્રાન્યના દીકરાઓ નામે વોહુરએઆયંઘહુ અષો રએઆયંહની પછી એવણને યાદ કાધા છે. વરેસ્મે શબ્દને વરેઝ ઉપરથી થતા વરેશનંઘહુ (એટલે કામો)ના ટુંકા આકાર તરીકે લખએ તો વરેસ્મે રએઆયંઘહુનો અર્થ નેકીના કામોથી ચળકતો-સત્યસંગ પાંથરતો-જગતમાં બધેબધ રોશની જ્ઞાન પાંથરતો-દ્રવંદીને તોડતો-એમ અર્થ થાય. પણ જો વરેસ્મે શબ્દને વરેસ (એટલે વરસના બાહ) શબ્દ સાથે લાય પાડીએ તો પછી 'વરસ' બનાવવા માટે અશો જરથુસ્ત્રે જે તલેસમ ઉભી કાધી છે તેના હમકાર તરીકે લેવાય કે જેમાંખી નેકીનાં કામો કરવાનોજ અર્થ થાય.

ક. ૧૨૬ : ૯૬ પેરેથુ-અફસુમ : પેરેથુ = પહોળું, અફસુસ-અફસુસ = ભાગ કરવા-મીઞન કરવું-સ્તોતોના કાયદા પ્રમાણે સ્તોતોનું મીઞન કરવું તાતાની-કુકાની પ્રમાણેના સ્તોતોના આરીક કાયદા પ્રમાણે ગોઠવણ કરવી; સ્તોત યસ્નના ઈદમમાં પુરવીણુ-માંથ્રની નવરચના કરનાર (અફસુન નીરંજ શબ્દખી 'અફસુ' ઉપરથીજ છે.)

(૧૨૭) ડુઅપ-નૅમ ઘહાઓ^{૧૦૦} ડુવીહત-ગવાઓ^૧ ડુઅંધહુ-
યાઓ^૨ ડુદંધહુઉશ^૩ અપઓનાઓ^૪ કવપીમ^૫ યજમધદે^૬ ડુપર્ષત-
ગવાઓ^૭ ડુદાજઓ-ગવાઓ^૮ ડુઅપખીરયાઓ^૯ ડુદંધહુઉશ^{૧૦} અપ-
ઓનાઓ^{૧૧} કવપીમ^{૧૨} યજમધદે^{૧૩} ડુહુકવાખશ^{૧૪} ડુકલુકનનામ^{૧૫}
અપઓનો^{૧૬} કવપીમ^{૧૭} યજમધદે^{૧૮} ડુઅકયહુહે^{૧૯} ડુપુદનામ^{૨૦}
અપઓનો^{૨૧} કવપીમ^{૨૨} યજમધદે^{૨૩} ડુગ્ગમારપહે^{૨૪} ડુઅપરજાતહે^{૨૫}
અપઓનો^{૨૬} કવપીમ^{૨૭} યજમધદે^{૨૮} ડુમધદ્યો-માઓઘહુહે^{૨૯}
અપરજાતહે^{૩૦} અપઓનો^{૩૧} કવપીમ^{૩૨} યજમધદે^{૩૩} ડુઉર્વેતત્ત
નરહે^{૩૪} અપરજાતહે^{૩૫} અપઓનો^{૩૬} કવપીમ^{૩૭} યજમધદે^{૩૮}

ક. ૧૨૭ : ૧૦૦ અપ-નેમ ઘહુ=અશોષની નેમાજ-અશોષના
કેહર્પે સાથે હરહંમેશ વ્યવહારમાં આવતો.

ક. ૧૨૭ : ૧ વીહત-ગાઓ : વીહત-વીહ=જ્ઞાન પામેલો+ગાઓ=
ગવની કુદરત રાખનાર. ગવની કુદરતના વ્યવહારમાં હરહંમેશ રહેતા
ગોરપંદી નર-અહુનવરનો હમકાર.

ક. ૧૨૭ : ૨-૩ અંધહુયાઓ દંધહુઉશ=આ દેશનાં એટલે
અધ્યનઅંમ વએજની તલેસમમાં આવેલા દેશોમાંની કરોમાંની સંસ્થા-
ઓને લગતા.

ક. ૧૨૭ : ૭ પરશત ગાઓ : પરશત શબ્દ પેરેશ=પ્રહવું ઉપરથી
છે. ગવ શબ્દમાં ગાઓ એટલે અમલતું ફેરસ્તાઈ કેહર્પે જે ગાએ રૂપમાં
હોય યા અદ્રશ્ય હોય તે. જેમ આયવ્યાનની ગવ હતી-જેમ પેગામ્યરને દુધ
પાવા માટેની ગાઓ હતી-જેમ હોમોગોન પશુ રહે છે તેમ તેવી તલેસમો-
વાળી ગવ જે સાક્ષાત દેખાતી હોય કે અદ્રશ્ય હોય જેમાં અમુક શક્તિ
હોય. અહિંયાં આ મોટા નરે પોતે આવી એક તલેસમાતીક ગવ કેહર્પેને
ઉભું ડાંધેલું, જેમાં સાક્ષાત ગવની કુદરત હતી, જેને પ્રહવે જીતભવિષ્ય
તેવણુ જાણી શકતા. આવી ગવમાં શહેરોના શહેરોને ઉંચકવાની શક્તિ છે.

ક. ૧૨૭ : ૮ દાજઓગવ : દાજઓ શબ્દમાં દજ અને ગેરેવ
મુજો દેખાય છે. દજ=આળવું અને ગેરેવ એટલે પકડવું. જીંદગીના
સંસારના દુખોને પકડનાર-અટકાવનાર ગવની કુદરત એટલે દુખો આફતોને
નરમ કરનાર કુદરત ગવ. આવી ગાઓનો રાખનાર એટલે ફેરસ્તાઈ કેહર્પેને

(કુટનોટ ચાહ.)

(૧૨૭) ॥ ૨૧૧-૨૧૨ ॥ આ^૨ (અર્ચમનને લગતા) ॥ દેશના કળાકૌશલ્યની સંસ્થાઓને લગતા^૩ ॥ (એ) અશો^૪ (નરો) ॥ અપ તેમંધ^૫ (અને) ॥ વીદત-ગવની^૬ ॥ ક્રવણિ સાથે^૭ ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^૮ ॥ ૨૧૩-૨૧૪ ॥ અપક્ષીરને લગતા^૯ ॥ દેશના કળાકૌશલ્યને લગતા^{૧૦} ॥ (એ) અશો^{૧૧} (નરો) ॥ પર્ણત-ગાઓ^{૧૨} (અને) ॥ દાજ્જા-ગાઓની^{૧૩} ॥ ક્રવણિ સાથે^{૧૪} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૫} ॥ ૨૧૫ ॥ કરેલકનને લગતા^{૧૬} ॥ અશો^{૧૭} ॥ હુક્રવણિની^{૧૮} ॥ ક્રવણિ સાથે^{૧૯} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૦} ॥ ૨૧૬ ॥ પુદના^{૨૧} ॥ અશો^{૨૨} ॥ અક્રવણિની^{૨૩} ॥ ક્રવણિ સાથે^{૨૪} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૫} ॥ ૨૧૭ ॥ અમર જાતના બેદના એટલે પાછળથી કે જ્યારે જમાનાઓમાં દીનને સમારવી પડે ત્યારે સોશ્યતા સાથે ઉતરતા^{૨૬} ॥ અશો^{૨૭} ॥ જમારપની^{૨૮} ॥ ક્રવણિ સાથે^{૨૯} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૦} ॥ ૨૧૮ ॥ અપરજાત=પાછળથી દીન માટે ઉતરતા^{૩૧} ॥ અશો^{૩૨} ॥ મધદ્યોમાહની^{૩૩} ॥ ક્રવણિ સાથે^{૩૪} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૫} ॥ ૨૧૯ ॥ અપરજાતના બેદના પાછળથી ઉતરનાર^{૩૬} ॥ અશો^{૩૭} ॥ ઉરવત નરની^{૩૮} ॥ ક્રવણિ સાથે^{૩૯} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૦} ॥

(પાને ૧૯૪ થી કુટનોટ ચાલુ).

રાખનાર. આ નર અને ઉપરના પરસ્તગાઓના નરોને સાથે યાદ કીધેલા છે તેઓની જોડી ગણેલી છે. માટે આ એક નરોત્તી પાસે કુદરતની હમકાર સંકિતઓના કેદપો હતા જેઓ હમકાર થઇનેજ કામ કરતા હતા જેઓનું કામ અશો જરથુસ્ત્રની દાનોગરીને આ ચાલતા દરેધો ખદાતમાં મદદ કરવા માટેનું છે.

ફ. ૧૨૭ : ૯-૧૦ અપક્ષીરયાઓ હમંધહેઉશ=અપક્ષીર દેશની કળાકૌશલ્યને લગતા. 'અપક્ષીર' શબ્દમાં અપ-ક્ષિ=હાથ નીચેની સત્તાવાળા-અનધરાન દેશ-અર્ચમન દેશથી પછીના બીજા ઉતરતા દેશમાં બલી. કળાકૌશલ્ય ચલાવતા.

ફ. ૧૨૭ : ૧૪ હુક્રવણિ=હુક્રવણિ. હુ+ક્ર+વણ : હુ=યજ્ઞતી જાતનું ભક્ત; ક્ર=આગળ વધારનાર; વણ=સત્યવાણીઓ-માંથો. માંથો આપીને તેક તોરીક આપીને પાપીઓને સત્યાગકાર બનાવનાર, વૃદ્ધિમાં વધારનાર નર-અહુનવરના નાળાંઓનો હમકાર.

ફ. ૧૨૭ : ૧૫ કહુકનામ=કહુકને લગતાની જેવાની. કહુક એટલે પક્ષિ. પક્ષિ જે ઉપર હુપરેન કરે છે-ઉડે છે તેમ હસ્તી તરફ ઉડારનાર.

(કુટનોટ ચાલુ).

(૧૨૮) †રઔઅચસચઔમનો^{૪૧} અપઔનો^{૪૦} ક્રવષીમ્^{૪૧}
 યજમઘટે;^{૪૨} †હુવર્-અઔમનો^{૪૩} અપઔનો^{૪૦} ક્રવષીમ્^{૪૫} યજ-
 મઘટે;^{૪૧} †ફાદલ-મર્નંધહો^{૪૦} અપઔનો^{૪૦} ક્રવષીમ્^{૪૫} યજમઘટે;^{૪૦}
 †વિદલ-મર્નંધહો^{૪૧} અપઔનો^{૪૨} ક્રવષીમ્^{૪૩} યજમઘટે;^{૪૪}
 †વોઉર-નંમંધહો^{૪૫} અપઔનો^{૪૧} ક્રવષીમ્^{૪૦} યજમઘટે;^{૪૫} †વોઉર-
 સવંધહો^{૪૬} અપઔનો^{૪૦} ક્રવષીમ્^{૪૧} યજમઘટે;^{૪૨} †ઉખયલ-અર્-
 તહે^{૪૩} અપઔનો^{૪૪} ક્રવષીમ્^{૪૫} યજમઘટે;^{૪૧} †ઉખયલ-નંમંધહો^{૪૦}
 અપઔનો^{૪૦} ક્રવષીમ્^{૪૫} યજમઘટે;^{૪૦} †અસ્તવલ-અર્-તહે^{૪૧} અપ-
 ઔનો^{૪૨} ક્રવષીમ્^{૪૩} યજમઘટે.^{૪૪}

(પાને ૧૬૫ ની કુટનોટ ચાલુ).

ક. ૧૨૭ : ૧૯ અકયદહે=અકયદની. કયદ=ચુરાઇ; અ=વગરનો.
 ચુરાઇઓ વગરનો-હવસો રહિતનો.

ક. ૧૨૭ : ૨૦ પુદનામ=પુદની; પુ એટલે પવિત્ર કરવું-
 પવિત્રાઇ અપાવનાર.

ક. ૧૨૭ : ૨૪ જામારપ=જામ-દામ-ગામ; જમતમા પગથીએ
 પગથીએ એટલે વખતે વખત થું થઇ રહે તેની જામ તલેસમાતીક ફર-
 ળીન+અરપ એટલે ઘોડો-તેજ ગતી; જામ જોવાના કામમાં-જનાવવાના
 કામમાં પુરવીણુ-સાત કાળનું જાણવામાં પુરવીણુ (એવણુ માટે જુઓ
 ક્રકરો ૧૦૩ નોટ ૭૭).

ક. ૧૨૭ : ૨૫ અપરજાત : અમર=પછીથી; જાત=જન્મેલા.
 પછીથી એટલે પેગામ્જરના અધ્યામ પછીના વખતે=ચાલુ હરેધોખવાતના
 ચુરા અધ્યામો કે જે વખતે જગત ઉપર પાપ ધણું વધવે સંઓખ્પન્તો
 ઉતરે છે તે વખતે તે સંઓખ્પન્તને મદદ કરવા પાછો જન્મ લેનાર.

ક. ૧૨૭ : ૨૬ મધદયોમાહ : મધદયો=મધ્ય અને માહુ=ચંદ્રમાં.
 પુણ્ય ચંદ્રમાં જેવા; એટલે જેમ રીતું કામ ચંદ્રમાં પુણ્યતામાં બજાવે
 છે તેમ એશો જરથુસ્ત્રનું કામ પુણ્ય રીતે બજાવનાર; (એવણુને માટે
 જુઓ કરદો ૨૪).

ક. ૧૨૭ : ૩૪ ઉરવતનર=ઉર્વતત-તર; ઉર્વતત એટલે ઉર થયેલો
 ઉર તરફ લઇ જનાર : જગતને ઉર તરફ ફેરો-ગર્દ તરફ લઇ જનાર
 (જુઓ નોટ ૬૬ કરદો ૨૫).

(૧૨૮) ॥ ૨૨૦ ॥ અશો^{૪૦} ॥ રઘોચસય-એમની^{૪૧} ॥ કવણિ સાથે^{૪૨} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૩} ॥ ૨૨૧ ॥ અશો^{૪૪} ॥ હવરે-ચએમ-નની^{૪૫} ॥ કવણિ સાથે^{૪૬} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૭} ॥ ૨૨૨ ॥ અશો^{૪૮} ॥ ફાદત-ખરેનંધહની^{૪૯} ॥ કવણિ સાથે^{૫૦} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૫૧} ॥ ૨૨૩ ॥ અશો^{૫૨} ॥ વિદત-ખરેનંધહની^{૫૩} ॥ કવણિ સાથે^{૫૪} ॥

ફ. ૧૨૮ : ૩૯ રઘોચસ-એમ = રઘોચાંધહનઅશમ ; આંખમાંથી હસતીની અમર સાંતીવાળી શેશની-અનમ રઘોચના સ્તરેની ગતીએ પાંથરીને ફરો-ગર્દ લાવવાની તૈયારી કરી રહેલો સંઓપયોચનો હમકાર.

ફ. ૧૨૮ : ૪૩ હવરે-એમ : હવરે = ખુરોદ : ખુરોદની માફક શેશન ગતીની શેશની-તાઝેળી આપતી શેશની પાંથરીને હમચગીની લીલાશ પાથરીને ફરો-ગર્દ થવાની તૈયારી કરી રહેલો સંઓપયોચનો હમકાર.

ફ. ૧૨૮ : ૪૭ ફાદત-ખરેનંધહ : ફાદત = આબાદી કરતો. લલા ખરેનંધહના આશીશોને જગતમાં પાંથરી ખરફરોનેથી ગોસ્પંદો બનાવી ફરો-ગર્દ થવાની તૈયારી કરી રહેલો સંઓપયોચનો હમકાર.

ફ. ૧૨૮ : ૫૧ વીદત અથવા વરેદત-ખરેનંધહ : વરેદત એટલે પાંથ-રતો. ખરેનંધહને કેશવરોમાંથી જગત ઉપર ગેતી ઉપર પાંથરીને ફરો-ગર્દ લાવવાની તૈયારી કરી રહેલો-સંઓપયોચનો હમકાર.

ફ. ૧૨૮ : ૫૫ વોઉરુ-નેમંધહ : વોઉરુ = પુર્ણતાની નેમ ધહ-બંદગીઓ. બંદગીના તાત્પર્યને પુર્ણતાએ લઈ જનાર-જગતના લોકોને તેવું શીખવીને ફરો-ગર્દ લાવવાની તૈયારી કરી રહેનાર સંઓપયોચનો હમકાર.

ફ. ૧૨૮ : ૫૯ વોઉરુ-સવંધહ : વોઉરુ = પુર્ણતાના; સવંધહ = ફાયદાઓ. પુરા ફાયદાઓ અપાવીને જગતમાં ફરો-ગર્દને લાવવામાં સંઓપ-યોચને મદદ કરનાર.

ફ. ૧૨૮ : ૬૩ ઉક્ષયત-એરેત : ઉક્ષયત = ઉગાડનાર; એરેત = સમ્યાહ. આરમઘતીની ખુન્દક મનશીનો : ઉક્ષયત એરેતને હોરોદરખામી તરીકેથી ઓળખે છે. એવણું દરેક દરેધો ખદાતના હોરોમના જમાનામાં સંઓપ્યંત તરીકે આવીને સમ્યાહને નાદ ચલાવશે, અને દરેધો ખદાતની આખરીએ આવીને સંઓપ-ઓચને મદદ કરશે. આખરના વખતમાં ફરો-ગર્દ ચલાવવા જગતમાં રાસ્તી પાંથરી ખુન્દક મનશી પાંથરીને બકરી વાધ એક ઓવારે પાણી પીએ તેમ કરીને ગેતીનો લય કરવામાં મદદ કરશે-એમ રૂવાનની ઉપીને પુરી કરવાનું શરૂ કરશે કે જે પછીથી બંઓદાંગની ઉપી શરૂ થાય.

(કુઠનોઠ ચાહ).

એકતાન યષ્ઠએ છીએ.^{૫૪} ॥ ૨૨૪ ॥ અશો^{૫૫} ॥ વોહર નેમંધહની^{૫૫} ॥
 ફવણિ સાથે^{૫૭} ॥ એકતાન યષ્ઠએ છીએ.^{૫૮} ॥ ૨૨૫ ॥ અશો^{૫૯} ॥ વોહર
 સવંધહની^{૫૯} ॥ ફવણિ સાથે^{૬૧} ॥ એકતાન યષ્ઠએ છીએ.^{૬૨} ॥ ૨૨૬ ॥ અશો^{૬૩} ॥
 ઉક્ષયત એરેતની^{૬૩} ॥ ફવણિ સાથે^{૬૫} ॥ એકતાન યષ્ઠએ છીએ.^{૬૬} ॥ ૨૨૭ ॥
 અશો^{૬૮} ॥ ઉક્ષયત નેમંધહની^{૬૭} ॥ ફવણિ સાથે^{૬૯} ॥ એકતાન યષ્ઠએ છીએ.^{૭૦} ॥
 ૨૨૮ ॥ અશો^{૭૧} ॥ અસ્તવત એરેતની^{૭૧} ॥ ફવણિ સાથે^{૭૩} ॥ એકતાન
 યષ્ઠએ છીએ.^{૭૪} ॥

નોંધ : ફ. ૧૨૮ : ૭૧ અસ્તવત-એરેત : આ નરને સઓપઓશ
 તરીકે ઓળખે છે. ૨૫-૨૬-૨૭ ફકરાઓમાં પેગામ્બરના હાવીસ્તોના નામે
 છે તે દરેક ફકરામાં છેલ્લે અસ્તવત-એરેતને ખતાવેલા છે એમ
 અસ્તવત-એરેતને ત્રણ વખત ખતાવેલા છે. અસ્તવત-એરેતને
 તે દરેક ફકરાને છેડે યાદ કીધા પછી ૨૮ મા ફકરામાં તેવણુને વસૂવેલા
 છે. આ ત્રણ ફકરાઓ ૨૫-૨૬-૨૭ મા છેલ્લે એવણુને મુકવાનો મોટો
 અર્થ છે. આ જગતમાં દરેધો ખદાતના ૮૧,૦૦૦ વર્ષના દોરાનો આશી
 રહે છે. દરેક દરેધોમાં જગત એક એક નોટ આગળ ફરો-ગર્દ તરફ
 જઈ રહે છે પછી છેલ્લો દરેધો ખદાત આવશે સારે આ ગેતી સુક્ષ્મ
 યષ્ઠ ગરોધમાની થશે અને નીસ્તીને ફરો-ગર્દ તરફ લઈ જવા કામ કરશે.
 છેલ્લા દરેધો ખદાત વખતે જડમંદ હયાતી રવાન જેવી અમર થશે જેને
 ધરીસ્તાખીઝની હાલત કહે છે. જડતાનું તન જડતા છોડીને ખાશ્વતની
 (નુરની) ગતીએ પુગવા ઉઠશે. દરેક દરેધો ખદાતમાં આવો મામલો વધુ
 અને વધુ જોર પકડીને આખરના દરેધો ખદાતમાં કુલ અસ્તોમંદ કાયા
 ખાશ્વત થશે એટલે રસ્તાખીઝ પુર્ણ થઈ રહેશે. ત્યારે દરેક દરેધો
 ખદાતમાં રસ્તાખીઝ થવાનો મામલો થઈ રહે છે એટલે જડતાના
 જગતને વધુ સુક્ષ્મતાએ લઈ જવાનો મામલો થઈ રહે છે. જડતામાં
 અધમ પાપો થઈ રહે છે. પછી જ્યારે સએન દુજનો ઘેરો અધમ પાપોથી

(પાને ૧૯૭ ની કુટનોટ યાદ).

ફ. ૧૨૮ : ૬૭ ઉક્ષયત-નેમંધહ : ઉક્ષયત=ઉગાડનાર-નેમંધહ=નેમાહ.
 એવણુને હોશોદરમાહ તરીકેની ઓળખે છે. જગતમાં બંદગીના જોમને વધારીને
 જડતાનો નાશ કરવા દરેક દરેધો ખદાતની હારોમની શહેનશાહતના અમુક
 જમાનમાં ઉતરશે. અને પછી આખરના દરેધો ખદાતમાં સઓપઓશને મદદ
 કરવા ઉતરશે. આ ૧૨૮ મા ફકરામાં આવેલા બધા નરો છેલ્લા નર અસ્તવત
 એરેત એટલે સઓપઓશને ફરો-ગર્દ લાવવામાં મદદ કરશે.

થઇ રહે છે એટલે નાશનો વરસાદ વરસી રહે છે જેને 'કયામત' કહે છે એટલે જમાનામાં ઝીરો-ઝખરની ગતીના મોટા મોટા ખનાવો એવા થાય છે કે તેથી જગત ઉપર આફતો પડે છે. આવી ગતીમાંથી પછી રસ્તાખીજનો બેઠ જન્મે છે એટલે કેઆમતના મારથી સુધરીને વધુ સુધ્ધ થઇ રહે છે. દરેધો ખદાતની સાત પાદશાહીઓ અમુક અમુક વરસોની રહે છે. તે સાત પાદશાહીઓમાં ત્રણ વખત કેઆમતનો વખત આવે છે એટલે દરેક દરેધો ખદાતમાં ત્રણ વખત જગત ઉપર પુણી રીતની અધમ ગતીઓ જામી રહે છે-અધમ પાપો થાય છે જેથી મોટી મોટી આફતો આવે છે. આ ત્રણ વખતે સચ્ચોપઓશ ઉતરીને સમાધાની કરી આપે છે. આ ત્રણમાંના બે વખતમાં અધમ ગતી ઉભી થઇને જરથુસ્ત્રના કુહો-દેમાવંદ ઉપર ગધિલા અઝી દેહાકની છુટા થવાની ધારતી રહે છે પણ તેમ થઇ શકતું નથી કેમકે સોશીઓષના પેશ-રવો તેમ થવા દેતા નથી અને અશો જરથુસ્ત્રની નાઇસીમી દુએવોની તલેસમ ઉભી રહી શકે છે. પણ જ્યારે ત્રીજી વખત પાપોની અધમતા થાય છે ત્યારે અશો જરથુસ્ત્રની તલેસમ તુટે છે અને અઝી દેહાક છુટો થઇને નહી કદપી શકાય તેવા હેવાન્યતથી બરેલાં પાપો કરાવે છે. આ વખતે છેલ્લે સોશીઓશ અને તેઓના પેશ-રવો આવે છે. તેઓ જગતની પાંચ વર્ણોની બલી ચીજોને ચિમ કદવર ઉપર, ઉત્તર ધ્રુવ ઉપર લઇ જઇને રાખે છે કે જે પછીથી કેઆમતનો માર જગત ઉપર એવો શરૂ થાય છે કે જગરેલ થઇને જગત નાશ પામે છે. દુન્નેદેમાનનું જગત નાશ પામે છે અને ગરોદેમાનનું જગત શરૂ થાય છે. આમ ત્યારે દરેધો ખદાતની સાત પાદશાહીઓના અધ્યામોમાં ત્રણ વખત અધમ પાપોની કેઆમત થાય છે માટે ત્રણ વખત સોશીઓશ પોતાના પેશ-રવો સહિત ઉતરે છે. એક વખતની કેઆમત હાશીમની શહેનશાહુતની આખેરીએ થાય છે-બીજી વખતની કેઆમત યુધની શહેનશાહુતની આખેરીએ થાય છે અને ત્રીજી વખતની છેલ્લી કેઆમત આખરની સનીની શહેનશાહુતને છેડે થાય છે.

પેગામ્ખર સાહેબના આ બધા ૨૨૮ હાવીસ્તો કે જેઓ માનવ અવતારમાં યજ્ઞતી દરજ્જાના નરો છે, જેઓની હકીકતથી દરેક વર્ણના મહાન પુરૂષો કામ કરીને પોતપોતાની વર્ણોને દોરવી શકશે, જેઓ ક્શો-ગદ કરાવનાર ગેતીના યજ્ઞતો છે, તે બધા ૨૨૮ હાવીસ્તોમાં અસ્વત એરેત ત્રણ વખત આવે છે અને રઓયસ-ચસ્મ અને હવરે-ચસ્મ બે વખત બીજા અને ત્રીજા કેઆમત માટે આવે છે. એમ ત્યારે આ બધા ૨૨૮

હાવીસ્તોમાંના ૯૦ હાવીસ્તોનાં નામોને છેડે અસ્તવત એરેત આપેલા છે એટલે ૯૦ માં અસ્તવત એરેત આવે છે. પછી ૯૧ થી તે ૧૪૬ લગીના ૫૮ હાવીસ્તો આપેલા છે તેમાં ૫૮ માં એટલે પહેલેલી ૧૪૬ માં હાવીસ્ત તરીકે ફરીથી અસ્તવત એરેત (સોશીઓશ)ને લીધા છે પછી ૧૫૦ થી તે છેક ૨૨૮ લગીના ૭૮ હાવીસ્તો આપેલા છે તેમાં પાછા છેલ્લા ૨૨૮ માં હાવીસ્ત તરીકે અસ્તવત એરેતને ગણેલા છે. દરેક દરેધો ખદાતની જનસમાજમાં અસ્તવત એરેત છેલ્લા ગણાય છે. ગધથોમર્દ પહેલા ગણાય છે. ઉપર કહેલી ત્રણ કેઆમતોના વખતમાંની દરેક કેઆમત થવાના વખત લગીનાં રવાનોને આગળ ચલાવનાર તરીકે હાવીસ્તોના આ ત્રણ ગરૂપો છે. આ નરો સમેતયાતી રવાનના દરજ્જાના છે—યજ્ઞતી ગતી લગી પુગેલા દરજ્જાના છે, જેઓ કુલ નીસ્તીની જગતના નીરવાણુ માટે કામ કરી રહે છે. પહેલા ગરૂપને મીથ્રનો ગરૂપ કહે છે કેમકે તેઓને જે જે રવાનો હાશેમની શહેનશાહત લગીનાને ચલાવવાના છે તેઓમાંનો અરધો ભાગ મીથ્રના સાહેબ રહે એવો હોય છે. તેઓના વીઆરોની ઉત્તપત્તી દાદારે ગેહાનમાંથી થતી હોવે તે વીઆર—મનેશ તે દાદારે ગેહાનના મરકઝ તરફજ મોટે ભાગે ખેંચાતાજ રહેશે. જો કે હાશેમના જમાનાના લોકો મીથ્રમાં નબળા રહેશે, કેમકે તેઓના મીથ્રો અપાખ્તરમાંથી નીકળશે છતાંપી તે બધા વખતને મીથ્રનો વખત કહે છે.

ખીજે ગરૂપ જે રવીની શહેનશાહતથી તે બુધની શહેનશાહત લગી ઉતરશે તે માનવના સમાજને અને તે માંહેલી વર્ણોના પેશ રવાનોને ચલાવનાર જે હાવીસ્તો રહેશે તે આ ખીજ ગરૂપના ૨૬ મા ફકરામાં કહેલા હાવીસ્તો રહેશે જેઓને માંથ્રના ગરૂપ કહે છે. આ જનસમાજમાં મીથ્ર જેવું રહેશે નહીં કેમકે તેઓમાંના મોટે ભાગના મીથ્રનું ઉસુલ અપાખ્તરમાંથી હોવે તેઓના મનેશ અપાખ્તરની તરફના પાપવૃત્તીનાજ રહેશે—જેઓનાં નીરવાણુ માટે માંથ્રની અત્યંત જરૂર પડશે. પછીને માનવનો ત્રીજો ગરૂપ જે માહુની શહેનશાહતથી તે દરેધો—ખદાતની આખર લગીનો ઉતરશે તેઓને માટે હાવીસ્તોના છેલ્લો ત્રીજો ગરૂપ છે જે ૨૭ મા ફકરામાં કહ્યો છે તે ઉતરશે. માનવના આ સમાજના મોટે ભાગની કરણી એવી અધમ રહેશે—વાચા એવી જુઠ્ઠી રહેશે કે તેઓના નીરવાણુ માટે માંથ્રની સાથે યસ્નની અતી જરૂર પડશે. આમ મીથ્રના ગરૂપના હાવીસ્તોના કામ કરતા માંથ્રના ગરૂપનું કામ જુદું રહે છે અને યસ્નના ગરૂપનું કામ આગળના તે બેઉ કરતાં જુદું રહે છે. માંથ્રના ગરૂપમાંના રઝોયસ—યશ્મ અને હવરે—યશ્મ ફરીથી યસ્નના ગરૂપમાં આવે છે. સારે દરેધો ખદાતના ત્રણ વખ-

તના કેઆમતને સમારીને ધરીરનેખીઝ ઉભો કરવા સઝોશઝોશ તણુ વખત આવે છે. માટે હાવીસ્તોમાં અસ્તવત ઝેરેતને તણુ વખત બતાવેલા છે. ત્યારે આ યસ્તમાં અસ્તવત ઝેરેતને તણુ વખત યાદ ડીધા છે અને પછી ૨૮ મા ફરરામાં તેવણુનું કામ વણુવે છે જે દરેક દરેધો ખદાતમાંની તણુ કેઆમતો વખતે થાય છે તે છે અને ઝમ્યાદ યસ્તમાં બતાવેલા તેવણુના કામથી નોખું છે. ઝમ્યાદ યસ્તમાં સોશીઝોશનું કામ જે બતાવેલું છે તે આખરના ફ્રેશો-ગર્દના વખતના દરેધો ખદાતના કામ વીધે છે. આખી નીસ્તી કે જેમાં અગણીત મરકઝો-દુન્યાઓ આવે છે જેમાં આપણી ગેતીખી સમાધ જાય છે તે બધા મરકઝોના બે મુળ ફેઝીઝ (phases) છે. એક ફેઝ મઝદદાત પ્રમાણે ચાલીને ભક્ષા બુરાના ભોગવટાઓ કરવા માટે છે જેમાં આપણી હાલતની દેખીતી અનુભવમાં આવતી ગેતી સમાય છે. પણ આ બધા મરકઝોનો ખીજે ફેઝ છે જે અહુરદાત પ્રમાણે ચાલી ફ્રેશો-ગર્દનું કામ ચલાવી રહે છે જ્યાં એકજ વણુ થઇ રહે છે તે ફેઝની જગતને સાત કેશવરો તરીકે જણાવેલી છે. આપણી જડ ગેતી જ્યારે જડતામાં હોય ત્યારે તેને દુઝે-દેમાન કહે છે. પણ જ્યારે તે દુઝે-દેમાનમાં સત્યનો પ્રભાવ જામે અને ગરો-દેમાન જેવું કામ થઇ રહે ત્યારે તેને ખનરથ કેશવર તરીકે કહે છે. ત્યારે આપણી ગેતી જે આપણે અનુભવીએ છીએ જેની ભુગોળ આપણને ખજર છે તે દુઝે-દેમાન છે જે નીસ્તીના દરયાવનાં ટીપાંનું ટીપુંખી નથી. પણ આ જડ ગેતી જે તન રૂપ છે તેના કેહર્પ રૂપનો જે ભાગ છે તે તો અતી વીશાળ છે જેને ફરઝેપારયાઓ કહેલો છે. આપણી જડ ગેતીના ઉત્તર ધ્રુવની ઉપરથી આસપાસથી આ સુક્ષ્મ ભાગ કેહર્પ જેવો ભાગ શરૂ થાય છે જેના વીસ્તારને ગરો-દેમાન કહે છે જેમાંના ભાગોને કંગદઝ, સૌકવસ્તાન, હરેતે પેસાનસીહ, રોદે-નાવતક, હરેશ-જખાર વીગેરેના નામોથી પહેલવી કેતાઓમાં ઓળખાવેલા છે. ત્યારે આપણી આવી જડ તન અને સુક્ષ્મ કેહર્પવાળી દુન્યા જગતને અવસ્તામાં એમો યત પથ-નયાઓ રકેરેનયાઓ ફરઝેપારયાઓ તરીકે ઓળખે છે એટલે આ એમો=જમાન જે પહેાળી-સ્કુની માફક ફરતી ગોળ અને પાર કરવે મુશ્કેલ કહેલી છે.

૨૬ એટલે ૨૮; ૨૮ એટલે અહુ તરીકેના જરથુસ્ત્રના નામો. જેઓને દીનદસ્તુર તરીકે ટુંકમાં કહે છે તેઓ. આખા ખનરથ ઉપર જરથુસ્ત્રની અહુગીરી છે; અને ખનરથના સુક્ષ્મ ભાગો ઉપર તેવણુના હાવીસ્તની રતુગીરી છે. ગેતી જે જડ અને અધમતાવાળા છે તેમાં પાંચ જીરમના મુળ પુરૂષો જેઓ ઉપર કહેલા હાવીસ્તોની કુનીઅતમાંથી છે તેઓની રતુગીરી છે જે બધાના અહુ તરીકે જરથુસ્ત્ર છે. આમ ખનરથ કેશવર કે જેનો વિસ્તાર છેક ઉપધરી-દખ્યુની બહારની ઝમરીર લગીનો છે ત્યાં લગી જરથુસ્ત્રની અહુગીરી છે. પણ આ ઉપધરી-દખ્યુને ધેરતા ત્રણ મવચીથના દખ્યુઓમાંના છ કેશવરોની ઉપરથી અશો જરથુસ્ત્રની અહુગીરી છે કેમકે તે છ કેશવરો ઉપર તેવણુના હાવીસ્તો ૨૬ તરીકે છે. આ બાબદ હવે જોઈએ કે જેથી પછી માલમ પડશે કે અશો જરથુસ્ત્ર આખી નીસ્તીની અહુગીરી રાખે છે અને તેવણુના હાવીસ્તો નીસ્તીના ભાગો ઉપર ૨૬ તરીકે છે. કેશવરોના આ રદો બધા તેમ ખનરથની અંદરના ભાગોના રદો બધા એક સાથે મળી શકે વાતચીત કરી શકે તેવાં કેહવોં રાખે છે અને ગેતી ઉપર જ્યારે અધમતા પુર બહારમાં આવે છે કે જ્યારે સઓખ્યતોને ઉતરવાનો વખત આવે છે ત્યારેથી આ બધા રદોની મદદ તે સઓખ્યતોને મધ્યાજ કરે છે. ઉપર કહેલી ત્રણ કેઆમતો થાય છે ત્યારેથી આ બધા રદોની મદદ મળે છે. વળી દરેક કેઆમત વખતે અમુક અમુક નરો અપરજાત થાય છે એટલે તે વખતે ગેતીમાં પાછા ઉતરે છે જેઓ તે સઓખ્યતના પેશરવો તરીકેજ ઉતરે છે. આ વખતે આ બધા રદો તેઓને મદદ આપે તેવી હાલતમાં આવે છે. દરેક કેઆમત વખતે અમુક અમુક નરો અપરજાત થાય છે એટલે તે વખતે ઉતરે છે- તે સઓખ્યોશનાં પેશરવ તરીકે ઉતરે છે. ત્યારે આ બધા રદો તેઓને સીદ્ધિ મદદ આપે તેવી હાલતમાં આવે છે. દરેક કેઆમત વખતે ધણાખરા નરો જેઓ અપરજાત થાય છે-પછીથી ઉતરે છે તેઓ ધણાખરા સરખા રહે છે. જે કે તેઓના ઉતરવામાં અમુક અમુક ફેરખી રાખેલો છે. હરવરદીન ચસ્તના ૧૨૮ માં ફકરાના રઓઅચસચશ્મ અને હુવરેચશ્મ અને ક્રાહતનર અને વીહતનર અને વોઉરુનેમંછહ-વોઉરુ સવંછહ આ બધાઓ સઓશીઓશ સાથેજ છેલ્લી કેઆમત વખતે એટલે દરેક દરેધોખદાતની ખતમના થવાના અમુક વર્ષો અગાઉ (૫૭ વર્ષ અગાઉ) ઉતર્યા કરે છે. એમ ગેતીના સૌથી છેલ્લા દરેધોખદાત વખતેથી તેઓ ઉતરીને ફશો-મદ્ કરશે. પણ આ બધાની અગાઉથી નોદરનો તુસ, ગુદ-રેજનો ગેવ, કઓખશ્વર-કેરશ્વરપણી ઉતરીને તેઓને સગવડ કરી આપશે.

હવે ત્યારે ખનરથની બહારના છ કેશવરના રદો જોઇએ. આ બધા સાતેસાત કેશવરના રદો એક બીજા સાથે સીધા સંબંધમાં રહે છે એટલે ખનરથના રદો સાથે છ કેશવરના રદો સીધા સંબંધમાં રહે છે અને ખનરથના જડ તન ભાગ જેવી ગેતીની જરથોસ્તી દીનને ખનરથ સાથે અને તેથી ઉપરના છ કેશવરો સાથે પાવમહેલની સચેતી મારફતે સીધો સંબંધ રહેવો જોઇએ તે રહે છે. જો પાવીકત સલામત હોય તો તે સંબંધ રહે; જો પાવીકત તુટે તો તે સંબંધ તુટે. જ્યારે આ સંબંધ તુટે ત્યારે દીનની સંસ્થાઓમાંના આતર પાદશાહોની દુક્ષ્ત્રમાં ધનામીનની દુક્ષ્ત્ર દાખલ થઇ તે આતર પાદશાહોની સત્તા નીરમુળ થાય અને તેથી બીજી અન્ય વર્ણોની મીનો સંસ્થા ઉપર આબળ પડે અને તેથી જંગમમાં અધિકતા જામે-સએન દુજ પ્રબળ થશે ત્યારે વખાઓ ઉતરે જેને રોકવા પછી રાએનીદારોનું ઉતરવું થાય છે. છ કેશવરો કઇ રીતે નીસ્તીમાં આવેલા છે, ખનરથની બહાર તેઓ કઇ રીતે છે, તેઓના રદો કાણુ છે?

નીસ્તીના સાત દખ્યુઓ છે જેઓ એકએકને ઘેરે છે. કાંદાના પડની માફક તેઓ રહ્યા છે. સઉથી બહારના ત્રણ દખ્યુઓ અધિવિ-અંતર અને આ-દખ્યુ આતશી એટલે ગવચીથના છે એટલે માહોંધહેમ ગવચીથમાંના બેદના આરમાની તત્વના છે. આ આ-દખ્યુ પછીના ચાર દખ્યુઓ નામે ઉપધરી-અધરી-પધરી અને અધપી-દખ્યુઓ છે તેઓ ચાર અનાસરના છે. આપણી જડ ગેતી તો છેક અંદરના અધપિ અને પધરી દખ્યુની વચમાં એક રાખના દાણા જેવી તે ચાર અનાસરી દખ્યુઓના મદાસાગરરૂપ વીસ્તારની આગળ છે. પણ એમો યત પથનયાઓ એટલે આપી એમો જડ તન તેમ સુક્ષ્મ કેહપ સાથની જે ઉપર જોઇ છે તે તો છેક ઉપધરી-દખ્યુ લગી પુગે છે. એમ ત્યારે ખનરથ કેશવરનો વીસ્તાર આવો છેક ઉપધરી-દખ્યુ લગીનો છે. પણ આ ઉપધરી-દખ્યુની ઉપરના ત્રણ ગવચીથના દખ્યુની વચમાંની ઝમરીરમાં છ કેશવરો છે. એમ આ છ કેશવરો ગવચીથના દખ્યુઓના વીસ્તારમાં છે જ્યારે ખનરથ કેશવર-બાકીના ચાર દખ્યુઓના વીસ્તારમાં છે. આ ખનરથ કેશવર ઉપર ૨૬ તરીકે પ્રુદ જરથુસ્ત્ર છે. ખનરથ કેશવરના અંતર ભાગો છે જેઓને ઉપરના કોઠામાં જોયા છે તે અંતર ભાગોની ઉપરથી રદો તરીકે જરથુસ્ત્રના હાવીસ્તો છે જેઓના નામો તે કોઠામાં આપેલા છે, પણ ખનરથ કેશવરના ઘેરાવાની બહારના છ કેશવરો છે એટલે ઉપર કહેલા ત્રણ આતશી દખ્યુઓની ઝમરીરના ભાગોમાં તે છ કેશવરો છે તેઓની ઉપરથી ૨૬ તરીકે અશે જરથુસ્ત્રના હાવીસ્તો છે; જેમકે (૧) અરેજહી કેશવરનો ૨૬ ૮૪ નંબરનો હાવીસ્ત અષાવંદહુ-એ-બિવંદહુન છે,

જેવણુને યુનદહીસ્ત્રમાં અશીશાવંધહુ-એ-વોવંદાન તરીકે કહેલા છે. (૨) સવહી કેશવરનો ૨૬ ૮૫ નંબરનો હાવીસ્ત જરોદંધહુ-એ-પર્ધ-રીશ્તીર છે જેવણુને યુનદહીસ્ત્રમાં હુજરદે (અથવા હુવાજરદંગહુર) -એ-પરીશ્તીર તરીકે ઓળખેલા છે. (૩) ક્રદદકષ્ટ કેશવરનો ૨૬ ૧૬૯ નંબરનો હાવીસ્ત સ્થિતિ ઉરપાસ્તુ છે જેવણુને યુનદહીસ્ત્રમાં સેપીતો ધત ઉરપાસ્ત્રના તરીકે ઓળખેલા છે. (૪) વીદદકેશ કેશવરનો ૨૬ ૧૭૦ નંબરના હાવીસ્ત એરેજરાસ્થ ઉરપાસનું છે જેવણુને યુનદહીસ્ત્રમાં અધરીજ રાસ્થ ઉસ પાસ્ત્રના તરીકે ઓળખેલા છે. (૫) વોઉરૂ બરેશતનો ૨૬ ૧૭૯ નંબરના હુવસ્થ છે જેવણુને યુનદહીસ્ત્રમાં હુ અસ્થ તરીકે લખેલા છે. (૬) વોઉરૂ જરેશતના ૨૬ અશ્વસ્થ છે જેવણુને યુનદહીસ્ત્રમાં ચેહારવાઈન તરીકે લખેલા છે.

આ બધું બ્યાન કરવાની મતલબ પેગામ્બર સાહેબની નીસતીની ઉપર અહુગીરી ખતાવવા માટે છે અને પેગામ્બર સાહેબના આ ચેલાઓના ત્રણ ગરૂપ અને તે ચેલાઓની યજ્ઞતી જગત દેખાડવા માટે છે. આવા ચેલાઓ નખા-નજદીસ્તનાંમ ફવણિનાંમના છે એટલે યજ્ઞતોની આસ્ત ડહાપણુ અને તે ડહાપણુમાંથી ઉભી થતી ખેરદ પ્રતુવાળા અને તેવી તે આસ્તને ઉત્પન્ન કરાવી આપનાર ફવણિના જેવા છે. તેઓ બધા જરથુ-શ્ત્રોતેમો છે જેઓનો સીલસીલો અદ્યાપી ઉતર્યાજ કરે છે જેઓની ક્ષત્ર ગરો-દેમાનમાં છે જેઓના હાથ નીચેના સાહેબો સાહેબે-દીલાનો છે. એમ આ નરોને સાધારણ તરીકે લેવાનાજ નથી. વળી ૨૫-૨૬-૨૭ ના ફકરાઓમાં સઓશ્યોશને ફરી ફરીને લીધેલા છે તેની સમજણી ઉપરથી આવશે કે, અહિંયા જે હાવીસ્તો ત્રણ ફકરાઓમાં જણાવેલા છે તે બધાજ અશો જરથુશ્ત્રની સાથનાજ છે. પણ તેઓ બધા યજ્ઞતી મતીના હોવે નખા-નજદીસ્ત હોવે યજ્ઞતોની દાદારની જતીના એટલે નજદીકના હોવે આખા દરેધો ખદાત માટે કામ કરી રહે છે એટલે દરેધો ખદા-તમાં બિજા એ ચીથ્રયાઓ દુજેમ=ખેપગાઓની ઓલાદથી આદત ઉભી થાય છે અને તેથી અપવનોની અપોષળી હાલવા માટે છે અને અપવ કરેશતહે=અશવનોની સામે તખ્તએષ=બાધી આદત ઉભી થાય છે કે જેને પુરા પડવા અસ્તવત એરેત=સોશીઓશ ઉતર્યા કરે છે તેવા તે સઓ-શીઓશને મદદ કરનારા રહે છે. આવી બધી દરેધો ખદાતમાં વધતી વખતેઓની સામે થવા અને તે વખાઓને તોડનાર સઓશીઓશને મદદ કરવા તેઓ બધા કામ કરી રહેલા છે. સઓશીઓશ આખા દરેધો ખદાતમાં ત્રણ વખત ઉતરશે અને તેવણુને તે ત્રણ વખતે જે જે

હાવીસ્તો તે ત્રણ વખતના હઝારાઓમાં મદદ કરશે તેઓનાં નામ તેવ-
જીની અગાઉના છે. જગતને મદદ કરવા જેમ જીવતી હાલત અવધ્યની
છે તેમ ગુજરેલી હાલત જેને કેહવની હાલત કહે છે તેની અવધ્યની
છે. માણસનું તન જીવતા જીવત પોતાના સગા દોસ્ત અને ગેતી માટે
જે કામ કરે તેના કરતાં માણસનું રૂવાન ગુજ્યા પછી જે આઝાદ હોય
-ખંદરોશ ખુલેલું હોય તો જગતના પોતાના વહાલા માટે તેમ કુશ
જગત માટે જીવતા ઉમંગી તન કરતાં કરોડગણું કામ કરી રહે તે
નોંધવું. એમ અશો જરથુસ્ત્રના હાવીસ્તો આખા દરેધો ખદાતમાં કામ
કરી રહે છે. પણ જડ જગતમાં સઓશીયોશ એક દરેધો ખદાતમાં ત્રણ
વખત ઉતરે છે જે વખતે તેવજીની સાથે ઉતરનાર નરો તેવજીની
આગળથી ઉતરી રહે છે.

(કરદો ૨૮ મો) (૧૨૬) યો^૧ અંધહુત્^૨ સઓપ્યાંસ^૩ વૅર-
ઝજ^૪ નાંમ^૫ અસ્તવત્-અર્દેતસ્ત^૬ નાંમ^૭ અવથ^૮ સઓપ્યાંસ^૯,
યથ^{૧૦} વીસ્પેમ^{૧૧} અદૂમ^{૧૨} અસ્તવન્તેમ^{૧૩} ઠસાવયાત્^{૧૪} અવથ^{૧૫}
અસ્તવત્-અર્દેતો^{૧૬}, યથ^{૧૭} ઠઅસ્તવાઓ^{૧૮} હાં^{૧૯} ઠઉશતનવાઓ^{૨૦}
ઠઅસ્તવત્^{૨૧}-અધથેજંધહુમ^{૨૨} ઠપધતિશતાત્^{૨૩} પધતિશતાતેઓ^{૨૪}
બિજગ્રો-ચિથયાઓ^{૨૫} દુએ^{૨૬} પધતિશતાતેઓ^{૨૭} ઠઅપવ-કરશતહે^{૨૮}
ઠઅએષંધહો.^{૨૯}

ફ. ૧૨૬ : ૧૮ અસ્તવાઓ : આ શબ્દ અસ્તવન્ત શબ્દનો પહેલી
એક વચનનો આકાર છે. અસ્તવન્ત એટલે જડતાનું જરમાની. આ શબ્દ
ઉશતનવાઓ શબ્દ જેની ઉશતનવન્ત શબ્દનું પહેલી એકવચન છે તેની સાથે
જાય છે.

ફ. ૧૨૬ : ૨૦-૨૧ ઉશતનવાઓ : ઉશતનવન્ત એટલે ઉશતાનવાઓ જનદારનો
પહેલી એકવચનનો આકાર છે. આમ અસ્તવન્ત ઉશતનવાઓ બેઠ પહેલી
એકવચનમાં છે. એટલે તે જરમાની જનદાર હાલત હતી એમ અર્થ થાય છે.

ફ. ૧૨૬ : ૨૩ પધતિશતાત=પધતિશતા ઉજુ રહેવું-ઉજુ કરવું ઉપરથી
હબી કરશે.

ફ. ૧૨૬ : ૨૮-૨૯ અપવ કરશતહે-અપએષ=અવશવનોને માટે હબી
કીધેલી વખાઓ ખુરાધઓ આકૃતો. આમાં શું બેઠ છે તે ઉપર જોયું છે કે અશ-
વનો પોતાની અરોધને ટેકવવા-તે અરોધ પાછી છુટી નહિ જાય માટે પોતે

(કુદનોડ ચાહ).

(કરદો ૨૮) (૧૨૬) જે^૧ ॥ સઝોશ્યોશ્ચ^૨ ॥ શ્રીરોજમર
ફતેહમંદ^૩ ॥ નામનો^૪ ॥ અસ્તવત એરેત એટલે જન્મ મરણ કરનારને
સુદમતાએ-સત્યતાએ એટલે અમર મતીએ લખ જ્ય તેવી^૫ ॥ નામવાળો^૬
(સેફતવાળો) ॥ યશે^૭ ॥ સોશ્યોશ્ચ^૮ ॥ એટલા માટે (તને કહેશે) ॥ કેમકે^૯ ॥
તમામ^{૧૦} ॥ હાડમંદ^{૧૧} ॥ તનોમંદ હયાતીને^{૧૨} ॥ ફાયદો કરાવી આપશે-
ફાયદો કરવા હોકમ કરશે.^{૧૩} ॥ અસ્તવત એરેત^{૧૪} ॥ એટલા માટે^{૧૫} (તને
કહેશે કેમકે) ॥ તે નર^{૧૬} (સોશીઓશ્ચ) ॥ એ પગવાળાઓની યુન્નાદવાળાથી
એટલે માણસોની યુન્નાદવાળાઓથી થયલી^{૧૭} ॥ દુજને ધુરાઇઓને^{૧૮}
(નશ્ત કરવા અર્થે) ॥ સામે થવા^{૧૯} (તે ધુરાઇઓનું જેમ ધીમે ધીમે
નરમ કરીને બલાઇમાં બદલાવવા) ॥ અશ્વવનોની સામે ઉભી થયલી^{૨૦} ॥
બ્યાધીઓ-ધુરાઇઓ-આફતોને^{૨૧} (નશ્ત કરવા અર્થે) ॥ સામે થવા^{૨૨} ॥
તે આફતોનું નીકંનદન કરવા) ॥ (એટલે દરેઘો-ખદાતની આખરીએ જે
આફતો જગરેલ આવે છે જેથી જગત નાશ પામે છે તે આફતોને દુર
કરવા કે જેથી જગત ફરીથી આરાસ્તે થાએ માટે) ॥ શુસમવાળી
જડતાવાળી હાડમંદ હયાતી^{૨૩} (જે) ॥ હમેશગી વગરની એટલે મરે તેવી^{૨૪}
(છે) તેને ॥ જેમ^{૨૫} (આગળ નાશ પામેલા દરેઘો-ખદાતમાં) ॥ સજીવન
ક્રિતવાળી-જીવવાળી^{૨૬} ॥ તનોમંદ હાલતના સ્ફીરવાળી^{૨૭} (હતી તેમ) ॥
પાછી ઉભી કરશે^{૨૮} ॥

નોંધ: ફ. ૧૨૬ : ૧૪ સાવધાત=‘સુ’ ફાયદો કરવો ઉપરથી પ્રયોજ્ય
ક્રિયાપદ ઠાપણા verb. એનો અર્થ ફાયદો કરાવી આપશે-ફાયદો કરવા
હોકમ કરશે. આ ક્રિયાપદને પ્રયોજ્ય તરીકે વાપરેલો છે. માટે એનો અર્થ તેવી
મતલબનોજ થવો જોઇએ. ફાયદો કરી આપશે એમ અર્થ કહેવા માંગતે
તો પ્રયોજ્ય ઠાપણા આકાર વાપરતે નહિ કેમકે આ પ્રયોજ્ય ઠાપણા
આકારમાં ખીજની પાસે કામ કરાવવાનો-કરાવવા હોકમ કરવાનો-ખરે-

(પાને ૨૦૬ ની કુટનોટ આજી).

પાવીકતનાં ભેદમાં એટલે consecrated દુન્યાના અલહાતથી દુરીમાં રહે છે.
અને એમ થાય માટે દાદારે અરો જરથુસ્ત્રને જગતની ઉપર પાવીકતના ભેદ
સાથે મોકલેલા છે, જેવણે નાઇસીઝી દઝેબની તલેસમ એવી ઉભી કીધી છે કે
જેમાંથી તે અશવનોની પાવીકતને મદદ મળે. પણ આખરનાં વખતમાં ઝિજ્ઞે
ઝિજ્ઞના માણસનાં પાપો એવા યરો કે જરથુસ્ત્રે બાંધેલો અઝી કુટી જરો. અને
જરથુસ્ત્રની તલેસમો તુટશે જે વખતે અશવનોની અરોઈના ટેકાવ સામે
અઝીપ=આફત આવી ઉભી રહેશે. એટલે બધી તલેસમો આ વખતે તુટશે. આ
વખતે સોશીઓશ્ચ આવીને બચાવ કરશે.

ખરનું થઇ રહે છે તે જોવાનો-એવો અર્થ આવે છે. It conveys the notion that a person or a thing causes or makes or orders another person or thing to perform the action or undergo the state denoted by root ક્રિયાપદનાં મુળમાં જેમ કે અહિંયાના ક્રિયાપદનું મુળ 'સુ' = ફાયદો કરવો એમ છે તેમાં જે હાલત બતાવી છે એ તે કામ કરવાનું આવ્યું છે જેમ કે અહિંયા ફાયદો કરવાની ફાયદો થવાની હાલત બતાવી છે ફાયદો કરવાનું કામ આવ્યું છે તે હાલતને તે કામને બીજાઓ પાસેથી બળ લાવવા એ એમ કરવું-બળ લાવવા બીજાને ફરજ પાડવી-કહેવું-હોકમ કરવો.

અહિંયા ત્યારે સોશીઓશ જગતને ફાયદો કરાવી આપે છે અને તેને માટે બીજાઓને તે કામ માટે શેકે છે એમ અર્થ થયો. આ ફાયદો શું છે. દરેકોખદાતોમાંથી જગતને ચલાવી ચલાવીને અને તેમ કર્યા કરીને બિજાં-ચિજાં દુઃખે-એ પગલાળાઓથી એટલે માણસોથી થતી દુશ્મની હાલતો ધુરાઇએને પદ્ધતિશતાતેએ=મારી મારીને સુધારવી. આ ફકરામાં દરેકોખદાતની આખરીએ દુન્યા જગરેલથી નાશ પામીને પછી પાછી ઉગે છે અને દરેક વખતે સુધરતી આરીને આગળ અને આગળજ ફરી-ગર્દી તરફ ફરી-ગર્દી માટેનાં છેલ્લા દરેકોખદાતો તરફ જઇ રહે છે તેનો સિધ્ધો પથારો છે. અસ્તવતનો અર્થ આ ભેદ કહી રહે છે, કહે છે કે તેવણુને સસોખ્યોસ કહેશે. 'સુ' ફાયદો કરનાર કરાવનાર કહે છે, કેમ કે તેવણુ વિસ્પેઅહુમ કુળ જગતને સાવચાત=ફાયદો કરાવી આપશે. શું ફાયદો છે તે માટે કહે છે કે 'અસ્તવત એરેત'નો ભેદનો ફાયદો છે. અસ્તવત એટલે જન્મ મરણ કરીને એટલે જન્મી મોટા થઇ પાછા સંકોચાઇ જવાની હાલતમાં આવીને હસ્તીનાં જેવાં અમર ગતીનાં જેવા થવાનો એટલે એરેત=આર=સિધ્ધા આરમ્ભતિના જેવો થવાનો છે. કહે છે કે અસ્તવત એરેતનો આ અર્થ છે કે યથ જેમ અસ્તવાઓ ઉશ્તનવાઓ=હાદમદ જીવતી હાલતનું જગત છે-હવું જે અસ્તવત હાદમદ જીવમાની જગત અમ્મથ્યે-જંઘહેમ-નાશને પાત્ર છે માટે નાશ પામે છે એટલે દરેકો ખદાતની આખરે નાશ પામે છે તેને યથ=જેવું તે નાશ પામેલા દરેકોખદાત વખતનું હવું તેવું પદ્ધતિશતાત=પાછું ઉજી કરી અપાવવું. આમ જગતને દરેકો ખદાતમાંથી ચલાવી ચલાવીને એટલે અમ્મથ્યેજંઘહુ કરી નાશ કરીને પાછું પદ્ધતિશતાત=ઉજી કરીને પછી જન્માદ યસ્તમાં કહે છે કે યત ઉપંચહુચત સઓખ્યન્તાંમ વેરેથાજનેમ ઉત અન્યાઓ સચિત હપ્યો

જ્યારે (એટલે છેલ્લાં ફ્રેશો-ગર્દના હઝારાઓમાં) 'યત' એટલે કવએમ ખરેનો=દાદારના પરમ આશીશોનો વરસાદ નામે કવએમ ખરેનો પોતે સઓબ્યોશ જે ફતેહમંદ છે તેને (એટલે સઓબ્યોશ કે જે દરેક દરેધો-ખદાતમાં ફતેહમંદ ઉતરી રહે છે કેમકે તેવણ જુરાઇ-ઓને મારી મારીને દરેધો-ખદાતમાંથી ચલાવી ચલાવીને આખરે મહાત કાધિલી છે જે જુરાઇઓ હવે સુધરશે, તેવા ફતેહમંદ સઓબ્યોશને) અને તેવણનાં ખીજ દોસ્તો હમકારોને ઉંપછહુત=આવી મળશે-સાથે જોડાશે યત=ત્યારે કેરેનવાત ફ્રેમઅહુમ=તે સઓશીઓશ જગતને ફરેશોનું તાણુ પાપો વગરનું સત્યવાન કરશે એટલે ફ્રેશો-ગર્દ કરશે. તે જગત ત્યારે અમરેષેન્ટેમ=કદીખી મરે નહિં તેવું-નાશ પામે નહિં તેવું-જેમ આગળ દરેધો-ખદાતમાં નાશ પામતું અને સઓબ્યોશ તેને ફરીથી ઉભો કરતો એમ જે થઇ રહેતું હતું તેવું હવે કંઇ થશેજ નહિં પણ જગત યવએજિમ=અમરગતીનું યવએચ યવેનાએતે તરફ સાત કાળો તરફ એટલે રૂવાનની ઉધી પુરી કરીને ખઓદ અને ફ્રેવધિની ઉધી પુરી કરવા તરફ જઇ રહેશે માટે તે જગત અક્રિયનેમ=નાશ ખરખ થતું-પાપોમાં નહિં પડતું અને અપુયનેમ=નહિં વાસ માનતું એટલે પાપો કરવે પાપોની વાસ આવે છે તેવી વાસ મારવે તે વાસ સુધારવા માટે પાછુ ઉછું થઇને કંઇક વાસ મારવા લાયકનું થાય એમ ઘડી ઘડી થયા કરે તેવું નહિં થતું ઉછું રહેશે. આની તાસીર શું આવશે-આનો નતીજો શું આવશે? માટે કહે છે કે જગત જ્યારે અમર થશે ત્યારે જગતમાં રહી ગયલી રોજો અવવત્તથી આખર લગીની બધી વસ્તીઓ જે મરી ગયલી છે તે બધીજ અમર થશે એટલે નાશના ફટકામાંથી ઉઠશે એટલે જન્મ મરણનાં ફેરામાંથી મુક્ત થશે. એમ અમર થશે યજત જેવી થશે માટે કહે છે. યત=જ્યારે એટલે જગત જ્યારે અમર થશે-ફ્રેશો-ગર્દ પુંગશે ત્યારે ઇરિસ્ત ગુજરેલા જેઓ જગતમાં રોજો-અવવત્તથી-રોજો-આખર લગી જન્મીને મરીને પેલી જેહાનમાં છે અને જગતમાં ઉતરવાનો કે નહિં ઉતરવાનો હોકમ માગે છે તેઓ બધા પદ્ધતિ ઉસે હિરતાત=પાછા અમરપણામાં જવા માટે ઉઠશે એટલે અમર કાયા નામે તનપસીન ધારણ કરશે-પાછા તનાસકમાં જવા જેવા રહેશે નહિં. પણ જસાત જવયો=જીંદગી આવી પુગશે. એટલે જેમ જડ તનમાં અસલ જીવતા હતા તેમ હવે તનપસીનના અમર તનમાં જીવવા જીંદગીને મેળવશે. અને એમ જસાતઅમેરે [ખતશ=અમર ગતી આવી પુગશે. તેઓ અમર થશે. દથઇતે ફ્રેમ વરન અથહુઉહુશ: વરન=દાદારની અહુનવધર્માં જેમ મરજી હતી તેમ જગત ફ્રેશો-ગર્દનું થશે. રજેરજની તનોમંદ કાયા તનપસીનની થઇને રૂવાન જેવી

થશે.-ખહુંજ શ્વાન જેવું તુરમંદ થશે; જીસમાની જેવું અસ્તવંત જેવું કંઈ રહેશેજ નહિ. એમ ત્યારે ફરવરદીન યસ્ત મુજબ સઘોષોશ દરેક દરેધો ખદાતમાં એક વખત નહિ પણ ત્રણ વખત ઉતરે છે; અને છેલ્લે નાશ થતા જગતને પાછું ઉઠે તેમ સાવચાત=ફાયદો કરાવી આપે છે તેનો બેદ કહ્યો છે. સઘોષોશ દરેધો-ખદાતમાં ત્રણ વખત ઉતરે છે માટેજ ૨૬-૨૭-૨૮ માં કરદામાંના હાવીસ્તોને છેડે એવણને ફરી ફરીને એમ ત્રણ વખત મુકેલા છે. તેવણ બિજંઝો ચિથયાઓ દુજોને લીધે=લોકોથી થયેલી અધમ પાપી ગતીઓને લીધે તેને સુધારવા માટે નવો દરેધો-ખદાતે ઉભો થાય એમ સગવડ કરવા માટે ઉતરે છે, એમ ફરવરદીન યસ્તમાં છે, જ્યારે જમ્યાદ યસ્તમાં આખરી દરેધો-ખદાતમાં ફ્રીશો-ગર્દ એવણથી થશે તેનો બેદ છે.

નોંધ : ફ. ૧૨૯ : ૨૧-૨૨-૨૩-૨૪-૨૫ અસ્તવત અધથજંઘહેમ= જીસમાની ચીજો એટલે જગત જે નાશને પાત્ર છે એટલે જે દરેધો-ખદાતની આખરીએ નાશ પામે છે તેને પધતિશતાત=પાછું ઉભું કરશે. શું કામ કરવા એમ ઉભું કરશે? માટે કહે છે કે બિજંઝો=મેપગાઓની ચિથયાઓ ઓત્તાદથી દુજોમ=બુરાઇઓ થશે તેને પધતિશતોતએ=સામે થઇ થઇને સુધારવા માટે. અદિંયા જે કહે છે તે અને જમ્યાદ યસ્તમાં કહે છે કે થત કેરેનવાત ફ્રેમ અહુમ=જગતને તેવણ તાજી ફ્રીશો-ગર્દવાળું અમરેષન્ટેમ=અમર ગતીનું થયએજિમ=હંમેશનું સંજીવન અદિથન્ટેમ= નહિ ખરાગ થતું અપુથન્ટેમ નહિ વાસ મારતું એટલે ગુનાહો વગરનું એટલે ફરવરદીન યસ્તમાં કહે છે તેમ પધતિશતાતેએ બિજંઝો ચિથયાઓ દુજો=મે પગવાળાઓથી થયેલી બુરાઇઓ વગરનું કેરેનવાત= કરશે-આમ જે જમ્યાદ યસ્તમાં કહે છે તે-એક સામસામેનું દેખાતું-પણ કારણ-પરિણામ બતાવે તેવું છે. ફરવરદીન યસ્તમાં કહે છે કે બિજંઝો ચિથયાઓ દુજો=મે પગવાળાઓની બુરાઇઓ દરેધો-ખદાતમાં એવી થાય છે કે અપવ કરશતહે ત્પએષ=અપવનો જેવાંઓની સામેળી ત્પેષ વ્યાધિ ઉભી રહે છે. આમ ૮૧૦૦૦ વર્ષમાં થઇ રહે છે: જરથુશ્ત્રની તલે સમળી તુટે છે કે જેથી અપવ કરશતહે ત્પએષ થાય છે એટલે ગુનેહગારો તો બાળુએ રહ્યા પણ અશવનો સામે બળા ઉભા રહે છે કેમકે નાઇસીમી દેવોની જરથુશ્ત્રની તલેસમ તુટવે પાવીકતની ગમે તેવી પરહેજગારી છતાંજી રહેતી નથી. એમ દરેધો-ખદાતની આખરીએ થાય છે તેની પધતિશતાતેએ= સામે થઇને તે બલાઓને રોકી મારીને સુધારવા તેવણ સોશીઓજ અસ્તવત અધથજંઘહેમ=નાશ પામેલી

જગતને-દરેધો-ખદાતમાંના છેડેની ફના થયલી જગતને યથા અસ્તવાઓ ઉશ્તનવાઓ જેમ આગલા દરેધો-ખદાતમાં જીવતી તનોમંદ હતી તેમ પદ્ધતિશતાત=ઉભી કરે છે. આમ કરવરદીન યસ્તમાં દરેધો-ખદાતની આખરીએ જગત નાશ થાય છે અને પછી પાછી ઉગે છે તેનો સીધો ઇશારો છે જ્યારે જમ્યાદ યસ્તમાં છેદના ફશો-ગદ્ વખતના દરેધો-ખદાતનો ઇશારો છે કે જે વખતે જગત અમર જેવી થઇ હશે એટલે ફશો-ગદ્ થયું હશે તેનો ઇશારો છે. જમ્યાદ યસ્તમાં જગતની આખરીમાં જગત પાર પડશે તેનો ઇશારો છે, જ્યારે કરવરદીન યસ્તમાં તેવી હાલતે પુગવા જગત અગણીન દરેધો-ખદાતમાંથી પસાર થઇ રહે છે તેનો ઇશારો છે. માટે તે બેઉ યસ્તની નોંધ જુદી પણ પ્રસ્થાવનાં જુદા જુદા મરકઓ માટેની છે એટલે કારણ-પરિણામનો ભેદ ખતાવે છે તે નોંધવું. વધુ સમજ નીચે છે.

(કરદો ૨૯ મો) (૧૩૦) †યિમહુ^૧ વીવંધહુનહે^૨ અપઓનો^૩ ફવધીમ^૪ યજમધ^૫ સૂરહે^૬ પોઉર-વાંશ્વહે,^૭ પદ્ધતિશતાતેએ^૮ †અધનિશ્તોઇશ^૯ દએવો-ફકરશ્તયાઓ,^{૧૦} †હુએચંધહુસ્ચ^{૧૧} અવા-સ્ત્રહે^{૧૨} †ધ્યેચંધહુસ્ચ^{૧૩} †મર્ષઓનહે.^{૧૪}

(કરદો ૨૯) (૧૩૦) || ૧ || દએવોથી ઉત્પન્ન થયલી ઉભી થયલી^{૧૦} || કંગાદ્યતની દરેક રીતની ગુનાહથી બરેલી ગરીબાઇની^૬ (અને) || ખેતી નહિ થઇ શકે તેવી^{૧૧} || પાણી તંગીની^{૧૧} || મોતના^{૧૪} || નાશની^{૧૩} || (અઘોટ હાલતની) || સામે થવા-સામે થઇને તેઓને રોકવા^૪ || વીવંધહુનને લગતાના^૨ || અશો^૩ || સુરા^૬ || પુશ્કળ ટોળા મતાવાળા^૭ || યીમની^૧ || ફવધિ સાથે^૫ || એકતાન થઇએ છીએ.^૫ ||

ફ. ૧૩૦ : ૯ અધનિશ્તોઇશ = અ+ધશિત; ‘અ’=નહિ; ધશિત-ધશિ ઉપરથી સુરાદ, દોલત;

ફ. ૧૩૦ : ૧૧ હુએચંધહુસ્ચ = હુએચંધહુની છટ્ટી એક વચન; હિચ સુકાઇ જવું ઉપરથી પાણીની તંગી-ખુટ.

ફ. ૧૩૦ : ૧૩ ધ્યેચંધહુસ્ચ = નાશ-અહિયા રૂવાન દરોસ્તીનો નાશ કહેલો છે. મોત તે છે કે જેથી રૂવાનનું આગળ વધવું થાય પણ જ્યારે મોતથી રૂવાન આગળ વધતું નથી ત્યારે તે મોતને રૂવાનની જિંદગી માટેનો નાશ ગણે છે કે ક્રમાં મરણ પછીની તફરો અઘોટ હાલત તરીકે ગણાય છે.

ફ. ૧૩૦ : ૧૪ મર્ષઓનહે = મોતની,

નોંધ : ૬. ૧૩૦ : ૧ યીમ, આ યીમને વિવંધહનો કહેલો છે. 'વિવંધહ' હોમ કુટ્યો અને યિમ જેવું ફરજંદ થયું એમ હોમ યસ્તમાં કહે છે. 'વિવંધહ' નામ ખુદ તેવણની નેકીની બરેલી ફેરફાર કરવાર કુનીઅત ઉપરથીજ પડેલું છે. વિવંધહ હોમ કુટી જે કંઈ ઉણ કીધું તે ચળકતું અને ખીમને પોશણ આપે તેવું હતું. એટલે કુનીઅત કીધી. આ વિવંધહ શબ્દની ઉપર વતો તથા વનહું તથા ઉષો આના ત્રણ પ્રત્યયો છઠ્ઠી વિભક્તિ સાથના લગાડેલા છે એટલે વિવંધહનો યીમ એમ લખવું હોય તો (૧) યિમો વિવંધહતો, (૨) યિમો વીવંધહનહ, (૩) યિમો વીવંધહુષો એમ ત્રણ આકારો આપેલા છે. આમ ત્રણ રીતે લખવામાં કંઈક અર્થ રહેલો છે. ઉપર જોયું કે વિવંધહ નામ જે તે મુળ નરને મધ્યુ તે વિવંધહની શક્તિ ઉપરથીજ મધ્યુ. આમ ત્યારે વિવંધહ ક્યાં શક્તિરૂપ છે ક્યાં નરરૂપ છે તેને માટે આ પ્રલય છે. વિવંધહ ઉપર વત આવે ત્યારે તેને નરરૂપનો લેવાનો છે-શાહ જમશેદનો બાપ લેવાનો છે. પણ જ્યારે વિવંધહની ઉપર વન ઉશ પ્રલય આવે ત્યારે વિવંધહને જુદી જુદી શક્તિ તરીકે લેવાનો છે. એમ ત્યારે વિવંધહ શક્તિરૂપ હોય અને યિમ જે તેની સાથે લીધેલો હોય તો તે યિમને શક્તિરૂપ લેવાનો છે. એટલે વિવંધહ ઉપર વત લગાડી તેવણને નરરૂપ લીધા હોય તો તે વીવંધવત સાથના યિમને જમશેદ તરીકે લેવાના છે. પણ જમશેદમાં કે તેવણના બાપમાં જે કંઈ પાણી હતું-નેકી કરવાની શક્તિ હતી તે, -તે તે શક્તિને લીધેજ હતું. જમશેદ પહેલે દુન્યાને આરાતના કીધી-દેવોને નમાવ્યા-કંગાધ્યન દુર કીધી અને દુખ દુર કીધું ને ગેતીને શાંતીવાળી કીધી ત્યારે જમશેદને વિવંધહની ઉપર વન પ્રત્યય લગાડવે દેખાતી શક્તિ નામે યિમે વિવંધહાને મદદ કીધેલી હતી. માટે તેવા કામ કરનાર જમશેદને યિમે વિવંધહાન કહેલા છે. જ્યારે જમશેદે જગતમાંથી મોત દુર કીધું અને જુદાપો-દરદે દુર કીધા-ગેતીને અમર કીધી ત્યારે તે જમશેદમાં તે વિવંધહના યિમની શક્તિનો અમુક ભેદ આકાર આવેલો જેને યિમે વિવંધહવત કહેલો છે. પણ પછી જ્યારે તેજ જમશેદને જુદું બોલવું પડ્યું-તેના પડતી આવે તેવું જુદું કરવા તે જમશેદને સુચવ્યું-તેવું જુદું કરવા તે જમશેદને સુજ પાડ્યું ત્યારે તેજ યિમે વિવંધહની બીજી શક્તિ જે ધનામીન સાથે હમકાર છે તે શક્તિના સાથી થવું પડેલું. માટે તે વખતના યિમને યિમ વિવંધહુશ કહેલો છે. એમ જમ્યાદ યસ્તમાં યિમના જમશેદની ચઢતી પડતી દેખાડી છે તે વખતે

અહીંના થીમ માટે સીરફ યિમે વિવંધહ કહેલો છે અને પોતા સાથના રહેલા ક્વએમ ખરેનોને જોતા ચીતારેલા છે એટલે જે ખોરહ યજ્ઞનોને મળે તેવા ખોરહવાળા એટલે યજ્ઞતી તોરના ચીતારેલા છે. પણ પછીથી તેવજુને જુઠ્ઠુ બોલતા ચીતારેલા છે-પડતીવાળા ચીતારેલા છે. આવા પડતીના થીમ માટે યિમે વીવંધહુશ કહેલા છે. ફરવરદીન યસ્તમાં યિમ જમશેદની તે બલીહારી કે જેથી જમશેદે દુન્યામાંથી દેવાને નમાવ્યા તેઓની બદીને તોડીને જમીનને ખેડી એમ જગતને ગેરખંદોઅસ્તીમાંથી ખંદોઅસ્તીમાં આણી તે બલીહારી કહી છે જેથી તેવજુને ત્યાં યિમે વિવંધહુન તરીકે લખેલા છે, કેમકે જમશેદે શરૂઆતમાં જ્યારે ગેતીને સમારેડી ત્યારે આ યિમે વિવંધહુનની શક્તિથી સમારીને દેવાવી કંઝાવ્યત દુર કીધેલી અને જમીનને ફળદ્રુપની કીધેલી, કે જે પછીથી જ્યારે તે દુન્યાને વધુ ઉંચે લીધેલી જેથી તે દુન્યામાં સો વર્ષનો બુઢો આપ દસ વર્ષનો છોકરો બેઠે એક સરખાજ દેખાતા હતા-ત્યાં મોત હતું નહિ વીગેરે; આવી હાલત દુન્યાની જે આવેલી તે યિમે વિવંધહુવતથી આવેલી.

અહિંયાં ફરવરદીન યસ્તમાં ત્યારે જમશેદમાં જે આરાસ્તગી કરાવનાર શક્તિ હતી તે શક્તિ સાથના જમશેદની વાત છે. ખરી રીતે તો એમ કહેવાય કે અહિંયાં જમશેદમાંની આરાસ્તગી કરાવનારી શક્તિને યાદ કીધી છે કે જે શક્તિ જમશેદમાં આવેલી. અહિંયાં ત્યારે જમશેદ કે જેવજુમાં યિમ વિવંધહુનની શક્તિ છે તેને યાદ કીધા છે અને નહિ કે જમશેદ કે જેમાં યિમે વિવંધવતની પુર્ણ કળાવાળી કે પડતીના વખતની વિમે વિવંધહુશની શક્તિ હતી તે યિમને યાદ કીધેલા છે. આ જમશેદના આપને શીરદોશીમાં તેહમુરસ્પને લીધેલા છે. પણ તે બરાબર નથી. અવસ્તામાં તેમ પહેલવી કેતાબોમાં (જુનદહીસ્તમાં) જમશેદને વીવંધહુના પુત્ર કહેલા છે. જુનદહીસ્ત પ્રમાણે વિવંધહુને ચાર પુત્ર હતા : નામે તેહમુરસ્પ, જમશેદ, સિપતયુર, નારસ. નોંધવું કે શાહ જમશેદે પોતાની ૧,૦૦૦ વર્ષની કારકીદીમાં યિમની ત્રણ શક્તિઓનો વધભવ દેખાડેલો જે વધમવ યિમ જમશેદના અઢવામાં-પુર્ણ કળામાં અને પડતીમાં દેખાડવા તે તે શક્તિઓને લગતા પ્રત્યય આપેલા છે. પણ આ યિમ ઉપરાંત બીજો યિમ હતો કે જેવજુ દરેધો-ખદાતની શરૂઆતમાં જગતની નવરચના કરે છે. એમ અનેક યિમની હતા કે જેઓમાં જમશેદની માફક તે ત્રણે શક્તિઓ નહી પણ તે ત્રણમાંની એકજ હતી. વંદીદાદના બીજી પરગર્દમાં આમ જમશેદ એક નહિ પણ એકથી વધુ બતાવેલા છે. ત્યાં સપ્તર પહેલા યિમ જે વીવંધહુવતથી ઓળખાય છે તે યિમ

જમતને નાશમાથી આરાસ્તે કરનાર છે-તે વિમ એક યજ્ઞ ૩૫નું માનવામાં ઉતરેલું કેહવું છે. પણ વિમ જે વર આંધે છે અને દુન્યામાં ધર્મ યજ્ઞાવે છે તે વિમ જમશેદ છે કે જેને છ યસ્તો જેવી કે જમ્યાદ, રામ, આવાં, ગોશ, હોમ, અશીમાં, તેમજ યજ્ઞસ્તેના નવમા હોમાંથી યાદ કીધેલા છે.

(૧૩૧) *અએતઓનહે^{૧૫} આથવ્યાનોઘશ^{૧૬} અપઓનો^{૧૭} ફવધીમ^{૧૮} યજમધહે,^{૧૯} પધતિશતાતેએ^{૨૦} ગર્જનાઉશચ^{૨૧} તદૂનઓશચ^{૨૨} નએજહચ^{૨૩} સારસ્તોઘશચ^{૨૪} વાવરૂપ્યાઓશચ,^{૨૫} પધતિશતાતેએ^{૨૬} અઘિ-કરશતહે^{૨૭} અએષધહો.^{૨૮} *અઓશનરહે^{૨૯} પોઉર-જિરહે^{૩૦} અપઓનો^{૩૧} ફવધીમ^{૩૨} યજમધહે,^{૩૩} *ઉજવહે^{૩૪} તુમારપહે^{૩૫} અપઓનો^{૩૬} ફવધીમ^{૩૭} યજમધહે,^{૩૮} *અમ્રએરથહે^{૩૯} નરવહે^{૪૦} અપઓનો^{૪૧} ફવધીમ^{૪૨} યજમધહે,^{૪૩} *મનુશવિથ્રહે^{૪૪} અધસ્યાવહે^{૪૫} અપઓનો^{૪૬} ફવધીમ^{૪૭} યજમધહે.^{૪૮}

(૧૩૧) || ૨ || દરદોની^{૧૧} || તાપની^{૧૨} || નજીશાતોની^{૧૩} || તાહડયા તાપની^{૧૪} || શહેવત બાઝીની^{૧૫} || સામે થવા માટે^{૧૬} (અટકાવીને નશ્ત કરવા માટે) || સાંપના સ્વભવના અઝીદેહાકની-શેતાનની ઉભી કીધેલા^{૧૭} || બુરાઇઓ-ગ્યાધિઓ^{૧૮} || સામે થવા માટે^{૧૯} (અટકાવીને નાશ કરવા માટે) || આથવ્યાનના^{૨૦} || અશો^{૨૧} || ફરેદુનની^{૨૨} || ફવધિ સાથે^{૨૩} એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૪} || ૩ || પુણું ડહાપણ બરેલી હોશીયારીવાળા^{૨૫} || અશો^{૨૬} || અએરનરની^{૨૭} || ફવધિ સાથે^{૨૮} || એકતાન થઇએ છીએ,^{૨૯} || ૪ || તેહમારપની^{૩૦} || અશો^{૩૧} || જુની^{૩૨} || ફવધિ સાથે^{૩૩} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૪} || ૫ || નર ખસત્રતના એટલે ગદાદુર દયાળુ ઇનસારી દ્રવ^{૩૫} || અશો^{૩૬} || અમ્રેસની^{૩૭} || ફવધિ સાથે^{૩૮} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૯} || ૬ || અપ-રવ-ધરચના^{૪૦} || અશો^{૪૧} || મીનોએહેરની^{૪૨} || ફવધિ સાથે^{૪૩} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૪} ||

નોંધ : ક. ૧૩૧ : ૧૫ અએતઓનહે : અએતઓનને ફરેદુન તરીકે ઓળખે છે ફરેદુન નામ અએતઓન ઉપરથી છે. અએતઓન નામ ખુદ તે અએતઓન નામની શક્તિ ઉપરથી પડેલું છે. આ અએત-ઓનની શક્તિ ફરેદુનમાં હતી. આ અએતઓનની શક્તિનાથી ઉપર કહેલી યીમે વીવંધની શક્તિ જેવા પ્રભાવો છે. આ શક્તિ એક વખત તેને જમશેદ જેવો રોશન બખ્તનો બનાવે છે અને એજ અએતઓનની બીજી શક્તિથી તેની ઉપર બાર આવી પડે છે જેથી જગતમાં 'કજીઓ

કંઠાસ ખુદ તેનાં ફરઝ દોથીજ આવી પડે છે. આ ફરેદુન પોતે આ ધ્યેતઓનની શક્તિ મેળવવા આવાં, ગોશ્વ, રામ, અષ્વશવંધુ યજ્ઞો સાથે એક થયલા હતા. તેવણુને તે તે યસ્તોમાં તે તે યજ્ઞો પાસેથી ધુરા નાશવંત અઝી દેહાકને મારવા માટેનું જોમ અને સત્તા મેળવવાની યસ્ન કરતા જણાવેલા છે કે જેથી તે તે યજ્ઞોએ તેવણુને આ ધ્યેતઓનની શક્તિ આપેલી હતી. ફરેદુને આમ ધ્યેતઓનની શક્તિ મેળવીને ધુરા શાહ નામે ઝોહાક કે જેમાં અઝી દેહાકની શક્તિ હતી જેથી તે શાહને ત્રણ મોહડા, ત્રણ માથાં, અનેક આંખોવાળો કહ્યો છે જે શાહનાં ખભાં ઉપર બે સાંપો ઉમેલા હતા એટલે જે શાહ પુણ્ય સ્વાર્થવાળો હતો-જુદો હતો-તેવા તે ધુરા ઝોહાકને માર્યો હતો. પણ તે અઝી દેહાકની શક્તિ કે જે તે ધુરા શાહમાં હતી તે શક્તિને ફરેદુન ઘેરી શકેલો નહિ માટે તે શક્તિ લાંથી નાસી જઇને અહીરીમનને મળી ગઇ હતી. પછી જ્યારે અશો જરથુસ્ત્ર જગતમાં આવ્યા ત્યારે અશો જરથુસ્ત્રે અઝી દેહાકની શક્તિને પકડીને દમાવંદ ઉપર બાંધેલી છે. ફરેદુને ઝોહાકને જાનથી માર્યો એ બેદ બહેરામ યસ્ત, જમ્યાદ યસ્ત, યજ્ઞને હા હ, વંદીદાદ પરગદ્ એક વાગેરેમાંથી મળે છે-તેમાં શાહ ઝોહાકને મારવાની વીમત છે. પણ પહેલવી કેતાખોમાં શાહનામામાં તેમ ખીજી તવારીખોમાં ઝોહાકને દમાવંદ ઉપર બાંધેલો છે એમ જે કહ્યું છે તે તો અશો જરથુસ્ત્રે પછીથી તે અઝીની શક્તિને પકડીને બાંધેલી છે તેની કંઈક યાદગાર નોંધ ઉપરથી છે. જગતમાં તે વખતે દરેક માનવમાં અઝી એવો પેઠેલો હતો કે જેથી માનવમાં દશ એખો કહેતા પુણ્ય એખો હતી. પણ અશો જરથુસ્ત્રે આવીને અઝીને એવી રીતે બાંધ્યો છે કે જેથી અઝીનો કાણુ માનવમાં એવો રહ્યો નથી કે માનવમાં દશ એખ-પુણ્ય એખ રહે પણ બહુ બહુ તો નવ એખ રહે.

એમ ત્યારે ફરેદુન પોતાની ધ્યેતઓનની શક્તિથી અઝીની શક્તિ-વાળા ધુરા પાદશાહ ઝોહાક જે મરદાસ તાઝીનો પુત્ર હતો તેને મારે છે તે વાત જુદી છે અને અઝી દેહાકની શક્તિને અશો જરથુસ્ત્ર દમાવંદની તલેસમ ઉપર બાંધે છે જે સાંકળને ચુસીને પાતળી કરીને નાહસવા માગે છે પણ મુર્ધના બાંધી તે સાંકળ જાડી અને જાડી રહે છે તેવા બેદના અઝીની વાત તદન જુદી છે. દાદેસ્તાને દીનીક કેતાખમાં ઝોહાકના બાપનું નામ ઉર્વરુખ આપેલું છે અને તેની માહિતરનું નામ વગદન આપેલું છે. એ કેતાખમાં કહે છે કે આ ઝોહાકે પોતાની માહિતર નામે વગદન સાથે પોતાના બાપની હયાતીમાંજ છીનાળુ કીધું હતું. એમ જગતમાં સર્પર પહેલું છીનાળું

કરનાર આ ધુરા શખસ હતો. એમ ઝોઢાક પોતે ધરાની તોખમનો હોવા છતાંખી અસલથીજ ધુરા હતો. એવીજ રીતે ફરેદુનને પહેલેથીજ સરોશ મળ્યા કરતા હતા. ઝોઢાક સાથે જ્યારે ફરેદુન લડાઇમાં ઉતર્યો ત્યારે ફરેદુનની સાથે તેવણના મોટા બે ભાઇઓ હતા. એક વખતે રાત્રે સરોશ યજ્ઞતે આવીને ફરેદુનને કાનમાં કંઈ કહ્યું. એમ કહીને સરોશ પોતે ગેબ થઇ ગયા. પેલા બે મોટા ભાઇઓએ એ બનાવ જોયો જેથી તેઓ અદેખા થયા. રાત્રીએ તે બે ભાઇઓએ ફરેદુનને મારવાનો પ્રયત્ન કરીધો. પહાડ નીચે ફરેદુન સુતેલા હતા માટે પહાડ ઉપર રાત્રીએ જઇ તે એક મોટા પથ્થરને નીચે ગબડાવ્યો કે જે પથ્થર સુતેલા ફરેદુનને કચડી નાખે. પણ ફરેદુનની ઉંઘ તે હતી કે જેને અવસ્તામાં વખાણી છે એટલે તેવણની ઉંઘ બેઢારીની હતી માટે પથ્થરના ગગડાતથી ફરેદુન ઉઠ્યા અને સરોશ રાત્રીએ જે નીરંગ કહેલી તે બણીને તે ગબડતા પથ્થરને લાત મારીને દુર ફેંક્યો. આ બનાવ જોઇ પેલા ભાઇઓ સ્તબ્ધ બન્યા જેઓને ફરેદુને નેક હિદાયત આપી માફ કરીધા. આમ ફરેદુન અસલથીજ રોશન ઝમીરના હતા. ઝોઢાક અસલથીજ ધુરા હતો માટે આવા ધુરા ઝોઢાકનેજ અહીરીમને અઝીની શક્તિ આપેલી હતી કે જે ધુરા શાહનો નાશ ફરેદુને પોતાની શ્રેયેતઓનની શક્તિથી કરીધો હતો. વળી શ્રેયેતઓનની શક્તિને તખ્તએષ-ઝન તરીકે દુખો-દરદો જે તન-મન રૂવાનને લગતા હોય જે ટટટટટ તરેહના રહે છે તેઓના મારનાર સહા કરનાર બએષઝી (શીઝીશ્ચન) તરીકે કહ્યા છે. શ્રેયેતઓનની આજુ દરદોની ઉપર છે. ફરેદુનને ત્યારે તેટલા માટે દરદોની સહાઇની ઉપર મવકલ તરીકે લીધેલા છે. શ્રેયેતઓનના આ માંથ્રો દરદોની સહાઇ માટે અમલદાર અશવનો વાપરે છે. શ્રેયેતઓનની શક્તિને લીધે ફરેદુનને ફરોખ મુઆરક હુમાયુન વજેના કહેલા છે. એવા આ ફરેદુને આ શ્રેયેતઓનની શક્તિને જોરે તે દરવંદ ઝોઢાકને મારીને દુન્યાને આરાસ્તે કરીધી હતી અને પછીથી પોતાના ત્રણ છોકરા ઇરચ-સલમ અને તુરની વચમાં દુન્યાને વહેંચી આપી હતી. અહીરીમને સલમ અને તુરના મનને ફેરવીને ઇરચ સામે લડાઇ કરાવીને ઇરચને મારેલો હતો. આ વખતે જગતમાં અહીનો જે દોર પાછો શરૂ થયો હતો જેથી ફરેદુનમાંની શ્રેયેતઓનની શક્તિએ તે ફરેદુનને તે દુખનો બાર ખમવાનું જોર આપ્યું. જગતનો આ બાર ખમતો તે શાહ આંધળો થઇ ગયો એટલે મીનોઇ શક્તિથી બેનસીબ રહ્યો એટલે જગતના અબડાતમાં આવ્યો, છતાંખી પોતાની ફરજથી ચુક્યો નહિ, કેમકે તે શ્રેયેતઓનની શક્તિ તો તેમાં હતીજ. આમ બાર ખમતા રહીને

કરેકુનતે દાદારની ચઢતોની શેતાચરની કાધી કે જેથી કરેકુનના પુત્ર
ધરજની ઓશાદ તરીકે નેક બખ્ત પઓધર્મો—તકેષ મીનોચહેર જનમ્યા,
જેવણે તે સઘમ અને તુરના દેવોથી સરદારી પામેલા લશ્કરોને હરાવીને સઘમ
અને તુરને તેઓની કઝાએ પુઝાડીને દેવોને પાછા જગતમાં શેકયા હતા. આમ
છેલ્લું કામ કરેકુને કરાવી રહીને પોતે ગુઝર પામ્યા હતા. કરેકુનના પાછલા
વખતની હિકાયતમાં આવો પેલી ધ્યેતઓનની શકિતનોજ બેદ છે જેમાંથી
દાદારની નોકરી કરવાનોજ બેદ છે. આમ ત્યારે કરેકુનનો કિસ્સો જે
જાહનામાંમાં અને અન્ય ઠેકાણે છે તેમાં તેવજુ માટે જે હિકાયતો છે તે
હિકાયતોના બિતરમાં આવો બેદ છે કે જેથી કરેકુનને અવસ્તામાં આવો
ઉત્તમ કાંય ગણ્યો છે તેની સમજ પડશે. આ બધા પરદાત જાહેર જેઠા
ઉરવાને મદદ કરવા ઉતરતા હતા. અશો જરથુસ્ત્ર આવે ત્યાં લગી
તેઓએ જગતની સેવા આરી રીતે કાધેલી જેના આવા મામુલી ખ્યાનો
આજે છે જેની બીતરમાં ત્યારે મોટા બેદો રહેલા છે તે નોંધવું.

નોંધ : ક. ૧૩૧ : ૨૯ અઓશનરહે=કાષ માણસને હડાપણવાળો
છે એમ કહેવું હોય તે અઓશનર જેવો છે એમ અસલ કહેતા હતા.
પહેલવી દાદેસ્તાને દીનીમાં હડાપણવાળા આદમીને અઓશનરના જેવો
લીધેલો છે. આ અઓશનર શબ્દમાં અ+અઓસ+નર આકારો છે. અ=નહિ
અઓશ=ક્રમોત; નર=દુહિની પુખ્તીએ પુગેલો આદમી. ક્રમોત વગરનો એટલે
જીંદગીને સત્ય પુગવા માટે ધારી છે તેવી લાંબી ઉમ્મરનો એમ અર્થ થાય.

નોંધ : ક. ૧૩૧ : ૩૪ ઉજવ : એવણને જી-અખ-હજી તરીકે
પ્રતિદાસમાં ઓળખે છે. મીનોચહેરના છોકરા તદમારપનો એ દોકરો થતો
હતો. એ ધરાનની માદીએ આવેલો હતો.

નોંધ : ક. ૧૩૧ : ૩૯ અખએરથ-અએરસ : એ નર મહાપ્રતાપી
નેક હતો. એવણુ પરાંગના પુત્ર અને અક્રાસીઆખના બાપ થતા
હતા. મીનોચહેરના ગુજ્યા પછી જ્યારે ધરાનની શહેનશાહત નોજરના
હાથમાં હતી ત્યારે તુરાનના પસંગે પોતાના દોકરા અક્રાસીઆખને
ધરાન જીતવા મોકલ્યો હતો. અક્રાસીઆખે કેટલાક ધરાની સરદારોને કેદ
કાધા હતા અને તેઓને મારી નાખવા ધાર્યા હતા. પણ આ અએરસે
વચમાં પડી તેઓને સારીના કિલ્લામાં કેદ કરાવ્યા હતા. પણ પછીથી
તેઓને મારી નાખવાનો હોકમ અક્રાસીઆખે કાધેલો હતો. અએરસે
અગાઉથી જેઠ લીધું હતું કે અક્રાસીઆખ તેઓને મારી નાખવાનો
હોકમ આપશેજ માટે તે હોકમ નીકળે તે અગાઉથીજ અએરસે

તેઓને ઊંડી મુક્યા હતા. આથી અફાસીયાળ પોતાના એ લાઇ અગ્રેસ ઉપર ગુરસે થયો હતો અને તેને મારી નાંખાવ્યો હતો. આ અગ્રેસને સંગીરતાનના રદ કહ્યા છે. એવણુને ગોપત મલકા તરીકેથી ઓળખે છે. મીનો ખેરદ અને દાદેસ્તાને દીનામાં એ નરને અમગ કહ્યા છે એ નરનાં કિનામાં તેમ શ્યાવક્ષના કીનામાં કેખશરએ અફાસીઆળને માર્યો હતો. આ નર અગ્રેસ કે જેને ગોપતશાહ કહે છે તેને પેટે તેવણુ કરતાંથી સવાયો દીકરો પેદા પડ્યો હતો જેનેથી ગોપતશાહ-ગોપત મલકા કહે છે, જેવણુને મીનો ખેરદમાં ધરાનવેજનો રદ કહેલો છે. એવણુને માથાંથી કમર લગીના માનવરૂપના અને કમરથી પગ લગીના ગાએરૂપના ચિતારેલા છે. એમ કહે છે કે એવણુ યજ્ઞને કરીને જોરનું પાણી ઝરેહોમાં નાંખે છે કે જેથી ખરફરોનો નાશ થાય છે. જે એવણુ યજ્ઞને નહિ કરે તો કહે છે કે ખરફરો ગોયા આસમાન ઉપરથી વરસાદ પડે અને તેઓ વધી જઈ જમીનનો નાશ કરે.

નોંધ : ૬. ૧૩૧ : ૪૮ મનુશચિથ્રહે અધર્ચાવહે : એ શાબ્દનો અર્થ એરચનો મીનોચહર એટલે એરચની ધુન્યાદનો મીનોચહર અને નહિ કે એરચનો છોકરો મીનોચહર એમ થાય, કેમકે એરચની દશમી પહેડીએ મીનોચહર જન્મેલા હતા એમ ધુનદહિશન કહે છે. કહે છે કે એરચની એક છોકરી હતી જેનું નામ ગજ અથવા ગુજક હતું. આ છોકરીને જીહ્વા ફરેદુને છુપાવી રાખીને પરણાવી હતી જેણીને પેટે એક છોકરી અવતરી હતી તુર સલમને તેની ખજર પડતાં તે માએને પકડી મારી નાખી હતી પણ તેઓને પેલું બચ્યું મળ્યું હતું નહિ કેમકે જીહ્વા ફરેદુને તેને છુપાવ્યું હતું. આ છોકરીની દશમી પેઢીએ મીનોચહર જન્મેલો કહ્યો છે. શીરદોશી પ્રમાણે તો મીનોચહર એરચની માહા આફ્રિદ નામની એક બાયડીને પેટની છોકરીનો છોકરો હતો. શીરદોશી કહે છે કે એરચની તે છોકરીને ફરેદુને પોતાના લાઇના છોકરા પશંગ સાથે પરણાવી હતી જેઓને પેટે મીનોચહર જન્મેલો હતો પણ ધુનદહિશન નામની કેતાબમાં એરચની દસમી પેઢીએ મીનોચહર જન્મેલો કહ્યો છે તે દસ પેઢીને આમ બતાવે છે.

અએરચ તેની છોકરી ગનઝક-તેણીને પેટે ફગુઝગ-પછી ગુશક-પછી ફઝરાક-પછી જીતગ-પછી થિતક-પછી જીતરક અથવા અધરૂપ પછી કમાઅસએઝક-પછી મનોશખરનક-પછી મનોશખરવર પછી મનોચેહર. મનોચહરને પેટે દુરાસોબ અને નઓદર અને ફ્રિશ

જન્મેલા હતા. મીનોચહેરે સદ્ગત અને પુરને ફરાતીને મારી નાખ્યા હતા અને ધરાનને તેઓની ઝુલમગાર ઝુલસીમાંથી ઓગળ્યું હતું. મીનોચહેરના દુરાચારથી પેગામ્બર સાહેબની પહેડી ઉતરી છે. મીનોચહેરે જમીન અને પાણીને આપ્યા કાધા હતા, જેથી સ્પેનદારમદ આરમ્ભતિ ફેંપારે તેવણી પાસે આવેલી હતી, જેથીની કમર ઉપર કુશતી હતી. જેથી મીનોચહેરે કશતી પહેરવાની કાધી હતી. મીરખોન્દની રોએતુસ સપામાં કહે છે કે એક વખતે અફાસીઆમે મીનોચહેર ઉપર હોમ્મો કરીને તેને ફરાતીને આમુલના અંજીત કિલ્લામાં આશરો લેવાની ફરજ પાડી હતી. આ કિલ્લામાંથી મીનોચહેરે અફાસીઆમ ઉપર સુલેહ કરવાનો પેગામ મોકલ્યો હતો. એવું નકકી થયું કે ધરાન અને પુરાનની હદ નકકી કરવામાં આરેશ નામના તીરંદાઝને દમાવંદ પહાડ ઉપર મોકલી તીર ફેંકાવે અને તે તીર જ્યાં પડે તે જમીન ખેડે દેશોની હદ ગણાય. આરેશ દમાવંદ ઉપરથી તીર ફેંક્યો. સહવારનો છુટેલો તે તીર બપોરે જેહુન (ઓકસસ) નદીના કિનારા ઉપર જઈ પડ્યો જ્યાંથી ધરાનની હદ પુરી થયેલી ગણાય. મીનોચહેરે દુન્યાને દેવોથી આઝાદી બક્ષેલી હતી. છતાં દેવોનું જોર બારીજ હતું માટે ધડી ધડી હલ્લા થયા કરતા હતા. દેવો અફાસીયામના ઝુંડા હેઠળ લડતા હતા પણ ધણાખરા માર ખાતા હતા.

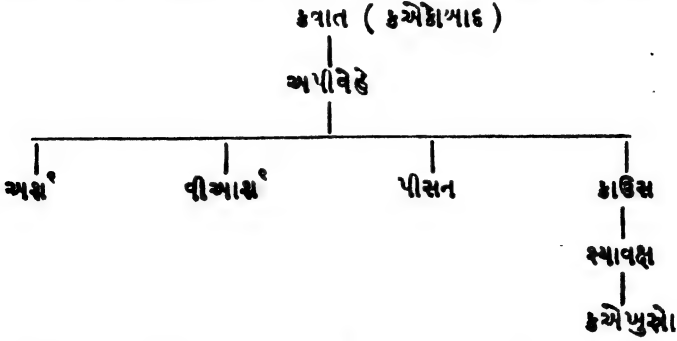
(૧૩૨) કવોઇશ^{૪૬} †કવાતહે^{૫૦} અપઓનો^{૫૧} ફવષીમ^{૫૨}
 યજમઇહે^{૫૩} કવોઇશ^{૫૪} અઇપિવંધહેઉશ^{૫૫} અપઓનો^{૫૬} ફવષીમ^{૫૭}
 યજમઇહે^{૫૮} કવોઇશ^{૫૯} †ઉસદનો^{૬૦} અપઓનો^{૬૧} ફવષીમ^{૬૨}
 યજમઇહે^{૬૩} કવોઇશ^{૬૪} અરનો^{૬૫} અપઓનો^{૬૬} ફવષીમ^{૬૭}
 યજમઇહે^{૬૮} કવોઇશ^{૬૯} પિસિનંધહે^{૭૦} અપઓનો^{૭૧} ફવષીમ^{૭૨}
 યજમઇહે^{૭૩} કવોઇશ^{૭૪} બ્યરપાનો^{૭૫} અપઓનો^{૭૬} ફવષીમ^{૭૭}
 યજમઇહે^{૭૮} કવોઇશ^{૭૯} †રયાવરપાનો^{૮૦} અપઓનો^{૮૧} ફવષીમ^{૮૨}
 યજમઇહે^{૮૩} કવોઇશ^{૮૪} †હુઓસવંધહે^{૮૫} અપઓનો^{૮૬} ફવષીમ^{૮૭}
 યજમઇહે^{૮૮}

(૧૩૨) ॥ ૭ ॥ અશો^{૫૧} ॥ કએ^{૫૨} ॥ કાબાદની^{૫૦} ॥ ફવષિ સાથે^{૫૨} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૫૩} ॥ ૮ ॥ અશો^{૫૧} ॥ કએ^{૫૨} ॥ અઇપિ-વંધહુની^{૫૫} ॥
 ફવષિ સાથે^{૫૭} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૫૮} ॥ ૯ ॥ અશો^{૫૧} ॥ કએ^{૫૨} ॥
 ઉસદનની^{૬૦} ॥ ફવષિ સાથે^{૬૨} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૬૩} ॥ ૧૦ ॥
 અશો^{૫૧} ॥ કએ^{૫૨} ॥ અર્પનની^{૬૫} ॥ ફવષિ સાથે^{૬૭} ॥ એકતાન થઇએ
 છીએ.^{૬૮} ॥ ૧૧ ॥ અશો^{૫૧} ॥ કય^{૬૯} ॥ પિસિનંધહુની^{૭૦} ॥ ફવષિ સાથે^{૭૨} ॥

એકતાન થઇએ છીએ. ॥ ૧૨ ॥ અશી ॥ કૃષ્ણ ॥ અમરની ॥
 કૃષ્ણ સ્થિતિ ॥ એકતાન થઇએ છીએ. ॥ ૧૩ ॥ અશી ॥ કૃષ્ણ ॥
 સ્વાવધાની ॥ કૃષ્ણ સાથે ॥ એકતાન થઇએ છીએ. ॥ ૧૪ ॥
 અશી ॥ કૃષ્ણ ॥ પ્રસન્નની ॥ કૃષ્ણ સાથે ॥ એકતાન થઇએ
 છીએ. ॥

નોંધ: ક. ૧૩૨ : ૫૦ કવકવાત=એવણને કથકોબાદ તરીકે ઓળખે
 છે. એવણ હરદુનની ઓલાદના છે. 'કવ' શબ્દ કવએમ ખરેનો બતાવે
 છે. એવણની પછીના સાહેબે કવ એટલે કવએમ ખરેનો રાખનારા કહ્યા
 છે. કવ ઉપરથી એવણથી સર થતા વંશને કેઆની વંશ કહે છે. એવ-
 ણની આગળ કેરસારપ સાહ તરીકે હતા જેવણ જીવના ઓકરા થતા હતા
 જે કવ, અમાઇ મર્યાકનો ઓકરો હતો, જે અમાઇ મર્યાક પોતે નવદરનો
 ઓકરો હતો, જે નવદર પોતે મીનો ચેહેરનો ઓકરો થતો હતો. આ કેરસા-
 રપના ગુજર્થ પછી કવકવાત (કએકોબાદ) જેવણ આગેદી કરતા હતા અને
 જેવણ હરીદુનની ઓલાદના હતા તેવણને લાવીને ગાદીએ બેસાડ્યા હતા
 જેવણે કેઆની વંશ સ્થાપ્યો હતો. જ્યારે એવણની આગળના વંશને
 પરદાત=પેશદાદ વંશ કહેતા હતા જેઓ પઓઠથેઈ-તકએષ દરજ્જાના
 રવાનો હતા. આ કએકોબાદે પુરાનીઓના અને દીવાનોના ધરાન ઉપર
 થતા દરોરા નરમ પાડ્યા હતા અને દુન્યામાં સ્ત્રી આણી હતી. એવણના
 વખતથી રસ્તમની રચેસ્તારી સર થઇ હતી. જુનદહિસ્તમાં એના ઓકરા
 તરીકે અમ્મપિ વંધકુને ગણે છે. અમ્મપિ વંધકુના ઓકરાઓ તરીકે (૧)
 અર્શ અવસ્તાનો અર્ષન અને સાહનામાનો આરસ અને (૨) વીઆર્શ-
 અવસ્તાનો ખ્યારેસન-સાહનામાનો અરમીન અને (૩) પીસન-અવસ્તાનો
 પીસનંધ-સાહનામાનો નરીન અને (૪) કાઉસ-અવસ્તાનો કવઉસન
 સાહનામાનો કએકાઉસને લીધેલા છે. પણ સાહનામામતો આ ચારેને
 કથકોબાદના પ્રુદના ઓકરા ગણેલા છે તે બરાબર નથી.

બુનહીસન કે જે અવસ્તા ઉપરથીજ છે તે પ્રમાણે આ વંશાવળી છે:

નોંધ: ક. ૧૩૨ : ૬૦ કવઉસદન એવણને કએકાઉસ તરીકે ઓળખે છે. એ કએકોપાદના દીકરા અષ્ટપિવંધહુનો છોકરો થતો હતો. એ શાહે દીવાનોના કીલ્લાઓને તોડવા બારે મહેનત કીધી હતી. એવણના જમાનામાં રસ્તમની રથેસ્તારી ચાલતી હતી માટે એ શાહ કાવતા હતા જે કે ફતેહ મેળવવામાં મહામહેનત પડતી હતી. એવણ કદી કદી દેવોથી ભમાઈ જતાં છતાં તે જમાન કેવો હશે તેનું આજે આપણને બાન રહેતું નથી. તે દીવાનોનો જમાનો આજના હવાઈ વીમાનના જમાના કરતાં અતી ભયંકર હતો. તે દીવાનો કુદરતની કાળી બાજુ ઉપર સાહેબી ભોગવીને ગેતી ઉપર મારો ચલાવતા હતા. એવા દીવાનોને રોકવાનું કામ તો તે કેઆનીઓ કે જેઓ કવએમ ખરેનો રાખતા અને અઓજ અને જોરની કુદરતવાળા મોટા રથેસ્તારની પનાહ મેળવતા હતા તેઓ-થીજ થઈ શકે. આવાં ચસ્ત પ્રમાણે એ શાહે એરજીકૃથ પહાડ ઉપર દાદારની આવાં યજ્ઞતની મદદ માંગેલી હતી જેથી તેવણે જાદુગરો-પરીઓ દેવાના જોમને તોડેલું હતું. એ શાહ વરચઅવમંદ હતો એટલે એ શાહના તનના અનાસરો સુક્ષ્મ હતા અને એવણની અષ્ટપિમાં ખોરેહ દાદારના આશીશો ઉપરથી પડી રહેતા હતા. આમ હતું માટે પેગામ્બર સાહેબ શાહ ગુજારતપ ઉપર દુઆ કરે છે કે અશ વરેચાઓ યથ કવઉસ=કાઉસ જેવો વરેચવાળી ખોરેહ રાખતી સુક્ષ્મ અષ્ટપિવાળો એટલે નુરમંદ થજે. તે જમાનમાં આ ગેતીની ઉપર અરવા-હીઓ દેવો પરીઓ રહેતી હતી. તેઓના કિલ્લાઓને-મથકોને-ચાણાઓને એ શાહે તોડવા ધણી મહેનત કીધેલી જેમાં અનેક નાસીપાસીઓ પછીથી ફતેહ પામ્યા હતા. આ કયકાઉસે જમશેદ અને હરેકુનની માફક જગતનો બાર ખમ્મો હતો-માટે જગતની અંદર અભડાયા હતા. આવા અભડાતથી તેઓએ જીંદગીમાં કબી કબી બહુ કરીને મારખી ખાધો હતો.

નોંધ: ૧૩૨ : ૮૦ 'કવોધશ સ્થાવરધાનો.' એવણને સ્થાવરક્ષ તરીકે ઓળખે છે. એવણને 'આક્રિને પેગામ્બર ઝરથુશ્ત્ર'માં સ્તરિમ કેહવેમ એટલે ખુબસુરત-દાદાર તરફ ખેંચાઈ રહેલા કેહવવાનો અને અનાસવનેમ=તદ્દન નીરદોશ બેગુનાહ કહયા છે. એમ એવણને 'બામીક' =ચળકાટવાળા કહયા છે. એવણે 'કંગદઝ' બાંધ્યો હતો એટલે એવણે ગુઝસ્તે રવાનોને ચીનવત ઉપર મોકલવા પહેલાનું એક પુન્યશાળી ધામ બાંધ્યું હતું કે જ્યાં રહીને તે ગુઝસ્તે રવાનો ચીનવત ઉપર જઈને પાર પડે. એવણના બાપ કાઉસે એવણને અફ્રાસીયાબ સામે લડવા મોકલયા હતા અને અફ્રાસીઆબને અનેક લડાઈમાં હરાવ્યો હતો જેથી અફ્રાસ્યામે સુલેહ માંગી હતી. સ્થાવરક્ષે સુલેહ કીધી હતી જે કાઉસને ગમ્યુ હતું નહિ, જેથી સ્થાવરક્ષ અફ્રાસીઆબનીજ દરબારમાં રહયા હતા અને અફ્રાસીઆબની બેટી ફરંગીઝ સાથે અને પીરાને વેસેની દીકરી સાથે પરણેલા હતા. કસરેવઝ જે અફ્રાસીઆબના ભાઈ થતા હતા તેની કસરેવઝીથી તેવણને અફ્રાસીઆબે મારી નખાવ્યા હતા. એવણમાં અફ્રાસીઆબ સામે થવાનું કુબ્વત હતું પણ કાયદાને માન આપી પોતે મોતને શરણે થયા હતા. એવણના મોત વખતે ફરંગીઝને હમેલ હતા જેણીએ કયખુસરને જન્મ આપ્યો હતો. પીરાને વેસેની દીકરીથી એવણને ફરદ નામનું ફરઝંદ થયું હતું.

નોંધ : ૧૩૨ : ૮૫ કવોધશ હુઓસ્તવંધહુ=એ શાહને કેખશર કરીને ઓળખે છે. એવણ સ્થાવરક્ષના દીકરા થતા હતા. અફ્રાસીઆબની બેટી ફરંગીઝને પેટે જન્મેલા હતા. કેટલાક અંગ્રેજ વિદ્વાને 'કુધને સ્થાવરધાનહુ ઝુરેજતહુ નરહુ અઝરઝેરથહુઅ નરવહુ' વાક્યમાંના કુધને શબ્દને કન્યા તરીકે લખને કએખશરને સ્થાવરક્ષની છોકરીનો છોકરો અને અઝેરથના છોકરાનો છોકરો ગણે છે. પણ કુધને શબ્દનો અર્થ તો કીનાનો છે-જેમાં આ અર્થ છે કે જોરઝુદમથી માર્યા ગયલા સ્થાવરક્ષના અને નર વીર જેવા અશો નર અઝેરથના કીનામાં અફ્રાસીઆબને મારે. મીનો ખેરદમાં સ્થાવરક્ષથી દુન્યાને શા શા ફાયદા થયા તેમાં એમ છે કહે છે કે સ્થાવરક્ષને પેતે કેખુશરને જન્મ થયો તે એક ફાયદો છે, કેમકે કએખુ-શરએ દીવાનોને મહાત કરી તુરાનીઓને મહાત કરી જગતમાં શાંતી પાંચરી હતી. આફીને-સ્પિતમાન જરથુશ્ત્રમાં દુઆ કરવામાં આવે છે કે 'અયરકેમ અમહુકેમ બર્વાહુ યથ કવહુસ્તવ' =કયખસર જેવા બીમારી-મોત વગરના થજો કેમકે કએખસર કંઈ સાધારણ મૃત્યુ પામ્યા હતા નહિ-એવણે પોતાના અનાસરોને પોતે ઉઝરી દબને પોતે ઉપર ગોયા ઉડી મયા હતા જેને નક્કે મવાલીદાતી હાલંત કહે છે. ગેતીમાંના

દેવોના ધાણાઓને એવણે તોડ્યા હતા-તુરાનીઓને માર્યા હતાં. એવણના નામતી 'જામે-ખુશરવી'ખી હતી કે જેમાંથી એવણને જીવભીષ્યનું માલમ પડતું હતું. મીનો ખેરદમાં કહે છે કે ચ્યએચરત સરેવર આગળના દીવાનોના ધાણાઓને જો કેખુશરએ તોડ્યા હને નહિ તો ક્રશી-ગર્દ જગતમાં ધણોજ લખાતે-માટે એવણનું તે કામ ધણજ પુન્યવંતુ ગણાય છે. ક્યખુશર ચાલુ દરેધો ખદાતની ત્રણ મોટી કેઆમતો વખતે જગતમાં ઉતરશે તેમ અનેક સમોખ્યનો સાથેથી જગતમાં પાછા અને પાછા ઉતર્યા કરશે. આમ છે માટે એવણની તન્દરોસ્તી દરેક અસ્તેકુસ્તીઆનો જાણવાની સમવાર ગણે છે. ૮૧,૦૦૦ વર્ષને છેડેની ત્રીજી મોટી કેઆમત વખતે સમોખ્યોશના એવણ મોટા મદદગાર થશે. એ પાદશાહનો દરજ્જો ધણોજ આલે છે. એવણના નામ ઉપરથી અનેક પ્રજાઓના અપસરોના નામો પડ્યા છે જેમકે સીઝર-કએસર વીગેરે.

(૧૩૩) અમહેચ^{૬૦} પધતિ^{૬૦} હુતાશતહે,^{૬૧} *વૈરધનહેચ^{૬૨} પધતિ^{૬૩} અહુરદાતહે,^{૬૪} વનધનત્યાઓસચ^{૬૫} પધતિ^{૬૫} ઉપર-તાતો,^{૬૬} સંધઉહસચ^{૬૬} પધતિ^{૬૬} હુસસ્તયાઓ,^{૬૭} સંધઉહસચ^{૬૭} પધતિ^{૬૭} અમુયમ્નયાઓ,^{૬૮} સંધઉહસચ^{૬૮} પધતિ^{૬૮} અવનમ્નયાઓ,^{૬૯} હુધવતહેચ^{૬૯} પધતિ^{૬૯} હમૈરધનાંમ.^{૬૯}

(૧૩૩) અહુની શાનના ખનાવેલા-‘હુ’ની આલેતર જાતના ખનેલા^{૬૧} || અમ યઝદની^{૬૨} (હિમતમાં) || પુર્ણ થવા-ખીનહરીક થવા^{૬૩} || અહુરદાતના જરથોશ્ટીપણે પુગાડનાર કાયદાવાળા^{૬૪} || અહેરામ^{૬૫}ની (શીરોજ-ગરી ફતેહમંદીમાં) || પુર્ણ થવા ખીનહરીક થવા^{૬૬} || વનધન્ટી=મારીને સમજાવીને દોશ્તીમાં ખેંચનાર-બલાધએ પુગાડવા માટે શીક્ષા કરનાર યઝત^{૬૭}||

ક. ૧૩૩ : ૯૨ અહિયાં અમહે, વૈરધનહે, વનધનત્યાઓસચ ઉપરતાતો, સંધઉહસચ સસ્તયાઓ, સંધઉહસચ અમુયમ્નયાઓ, સંધઉહસચ અવનમ્નયાઓ વીગેરે વીગેરે શબ્દો છઠ્ઠી વિભક્તિમાં છે સંધઉહસચ શબ્દ સંધહુતું ૬/૧ નો આકાર છે. ઉપર કહેલા શબ્દોના ગુણો ત્યારે પોતાની શકિતને બતાવવા માટે વપરાયા છે. જેમકે અમહે એટલે અમની; અમ એક યઝતનું નામ છે અને તે અમ યઝતની ગુણવંત શકિત જે હિમતની છે તે ઉપરથી અમને હિમતબી કહે છે. અહિયાં અમહે લખેલું છે માટે અમ યઝતની શું તે અધ્યાહાર રાખેલું છે જેને માટે હિમતનો ગુણ શકિત લેવા ધારી છે. સીરક હિમત કરીને તરજુમો કરવાનો નથી-કેમકે જો એમ કહેવા ધારતે તો છઠ્ઠી વિભક્તિને બદલે ખીજી વિભક્તિ લખતે. ત્યારે આ ૧૩૩-૧૩૪-૧૩૫ માં આવી ગુણવંત શકિતઓને તે તે ક્રવધિઓ તે તે યઝતો-સંસ્થાઓના કેહવો પાસેથી અપાવે એમ કહ્યા ચાહી છે.

(જેવણ) ॥ આગેવાન^{૬૦} (છે સમ્યાધવાળા છે એટલે મારીને બહાષ તર
લાવવામાં ખીનહરિક-સઉથી આગેવાન સરસ છે તેવા તે બનઇન્ટી ઉપરતાત
યજતની તેવી સમ્યાધ) ॥ મેળવવામાં પુણ્ય થવા^{૬૧} ॥ હુ=હમત-હુખત-હવરરતન
થવાય એટલે યજતો જેવા થવાય તેવી તાલીતો તરખત-કળા કેસમના^{૬૨} ॥
હુખીક દાનેશ-જાનના દરસો-પાઠોના હકીકતી જ્ઞાન^{૬૩} ની (અંદર) ॥
પુણ્યતા મેળવવા^{૬૪} ॥ નહિ ડમે-નહિ ખોટા પડે-હમેશ અડગ રહે તેવા^{૬૫} ॥
હુખીક દાનેશ જ્ઞાનના પાઠોની^{૬૬} ॥ પુણ્યતા મેળવવા^{૬૭} ॥ મારીને સુધારવામાં-
શીક્ષા આપીને યજતી ગેતીએ લખ જવામાં નીબ્ધજ જયજ નહિ તેવા^{૬૮} ॥
હુખીક દાનેશ જ્ઞાનના દરસો-પાઠોની હકીકતી જ્ઞાનની^{૬૯} (અંદર) ॥ પુણ્યતા
મેળવવા^{૭૦} ॥ હમનબદો^{૭૧} (જેઓ ઉપર કહેલા જ્ઞાનના પ્રભાવની વચમાં આવે
તેવાઓ) ની (નડતગોને) ॥ તોડી પાડવાની શકિતની^{૭૨} ॥ પુણ્યતા
મેળવવા^{૭૩} (ઉપર કહેલા પેમાખરના ચાદ પેશરવો ચાદ કેઆની દહધુ-
પતોની ફવિની મદદ માગીએ છીએ-તે બધી ફવિઓ સાથે એકતાન
થવા માગીએ છીએ અને તેમ એકતાન થઇને ઉપર કહેલી બધી ગતીઓ
મેળવીએ એમ દુઆ કરીએ છીએ). ॥

(૧૩૪) દ્રવહે^{૭૪} પધતિ^{૭૫} અઓજંધહો,^{૭૬} ખરંનર્ય^{૭૭}
પધતિ^{૭૮} મજદદાતહે^{૭૯} તનુયાઓર્ય^{૮૦} પધતિ^{૮૧} દ્રવતાતો,^{૮૨}
આરનયાઓર્ય^{૮૩} પધતિ^{૮૪} વંધહુયાઓ,^{૮૫} ફજંતોધશ^{૮૬} દંધર-
યાઓ^{૮૭} વ્યાખનયાઓ^{૮૮} ખષોધથન્યાઓ,^{૮૯} રિપતિ-કોઇથયાઓ^{૯૦}
આંજો-ખૂજો^{૯૧} ભુવીરયાઓ,^{૯૨} હુજન્ટેઉશ^{૯૩} પધતિ^{૯૪} અપરયાઓ^{૯૫}
બ્યરથયાઓ^{૯૬} વહિરતહે^{૯૭} અંધહુઉશ.^{૯૮}

(૧૩૪) મજબુટ^{૯૯} ॥ અઓજની કુદરતની શકિતની^{૧૦૦} ॥ સાહેબી
મેળવવા^{૧૦૧} ॥ મજદદાતના સુઠીરચનાને રચવાના કાયદા સાચના^{૧૦૨} ॥ ખોરેહ
આશીશીની^{૧૦૩} (નેઆમતના) ॥ માલેક થવા માટે,^{૧૦૪} ॥ તનની^{૧૦૫} ॥
મજબુતાઇની^{૧૦૬} (મીનો શકિત) ॥ મેળવવા^{૧૦૭} ॥ જાતી ખેરદવાળુ^{૧૦૮} ॥ બહું
નીશકામી^{૧૦૯} ॥ હહાપણવાળુ^{૧૧૦} ॥ અનજુમનને દોરવે તેવું પેશ^{૧૧૧} ॥
ચળકતું નુરમંદ^{૧૧૨} ॥ તેઝ પાક નજરની આંખવાળુ^{૧૧૩} ॥ દુખમાંથી
છોડાવનાર^{૧૧૪} ॥ વીરની ગતીના પહેલવાન જેવું^{૧૧૫} ॥ ફરજંદની^{૧૧૬} ॥ ખાપ્તી
થવા માટે,^{૧૧૭} ॥ બ્યર્થ-અર્થ વમરની હલકી માન્યતાઓ, વર્તણૂકોની^{૧૧૮} ॥
દુરી પકડવાવાળા^{૧૧૯} ॥ બહા હહાપણવાળા^{૧૨૦} (નર માટે આ જીવતી તેમ
ગુજરેલી હાલતોમાં નીરમાણ થયેલી) ॥ ઉત્તમમાં ઉત્તમ^{૧૨૧} ॥ હયાતીની^{૧૨૨} ॥
ખાપ્તીને માટે^{૧૨૩} ॥ (ઉપર કહેલા પેમાખરના ચાદ પેશરવો ચાદ કેઆની

હૃદયપતોની કૃપિની મદદ માગીએ છીએ. તે બધી કૃપિઓ સાથે એકતાન થવા માગીએ છીએ અને તેમ એકતાન થઇને ઉપર કહેલી બધી ગતીઓ મેળવીએ એમ દુઆ કરીએ છીએ). ||

(૧૦૫) ખપથહે^{૩૫} પધતિ^{૩૬} બાનુમતો,^{૩૭} દરંધયાઓસ્થ^{૩૮} પધતિ^{૩૯} દરંધા-જિતોદશ,^{૪૦} વિરપનાંમ્ય^{૪૧} પધતિ^{૪૨} અયપ્તનાંમ,^{૪૩} વીરપનાંમ્ય^{૪૪} પધતિ^{૪૫} બએષજનાંમ^{૪૬} પધતિશતાતેએ^{૪૭} યાથ્વાંમ^{૪૮} પધરિકનાંમ્ય^{૪૯} સાથાંમ^{૫૦} કઝાંયાંમ^{૫૧} કરૂનાંમ્ય,^{૫૨} પધતિશતાતેએ^{૫૩} સાર્સ્તો-કરશતહે^{૫૪} ભ્યએવંધહો.^{૫૫}

(૧૩૫) પ્રકાશીત કીરણોના ચળકાત માફક બેદાદીના અંધકારમાં ઇ-સાફનું અજવાળું પાડતો^{૩૭} || મીનો અધીકારની^{૩૫} || પ્રાપ્તી કરવા માટે,^{૩૬} || લાંબા કાળની^{૩૮} || મોટી જીંદગીની^{૪૦} || પ્રાપ્તી કરવા માટે,^{૪૧} || તમામ^{૪૨} || ક્ષયદાઓ કરમજલ્દેશીની^{૪૩} || પ્રાપ્તી થવા માટે,^{૪૪} || તમામ^{૪૫} || દરોસ્તીઓ ઉપાયોની^{૪૬} || પ્રાપ્તી થવા માટે,^{૪૭} || જીદુમરો-મુરી વીદ્યાવાળાઓની^{૪૮} || પરીઓની^{૪૯} || જીદમગારોની^{૫૦} || કાકોની^{૫૧} || કરપોની^{૫૨} || સામે થવા માટે,^{૫૩} || જીદમગારોથી થતી ઉર્બા થયતી^{૫૪} || વ્યાપીઓ આફતોની^{૫૫} || સામે થવા માટે,^{૫૬} || (ઉપર કહેલા પેમાજમરના ચૈદ પેશ્વરવો ચૈદ કેઆની હૃદયપતોની કૃપિની મદદ માગીએ છીએ-તે બધી કૃપિઓ સાથે એકતાન થવા માગીએ છીએ અને તેમ એકતાન થઇને ઉપર કહેલી બધી ગતીઓ મેળવીએ એમ દુઆ કરીએ છીએ). ||

(૧૩૬) સામહે^{૫૬} ફરંસારપહે^{૫૭} ગએસઝાશ^{૫૮} ગદવરહે^{૫૯} અષઝાનો^{૬૦} ફવપીમ^{૬૧} યજમઇદે,^{૬૨} પધતિશતાતેએ^{૬૩} ઉમ્મહે^{૬૪} બાજીઉશ^{૬૫} હએનયાઓસ્થ^{૬૬} પરંથુ-અધનિકયાઓ^{૬૭} પરંથુ-દ્રફપયાઓ,^{૬૮} અરંદવો-દ્રફપયાઓ,^{૬૯} ઉજૂગરંપો-દ્રફપયાઓ^{૭૦} ખૂરંમ^{૭૧} દ્રફપંમ^{૭૨} બરંતયાઓ,^{૭૩} પધતિશતાતેએ^{૭૪} ગદહે^{૭૫} ફરંસ્તો-ફસાનહે^{૭૬} સિમહે^{૭૭} વીરંજનો^{૭૮} અનમરૂજદિકહે,^{૭૯} પધતિશતાતેએ^{૮૦} ગદો-કરશતહે^{૮૧} ભ્યએવંધહો.^{૮૨}

(૧૩૬) જોરાવર બહાદુર નહીં ડગે તેવી^{૬૪} || બાજીવાળા,^{૬૫} || પુરકળ પહોળી સમારેલી સફવાળા,^{૬૭} || પોહળા વાવટાવાળા એટલે લડા-ઇમાં ઉતરવાનું આમંત્રણ challenge મોકલતા-ફતેહ મેળવવાની નીશ્ચયતા બતાવતા વાવટાવાળા^{૬૮}—|| ઉંચા વાવટાવાળા એટલે બધા ઉપર અરસાઇ બોગવવાનો હક બતાવતા ફાવો કરતા વાવટાવાળા^{૬૯}—|| ઉંચે

પકડેલા વાવટાઓવાળા એટલે સામાની બીહકને તુચ્છકારતા, ફતેહ પોકારના ધસી આવતા^{૧૦}—|| ધાનકી બેદાદીપણું બતાવના, દયા રહેમ કે રથેશ્તારીના કાયદાને તુચ્છકારતા^{૧૧} || વાવટો^{૧૨} || ઉંચકી લાઇ જનાર^{૧૩} || લશ્કરના^{૧૪} || સામે થવા માટે^{૧૫} || નાશ-ખરાબી ઉભી કરી રહેતા^{૧૬} || બચકર-બીહક બેસાડે તેવા^{૧૭} || વીરમર્દોને પુરા પડે મારે તેવા^{૧૮} || દયા વગરના ધાતકી^{૧૯} || લુટારી^{૨૦} || સામે થવા માટે^{૨૧} || ચોર લુટારી થતી પેદા પડતી^{૨૨} || વ્યાધીઓ-આફતોની^{૨૩} || સામે થવા માટે^{૨૪} || સામના^{૨૫} (ખાનદાનના) || માએ સુરત એટલે ગવની કુદરતની હીમાયત કરતા^{૨૬} || શુરૂ રાખનારા^{૨૭} || અશો^{૨૮} || કેરશારપની^{૨૯} || કૃપિ સાથે^{૩૦} || એકતાન થઇએ છાંયે.^{૩૧} ||

નોંધ: ક. ૧૩૬ : ૫૭ કેરસારપ=એવણુને સામના કેરસારપ તરીકે આંગણે છે એટલે સામેસવારના ખાનદાનના કહ્યા છે. એવણુ જમશેદ અને ફરેદુનથી ઉતરી આવે છે. એવણુના બાવા શ્રિત નામના હતા. તેવણે હાઓમની યજ્ઞને કરી હોમ કુટ્યો હતો જેથી તેવણુને પેટે ઉરવાક્ષ અને કેરસારપ જન્મેલા હતા. ઉરવાક્ષ કાયદાઓ કરવામાં ઇનસાફ આપવામાં પુણું હતા જ્યારે કેરશારપ મહાનર્માં મહાન રથેશ્તાર હતા. એવણુની રથેશ્તારી હતે નહિ તો જગતમાં અશો જરથુશ્ત્ર ઉતરીને ગેઉશ-ઉરવાને મદદ કરી શકતે નહી અને લવિષ્યમાં ફશો-ગર્દબી થઇ રહેતે નહિ એમ કહે છે. જગતમાં એવણે જે કામો કીધા છે તે કામો અશો જરથુશ્ત્રથીજ ઉતરતા ગણાય છે. જગતમાંની અહીની ધુરાઇઓને એવણે તોડી હતી. એવણે જમીન ઉપર પડતી બગા જે સરવર અઝદહાના બેદની છે તે બગાને તોડીને આરમઇતી ઉપરથી ભાર એવો ઓછો કીધો હતો કે ચાલુ દરેઘો ખદાતમાંના છેડા લગીમાં એવો ભાર કદીબી ફરીથી ઉભો થઇ શકશેજ નહિ એવણે હીતારપ કે જે કાયદાનું ચક્ત નહિ ચલાવવા માંગતો-અયોઇનો બેદ જગતમાં ચક્તાયવા નહી માંગતો-બેદાદી-ઝુદમ ચક્તાયવા માંગતો હતો, જે એક દેવ હતો, જેણે કાયદાને ચલાવનાર ઉરવાક્ષ જે કેરસારપના ભાઇ થતા તેવણુને મારી નાખીને જગતમાં કાયદાનો નાશ કરાવેલો હતો તેવા તે ઝરરદસ્ત દેવને રામ યઝતની મદદથી મારીને જગતમાં રાદ પાંચરીને પોતાના ભાઇ ઉરવાક્ષની નેમને બર આણી હતી. એવણે પાણી અને ઝરેહોની ઉપરની અહીની ધુરી શક્તિ જેને ગંદર્વ કહે છે જે પાણી અને ઝરેહોની કુદરતને હેરાન કરીને હાડમંદ જગતનો નાશ કરવા માંગતી હતી તે ગંદર્વને માર્યો હતો. એવણુને જગતમાંના નવ પથનને માર્યા હતા એટલે જગતમાંના દેવો ધુરા મળ્યા જેઓ ચોરી લુટ

કરી તન-મન રૂવાનને આગ્રહ કરી કૃશો-ગર્દને લંબાવતા હતા જેઓ વરૂ રૂપમાં કદી કદી આવીને જંગલો દેશોનો નાશ કરતા હતા તેઓને માર્યા હતા. એવણે નિવીક-દાસ્તયનના ધુરા ઓકરાઓને કે જેઓ જંગલમાં દેવોની માફક વરતી જંગલમાં નાશ ફેલાવનાર મોટા અથ માંથના જાણુનાર હતા તેઓને માર્યા હતા અને એમ જંગલમાં જાદુ ગતીના જડ વાદને રોક્યો હતો. એવણે દાંનના ઓકરા વરેશને માર્યા હતા કે જે અથ માંથમાં પુરવીણ હતો જે જંગલની ઉપર વળાઓ લાવી દેશોનો નાશ કરી શકતો હતો જેણે કમક નામના પક્ષીરૂપના કેહપને એવું ઉભું કીધું હતું કે તે પક્ષી વરસાદને પોતાની પાંખ ઉપર ઝીલીને જંગલ ઉપર નહી પડવા દેતા દરવાવમાં રેડી દેવું હતું અને જમીનમાંથી જે ધાન્ય ઉગતું તેને ખાઈ જઈ દુન્યામાં ભુખમરો પાડતું હતું. આ પક્ષીને કેરસારપે આઠ દીન વ રાત્રી લગી માંથોથી બરેલા તીરો ફેંકી ફેંકીને મારીને જંગલને આપાદ કીધી હતી. એવણે ધણી અરવાહીઓ-પરીઓના સાહેબ સરદાર પીતઓનાને મારીને તેઓનો યુદ્ધ જે માનવજાત ઉપર હતો તેને દુર કીધો હતો. એમ જંગલ ઉપરના ભારને ઓછો કરી ગેલશ ઉરવાને રાહત આપી હતી. એવણે અરેઝોશમન નામનું દંત્રીક ગતીનું રૂવાન જે માનવની સુરતમાં જંગલ ઉપર ફરીને કૃશો-ગર્દને દુર ફેંકી રહેલું હતું તેને માર્યું હતું. એવણે સ્નાદીવક નામનો અહીરીમનનો સરદાર કે જેણે દાદારની ઉપર પડકાર challenge મોકલેલી, જે ગેતીમાં અહીનું ચલીત કરવા માંગતો હતો તેને મારીને, અહીરીમનને રોક્યો હતો.

કેરસારપે જંગલમાં આવાં મહાભારત કામો કીધાં હતાં પણ તે બધાં કામોની ધમાલમાં એવણુથી આતશ ઉપર એક આગળ પડવે ચુનાહગાર ઠડ્યા હતા, જેથી એવણુથી એવણુના ચુજ્યાં પછીનું મહાન કામ જે ચીનવત ઉપર એવણુને કરવાનું હતું તે એવણુથી થઈ શકેલું નહી. ચીનવત ઉપર જે કોઈ ચુનાહનો ભાર ખમતું કેહપ આવે તેને તેની પશેમાનીમાંથી રહાઈ આપીને તેને ચીનવતના સગને સોંપીને તેના તે પાપના ભારવાળા કેહપમાં ખેરદ ઉભી કરાવવાનું હતું. આવું કામ કેરસારપે ચુજ્યાં પછીથી કરવાનું હતું જે કામ તેવણુથી તે આગળને લીધે થઈ શકેલું નહી. આવા બધા કારણુને લીધે તેવણુ ચીનવતની ઉપર સમચુનની હાલતમાં આવેલા હતા એટલે ચીનવત ઉપર તે ભુલ બેઠને પસ્તાવો કરી રહેલા હતા. અશો જરથુસ્ત્રે તેવણુની રહાઈ કીધી હતી કેમકે કૃશો-ગર્દ કરવામાં તેવણુની ધણી અગત્ય હતી. આજે તેવણુ હમિસ્ત ગેહાનમાં છે એટલે બહેસ્તમાં જવાને બદલે ઉપર કહેલું ચીનવત ઉપરનું કામ કરી રહે છે,

(૧૩૭) †અખૂરહે^૩ હઝાંસંધહુનહે^૪ અપઝાનો^૫ ક્રવષીમ^૬
 યજમધઃ^૭ પધતિશતાતેએ^૮ હપિદવહે^૯ દ્વતો^{૧૦} અશતોઘર્ય^{૧૧}
 ગએથો-મૅરનમ્યાનહે^{૧૨} †હઝાંધંધહુનહે^{૧૩} તખમહે^{૧૪} અપઝાનો^{૧૫}
 ક્રવષીમ^{૧૬} યજમધઃ^{૧૭} પધતિશતાતેએ^{૧૮} માજઈન્યનાંમ^{૧૯} દએ-
 વનાંમ,^{૨૦} વરેન્યનાંમ્ય^{૨૧} દ્વતાંત^{૨૨} પધતિશતાતેએ^{૨૩} દએવો-
 કરેશતહે^{૨૪} નવએધંધહો.^{૨૫}

(૧૩૭) દોસ્તીના પરીત્ર ગાંઠને જીઠું નીવડતી^૧ ॥ જુરી એટલે
 અશોધથી દુર રહેતી ગેરવ્યવસ્થા કરતી^૨ (અને) ॥ હાડમંદ હયાતી જે

ક. ૧૩૭ : ૮૩ આખરૂર કેરસારપના દોસ્ત હતા એવણુ કેરસારપની સાથે
 તેવણુનાં મહાભારત કામે વખતે મદદગાર તરીકે રહેતા હતા.

ક. ૧૩૭ : ૯૩ હઝોશ્યંધહુ = એવણુ શ્યામકના દીકરા ક્રવાકના દીકરા
 થાય છે એમ જીનદહીશન કહે છે જે કે કીરદોશી તો એવણુને શ્યામકના પુત્ર
 કહે છે. યશોમાં એવણુને દુઆ ગુબરતા ચિતારેલા છે કે એવણુ દેવો-
 પરીઓ-નદુગરે જીહમગારે ઉપર ફેરવે પામે. એવણુ દેવોને નમાવ્યા હતા અને
 માજનદરાનના માજન્ય દુજીના અને ગીલાનના દરવંદોનો ૨/૩ ભાગ મારી
 નાંખ્યો હતો. એવણુ જશને સદે હજી કીધું હતું. જેમ પેગામ્બરે પાંચ ગાથાઓ
 કે જેઓને પાંચ દએઓખી કહે છે તે પાંચ ગાથાઓ ચલાવ્યા છે તેમ
 હોશંગે સે (ત્રણ) દએ-ગાથાઓ અમુક કારણોસર ચલાવેલા હતા. એ પરદાત
 શાહો તો ખોદા રસીદા નરો હતા અને ગેહશ ઉરવાના હમકાર અને અરો
 જરજુસ્ત્રના પેશરવા તરીકે ઉતરતા હતા. તેઓ ત્રીકાળી જ્ઞાન રાખનાર હતા.
 પથરથી સાંપ મારવા જતા પથર સાથે પથર અઠડયો કે જેથી આતશ
 બરપા થયો અને તે આતશને હોશંગે પરચાવ્યો એવી વાતો જે આવેલી છે
 તે સીરફ વાતજ છે કે જેમાં અંદરની હકીકત કંઈ જીઠીજ રીતની પડેલી
 છે. સાંપ તે માનવની ખરફૂસ્ત્રી ગતી અને સાંપને પથરથી મારવું તે ખરફૂસ્ત્રી
 ગતીને તરીકેતોથી મારવી અને ફેંકેલા પથરમાંથી આતશનું નીકળવું તે
 તરીકેતોથી માનવને બોહુક્રીઆન આતર શુધ્ધતામાં પ્રગટે છે અને માનવમાં
 મંદ રહેલા ખીજ આતરો નામે આતરે ફ્રોખા અને નઈરયોસંધહુ, અને દારા
 પ્રગટે છે એટલે અશોધના આતરો પ્રગટે છે તે બતાવે છે; અને તરીકત માટે
 આતશ જોમએ કે જે વગર ચાલે નહિ તે બતાવે છે. આવી આવી બાતેન હકી-
 કતોને પેલા પથર સાથે પથર અડેલામાંથી નીકળતા આતશને પરચાવવાના ભેદમાં
 મુકેલી છે. હોશંગના તખતને જમશેદની માફક દેવો કંચકી રાખતા હતા.
 દેવોનો ઇદમખી હોશંગે ભણ્યો હતો. બલો રોશન ગતીને ઇદમખી તેવણુ ભણુતા
 હતા. તેવણુના વખતમાં દેવોનું જોર નરમ પડેલું હતું. દેવો ખુદ તેવણુના
 તાબેદાર થયેલા હતા.

અશોષ તરફ જવા સરખાયલી છે તેને મારતી-અશોષ તરફ જવા અટકાવ મુકતી એમ ખરાળી કરી રહેતી^{૧૨} ॥ અરાષતી એટલે પછસા ટકા કે સંસાર વહેવારના રાદી રીતના એટલે સાચ્યા આપ લે કરવાની વતી^{૧૩} નહીં રાખતા ગેરરાદીપણા-અસત્યતાની^{૧૪} ॥ સામે થવા માટે^{૧૫} ॥ હવે-સંવંધના^{૧૬} (છોકરા) ॥ અશો^{૧૭} ॥ અખરની^{૧૮} ॥ કવણિ સાથે^{૧૯} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૦} ॥ માઝનદરાનના માઝનની દુજને લગતા^{૨૧} ॥ દેવોની,^{૨૨} ॥ ગીલાન દેશના વરન્ય દુજને લગતા^{૨૩} ॥ દરવંદા અશોષને ધીકકારનાર પાપીઓની^{૨૪} ॥ સામે થવા માટે,^{૨૫} ॥ દેવોથી ઉભી થયલી જડતાના પ્રભાવમાંથી જન્મેલી^{૨૬} ॥ વ્યાધીઓ-આફતોની^{૨૭} ॥ સામે થવા^{૨૮} ॥ જોરાવર^{૨૯} ॥ અશો^{૩૦} ॥ હોશંગની^{૩૧} ॥ કવણિ સાથે^{૩૨} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૩} ॥

(૧૩૮) *ક્રદાખરતોઇશ^૧ *ખુંબયેહે^૨ અપઝાનો^૩ કવણીમ^૪ યજમઇદે;^૫ પછતિશતાતેએ^૬ અએમહે^૭ ખવી-દઝાશ,^૮ અએમો-વરંદનાંચ^૯ દ્વતાંમ,^{૧૦} પછતિશતાતેએ^{૧૧} અએમો-કરશતહે^{૧૨} જમએપંધહો.^{૧૩}

(૧૩૮) ધાતકી^{૧૩} (ગેદાદી) લાલાવાળા એટલે હથ્યારવાળા ॥ અએશમ દુજની^{૧૪} (અને) ॥ અએશમ દુજને વધારનાર-તેના હવરી ગુરસાને વધારનાર^{૧૫} ॥ દરવંદા-અશોષ નહીં પાગતા જુઠ્ઠા ગુનાહગારોની^{૧૬} ॥ સામે થવા માટે^{૧૭} ॥ અએશમ દુજથી ઉભી થતી^{૧૮} ॥ વ્યાધીઓ આફતોની^{૧૯} ॥ સામે થવા માટે^{૨૦} ॥ ખુમના^{૨૧} ॥ અશો^{૨૨} ॥ ક્રદાક્તોની^{૨૩} ॥ કવણિ સાથે^{૨૪} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૫}

(કરદો ૩૦ મો.) (૧૩૯) †હુવોવ્યાઓ^૧ અપઝાન્યાઓ^૨ કવણીમ^૩ યજમઇદે;^૪ †ક્રન્યાઓ^૫ અપઝાન્યાઓ^૬ કવણીમ^૭ યજમઇદે;^૮ †શ્રિત્યાઓ^૯ અપઝાન્યાઓ^{૧૦} કવણીમ^{૧૧} યજમઇદે;^{૧૨} †પોઉરિચિસ્તયાઓ^{૧૩} અપઝાન્યાઓ^{૧૪} કવણીમ^{૧૫} યજમઇદે;^{૧૬} †હુતઝાસયાઓ^{૧૭} અપઝાન્યાઓ^{૧૮} કવણીમ^{૧૯} યજમઇદે;^{૨૦} †હુમા-

ક. ૧૩૮ : ૬-૭ ક્રદાક્તોઇશ ખુંબયેહે એ નર દસ્તે પેસાનસીહ (પીસીન)નો રદ થાય છે. વળી જુઓ નોટ પાને ૨૦૧ થી ૨૦૩.

ક. ૧૩૯ : ૧, ૫, ૯, હવોવી-ક્રેની-શ્રીતી વિષે વાંચો પાને ૧૧૨-૧૧૬.

ક. ૧૩૯ : ૧૭ હુતઝાસ=શુશ્તારપની ધણીઆણી.

ક. ૧૩૯ : ૨૧ હુમાએ=શુશ્તારપની દીકરી.

યાઓ^{૧૧} અપઘ્નોન્યાઓ^{૧૨} કવધીમ^{૧૩} યજ્ઞમધદે;^{૧૪} જહરિચ્યાઓ^{૧૫}
 અપઘ્નોન્યાઓ^{૧૬} કવધીમ^{૧૭} યજ્ઞમધદે;^{૧૮} વીરપતઉરધ્યાઓ^{૧૯}
 અપઘ્નોન્યાઓ^{૨૦} કવધીમ^{૨૧} યજ્ઞમધદે;^{૨૨} ઉશતવધત્યાઓ^{૨૩}
 અપઘ્નોન્યાઓ^{૨૪} કવધીમ^{૨૫} યજ્ઞમધદે;^{૨૬} તુષ્નામધત્યાઓ^{૨૭}
 અપઘ્નોન્યાઓ^{૨૮} કવધીમ^{૨૯} યજ્ઞમધદે;^{૩૦}

(કરદો ૩૦ મો) (૧૩૯) ॥ ૧ ॥ અશો^૧ ॥ હવોનીની^૧ ॥ કવધિ
 સાથે^૩ ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^૪ ॥ ૨ ॥ અશો^૫ ॥ ક્રેનીની^૧ ॥ કવધિ
 સાથે^૭ ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^૮ ॥ ૩ ॥ અશો^{૧૦} ॥ ધિતીની^૧ ॥ કવધિ
 સાથે^{૧૧} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૨} ॥ ૪ ॥ અશો^{૧૪} ॥ પોઉરિ ચિસ્તીની^{૧૩} ॥
 કવધિ સાથે^{૧૫} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૬} ॥ ૫ ॥ અશો^{૧૮} ॥ હુત-
 યોસની^{૧૭} ॥ કવધિ સાથે^{૧૯} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૦} ॥ ૬ ॥ અશો^{૨૧} ॥
 હુમાએની^{૨૧} ॥ કવધિ સાથે^{૨૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૪} ॥ ૭ ॥ અશો^{૨૬} ॥
 જહરિચીની^{૨૫} ॥ કવધિ સાથે^{૨૭} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૮} ॥ ૮ ॥
 અશો^{૩૦} ॥ વીરપતઉરધીની^{૨૯} ॥ કવધિ સાથે^{૩૧} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૨} ॥
 ૯ ॥ અશો^{૩૪} ॥ ઉશત વધતીની^{૩૩} ॥ કવધિ સાથે^{૩૫} ॥ એકતાન થઇએ
 છીએ.^{૩૬} ॥ ૧૦ ॥ અશો^{૩૮} ॥ તુષ્નામધતીની^{૩૭} ॥ કવધિ સાથે^{૩૯} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૦} ॥

(૧૪૦) ક્રંન્યાઓ^{૪૧} નાઇચ્યાઓ^{૪૨} ઉસિનંમંધહો^{૪૩} અપઘ્નો-
 ન્યાઓ^{૪૪} અપઘ્નોનો^{૪૫} કવધીમ^{૪૬} યજ્ઞમધદે;^{૪૭} ક્રંન્યાઓ^{૪૮} નાઇ-
 ચ્યાઓ^{૪૯} ક્રાયજંતનહે^{૫૦} અપઘ્નોન્યાઓ^{૫૧} અપઘ્નોનો^{૫૨} કવધીમ^{૫૩}
 યજ્ઞમધદે;^{૫૪} ક્રંન્યાઓ^{૫૫} નાઇચ્યાઓ^{૫૬} જષોધપ્રારપનહે^{૫૭} અપ-
 ઘ્નોન્યાઓ^{૫૮} અપઘ્નોનો^{૫૯} કવધીમ^{૬૦} યજ્ઞમધદે;^{૬૧} ક્રંન્યાઓ^{૬૨}
 નાઇચ્યાઓ^{૬૩} ગયદાસ્તોઇશિ^{૬૪} અપઘ્નોન્યાઓ^{૬૫} અપઘ્નોનો^{૬૬}
 કવધીમ^{૬૭} યજ્ઞમધદે.^{૬૮} અસખનયાઓ^{૬૯} નાઇચ્યાઓ^{૭૦} પોઉદા-
 જષોધપ્રાર^{૭૧} અપઘ્નોન્યાઓ^{૭૨} અપઘ્નોનો^{૭૩} કવધીમ^{૭૪} યજ્ઞમધદે;^{૭૫}
 ઉજષેનત્યાઓ^{૭૬} નાઇચ્યાઓ^{૭૭} સતઘ્નોત્રો વહિશતહે અપહે^{૭૮}
 અપઘ્નોન્યાઓ^{૭૯} અપઘ્નોનો^{૮૦} કવધીમ^{૮૧} યજ્ઞમધદે.^{૮૨}

(૧૪૦) ॥ ૧૧ ॥ અશો^{૪૫} ॥ ઉસિનંમંધહની^{૪૩} ॥ નારી^{૪૨} ॥
 અશો^{૪૪} ॥ ક્રેનીની^{૪૧} ॥ કવધિ સાથે^{૪૬} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૭} ॥
 ૧૨ ॥ અશો^{૫૨} ॥ ક્રાયજંતને લગતીની^{૫૦} ॥ નારી^{૪૯} ॥ અશો^{૫૧} ॥
 નીની^{૪૮} ॥ કવધિ સાથે^{૫૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૫૪} ॥ ૧૩ ॥
 અશો^{૫૯} ॥ ક્ષોધપ્રારને લગતીની^{૫૭} ॥ નારી^{૫૬} ॥ અશો^{૫૮} ॥ ક્રેનીની^{૫૫} ॥

ફવષિ સાથે^{૧૦} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૧} ॥ ૧૪ ॥ અશો^{૧૨} ॥ ગયદાસ્તિના^{૧૩} ॥
નારી^{૧૩} ॥ અશો^{૧૪} ॥ ફેતીની^{૧૫} ॥ ફવષિ સાથે^{૧૬} ॥ એકતાન થઇએ
છીએ.^{૧૭} ॥ ૧૫ ॥ અશો^{૧૮} ॥ પોઉરદાક્ષિતની^{૧૯} ॥ નારી^{૨૦} ॥ અશો^{૨૧} ॥
અસગનની^{૨૨} ॥ ફવષિ સાથે^{૨૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૪} ॥ ૧૬ ॥
અશો^{૨૫} ॥ રતઓતર વદિસ્તહે અપની^{૨૬} ॥ નારી^{૨૭} ॥ અશો^{૨૮} ॥
ઉક્ષેનતની^{૨૯} ॥ ફવષિ સાથે^{૩૦} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૧} ॥

(૧૪૧) *કન્યાઓ^{૩૨} *વદુતો^{૩૩} અપઓન્યાઓ^{૩૪} અપઓનો^{૩૫}
ફવષીમ્^{૩૬} યજમઇદે,^{૩૭} કન્યાઓ^{૩૮} *જમ્બૂદો^{૩૯} અપઓન્યાઓ^{૪૦}
અપઓનો^{૪૧} ફવષીમ્^{૪૨} યજમઇદે,^{૪૩} કન્યાઓ^{૪૪} *કમ્બુદો^{૪૫}
અપઓન્યાઓ^{૪૬} અપઓનો^{૪૭} ફવષીમ્^{૪૮} યજમઇદે,^{૪૯} કન્યાઓ^{૫૦}
*ઉરુદયન્તો^{૫૧} અપઓન્યાઓ^{૫૨} અપઓનો^{૫૩} ફવષીમ્^{૫૪} યજમઇદે,^{૫૫}
કન્યાઓ^{૫૬} *પએસંધહુન્વ^{૫૭} અપઓન્યાઓ^{૫૮} અપઓનો^{૫૯} ફવષીમ્^{૬૦}
યજમઇદે,^{૬૧} *ભુવરંદયાઓ^{૬૨} અપઓન્યાઓ^{૬૩} ફવષીમ્^{૬૪} યજમ-
ઇદે,^{૬૫} *દૂચિથયાઓ^{૬૬} અપઓન્યાઓ^{૬૭} ફવષીમ્^{૬૮} યજમઇદે,^{૬૯}
કનુકયાઓ^{૭૦} અપઓન્યાઓ^{૭૧} ફવષીમ્^{૭૨} યજમઇદે,^{૭૩} કન્યાઓ^{૭૪}
*ઋતત-ફેદ્રો^{૭૫} અપઓન્યાઓ^{૭૬} ફવષીમ્^{૭૭} યજમઇદે.^{૭૮}

ફ. ૧૪૧ : ૮૩-૮૪-૯૦-૯૬-૨-૮-૧૩-૧૭ અહિંયાં કન્યાઓ વદુત, જમ્બૂદો, કમ્બુદો, ઉરુદયન્ત, પએસંધહ, હવરેદી, દૂચિથ, કનુકા આટલી આઠ કન્યા કુમારીકાની સાથે અપવ શબ્દનો નરભતી છઠી એકવચનનો આકાર અપઓનો, અને નારી ભતી છઠી એકવચનનો આકાર અપઓન્યાઓ બેઉ આપેલા છે. આ નામો ત્યારે નર-માદા બેઉ તરીકે વપરાતાં હતાં. બાપ દીકરીનું એકજ નામ હતું. એ કન્યાઓ તેમ તેઓના બાપો બેઉ અપવ હતા માટે અહિંયાં અપવ શબ્દનું નર નારીનું બેઉનું રૂપ વાપરેલું છે. એ બધાં નામોમાં જે ‘ઉરુદયન્ત’ શબ્દ છે તે ‘ઉક્ષેન્ત’ શબ્દની માફક નર ભતીનું છે જેનું નારી ભતીનું નામ ‘ઉરુદયન્ત્ય,’ નર ઉક્ષેન્ત શબ્દના નારી ભતીના નામ ઉક્ષેનત્યની માફક થઈ શકે. અહિંયાં ઉરુદયન્તો શબ્દ છે જેને બદલે ‘ઉરુદયન્ત્યાઓ’ શબ્દ જે વાપરવા માંગતે તો તેઓ વાપરતે કેમકે આગળના ૧૪૦ મા ફકરામાં ઉક્ષેન્ત નર ઉપરથી ‘ઉક્ષેનત્યાઓ’ શબ્દ નારી તરીકેનું વપરાયેલું છે. અહિંયાં ખાસ કરીને ઉરુદયન્ત્યાઓ નારી આકાર વાપરેલો નથી કેમકે બાપ અને દીકરી બેઉનાં નામોને યાદ કરવાનાં છે માટે અપવનું નર અને નારી છઠી એકવચનનો આકાર વાપરીને ઉરુદયન્ત શબ્દને નાન્યતર જેવો એટલે નર તેમ નારી બેઉને લાગે તેવો ગણીને વાપરેલો છે.

ફ. ૧૪૧ : ૨૬ ઋતત-ફેદ્રી = હોશીદરબામની માએ. જુઓ પાને ૧૧૨-૧૧૩.

(૧૪૧) ॥ ૧૭ ॥ અશો^{૬૧} ॥ વદુત^{૬૨} (આપ)ની ॥ અશો^{૬૫} ॥
 કન્યા^{૬૩} (નામે વદુત)ની ॥ ફવણિ સાથે^{૬૪} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૬૫} ॥ ૧૮ ॥
 અશો^{૬૨} ॥ જઘ્ન^{૬૬} (આપ)ની ॥ અશો^{૬૧} ॥ કન્યા^{૬૬} (નામે જઘ્ન)ની ॥
 ફવણિ સાથે^{૬૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૬૪} ॥ ૧૯ ॥ અશો^{૬૬} ॥ કંધલાદ^{૬૭}
 (આપ)ની ॥ અશો^{૬૭} ॥ કન્યા^{૬૫} (નામે કંધલાદ)ની ॥ ફવણિ સાથે^{૬૬} ॥
 એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૦૦} ॥ ૨૦ ॥ અશો^{૬૪} ॥ ઉરદયન્ત^૧ (આપ)ની ॥
 અશો^૩ ॥ કન્યાની^૧ (નામે ઉરદયન્તની) ॥ ફવણિ સાથે^૫ ॥ એકતાન થઇએ
 છીએ.^૧ ॥ ૨૧ ॥ અશો^{૧૦} ॥ પએસંઘલુ^૬ (આપની) ॥ અશો^૬ ॥ કન્યા^{૧૦}
 (નામે પએસંઘલુની) ની ॥ ફવણિ સાથે^{૧૧} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૨} ॥
 ૨૨ ॥ અશો^{૧૪} (નારી) ॥ હવરેદીની^{૧૩} ॥ ફવણિ સાથે^{૧૫} ॥ એકતાન
 થઇએ છીએ.^{૧૬} ॥ ૨૩ ॥ અશો^{૧૮} (નારી) ॥ હુચીથની^{૧૭} ॥ ફવણિ
 સાથે^{૧૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૦} ॥ ૨૪ ॥ અશો^{૨૨} (નારી) ॥
 કનુકની^{૨૧} ॥ ફવણિ સાથે^{૨૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૪} ॥ ૨૫ ॥ અશો^{૨૭}
 (નારી) ॥ સૂતત ફેદ્રીની^{૨૧} ॥ ફવણિ સાથે^{૨૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૯} ॥

(૧૪૨) કન્યાઓ^{૩૦} ડુંધલુ-ફેદ્રીઓ^{૩૧} અપઝાન્યાઓ^{૩૨}
 ફવણીમ^{૩૩} યજમધદે^{૩૪} કન્યાઓ^{૩૫} ઔરેદત ફેદ્રીઓ^{૩૧} અપઝા-
 ન્યાઓ^{૩૦} ફવણીમ^{૩૮} યજમધદે^{૩૯} યા^{૪૦} વીરપ-તઉર્વધરિય^{૪૧} નાંમ,^{૪૨}
 અવથ^{૪૩} વીરપ-તઉર્વધરિ,^{૪૪} યથ^{૪૫} હા^{૪૬} તમ^{૪૭} જીજનાત્^{૪૮} થો^{૪૯}
 વીરપે^{૫૦} તઉર્વયાત્^{૫૧} દએવાઅત્^{૫૨} ભએષાઓ^{૫૩} મળ્યાઅત્ય,^{૫૪}
 પધતિરતાતેએ^{૫૫} જહિ-કરેશતહે^{૫૬} ભએષંધહો.^{૫૭}

(૧૪૨) ॥ ૨૬ ॥ અશો^{૩૨} ॥ કન્યા^{૩૦} (નામે) ॥ વંધલુ-ફેદ્રીની^{૩૧} ॥
 ફવણિ સાથે^{૩૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૪} ॥ ૨૭ ॥ અશો^{૩૭} ॥ કન્યા^{૩૫} ॥
 ઔરેદત ફેદ્રીની^{૩૧} ॥ ફવણિ સાથે^{૩૮} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૯} ॥ ૨૮ ॥
 જો^{૪૦} ॥ વીરપ તઉર્વધરી^{૪૧} ॥ નામવાળી^{૪૨} (કન્યા છે તેની ફવણિ સાથે
 એકતાન થઇએ છીએ.) ॥ વીરપ-તઉર્વધરી^{૪૪} ॥ એટલા માટે કહે છે^{૪૩} ॥
 કેમકે^{૪૫} ॥ તેણી^{૪૬} ॥ તે^{૪૭} (નર) ને ॥ જન્મ આપશે^{૪૮} ॥ કે જો^{૪૯} ॥
 જહિ-ખરાબ પોતાની દામન વેચનારી ઔરત-વેશ્યાઓથી ઉત્પન્ન થયેલી^{૫૦} ॥
 વ્યાધીઓ-ભુરાઇઓ^{૫૧} ॥ સામે થતા^{૫૨} ॥ (તેઓને મદદ કરતી) દેવોથી^{૫૩} ॥
 માણસોથી^{૫૪} (થતી) ॥ તમામ^{૫૦} ॥ ભુરાઇઓને^{૫૩} ॥ તોડશે.^{૫૧} ॥

ક. ૧૪૨ : ૩૧ વંધલુ-ફેદ્રી હોરોદરમાહની માએ. વાંચો પાને ૧૧૨-૧૧૩.

ક. ૧૪૨ : ૪૧ વીરપ-તઉર્વધરિ = સઓપ્યોરાની માએ.

(કરદો ૩૧ મો.) (૧૪૩) અધસ્થનામ^૧ દ્વયુનામ^૨ નરામ^૩
અપઞ્ચાનામ^૪ ક્વપયો^૫ યજ્ઞમધદે^૬ અધસ્થનામ^૭ દ્વયુનામ^૮
નાધરિનામ^૯ અપઞ્ચાનિનામ^{૧૦} ક્વપયો^{૧૧} યજ્ઞમધદે^{૧૨} તૂઠસ્થ-
નામ^{૧૩} દ્વયુનામ^{૧૪} નરામ^{૧૫} અપઞ્ચાનામ^{૧૬} ક્વપયો^{૧૭} યજ્ઞમધદે^{૧૮}
તૂઠસ્થનામ^{૧૯} દ્વયુનામ^{૨૦} નાધરિનામ^{૨૧} અપઞ્ચાનિનામ^{૨૨} ક્વપયો^{૨૩}
યજ્ઞમધદે^{૨૪} સધરિમનામ^{૨૫} દ્વયુનામ^{૨૬} નરામ^{૨૭} અપઞ્ચાનામ^{૨૮}
ક્વપયો^{૨૯} યજ્ઞમધદે^{૩૦} સધરિમનામ^{૩૧} દ્વયુનામ^{૩૨} નાધરિનામ^{૩૩}
અપઞ્ચાનિનામ^{૩૪} ક્વપયો^{૩૫} યજ્ઞમધદે^{૩૬}

(કરદો ૩૧ મો.) (૧૪૩) અધર્-આર્ષ-ન-મનતાપથી ભરેલા
પરદુઅભંજની^૧ ॥ દેશતા^૨ ॥ અશો^૩ ॥ નરોની^૪ ॥ ક્વપિ સાથે^૫ ॥
હમો એકતાન થઇએ છીએ.^૬ ॥ અધર્-પરાન^૭ ॥ દેશની^૮ ॥ અશો^૯ ॥
નારીઓની^{૧૦} ॥ ક્વપિ સાથે^{૧૧} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૨} ॥ ધુર્ના^{૧૩}
(ધુરાની) ॥ દેશોની^{૧૪} ॥ અશો^{૧૫} ॥ નરોની^{૧૬} ॥ ક્વપિ સાથે^{૧૭} ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૮} ॥ ધુર્ ધુરાની^{૧૯} ॥ દેશોનાં^{૨૦} ॥ અશો^{૨૧} ॥
નારીઓની^{૨૨} ॥ ક્વપિ સાથે^{૨૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૪} ॥ સધરીમ-
સલમના દક્ષિણ પશ્ચિમના જોરસલમ તરફના^{૨૫} ॥ દેશોની^{૨૬} ॥ અશો^{૨૭} ॥
નરોની^{૨૮} ॥ ક્વપિ સાથે^{૨૯} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૦} ॥ સધરીમના^{૩૧} ॥
દેશોની^{૩૨} ॥ અશો^{૩૩} ॥ નારીઓની^{૩૪} ॥ ક્વપિ સાથે^{૩૫} ॥ એકતાન થઇએ
છીએ.^{૩૬} ॥

(૧૪૪) સાધનિનામ^{૩૭} દ્વયુનામ^{૩૮} નરામ^{૩૯} અપઞ્ચાનામ^{૪૦}
ક્વપયો^{૪૧} યજ્ઞમધદે^{૪૨} સાધનિનામ^{૪૩} દ્વયુનામ^{૪૪} નાધરિ-
નામ^{૪૫} અપઞ્ચાનિનામ^{૪૬} ક્વપયો^{૪૭} યજ્ઞમધદે^{૪૮} દાહીનામ^{૪૯}
દ્વયુનામ^{૫૦} નરામ^{૫૧} અપઞ્ચાનામ^{૫૨} ક્વપયો^{૫૩} યજ્ઞમધદે^{૫૪}
દાહીનામ^{૫૫} દ્વયુનામ^{૫૬} નાધરિનામ^{૫૭} અપઞ્ચાનિનામ^{૫૮} ક્વ-
પયો^{૫૯} યજ્ઞમધદે.^{૬૦}

(૧૪૪) સાધની-ચીનાધ^{૬૧} ॥ દેશોની^{૬૨} ॥ અશો^{૬૩} ॥ નરોની^{૬૪} ॥
ક્વપિ સાથે^{૬૫} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૬૬} ॥ ચીનાધ^{૬૭} ॥ દેશોની^{૬૮} ॥
અશો^{૬૯} ॥ નારીઓની^{૭૦} ॥ ક્વપિ સાથે^{૭૧} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૭૨} ॥
દાહી^{૭૩} ॥ દેશોની^{૭૪} ॥ અશો^{૭૫} ॥ નરોની^{૭૬} ॥ ક્વપિ સાથે^{૭૭} ॥ એકતાન
થઇએ છીએ.^{૭૮} ॥ દાહી^{૭૯} ॥ દેશોની^{૮૦} ॥ અશો^{૮૧} ॥ નારીઓની^{૮૨} ॥
ક્વપિ સાથે^{૮૩} ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૮૪} ॥

(૧૪૫) વીરપનામ^{૧૧} દ્વિપુનામ^{૧૨} નરામ^{૧૩} અપઘ્નાનામ^{૧૪}
 ક્રવપયો^{૧૫} યજમધદે^{૧૬} વીરપનામ^{૧૭} દ્વિપુનામ^{૧૮} નાઘસિનામ^{૧૯}
 અપઘ્નાનિનામ^{૨૦} ક્રવપયો^{૨૧} યજમધદે^{૨૨} વીરપાઓ^{૨૩} અપાઠિ-
 નામ^{૨૪} વંધઉહીશ^{૨૫} સૂરાઓ^{૨૬} રપેન્તાઓ^{૨૭} ક્રવપયો^{૨૮}
 યજમધદે^{૨૯} યાઓ^{૩૦} હુચ^{૩૧} ગયાત્^{૩૨} મરેન્તાત્^{૩૩} આ-સઘ્નાધ્ય-
 ન્તાત્^{૩૪} વેરેન્તાત્^{૩૫}

(૧૪૫) તમામ^{૧૧} || દેશોના^{૧૨} || અશો^{૧૪} || નરોની^{૧૩} || ક્રવપિ
 સાથે^{૧૫} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૧૬} || તમામ^{૧૭} || દેશોના^{૧૮} || અશો^{૨૦} ||
 નારીઓના^{૧૯} || ક્રવપિ સાથે^{૨૧} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૨૨} || યજ્ઞોના
 પુણ્ય અશોધવાળી^{૨૪} (યજ્ઞોમાં અહુરમજ્દનો અહુ+રતુગીરીનો પ્રભાવ
 છે તે બતાવનારી) || ભલી પરદુખભંજની^{૨૫} (યજ્ઞોમાં બહુમન-
 આરમધતીનો પ્રભાવ છે તે દેખાડનારી) || સુરી^{૨૬} (યજ્ઞોમાં અપ-
 શદેવરનો પ્રભાવ છે તે દેખાડનારી) || વૃદ્ધિ કરનારી^{૨૭} (યજ્ઞોમાં
 ખોરદાદ અમરદાદનો પ્રભાવ છે તે દેખાડનારી) || બધી^{૨૮} || ક્રવપિ સાથે^{૨૯} ||
 એકતાન થઇએ છીએ^{૩૦} || જેઓ^{૩૧} || ગધ્યોમદ^{૩૨} થી તે^{૩૩} || કૃતેહમદ^{૩૪} ||
 સઘ્નાધ્યથ તરફ^{૩૫} || પુગી રહે છે.^{૩૬} ||

(૧૪૬) ઉપ^{૧૧}-ત^{૧૨}-નો^{૧૩} ઇદ^{૧૪} યાઓ^{૧૫} અપઘ્નાનામ^{૧૬}
 મોધુ^{૧૭} ઇસિન્તુ^{૧૮} ક્રવપયો^{૧૯} તાઓ^{૨૦} નો^{૨૧} જસેન્તુ^{૨૨} અવંધહે,^{૨૩}
 તાઓ^{૨૪} નો^{૨૫} આંજહુચિત્ત^{૨૬} હતો^{૨૭} ઇથાચેન્તે^{૨૮} અધવિ-દેરેન્તાધથ^{૨૯}
 અવેખિશ;^{૩૦} ઇઅઘ્નાન્તે^{૩૧} અહુરમજ્દ,^{૩૨} સઘ્નાપથ^{૩૩} અધ્ય^{૩૪} સૂરો^{૩૫}
 માંથ્રચ રપેન્ત^{૩૬} વીદુષ;^{૩૭} યો^{૩૮} વીદ્યેવો^{૩૯} વીદ્યેવહે^{૪૦} અશ્તો^{૪૧}
 મજ્દાઓ અહુરહે;^{૪૨} યિમ^{૪૩} જરથુશ્ત્રો^{૪૪} ફિરેન્ઘાત્^{૪૫} ઇવાવ-
 ન્તમ^{૪૬} અધ્ધુવે^{૪૭} અસ્તવધતે.^{૪૮}

ફ. ૧૪૬ : ૬૩ ઇસિન્તુ : ઇસિ મોહબત રાખવી-ઇચ્છા રાખવી ઉપરથી
 આજ્ઞાર્થે પરસમે ૩/૩.

ફ. ૧૪૬ : ૬૭ જસેન્તુ = જસ ઉપરથી આજ્ઞાર્થ ૩/૩.

ફ. ૧૪૬ : ૨ હતો = હન્તા જીવનાર એટલે જીવતાનું ખીજ બહુ
 વચનમાં છે. હન્તા શબ્દ અહનો વર્તમાન કૃદન્ત તરીકે જીવતો (being)
 તરીકેનો અર્થ એટલે જીવતા માનવનો વ્યક્તિનો અર્થ બતાવે છે. હન્તા-સન્તા
 સરખા આકાર છે.

(કુટનોઠ ચાહુ.)

(૧૪૬) અપોનામ^{૬૧} || કવષિઓ^{૬૪} || જેઓ^{૬૦} છે તેઓ) ||
 અહિંયાં^{૬૬} || ખચ્ચીતળ^{૬૭} || હમારી^{૬૮} || ઉપર^{૬૯} || જલદીથી^{૭૧} || મોહખત
 રાખવાનીજ-મુરાદ બર લાવવાનીજ ઇચ્છા રાખવાનીજ^{૭૩} || તેણીઓ^{૬૫}
 (કવષિઓ) || હમારી^{૬૬} || મદદ માટે^{૬૮} || આવવાનીજ^{૬૭} || તેણીઓ^{૬૬}
 (કવષિઓ) || હમો^{૧૦૦} || જીવતાઓને^{૭૨} || સંકટમાંથી^{૭૧} || મજબુત^{૬૪} ||
 હાથોથી^૫ || બચાવે છે-આખાદ કરે છે.^૩ || અકુરમઝદ મારફતે^{૭૦} ||
 અપીવાળા પુણ્ય અશોષવાળા^૬ || સુરા^{૧૦} || સરોશ મારફતે^{૭૦} || સર્વ
 જાણુકાર વિદવાન^{૧૨} || માથોથી વૃદ્ધિ કરનાર મીનો મારેરપદ અને માંથિ
 રપેન્ત મારફતે^{૧૧} || મદદ કરનારી^૬ (યજ્ઞેજ), || જે^{૧૩} (માંથિ રપેન્ત) ||
 દએવની અસાનતા વગરનો પુણ્ય રઓક્ષીવાળો^{૧૪} (સાતકાળનું જાણુનાર) ||
 દએવના તરીકાથી દુરનો તેઓની સામે થનારો^{૧૫} || મઝદ અકુરનો^{૧૦} ||
 પેગામ લાવનાર^{૧૬} (છે), || જેને^{૧૮} || જરથુસ્ત્રે^{૧૬} || પોતાના જેવો,
 પોતાને ભગતો એટલે પોતાનો હમકાર^{૨૧} || હાડમદ^{૨૩} || હયાતીમાં^{૨૨} ||
 ગણ્યો-માન આપ્યું^{૨૦} ||

(૧૪૭) *અઝ્ઝોર^{૧૪} વંધઉહીશ^{૧૫} ઉપ-પએત^{૧૬} યાઓ^{૧૦}
 આપો,^{૧૮} યાઓસ્ત્ય^{૧૮} ઉર્વરાઓ,^{૩૦} યાઓસ્ત્ય^{૩૧} અપાઉનાંમ^{૩૨}
 કવષયો.^{૩૩} ઇદ^{૩૪} ક્રિથાઓ^{૩૫} પધતિ-જનતાઓ^{૩૬} બુયત,^{૩૭} અહુર્ય^{૩૮}
 ન્માને^{૩૯} ઇદ^{૪૦} આશ્રવનો^{૪૧} *દૃપ્યુનાંમ^{૪૨} મ-યેતે^{૪૩} વંધહેઉશ^{૪૪}
 અપહે.^{૪૫} ઉજ્જગેઉર્વેધેન્ટે^{૪૬} જસ્તે^{૪૭} અહુમાકૃમ^{૪૮} અવંધહે^{૪૯}
 સુરાઓ^{૫૦} યૂમાકૃમ^{૫૧} યસ્નહે^{૫૨} સંવિરતાઓ.^{૫૩}

(૧૪૭) (તમો) જેઓ^{૧૦} || બલા નીશકામી વૃત્તિના ખુબીવંત^{૧૫} ||

(પાને ૨૩૪ ની કુટનોટ ચાહુ).

ક. ૧૪૬ : ૩ આચન્તે=આ આખાદ કરવું-બચાવવું ઉપરથી વર્તમાન
 ૩/૩ આત્માને.

ક. ૧૪૬ : ૬ અઝ્ઝોઝન=અવ મદદ કરવી ઉપરથી વર્તમાન કૃદંત
 ૧/૩ છે.

ક. ૧૪૬ : ૨૦ ફેરેનઓત : ક-અર=બહુ ગણુવું-માન આપવું-
 દેખાવ દેવો ઉપરથી અ. જુત ૩/૧ પરસમે.

ક. ૧૪૬ : ૨૧ હવાવન્તેમ=હ+વંત : ‘હ’=‘ત’ એટલે તે સર્વનામનું
 ખીજું ૩૫ છે; ‘હ’ એટલે સાથે-એકજ એક સરખું : વંત=જેવો; પોતાના
 જેવો; પોતાને ભગતો હમકાર.

પાણીઓ^{૪૮} (યજ્ઞતોનું પ્રગતીકરણ જે સૃષ્ટિને ચલાવે છે તે), || તમો^{૪૯} ||
 ઉરવરો^{૫૦} (આશીશો જે પ્રગતીમાં સૃષ્ટિને ચાલવા મદદ કરે છે તે), ||
 તમો^{૫૧} || અશ્વઊનામ^{૫૨} (યજ્ઞતી ગતીની અશ્વવનોની સાથે જોડાયેલી) ||
 ફ્રવષિઓ^{૫૩} || અહિંયાં નીચે^{૫૪} || મુકામ કરો-આવી બેસો.^{૫૫} || અહિયાં^{૫૬} ||
 આ^{૫૭} || મકાનમાં^{૫૮} || (તમો) ચહવાયલા દોસ્તી પામેલા^{૫૯} ||
 આદરમાન પામેલા^{૬૦} || થાઓ.^{૬૧} || અહિયાં^{૬૨} || દેશોના એટલે બધી
 હઓમીક સંસ્થાને ચલાવનારા-પાક મકાનોની પાકીઝગી જળવનારા^{૬૩} ||
 આશ્રવનો^{૬૪} || બધી પરદુખભંજની નીશ્કામી વૃત્તિ-અહમનની વૃત્તિનો^{૬૫} ||
 અશોષનો અપ વહિસ્તની વૃત્તિનો^{૬૬} || વિચાર ચલાવી રહે છે.^{૬૭} || અએ
 સુરી^{૬૮} || ધણીજ ફાયદા કરનાર ફાયદા કરવામાં ઉત્તમ^{૬૯} (ફ્રવષિઓ,
 આપ અને ઉરવરો) || તમારી^{૭૦} || મદદ મેળવવા માટે^{૭૧} || યસ્ન કરવા
 માટે^{૭૨} || હમારા^{૭૩} || હાથોને^{૭૪} || ઉંચે ધરેલા છે^{૭૫} (તમોને આ
 યસ્તમાં-નિયાયસ્નમાં માંથ્રો બણુતા યાદ કરી રહ્યા છીએ.) ||

(૧૪૮) વીરપનાંમ્ય^{૫૪} આઓંધહાંમ^{૫૫} અપઓનાંમ^{૫૬}
 અપઓનિનાંમ્ય^{૫૭} ધદ^{૫૮} યજ્ઞમધદે^{૫૯} ફ્રવષીમ,^{૬૦} યએષાંમ^{૬૧}
 યયેશ્વત્ય^{૬૨} ઉરવાંનો^{૬૩} જઓયાઓસ્ય^{૬૪} ફ્રવષયો.^{૬૫} વીરપ-
 નાંમ્ય^{૬૬} આઓંધહાંમ^{૬૭} અપઓનાંમ,^{૬૮} અપઓનિનાંમ્ય^{૬૯} ધદ^{૭૦}
 યજ્ઞમધદે^{૭૧} ફ્રવષીમ,^{૭૨} યએષાંમ^{૭૩} નો^{૭૪} અહુરો મજદાઓ^{૭૫}
 અપવ^{૭૬} યેસ્ને^{૭૭} પધતિ^{૭૮} વંધહો^{૭૯} વએદ.^{૮૦} વીરપનાંમ્ય^{૮૧}
 અએષાંમ^{૮૨} જરથુસ્ત્રેમ^{૮૩} પઓધરીમ^{૮૪} વહિસ્તેમ^{૮૫} આહુધરીમ^{૮૬}
 સ્ત્રેમ^{૮૭} હંએષેમ.^{૮૮}

(૧૪૮) બધા તમામ^{૫૪} || અશો નરોની^{૫૫} || અશો નારીઓની^{૫૬} ||
 આ બધી^{૫૭} (ફ્રવષિઓમાં) ની || દરેક ફ્રવષિ સાથે^{૫૮} || અહિયાં^{૫૯} ||

ફ. ૧૪૭ : ૨૪ અઓર=વધારે નીચે. એ શબ્દ ‘અવ’નો અધીકચારથીક
 શબ્દ આકાર અબર છે જે પછી અઓર તરીકે અદલાય છે.

ફ. ૧૪૭ : ૪૨ હખુનાંમ=દેશોના. દેશ શબ્દ અહિંયાં લોધતીક અર્થ
 રાખે છે. કળા કૌશલ્યની સંસ્થાનું ઠામ-દીન બાબેની મીને તેમ દેખીતી
 સંસ્થાઓને માટે-દીનની જાહેર તેમ બાતેન બધીહારી બતાવનાર દેશને માટે
 આ શબ્દ વપરાયો છે.

ફ ૧૪૮ : ૬૨ યયેશ્વત્ય=યયેશ્વ યજ્ઞસ્તેને લાયકનો યજ્ઞ ઉપરથી ૫/૧
 નો આકાર છે. યજ્ઞસ્તે થવા તરફ જઈ રહેલું એમ અર્થ દેખાડે છે.

એકતાન થઇએ છીએ,^{૧૬} ॥ જે^{૧૧} (અશો નર નારીઓના)નાં ॥ રવાનો^{૧૩} ॥
 કવપિઓ^{૧૫} (એક એક સરખાજ હોવે) ॥ યજ્ઞનેમાં આરાધણા પામવા
 યસ્ન તરફ આવતી હોવાથી^{૧૨} ॥ ધણાજ માનને લાયકના ચાહવા લાયકના
 આરાધના લાયકના^{૧૪} (છે). ॥ બધા તમામ^{૧૧-૧૭} ॥ અશો નરોની^{૧૬} ॥ અશો
 નારીઓની^{૧૭} ॥ આ બધી^{૧૮} (કવપિઓમાં) ની ॥ દરેક કવપિની સાથે^{૧૩} ॥
 અહીંયાં^{૧૧} ॥ એકતાન થઇએ છીએ,^{૧૨} ॥ જે^{૧૪} (કવપિઓ) ની ॥
 યસ્ન કરવામાં^{૧૫} ॥ અશો^{૧૬} ॥ અહુર મઝદ^{૧૭} ॥ આપણને માટે^{૧૮} ॥
 પુણ્ય રીતની પુરેપુરી^{૧૯} ॥ બલાઇ નેકી નીશ્ચકામ વૃત્તીની ખુશી^{૨૦} ॥
 જાણે છે-મણે છે.^{૨૧} ॥ બધા^{૨૨} ॥ આ નર નારીઓમાં^{૨૩} ॥ ઝરથુસ્ત્રને^{૨૪} ॥
 સહીથી પહેલાં^{૨૫} ॥ બધામાં ઉત્તમમાં ઉત્તમ^{૨૬} ॥ અહુરને લગતી^{૨૭} ॥
 તરીકત દીન પ્રમાણે ચાલતી^{૨૮} ॥ વિખ્યાતી મેળવેલા સાંભળતા આળ્યા
 છીએ.^{૨૯} ॥

(૧૪૯) *પઞ્ચોઽધ્યયનાંમ^{૩૦} લ્હએષનાંમ^{૩૧} પઞ્ચોઽધ્યયનાંમ^{૩૨}
 સાસ્નો-ગુપ્તાંમ,^{૩૩} ઇદં^{૩૪} અપઞ્ચોનાંમ^{૩૫} અપઞ્ચોનિનાંમ્ય,^{૩૬}
 અહૂમ્ય^{૩૭} દ્યેનાંમ્ય^{૩૮} બઞ્ચોદસ્ય^{૩૯} ઉર્વાંનમ્ય^{૪૦} કવપીમ્ય^{૪૧}
 યજ્ઞમધ્દે,^{૪૨} યોધ^{૪૩} અપાધ^{૪૪} વઞ્ચોનર્.^{૪૫} નખા-નજદિશ્તનાંમ^{૪૬}
 ઇદં^{૪૭} અપઞ્ચોનાંમ^{૪૮} અપઞ્ચોનિનાંમ્ય,^{૪૯} અહૂમ્ય^{૫૦} દ્યેનાંમ્ય^{૫૧}
 બઞ્ચોદસ્ય^{૫૨} ઉર્વાંનમ્ય^{૫૩} કવપીમ્ય^{૫૪} યજ્ઞમધ્દે,^{૫૫} યોધ^{૫૬}
 અપાધ^{૫૭} વઞ્ચોનર્.^{૫૮}

(૧૪૯) પઞ્ચોરયત્કએષ તત્ત્વકકાવાગાઓ^{૬૦-૬૧} (જેઓ) ॥ દીનના
 કરમાનોને સાંભળનારા પાળનારા^{૬૩} ॥ પહેલે નંબરના આગેવાન^{૬૨} (છે તે
 બધા) ॥ અશો નર^{૬૫} ॥ અશો નારીઓ^{૬૬} ॥ જેઓ^{૬૭} ॥ અશોઇ માટે^{૬૮} ॥
 ક્ષેત્રમંદી સાથે લડ્યા^{૬૯} ॥ (તે બધાના) ॥ મીનોઇ નીશ્ચકામ વૃત્તીની યજ્ઞત

ક. ૧૪૯ : ૬૦ અહિંયાં પઞ્ચોઽધ્યયત્કેશ અને નખાનજદીશ્ત નામના
 રવાનના તત્ત્વકકા જેઓ વિષે ઉપર પાને ૬૬ થી ૧૦૪ ઉપર સમજ છે તેઓને
 યાદ કીધા છે. પઞ્ચોઽધ્યયનાંમ લ્હએષનાંમ કોણને કહે છે તેનો અર્થ પછી
 તુરતજ પઞ્ચોઽધ્યયનાંમ સાસ્નોગુપ્તાંમ તરીકે આપ્યો છે એટલે દીની કરમાનોને
 સમજનાર-સમભવનાર પાળનારમાં બીનહરીફ. પઞ્ચોઽધ્યય લ્હએષને દરજ્જે
 અમરદાદ અંમશાસપન્દની અમર ગતી તરફ લઈ જાય છે. નખાનજદીશ્ત
 તત્ત્વકકા પોષિયે લ્હએષથીબી વધુ આગળ છે જે અમરદાદની અમરગી લઇને
 ખચેત્વોદથે પુગીને છઠ્ઠો ગાહમ્યાર પુરો કરી યજ્ઞતી પ્રગતીમાં દાખલ થઇ
 રહ્યો છે.

જેવા સ્વભાવ સાથે^{૧૭} ॥ આરસી જેવા શુભ ભવિષ્યને જોય તેવાં
અંતકરણ સાથે^{૧૮} ॥ અઓદાગ સાથે^{૧૯} ॥ ઉરવાન સાથે^{૨૦} ॥ ફવણિ સાથે^{૨૧} ॥
અહિંયાં^{૨૨} ॥ એકતાન થઇએ છીએ,^{૨૩} ॥ નમાનજદીસ્ત તમકકાના^{૨૪} ॥
અશી નર^{૨૫} ॥ અશી નારી^{૨૬} ॥ જેઓ^{૨૭} ॥ અશોષ માટે^{૨૮} ॥ ફતેહમંદીથી લડયા^{૨૯} ॥
(તેઓના) ॥ મીનોષ યજન જેવા સ્વભાવ સાથે^{૩૦} ॥ આરસી જેવા શુભ
ભવિષ્ય જોઇને તેઓને જાણનારાં દાદારને મલેલાં અંતકરણ સાથે^{૩૧} ॥ અઓદાગ
સાથે^{૩૨} ॥ ઉરવાન સાથે^{૩૩} ॥ ફવણિ સાથે^{૩૪} ॥ અહિંયાં^{૩૫} ॥ એકતાન થઇએ
છીએ.^{૩૬} ॥

(૧૫૦) પઓદસ્થાન^૧ ફકએવે^૨ યજમઇદે,^૩ નમાનનાંમ્ય^૪
વીસાંમ્ય^૫ જન્તુનાંમ્ય^૬ દખ્યુનાંમ્ય,^૭ થોઇ^૮ આઓંધહરે,^૯
પઓદસ્થાન^{૧૦} ફકએવે^{૧૧} યજમઇદે,^{૧૨} નમાનનાંમ્ય^{૧૩} વીસાંમ્ય^{૧૪}
જન્તુનાંમ્ય^{૧૫} દખ્યુનાંમ્ય,^{૧૬} થોઇ^{૧૭} આખ્વરે,^{૧૮} પઓદસ્થાન^{૧૯}
ફકએવે^{૨૦} યજમઇદે,^{૨૧} *નમાનનાંમ્ય^{૨૨} *વીસાંમ્ય^{૨૩} *જન્તુનાંમ્ય^{૨૪}
*દખ્યુનાંમ્ય,^{૨૫} થોઇ^{૨૬} હુન્તિ.^{૨૭}

(૧૫૦) નમાનના-ધરના-મધ્યના^{૨૮} (મધ્ય વર્ણને માટેના) ॥
વીસના-મોહલ્લાના ધરથી બહારના ફેરાવાના^{૨૯} (અન્ય વર્ણો માટેના) ॥
જન્તુના કરખાના^{૩૦} (મરણ પછીની હાલતમાં મદદ કરનારા) ॥
દખ્યુના-દેશ શહેરના^{૩૧} (દીનની મોટી મોટી દીઠ અણુદીઠ સંસ્થાઓવાળાં
ઠામમાં રહીને તેઓને ચલાવનારા) ॥ પઓઇયો-તકેષ નરો^{૩૨-૩૦} ॥
જેઓ^{૩૩} ॥ થઇ ગયા^{૩૪} (તેઓ સાથે) ॥ એકતાન થઇએ છીએ,^{૩૫} ॥
નમાનના^{૩૬} ॥ વીસના^{૩૭} ॥ જન્તુના^{૩૮} ॥ દખ્યુના^{૩૯} ॥ પઓઇયો-તકેષ

ફ ૧૫૦ : ૪૦-૪૧-૪૨-૪૩ નમાન-વીસ-જન્તુ-દખ્યુ એ શબ્દો
લોઘતીક છે. નમાન એટલે મધ્ય-ધર એટલે મુળ મુદદો એટલે મુળ વર્ણ જે
ગરૌનમાનની-દાદારની સાથે છે તે.

વીસ એટલે મોહલ્લો ધરની બહાર એટલે મુળ વર્ણના પણ મુદદો ચુકેલા
એટલે તરીકત ઉપર પાવંદ નહિ તેઓ; અને મુળ વર્ણના મધ્ય ઉપર દોરાયલા
ફેરાવાની વર્ણના પણ મુળ મુદદા સાથે મુળ તરફ જઇ શકે તેવી સાએશનીવાળી
અન્ય વર્ણના. જન્તુ એટલે દુરના કસખાના એટલે મરણ પછીની હાલતના તે
હાલતમાં રેહબરી કરનાર. દખ્યુ એટલે દેશ શહેર કે જેમાં ભતભતની કળા
કોશલ્યના ઠામોની સગવડતા હોય તે એટલી દીની દીઠ અણુદીઠ સંસ્થાઓવાળાં;
જીવતી તેમ જુજરેલી બેઉ હાલતમાં તેઓને લગતા દખ્યુમાં એમ દીની
સંસ્થાઓમાંથી ચલાવનારા.

નરો^{૧૮-૧૯} ॥ જોઓ^{૨૫} ॥ હવે થશે^{૨૬} ॥ (તેઓ સાથે) ॥ એકતાન થઇએ
છીએ,^{૩૦} ॥ નમાનના^{૩૦} ॥ વીસના^{૩૧} ॥ જન્તુના^{૩૨} ॥ દખ્યુના^{૩૩} ॥
પઓષર્-ત્રેષ^{૩૦-૩૮} (નર) ॥ જોઓ^{૩૪} ॥ હાલે છે^{૩૫} ॥ (તેઓ સાથે) ॥
એકતાન થઇએ છીએ.^{૩૬} ॥

(૧૫૧) પઓષર્થ્યાન્^{૩૧} રુએધે^{૩૨} યજમધદે,^{૩૮} નમાનનાંમ્ય^{૩૯}
વીસાંમ્ય^{૪૦} જન્તુનાંમ્ય^{૪૧} દખ્યુનાંમ્ય,^{૪૨} નમાનંધહાનો^{૪૩} વીષાનો^{૪૪}
જન્તુષાનો^{૪૫} દધંધહુષાનો^{૪૬} અધા-અધહાનો^{૪૭} માંઝો-
અધહાનો^{૪૮} ઉર્વા-અધહાનો^{૪૯} વીરપાધરથ^{૫૦} વંધદૂશ^{૫૧} વંધ-
હુષાનો.^{૫૨}

(૧૫૧) નમાનના^{૪૦} ॥ વીસના^{૪૦} ॥ જન્તુના^{૪૧} ॥ દખ્યુના^{૪૨} ॥
પઓષર્થ્યા-ત્રેષો^{૪૧-૪૭} (જોઓ) ॥ નમાનને ઝરના-નમાનને ચાહનારા^{૪૩} ॥
વીસને ઝરના-વીસને ચાહનારા^{૪૪} ॥ જન્તુને ઝરના-જન્તુને ચાહનારા^{૪૫} ॥
દંધહુના-દંધહુને ઝરના-દંધહુને ચાહનારા^{૪૬} ॥ અશોષવાળા અંતકરણને
ઝરના-અશોષ ચાહનારા^{૪૭} ॥ મંઝીની ખુખી રાખતા અંતકરણને ઝરના
અને મંઝીને ચાહનારા^{૪૮} ॥ અંતકરણમાં રહેલા ઉરવાનને ચાહનારા-
ઉરવાનને ઝરના એટલે તનને ઉરવાન જેવું કીધેલા^{૪૯} ॥ તમામ^{૫૦} ॥
ભલાઇઓને નેઆમતોને^{૫૧} ॥ ભડી રીતે ઝર આવતા-સાએકના^{૫૨} ॥
(છે તેવા તે પઓષર્-ત્રેષ નરો સાથે) ॥ એકતાન થઇએ છીએ.^{૫૨} ॥

દ. ૧૫૧ : ૪૩ નમાનંધહાનો = 'નમાનંધહન' રાખનાં નમાનંધહન
આકારો છે. નમાન = ધર અને હન એટલે લાયક થવું-મોહબત રાખવી-ચાહવું.

દ. ૧૫૧ : ૪૪ 'વીષાનો'માં વીસ+હાનો.

દ. ૧૫૧ : ૪૫ 'જન્તુષાનો'માં જન્તુ+હાનો આકાર છે.

દ. ૧૫૧ : ૪૬ દધંધહુષાનો = દધંધંહુ+હાનો = દંધહુને ચાહનાર;

દ. ૧૫૧ : ૪૭ અધા-અધહાનો : અધા = અશોષ સાધના; અધહાનો
= અધહ+હાનો; અધહ = અંતકરણ, 'હન' = ચાહવું.

દ. ૧૫૧ : ૪૮ માંઝો અધહાનો : માંઝો = માંઝો; અધહાનો =
અધહ+હાનો.

દ. ૧૫૧ : ૪૯ ઉર્વા-અધહાનો : ઉર્વા = ઉરવાન અને અધહાનોમાં
અધહ+હાનો આકારો છે.

દ. ૧૫૧ : ૬૨ વંધહુષાનોમાં વંધહુ+હાનો આકારો છે. વંધહુ =
ભલાઓ નેઆમતો : હન = લાયકના.

(૧૫૨) જરથુસ્ત્રેમ^{૧૧} વીરપહે^{૧૨} અંધહેઉશ^{૧૩} અસ્તવતો^{૧૪}
અદ્દમ્ય^{૧૫} રતૂમ્ય^{૧૬} પઝાંધરિમ્ય^{૧૭} હઝમેપ્મ^{૧૮} યજમહદિ^{૧૯}
હાતાંમ^{૨૦} હુદાસ્તેમ^{૨૧},^{૨૨} હાતાંમ^{૨૩} હુપથોતેમ^{૨૪},^{૨૫} હાતાંમ^{૨૬}
રએવસ્તેમ^{૨૭},^{૨૮} હાતાંમ^{૨૯} ખરેનધઉહસ્તેમ^{૩૦},^{૩૧} હાતાંમ^{૩૨}
ચેસન્યોતેમ^{૩૩},^{૩૪} હાતાંમ^{૩૫} વહુચેતેમ^{૩૬},^{૩૭} હાતાંમ^{૩૮} ખનઝા-
થ્વેતેમ^{૩૯},^{૪૦} હાતાંમ^{૪૧} ફસસ્તોતેમ^{૪૨}.^{૪૩} યો^{૪૪} ના^{૪૫} ઇશતસ્થ^{૪૬}
ચેસન્યસ્થ^{૪૭} વહુમ્યસ્થ^{૪૮} વઝાચે^{૪૯} યથન^{૫૦} કહુમાધચિર^{૫૧}
હાતાંમ^{૫૨},^{૫૩} અપાત્^{૫૪} હુચ^{૫૫} યત્^{૫૬} વહિશતાત્^{૫૭}.

(૧૫૨) જરથુસ્ત્ર^{૧૧} || તમામ^{૧૨} || હાડમંદ^{૧૩} || હયાતીના^{૧૪} ||
સાહેબ શહેનશાહ^{૧૫} (અને) || સરદાર^{૧૬} (અને) || પઝાંધરો^{૧૭} ||
તેષ^{૧૮} (છે તેવણુ સાથે) || એકતાન યધએ છીએ.^{૧૯} || હસ્તી તરફ
જપ રહેલા નરોમાં^{૨૦} || ધણુજ ડહાપણુવાળા^{૨૧} || હસ્તી તરફ જપ
રહેલા નરોમાં^{૨૨} || ધણીજ ઉંચી ક્ષત્ર મીનો હકુમત રાખનારા^{૨૩} ||
હસ્તી તરફ જપ રહેલામાં^{૨૪} || ધણીજ રયોમંદ ગતીવાળા જ્ઞાનથી
ચળકાતા^{૨૫} || હસ્તી તરફ જપ રહેલાઓ નરોમાં^{૨૬} || ખોરહની
આશીશ્વરપ ગતી ધણીજ રાખનારા^{૨૭} || હસ્તી તરફ જપ રહેલાઓમાં^{૨૮} ||
ધણુજ યજ થવા મેળાપ કરવા લાયકના^{૨૯} || હસ્તી તરફ જપ રહેલામાં^{૩૦} ||
ધણુજ માન નેમાઝને લાયકના^{૩૧} || હસ્તી તરફ જપ રહેલાઓમાં^{૩૨} ||
ધણુજ ખુશનુદ કરવા લાયકના^{૩૩} || હસ્તી તરફ જપ રહેલામાં^{૩૪} || ધણીજ
શીખામણુ આપનાર ધણીજ કીર્તી પામેલા^{૩૫} (છે) || જે પ્રમાણે^{૩૬} ||
અશોષ^{૩૭} || જે^{૩૮} || ઉત્તમમાં ઉત્તમ^{૩૯} (છે) || તે તરફ જપ રહેવાને
લીધે^{૪૦} || જીવતી હાલતમાં હસ્તી તરફ મુકિત તરફ જપ રહેલાઓમાંના^{૪૧} ||
કોષને માટે^{૪૨} (માન-પ્રસંશા થઇ રહે તેમ) || તેવણુ એટલે અશો
જરથુસ્ત્ર^{૪૩} || વહાલા અમુદ્ય^{૪૪} || યજ થવા લાયકના^{૪૫} || સ્તુતીપાત્રના^{૪૬} ||
હમુને^{૪૭} || જણાયલા છે.^{૪૮} ||

(૧૫૩) ઇમાંમ્ય^{૧૦} જાંમ^૧ યજમહદિ,^૨ અઝાંમ્ય^૩ અસ્મ-
નમ્^૪ યજમહદિ,^૫ તાચ્^૬ વૌદ્^૭ યજમહદિ,^૮ યા^૯ અન્તરેસ્તા^{૧૦}
ચેસન્યાચ્^{૧૧} વહુચ્યાચ્^{૧૨} ફાયશ્તવ^{૧૩} નધરૈ^{૧૪} અપઝાને.^{૧૫}

(૧૫૩) આ^{૧૦} || જમીન સાથે^૧ || એકતાન યધએ છીએ,^૨
તે^૩ || આસમાન સાથે^૪ || એકતાન યધએ છીએ,^૫ || જે^૬ (જમીન-
આસમાન) || વચમાં આવેલી^૭ || યઝનને લાયક^૮ || સ્તુતી લાયક^૯ ||

તે^૧ (અધી) || નેઆમતો બલાઇઓ બલી પેદારો^૨ || અરો^{૧૫} || નરને
માટે^{૧૬} || યજ્ઞ થવા લાયક છે^{૧૭} || (તે અધી સાથે) || એકતાન
થઇએ છીએ.^{૧૮} ||

(૧૫૪) દધતિકનાંમ્ય^{૧૯} અધદ્યુનાંમ^{૨૦} યત્^{૨૧} ઉરોનો^{૨૨}
યજ્ઞમધે^{૨૩} અપચ્ચાનાંમ^{૨૪} આચ્ચત્^{૨૫} ઉરોનો^{૨૬} યજ્ઞમધે^{૨૭} કુદો-
જાતનાંમચિત્^{૨૮} નરાંમ્યા^{૨૯} નાધરિનાંમ્યા^{૩૦} યચ્ચેષાંમ^{૩૧} *વહેહીશ^{૩૨}
દ્યેનોઓ^{૩૩} *વનધન્તી^{૩૪} વા,^{૩૫} *વેંધહેન^{૩૬} વા,^{૩૭} વચ્ચોનરે^{૩૮} *વા.^{૩૯}

(૧૫૪) પમે ચાલતાં એટલે વૃદ્ધિમાં પાછળ રહેલાં^{૪૦} || સ્વારોનાં
એટલે વૃદ્ધિમાં આગળ ચાલતાં^{૪૧} || તે^{૪૨} || રવાનો^{૪૩} (સાથે) || એકતાન
થઇએ છીએ.^{૪૪} || તેમ વળી^{૪૫} || કાષ્ટી વખતે જન્મેલા^{૪૬} (સાતકાળમાં
જન્મનારા) || અરો^{૪૭} || નર^{૪૮} || નારીઓ^{૪૯} (જેઓ પોત પોતાને
વખતે જન્મીને) || વધારે બલાઇવાળાં^{૫૦} (અરોષ માટેના ખાસ) ||
દીનનાં કાયદાઓને^{૫૧} || ચાહે છે-માન આપે છે^{૫૨} (તે પ્રમાણે પાળે
છે) || યા^{૫૩} || ચાહશે-માન આપશે^{૫૪} (પાળશે) || યા^{૫૫} || ચાહી ચુક્યાં
માન આપી ચુક્યાં^{૫૬} (પાળી ચુક્યાં) || તેઓનાં^{૫૭} || રવાનો સાથે^{૫૮} ||
એકતાન થઇએ છીએ.^{૫૯} ||

(૧૫૫) *વન્નતાંમ^{૬૦} *વંધહેનતાંમ^{૬૧} *વચ્ચોનુષાંમ^{૬૨} દ્યેનો-
સાચાંમ,^{૬૩} ધદ^{૬૪} અપચ્ચાનાંમ^{૬૫} અપચ્ચાનિનાંમ્ય^{૬૬} અહ્યૂચ^{૬૭}
દ્યેનોમ્ય^{૬૮} અચ્ચોદરચ^{૬૯} ઉર્વાનમ્ય^{૭૦} ફંરપીમ્ય^{૭૧} યજ્ઞમધે,^{૭૨}
ચોષ^{૭૩} અષાધ^{૭૪} વચ્ચોનરે.^{૭૫}

ક. ૧૫૪ : ૨૬ વહેહીશ : વંધહેનું અધીક આરથીક આકાર વ્યાખ્યાન-
ઓનો ૨/૩ નારી જતીનો આકાર છે.

ક. ૧૫૪ : ૩૧ વનધન્તી = ચાહે છે-માન આપે છે. વન = ચાહવું-
મોહજત રાખવી ઉપરથી વર્તે પરસમે ૩/૩ માં છે.

ક. ૧૫૪ : ૩૩ વેંધહેન = ચાહશે : વન = ચાહવું. ઉપરથી ભવિ. આ.
જુત પરસમે ૩/૩ માં છે.

ક. ૧૫૪ : ૩૫ વચ્ચોનરે = ચાહી ચુક્યાં : વન = ચાહવું. ઉપરથી પુલ્ક
જુત પરસમે ૩/૩ માં છે.

ક. ૧૫૫ : ૩૬ વન્નતાંમ = વન ઉપરથી વર્તે દૃઢંત પરસમે ૬/૩ માં છે.

ક. ૧૫૫ : ૩૭ વંધહેનતાંમ = વન ઉપરથી ભવિષ્ય દૃઢંત ૬/૩ માં છે.

ક. ૧૫૫ : ૩૮ વચ્ચોનુષાંમ = વન ઉપરથી પુલ્ક જુત દૃઢંત ૬/૩ માં છે.

(૧૫૫) (દીનના વધુ આગળના અશોષવાળા કાયદાને) || માન
આપનારા-પાળનારાના,^{૩૧} || ભવિષ્યમાં માન આપશે-ચાહશે-પાળશે
તેઓના,^{૩૦} || માન આપી ચુકેલા ચાહીને પાળી ચુકેલાના^{૩૮} (તેમ) ||
દીન આશીદારો^{૩૬} (શીખીને પાવરડા થયેલાઓ) || અશો નરો^{૩૧} ||
અશો નારીઓ^{૩૨} || જેઓ^{૩૬} || અશોષ માટે^{૫૦} || લડ્યા^{૫૧} (તેઓના) ||
યજ્ઞત જેવા મીનો સ્વભાવ,^{૪૩} || દાદારને મળેલું-શુત ભવિષ્ય હાલને
આરસીની માફક જોએ તેવું અંતકરણ,^{૪૪} || બઓદાંગ,^{૪૫} || ઉરવાન,^{૪૧} ||
ફરવિ સાથે^{૪૦} || અહિંયાં^{૪૦} || એકતાન થઇએ છીએ.^{૪૮}

યેંધહે હાતાંમ આઅત્ત ચેરને પધતી વંધહે, મજદાઓ
આહુરો વએધા અપાત્ત હયા, યાઓંધહાંમ્યા તાંસ્યા તાઓસ્યા
મજમધિ. યથા અહૂ વધસ્યો ૮

(૧૫૬) અપાઉનાંમ^૧ ફવપિનાંમ^૨ ઉધનાંમ^૩ અધવિધૂર-
નાંમ,^૪ ઉધનાંમ^૫ વાર્દધમિનાંમ,^૬ પર્વોધસ્યો સ્કએપનાંમ^૭
ફવપિનાંમ,^૮ નખાનજદિશતનાંમ^૯ ફવપિનાંમ,^{૧૦} ફવપયો^{૧૧}
ખનૂતાઓ^{૧૨} અયન્તુ^{૧૩} અહુમ્ય^{૧૪} ન્માને,^{૧૫} ખનૂતાઓ^{૧૬} વીચ-
રેન્તુ^{૧૭} અહુમ્ય^{૧૮} ન્માને;^{૧૯}

(૧૫૬) જોરાવર નહિ ડગે તેવા^૧ || જુરાઇને ધેરનાર ખાલેબ^૪ ||
અપાઉનામ તખકકાની યજ્ઞતોની^૧ || ફવપિઓમાંની^૨ (તેમ) || ઉધ જોરાવર^૫ ||
ફનેહમંદ^૬ || પઓઇયોં ત્રેપ તખકકાની^૭ || ફવપિમાંની^૮ (અને) ||
નખાનજદિશત તખકકાની^૯ || ફવપિઓમાંની^{૧૦} || ફવપિઓ^{૧૧} || આઓ^{૧૨} ||
મકાનમાં^{૧૫} || ખુશાલી બરેલી^{૧૨} || આવવાનીજ-આવશે;^{૧૩} || ખુશહાલ
થઇને^{૧૪} || આ^{૧૮} || ધરમાં^{૧૬} || ફરહર કરશેજ;^{૧૭} ||

(૧૫૭) ખનૂતાઓ^{૧૦} આક્રીનેન્તુ^{૧૧} અહુમ્ય^{૧૨} ન્માને^{૧૩}
વંધઉહીમ^{૧૪} અધીમ^{૧૫} ફખાપરાંમ;^{૧૬} ખનૂતાઓ^{૧૭} પારયન્તુ^{૧૮}
હય^{૧૯} અહુમાત્ત^{૨૦} ન્માનાત્ત;^{૨૧} ફેરતઓમાય^{૨૨} ફેરાવર્ય^{૨૩} બરેન્તુ^{૨૪}
દયુવો^{૨૫} અહુરહે મજદાઓ^{૨૬} અમંપનાંમ રેપંતનાંમ;^{૨૭}
માચિમ^{૨૮} ગેરજનાઓ^{૨૯} પારયન્તુ,^{૩૦} હય^{૩૧} અહુમાત્ત^{૩૨} ન્માનાત્ત^{૩૩}
અહુમાકુંચ્ય^{૩૪} મજદયરનાંમ.^{૩૫}

ફ. ૧૫૭ : ૨૬ આપરાંમ = નેઆમતથી ભરપુર full of bounty નેઆમત
એટલે દુજ રહિતની હાલતવાળી ગતિથી ભરપુર. એ શબ્દમાં આ અને ચર બે

(કુટનોઠ ચાહુ).

(૧૫૭) પુશહાલ યધને^{૨૦} ॥ આ^{૨૨} ॥ ધરમાં^{૨૩} ॥ ભક્ષા નીશકામ
વૃત્તીના^{૨૪} ॥ નેઆમતથી ભરપુર દુઝ રહિતની ગવની હાલતથી ભરપુર^{૨૫} ॥
આશીશો^{૨૬} ॥ ની દુઆ દેશેજ^{૨૭} ॥ પુશહાલ યધને^{૨૦} ॥ આ^{૩૦} ॥ ધરમાંથી
બહાર^{૩૧} ॥ તરફ^{૩૨} ॥ જશેજ^{૩૩} ॥ દાદર પેદા કરનાર ચલાવનાર^{૩૪} ॥
અહુરમઝદની^{૩૫} ॥ અમશારપ દોની^{૩૬} ॥ સ્તુતીઓના સ્તોતો^{૩૭} ॥ ભક્તિનો
પ્રકાશ જશ્વો-રયરૂપની ગતી^{૩૮} ॥ (તેઓ તરફ) ॥ લઇ જશેજ^{૩૯} ॥
હમો^{૪૦} ॥ મઝદયસ્તનોના^{૪૧} ॥ આ^{૪૨} ॥ ધરમાંથી^{૪૩} ॥ ઉપર તરફ^{૪૪} ॥
દીલગીર થયલા^{૪૫} ॥ જરાખી નહિજ^{૪૬} ॥ જવાનાજ^{૪૭} ॥

(ખીસ્તા પઢે) અહુરમઝદ^૧ ખોદાએ,^૨ અવજૂનીએ^૩ મરદુમ,^૪
મરદુમ^૫ સર્દગાંન,^૬ હમા^૭ સર્દગાંન,^૮ હમખાયસ્તે વેહાંન,^૯
ઓએમ^{૧૦} બેહેદીન^{૧૧} માજ્દયસ્તાંન^{૧૨} આગહી^{૧૩} આસ્તઝની^{૧૪}
નેકી^{૧૫} રસાનદ,^{૧૬} અએદુન^{૧૭} બાદ.^{૧૮} (પ્રગટ પઢે) યથા અહુ
વધઓ ૨.

અહુરમઝદ^૧ ॥ ભોગવાવનાર^૨ (છે એટલે ભોગવાવનાર શક્તિ નામે
ખોદા દરેકની ઉપર ઉભી કરીને, તે મારફતે રજેરજને પોતા તરફ ચલાવી રહે
છે; એમ અહુરમઝદ) ॥ જાત^૩ (વર્ણુ અને તે પ્રમાણેનો વેરન-એતેકાદ
જે જીવ પ્રમાણે થાય છે તે) ॥ બધી^૪ ॥ જાત, કુલ જાતોના^૫ ॥ ઇનસા-
નોને^૬ ॥ (પોતા તરફ) ॥ દોરવનાર^૭ ॥ (છે, મુક્તિએ પુઆડીને પોતામાં
લેનાર છે), ॥ વેહાન એટલે પરદુખભંજનની ગતીના સદચુથી જન થવાની
આવશ્યકતા તરફ દરેકને લઇ જનાર છે.^૮ ॥ હું^૯ ॥ મઝદયસ્તાનોમાંના^{૧૦} ॥
બેહેદીનને^{૧૧} ॥ કુદરતના બેદને સમજવાની ખીલેલી શક્તિ,^{૧૨} ॥ દીન ઉપર
અહુરમઝદના હોકમ ઉપર ખીયુમાન રહેવાની-રયાઝતમંદીની ટેંચે જવાની
ગતી,^{૧૩} ॥ નેકી-પરદુખભંજનની ખીન સ્વાર્થી ગતી, પારકાને પોતાને
દુખેખી તેરવવાની ગતી^{૧૪} ॥ આવી મજો^{૧૫} ॥ એ દુઆ ફો!^{૧૬-૧૮} ॥

(પાને ૨૪૨ ની કુટનોટ ચાલુ)

આકાર છે. ખા એટલે પોતાવતપણુ-દુઝ રહિતની હાલત-નેઆમતો અને ધર
=ભરેલું. એ શબ્દ ૨/૩ માં છે.

ફ. ૧૫૭ : ૩૨ સ્તઓઆમ્થ = સ્તઓમનનો ૨/૩ નો આકાર છે.
સ્તઓમન એટલે સ્તુતી જેમાંથી ભલા સ્તોતો થઇ રહે છે તે.

ફ. ૧૫૭ : ૩૩ રાજુરૈથ : રાઝ = પ્રકાશવું ઉપરથી-ભક્તિનો પ્રકાશ અથ-
ન્વ-વીઅરૈન્વ-આફીનેન્વ-પારયન્વ-ખરૈન્વ આ શબ્દો આજ્ઞાનાર્થમાં છે.

વસ્ત્રેભ્ય^૧ વસ્ત્રેભ્ય^૨ અઘ્નિજ્વલ્ય^૩ જગદ્ધ્ય^૪ આફીનામિ,^૫
અપાઉનામ^૬ ક્વચિનામ^૭ ઉધનામ^૮ અધવિ-ધૂરનામ^૯ પઞ્ચાધ્યો-
ત્કચેષનામ^{૧૦} ક્વચિનામ^{૧૧} નખાનજ્વલિશતનામ^{૧૨} ક્વચિનામ^{૧૩}
અર્ષમ વૌહૃ ૧.

અહાહુર^૧ ॥ દરેક બદીને ઘેરે તેની અડગ^૨ ॥ પુણ્ય^૩ અંશોષ^૪ જે
વજ્રોતી છે તે અશોષવાળી^૫ ॥ ક્વચિઓની^૬ (અને) ॥ પઞ્ચાધ્ય^૭-ત્કચેષ
મરતખાની^૮ ॥ ક્વચિઓની^૯ (અને) ॥ નખાનજ્વલિશ મરતખાની^{૧૦} ॥
ક્વચિઓની^{૧૧} ॥ મરતને^{૧૨} (કુદરતમાંની તેઓથી થતી જોતી-રાત્રીના
ભેદની ખીશકારીને), ॥ (તેમજ તેઓની તે) લકિતને^{૧૩} (અહુરમઝ્દામાં
હોન્ન થઇ રહીને કુદરતની ખીશકારી કરી રહેવાની તેઓની સેવાને), ॥
જમતને ચલ્લવવા માટેની કુદરતને જેમ મદદ આપવાની તેઓની અચાક
શકિત નામે અઓજને,^{૧૪} ॥ અહુનવધ્ય^{૧૫} પ્રમાણે ઠેડવેલાં સૂષી રચનાનાં
કામેને-જુલ કે ઉંધ કે થાક વગર કરવા પુગી શકાય તેવા પોતાના
રાખેલા સાધનને^{૧૬} ॥ હું વખાણું-તે બધા માટે આફીનના ઉદગારો કાઢું
હું^{૧૭} (હુંથી તેવું કંઇક કરી શકું એમ હુઆ કર હું).

અહુમાધ^૧ રઘેશ્ય^૨ ખરેનસ્ય,^૩ અહુમાધ^૪ તન્વો^૫ દ્રવ-
તાતેમ,^૬ અહુમાધ^૭ તન્વો^૮ વજ્રદરે,^૯ અહુમાધ^{૧૦} તન્વો^{૧૧} વરેશ્મ,^{૧૨}
અહુમાધ^{૧૩} ધશ્તીમ^{૧૪} પઞ્ચોત્તિશ^{૧૫}-ખાધ્રામ,^{૧૬} અહુમાધ^{૧૭}
આસ્નામચિત્ત^{૧૮} ક્વજઈન્તીમ,^{૧૯} અહુમાધ^{૨૦} દરેધામ^{૨૧} દરેધા-
જીતીમ,^{૨૨} અહુમાધ^{૨૩} વહિશતેમ^{૨૪} અહુમ અપઞ્ચાનામ રઘાચ-
ધ્રુમ^{૨૫} વીરપો-ખાધ્રમ,^{૨૬} અથ જમ્યાત^{૨૭} યથ આફીનામિ,^{૨૮}
અર્ષમ વૌહૃ^{૨૯} ૧.

તેને^૧ (એટલે અહીં બજુનારને અશો કરોહરોની મતીના સાંધ-
નારને એટલે મને) ॥ ખરું અંતર-ગાન જે રૂવાનમાં રહે છે તે,^૨ ॥
ખોરેહ=વજ્રતી પ્રવાહ^૩ (મલશેજ). ॥ તેને^૪ ॥ તનની^૫ ॥ (સુક્ષ્મતા જે
કુજ સામે ટકી શકે તે) મજબુતાઇ,^૬ ॥ તેને^૭ ॥ તનની^૮ ॥ સુખાકારી-
દરદોથી મુક્તિ,^૯ ॥ તેને^{૧૦} ॥ તનની^{૧૧} ॥ હરેહ^{૧૨} (એટલે મોત ઉપરની
સરસાઇ એટલે અમર મતી મેળવવાની શકિત), ॥ તેને^{૧૩} ॥ અમર મતીએ
પુગવા જોઈતી^{૧૪} ॥ પુણ્ય^{૧૫} રીતે આવી મળતી^{૧૬} ॥ નુરી મતી^{૧૭} (યુને-પરવરની
હાજત) (મળશેજ), ॥ તેને^{૧૮} ॥ આસ્તે^{૧૯}-ખેરદની મતી (જે) ॥ આખજ

હસ્તી તરફ લઇ જનારે^{૧૬} (છોકરાંરૂપના હરજંદમાં કે બીજા આકારનાં હરજંદમાં પેદા પદારો-હાજર રહેશે તે મળશેજ.) || તેને^{૧૭} || લાંબામાં^{૧૮} લાંબી || બુંદગી^{૧૯} (મળશેજ, કે જેથી તનાસક કપાય). || તેને^{૨૦} || આસપાસ રચાઈતી ફેલાવતાં-સત્યસંગ આપનાં-આઝાદગીવાળાં, આઝાદગી આપતાં જ્ઞાનવાળું, તરીપાર કરવાની રોચન ગતીવાળું^{૨૧} || મુરી ગતીની પુણ્યતાવાળું^{૨૨} (નીસતીમાં હોવા છતાં હસ્તી તરફ જઇ રહેલું) || અપો લોકોનું બહેસ્ત નામે વહિસ્તેમ અદ્દમ^{૨૩} (મળશેજ). || જે મેં કુવા કીધી છે^{૨૪} || તે ફળશેજ.^{૨૫} || એક અપેમનાં બણવાની બરકતથી મને હવસ રહિત થવાની આઝાદગી મળે કે જેથી અપની ગતી મળે.^{૨૬} ||

 હજંધરેમ^૧ બએપજનાંમ,^૨ બએવર^૩ બએપજનાંમ.^૪

હજંધરેમ બએપજનાંમ, બએવર બએપજનાંમ.

હજંધરેમ બએપજનાંમ, બએવર બએપજનાંમ.

અર્ધેમ વૌદ્^૫ ૧. આ મુજબ હજંધરેમ ત્રણ વાર પઢવી.

બએપજ = દરોસ્તી જે દુજના તબએપ એટલે કે દરદ-હવસોને સાજાં કરે છે તેવી દરોસ્તીઓમાંની^૧ (જે તન-મન-કેહપ'ને માટે છે તેઓમાંની) || એક હઝાર દરોસ્તી^૨ (કેહપ'ને મળે.) || દરોસ્તીઓ^૩ (જે તન-મન-કેહપ'ને માટે છે તેઓ)માંની || દસ-વીસ-સો એમ દસના ગુણકારથી વધતી જતી^૪ (દરોસ્તી કેહપ'ને મળે!) || અપેમના બણવાથી તેના થતા સ્તોતો તે દરોસ્તી આણી આપો!^૫ ||

જસ^૧ મે^૨ અવંધહે^૩ મજદ.^૪ (ત્રણ વાર એ વાક્ય પઢવું.)

 અમહે^૧ હુતાશતહે^૨ હુરઆદહે,^૩ વૈરંથ્રપ્રહે^૪ અહુરદાતહે^૫ વનધનત્યાઓસ્ય ઉપરતાતો.^૬ રામનો ખાસ્ત્રહે,^૭ વયઆશ^૮ ઉપરો-કધરયેહે^૯ તરદાતો^{૧૦} અન્યાધશ^{૧૧} દામાં,^{૧૨} અએતત્ર તે વયો,^{૧૩} થતે તે^{૧૪} અસ્તિ સ્પંતો^{૧૫}-મધ-ન્યઆમ; થ્વાપહે^{૧૬} ખદા-તહે, જરવાનહે^{૧૭} અકરનહે, જરવાનહે^{૧૮} દરેધો-ખદાતહે. અર્ધેમ^{૧૯} વૌદ્ ૧.

અએ મઝદા^૧! (દીની જ્ઞાન અને અમલ આપવા) || મને^૨ || મદદે^૩ || પહોંચે^૪! || 'દ્' ના (એટલેતે એક સાહેબનાં તેપણાની જાતનાં) ધડેલા^૫ (અકુરાનાં માંથ્ર સ્પેન્તનાં રવાન સાથે મળીને અતી સુદમતાવાળાં થયેલાં) || અમ ચઝતની,^૬ (અને) || અહુરદાત કહેના મોક્ષે લઇ જવાનાં

કામદાના અધીકારી^૬ ॥ બહેરામ યજ્ઞતની,^૮ ॥ વનપ્રન્તી ઉપરતાત જેવણુ
 દુછ ઉપર પુણ્ય^૯ રીતે ક્રોધ અપાવીને તે માનવની સાથે સંબંધ જોડીને
 હાંડગી તરાવી આપે છે તેની,^{૧૦} ॥ રામ યજ્ઞત જેવણુ બહી ખાશ્રયી પોતાની
 ‘હુ’ ની જાતની તુરી ગતીથી તન-મન રૂવાનની ચીંતા=દુખ-દરદની
 ભાગેલી હાલતને સંધી આપી આપું કરી આપી શાદી રામેશની પાંથરે
 છે તેની,^{૧૧} ॥ (અને) વાય યજ્ઞત^{૧૨} ॥ (જે હવામાંની દુછ ગતી ઉપર)
 સરસાષ્ઠ ભોગવીને કામ કરનાર^{૧૩} (હવાથી પાક કરનાર) ॥ યજ્ઞતી સૂષ્ટીમાંની^{૧૪} ॥
 ખીછ અધી ગતીમાં^{૧૫} ॥ ખાસ રીતનો અધીક સત્તા રાખતો અધીકારી
 છે,^{૧૬} ॥ (જેનો એટલો) આ તાહરો વયુ-પવન^{૧૭} ॥ (જે તું) રપેનામીનને^{૧૮}
 લગતો (છે અને) ॥ જે તાહરો^{૧૯} (એટલે વયુ યજ્ઞતની પેદાએશ્વરલાને
 લગતો) છે, (જે ધનસાનોવાળી હાડમંદ સૂષ્ટીને હવામાંની પોતાની વયુવેહની
 ગતીથી સફાઈ આપવાની શક્તિ આપવા સરસાષ્ઠ ભોગવીને કામ કરે છે
 એટલે ‘ઉપરો-કંઠરથ’ છે તેવા વયુવાળા વાય યજ્ઞતની મદદ મળો, કે
 જેથી) ॥ આ ‘શ્વાષ’^{૨૦} (એટલે જન્મ-મરણ અને મરણ પછીની ગતી
 કરાવનારા ફેરાનો વખત (સફળ થઈ), ॥ ઝરવાને અકરનેની અનંત અમર^{૨૧}
 ગતી (માં પુણ્ય, અને એમ) ॥ ઝરવાને દરેધો ખદાત^{૨૨} (ના ૮૧,૦૦૦
 વર્ષમાં તનાસક પામતો ખચી જઈ. એમ આ ખધી ઝરવાનની ગતી
 મને મુખારક થાઓ!) બચાના એક અપેમથી^{૨૩} આ ખધી મદદ મને
 આવી મળો!

કરેફે^૧ મોજૂ^૨ ગુનાહ^૩ ગુજરેશનેરા^૪ કુનમ^૫ અશાહી^૬
 રવાન^૭ દુશારમરા.^૮ હમ^૯-કરેફે^{૧૦} હમા^{૧૧} વેહાંને^{૧૨} હફત^{૧૩} કેશવર^{૧૪}
 જમીન,^{૧૫} જમીન^{૧૬}-પેહુના,^{૧૭} રૂફ^{૧૮}-દરાના,^{૧૯} ખુરશીફ^{૨૦}-
 ખાલા,^{૨૧} ખુન્દીહા^{૨૨} ખેરસાફ.^{૨૩} અશો^{૨૪} ખેફ^{૨૫} દરૂશ^{૨૬}. અથ^{૨૭}
 જમ્યાત^{૨૮} યથ^{૨૯} આફીનામિ.^{૩૦} અર્ધેમ વોહૂ^{૩૧} ૧.

કેરફેહ=ભક્ષા રાદી કામો^૧ ॥ આશીરવાદ (છે),^૨ ॥ ગુનાહો^૩ ॥ તજવા
 લાએક છે,^૪ ॥ રૂવાનના^૫ ॥ પ્યારને ખાતર^૬ ॥ અપોષ^૭ ॥ ઉબી કર.^૮
 (એમ થાય માટે ગુનાહ છોડું અને કેરફેહ મેળવું. કેરફેહ કરવા ખાતર) ॥
 હફત^૯ ॥ કેશ્વર^{૧૦} ॥ જમીનના^{૧૧} ॥ તમામ^{૧૨} ॥ ભલાંઓના^{૧૩} (આઝાદ-
 માનોના એટલે પાપથી મુક્તિ પામેલાંઓના) ॥ એકત્ર થઈ જમાવ થએલાં
 ભલાં કમો^{૧૪} (ના અખુટ જથ્થામાંથી) ॥ જમીનની^{૧૫} ॥ પહોળાઈ^{૧૬}
 (જેટલો), ॥ નદીની^{૧૭} ॥ વહેતી લંબાઈ^{૧૮} (જેટલો), ॥ ખુરશીફની^{૧૯} ॥
 ઉંચાઈ^{૨૦} (જેટલો ભાગ), ॥ રવઝ હાલતમાં, અસલ હાલતમાં^{૨૧} ॥ મને

મળો^{૧૧} ! ॥ અપો લોકો^{૧૨} (ઉપર કહેલાં વેદાનો) ॥ લાંબા કાળ લગી^{૧૫} ॥ જીવતાં રહો^{૧૬} ! ॥ (અને મારી ઉપર ફેરફારની ચોક્કસ મોકલે). ॥ જેમ^{૧૮} ॥ મુરદ મૃત્યુ^{૧૯} ॥ તેમ^{૨૦} ॥ યજ્ઞે, આવી પુનઃજન્મ^{૨૧} ! અપેક્ષા બાધાવાથી યુનાદ તુટી ફેરફાર મલજો^{૨૨} ! બધાંની દહમ આપીતી મળજો !

❧ (ખીરતા પદ્મ) રોજ નેક નામ, * રોજ પાક નામ, રોજ સુખારક, ^૧ રોજ

❧ (હવે નીચલા ત્રીસ રોજના સીલસીલામાંથી જે રોજે બાધતા હોય તે રોજ તારવી કાઢી તેનો મીઠા ફેંકવો :)

(૧) દેહાદ્ દહેસ્તી હાદાર અહુરમજ્દ; હાદાર અહુરમજ્દની બખ્શોશો અમે પામ્યે !

(૨) મનસ્તી મનીદન-ધ બેહુમન્ અમશાસ્પંદ; બહુમન અમશાસ્પંદના મીઠાથી વીચાર અમે કરીયે !

(૩) હુ-ગોસ્તારી અર્દીબેહુસ્ત અમશાસ્પંદ; અરદીબેહુસ્ત અમશાસ્પંદ સાચી જાણ (બોલોથી સત્યસંગ પાથરવાની ગતી અમેને બખ્શો) !

(૪) હુ-ફરદારી શહેરેવર અમશાસ્પંદ; શહેરેવર અમશાસ્પંદ બલી-કારદાની (કરણીથી સત્યસંગ પાથરવાની ગતી અમેને બખ્શો) !

(૫) પુર-મનસ્તી રેપેન્દાદમદ્ અમશાસ્પંદ; રેપંદારમદ અમશાસ્પંદ કામેલ-મીઠા (સંપૂર્ણ નમનતાબ અને બરદાસ્ત કરવાની શક્તિ અમેને બખ્શો) !

(૬) શીરીન્-ઓ-ચર્વ ખુરદાદ્ અમશાસ્પંદ; ખુરદાદ અમશાસ્પંદ મીઠાશ તથા સાલેસાબ (અદિરીમનખી શરમાબ જાળ તેવી લાયકાત અમેને બખ્શો) !

(૭) બરોમન્દી અમરદાદ્ અમશાસ્પંદ; અમરદાદ અમશાસ્પંદ ફળદ્રુપતા (દરેક બદીમાંથી નેકી ઉગાડી શકવાની શક્તિ અમેને બખ્શો) !

(૮) દહેસ્તી દઝે-પ-આદર હાદાર; દઝે દઝે-પ-આદર-હાદારની નેઆમતો (અમે પામ્યે) !

(૯) રઝે-વખ્શાન્ આદર યજ્ઞ; આદર યજ્ઞ રમ (રહેના અંશોનું આવી મળવું)નો વધારો (હમારા રવાનોને બખ્શો) !

* રોજ નેક નામના ફકરા બાળે વધુ સમજ માટે જુઓ હેલજ રપ૪ મે પાને.

(૧૦) માદીઆવી આવાં અરુદવીસુર ખાતુ; આવાં યજ્ઞ
ખાતીજગી (અમેને બખશે) !

(૧૧) શાદી-સરુદરાજી ખુરશીદ યજ્ઞ; ખુરશીદ યજ્ઞ પાદશાદ
જેવી મોટાઇ (અમેને બખશે) !

(૧૨) મઓ-ચીશ-વખશાન માણુ યજ્ઞ; મોહોર યજ્ઞ “મઓ”
શકિતના તોખમ વધારતો રહે !

(૧૩) રાદી-રવાઇ તીર યજ્ઞ; તીર યજ્ઞ રાદી-સખાવતનો
ખવાઇ (અમેને બખશે) !

(૧૪) પરહીખતાર ખીમ જોશ યજ્ઞ; જોશ યજ્ઞની મારફતે
ખરાખીથી-દૂર-રહેનાર અમે યખમે !

(૧૫) દહેસ્તી દએ દએ-પ-મેહેર દાદાર; દએ દએ-પ-મહેર-
દાદારની બખશેશો (અમે પાખ્યે) !

(૧૬) દાદ-અસ્તવસ્તી મેહેર યજ્ઞ; મહેર યજ્ઞ ઇતસાદથી
સાલગવાની શકિત (અમેને બખશે) !

(૧૭) કરમાન-ખનાહી સરોશ યજ્ઞ; સરોશ યજ્ઞ તામેદારી તથા
રક્ષણ (અમેને બખશે) !

(૧૮) રસ્ત-રવસ્તી રસ્ત રાસ્ત યજ્ઞ; રસ્ત યજ્ઞ રાસ્તીમાં
આગળ વધવું (અમેને બખશે) !

(૧૯) નીર-રવસ્તે ફરુરોખ ફવરદીન; ફરુરોખ ફવરદીન નીરની
કુદરતના અલણમે બધેબધે અલાવે (ફરો-ફરેતી જલદી લાવે) એવી
નીરની શકિત તરફ આગળ વધવાનું (અમેને બખશે) !

(૨૦) શીરાજી-અંદાખતાર એહેરામ યજ્ઞ; બહેરામ યજ્ઞ
ફતેહ-મેળવનાર (અમેને બનાવે) !

(૨૧) રામસ્તે અસ્તુઆદ મીનો રમ; મીનો રામ મીમેષ-
ખુશાલીમાં અમેને ઉભા રાખે !

(૨૨) અઉરુવ-દ તવાના શુઆદ યજ્ઞ; શુવાદ યજ્ઞ સેતાખી
અને શકિત ઉરવાન માટેની ઉરની બલી અમેને બખશે !

(૨૩) દહેશની દએ દએ-પ-દીન દાદાર; દએ દએ-પ-દીન-દાદારની નેઆમતો (અમે પામ્યે) !

(૨૪) દાનસ્ન અફરજ દીન યજ્ઞ; દીન યજ્ઞ ડહાપણની રોશન-જમીરી (અમેને બખશે) !

(૨૫) ખુરેજ અનુદી મીનો અશીશવંદજ; મીનો-અધીશ-વંદજ ખોરેહનો જથ્થો (અમેને બખશે) !

(૨૬) હુનરુ-અમ્પારસ્ન આશતાફ યજ્ઞ; આશતાફ યજ્ઞ હુન-રનો જથ્થો (ઝરથોસ્તી નેઝાદ ઓકાદને લગતી અને છાજતી, રવાન-દરો-સ્તી કરાવતી કળા વિકળાનો તત્વ અમેને બખશે) !

(૨૭) અવીરુ-તુક્ષાધ મીનો આરમાન; મીનો આરમાન ઉંચો ઉઘોમ (ખરી જનસેવા. સમાજસેવા, કુલ મખલુકાત માટેની સેવા કરવાનું જોમ અમેને બખશે) !

(૨૮) ગાહ-પાયન્દી જમ્યાફ યજ્ઞ; જમ્યાફ યજ્ઞ ઇનસાન્યનની ઉંચ પાહેડી ઉપર જગા મેળવીને ટેકવી રાખવાની ગતી (અમેને બખશે) !

(૨૯) હુ-નેગીરસ્ન મીનો માહુરેસ્પંદ; મીનો મારેસ્પંદ બલી-નેગાહ (પોતાથી ઉતરતા હાજતમંદોની દાદ લેવાની શક્તિ અમેને બખશે) !

(૩૦) ફરુરુ-તન મીનો અનેરાંન; મીનો અનેરાન જડ તનના ખાકીની ઉપી એટલે તન કેહપંમાં મળી શકે તેવી હાલત (અમેને બખશે) !

 માહુ મુખારક^૨—(ઉપજા સીલસીલામાંથી બર-વકતના મહી-નાનું નામ તારવીને અહીં દેવું; દએ મહીના માટે નીચે મુજબ મીથ કરવો : દહેશની દએ દાદાર.)

 ગાહે મુખારક ગાહુ^૩—(આ નામની ગેહ મને મુખારક થાઓ એમ મીથ ફેંકવા.)

 જે ગાથાના દીવસો હોય તો નીચે મુજબ યાદ કરવી :

(ખીસ્તા પહલું :)

 રોજ નેક નાંમ, રોજ પાક નાંમ, રોજ મુખારક, રોજ મુખારક બાદ રોજ-ગેહ ગાથાબયો અહૂનવદ્ ગેહ; ઉશતવદ્ ગેહ; રપેન્તોમદ્ ગેહ; વોહુ-ક્ષત્ર ગેહ; વહીરશોધશત ગેહ; ગેહ ગાથાબયો (જે ગાથા હોય તે અહીં લેવો).

ગાહે મુખારક ગાહ—(જે ગેહ હોય તે મને મુખારક આઓ મીઝ કરવા.)

નમાજ * દાદારે ગેહાન^૧ દામાન.^૨

(કુશદે પઢવું). કનઝાંથ અહુરહે મજદાઓ, તરોધદીતે અંઝહે મધન્થેઉશ. હુધથાવરશતાંમ હાત વસ્ના ફરેષાતેમંમ, સ્તઓમિ અર્ષેમ; અર્ષેમ વોહૂ ૧.

નેકીવાળા ફલાના યજતની ગતી રાખતા આ રોજ,^૧ || નેકીવાળા ફલાના યજતની ગતી રાખતા આ માહ,^૨ || ફલાની ગાહ^૩ ! (તમારું પ્રગતી-કરજીમાંનું કામ, ફરો-કેરેતી નઝદીક લાવવાનું કામ પુણ્ય જોજીની જનરી રહો ! તમારી ખુશુદી થાઓ !) || વૃદ્ધી કરનાર જમતમાંના^૪ || દાદારે ગેહાનના મરકઝને^૫ || નેમાઝ હોજો, તેની સ્તુતી થજો એટલે પોતાનાં વૃદ્ધીનાં કામ ફોહમંદ થજો.^૬ ||

* ‘દાદારે ગેહાન દામાન.’ હયાં દાદારે ગેહાન સાથે દામાન શબ્દ આપેલો છે. દાદારે ગેહાન નીસ્તીની ઉંચાઇએ એક મરકઝ છે, કે જે નીસ્તીની જગતના તનાસકના ફેરાઓમાંથી મુક્તિ આપે છે. ‘દામાન’ શબ્દ યજતોને લાયકની જગતનો અર્થ રાખે છે. હયાં ત્યારે કહે છે કે ‘દાદારે ગેહાન’ કે જે યજતોના વસ્વાટ જેવો છે, કે જ્યાં હવસો-બુરાઇઓ નથી, જ્યાં ધનામીનો નથી, તેને હમારી નેમાઝ હોજો. રપિથ્વીન નામનો દાદારે ગેહાનનો બીજો ભાગ છે, કે જેમાંથી નીસ્તીને ટેકાવવાની ન્યામત નીચે હતરે છે. ત્યારે લખુનાર ‘દાદારે ગેહાન દામાન’ને નેમાઝ કરે છે, તેમાં તે લખુનાર તે મરકઝ કે જે મુક્તિ અપાવનાર છે તેના મીઝ કરે છે. તે મીઝ કરે છે કે આજ જગા મને ગેતીનાં દુખમાંથી છોડવશેજ. આમ દામાન શબ્દ વાપરીને મુક્તિના મીઝ કરે છે, કેમકે રપિથ્વીનને લગતું દાદારે ગેહાન જુદું છે, જે ગેતીના ટેકાવ અર્થે ગેતી ઉપર પોશણ પાંચરે છે, જે ગેતીની વ્યક્તીઓના લોગવટામાં જોશ આપે છે. જમીનનો રસકસ કે ગેતીનું વધવું બધા સાથે જે ટેકાવ જોઇએ તે રપિથ્વીનને રસ્તે આવે છે. ઇનસાનમાં દયેવીક ગતી છે જેને ગવ ટુકવે છે, જીવતી કરીને શરીરરૂપી કરી આપે છે. આવા ઇનસાનના તનનો ટેકાવ ‘દાદારે ગેહાન-રપિ-થ્વીન’થી છે. ઇનસાનનો દયેવ-બુલાવો તેને હવસોમાં પાડીને શીક્ષાપાત્ર કરીને તનાસકમાં નાંખે છે; અને જ્યારે દયેવનો જુરસો નરમ પડશે ત્યારે તે માથે જશે એટલે ગવમાં બદલાશે, જ્યારે યજી ‘દાદારે ગેહાન દામાન’ પુઝશે કે,

(કુટનોટ આહ.)

(ખીસ્તા પઢવું).

વજ્જી^૧ ખુરેહ્^૨ અવળાયાહ્^૩ અરદાકુશ્વશ્^૪ બેરસાહ,^૫
અમાવંદ્^૬ ફીરોજગર,^૭ અમાવંદી^૮ ફીરોજગરી,^૯ દાહ્^{૧૦} દીન^{૧૧}
બેહ્^{૧૨} માજુદયસ્નાન,^{૧૩} આગાહી^{૧૪} રવાઇ^{૧૫} વાફીન્ગાંની^{૧૬}
બાહ્^{૧૭} હુકુમ કેશવર જમીન,^{૧૮} અએહૂન^{૧૯} બાહ્,^{૨૦} મન્^{૨૧}
આનો^{૨૨} આવાયહ્ શુદન,^{૨૩} મન્^{૨૪} આનો^{૨૫} આવાયહ્ શુદન,
મન્ આનો આવાયહ્ શુદન, અપઝાને અર્ધમ વૉહૂ ૧.

વજ્જીની હાલત એટલે હાડમંદ જડ ફીરોની-અનાસરોની ઇદિતી
હાલત-હવસો ઉછાળા નહિ મારે તેવી હાલત^૧ ॥ દાદારન બલા આશીર-
વાદો^૨ ॥ (ગેતીમાં-અર્ધઅધ અને મારામાં) પંથરાઇને વધતા રહો^૩ ॥
અહ^૪ એટલે ખાકની તનોમંદ સ્થુળ સુક્ષ્મ પ્રકારની જાતજાતની વ્યક્તિ-
ઓને નુરની અતી ઉંચ હાલત નામે કવષિની હાલત ઉપર લાવનાર
એટલે કવષિરૂપ કરાવનાર, નીસ્તીની પાસપાન અને અજાવનાર કવષિઓનું
મહા સંગઠન, મહામંડળ જે રઓદનીવાળું છે તે મહા સંગઠન નામે
અરદાકવષ^૫ (મીનો કરરોઅ કરવરદીન મારફતે) ॥ આવી પુગો^૬ (અદ્-ની-

(પાને ૨૫૦ ની કુટનોટ ચાલુ).

જેમ થવા અહુરમઝદે ધારેલું છે, જેમાંજ અહુરમઝદની ખરી ખુશાલી છે. એમ
છે માટેજ પછી બાલુ છે કે ‘ફિનઝોઝિ અહુરહે મજ્દહાઓ’=અએ દાદાર! તારી
ઈચ્છા ‘દાદારે ગેહાન દામાન’થીજ પ્રકુલ્લીત થાય છે, કેમકે જ્યાં લગી ઈનસાનમાં
દએવ, ખુદ-પરસ્તી, બુલાવા, હવાસો છે; ત્યાં લગીતો ધનામીન તેની સાથેજ
છે. માટે આગળ બાલુ છે કે તરોઇદીતે અંહુરહે મધન્થેઉશ્વ’=ધનામીનને
આરપાર જોઇ શકું છું એટલે જ્યાં લગી હવસો છે ત્યાં લગી ધના છે; જ્યાં
હવસો નથી ત્યાં ધના નથી. ત્યાં તો હસ્તીનો સત્યસંગજ છે. માટે આગળ
બાલુ છે કે ‘હુધ્યા વસ્ત્તામ હુયત વસ્ના ફેરૌષાતૈર્મમ’=હસ્તીએ પુગેલાં-
ઓની ખીરકારીની અસર-વાસ્ના સૌથી સરસ અમર ગતીએ લઇ જનારી છે,
મોતમંદ હાલતમાંથી હમેશગીની લીલાશે લઇ જનારી છે, અષોધએ લઇ જનારી
છે. આમ ‘દાદારે ગેહાન દામાન’ સુકિત અપાવીને તનોમંદ ગતીને સુક્ષ્મ
કરે છે અને છેલ્લે નુરમંદ કરે છે. એટલે રૂવાનમાં તન મળી જવે રૂવાનમાંની
ગતી સ્તોતો વધી જાય છે એટલે રૂવાન અષોધએ પુગી રહે છે. આમ છે માટે
આગળ કહે છે કે ‘ફતઝોઝી અર્ધમ’=અપની સ્તુતી કરું છું, એટલે અપ મળે
અને તે અપ મેળવવા માટે સ્તોતો જે જોઇએ છે તે મળી રહે એમ ઈચ્છુ છું.

ખાકની વ્યક્તિઓ જેઓ નીસ્તી-ગેતીમાં રહી છે, જેઓ ઉંચા પ્રકારની ગવ-ચીથ્રની અને નીચલા પ્રકારની અનાસરોની રહે છે, જે વ્યક્તિઓના તેવા અર્દને લગતા ગવ-ચીથ્રના કે અનાસરના તનોમાં શ્વાન-ખઓદ અને ક્રવષિ રહે છે-તેવી તે અર્દની તનોમંદ હાલતને તન-પસીનની એટલે સુક્ષ્મમાં સુક્ષ્મ નુરાની તે મહિલા શ્વાનોના જેવી કરી-તે શ્વાનમાં મેળવી શ્વાનરૂપ કરનાર અને શ્વાન સાથના ખઓદના જેવી કરનાર અને એમ ક્રવષિના ધોરણ ઉપર આણનાર-ક્રવષિઓનું મહામંડળ જેને રઓક્ષનીનું મંડળ કહે છે તે રઓક્ષનીનું સંગ્રહન છે જે નીસ્તીની રજેરજને બનાવી પોતાના જેવી કરી રહે છે તે કે જેને અરદા-ક્રવષ કહે છે તે મીનો ફરોહર કરવરદીન મારફતે આવી પુગો) || નીશ્કળતા અને નાસીપાસી વગરની હિમ્મત,^૬ || (જે શ્વાન રાખે છે, જેને જોરે તે શ્વાન પોતાના અંશોને પોતામાં આમેજ કરવા સારૂ જન્મ-મરણના ફેરામાં પડવાની ઝહેમતને સુખ-મનહ સમજે છે, તેવી અભયતા (fearlessness) || કામ-યાત્રી, કામ સરંગમ થતું રહે છે તેની ખુશાલી,^૬ (શ્વાન ધીમે ધીમે અંશો મેળવતુંજ રહે છે. દરેક તનાસકમાં થોડાં કે ઘણાં તત્વને પોતાના અંશોને મેળવે છેજ, એમ દરેક ફેરો સફળજ છે તેવી ફતેહમંદી) || તે હિમ્મતવાન અભય બીક વગરનાં (અને) || ફતેહમંદ પોતાનું કામ સરંગમ કરી રહેલાં (શ્વાન) ને || તું અરદાક્રવષ પહોંચે!^{૧૫} ||

બક્ષી ગોરપંદી ગતીની^{૧૨} || મઝદયસ્ની દએનના^{૧૧-૧૩} || કાષદાઓની સચ્ચાઇ જે હદ+ઇનસાફ પ્રમાણે ચાલવા બલામણુ કરે છે^{૧૦} (તેની) || આગાહી, પુણ્ય માહેતી,^{૧૪} || તેઓનું ચાલુ થઇને બલો નતીજો લાવવો,^{૧૫} || મીનોઇ શ્વાનીક દરોસ્તી ઉભી કરવાની તેઓનાં ઉપયોગીપણીની જરૂર, એવી તેઓની કીર્તી,^{૧૬} || સાતે કેશ્વર ઉપર^{૧૮} || વ્યાપો^{૧૭} || એમ જેમ ઇચ્છયું છે તેમ^{૧૬} || ચાઓ.^{૨૦} || મારે^{૨૧} || તેને લગતા થઇ તેની સગાઇમાં આવીને ત્યાંજ^{૨૨} (એટલે દાદારે ગેહાન તરફ) || જવું જોઇએ^{૨૩} || એટલે તનોમંદ હાલતને સુક્ષ્મ કરીને કેશ્વરો તરફ એટલે 'રવંધહની' જગ્યાઓમાં મુક્તિના ઠામમાં જવું જોઇએ માટે દક્ષિણ દશા તરફનાં દાદારે ગેહાનનાં મરકઝને ઓળંગવું છે.)

❧ (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે). (ખીસ્તા પઢવું) દાદારે' ગેહાન' દીને' માજ્દયસ્ની' દાહે' જરથુસ્તી.' (કુશાદે

૫૯૫) નંમસં-તે° અપાઉમ્ સંવિરતે° અરંદ્રિ સૂર° અનાહિતે°
અપઓને અર્પમ વૌહ ૧.

નંમો° ઉર્વધરે° વંધઉહિ° મજ્જદાતે° અપઓને અર્પમ
વૌહ ૧.

(માટે બણે છે કે) ॥ દાદારે ગેહાન° (તરફ જવું છે કે જે ઓળંગ્યા પછીજ ખરી સાક્ષાત મુક્તિ શરૂ થાય છે). ॥ મજ્જદયસ્ની° ॥ દીન° (એટલે મજ્જદાતથી હું ઝરવાને અકરનેનાં કામમાંથી ઉતરતો ઉતરતો-વણે ઓળંગતો ઓળંગતો મજ્જદયસ્ની દ્યેનમાંની વધુમાં આ તનોમંદ હાલત અખત્યાર કરીને આવી પુગેલો છું; હવે તો મારે) ॥ જરથેસ્તી° કાયદા° (પાળીને દાદારે ગેહાન તરફ જવાનું છે. માટે અએ) ॥ અર્પો° ॥ કાયદો કરનારી° (જડ તનને જીવતું રાખવા જોષતા પ્રવાહો તું આપે છે, અને સુદમ ગતી સારૂ જોષતો ટકવોળી તુંજ આપશે માટે એવો અનેક જાતનો કાયદો મોકલનારી) ॥ અએ ‘અરંદ્રિ’=જીલંદીએ લખ જનારી, ‘સૂર’=અહીરીમન સામે જયંકર હથીઆર ફેંકનારી,° ॥ ‘આહીતી’=હવ-સોની ગ્રીચીથી ગેનીને મુક્તિ આપનારી,° ॥ તુંને નમસ્કાર હોજો!° (તું મને સુદમ ગતીનું પોશણ જે કંઈ મારા કેશાશનું હોય તે જલદી જલદી આપ, કે તેથી હું જરથેસ્તી કાયદા પાળી દાદારે ગેહાન તરફ જઈને હમેશગીના દોરમાં દાખલ થાઉ. પણ ઘણી નેઆમત મને મારી જુરી કરણીઓથી મારા હક તરીકે મળી શકશે નહિ એટલા માટે) ॥ અએ ઉરવર° (અહુરમઝદના આશીરવાદો-યજ્ઞતોમાં રહેલી અને ગોસ્તંદી ગતીનાં ઝાડ પાનમાંની શક્તિ જેઓ આશીરવાદ રાખીને આપી શકે છે તેઓ !) ॥ મજ્જદાત°=મજ્જદયસ્ની દ્યેનને ચલાવનારાં,° (તમે છો) ॥ બલાં પરદુખ-બંજનવાળાં° (તમે છો તમને) ॥ નમન હોજો!° (તમે આશીરવાદો આપીને પાર પાડો-મજ્જદાત પ્રમાણેનો કંઈજી કારણે માંગતું-લેહણું રહી ગયું હોય, તેને જલદીથી ભોગવાવવામાં મદદ કરો-દુખ કંઈ પડવાનું રહ્યું હોય તેને પાડી ખતમ કરી બલી શક્તિ જે ઉરવરની છે, જે ઉર-વરોમાં ઝાડપાનોમાં છે, તે મારામાં ઉગાડો.)

અપાઉનાંમ વંધઉહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ દ્રવપયો યજમધદે.
અર્પમ વૌહ ૧

અરદાકરવશ બેરસાદ. અર્પમ વૌહ ૧

અહેનસાહી ઠાળવાલાઓ પાસે રોજ નેક નામના પથ્થા કુંઠ મીઝો જળવાયલા છે, તે એમના એમ ઉપર આપેલા છે, તે ઉપરાંત, કદમીઓ વચ્ચે રહેલી કેતાઓમાં નીચલા પાજંદ મીઝો છેલ્લે આવે છે-તેઓખી મનન કરવા લાયક, કોઇનેખી વાપરવા લાયક છે, માટે અત્રે ખાસ આપ્યા છે;

ફિરોજ બાદ્ અરેહુ અવીજેહુ^૧ વેહુદીન્ મજદયસ્નાન્^૨ (તથા વખત અર્થે ૧ પઠવું).

ઝરસાદ્^૩ યે પર્જિરાદ્^૪ ઝેનીઉશાદ્^૫

બક્તુદીયે^૬ દાદાર અહુરમજદ^૭ રયેમંદ્^૮ ખોરેહુમંદ્^૯ અવા હમા અમેશાસ્પંદાને ફિરોજગર;

બક્તુદીયે^{૧૦} દીને પાદ્ યજ્ઞદાન્^{૧૧};

બક્તુદીયે^{૧૨} અથો રૂવાને જરથુશ્ત^{૧૩} અશકંતમાન્ અતુશીહ રૂવાન્,

બક્તુદીયે^{૧૪} અહુરમજદ^{૧૫} અવા ગાહે^{૧૬} સેદએ^{૧૭} વીરધેપાંમ;

બક્તુદીયે^{૧૮} બહુમનો-માહો-ગોશો-રામ;^{૧૯}

બક્તુદીયે^{૨૦} અરદીબહેશ્ત^{૨૧} બુલન્દ આદર^{૨૨} સરોશ^{૨૩} વર્જ વરેહુરામ;^{૨૪}

બક્તુદીયે^{૨૫} શહેરીવરો^{૨૬} ખુરો^{૨૭} મહેરો^{૨૮} આસ્માનો^{૨૯} અને-રામ^{૩૦} અનઝ રોશન^{૩૧} ગાહે બદા;

બક્તુદીયે^{૩૨} અસ્ફંદારો^{૩૩} આવાં^{૩૪} દીન્^{૩૫} અદ્^{૩૬} મારેસ્પંદ્^{૩૭};

બક્તુદીયે^{૩૮} ખોરદાદો^{૩૯} તેશ્તર^{૪૦} બાદ્^{૪૧} ફરવરદીન્^{૪૨};

બક્તુદીયે^{૪૩} અમરદાદ^{૪૪} રશન્^{૪૫} આશ્તાદો^{૪૬} જમ્યાદ;^{૪૭}

બક્તુદીયે^{૪૮} રોજે (ફિલાન્^{૪૯}) માહે (ફિલાન્)^{૫૦} (ફિલાન્) યશ્ત નિયાએશ્ન પશ્ચરકુતે^{૫૧} અહુરમજદો^{૫૨} અમેશાસ્પંદાન્ બાદ્^{૫૩} હધયારીહે^{૫૪} વહાંન્^{૫૫} રસાદ્^{૫૬} અર્થે ૧.

ગુજરેલાંને માટે એ ન્યાયશ-ચેસ્ત ઝીધી હોય તો છેલ્લું હાથ-
યારીહતું વાક્ય નહિ પઢવું પણ તેને બદલે આમ બાણવું;

બેભ્રજાદે^{૫૩} અસી રવાને^{૫૩} (ફલાન^{બીન} બીનત ફલાન*) રસાદ,^{૫૫}

ખોદા^{૫૬} બેભ્ર^{૫૦} આમુરજાદે^{૫૮} આમુરજાદે બાદ,^{૫૮} રવાને^{૫૦}

(ફલાન^{બીન} બીનત ફલાન*) એ નિકાનો^{૫૧} નિકો-કેરકારાન^{૫૧}

બેરસાદ.^{૫૩} અર્થ ૧.

અપોષવાળી પાત્ર^{૫૩} ॥ અઝદચસ્તી દએનની^{૫૩} ॥ (પોતાની વજુ^{૫૩}ના તેમ
બીજી વજુ^{૫૩}ના 'વેરેન=એતેકાદના કેકાવ માટે-નેકી પાંથરાવા માટે અપાષ
રહેતા) આશીરવાદો-નેઆમતો અને નેઆમત પાંથસ્વાની શકિત^{૫૩} ॥ ફતેહ-
મંદ રહેજો, પોતાનાં કામમાં ફતેહ પામ્યા કરજો^{૫૩} ॥ રયોમંદ ખોરેહમંદ
દાદાર અહુરમઝદ, તેવજુ સાથેની બધી ફતેહમદ અમર ચઝતી શકિતઓની^{૫૩} ॥
પુશાલી થવા માટે,^{૫૩} ॥ અસર રોસ્તીવાળી પાક દીનની^{૫૩} ॥ પુશાલી થવા
માટે^{૫૩} ॥ અથો જરથુસ્ત્રના સંપુજ્ય^{૫૩} પુશાલીવાળાં અપો રવાનની^{૫૩} ॥
પુશાલી થવા માટે,^{૫૩} ॥ અહુરમઝદ (અને)^{૫૫} ॥ તેવજુ સાથે તખ્ત-તશીન
થયલા^{૫૩} ॥ બધી ગતીઓને સમાવી દાદાર તરફથી ફરમાન-અરદારી કરનાર
તજુ દએઓની^{૫૩} ॥ પુશાલી થવા માટે,^{૫૩} ॥ બહમન-માહ-ગોશ-રામ-
ચઝતોની^{૫૩} ॥ પુશાલી થવા માટે,^{૫૩} ॥ ઉંચી ગતીના અરદીબહેસ્ત^{૫૩} ॥ આદર^{૫૩}
સરોશ^{૫૩} ॥ આતશ અહેરામની પાક અહેરામ ચઝતથી પાસબાની પામતી
આસપાસની વાતાવરણ નામે વજુ^{૫૩}ની^{૫૩} ॥ પુશાલી થવા માટે,^{૫૩} ॥ શહે-
રેવર^{૫૩} ॥ ખુર^{૫૩} ॥ મહેર^{૫૩} ॥ આસમાન^{૫૩} ॥ અને પુશકળ ચલકાતના
કામના સાહેબ^{૫૩} ॥ અનેરાનની^{૫૩} ॥ પુશાલી થવા માટે,^{૫૩} ॥ અરદનદારમદ
અમશાશપંદ^{૫૩} ॥ આવા^{૫૩} ॥ દીન^{૫૩} ॥ અદ^{૫૩} અશીસ્વંધહ મારેરપંદ જેવજુ બાકમાં
સત્યસંગ પાંથરે છે તેવજુની^{૫૩} ॥ પુશાલી થવા માટે,^{૫૩} ॥ ખોરદાદ^{૫૩} ॥
તીર^{૫૩} ॥ વાય^{૫૩} ॥ હરવરદીનની^{૫૩} ॥ પુશાલી થવા માટે,^{૫૩} ॥ અમરદાદ^{૫૩} ॥
રશને^{૫૩} ॥ આસ્તાદ^{૫૩} ॥ જમ્માદની^{૫૩} ॥ પુશાલી થવા માટે,^{૫૩} ॥ (ફલાન)
રોઝ^{૫૩} ॥ (ફલાન) માહની^{૫૩} ॥ પુશાલી થવા માટે,^{૫૩} ॥ (એટલે આ મારા
કાપદાસરનાં બજુતરથી અને તેથી સુધરતી જતી મારી મનસ્વીથી તે

* અહીં ગુજરેલાં રવાનતું નામ તેના સગા પીતાનાં નામ સાથે હેવું.

બધા ઉપર કહેલાઓની ખુશાલી થઇ રહે તેટલા માટે અને બાણવાસી થયલી
સ્તોતોની બધી અસર કુદરતમાં થઇ રહેવે તેઓની ખુશાલી થઇ રહે છે તેટલા
માટે, તું અએ (ફલાન ફલાન) યજ્ઞત જેને માટે બાણતર થઇ રહ્યું છે, તું
સાક્ષાત અવીઝેહ દીનની તલેસમ એટલે કુદરતમાંની અવીઝેહ દએન મારફતે)
આવી પુઝ^૫ ॥ (મારા બાણતરને) કણુલ કર,^૬ ॥ (અને એમ મારી તેમ
ઉપર કહેલા બધાની) ખુશાલી વધાર,^૭ ॥ (અને) આ બાણવાસી ચીજ^૮ ॥
અહૂરમઝદ અને અમશાસ્પદને^૯ ॥ પસંદ પડે, ^{૧૦} ^{૧૧} ॥ ગોસ્પંદી મતીની
અપવનોની^{૧૨} ॥ મદદ^{૧૩} ॥ આવી પુઝે.^{૧૪} ॥

ગુજરેલાને મારેનો ફકરો :

ફલાની યજ્ઞત બાણાઇ છે તે^{૧૫} ॥ અહૂરમઝદ અને અમશાસ્પદને^{૧૬} ॥
પસંદ પડે-કણુલાય^{૧૭-૧૮} ॥ (ફલાન ફલાન) બહેરેહ અશૌ રવાનની^{૧૯} ॥
વૃષ્ઠિ-ઉંચી થતી હાલત^{૨૦} ॥ આવતી જાય,^{૨૧} (તેને) ॥ ખોદા તેની દેરવનાર
શક્તિ^{૨૨} ॥ ગોસ્પંદી મતીના-બધી અકકલ બધી ખેરદના^{૨૩} ॥ પાઠ શીખવે.^{૨૪} ॥
(આ મારા બાણતરથી તેમ ફીયાકામ જે તે ગુજરનારને માટે થાય તેથી)
વધુ શીખાવાતા જાય,^{૨૫} ॥ તે ફલાના ગુઝરે રવાન^{૨૬} ॥ બસા નેકી કરનારા-
ઓની^{૨૭} ॥ બધી કારદાનીઓની વસ્વાટની જગાએ^{૨૮} ॥ જઇ પુઝે.^{૨૯} ॥

પરવરદેગાનના દહાડાઓ મહત્વના કાંય? તેની સમજ-
 પરવરદેગાનના દહાડાઓમાં ક્રવષિઓ અને તેઓની
 પનાહમાં ગુજરેલા રૂવાનો ગેતી ઉપર ઉતરે છે-ગેતી
 ઉપર તેઓ કાંય ઉતરે છે-ગેતી ઉપરથી આખરે
 ફ્રો-ગર્દ કાંય થશે તે બધાંની સમજ
 માટેની ટુંક વીગત.

ક્રવષિની હકીકતની સમજ-ફિલસુફી: ફરવરદીન યશ્તનાં
 કરદાઓના તાવીલ સાથના તરબુમામાંથી.

ક્રવષિનો અર્થ-ક્રવષિની સમજ માટે વ્યક્તિનો અવસ્થામાં જણાવેલો
 ચિતાર. વ્યક્તિઓની મુળ બે જાત અમર અને નાશવંત.
 હાડમંદ જગત થવાનો ભેદ નાશવંત વ્યક્તિ માટે છે
 તેનો ખ્યાલ-તેમાં ક્રવષિની જગ્યા.

ફરવરદેગાનના દહાડાઓને અશો ફરોહરેના દહાડા તરીકે લે છે.
 આ દિવસોમાં અશો ફરોહરો ઉતરે છે એમ મનાય છે. આ દહાડાઓ
 અસફ-દારમદ મહિનાના છેદના દિવસમાં ઉજવાય છે. અસફ-દારમદ મહિના-
 માંજ આ દહાડા પડે છે. ખીખ કોઈ મહિનામાં નહિં. અર્ધિ ત્યારે
 અશો ફરોહરો કોણ છે તેઓનું આ જગતમાં આ ખાસ વખતેજ ઉતરવાનું
 કારણ શું છે-તેની મહત્વતા શું છે તે જોવાનું છે. તેઓ આજ ખાસ
 મહિનામાંજ કાંય ઉતરે ખીજ વખતે કાંય નહિં તે જોવાનું છે. અશો
 ફરોહર તો જ્યારેખી તેની યાદ થાય ત્યારે ઉતરે છે. ત્યારે આ ફરવર-
 દેગાનના દહાડા ખાસ કાંય ગણાય છે, અને તેઓને તેટલા બધા પાક
 કાંય ગણ્યા છે,-આવા આવા અનેક સવાલો છે તેનો કંઈક અંદરનો
 ભેદ જોઈશું.

સપ્તર પહેલાં ફરોહર કોણ છે, તે જોવું જોઈએ. ફરોહર શબ્દ
 ફારસીમાં વપરાય છે. પહેલવીમાં ફ્રવાહર કે ફરવશ શબ્દો યોગ્ય છે
 જેનું અવસ્થા ક્રવષિ છે. ક્રવષિનો ટુંક અર્થ આ છે:- તે નિરાકાર અદ્દને

સમજનાર મહા અનંત અવિનાશી immutable ડહાપણ જેને અવસ્તામાં આરન કહે છે તે અને તેવાં તે ડહાપણ આરન સાથે જોડાયેલી અનંત અવિનાશી immutable ફરમાન યરદારી જેને અવસ્તામાં આરમઘટી કહે છે તે અને તેવી ફરમાન યરદારી સાથે જોડાયેલી મહાપરમ અનંત અવિનાશી immutable અકકલ જેને ખેરદ પ્રતુ કહે છે તે અને તે ખેરદ સાથે જોડાયેલું મહા જોર મહા કુદરત જે ઇન્સાશી છે તે, તે કે જેણીને જગત રચનામાં બધો અધિકાર મળેલો છે તે-તે કે જેણી જગતની રજેરજમાં પ્રદરશીત થઇને રજેરજ સાથે રહીને જગતની રજેરજને તે એક સાહેબ તરફ પાછી ફેરવે છે-ઉરવીસ કરે છે તે; ટુંકમાં જગતમાં પ્રદરશીત થઇ રહેતું તે સાહેબનું મહાડહાપણ અને ઇન્સાશી જોમ-અધિકાર જે બગરૂપમાં રહ્યું છે તે એટલે સાત ઝરવાને અકરનેને પુગે તેવા કેહપરૂપમાં છે તે. અવસ્તેષક સાદિત્તમાં આ શબ્દ જાગળ આવે છે. આખી ફરવરદીન યસ્તમાં આ ફરવણિનું બ્યાન છે તેમ મહેર યસ્તમાં અને બીજી યસ્તોમાં યસ્નોમાં તેઓની નોંધો આવેલી છે. અવસ્તામાં આ બધે ઠેકાણે ફરવણિનું નામ કઇ રીતે આવેલું છે તે પહેલે જોવું જોઇએ. જેમ દેખીતી ચીજોને જેવી કે માનવ, જનવર, ઝાડપાનને બતાવેલાં છે, જેમ દેખાતી શક્તિઓ ખુરમાહ-આતશ-પાણી-સેતારાઓને બતાવેલાં છે, જેમ અણુદીઠ શક્તિઓ બહમન અરદીબહેસ્ત વિગેરેને બતાવેલી છે; તેમ તેવી રીતે આ ફરવણિને બતાવેલી છે કે કંઇ જુદીજ રીતની ચીતારેલી છે તે જોઇને નકકી કરવાનું છે. કેમકે જે ફરવણિને એમ છુટી વ્યક્તિગત રીતે અવસ્તામાં ચીતારી હોય તો તેને અવસ્તામાં બતાવેલી અનેક શક્તિઓની માફક એક શક્તિ તરીકે ગણતે અને એમ થવે તેને સમજવાની મુશ્કેલી કંઇ માલમ પડતે નહિ. પણ ફરવણિને વિદ્વાનો સમજી શક્યા નથી કેમકે ફરવણિને તેવી રીતે ચીતારેલી નથી. ત્યારે ફરવણિનો ચીતાર અવસ્તામાં કેવો છે તે જોઇએ. અવસ્તામાં અમર અને નાશવંત બે રીતની જગતની વ્યાખ્યા આપી છે; અને તેવી જગતમાં તેઓને લગતી તેવી વસ્તીઓ જણાવેલી છે. એમ ત્યારે અવસ્તામાં હસ્તીની અમર દુન્યા કે નીસ્તીની નાશવંત દુન્યાની વસ્તી જણાવેલી છે. હસ્તીની અમર દુન્યામાં અમશાસ્પદો-યઝતો-દંએ-મીનો-ફરોખ-નબાનજદીસ્ત રવાનો-ગેઉશો-ગવ ચિથ રવાનો એમ આવી જાય છે. નીસ્તીની નાશવંત દુન્યામાં અમર વસ્તી તેમ નાશવંત વસ્તી બતાવી છે. નીસ્તીની અમર વસ્તીમાં અરદાફવણનું સાહજન છે અને નાશવંત વસ્તીમાં અરવાહીઓ-માનવ-જનવર-ઝાડપાન બનીજ આવી જાય છે જેઓ બધી નર માદારૂપમાં છે. એમ ત્યારે અરવાહીઓમાં નર અને માદા

એ જાતો છે. નરને ઝએન કહે છે; નારીને પછરિકા કહે છે. તેઓ ઉંચ વચ્ચુનાં બહાં તેમ નીચ વચ્ચુનાં છુરા રહે છે. તેઓ ઠરીઠામ તરીકે રહેલા કે અહિંયાં તહિંયાં રખડતા રહેલા જણાવેલાં છે. ઠરીઠામમાં ઉંચ અને નીચ પ્રકારો છે; અને રખડતામાં મોટે ભાગે હલકા રહે છે. એવીજ રીતે વળી ગેતીમાં માનવ છે અને તેની સાથની હેઠલી વસ્તીઓ છે જે બધીખી નર માદાનાજ બેદમાં છે. પણ આટલેથીજ વ્યક્તિનો બેદ અવસ્તામાં ચિતારેલો અટકતો નથી. હસ્તી નીસ્તીની આ બધી ઉપર કહેલી વસ્તીઓની દરેક વ્યક્તિની ઉપર બગોબખત નામની ગતી સાથે ચાલતી દેખાડેલી છે એટલે તે બધી વ્યક્તિઓને ઉભી કરીને ચલાવનાર ગતી દેખાડેલી છે. બગોબખત શબ્દ બતાવે છે કે તેઓ બધાજ એક અખડતામાંથી બગ=નાના ભાગો થઇને બચ્ચ=એમ જુદી જુદી રીતે વહેંચાયા છે; એટલે એમ અમર ગતીનાં કે નાશવંત ગતીનાં થઇને વહેંચાઇ રહેલા છે. બગોબખતની ગતીની સાથે સાથે વળી ખીજ એક ગતી ચાલતી દેખાડેલી છે કે જેને ક્રૂશી-ગર્દ તરીકે કહે છે. એમ અમર વ્યક્તિ લેઓ, જેવી કે હોરમઝદ-બહુમન-અદી'બહુરત વીગેરે અનેક કે નાશવંત વ્યક્તિ લેઓ જેવી કે ઝખન પછરિકા, માનવ, હેવાન, ઝાડપાન કે ખનીજ તે બધાઓનો બગોબખત છે અને તે બધાઓનો ક્રૂશી-ગર્દખી સાથે સાથેજ છે. એમ તે બધી અમર અને નાશવંત વ્યક્તિઓની સાથે બગોબખત અને ક્રૂશી-ગર્દ નામની ગતીઓ તે દરેકની સાથે સાથે રહેલી બતાવેલી છે. બગોબખતની ગતીને ચલાવનારને બચ્ચેતુ કહે છે જે બચ્ચેતુ તે અમર કે નાશવંત વ્યક્તિ માટે=બચ્ચેતવ પોતાવતપણું લાવી આપે છે. એટલે તે વ્યક્તિની દએવીક ગતીમાંથી તે વ્યક્તિ ઉભી કરે છે અને તેને મુક્તિએ પુગાડવા માટે તૈયાર કરે છે. પેલી ક્રૂશી-ગર્દની ગતીને ઉભી કરનારને ક્રૂવધિ કહે છે. એમ અવસ્તામાં એક વ્યક્તિ પછી તે દાદારની હોય કે યજ્ઞોની હોય કે જીન પરીની હોય કે માનવની હોય કે જાનવ-રની-ઝાડપાન ખનીજની હોય; તે બધાંની સાથે બગોબખત અને ક્રૂશી-ગર્દ બતાવેલા છે એટલે તે બધીજ વ્યક્તિઓમાં દએવીક ગતી છે. માટે તેની સહાઇ કરનાર 'બચ્ચેતુ' અને ક્રૂવધિ બતાવેલા છે. આવો ખ્યાલ અવસ્તામાં દરેક વ્યક્તિનો મુળ રીતનો આપેલો છે તેને ખ્યાનમાં લેવાનો છે. અમર કે નાશવંત વ્યક્તિનો આવો મુળ ખ્યાલ લઇને પછી એક કદમ આગળ ચાલીએ. આવા મુળ ખ્યાલની મુળ બે પ્રકારની વ્યક્તિ નામે અમર અને નાશવંતી વ્યક્તિ તરીકે બતાવેલી છે. અમર વ્યક્તિને આલેતરીન ઉત્તમ બતાવેલી છે એટલે બચ્ચેતવે પુગેલી-પોતાવતપણું પુગેલી-દએવથી

ખાલી થયલી-અજ્ઞાનતાથી ખાલી થયલી-અંધકારથી ખાલી થયલી-ક્ષત્રનથી ખાલી થયલી એટલે અઉરૂષા સફેદાખવાળી એટલે રધયોમંદ પુણ્ય જ્ઞાનના પુણ્ય પ્રકાશવાળી કહેલી છે એટલે પુરજ્ઞાનની માટે ક્રૌંદરેન્દ્રો=નસીહત આપનારી કહેલી છે, જેઓ ત્યારે ક્રૌંદ-ગર્દે મુકિતએ પુગેલી ગણાયલી છે. એવી અમર વ્યક્તિઓ એકએકનાં સંબંધમાં રહીને દાદારને મળેલી-એકની એકજ-એક અને બીજા વચ્ચે કંઈપણ ફરક વગરની બધીઓ એકજ વિચારની એકજ ભોલની એકજ ગોલની ગણાય છે અને તેઓ એમ થઈને જગતમાં કામ કરી રહેતી ગણાયલી છે. જગતમાં જાતજાતનું કામ હોવે જુદું જુદું કામો કરતી પણ એકએકને મળતા વીષયમાં આવીને કામ કરતી લીધેલી છે. એમ તે બધી અમર વ્યક્તિઓને જગત રચનામાં અને જગતને ચલાવવાના કારોબારમાં અમુક અમુક કામો-ખીશકારીઓ અપાઈ છે જે ખીશકારીને હુમત-હુખત-હવરસતો કહે છે. આ બધી અમર વ્યક્તિઓ ત્યારે અધીકારી વ્યક્તિઓ છે. અધિકારનો આપનાર તે મુળ અહ છે. પણ બીજા નાશવંત વ્યક્તિઓ બતાવી છે જેવી કે અરવાહીની વ્યક્તિ કે માનવની વ્યક્તિ કે જાનવર-ઝાડપાન અને ખનીજની વ્યક્તિ-આ બધીઓની સાથે બગોબખત રહેલો છે એટલે ‘ખએતુ’ની ‘ખોદાઇ’ની ગતી તે બધાઓમાંથી દએવીક ગતીનો-અજ્ઞાનતાનો જુલાવો-ક્ષત્રનો અંધકાર કલાવ્યા કરે છે જે હજુર લગી કદાચ રહેલો નથી-એમ તે બધીઓને બગોબખત ચલાવે છે અને બગોબખતની સાથે સાથે મુકિતનો બેદ-અમર ગતીએ પુગવાનો બેદ-ક્રૌંદ-ગર્દે તરીકેનો બેદ ક્રવધિ ચલાવી રહી છે. એમ ત્યારે નાશવંત વ્યક્તિમાં ક્ષત્ર છે અજ્ઞાનતા છે દએવીક ગતી છે. એમ છે માટેજ બગોબખત અને ક્રૌંદ-ગર્દેનો બેદ તે નાશવંત વ્યક્તિનો પુણ્ય થયેલો નથી-માટે તે બેદ પુણ્ય કરવાને જગત રચાયું છે અને ઉપર કહેલી અમર વ્યક્તિઓ તેઓને તે બેદે પુગાડવા કામ કરી રહેલી છે. આમ આવી રીતનો વ્યક્તિનો બેદ અવસ્થામાં છે તેને પહેલે જ્ઞાનમાં લેવાનો છે. બહુમન કે અપવહીસ્ત કે શહેરેવર કે કાઇપી અમર કેહવું કે માનવ કે અરવાહી જેવી નાશવંત તનોમંદ વ્યક્તિઓ બધીજ વ્યક્તિઓની સાથે બગો-બખત છે અને ક્રૌંદ-ગર્દે છે. બગોબખતને ચલાવનાર ખએતુ છે કહેતાં તે અહુરમઝદ ખોદાય છે. ખએતુ એટલે સગો. ક્રવધિ એટલે તે મોટામાં મોટા અહને સમજવા માટેનું અનંત ડહાપણ અને તે ડહાપણ સાથે જોડાયેલી અનંત તાબેદારી અને તે તાબેદારી કરવા માટેનું અનંત જોમ અને અધીકાર. ખએતુ તે અહુરમઝદ ખોદાય છે કે જેવણ પોતાની

ખોદાઇની શક્તિમાંથી એકએક શક્તિ નામે ખુએતુ અથવા ખોદાય દરેક ઉપર નેગી આપે છે કે જે તે દરેક વ્યક્તિને દારવે છે.

ફૂવપિમાં ત્યારે immutable અનંત હાપણનો અર્થ છે. હાપણ પોતાના સાહેબના હોકમને બળ લાવવાની અનંત immutable ફૂરમાન બરદારી બતાવે છે. ફૂરમાનબરદારીમાં કામ કરવાની અનંત ખેરદ અકકલ અધીકાર અને જોમ છે. ખુએતુમાં પોતાવતપણું-પોતાના તરફ જવું પોતાનાના થવાનો અર્થ લીધેલો છે. મોટામાં મોટો ખુએતુ આપ તે અકુરમઝદ ખોદાય છે. મોટામાં મોટો સાહેબ તે અહ છે.

દુએનમાં જણાવેલા ફૂવપિના લેદથી દુએનમાં optimism છે એટલે હુમેશની નિરાશા નાશ નથી તેનો ખ્યાલ-દરેક ચીજ ધુળની એક રજબી તેમાં મળશેજ તેનો ખ્યાલ : રજેરજ ઉપર દાદારનો કાથુ છે-રજેરજને દાદારનો સત્યસંગ બાંધે છે તેનો ખ્યાલ ફૂવપિના લેદમાં;-ફૂવપિઓ રજે-રજ સાથે જોડાયેલી તેમ છુટી સંગઠનમાં કામ કરી રહેતી-ત્રણ મોટા એવા સંગઠનો.

ત્યારે આપણે શું જોયું? આ જોયું કે અવસ્તામાં દરેક દરેક વ્યક્તિ પછી તે અમર હોય કે નાશવંત હોય તે દરેક દરેકની સાથે ફૂવપિની ચાલતી રહેલી જણાવેલી છે. બીજું એ છે કે ફૂવપિની આ શક્તિ તે દરેક દરેક વ્યક્તિની સાથે હુમેશગી લગી રહેશેજ. એમ ફૂવપિ નહિ તુટે તેવા સંબંધમાં દરેક વ્યક્તિ સાથે જોડાયેલી જણાવેલી છે. જોમ ફૂવપિ દરેક દરેક વ્યક્તિ સાથે નહિ તુટે તેવા સંબંધમાં છે, તેમ બગોબખતની એટલે ખુએતુનો બેદબી દરેક દરેક વ્યક્તિની સાથે હુમેશગી લગીને સંધાયેલો છે. આવી રીતે જરથોસ્તી દુએન પ્રમાણે કાઇબી વ્યક્તિ છેક જમીનની ધુળ કે રજ લગીની સાથે ફૂવપિ અને બગોબખત સાથે બંધાયેલો રહે છે. એમ તેઓ બંધાયેલા હોવે કાઇબી ચીજ હુમેશની નાશ પામશેજ નહિ એમ દીન શીખવે છે. દરેક ચીજ એક દીન મુક્તિએ પ્રગશે તે અને દરેક ચીજ તે મોટા ખુએતુ દાદારને મળશેજ એમ શીખવે છે. દરેક દરેક ચીજને બગોબખત અને ફૂરો-ગર્દ લાગુ છે અને કદીબી નહિ છુટે તેમ જોડાયેલા છે તે બતાવે છે કે દરેક ચીજ ઉપર દાદારનાં સત્યસંગનો પ્રજ્ઞ કાથુ છે.

આમ ફૂવપિની આ શક્તિ દાદારથી તે ધરતીના રજેરજને લાગેલી

જણાવેલી છે, પણ આટલેથી કવણિનો અવસ્તેષક ભેદ અટકતો નથી. તેઓને એક મસમોટા ગુરૂમાં જતો છુટોળી જણાવેલો છે જે ખુદ જ ખુદ ઉપર કહેલી બધી વસ્તીઓથી સ્વતંત્રપણે કામ કરી રહેતો ચિતારેલો છે. આવા સ્વતંત્ર રીતે કામ કરી રહેલા કવણિના ગુરૂને અમુક ખાસ નામોથી ઓળખેલો છે કે જે ખાસ નામમાં તેઓનું સંગઠન થયેલું જણાવેલું છે. આવા ત્રણ મોટા સંગઠનો જણાવેલા છે. એક સંગઠનને ‘અશાઉનાંમ વંઘઉહિશ સુરાઓ રૂપેન્તાઓ કવણયો-પઓઘયો’ તકઓપનાંમ કવણયો-નખા-નજદિશનાંમ કવણયો તરીકે ઓળખેલું છે અને બીજા સંગઠનને ‘અશઓનાંમ કવણયો’ તરીકે ઓળખેલું છે અને ત્રીજા સંગઠનને અરદ્દાકવણ તરીકે ઓળખે છે. આ ત્રણ સંગઠનો એકએકની સાથે મળતા વિષયમાં છે-એકજ પેવંદના છે. પણ અમુક અમુક વખતે નોખા નોખાળી કામો કરે છે જે કામો ખુદ દાદારની મરજી પ્રમાણેનાજ રહે છે. આવી રીતે કવણિનો ખ્યાલ અવસ્નામાં છે. આવા મુળ ખ્યાલને જો ખ્યાનમાં રાખવામાં નહિ આવે તો પછી કવણિની ખરી ખુળી કદીબી માલમ પડી શકેજ નહિં.

આવો મુળ ખ્યાલ ખ્યાનમાં લઇને હવે સવાલ પુછીએ કે કવણિ શું છે-કોણ છે-કેવી છે-કયા પ્રકારની છે અને જતે સેફતે, બુને ઓકાદે, ઇદલતે માણુલે, ફઅલે મકુલે કેવી છે.

કવણિ શબ્દનો ધાતુ-તે વિષેની વીગત-કવણિના ધાતુઓ ઉપરથી નીકળતા અનેક જવાબો તાત્પર્યો જે બધા દબેનમાં હકીકત તરીકે ચિતારેલા છે તેઓ.

પહેલા આ બોલ કવણિનો ધાતુ જોઇએ તેનું અંધારણ જોઇએ. એ શબ્દના અંધારણો જુદી જુદી રીતના બતાવેલા છે. કવણિ શબ્દમાં ક્ર અને વણિ આવા બે આકારો ખુદસા દેખાય છે. ક્રમાં forth આગળ જવાનો કામ કરવા તૈયાર રહેવાનો અર્થ છે અને વણિ શબ્દમાં વસ અને હી આવા આકારો છે. ‘વસ’ શબ્દમાં ઇચ્છવું-ખાહેશ રાખવી એવો અર્થ છે અને હિ વર્તમાનકાળ બીજી એકવચનનો પ્રત્યય છે. વણિ એટલે તું ઇચ્છે છે-તે તારી મરજી છે-તારો હોકમ છે તે; એટલે તારો જે હોકમ હોય-મરજી હોય તેને બીજા ભાવનાર તેની દીલોળનથી તાબેદારી કરનાર. એવો અર્થ આ ધાતુઓથી આવ્યો. પણ કવણિ બોલને ક્ર અને વર અથવા વક્ષ અથવા વરેદ આ રીતે એરવદ કાવસજી કાંગા બતાવે છે. વર એટલે બચાવવું, વક્ષ એટલે ઉમવું-ખીલવું, અને વરેદ એટલે વધારો

કરવા; એટલે બચાવનાર-ખીલવનાર-વધારો કરનાર વૃદ્ધિ-કરનાર એમ અર્થ આ ખીલ ધાતુઓથી થાય. પણ બચાવનાર-ખીલવનાર-વૃદ્ધિ કરનાર તરીકે આ ફવર્ધી દાદારની કુલ હસ્તી-નીસ્તીની જગતમાં કામ કરતી રહે છે. દાદારથી તે અમશ્વારપંદો-મીનો-દએ-ફરોખ-ગેઉશે નબાનજદીસ્ત રવાનો-ગવચિથના રવાનો-મેશુમાર મધન્યવાઓંધહો-ચઝતાઓંધહોથી તે નાશવંત વ્યક્તિઓનો અને કુલેકુલ કુદરતનો બચાવ કરનાર-ખીલવનાર-વૃદ્ધિ કરનાર તરીકે ફવર્ધી છે એમ બધાઓએ માન્ય રાખ્યું છે અને તે ખરું છે. પણ આ માન્યતા શું બતાવે છે? બતાવે છે કે ઉપર કહેલી કુલ સૃષ્ટિ તેની વસ્તીઓ અને કુલ કુદરત કે જે તે અહીં બાપની છે તે અહીં બાપની તે બધા માટે તે ફવર્ધી આવી રીતે નોકરી કરે છે-ફરમાન બરદારી કરી રહે છે. એમ ત્યારે મુળ અર્થ તો ફવર્ધીનોજ આવીને ઉભો રહે છે એટલે જેમ વર્ષિ=વું અહીં હોકમ આપે તેમજ ફું=કામ કરવા બંદેવાર તરીકે હું ઉભી છું. આ બધા ઉપરથી ત્યારે વર્ષિનો હોકમ જેને વર્ષર્થ કહે છે તેને ચલાવનાર તરીકે ફવર્ધી છે એમ સીદ્ધ થયું. વર્ષિના આ વર્ષર્થને અહુનવર્ષર્થ કહે છે કે જેને બગ=અહીંથી બતી નાનો પણ શક્તિમાન કહ્યો છે. એમ ફવર્ધી જે નારી છે તે અહુનવર્ષર્થ જે નર છે તેની સાથનો બતાવેલો છે એમ ઉપલા અર્થમાંથી ખુદ્દી રીતે જાહેર થાય. એમ ત્યારે ફવર્ધી તે ફરમાન બરદાર અને અહુનવર્ષર્થ તે તે અહીં ફરમાન-એક જે તે અહીંના છે તેઓની બાબવણી થઈ રહે છે એમ ફવર્ધીના ફવર્ધીના આકારો તેમ ફવર્ધીના ફવર્ધ-વર્ષ-વરેદના આકારો કહી રહે છે. ખીલું એ કે જ્યારે એમ કહ્યું છે કે ખુદ અહુરમઝદની ફવર્ધી છે ત્યારે એમ ઠોડે છે કે અહુરમઝદ પોતે પોતાની ફવર્ધી રાખે છે એટલે તો એમ સાદું જાહેર થયું કે અહુરમઝદ કે જેવણે મધુલો વીરેપણો લગાડેલા છે તેનાં માથાં ઉપર અહીં છે કે જેના વર્ષર્થ હોકમ અહુનવર્ષર્થને તે અહુરમઝદની ફવર્ધી બાબે છે. આમ અહુરમઝદ ખુદ જે છે તેવણની ઉપર અહીં છે એમ સાદું નીકળી આવે છે. વળી ફવર્ધીની ઉપર કહેલી બાંધણી ઉપરથી ખીલું શું નીકળે છે? એ નીકળે છે કે અહીંનો વર્ષર્થ હોકમ નામે અહુનવર્ષર્થ થયો. અહીંનો હોકમ કયાં કારણને માટે થયો? એ ખીલે સવાલ ઉઠે છે. સૃષ્ટિમાં કંઈક કયાસ છે-દ્રવાઓ અજ્ઞાનતા છે માટે જગત થવાનું છે તે કયાસ દ્રવાઓને સુધારવાનો છે તેટલા માટે તે હોકમ થયો કે જેનો ઇશ્વારો યુનદહિસ્ત નામની પહેલવી કેતાબમાં જાહેર છે. વળી આ ઉપરથી ખીલે કયો અર્થ ફવર્ધીનાં ઉપર કહેલા બધારણમાંથી

નીકળે છે? આ નીકળે છે કે અહના તે હોકમ અહુનવધયને બળ લાવનાર આ ક્રવણિ છે જેણીને નારી જાતી માદરરૂપની કહી એટલે માએ જેવી પરમાથી દીલસોજ અને જેમ વાઘણુ વાઘ કરતાંબી જોરાવર રહે છે-સીંહણુ સીંહ કરતાંબી જોરાવર રહે છે-જેમ માદર પોતાના બચ્ચાં તરફ વહાલ રાખનાર નમ્રતાવાળી રહે છે તેવી જાતીની કહી એટલે ક્રવણિને માદરની કાતી વહાલ કરનારી પાળનારી અને અતી જોરાવર કહી-બચ્ચાં તરફ નીખાલેશી રાખતી કહી એટલે ક્રવણિને ખુદને તે વધય હોકમ કે જે કસરના થવાના બચ્ચાં વીધે જાહેર કરે છે જે તે કસરના બચ્ચાંને મોટું કરીને સુધારવા માટેજ થયો છે તેવી તે કસર રહિતની કહી એટલે નીરમળ નીરંજન કહી.

પણ આ બધી બાબદો જે ઉપર જોષ તેના કરતાં એક અતી ધણી ખ્યાનમાં લાવવાની બીજી બાબદને આપણી સમક્ષ ધરી રાખવાની છે કે જેમાં સામાન્ય સાધારણુ અકકલથી મનાય તેવી હકીકતી સચ્ચાઇ પડી છે. તે શું છે? આપણે અહુર મઝદની ઉપરથી કાઢક છે જેને અહુ તરીકે કહે છે એમ કહયું. તે શાને સારું કહયું? કેમકે અહુર-મઝદને ખુદને ક્રવણિ છે-તેવણુનો બગોબખત છે-તેવણુનો ફશો-ગદ્ છે કે જે ફશો-ગદ્ તેવણુ પુગી જવે તેવણુને અપવ કહયા છે-આમ અહુરમઝદને ખુદને બંદેવાર તરીકે ઉભા રહીને જો કે બીજી કુલ ચીજોના અપસર તરીકે ઉભા રહીને કામ કરતા જણાવેલા છે માટે તેવણુનો કાઈ અહુ ઉપરી હોવો જોષએ કે જે અહુ પોતે એકનો એક-હુમતા=જોડી વગરનો હોય. પણ આવો હુમતા-એકનો એક જગતમાં કાઢ હોય તે તો સીરફ માની લેવાનું છે કેમકે જગતમાંનાં કાયદાની તે ઉપર છે. જગતમાં તો નામ હોય-નામ હોય તેનું વિશેષણ હોય તે નામનો બાપ પેદા કરનાર હોય તેમાં બેપણું હોય-એવા અચળ નિયમો છે. પણ આ અહુનેતો એકનો એક એટલે તે અચળ નિયમોની ઉપરનો તેનો પેદા કરનાર કહયો માટે તેને સમજની બહારનો અના-માંદવાઓ અને અફજ્યન્ત=નહિ મપાય તેવો ગણવાનો છે. આ મુળ સિધ્ધાંત કદીબી ખોટો પડે એવો નથી-કાઢબી તેની ઉપર શક લાવે તેમ નથી કેમકે માનવ જાતના અંતકરણના સલ જ્ઞાનમાં તેની આદને-ખેરદ તેની માન્યતા પડેલી છે. આવા અહુને સારે ક્રવણિની શું જરૂર છે-એટલે બીજાના હોકમ વધયને બળ લાવવાની તાબેદારી કરવાની માટે નારીરૂપનો બાવ બજવવાની શી જરૂર છે. આવા અહુને સારે કશાની જરૂર નથી. આવો કાઢ હોય તે તો સીરફ અહુ=કાઢ છે એમ બતાવી શકાય

માટે તેને અહૂ કહે છે. આવા અહૂમાંથી જે કંઈ નીકળે તે કેવું હોય તે અહૂ જેવુંજ. માટે જે તે અહૂનો વધર્થ નામે અહૂનવધર્થ તે અહૂમાંથી નીકળ્યો તો તે હોકમ કંઈ આપણુ માનવજાતથી નીકળતા હોકમ જેવો બાવવાચક હોય નહિ. આમ અહૂનો તે હોકમ ખુદ શક્તિવાન ખુદ છે જે કે તે અહૂની આગળ કુચ યિસાદનો નથી છતાં શક્તિરૂપ છે માટે તેને બગ કહ્યો છે. અહિંયાં બગ શબ્દમાં સીરફ નાનો ભાગ તરીકેનોજ અર્થ નથી લેવાનો. પણ તે નાનો ભાગ શક્તિવાળો છે એમ અર્થ લેવાનો છે. એમ ત્યારે આ હોકમ જેને અહૂનવધર્થ કહે છે તે નર રૂપનો કે નાન્યતરરૂપનો બગ શક્તિમાન છે એમ કોઈથી રહેજે માની શકે. નાન્યતરરૂપમાં તે હોકમનું કેહવું છે અને નરરૂપમાં હોકમના તે કેહવુંનો રાખનાર છે. માનવ પછી શાહ હોય કે ગરીબ હોય તેના હોકમ જેવા તે હોકમને લેવાનો નથી. આમ ત્યારે કૃષિના તે ઉપર કહેલા બે રીતના બંધારણોમાંથી (કૃષિના એક કૃ+વધિ; અને શીળ કૃ+વર, વધ, વરદ બંધારણોમાંથી) આવા સવાલો અને તેના જવાબો નીકળે છે કે (૧) તે કૃષિ બચાવ કરે છે-ટૂંક કરે છે-કામ કરે છે એટલે કોઈની તાબેદારી કરે છે. એમ છે તો (૨) કાણુની તાબેદારી કરે છે. (૩) તે હોકમ કરનાર ત્યારે નહિ સમજ પડે તેવો બધાની ઉપરનો હોય. (૪) આવો નહિ સમજ પડે તેવો તે હોકમ કરનાર હોય તો તેનો હોકમખી અસાધારણ-ચુપ માટે માનવજાત હોકમ કરે તેવો બાવવાચક નહિજ હોય. (૫) હોકમ શાને સારૂ થાય-કંઈક ગેર-બંદોબસ્તી હોય તેને માટે. (૬) જે કોઈ હોકમ હોય કે જે શક્તિમાન હોય એટલે હોકમ અને તે હોકમનો રાખનાર હોય બેઉ સાથેજ એક જ્ઞાનના હોય તે અને તેનો બજાવનાર બધા તે હોકમમાં જે કસર-ગેર-બંદોબસ્તી જણાવેલી હોય કે જેને માટે તે હોકમ અને તેનો રાખનાર થયેલો હોય તે કસરથી ગેરબંદોબસ્તીથી તેઓ બધા નીરાળાજ હોય માટે તેઓ બધા વિશ્વાસુ હોય એટલે હોકમના તે કાઢનારને સાચ્યા હોય. (૭) જે કોઈ તે હોકમ રાખે અને જે કોઈ તેને બજાવે તેઓ ત્યારે તે હોકમના કાઢનારથી જુદાજ હોય-તેની હાથ નીચેનો હોય. એમ ત્યારે કૃષિના મુળના તે બંધારણોમાંથી આવો બેદી અર્થ સાદી સમજથી નીકળે છે કે કૃષિ.

(૧) બચાવ કરે છે-ટૂંક કરે છે-કામ કરે છે એટલે તાબેદારી કરે છે માની માફક વર્તે છે માટે માનાં જેવી પરદુષખંજની અને જોરાવર છે. પ્રીતીમાન છે. પ્રિતીમાં અખુટ જોર છે માટે અખુટ

જોરાવર છે. પ્રીતિ નીરમળ તાબેદારી બતાવે છે કે જે તાબેદારીમાં નીરસવાઈ નીશકામ છે માટે તાબેદારીમાં અનંત જોર છે.

(૨) તે કોષક હોકમની તાબેદારી કરે છે કે જે હોકમને અહુનવધર્ય કહે છે.

(૩) આ હોકમ કોષ એકનો છે કે જેને અહુ કહે છે.

(૪) આ અહુ કોષ એક છે જે સમજની બહારનો અના-માંથ્વાઓ છે અને તેટલા માટે અફજન્યન્ત નહિ=મપાય તેવો છે.

(૫) ખુદ અહુરમઝદની ફવણિ છે એટલે અહુરમઝદ બદેવાર હોકમ બળવે છે માટે તે અહુરમઝદની ઉપર તે અહુ છે કેમકે અહુર મઝદતો સમજમાં આવે તેવો છે એટલે તેનું નામ છે વિશેષણ છે જ્યારે અહુ તો અના-માંથ્વાઓ છે.

(૬) અહુનો તે હોકમ નામે અહુનવધર્ય બગા છે એટલે જીવતો જાગતો શક્તિમાન છે જો કે અહુની આગળ નાના જાગ જેવો છે પણ તે અહુ સાથના સંબંધનો માટે શક્તિમાન છે.

(૭) હોકમ થવાનું-અહુનવધર્ય થવાનું કંઈ કારણ હોય ? તે કારણ દ્રવાઓની અજ્ઞાનતા છે-જેરબંદોબરતી છે.

(૮) તે હોકમને બળ લાવનાર ફવણિ તેમ હોકમ અને તેનો રાખનાર બધા ત્યારે તે દ્રવાઓથી નીરાળા હોય-જેરબંદોબરતી વખરના હોય માટે બંદોબરતી-અપના મુળ હોય.

(૯) ફવણિ જો એવી હોય-અપનું મુળ હોય માટે અપ સાથે જોડાયેલા ઉશ્તા અનંત આનંદનું મુળ હોય, તાબેદારી અને અધાક શક્તિનું મુળ હોય અને જો એવી ફવણિ માનવનેથી હોય-જાનવસ્ત્રેથી હોય એટલે નાશવંત વ્યક્તિનેથી હોય તેમ અમર વ્યક્તિનેથી હોય, તો તે એક નાશવંત અને અમર વ્યક્તિઓ તે ફવણિથી દોરવાય અને ફવણિની અપની વ્યવસ્થા અને ઉશ્તાનો અતી આનંદ દેખાડે. અમર વ્યક્તિઓ અપ અને ઉશ્તા દેખાડે છે માટે તે વ્યક્તિઓ અપની શક્તિઓ સાથની છે એટલે તેઓનાં ઉરવનો ફવણિ જેવો છે. પણ નાશવંત વ્યક્તિ તેવી અપ અને ઉશ્તા દેખાડતી નથી માટે તેઓ અપ રાખનારી નથી માટે ફવણિ અને તેઓ એક વચ્ચે કંઈક અંતરો છે-કંઈક ત્યાં એક-કંઈક ત્યાં બુદ્ધિ

છે-કંઈક ત્યાં શીખવાનું છે. એટલે સુષીનો બેઠ-સુષીની અંદર ચાલતા ગેરબદોષસ્તનું મુળ અને તેનો થવા ધારેલો શુભ છેડો અહિંયાંજ શોધવાનો રહ્યો છે એમ કાંઈથી જોઈ શકશે.

કવચીને ઉપર અપનું મુળ કહી-ઉશ્તાવાલી કહી-અહના વધ્યાને ચલાવનારી કહી માટે વધ્યા જે ગેરબદોષસ્તને તોડવા માંગે છે અને બલાઈ જમાવવા માંગે છે તેવી ગેરબદોષસ્ત તોડનાર અને બલી કહી એટલે કવચીને હંમેશની પાક નીખાલેસ પરદુખભંજનની કહી-દાદારનો ખાદમ-હોકમ બરદાર તાબેદાર કહી તો કુલ કુદરત કે જેમાં સામસામી ગતીઓ પડેલી છે-બલાઈ ખુરાઈ સામસામી પડેલી છે તેમાંની બલાઈને ચલાવનાર-બલાઈનોજ રક્ષક કરનાર અને ખુરાઈને તોડનાર એમ તોડીને ખુરાઈની બદોષસ્તી કરનારજ કવચી હોય. માટે જેને આપણે ફ્રાસ એટલે જોમ ગતી energy તરીકે કહીએ છીએ, જે બલી હોય તેમ નાશ લાવનારી હોય-બલી બાબુની હોય તેમ કાળી બાબુની હોય તે ફ્રાસ ગતીનો અર્થ કવચીને લાગે નહિં એટલે કવચીને તે ફ્રાસ અને energy ની સાથે ગમે તેમ લાગુ પાડી શકાય નહિં. પણ ઉપર કહ્યું છે તેમ તાબેદારી-પ્રેમ-ફરજ-ખુનદક-મનરની-વગેરે ગતીઓ કે જેઓની અથાક શકતી રહે છે તેઓને ઉભી કરનાર મુળ તરીકે તે કવચી ગણાય તોજ કવચીના ફ્રાસ તેમ ફ્રાસ, વક્ષ, વરેદના બંધારણના અર્થો સાચ્યા પડી શકે. આટલો ટુંક તાત્પર્ય કવચીના મુળના જુદી જુદી જાતના બંધારણોમાંથી નીકળે છે કે જેઓ સાદી સમજથી સમજાય તેવા છે. આટલી મુળ બાબતો કે જે અત્યાર લગીમાં વ્યક્તીની સમજ માટે તેમ કવચીના બોલના બંધારણ માટે કહી છે તેઓને ધ્યાનમાં રાખ્યે તોજ કવચી બાબેનું ઉખ્યાનુ જે દીનમાં છે તેને ઉકેલવા માટેનો રસ્તો સરળ થાય અને દુનુમીક હકીકતનો ચરમો આપણે સહેલાઈથી આપણી દુકી નજરને આંખને પહેરાવીને આગાહ કરી શકીએ કેમકે તે ચરમાંથી આપણી myopic દુકી નજરની આંખ તે દુરના બેઠને જોઈ સમજી શકે.

ફવણિને વ્યક્તિના અવસ્તામાં કહેલા ખ્યાલ વગર લેવે અને
અંદરની હકીકતના અરમા વગર ઉપર ઉપરથી લેવે-
શબ્દ અર્થોનાં ઉંડાણમાં ગયા વગરના તેમ શબ્દોના
લોઘતોની સમજ વગરના કીધેલા તરબુમાથી
લેવે ફવણિમાં ઉખ્યાણના જેવી ગુંથ
લાગે છે તે ગુંથનો ચિતાર.

ફવણિનો ધાતુ અર્થ જોયા પછી હવે ફવણિનું ઉખ્યાતુ દીનમાં શું
છે અને તેની ઉકેલથી શો તાત્પર્ય નીકળે છે તે જોઈએ. દીનમાં ફવણિ
બાબેનું ઉખ્યાતુ શું છે? આ છે કે-કહે છે કે ફવણિ અણુદીઠ અને
રક્ષક શક્તિ છે. પછી કહે છે કે ના એટલુંજ નહિ તે ફવણિ ખાલી માન-
વની રક્ષક શક્તિ નથી પણ માનવની સાથેજ રહેલી છે. એકલા માનવ
નહિ પણ કુલ આલમ સાથે તાલુકો ધરાવે છે. ધનસાન-ઝાડપાન-હેવાન
તેમ દાદારથી કુલ યજતી અમર શક્તિઓમાં કુલ કુદરતમાં ફરી વળેલી
છે અને વળી ખુદ દાદારને હીદાયત આપે છે એમ ઉખ્યાતુ વધુ
ગુચવાતું જાય છે. અવસ્તામાં અનેક મીનો શક્તિઓ કહી છે. તેઓ
દેખીતી તેમ અણુદીઠ રીતની જાહેર થયેલી છે જેઓનાં કામો જાણીતાં
છે પણ તે બધાંનેજ ફવણિની જરૂર છે-ફવણિ વગર તેઓ કાંઈ કરી શકે
નહિ. સારે ફવણિ તેઓની સાથે કયા સંબંધની છે-કયા કંઈ જાતની
સગંધ સંબંધની છે-તે ફવણિ તે બધાથી કેવળ સ્વતંત્ર છે-જુદી છે છતાં સાથે
છે એટલુંજ નહિ પણ તે બધાં સાથની ફવણિ વધુ ઓછા જોરની છે. દાદારની
ફવણિ સાથી જબર છે અને ળીજીઓ જુદી છે એટલે ફવણિના તબક્કાથી
આપેલા છે પણ તે તબક્કાનો ફેર કાંય હોય? દાદાર તો બધાનો બાપ છે તો
તેવણની ફવણિ મુળ છે તો તે ફવણિ પછી બધાનીજ હોય. પણ અવસ્તામાં
તો ફવણિનું જુદાપણું દેખાય છે. ખુદ દાદાર અશો જરથુસ્ત્રને કહે છે કે
જગત બનાવવા-આ કુલ ચીજો વ્યક્તીઓ બનાવવા મને ફવણિઓએ
મદદ આપી છે મારી ફવણિએ મદદ આપી એમ નહીં પણ અશાઉનામ
ફવણિ નામની ફવણિઓએ મદદ આપી છે એમ કહે છે. એમ તે ઉખ્યાતું જડ
થતું જાય છે. પછી કહે છે કે અશો જરથુસ્ત્ર તનેથી ફવણિનીજ મદદ જોઈએ
તે વગર તુંથી દીનને યજાવી શકે નહિ. સૃષ્ટીનાં આસમાનને દાદારે મહેર-રેશુ-
આરમદતી સાથે મળીને ચળકતા કીધા છે તેમાં જો ફવણિની મદદ હોતે નહિ
તો તે કામ થઈ શકતેજ નહિ. આ પૃથ્વી જે મોટી વીશાળ છે ધાસચારાથી
ભરપુર છે ન્યામતોની માતા છે માણસો જનવરોને જીવડાવે છે તે બધુંજ
ફવણિની મદદથીજ થઈ રહે છે. પૃથ્વી ઉપર ઝરાહો નદીઓ વહે-માનવો-
પાંચ જાતનાં ગોરખંદોની પરવરશ થાય-ઓરવરો ઉગે; માયના પેટમાં

અચ્ચું થાય-અચ્ચું જીવતું રહે તેને દેવ મારી શકે નહિ તે બધું જે હું કરું છું તે આ ક્વપિઓથીજ કરી શકું છું. જો ક્વપિનો તેજ પ્રકાશ જોર મદદ હોય નહિ તો જગત-માનવી પસુ વીર કાંઈપણ જીવેજ નહિ. દુજ જોરમંદ થાય જમીન આશમાન વચ્ચે દુજનું ધનાનું જોર ચાલે અને રપેના હારે-રપેનાને ધના તાળે થાયજ નહિ. આકૃતાબ માહતાબ સેતારાઓ પોતપોતાના રાહમાં જઈ રહે છે તેથી ક્વપિથીજ છે. ક્વપિએજ તે આકૃતાબના માહતાબના સેતારાઓના અનહદ રોશનીઓના રસ્તાઓ ખોલ્યા છીએ. જગત એક વખત ખાડામાં પડેલું સ્થંભ હતું-અચ્ચલીત હતું તેનેથી ક્વપિએજ બહાર કાઢીને ચલાવ્યું છે અને તેથી તો તે જગત આજે કૃષ્ણ-ગર્હ કરવા ચાલુ રહે છે ત્રીજે વીજેરે અનેક બાબદો ક્વપિને માટે કહે છે. ટુંકમાં એ કે કુલ કુદરતમાં જે કાંઈપણ થઈ રહે છે જે બધાંજ માટેની છે તે બધું ક્વપિથીજ થાય છે; અને કુદરતમાં જે કાંઈ ધુરાઈ છે તેને ક્વપિજ મારે છે. માનવના મરણ પછીથી તે માનવની ક્વપિ તે ગુજરેલાને આગળ દોરવે છે એમ ક્વદીન યસ્તમાં ક્વપિના અનેક ખ્યાનો આવે છે. આ બધાંની સમજ માટે ઉપર કહેલી ટુંક વીગતને પહેલે બરાબર ધ્યાનમાં લેવાની છે-ક્વપિને અવસ્તામાં જેમ લીધી હોય તેમજ લેવાની છે. આજકાલના માની લીધેલા વીચારો સાથે કંઈ ક્વપિને ઠાકી ખેસાડવાનું નથી.

ફંચાપ સીરફ કુદરતનું બળ નથી. બળ તો બલી જુરી બાજુ બેઠેલું હોય. ક્વપિને અવસ્તામાં કદીથી જુરી ચિતારી નથી જો કે રજેરજની સાથે રહેતી માટે જુરાની સાથે રહેતી ચિતારી છે તે જુરાની મુક્તિ માટે ચિતારી છે- તે બધાનો ખ્યાલ ‘અવસ્થસ્તો ક્વપિનાંમ’ શબ્દોના લોભતીક અર્થ ઉપરથી. અવસ્થસ્તો ક્વપિનાંમની સમજ; બગોબખત શબ્દની સમજ. આ બેઉની સમજ ક્વપિ માટે.

ક્વપિને આજના કેટલાક વીધવાનો force કુદરતના બળ તરીકે ગણીને તેને બલી, જુરી ગણે છે અને કહે છે કે આશ્મોધો સાથની ક્વપિ હોય તો તે જુરી કેમકે ક્વદીન યસ્તમાં એક ઠેકાણે આવા આશ્મોધોની ક્વપિને અવસ્થસ્તો ક્વપિનાંમ એટલે તોડી પાડવા લાયકની કહી છે. અવસ્થસ્તો શબ્દમાં અવ એટલે દુર અને સ્થિત એટલે રેજરેજ કરવાનો ધાતુ છે. અવસ્થસ્તો ક્વપિનાંમ શબ્દ આખા

અવસ્તેષક સાહીત્યમાં સીરફ એકજ વખત આવેલું છે અને તેના બેઠને આજે તેઓ સમજી શકતાજ નથી. આ એક શબ્દ છે કે જે ઉપરથી હમો જે કહી ગયા છીએ તેને મોટા ટેકા મળે છે કે સીરફ શબ્દ અર્થ અવસ્તાના બેઠોને સમજાવી શકે નહિં પણ અંદરની હકીકતનું જ્ઞાન કનુમનું જ્ઞાનથી જોષએ. ઉપર આપણે વ્યક્તીનો બેઠ જોષ ગયા. ત્યાં કહ્યું છે કે કોષથી વ્યક્તિ હોય તેને બગોબખત અને કુશી-ગદની ગતીઓ લાગુ પડેલી છે. બગોબખતને ચલાવનાર “બુએતુ” રહે છે કુશી-ગદને ચલાવનાર કુવધિ રહે છે. બગોબખતનો બણોજ કઠોર અર્થ નસીબ તરીકેનો થાય. કઠોર શબ્દ અહિંયાં વાપરવો પડે છે કેમકે આજ-કાલની નસીબની માન્યતામાં કાંઈ ઢંગઢો રહ્યો નથી. બગોબખતમાં “બુ”=ભાગલા થવાનો અર્થ છે. એક વ્યક્તિને “બુ” તરીકે ભાગ તરીકે તે અફૂએ બુઝ કીધી=વહેંચી કાઢી તે કાંઈ અમરથી કાઢી નથી પણ હદ અને ઇન્સાફને કાયદે તેને તેમ વહેંચી કાઢી છે. તેનામાં દએવીક ગતીનો સ્એશ્વ કચરો છે જેણે ઇન્સાફથી તેનામાં આવીને પોતાની હદ એવી દોરી કે તેનાથી શુરાષજ થાય. માટે તે હદને ઇન્સાફથી બલાઇમાં બદલવા કુશી-ગદ લઇ જવા તેને આવો ભાગનો વહેંચાયલો કીધો છે. આવા ભાગલા થવાના અર્થેજ અર્થે એટલે નસીબના અર્થેજ તે થયો. એટલે દરેક વ્યક્તિ જે કાંઈ થઇ છે તેના નસીબમાં કુશી-ગદ કરવાનું છે એમ ટુંકમાં કહેવાય, પણ જે વ્યક્તિઓ અતી શુરી હોય આશ્મોધની હોય એટલે જે વ્યક્તિમાં દએવીક ગતી હદની ઉપરાંત હોય જેમાં હદ+ઇન્સાફ ખોરવાતો હોય તો તેના નસીબમાં તુરતા તુરતો કુશી-ગદ થવાનું હોતું નથી. કુશી-ગદને કરનાર કુવધિ હોય છે તે કુવધિને તે વ્યક્તિની પાસેથી તેનું બગોબખત તેનું નસીબ ખેંચી લીએ છે. કુવધિનો પાયો કે જેની ઉપર તેની દેવાતી રહે છે તે પાયાને તોડી પાડે છે સ્વિચ્છ કરે છે સ્વીચ્છ છીન્ન બીન્ન કરે છે કુવધિના પાયાને તોડી નાખે છે. આવો અર્થ દરશાવવા માટે અવસ્થસ્તો કુવધિનામના શબ્દો વાપરેલા છે એવો અવસ્થસ્તો કુવધિનામનો બેઠ છે. અહિંયાં કહે છે કે તે આશ્મોધ કે જેના તનમાં કેહપમાં દ્રવાઓની ગતી છલાછલ છે તેને કુવધિની મદદથી દાદારે વ્યક્તિરૂપ કીધો અને જીવ આપ્યો અને ફેલ આપ્યો. તે ફેલમુખતાર છે. પણ એવું તો અધમ શુર તે કરે છે કે તે અધમતાથી હદ+ઇન્સાફના મુળને ધકકો પુગે છે. હદ+ઇન્સાફના મુળની ઉપર તો કુશી-ગદ થવાનો છે. જે હદ+ઇન્સાફના મુળને ધકકો પુગે તો કુશી-ગદને ધકકો પુગે. આવા અધમ બીદાદગાર જુદમગાર આશ્મોધ એવા રહે છે કે તેઓ કુશી-ગદને અટકાવે છે ના એટલુજ નહિ પણ જે તે આશ્મોધને તેમ ચાલવા દેવામાં આવે તો જગતનો કુશી-ગદ ચાલજ નહિ.

આવો નર સાસ્ત્ર્ય-બ્રહ્મગાર આશ્વમેધ જે કેહપ-ઉસ્તાન-તેવીશી રાખે
 છે તે કેહપ-ઉસ્તાન-તેવીશી કે જેમાં સાધારણ રીતે-સામાન્ય કાયદે
 ગવની કુદરત રહે છે તે ગવની કુદરતનેજ તેણે તે કેહપમાંથી અહીરી-
 મનને જેરે દુર કીધી હોય છે અને પોતાના કેહપમાં અધમ કાળી
 કુદરતને વસાવીને પોતાની અધપિમાંથી અહીને વસાવી હોય છે. જે
 અધપિમાં સામાન્ય કાયદે ક્રવચિ અને ગવની ગતી રહે છે અને પ્રકાર
 પ્રકારની માનવની કરણીઓનો ભાર રહે છે તેમાં સીરફ અહીને વસાવે
 છે. આથી ક્રવચિ જે તે અધપિમાં હતી તે ક્રવચિને ત્યાંથી હઠ-
 વાની જરૂર પડે છે. આવો નર અહીરીમનનો દમ લઇ કાળી કુદરતનો
 દમ લઇ સાક્ષાત અહીરીમન થઇ ન કંપી શકાય તેવું શુર કરી શકતો
 હતો. જડમાં જડ સરીલમાં સરીલ જીન અરવાહીનેથી જુલાવે તેવો તે
 થતો હતો. આવા નર સાસ્ત્ર્યને સાધારણ મૃત્યુ કે જેમાં સીરફ તન મરે
 પણ કેહપ તેવું અને તેવુંજ રહે તે મૃત્યુ કંઇ સુધારી શકેજ નહીં. પણ
 તેને સુધારવા તો તેના તે કેહપનું તેવીશીનું ઉસ્તાનનું અંધારણ ફરીથી
 થવું જોઇએ-તેના તે ક્ષદ્ધનથી બરેલા અનાસરોમાંના તે વધુ પડતા ક્ષદ્ધનનો
 નાશ થવો જોઇએ. તેની રજોરજમાં તરોમઇતી છે જરાકથી આરમઇતી
 રહેતી નથી. આવી વ્યકિતનું આવું જોમ તેના ક્ષદ્ધન વસેલા કેહપની હયા-
 તીની ઉપર છે. ક્ષદ્ધન વસેલા કેહપની હયાતી ક્રવચિની ઉપર રહે છે-માટે
 તેના તે કેહપ-ઉસ્તાન-તેવીશીને સુધારવા અહી રહીતના કરવા માટે તેવા
 ક્ષદ્ધનવાળા તે કેહપની હયાતીનો પાયો જે ક્રવચિ છે તેનેજ ખસેડી નાખે
 છે. એમ ત્યારે તે આશ્વમેધને સુધારવા તેના કેહપની હયાતીનો પાયોજ તોડી
 નાખે છે. કેહપનો પાયો ક્રવચિની ત્યાં સાથે રહેલી હાજરી ઉપર છે, કેમકે ક્રવચિ
 તો દરેક વ્યકિત સાથે તેમ તે આશ્વમેધની સાથે તેનો ક્રશો-ગદ્ કરવા માટે
 અસલથી નેમાઇ છે માટે તે ક્રવચિ તો તેના તનની સાથેજ રહીને કેહપને
 જીવડાવે છે. પણ આશ્વમેધે તે કેહપ જે ખોદા-રસીદા હતું ગવની કુદરતવાળું
 હતું તેમાં ક્ષદ્ધન અહીની ગતીનો ઇલાકો ચલાવેલો છે કે જેથી તે
 આશ્વમેધ ક્રશો-ગદ્ના ચાલવામાં અટકાવરૂપનો છે. આવા આશ્વમેધને
 સુધારવાને માટે તેના કેહપને મારી તોડીને ફરીથી નવું કરવાનું છે માટે તે
 આશ્વમેધની સાથનું બુઝો-બુખ્ત તે આશ્વમેધ માટે એવું બુગ=નસીબનો
 ભાગ ઇનસાફથી તે આશ્વમેધનાજ ફાયદા માટે બુઝ કરે છે-ધડે છે તે
 નસીબના ભાગને વહેંચી આપે છે કે જેથી તેના કેહપનો નાશ થાય અને
 તેને બદલે નવું ઉભું થાય. આને માટે તે કેહપને ઉભુ રાખનાર જે
 ક્રવચિ છે તે ક્રવચિએ ઉભા કીધેલા પાયાનેજ તોડી નાખવામાં આવે છે.
 તે ક્રવચિ તેનાથી દુર જાય કે દુરતજ તે પાથો તુડી જઇને તે આશ્વમે-

ધનું ફેલપ નાશ પામે છે. એમ બગોબખત અવસ્થાસ્તો ક્રવણિનાંમનો ભેદ ઉભો કરાવે છે એટલે ક્રવણિનાંમ એટલે ક્રવણિની જે કંઈ ખીશકારી થયલી હોય તેને અવસ્થાસ્તો કરે છે—છીન્ન બીન્ન કરે છે.

અહિંયાં અવસ્તેષક શબ્દોને બરાબર લેવાના છે. અવસ્થાસ્તો એટલે છીન્ન બીન્ન થયેલો. વસ્થાસ્તો શબ્દ સ્ત્રીન્દ ઉપરથી કૃદંત તરીકે છે છીન્ન બીન્ન થયેલો એમ અર્થ બતાવે છે અને અવ દુર ગયેલો—કાણુ? ક્રવણિનાંમ એટલે ક્રવણિના—ક્રવણિનું કંઈ જે હોય તે છીન્ન બીન્ન થયેલું દુર ફેંકાયેલું torn-shorn to pieces—રેજ રેજ થયેલું. અહિંયાં ક્રવણિને છીન્ન બીન્ન કરવાનો અર્થ નથી. પણ ક્રવણિનાંમ=ક્રવણિની કંઈ ચીજ અને તેણીની તે આશ્રમેધ સાથની હાજરી અને પાયાને છીન્ન બીન્ન કરે છે. એમ ત્યારે અહિંયાં કંઈ એમ અર્થ થતો નથી કે તે આશ્રમેધ યુરો હતો માટે તેની શકિત યુરી હતી—શકિત એટલે ક્રવણિ યુરી હતી માટે તેને તોડવાની છે. એમ અર્થ છેજ નહી. ક્રવણિના યુગમાં તેના બંધારણમાં તેમ અવસ્તામાં બધેબધે ક્રવણિને પરમ સત્યની પુતળીઓ—દાદારની ખાદમ, સાક્ષાત આરમઘટી કે જે રશ્નુ અને યજ્ઞોગનો ભેદ રાખે છે એટલે દાદારનું ફરમાન રાખીને દાદારમાં રહે છે તેવીજ અણેલી છે. ક્રવણિને તો આખરની નેમ ગણેલી છે. એ સીદ્ધાન્ત અચળ પરમ સત્ય છે.

કરદો પહેલો.

કરવરદીન યશત તેની સમજઃ ક્રવણિ કદીબી યુરી છેજ નહિ હતી નહિ તેવું બતાવતા અનેક ખ્યાનો. ક્રવણિઓએ તે સાહેબને સૃષ્ટિ રચવાનું ડહાપણ જોમ આપ્યું તેના ખ્યાનો—એકલી દાદારનીજ ક્રવણિ તેવણને મદદ કરે છે એમ નથી પણ કુલ ક્રવણિઓ મદદ કરે છે તે બધાનો ભેદ. શું મદદ કરે છે તેનો ખ્યાલ; સંગઠનમાં રહેલી ક્રવણિઓ—સંગઠનમાં નહિ રહેલી ક્રવણિઓનો ભેદ. ક્રવણિઓ બધીઓ એકજ મર-તબાની છે તેમાં ઉચ નીચ જેવું નથી તેનો ખ્યાલ—ક્રવણિને ઉતરતી ચહુડતી કહેવાનો અર્થ. પઓધર્થ—કેષની સઓખ્યતોની ક્રવણિ પ્રબળ કાંચ, ગુજરેલાંની ક્રવણિ છવતાના જેવી પ્રબળ નહી કાંચ? ક્રવણિ આજુરદે થાય ખુશહાલ થાય—નહિ થાય તેનો ભેદ. ક્રવણિ યુરી હોય શકેજ નહિ તેની ખુલ્લી સમજ. ક્રવણિને ખુશહાલ રાખવાનું ફરમાન કાંચ ?

કરવરદીન યશતના પહેલા ફકરામાં ક્રવણિને કુલ કુદરતને સમાવનારી

કહી છે. કુદરતને ત્યાં અઓજ-ઝોર તરીકે કહી છે, ફવણિને ત્યાં ખરેનો=આશીશો આપનારી અને રફૂન=ખુશાળી આપનારી મદદગાર કહી છે. ત્યાં કંઈ એકલી દાદારની ફવણિ દાદારને મદદ કરતી ચીતારાપ નથી પણ અશાઉનાંમ વંધહુનાંમ અને અશોનાંમ વંધહુનાંમ અને અશોનાંમમાં આવેલી પઓધયોઈ-તકઓપનાંમ અને નખા-નજદીશતનાંમ ફવણિઓ જેઓએ સંગઠનો કીધા છે તે સંગઠનો દાદારને મદદ આપે છે એમ કહ્યું છે. તે યાદ રાખવું. દાદાર કુલ ફવણિ જે સંગઠનો કરી શકેલી છે તેની મદદ મેળવે છે કે જે ફવણિઓ તેઓના સંગઠનો કુદરતને પોતામાં સમાવી એટલે અઓજ-ઝોરને પોતામાં સમાવીને ખરેનો આશીશ અને રફૂન ખુશાળી આપે છે. દાદારને કુલ ફવણિઓ જેઓ આઝાદ છે તેઓ સૃષ્ટિને ઉભી કરીને ચલાવવામાં મદદ આપે છે. આ ઉપરથી બે અનુમાનો સીદ્ધા નીકળે. એક તો એ કે ફવણિ તે દાદારનું હડાપણુ અને હડાપણુ જે ઇનસાફ દેખાડે છે તે ઇનસાફ પ્રમાણેની અકકલ છે. બીજું એ દેખાડે છે કે ફવણિ ઉસુલમાં એકજ છે. પણ દાદારે પોતાના તે હડાપણુ (ફવણિ)થી જગત કીધું ત્યારે જગતની રજેરજ ઉપર જગતની રજેરજમાં જતજતતની દએવીક ગતી હોવે તે રજ નાશ નહી પામે પણ દાદારને આવી મળે માટે તે રજેરજની ઉપર પોતાના હડાપણુને અંશ જે આખા હડાપણુ જેવોજ છે તે ફવણિ તરીકે મેલ્યો કે જે અંશનો એટલે ફવણિનો સત્યસંગ આખરેથી તે રજનો ફશો-ગર્દ કરશે. ત્યારે દાદારનું હડાપણુ ફવણિઓ તરીકે રજેરજમાં પ્રસરેલું છે માટે ફવણિઓ તે મુળ ફવણિનો બહોળો વીસ્તાર છે જે બધો સરખોજ છે, કેમકે દાદારમાં સરખાપણું પતમાન એટલે સત્ય છે માટે દાદારનું હડાપણુથી તેની રજેરજમાં તેવુજ હોય કેમકે સત્ય તે સત્યજ છે જેમાં વિસ્તાર ફરક દેખાડી શકે નહિ પણ દરેક વ્યક્તિ સાથની ફવણિ તે તે વ્યક્તિની દએવીક ગતીના તનને જીવડાવવાનુંજ કામ કરી રહે છે માટે પોતાનો પ્રભાવ નહી પણ તે તે વ્યક્તિના દએવીક ગતીની ભલી થતી હાલતનો વધુ ઓછો પ્રભાવ તે તે વ્યક્તિની જાત પ્રમાણે જતાવે છે. આમ ફવણિઓ કરીને કહે છે તેઓ તો એક મુળ ફવણિનો બહોળો વીસ્તાર છે જે બધો એકસરખોજ છે. એમ ત્યારે દાદારનું હડાપણુ સીરફ દાદારની પાસેજ રહેલું ચીતારાપણું નથી પણ જગતની રજેરજમાં પ્રસરેલું ચીતારેલું છે એટલે તે રજેરજને હડાપણુમાં બદલવા મુકાયલું છે. ત્યારે દાદારનું હડાપણુ તે તે અખંડ એક ફવણિ છે કે જે બધેબધ જગતમાં ફવણિઓ તરીકે પંથરાયું છે તે. ફવણિઓએ મને જગત રચનામાં મદદ કીધી એમ દાદાર

કહે છે તેમાંથી આ ભેદ સાફ માલમ પડી આવે છે; ના તે ભેદ જાણાનનો અર્થ તે થયો—તે હકીકતી દારતાનની તાવીલ તે થઇ. ઉપર કહ્યું છે કે ફવણિઓ સંગઠનમાં જોડાયેલી છે. કઇ ફવણિઓ સંગઠનમાં જોડાયેલી છે અને કઇ ફવણિઓ નથી જોડાઇ. ફવણિઓ સંગઠનમાં જોડાયેલી વગર હોય કે એમ સવાલ આવી ઉભો રહે છે. આ સવાલ ધણેજ અર્થ-સુચક છે. હા હોય છે. પહેલા ઉપર કહેલી સમ્યાઇ ધ્યાનમાં રાખવાની છે કે ફવણિ ઉસલ હકીકતમાં તો એકસાન એકરસનીજ રહે છે. અહની તરફ અનંત તાબેદારી કરનાર તે બુગ છે જે બુગ અહુનવધર્મની જોડીદાર છે અને અહના તે બુગ અહુનવધર્મની સાથના હેકમની ખાદમ છે. આ ફવણિ પછી સૃષ્ટીની રજેરજમાં છેક દાદારથી તે ધુળની રજ લગીની વ્યક્તિમાં અમુક અમુક રીતે અમુક અમુક વખતે પ્રસંગે પ્રસરે છે. આ વખતે જેવી વ્યક્તિ હોય-બલી કે શુરી તેના પ્રમાણ પ્રમાણે તે તે રજ સાથે રહેલી ફવણિ પોતાનો પ્રભાવ રાખે છે—આમ તે તે વ્યક્તિની જાત-ઓકાદ-ઓલાદ-ફેલ-ઇનફાલની ગતીના પ્રમાણ પ્રમાણે તે તે વ્યક્તિ સાથે રહેલી ફવણિ જુદો જુદો કુદરતી પ્રભાવ ઇનસાફથી જતાવે છે તેથી ફવણિઓમાં ચહડ-ઉતરપણું આવેલું કહેલું છે. ફવણિઓ તો બધી એકસાન છે પણ વ્યક્તિની જાત પ્રમાણે વધુ ઓછો પ્રભાવ જતાવે છે તે પ્રભાવની ચહડ-ઉતર જાત છે. આ મુળ ફવણિ કે જે રજેરજ લગી પ્રસરી ગઇ છે અને એમ ન કદપી શકાય તેવી નોકરી તે સાહે-જની કરી રહી છે તે દરેક દરેક ફવણિને કુદરતમાં ખીશકારી કરવાની છે. તે તે વ્યક્તિઓ કે જેઓની સાથે ફવણિઓ મુકરર થઇને જોડાઈ છે તે તે ફવણિઓને તે તે વ્યક્તિઓના તનોમંદ શરીરોને ઉભા કરાવીને ટેકવવાના જવાબવાના છે. ફવણિઓનાં આ મુળ કામ ઉપરાંત તે તે વ્યક્તિની બધી ફવણિઓને બહારની કુદરતમાં અમુક અમુક કામ નેમી આપેલું રહે છે. આ કામ સૃષ્ટી રચનાના અને સૃષ્ટીને મોક્ષે લઇ જવાના મજહદકાત અને અહુર-દાત પ્રમાણેનું રહે છે. મજહદકાતનું કામ સૃષ્ટીની અનંત ચીજોની રચના કરવા માટેનું છે કે જે રચના પછી પોતાની બધી શુરી જાત જણાવીને ચુનાહ સવાળનો બહેરો ઉભો કરે છે. અહુરદાતનું કામ તે બધો શુરો ભોગવટો કરીને સજા-જજા પામી રહેલી સૃષ્ટીને ક્ષો-ગદ તરફ લઇ જવાનું છે. જે માનવો ચુનાહગારો છે તે માનવોની વ્યક્તિઓનો બજોબખત એટલે તે તે વ્યક્તિઓનો ‘ખએતુ’—સજો બાપ એટલે અહુર-મજહદ ખોદાએ (જે પોતે પોતાની ખોદાઇની શક્તિમાંથી દરેક ઉપર ખોદાની શક્તિ જેને ખએતુ કહે છે તે મુકરર કરી આપે છે તે

અહુરમઝદ ખોદાએ) તે ગુનાહગાર વ્યક્તિઓને તેઓના ગુનાહોને લીધે કશો-મદ્ કરાવી અપાવ્યો નથી. પણુ તે તે વ્યક્તિઓને કશો-મદ્ કરાવી અપાવવા તે ‘ખએતુ’એ તે તે વ્યક્તિને તનોમદ્ હયાતી કરાવી આપી છે કે જે હયાતીનો પાયોજ કવણિ છે; તે હયાતીનો ટેકાવજ કવણિ છે માટે તે તે વ્યક્તિની અષ્ટિપિમાં તે તે કવણિને રહેવું પડે છે કેમકે જો કવણિ તે તે વ્યક્તિઓની તે તે અષ્ટિપિમાંથી બહાર પડે તો પછી તે તે વ્યક્તિઓનો ઉપર કહેલો અવસ્થસ્તો કવણિનાંમ જેવો નાશ થાય. આવી કવણિને ત્યારે તે ગુનાહગારના તનને કહપને જીવણવાં તેની સાથેજ રહેવું પડે છે માટેજ તે કવણિ તેની અષ્ટિપિમાંજ બંધાધનેજ રહે છે અને તેથી તેની તે કવણિ બહાર પડીને સંગઠનમાં જોડાઈ શકતી નથી. અને જ્યારે તે તે કવણિ સંગઠનમાં જોડાઈ શકતી નથી ત્યારે તે તે કવણિનું ઉપર કહેલું કુદરતમાં કરવાનું કામ સંગઠનમાં જોડાયેલી કવણિઓને ઉપાડવું પડે છે. કવણિઓના સંગઠનો કાંઈ થયા હશે તેનીથી હવે સમજ પડશે-મઝદદાત અહુરદાતનું જગતનું કામ જે રજેરજની કવણિએ કરવાનું છે તે અમુક અમુક કવણિઓની ગેરહાજરીથી અટકે નહિ માટેજ સંગઠનો થયા છે તે સહેજે સમજાય એવું છે. સંગઠનની કવણિઓને આમ કામ ઉપાડવું પડે તે કવણિઓ તે ગુનાહગાર માનવથી નારાજ થાય છે.

આમ કુરવરદીન યસ્તમાં નારાજ થતી કવણિઓ જણાવી છે તેમાં આવો બેદ છે. ફકરા ૭૦ માં અને બીજે ઠેકાણે કહે છે કે જે કાષ્ટ સરદાર પોતાના સંકટ વખતે કવણિઓને બોલાવે-કવણિના સંગઠનને બોલાવે તો તે સંગઠન ત્યારેજ તેને મદદ કરે કે જ્યારે તે કવણિ તેનાથી ‘અનાજરેતાએ’=આજુરદેહ નહિ થયેલી, ‘અતિમશતાએ’=બાધી નહી પામેલી હોય એટલે જ્યારે તે દુઆ માંગનારનું ફરોહર તે સંગઠનમાં જોડાયેલું હોય અને તેથી બીજી કવણિને તે ફરોહરનું કામ વધુ કરવાનું નહી હોય. તે નર કવણિની મદદ માગે છે તે મદદ કવણિઓના સંગઠનનીજ હોય કેમકે તે નરની કવણિ તો તેની સાથેજ હોય માટે જો તેની પોતાનીજ કવણિની મદદ માંગવી હોય તો પછી આમ દુઆ કરવામાં અર્થ રહેલોજ નથી. પણુ સવાલ ઉઠે છે કે કવણિ જો તે નરમાંથી બહાર પડે તો તે તન જીવે કેમ? ત્યાં તો અવસ્થસ્તો કવણિ નામનું સંકટ આવી ચઢે. આની સમજ માટે પાછું આપણને દરેક વ્યક્તિ સાથેના ‘ખએતુ’=ખોદાધની તરફ જોવું પડે છે. ખએતુ સગો આપ જે અહુરમઝદ ખોદા છે તેણે પોતાની અચાક શક્તિની દોહતમાંથી તે વ્યક્તિના તેને લગતા

ખોદાની દોલત આપી છે જે ખોદાએ તે બક્ષિતના શર ઉપર તેના ભોગવાવનાર તરીકે રહ્યો છે. જ્યારે માનવે એવી સુક્ષ્મ કસ્ટી કાઢી હોય અને પોતાના તનને એવું દુજ્જરહિતનું અને ‘ખએત્વ’ના બેદન કાઢ્યું હોય એટલે દુજ્જથી નીરાળ પણ તે ખએતુ ખોદાના જેવું જ કાઢ્યું હોય તો તે નરના તનમાં કેહપ’માં તે ખએતુ મલી જમને એક થઇ જાય એટલે તે નરને મળેલી તે દોલત તે નરને પ્રજ્ઞ રીતે પ્રાપ્ત થાય. આ વખતે તે નર પોતાના પરમ બાપ અહુરમઝદ ખોદાએ અને હોરમઝદ ખોદાએના બીજા ફરજદો યજ્ઞતોની સાથે સીધી સગાઇમાં સીધા પેવંદમાં આવે જેને રાદ પેવંદ કહે છે કે જેથી તે માનવમાં રાદ ગતી વ્યાપે એટલે રશ્નુનો બેદ વ્યાપે અને તેમાં આરમઇતીનો વાસો થાય અને તેને યએમન મળે મહેર-મળે એટલે તે યજ્ઞતો અને અહુરમઝદ ખોદાની સાથે સીધો સંબંધ થાય. આ વખતે તે યજ્ઞતોનું ઉસ્તાન અને ઉસ્તાન સાથેના પ્રાણવાયુ જેએને વને ઝવીત બીશના બેદમાં દીનમાં જણાવેલા છે તે તે નરમાં વહયા કરે. વળી તે નર પેતે બગોબખતની-ખએતુની ગતીને મળેલાઓની સાથે એટલે યજ્ઞતોની સાથેનો જ રહે; જેમ તે યજ્ઞતમાં માંથ્રોના આશીશોવાળા કેહપો થઇ રહે છે તેમ તે નરના તન કેહપ’માંથી માંથ્રોના આશીશોની બાંધણી થઇ રહે છે કે જેને તનુમાંથ્ર કહે છે. એમ તે નરનું કેહપ’ જે અત્યાર લગી દુજ્જ ગતીની દરકતો સાથનું હવું માટે તે દુજ્જના અત્યાચારોને રોકવા અને એમ જીવને ટેકવવા લાંબાવવા-તે તનને મજબુત અને ભોગવટાઓ કરી શકે-કેશાશો ભોગવી શકે તેવું કરવા માટે કવપિની તે તન સાથે જોડાઇ રહેવાની જરૂર હતી તે જરૂર હવે તે તન તનુમાંથ્રનું દુજ્જ રહિતનું થવે રહી નહી. એમ દુજ્જ રહિતના થયેલા એટલે ખએત્વે પ્રુગેલા-યજ્ઞતી ગતી સાથે જોડાયેલા તનને પોતાની સાથે કવપિને રાકી રાખવાની જરૂર રહેતી નથી કેમકે તે તન કેહપ’ ખુદબખુદ યજ્ઞતો સાથે એટલે કવપિઓના સંગઠનો સાથે સીધું જોડાય છે અને ઉસ્તાનનો ઝરોહ જે તે યજ્ઞતો કવપિઓ પાસે છે તે તેને મળ્યાજ કરે છે-માટે તેની સાથે જોડાયેલી કવપિને તે ઉસ્તાન તેને ખેંચી અપાવવાની જરૂર પડતી નથી. આવા તનુ-માંથ્રનો નર અપવન હોય જેણે પોતાનો જીજ્ઞાસી ફરો-ગદ’ કાઢી હોય-તે નર ખુદ શક્તિરૂપ બગરૂપ થયે હોય. આવા નરનું રવાન બંદરોશ ઉંચકેલું થાય ઉઝને-ઉધીનું થાય એટલે તે રવાનની રમ બસીત થઇને તેના ફરોહરની રમ જેને ઉઝ કહે છે તેને મળે એમ રવાન પોતે ફરોહરને મળે અને સંગઠનોની કવપિઓને મળે એટલે પછી તેનું ફરોહર જ્યાંથી હોય ત્યાંથી તે

પોતાના ફરોહરને રચની ઉર થયલી ગતીથી મળેલું જ હોય. આમ આવી વળેના તનુ-માંથના નરો સાથની ફવણિઓ સંગઠનમાં જોડાઈ શકે અને તે ફવણિ પોતાને અપાયલા મઝહહાત અહુરહાતના કુદ્યાતી ફરો-ગદ કરવાના પરમાર્થમાં મશ્ગુલ રહે. આમ ત્યારે ફરવરદીન વસ્તના પહેલા ફરોમાં કહે છે કે ફવણિઓના સંગઠનોની મદદ દાદારને મળેલી હતી કે જેઓમાંજ કુદરત રહેલી છે તે બધાનો બેદ સમજ પડશે. ફવણિના અર્થનો સીરફ force-જેર બળનો હતો તો દાદારનું બળ તે દાદારની ફવણિ કહેવાતે અને દાદારે પોતાના બળ એટલે પોતાની એકલી ફવણિ-થીજ જગતને રચેલું એમ કહેતે. પણ અહિયાં ફવણિઓ એટલે બહુ વચનની ફવણિઓએ મદદ આપી એમ કહે છે તે નોંધવું. અહિયાં તેમ બીજે ઠેકાણે આ બધી ફવણિઓને ઉધ્ધ = બહાદુર નહિ ડગે નહિ બીજે પણ ફતેહજ મેળવે તેવી અને અધ્ધવિથુર એટલે દરેકે દરેક બદીને ઘેરીને તોડે તેવી અશ્રુત કહી છે. આવા ફવણિના સંગઠનને જેરે દાદાર હસ્તી નીસ્તીને આસમાન જમીનને ગેતીને માનવને પાંચ જાતના ગોરપદોને રચે છે. પાણીના ઝરાહ નદી ફરીયાને રચે છે. ઝાડપાન ફુલ ફળાદી વીજેરે ઉગાડે છે. ટુંકમાં હસ્તી નીસ્તી અને તે માંહેલી વસ્તી ધરે છે એમ કહ્યું છે. યજ્ઞતો જેવાં કે આવાં યજ્ઞ પોતાનું ૧૦૦૧ નાળાંઓનું કામ કરે છે એટલે યજ્ઞતી કુદરત પોતાનું કામગીરી તેઓનાજ જેર કરે છે. બચ્ચાને માનાં પેટમાં પેદા કરનારગી તે સંગઠનજ છે. જેમ દાદારને તે સંગઠનની મદદ મળે છે તેમ જો કેાષ નરને મળે તો તે નર આશ્વમેધનેગી માનતો બનાવે અને કુલ અનજુમનનો સરમુખત્યાર બની રહે. પછી કહે છે કે પઓધ્ધ-રચો-તકેષ ફવણિઓ અને સઓબ્યંતોની ફવણિઓ ઘણીજ મજબુત હોય છે અને ગુજરેલા કરતાં જીવતાની ફવણિ પ્રબળ હોય છે. અહિયાંગી ઉપર સંગઠનના બેદમાં જે કહ્યું છે તેનીજ પુરહાન આવી ઉભી રહે છે. ઉપર કહ્યું કે અશ્વવનોના ફરોહર અશ્વવનોની સાથે નહિ રહેતા સંગઠનમાં જોડાઈને કુદરતનું કામ કરી રહે છે અને જો કેાષ લાયક નર એટલે તનુ-માંથના બેદનો ઉપર કહેલો નર મદદ માગે તો તેને ધનસાધ્થી હલાપણુની રાહ મદદ આપે છે. અહિયાં પઓધ્ધ-તકેષ ફવણિઓ અને સઓબ્યંતોની ફવણિઓ કહી છે. આ નરો અશ્વવનોમાં ઉંચે દરજ્જેના રહે છે માટે તેઓના તનો તનુ-માંથના હોય તેઓની ફવણિ બહાર સંગઠનમાં જોડાઈને ઉપર કહ્યું છે તેવું કામ કરે છે. અહિયાં કહે છે કે તે ફવણિઓ અઓગિશ્તાઓ છે એટલે અઓજની કુદરત સાથે કામ કરે તેવી એટલે જગત એટલે બહારની કુદરતમાંના સંગઠનમાં જોડાયેલી છે. પછી કહે છે કે જીવતાની ફવણિ ગુજરેલા કરતાં

વધુ પ્રયત્ન રહે છે. એટલે કહે છે કે ગુજરાત પછી ગુજરાતના
 રવાનને મદદ કરવામાં ક્રવણિ ધણીજ મરગુલ થયેલી હોય. જ્યુવુ કે
 જ્યવતા તનમાં રવાન મોટે ભાગે બંદરોશમાંજ રહે કે જેથી તે વેલુનના
 તનનો દ્રવાઓ એટલે તનોમંદ શરીર મન પોતાની મતી ઉભરાવીને હવસોના
 ભોગવણો કરીને પોતાનો કેશાશ ભોગવી રહે. પણ ગુજરાત પછી તે
 રવાને સચેત થઈ પોતાના ફરોહરને મળી એટલે પોતાનું ડહાપણ મેળવીને
 તે તે તનોમંદ જીંદગીના ખીલેલા દ્રવાઓની સદગતી કરવાની છે. માટે
 ગુજરાત પછી રવાનનું કામ શરૂ થાય છે જ્યારે જ્યવતા શરીરમાં તન-
 મનનું કામ હોય. માટે ગુજરાત પછી રવાનની રમ ખુલવી જોઈએ એટલે
 રવાનના ફરોહરને તે રવાનની સાથેજ રહેવું જોઈએ-તે ફરોહર રવાનથી
 છુટું પડી શકે નહિ. આમ ક્રવણિ તે ગુજરાત મંદ રવાનને સચેત કરવા
 બંદરોશ રહીતનું કરવા રોકાય છે કે જેથી તે રવાન પોતાની રમ બસીત
 કરી ખેરદમંદ થઈ પોતાના તનને ખેડી શકે-એમ રવાનની રમને બસીત
 કરી પોતાની રમ નામે ઉડ્ડની સાથે મલતી કરવા એટલે તે રવાનને મીનો
 ડહાપણ અને અકકલ આપવા તે ક્રવણિ તે રવાન સાથે ધણીજ જોડાઈ રહે છે
 અને બહારની કુદરતના સંગઠનમાં જરાખી જઈ શકતીજ નથી. એમ જ્યવતા
 હાલત કરતાંખી ગુજરાતી હાલતમાં ક્રવણિ રવાનને વધુ જોડાયેલી રહે છે માટે
 બહારની કુદરતને કામે લાગતી નથી એટલે નીર્જળ મણાય. જ્યવતા
 હાલતમાં તે સીરફ જ્યવનેજ ટેકવવાનો હતો રવાન તે બંદરોશમાં હતું
 માટે રવાન સાથે ક્રવણિ મળતી નહિ માટે ક્રવણિ જ્યવ ટેકવવામાંજ
 મરગુલ હતી પણ ગુજરાતી વખતે ફરોહરનું કામ જ્યવતા કરતા ઉજીક
 ધણું વધી જાય છે. માટે તે ગુજરાતી વ્યક્તિ સાથે જોડાઈ રહીને બહારના
 સંગઠનમાં શું થાય છે તે તરફ જરાખી ધ્યાન આપી શકતું નથી. આવી
 હાલતને માટે કહે છે કે જ્યવતા હાલતની ક્રવણિ ગુજરાતી હાલત કરતાં
 વધુ પ્રયત્ન રહે છે. પછી કહે છે કે જે કોઈ ક્ષયવાળો અપસર
 મહેર અને આસ્તાદ યજ્ઞતને ભેટ આપે એટલે જે કોઈ સરદાર
 સાચો હોય દીન પ્રમાણેજ ચાલે તે તે નરના તનમાં તનું-માથનો ભેદ
 આવીજ રહે અને તેવા નરનું ફરોહર ધણી વખતે બહાર નીકળીને
 કુદરતના સંગઠનમાં જોડાએ અને તેથી તે બધી સંગઠનની ક્રવણિ તેનાથી
 ખુલાશ હોય. આવો નર જ્યારે તે સંગઠનની મદદ માંગવા ભેટ અપાણ
 કરે કે તુરતજ તે ક્રવણિઓની મદદ તેને મળે છે અને તે નર સાસ્ત
 દમંદહેઉશ હમોક્ષો=મલી સતાવાળો દીનદાર સાચો દહયુપત શાહ
 હુખેરેતાઓ=મલી ભેટ લઈ જવે અને ક્રવણિના સંગઠનની મદદ મેળવવે
 અંધહાસિત જબ્બરેતેમાં=ધણેજ પ્રતાપી પુજવા લાયકનો અને અજીત

થઇ જાય છે. ફવણિના સંગઠનની આવી કરામત છે, આવી શક્તિ જેર વિગેરે છે તેનો બેદ આમ પહેલા ફકરામાં દાદાર જરથુસ્ત્રને કહી સંભળાવે છે. અહિયાં આ ફકરામાં ફવણિ હરહંમેશ સત્યને માટેજ છે-નેહીને માટેજ છે બહીને માટે નથીજ; ફવણિ હંમેશ સારીજ હોય-બહેને આશ્વમેધ સાથે હોય તોજી ફવણિ તો બલીજ હોય એમ સાફ સાફ ખુદ્દે ખુદ્દુ કહે છે અને ધુરાધને મારનાર છે અને ફવણિને લીધેજ ધુરાધ એક દીન નાશ પામી બલી થશે બના રપેનાને તામે પ્રશે એમ સાફ સાફ બારમાં ફકરામાં કહે છે. કહે છે કે જો હું દાદારની મદદે ફવણિનું આ સંગઠન નહિ હતે તો પસુવીર જેવી હાલત થતેજ નહિ. પસુવીર એટલે પસુની સાથેજ જોડાયલા વીર નર એટલે માનવનું શ્વાન જે જનવરના શ્વાન સાથનું હોય તે જેહ શ્વાન સાથે સાથે મળીને જોડાવવાની અણી ઉપર હોય ત્યારે તેવાઓને પસુવીર કહે. માનવના શ્વાનમાંથી હેવાનનું શ્વાન થયું; હેવાનમાંથી ઝાડપાન અને ઝાડપાનમાંથી ખનીજનું શ્વાન થયું; હવે ખનીજનું શ્વાન ઝાડપાનમાં ઉગી જનવરથી ખવાધને જનવરના શ્વાનમાં મળી રહે અને માનવનું શ્વાનથી પુખ્ત થઇને પોતાના તે જનવરને ખેંચે એટલે જનવર ગોસપંદી પસુ થઇ અને તે નર પોતે વીર થઇ એટલે અપવન થઇ જેહ પસુવીરના બેદના થઇ જાય એટલે એકએકને મળવા માટેના પુખ્ત થાય એટલે હવેરતાતના અખંડપણે મળીને અમરદાદની અમર ગતીએ પુગવાના હોય તેવા થતા આવે; ટુંકમાં જેતીની અંદર વૃદ્ધિ થાય. કહે છે કે જો ફવણિના સંગઠનની મદદ નહિ હોય તો આમ વૃદ્ધિ જેવું થાયજ નહિ, પણ ઉલટું થાય એટલે જનવર વધુ જનવર ખરફસ થાય અને માનવ વધુ ધાટકી બને એટલે જેહમાં દુજની સત્તા ચાલે. જેતીમાં દુજનું ચલણ સર્વોપરી થાય એટલુંજ નહિ પણ જમીન આસમાન વચ્ચે એટલે આખી નીરતીમાં દુજનું રાજ થાય એટલે વૃદ્ધિને બદલે ધટતીજ થાય અને એમ બનાની ફન ફાવે રપેનાની ફન હારે અને કદીખી ફશો-ગદ્ થાયજ નહી, એટલે કદીખી બના રપેનાને તામે થાયજ નહિ. આમ ત્યારે કદીખી ફવણિ ધુરી હોઇ શકેજ નહિ બહેને તે ધુરા આશ્વમેધને જીવડાવતી હોય. એમ ત્યારે એજ યસ્તના ૨૫ માં કરદાના ૧૦૫ માં ફકરામાં અવસ્થસ્તો ફવણિનાંમનો બેદ જે કહ્યો છે ફવણિને આશ્વમેધના તન કેહપને ટેકવવાથી દુર કરવા કહી છે એટલે તોડી પાડવા માટેની ફવણિની ગતીઓ કહી છે તેમાંથી એમ નહિ સમજવાનું કે તે આશ્વમેધની ધુરી ફવણિહતી માટે તોડવાની છે. તે ફવણિ તે આશ્વમેધના તન કેહપને જીવડાવે છે-તોજ તે આશ્વમેધ આશ્વમેધી કરે છે માટે તે

આશ્વમેધના તન કેહપના જીવના પાયાનેજ ખેંચી નાંખવો કે જ્યોતી તે આશ્વમેધ છુરાઇ કરતો અટકે. એમ અવસ્થાસ્તો કવચીનાંમમાં કવચીની ખીસ્કારી જે તનોમંદ હયાતીને ટેકવવાની છે તે ટેકાવ આપવાના કામથી કવચીને ખેંચી લેવાનો અર્થ છે જે વિષે ઉપર લખી ગયા છીએ. એમ ત્યારે ફરીથી લખીએ છીએ કે કવચી હમેશાજ ભલીજ હોય. જગત આજે જે તનોમંદ છે તે જ્યારે ભવિષ્યમાં કવચીરૂપ થશે એટલેજ સાત કાળ પુરા થઇ બધું અફમાં જશે. એમ ત્યારે કવચી ભલીજ હોય અને સંગઠનમાં રહીને કુદ્દતમાં ખાસ કામ કરી રહે છે—મઝદદાતથી સુષ્ટીને રચે છે કે સુષ્ટીનો ભલો છુરો ભોગવટો થઇ સજ્જા-જઝા થઇ રહે કે પછી અહુરદાત ચલાવી સુષ્ટીને પાર પાડે. એમ મઝદદાત અહુરદાતના ચેરાધોને બળતો રાખનાર તેજ તરીકે આ સંગઠનમાં કામ કરતી આ કવચી છે—તે બધો ભેદ સિધ્ધ કરીને આગળ ખીજ કરદામાં નેગાહ કરીએ.

ખીજે કરદો.

અશો જરથુસ્ત્રને દીન ચલાવવા માટેની કવચીની મદદ; તે મદદ મેળવવાનાં માંથ્રો; કવચીને અપાયેલો અથાક અધીકાર અને તે પ્રમાણે જગતમાં થતું તેણીનું કામ કે જેમાં તેણીઆ તે દાદારના આસ્ત્ર મહા ડહાપણ તરીકે તાબેદારી કરનાર તરીકે પ્રદરશીત થઇ રહે છે તે બધાનો ખ્યાલ.

જ્યારે કવચીનું સંગઠન દાદારને સુષ્ટી રચનાને બનાવવા ભોગવટાઓ કરાવીને પાર પાડવા એટલે સુષ્ટીને મઝદદાત અહુરદાત પ્રમાણે પાર પાડવા આટલું બધું ઉપયોગી છે તો તેજ સંગઠન જરથુસ્ત્રને જગતમાં દીન પાંચરવા તેટલુંજ ઉપયોગી છે એમ દાદાર જરથુસ્ત્રને કહી સંભળાવે છે. જરથુસ્ત્રને તે સંગઠનની મદદ અપાવે છે અને તે સંગઠનને પુગવાના માંથ્રો બતાવે છે. કહે છે કે અશો જરથુસ્ત્ર આ જગતમાં તુને દહેસ્ત આવી મળે—આડા અવળા રસ્તા ઉપર ધાસ્તી પેદા પડે એટલે જગતમાંની બધી તારી ઉપર ઉલટે—તુને તારા નેકીના દીનદોસ્તીના કામમાંથી રોકે તો તુરતજ તારે કવચીના આ સંગઠનને આવા ચોક્કસ માંથ્રોથી બોલાવવો કે જે સંગઠન આવીને તુને મદદ કરશેજ. અહિંયાં તે સંગઠનને બોલાવવાના માંથ્રો કહ્યા છે તેમાંથી કવચીને હમેશની ભલી અને કહીબી છુરી નહીંજ થતી કે હોતી કે થયેલી કે થવાની કહેલી છે. અહિંયાં કવચીઓની વખાણ ઉપરના પહેલા ફકરામાં કહી છે તેમ કરીને કવચીઓને અશ્વમેધેતો=ભલાધને નેકીને પુરતો ટેકો આપનાર; ઉમારેતો=

બહીની સામે પુરજોશથી ધસી જનાર, હુલારેતો=પોતે ખુદ બ ખુદ તનકેહપં
 કારણ કરીને બહીની સામે ધસી જનાર, વજારેતો વજ' ચીજ એટલે
 એટલે હથીયારો સહીત પુરજોશથી બહીની સામે ધસનાર, તખ્તમારેતો=
 તેહમતાનની મારફત અજીતપણે સહમકિલ સહમ રીતે મારનાર તરીકે ધસી
 જનાર, જાએસારેતો=દુઆ માગનાર મદદ માગનાર લાયક નર જે
 અંજોશરૂપે છે તેની મદદે જનાર તરીકેની કહી છે, જેણીઓ કાંતો લગાઇમાં
 બસાઇની બાબુએજ રહે છે કાંતો ખીજ અનેક જાનની ફતેહો બહીની
 ઉપર મેળવવા બસાઇની બાબુએજ રહેશે. ધરન જે સરતાપા કાપડાસરની
 જાતી હોય તેમાં તેઓ મદદે આવશેજ એમ જાણ્યતે=લાયક નરો જેઓ
 તેણીઓને બેલાવશે, ચકુષે=લાયક નર જેઓ તેણીઓ તરફ પ્રેમ રાખવાની
 કાળજી કરતા હશે તેઓ બેલાવશે તેઓના સુખદુખમાં મદદે આવશે. તેઓ
 કદી જો 'બનતામ્'=તન-મન કે રવાનતા આગરી થઇ પડ્યા હશે તો
 તેણીઓ આવીને વૌહુખરેતો=બધા આશીશો આપીને સજ્જાદ આપશે-એમ
 જેઓ સરત હશે એટલે જેઓ યજ્ઞનો=યજ્ઞને કરનાર ખરી ભકિત
 કરનાર હોઇને તે પોતાના ફરોહરને આઝાદ કરીને સંગઠનમાં બેડાવવાની
 તક આપનાર હોવે તે સંગઠનને કુદનવાનો=પુશ્તુદ કરતી હશે અને
 એમ બરો અંજોશ અષવ=અશવન હોઇને બધી બેટ લઇ જનાર
 હશે તેઓને ફવણિત સંગઠન મદદ કરશે. અંજો જરથુશ્ત્ર તું આવોજ
 છે-ના તેથીખી અધીક છે માટે તુંને આ સંગઠન મદદ કરશેજ-અને
 તારી દીન પ્રમાણે જે કાંઇ ચાલી નરો અષવનો=અશવન નર થઇ
 અષેમ હુન્તિ અર્જદાતેમ=અશોઇને માટે દીલગનને સાર કરનાર થઇ
 પોતાના ફરોહરને આઝાદ કરી તે સંગઠનમાં જઇને કુદરતના ફરોહ-ગર્દના
 કામમાં મચી રહેવાની તક આપશે-ના તેમ કરવા દીલોગનથી મદદ
 કરશે એટલે રાસ્તાનેજ જોઇ રહેશે બોલી રહેશે કે કરી રહેશે
 યથચ યજિશ્તાએ ફરેતાઓ=એવું કામ કરવાજ મચી રહેશે થઇને
 ધર્મી સકરમી થઇ જહેર થઇ રહેલો માન પામીને યુગીએ મોટાઇએ
 પુગેલો થાય અને એમ અતિશયેશો=મેરા દવેશ વખરનાં થઇ તનુ-માંથનો
 થઇને પોતાના ફરોહરને આઝાદ કરનાર થયેલો હોય તો તે નરની ઉપર
 આ સંગઠનોની હરહંમેશની ચોક્કી રહેશે, આવદ પર ફરોહરિ-
 સિશ્તાઓ=તેની મદદે હર મીનીટ મીનીટ જનારા-તેની પુણી પાસજાની
 કરનારા રહે છે. અહિંયાંથી સાફ માલમ પડે છે કે ફવણિ હંમેશા બધીજ
 હોય બસાઇનીજ સાથ હોય. અને માનવ જો જરાક અમશ્યું બહુ કરે
 તે તેઓ કરેહ રીતનો બહલો આપે. એમ દાદાર જરથુશ્ત્રને ફવણિના

સંગઠનની અતી ઉપયોગીતાનો ભેદ કહી સંભળાવે છે. દાદાર કોણ છે, આ સંગઠન કોણ, નર અશ્વન કોણ, આ મદદ શું, તે બધાની સમજ તો હવે પછીથી કનુમીક હકીકતમાંથી મળશે. પણ અહિંયાં તો ક્રવપિ કોણ છે-શું છે-તેના ફઝેલ શું છે તે બધું અવસ્તેષક ઇબારતમાં જોઈ રહ્યા છીએ. અહિંયાંથી ત્યારે ફવપિનો અર્થ અહૂની અત્યંત તાબેદારી કરનાર સૃષ્ટીને ચલાવનાર હાપણ જે સ્પેન્ટ આરમઇતી+રજનુ+યઝેનના બેદો રાખનાર બગ તરીકેનો છે જે નારી તરીકેનો છે જેણીનો નર તે અહૂનો ફરમાન બરદાર બગ અહુનવધય છે તે નીકળી આવે છે. અહૂના ફરમાન બરદાર બગ અહુનવધયનાં બેદોનેજ આ નારી બગ ક્રવપિ બળ લાવે છે અને બળ લાવવાની પુણી તાબેદારી પુણી સચ્ચાઇથી કરીને તે બધું તે અહૂને તુરતજ અર્પણ કરી નાંખે છે.

હવે ત્રીજા ફકરાનો ભેદ જોઈએ.

જગતના જાતજાતનાં કામોમાં સેક'ડે સેક'ડ ક્રવપિ મશ્ગુલ છે તેની તકરીર. ક્રવપિનો અધીકાર એટલે દાદારના હાપણનો અધીકાર અને તેના ચલાવવા માટેની ભેદી ઇબારત. ક્રવપિ મજદાથી માંડીને રજેરજ સાથે જોડાયેલી છે-તે બધાઓના ફવાનોની આસ્ન તરીકે રહીને હાપણ તરીકે રહીને જગતને ચલાવી રહે છે તેનો ખ્યાલ; દાદારનું હાપણ જગતમાં પ્રસરીને જગતને ફશો-ગર્દ તરફ લઇ જઇ રહે છે તે બધા માટે અલંકારો જેવા કે ગાડી-ગાડીને હાંકવી-ગાડીમાં બેસવું-ચાલીને જવું-જાતજાતના ભોગવટાઓની ધમાલો-સૃષ્ટીનો ભાર ખમવો વીગેરે વીગેરે. ક્રવપિનો મુદ્રા લેખ ફશો-ગર્દ કરવાનો. ક્રવપિની સીધી મદદ યરનથી મળે છે તેનો ખ્યાલ-વીગેરે વીગેરે ખ્યાનોમાં ક્રવપિ ભલી બાળુ ઉપરજ છે-બુરાઇની છે નહીં તેની ખુદલી સમજ.

અહિંયાં પાછો તે સંગઠનને યાદ કરે છે, તેને નેમાઝ કરે છે, તેની મદદ આહે છે. પછી તે ક્રવપિઓની વધુ શક્તિઓ સેફાતો કહી રહે છે.

જેથીથી શક વગર જાહેર થઈ રહે છે કે ક્રૂરવર્ણી તો હરહંમેશની બત્રી બત્રી અને બત્રીજ હોય. અહિંયાં ક્રૂરવર્ણીની ખીશકારી જે મઝદારી માંડીને રજેરજના અધીવાળા-અશોધવાળા-રયાઝતવાળા સત્તાજકાર કે દરવંદ અતી ગુનાહગાર કે આશ્વમેધમાં આશ્વમેધની વ્યક્તિઓની તનોમંદ હાલતને ટેકાવવા કે મઝદદાર અહુરદાતનું કુદરતી કામ કરા ચાલી રહે છે અને તે બધામાં ક્રૂરવર્ણી જે પ્રભાવ આદર્શ જાહેર કરે છે તેના બેદો આવેલા છે. અહિંયાંના શબ્દો લોધનરૂપ છે, જે લોધનનો કંઈક ભાવ ઉકેલાતી શકાય એમ છે.

કહે છે કે ક્રૂરવર્ણીઓ કુલેકુલ દાદારથી માંડીને રજેરજ સાથે છે. તેણીઓ બધી કોષ્ટી અપવાદ સીવાય અઓજિશ્તાઓ વજેન્તામ=ગાડી ચલાવનારાઓમાં ધણીજ અઓજવાળી છે. ગાડી અને ગાડીને ચલાવવું એ જાતજાતનો અધીકાર બતાવે છે. અધીકાર બુદ્ધિ સાથનું બગોબખત બતાવે છે. પૈસા ટકા સત્તા માનચાનવાળાઓનો બેદ બતાવે છે. જગત ખુદ ગાડીરૂપ છે-કુદરતના અનેક કેદરો જગતની ગાડીને ચલાવી રહે છે. ધનામીન અને તેની કાળી કુદરત પોતાની ગાડીથી ચલાવી રહે છે-માનવ પોતે ગાડીને હાંકીને પોતાનો વખબવ બતાવી રહે છે. એમ સ્પષ્ટીમાં જે કંઈ વખબવ થાય છે જે કંઈ સત્તા ચાલે છે જેને ગાડી ચલાવવું કહ્યું છે તે બધાઓમાં ક્રૂરવર્ણી-તે સાહેબનું મહા ડહાપણ તે બધામાં ઉત્તમમાં ઉત્તમ રીતે ગાડી ચલાવે છે. ક્રૂરવર્ણી ગાડી કુલ જગત હોવે તેણીઓ કુદરત સાથની કુલ જગતને મઝદદાર અહુરદાત પ્રમાણે ચલાવે છે. એમ ગાડી ચલાવનારાઓમાં તેણીની શક્તિ, ડહાપણ, હીમ્મત બેનમુન છે. ક્રૂરવર્ણી તેવી ગાડીને એટલે કુદરત સાથની કુલ જગતને ચલાવે છે અને સરંજમે પુગાડે છે. એમ કુલ કુદરત અને તેણીની સાથના કુલ જગતને ચલાવીને સરંજમે પુગાડનાર અને તેટલા મારે અથાક કુદરત નામે અઓજ રાખનાર આ ક્રૂરવર્ણી છે જેઓની બરાબરીમાં કોષ્ટી બીજી ગાડી ચલાવનાર ઉતરી શકેજ નહીં; કોષ્ટમાં બત્રી તેમ બુરી બેઉ બાબુ આવે. આ ક્રૂરવર્ણીનાજ હાંકતી તે તેલથી-ડહાપણથી કુદરતનો ચેરાધ બળી રહે છે. મઝદદારના વખબવની ગાડી, અહુરદાતના વખબવની ગાડી અને તેઓને બેચનાર ઘોડાઓ નામે કુદરતને હાંકનાર આ ક્રૂરવર્ણી છે; એટલે કુદરતની સફેદ અને કાળી બાબુમાં અને જગતની બધી જાત જાતની વસ્તીઓમાં જે બધી જાતજાતની ગાડીઓ હાંકાઈ રહી છે-સત્તાઓ ચાલી રહી છે, ટુંકમાં જગતમાં જે જાતજાતનો પ્રભાવ ચાલી રહ્યો છે-ખુદ દાદારથી તે માનવથી અરવાહીઓથી તે નહિ કદપી શકાય તેવી કુદરતનો

વધભવ-પ્રભાવ ચાલી રહ્યો છે તે બધાઓને બલાપ તરફ હાંકવાની મજબુરન પાડનાર, હીકમતો ખતાવનાર, એમ તે બધાઓની માડીને સીધા પથ ઉપર આપરેખી લખ જનાર આ ક્રવણિઓ છે. એમ બધા માડી હાંકનારાઓમાં તેણીઓજ પ્રખળ છે અને તે બધાઓને ખરેખર રસ્તે દોરવવાની અઓજ શક્તિ કુદરત રાખે છે.

ક્રવણિઓ રેનજિશ્તાઓ ક્રવજેનનાંમની છે એટલે ખેંચાઇ જનારાઓમાં એટલે કંતો ગાડીમાં બેસીને જનારા અથવા પોતાના પમથી ખેંચાઇ જનારાઓમાં ક્રવણિઓ ધણીજ ચપળ છે. ગાડીમાં બેસીને ખેંચાઇ જવું એટલે ગાડીમાં બેસીને જવું કે પગેથી જવું એટલે કરણી પ્રમાણે દોરવાવું. કુદરતમાં હલ-ધ-સાફ છે. જે કંઈ તે કરે તેજ પ્રમાણેજ ખગ-હિસ્સો-નસીખ તેને મળે અને તે કાંધિલાની માડીમાં બેસીને તે ખેંચાઇ જાય. ઉપર જોયું કે રજેરજની સાથે ક્રવણિ છે. રજ અખીવાળી હોય-અશોધની હોય-રમાઝતની હોય-બલી હોય, પુરી હોય, ફરવંદી હોય, આશ્વમેઘી હોય તે બધાની માડી-તનોમંદ હાલતને ઊભી કરીને તેઓને જીવતી રાખનાર તે તેઓનું ફરોહર છે. આવી તનોમંદ વ્યક્તિઓને જે કંઈ સુખ દુખ પડે તે બધાનો બાર તેઓનેજ લાગે, કેમકે બલાપ યુરાઇ જે કાંધી હોય તેના પ્રમાણે પ્રમાણેજ કુદરતનો રસ્તો તેઓને ખગ-હિસ્સો-નસીખ ધડી આપે છે-એમ કાંધિલાનો બાર કરનાર ઉપરજ પડે-આવા બધાઓ ખગાખખતની નસીખની માડીમાં બેસીને જનારાઓની સાથે ફરોહરખી સાથે જો કે છુટું બેઠેલું છે પણ તે ફરોહર તેઓની સાથે યુનાહ સવાખના બહેરામાં ભોગવટાઓમાં સામેલ નથી, પણ રેનજિશ્ત છે એટલે તે બધાઓને માટે તેઓની બેસવાની માડીને આખી રાખીને તનોમંદ હાલતને જીવડાવીને તે બધાને આપરેખી સંરંજમે યુગાડે છે-ગાડીને કયાં લગી આખી રાખવી, કયારે લાગીને તેઓને જમીન ઉપર અફળાવવા-એમ એવા બધા કામોમાં ક્રવણિ રેનજિશ્ત છે એટલે આગાહ ચપળ અધીકારી છે અને ધણીજ સાવચેતીથી ધનસાફ પ્રમાણે કામ કરી રહે છે એટલે દરેકે દરેકનો કેશાશ્વ કમ' બંધન ભોગવવામાં મુળ તરીકે તેણીઓ છે. દાદારની માડી યજ્ઞતો ચલાવે છે, દાદાર તે ગાડીમાં બેસીને જઇ રહે છે. એટલે દાદારની જગતની રચનાની નેમને યજ્ઞતો પુરી પાડે છે અને દાદાર પોતે જગતની રચના ઉપર તકેદારી કરી રહે છે. એવીજ રીતે જગતમાં જાતજાતની માડીમાં જાતજાતના લોકો બેસીને જઇ રહે છે. કોઇ બરાબર તકેદારીથી માડી હાંકી રહે ત્યારે કોઇ તેમાં જીલ કરે કે જેથી તેની તે માડી લાંબી જાય-જમીન ઉપર પડે-આવું બધું જે થઇ રહે છે તે

બધાને ચલાવનાર-રોકનાર-પાડનાર ક્રવણ છે. કુલ કેસારોની આડીમાં બેસનારાઓના નસીબને ધંડનાર આ ક્રવણો છે.

ક્રવણો અક્રવસ્તેમાઓ અપસ્યમનનાંમની છે. અપસ્યમન-નાંમ=પાછળ હાલુ; જે હાલત હોય તેનાથી બીજી હાલતે, અસલ જેમાંથી આવ્યા તેમાં જવું એટલે જીવ જ્યાંથી આવે ત્યાં જીવીને મરીને પાછું જવું-આવા આવા જે બધા મોત જીવનના-ફતેહ હારના અને બીજી અનેક રીતના સુધી રચનામાં અવસરો-જનાવે પડે છે કે જે વખતે ગેરખંદો-ખસ્તી જે એક હાલત જમને બીજી હાલત ઉભી થવે થવા પામે છે તેવી ગેરખંદોખસ્તી વખતે ધમાલો થઈ રહે છે તેવી થતી ધમાલમાં ક્રવણનું કામ રહે છે કે જેમાં તેણીઓ ગુચવાતી નથી; એમ તેણીઓ અક્રવસ્તેમાઓ= નહિ ગુચવાઈ જનાર છે. જીંદગીમાં જગતમાંનીસ્તીમાં અપસ્યમનના મોકાઓ મીનીટે મીનીટે આવ્યા કરે છે. સાધારણ વહેવારમાં એક ઘર બદલીને બીજે ઘરે જઈએ ત્યાં એક દેશમાંથી બીજે દેશે જઈએ-એક કામ છોડી બીજું કામ લઈએ-એક લશ્કર હારથી પાછું હટે-એક દેશ બીજા આગળ નથી જઈને કંઈક આપે અને છેલ્લે જીંદગી છોડી મરણ પામી બીજી હયાતી લેવાની તક્યારી કરીએ-એવીજ રીતે કુદરતમાં મોસમો બદલાય અને અનેક જાતના સમયો ઉભા થાય તે બધામાં ઘણી થોડી ગેરખંદોખસ્તી થાય. પણ ક્રવણ તો તે બધી વખતે તે બધાની સાથેજ છે. તેણી તે ગેરખંદોખસ્તીથી જરાકંબી ગુચવાતી નથી પણ તેણીની આગળ ગેરખંદોખસ્તીને ખંદોખસ્તી કરવી પાનને ચુનો લગાડે તેવું સહેલ છે. એમ જગનના એવા મોટા ફેરફારો જેવા કે ધરતીકંપ થઈ શહેર નાશ પામે-હવાનું તોફાન થઈ દેશો નાશ પામે અને શહેરનાહતો પડે-ધર્મો પડે અને બીજો ધર્મ ઉગ્રે-છેલ્લે જગરેલ થઈ દુન્યાનો નાશ થાય-આ બધી વખતે જાતજાતની નહિ કંઈપી શકાય તેવી ગેરખંદોખસ્તી થાય અને આ બધીજ વખતે ક્રવણ તો હાંબજ, પણ તેણીઓ તે બધાને પુગી વળવા એટલે નવો ઓરડર શરૂ કરવા-જીનાની બાલી વ્યવસ્થા કરવા જરાકંબી ગુચવાતી નથી, પણ બીજી નેમેલી હાલતની ખંદોખસ્તીને તુરંતજ કરવા મંડી જાય છે. તેણીઓને સુખ કે દુખ લાગતું નથી. માણસ એક ઘર બદલે તોખી તેને તેની ખુશી કે ધર્મીતો લાગે એમ હાલતો જગાઓ અવસરો બદલાવે કંઈક સુખ દુખ જેવું મનને લાગે પણ આ બધી લાગણીથી ક્રવણ નીરાળો છે. તેણીઓ મઝહદાત અહુરદાતનું કે તે તે વ્યક્તિ-જગા-જમીન-વખતની સાથનું એક કે બીજી હાલત લાવવાનું કામ વચર ધાંધલે કરીજ રહે છે. તેણી હરહંમેશ સામી નજર ખુદ્દી રાખી રહે છે. આપણી ગેતી

કે નીસ્તીનાં અનેક મરકઝો બધાઓ સ્કેરેનયાતની રીતે ચાલે છે કે જે વખતેથી આગળ જવું-પાછળ હઠવું ફરવું થઇ રહે છે. જગતમાં મસદરયાતે-આદેશ થઇ રહીને મસદરયાતે-માયત્ર થઇ રહે. એક માનવ એક વખત ઝાહલ હોય પૈસાવાળો હોય-ખીજી વખતે ગરીબ થઇ માયત્ર થાય; એમ સૂઝીમાં action-reaction કર અને જો, ફળ-પ્રતીફળની પધ્ધતી ચાલીજ રહે છે કે જે વખતે કંઇક ગુચવણો ઉભી થઇ રહે છે. પણ ફરવળિ કે જે હરહમેશ સૃષ્ટીને ખુણે ખુણે છે તેણીઓ તો તેવા દરેક મોકાઓમાં એકસાનજ રહે છે; તેઓની આગળ હમેશનીજ બદલાયતી રહી છે. તેણીઓ ઉઠાપણ અકકલ, અથ બદલાયતને રાખનાર પુરા પાડનાર રહે છે માટે તેઓ હરહાલમાં શાંતજ રહી શકે છે. એમ ફરવળિની શક્તિ અથાક અને અપવાળી વ્યવસ્થીક અને અનત છે એમ આહ્યાં કહે છે.

ફરવળિ અનવરતવસ્તેમાઓ સ્થિતિઅનનાંમની છે એટલે ટેકાવમાં ટેકવવામાં ધણીજ ખમાઉ-મજબુત : આપણે જોયું કે સૃષ્ટીની રજેરજને તન કેહવું કરાવી આપીને જડ હયાતી ટેકવનારજ ફરવળિ છે. માનવનું શરીર-મન ગમે તેવાં અધમ પાપો કરે, જગતમાં ગમે તેવા અધમ પાપો થઇ રહે છતાં ફરવળિ તો તે જડ તનને જગતને ઇનસાફ પ્રમાણે ટેકવીજ રહે છે અને તેમ કરતાં પોને જળરો નહિ કદખી શકાય તેવો ભાર ખમી રહે છે. અહિંયાં સૃષ્ટીનું ઉભું થવું-ટેકાવ ફરવળિ ઉપર છે તેનો બેદ રહ્યો છે.

ફરવળિ અપધરિવસ્તેમાઓ સ્નહધિષાંચ વરેથનાંચની છે એટલે હથીઆર રાખવા ફરવળમાં અને બચાવ કરવામાં કદીખી હારે નહી તેવી. અહિંયાંખી માનવની તનોમંદ હયાતી કે સૃષ્ટીની તનોમંદ હયાતી કે જેને દાદાર ફરવળિને જોરે એટલે મહા ઉઠાપણ અકકલને જોરે એટલે હકીકતને જોરે કરાવી આપે છે જેમાં ગેઉશો અને અપાંમ નેપાત અને ખીજી મારેફતી શક્તિ તેઓને ઉભા કરવા માટેનો માલમસાલો પુરો પાડે છે એટલે તેઓને પેદા પડવા માટેનો એટલે ટેકા થવાની મદદ મોકલે છે તેવી તનોમંદ હયાતીનો ફરવળિને જોરે દાદારથી ઉભા થવાનો બચાવનો અને તેઓને નેમેલા વખત લગી ટેકાવ રાખવાનો બેદ રહ્યો છે. અહિંયાં સ્નહધિશ એટલે હથીઆર-શબ્દ વાપરેલો છે તેમાં તનોમંદ હયાતીના ઉભા થવા માટેની સામગ્રીઓ પુરી પાડવાનો બેદી અર્થ રહ્યો છે અને વરેથનાંચ એટલે બચાવની જે તેહકીક છે તેમાં જગતને કે તનોમંદ હયાતીને તેના નેમેલા વખત લગી ઉભુ રાખવાનો-દર્દ કે સેતમ કે ખીજી આદતો સામે ટેકવવાનો અર્થ રાખે છે. ટુંકમાં હજારો અખયખીચાળી સૃષ્ટી જે આપણે જોઇએ છીએ જે સેકંડે સેકંડ બદલાઇ રહે છે-ઇદમ્મતમાં જેને

મઝદદાત-અહુરદાતનો વધભવ કહે છે તે બધાને રચનાર ટેકવનાર ફ્રવણીની અચાક ગતી છે એમ શીખવે છે.

યાઓ અફઓ ઉરવિસ્વત કેરેનવધન્તિ ઇરેમ યહમ્ય જસેન્તિ એટલે જોણીઓ જો ફ્રવણીઓ જ્યાંથી જાએ છે ત્યાં સુખજ રહે છે-દુખ નાસવું રહે છે એટલે જોઇએ તે કરતાં અગાઉથી પાણું ફરાય એટલે ફ્રશો-ગર્દની મતલબ પાર નહીં પડે તે રીતનો નાશ થાય એમ થવા દેતી નથી. અહિંયાં જગત રચનામાં માનવની તનોમંદ હયાતીમાં જગતના દરેકે દરેક સમામાં બનાવમાં દેખાવમાં ફ્રવણી ફ્રશો-ગર્દ લાવવાનો ભાવ બજવી રહે છે-દુખ જમને સુખ આવે એમ સુખ લાવવાનો ભાવ બજવી રહે છે-ઇનશાફ પ્રમાણે હદ લાવવાનો ભાવ બજવી રહે છે-મઝદદાતને એવી રીતે ચલાવે છે કે જહ્દીથી અહુરદાત આવે તેનો ભેદ રહેલો છે. ટુંકમાં ફ્રવણી તો બધે બધજ છે અને બધેબધજ તેણીઓ ફ્રશો-ગર્દ લાવવાનો, દુખને તારવીને સુખ લાવવાનોજ પુણી ભાવ બજવી રહે છે. ઇરેમ=સુખ લાવવું એજ તેઓનો મુદ્દા લેખ છે. અહિંયાંથી સાફ માલમ પડશે કે ફ્રવણી કદીથી ભુરી હોષ શકેજ નહિ. એમ ત્યારે કહે છે કે ફ્રવણીને કોઇ ઇજ કે નહીં ઇજ એટલે જગત બહેને અધમતામાં ચાલવું રહે પણ ફ્રવણી યહમ્ય જસેન્તિ=જ્યાંથી જાય છે ત્યાં એટલે ફ્રવણી બધેબધજ છે ત્યાં ઇરેમ=સુખને ફ્રશો-ગર્દને ઇનસાફથી લાવવાનીજ. પણ જો કોઇ માનવ તેણીઓને આરાધે તેણીઓ વંદઉહીશ બતી તો છેજ પણ જો માનવ નેકી કરી પોતાના ફ્રોહરને આજાદ કરી તે ફ્રોહર સંગઠનમાં જમને તેવું નેમેહું મઝદદાત અહુરદાતનું કામ કરી શકે એમ કરે તો પછી તે ફ્રવણીઓ તેની તરફ વહિશતાઓ=અતી ઉત્તમ થઇ રહે અતી ફાયદો કરાવી આપશે. આમ તે ફ્રવણી ક્યારે વહિશતેમ થઇ રહે? કહે છે કે જ્યારે માનવ તરીકત ઉપર રહી પોતાના નફસોને બાધી દુજને બાધી ખઅત્વે-પોતા-વતપણે એટલે દુજની પરતંત્ર બુસરીથી છુટો થઇને સ્વતંત્રપણે પુગતો જમને યરન કરે સ્તરેતએધુ ખરેસ્મોહુ=પાંચરેલી ખરસમના કીયાના ક્ષેત્રમાં તેણીને બોલાવે તો ત્યાં તેણી આવીને કામ પાર પાડે છે. તેમ તે નર જો 'વેરેશ્મએધુ'=ફતેહમંદી મેળવવાના પ્રયોગમાં તેણીને બોલાવે એટલે પોતાના હવસો ઉપર કાણુ મેળવવા માટે-ઝુદમગારો જોઓ ઝુદમ કરતા હોય તેઓ ઉપર કાણુ મેળવવા માટે એમ અનેક રીતની તન-મન-રૂવાનની ભેષો ઉપર ફતેહ મેળવવા માંગે તો તેણીઓ આવીને ફતેહ અપાવે છે-તેમ વળી જો તે નર લડાઇમાં લડતો હોય તો તે નર ઉપર ચોક્કી મુકીને તેને ફતેહ અપાવે છે; યત નરો તખમ પેરેતેન્તે વેરેશ્મ-

ધન્યઐષુ=જોરાવર રથેશ્તારો જેમ લડીને ફતેહ મેળવે છે તેમ તે લડાઇમાં તે નરને ફતેહ અપાવવા તે સંગઠન તેની મદદે આવી ચઢે છે.

પછી કહે છે કે માનવ શું ચીજ છે પણ તે ખુદ તે મઝદાએ તે સંગઠનને પોતાના કામની ફતેમંદી માટે બોલાવેલા હતા. મઝદાએ જ્યારે જગત રચ્યું-આસમાન રચ્યું-પાણી રચ્યું-જમીન રચી-ઓરવરો રચ્યા-ગાય ઢોર વીઝેરે રચ્યા ત્યારે તે સંગઠનને મદદે બોલાવેલું, જેઓએ મદદ આપેલી તો આ જગત થયેલું અને હજી લગી થઇ રહે છે અને થઇ રહેશે. આડપાનનું થવું કે પાણીનું વહેવું કે બચ્ચાનું માના પેટમાં થવું-માનવની જાતજાતની રચના ઉપરથી નીચે લગીની સ્ત્રી-ખુબ તે સંગઠનની મદદ વગર થઇ શકતું નથી. પછી કહે છે કે રપેન્તી કરનાર તે મીનો જેને રપેનામીન કહે છે તે તો આસમાનને રચીને ટેકવે છે પણ રપેનામીનોની 'આરન' મીનોઇ હાપણ રાખનાર અને આપનાર ફ્રવણિનું આ સંગઠન તે રપેનામીનને ઉપદારથેન=ઉપગુરૂની માફક તે આસમાન ટેકવવાની તોશીક આપે છે તોજ રપેનામીન તે આસમાન ટેકવી રહે છે. એમ ફ્રવણિનું આ સંગઠન તે રપેનામીનના ઉપગુરૂ તરીકે થઇ રહે છે. એમ ફ્રવણિ રપેનામીનની અને તેથી કરીને કુલ યજ્ઞતોના ઉરવાનોની આરન છે, હાપણ છે, જેણીઓ તેટલા માટે તેઓની આરન-ઉરવાન તરીકે એટલે રવાનના મીનોઇ હાપણ અને તે હાપણથી આવતી અકકલરૂપ તરીકે કહેવાય છે. માટે આ ફ્રવણીઓ અમવધતીશ=હિમ-તવાળી કદીળી હારે નહિ તેવી એટલે જરાકખી દએવીક ગતી-છેતરામણ વગરની માટે તુષનિષાદો=શાંત જરાકખી મહારાય કે ગુચવાય નહિ તેવી ચોકકસ, ફતેહ મેળવવામાં ખીગુમાન છે, કેમકે તેણીઓ હુદોઇથીશ=હુ-આફના જેવી દોઇથી=જોવાની શક્તિ રાખનારી-સામેના હમનખર્નું પાણી જણીને તે હમનખર્નને તેની ફેજે પુગાડવામાં અચુક રહે છે અને તેમ તેણીઓ વરેજિઅમનો=કષ કોણની સાથે કષ રીતે કેટલું અને કેવું કરવું કોણની સાથે કષ રીતે વર્તવું તેવી વર્તણૂંક કરવાની અચુક અશય શક્તિ રાખનારી રહે છે અને એમ તેઓ 'અઓઇથીશ'=સાંભળનારી છે એટલે 'અફૂ' જે એકનો એક છે તેની તરફથી નસીહત મેળવી રહેનારી તેના હેનવરના નાદને પામીને વરતનારી રહે છે અને એમ તે ફ્રવણીઓ દરેલા રાંરોમનો=લાંબા કાળની ખુશાલી સામા હમનખર્ન થયલાને મારી સુધારીને આપનારી રહે છે. એમ તે ફ્રવણિ જગતના ખુણે ખુણે પસરી છે એટલુંજ નહિ પણ સેકંડના નહી ભંગાય તેટલા ઝીણામાં ઝીણા ભાગમાં અજમમ રીતે દાહારની નોકરી કરી રહે છે માટે તેણીઓને

બેરેજયાસ્તાઓ=કમર તંગ ઈથેલી હરહંમેશ તેપાર કામજ કરતી ચીતારેલી છે, જેણી-હુયઓન-પેરેથુયઓનના બેદની છે. હુયઓન=હુ=અહની સાથે યઓન મળેલી અને પેરેથુયઓન-યઓન અહનો મેળાપ જગતનેખી થાય તેવું 'પેરેથુ'=ખુદ્ધ કરનારી છે. અને એમ તેણી રવોક્રઓશ્મનો=કુલ જગતમાં 'રવંધહુ' દીક્ષ કુશાદી કરાવનારી હુખને તોડી આઝંગને તોડીને બધાપ રામેશ્તી કરાવનારી છે. એવી ક્રવણિઓ છે એવું તે સંગઠન છે જે ખુદ સ્પેનામીનને આસમાનને ટેકવવા જગતને ટેકવવાનું ઉપદારથેન=એક ઉપગુરૂની માફક બતાવી રહે છે. તે સ્પેનામીનની આસ્ત્ર ઉહાપથુરૂપ મીનો અકકલરૂપ થઈ રહે છે. આ ફકરામાં આપેલી ક્રવણિની શક્તિઓ નામે અમવધતિશ, તુષ નિષાદ, હુદોધધીશ, વેરેજિ ચબ્મનો, સ્તઓધધીશ, હરેધોરોરોમનો, બેરેજધતીશ, બેરેજયાસ્તાઓ, હુયઓન, પેરેથુયઓન, રવો-ક્રઓશ્મનો-ઉપદાર એટલે આ બધી શક્તિઓ જે ક્રવણિને સામાન્ય રીતે આપેલી છે તે બધી શક્તિઓ મઝદા તેમ સ્પેનામીન અને તેઓથી ઉતરતી બધી અપવન વ્યક્તિઓમાં જે આસ્ત્ર રહે છે બેરેજ રહે છે અને તેથી થતું મહા જ્ઞાન રહે છે તે 'આસ્ત્ર' ની છે. એટલે ક્રવણિ મઝદાથી તે કુલ અપવનોની આસ્ત્ર છે એમ જાહેર થાય છે. ક્રવણિમાં અનન્ત તાબેદારીનો અર્થ છે એટલે સિધ્ધ થાય છે કે જેમાં નેકી તરફની અનન્ત તાબેદારી હોય તેમાંજ ખરી આસ્ત્ર ઉહાપથુ હોય અને તે તાબેદારીમાંજ અનન્ત બેરેજ હોય અને ઉપર કહેલી બધી શક્તિઓ નામે અમવધતિશ તુષનિષાદ.....ઉપદાર વીગેરે વીગેરે હોય. આ ફકરા ઉપર-થીની સિદ્ધ થાય છે કે ક્રવણિ હંમેશની બકીજ હોય-તે કંઈ સીરફ ગતી નથી-પંથુબળ નથી; ક્રવણિ તો મઝદાની-સ્પેનામીનની આસ્ત્ર છે-હરવેસ્પ આગાહીનું મુળ છે માટે તેણીઓને ગુફાઓ=ગુપ્ત રીતની ઉંડામાં ઉંડા બેદોથી બરેલી ખુદ મઝદા અને સ્પેનામીન અને યજ્ઞોની આગળખી ગુપ્ત અને બાતેનીના બેદની એટલે તેઓની આગળ તેઓના ઉહાપથુની સાક્ષાત ગુપ્ત અચુદીઠ ફહર્પરૂપની ચીતારેલી છે. ગુફાઓ એટલે ગુપ્ત રીતની વજેની તેણીઓ છે. તેની સાથે તેણીઓને દૂરએસ્ત્રક કહી છે એટલે આખા થવએથના સાત ઝરવાને અકરનેના બનાવોને જોઈ રહેલી જીતના જીતથી બવિષ્યના બવિષ્ય અને ગયબાન લગીની જોનારીઓ કહેલી છે. અને તેટલા માટે તેણીઓ કુલ યજ્ઞી મંડળમાં કીર્તી પામેલી દ્રઘુતાઓ થયલી ગણાય છે. તેણીઓ સ્પેનામીનના આસમાનને ટેકવવામાં ઉપગુરૂ તરીકે થઈ રહે છે.

હવે ચોથો કરદો જોઈએ.

કવચીઓ ગુફ ગુપ્ત એટલે યજ્ઞતી શક્તિઓની આગળથી ભેદી-
 દૂરએમૂક એટલે યવએચના સાત કાળો લગી જોનારી-કસૂતાઓ=
 તે અદ્ભુત ખુદ્દત હરહમેશ સાંભળીને કામ કરનારી છે. તેણી
 શું કરે છે? ગુનાહુગારોને તેમ સવાબકારોને તેઓની
 ખરની જુદી જુદી રીતે ક્રશો-ગદ્ ગુગવા માટે મદદ કરી
 રહે છે તેવું બતાવતા ભેદી લોભતો-તેઓનું કામ અમુક
 સીલસીલામાં છે તેવોજ સીલસીલો બતાવતા અવ-
 રતા શબ્દોનો આપેલો સીલસીલો-તેણી જગતની
 રજેરજની ખરી દોરત છે; તેણીઓજ ક્રશો-ગદ્
 કરાવશેજ તેનો ગુહ્ય ચીતાર.

પહેલા કવચીના સંગઠનને અગાઉની માફક યાદ કરે છે. પછી
 કવચીની વધુ ખીશકારીઓ અને ખુખીઓ અને શક્તિઓ વધુ વે છે.
 કહે છે કે કવચીઓ 'હુશહુખનો હવરેજનાઓ દરેલએમહુચો હએમ-
 એમહુચો' છે. હુશહુખનો=બલી પરદુખબંજની તોરની નીશકામ વૃત્તીની
 કંઈખી ફાયદા આશા વગરની, ઉલટુ સામુ આપીને દોરતીને ટેકવી રાખનારી
 અને એમ દોરતી રાખીને હવરેજનાઓ=હુ વરેજ=બહુ કામ કરીને નેહાલ
 કરી આપનારી છે ક્યાં લગી એમ કામ કરનારી છે? દરેલએમહુચો લાંબા કાળ
 લગી-ક્રશો-ગદ્ આવે તનપસીન થાય ત્યાં લગી. એટલે કહે છે કે માનવમાં કે
 રજેરજમાં કવચી એવી તો સાથે બંધાઈને તેઓને તનોમંદ હયાતી કરી
 આપે છે કે તેથી તે રજેરજે તે માનવો ભોગવટાઓ કરી રહી છે, જન્મ
 મરણ કરી કરીને આખરે તનપસીને પુગીને ક્રશો-ગદ્ પુગશે. આમ
 કવચી તેઓની સાથે છે તોજ તેઓની તનોમંદ ગતી થઈને તેઓ પાર
 પડે છે. કવચી દોલોજનના નીશ્ચરવાથથી તેઓ સાથે રહીને તેઓને
 જીવડાવીને જીંદગીઓમાંથી પસાર કરાવે છે. એમ કવચી ખરી દોસ્ત છે
 અને દોરતીના હકનું હુ વરેજ=ખર સાચું કામ કરનારી છે. ક્યાં લગી?
 તે લાંબે કાળે કે જ્યારે તેઓ તનપસીને પુગશે, તનુ-માથના થશે, ક્રશો-ગદ્
 પુગીને તન-રવાન જેવું અને રવાન કવચી જેવું થશે ત્યાં લગી. એમ
 કવચી દોરતી રાખીને તેઓને માટે પરમાર્થ ક્યાંજ કરશે, એટલે જન્મ
 મરણમાંથી અલાવીને આખરે પાર પાડશેજ. અહિયાં તનોમંદ હયાતિમાં
 આવેલી દુન્યાની રજેરજ માટે થવાની શુભ આકેષત કવચીથી છે તે
 બતાવેલી છે. કવચીની ખીશકારી તે તનોમંદ હયાતીને ઉભી કરીને ટેક-

વવામાં શું છે કેવી છે ક્યાં લગી છે છેદ્દી નેમ શું થશે તે બતાવેશું છે. પણ પછી કહે છે કે માનવ જે તરીકતનો પાખંદ હોય, પોતાનો રોશન ફેલ વાપરતો હોય, પોતાના હવસોને કાબુમાં રાખતો હોય અને એમ તે દોસ્તી રાખતી અને તેને માટે નીચકામ વૃત્તીના કામ કરતી ફૂરવધીને આશાએશ આપીને રાહત આપીને આઝાદ છુટી કરી શકતો હોય અને એમ તે નર પોતાની ફૂરવધીને ફૂરવધીઓના સંગઠનમાં જોડવાનો લાહવો આપવા મહેનત કરીને રહેતો હોય,—ટુંકમાં માનવ જે રચાઝતમંદ થઇને અશ્વન થતો જતો હોય, તો પછી ઉપ-ધિતેએ વહિરતાઓ અના-જરેતાઓ અઓખચો નેરેખચો—તેવી તે ફૂરવધીને મોકળી કરનાર વ્યક્તિ તરફ—ફૂરવધીને વ્યાધીઓમાંથી મુક્ત કરનાર વ્યક્તિ જે તનુ-માંથની થઇને ખુદ પોતેજ તનની પરવર કરી રહેતી હોય અને એમ ફૂરવધીને તે કામથી મુક્ત કરી રહી હોય એવી તે ફૂરવધીને તનની પરવર કરવાથી મુક્ત કરનાર વ્યક્તિ નરની તરફ તે સંગઠન વહિરતાઓ થઇ રહેશે—તેને માટે બલામાં બહુ ઉત્તમમાં ઉત્તમ કરી રહેશે એટલે તેને યઝતની પાહોડીએ ચડાવશે. ઉપધિતેએ=પોતાની સાથે પોતાના સંગઠનમાં તે નર સાક્ષાત રહી શકે તેમ કરશે એટલે જીવતી હાલતમાં અરદાફવપના સફેદ રોશન મંડળમાં white brotherhood માં જોડાય તેવો કરી નાખશે અને એમ વંધ-ઉહીશ થોધ વો વંધહુશ=તમારામાંના એટલે માનવોમાંના જેઓ બજા થાય છે—ઉપર કહ્યું છે તેમ પોતાની ફૂરવધીને મોકળી કરે તેવા તનુ-માંથના થશે તેઓની સાથે ફૂરવધીનું સંગઠન વંધઉહીશ=મધુ થવાનુંજ; તેઓને જીવતી હાલતમાં ગેતીમાં હોવા છતાં અરદાફવપના મહા રોશન મંડળમાં white brotherhood માં જોડી નાખવાનુંજ એટલે અમર ઉસ્તા અપાવવાનુંજ. જીવતી જીંદગીમાં માનવને એમ અરદાફવપમાં જોડી નાખવાનો અધીકાર તે ફૂરવધીઓને છે કેમકે તે ફૂરવધીઓ ગુફાઓ—ફૂરએસકાઓ અએષજયાઓ ફૂસૂતાઓ વનત પેષનાઓ નોઇત પઉર્વાઓ આજ્જરથેન્ટે છે એટલે ખુદ ‘ગુફ’ છે મઝદાની આગળ ગુપ્ત છે એટલે મઝદાની ખેરદની સાક્ષાત પુતળીઓ છે અને ફૂરએસક આખા થવએથના બનાવોને ખુલ્લી નજરે જોઇને કામ કરનાર છે કાબુને શું આપવું અને તેથી ફૂશો—ગર્દ જલદીથી આવશે તે જોઇને તેઓ કામ કરે તેવીઓ છે—એવી રીતની ‘ફૂસૂતાઓ’=કીરતીવાળી અને ખુદ જે બનવાનું હોય તેનો નાદ તે અહ તરફથી સમજનારી—ખુદ તે અહ સાથે વાતચીત કરવાની નામનાવાળી છે અને વનત પેષનાઓ= આ સંસારની લડાઇમાં આ કેશાસના ભોગવદાઓના મેદાનમાં પોતે જીત

મેળવી અપાવનારી છે એટલે કેશાશીને ધનસારી પુણ્ય કરાવીને માનવ જે લાવક છે તેને જીવતી હાલતમાં અરદાકુંવણે પ્રગાડનારી છે. પશુ જેઓ તદ્દન માયુક્તી છે તેઓને તો ઉપર કહ્યું તેમ દરેકઅધ્યુષ્યે=લાંબે કાળેથી મુક્તિએ લઇ જશે પશુ કદીથી કાંઇનેથી 'નોંધત પઉર્વાઓ આચાર્યેન્તે'=પહેલેથી છેલ્લે લગી કદીથી આગર કરશેજ નહિ-બલેને માનવો ક્રવણિને જલદી મુક્ત નહી કરે કે કરે પશુ તેણીઓ હુશહુખમને હવરેજનાઓ=ખરી દોસ્તીથી કામ કરનારાજ રહે છે. અહિંયાંથી ભાર મુકીને કહે છે કે ક્રવણી પઉર્વાઓ આજર્યેન્તો=પહેલેથી છેલ્લે લગી કદીથી નુકસાન કરે તેવી નથીજ માટે ક્રવણિ કદીથી છુરી હોયજ નહી. ક્રવણિને તો અધીકારી કહી ક્રમૂતાઓ-હૂરઓસૂક-ગુરુ કહી જે ખુદ દાદારની આરન મહા હાપણરૂપના બેદો બતાવે છે.

હવે પાંચમો કરદો બેઠ્યો.

કુદરતની સામસામી બહા છુરાની લડાઇઓમાં ક્રવણિ બહી બાબુ તરફ રહે છે અને કાળી કુદરતને હાથ બહાર જતા અટકાવે છે-સરેદ અને કાળી જાતની બેઉ કુદરતને સમતોલ રાખીને પછી તેઓની જીખેશ ચલાવી રહે છે તેનો ભેદ.

પહેલે અગાઉની માફક ક્રવણિના સંગઠનને યાદ કરે છે. પછી ક્રવણિઓની ખીસ્કારીઓ માટે કહે છે કે ઉમ્મજઓપાઓ તિખ્યંબ્યે દુખ દેનારાઓ તરફ એટલે અહીની કાળી કુદરત જે જગતની રચનામાં, માનવની તનોમંદ હાલતમાં, જગતના ભોગવટાઓના કારોબારોમાં ખતરો મુકે છે-નાશ કરવા માંગે છે-અહુનવધયાના આખા પ્લાનને ઉંધો કરવા માંગે છે તેઓની તરફ ક્રવણિઓ ઉમ્મજઓપા=દૃઢ મન રાખીને તેઓની તે બધી ફનને રદ કર્યાજ કરે છે-એક સેકંડથી તેઓને ફાવવા દેતીજ નથી-ધણીજ દ્રઢતાનાં મનથી તેઓને અટકાવવાનું કામ કરી રહે છે-તે કાળી કુદરતને તેની હાલત બહાર જવા દેતીજ નથી. એમ ક્રવણિ તિખ્યેપની તરફ દુખ દેનાર તરફ ઉમ્મજઓપ સખત મરજી-દ્રઢતા રાખે છે અને ઉપધરિ કધરયાઓ=સરવોપરીપણું રાખી કાળી બાબુને મારનાર રહે છે, સેવિશ્તાઓ=એમ જગત રચનાને તનોમંદ હાલત જીવીને ભોગવટાઓ થઇ રહે તેમ કરાવી રહે છે-એટલે જગત રચનાને અહુર-મજદની મરજી પ્રમાણે થઇ રહે તેવો ફાયદો કરાવ્યાજ કરે છે. યાઓ=જેણીઓ અઉર્વધનાંમ તિખ્યંતાંમ=દુખ દેનાર વેરીઓને એટલે

અહીંની કાળી કુદરતની ઉપધરિ હુમરેનાદ=તેની સફેદ આજી સાથની નીરંતર થઈ રહેતી મારામારીમાં હરીફાઈમાં આજીશ રિચિન્દ્રધેનિત= આજી તોડી નાખે છે-એટલે જગતમાં કુદરતની એક આજીની મારામારી જે નીરંતર ચાલ્યાજ કરે છે-તે સ્ત્રીરના લોહીની અંદરથી માંડીને માનવના અનુએ અનુથી માંડી માનવની અંદર ચાલતી કારવાઈમાંથી physiological action માંથી માંડીને બહાર જગતમાં અનેક રીતે જમી રહે છે-તે મારા-મારીમાં કાળી આજીને હદની બહાર જવા આ ક્રવણિ દેતીજ નથી-પ્રનસાદ પ્રમાણે તે લડાઈમાં અમુક વખત લગી અલગ રહીને પછી જેવી તે કાળી આજી હદને કુદાવે છે કે ક્રવણિ આવીને તે કાળી કુદરતની આજીજ તોડી નાખે છે એમ જગત રચનાને તે અહુનવધય પ્રમાણે ચલાવી રહે છે. એમ જગ અહુનવધયની ખરી જુદત તરીકે કામ કરી રહે છે. અહિંયાં કુદરતની દુષ્ટની સામસામેની મારામારીમાં ક્રવણિને સફેદ આજીની મદદગાર કહી છે. એમ કદીબી ક્રવણિ જુરી આજીની હોયજ નહીં તે ખુદ્દ થાય છે.

હવે છઠ્ઠો કરદો જોઈએ.

ક્રવણિ કુદરતનો હુકીમ અનામાંથવાઓ હોવા છતાં આથવધતી એટલે કેહુર્વાળી છે. તેણીની કરમ બક્ષેશ. પોતાના ભકતો આગળ પોતે ભગત છે તેનો ખ્યાલ.

પહેલે અગાઉની માફક ક્રવણિના સંગઠનને નેમાઝ કરે છે. પછી ક્રવણિની વધુ વીગતો જણાવે છે. કહે છે કે ક્રવણિઓ અરેદાઓ છે એટલે તેઓના ભગતો આગળ ખુદ ભગત થઈને ઉભી રહીને દુઆ બર લાવી રહે છે. તેણીઓ તખ્માઓ=એમ મહા પ્રતાપી મહા જોરાવર, અઓજાંઘઉહુધતિશ=કુદરતને પોતામાં સમાવનાર મહા પ્રજાળ, અનામાંથવાઓ=સમજશક્તિની બહારની, આથવધતી=તુરોની ભરેલી-તુરોની પુતળીરૂપની-આથ=તુરમંદ કેહુર્વાળી સજ્જલ અને આથની બરકકત આપનારી, આપરાઓ=અએત્વદથી દુજ રહીતની હાલતથી પુર્ણ હોઈને બીજાને તેવી કરમ બક્ષેશ અપાવનારી એમ બએષબ્યાઓ=તન-મન-રૂવાનની દરોસ્તી કરનારી હુકીમ રૂપની હોઈને અપોધશ બએષજ હુચિઆઓ જેમ ક્રાથધહુ, દાતુ-દાજધહુ, હવરે ઔરઝધહુ=જમીનની પહોળાઈ જેટલા, નદીની લંબાઈ જેટલા, પહાડની ઉંચાઈ જેટલા બધા અશોષના ઉપાયો રાખનારી રહે છે. આવાં ખ્યાન ઉપરથી કાણુ કહેવાનો આવો ખ્યાલ રાખે કે ક્રવણિ બધી તેમ જુરીબી હોય-ક્રવણિ કદીબી જુરી હોયજ નહીં.

હવે સાતમો કરદો જોઇએ.

ફરવણીની નેમ ઉડ્ડ કરવા માટેની-જગતની બહીને બલાધમાં ફરવવા માટેની અને વસો-યઓન દાદારની મરજી મુજબનું જગતને કરવા માટેનીજ છે જેમાં તરીકત ઉપર રહુનારાઓ તેણીને મદદ કરી રહે છે તેનો ચીતાર.

પહેલાં ફરવણીના સંગઠનને યાદ કરે છે-પછી ફરવણી વધુ વીગતો જણાવે છે. બહારની કુલ કુદરતમાં બહારની વીજાળ જગતમાં તખ્તમાં-તેણીઓ જેવી જોરાવર દ્રઢ કંધખી નથી. તેણીઓ હાંમ-વરેધતિવધતીશ= દરેક બલાધને ટેકવનાર સ્તંભો થઇ રહે છે, એરેક્યેધતીશ=અને બલાધની સામે થતી બલાધનો નાશ ધચ્છતી કુલ જુરાધઓની સામે લડી રહેલી, અવીધ્યતીશ=અને તે જુરાધઓની તરફ સખત રીતની થઇ રહેતી-તે જુરાધને દયાનો લાભ નહીં આપતી એટલે કામ કરવામાં સખત, ઉડ્ડવીનધતીશ=અને એમ જુરાધ તરફ સખત રહીને ખુદ તે જુરાધનું જ બહુ કરાવી અપાવે તેવી ઉડ્ડ થવાની આખ રાખતી જુરાધને બલાધ ઉપર ઉડ્ડ થવા ઉપર ચલાવવાવાળી અને એમ ફરિચન્દ્યેધ-ન્તીશ વીરુપનાંમ તિખવતાંમ તખ્તએષાધ દ્યેવનાંમ મધ્યાનાંમ= દરેકે દરેક જગતની જુરાધઓ દેવોની માનવોની ખરાબીઓને રેજ રેજ કરનાર, અમએનિજનો હુમેરેથે હુવાઈ કામાધ્ય જઓષાઈશ= પોતાની મરજી ખાહેજ મુજબ એટલે જુરાધને બલાધમાં લાવતા માટે તે જુરાધના દુશ્મન તરીકે છે-તેઓની દુશ્મનીને હીમ્મતથી મારનાર રહે છે-મારીને એમ બલાધમાં લઇ જવાની ઉડ્ડવીનધતીશ=ઉડ્ડ કરવાની ચશ્મ-દુરઅંદેશી રાખનારી રહે છે. પછી કહે છે યૂજ્જમ વંધઉહી સેવીશતાઓ=અએ તમે બલી ધણી કાવદો કરનારી ફરવણી જે દેશમાં તમે અનાજરેતાઓ=આજુરદેહ નહીં હોવો, અને કિનુતાઓ=પુસ્તુદ થયલી, અધનીતાઓ=નુકશાન નહીં પામેલી હોવો, અતિશતાઓ=વ્યાધીથી નીરાળી થયલી હોવો,-હાર વગરની થઇ હોવો, એટલે જે દેશના લોકો બલાધ કરી પોતાના ફરોહરને આઝાદ કરી સંગઠનમાં જોડાવા દેતા હોય તે દેશને તમે ફતેહમંદ સરવોપરી કરી નાંખો છો. તેઓને અહુરહાતને ચક્રાવનાર બહેરામની શુભ ફતેહ જે તન-મન-રવાનની વ્યાધીઓને તોડે છે તે ફતેહ અને વનધન્તી ઉપરતાતની પુણ્ય દોસ્તી અને સર્વોપરીપણ અપાવો છો, અને એમ પછીથી તમે તે દેશના લોકોથી યસ્ન પામેલા પ્રસંશા પામેલા થઇને તે દેશના લોકોને વસો-યઓનાઓ=અહનવધર્પના

કરમાનો પ્રમાણેનો દાદારનો મેલાપ કરાવી અપાવનાર મદદગાર તરીકેના થઇ રહેો છો.

પછીનો આઠમો કરદો જોઇએ.

તનોમંદ હયાતીને જીવતી રખાવીને ભોગવટો કરવાની તક અપાવનાર-તેણીઓ ગતીની જગતમાં ખુણે ખુણે અનુએ અનુમાં ચાલતી સફેદ અને કાળી કુદરતની જીભેશ કે જેમાં આ કાળી કુદરત તનોમંદ હયાતીનો હુમેશનો નાશ કરવા માંગે છે તે ક્રનને રદ કરનારી છે. ક્રવષિઓની શક્તિ બતાવતા અવસ્તેષક શબ્દો-તેઓના ભેદી અર્થો જેઓ ક્રવષિની મકદુર બતાવે છે તેઓની સમજ. ગુહ્ય લોઘતીક શબ્દો નામે વ્યાંસ્થ = પુઠે લાગનાર અને વ્યાંસ્થ = નાહસનારમાં કુદરતમાં ચાલતી મીનીટ મીનીટના કુદરતી વ્યવહારની-ખીરકારીઓની સમજ આપેલી છે જેઓને પાછંદ આફ્રીનોમાં 'પ ક્રાજ-આમદન કેરફે જે અવજાયાદ, એટલે આગળ ચાલવાના ભેદમાં એટલે મસદરયાતે-માયલીનો ભેદ ચલાવવામાં જે સવાળો થઇ રહે છે તે સવાળો વધ્યાજ જાય, 'પ અવાજ શુદન ગુનાહુ ઓય ખૂન બેશ્વાદ' = પાછળ હાંવાના ભેદમાં એટલે મસદરયાતે જાહેલી થવાનો ભેદ ચાલવામાં જેમાં દુન્યવી વૈભવો સાથે લાગેલા પાપો થઇ રહે છે તેઓ થતાને વારજ સંકેતો-એવા શબ્દોમાં વર્ણવીને દુઆ માંગેલી છે તે બધાની સાદી સમજ.

અગાઉની માફક ક્રવષિઓના સંગઠનને યાદ કરે છે. ક્રસ્તુતાઓ = ધણીજ નામીઓ-તે અનામતવાઓ અહુનું સાંભળીને તેમજ ચાલી રહેવાની નામનાવાળી, વનત પેષનાઓ = લગાઇમાં ફતેહમંદ એટલે નીસ્તીના જગતને ટેકવવામાં ફતેહમંદ-નીસ્તીમાં અહીની ગતી જગતનો નાશ કરવા મથી રહી સફેદ બાબુ સાથે નીરંતર લડી રહે છે તે કાળી બાબુ હર સેકંડે સેકંડે જગતને ખુણે ખુણે માનવો જનવરો વીગેરે વસ્તીઓની અનુએ અનુમાં લગાઇઓ કરી રહે છે તે બધે ઠેકાણે ક્રવષિઓ તે કાળી

બાબુને હઠની બહાર જતા અટકાવી રહે છે એમ લગાઇમાં ફતેહમંદ થતી રહીને કાળી બાબુને તોડનારી રહે છે-એવી અવી-અમાઓ=પુણ્ય ફતેહવાળી હીંમતવાળી રૂપારો દાસ્તાઓ=ઢાલ રાખનારી એટલે પોતાની ઢાલમાં તેઓનો બચાવ કરનારી એટલે કુદ્ધ જમતને અને જમતની રજેરજની વસ્તીને તનોમંદ હયાતી કરાવી અપાવી રજેરજ સાથે રહીને પોતાની મહેલ નજરથી તે રજેરજની તનોમંદ હયાતીને ટેકવનારી રહે છે-તનોમંદ હયાતીની ઢાલ તેણીઓજ છે-એવી રીતની તે ફ્રવણિઓ રજિશતાંમ=સત્યવાનોમાં સત્યના સેવકોમાં અમુચમનાઓ=સત્ય પાળવામાં સત્ય રીતે કુદરતનો કારોબાર ચલાવવામાં નહિ ડગે તેવી રહે છે. જેણીઓને બ્યાંસ=પુઠે લાગનારો અને બ્યાંનરચ=નાહસનારો બેઉ મદદે બોલાવે છે. પુઠે પડનાર બ્યાંરચ અને નાહસનાર બ્યાંનરચ શબ્દમાં કુદરતના હકીકતી બનાવો ચીતારેલા છે. કુદરતની અંદર જે શક્તિઓ કામ કરી રહે છે તેઓ કુદરતના મઝદરયાતે ઝાહેલ અને માયલ બેઉ ઉપર મવકલ રહે છે. જમત પહેલે મઝદદાત પ્રમાણે રચાય છે કે જેમાં પછી બલા ધુરા ભોગવટાઓ થાય છે. ધુરા ભોગવટાઓથી પાપો થઇ રહે છે અને પુન્યની કાતાહીને લીધે વૃદ્ધિમાં પાછળ હઠાય છે જેને મસદરયાતે-ઝાહેલ કહે છે. આ બધા વહેવારમાં કુદરત તે ભોગવટાઓ કરનારને જીવડાવે છે. આવા જીવડાવવાના કામમાં કુદરતી શક્તિઓને મદદ કરનાર આ ફ્રવણિ છે. આવાં કામને અને તેને સરંગમ ઉતારવાને માટે અહિયાં અવંધહે બ્યાંનરચ=નાહસી જનારને મદદ કરવી એમ કહ્યું છે. પછી આવા ધુરી રીતના ભોગવટાને કુદરત ઇનસાફ પ્રમાણે શીક્ષા કરે છે જેથી દુખો ઉભા થાય છે. આપું કરવામાંથી કુદરતનીજ શક્તિઓ કામે લાગે છે. આ બેદ અપગતેઓ બ્યાંનો=નાહસી જનાર બચવા માટે માંગે છે એ શબ્દોમાં દેખાડેલો છે. અહિયાં બ્યાંરચ પુઠે લાગનારો અને બ્યાંનરચ નાહસનાર શબ્દો સીરફ માનવનાં વહેવારનોજ દુકાં અર્થ દેખાડતા નથી પણ કુદરતમાં જે હારજીતનો ખેલ મસદરયાતે-ઝાહેલ અને મસદરયાતે-માયલની રીતે થઇ રહે છે કે જે બેઉ કામમાં ફ્રવણિઓનીજ મદદ છે તેનો બેદ બતાવે છે. એક માણસ એક જીંદગીમાં અધમ થઇને પાપો કરે અને સાથે લાગે ધણા પૈસાથી મેળવે-ધણી દુન્યવી કીર્તીથી મેળવે-આ વખતે તેને જીવડાવનાર તેને તેવું દુન્યવી નસીબ કરાવી અપાવીને પૈસા કીર્તી મેળવી અપાવવામાં કુદરતની શક્તિજ રહે છે કે જે કુદરતની શક્તિ ફ્રવણીથીજ ચાલે છે. આ બધું કુદરતના ઇનસાફી ખેલથીજ ચાલી રહે છે. આમાં દ્રવાઓની મુળ હકીકતનો બેદ રહ્યો છે. આ વખતે તે ધુરો માણસ ખુદ પોતે

વ્યાનંતસ્ય થઇ બલાઘ્ની નાહસનાર થઇને વ્યાંનો એટલે પુઠે પડનાર બલાઘ
 જે તેને અપગતેએ=પકડીને બાંધે કરવા શીક્ષા કરીને સુધારવા માંગે છે
 તેનાથી નાહસે છે; એટલે દુન્યવી માણસ જડ માન્યતાને છોડીને દીની થવા
 માંગતો નથી. કુદરતના આ બનાવને મસદરયાતે-ઝહેલના બનાવ તરીકે
 જણાવેલો છે. આ ઝહેલ રીતનો દુન્યવી બનાવ જે ઇનસાફી શુરાઈની
 હદ લાવવા શુરાઈનું ઉભાણ કરાવવા થઇ રહે છે કે જે ઉભાણ પછી
 ઉભાઈને નાશ પામે-આમ થવામાં ફરિષ્ટનીજ મદદ છે. પછી તે શુરો
 માણસ પોતાનો પાપોની શીક્ષા પામે છે કે જેથી તે માણસની શુરાઈએ
 બલાઈમાં બદલાય. આ શીક્ષા થવા માટેના સુખદુખને ઉભું કરવાની
 કુદરતનેથી ફરિષ્ટનીજ મદદ મળે છે કે જેથી તે બધું થઇ
 રહે છે-થાય છે. આ બેદને અપગતેએ વ્યાંનો=તે નાહસનાર
 શુરો બચવા મદદ માંગે છે એટલે પડતા દુખને ખમવાનું જોમ
 માંગે છે તેના બેદમાં વર્ણવેલો છે. દુઃખમાં એ કે જગતમાં જે
 જે જાતજાતના દેખીતા ભોગવટાઓ થઇ રહે છે જેની હકીકતથી માનવ
 સીરફ અજાન રહે છે-જેમાં કદી તેને કુદરતનો ગેરઇનસાફી દેખાય, પણ
 તે બધામાંજ દાદારની ઇનસાફી હીકમત કુદરતના તેવા બેદથી છે, જેને
 ઇલમ્યતમાં મસદરયાતો એટલે ચાલી રહેતી અજબ વર્તણૂક કહે છે, જે
 બધાને ચલીત કરવામાં મદદગાર તરીકે ફરિષ્ટ છે. એવીજ રીતે કોઇ દાદગાર
 સરદાર કોઇ બીદાદગાર બુદ્ધિમગારના બુદ્ધિ વખતે નાહસે તે વખતે તે
 દાદગાર સરદાર ફરિષ્ટની મદદ માંગે તેમ પેલો બીદાદગારની માંગે એવો સમજાય
 તેવી વાત છે. એમ ત્યારે આ 'યાઓ અવજબયતો અવઘહે વ્યાંસ્ય
 વ્યાંનસ્ય અપગતેએ જબચેઇતિ વ્યાંસ અપગતેએ વ્યાંનો=તેણી-
 એને વ્યાંસ પુઠે લાગનાર (મસદરયાતે માયલ) અને વ્યાંનસ્ય નાહસનાર
 (મસદરયાતે ઝહેલ) બેઉ જણા મદદ માટે બોલાવે-વ્યાંસ પુઠે લાગનાર
 તે નાહસનારને અપગતેએ પકડવા માટે અને એટલે તેને પકડીને બલાઈએ
 લઇજવા માટે-શીક્ષા કરવા માટે અને વ્યાંનો=નાહસનાર અપગતેએ=તેનાથી
 બચવા માટે (એટલે શુરાઈ કરાવે જે ગુનાહોની શીક્ષા થાય તેનું દુખ
 ખમવા માટે). એમ ત્યારે આ વાક્યનો ઉડો બેદ છે તે સમજી શકાશે.
 પછી અગાઉ કહ્યું છે તેમ મસદરયાતોમાં ચાલતો ગમે તેવો માણસ જે
 પોતાના ફરોહરોને આઝાદગી મળે તેવા બાતેન મિથ્યા સાચી તેવી વર્ત-
 ણૂકો શરૂ કરશે તો તેનાં તેવાં એકમણાં કામને માટે તે સંગઠન લાખેબો
 ગણી મદદ આપશે.

હવે નવમો કરદો બેધએ.

દરેઘો-ખદાતમાં પેગામ્બરની અગાઉ અને પછીથી ફવણિ ગેતીને કંઈ રીતે કુદરતની કાળી બાબુ સામે ટેકવીને ચલાવી રહે છે તેનો મુખતેસર ખ્યાલ. જગત ઉપર આવી ગયલા ભયંકર જમાનાઓની નોંધ: તેમાં બજવેલા રથેશ્તારોના ભાવ: તેઓની મદદ ફવણિ.

પહેલાં આગળા ફકરાઓમાં છે તેમ ફવણિના સંગઠનને યાદ કરે છે. હવે દરેઘોખદાતની શરૂઆતમાં અશો જરથુશ્ત્ર ઉતરે તે અગાઉના ૪૦૦૦ વર્ષો લગીમાં કે જ્યારે જગતમાં અહીનું જોર પુશ્કળ હતું અને ગેઉશ ઉરવા (જગતના રૂવાન) ઉપર ન કદપી શકાય તેટલો ભાર હતો, જ્યારે અહીં જગતનો નાશ કરવા માંગતો હતો અને ધુરા દાનુઓ-દેવો અરવાહી આલમમાંથી ગેતી ઉપર ઉતરી માનવોને ફસાવી પોતાની બાબુમાં લઇને ગેઉશ ઉરવાના પાસબાન રથેશ્તારો-પહેલવાનો સામે ઘણી સખત રીતે લડાઇઓ કરાવતો હતો-જ્યારે અશો જરથુશ્ત્રના પેશરવે તે પાદશાહ પહેલવાનો રથેશ્તારી કરી દેવોની સામે થઇ રહેતા હતા અને દેવો જેઓ કાળી કુદરતનું જોર રાખનાર-કુદરતી કાળી બાબુનો ઇદમ રાખનાર જડતાના મહાવીરવાનો હતા તેઓ રથેશ્તારો તરફ પોતાની કાળી કુદરતનું જોમ ફેંકી આસમાન ઉપરથી ગોચા આતશનો વરસાદ વરસાવી હવાને ગોચા બંદ કરી દઇ જમીનને ઝલઝલામાં મુકીને ભયંકર રીતની અધ-માંથની હુજારો જાતની ફનથી રથેશ્તારો સામે ભયંકર રીતની નહિ કદપાય કે મનાય તેવી લડાઇ કરતા, ત્યારે તેઓની સામે લડતા રથેશ્તારોની પુશ્ત પનાહમાં આ ફવણિ હતી, કે જેણીઓ જગતના રૂવાન ગેઉશ ઉરવાને રાહત અપાવવા અને જરથુશ્ત્ર આવે ત્યાં લગી ગેતીને ઝીન્દી રાખવા આ રથેશ્તારોની બાબુએ ઉભી રહી તે અહીની કરોડો બદુગીરીવાળી ફનને રદ કરતી હતી તેના ઇશ્વારો આવે છે. તેમ વળી દરેઘોખદાતના પેગામ્બર પછીના બીજા હજારાઓમાં કે જ્યારે જગત ઉપર પાછું અહીનું જોમ વધીને ધુરાઇ જમતી હતી કે જેને સુધારવા સઓશ્યંતો ઉતરતા હતા તે સઓશ્યંતો-રાએની-દારોનેબી આ ફવણિ તેઓના જગતને આરાતે કરવાનાં કામમાં મદદ કરતી તે બધાની નોંધ આવે છે. કહે છે કે ફવણિઓ પોઉરૂ સ્પાદાઓ= પુશ્કળ સેપાહીઓવાળી લશ્કરોવાળી, યસ્તોજયાઓ=હથીઆર પહેરેલી-હથીઆરોમાં સજાએલી રહે છે એટલે તેણીઓ પુણું રીતે તૈયાર થઇ રહેલી હોય છે અને અહીની ગમે તેવી બારે બાદુ બરેલી તદબીરો

ફન-હીકમતો સાથના દુશ્મનો સામે સમયસુચકતા પ્રમાણે એવો બચાવ અને વળતો હોમલો કરાવે છે કે ફતેહ કદીગી તેઓના હાથમાંથી જાય એમ બનવા પામી શકેલું નહિ અને શકશે નહિ. માટે પછી કહે છે કે બામ્યાઓ = પ્રકાશીત રીતની એટલે અહીના દરેક ફનથી આગાહ થઇ તે ફનને મારી સુખ'ર થઇને ઉભી રહીને ઉજ્જેરેખો દ્રુષ્યાઓ = ઝુંડાને ડંચે રાખનારી એટલે ફતેહ થઇ છે એમ જાહેર કરનારી રહે છે; યાઓ = જેણીઓ જ્યારે તખ્મ ફતાવયો = જોરાવર પહેલવાનો રથેસ્તારો દાનુખ્યો = દાનુઓ દેવો ઉપર કહેલા બયંકર રીતના હમનખરદો સામે લડાઇ ઉડાવતા હતા ત્યારે તે પહેલવાનોની મદદે તે બયંકર રીતની લડાઇઓમાં જઇ મદદ કરી ફતેહ અપાવી રહે છે, તે દાનુનાંમ તુરનાંમ = તુરાનીઓ દાનુઓ દેવો અને તેઓના માનવ મદદગારોના વેરેથ્રેમ = મહા જોરને-તેઓના તે નહિ કદપી શકાય તેવા કાષ્ઠીથી હારે નહિ તેવા કુદરતની કાળી બાળુની હજારો ફનથી સજ થયલા બારે જુસ્સાને જમીનદોસ્ત કરી નાખે છે. જમાનાઓમાં કે જ્યારે અહિનું જોમ વધી રહે છે-અહિ હદની બહાર જોરમંદ થઇ ધનાની મદદથી રપેનામીનને ગોચા જગતમાંથી હાંકી શકે તેવી થઇ રહે છે કે જ્યારે જમીનની વેરાન થઇ જાય છે-જમીનમાંથી રસકસ નીકળી જઇને-જમીનમાં મુરદા દટાવાથી અને તે જમીનમાં બીજ અનેક બેઅદબીઓ થવાથી રસકસ વગરની ગાહખારના કુવતોથી ખાલી થઇ જઇને ખૂમાઓ અસેખીશ = અયંકર રીતે વેરાન પડેલી જમીન જેવી થઇ રહે છે, ફ્રજિન્ત = નહેસ બદી ઉત્પન કરે-વ્યાઓ દરદો દુખો ઉત્પન કરે તેવી થઇ રહે છે, જે જમીનો દાનુનાંમ બચેવર પધતિનાંમ = ધણા સરદારો ધરાવનાર એટલે બયંકર મોટું લશ્કર ધરાવનાર દાનુઓ દેવોને તાબેની થઇ રહે છે જેઓ તે જમીનમાં મુરદાઓને દટાવીને ઓર ખુરી કરી નાખે છે; જ્યારે ગેતીની હવા પાણીમાં બધેબધે વ્યાનું જોમ-હારમોકીનું જોમ-હદની બહારના હવસોનું જોર પુશકળ થઇ રહે છે ત્યારે આવા ખુરા બયંકર વખતે દાદાર તખ્મ સઓબ્યતો તખ્મ ફતાવયો = જોરાવર સોશીઅન્તોને જોરાવર રથેસ્તાર સહિત જગતને સમી કરવા મોકલે છે. આવે વખતે આ સઓબ્યતો રથેસ્તારો જગતમાં ઉતરી તે દાનુઓ સામે લડે છે કે જેથી તેઓની સત્તા તુટે અને જમીન જે વેરાન થયેલી છે-મુરદાથી અભડાઇ છે-વ્યાનું ઠામ થઇ છે તે જમીન ઉપર કશો દોરીને તે કશો ઉપર ફવણીની ચોટી મુકે છે કે જેથી જમીનમાં ગાહખારના કુવતો જોર પકડી ફગદુપતા આણે. આ વખતે આ સઓબ્યતો અને રથેસ્તાર સામે તે મહા જખર દાનુઓ બયંકર યુદ્ધ ઉડાવે

છે અને કાળી કુદરતનાં સમસ્ત જોમ સહિત તેઓ સામે બેઠે છે. જ્યારે બહાઇમાં પહેલવાનો અને સઓખ્યંતો માટે કટોકટીનો વખત આવે છે ત્યારે આ ક્રવષિઓ આવી તેઓને મદદ કરીને ફતેહ અપાવે છે કે જે પછીથી જગતનું સમારકામ થઇ રહે છે. આવા જમાનાઓની અને આવી વખતની બહાઇઓની વીગતો અહિંયાં આપેલી છે તે નોંધવું. દરેદો-ખદાતમાના પેમાખરની અગાઉ અને પછીના હજારાઓમાં જે મોટા વખતો-સમાઓ આવી ચઢે છે કે જ્યારે ગેતી ધણીજ જડ યુરી ગુનાહગાર થયેલી હોય અને જ્યારે હાદાર જગતનું સમાર કામ કરાવે છે ત્યારે સઓખ્યંતો રથેસ્તારો શું ભાવ બજવે છે અને તેઓને ક્રવષિ કઇ રીતે મદદ કરે છે તેનો આ ચિતાર આપેલો છે.

હવે દશમો કરદો જોઇએ.

નેક-ધર્મના પતમાન ઉપર રહેનારી પ્રજાઓને દરેક આકૃત વખતે બચાવનાર ક્રવષિ છે તેના છુટા અશવનોનેથી ચલાવનાર ક્રવષિ છે તેનો ખ્યાલ.

સપ્તર પહેલાં ક્રવષિના સંગઠનને યાદ કરી રહે છે. ઉપર જોયું કે અશો જરથુસ્ત્ર અને તેવણુના રાએનીદારો સઓખ્યંતો જમાનાઓમાં ઉતરી ઉતરીને ક્રવષિઓની મદદથી આ ગેતીને આરાસ્તે કર્યા કરે છે. તેઓની આરાસ્તેગીથી કુલ દુન્યા આરાસ્તે થાય છે; સીરફ યરથુસી વર્ણુ જમાનાઓમાં આખાદ થાય છે એટલુંજ નહિ પણ તે આખાદ થયેલા જરથોસ્તી દીનના ચેશધમાંથી અન્ય દીનોના ચેરાધો બરવખતે પાછા આરાસ્તે થઇ રહે છે અને તે અન્ય વર્ણુની બરી શહેનશાહતોથી ચાલુ થઇ રહે છે જેઓ જરથોસ્તી વર્ણુની શહેનશાહતોની સાથે ચાલ્યા કરે છે. પણ જમાનાની બેદી નીરંગને લીધે અમુક અમુક વખતે પછી કાંતો તે જરથોસ્તી શહેનશાહ ઉપર કે પેલી અન્ય વર્ણુની શહેનશાહત ઉપર ધુરધવાલા દુશ્મનો એટલે જડતા પામેલી પ્રજાઓ-અહિની દીક્ષા ફરીથી લેતી પ્રજાઓ ખુદમ વરસાવવા આવી પુગે છે અને તેઓના ધર્મ સ્થળોનો નાશ કરે છે, ત્યારે જો તે તે શહેનશાહતો બલી હોય અને પોત પોતાના દીનની ઉપર ઉસ્તવાર હોય તો તેઓને મદદ કરવા ક્રવષિ ઉતરી રહે છે એટલે બક્ષા યુરા જમાનામાંઓના અપવનો અને નેકાનોથી સજ થયેલી ધર્મ સ્થળોવાળી શહેનશાહતોની ઉપર જો જડતાના સાહેબોની શહેનશાહતોથી કઇ આગળ પડે તો તે અશવનોથી બરપુર રહેલી શહેનશાહતોની મદદે ક્રવષિ આવી રહે છે તેનો બેદ આપેલો છે. ત્યાં કહે છે

યાઓ=આ ક્રવણોનું સંગઠન 'હામ સ્તાતેએ' પુર હીકમતથી સહ સમારીને અનેક strategic points મુળ બચાવના મધ્ય બીંદુઓને ઘેરીને ઉભી રહેલી રસ્મને કકરન=સશસ્ત્રોની સફોને-હારોને સહેજે તોડી નાખે છે તેના મધ્યધાનેમ=તેના મધ્યને ગુચ-વાવી નાખે છે. એમ તે બુદ્ધિમાર્ગને પાછા હટાડીને તે બલી શહેન-શાહતોને બચાવીને તેવી બધી શહેનશાહતોમાંના અશ્વવનોને મદદ કરે છે શ્વાષેમ પસ્કાત ક્રવજેન્તે અવંધહે નરાંમ અપઓનાંમ આંજંધહે દુઝવરશતા વરેજામ=તે બુદ્ધિમાર્ગને હરાવ્યા પછીથી તે અશો માણસોની મદદે તેઓની અશોષના ટેકાવ માટે અને તેઓના સતાવનાર દુઝવરશતા વરેજામ=ચુર કરનારાઓના આજંધહ સંકટ માટે શીક્ષા માટે મદદે પુગી રહે છે એટલે તેજ ધડીએથી જે કંઈ નુકશાન તે લડાઇઓમાં થયું હોએ-જે જે ધર્મસ્થળો નાશ પામ્યા હોય તે બધાઓને પાછા આરાસ્તે કરાવવામાં તે અશ્વવાનોને તે યઓઝદાગ્રેગરોને મદદ કરી રહે છે-તોશીક આપી રહે છે અને તે ધર્મ સ્થળોને બગાડી રહેલા તેઓની તલેસમેને તોડી રહેલા જડવાદીઓની શુદ્ધિ ઠેકાણે લાવી રહે છે. આવી રીતે ક્રવણો જગતની બલી પ્રજાઓને બચાવે છે તેનું બચાવ કરી રહે છે. હવે પછીના બે ફકરાઓમાં ક્રવણ કુદરતમાં કંઈ જગા રોકે છે-જેમ યજ્ઞો મીને-દએ-માનવો જનવરો જગા રોકે છે તેમ ક્રવણ છે કે જેમ યજ્ઞોની ઝરવાને અકરનેવાળી કે માનવની તનોમંદ શ્વાષે ખદાતો-વાળી વ્યક્તિઓમાં રવાન કેહપ વીગેરે જગા રોકે છે તેમ ક્રવણ તે તે યજ્ઞતી અને તનોમંદ વ્યક્તિઓમાં જગા રોકે છે તેનો બેદ આવે છે. ત્યાં ક્રવણને યજ્ઞતી કે તનોમંદ વ્યક્તિના રવાન બઓદ કેહપવાળા બાગે સાથે રહેલી તેમ વળી ત્યાંથી નીકળીને ધણે ઉપર જઈને રહેતી બેઉ રીતની ચીતારેલી છે એટલે જેમ અગાઉ કહી ગયા છીએ કે ગુનાહગારની ક્રવણ તે ગુનાહગાર સાથે જોડાઈ રહે છે પણ અશ્વવાનોમાંથી તેઓ આઝાદ થઈ બહાર પડે છે તેનો બેદ ખોલે છે. માનવ કે યજ્ઞતના રવાનને તેમ કેહપને સુક્ષ્મ કરનાર નેકીએ પુગાડનાર અને પછી તેઓ સાથે રહેનાર તરીકે આ ક્રવણનેજ બતાવે છે. માનવના શરીર સાથે તે બંધાયેલી રહેલી હોય કે છુટી થઈને ફર્યા કરી કુદરતને ટેકવતી હોય તે બધાની નોંધ હવેના ૧૧-૧૨ ફરદાઓમાં આવે છે.

હવે અગીઆરમો કરદો જોઇએ.

ક્રવપિની શક્તિ બતાવનારા બધા ભેદી અલક્ષ્યો અહિંયા એક સુંદર સીલસીલામાં મુકાયા છે કે જેમાંથી ક્રવપિ કોણ છે-શું છે તે બધું જે હમો ઉપર કહી ગયા છીએ તેનો ભેદી તાત્પર્ય નીકળે છે તેની ટુંકી સમજ આપી છે. ક્રવપિ કુદરતમાં કંઈ રીતે રહીને રજેરજમાં પ્રસરે છે તે બધાંનો ભેદ. ક્રવપિ વ્યક્તિ સાથે છે છુટીબી થાય-ક્રવપિના સંગઠનો છે તે બધાની કંઈક હકીકત. કુદરતમાં મોસમોનું ચાલવું-જગતની આબાદી થવી કે મોસમોનું ખોરવાવું-અપવનોની દુઆથી દેશ પ્રજામાં કે છુટા નરોની આબાદી થવી-અપવનોને દુખ દેવાથી-અપવનોની સંગ છોડવાથી જડતાથી જગતમાં આકૃતો આવવી -વીગરે વીગરે તે બધામાં ક્રવપિ જે ભાવ ભજવે છે જેમાં સતવસ સેતારાની ખીશકારી છે તેની સમજ. પેગામ્બર સાહેબની યજ્ઞતી જાત-સેફાત અને ખીશકારીને બતાવતું એક ગુહ્ય તલેસમાતીક વાક્ય-તેવી આલે જાત માન-વની આઝાદ ક્રવપિ માનવને આપશે તેનો ખ્યાલ.

સપ્તર પહેલાં ક્રવપિનાં સંગઠનને યાદ કરે છે. પછી કહે છે કે તેણીઓ ઉમ્મ=અતી જોરવર કદીગી ડગેજ નહિ તેવી અજાત, અધિવિશુરાઓ=કોષ્ટગી બદી કે મુશ્કેલીને ઘેરે તેવી અજાત છે-વનતપેષનાઓ=કુદરતની સામસામી બાબુની લડાઇમાં બચાઇને જીત અપાવનારી, રારેમાઓ=બુશાલી કમાવી અપાવનારી, વીવાધતીશ=હવાની માફક વહી રહે તેવી નીચેથી તે છેક હસ્તી લગી વહી રહે તેવી-હમણા અહિંયાં હોય તો એક સેંકડમાં હસ્તી તરફ નુરી હવાની માફક વહી ગઇ હોયે તેવી-અને વીચીરાઓ=ખરા નીરજીયે પુગનારી એટલે પોતાની શક્તિ અથાક હોવે તનોમંદ શરીરમાંથી બહાર પડવું કે ત્યાંજ બંધાઇ રહેવું તેના ખરા નીરજીયે પુગનારી એટલે શક્તિ ડહાપણ અથાક હોવે તનોમંદ શરીરમાંથી બહાર પડવું કે ત્યાંજ બંધાઇ રહેવું તેનો ખરો નીજીય કરનારી-ખરી ધનસાશી વૃત્તીથી વીચારનારી, સ્વઓષેમ્નાઓ=ખરી તાબેદારી

કરનારી, શરીર તેમ જીજી તનોમંદ વ્યક્તિની સાથે રહીને તેઓની તનોમંદ હાલતને ટેકવવાની ખરી નોકરી કરી રહેનારી એમ બેનમુન તાબેદારી અહુરાના હોકમ માટે બળવવા માટેની કોરતી મેળવી રહેલી, સ્ત્રીઓતન્વો=સુંદર નામીયા થયલા તનવાળી એટલે કેહપ'ની ખોદારસીદા હાલત સાથે રહેનારી અને કેહપ' સાથના જડ તનને પછી સુંદર તનપસીનું કરાવે તેવી-માટે કેહપ' સાથે જોડાયલી રહેલી, આસ્નો ઉરવાનો=મહા ડહાપણુ સાથના ઉરવાન સાથની એટલે ઉરવાનની બુધી તરીકેની માટે ઉરવન સાથે જોડાયલી, અષઓનીશ=અશોષવાળી એટલે 'અષી'ના આશીશો આપવાની શક્તિ અધીકારવાળી થઇ રહે છે; જેણી જાણ્યેનત=ખરા ભકતને વેરેશ્વ કૃતેહ અપાવનારી, ચકુધે=તરીકત ઉપર ઉત્તવાર રહી ક્રવણિને આઝાદ કરનાર માટે તરીકત ઉપર રહેનાર એમ ક્રવણિને ચાહનારને ફાયદાઓ અપાવનારી-ખુદ પોતે અહુનવધર્થિના અહુરદાત મઝદહાતના હોકમોને અંતકરણથી બળ લાવવાને પોતાની તરીકતો ધારમીક કરજો સમજીને તે તરીકતો ઉપર રહેવાની અને બનતાઇ એટલે તન-મન-સ્વાનની તબ્બોવ્યાધી દુખના દુખી આગ્રીવાળાઓને મજબુતાઇ દરોસ્તી અપાવનારી રહે છે. અહિંયાં ક્રવણિને વ્યક્તિતા એક ભાગ તરીકે ગણી છે. વ્યક્તિતા કેહપ' અને તનની સાથે ક્રવણિ છે અથવા વ્યક્તિમાં કેહપ' અને તનુ છે અને તેઓ સાથે ક્રવણિ છે એ બીના સ્ત્રીઓ તન્વો શબ્દ બતાવે છે. તન્વો એટલે તનની-તનવાળી+સ્ત્રીઓ એટલે સૂ કુદ-રતના નાદને સાંભળવાની નામનાવાળી. આવું તન તે કેહપ' છે, અને તન જ્યારે કેહપ' જેવું થઇ કેહપ'માં મજ' થશે ત્યારે ક્રવણિનું તે ખરેખર તન થશે. બીજો શબ્દ આસ્નો ઉરવાનો છે; આ શબ્દ સમાસ રૂપનો છે. આસ્નો એટલે મીનોઇ ડહાપણુથીજ સજ થયલું અને ઉરવાનો એટલે રવાનો-મીનોઇ ડહાપણુથી સજ થયલા રવાનો. અહિંયાં ક્રવણિને મીનોઇ ડહાપણુથી સજ થયલા રવાન તરીકે લે છે. જેમ ઇરિસ્તનાંમ ઉરવાનો થજમઇદ યાઓ અષઓનાંમ ક્રવણિમાં રવાનો ક્રવણિ છે એમ કહયું છે તેમ અહિંયાંબી રવાન અને ક્રવણિ એકએક જવાજ ગણેલા છે. અહિંયાં આસ્ન સાથના રવાન તે ક્રવણિ છે એમ કહયું છે. આ ઇઆરતથી એમ નહિ સમજવાનું કે રવાન અને ક્રવણિ એકજ છે પણ એમ સમજવાનું કે રવાન પોતે પોતાની દેવીક ગતીને તન કેહપ'માં ઉભી કરવે નીરમળ થઇને ક્રવણિના જેવું થયું છે. અહિંયાં ત્યારે આસ્નો ઉરવાન શબ્દ અને ક્રવણિ શબ્દ એકસરખા બતાવેલા છે જેમાંથી એ તાત્પર્ય નીકળે કે આ તનોમંદ હાલતના રવાનમાં જે ડહાપણુ છે તે ક્રવણિ છે

એટલે કવચિ રવાનના ડહાપણ તરીકેની છે. કવચિ અને રવાન બુદ્ધાન્ન છે એ બાબદની ખુરદાન અવસ્તામાં ધણી છે. હુઓમ ઉરવાનેમ યજ્ઞમઘદિ, હુવાંમ કવચિમ યજ્ઞમઘદિ=હમારા ઉરવાનો સાથે મારી કવચિ સાથે હમો જેઓ તન-મન સાથનાઓ છીએ તેઓ એકતાન થઇએ છીએ. એમ ત્યારે રવાન અને કવચિ એક બુદ્ધ છે. પણ ઉરવાન તે શુદ્ધતાએ પુરુષ છે કે જે શુદ્ધતા કવચિની હોય. અગાઉ રવાન દેવ સાથનું હવું માટે રવાન શુદ્ધ હવું નહિ, જેના બેદો ૧૪ થી ૨૦ કરદાઓમાં આવેલા છે. પછીથી રવાન પોતે ફરોહર જેવું થયું છે એ સામાન્ય નીયમ છે, કેમકે રવાનનું તન કેહર્પ છે જેઓથી આપણે ચાલ હાલ કરીએ છીએ તે તન અને કેહર્પ એક એકરસ થશે એટલે જ્યારે સ્ત્રીઓ થશે ત્યારે તેઓ રવાન જેવા થઇને રવાનમાં મળશે. રવાનમાંથી દ્રવાઓના કચરાને દાદારે મીનો કરકોના આતશી દરયાવમાં નહાન અપાવીને કઢાવ્યો હતો, કે જે પછીથી રવાનમાં રચનો ચળકાટ ખીલતો ગયલો અને રવાન પોતે પોતાની કવચિ એટલે અનંત તાબેદારી સાથનું મહા ડહાપણ મેળવી શકેલું-એમ કવચિનું મહા ડહાપણ રવાનમાં આવે રવાન ફરોહર જેવું થયું છે. હવે રવાન પોતાના તે કવચિનાં ડહાપણને જોરે પરમાથી થઇને પોતાના રઘ્વેશ્વના રઘ્વેશ્વના કચરાનેથી પોતામાં લેવા માંગે છે. રવાનની તેવી મીનતગરીથી દાદારે તે રઘ્વેશ્વના કચરામાંથી-કેહર્પ-તન કરી આપ્યાં છે. હવે રવાન પોતાની કવચિને જોરે તેઓને પોતા જેવા કરવા મથી રહ્યું છે. તનમાંના કેહર્પ-ઉસ્તાન-તેવીશી લગભગ તેવા થયા છે પણ જડ તન હજુર તેવું થવાનું છે કે જેને માટે આ જગત ચાલી રહ્યું છે. જ્યારે જડ તન પોતે કેહર્પ જેવું થશે ત્યારે સ્ત્રીઓ-તન્વેશ થશે એટલે રવાન જેવું થઇ રવાનમાં મળશે, કે જે પછીથી રવાન જે અત્યારે કવચિ જેવું છે તે કવચિમાં મળવા જેવું થશે. ત્યારે આજે રવાન પોતે કવચિ જેવું છે છતાં આઝાદ નથી કેમકે પોતાના અસલના મેળ રઘ્વેશ્વમાંથી થયલા તન કેહર્પના છ આકારો નામે તનુ-ગએથા-અઝદ-કેહર્પ-તેવીશી-ઉસ્તાન બધા એકરસ થઇને રવાન જેવા થયા નથી. તેઓને તેવા કરવાના છે માટે રવાન તેઓની વાસ્નાથી બંધાયલું છે માટે આઝાદ નથી. જીવતી જીંદગીમાં રવાન પોતાનો કવચિ જેવો જઈવે બંધ કરીને એટલે સરોશ ચઝત મારફતે બેડીમાં પડીને એટલે બંદરેશ-શમાં આવીને એટલે પોતાની રચ જે એક ઝરવાને અકરનેને જોઇ શકે તેવી છે તેને મંદ કરાવીને શરીરમાં આવીને રહીને તનને એટલે દ્રવાઓ-માંથી તન થયું છે તેમાં દ્રવાઓની વાસ્ના છે તે વાસ્નાને પોતાની જાત

ખતલાવવા દે છે. જેમ કુધનો ઉભરો આવી ઉભાએ તેમ તનના દએવીક ગતીના ઉભરાને ઉભરાવવા દે છે. મરણ પછીથી રવાનોની બંદરોશ ખુલવા કુદરતે ધારી છે, કેમકે જીંદગીમાં થયેલી ઉભરાયલી બદીને રવાનનેજ ખેડવાની છે માટે મરણ પછી જ્યારે રવાનની રથ ઉપરની બંદરોશ ખુલશે ત્યારે રવાન બરાબર ક્રવણ જેવું થઈ એટલે પોતાની રથને ખીલવી-ક્રવણને પોતા સાથે લઈને તે ક્રવણની મદદથી તે ઉભરા થયલા તનને સો=ભડું કરી રહેશે. એમ જન્મ મરણ આ તનને રવાન જેવું કરવાજ થઈ રહે છે. માટે રવાન જો કે ક્રવણ જેવું છે છતાં ખાઝાદ નથી. પણ કેટલાક રવાનોના તન કેહપ' એવા હોય છે કે તેઓનો ફેવ તદન જથ્થુનજ રહે છે અને ફરો-ગઈની સામે થઈ રહે છે. તેઓના કેહપ' સૂચ્છા-થયલા હતા પણ પાછા મેલી અધ-માંથોની વીધવા અખત્યાર કરવે ઉતરી પડે છે. રવાનનો તે કચરો કે જે તન કેહપ' રૂપમાં કુદરતે મહા મહેનતે આણેલો હતો તે અસહ કચરા જેવોજ દએવીક રએથવાના જેવોજ થઈ રહે છે એટલે કેહપ' પોતે જે સૂચ્છા-તન્વો બનેલું તે પાછું ઉતરી પડે છે માટે તેવા અઝી વસેલા અધ-માંથથી ભરપુર થયલા કેહપ'-ઉસ્તાન-તેવીશીના ફરમા (cast) ને ફરીથી દાદારની ક્ષત્રની બઠ્ઠીમાં ગાળવો પડે છે. ક્રવણ કે જેથી તે રવાનના તે કચરામાંથી તે ફરમા cast એટલે કેહપ'-તેવીશી-ઉસ્તાન થયલા હતા તે ક્રવણ પોતે અવસ્થસ્તો થઈ જાય છે-નીકળી જાય છે કે જેથી તે તન-કેહપ'-ઉસ્તાન-તેવીશી બધા નાશ પામે છે. તેઓના તે નાશથી તે ધુરાઈઓ ગળાઈ જાય છે-બલાઈમાં બદલાય છે. એમ તે તન કેહપ'ને ફરીથી ગાળે છે કે સ્વચ્છ-તાવાળો ફરમા થાય. આમ રવાન પોતે ક્રવણ છે ક્રવણ આરન સાથના રવાન છે તેના મહા બેદો પડેલા છે. અહિંયાં ત્યારે આ જોવાનું છે કે ક્રવણ માનવની વ્યક્તિની સાથે નહિ પુટે તેમ જોડાયેલી છે. યુનાહગારની ક્રવણે તો તે વ્યક્તિથી જુદી પડી શકેજ નહીં-જુદી પડે તો અવસ્થસ્તોનો નાશ થાય. પણ અશવનોની ક્રવણે તેમ છુટી થઈ શકે.

ત્યારે અહિંયાં આ ફરમામાં ક્રવણ વ્યક્તિની સાથેજ હોય, વ્યક્તિ પછી દાદારની સાત ઝરવાને અકરનેની હોય કે જેનો કયાસ આપણને આવેજ નહિ કે યજ્ઞતોની હોય કે જેથી સાત ઝરવાને અકરનેના કેહપ'વાળી હોય કે માનવ જાતની કેહપ'વાળી હોય એટલે એક ઝરવાને અકરનેની ગતી મેળવેલી હોય તેવી કોઈની વ્યક્તિ સાથે ક્રવણે તો છેજ અને છેજ. માનવનું તન તો કયાસમાં આવે પણ માનવનું કેહપ' જે તનમાં સંકે-આયલું છે તે જન્મ અગાઉ મર્મસ્તાનની હાલત વખતે ઉપરથી નીચે

પહેલા ત્રણ મહીના લગીમાં ઉતરે છે માટે આતેનમાં આતેન હવાની અફક થઇને છેક ઉપરથી નીચે માનાં પેટ લગી પોતાને ત્રણ મહીનાના અરસા લગીમાં લંબાવતું લંબાવતું માનાં પેટ ઉપર પડી રહેતું તે પેટમાં ૩ મહીના અને ૨૭ દહાડે ઉતરી રહે છે અને ચોથા મહીનાના છેલ્લા ત્રણ દહાડામાં મા-આપના છુનથી થયેલાં અને ઘાટ પકડતાં જીવતાં માસના લોચામાં એટલે અંદરના ગર્ભમાંના fetus માં સંક્રામણને બંધાઇ જાય છે. એમ માનવતું કેહવુંબી કેવું હોય તેનો કયાસ થઇ શકે નહિ. કહેવાની મતલબ આ છે કે આવી વ્યક્તિઓ પછી કાષ્ઠનીબી હોય તેમાં નવ ભાગો રહે છે. માનવની વ્યક્તિના નવ ભાગો નામે તન-અઝદ-ગએથા-કેહર્પ-તેવીશી-ઉસ્તાન-રવાન બએદ અને ફ્રવણ છે તેમાં ફ્રવણ એક છે અને આ ફ્રવણથીજ તે આઠે આઠ ભાગો પોતે તેવાજ થઇ ટકી રહે છે તેમ એક બીજા સાથે જોડાઇને એક વ્યક્તિ રૂપમાં રહે છે એમ અહિંયાં કહે છે અને જો ફ્રવણ નીકળી જાય તેઓનો સંગ છોડે તો તે બધાઓમાં જે કંઇ તત્વ છે તે મંદ થઇ જાય. તેમ તે બધા ભાગો છુટા વેરવીખેર થઇ જાય જેને અવસ્થસ્તો ફ્રવણનાંમ તરીકેના બેદમાં ઓળખે છે. પણ જ્યારે માનવ અપવન થઇને આ બધા આઠ ભાગોમાંના તનુ-ગએથા-અઝદને કેહર્પ-તેવીશી-ઉસ્તાન જેવા બનાવી તેઓ એકરસના હામે homogenous થઇને પછી તેઓમાં જ્યારે માંથ્રના આશીશો આવી ચઢે એટલે દાદારનું યજ્ઞતનું ઉસ્તાન આવી શકે-અમરગીનો ધોધ-દાદારનો પ્રાણવાયુ-વને ઝવીત બીંશનો બહાર આવી ચઢે ત્યારે તે વ્યક્તિ તનુ-માંથ્રની કહેવાય. આવા અપવનની તે વ્યક્તિનું ફરોહર છુટું થઇને સંગઠનમાં જોડાય. આવો બેદ બતાવવા પહેલાં આ ફકરામાં કહે છે કે ફ્રવણ ઉધ છે અધવિશુર છે એટલે અજીત બલામાં બલી પાસબાન છે. બનત પેષનાઓ=કુદરતની સફેદ કાળી બાબુની લગાઇમાં સફેદ બાબુને ફતેહ અપાવનારી છે, એટલે કહેવા માંગે છે વ્યક્તિનું તન થઇ રહે છે તે તનને તોડવા શરીરની કાળી બાબુ દુખદરદો કરવા માંગે છે પણ ફ્રવણ તે કાળી બાબુને તોડીને ફતેહમંદ થઇને વ્યક્તિની અખ-ડતા રાખી શકે છે. એમ અહિંયાં વ્યક્તિનો ખ્યાલ આપે છે. પછી આગળ કહે છે કે રારેમાઓ=અનંત ખુશાળી આપનારી છે. કાળી બાબુને મારી ફતેહ અપાવીને વ્યક્તિને ટેકવી તેથી ખુશાળી થઇ એ વાત તો ખરી, પણ ખરી ખુશાળી અપાવવાના કારણો માટેના શબ્દો હવે પછીથી આવે છે જેઓ ઓ તન્વો અને આરનો ઉરવાનો છે. ફ્રવણ 'ઓ' કુદરતના નાદને સમજવાની નામના મેળવેલા તનવાળી એટલે વિખ્યાતી પામેલા તનવાળી છે એટલે ફ્રવણ પોતે કેહર્પ ઉસ્તાન-તેવીશી જેઓ ખોદારસીદા છે તેઓની

સાથેજ રહે છે એમ અહિંયાં ખુદ્ધુ છે. આમ તનને જો. બનાવ્યું જે ખુશાળીવાળું છે જે એક વખતે ફરવધી ગતીના રવાનના કચરા રૂપનું હતું માટે ધમીવાળું હતું. આમ તે. કચરાને--રવાનના રમેશ્વને સુધાયું તેથી તેઓને રમેશની મળી એટલું નહીં પણ ખુદ તે રવાન પોતાની અંદરનો તે રમેશ્વને બહાર કાઢવે ખુદ પોતે ક્રવણિ થઈ-ક્રવણિ જેવું થયું અને આરુન મોટું ડહાપણ મેળવી શક્યું અને અનંત રમેશની મેળવી શક્યું. આમ ત્યાં ક્રવણિ રારેમાઓ છે અને ખુશાળી રાખીને અપાવનાર છે તેનો ખરો બેદ સ્વર્ગ-તન્વો અને આરુનો ઉરવાનોથી ખુદ છે જેથી ક્રવણિ પોતે વ્યક્તિની સાથેજ છે અને તે વ્યક્તિના તે જાગોને રમેશની અપાવવા રહી છે તેનો બેદ ખુદી જાય છે. પછીના ક્રવણિ માટેના શબ્દો વીવાધતીશ-વીચિરાઓ-સવષેમાઓ અને પછીના વાક્યો 'યાઓ દાથીશ વેરેએમ જખયેન્તે, દાથીશ આય-પ્તેમ ચકુષે, દાથીશ બન્તાધ દ્રવતાતેમ, દાથીશ અહમાધ વોહુ ખરેનોથી તે છેક આંજંધહાંમ બિવિવાઓ'--આ બધું ક્રવણિ જે વ્યક્તિ સાથે છે--હમેશની જોડાયેલી છે તે અમુક સમયે--તે વ્યક્તિ નર અશ્વન તરીકેની વ્યક્તિ થયા પછી છુટી પડીને સંગઠનમાં જોડાઈને કુદરતમાં ફરી--ગર્હનું પરમાર્થ કરી શકે છે તેનો બેદ બતાવે છે અને ક્રવણિ આમ વ્યક્તિથી આઝાદ થાય અને સંગઠનને પુગી રહે છે તેવી નેક કારદાની માનવ કરે તેની દુઆ યુઝારીનો બેદબી આ વાક્યોમાં આવે છે. હવે ત્યારે વીવાધતીશ વીચિરાઓ અને સવષેમાઓના બેદોમાં ક્રવણિ તનની સાથે વ્યક્તિરૂપમાં છે છતાંબી બહાર પડી શકે તેમ છે અને તેમ ક્ય-કયે કારણે થતી અને ક્યારે થાય-થશે તેના બેદો આવેલા છે તે જોઈએ. કહે છે કે ક્રવણિ જે અથાક શક્તિવાળી ઉદ્ધ-અધવિશુર-વનત પેષનાઓ-વારેશ્વની-રારેમાઓ છે--તે દાદારના રવાનની આરુને ખેરદ તે ક્રવણિ પોતે છે તે ક્રવણિ જે દરેક તનમાં છે--સાથેજ નહીં છુટે તેમ રહેલી છે તેમાં વીવાધતીશની શક્તિઓ છે એટલે છુટીને બાતેનમાં બાતેન તુરી તોરની હવાની માફક બહાર વહી રહેવાની શક્તિ તો છેજ--જમીનથી તે અનન્ન રમેશ્વ લગી એક સેકંડમાં વહી રહેવાની શક્તિ રાખે છે. પણ તે ક્રવણિ તેમ કરતી નથી પણ પોતે વીચિરાઓ=ધનસાધ પ્રમાણે નીચું કરવાનો વીચાર રાખતી હોવે તેથી તે વ્યક્તિની સાથેજ રહે છે. વીચિરાઓમાં ખરો નીચું કરવાનો અર્થ છે. તે વ્યક્તિની તનોમંદ હાલત તે ક્રવણિ વગર રહી શકશે નહિ એમ હોવે તે ક્રવણિ ત્યાંજ બંધાઈ રહેશે, એમ તેથી

ઝવણેઆઓ બની રહે છે, તાબેદારી ઉઠાવવાની નામના મેળવી રહે છે, એટલે શરીરની જાંઘી રહેવા માટે શરીરમાં રહીને શરીરને ટેકવવાનું કામ કરવાની તાકીદ જે હાદારે આપી છે તે કરીને હાદાર તરફની તેમ બ્યક્તિ તરફની ખરી તાબેદારી બજાવી રહે છે. એમ અહુરા તરફની બી-નમુન તાબેદારી બજાવવાની કીર્તી તેણી મેળવી રહે છે. પણ જે કાંઈ જાણ્યેન્ટે હોય એટલે તેણીઓની મદદ માંગનાર હોય-પોતે રાસ્તી ઉપર તરીકત ઉપર રહીને તેણીઓને બોલાવે-એમ જે કાંઈ અકુષે હોય તરીકત ઉપર રહીને તેણીને આજાદ કરીને તેણી સાથની ખરી દોસ્તી રાખી અકવું હોય તેઓને તે સંગઠન ફોટો અને ફાયદાઓ જેઓ તન-મન-સ્વાનને ભગતા ક્રોશ-મદ માટેના હોય તે આપશેજ અને બનતાઈ=તેઓમાં જે કંઈ બ્યાધી હશે તેવી તે બ્યાધીને પછી તે બ્યાધીઓ તનની હોય કે મનની હોય કે સ્વાનની હોય તે બધી બ્યાધીઓને દુર કરશેજ. આવા જાણ્યેન્ટે-અકુશીના બેદના નરો પોતાની ક્વણિને આજાદ કરવા તનુ-માથિનાં શરીરો ધારણ કરવાની મહેનત લેશે. તેઓ થું કરશે ? જેમ અશો જરથુસ્ત્રે યજ્ઞને કાંધેલી અને તેમ કરવા આપેલી છે તેમ યજ્ઞનેઓ કરશે કે જેથી તેઓ કે જેઓ ભલા છે તેઓ બધું ભલા તનુ-માથિના થશે. માટે કહે છે કે યથ=જેમ થો અપવ જરથુસ્ત્ર =તે અશો જરથુસ્ત્ર જેવણુ રતુશ અસ્તવધિયો ગમ્થયાઓ=આ ગેતીના રતુ છે અને બરેજુશ બિપધતિશ્તનયાઓ=મે પગોવાળી બ્યક્તિઓમાં ઉંચામાં ઉંચા છે-પેશ છે જેવણુ કહુમાચિત યાઓંઘહામ જસો કાંઈખી મહાભારત કામને પુગેલા કરી બજાવનારા અને કહુમાચિત આંઝઘહામ બિવિવાઓ=કાંઈખી આહતને બલાને બીહડાવે તેવા બીહડાવી રહેલા દુર કરનાર રહે છે તે અશો જરથુસ્ત્રે જેમ તેણીઓને ઇજેલી તેમ તે નરે ઇજવી. એમ જેઓ કરશે હીશ ક્રાયઝાધતે=તેણીઓને ઇજશે તો તે નરને વોહુ બરેનો=બહુ ખોરહ આશીશો મળશે કે જેથી તે નર તનુ-માથિનો થઈ રહેશે કે જે પછીથીજ તે ક્વણિ તે નરમાંથી વીવાધ-તીશને જોરે બહાર પડી તે સંગઠનમાં જઈ અકીને જગત માટેના ક્રોશ-મદ થવાનું કામ કરી રહેશે. તે ક્વણિઓ તેવા તે તનુ-માથિવાળા નરમાંથી બહાર પડી કુદરતનાં કામમાં રોકશે-તેને માટે પછી આગળ કહે છે કે યાઓ હુજબાતાઓ=સારી રીતે આરાધણા પામેલી એટલે ઉપર કહેલા નરના તનુ-માથિને જોરે આરાધણા પામેલી તેના માથો-પરનોથી આરાધાયલી તે ક્વણિ મધન્યુ-પુતાઓ=પોતાની મીનો જગામાંથી નીકળી

એટલે તે નર સાથે મીનો રીતે બંધાયેલી તે નરના નવ ભાગોમાંના એક મીનો ભાગ તરીકે તેની અછપિમાં અને પછી તે રવાન બચ્ચોદ સાથે કંઠપાના દસમાં ચક્રમાં રહેલી હતી તેણી ત્યાંથી બહાર પડી-અને પોતાની સાથે અમેમ હુતાશ્તેમ=અદ્વતી જ્ઞાનના બનેલા અમ યજ્ઞતને, વેરેશ્વરનેમ અહુરદાતેમ=અહુરદાતને ચલાવનાર બહેરામને, વનધન્તી ઉપરતાતને, અને બરત અવરેતામ, બરત આયપ્તાનાંમ=સંપત્તી અને મુરાદ બળ લાવનાર સચ્ચોક યજ્ઞતને જેવણુ અષાત હુચ યત વહિરતાત=અશોષ ચલીત થવાને લીધે થેસ્નયામ વહુમ્યાંમ=વસ્ત્રનાં અને સેતાચસ્નમાં શ્રાંદેદ્રાંમ તૃપ્ત થયેલા છે તેવા તે સચ્ચોક યજ્ઞતને પદ્મદિન્નાઓ=સાથે લઈ રાખીને બરેશ્વરે અવંધહે અખ્ને અખના તે મથાળા ઉપર જઈ રહે છે. અહિયાં અસ્ત્ર નહિ પણ અખ્ન કહ્યું છે. અસ્ત્રને આસમાન કહે છે અને અખ્ન તે આસમાનનું મધ્ય છે કે જ્યાં વર્ષોના રવાનોની ઉતરતી મતી રહેલી છે અને નીચે સુધરવા માટે ઉતરવાની હિલચાલ કરી રહે છે. આવી હિલચાલોમાં પોતાનો ફાળો આપવા તેણી તે હિલચાલના મધ્ય અખ્ન ઉપર જાય છે એટલે જગત રચના જે રવાનોની વર્ષો અંગેજ થયેલી છે તેમાં ખીશ્કારી કરવા માટેનો પોતાનો ફાળો પુરો કરી આપવા જાય છે-એટલે તેણી કુદરતમાં તેણીને નેમી આપેલા પોતાના કામને કરવા માટે છે અને તે કામ પુર્ણ રીતે બળ લાવે છે. પુર્ણ રીતે કામ બળવવા માટે બરેશ્વરે=ટોચ મથાળાનો લોહતીક શબ્દ તે બેદ બતાવતો આપેલો છે. બરેશ્વરે અવંધહે અખ્ને: અખ્ને=તે અખના મથાળા ઉપર જાય છે એમ અલંકાર રૂપના બેદી શબ્દો પુર્ણ રીતે ફેલેમંદીથી કામ કરવા માટે વાપરેલા છે. જગતને રચતા જમને ચલાવી રહેવાનું કામ જેમાં મોક્ષમેનું થવું-વખતોનું ચાલવું-જતજતની ધાતુ ઉપધાતુનું થવું-જતજતની લીલોતરી ઝાડપાન-હેવાનો વીગેરેનું થવું-જમીન-હવાના જતજતના ફેરફારો-પ્રજ્જઓની જતજતની ચડતી પડતી વીગેરે વીગેરે કામ જે જગતમાં નીરંતર ચાલી રહે છે-જે બધાને મઝદાતના ધોરણે ફવણિઓ સંઝઠનમાં રહીને કરે છે-ખરી રીતે બોલીએ તો એમ કહેવાય કે યજ્ઞતી શક્તિઓ જે કામ જગતની પ્રગટી માટે કરી રહે છે તેમાં આ ફવણિઓનું સંઝઠન તેઓના કહાપણરૂપ મીનો અકકલરૂપ થમને તેઓને હિદાયત આપી રહે છે-યજ્ઞતોની હકીકતમાં રહીને મારફતમાં યજ્ઞતોને રાખીને તે જગતની ખીશ્કારી નામે કુપ્ત-હવરસ્તો કરાવે છે, તે બધી ખીશ્કારીઓમાંનું કેટલુંક કામ જે અહુરદાતને લગતુ છે બલી-પેદાશના મોક્ષને માટેનું છે-દૃઢિ થવા માટેનું છે તે કામને અહિયાં ફંકમાં ફ.

૪૩-૪૪ અને પછીના કરદા ૧૨ ના ૪૫, ૪૬, ૪૭, ૪૮ ફકરાઓમાં કહી રહે છે. કહે છે કે 'જવનો. અત્રેમ' = માગેલી દુઆને સાંભળીને ફળીયુદ્ધ કરાવવાને અને તેટલા માટે તથ્યત આપેમ = તે પાણીને નીચે વરસાવવા એટલે તે માગેલી મુરદ પ્રમાણે આપને નેઆમતોને નીચે ઉતારવા તાઓ. હેરેજેન્તિ સતવએસેમ = તે કવચિઓ સતવસ સેતારાને અંતરે ઝામ અરમનેચ = જમીન આસમાન વચમાં હેરેજેન્તિ = મોકલે છે એટલે જેમ જમીન અને આરમાન વચ્ચેથી વરસાદની નેઆમતો તેશ્તર તીર ઉતારી રહે છે તેમ મોક્ષ માટેની નેઆમતોનો વરસાદ સતવસ સેતારો સાધારણ વરસાદની માફક જમીન અને આસમાન વચ્ચેથી ઉતારીને તે દુઆ કરનાર નેકમદને પુગાડે છે. એવીજ રીતે પરવાઓ વીરયાઓ = પસુ અને વીરની જોડોને એટલે પસુઓ જોઓ જમાદાત નખાતાત અને હેવાનાતમાં વહેંચાયલા પોતાના રવાનોના અંશોને મેળવીને ખએત્વના આખા થઇ-પસુ તરીકે થઇ-પોતાની અંતરજ્ઞાન રચ ખીલવીને પોતાના લગતા નર રવાનને ઓળખીને તે નર રવાન કે જેને વીર કહે છે તેની તરફ આકર્ષાઈ રહે છે અને તે વીરના રવાનમાં મળવા દુઆ કરી રહે છે એવી રીતના અહુરદાતની પંથે જતા મોક્ષની પંથે જતા પસુવીરના મુકિત માટેના પોશણ માટે તેમ અધર્થનાંમ દખ્યુ = ધરાનવેજના એટલે આરમીધના આરમધતી વસેલા દેશના મુકિતના પંથે જઇ રહેતા દેશના અશો લોકોના પોશણ માટે-પાંચ જાતના ગેરપંદો જેઓખી મુકિતના પંથેજ જઇ રહે છે તેઓના પોશણ માટે તથ્યત આપેમ = પાણી વહેતું કરનાર એટલે નેઆમતોનો વરસાદ વરસાવનાર ઉક્થત ઉરવરેમ = ઉરવરો ઝાડપાનને ઉગાડનાર એટલે આશીશોને ઉભા કરીને ઉતારનાર સતવસ સેતારાને ઉપર કહ્યું છે તેમ જમીન આસમાન વચ્ચે તેણીઓ મોકલે છે. પછી ૪૪ મા ફકરામાં કહે છે તેમ સ્ત્રીરો બાન્વાઓ રઓક્ષનેમાઓ: સ્ત્રીર સોહામણો એટલે દાદારની લેહ લગાડે તેવો ખેંચાળુકારક બાન્વાઓ = ચળકાતથી ચળકીને અચાનતાના દેવનેખી રાશ્ત્રનીનો કરી નાંખે તેવો જહિકા ઓરતનેખી સાધવી કરે તેવો-આશ્વમોધનેખી અશ્વન કરે તેવો-સાંપનેખી ગોસપંદી કરે તેવો તે રઓક્ષનીથી ભરેસો-અંતરજ્ઞાન ખીલવે તેવો રયોમંદ ગતીનો તે સતવસ જમીન અને આસમાન વચ્ચે આવીને તેઓને તે આપ અને ઉરવરની કરમ બક્ષેશનો વરસાદ વરસાવી આપે છે. જેમ તીર યજ્ઞત વરસાદને વરસાવે, જેમ તીર યજ્ઞત રવાન અને તેના અનાસરો જેઓ ગેતીમાં તનાસક લેવાના હોય તેઓને પોતાના બારાન મારફતે ઉતરાવે છે જ્યારે તેવણુને તેશ્તર તીર તરીકે કહે છે, જેમ તીર યજ્ઞત

અમુક અમુક મોકાઓ-સમયેને ખારાનની માફક વરસાવે છે, જેમ તીર યજ્ઞત યુધ સેતારાની અમુક અસરોને ઉતરાવે છે, જેમ તીર યજ્ઞત અમુક રાસી મારફતે તીરયાનના પ્રવાહને અમુક સમયે ઉતરાવે છે, જેમ તીર યજ્ઞત હસ્તીના સાતમા આસમાન ઉપરથી આસમાનના રૂવાનોને તેમ અમુક નેઆમતોને ઉતરાવે છે, એમ મુખ્ય બાગે તીર યજ્ઞત મઝદાતને લગતો વરસાદ-પાણીનો કે બીજી અનેક સુક્ષ્મ રીતનો વરસાવે છે, તેમ તેવીજ રીતે આ સતવસ કે જે એનો હમકાર છે તેવણુ અહુરદાતની નેઆમતો જે મુકિતએ લખ જનાર છે તેઓના વરસાદને વરસાવે છે-એઉ તેશ્તર તીર અને સતવસની હકીકતમાં મદદમાં તેઓની તે તે કામ કરવાની અકક્ષ હડાપણુ તરીકે તેઓના હિદાયતના આપનાર તરીકે ફ્રવણો રહે છે. એમ ત્યારે ફ્રવણો સંગઠનમાં રહીને જે મોક્ષનું કામ કહે છે તેનું આપું વણું છે. અહિંયાં કહેવા માગે છે કે જે કોઈ માનવ અસત્યને તોડે-સત્યનો રાહ લીએ-મહેર પતેતને અંગે ધરે-લેવડદેવડમાં સીધો રહે-બાતેની મીઠા ભલામી રાખે તરીકત ઉપર ચાલે-દીન ઉપર બીજીમાન રહે-ગુજરેલાં-ઓની યસ્ન કરાવે-ગાહઆરો ઇજાવે-ફરવરદેગાનના દહાડાઓ ઉજવે, તે માણુસ પોતાની ફ્રવણને ધીમે ધીમે આઝાદ કરતો રહે છે. આવા માણુસની તરફ ફ્રવણનું સંગઠન અતી મહેરબાન થઇને સતવસ સેતારા મારફતે નેઆમતનો વરસાદ વરસાવીને તેને તનું-માંથનો કરી નાખીને તેની ફ્રવણને આઝાદ કરી નાખે છે કે જે ફ્રવણ પછી તે સંગઠનમાં જોડાઇ ઉપર કહેલા સતવસ પાસે તેમ બીજા અનેક યજ્ઞતો પાસે મઝદાત અહુરદાતનું કામ કરાવીને ફ્રશો-ગર્દ ચલાવીને તે પરમાર્થનું પુન્ય તેણીના અશો થયલા નરને આપી રહે છે. એમ નેકાની રાહે ચાલવાથી એક નર જગત રચનામાં કામ કરતી ફ્રવણના સંગઠનને એટલે યજ્ઞતોની મીનોખેરદને કેવી કેટલી મોટી મદદ આપીને બહેરો હાંસલ કરે છે તેનો ખ્યાલ આપેલો છે.

હવે પછી ખારમો કરદો જોઇએ.

ફ્રવણોની કુદરતમાં મઝદાત પ્રમાણે ખીરકારીનો અલંકારીક ચીતાર તેમાં વપરાતા લોભતીક શબ્દોની અર્થસુચક સીલસીલાબંધ ગોઠવણીનો ખ્યાલ. કાળી કુદરતને હુદમાં રાખવાનું કુદરતનું હુદાપણુ ફ્રવણના લેદમાં-માનવની તે કાચમાં મદદ-તેને મળતો તેનો બદલો.

પહેલાં ફ્રવણના તે સંગઠનને યાદ કરે છે-ઉપર ફ્રવણો અહુરદાત

પ્રમાણે કામ કરે છે તેનો ખ્યાલ આપ્યો છે. હવે તે ક્રવણિનું સમ્બંધન મઝદદાત પ્રમાણે કામ કરી રહે છે અને તેમાં કુદરતની કાળી બાજુ ને મઝદદાત પ્રમાણેનું કુદરતી કામ થવાની વચમાં આવે છે તેઓને એટલે તે કાળી બાજુના દુએવોદાતાને કેમ કષ્ટ રીતે આકાળી મારે છે તેનો ભેદ આપે છે. અને આવા કામમાં એટલે દુએવોદાતાને તોડવાને માટે ને કોષ્ટ માનવખી જોડાય છે તે બાજુસોનેખી તે સંગમન મદદ કરી રહે છે તે બધાનો ખ્યાલ આપે છે. કહે છે કે તે ક્રવણિઓ અથો ખુઓદાઓ= લોહડાની ટોપ રાખનારી છે એટલે શું? બચકર લડાઈમાં લડતી વખતે મગજને જ્ઞાત રાખીને દુસ્મનોને ઘેરવા જોઈએ અને મગજને જ્ઞાત રાખવા માથાને નુકશાન નહિ પ્રગવું જોઈએ માટે માથાને ટોપથી બચાવવું જોઈએ. એમ માથાને ટોપ પહેરેલી અહીંયાં બજીવેલી છે. એટલે કહે છે કે કાળી કુદરતની બચકર લડાઈ વખતે તેણીઓ જ્ઞાત રહે છે-જરાકખી બીહતી નથી. તેઓના માથાને એવી તો મજબુત લોહડાની ટોપ છે કે કાળી કુદરતનો માર જાણે તે ટોપ ઉપરથી હવામાંથી ઉડે તેવો થઈ જાય છે. પછી કહે છે કે તે ક્રવણિઓ અથો જથાઓ=લોહડાના હથીઆરોથી સજેલી છે અને તે બખતરનું લોહું કેવું છે? માટે કહે છે કે અથો વેરેથાઓ=તે લોહું ફતેહ મેળવી અપાવનાર છે એટલે તે હથીઆરો ફતેહમંદ લોહડાના એવા છે કે જે હથીઆરની ઉપર તે કાળી કુદરતની તોપોનો મારો અસર કરી થકતોજ નથી. આવું હથીઆર તેણીઓ રાખે છે. તે હથીઆર ક્રવણિની મીનોષ અકકલ ડહાપણ અને મહા બળ બતાવે છે કે જેથી યજ્ઞો તે કાળી બાજુને હાવી શકે છે. પછી કહે છે કે આમ હથીઆર સજેલી થઇને તેણીઓ વેરેથાન્યએષુ રઓહિન અધવિદાતએષુ થખ્તાઓ અરેજળશ બરેન્તીશ=રોશનીના પોશાકમાં સજ થયેલી ફતેહમંદ થવા માટેની લડાઈમાં થખ્તાઓ અરેજળશ=સજ જેએલી લશ્કરની હાર એટલે યજ્ઞોના અસર રોશનીના લશ્કરોની હાર જેએલી કરીને બરેન્તીશ=પોતા સાથે રાખી તેઓને દોરવીને હુકમંધરથન્યાઇ દએથનામ=હઝરો કરોડો દેવોનો નાશ માટે પરેતેન્તે=મડે છે અને તેઓનો નાશ કરાવે છે. એમ કુદરતની કાળી બાજુને રોશને તેઓના દએવોદાતાનો નાશ કરીને યજ્ઞો મારફતે મઝદદાતની રીતે જગતને રચીને ભોગવટાઓને કરાવી રહે છે. હવે આ કુદરતની આવી ખીસ્કારીમાં જે કોષ્ટ બાજુસ દુજ પરહેજ કરી કાયદાસરના બજીતરો કરીને તે બજીતરોથી મદદ કરવા ઉસ્તવાર ઉભો થાય છે તેનો ભેદ ખોલે છે. તેઓ આશની આમળ ઉભા રહી આતશને તેજ કરી સુગંધી બાળીને માથો

બજીને તે ચત્રી ખીસકારીને તે ફવણિના સંગઠનને માંધોની મદદ મોકલાવે છે કે જે મદદનો સ્વીકાર ફવણિ કરીને તેનો વળતો બજાઇનો જવાબ તેવીજ બધી સુગંધીથી મોકલે છે અને કાળી કુદરતના નાશની વધાઇ આપે છે અને તે નરોની તેવી કાળજીનો બલો વળતો પુન્યવંત જવાબ આપે છે. તે થું હોય તેને માટે કહે છે કે બરો બઝોદો મધ્યાનાંમ=માણસોની બતી સુગંધી લઇ જતો વાતો=પવન એટલે આતશ આગળ કીધેલી માનવોની બંદગીના સ્તાંતિને લઇ જતો પવન યત હીશ અંતરે જ્યારે ફવણિની વચ્ચે ફવાઇતી=વહી રહે છે તે ફવણિઓના સંગઠનને મળે છે ત્યારે તેવો વળતો જવાબ ફવણિઓથી તેઓને આપે છે એટલે બતી દુઆ તેઓને મળે છે અને તેથી માનવો આગાહ થઇ રહે છે;-તે નરો પદ્ધતિ જાનેન્તિ યાહુવ વેરેથ બઝોદો=યાહુવ તે માનવો વચ્ચે વેરેથ બઝોદો ફતેહની જીય આવી ચઢે છે જેને તે માણસો પદ્ધતિ=પુણી રીતે ન ચુકાય તેમ જાનેન્તી=ઓળખી કાઢે છે. એટલે ફવણિઓ તુરતજ ફતેહની સુગંધીનો વળતો જવાબ તેવીજ રીતે માનવોની તરફ મોકલે છે જે જીય તે માણસોને પુગે છે. તે જીય એવી તો સચોત રહે છે કે માનવો તે જીયને તુરતજ ઓળખી પાડે છે. તે જીયથી માનવોના હમ બાધાયાથ થઇ જાય છે કેમકે તે માણસોને તેનું પુન્ય તુરતજ મળે છે તેથી માનવોને પુણી શાંતી હાંસલ થાય છે; ધારમીક ફરજ બખ-વવાથી કેવી શાંતી વળે છે તેની તેઓને સમજ પડી રહે છે-દીનના ફરમાનને બખ લાવવાની અતી ઉપયોગીતાની ખતર તેઓને પુણી રીતે પડી રહે છે, માટે તે ખરતેકુશ્તીઆનો હરહમેશ એવાં ધારમીક ફરમાનોને બખવવા ચુકતા નથી-તે ફરજોને બખવતાજ રહે છે-ફવણિઓ જે વેરેથ બઝોદો=વળતી ફતેહની સુગંધી મોકલે છે તેની એવી બતી અસર થઇ રહે છે. કુદરતમાં મીનેટે મીનીટ ગાહે ગાહે એવી બખંકર લડાઇઓ થઇ રહે છે-માણસના અનુથી તે બહારની વીશાળ કુદરતમાં એમ જીહત-જીઝની લડાઇજ થઇ રહે છે-માટે તે પ્રમાણેની ધારમીક ફરજો-તરીકતો અપાઇ છે, કે જે ફરજોને જે કાઇ બખવે છે તો તેનો જવાબ ફવણિઓ વેરેથ બઝોદોથી=ફતેહની ખુશનુમા સુગંધીથી મોકલે છે જેથી તેઓને પોતાના કીધેલાનો તુતંજ જવાબ મળી રહે છે-ખાત્રી થતી જાય છે, જેથી તે નરો તરીકતના પથ ઉપરથી કદીખી ઉતરતા નથી; તે પથને કદીખી ચુકતાજ નથી. એમ તેઓ 'તે આખ્યો ફેરેતાઓ ફેરેન્વઘન્તિ અપખ્યાનામ વંધઉહિખ્યો મૂરાખ્યો રપેન્તાખ્યો ફવણિખ્યો થખતયાત પરો અંધહુયાત ઉઝગેરેબ્યાત પરો આજીવે : તે 'અપખ્યાનાંમ વંધઉ-

હીંગામો સૂરાઓ રપેન્તાળ્યો ફવણિઓ” તે બધી અશો બલી સુરી રપેન્તી કરનારી ફવણિઓ માટે થયેલયાત પરો અંધહુયાત=નકડી કાઢેલા ખસ અંતકરણની પુણ્યતાથી ઉઝગેરેવ્યાત પરો બાળુવે= ઉંચે કાઢેલા અંતકરણપુર્વક હાથથી નેમાઝ કરી આબયો ફેરેતાઓ= અંતકરણપુર્વકની ભડી ભેટ એટલે તરીકતનું પાલણ અને માંથિનું ભણતર ફરજયાત વિગેરે ચીજો જે અપણું કરવા માટે છે તેઓને ફેરેન્ધનિ=અંતકરણપુર્વક નેસાર કરે છે. ટુંકમાં તરીકત ઉપર ચાલી ફરજયાતો જીવતાની ગુજરેલાની તેમ હીંગામોની પુરી કરે છે. પછી કહે છે: જેમ છુટાં છુટાં માણસો—પરતેકુસ્તીઆનોની ફરજ દીન તરફ છે—ફવણિઓ તરફ છે—તરીકત દીન આપન તરફ છે, તેમ તેવીજ રીતે આખી અનજીમનની—આખાં કુટુંબની કે કોઇખી જાતની જમાઅત જેવી કે સભાઓની—જાતજાતની મંડળીઓની—લશ્કરોનીથી તેવીજ દીન આપન પ્રમાણે ચાલવાની રસમો રહે છે, જેમાંથી આ ફવણિનીજ આરાધણાઓ રહે છે. આવી કોઇખી જમાઅતમાં જે બે ભાગો પડી જાય અને તેઓના લાભો સામસામા જતા હોય તો પછી બેમાંનું જે કોઇ રાહે—રાસ્તીનું હોવે તે ફવણિની આરાધણા કરે એટલે બેમાંથી જે કોઇ સામ્યું હોય તેને ફવણિ મદદ કરે છે—માટે કહે છે કે યતાર=બેમાંથી જે કોઇખી સામ્યી રાહ ઉપર હોય એટલે ફરોરેત ફરિન અવિમનો ‘ઝઝંદાતોઇત અંધહુયાત હુય’=શીદા કાઢેલા અંતકરણના સંપુર્ણ એતેકાદથી પચોઉર્વ= પહેલેથીજ તે ફવણિઓને ફાયજેન્તે=આરાધે ઇજે—એટલે જે પાટીં સપર પહેલાંથીજ સામ્યી ખોદા પરસ્ત ખરાં સિદ્ધાંત માટેની હોય તે પાર-દીનેજ તેઓની મદદ મળે છે—અથવા રાજમાં બે ભાગ પડી ગયા હોય અને લડતા હોય તો ભલાનેજ મદદ મળે છે. આતરશ્ન=તે બેમાંની તે પાટીંની તરફજ તે અશો બહાદુર ફવણિઓ મિથ રશ્નુ અને બહાદુર દામી ઉપમન અને ફુતેહમંદ ગોવાદ સહિત મદદે જઇ રહે છે. મિથને તે ફવણિઓ સાથે લે છે કેમકે જે પાટીંના બાતેન મિથ સારા હોય, જે પાટીંના કરણીના ગુબારો ભલા હોય, જે પાટીંમાં મિથ સમ્યાઇ પ્રેમ જ્ઞાન હોય તો તે પાટીં તરફ મદદને માટે મહેર વઝતે જવું જોઇએ માટે તેવણને લઇ જાય છે. આવી પાટીંમાં ખરું કારણ હોય ત્યાં રશ્નુજ હોય—ખરી વાસ્તવીક ગોઠવણી—ઓડરજ હોય માટે રશ્નુની કુદરતજ જઇ રહે છે, માટે રશ્નુને કામે લગાડે છે. આવી બલી પારદી બલી હિદાયત પ્રમાણે ચાલવા આતુરજ હોય માટે તેઓ આગળ ‘દામી ઉપમન’ ભલા ઉપદેશ બલી સલાહ, આપીને તેઓને સત્ય ઉપર અચળ રહેવાનું શીખવે કે જેથી તેઓ ફતેહ

પામં, માટે દામી ઉપમનને કવચિ લખ જાય છે. અને તેજ પાટીને અધીકાર ફતેહ મળવો જોઈએ, માટે વાએ યજ્ઞત તેઓને અધીકાર અપાવવા જવો જોઈએ માટે વાય યજ્ઞતને કવચિ લખ જાય છે. પણુ જો એવા બે દેશો વચ્ચે મતફેર પડે તો જે દેશ કવચિને આરાધે છે તેને મદદ મળશે. જે દેશ જડવાદી છે માટે કવચિને માનતો નથી, તે દેશ પેલા બીજા સાથની લડાઈમાં માર ખાશેજ, કેમકે પહેલો દેશ બલો ઇન્સારી હોઈને કવચિની મદદ મેળવી રહેલો છે, માટે કહે છે કે બતી એટલે બહુમન અને આરમછતીના બેદોવાળી, સુરી એટલે અપ અને ક્ષત્રના બેદોવાળી, વૃદ્ધિ કરનાર એટલે ખોરદાદ-અમરદાદના બેદોવાળી કવચિઓ કે જેણીઓ યથ્ર=આ તરફ એટલે ઉપર કહેલા જડવાદીઓના દેશ સામે મહેર-રશ્નુ-દામી ઉપમન અને ફતેહમંદ વાએની સાથે જઈ રહે છે અને તે જડવાદી દેશોને કવચિઓ પચાસથી સોગચા, સોથી હજારગણા, હજારથી દશહજાર લખખો કરોડોગણી રીને એકદમ મારી રહે છે કે જેથી તેઓ દબાયલા રહે. આવી રીતે કુદરતમાં કવચિઓ જે ભાવ બજવે છે તે ભાવ રજુ થઈ રહે છે. આ ભાવ બજવવામાં માનવોની મદદ લીધેલી છે. માનવો કવચિને મદદ કરતા તેમ નહિ મદદ કરતા બેઉ રીતના ચીતારેલા છે. કવચિઓને મદદ કરનારાઓનો તેમ નહિ મદદ કરનારાઓનો ચિતાર ઉપર જોયો. હવે ૧૩મા કરદામાં કવચિઓને આ ગેતીમાં આવીને ગેતીની પાસગાની કરતી પડે છે તેનો ચિતાર આપેલો છે. ગેતી વર્ષને છેડે લોકોની અવમતાથી-ગુનાહોની બદ અસર જેને ક્ષફન કહે છે તેની અવધીથી ઘેરાયા કરે છે. અહીંની ખુરી શક્તિ આ વખતે જોર પકડી ધનાથી દોરવાઈને ગેતીનો નાશ કરવાના ઉપાયો લે છે. આવી ક્ષફનની ગતીને પુગી વળવા તે સાહેબે કવચિઓને ગેતીમાં મોકલીને તે ક્ષફનને તેમ ધનાને તોડવાનો પ્લાન ઘડેલો છે અને સાથે સાથે છેલ્લો ગાહમ્માર ઉજવવાના શુભ પ્રવાહો મોકલવાની કરમબક્ષેશ કીધેલી છે. ગેતીનો દમ ગોયા વર્ષે વર્ષે માણસોની અવમતાથી ચુંગળાયા કરે છે. માટે કવચિઓ છઠ્ઠા હમસપથ ગાહમ્મારના હસ્તીમાં પુગાડવાની એટલે જીવન શક્તિ વધારવાની દવા-દાર લઈને ગેતીમાં ઉતરીને ગેતીને સજીવન કરીને વધુ અને વધુ સત્યસંગ લાવે છે, અને ધના અને અહીંને વધુ અને વધુ તંગદસ્ત કર્યા કરે છે. આ વખતે ગુનાહગાર ગુજરેલા માનવો કે જેઓએ તેઓની જીંદગીમાં ક્ષફનના ઘેરાના થવાનો ફાળો આપેલો તે ગુજરેલાઓની કવચિથી તેઓના જીવતા પાસે મદદ ચાહીને તેઓથી થયેલી ક્ષફનને તોડવાના પ્રયાજ કરે છે તેનો ચિતાર આપેલો છે, આ ચિતારનો બેદ જોઈએ.

હવે પછી તેરમો કરદો બેઠાએ.

ફવષિઓની ખીરકારી વર્ષને છેડે જગતને ફ્રેશ-ગર્દ તરફ લઇ જવા થઇ રહે છે-છઠ્ઠો ગાહામ્બાર જે હસ્તી તરફ પુગાડવાને ગાહામ્બાર છે તે ઉજવવા થઇ રહે છે-તેમ ગુજરેલા માટે તેઓની તીથીઓ ઉપર થઇ રહે છે તે બધાને ચીતાર. દસ પધરિ ક્ષેત્ર, વીચરેન્તી, હુમસપથમએઃએમ વીગરે શબ્દાના ઉંડા ભેદા. આવા બધા સમયોની ઉપર ફવષિઓને તેઓનાં ફ્રેશ-ગર્દ કરવાનાં કામમાં અપાતી યસ્તોની મદદ અને તેના વળતો ફાયદો. ટુંકમાં પરવરદેગાનના દહાડાઓ અને ગુજરેલાની વરષીઓની તીથી-ઓની અગત્યતા ફ્રેશ-ગર્દ થવામાં શા છે તેના ઉકેલ.

પહેલાં ફવષિના સંગઠનને યાદ કરે છે. પછી ફવષિઓને હુમસપથમ એઃએમ ગાહામ્બાર વખતે એટલે વર્ષના છેડાના દશ દહાડા રાત્રીઓમાં કે જેઓને દસ ક્ષેત્ર તરીકે કહ્યા છે તેવી તે દસ ક્ષેત્રની રાત્રીઓમાં ગેતીમાં આવતી ચીતારેલી છે અને ત્યાં વળી ગુજરેલાનાં સગાઓની મદદગી માંગેલી છે. સાધારણ નજરે લાગતા આ વિચીત્ર કરદાની બેદી સમજ તો હવે પછીથી આવતી ફવષિની ક્ષત્રીક શીલસુરીમાંથી આવશે. પણ અહિંયાં સીલસીલાને ખાતર ટુંક વિવેચન કરીશું. આ કરદો ગુજરેલાના તેમ જીવતાઓ માટેના આફ્રિનગાનમાંથી બહુાય છે. કહે છે કે મુકતાદ વખતે ફવષિઓ દુન્યામાં આવે તેના ખ્યાનના આ ફકરાને ગુજરેલાની કે જીવતાની ખુશાલી માટેની બાજની સાથના આફ્રિનગાનમાં બહુવાનું શું કારણ હશે? કોઇ ઉતાવળીઆઓએ તો નાપસંદ હોમલા-ઓની કીધા છે અને આફ્રિનગાનમાં બહુતા આ ફકરાની તેમ તાઓ-અહુમી નમાનના ફકરાને લગતી અમુક તકરારોથી તે ઉતાવળીઆઓની તે નહિ ઇચ્છવા જેવી આ ફકરાની અને આ ફરવરદીન યસ્ત તરફની બદનક્ષીને કંઈક જોરગી મળેલું હતું. અહિંયાં કહે છે કે યાઓ=તેણીઓ-ફવષિનું સંગઠન વીસાદ=વીસ તરફ-તે કીદલા તરફ એટલે આ ગેતી જે કીદલા મીસાલની છે અથવા નીસ્તીના એક ભાગ મોહદલા જેવી છે તે ગેતી તરફ આવયેઇન્તિ આવે છે. અહિંયાં આવયેઇન્તિ=શબ્દ મહુ-વચનમાં છે માટે ત્રણે સંગઠનો અહિંયાં ઉતરે છે એમ અર્થ થયો.

એટલે કુલ કવચિ છેક દાદારથી તે નીસ્તીની રજેરજ સાથે લાગેલી કવચિઓ બધીઓ જેઓ ત્રણ સંગઠનમાંથી જોડાયેલી છે તે બધીઓ ઉતરે છે- સીરફ જીવતાઓ જેઓ યુનાહગારો છે તેઓનીજ નથી ઉતરતી; આકાની કુલ ગુજરેલાઓ અને જીવતા અષવનો તનુ-માંથવાળાઓની કવચિ તે સંગઠનોમાં રહીને ઉતરેલી હોય છે. એમ કુલ કવચિ જે સંગઠનોમાં જોડાઈ રહી શકે છે તેઓ બધીઓ આ ગેતી કે જે નીસ્તીની વીસ છે ત્યાં ઉતરે છે. એ ક્યારે ઉતરે છે? કહે છે કે હ્રમસપથમએદએમ પદિતિ રતુમ=હ્રમસપથમ-એદએમના વખતે એટલે છઠ્ઠા માહાગ્યારે જે એક વર્ષને છેડે આવે છે ત્યારે. શું કામ કરવા ઉતરે છે? માટે કહે છે કે આઅત અથ વીચરેન્તિ દસ પદરિ ક્ષફનો=દસ એટલે દસ એટલે પુર્ણ રીતની 'ક્ષફનો' એટલે અંધકારના પદરિ=ધેરો. 'અથ'=તે વીસ તરફ (થયો છે માટે) તે દસ ક્ષફનો લગી એટલે દસ દીવસ રાત્રીઓ લગી 'અથ'=તે વીસ તરફ-ગેતી તરફ તે કવચિઓ વીચરેન્તિ=વી એટલે ગોળ ગોળ ચર=ફરતી રહે છે તે ધેરાને કેમ પુગી વળવું તેનો વી-ચી=નીર્ણય કરવા તોર શોધી કાઢવા ફરી રહે છે. અહિંયાં દસ પદરી ક્ષફનોનો અર્થ તદ્દન ગ્રામરને કાયદે તેમ-કુદરતમાં બનતી હકીકતી જ્ઞાનની ક્ષુભીક શીલસુરીની રૂથે, પુર્ણ રીતના ક્ષફનોનો ધેરો જે દશ રાત્રીઓમાં (થઈ રહે છે) એમ કાધો છે તેની વાગત નીચે જોઇશું અને વીચરેન્તિનો અર્થ તે ગેતી આસપાસ ગોળ ગોળ ફરીને તે ક્ષફનના ધેરાને તોડવાનો નીર્ણય કરી રહે છે તે અર્થનું ખરાપણું નીચે જોઇશું. આઅત=જ્યારે કવચિ નિસના-ગેતીના તે ક્ષફનના અહિના ધેરાને પુગી વળવાની હીમત શોધતી તે હ્રમસપથમએદએમના દસ દહાડા રાત્રીઓમાં ફરી રહે છે ત્યારે માનવોની મદદ તે અહિનાં ધેરાની ઉકેલ કરવા માગી રહે છે. માટે કહે છે કે અવત=આ પ્રમાણે આવો જિફનાઓંધ-હ્રમનાઓ=કવચિઓ મદદ માગી રહેતી ફરી રહે છે. એમ તેણીઓ લોકાનીથી મદદથી માગે છે. કહે છે કે ગુજરેલા તેઓનાં સર્ગાઓના રૂવાનો અને કવચિઓથી તે સંગઠન સાથે આવ્યાં છે, માટે જો કોઇને ખાતર નહીં તો તેઓના તે ગુજરેલાઓના સર્ગાઓના રૂવાનો અને કવચિ-ઓને ખાતર ગેતીમાં જ્યારે તેઓ આવ્યાં છે ત્યારે તેઓને આદરમાન આપવાને ખાતર-તેઓની તરફ લીઆકત બતાવવા ખાતર મદદ માગે છે કે જે મદદથી તે 'ક્ષફનો' કે જે જેમ કુલ ગેતીની છે તેમ તે ગુજરેલાઓ કે જેઓ તેમાં સમાય છે તેઓનીથી રહી છે તેને તે કવચિનું સંગઠન તોડે. આ ફકરામાં દસ પદરિ ક્ષફનો શબ્દો અને વીચરેન્તિ શબ્દ ધણાજ અર્થ સૂચક છે. દસ પદરિ ક્ષફનોમાંનો 'ક્ષફનો' શબ્દ ક્ષપન

અથવા ક્ષપરની છઠ્ઠી એકવચનમાં તેમ બીજી બહુવચનમાંથી આવે. છઠ્ઠી એક વચનમાં તેનો અર્થ 'તે જુરાઈનો' એમ થાય અને બીજી બહુ વચનમાં તે શબ્દનો અર્થ રાત્રીઓ એમ થાય. ક્ષપન શબ્દ ક્ષપ= ઢાંકવું ઉપરથી અંધકારનો તેમ રાત્રીનો એટલે સુરજની રોશની ઢંકાયથી થાય તેવા વખતનો-એક રીતનો અર્થ બતાવે છે. અહિંયાં ક્ષૂનો શબ્દ છઠ્ઠી એક વચનમાં જગત ઉપર માનવોના પાપોથી થતી અંધકારની ગતીનો અર્થ-અહિની જુરી શક્તિથી વધતા તે અંધકારનો અર્થ-એટલે અહિની કૃતેહ પામતી સત્તાનો અર્થ થાય છે. પણ આ ક્ષૂનો શબ્દ બીજી બહુ વચનમાં રાત્રીઓનો અર્થ બતાવે છે. દસ શબ્દનો અર્થ દસ નંબરનો થાય તેમ ઇદમે-અએદાદ પ્રમાણે દસ નંબર પુર્ણતા બતાવે છે માટે પુર્ણતાનો થાય. પછરિ શબ્દનો અર્થ ઘેરા તરીકેનો થઈ શકે. જગત ઉપર એક વર્ષને છેડે માનવોના અધમ પાપોથી ક્ષૂનની ગતી થઇને જગતને ઘેરી નાખે છે-જગતના દમને ગુંગળાવી નાખે છે-જેથી અહિની શક્તિને જોમ મળે છે અને ધનામીનની દોરવણીથી અહિ ગેતીનો નાશ કરવા માગે છે-તેવી હાલતને-તેવી અંધકારની જુરી ગતીને પુગી વળવા તેણીઓ ઉતરે છે એમ અર્થ થાય. ઉતરવા માટેનો શબ્દ વીચરેન્તિ છે. આ શબ્દ જોઇએ. વીચરેન્તિ શબ્દ વીચર ક્રીયાપદનું વર્તમાન કાળ ત્રીજી બહુવચન છે. વીચર શબ્દમાં વિ-અને-ચર તેમ વિ-ચી બે આકારો છે. વિ એટલે આસપાસ તે ઘેરાની આસપાસ+ચર એટલે ફરવું અને વિ-ચિમાં 'ચી' એટલે પુરેપુરે+ચિ એટલે નિરણુય કરવો વીચાર કરવો. એટલે તે ક્ષૂનનો ઘેરા તે ગેતીની ઉપર અહિએ ધાલેલો છે તેને કઇ રીતે તોડવો તેનો નીરણુય કરતી તે ક્રવણિઓ ફરી રહે છે. આમ આ ફકરાના દસ-પછરિ-ક્ષૂનો અને વીચરેન્તિ શબ્દો ધણાજ ગુહ્ય લોધતીક છે કે જેઓ હકીકતી જ્ઞાન બતાવે છે જે જ્ઞાનના ખ્યાનને ખુદ તેઓના ધાતુઓ પુસ્તી આપે છે. વળી અવો ક્ષૂના-ઓંધાહુન્નાઓ=જીવતાં સર્ગાની મદદ માગનારીઓ તે ક્રવણિઓ છે, તેમાં એ અર્થ છે કે તે સંગઠન સાથે તે ગુજરેલાઓની ક્રવણિઓ છે જેણીઓ તે જગતને ઘેરતી ક્ષૂનમાં તેઓના પોતાના રવાનને લગતો જે ભાગ હોય તેને તોડવા તેઓના જીવતાંઓની મદદ માંગે છે. અને એ અર્થેજ આ ફકરો તે ગુજરેલાની બાજુ વખતેથી લણુય છે તેનો બેદ જોઇએ. ગુજરેલાંની વરણીને સરદનો હિંગામ કહે છે. આ વખતે ગુજરેલાંની ક્રવણિ પોતાના રવાનને-તનને મોક્ષ તરફ એટલે છઠ્ઠે હમસપથમએદએમ ગાહઆર તરફ લઇ જવા માંગે છે માટે તે ગુજરેલાની બદ ફેરફાર-ક્ષૂનને તોડવો

માને છે. દસ પધરિ ક્ષફ્ન=તે તે ગુજરેલાની બુરી કેરદાર કહેવાય અને હુમસ-
પથમએદએમ પધતિ રતુમ તે તે ગુજરેલાની વરસીનો દીન કે જે વખતે
તે રૂવાન માટેના છઠ્ઠા ગાહમ્પારે પુગવાના વીચારનો જોશ તેની ક્રવણિ ઉભો
કરે છે તે થયે. એમ ગુજરેલાની વરસી વખતે બણવા માટેની એજ ફકરો
અર્થ સુચક છે. જીવતાઓની પોતે જીવતાં જીવતજ પોતાનું જે શુભ
કામ કરવા ધારેલું છે તેમાં ફતેહ માંગે છે કે જેથી અદા=અપાદને
એટલે કેશાસો અપાદ રહીને પોતે પાર પડી રહે. આ મતલબેજ લાંબી દસ
પધરિ ક્ષફ્ન અને હુમસપથમએદએમ રતુમની અગત્યતા છે. એમ જીવતા
જીવત ક્ષફ્નને કાપવા માટે ક્રવણિની મદદ માંગે છે. દસ પધરિ ક્ષફ્ન તે
કેશાશનું બુરું વળુ છે અને કેશાશમાંથી મુક્ત થઇને પાર પડવું તે હુમસપથમ-
એદએમ ગાહમ્પાર તરફ એક કદમ આગળ વધવું તે છે. આમ આ ફકરો ધણું
ઉંડાણ દેખાડે છે. અહિંયાં યાદય અને સરેદના વર્ષની ઉંડી હકીકત
આવે છે જેને શીલસુશીમાં જોઇશું પણ તેનો ટુંક ભાવાર્થ આ છે કે
આ ગેતી પહેલાં ગરોદેમાનની હતી એટલે ગરોથમાની હતી જેમાં ધના
અને અહિ દાખલ થએલા નહી. પછીથી તે દુન્યાના લોકોએ ખુરાઇ કરીને
તે ધના અને અહીને પોતાની ગરોથમાની ગેતીમાં દાખલ કરીધા. આમ ગેતી
દુજો-દેમાન થઇ. હવેથી અશો જરથુસ્ત્રે ફરોહરોને આરાધીને જગતમાં
વાદએવોદાત આણ્યો. લોકો અશો જરથુસ્ત્રના હોકમને અમુક વખત
લગી માનીને ગેતીમાં ધુસેલા તે શેતાનને રોકી શકયા. પણ પછીથી
લોકોએ શેતાનની સંધ કરીવી અને અધમ પાપો કરવાનું શરૂ કરીધું.
આનું પરીણામ એ આવે છે કે જમશેદી નવરોજથી ગણુતા યાદયના
વરસના છેડા લગીમાં લોકોની થતી અધમ ખુરાઇમાંથી અહીરીમન ક્ષફ્નની ગતી
ઉભી કરી રહે છે, જે ઉભી થઇને ગેતીની આસપાસ ફરી વળે છે. આવી
તે ફરી વળેલી ખુરાઇથી અહીને ધનામીનને પુશકળ જોમ મળે છે. અહી
ગેતીની આસપાસ ફરી વળેલી તે ક્ષફ્નથી ગેતીને ઘેરો ઘાલે છે અને તે ઘેરાને
મજબુત કરીને ગેતીનો તેની વસ્તીનો દમ ચુંગળાવી વખાઓ ઉતરાવી જગરેલ
ઉતરાવી જગતનો નાશ ધારેલા ૮૧૦૦૦ વરસના છેડાની ધણી અગાઉથી
કરાવવા માંગે છે. એમ અહીરીમન દસ પધરિ ક્ષફ્નોનો ભેદ ઉભો કરે છે
એટલે તે ક્ષફ્નના ઘેરાને પુણું રીતનો કરી રહે છે. ધનાગીનની આવી
હીકમતની સામે તે સાહેબે હુમસપથમએદએમ ગાહમ્પાર થવાના એટલે હરતી
તરફ અમર ગતી તરફ પાછા ફરવાના દસ દહાડા એજ વખતે મુકરર
કાઠેલા છે અને તમામ ક્રવણિઓને ગેતી ઉપર ઉતારીને એટલે અહુરમઝદ
દાદરથી માંડીને યજ્ઞોતોની તેમ કુલ અશવનોની આસ્તન=મહા કહાપણુ

ભરેલી શક્તિને ઉતારીને તે ક્ષફનને તોડીને તે ગાહમ્પારના એરેતો કરે તનના આરમ્ભતીને લમતા પ્રવાહોને ગેતી ઉપર પંથરાવીને ગેતીમાં સવાયનેા ઉમેરેા કરાવે છે અને તે લોકોની મનસ્વીના ભીતરની ઉપર તેના આશીશો પાડીને ભલાર્થ થવાની આવશ્યકતા ઉભી કરાવે છે. આમ ત્યારે આ વખતે માનવની બદ મનસ્વીમાંથી ધના ક્ષફનની જાળ ખીછાવી ગેતીને ઘેરો ધાલે છે તેને તોડવા અને તેને બદલે છઠ્ઠા ગાહમ્પારના પ્રવાહોને ગેતીમાં પેવસ કરાવવા ક્રવણિઓને ઉતારે છે. ક્રવણિ તે ઘેરાને તોડીને પછી નવરોજના હીંગામનું યાધર્મનું વર્ષ શરૂ કરે છે. આમ લોકોની બદ-મનસ્વીનું જે પરીણામ છે જેને અહીં દસ પધરિ ક્ષફનોના ભેદમાં ઉભું કરે છે તેને તોડવા ક્રવણિ ઉતરે છે અને વળી ગુજરેલાઓએ પોતાની જીવતી જીંદગીમાં ભુરાધઓ કરીને વર્ષને છેડે ગેતીનેા ભુરો ઘેરો થવામાં ફાળો આપેલો અને અહીંને આવા કામથી મદદ આપેલી અને એમ દસ પધરિ ક્ષફનનો ભેદ ઉભો કાઢેલો—તે ગુજરેલાની ક્રવણિઓ હવે તે ક્ષફન તોડવા તે ગુજરેલાઓનાં જીવતાં સગાં પાસેથી યસ્નરૂપની શ્યાવ સાથની મદદ માગે છે. તે મદદને કેાનો સ્તવાતના ફકરામાં જણાવેલી છે. કહે છે કે કેાનો સ્તવાત=કોણુ હમુને ગવ સાથની નેઆમતો અને માંથ્રોથી વખાણુશે એટલે તેવા સ્તોતો આપશે એટલે કોણુ સતુમ કરશે એટલે અએ જીવતા સગાઓ તમેા સતુમ કરો. કેા યજ્ઞધતે=કોણુ હમારે માટે ઇજ્જવાની ક્રીયા ફરોજશી કરશે એટલે ક્રવણિના ભણુતરના સ્તોતો હમુને અર્પણુ કરશે એટલે એમ તમેા કરો. કેા ઉક્ર્યાત=કોણુ માંથ્રોને અંતકરણમાં નીખાલેશીથી વણીને—એટલે અંતકરણપુર્વક માંથ્રો ભણી ભણાવી એટલે આફ્રીનગાન કરીને હમુને અર્પણુ કરશે એટલે તમેા કરો કરાવો. કોણુ હમુને ગએામત જસ્ત=ગવની નેઆમતો સાથના—ગવની નેઆમતો અર્પણુ કરતા હાથોથી એટલે તેવું અર્પણુ કરતા રહીને અને વસ્ત્રવત=વસ્ત્ર શ્યાવ સાથના એટલે શ્યાવ અર્પણુ કરતા હાથોથી એટલે શ્યાવ અર્પણુ કરતા રહીને અને અપનાસ=અશોષ તરફ પુગાડનારી એટલે ભલા સ્તોતોથી અપ ઉભી કરનારી નેમંલહુ=બંદગીઓ યસ્નોથી એટલે તેવી બંદગી અર્પણુ કરતા રહીને નો=હમુને પધતિ જનાત=આવકાર આપશે એટલે બાજ કરશે. કહે નો ધદ=હમારામાંના કોણુનું (એટલે હમેા બધાનું) નામ આદધર્યાત=યાદ કરવામાં આવશે; કોણુના એટલે હમારા નામોથી ભણુતર થઇ રહેશે. કહે વો ઉર્વ=તમારામાંનું કોણુનું શ્વાન એટલે તમેા બધા જીવતા ફરજ લેનારાઓ—ફરમાયસ્ને ક્રીયેજ્યાત=

હમુને ધજશે-હમારી યજશે કરાવશે-હમારી તરફની યસન કીયાની ફરજ બદા કરશે. કહુમાધનો=હમારામાંના કેાણુને એટલે હમો બધાને દાદ્યેમ દયાત=મેટો આપશે એટલે તે ભેટો નામે વંદીદાદ ગેતી ખરીદનો બહેરેહ અપાવશે. યત હુ=કે જે બધી કાધેલી ચીજોની તેની આપેલી ભેટ (મીથ-માંથ-યસન વીગેરે વીગેરે) યવએચ લગી પુગાડે તેની અજયમ્નેમ = તાગ ખરેથેમ ખધરયાત=ખાવાના ખોરાક જેવી થઇ પડે એટલે જેમ ખોરાક પુશ્ટી આપે છે તેમ હમુને પુશ્ટી આપે જોર આપે-એવું કે છેક ફંશો-ગઈની પેલી મેરના યવએચ તરફ સહેલાઈથી જઇ શકાય. પછી કહે છે કે જેઓ ઉપર કહેલી રીતે યસનની ભેટ હમો ફવણિને અર્પણ કરશે અને આ દસ પધરિ કફનને તોડવાનાં હમારાં કામમાં મદદ કરશે તો હમો ઉધ્ર ફવણિઓ બધુ સંગઠન કિનુતાઓ=પુજાળ થઇ 'અધનિતાઓ'=દુખી દીવના નહી થઇ અભિશતાઓ=આધી વગરના થઇ દુઆ દઇશું, કે યુયાત અહિમ ન્માને ગેઉશ્ય વાંથ્ય ઉપવીર-નાંચ્ય=આ ધરમાં ગવની પરદુખભંજની વ્યક્તિઓની-ગોરપંદોની અને વીર ફરજંદોની વૃદ્ધિ થજો. યુયાત આસુશ્ય અરપો=સેતામ ચાલના ઘોડાઓ થજો (મોટા અમલો ફળીયુદ કરાવે તેવી ગતી હાંસજ થજો.) દેરેજરસ્ય વાક્ષો=મજબુત સોહામણી ગાડી હોજો (તે અમલોનું ફળ ગીનોઇ સુખમાં ઉક્ષતામાં મલજો). યો ના બાદ કાયજઇતે ગઓમત જસત વસત્રવત અપનાસ નેમંધહુ=જે કોઇ એમ ગવની નેઆમત અને શ્યાવ અને અશોઇ આપતી બંદગી અર્પણ કરતા હાથે હમુને આરાધે તે શખ્સ સ્તાહુયો=સ્તુતી કરનાર મજબુત મનનો વ્યાખનો=અનબુ-મનનો સરદાર શેઠીઓ થજો. આવી દુઆ તે ફવણિઓ દે છે કે જેથી તેઓ ઓર અને ઓર ભલા થઇને ફવણિઓને આરાધીને જગતમાં ફંશો-ગઈ કરવામાં અને દર વર્ષના છેડામાં ઉભા થના અહીના ઘેરાને તોડવામાં વધુ અને વધુ મદદ આપતાજ રહે.

ફવણિનું આવું બધું જાતજાતનું નીસતીને-ગેતીની જગતને ચલાવીને પાર પાડવાનું કામ, વચ્ચેની પછી ફવણિઓ પોતે કઇ રીતે જાહેર થઇ હતી અને સૃષ્ટી-રચનાની પહેલા તેઓએ તે સાહેબને કેવી રીતે મદદ કાધી હતી એટલે યવએચના સાત કાળના સપ્પર પહેલા પરા=જુતના જુતકાળના અને તરો= યુનહીશનના જુતના કાળમાં તેઓએ સૃષ્ટીને રચીને ચલીત કરવામાં શું મદદ કાધી હતી તેનો ભેદ આવે છે. ફવણિ કઇ રીતે તે અદ્ભૂતી ઉભી થઇ છે

તેના ઉંડા બેદો આગળ હકીકતમાં કહીશું, પણ ભુતના ભુતકાળમાં ક્રવધિએ તે સાહેબની કેવી મોટી સેવા બજાવી છે-સૃષ્ટિને કષ્ટ રીતે ઉભી કરીને ફ્રેશો-ગર્દ કરે તેમ ચક્રાવી છે-જેની પહેલા તો સૃષ્ટી સ્તંભ હતી-ફ્રેશો-ગર્દ થાય તેમ હતું નહિ-તેના ખ્યાન હવેના ૧૪-૧૫-૧૬ કરદાઓમાં છે તે જોઈએ, જેની ઉંડી વીગત તો હકીકતના હવે પછીના ક્ષત્રીક ખ્યાનોમાં આવશે.

કરદાઓ ૧૪, ૧૫, ૧૬.

સૃષ્ટી-રચનાના સ્તંભ એટલે ફ્રેશો-ગર્દ નહિ કરે તેવા અને ચલીત એટલે ફ્રેશો-ગર્દ કરે તેવા ફેઝીઓ; ક્રવધીઓની તેવી તે જગત રચનામાં મહાન ખીશકારીઓનાં ગુહ્ય દાસ્તાનો; અક્રતત કુષી-અફૂમીમંત, મઝદ આપ-મઝદદાતાંમ પધતિ પંતામ-પધતિ યએનેમ-પધતિ આફેન્ટેમ વીગેરે વીગેરે લોઘતીક શબ્દોના ભેદી અર્થો. સૃષ્ટી-રચનાના ગુહ્ય ખ્યાનો. દ્રવાઓ શબ્દોના અચ-લીતપણાનો અને ચલીતપણાનો ભેદ સૃષ્ટી રચનામાં બે રીતે આવે છે તેની કંઈક સમજ.

પહેલાં ક્રવધિના તે સંગ્રહનને યાદ કરે છે. પછી કહે છે તે ક્રવધિઓ અપાંમ મઝદદાતાનાંમ = મઝદદાતના પાણીઓને સ્ત્રીઓપથ = ચલકતો માર્ગ દ્યેસયેધન્ટિ = જતાવે છે, કે જે પાણીઓ અત્યાર લગીમાં એટલે ચાલતા થવાનો રસ્તો બતાવ્યો ત્યાં લગીના લાંબા વખ-તમાં ક્રદાતાઓ = જેમ ક્ર-દા મુકરર થયલું-અગાઉથીજ બાણીતું થયલું હતું તેમ અક્રતત કુષી = ખાડામાં પડીને નહિ ચલાય તેમ હિશ્તેન્ટ = ઉભેલા હતા. ક્રવધિના તેઓને રસ્તો બતાવ્યા પછીથી એટલે પાણીઓને વહેતા કીધા પછીથી તેઓ-પાણીઓ અહુરામઝદા અને અમશાસ્પ દોને બેટવા તેઓના પ્રેમી થવા તેઓની ખુશાળી વચ્ચે-તેઓના ધશકને પામવા મઝદદાતેમ પધતિપંતાંમ = મઝદદાત પ્રમાણેની સૃષ્ટી કરીને મઝદદાત પ્રમાણે ચોજેલા રસ્તા ઉપરથી બગોબખ્તેમ પધતિ યએનેમ = જોગાખખતથી દોરવાખને યએન = અદ્દના મેલાપ તરફ - અદ્દને મળવા માટે ફાશ્વરેશ્તેમ પધતિ આફેન્ટેમ = મુકરર કીધેલી આજદાર ગતીના થવા પ્રમાણે-મોક્ષ મેળવવાનો ગર્ભ ધારણ કરવાના પ્રમાણ પ્રમાણે કૃતચીન્ટિ = વહી રહે છે.

પછી એવીજ રીતે ૧૫ મા કરદામાં કહે છે કે:—તે ક્રવપિઓ ઉરવરનાંમ ખમ્પીરનાંમ=ફળો આપતા ઉરવર ઝાડપાનને સ્ત્રીરાઓ ઉરુશ્મીશ=ચલકતો વધારો=સુંદર ઉગવાનું ક્રવસયેધન્તિ=દેખાડે છે (શીખાડે છે), કે જે ઉરવરો અત્યાર લગી એટલે તેઓને ક્રવપિઓએ ઉગવાનું શીખવ્યું ત્યાં લગીના લાંબા કાળ લગી ફંદાતાઓ=ફંદા મુકરર થયેલું હતું તેમ અક્રવોક્ષયેન્તિશી=ઉગવાનું કામ કર્યા વગર હિરેન્ત=ઉભા હતા. હમણા કે જ્યારે ક્રવપિઓએ ઉગવાનું શીખવ્યું છે ત્યારે તેઓ તે ઉરવરો અહુરમઝદ અને અમશ્વરપંદોની પુશાળી વચ્ચે તેઓના ઇશ્વકે પામવા મઝદદાતેમ પધતિપન્તાંમ=મઝદદાત પ્રમાણે થોળેલા રસ્તા ઉપર અગોખખતેમ પધતિ યઓનેમ=અગોખખતથી દોરાઇ યઓન અહુના મેલાપ તરફ ફાશ્વરેશ્તેમ પધતિ ઝરવાનેમ=ઠોડવેલી જેટ ગતી પ્રમાણે અને ઠોડવેલે વખતે ક્રવક્ષયેધન્તિ=કગી રહે છે-વધી રહે છે-વધે છે.

પછી એવીજ રીતે ૧૬ મા કરદામાં કહે છે કે: યાઓ=તેણીઓએ (ક્રવપિઓએ) સ્ત્રાંમ=સેતારાઓ, માઓંધહો=માહ, હુરો=રવી, અનઝ રઓચાઓને પથો=રસ્તો દેખાડ્યો જોઓ (સેતારા માહ રવી વીગેરે) અત્યાર લગીમાં-રસ્તો દેખાડ્યો ત્યાં લગીમાં એક જગા ઉપર લાંબો કાળ લગી અક્રપીમન્તો=કર્યા કે વધ્યા વગર-દેવની વ્યાધીને લીધે, દેવની નડતલોને લીધે ઉભા હતા. હમણાં કે જ્યારે તેઓ રસ્તા ઉપર છે ત્યારે યિમ ક્રુષો-કેરેતોધત વંધહુયાઓ=તે ભત્રી ભઝાઇ લાવતી ક્રુશો-ગર્દના 'ઉર્વએસેમ'=પાછા ફરીને આવવાની નાધેમ્ન=ખાહેશ રાખતા દુરએ ઉર્વએસેમ=ઉરવીસ થવાના-ક્રુશો-ગર્દ તરફ પાછા ફરવાના અદવનો=રસ્તો જે મેલાપે પુગાડે છે તે તરફ ક્રવજેન્તિ=ચાલી રહી છે.

આ ત્રણે ફકરાઓમાં મુળ વીગતો છે જે પરાના કાળને લગતી છે જેને ગાથા હા ૩૦-૨ માં પરા મજે યાઓંધહો પરાના કાળના મોટા ખનાવો તરીકે કહ્યા છે. અહિંયાં કહે છે કે એક વખત એવો હતો કે બધું સ્તંભ હતું-જગત સ્તંભ ઉભું હતું એટલે રપેન્તી-મોક્ષ-ફ્રશો-ગર્દ થવા માટે ચલીતપણું ધારણ કરવું જોઇએ તેમ થતું હતું નહી. અહિંયાં જગતમાં આટલી ચીજો ખતાવી છે: (૧) અપાંમ મઝદદાત=મઝદદાતના પાણીઓ (૨) ઉરવરનામ=ખમ્પીરનામ=ફળ આપતા ઉરવરો (૩) સ્ત્રાંમ, માહ, હુર, અનઝ રઓચ=આ ત્રણને માટે અમુક એક મતલબના શબ્દો આપેલા છે.

૧. અપાંમ મઝદદાતને એટલે મઝદદાતના પાણીઓને કુંદાતાઓ= મુકરર થયલું હવું તેમ વહ્યા વગરના એટલે સ્થીર કહ્યા છે જે સ્થીરતાને અક્રંત કુષીશ કહી છે એટલે ખાડામાં પડવે આગળ નહી વધાય તેવી હાલતની કહી છે.

૨. ઉરવરનાંમ ખમ્પીરનાંમ=એટલે ફળ આપી શકે તેવા ઉરવરોને- કુંદાતાઓ=એટલે મુકરર થયલું હવું તેમ એટલે અક્રઓ ક્ષયેક્રન્તિશ=એટલે ઉગવા વગરની-વધારો કરવા વગરની-ફળો આપવા વગરની હાલત કહી છે.

૩. સેતારાઓ, માહુ, હુર, અનઝ રઓઅને અક્રધીમન્તો= ચાલવા વગરની-વધવા વગરની-ફરવા વગરની એટલે વચમાં હરકત પામેલી કહી છે. આ હરકતોને દેવાની હરકતો કહી છે જેઓને દઓવનાંમ પરો તપઓવધહુત અને દઓવનાંમ પરો દઓમાહુ=દેવની વ્યાધી-ઓને લીધે અને દેવના હોમલાને લીધેની હરકતો કહી છે.

ત્યારે પાણીઓને વધવા વગરના કહ્યા, ઉરવરોને ફળ આપ્યા વગરના કહ્યા, અને સેતારા-ખુર-માહુ-અનઝ રઓઅને દેવાથી હરકત પામેલા-નહી ફરતા કહ્યા છે. જગતના બેદના પ્રદરશન માટે આવી ઇબારત વાપરી છે. અહિંયાં ત્યારે અપાંમ મઝદદાતમાં=સંપ્ટી રચનાની ખીસ્કારીના ચાલવાનો બેદ એટલે જાતજાતના ભોગવટાઓ થવાનો બેદ મુકેલો છે. ઉરવરનાંમ ખમ્પીરનાંમમાં=તે બધા જાતજાતના ભોગવટાઓ કરવા માટેની જોષ્ટતી પોશણની ગતી-આશીશો આપવાનો અને તે ભોગવટાઓનાં ફળો ખાંધને સઝા-જઝા મેળવીને બલી ખેરદ પામવાનો બેદ કહ્યો છે. સેતારાઓ-ખુર-માહુ-અનઝ રઓઅ આ બધામાં ઉપરની બે વીજતોના ચેરાધને સળગાવનાર તેલ જેવા હકીકતી બેદોને આપેલા છે. ઉપર કહેલું બધું થવા માટેની કુદરતનો બેદ કહ્યો છે. અનઝ રઓઅમાં=કુદરત અને કુદરતને ચલાવવાની ગતીનો બેદ આવે છે. સેતારાઓમાં રવાનોનાં ભાગલા થવાના અને હસ્તી નીસ્તી ગેતીમાં ઉતરી ગવ ચિથ કે તનોમંદ હાલત લેવામાં મદદ કરવાનો તેમ ભોગવટાઓ કરવા માટેની તોશીક મુકવાનો તેમ પાણીના વરસાદ તેમ નેઆમતો વરસાદ તેમ શીક્ષાનો જઝાનો એમ જાતજાતના વરસાદો વરસાવવાનો વીજેરે વીજેરના બેદો આવે છે. ખુર-માહુમાં હસ્તીનાં આસ્માનો ફરીને અનઝ રઓઅની કુદરત પ્રમાણે કામ કરાવવાનો-સેતારાઓ મારફતે વરસાદને નીચમીત રીતે વરસાવવાનો-જગતને ભોગવટાઓ કરાવીને સજ-જઝા મુકરર કરી અપાવવાનો બેદ આપેલો છે. ટુંકમાં જગત રચના જે

યોગ્ય છે તેનું થવું ચાલવું અને તે પ્રમાણે ભોગવટાઓ થવા અને તેમ કરાવનારી કુદરતનું ચાલવું એમ સૃષ્ટી રચનાના પ્રગતી કરવાના બેદો આવે છે. કહે છે કે આ બધું જે અહુનવધર્મના મન્તામાં યોગ્યલું હતું અને તે પ્રમાણે થવાની સરજત રાખતું હતું તેજ પ્રમાણે ક્રદાતાઓ= મુકરર થયલું હતું તેમ થવા લાગેલું. પહેલાં આ બધું દેવોથી અચલીત જેવું થવા ક્રદાતાઓ=મુકરર થયલું તે તેમ અચલીત રહ્યું અને પછી ક્રવર્ષિથી ચલીત થવા ધારેલું તે ચલીત થઇને આજે અહુના પથ ઉપર જઇ રહે છે. આ પથને યઝ્માનનો મેળાપનો પથ કહ્યો છે. અહિંયાં અપાંમ મઝદદાતને એટલે સૃષ્ટી રચના અને તેના કારોઆરને મઝદદાતેમ પદ્ધતિ પન્તાંમ= મઝદદાત પ્રમાણેના રસ્તા ઉપર ફ્રેતચિન્તિ=વૃદ્ધિ થાય તેમ વહેતો કહ્યો છે. એટલે સૃષ્ટીની રચના અને ભોગવટાને મઝદદાત પ્રમાણે પાણી જેમ વહે તેમ સરળ રીતે ચાલતો કહ્યો છે. મઝદદાત પ્રમાણેના ભોગવટાઓ ‘ક્ર’= વૃદ્ધિએ જશે; જેને ક્રાથ્વરેશ્તેમ પદ્ધતિ આફ્રેન્તેમ=ઠેડવેલી રીતે આફ્રેન્ત પાણીદાર ગર્ભવંત થતા કહેલા છે. એટલે ઠેડવેલા નતીજે લાવતા કહ્યા છે; જે શો હશે માટે બગોબખ્તેમ પદ્ધતિ યઝ્માન= નીરમાન કીધેલા ‘યઝ્માન’=અહુને મળવાના રસ્તા ઉપર જવાનો કહ્યો છે. આમ અપાંમ મઝદદાતને મઝદદાતના પથ ઉપર પાણીની માફક સડસડાત વહેતો કહ્યો છે એટલે સૃષ્ટી-તેનો કારોઆર જેમ આજે ચાલી રહે છે તેમ થતો કહ્યો છે. અપાંમ મઝદદાતમાં આવો અર્થ છે. આ સૃષ્ટી શરૂઆતમાં પાણીની માફકની મઝદદાતના કાયદે ચાલતી અપાંમ મઝદદાતની થઇ તેની અગાઉ અક્રતત કુપિશમાં હતી-ખાડામાં પડેલી હતી. આમ પથ ઉપર જવે શું થશે માટે કહે છે ક્રાથ્વરેશ્તેમ પદ્ધતિ આફ્રેન્તેમ=ઠેડવેલા આખદાર થવાના નતીજાએ જશે એટલે તે અપાંમ મઝદદાત પોતે આફ્રેન્તમાં જશે, પોતે ગર્ભવંત થશે-નતીજે કાઢશે અથવા પોતે મસમોટા પાણીના દરયાવમાં પડશે. ગર્ભવંત થાય કે પાણીના દરયાવમાં પડે બેઊમાં એકજ અર્થ છે કે કંઈ નતીજે કાઢશે. આ નતીજે શું હશે માટે કહે છે કે બગોબખ્તેમ પદ્ધતિ યઝ્માન=ઠેડવેલા રસ્તા ઉપર જવાનો અહુને મળવાનો. અહિંયાં આફ્રેન્તને આખદાર થવું ગર્ભવંત થવું એમ લે કે પાણીના દરયાવમાં મળવું એમ લે તે બેઊમાં કંઈક નતીજે લાવવાનો અર્થ છે. પાણીના દરયાવને કહીએ તો તે પાણીનો દરયાવ તે ખાઓ અક્રજ્યમ્ન કહેવાય અને આખદાર થઇને નતીજે લાવે એમ કહીએ તો પદ્ધતિ યઝ્માન=અહુને મળવાના રસ્તાએ જવું એમ કહેવાય. ટુંકમાં એમ કહે છે કે સૃષ્ટી થઇ તે શરૂઆતમાં સ્તંભ

હતી; તે વૃદ્ધિ કરે એટલે બલા છુરાનો ભોગવટો કરીને પાર પડે તેવી હતી નહિ—દેવોએ એટલે કુલ રવાનની દ્વેષીક ગતીએ તેવી કાઢેલી હતી. આવા મામલાને આજ ક્રવણિએ સુધારીને આજ જેવા ભોગવટાઓ ચાલુ તેવું કાઢ્યું છે. એવીજ રીતે ૧૫ માં કરદામાં અપાંમ મઝદદાતને બદલે ઉરવરનાંમ ખમ્પીરનાંમ કહ્યા છે એટલે ફળ આપતાં ઓરવરો કહ્યા છે. ઉપર કહેલા અપાંમ મઝદદાતને ચલાવવા જે ગતી જોઇએ—આશીશ જોઇએ—ટકવે જોઇએ—જીવ જોઇએ—ભોગવટાઓની સગવડ જોઇએ—ખોરાક જોઇએ તે બધું આપનાર આ ઉરવર કહ્યા છે. પણ આ ઉરવર પોતે તેવાં ફળો ઉગાડી શકેલાજ નહિ—રવાનની દ્વેષીક ગતીએ તે ઉરવરને ઠેડવી નાખેલા. પણ જ્યારે ક્રવણિએ ઉપર કહેલી મઝદદાતના આપમાં સૃષ્ટીને ચલાવી ભોગવટો થવાની જેત મુકી તેજ વખતે તે ક્રવણિએ આ ઉરવરોને ફળ કાઢવાનું જોર આપ્યું જેથી હવે તે ઉરવરો ફળ કાઢીને અપાંમ મઝદદાતને એટલે સૃષ્ટીને આપી રહે છે. તે ઉરવર પોતે ફળ કાઢવાની નેમ બતાવે છે. કઇ રીતે ફળ કાઢે છે—કેટલા પ્રમાણમાં કાઢે છે અને કઇ નેમ બતાવે છે તે માટે કહે છે કે તાઓ ક્રવણિએનિતે=તેઓ ઉગે છે—ફળ કાઢે છે—વધારે ઉભો કરે છે તે મઝદદાતેમ પદ્ધતિ પન્તાંમ=મઝદદાતના રસ્તા ઉપર રહીને કરે છે એટલે મઝદદાતના કાયદા અનુસાર ઉગીને ફળ કાઢીને પેલી ઉપર કહેલી અપાંમ મઝદદાતને આપે છે. તેઓ ક્રાશ્વરેશ્તેમ પદ્ધતિ ઝરવાનેમ=ઠેડવેલી ગતીના જોમ પ્રમાણે અને ઠેડવેલે વખતે તે ફળ કાઢે છે એટલે જોમ ધનસાફી નક્કી થયું હોય તેમ વધુ કે ઓછો અને જ્યારે બર વખતે જોઇએ ત્યારેજ કાઢીને અપાંમ મઝદદાતને—જગતને આપે છે. એટલે બધુંજ ધનસાફ અને હદના નીચમથી નીચમીત થયા કરે છે; અને શું—કઇ નેમ લાવવાની છે ? કહે છે કે બગોબખતેમ પદ્ધતિ યઓન=બગોબખત પ્રમાણે ધનસાફ પ્રમાણે વહેંચી આપેલી ગતી જે યઓન ઉપર જવાની=અહીંને મળવાની છે તેમ થવાની નેમ માટે ઉરવરો આ બધું કરી રહે છે. આમ બધું જે થઇ રહે છે તે ક્રવણિઓની હિદાયતથીજ છે. અગાઉ જ્યારે દેવનું રાજ હતું ત્યારે તે બધું હતું નહી. હવે જ્યારે ક્રવણિનું ચલાયુ છે ત્યારે તે બધું થઇ રહે છે.

પછીના ૧૬ માં કરદામાં કહે છે કે મઝદદાત પ્રમાણેના જગતનું થયું અને તે જગતનું ચલીત થયું ભોગવટાઓ થવા અને તે ભોગવટા થવા માટે ઉરવરના ફળોનું ઉગવું અને તેઓને મળવું—તે બધું ‘ક્રાશ્વરેશ્તેમ’=ગોઠવાયલું છે તેમ એટલે મઝદદાત

અહુરદાતનીય થઇ રહે છે. આ ક્રાશ્વરેશ્તેમથી આપ્રેન્ત=એટલે આબદાર હમેલદાર થઇ શકાયું અને આ ક્રાશ્વરેશ્તેમથીજ ઝર-વાનેમ=ગતી અને બર વખત થયો. આવું આબદાર ગર્ભવંત થવું અને બરવકતનું થવું બગોબખત ઉપર રવાનો જેઓ થયા છે તેઓના ફેલ ઉપર આધાર રાખે છે. અહિંયાં ક્રદાતાઓ, ક્રાશ્વરેશ્તેમ, બગો-બખતેમ=ત્રણ શબ્દો અદ્વૈતે ધનસાદ પ્રમાણે અહુનવધર્વમાં જેમ જાહેર કીધેલું તેમ થવાનો અર્થ દેખાડે છે. ક્રદાતાઓમાં સ્તંભતાનો ભેદ મુકરર થયેલો-દઝેવની સરવોપરી મુકરર થયેલી બતાવી છે. ક્રાશ્વરેશ્તેમમાં મઝદદાત-અહુરદાતના કાયદા પ્રમાણે થવાનું દેખાડેલું છે. બગોબખતમાં રવાનોના ભાગલા થયા-તેમાં યજ્ઞતાના અને માનવના રવાનોનું થવું અને માનવને રોશન ફેલ મળવો અને માનવના રવાનો સાધના તન-મનના રોશન કે બદફેલથી ક્વષિની મદદ વધુ ઓછી મળે તેથી ફ્રેશો-ગર્દ જલદી કે મોડો થાય તેનો ભેદ બતાવેલો છે. ત્યારે આ ક્રાશ્વરેશ્તેમ અને બગોબખતેમના થવાનો આધાર એટલે માનવના રવાન સાથની તનોમદ હાલતને રોશન ફેલ મલવા તે, યજ્ઞતોના રવાનોનું જગતને ક્વષિની મદદથી ઉભું કરવું તે-અને યજ્ઞતોનું મઝદદાત અહુરદાત પ્રમાણેનું ચાલવું એટલે સૃષ્ટિ રચનાને વૃદ્ધિએ લઇ જવી અને માનવોનું રોશન ફેલથી ક્રાશ્વરેશ્તેમની ગતી-મઝદદાતની ગતીને મદદ કરવી એટલે ફ્રેશો-ગર્દને લંબાવવો. આ અહુરદાતની ગતીને મદદ કરવી ફ્રેશો-ગર્દ જલદી લાવવો-આ ભેદો સ્તરાંમ-હુર-માહુ-અનઝ રઝોઅની ભેદી હકીકતો ઉપર આધાર રાખે છે. સ્તરાંમ=સ્તરોના ભેદથી માનવના રવાનને એવો બગ=આગલો મળ્યો (બઝ થયો) કે જેથી માનવને રોશનફેલ મળ્યો. સ્તરાંમ=મારફતે યજ્ઞતો જગત ઉપર પેલા ઉરવરને વધુ ઓછા ઉતારે છે વીગેરે વીગેરે બધું સ્તરાંમના ભેદમાં આવે છે. એમ જગતનું ચાલવું-જગતને ટકવો મલવો તે કુદરતથી છે અને કુદરત પોતે પોતાનો આધાર આ સ્તરાંમ-હુર-માહુ-અનઝ રઝોઅ=ઉપર રાખે છે. અહિંયાં ત્યારે કહે છે કે જ્યારે દેવનો અધીકાર હતો ત્યારે સ્તરો-માહુ-પુર-અનઝ રઝોઅને ચાલવા દીધેલાજ નહીં એટલે કુદરત ચાલેલીજ નહિ, સ્તંભ મુઠ થઇને ઉભેલી હતી. તે પુર-માહુ-સ્તર-અનઝ રઝોઅને ચલાવીને કુદરતનો ભેદ ઉભો કરીને અપાંમ મઝદદાતને સૃષ્ટિને ચલાવવામાં અને તે સૃષ્ટિમાં ઉરવરોનો વરસાદ વરસાવવા દેવામાં તે દેવની નડતરના દઝેવો ત્યેષ અને દઝેવ દ્રઝોમન હતા એટલે કાળી કુદરતની નડતર હતી. ક્વષિઓએ તે કાળી કુદરતનો નાશ કીધો. દઝેવો ત્યેષ = દેવની વ્યાધીનો નાશ કીધો એટલે દેવને મદ કીધો તે દઝેવની સોળ આની ગતીમાંનાં ૧૫

આની ભાગને ઉંધમાં પાડ્યો. અને એમ કરીને દ્રવ્યો દ્રવ્યોમન=તે દેવના અજીત હૃદયને મારી હઠાવ્યો, અને એમ તે નડતર દુર કરીને એટલે દેવના જોમને ઉંધમાં પાડીને સ્તરાંમને-પુરને-માહુને-અનમ રવ્યોઅને ચલાવીને કુદરતનો બેઠ શરૂ કીધો, કે જેથી જેમ ઉરવરે ઉગતા થયા એટલે તકવો આશીશો-પરવકત થયા તેમ જગતખી ચલીત થઇને ભોગવટાએ પુગવા લાગેલું છે.

અહિંયાં એક નોંધ લેવાની છે. ઉપર કહ્યું છે કે દ્રવાઓ દ્રવ્યોમનને અટકાવ્યો-દેવના હૃદયને રોક્યો એટલે દેવની ગતીને ઉંધમાં પાડી દેવની શક્તિને મંદ કીધી. આમાં શો અર્થ છે? અસલનો આ દેવ જે કુલ રવાનોના ગોળામાં હતો તે દ્રવાઓમાં ખેંચાણ જેવું હતું જ નહીં. આની સમજ આપણને આપણી આજની ખેંચાણવાલી સમજ શક્તિથી આવે નહીં. જગતમાં ખેંચાણ ખેંચાણ અને ખેંચાણ છે જે ખેંચાણ પછી નાશ કરવાનું પ્રીતનું ધીકારનું કંઈખી રીતનું હોય. આજનો દ્રવાઓ તો ખેંચાણમાં છે એટલે તે નાશ ઇચ્છે છે એમ તેનામાં કાંઈખી રીતની ઇચ્છા ખેંચાણ છે. અગાઉ તેમ હતું નહીં. આવા તે દેવને ઉંધમાં પાડીને તેના દ્રવ્યોમન=હૃદયને મંદ કરીને દેવની હાલની કંઈખી પ્રકારની ખેંચાણની હાલત કીધી છે. એમ ત્યારે આજે જે દ્રવાઓ છે તે અસલના અક્રૂત કુષીવાલો દેવ નથી. ક્રવધિએ તે દેવને ગોયા કુસ્તીમાં મારીને પરહેજ કરીને આવો કરી નાખીનેજ પછી જગતને ચલીત કીધું છે કે જેનું વર્ણન ઉપરના ૧૪-૧૫-૧૬ માં કરદામા આવે છે. ત્યારે આ કરદા-ઓમાંના દ્રવાઓની વીગત આવી છે તે નોંધવું અને હવે પછીથી જે દેવની વાત થશે તે દેવ તો ખેંચાણનો થયલો આવશે આટલી નોંધ લેવાની છે. એમ ત્યારે પુર અને માહના ફરવાના રસ્તાને અટકાવનાર દેવ તે ઉપરનો હતો જેને મારીને ગતીવાળો કીધેલો જેથી તે દેવનું જોમ રૂપીએ ૧૫ આની નરમ પડ્યું છે. પછી કહે છે કે આ પુર-માહ-અનમ રવ્યોઅ-સ્તર જે માર્ગ ઉપર જઈ રહ્યા છે તે કયા છે? દુરએ ઉર્વએસેમ અદવનો=દુર લગીના એવા રસ્તા ઉપર જઈ રહે છે કે જ્યાંથી હોરમજદ તરફ પાછું ફરીને પુગાશે. એટલે તેણીઓએ જે કુદરતને ઉભી કીધી છે તે કુદરત એવી છે કે ભોગવટાઓ જેઓ ચલીતપણાના દેવ સાથના થશે તેઓ દુર લગીના થશે એટલે જડમાં જડ એવા થશે કે તે ભોગવટાઓથી તે દેવની ગતી ખરચાઈ જશે-તે દેવ તદન નીમળ થઈ જઈને બદલાઈ જશે, અને તેનું એમ આખરે સુક્ષ્મ ગતી તરફ જવાનું જોમ કુદરતીજ આવશે જેના નતીજ તરીકે કહે છે કે ઉર્વએસેમ

નાષ્ટ્રેન=તે પાછો ફરવાનો વખત એટલે દએવ પાછો લલાઇએ ચઢે-દેવ બહાવાય તેવો વખત આવશે કે જ્યારે ક્રશો-ગદ્ થઇ રહેશે. એમ ત્યારે

(૧) મઝદદાત આપેમની ગોલ પધતિ યએાન ઉપર જવાની છે-જરથોસ્તી દએનના સ્થાપેલા હમસ્પયમેદએમ ગાહમ્યારના રસ્તા ઉપર જવાની છે.

(૨) ઉરવરનાંમ ખમ્રીરનાંમની ગોલ પધતિ યએાન ઉપર જવાની છે-ઉપર કહેલા દએનમાં બતાવેલા હમસ્પયમેદએમ ગાહમ્યારના રસ્તા ઉપર જવાની છે.

(૩) સ્તરાંમ-હુર-માહ-અનમ રએાચની ગોલ ક્રશો-ગદ્ કરવાની છે-અધી તનોમંદ જગતને રવાનરૂપની કરવા માટેની છે.

આ બધું કરાવનાર ક્રવણિ છે અને એને અટકાવનાર દએવ અઘાનતા છે એટલે કહે છે કે

(૧) ક્રવણિ જગતને લલે રસ્તે મુકશે, અઘાનતાના દેવને જ્ઞાન અને ખેરદની તાબેદારીનો કરીને સુધારશે અને તેને માટે પછી

(૨) ક્રવણિ ઉરવરના કૂળો ઉઘાડીને જગત કે જેની બનાવટ-માંખી તે દેવ વણાયેલા છે તેવી તે જગત ઉપર અને તનોમંદ વ્યક્તિઓ કે જેઓની બનાવટમાંખી તેજ દએવ વીદાતુ છે તે બધા ઉપર પાડીને જગત અને તે માંહેલી વ્યક્તિઓ લલે રસ્તો લે એમ કરશે.

(૩) છેલ્લે કહે છે આ બેઉ જગત અને તેના પોશણને ઉભી કરનાર કુદરતના મુળો નામે સ્તરાંમ-હુર-માહ-અનમ રએાચને ક્રવણિ રસ્તો દેખાડીને તેઓની કુદરત મારફતે ઉપરની જગતને ક્રશો-ગદ્ તરફ લઇ જશે.

અહિં ત્યારે સૂચીતું મુળ જે પરાના કાળમાં થયું તે કષ્ટ રીતે થયું તે સમજાવે છે. કહે છે સ્તએાત યસ્નમાંથી એટલે અનહુમાંથી સૂચી થઇ પહેલાં દેવની થઇ જેમાં સ્તંભતા હતી. આથી દએવીક ગતીની સૂચી જે અનહુમાંથી આવી રીતની થતી રહેલી હતી તેને અનહુમાંએ પોતે જોઇ ત્યારે અનહુમાંએ દુઆ કાધી કે તેણે એમ થવાની કદીથી આશા રાખી હતીજ નહિ. અનહુમાંએ પોતાની માંદગરી મદદ માંગી. ક્રવણિએ આવીને પછી ઉપર કહયું તેમ જગતને એવું ચલાવેલું છે. પહેલા પરાના કાળમાં મીનાઇ આલમ મલીત થઇ એટલે હોનવરનાં અને અનમ રએાચના

જાન્યે ચલીત થયા, વખતો અમર સ્થિતિઓ થઇ અને સ્તરાર્મ થયા. એમ ઉપર રહેલા ઉંધમાં પડેલા રવાનને લાગેલા ચલીત મતીના રવા-
ઓમાંના આર બાઓમાંના ત્રણ ભાગો સુધરીને પચ્છતી મતીએ પ્રુઆ પણ
ઉભો ચોલો ભાગ કે જેને દુએવ વીદાતુ કહે છે તે સુધરી શક્યો નહિં.
આને માટે હવે યુનદહિસ્તનો કાળ જીતકાળ-તરોકાળ શરૂ થયો.
હવે યુનદહિસ્ત શરૂ થઇ. હરતીનાં સાત આરમાનો ચલીત થયાં અને પેલા
ખાકી રહેલા ૧/૪ ભાગના દેવ સાથના એટલે દેવ વિદાતુ સાથના રવાનોને દસેમેને
કાયદે વહેંચીને ગવચિથના બે દરજ્જાના રવાનોને મુક્તિએ પ્રુગેલા કીધા. આ
ખનાવ હરતીમાં થઇ રહ્યો. આ ખનાવથી તે આખા દેવ વિદાતુમાંનો
૧/૧૦૦ ભાગ નહિ સુધરે તેવો માલમ પડ્યો. આ ૧/૧૦૦ ભાગને
સુધારવા માટે હવે નીરતી જે યોગ્ય હતી તેને ઉભી કરવામાં આવી.
આ વખતે ત્રીજો આઝોંધહુર્થીનો કાળ શરૂ થયો. આ વખતે નીરતીમાં
આ ૧/૧૦૦ ભાગના રવાનોના ઝોળામાંથી શીદાન નામની છુરી શક્તિ તેમ
ગાંચોદાદ નામની ગવની બલી શક્તિ ઉભી કરવામાં આવી, જેઓએ
પોતપોતાની ખાસીઅતો ખતાવવા માંડી, જેથી રઝોદન અને ક્ષદનનો ભેદ
નીરતીમાં શરૂ થયો. આવી નીસ્તીમાં રવાનનો પેલો ૧/૧૦૦ ભાગ સુધર્યો. પણ
તે ૧/૧૦૦ માંથી ૧/૧૦ ભાગ નહિ સુધરેલો જાહેર થયો. આ ૧/૧૦૦૦
ભાગ માટે ગેતી થઇ. પણ આ વખતની શરૂઆતની ગેતીમાં તે ૧/૧૦૦
ભાગના દેવના ઝોળાઓમાંથી સજીવન થયેલો શીદાન-અહીરીમન દાખલ
થયેલો નહીં, જેથી તે ૧/૧૦૦૦ ભાગના રવાનો જેઓ ખરજીસી વણુનાં
હતાં એટલે ખરજીસ રવી અને માહના અરઓ ઉપરથી ઉતરેલાં હતાં તેઓ
તે ગેતીમાં રહીને પાર પડ્યા હતા. આવી ગેતીને ગરોદેમાન કહી છે.
આવી ગરોદેમાનની ગેતીમાં અહીં હતોજ નહિં માટે દુજી ગતીના ગુઆરો
થયલાજ નહિં. માટે દુજ-પરહેઝની દુએવખંદીની તલેસમોની એટલે વીદએવો
હાતની જરૂર રહેતી નહિં માટે જરથુશ્તના ઉતરવાની જરૂર હતી નહીં.
પણ પછીથી બીજી વણુનાં રવાનો ઉતરવા લાગ્યાં એટલે સ્ત્રી-શુક્ર-શુધ-
મંગળનાં આસમાનો ઉપરનાં રવાનો ઉતરવા લાગ્યાં હતાં. આ બધા
રવાનોનો ૧/૧૦ ભાગ છુટો થઇને તે આસમાનો ઉપર ફરતો રહેલો છે,
જેથી હવે તેઓનો ૧/૧૦૦૦૦ ભાગ જે રહેલો તે ગેતીમાં ઉતરી રહેલો
છે. હવે આ બધા ૧/૧૦૦૦૦ ભાગનાં રવાનો ગેતી ઉપર તનોમંદ વ્યક્તિ
તરીકેનાં થઇને મહાલી રહ્યાં છે. આ રવાનોની તનોમંદ વ્યક્તિઓ રોશન ફેલ
રાખીને અહીંની લાઇચની સામે ટકી શકી નહીં. ધનામીની દોરવણી હેઠળ
અહીં ગેતીની બહાર પડેલો હતો તે અહીં અને ધનાને તેઓએ ગેતીમાં દાખલ

કીધો છે. અહીં અને ધના હવે ગેતીમાંની નીસ્તીમાંની રજેરજમાં દાખલ થયા છે. હવે માનવોની કારદાનીમાંથી દુજ થયો. જગતમાં પાપ દાખલ થયું માટે દાદારે અશો જરથુસ્ત્રને દેવને દુજને બાંધવાના દાત નામે વીઠએવોદાત સહીત મોકલ્યા. એમ હવે જે ગેતી થઈ તેને દુજને-દેમાન કહે છે. આવી ગેતીમાં ૮૧,૦૦૦ વર્ષના વખતના દોરનો દરેધો-ખદાતના નીચમે દોડી રહ્યા છે. દરેક દરેધો-ખદાતમાં પેલી ૧/૧૦,૦૦૦ દેવની ગતી કે જેમાંથી માનવોના તનો, જન-વરોના તનો, ઝાડપાન ખનીજ થયા છે જેમાં અહીં પેઠેલો છે તેઓની ધીમી ધીમી સદગતી થઈ રહે છે. આવી દુજને-દેમાનને ક્રશો-ગદ્ યુગાડવાની છે માટે તે મહિલા માનવ કે જેમાં ફેલ તો છેજ તેને બલે રસ્તે દોરવવાનો છે માટે ઉપર કહેલો ક્રવણિનો બેદ જે ૧૩ મા કરદાઓ લગીમાં કહેલો છે તે બધો શરૂ થયો કે જેને માટેજ કરવરદીન યસ્તના તે ૧૩ કરદાઓ થયા છે. આવી જગતમાં અગણીત દરેધો-ખદાત થઈ ગયા અને યશો કે જેથી આખરે ક્રશો-ગદ્ યશો. આપણને તો ખાલી એકજ દરેધો-ખદાતને જોવાનો છે. આવી દુજની જગતમાંના એક દરેધો-ખદાતના ૮૧,૦૦૦ વર્ષોમાંના પહેલા ચાર હજાર વર્ષ પછી જરથુસ્ત્ર ઉતરે છે. પહેલા ચાર હજાર વર્ષ લગીમાં કે જ્યારે જરથુસ્ત્ર ઉતરશે ત્યાં લગીમાં તે ગેતીમાં ક્રવણિઓ એવી કારસાજી કરે છે કે જેથી ૮૧,૦૦૦ વર્ષને છેડે જ્યારે જગરેલથી ગેતી લય થાય ત્યારે ગેતી કંઈક સુધરેલી હોય એટલે કંઈક ક્રશો-ગદ્ થયેલીજ હોય. આ બધાનું બ્યાન હવેના ૧૭ થી ૩૧ મા કરદાઓમાં આવે છે. અહિંયાં નોંધવું કે ૧૪-૧૫-૧૬ કરદાઓમાં ક્રવણિએ જે દેવને બાંધ્યો તે દેવ તો તસજ્વરમાં આવે નહિ તેવો, કદપી શકાય નહિ તેવો. બાયંકર કાષ્ઠી ખેંચાણથી નહિ બંધાય તેવો અજીતમાં અજીત હતો અને પછીના ૧૭ મા કરદા પછી ક્રવણિ જે દેવને બાંધે છે તે દેવ તો ચલીત થયલા દેવનો એટલે ખેંચાણથી બંધાયલા દેવનો ઉપર કહેલો ૧/૧૦૦૦૦ ભાગવાળો છે કે જેને અહીં મળેલો છે. આ અહીં ખુદ તો પેલા મંદ થયલા ખેંચાણથી બંધાયલા દેવના ૧/૪ ભાગના ૧/૧૦૦ ભાગમાંના દેવના ઝોળામાંથી સજીવન થયેલો છે. આમ ૧૪ થી ૧૬ કરદામાં ક્રવણિએ કેવું મહાન કામ કીધું છે અને તેને માટે તેણીઓએ પૂરો-તરો અને આઓંબહુધઈ કાળો-જરવાનને લીધા હતા તે બધાનો બેદ આપેલો છે.

અહીંની શક્તિ અહીંરીમન કે જેને શેદાનખી કહે છે-તે કે જે ઉપર

અરમો ચલીત થયા, યજ્ઞતો અમર શક્તિઓ થઇ અને સ્તરાંમ થયા. એમ ઉપર કહેલા ઉંઘમાં પડેલા રવાને લાગેલા ચલીત ગતીના દ્રવા-
ઓમાંના ચાર ભાગોમાંના ત્રણ ભાગો સુધરીને યજ્ઞતી ગતીએ પુગ્યા પછી
હેલો ચોથો ભાગ કે જેને દુએવ વીદાતુ કહે છે તે સુધરી શક્યો નહિં.
આને માટે હવે શુનદહિસ્તનો કાળ જીતકાળ-તરોકાળ શરૂ થયો.
હવે શુનદહિસ્ત શરૂ થઇ. હસ્તીનાં સાત આરમાનો ચલીત થયા અને પેલા
ખાડી રહેલા ૧/૪ ભાગના દેવ સાથના એટલે દેવ વિદાતુ સાથના રવાનોને દસેમેને
કાયદે વહેંચીને ગવચિથના બે દરજ્જાના રવાનોને મુક્તિએ પુગેલા કીધા. આ
ખનાવ હસ્તીમાં થઇ રહ્યો. આ ખનાવથી તે આખા દેવ વિદાતુમાંના
૧/૧૦૦ ભાગ નહિ સુધરે તેવો માલમ પડ્યો. આ ૧/૧૦૦ ભાગને
સુધારવા માટે હવે નીરતી જે યોગ્ય હતી તેને ઉભી કરવામાં આવી.
આ વખતે ત્રીજો આઝોંધહુર્ધનો કાળ શરૂ થયો. આ વખતે નીરતીમાં
આ ૧/૧૦૦ ભાગના રવાનોના ઝોળામાંથી શીદાન નામની જુરી શક્તિ તેમ
ગાંચોદાદ નામની ગવતી બલી શક્તિ ઉભી કરવામાં આવી, જેઓએ
પોતપોતાની ખાસીઓ તાવવા માંડી, જેથી રઓદન અને ક્ષેત્રનો ભેદ
નીરતીમાં શરૂ થયો. આવી નીરતીમાં રવાનો પેલો ૧/૧૦૦ ભાગ સુધર્યો. પછી
તે ૧/૧૦૦ માંથી ૧/૧૦ ભાગ નહિ સુધરેલો જાહેર થયો. આ ૧/૧૦૦૦
ભાગ માટે ગેતી થઇ. પછી આ વખતની શરૂઆતની ગેતીમાં તે ૧/૧૦૦
ભાગના દેવના ઝોળાઓમાંથી સજીવન થયેલો શીદાન-અહીરીમન દાખલ
થયેલો નહિં, જેથી તે ૧/૧૦૦૦ ભાગના રવાનો જેઓ બરજીસી વર્ણનાં
હતાં એટલે બરજીસ રવી અને માહના અરમો ઉપરથી ઉતરેલાં હતાં તેઓ
તે ગેતીમાં રહીને પાર પડ્યા હતા. આવી ગેતીને ગરોદમાન કહી છે.
આવી ગરોદમાનની ગેતીમાં અહીં હતોજ નહિ માટે દુજી ગતીના ચુઆરો
થયલાજ નહિ. માટે દુજ-પરહેઝની દુએવખંદીની તલેસમેની એટલે વીદએવો
દાતની જરૂર રહેતી નહિ માટે જરથુસ્ત્રના ઉતરવાની જરૂર હતી નહીં.
પછી પછીથી બીજી વર્ણનાં રવાનો ઉતરવા લાગ્યાં એટલે શ્વની-શુક્ર-શુધ-
મંગળનાં આસમાનો ઉપરનાં રવાનો ઉતરવા લાગ્યાં હતાં. આ બધા
રવાનોનો ૧/૧૦ ભાગ છુટો થઇને તે આસમાનો ઉપર ફરતો રહેલો છે,
જેથી હવે તેઓનો ૧/૧૦૦૦૦ ભાગ જે રહેલો તે ગેતીમાં ઉતરી રહેલો
છે. હવે આ બધા ૧/૧૦૦૦૦ ભાગનાં રવાનો ગેતી ઉપર તનોમંદ વ્યક્તિ
તરીકેનાં થઇને મહાલી રહ્યાં છે. આ રવાનોની તનોમંદ વ્યક્તિઓ રોશન ફેલ
રાખીને અહીંની લાક્ષ્યની સામે ટકી શકી નહીં. ધનામીની દોરવણી હેઠળ
અહીં ગેતીની બહાર પડેલો હતો તે અહીં અને ધનાને તેઓએ ગેતીમાં દાખલ

કીધો છે. અહીં અને બના હવે ગેતીમાંની નીસ્તીમાંની રજેરજમાં દાખલ થયા છે. હવે માનવોની કારદાનીમાંથી દુજ થયો. જગનમાં પાપ દાખલ થયું માટે દાદારે અશો જરથુસ્ત્રને દેવને દુજને બાંધવાના દાત નામે વીહએવોદાત સહીત મોકલ્યા. એમ હવે જે ગેતી થઇ તેને દુજો-દેમાન કહે છે. આવી ગેતીમાં ૮૧,૦૦૦ વર્ષના વખતના દોરાનો દરેધો-ખદાતના નીચમે દોડી રહ્યા છે. દરેક દરેધો-ખદાતમાં પેલી ૧/૧૦,૦૦૦ દેવની ગતી કે જેમાંથી માનવોના તનો, જન-વરોના તનો, ઝાડપાન ખનીજ થયા છે જેમાં અહીં પેટેલો છે તેઓની ધીમી ધીમી સદગતી થઈ રહે છે. આવી દુજો-દેમાનને ક્રશો-ગર્દ પુગાડવાની છે માટે તે માહેલા માનવ કે જેમાં ફેલ તો છેજ તેને બલે રસ્તે દોરવવાનો છે માટે ઉપર કહેલો ક્રવષિનો ભેદ જે ૧૩ મા કરદાઓ લગીમાં કહેલો છે તે બધો શરૂ થયો કે જેને માટેજ હરવરદીન યસ્તના તે ૧૩ કરદાઓ થયા છે. આવી જગતમાં અગણીત દરેધો-ખદાત થઇ ગયા અને થશે કે જેથી આખરે ક્રશો-ગર્દ થશે. આપણને તો ખાલી એકજ દરેધો-ખદાતને જોવાનો છે. આવી દુજની જગતમાંના એક દરેધો-ખદાતના ૮૧,૦૦૦ વર્ષોમાંના પહેલા ચાર હજાર વર્ષ પછી જરથુસ્ત્ર ઉતરે છે. પહેલા ચાર હજાર વર્ષ લગીમાં કે જ્યારે જરથુસ્ત્ર ઉતરશે ત્યાં લગીમાં તે ગેતીમાં ક્રવષિઓ એવી કારસાણ કરે છે કે જેથી ૮૧,૦૦૦ વર્ષને છેડે જ્યારે જગરેલથી ગેતી લય થાય ત્યારે ગેતી કંધક સુધરેલી હોય એટલે કંધક ક્રશો-ગર્દ થયલીજ હોય. આ બધાનું ધ્યાન હવેના ૧૭ થી ૩૧ મા કરદાઓમાં આવે છે. અહિયાં નોંધવું કે ૧૪-૧૫-૧૬ કરદાઓમાં ક્રવષિએ જે દેવને બાંધ્યો તે દેવ તો તસવ્વરમાં આવે નહિ તેવો, કદપી શકાય નહિ તેવો. ભયંકર કાષળી ખેંચાણથી નહિ બંધાય તેવો અજીતમાં અજીત હતો અને પછીના ૧૭ મા કરદા પછી ક્રવષિ જે દેવને બાંધે છે તે દેવ તો ચલીત થયલા દેવનો એટલે ખેંચાણથી બંધાયલા દેવનો ઉપર કહેલો ૧/૧૦૦૦૦ ભાગવાળો છે કે જેને અહીં મળેલો છે. આ અહીં ખુદ તો પેલા મંદ થયલા ખેંચાણથી બંધાયલા દેવના ૧/૪ ભાગના ૧/૧૦૦ ભાગમાંના દેવના ઝોળામાંથી સજીવન થયેલો છે. આમ ૧૪ થી ૧૬ કરદામાં ક્રવષિએ કેવું મહાન કામ કીધું છે અને તેને માટે તેણીઓએ પરો-તરો અને આઓંલહુધર્થ કાળો-જરવાનને લીધા હતા તે બધાનો ભેદ આપેલો છે.

અહીંની શક્તિ અહીંરીમન કે જેને શોદાનખી કહે છે-તે કે જે ઉપર

કહ્યું છે તેમ હોયેવ વિદાતુ સામના રવાના ૧/૧૦૦ ભાગેના ઓળખ મંથી અજીવન થયેલો છે તે અહીં-સેતાન બનાથી પોખાય છે, જેને અનેક સરદારો છે જેમાં અઝી અને સ્નાવીદક મુળ છે. સ્નાવીદકને કેરસારપ જેર કરે છે પણ અઝી તો અશો જરથુસ્ત્ર વગર જેર થઈને બાંધાઈ સકાતો નથી. દમાવંદની ઉપર તેને બાંધે છે જે ૮૧,૦૦૦ વર્ષને છેડે દોઢેની બદલમનસનીથી પોખાઈને છુટે છે કે જે પછી ગેતીનો નાશ થાય છે. ગેતી પાછી નવા દરેધો ખદાતે કરે છે ત્યારેબી તે છુટા રહે છે, જે અહીં પછી નવા દરેધો ખદાતેમાં ઉતરતા જરથુસ્ત્રથી જેર થશે. સેતાનની સ્થિતિ તો એમની એમ રહે છે જે કે સેતાન દરેક દરેધો ખદાતના હિસાબમાં જોતાં ધીમે ધીમે નરમ પડતો જતો કહેવાયલો છે આપણે આલુ દરેધો ખદાતની વાત કરીએ છીએ. આ કરવરદીન યસ્ત આલુ દરેધો ખદાતમાં છે. આ આલુ દરેધો ખદાતના પ્રહેલા ૪૦૦૦ વર્ષ લગીમાં કે જ્યારે ઉપર કહેલો અઝી છુટો હતો કેમકે જરથુસ્ત્ર ઉતરેલા નહિ ત્યારે ક્રવધિએ શું કીધેલું તેનો કંઈક ખ્યાલ હવે આવે છે. જરથુસ્ત્ર એકલાજ આ અઝીને બાંધી શકે છે. આ અઝીએ માનવનાં મનને અતી ખરાબ કીધેલાં હતાં. આવા અઝીવાળી ગેતીમાં એટલે છુટેલા રહેલા અઝીવાળી ગેતીમાં ૪૦૦૦ વર્ષ લગીમાં જરથુસ્ત્ર ઉતરે તે અગાઉમાં અરવાહી આલમની વ્યક્તિઓ માનવની સુરતમાં ગેતીમાં ફરતી હતી જેઓને દીવાનો કહેતા હતા. આવી આ વસ્તીને અશો જરથુસ્ત્રે જગતમાંથી હાંકી કાઢી હતી અને ગેતીનો કચ્છો માનવ માટે નકકી કીધેલો હતો. ત્યારે જરથુસ્ત્ર ઉતરે તે અગાઉના ૪૦૦૦ વર્ષમાં આવી બચંકર નાસાઝ ખુરી વસ્તીનો ભાર ગેઉશ ઉરવા ખમતી હતી જેની નોંધ ગાથા ૨૯-૧ માં છે. આવી બચંકર વસ્તી ગેતીનો નાશ કરવા માંગતી હતી. આવા દીવાનો કાળી કુદરતનું જોમ રાખતા હતા. આવા દીવાનોની સામે પચ્ચોધર્યો-તકેશ રવાનો જે ઉપર કહેલી ગરોદેમાનની દુન્યાને લગતાં હતાં તેઓ ઉતરીને જરથુસ્ત્ર આવે ત્યાં લગીમાં તે દીવાનોને જગતનો નાશ કરતા અટકાવતા હતા. આવા મોટા નરોમાં કેરસારપનું રવાન અતી ભારી હતું કે જેણે આ દીવાનોની અજીવ ગતીને તોડી હતી અને સ્નાવીદકને માર્યો હતો. પણ પ્રહેલા ચાર હજાર વર્ષોમાં બીજા અનેક પચ્ચોધર્યો-તકેશો થઈ ગયા છે કે જેઓએબી આ દીવાનોને જરથુસ્ત્ર આવે ત્યાં લગીમાં પાછા હાલ્યા હતા. આ પચ્ચોધર્યો-તકેશોને પાદ-શાહ પ્રહેલવાનો આખેદો તરીકે સાધારણ રીતે ઓળખે છે. આ બધા

મોટા પચ્ચોધર્થી—કેશ નરો તે કાળી કુદરતના જોમ સાથના દીવાનો કે જોઓ આતશનો વરસાદ વરસાવી શકતા, હવાને ઝેરી કરી નાખતા, જમીનમાં અંશઝલાઓ કરીને શહેરોના શહેરોનો નાશ કરી શકતા હતા, તેવા બપંકર સ્વતંત્રોની સામે મદદ કરનાર સફેદ બાબુની કુદરત હતી જેને ઝરેહ વોઉડ્ કશ કહે છે જેની ઉપર ક્રવણીની ચોડી રહેલી છે એટલે જે ઝરેહની કુદરતમાં ક્રવણી છે. આવી રોશન ગતીની કુદરતના આશીશોને ઉતારનાર સ્તર હુસ્તરંગ છે જેનું જોરખી ક્રવણીઓને લીધેજ છે માટે હવે આ ઝરેહ વોઉડ્ કશની કુદરત અને તેમાં કામ કરતો હુસ્તરંગને ક્રવણી મદદ કરે છે તેના બેદો આવે છે, અને છેલ્લે અશો જરથુસ્ત્ર ઉતરીને પોતાના ત્રણ છુનો ત્રણ મરતખે કાઢીને ઝરેહ વરકસના અંતર વરકશ નામે ઝરેહ કેઆસે=કથુ દરયાવમાં મુકશે, કે જેમાંથી દરેઘો—ખદાતના અમુક અમુક હઝારાઓમાં ત્રણ મોટા સઓખ્યન્તો આવીને જરથુસ્ત્રનાં કામને બળવશે માટે અશો જરથુસ્ત્રના તે છુનોની ઉપર ક્રવણીની ચોડી છે તેનો બેદ આવે છે. એમ હવેના ૧૭-૧૮-૧૯-૨૦ માં કરદાઓમાં વીગતો આવી છે તે જોઈએ.

કરદો સત્તરમો.

ચાલુ દરેઘો—ખદાતમાં પ્રગટીને ચલાવનાર મુળ ચાર મહાન કેહુર્પો નામે ઝરેહ વોઉડ્ કશ, હુસ્તરંગ, ફેરસાસ્પ અને જરથુસ્ત્ર. આ બધામાંના ઝરેહ વોઉડ્ કશમાં નીસ્તીની કુદરતનો ભેદ રહેલો છે. આવી નીસ્તીની કુદરતની આસ્ત તરીકે ક્રવણીઓ રહે છે તેની ગુહ્ય ભેદી ધખારત તેની સમજ.

પહેલાં ક્રવણીને રીત મુજબ યાદ કરે છે. પછી કહે છે કે આ ક્રવણીઓ ૯૯,૯૯૯ ના ગુરૂમાં થઈને ઝરેહ વોઉડ્ કશની પાસ્યાની કરે છે. ઝરેહ વોઉડ્ કશ નીસ્તીની કુદરત રાખતો દરયાવ છે. ઝરેહ વોઉડ્ કશની આ કુદરતમાંથી નીસ્તીએ—અવલ માટેની અને અરવા-હીઓ અને ગેતી માટેની કુદરત થઈ છે કે જેમાં ધનાનું જોર પ્રમળ છે. ધનાનું જોર વધી નહીં જાય અને તે કુદરત ગેતીને ટેકવી શકે અને જરથુસ્ત્ર અગાઉના મોટા નરોને દીવાનોના જોમ સામે મદદ આપી શકે—જરથુસ્ત્ર આવે ત્યાં લગી ધનાને તોડયાજ કરે અને મોટા પચ્ચો-ધર્થી—કેશ રથેસ્તારોને તેઓની દીવાન સામેની બપંકર કટોકટીના વખતમાં મદદ આપ્યા કરે—એમ તે ઝરેહમાંની કુદરત પ્રમળ રહે માટે

ત્યાં કવચિની ચોટી રહે છે કે જે કવચિ પાંચ નવ જેટલી રહે છે એટલે પાંચના અએદાદની મુરદ મુજબ છોકરો જેમ આપની ખીદમત કરે છે તેમ તે ઝરેહની ખીદમત કરે છે અને નવના અએદાદના બેદ મુજબ તે ઝરેહને પ્રુષ્ટ રીતનો રાખે છે એટલે દેવથી આજબ પામે નહીં તેમ રાખે છે.

કરદો અઢારમો.

આહુ દરેઘો-ખદાતની મગટી ચલાવનારૂં ખીબું કેહ્યું નામે હુતરંગ.
નીસ્તીની કુદરતના મહદદાત-અહુરદાતના કામની બજવણી
બજવવામાં હુતરંગનો ફાળો છે તેમાં તે હુતરંગના
હાપણુ તરીકે કવચિજ છે તેનો ભેદી ચિતાર.

આ કરદામાં પહેલાં કવચિના સંગઠનને યાદ કરે છે. પછી કહે છે કે કવચિઓ હુતોધરીંગ સેતારાને ૯૯,૯૯૯ ની સંખ્યામાં પાસપાની કર્યા કરે છે. આપણે ઉપર ઝરેહ વોઉરૂ કશની કુદરતનો બેદ જોયો, તે કુદરત નીસ્તીને ટેકવે છે તે જોયું. આ કુદરતમાં ધનાતું જેમ બારે છે તે જોયું. ધનાની મદદે કાળી કુદરતને મદદ કરતી બેશુમાર સેફલી અરવાહીઓ રહે છે. આ સેફલી અરવાહીઓ પછરિ-દખ્યુ તરફના અપાખતર તરફ બટકતી ફરી રહે છે. અહિંયાંથી આ અરવાહીઓ કુદરતની કાળી બાબુને દોરવનાર ધનાની મદદે જમ શકે છે અને ગેતીની ઉપર જરથુસ્ત્રના વખતની અગાઉ ઉતરતી હતી. જરથુસ્ત્રે તેઓને ગેતી તરફ આવવાનો રસ્તો બંધ કીધો છે માટે આજે તેઓ ગેતીમાં ઉતરી શકતી નથી. જ્યારે તે રસ્તો ખુલ્લો હતો ત્યારે આ હુતોધરીંગના સ્તરતું કેહ્યું કવચિતું જેમ રાખીને ઝરેહ વોઉરૂ કશની કુદરતના સરદાર તરીકે અપાખતરના તે રસ્તા આગળ ઘેરો ધાલીને તે અરવાહીઓને ગેતી તરફ ધસી આવતા તેમ કુદરતની કાળી બાબુને મદદ કરતા અટકાવવાની બારે જેહમત લેતું હતું. આ હુતરંગને 'નવ પાંચ' કવચિની મદદ હતી. પાંચમાં ઉપર કહ્યું છે તેમ તે ઝરેહની ફરજ આપની સેવા કરે તેમ સેવા કરવાનો અર્થ છે અને નવમાં તે હુતરંગને અખંડતામાં રાખવાનો અર્થ છે. એટલે તે હુતરંગને ધના કદીખી આઝુરદે કરી શકતો નથી એમ કહે છે. વળી મોટા મોટા અશવનો-આબેદો-સાલેકો-રથેસ્તારો-ક્ષત્રપતીઓ વીગેરે વીગેરેને માટે ઝરેહ વોઉરૂ કશમાંથી મદદ લાવનાર અને તેઓને ક્ષત્ર સામે મદદ અપાવનાર આ હુતરંગ છે. પેગામ્બરની અગાઉ અરવાહીઓના દરેરા અપાખતર તરફથી

પડતા તેઓને આ હુશ્તરંગે ફૂવષિની મદદથી અટકાવેલા હતા અને તે બધા નરો જેઓ દીવાન સામે લડતા હતા તેઓને આવાંનાં ૧૦૦૧ પ્રવાહો મેળવી અપાવેલા હતા. એવો હુશ્તરંગ છે-માટે તેને ફૂવષિની અનુપમ મદદ છે જે મદદ તેને મદ્યાજ કરશે.

ફરદો ઓગણીસમો.

ચાલુ ફરેધો-ખદાતની પ્રગટી ચલાવનાર ત્રીજી કેહુર્પ કેરસારપ. ગેતીને ફરેધો-ખદાતની શરૂઆતના પહેલા ૪૦૦૦ વર્ષમાં જરથુસ્ત્ર ઉતરીને જગતની નવરચના કરે તેની અગાઉના વખતમાં પચ્ચોઠથો-તકચેષો અને તેઓના મહાનમાં મહાન નર કેરસારપ ખાસ કેહુર્પ રાખીને ગેતીને અહીંના જોમ સામે બચાવી રહે છે કે જેમાં કેરસારપના તે કેહુર્પને મદદ કરનાર ફૂવષિજ છે તેનો ચિતાર.

આ કરદામાં પહેલાં ફૂવષિના સંઝાઠનને યાદ કરીને પછી કહે છે કે કેરસારપ જે ગચ્ચેસાઉસ=ગવની કુદરતનો ફ્રીમાયતી થઈ ગાવની સુરતનો ગદ્=ગુરૂજ બચાવ રાખતો હતો જે સામને લગતો હતો તેના કેહુર્પની ઉપર ૯૯,૯૯૯ ફૂવષિઓની પાસખાની છે. આપણે ઉપર જોયું કે બપુંકર રીતના દીવાનો જેઓ છુટા રહેલા અઝીથી જોર પામીને ગેતી ઉપર દોડધામ કરી રહેતા હતા તેઓના ઝુલ્મને જરથુસ્ત્ર આવે ત્યાં લગી તોડવા અને એમ ગેતીનો નાશ અટકાવવા પચ્ચોઠથો તકેસો તે પહેલાં ૪૦૦૦ વર્ષમાં ઉતરી રહેલા હતા. આવા બધાઓમાં કેરસારપ એકલા એવા હતા કે તેવણે તે દેવોની અનેક તલેસમોને તોડી હતી. કેરસારપે શું શું કીધું હતું તેની નોંધ કેરસારપની નોટ પાને ૨૨૬ ના ફ. ૧૩૬-૫૭ માં છે તે જુઓ. કેરસારપના કેહુર્પમાં ત્યારે જે અનંત જોર હતું તે ફૂવષિને લીધે હતું કેમકે તેવણની ઉપર ૯૯,૯૯૯-ફૂવષિની ચોકી રહેતી હતી જેથી તેવણ પાંચના અચ્ચેદાદના ગુહ્ય અર્થ તરીકેની ફરજંદ જે બાપની નોકરી કરે તેમ જગતની સેવા કરતા રહેલા હતા અને દીવાનોને તોડી રહેલા હતા અને દીવાનોથી તેવણને આઝાથ નહીં પડે માટે ફૂવષિઓ તેવણને નવની અખંડતામાં રાખતી હતી. જે કેરસારપ ગેતીમાં દેવોની તલેસમને તોડતે નહીં તો પછીના પચ્ચોઠથો-તકેસો જગતનું રક્ષણ પેગામ્બર આવે ત્યાં લગી કરી

શકતે નહી. ફેરશાસ્પનાં વખતમાં ઝોહાકનો દોર જગત ઉપર હતો જે ઝોહાક ખુદ બ ખુદ અઝીનો ચેલો થઇને અઝીનો પેવંદ રાખતો હતો કે જેથીજ જગતમાં ભતભતની ભુરાઇઓ શરૂ થઇ છે. અઝીની સરવોપરી વાળી ભુરી હકુમતમાં હોવા છતાં ફેરશાસ્પે દેવાની તલેસમે તોડી હતી અને અઝીને લગતા અઝી દેહાકને ધીમે ધીમે ફરેદુનથી છતાય તેવા કીધેલો હતો. આલતા ફરેધો-ખદાતમાં ગેતીને ટેકવવા-તારણે પ્રગાડવા જેમ જરથુસ્ત્રની અગત્ય છે તેમ જરથુસ્ત્રની અગાઉના વખતમાં પઝોઘર્થો-તકેશ રથેસ્તારો ગેતીને જરથુસ્ત્ર આવે ત્યાં લગી ટેકવી શકતા હતા માટે તેઓની જરૂર હતી અને પઝોઘર્થો-તકેશોને પોતાના તે કામ થવા માટે આ ફેરશાસ્પની જરૂર હતી માટે ફેરશાસ્પ માટેના કેહપ ઉપર નવ પાંચના બેઠથી ક્રવણિઓ કામ કરતી હતી.

કરદો વીસમો.

ચાલુ ફરેધો-ખદાતની પ્રગટીને તેના છેડા લગી લઈ જઇને નવા ફરેધો-ખદાતનો રસ્તો ખુલ્લો કરી શકે તેવી વ્યવસ્થા કરનાર અશો જરથુસ્ત્ર અને તેવણની શુદ્રનો ગુહ્ય ભેદ.

ગેતીનો ખચાવ શેતાનની સામે આખા ફરેધો-

ખદાતના ૮૧,૦૦૦ વર્ષમાં ફરેધો-ખદાતના

છેડા લગી થઇ રહે માટે અશો જરથુસ્ત્ર

જે કાંઇ ગાઠવણ કરી ભાય છે તેને

શુદ્રના ભેદમાં ઓળખે છે કે

જેની ઉપર ક્રવણિની

પાસખાની છે તેના

ભેદી ચિતાર.

અશો જરથુસ્ત્રના 'શુદ્ર' = છુનને માટે કહે છે કે તે છુનની પાસખાની દેદ,દેદેદે ક્રવણિ ચોડી કરી રહે છે. આ ભેદ માટે એમ કહે છે કે ફેરશાસ્પની ખીસ્કારીથી જેમ જરથુસ્ત્ર આવે તેની અગાઉ પઝોઘર્થો-તકેશો ગેતીને અઝી સામે ટેકવી શક્યા, તેમ જરથુસ્ત્રની પછીના આ ચાલુ ફરેધો ખદાતના વખતમાં ત્રણ મોટી કેઆમતો થશે એટલે ત્રણ વખત આ ગેતી ઉપર એવી જળરદસ્ત ધમાલો થશે કે અઝી કે જેને પાંધેલો છે તે છુટવાની અણી ઉપર આવીને જગતનો નાશ કરે એમ ધારતી રહેશે. આ ત્રણ વખતે અશો જરથુસ્ત્રના તે શુદ્રમાંથી ત્રણ મોટા નરો હોશેદર

આમ, હોશિદરમાહ અને સોશીઓશ આવીને જગતને બચાવશે. જરથુસ્ત્રના તે જીનમાંથી તેઓ થશે માટે તે જીનને ઝરેહ કે આસેમા ફવણિઓ ટેકવી રાખે છે. સરળ રીતે બોલતાં એમ કહેવાય કે જરથુસ્ત્રે જે તલેસમે કીધી છે જે નરકે કીધા છે જે મીનો અને જાહેર ઇદમ કળા વીકળા ચલાવી છે તે બધાનો નાશ થતાં આ ફવણિ અટકાવશે, એટલુંજ નહીં પણ તે બધામાં પાંચની તલેસમનું જોર મુકી તેઓ જગતની સેવા કરે અને અખંડતામાં રહી શકે એમ ટકવે આપી રહેશે. આ વીણેતા બ્યાન માટે વાંચો નોટ જરથુસ્ત્રે- ઇશિ નોંધ: ૬૫-૭૦-૭૫ ફ. ૯૮ પાને ૧૧૧. આમ આ ચાલુ દરેધો ખદાત લગીમાં ફવણિઓ ફ્રશો-ગર્દ માટેની શું શું સેવાઓ બજાવી રહે છે અને ઉપર કહેલા ૧/૧૦૦૦૦ ભાગના દેવ કે જે આજે જગતની તનોમંદ હયાતીમાં વણાયો છે તેને ગવહોમંદ કરીને રૂવાનો જેવો કરી રહે છે, એમ ફ્રશો-ગર્દ રૂવાનની ઉધીએ તે બધાને પુગાડી રહે છે તેનું બ્યાન અપાઇ રહે છે. એમ ત્યારે ફવણિએ જમત રચનામાંના સપ્પર પહેલા, મનીથી નહીં બંધાયલા અની લયંકર દેવને એટલે અતી જુરી અજ્ઞાનતાને કષ્ટ રીતે મારીને તેને થોડી અજ્ઞાનતાવાળા ચત્રીત ગતીના દેવમાં આણ્યો અને પછી તે દેવમાંથી ચઝતો ચઝને નીરતી ચઝને માનવ થયો છે અને માનવ જરથુસ્ત્રથી સુધરી રહ્યો છે તે કહીને હવે આગળનો કરદો શરૂ કરે છે.

કરદો એકવીસમો.

ચાલુ દરેધો-ખદાતમાં ઉપલા ચાર કેહ્યોને ફ્રશો-ગર્દ ચલાવવા માટેની મુળ મદદ આપનાર કોણ ?

ફ્રશો-ગર્દ જગતમાં લાવવાની મુળ ફરજ જેઓ શાહો તરીકે થઈ રહે છે તેઓની ઉપર છે. શાહો હુમેશાં ઇનસાફીજ હોવા જોઈએ અને જો હોય તો ફવણિની મદદ તેઓને મળશેજ તેના બેદી ચિતાર. શાહ ત્યારે રાજનો તેમ દીનનો બેઉના મુખી હોય.

પહેલાં ફવણિને યાદ કરીને કહે છે કે માનવના હાથમાંજ ફ્રશો-ગર્દ કરવાનું મુકાયું છે. માનવ મારફતે ફવણિઓ આવીને ફ્રશો-ગર્દ કરશે માટે માનવે ફવણિની મદદ લેવી. પહેલે પોતાની સાથેજ ફવણિ છે તેણીને, તે પોતાને એટલે તનોમંદ હયાતીને ગવહોમંદ કરી તનુ-માંથ્રની કરીને આજાદ

કરીને તે સંગઠનમાં કામ કરવા છુટી કરી દેવી કે જે પછીથી તે ક્રવધિઓ તે માનવથી ખુશનુદ થઇને તેને ક્રશો-ગદ્ કરવામાં મદદ કરી શકે. જે માનવ શહેનશાહ હોય-બધાનો અપસર હોય તેણે તો ખસુસનજ પોતાની ક્રવધિને આઝાદ કરીને તે શુભ કામ કરવાના દાખલા જગતની પોતાની વસ્તી આગળ મુકવે કે જેથી બધાઓ શાહનો દાખલો પકડીને તેવું વર્તન કરવાનું શરૂ કરે. માટે હવે કહે છે કે ‘ચેજિ-ષે’= અગર જે તે શાહથી તે ઉધ્ર ક્રવધિઓ અનાઝરેતાઓ=આઝરદે નહિ થયલી હોય પણ કિનુતાઓ=ખુશહાલ થયલી હોય અને એમ અધનિતાઓ= ભાર વગરની થયલી હોય અને તે શાહથી બવઘતિ અપવ કિનુષ= અશવનો ખુશહાલ થતા હોય તો તેવા તે શાહની મદદે તે ક્રવધિઓ હરદમ રહેશેજ અને કદી અસરે-તારીકીના દીવાનો યા તેવા જડવાદીનો જીદમગાર સરદાર જે તેની ઉપર ચઢાઇ કરે તો તે ક્રવધિઓ તેની તરફથી લડીને તેને ફતેહ અપાવીને નેકી-બલાઇને જીરી કરાવી શકે છે, ક્રશો-ગદ્ને નજદીક લાવવાનું જેમ આપી શકે છે. તેની તરફથી તે ક્રવધિઓ દધિનાંમ=જમણી બાજુથી લડે છે એટલે તે શાહના ખરા કારણને મદદ આપે છે-ઇનસાફથી મદદ આપે છે, અને દેવોની-જડવાદની હદ લાવે છે.

કરદો આવીસમો.

ક્રશો-ગર્દને યવએચના છેડે લગી લધ જનાર માંથ-રપેન્તના

અહુરાના રૂવાનને ક્રવચીની મદદનો અર્થ.

ક્રવચિ એટલે દાદારનું મહા ડહાપણ શું કેવું હોય તે તો કદીબી જખાનથી વણુંવી કે વિચારથી વીચારી શકાયજ નહિ પણ સદ કર્મોથી અનુભવી શકાય. સઉથી ઉત્તમ અનુભવ દેશના શાહોને મળે છે-પછી પહેલવાનોને રથેશતારોને મળે છે-પછી આમ લોકોને મળે છે-કંધ રીતે અનુભવ મળે છે તેનો ચિતાર. દુશમનોની આક્રોતોને કે મોસમોના ખોરવવાની આક્રોતોને ક્રવચિ કંધ રીતે દુર કરે છે-જડવાદી અધમમાં અધમ દુષ્ટ હકુમત કરનારાઓના પંજમાંથી કંધ રીતે છાડાવે છે તે બધાનો ગુહ્ય ચિતાર. દેશની-મકાનોનીથી ક્રવચિ હોય તેનો ભેદ; એક જણનું પુન્ય બધાને પુગે તેનો ગુહ્ય ચિતાર ન્માન-વીસ-ઝનુ-દખ્યુ વીગેરે લોઘતોમાં; ગરોદેમાનની અને દુઝેદેમાનની ગતી પેદાશના ગુહ્ય બનાવો; તેમાં ક્રવચિનો ભાવ એરેદ્ર એટલે ઉંચમાં ઉંચ ગતીવાળી સરનશીન superintendent તરીકે; ક્રવચિ એક-સાનજ હોય છતાં છુટી કાંચ? ક્રવચિ દાદારની હોય કે આશમોઘની હોય તે તો એકસાનજ છે છતાં દાદારની ક્રવચિને અઓઞિશત કાંચ કહી વીગેરે કુલ ક્રવચીની સામાન્ય ગુણવંતી શકિતઓનો કંધક ખ્યાલ. પઓઞર્થનાંમ ક્રવચિ નામનો ભેદ શું છે? માંથ-રપેન્તનું અહુરાનું રૂવાન તે શું-ક્રવચિ સાથે તેને શું લાગે વળગે?

રૂવાનોની પ્રગટી કંધ રીતે થઈ?—તે બધાનો ભેદ. ક્રશો-ગર્દ

કરવા માટે સરપર પહેલી ઉત્તમમાં ઉત્તમ હકીકત

તે આ માંથ-રપેન્તનું રૂવાન છે.

પહેલા ૬૪ મા કુકરામાં ક્રવચિઓ નર સંગઠનને યાદ કરે છે. પછી સમગ્રવે છે કે ક્રવચિ જગતને માટે શું શું કરી રહે છે તે બધાનું વર્ણન કરવું મહાલ છે-જખાનથી વર્ણન કરીએ તે જખાન તેઓની મરેણીશ=મોટાપને વર્ણવી શકતી નથી-તેઓની હિંમતને-ફતેહને-ચીવતાપને-ક્રશો-ગર્દ લાવવાની મકદુરને, તનોમંદ હાલતને જીવતી રાખવાની મદદ આપવાની તેઓની શકિતને-તેઓને માનવ જો એક ગણી મ્યઝદ આપે તો તેઓ હમરો ધણા માનવને મદદ કરવા આવે છે, આવા તેઓના પરમાર્થ ગુણ છે-તે બધાને જખાન શું પણ સત્પત્ની જખાન કે જેમાં અતી ધણું જોમ છે તેથી પુરો ઇનસાફ આપી શકશેજ નહિ.

તેઓની મહોટાઇને મર્યેહીશના બેદમાં કહેલી છે. તેઓના ક્રશો-મર્દ લાવવા માટેના અજીત જોમને કુદરતને અઓળ્યેહીશના બેદમાં કહેલી છે. ક્રશો-મર્દ લાવવા માટેની તેઓની ચીવડાઇને તાંબેહીશના બેદમાં કહી છે. તેઓની હિંમત અને ક્તેહને અમવસ્તરાઓ અને વેરેથવસ્તરાઓના બેદમાં જણાવેલી છે-કુખોથી સંકટથી તરીકતવાળાઓને રહમ આપવાના તેણીઓના પરમાર્થને અઓળ્યેહીશના બેદમાં કહેલી છે જગત અલાવવાની તેવી સદગતીને-જગતમાં નેઆમતો-સત્ય પાંથરીને ખુદ અહીનેથી જીતાવવાની તેઓની મકદુરને યાસ્કેરેસ્તરાઓના બેદમાં કહી છે. તેઓ તરીકત ઉપર ચાલનારને લાખો ગણી મદદ કરે છે. સત્ય ઉપર જનારને-નીતી ઉપર જનારને-દીન ઉપર એતેકાદ રાખનારને વીજેરે વીજેરે ભલા ગુણવાળાઓને-તેઓની મુક્તિ માટેની દુઆને-તેઓના ભણવા ભણવાને-મુબેદાની દીન દોસ્તીને વીજેરે વીજેરે બધાને કરોડોગણી મદદ કરે છે-તેના બેદ યાઓ મદમેમચિત અચઢનાંમ અઓવને ઉપવજેન્તના બેદથી એટલે જણીઓ મચઢની વચમાં હઝારોગણી આવે છે તેના બેદથી જણાવ્યું છે.

પછી ૬૫ મા ફકરામાં કહે છે કે તરીકત ઉપર ચાલનાર નેક મર્દની એકગણી કોશશને તેઓ કરોડોગણી રીતે નવાજે છે-તે નવાજેશ તેઓ કષ્ટ રીતે ક્યારે ક્યા આકારમાં આપે છે તેને માટે હવે કહે છે કે જ્યારે તે ક્રવણિઓ જગતના ટેકાવ માટે ઝરયંધહુત હુથ વોઉર-કષાત=વોઉર કશ દરયામાંથી એટલે કુદરતમાંથી આપો=પાણીઓને એટલે જાત-જાતના જોષતા નીઆમતોના વરસાદને ઉઝખરેન્તે=તે કુદરતમાંથી ઉભાવીને જગત ઉપર પાડી રહે છે ત્યારે અને ખરેનસ્થ યત મઝદહાતેમ=મઝદહાતના ખોરેહને-આશીશોને જગત ઉપર થયલા આતરોમાં તેમ જખીનમાં થયલા ગાહખારો માટેના આરમજતીના કશોમાં આણે છે ત્યારે તે બધાનો કંઈક ભાગ તેવા તે નેક મર્દને આપવા તેણીઓ તે નેક મર્દ આગળ ફંધુસેન્તિ=આવે છે. તે નેક મર્દની એકગણી કોશશને માટે તે ક્રવણિઓ પઓમરૂશ=પુશકળગણી રીતે-પોઉરસતાઓ=સેંકડોની સંખ્યામાં પઓમરીશ પોઉર હુજંધરાઓ=હજરો દશ હજરો પઓમરીશ પોઉર અઓવનો=અખજો નહી ગણાય તેવી સંખ્યામાં આવીને તેટલી બધી અસંખ્ય ગતીઓ આપીને નવાજે છે.

પછી ૬૬ મા ફકરામાં કહે છે: ના એટલુંજ નહી, એક માણસ તરીકત ઉપર રહે તે ખુદ પોતાનેજ મદદ કરે છે એટલે તેને એકજાનેજ ક્રવણિઓ મદદ કરે છે એમ નહી પણ તેની તે શુભ કોશશ માટે તેના 'નાફયાઈ'=સગાં-ઓને, તેના વીસે=મોહદરા વાળાઓને, જન્તવે કસયા વાળાઓને, દઈંધહુવે=શહેરવાળાઓને અઓવેન્નાઓ આપેમ=તે પાણીઓ-નેઆમતો આપવાની ધચ્છા રાખતી તે ક્રવણિઓ આમ ઉધત્યઓજનાઓ=દુઆ કરી

રહે છે કે ખચેપધથે ના=હમારા પોતાના એટલે હમુને ચાહી રહેલા,-તે નેક મહેં હમુને ચાહયા-હમારી તોરીક માની માટે તેને લગતા બધા તમોખી હમારાજ છે, તેવા બધા હમારા હધંધેહુશ દેશ વાળાઓને નીહાતએ=પુશકળના આખાદી અને હુઓપાત=પુરતી પુશાલી મળો-હોજો. અહિયાં નાકયાધમાં માનવ સગાઓ તેમ તેનાં રવાનનાં જનવરી-નખાતાતી-જમાદાતી અંશો રાખતી હેઠળી વસ્તીખી આવે છે તે નોધવું. વીસેમાં મોહલાવાળા એટલે જેઓ દીન ઉપર સામેત નથી અને તેની સાથે બલા કે જુરા કેશાશોથી દોસ્ત દુશ્મન તરીકે જોડાય છે તે બધાઓ આવે. 'જન્તવે' માં તે માણસના ગુજરેલાઓ જેઓ પેલી જ્ઞાનમાં છે તેઓ આવે તેમ તે માણસ સાથના દોસ્ત દુશ્મન તરીકેનો કેશાશ રાખતાઓના ગુજરેલાઓ આવે. હધંધેહુવેમાં તે માણસ સાથે જે કોઈ બલા વહેવારમાં હોય-દીન પાળતો હોય-નેકી ઉપર તેને લખ જનાર ઉસ્તાદ હોય આ તાલેમે ઇસ્મ ખેરાદર હોય વીગેરે વીગેરે આવે. એમ એક માણસ જો બદીને છોડી દીનને તામે થઇને બલાઇ કરવાનો પ્રયોગ શરૂ કરે-જીવતોડ મહેનત કરે-બલેને તે તેમાં પહેલે માર ખાતો હોય તો તેને ક્રવણિ મદદ કરીને આગળ ચલાવે છે અને તે એકથી તેના અનેક દોસ્ત દુશ્મનો જીવતા ગુજરેલાઓ તેમ હેઠળી વસ્તીઓને ફાયદો થઇ રહે છે; અને તે એક માણસ જો ખરેખરજ અંતકરણપુર્વક નેકી ઉપર જવા ફાંફાં મારતો હોય તો તેનાથી સત્યસંગ વધે છે જે બેદ ક્રવણિ તેને મદદ આપે છે તેની ઇખારતથી ખુલે છે. એમ જ્યારે અનેક માણસોએ મોહલાના દેશના તરીકત ઉપર ઉસ્તવાર થઇને ચાલવા જીવતોડ મહેનત કરી રહે છે તો પછી ક્રવણિઓ તે આખા જમુઅને અને તે જમુઅને લીધે તે જમુઅની દેશ પ્રદેશની શહેનશાહતને કઇ રીતે કેવી મદદ કરે છે તે હવે જણાવે છે, જેને પછીના ૬૭ મા ફકરામાં આમ વર્ણવે છે.

ફકરો ૬૭ : તે જમુઅને માટે અને તે જમુઅના દેશ અને શહેનશાહ માટે-તેઓ ઉપર આવતી આધી-ગ્યાધી-ઉપાધી-આફતો માટે તે ક્રવણિઓ હુવે અસહી=પોતાની તે જગા માટે પેાધથ્રએચ=તે શહેરમાટે-કે જે જગા અને શહેરના લોકો નેક થવે તે જગા અને શહેર માટે તે ક્રવણિ તે જગા અને શહેરની આફત વખતે યુધ્ધયેઇન્તિ લડે છે યથ અસો મએથનેમ=તે જગા અને મુકરમે મળે અધવિષિતેએ દહાર=ક્રવણિ મુકરર થયલી રહે છે તે મુકરર થયલી ક્રવણિને એમ તેઓ મદદ કરી રહે છે, આંનયેન

અહિં થય ના=જેમ જેવી રીતે તખ્તો રથેક્ષતાઓ=એક જોરાવર પહેલવાન ચરતો જાએનીશ=હથીઆરબંધ થઇને હુશહાંમ બરેતત હુય પએતાત=પોતાની જગા દેશ વસ્તી દોલત માટે પદ્ધતિધનીત=મહે છે અને ફાવે છે તેમ તેણીઓ તે દેશને લગતા નેક મદોની મદદે જઇ રહે છે. અહિંયાં કહે છે કે અસો=જગા મએથનેમ=મુકામને માટે ક્રવણિ મુકરર થઇ છે. આ હકીકત જમીનના ચપ્પાની વીમત કુશ્યાતીની રીતે વણુવે છે. પણ સાધારણ રીતે તો અસલ મઝદયરની જમાનામાં દેશો શહેરો કે પરો થતાં હતાં ત્યારે તે તે જમીન ઉપર મોટા મુબેદા તાણો મારીને કશો કરતા હતા કે જે કશોની ઉપર ક્રવણિઓની પાસખાની રહેતી હતી. એમ ક્રવણિઓ તે જગાની કે મકાનની થઇ રહેતી હતી તેનો બેદ અહિંયાં આપેલો છે. એમ છે માટેજ કહે છે કે કાષ્ઠી ધારમીક સંસ્થા અસલ ધરાનમાં તાણુથી થતા કશો વગર થતી નહી. ખુદ ધરાન દેશ સાસાન જમાનમાં અમુક વીરતારમાં આવા કશથી દોરેલો હતો કે જેની ઉપર ક્રવણિની પાસખાની હતી. જ્યારે તે કશ તુટ્યો એટલેજ ધરાન ગયું જ્યારે હવે તે કશને ફરીથી કરશે એટલે ધરાન દેશની ઝમક પાછી આવશે. પણ ધરાન દેશ જે આજે ખુમાઓ અસેખિશ ક્રુજેન્તિના બેદનો મુરદાઓ દટાવે થયો છે એટલે વેરાન થયેલો નાશાદ જંગલ જેવો થયો છે તેમાંથી કરદો નવ : ફકરા ૩૮ મા કહે છે તેમ ક્રવણિઓ પહેલે તો તે બધી વેરાનીને તોડશે કે પછીથીજ આવા કશો થઇ શકશે અને ધરાન દેશનું એટલે આરમદતીના દેશનું એટલે મઝદયરની જરતોક્તી દએ-નના દેશનું જગત ઉપર સરવોપરીપણું પાણું શરૂ થશે-જગતમાં તેણી રાદ અને દાદ પાંથરવાની મકદુર આવી ક્રવણિઓને જોરે કરી શકશે. લવીબના રાએનીદાર બહેરામે વરઝાવંદ આમ કરશે. સાયન્સના અત્યાચારથી દુન્યાની બરબાદી જે શરૂ થઇ છે તેને બહેરામે વરઝાવંદ હોમીક જ્ઞાનના જોરે આ ક્રવણિની મદદથી અટકાવીને છેડો આણશે. આ વખતે અધર્મી મન વએજ જે દટાઇ ગયું છે તે બહાર આવીને ‘અધર્મી’ની લક્ષવાણું થઇને મઝદ-યરનાન ધરાન થયું હશે. આટલી નોંધ ધરાન દેશ માટે મુકરર થયેલી ક્રવણિના ઝલવાને માટેની છે, માટે લખી છે; કાષ્ઠને સવાલ ઉભો થાય કે ધરાન દેશની ક્રવણિ ત્યારે આજે શું ઉંધે છે કે માટે લખી છે કેમકે ક્રવણિઓ જમીનના ચપ્પની ઉપર રહે તે બાબદ જુદીજ છે. પણ શહેરોની ઉપર-જગાની ઉપર અને રહેઠાણની ઉપર ક્રવણિ રહે તે તો તાણુની

કશની વાત છે. સાસાન ધરાનનો તે કશ તુટેલો થયો એટલેજ ધરાન પડ્યું એવા ભેદ કંઈક ખોલવા આ લખેલું છે, જેની ઉપર જેટલી ચુપકાદી હોય તેટલુંજ સારૂ. આજે તો આતશબહેરામ અને અગીઆરીના કશોની મહત્વતાખી રહી નથી માટે આજે જમીન ઉપર-રહેઠાણ ઉપર ફ્રવણિ હોય નહી-ગાયબ હોય તે વીગત કોઈખી સમજી શકશે.

ફરવે. ૬૮: ઉપર ૬૬ મા ફરરામાં કહ્યું છે કે એક માણસ જે તરીકત ઉપર હોય-અજાણ નેકી કરવા જીવતોડ મહેનત કરતો હોય તો ફ્રવણિ તેને તેના સંબંધનાઓનેજ દુઆ દેશે કે તમુને નેકી પુગો-આખાદી પુશકળતા પુગો. હવે કહે છે કે જ્યારે તે માણસ જે તરીકત ઉપર ચાલવા કોશેશ કરતો હોય તે જે તરીકત ઉપર વધુ ઉસ્તવાર થઇને કંઈકખી નતીજે આણી શકે તો પછી તેની ફ્રવણિ ઉપરથી બાર ઓછો થઇ જાય છે અને તે ફ્રવણિ જે અત્યાર લગી તેની જીંદગી ટેકવવાનાંજ કામમાં હતી તેને હવે એક જાતની રાહત પુરસત મળવે તે જગત રચનામાંના તેણીને માટે અગાઉથી મુકરર કીધેલાં કામને યાદ કરતી થવા લાગે એટલે તે જગત રચનામાંના તેણીનાં કામ માટે વિચાર કરતી થતી જાય છે-એમ તે ફ્રવણિ આજાદ થતી જાય છે કે હવે નજદીકનાં ભવિષ્યમાં તેણી તે સંગઠનમાં જઈ પુગશે. આથી તે ફ્રવણિનું સંગઠન ધણુંજ ખુશનુદ થઇને તે માણસને અને તેના બધા ઉપર કહેલા લાગતા વળગતાઓ જેઓને નાફ્યાઇ-વીસે, જન્તવે, દઇંધહુવે કહ્યા છે તે બધાને માટેની જે દુઆ ઉપર ૬૬ મા ફરરામાં ઇચ્છેલી કે તેઓને-તેઓના દેશને ફઠાત=ફરાખી-વરેઠાત=આખાદી મળે તે મળી રહે છે. એમ સારે અહિંયાં કહે છે કે યાઓરચ્ય યાઓંલહાંમ=તે ફ્રવણિઓમાંની જેઓ નિવાનેન્ત=ફતેહ પામે છે એટલે જે માણસો નેકી કરીને પોતાની ફ્રવણિઓને આજાદ કરી રહે છે, કે જેથી તે સંગઠનને આશ્વા રહે છે કે નજદીકમાં હવે તે ફ્રવણિ હમુને આવી મળશે; એમ તે સંગઠન ખુશનુદ થઇને તેઓની મુરાદ જે ઉપર ઇચ્છેલી તે બર લાવે છે. એમ તેઓને માટે-તેઓના સગાઓને માટે-વીસ-જન્તુ-ફખ્મુવાળા માટે આધેમ=નેઆમતો પરાજેન્તિ=લઇ જાય છે અને એમ ઉધત્યાઓજનાઓ=દુઆ દઇ રહે છે કે ખઅપધથે ના=હમારો તે દેશ એટલે હમુને આજાદ કરનારાઓનો તે દેશ ફઠાતએચ=શદિએ વરેઠાતએચ=ફરાખીએ પુગતો રહે છે તે પુગીજ રહેજો. એમ સારે દરેક માણસ જે

તરીકત ઉપર આગીને ફવણિ જે તેની સાથે છે તે ફવણિને આઝાદ કરીને સંગઠનમાં જોડાવા દે કે જેથી કુદરતમાંનું ક્રોશ-મર્દનું તેણીને લગતું કામ-જગતને મુક્તિએ લઇ જવાનું કામ જલ્દી થઇ રહે, તો તેવા તે માણસોને અને તેઓને લીધે બીજાઓને તે ફવણિનું સંગઠન ફાયદો કરે છે તેમ તે બધાઓના સરદારને-શાહનેથી ફાયદો કરે છે. આવી રીતે કોઇ ક્ષત્રપતિ જે ખુદ બલો હોય-ઇન્સાફી હોય અને તેથી દેશમાં સત્ય-સંગ પાંચરી લોકોને રાહ-રાસીએ ચલાવી તે બધાની ફવણિઓને આઝાદ કરાવતો હોય, તો તે સંગઠન તે ક્ષત્રપતિ ઉપર જન નેસાર કરીને તેની મુશ્કેલીમાં મદદ કરશેજ. માટે કહે છે કે જો તે હુમો-ક્ષત્રો=ક્ષત્રવાળો પુણ્ય અધીકારવાળો સાસ્ત દંધહેઉશ=તે દેશનો શાહ અર્ધવિશ્વમેધબળો પડેા તિખ્યબળો=ખુરા જડવાદી બાધી આપનાર દુશ્મનોથી બચવિ અવિ-રૂપશ્તો=ધેરાઇ જાય, અને જો તે શાહ ઉધ ફવણિઓની મદદ માંગે તો તેણીઓ તેની મદદે ત્યારેજ જઇ શકે છે કે જ્યારે તે શાહે પોતાના ફરોહરને આઝાદ કરીને એટલે નેડી કરીને ઇન્સાફ કર્યો હોય, અને લોકોને સત્ય માર્ગે ચલાવી લોકોના ફરોહરને આઝાદ કરાવ્યા હોય, અને તે બધાના અને પોતાના ફરોહરને આઝાદ કરીને તે સંગઠનને દિનુતાઓ=ખુશહાલ અધનિતાઓ=ભાર વગરના કીધા હોય ત્યારેજ તે ફવણિનું સંગઠન તેની મદદે જઇ શકે છે. તે સંગઠને તે શાહની મદદે મેરેષા હુપેરેનો ઉડતા પક્ષિની માફક જઇ રહે છે.

ફકરો ૭૧ : તેવા તે પુણ્ય અધીકારવાળા ઇન્સાફી શાહની મુશ્કેલી વખતે તે ફવણિઓ ઉડતા પક્ષીને વેગે મદદે જઇને, તે દુશ્મનો બલેને પછી તેઓ મર્ધન્યઓયાત દુજત=મીનો દુજ હોય તોજી તેઓની સામે, પછી તેઓ બલેને વરેન્યયાત્ય દ્રવાઇધ્યાત=વરેનના બીલાનના વરેન્ય દુજના મોટા અમલદારો હોય તોજી તેઓની સામે, અથવા બલેને તે દુશ્મન જિજિયુષત કયદાત=અધમ પાપો-અધમ જાદુગીરીથી બરેલો નાશ કરનારો હોય તો તેની સામે, બલેને તે દુશ્મન વિરુદ્ધ મહુર્કા અન્ય તમામ મોત-આક્રમ સાથના પધરિ દ્રવતત=પુરદરવંદી સાથના અન્નમીનને લગતો બનામીન હોય તોજી તે બધાની સામે તે ફવણિઓ સ્નમ્થિશિશ=હથીઆરૂપની એટલે મારનારી થઇ જાય છે અને દાલરૂપની એટલે બચાવ કરનારી થઇ જાય છે; પરશ્તસ્થ=ટેકારૂપની એટલે લડાઇને ટેકવીને તે દુશ્મનોનું જોમ ખપાવી નખાવનારી પધરિ વારસ્થ=હારતી બાજીમાં

બચાવ તરીકેની થઇ રહે છે. માન્યેન અહ્યથ=જેમ પદ્ધરિશતનાંમ= કસાયલા સેપાહો પહેલવાનોમાના સતેમ્ય હુઝંઘરેમ્ય=સો હઝાર પહેલવાનોના નિજથેમ હુયાત=તેને બચાવવા લગતા હોય અને તેને બચાવના હોય તેમ તે ફવષિઓ થઇ રહે છે.

ફકરો ૭૨: જથી કરીને તેને મારતી ટાંકેલી તરવાર કે ઉગામેલો ગુજર કે ટાંકેલો તીર કે ફેંકેલો બાલો કે ધુમાવેલો પથ્થર તેને ધમ્મ કરી શકતાં નથી.

ફકરો ૭૩: ફવષિઓ એમ ત્યારે બલા માનવને મદદ કરવા તત્પર છે. તેઓ ધ્વિછે છે કે ક્યારે હમુને કોઇ મદદે બોલાવે કે હમો તેની મુરાદ બર લાવીએ-માટે વીસેન્તે અવત વીસેન્તએથ મઝદયસચિત=માટે તે સુરી બલી ફવષિઓ જગાએ જગાએ વધુ અને વધુ ફ્યાજ કરે છે, અધરિમે અંઘહુદા=તીરાંને નહિં બેસનારી થાય છે એટલે નીરાંને બેસતીજ નથી અને ખાહેશ રાખ્યા કરે છે કે માનવો હમારી મદદ લે; તેઓ હમારી મદદ લેવા જેવા હમારી મદદ માગવા જેવા બલા થઇ રહે. તેણીઓ કહે છે કે કોનો સ્તવાત=કોણ હમુને સતુમ કરીને બોલાવશે-પોતાના ગુજરેલાઓની ફરજ પુરી કરીને તેના અવેજમાં હમુને મદદે બોલાવશે. કેા યજાધતે=કોણ ફરોખશી ગુજરેલા માટે ભણી તેના અવેજમાં હમુને તેઓની મુશ્કેલીમાં બોલાવશે. કેા ઉફ્યાત=કોણ આફ્રીનગાન દોલોખનથી પોતાના ગુજરેલા માટે કરી તેના અવેજમાં હમુને બોલાવશે. કોણ ગએામત જસ્ત=મ્યઝદ આપતા હાથેથી ગવની નેઆમતોનો હદીઓ અને વસ્ત્રવત=સ્વાવ સાથના અપ-નાસ અશોષ ઉભી કરતી નેમંઘહુ=નેમાઝ બાજ પોતાના ગુજરેલા માટે આપી-કરી તેના અવેજમાં હમુને બોલાવશે. કહેનો નામ આઘર્ધ્યાત=કોણના નામોને એટલે પોતાના ગુજરેલાઓના નામોને નામઅવણુમાં દધને તેના અવેજમાં હમુને બોલાવશે. કહેવો ઉર્વફાય-જ્યાત=એમ ગુજરેલાઓના તમો સગાઓમાંનો કોણ ગુજરેલાની કીયા કરી તેના અવેજમાં હમુને બોલાવશે,-કહુયાએ નો=તમારામાંનો કોણ હાથેમ દ્યાત=બેટો આપી એટલે પોતાના ગુજરેલાઓની વંદીદાદ ગેતી ખરીદ કરાવી થત હું અંઘહુત ખરેથેમ ખધરયાન અજયમ્નેમ થવએથ યવેતાએતે કે જે કીયાઓ તે ગુજરેલાઓને માટે તાજ પુસ્તી આપતા ખાવાના ખોરાક તરીકે થઇ તેઓને તનપસીનની પેલી ગમ પુગાડે તેવી હોય-એમ કીયા કરાવી તેના અવેજમાં હમારી મદદ લેશે. એટલે

માનવો તમે એમ ગુજરેલાની કીયાનો સવાળ હાસલ કરી હમારી મદદ લેઓ; હમે તમને પાર પાડીશું—તમારી જીવતાં જીવતની તેમજ ગુજરેલી હાલતની મુશ્કેલીઓ કાપીશું. આવી રીતે ફવર્ષીઓ સેકંડ સેકંડ દુઆ કરતી રહે છે એટલે પછી આ ભણુનાર તે ફવર્ષીઓને નેમાઝ કરીને બોલાવવાનું શરૂ કરે છે કે :

ફકરો ૭૪ : આરનાઓ યઝમદદે=આરન મીનો હાપણુ કે જે ફવર્ષીથીજ મળે છે અને જેની પુણી ગતી માનવોમાં સઓશ્યંતોને મળેલી રહે છે તેવી આરન સાથે (એમ ફવર્ષી સાથે) હમે એકતાન થઇએ છીએ.

મનાઓ યઝમદદે=મનશકિત કે જેથી ફવર્ષીથીજ ચાલી રહે છે જેમાંની ઉત્તમ મનશકિત સઓશ્યંતોની એવી હોય છે કે તે મન ફવર્ષીની સાથેજ ચાલતું રહે, તેવાં મન સાથે (એમ ફવર્ષી સાથે) એકતાન થઇએ છીએ.

દઓનાઓ યઝમદદે=દઓનાના-દીનના ફરમાનો જેઓ ફવર્ષીથીજ અપાય છે જેઓની ઉત્તમમાં ઉત્તમ ગતી દઓના એટલે દાદારને પુગેલા અંતકરણમાં એટલે સઓશ્યંતના અંતકરણમાંજ ચાલી રહે છે તેઓ સાથે (એમ ફવર્ષી સાથે) એકતાન થઇ રહીએ છીએ.

સઓશ્યંતાંમ ઉરનો યઝમદદે=સઓશ્યંતોના રૂવાનો (જેઓ ફવર્ષીએ પુગેલા છે) તેઓ સાથે (એમ ફવર્ષી સાથે) એકતાન થઇએ છીએ.

પસુકનાંમ યઝમદદે=નાના પશુઓ (કે જેઓ તેઓના ફરોહરોને લીધેજ પોતાની નેમેલી જાંદગીને પસાર કરી રહે છે તેઓની તેવી ફવર્ષીની ગતી જેઓમાં ગુપ્ત છે તે) સાથે એકતાન થઇએ છીએ.

દહતીકનાંમ યઝમદદે=જંગલમાં વસતાં જનવરો (કે જેઓ તેઓ સાથના ફરોહરોને લીધે જંગલમાં વસીને દાદારના નેમેલા પ્રોગ્રામ (Curriculum) મુજબ ચાલી રહે છે તેઓની તે ફવર્ષીની ગુપ્ત ગતી) સાથે એકતાન થઇએ છીએ.

ઉપાપનાંમ યઝમદદે=પાણીમાં રહેનારી વસ્તી (જે તેઓ સાથના ફરોહરોને લીધેજ પાણીમાં રહીને દાદારની યોજના ચલાવી રહે છે તેવી તેઓની ગુપ્ત રહેલી ફવર્ષીની ગતી સાથે) એકતાન થઇએ છીએ.

ઉપરેમનાંમ યઝમઘદે=હવામાં રહેનારી વસ્તી (જેમી તેઓ સાથની ફરોહરની ગતીને લીધેજ હવામાં રહીને દાદારની યોજના મુજબ ચાલી રહે છે તેઓની તેવી ગુપ્ત ફવણિ સાથે) એકતાન થઈએ છીએ.

ફરેરેઝાતાંમ યઝમઘદે=પાંખવાળી વસ્તી જે હવામાં ઉડે પણ જમીન ઉપરના ઝાડોમાં રહે, જેઓ તેઓના ફરોહરોને લીધે દાદારની યોજના મુજબ જીવી રહે છે, તેવી તેઓની ગુપ્ત ફવણિની ગતી સાથે એકતાન થઈએ છીએ.

રવરચરતાંમ યઝમઘદે=ફલાંગ મારીને ચાલનારાઓ (જેઓ પોતાની હયાતી તેઓ સાથની ફવણિને લીધેજ ચલાવીને દાદારની યોજના મુજબ જીવી રહે છે તેઓની તે ગુપ્ત ફવણિઓ સાથે) એકતાન થઈએ છીએ.

ચંધરંઘ હાચ્યાંમ-યઝમઘદે=ખડી ઉપર ચાલનારાઓ (જેઓખી પોતાના ફરોહરોને લીધેજ પોતાની હયાતી ગાળીને દાદારની યોજના મુજબ જીવી રહે છે તેઓની તે ગુપ્ત ફવણિ સાથે) એકતાન થઈએ છીએ.

ફવણયો યઝમઘદે=એમ તે બધા જાતજાતના જનવરોની ફવણિઓ સાથે એકતાન થઈએ છીએ. એમ હવે બહુનાર જગતના હેંહામાં હેંહી વસતીઓ સાથની ફવણિથી તે છેક દાદારની ફવણિને યાદ કરીને તેઓને ખુશ્નુદ કરી રહે છે. તેઓને આશ્ના આપે છે કે તે બહુનાર જે પોતાની ફવણિને આઝાદ નહીં કરી શકેલો હશે તો હવે આવા બહુતરોના સત્યસંગથી ભલાઈ ઉપર ચઢીને કરશેજ. એમ આ બહુતરથી ફવણિના સંગઠનને આવા ગીચથી વીચારના બળથી તેમ આ બહુતી યસનના માંચના સ્તોતોથી-ઉસ્તાનથી-પોતાના ખોરેહથી તેમ પોતાની યસન જે કુસ્તીથી માંડીને ગુજરેલા લગીની હોય તે બધાથી તે બધું કરાવીને તે ફવણિના સંગઠનને દિગુતાઓ=ખુશ્નુદ કરી રહે છે.

ફેકરો ૭૫ : એમ કુલ ફવણિઓ જે આવા જનવરોથી તે છેક દાદારની છે, જેઓ પોતે તો એકસરખી છે પણ તે તે વસ્તીની સાથે જોડાવે તે તે વસ્તીની જાતનો જુદો જુદો પ્રભાવ દેખાડે છે-માટે દાદારની ફવણિ ઘણીજ જોરાવર ગણાય છે જ્યારે જાનવરની નીરવળ ગણાય છે-એવી તે ફવણિઓ ઉમુલમાં તો એકજ છે-બહેને જગતની રજેરજને લાગેલી હોય

માટે બેશુમાર અને જુદી જુદી ગણાતી હોય પણ ઉસુલમાં તો એકજ અને એકજસરખી છે. જે સાહેબો કહે છે કે ફરવણીઓ શબ્દ બહુવચનમાં વાપરેલો છે માટે ફરવણી એકસરખી હોયજ નહીં અને વળી દાદારની ફરવણી ધણીજ જાણે કહી છે તેથી ફરવણીમાં જાતો છે-એમ કહેનારા સાહેબો ખરી હકીકત આ ફકરા ઉપરથી તેમ ઉપર હમોએ અનેક ફકરામાં જણાવ્યું છે તે ઉપરથી જોઈ શકશે. અહિંયાં ફરવણી શબ્દ વાપરેલો છે તે કુલ ફરવણીઓને માટે છે. જો ફલાની સારી અને ફલાની ઉતરતી એમ કહેવામાંગતે તો છઠ્ઠી વીજાકિત વાપરતે. અહિંયાં બધીજ ફરવણીઓના ગુણો બતાવેલા છે જે ગુણો બધી ફરવણીને એકસરખા લાગુ પડે છે. અહિંયાં ફરવણી એટલે બધી ફરવણીઓ એરેદ્રાઓ એટલે આપનારીઓ છે એમ તે ગુણોને નામ તરીકેના આકારમાં આપેલા છે. ફરવણીને અવસ્થામાં બહુવચનમાં વાપરેલી છે અને વળી તેવી બધીમાં ચહડ ઉતરપણું જે માલમ પડે છે તે તો તે વ્યક્તી સાથે જોડાયેલી ફરવણી તે વ્યક્તીની જાત પ્રમાણેના વધુ ઓછા પ્રભાવ દેખાડે છે તેવા તે પ્રભાવની ચહડ ઉતર માટે છે. દાદારનું રવાન સર્વથી મોટું માટે તેવણુ સાથની ફરવણીને પ્રભાવ સઉથી વધારે; જાનવરનું રવાન તદ્દન નીરમાલ્ય માટે જાનવરની ફરવણીને પ્રભાવ તેટલો કમ-પણુ ફરવણી તો ઉસુલમાં એકની એકજ છે-માટેજ અહિંયાં તે બધી ફરવણીઓને માટે ગુણો એકસરખા દેખાડેલા છે.

ફરવણી યજ્ઞમંદે કુલ ફરવણીઓ સાથે એકતાન થઈએ છીએ; (જેણીઓ બધીઓ) એરેદ્ર છે-અક્ષેશ કરનારી છે, જેણીઓ તખમાઓ=જોરાવર છે, જેણીઓ તનચિશતાઓ=અતી ચીવટ અને ચીવટાઈથી કામ કરનારી છે, જેણીઓ રપેનિશતાઓ=ધણીજ વૃદ્ધિ કરનારી છે, જેણીઓ સૂરાઓ=સુરી બહાદુર છે, જેણીઓ સેવિશતાઓ=અતી ધણો ફાયદો પુગાડનારી છે, જેણીઓ દેરેજરાઓ=ઉસ્તવાર દ્રઢ છે જેણીઓ અઘવિથુરાઓ=કુલ મુશ્કેલી બદીને પુગી વળનારી છે, જેણીઓ ઉઘાઓ=ઉઘ જાણે નહિ ડગે તેવી છે, જેણીઓ અઓજિશત=અઓજની અતી જોરાવર કુદરતવાળી છે, જેણીઓ રેવીશ=ચપળ છે, જેણીઓ રેનજિશત=ચપલાઈથી કામ કરનારાઓમાં શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ઠ છે, જેણીઓ યારકેરેતો=અસરકારક છે, જેણીઓ યારકેરેસ્તેમાઓ=અસર કરનારાઓમાં ધણીજ શ્રેષ્ઠ છે-તે બધી ફરવણીઓ સાથે એકતાન થઈએ છીએ.

ફકરો ૭૬: વધુ જણાવે છે કે તે બધીજ ફરવણીઓ વયાઓ મનિવાઓ

દામાન=તે બે મીનોની પેદાશમાં એટલે આ નીસ્તીની પેદાશ કે જેમાં હા-નાની મારામારી છે તેમાં ખરેખર જ યાસ્કેરેસ્તેમાઓ = ધણીજ અસરકારક રીતે કામ કરનાર છે એટલે ધારણું કામ તેણીજ બજાવશેજ. પછી કહે છે કે જ્યારે તે રપેના અને અન્ઘ્રીનોએ પેદાશ એટલે નીસ્તી બનાવી ત્યારે તે ફવણિઓ એરેદ્દવાઓ = ઉંચે દરજ્જેની થઇને તેઓ ઉપર દેખરેખ કરનારી ઉંચ સરદાર માફક ઉભેલી હતી. અહિંયાં એરેદ્દવાઓ શબ્દ ખાસ રીતે વપરાયો છે. તે બેઉ શક્તિઓ જગત રચે છે તેના દોરવનાર તરીકે ફવણિ તેઓથી ઉંચ હાલતે એટલે ઉપરી તરીકે છે એમ કહે છે. એટલે કહે છે કે નીસ્તીની જગતરચના થઇ કે જેમાં બેપણું આવેલું છે, જેમાં બેપણાની શક્તિઓ રપેન્તો અને અન્ઘ્ર બેઉની કારીગીરી છે, તે બેઉની ઉપર તકેદારી કરનાર તરીકે તે બેઉથી ઉંચો દરજ્જે ધરાવનાર તરીકે ફવણિઓ હતી એટલે જગતરચના માટે જે ડહાપણ ચાલતું તે ફવણિઓથી હતું. રપેના અને અન્ઘ્રની વચ્ચેની હદ જે ધનસાફથી જગતમાં રાખવાની છે તે રખાવનાર ફવણિ છે. એટલે જગતમાં ધનાની જે હદ છે તે હદમાંજ ધનાને રોકી રાખનાર આ ફવણિ છે-તેમ જગતમાં બસાઇતું ચલણ ધનસાફથી લાયક મોકેજ ચાલે તે મોકે અતાવનારની ફવણિ છે. એમ કુલ ફવણિને અહિંયા મહા ડહાપણ તરીકે-સરદાર દોરવનાર તરીકે લીધેલી છે. જ્યારે ફવણિ એરેદ્દવ છે-ઉંચમાં ઉંચ છે-ડહાપણ છે તો પછી તે ભુરી થઇને ગેરડહાપણપણું નીચ વૃત્તિ અતાવી શકેજ નહિ તે નોંધવું. અહિંયાં કુલ ફવણિ એરેદ્દવ છે એમ કહે છે-એકલી દાદારનીજ ફવણિ એરેદ્દવ છે-ગીજ નથી એમ કહેતા નથી. અહિંયાંથીજ ફવણિના એકયતાપણાનો રોદ ખુલ્લો થઇ શકે છે.

પછી ૭૭ મા ફકરામાં કહે છે કે જ્યારે અન્ઘ્રીન દાહીમ અપહુ વંધહેઉશ=અશોષવાળી બલી પેદાશમાં એટલે ગરોદેમાનની ગેતી કે જેમાં તે અન્ઘ્ર હતો નહીં માટે પાપ હતું નહિ માટે દુજ હતો નહીં, તે તે દાહીમ=પેદાશમાં તિતરત=દાખલ થયો ત્યારે આતશ અને બહમન તેની દાખલ થવાની અન્તરે=ચમમાં પહોંચી શકયા. આનો આ અર્થ છે કે ગેતી કે જેમાં ધના હતો નહીં એટલે ગેતીમાં રપેના હતો તેવી બલી દાહીમ=ગરોદેમાનમાં ધના પેઠા-પાપ પેઠું એટલે રપેનાએ તેને અટકાવેલો તો હોવોજ જોઇએ કે જેમ કરતાં ભારી યુદ્ધ થયુંજ હશે, પછી કહે છે કે બહમન અને આદર અન્તરે તે ધનાના દાખલ

થવાની વચમાં એટલે તે લડાઈમાં દાખલ થઈ શક્યા, એટલે એ અર્થ થયો કે રપેનામીન ઉપર ધના ફાવતો હોવે તે આતશ અને બહમન તે રપેનાની મદદે ગયા. અહિંયાં વોહુચ-મનો એટલે બહુમન અને આતશ એટલે આતશ પધરી અવાધતેમ=આસપાસ પુગી શક્યા. અવાધતેમનો ક્રીયાપદ અહિંયાં શક્યાર્થરૂપમાં છે અને બહમન અને આતશના શબ્દો ઉપર એ પ્રત્યય લગાડેલો છે. આવી ઇમારતો ખાસપણું કંઈક ભેદ બતાવે છે. બહમન અને આતશ શબ્દોની ઉપરનો એ નિશ્ચયપણું બતાવે છે. એટલે કહે છે કે બહમન અને આતશ નિશ્ચય હતા-બીજામાન હતા કે ધના આખરે હારશેજ માટે તેઓએ મરણીયા થઈને યુદ્ધમાં પડ્યું. અને શક્યાર્થ ક્રીયાપદ બતાવે છે કે તેઓને શક્તિ મળેલી હતી એટલે ફરવિઓએ તે આતશ અને બહમનને મદદ આપી હતી જેથી તેઓએ ધનાને રપેના ઉપર ફાવી જતો અટકાવ્યો. અહિંયાં ત્યારે બહમન અને આતશ શબ્દો ઉપર ‘અ’ જે ગુજરાતીના ‘જ’ની માફક નિશ્ચયપણું-ખાત્રી બતાવે છે તે પ્રલય અને ‘પધરિ અવાધતેમ’ ક્રીયાપદનો શક્યાર્થ આકાર ખુદશી રીતે બતાવે છે કે ફરવિનું જેમ તે બહમનને અને આદરને મદદ હતા-એટલે દાદારના હદ+ધનસાફતું ડહાપણુ ફરવિ જગતમાં કામ કરી રહે છે-કરી રહી હતી અને કરશેજ અને છેલ્લે ફરી-ગઈ લાવશેજ. અહિંયાં સાફ સાફ કહે છે કે ધના ભલી ગેતીમાં એટલે ગરોદેખાન કે જેને દાહીમ અશહે કહી છે તેમાં-જેને અન્ય સાહીલમાં બાગે-અરમ કહે છે તેમાં લડાઈ કરીને ધુસ્યો. તે લડાઈની અન્તરે=વચમાં બહમન અને આદર ફરવિની મદદથી જઈ રપેનાને મદદ કરી ધનાને રોકી શકે છે. એમ ગેતીમાં સંપર પહેલાં જ્યારે ધના અને અહી પેઠા અને નાશ કરવા ગયા અને તે બધી પેઠાશ દાહીમમાં ગરોદેખાનમાં રહેલા રપેનામીનના અસરે-રોશનીના લશ્કરને હરાવવાની પોષ્ટ ઉપર હતા ત્યારે જીત અપાવવાની ખાત્રી રાખતા આતશ અને બહુમનથી તેઓ ટકી શકેલા હતા અને આખરે ધનાને રોકી શકેલા હતા જેમાં મદદ ફરવિનીજ હતી. અહિંયાં કહે છે કે રપેના-ધનાના નીરતીના કારોબારમાં એરેફત તરીકે ઉંચ જગા રાખનાર સરદાર તરીકે ફરવિ છે જેણી ધનસાફથી તેઓ સાથે વતે છે. ગરોદેખાનમાંના રપેનાના અમલ વખતે તે ગેતીમાં જ્યારે ધના ધુસ્યો-અઝી ધુસ્યો અને તેઓ વચ્ચે યુદ્ધ થયું, ત્યારેબી તે બેઉની લડાઈ ઉપર દેખરેખ કરનાર તરીકે ફરવિજ હતી. જ્યારે ધના હદની બહાર ગયો

ત્યારે ફવણિએ જ ધનાને હૃદમાં રાખવા ચાહયું અને બહુમનને ડહાપણનું-
અકકલનું જેમ આપી-આતશને મોકા પ્રમાણેની શક્તિ energy નું
અપુટપણું આપીને એમ બેઠીને મજબુત કરીને તે જગતમાં મોકલીને દુનિ-
દેમાન ચાલુ કરીધી. એમ આજ જેવી દુનિ-દેમાન થઇ જેમાં રપેના અને
ધના બેઠીની રસાકસી છે અને તે બેઠીની રસાકસીની ઉપર ધનસાફવાત્રા
ઉપરી તરીકે ફવણિ છે-ધના જ્યારે ગરોદેમાનની ગેતીમાં ધુસીને રપેનાને
ત્યાંથી જ સમુળગો કાઢીને ગેતીનો નાશ કરવા માંગતો હતો એટલે આપ=
પાણીને એટલે ગેતીના ચાલવાને અટકાવવા માંગતો હતો-ઉરવરને ઉગતા
અટકાવવા માંગતો હતો એટલે ગેતીનો દમ-ખોરાક બંધ કરવા માંગતો હતો
એમ હૃદની બહાર તે જવા લાગ્યો-તે યુદ્ધમાં હૃદની બહાર જવા લાગ્યો, ત્યારે જ
ફવણિ જે ઉપરી તરીકે હતી તેણીએ ધનસાફથી આતશ અને બહુમનને
એટલે બંધી રીતની મદદ મોકલી ધનાને તેની હૃદમાં રાખ્યો, જે આતશ
અને બહુમનને તે અન્નમીનની ત્યજ્યો=શુરાષ્ટ્યોને ઉર્વચતેમ=તોડી હતી અને
ગેતીનો નાશ થતો અટકાવ્યો હતો એટલે રપેના અને ધના બેઠે તેમાં રહી
શકે તેવી શ્રવતી રાખી હતી. એમ ‘કૃતચિન આપો સેવિશતાઓ’=કાયદા
કારક પાણી વહેતાં થયાં એટલે તે જગત ફરી-ગર્દ કરે તેવું શ્રવત્
રહી શકયું અને ‘ઉબુદ્યાન્ય ઉરવરાઓ=ઉરવરો વધ્યા કરે-ઉગ્યા કરે
તેમ થયું’ છે. એમ જગતને નેઆમતો મલ્યા કરીધી અને ધના જે જમતનો
નાશ કરવા માંગતો માટે પાણી ઉરવરને અટકાવવા માંગતો તે થયું નહીં;
નોંધત આપો તકાઇશસ્તયત=પાણીઓને વહેતા અટકાવી શક્યો નહીં અને
નોંધત ઉરવરાઓ ઉરુશ્મળ્યો=ઉરવરને ઉગતાં વધતાં અટકાવી શક્યો
નહીં; અહિંયાં ત્યારે જગત રચનામાં સરદાર તરીકે-આસ્ત
ડહાપણ તરીકે ફવણિ છે તેનો બેદ પુલ્લો છે. ત્યારે અહિંયાં
ખાસ નોંધ લેવી કે-જે નોંધ હમો ધડી ધડી ઉપર આપી ગયા
છીએ કે ફવણિને અવસ્તામાં હંમેશની રૂડી બલી જોરાવર અજીત કોષથીબી
મહાત નહિ થાય તેવી અને મહા ડહાપણવાળી ઉપરી તરીકેની ગણેલી છે.
તેઓને અહીં તરફ અતી તાબેદાર માટે અનન્ત જેમવાળી, અહીંના
અધીકારવાળી ગણી છે જેની ક્ષુભીક હકીકત પછી આપીશું. અહિંયાં
ફવણિને બેઠે રપેના અને અન્ન ઉપર એરેદવો કહી-સરદાર તરીકે કહી છે
એટલે ફવણિને અતી ઉંચ કહી છે, એટલું જ નહિ પણ એરેદવો ઉપરી
કહી છે માટે ફવણિ શુરી હોઇ કે થઇ શકે જ નહિ. અવસ્થસ્તો ફવ-

ધિનાંમ શબ્દને કેટલાકો ફવણિ યુરી હોષ શકે એમ ખતાવવા તાકે છે. પણ આ અવસ્થાસ્તો ફવણિનાંમ શબ્દનો અર્થ માંથી ફવણિને તોડવાનું કહ્યું નથી પણ ફવણિની એટલે ફવણિની હાજરી-સામગ્રી વીગેરેને તોડવાનું કહ્યું છે. વળી ફવણિથી જગત ચાલી રહે છે તેની ક્ષતીક હકીકત છે જે પાછળ આવશે. આમ એ વાક્યનેથી તેઓ આજે સમજી શક્યા નથી-બલેને તેઓ ક્ષતીક હકીકતથી અજાન હોય. આ બધાની સમજ ઉપર આપી છે. માટે તેઓની એ ફલીલજ ખોટી છે તે વાંચનાર જોઈ શકશે.

વળી અહિંયાં આ ૭૫ મા ફરનાના શબ્દોનો આવે. અર્થ થતો નથી કે બક્ષેશ કરનાર-જોરાવર-ફલાન ફલાન ગુણોની ફવણિઓને યાદ કરીએ છીએ કેમકે જે એમ અર્થ કરીએ તો પછી કોઈને ધારવાનું કારણ મળે કે નહિ બક્ષેશ કરનાર ફવણિની હોય. એમ અહિંયાં કહેવા ધારેલું નથી માટે સાવચેતીને ખાતર આ ટેક્સ્ટ (text) માં પહેલાં ફવણીશ એટલે બધી કુલ ફવણિઓ સાથે એકતાન થઈએ છીએ એમ કુલ્યાતીપણું આપેલું છે. એમ કુલ્યાતીપણું આપીને-ખતાવીને પછીજ બધા ગુણોની શકિતઓ ખતાવી છે જે ગુણોની શકિતઓ ત્યારે બધીજ અપવાદ વગરની દરેકે દરેક ફવણિને જે પછી દાદારની હોય કે આશ્રમોધની હોય કે ખરફસ્તર જાન-વરની હોય કે રજની હોય તે બધીનેજ એક સરખી રીતે લાગે છે. જે ફલાનીજ ફવણિ અને પીજ નહિ એમ કહેવા માંગે તો છટ્ટી વિભક્તિ વાપરતે કે ફવણિઓમાંની ફલાની. પણ અહિંયાં તો પહેલેથીજ ફવણિશ શબ્દ કુલ ફવણિ શબ્દ વાપરેલો છે માટે જરાકળી શક તે માટે રહેતોજ નથી તે નોંધવું. નીરતીની રચના જે રપેના અન્નમીનથી થઈ રહે છે તેમાં ફવણિઓને તેઓના સરદાર તરીકે ગણીને તે નીરતી ગેતીમાં ધના જ્યારે માનવોની બદમનશનીને જોરે અત્યાચાર કરે છે, ત્યારે ધનાને આતશ અને બદમનને જોરે-મારફતે એટલે કહાપણવાળા અને તેટલા માટે બલા કુવત બધી. રને જોરે અત્યાચાર કરતો અટકાવનાર તરીકેથી ફવણિ છે-ધનાના અને રપેનાના દોરને તેઓની હદમાં ચલાવવા દેવાની ઉપર જોનાર તરીકે ફવણિજ છે. અહિંયાં કુલ ફવણિ એવી એરેદવો કહી છે. જે ફવણિ ખુદમાં દરજજા હોતે તબક્કા હોતે તો પછી ધનસાફને ખાતર કહેતે કે સીરફ દાદારની ફવણિ તેવીજ એરેદવો તરીકેની રહે પણ અહિંયાં તો કુલ ફવણિને એરેદવો કહી છે. ત્યારે હવે સાફ માલમ પડશે કે ફવણિ બલેને તે દાદારના રવાન સાથે હોય કે ખરફસ્તના રવાન સાથે હોય તે બધીઓ

એકજ છે-તેઓના પ્રભાવો તે તે વ્યક્તીના રવાનો સાથના તનના પ્રભાવ પ્રમાણેની વધુ કે ઓછા પ્રમાણમાં રહે. દાદારની ફરવળિ એટલે દાદારના મહા ડહાપણનીજ પકડ ખરફરતો અને રજેરજ ઉપર છે માટે તે ડહાપણ અને પકડના ધણાપણા માટે એટલે અતી ધણા બળ-જોર માટે બહુવચન ફરવળિને આપેલું છે. દાદારની જે ફરવળિ છે તેજ ફરવળિ તે ખરફરતરના જીવને ટેકવવાની કુંચી રાખે છે તેમ આશ્વમોધ ના દમને ટેકવવાની કુંચી રાખે છે એટલે દાદારના રવાનનું ડહાપણ-ફરવળિ રજેરજની પાછળ ફરવળિ તરીકે ઉભી છે અને તે રજેરજના દમને પોતાના ધણાકામાં રાખે છે-એમ અર્થ જણાવવા ફરવળિઓને બહુવચનની કહી અને તે બધીઓને તે તે ચીજોની જાત પ્રમાણેનો પ્રભાવ દેખાડતી કહી છે. ફરવળિ આમ રજેરજમાં પસરેલી છે અને એમ પસરીને તે અહુના હોકમ મુજબ રજેરજ ઉપર કાણુ રાખીને રજેરજ તે અહુ તરફ દોરવરી. એવી ફરવળિ તે દાદાર કે જે જમતનો કરતા છે તેમાં છે તેમ તેજ ફરવળિ પોતે બહુપણું ધારણ કરવાની શક્તિ રાખે છે માટે 'એક'ના અનેક તરીકે થઇને તે રજ માટે 'એક' તરીકે છુટી થઇને તે એક રજમાં છે અને તે રજનો કાણુ લઇને તે રજને દાદારના કાણુમાં મેલે છે અને એમ તે રજ દાદાર પાસે જઇ શકે એમ કરી રહે છે. એમ ભારે આ ફકરામાં આવે. બધે કહીને હવે તે બધી ફરવળિઓ જેઓ એક છે પણ અનેક થઇને બધે પસરેલી છે અને ઘણી થયલી છે અને દાદારથી તે રજરજના રવાન અને તનના જલ્દા પ્રમાણે જુદા જુદા પ્રભાવો દેખાડે છે તે બધીઓને હવે નામ બ નામ દઇને યાદ કરી રહીએ એમ હુઆ કરે છે. માટે પહેલે કહે છે કે વીરપાંચો આપો યજ્ઞમધદે= બધા આપ પાણી (જગત રચના અને તેની વ્યક્તીઓ અને તેઓના પ્રભાવો) સાથે એકતાન થઇએ છીએ. વીરપાંચો ઉર્વરાઓ યજ્ઞમધદે બધા ઉરવરો સાથે (જગતને મળતો તેની રજેરજને મળતો નેઆમતના ટકવા સાથે) એકતાન થઇ રહીએ છીએ; પછી કહે છે તે આપ અને ઉરવર પોતેજ યજ્ઞતોની અને દાદારની સાથે મલીને સંગમકન કરતી ફરવળિઓના કાણુમાંજ છે માટે પછી અશ્વઘિનામ વંધકુનામનું વાક્ય બજાવ્ય છે. અશ્વઘિનામમાં યજ્ઞતોની ફરવળિઓને ગણેલી છે જેઓની બહુ વચનમાંજ છે કેમકે દાદાર અને યજ્ઞતોના રવાનો જે કે એકએકને મળતા વીષ્ણના છે છતાંબી દરજ્જામાં ચહડ ઉતરતા છે માટે તે બધાનો જજવોબી ચહડ ઉતરનો જે કે એકએકનાં મળતા વીષયનો છે અને

તેટલા માટે તે યજ્ઞોતનીખી ફવણિઓ બહુવચનમાં આપેલી છે. આમળના રૂઝ મા કરદામાં યજ્ઞોતના રૂવાનો જો કે ચહુ ઉતરના છે છતાંખી તેઓ એકએકને જોએ છે એટલે બધા સંગઠનમાંજ રાદ પેવંદમાંજ છે એમ વ્યાખ્યા આપી છે. ત્યારે પહેલા આપ-ઉરવરને સામાન્ય રીતે યાદ કરીને પછી તેઓનો કાણુ યજ્ઞોતની ફવણિની પાસે છે એટલે યજ્ઞોત મારફતે દાદારની ફવણિના કાણુમાં છે, માટે પછીથી અષાઉનાંમ ફવણિમ યજ્ઞમધ્દેનું વાક્ય બણીને કુલ યજ્ઞોતની ફવણિને એટલે દાદારની ફવણિ કે જે તે બધાને સમાવે છે તેને યાદ કરે છે. અહિયાં અષાઉનાંમ ફવણિ કહી છે-અષઓનાંમ કહી નથી. અષઓનાંમની ફવણિ તો માનવને લગતી છે અને અશાઉનાંમની ફવણિ યજ્ઞોતને લગતી છે. માનવ કરતાં યજ્ઞ વધુ છે, યજ્ઞ કરતાં દાદાર વધુ છે કે જેના કાણુમાંજ આપ-ઉરવર બધુંજ છે, માટે તે દાદારની અને તે યજ્ઞોતની ફવણિઓ જેઓ એકજ છે પણ છુટી થઇને સંગઠનમાં છે તેઓના કાણુજ આપ-ઉરવર ઉપર હોય, માટે તે કાણુ જણાવવા અહીંયાં અશાઉનાંમ વંધુહીશની ફવણિઓ જણાવેલી છે. પછી તે આપ અને ઉરવરને નામ બ નામ યાદ કરવા માંગે છે અને તેઓ અશાઉનાંમ ફવણિનાંમના કાણુમાં છે એટલે દાદારથી માંડીને યજ્ઞોતના કાણુમાં છે માટે દાદાર અને યજ્ઞોતની ફવણિઓને યાદ કરવાની દુઆ કરે છે. ફવણિઓને એમ ધણી પણ સામાન્ય રીતની એકસરખા ગુણોવાળી જણાવી છે. તેઓના કાણુમાં આપ-ઉરવર એટલે જગતને જગતના પોશણુને જણાવીને હવે ફવણિ અસલમાં એકજ છે પણ છુટી બહુ થઇ છે અને રૂવાનો જે બહુ છે તેઓની વ્યક્તિની સાથે રહી છે અને તેથી તે તે રૂવાનોની વ્યક્તિની વધુ ઓછી ગતી પ્રમાણે વધુ ઓછો જન્મે દેખાડે તેવી થઇ છે અને તેટલાં માટે ફવણિ વધુ જન્મે યા ઓછો જન્મે દેખાડનારી ગણાઇ છે એટલે દાદારની ધણી જબરી અને બીજીઓ ઉતરતી ગણાય છે તેનો ભેદ ખુલે છે; અને રૂવાનો સાથેજ ફવણિ રહે છે માટે અને રૂવાનોના તબક્કા પ્રમાણે ફવણિ પોતાનો ચહુ ઉતર જન્મે દેખાડે છે માટે હવે બધાં રૂવાનો છેક અહુરાથી તે સૃષ્ટીની રજરજ લગીનાં છે તે રૂવાનોને યાદ કરે છે અને તે રૂવાનોના રમેશ્વ-માંથી કેહપ-તન થયાં છે તે બધાને યાદ કરે છે. દાદાર અને યજ્ઞોતનાં રૂવાનોની વજે શું છે તે કહે છે અને નીસ્તીના રૂવાનોની વજે હવે જણાવે છે, હવે પેગાખર સાહેબ અને તેવણુના હાવીસ્તોની નોંધો આવે છે કે જેઓ બધા ફશો-ગદ લાવવાની મારફતો છે.

ફકરો ૮૦ : વીરુપનાંમ આઓંઘહાંમ પઓંઘર્યાંનાંમ ફવણિ-
નાંમ ઇદ યજ્ઞમધ્દે=મધી 'પઓંઘર્યાં' ફવણિઓ એટલે સપ્પર પહેલાં
સુધરેલાં રવાનો સાથની ફવણિઓ સાથે એકતાન થઇએ છીએ. અહિંયાં
પઓંઘર્યાંનો અર્થ સપ્પર પહેલાંની એમ છે અને તે ઉપરથી કેટલાક
વીદવાનો તેનો અર્થ ઉત્તમમાં ઉત્તમનો કરે છે. સપ્પર પહેલાં સુધરેલાં
રવાનો ઉત્તમમાં ઉત્તમ છે માટે તેઓ સાથે જોડાયેલી ફવણિઓ ઉત્તમમાં
ઉત્તમ પ્રભાવો દેખાડે માટે ઉત્તમમાં ઉત્તમ કહેવાય તે સમજી શકાય
તેવું છે. આ સપ્પર પહેલાં સુધરેલાં રવાનમાં અહુરાનું માંથ્ર-રપેન્તનું
રવાન મુળ છે કે જેમાંથીજ બીજાં બધાં રવાનો થયેલાં છે. આ મુળ
રવાન સુધરેલું હુ કેરેષ્ત થયલું ત્યારે તે માંહેલાં બીજાં નહિ સુધરેલાં હતાં.
જેમ એક મોટા ગોળાને ખ્યાનમાં લઇએ કે તેનો બધો ભાગ મજેનો
હોય પણ અંદરનો મધ્યનો કંઇક નાપસંદ હોય કે જેને સુધારવા માટે
તે મધ્યને બહાર કાઢી શકાય, તેમ રવાનના ઉસુલ ગોળાનો ધણોખરો
સીરફ મધ્યના અપવાદ સીવાયનો ભાગ સુધરેલો છે જેને માંથ્ર રપેન્તનું
રવાન એટલે આશીશવાળું એટલે આશીશો રાખીને બીજાને આપવું રવાન
કહે છે. ઉપર કહેલા રવાનના મુળ ગોળાનો મધ્ય ભાગ નહી સુધરેલો
હતો એમ કહ્યું છે. નહી સુધરેલા આ મધ્યના ગોલાનમાંથી અનેક
અંતરગોળાનો-ગોળાઓ થયેલા છે જેઓ નહિ સુધરેલા હતા, કે જેઓને
પછીથી સુધારીને યજ્ઞ તરીકેના લખેલા છે. ત્યારે આના યજ્ઞ તરીકેના
બીજા અંતર ગોળાઓ પછીથી હુ કેરેષ્ત થયેલા છે. આમ રવાનનો તે
ઉસુલ ગોળો કે જે માંથ્ર રપેન્તના રવાન તરીકે છે અને તે મધ્યના
પછીથી સુધરેલા બીજા ગોળાનો-ગોળાઓ કે જેઓ યજ્ઞોના રવાનો છે
તેઓ પઓંઘર્યાં એટલે સપ્પર પહેલાં સુધરેલા રવાનો કહેવાય છે. ત્યારે
અહુરાનું રવાન જે માંથ્ર-રપેન્તનું છે, જેને ઉસુલ મુળ ગોળો તરીકે
ઉપર જોયું, તે સપ્પર પહેલાં સુધરેલું છે માટે તેને પઓંઘર્યાં કહે છે
તેમ તેને મજિશ્ત કહે છે. મજ એટલે મોટું અને મજિશ્ત એટલે
સઉથી મોટું કહે છે, એટલે ઉપર કહ્યું છે તેમ મુળ ગોળો કહે છે કે
જેમાંથીજ એટલે જેના ઉપર કહેલા મધ્યમાંથીજ બીજા થયેલા. એમ
ત્યારે આવું મુળ રવાન ઉત્તમમાં ઉત્તમ ગણાય જેને વહિશ્ત કહે અને
બીજા પોતામાંના ઉપર કહેલા મધ્યમાંના નહિ સુધરેલા ભાગોને
સુધારવા તેઓને પોતા તરફ આકર્ષે માટે તેને સ્વએશ્ત કહે અને પોતા

ઉત્તમમાં ઉત્તમ હોવે પહેલા નંબરનું સુધરેલું હોવે તેને હુકેરેપ્ત કહે અને તેમાંથીજ ખીજા બધા રવાનો છેક ધુળીની રજ બગીના નીકળતા હોવે તેને મોટામાં મોટું બધાને સમાવતું માટે મઝિશત કહે છે. આવું તે રવાન કે જેને અહુરાનું રવાન કહે છે જેને માથિ રપેન્તનું રવાન કહે છે તે રવાન સાથે લાગેલી ફવણિ ત્યારે પચ્ચોઉર્વ=મુળ તરીકેનીજ લેખાય. એટલે આ અહુરાના રવાનમાં જે ડહાપણુ આવ્યું કે જેથી તે રવાન તે અદ્દને મળી શક્યું તે ડહાપણુને-આસનને મુળ આસન કહે છે એટલે મુળ ફવણિ કહે છે. આ ડહાપણુ આ અનંત તાબેદારીજ અદ્દને મળીને રાસ્તીવાળી થઇ છે એટલે આ ફવણિ ત્યારે અહુરાની મુળ પચ્ચોઉર્વ અને મઝિશત મોટામાં મોટી થઇ, કેમકે તે મઝિશત ડહાપણુમાંથીજ ખીજા વધારાના રવાનોને હવે તે ડહાપણુના લાગે ફવણિઓ તરીકે મળશે. આમ છે માટે કહે છે કે અવાંમ યાંમ પેલી જે અહુરહે મઝદાઓ=અહુર-મઝદની છે તે ફવણિ મઝિશત=મોટી મોટી એટલે બધી કુલેકુલ ફવણિઓને સમાવતી-તે બધી કુલેકુલ ફવણિઓ તે મુળમાંથીજ થયેલી-વહિશત=પોતા સાથના રવાનો જદ્દો જે ઉત્તમમા ઉત્તમ પ્રભાવનો છે તે દેખાડતી-શ્ચેશત=પોતા સાથના રવાનો પ્રભાવ જે બધાને પોતા તરફ ખેંચવાનો છે-બધા પોતામાંથી થયેલા રવાનોને પોતામાં પાછા લેવાના છે, તેવું કામ કરવા માટે બધાને ખેંચતી માટે સરસમાં સરસ દેખાવળી અને પ્રચ્ચોઉર્વશિત એટલે ધણીજ જબર કુદરતવાળી છે, કેમકે બધી ફવણિની કુદરતનું મુળજ તે છે અને ‘હુકેરેપ્ત’ છે-પોતાની સાથનું રવાન હુકેરેપ્ત છે-તદન સુધરેલું છે એટલે દ્વેષીક ગતીની અજ્ઞાનતા વગરનું પહેલા નંબરમાં સુધરેલું છે માટે તે ફવણિ તેવા તે સુધરેલા અહુરાના રવાન સાથની હોવે પોતેળી હુકેરેપ્ત કહેવાય છે. અને અષાત અપનોતેમાંમ=અશોષને ફેલાવવામાં સાથી ખીનહરીક છે. એટલે અહુરાનું રવાન જે હુકેરેપ્ત થયું-અજ્ઞાનતા છોડીને ‘હુ’વાળું એટલે અદ્દને લગતું થયું તે અહુરાના રવાનમાં પુણ્ય અષ આવી, જે પુણ્ય અષથી હવે તે અહુરાનું રવાન પોતામાંથી થયેલા ખીજા રવાનોને અશોષવાળા કરવા માંગે છે. એમ અશોષનો જદ્દો ફેરવવામાં પથરવામાં અહુરાનું રવાન ખીનહરીક છે-આ કામ તે અહુરાનું રવાન પોતાના પુણ્ય ડહાપણુ ફવણિથીજ કરી શકે છે માટે તે ફવણિથી અષાત અપનોતેમાંમ કહી છે. અહિંયાં ત્યારે આ વાક્યમાં હમો જે ઉપર કહી ગયા છીએ કે ફવણિ તો એકની એકજ છે,

રજની ફવણ કે દાદારની ફવણ બધીજ એકજ શક્તિની અનંત તામેદારી અને હાપણુ દેખાડે છે કે જે બધીઓનેજ માટે ૭૫ મા ફકરામાં સામાન્ય-સામટા શક્તિ સાથના ગુણો બતાવ્યા છે. પણ જે જે વ્યક્તિ સાથે તે ફવણો લાગેલી હોય તે તે વ્યક્તિના તનના પ્રભાવ પ્રમાણે જલ્લો દેખાડે માટે ધણીઓ અને ચહક ઉતર રહે છે તેની સત્યતા પડેલી છે. આ અહુરાના રવાનને તુરતજ નીચે માંથ્ર-રૂપેન્તનું કહે છે. અહુરા જે બધાનો બાપ છે-કુળ રવાનોનું મુળ છે-તે મુળમાંથીજ બધાં રવાનો થયાં છે માટે બાપ તે અહુરાનું રવાન માંથ્ર રૂપેન્ત છે એટલે આશીશોથી ભરેલું છે અને પોતામાંથી નીકળેલી કુળ જગતનાં તન તેમ રવાનોને તે આશીશોથી સુધાર્યાજ કરે છે. અહિંયાં મજિશ્ત શબ્દ=મોટામાં મોટાનો અર્થ રાખે છે કે જે મોટામાં મોટાની અંદરથીજ બીજી બધી ચીજો નીકળેલી એમ અર્થ છે, અને એમજ છે માટે સ્વએશ્ત અને પ્રએશ્તિશ્ત શબ્દો વાપરેલા છે. સ્વએશ્ત એટલે દેખાવણું કે જે સામાને પોતા તરફ ખેંચે-તે મુળ ફવણ બધાને પોતામાં ખેંચે તેવી ખુબસુરતીનું આકર્ષણ અને જોમ રાખે છે તેજ પુરવાર કરે છે કે મજિશ્તના મોટામાં મોટાથીજ તે બધાઓજ થયલા છે. પછી તે મજિશ્ત રવાન કે જે મજિશ્ત હાપણુ-ફવણ રાખે છે તેને માટે કહે છે કે :

ફકરો ૮૧: યેંઘહે એટલે જે એટલે પેતું મજિશ્ત=મોટામાં મોટું-સુષ્ટીના કુલ બધા રવાનોને પોતામાં સમાવણું માટે તે બધા રવાનોને પોતામાંથી કાઢી રહેલું અહુરમઝદનું રવાન ખુદ માંથ્ર-રૂપેન્ત છે એટલે અહુના સાક્ષાત આશીશો છે એટલે તે આશીશોથી તે રવાન એટલું બધું ભરપુર છે કે તે રવાન ખુદજ સાક્ષાત આશીશો હોય તેમ લાગે છે. દાદારનું માંથ્ર-રૂપેન્તનું રવાન મજિશ્ત બધાને સમાવણું રવાન છે-તે અઉરૂષો છે-સફેદ છે એટલે દ્રવાઓની અજ્ઞાનતાના કાળાશ્વ વગરનું છે. તે રવાન 'રૂએફ્નો' =ચક્રકાતવાળું એટલે દ્રવાઓની ધુરી અસર વગરનું પણ અઉરૂષોની શુભ અસરવાળું છે. તે રવાન ક્રાદેરેસો એટલે બધાને નસીહત આપીને સુધારનારું છે-પોતે બાપ છે માટે ફરઝંદો તરફ જગતની રજેરજ તરફ ખુલ્લું કાળજી દેખાડે છે. પછી કહે છે કે યાઓ=જેણીઓને એટલે તે રવાનો સાથની દબેલીક ગતીઓને-ખામીઓને તે મુળ રવાન જે અહુરાનું છે જે પઓઉર્વ=સપ્પર પહેલું સુધરીને મહા હાપણુ નામે પઓઉર્વ=અપુર્વ શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ઠ સપ્પર પહેલી ફવણ રાખે છે તે મુળ દાદારનું રવાન

હવે રઐથવથેધતી=તે કચરા વગરનો બલો ધાટ જેને કેહપ' કહે છે તેવા કરે છે એટલે કાળાશ વગરના અઉરૂપો=સફેદ અને રઐઓફનો=સફેદાઇના ચલકાતવાળા ગાન જે સફેદ છે તેના સત્યસંગવાળા માટે વેરેજદાઓ=અસરકારક-ધુરાઇના અંધકારને બલાઇના ચલકાતમાં બદલે તેવા એજમતી-એવા કરે છે. કોણને તેવા કરે છે? કહે છે કે અસલના દઐવીક રઐથવવાળા રવાનો જેઓ હાલે અમશારપંદ અમર વ્યક્તિઓના કેહપ-વાળાઓ કહેવાય છે તેઓને, કે જેઓમાં સાત અમશારપંદ મુળ છે અને તેઓના હાથ નીચે બીજા અમશારપંદો છે જેઓને યજ્ઞત મીનો દઐ ફરોખ કહે છે, જે બધામાં હુવરે-રવી તે સાતનો નાયબ તરીકે છે એવા બધા અમશારપંદોના અસલ રવાનોને તેવા અઉરૂપો = સફેદ કરે છે કે જેઓ પહેલાં રઐથવવાળા દઐવ અગ્નિતાના કચરાવાળા હતા. તેઓના તે રઐથવને—કચરાને—દઐવીક ગતીની અગ્નિતાને રઐથવથેધતી=દાદારની ક્રવણિએ ધોધ નાખી છે, જેથી તેઓ સ્ત્રીર ખુબસુરત એટલે ખેંચાણુકારક અને વેરેજદાઓ એજમતી થયા છે. એમ ત્યારે કહે છે કે યાઓ=જેણીઓને એટલે તે દઐવીક ગતીઓને માંથ્ર-રપેન્તના રવાને (તે રવાન સાથની ક્રવણિએ) સ્ત્રીર=ખુબસુરત વેરેજદાઓ=એજમતી રઐથવથેધતી = તેઓની દઐવીક ગતીને ધોધને અમર કેહપના ધાટવાળા કીધા છે. આવા બધા અમશારપંદોનો સરદાર હુવરે ક્ષએત છે તેની સાથે હમો એકતાન થઇએ છીએ. અદિયાં કહે છે કે માંથ્ર-રપેન્તનું રવાન કે જે અહુરાનું રવાન છે તે દઐવીક ગતીનું સપર પહેલાં હતું પણ અહૂના માંથ્ર-રપેન્તના આશીશોથી સુધરીને ખુદ તે રવાન આશીશોરૂપ થયું છે એટલે ખુદ માંથ્ર-રપેન્તજ એટલે આશીશોજ થયું. માંથ્ર-રપેન્તને-આશીશોને તે રવાનમાં પચાવનાર ક્રવણિ હતી. એટલે તે રવાનમાં ક્રવણિ પેડી એટલે મહા ડહાપણુ-તાબેદારીની અકકલ ઉભી થઇ તેથીજ અહૂના આશીશોનો તે રવાને નોશ કીધો. આમ પઓઉર્વ ડહાપણુ સંપુર્ણ એટલે સપર પહેલું ડહાપણુ = ક્રવણિ અને માંથ્ર-રપેન્તનું રવાન બેઉ સાથેજ છે. પછી તે માંથ્ર-રપેન્તનું રવાન જે પઓઉર્વ ક્રવણિવાળું છે તેણે પોતામાંના બીજા કચરા સાથના રવાનોને સુધારીને પોતા જેવા કીધા જેઓને અમશારપંદો યજ્ઞતો કહે છે એટલે અમર વ્યક્તિ કહે છે, જે બધાઓમાંથી સારે ડહાપણુ ક્રવણિ તે મુળ ડહાપણુમાંથીજ આવ્યા. આમ આ બધા રવાનો સપર પહેલાં સુધરીને સપર પહેલાં ડહાપણુને ક્રવણિને મેળવી શકેલા, માટે તે બધાને પઓઉર્વ ક્રવણિ સાથના રવાનો કહે છે જેમાં માંથ્ર-રપેન્તાનું અહુરાનું રવાન તેવી ક્રવણિ સાથનું મુળ છે એટલે પઓઉર્વ છે એટલે ઉત્તમમાં

ઉત્તમ છે માટે મજિશ્ત=મોટામાં મોટું બધાને સમાવે તેવું અને સ્વચ્છેશ્ત= બીજા બધાને પોતા તરફ ખેંચવાનું આકર્ષણપણું રાખનાર છે અને પ્રચ્છો- જદીશ્ત=જળપરમાં જળપર જેમ રાખે છે. અહિંયાંથી ત્યારે કવચિ એક છે સામાન્ય છે છતાં ધણી થઇને તબકકામાં દેખાતી થઇ જુદી જુદી વજેની છે તે બધાને લગતા બેદોની સમજ આવશે.

કરદો ૨૩ મો.

માંથ્ર-રપેન્તના રવાનમાંથી યજ્ઞતોના રવાનો નીકળ્યા. તેઓના મળતા વિષયપણામાં કવચિનો ભેદ શો છે-રવાનની મુળ પ્રગતીનો ભેદ સૃષ્ટી રચનામાં કેવો છે તેનો ચિતાર.

ક્રશો-ગર્દ કરવા માટે અહુરાના માંથ્ર-રપેન્તના રવાન પછીની બીજી ઉત્તમ હુકીકત તે આ અમશાર્પદો એટલે અમર વ્યક્તિઓ નામે ૩૩ અદ્દ છે.

પહેલાં અશાઉનાંમ કવચિને એટલે કવચિના સંગઠનને યાદ કરે છે. પછી અમેશાર્પદોને એટલે અમર શક્તિઓ જેઓ ઉપર કહેલા માંથ્ર-રપેન્તના રવાનમાંથી નીકળેલા સુધરેલા અને અમર ગતીએ પુગેલા ક્રશો-ગર્દ કરી રહેલા રવાનો છે જેઓને આહુધર્ય અહુરાને લગતા કહે છે તેઓની કવચિ તેજ અશાઉનામ છે એમ કહે છે. અમેશનાંમ રપેન્તનાંમ=તે અમશાર્પદોને જેઓ ક્ષએતનાંમ=અધીકારવાળા સૃષ્ટી રચી શકે તેવા છે, વેરેઝિદોધ્રનાંમ=અસરકારક રીતે જોનાર છે એટલે સૃષ્ટી રચનાનું પોતાને સોંપાયલું કામ અસરકારક રીતે જેમ અહુનવધર્યમાં છે તેમ ક્રશો-ગર્દ થાય તેમ કરી રહે છે, જેઓ યેરેઝતનાંમ=ઉચ્ચ દરજ્જાના એટલે દાદારને પુગેલા અધવ્યામનનાંમ=મદદ પુગનારા-જગતના મોક્ષ થવા માટે આતુર રહીને મદદ આપવામાં કાળજી કરનારા છે, જેઓ તખ્મનાંમ=જોરાવર છે, આહુધર્યનાંમ=અહુરાને લગતા અહુરાના ખાદમો છે થોઇ=જેઓ અધ્યેઝધહો=અમર અવીનાશી અપવનો છે-અપનો પ્રભાવ રાખે છે. આવા અમશાર્પદો અમર શક્તિઓની યાઓ=જેણીઓ-કવચિઓ જે અષાઉનાંમની છે તેઓ સાથે એકતાન થઇએ છીએ. અહુરાના મુળ રવાનોની ફેરીઅત બતાવી. તે મુળ રવાનના મુળ હડાપણ કવચિનો ભેદ કહીને હવે અહુરાના મુળમાંથી કચરાવાળો ભાગ નીકળીને સુધરીને તે હડાપણવાળો થયો જેઓને અમશાર્પદો કહે છે તેઓનો ભેદ આવે છે. કહે છે કે અહુરાના મુળ રવાનના મુળ ગોળામાંથી બીજા

નના અનેક ગોળઓ નીકળ્યા, જેઓને ઉપર તે મુળ ગોળાના નહીં સુધરેલા મધ્ય ભાગમાં આવેલા જણાવેલા છે, જેઓ યધાને તે મુળ મધ્ય-રપેન્તના આપ રૂવાને મધ્ય-રપેન્તના આશીશ આપી ડહાપણવાળા કીધા છે—ફવણિવાળા કીધા છે, તે બધાઓ એક મરતબાના હતા નહીં પણ ચહડ ઉતર મરતબાના છે. જો કે ચહડ ઉતર મરતબાના છે માટે ડહાપણનો પ્રભાવ ચહડ ઉતર ખતાવે છે એટલે ચહડ ઉતર ફવણિઓ ખતાવે છે, છતાં તેઓમાંના ઉતરતા ચહડનાની તરફ તાબેદારીથીજ જેઓ છે અને ચહડતા કહયાસરનાજ છે એટલે તે બધાઓ મળતા વીધયનાજ છે અને તે બધાને ત્યારે જગત રચનાનું જુદું જુદું ચહડ ઉતર રીતનું કામ આપેલું છે; તે નાનો મોટાને પુછીને દેખાડીનેજ કરી રહે છે. આવા બેદોને માટે કહે છે કે ચેઘ હુમે= તે સાત અમશારપંદો છે તેઓ મનઘહો=સારી રીતના ચહડ ઉતર મનના વીચારોના છે છતાંબી હુમે છે એટલે એકને પુછીને વીચારને ચલાવે છે—માટે કહે છે કે તેઓ હુમે મનઘહો=ધણા વીચારોવાળા પણ મળતા વીધયપણામાં રહે છે તેવા છે માટે હુમે વચ્ચઘહો=મળતા વીધયપણાથીજ બોલનારા સખુનવાળા છે. પોતે જે સખુન બોલે તે બરાબર છે કે એમ નાનો મોટાને પુછીનેજ બોલો બોલો તેવા છે, અને જો તેમાં કંઈ કસર હોય તો તે કસરને મોટાથી સુધારીનેજ બોલે છે અને હુમે બ્યઓથનાઓઘહો=તેઓ જે કામો કરે છે—સૂઠીઓ રચે છે ને જુદું જુદું કામ એકએકને પુછીનેજ કરે છે. કામ કરવામાં કચાસ નહીં આવે માટે નાનો મોટાની અંદર મલી જધને ખેરદ લધનેજ કરે છે. આમ સૂઠી રચના માટેના તેઓના દરેકના અને મન-વચ્ચ-અને બ્યઓથન જે જુદા જુદા છે તેઓને તેઓ હુમે થધને એકએકને પુછીને નાનો મોટાને પુછીનેજ કરે છે—મોટાનું ડહાપણ-ફવણિનો પ્રભાવ નાનાના ડહાપણ-ફવણિના તેવા નાનાના પ્રભાવને પુરવણી કરી કરાવીને જગત રચનાને પ્રગટ કરી રહે છે, જેથી સૂઠી રચનાની એક મુળ નેમ જે ફૂશો-ગર્દની છે તે નીકળ્યા કરતીજ રહે છે, માટે પછી કહે છે કે એમ ધણા માટે જુદા જુદા મન-બોલ-ખીશકારીવાળા હોવા છતાં હુમે=મળતા વીધયના રહેવે એકએકની નાનો મોટાની હીદાય-તથી ચાલંવે યઓપાંમ તેઓ હુમેમ મનો=એકજ વીચારવાળા હુમેમ વચ્ચો=એકજ બોલના હુમેમ બ્યઓથનનેમ=એકજ રીતની કાર-સાઝીના થધ રહીને છેલ્લી ફૂશો-ગર્દની નેમ બળ લાવશેજ. પછી કહે છે કે આ સ્મૃતનો પત=ખીતા કોણ છે—ફૂસારતચ=શીખવનાર કોણ છે ?

થો હદવાઓ અહુરો મઝદાઓ=તે કે જે મુળ આપ બધાને ચક્ષાવનાર માંથ્ર-રપેન્તના રવાનોવાળો અહુરમઝદ છે તે છે. પછી હુમો મનંઘહો હુમો વચંઘહો હુમો ધ્યઓધનાઓંઘહોના ઉપર કહેલા બેદને વધુ ખોડીને કહે છે કે યઓષામ=તે બધાઓ અન્યોઅન્યેહુ ઉરવાનેમ=દરેક એક ખીખનાં રવાનને અધવિવએનધતી=જેએ છે-મેરેથ્વેન્તેમ હુમતએધુ=બલો સુષ્ટીરચનાનો દસ્તીની જગતને ચક્ષાવવાનો વિચાર કરતાં કરતાં અધ-વિવએનધતી=એક હેઠળનું રવાન ખીખ ઉપલાને જોઇ મળીને તેનાથી તોશીક લઇ રહે છે. મેરેથ્વેન્તેમ હુખતએધુ=બલો સુષ્ટી થવા માટેનો બોલ બોલતાં એટલે નીસ્તીની જગત ચક્ષાવવા માટે કામ કરતા અધવિ-વએનધતી=એક હેઠલો ખીખ ઉપલાના રવાનને જોઇ મળીને તે કામ માટે જોઇતી તોશીક લઇ રહે છે. મેરેથ્વેન્તેમ હુવરશતએધુ=આ જગતનું-ગેતી રચનાનું કામ કરતા અધવિવએનધતી=એક હેઠલાનું રવાન ખીખ ઉપલાને જોઇ મળીને તેનાથી તોશીક લઇને રચી રહે છે. આટલા ૨૨-૨૩ કરદાના ખ્યાનો ઉપરથી શું જોયું? આ જોયું કે ફ્રવપિઓ ધણી તો છે પણ તે બધીઓજ નાની મોટી દેખાતી બધીજ એકએકન. જેવીજ છે. દરયાવના એક ટીપામાં જે નીરમળતા છે તેજ આખા દરયાવમાં અને તે ટીપું દરયાવને સમાવે તેવું. આવી અજબ ગતીવાળી ફ્રવપિઓ છે માટે તો તે ફ્રવપિને અનામાંથ્વાઓ કહી છે-આપણી મન્તક તેને લાગુ પડે નહિ તેવી કહી છે. આમ છે માટેજ ૨૨ મા કરદામાં તે બધી ફ્રવપિની વ્યાખ્યા એકજ સરખી કહી છે. આમ ફ્રવપિ એકજ છે તેમાં નથી જુદી જુદી ગત કે સેક્ષાત કે તબકકા કે દરજ્જા-એમ ૨૨ મો કરદો કહે છે. છતાંજી ફ્રવપિને બહુવચન અપાયું છે તેઓને તબકકામાં-મરતખામાં દરજ્જામાં મુકી શકાય એવું ખ્યાન અપાયું છે અને વળી વધુ ગુચવણમાં નાંખે તેવો એક શબ્દ કહ્યો કે પઓઉર્વ ફ્રવપિઓ છે એટલે ફ્રવપિમાં કોઇ એક જમુ સપ્પર પહેલો છે અને શ્રેષ્ઠ છે. એમ ત્યારે એમ ઠડયું કે ખીજે જમુ પછીનો પેદા થયેલોજ હોવો જોઇએ અને ઉતરતો હોવો જોઇએ. પણ આ ગુચની ઉકેલ માટે પછી ૨૩ મા કરદામાં અહુરાના રવાનની અને અમશારપ-દોના રવાનોની તેહકીક કહી છે. અહુરાનું રવાન કહ્યું અને તેને પછી જગત રચનાનું કામ કરતું કહ્યું અને તેની અંદરથી નીકળતા ખીખ રવાનો કહ્યા અને તે ખીખ રવાનો તે મુળ રવાનને હુમો એટલે મળતા એટલે મલતા વીધયના કહ્યા. આમ કહ્યું એટલે હવે પઓઉર્વ ફ્રવપિઓ કાંય કહેવાઇ-અને ફ્રવપિના તબકકા મરતખા કાંય આખ્યા તેનો બેદ પ્રુથ્યો. રવાન જે એક મુળ છે તે જ્યારે અફનો માંથ્રરપેન્ત લઇ સુધરયું ત્યારે

તે રવાનમાં તે અહીંને તામે થવાનું ડહાપણુ આવ્યું કહેતા ક્રવણિ આવી. આવા અહુરાએ તે બીજના રએથ્વ દએવીક કચરાને સુધાર્યો એટલે રએથ્વએધતી કાધા એટલે તે ક્રવણિ=ડહાપણુને જોરે સુધાર્યો. તેઓ સુધાર્યા અમશાસરપંદ થયા અમર થયા એટલે તે બધાઓમાં તામેદારી કરવાનું ડહાપણુ ક્રવણિ આવી. તે બધા ચહડ ઉતરતાના માટે તેઓમાં ડહાપણુનો પ્રમાણુ ચહડ ઉતરનો થયો તેથી તેઓની ક્રવણિ ચહડ ઉતરની દેખાડી છે. પણ તે તામેદારીનું ડહાપણુ જે નાનામાં હવું તે ડહાપણુ મોટાને પુછીને તોરીક મેળવવું માટે તેઓ બધા હુમો છે-એકના એક છે. આવા બધા મલતા વીધયના રવાનો અને તેઓ સાથની ક્રવણિઓ પએઓઉર્વ કહેવાય. હવે ત્યારે પાછળની ક્રવણિ કઇ રીતે આવી. યજ્ઞતોના રવાનો માંથ્ર-સ્પેન્તના રવાનના મુળ ગોળાના મધ્યમાંથી થયા છે. આ મધ્યના અંતર મધ્યમાં બીજો એક નાનો ભાગ હોતો જેને દ્રવાઓ વીદાતુ સાથનું રવાન કહે છે. દએવ વીદાતુ સાથના રવાનના આ છેલ્લા ભાગે માંથ્ર-સ્પેન્તના આશીશો લીધા નહી તે રવાનને પછી દાદારે પોતાની કરામતથી તે આશીશો અપાવીને તેમાંથી તેના દેવને બહાર કાઢ્યો ત્યારે તે રવાનમાં ડહાપણુ આવ્યું-ક્રવણિ આવી. આ ક્રવણિ ત્યારે પાછળથી આવેલી કહેવાય. આ ડહાપણુ બીજા મરતઆનું કહેવાયું-પાછળનું કહેવાયું. એમ પએઓઉર્વ ક્રવણિનો બેદ ઉમો થયો. આ પાછળના બીજા દરજ્જાના ડહાપણુ પુગેલા રવાને પોતામાંની ગવની ઉગેલી પરદુબલજની ગતીને જોરે પોતાના દેવ માટે ભોગ આપ્યો. તેઓના દેવમાંથી જે તનો થયા તેમાં તે રવાનો મંદ રીતે એટલે બંદ-દરોશમાં રહ્યા જેથી તેઓની રથ મંદ થઇ એટલે તેઓની ક્રવણિનો સંબંધ તેઓની સાથે જીવતાં તનમાં તુટ્યો. એમ ક્રવણિ-ડહાપણુ તેઓથી તે જીવતાં તનમાંથી છુટી પડી. આમ તે માનવોના તનોમાં રવાન મંદ થઇ જવે તે માનવને રવાનની કે ક્રવણિની એટલે રવાનના ડહાપણુની હીદાયત નહી મળી. આવા માનવોમાં દાદારે ફેલનું તત્વ અને અકકલના ગોહરો મુકયા-તેઓને દસ અંદઝ આપી કે જેથી તેઓ રોશનફેલ કરી યજ્ઞત જેવા પરમાર્થી થાય. આમ છે માટે ઉપરના રૂઝ મા કરદામાં જેમાં પએઓઉર્વ ક્રવણિની દાદારની યજ્ઞતોની વાત છે તેમાં એક છેલ્લું વાક્ય એવું આવ્યું છે કે તે વાક્યને ઉપરના વાક્યો સાથે ઉપર ઉપરથી જોતા ભાગ્યેજ સંબંધ માલમ પડે. પણ પએઓઉર્વ ક્રવણિ અને પાછળની ક્રવણિ જે માથુસોની છે તેને ઉપર કહેલો સંબંધ છે માટે માનવોને પએઓઉર્વ ક્રવણિના આશરામાં જવાની લાં હીદાયત છે એટલે યજ્ઞતોની વર્તણૂક પ્રમાણે યજ્ઞતો સાથે મળના વીધયમાં આવવાની ત્યાં

સલાહ છે. તે વાક્ય આ છે કે યજ્ઞેષાંમ રઘોદ્વિનાઘોંધહો પન્તાનો= તે યજ્ઞોના રોશનીથી ભરપુર રસ્તાઓ આવયતાંમ અવિ ઝઘોથ્રાઘો =ઝઘોથ્ર તરફ ૩૩ આલાતો તરફ આવવાને માટેના છે એટલે તે આલાતો યજ્ઞોના તે રસ્તા લગી લંબાય છે. આ આલાતો મારફતે તે માનવો યજ્ઞોને મળીને યજ્ઞ સાથે મળતા વીષયના થાય કે જેથી તે માનવના તંત્ર ગવહોમંદ થઇને પોતાના કેહપર્ જેવું થાય. આ વખતે તેનું શ્વાન પોતાનો બંદરોશ ઉકેલે એટલે રઘોમંદ થઇને ક્રવણી ગતીને મળે એમ તે શ્વાન ક્રવણિ-હાપણને મક્કીને પોતે ‘ઉરૂને ઉષી’નું થાય અને પછી પોતાના તે કેહપર્ને પોતામાં મેળવે. આમ બધા બેદ નીસ્તી માટે છે માટે નીસ્તીની ક્રવણિને પઘોઉર્વ કહી નથી. આમ ત્યારે ૨૩ મા કરદામાં પઘોઉર્વ ક્રવણિઓની વાત આવી-અને દાદારના યજ્ઞોના શ્વાનોની ફેરીઅત આવી, જેમાં છેલ્લે માનવે યજ્ઞને પાવમહેલ અને ઝઘોથ્ર મારફતે મળવું જોઇએ એ વાક્ય આઘ્યું એટલે કહેવા મંગિ છે કે માનવનેગી લાજમ છે કે યજ્ઞોને જોઇને કામ કરવું કે જેથી ક્રૂશો-ગર્દ થાય. આમ થવા માનવેને અશો જરથુસ્ત્રે પાવમહેલ આપ્યો કે જે પાવ મહેલમાંથી માનવ યજ્ઞોને વીચારમાં-બોલમાં-કામમાં મક્કીને યજ્ઞ સાથે મલતા વીષયના થાય. તે યજ્ઞો માનવની તરફ જો માનવ મંગિ તો મલતા વીષયના થવા આ પાવમહેલમાંથી આવશે, માટે કહે છે કે અઘેષાંમ તેઓના રઘોદ્વિનાઘોંધહો=રઘોદ્વિનાગા પન્તાનો=રસ્તા આવયતાંમ= માનવ તરફ આવવાના છે તે અવિ ઝઘોથ્રાઘો=ઝઘોથ્ર તરફ આજ્ઞાત તરફ લંબાઇ રહ્યા છે. એટલે ગતીના ઝઘોથ્રને તેઓનાં રઘોદ્વિનાઘોંધહો પન્તાનો એટલે પાવમહેલ સાથે સંબંધ છે કે જે ઝઘોથ્ર મારફતે માનવ તેઓને મળી શકે. માનવ જો મહેર પતેત પાળે-પોતાના તંત્રને દ્રુજને ગવના હાથમાં સોંપે અને ગવહોમંદ થઇને પોતાની બંદરના શ્વાનને બંદરોશમાંથી મુક્ત કરે એટલે પોતાના શ્વાનનું હાપણ ફેરોહર તે શ્વાનને મળે તો તે ક્રવણિ આજ્ઞાદ થઇને તે સંગઠનને મક્કીને યજ્ઞોના રઘોદ્વિનાઘોંધહો પન્તાનો=પાવમહેલનો સંબંધ તે માનવીને કરાવે, જે પછીથી માનવ તેઓને જોઇને પુછી પુછીને ક્રૂશો-ગર્દનું કામ કરી રહે. અહિંયા નોંધવું કે અમશારપંદો સાત કહ્યા છે અને વળી તેઓને ૩૩ કહ્યા છે-અગશ્વીત કહ્યા છે તે બધામાં બેદ છે. અમશારપંદો ૩૩ છે એટલે ૩+૩=૬ ગાહમ્યારો કરવાનો રચવાનો મારવાનો અધીકાર રાખે છે. તેઓ સાત છે એટલે હસ્તીના આસમાને ફેરવીને થયલા બગોબખત પ્રમાણે-ઇનસાફથી થયલા દરેકના ભાગલા પ્રમાણે

દરેક માટે જન્મ-મરણ નવરચના કરી શકે છે અને અમશાસ્પદો જેઓ ઉડે ના ભેદના છે તેઓ જુદા જુદા તત્ત્વકકાના છે માટે તેઓના તે તે તત્ત્વકકાઓને જણાવવાના શબ્દો છે જેઓને અમશાસ્પદો યજ્ઞો-મીનો-દ્યો વીગેરે કહે છે. આવા અમશાસ્પદો સાત છે. અહિંયાં હુમ્ત અમશાસ્પદનો અર્થ આવી રીતનો બહોળો લેવાનો છે. પહેલા અમશાસ્પદને અહુરમઝ્દ કહે છે જેને રપેનામીન કહે છે. આનો બાપ મુળ તે અહુરા છે. આમ યજ્ઞોના તત્ત્વકકાઓ જણાવ્યા છે, જેઓના રવાનો કહ્યા છે, જેઓના કેહપો' કહ્યા છે. આ રવાનોમાં તત્ત્વકકા છે માટે ચહડ ઉતરપણું છે માટે તેઓના રવાનની ક્રવણિ-હાપણુનો પ્રભાવ ચહડ ઉતરનો છે. આમ આ રવાનો તે ક્રવણિ સાથના પચ્ચોઢિર્વ' = સપ્તર પહેલા રચ્ચેચ્ચેઘટી થયલા = સુધરેલા છે. પણ તે બધાઓનો પ્રભાવ હુમ્તો એટલે મહતા વીષયનો એટલે તેઓના રવાનોમાંના નાના મોટાને પુછીને કરનારા છે. એટલે પ્રભાવ જે ક્રવણિ દેખાડે તે ભલે જુદા પડે પણ હામોષને લીધે બધું એકસરખું થઈ રહે છે. આ ફકરામાં રવાનની બાબદ આવી તેમ ક્રવણિના હાપણુના પ્રભાવના જુદાપણુની બાબદ આવી. અને તે પચ્ચોઢિર્વ' રવાનો પચ્ચોઢિર્વ' હાપણુ-ક્રવણિઓ અઘવીવીનઘટી = એકએકને જોઈને હુમ્તો મનંધહુ = એકજ વીચારની થાય છે તે બાબદ આવી. તે બધામાંથી ત્યારે હવે સાફ દેખાશે કે મઝિશ્ત = મોટામાં મોટું રવાન નાનાઓને કાઢીને શુદ્ધ કરીને તેઓને પોતામાં લેવા માંગે છે, માટે તે બધાઓને પોતાનું પુણું હાપણુ એટલે ક્રવણિ થોડી થોડી આપે છે. એમ દાદાર જગતની રજના રવાનમાંથી પોતાનું હાપણુ = ક્રવણિ મુકે છે. એમ દાદારે જગતને ઉજી કરી સત્યસંગથી-ક્રવણિથી બાંધેલું છે તો તે જગત રહીને ભોગવટો કરી શકે છે. રજની ક્રવણિ તે રજની કાએનાત પ્રમાણેનો સસસંગ લાવે-મોટા માનવની ક્રવણિ તે મોટા માનવના વીચારો-પ્રભાવોનો સત્યસંગ દેખાડે એમ ફરોહર તે દાદારનું કે રજનું એકનું એકજ-એકમાંથી અનેક થયેલું પણ તે રજ કે તે તે ચીજોની કાએનાત પ્રમાણે જે સત્યસંગ મન્દ યા ધણો દેખાડે તેને માટે તે ક્રવણિના બે મોટા તત્ત્વકકા થયા છે અને તેના અનેક મરત્યા અને દરજ્જા થયા છે તેનો ભેદ જોઈ શકાશે.

હવે ચોવીસમો કરદો જોઈએ.

ફ્રેશો-ગર્દ કરવા માટેની ત્રીજી ઉત્તમ હુકીકત. (૧) ગયોમરેથન
(૨) અશો જરથુશ્ત્ર. અશો જરથુશ્ત્રના હાવીશ્તો જેઓ
ફ્રેશો-ગર્દ કરવા માટેની ઉપર કહેલી ત્રણ હુકીકતો એટલે
જગતરચનાની ત્રણ મુળ ગતીઓ-મુસ્તસલાઓને ચલા-
વનાર મુળોને મદદ કરનાર મારફતો છે તે બધા હાવી-
શ્તોની તનોમંદ કાયા-તેઓની કેહવીક ગતી-
તેઓના રવાનો કેવા હોય-તેની ગુહ્ય સમજ.

હવે ચાલુ દરેધો-ખદાતમાં તેમ જેતી જેટલાબી દરેધો-ખદાતેઓમાંથી
પસાર થઇ થઇને ફ્રેશો-ગર્દ પુગશે તે બધા દરેધોખદાતમાંના પહેલા-વચલા
અને છેલ્લા ત્રણ મુળ નરોને અને તે ત્રણની વચમાં બીજા અનેક મુળ
નરો જેઓ જેતીમાં ફ્રેશો-ગર્દ માટે થઇ રહે છે તેઓના સીલસીલાને યાદ
કરે છે. પહેલો નર તે ગયોમરેથન છે-વચલો જરથુશ્ત્ર અને છેલ્લો સઓબ્યોશ્ત
છે. સઓબ્યોશ્તને ત્રણ વખત યાદ કરે છે, કેમકે ત્રણ મોટી કેઆમતો
એટલે જેતીમાં ઝીરો જગર થનારા મોકાઓ થાય છે-તે બધા મોકાઓને
શાંત કરવા સઓબ્યોશ્ત ત્રણ વખત ઉપર કહેલા ત્રણ નરોની વચમાંના
નરોમાંના અમુક અમુક સાથે ઉતર્યા કરે છે-તે બધાની ક્રવપિઓને યાદ
કરે છે. આ બધા નરોના તન-કેહર્પ-રવાન-બજોદ-ક્રવપિ એક એકમાં
મળેલા છે. ક્રવપિને આરનો ઉરવાનો કહે છે એટલે ક્રવપિને 'ઉરને ઉર્ધી'
સાચનું રવાન કહે છે. એટલે કહે છે કે રવાનની આરન તે
ક્રવપિ છે જે રવાનની આંદર રહેલી છે-આની ઉરને ઉર્ધીની હાલતનું
રવાન સાધારણ માનવમાં રહેતું નથી. સાધારણ માનવમાં રવાન બંદ
દરોશમાં છે એટલે રવાનની રચ સંકેતીત થયેલી છે એટલે રવાનની ક્રવપિ
રવાનથી દુર થયેલી છે. પણ જ્યારે માનવ નેકી કરી દુજને વશ કરી
અપવન થઇ તનુમાંથીનો થાય ત્યારે તેની ક્રવપિ તેના રવાનની ખેરદ તરીકે
થાય, જ્યારે તે રવાનનો બંદદરોશ ઉચકાયલો કહેવાય અને તે રવાનની
ખુબ થયેલી કહેવાય. તે રવાન ઉરને ઉર્ધીએ પુગેતું કહેવાય. આમ
રવાન ફરોહર એક થવે બજોદબી સાથેજ હોય અને આવા નર અપવનનું
કેહર્પ-ઉશ્તાન-તેવીશીમી તનવસમાં મળેલા હોય એટલે તે નરમાં તન-
કેહર્પ-રવાન-બજોદ-ક્રવપિ હામોઇમાં હોય. આવા નરો જીવતી હાલતે
અરદાક્રવે પુગેલા, તનપસીનના તનના અને તેથીબી આગળ વધેલા આશ્રવત
તનના એટલે તનપસીનનું તન પોતે કેહર્પમાં મળીને રવાનમાં મળે તેવા રહે

છે. આવા બધા નરો જેઓ ખાસ રહે છે એટલે જેઓ જરથુસ્ત્રોતેમો એટલે જરથુસ્ત્ર જેવા ગણાય છે એટલે જરથુસ્ત્રનું કામ ઉત્તમમાં ઉત્તમ રીતે-ખુદ જાણે જરથુસ્ત્ર કરતા હોય તેમ કરે છે, જેઓ વગર ક્રશો-ગર્દ થઈ શકેજ નહિ-તે બધા નરો સાધારણ નહિ-અસાધારણ નહિ પણ સમેતયાતી કહેવાય છે, એટલે ખએવોદથીની ઉંચ ટોચ જે યજ્ઞતી પ્રગતીમાં જવાની છે ત્યાં લગી પુગેલા કહેવાય છે. આવા નરોમાં યજ્ઞત વસેલા હોય છે. એટલે આવા નરોમાં આથ ઉરવાજીસ્ત, સચોશ, રસ્ને, મિથ્ર, મારેસ્પંત, અખ્ન, આપો, ઝેમો, ઉરવર, ગેઉશ, ગયેહે, સ્તવન અપવન, વસેલા રહે છે-તે બધાની સાથની ક્રવણિની નેગાહદારીહ તેઓ ઉપર રહે છે માટે હવે આ યજ્ઞતોની યાદ કરે છે. પહેલાં ક્રવણિના સંગઠનને યાદ કરે છે. પછી કહે છે કે યાંચ્ય આથો ઉર્વાજીસ્તહે સ્પેન્તહુ વ્યાખનહુઃ યાંચ્ય=જે ક્રવણિ (૧) વૃદ્ધિ કરનાર આતશ ઉરવાજીસ્તની છે જે ઉરવાજીસ્ત અનજુમનની સરદારી અપાવે છે તેની રહે છે તેણીને, (૨) જે ક્રવણિ અધીવાળા જોરાવર તનુમાંથના ધનસાફનું જોરમંદ હતીઆર રાખનાર અહુરાના ખાદમ સરોશની છે તેણીને, (૩) જે ક્રવણિ રાદીપણાના સચ્ચાધવાળા રસ્તુની છે તેણીને, (૪) જે ક્રવણિ બહોળી રીતની ખેતી કરાવનાર મહેરની છે તેણીને, (૫) જે ક્રવણિ માંથ્રસ્પેન્તની છે તેણીને, (૬) જે ક્રવણિ અખ્ન=આસમાનના મધ્યને લગતી છે તેણીને, (૭) જે ક્રવણિ ઝમીનની છે તેણીને, (૮) જે ક્રવણિ ઉરવરની છે-જગતમાં પડવાના આશીશોના સંગ્રહ રાખનાર-ઉરવરની છે તેણીને, (૯) જે ક્રવણિ ગેઉશ જોરપંદોની સાથની-ગવની કુદરતમાં કામ કરતી રહે છે તેણીને, (૧૦) જે ક્રવણિ 'ગયેહે' = ઉક્તાનના સીલસીલાને અનઝ રઓચમાંથી ચલાવી વ્યકિતઓ ઉપર ઉતારનાર તરીકે રહે છે તે ઉક્તાન સાથની છે તેણીને, (૧૧) જે ક્રવણિઓ સ્તન અપવન અશોધવાળી પેદાશ નેઆમતો કાએનાત જે અશોધ પેદા કરવા માટેનું પોશણ આપે છે તે સ્તન અપવન સાથની છે તેણીને-આ બધી ક્રવણિઓને યાદ કરે છે કેમકે હવે જે બધા નરોની ક્રવણિની યાદ થશે તે બધા નરો યજ્ઞતી નરો હશે તેઓના રૂવાન અંદરોશના નહિ પણ ઉડ્ડને ઉપીના રહેશે. એટલે તેઓના રૂવાનની આસ્ત-ક્રવણિ રૂવાનમાં રહેલી હશે. આવા નરની અંદર યજ્ઞતોમાંના અમુક યજ્ઞતોનો સીલસીલો એવો રહેશે કે તે સીલસીલાને જોરે બધા યજ્ઞતોને અને તે ખુદ અહુરમઝદને તે તનમાં આણી શકાય. આવા નર જેઓ ક્રશો-ગર્દ કરાવનારા, દરેધો ખદાતની મતલબ પાર પાડનાર, કુલ વણેઈની દીનોના મુળ પુરૂશોના પેશવાઓ હોય છે તેઓમાં આતરે ઉરવાજીસ્તનું ડહાપણ એટલે ક્રવણિ રહે છે કે જેથી તે નર જ્યારે બોલવા ઉભો થાય

ત્યારે બધા સાંભળનારા માણસો ઉપર બારે અસર થાય-તે બધાને પોતાના કરી નાખે. એવા નરના માંથ્રો બહુવાર્થી સાંપ ગોસ્પંદ થઇ જાય ઝહીકા ઝોરત સાધવી થઇ જાય. આવા નરોમાં સરોશની ગતી રહે છે તેઓ ખુદ સરોશ થઇ જઇ દીનની પરમ તાબેદારી કરે છે. સરોશનો અધીકાર જે નીશ્તીની જમીનની જમીનદારી કરવાનો રહે છે તે અધીકાર તેઓને મળવે તેઓ તે ચાલુ દરેઘો ખદાતની મીનો ઝમીનને, ધરાન વેજની જમીનને, દુઓનાની જમીનને ખેડનાર પેશવા થઇ જાય છે. અને અખતની-છરમોની વહિવટ કરનાર ફવણિ તેઓ સાથે રહેવે તેઓમાં વણેનિ ચલાવવાની મકદુર થઇ રહે છે. તે નરો સાથે એમોની ફવણિઓ હોવે તેઓ સાથે દીન-અધી-આસ્તાદ-ઝમ્યાદ-માંથ્ર રપેન્ત-અનેરાન જે આરમખતીના હમકારો છે તેઓની ફવણિ રહે છે જેથી તેઓમાં ગાહમ્યારોના કુવતોને રાખવાની ગતી રહે છે. તેઓ સાથે આપની ફવણિ હોવે તેઓ ચાલતા પ્રગતીના બનાવોથી આગાહ થઇ રહે છે અને કાલે શું થશે આગળ શું થશે તે બધા માટે અગાઉથી આગાહ થઇ રહે છે. તે નરો સાથે ગેઉશની ફવણિ હોવે તેઓ કુદરતના અનુયાયી થઇ રહે છે. તે નરોમાં ગયેહે=ઉસ્તાન અનઝર અઓય ઉપરથી મહેર-સરોશ-રસ્ના-આરમખતી અને આવાં મારફતે વહી રહે છે માટે ઉસ્તાનને મહેર-સરોશ-રસ્ના આરમખતી અને આવાં મારફતે વહેવું કરનાર ફવણિથી તેઓ સાથેજ રહે છે એટલે તે નર ઝહેર પીએ તો તે ઝહેરની અસરથી તેની ઉપર નહિ થાય. તે નરને સાપ કરડે તો સાપ મરી જાય. તે નરને કંધળી આધીવ્યાધી ઉપાધી હોયજ નહિ. તે નરમાં ઉસ્તાનનો વનઝવીત ખીશનો બેદ રમી રહે છે. તે નર ઉપર કાળી કુદરતના મારની જરાકળી અસર નહિ થાય એટલે તે કાળી કુદરતની કામ કરવાની જેટજ તે ગયેહેની ફવણિથી નરમ પડી જાય. તે નરમાં રશ્નુ પોતાની સમ્યાઇ વ્યાપી નાખે છે, જેમ યજ્ઞોમાં વ્યવસ્થા હોય છે તેમ થઇ રહે છે, માટે રશ્નુનું ડહાપણ-ફવણિ તે નરમાં રહે છે. તે નરમાં એમોની આરમખતી માંથ્ર-રપેન્તનો જદ્વો રમી રહે છે એટલે તે નરમાં અશોષના કષો અને માંથ્રો-આશીશો-ગાહમ્યારોના કુવતો રહે છે માટે તે આરમખતી અને મારેસ્પંદ સાથની ફવણિ તેની સાથે રહે છે. તે નર સાથે મીઝ રહે છે એટલે તે નર યજ્ઞોનો સીલસીલો છેક દાદાર લગીનો પોતામાં રાખે છે માટે મીઝની ફવણિ-ડહાપણુ તેઓ સાથે રહે છે. તે નરો સાથે સ્તન અપવન સાથની ફવણિ રહે છે. સ્તન અપવન શું છે? જેમ નર અપવન રહે છે તેમ અશોષવાળી સ્તિહુ=પેદાશ રહે છે જેને કાયનાત કહે છે એટલે ગામ રાન્યો રકેરેતીમમાંથી ફરતાં આરમાનોમાંથી નીકળતા

અશોષથી ભરેલા ચીથ્રો રહે છે. આ ચીથ્રો કુલ નેઆમતોમાં અતી
 બુલંદ રૂપના રહે છે. જે કંઈ ખાવાની પીવાની કે ભોગવટાઓ કરવાની
 ચીજોમાં આ સ્તન અપવન નય તે ચીજોનો ભોગવટો થવે ભોગવટો
 કરનાર નર અશવન થઈ નય. ગાથા ૩૩-૧૦ માં વીરુપાઓ સ્તોષ
 હુજીતયો કહયા છે એટલે બધી હુમત-હુખત-હવરસ્તવાળી યજ્ઞત જે
 જીંદગી માટે જોઈતી નેઆમતો કહી છે, તે નેઆમતોમાં આ 'સ્તન
 અપવન'નો ભેદ છે, અશોષવાળા અપચીથ્ર-વહચીથ્ર-ગવચીથ્રોનો ભેદ રહે છે.
 આવી નેઆમતો સાથની ક્રવણિ રહે છે જે તે નેઆમતોને અષોષના પાવરથી
 ભરપૂર રહેલી રાખીને ઉતાર્યા કરે છે. આવી સ્તન અપવનની ક્રવણિ આવા નરો
 સાથે રહેવે તે નરોને વીરુપાઓ હુજીતયો મહ્યાજ કરે છે. તે નરની આગળ
 હક્તકેશ્વરની પાદશ્રાહીની દોલત રજસમાન છે. ત્યારે હવે ગધઓમરેયનથી
 આગળ જે નરોની ક્રવણિને યાદ કીધી છે તે નરો આવા અસાધારણ છે.
 માટે પહેલાં તેઓની તેવી અસાધારણ ગતી જે સમેતયાતીપણુની ગતી
 છે તેવી ગતી કરાવનાર શક્તિઓને નામે આશ્ર ઉરવાજસ્ત-મહેર-સ્ત્રઓશ્વ-
 રસ્ને વીગેરે વીગેરેની ક્રવણિને પહેલે યાદ કરીને પછી તેવા બધા નરોની
 ક્રવણિની યાદ કરે છે. આવા બધા નરોમાં ઉરતાન-ગથેહુ-વને ઝવીત
 ધીશના ભેદને એટલે પ્રાણુના પ્રવાહને પ્રાણુ સાથની ક્રવણિ ઉતાર્યા
 કરે છે, માટે તેઓના તનો તનુ-માંથના થાય છે, અને ક્રવણિને તેઓને
 જીવડાવવાની જરૂર પડતી નથી. વળી તેઓના રૂવાનમાં તેઓની ક્રવણિ
 જવે તેઓના રૂવાન ઉરને ઉપીના થાય છે. આમ ક્રવણિ તે નરોમાંથી
 આઝાદ થઈને ક્રવણિના સંગઠનમાં જોડાય છે. અહિંયાં કાષ્ટને સવાલ
 ઉભો થાય કે જો રૂવાનમાં ક્રવણિ હોય કે જેથી રૂવાન ઉરને ઉપીનું
 થાય તો પછી ક્રવણિ બહાર કઈ રીતે પડે અને જો બહાર પડે તો તે
 રૂવાન પાછું બંદરોશમાં આવી નય. પણ અહિંયાં તો રૂવાન અને
 ક્રવણિ એક એક સાથે થવે તે ક્રવણિ બહાર હોય છતાંગી તે નરના
 રૂવાનની ઝરવાન અને તે ક્રવણિની રય બેઉને એક દોરીના પેવંદથી જોડાયલા
 લેવાના છે. પણ અહિંયાં નોંધવાનું છે કે આવા નરોના રૂવાનમાં તેઓને
 લગતાં હેઠલી વસ્તીનાં રૂવાનો જેઓને રૂવાનના અંશે કહે છે તેઓ જઈ
 ચઢે છે, જેથી તે નરોનાં રૂવાનોની કંઈથી ચીજ જગત તરફ ખેંચનારી
 રહી નથી. વળી આવા નરોનાં ઉરવાનોમાં ઉપર કહેલા યજ્ઞતોનાં સીલ-
 સીલો રહે છે જેથી તે નરોના રૂવાનો યજ્ઞતોની તનાસુલમાં રાદ પેવંદમાં
 આવી જવે તે રૂવાનો અહુરાના રૂવાનની રય લગી પોતાની રયને લંબાવી
 શકે છે; ગાથા ૩૦-૧ માં રઓએબીશ દરેસ્તા ઉર્વાજનો ભેદ કહયો છે

તેવા થઇ જાય છે. આવા રૂવાનોની રમ હરહંમેશ દાદારની રમમાં મળેલી હોય. તેઓ ઝરવાને અકરનેની સીમા જે નહિ દેખાય તેવી છે તેનેથી જોઇ રહે છે. આવા રૂવાનો ઉપર ગયેહે-ઉસ્તાનોનો ઝરોહ વહયા કરે છે-માટે તેઓને દાદાર સાથે યજ્ઞો સાથે સંબંધ રહે છે અને દાદારના રૂવાનની અખંડતાથી ટકી શકે છે. અને એવા રૂવાનની ઉપર કુલ ક્રવણિની પાસખાની રહે છે માટે તેઓની ક્રવણિ જે બહાર નીકળે છે તે જો કે બહાર છે છતાં આખા સંગઠન સહિત તેની ઉપરજ રહેલી કહેવાય છે. તે રૂવાનની ઝરવાન સાથે તે ક્રવણિની રમ જોડાયેલીજ રહે છે. એમ તે રૂવાન ક્રવણિ સાથે તેમ દુર બેઠે રીતે આવેલું કહેવાય. આવી રીતના મહાન નરો જેઓ ક્રશો-ગર્દ કરે છે તેઓની ક્રવણિની યાદ હવે થાય છે. પહેલાં ગયેહે મેરેથનોની ક્રવણિને યાદ કરે છે. કહે છે કે તેણેજ પચોધયો=સપ્પર પહેલાં અહુરાઈ મઝદાઈ મનસ્વ ગુરત સાસનાઓસ્વ=અહુરમઝદના મન-વિચારો-શીખામણો સાંભળ્યા હતા, જેણે નાફો અધરયનાંમ દખ્યુ-નાંમ' કીધું એટલે 'અધરય'=નમનતાઇ યુનદક મનશનીવાળા આરમઘ-તીની ખુબીઓવાળી શક્તિ સાથના દેશોની નાભ-મધ્ય ઉભું કીધું. જમીનમાં એવા ખુલંદ આતશી ગતીનાં ચણે ઉભાં કીધાં અને તેઓના પ્રભાવને જમીનના અમુક વિસ્તારમાં એવો ચલાવ્યો કે તેનું એક મધ્ય થયું, જે નાફ-મધ્ય ઉપર થતા અધર્યનએમ વએજનો મુલક દાદારના મધ્યની તરફજ બધાને દોરવી શકે તેવો થયો, અને તેમાં એવી તે હોમીક ગતીની સંસ્થાઓ ઉભી કીધી કે જેથી માનવોના યુનમાં દાદાર તરફ જવાનું યુનક-ઓકાદ ઉભુ થાય, કે જેથી નેકી થઇને દાદારના નાભના નખાનજદીસ્ત દરજ્જાએ પુગાય. તે ગઘયોમરેથને ચિથ્રેમ અધરયનાંમ દખ્યુનાંમ=આર્યદખ્યુ દેશોના ચિથ્રો-યુનો ઉભા કીધા જેઓમાંથી થતા નરો આર્યન કહેવાઇને નેકી પાંચરીને દાદારની નાભ તરફ જઇ શકેલા. એવી આર્યન યુનની પ્રજાઓ શરૂ કીધી અને તેઓના માટેના દેશો ઉભા કીધા કે જે દેશોનું મધ્ય-નાભ દાદારના નાભને મળેલું હોય. આવો આર્ય મીથ્રો દેશ અને પ્રજાઓ ઉભા કરનાર તરીકે ગયોમરેથન સપ્પર પહેલા હતા. આ લખાણ ઉપરથી કાઇનેથી વાજળીની રાહે લાગે કે અગાઉ ખીજ નરો હશે કે જેઓએ દાદારની સલાહ નહી મળેલી. અહિંયા દરેક દરેકો અદોતોના પહેલા નર ગયોમર્દ તેમ ગેતી શરૂ થઇ ત્યારના પહેલા નર જેને મધ્ય અથવા ગયોમર્દ-ગયોમરેથન કહે છે તે બેઉની સમજ લેવાની છે.

પહેલાં નીસ્તીની અદર સપ્પર પહેલી ગેતી થઇ અને માનવ થયો. તેમાંના પહેલા નર જેને ગઘઓમરેથન કહે છે તેનો બેદ જોઇએ. (૧૫)

જો માનવોમાં તે પહેલાં હતો તો પછી તેની અગાઉ કાંઈ હોય નહિ. ત્યારે અહિંયાં કહે છે કે ગધ્યોમરેથને દાદારની વસીઅત પહેલી સમજી તેનો ભેદ ઉકેલાઈ શકાતો નથી. પણ જાણુવું કે ગધ્યોમરેથની અગાઉ અનેક રીતના મધ્ય-મધ્યાની હતા. પણ જે મધ્ય-મધ્યાનીએ દાદારનું સમજ્યું તે મધ્ય તો ગધ્યોમરેથન તરીકેજ કહેવાયલા છે. ત્યારે આ અનેક મધ્ય-મધ્યાનીઓ કાણુ હતા તે જોઈએ. ઉપર કહેલા ગયોમરેથન કે જેવણે દાદારની વસીઅત સમજી હતી જેની ઉપર રોશન ફેલ અપાયો હતો તેવણુ અને તેવણુની પછીનાઓ પુણુ રીતના ચાર ગાહમ્મારે પુગીને પાંચમો ફરોખ્ત-ખરીદનો ગાહમ્માર કરે તેવા થયલા હતા. આવા નરો કષ્ટ એકદમ એક દીવસમાં અથવા માના પેટના નવ મહિનામાં તેવા થયલા નહિ. માનવને તનોમંદ હાલતી હાલતનો ચતા ત્રણ ઉપી લાગી હતી કે જેમાં અગણીત ફરેધો-ખદાત થઈ ગયેલા હતા. પહેલાં જાણુવું કે રવાનની અંદરના દએવને બહાર કાઢીને તે દએવના રએથ્વમાં દમ પુકતાં જઈ જઈને તન કીધેલું છે. પહેલાં કેહપું થયલું એટલે માનવના રવાનમાંના દેવનો ૧/૪ ભાગ પહેલાં સુધારીને કેહપું રૂપ થયો. આવું કેહપું આજે આપણા માનવમાં છે. આવું કેહપુંનું શરીર થવાની શરૂઆત કષ્ટ રીતે થયેલી? પહેલાં તે ૧/૪ ભાગના દ્રવાઓમાંથી બળતા આતશના શોળા જેવું તન થયલું જેને સુધારી સુધારીને ખોદા-રસીદા કેહપુંનું કીધેલું છે. કેહપું શબ્દ એમ બતાવે છે કે આ કેહપું જે ચાહે તો યજ્ઞોના કેહપોને મળી શકે. પછી આ કેહપે પોતાના બાકી રહેલા ૩/૪ દ્રવાઓમાંના ૧/૪ ભાગને સુધારી પોતાના જેવો કરવા માંડ્યો. લાંબે વખતે આ બીજો ૧/૪ ભાગ તેવીશી રૂપનો ખોદા-રસીદા થયો. પણ એમ થયો તેની અગાઉ તો તે તોફાની પવનરૂપનો હતો જે લાંબે કાળે આમ તેવીશી રૂપનો થઈને સુધારીને કેહપુંને મળ્યો છે. આમ આખા દ્રવાઓનો અર્ધા ભાગ સુધર્યો. આ સુધરેલા અર્ધા ભાગે પછી ત્રીજા ૧/૪ ભાગને અગાઉ માફકજ સુધારીને ઉસ્તાન રૂપનો ખોદા-રસીદા કીધો, જે એવો થયો તેની અગાઉ ઝહેરી પાણીરૂપ હતો. આમ અસલ દ્રવાઓનો ૩/૪ ભાગ સુધારીને કેહપું-તેવીશી-ઉસ્તાનરૂપ થયો-લગભગ અમર જેવો ગવહોમંદ થયો. આ સુધરેલા કેહપું-તેવીશી-ઉસ્તાને પછી છેલ્લે રહેલા ૧/૪ ભાગને સુધારવા માંડ્યો. હવે આ છેલ્લા રહેલા દ્રવાઓના ૧/૪ ભાગોમાંથી અઝદ અને આજનાં જેવું તન થઈ રહે છે. આ કેહપું-ઉસ્તાન-તેવીશી પોતામાં તે ૧/૪ દ્રવાઓનો રએથ્વ લઈને તેમાંથી અઝદ કરીને આ જડ તન કીધું છે. આવાં ચતાં તનોમાં ઉરવાન બંદમાં રહીને બેસે છે એટલે પોતાના ફરોહરથી છુટું

થઈને બેસે છે, કેમકે જો તે રૂવાન ઉડે-ઉડીવાળું થઈ એટલે ફરોહરવાળું જ રહીને તે તનમાં બેસે તો તે તનોની જડતા ધનસાફની રીતે ઉભરાઈ ઉભરાઈને સુધરવી જોઈએ એટલે હવસોના ઉભરાઓ કાઢી કાઢીને સખ-જા મેળવી મેળવીને સુધરવી જોઈએ તે થઈ શકે નહી. એટલે તેવાં ઉડે-ઉડીવાળાં રૂવાનની હાજરીથી તનનો દબેલીક ઉભરો હવસોરૂપમાં ઉભરાઈ શકે જ નહી અને એમ તે તન સુધરી શકે જ નહી. એમ જ્યારે માનવના રૂવાનના દ્રવાઓનો ૩/૪ ભાગ કેહપ-ઉશ્તાન-તેરીશી રૂપનો સુદમ ખોદા-રસીદા થયો કે પછી છેલ્લા રહેલા દ્રવાઓના ૧/૪ ભાગને સુધારવા તે કેહપ-ઉશ્તાન-તેરીષીએ ભોગ આપ્યો. એટલે તે કેહપ-ઉશ્તાન-તેરીશી નીરતિ બેઠા નહી પણ બે ભાગે વહેંચાવાની તકદીર-બગો-બખ્તીને તાબે થયાં. આ બેમાંના એક ભાગે તે કચરો પોતામાં માએની કાની લીધો અને બાકીના બીજા ભાગમાં કુદરત વસી અને એમ ઉભી થયલી તે વ્યક્તિની બહારની અધિષ્ઠામાં રૂવાનથી છુટું પડેલું ફરોહર રહ્યું એટલે તનના હવસરૂપ ઉભરાઓ નીકળવામાં કંઈ હરકત નહી આવે તેમ બહાર જો કે સાથે જ રહ્યું-જે ફરોહરે તે વ્યક્તિને ટેકવી જીવડાવી તે કેહપના ભાગોને ટેકબા; અને તે કેહપમાં તે બંદરોશથી બંધાયેલું રૂવાન એટલે પોતાની આસન-ફવળિની રચથી છુટું પડેલું રૂવાન મંદ થઈને પોતાના અવીનાશી દોરત બચોદ સાથે રહ્યું. આવો પહેલો નર જે થયો તેમાં રોશન ફેલ આવેલો હતો-જેને દસ અંદર્જ મલેલી હતી જે તેણે સાંભળેલી, અને જેણે પોતાના રૂવાનને ઉડે ઉડીતું કાઢેલું. આ દસ અંદર્જના સાંભળવાને માટે અહીંયાં કહે છે કે જેણે અહુરહે મઝદાઓ મનસ્વ ગુરત સાસના ઓસ્વ= જેણે અહુરમઝદની શીખામણો સાંભળી. આ પહેલા નરને ગધયોમરેથન કહે છે એટલે જીવવાળો થયેલો, પણ આખરે મરે તેવો નર કહે છે જેને મળી ગયો કહે છે એટલે માછલીવાળો આગી પેદાશમાંથી ઉગેલા તરીકેની કહે છે. પણ મળી શબ્દ ખાસ આ પહેલા થતા નરને માટે કહે છે અને દરેક દરેધો-ખદાતમાં જે પહેલો નર થાય છે તેને ગધયોમરેથન કહે છે.

હવે દરેધો-ખદાતના પહેલા નર ગધયોમરેથનનો બેદ જોઈએ. દરેક દરેધો-ખદાત શરૂ થાય તેની અગાઉ તે નાશ પામેલો હોય છે. આ નાશ પામતી ગેતીના અમુક બલા લોકોને સઓખ્યોશ બચાવીને વરમાં આવે છે. વર ઉત્તર દુવ ઉપર હોય છે. ઉત્તર દુવ તે વખતે વસવા લાયકનો રહે છે. એટલે આજે દુવબંદ છે-હીમથી ઢંકાયેલો છે તે તે વખતે ખુલે છે અને ઉપરની

ગરોદેમાન તરફનો રાહ ખુલ્લો કરે છે. આને ઉત્તર દુવ હીમથી બંધાયેલો હોવે ગેતીનો રસ્તો ગરો-દેમાન તરફ જવાનો બંધ છે. આ વરમાં પછીથી ગરો-દેમાનની ગેતી શરૂ થાય છે. પછી અમુક વર્ષો ગયા પછી જ્યારે નવો દરેધો-ખદાત થવાનો સમય આવે છે ત્યારે તે વરમાં ફેરફારો થાય છે. ગરોદેમાન તરફ જવાનો રસ્તો જે તે વરમાંથી હોતો તે બંધ થાય છે. તે ગરોદેમાનની ગેતી જે જગરેલ પછી ઉત્તર દુવની ઉપરના ભાગોમાં થાય છે તે પાછી ઉત્તર દુવમાંથી જુદી પડે છે. ઉત્તર દુવમાંથી પછી, દુજો-દેમાનની ગેતી ઉભી કરવાનું કામ શરૂ થાય છે. યીમની શક્તિ જેને યીમે વીવંધહુન કહે છે તે દુજો-દેમાનને બનાવવા લાગે છે. આ શક્તિ સાથના નરને ગધ્યો-મરેથન કહે છે. આ નરને હોરમઝદ સાથે નવા યુગમાં એટલે દરેધો-ખદા-તેમાં-નવા યુગની ગેતી થવા માટે વાતચીત થયેલી હતી. આ ગધ્યોમરેથનને જુઝવાવી ગધ્યોમરેથન કહે છે. આ નરની ઉપર યીમે વીવંધહુનની શક્તિ કામ કરતી હતી કે જેનું બ્યાન વંદીદાદમાં શરૂઆતમાં આવે છે. યીમની શક્તિ સઝોબ્યોશને-આ ગધ્યોમરેથનને તેમ જમશેદને મળેલી હતી. ગધ્યોમરેથન સાથના યીમને યીમે વીવંધહુન કહે છે સોશીઓશ સાથના યીમનેથી યીમે વીવંધહુન જ કહે છે. ગયોમરેથન અને સોશીઓશ સાથની યીમની શક્તિ સંપુર્ણ બસાઇમાં તેઓ સાથે રહેલી માટે તે સોશીઓશ તેમ ગધ્યોમરેથન સાથના યીમને માટે યીમે વીવંધહુન શબ્દો છે. પણ યીમની એક શક્તિ ધનામીન સાથેથી કામ કરે છે જે યીમે વીવંધહુશ તરીકે ગણાય છે જેની નોંધ ગાથામાં છે. જમશેદ સાથે પહેલે યીમની શક્તિના ખેડ પ્રભાવો હતા. જમશેદ સાથે પહેલે યીમની રોશન શક્તિ હતી જે સોશીઓશ અને ગધ્યોમરેથન જેવી હતી. આવા જમશેદને યિમે વીવંધહુન કહ્યા છે જેની નોંધ ફરવર-દીન યશતમાં છે. પછીથી જમશેદ સાથે યીમની બીજી પુર્ણ ગતીની શક્તિ આવી હતી. આની જમશેદ સાથની યીમની બધી શક્તિને યીમે વીવં-ધહુવત કહે છે જેની નોંધ હોમ યશતમાં છે. પછી પાછળથી જમશેદ-માંથી યીમની આ બધી શક્તિ નીકળીને યીમની બીજી ધનામીન સાથે કામ કરતી શક્તિ નામે યીમે વીવંધહુશ આવી, જેથી જમશેદ ગરૂરી કાધી અને જમશેદ પડ્યો જેની નોંધ જમ્બાદ યશતમાં છે. ત્યારે જમશેદ સાથે યિમની શક્તિના ત્રણે ફેઝીઝ આવેલા હતા. પણ ગધ્યો-મરેથન અને સઝોબ્યોશમાં યિમની શક્તિનો એક જ ફેઝ આવેલો હતો. આમ સારે અર્થમાં ગધ્યોમરેથન કે જેણે હોરમઝદનું માનીને શીખામણ સમજી તેવણુ દરેધો-ખદાતનો પહેલો નર છે કે જેણે ઉત્તર દુવ ઉપરથી જડ

।તી પાછી ઉભી કીધી હતી. આમ ગમ્મયોમરેથન ચાલુ દરેઘો-
વદાતનો પહેલો નર ગણાય છે. અહિંયાં પહેલાં આ ગમ્મયોમરેથનની
વધિને યાદ કીધેલી છે.

હવે ચાલુ દરેઘો-ખદાતેને ચક્ષાવનાર-૮૧૦૦૦ વર્ષ લગીના તેના
મેલા છેડા લગી તે દરેઘો-ખદાતે જમ શકે એમ કરનાર-દરેઘો-ખદાતના
।ધ્ય સતુનવાળા તે યજ્ઞતી નરની ક્રવધિને યાદ કરે છે કે જેને અશો
।રથુસ્ત્ર તરીકે સામાન્ય રીતે ઓળખેલા છે. એવણુને સાધારણ રીતે
ખાસ્ને-વીર તરીકે ઓળખે છે. આસ્ને એટલે ઉઢાપણુ અને વીર એટલે
।ન કે જેથી માનવની કાયા જીવતી રહે છે તે જન સાથની મનશનીની
ગવશનીની-કુનશનીની શક્તિઓ કે જે યજ્ઞતોમાં હોય તેવી શક્તિ-
।ળા અને તેટલા માટે ‘વીર’ એટલે પોતામાં પુણ્ય રીતનું તન-મન-
વાનનું જોમ રાખનાર બલીસ્ત નર જે હમેશાં હોશ અને ખેરદવાળો રહે
। એટલે કદીખી ગમે તેવી આફતમાં ગભરાયા વગર ગમે તેવા
મોચીંતા બનાવને પુગી વળી શકે છે માટે હીમ્મત હારીને ગભરાય
હી તેવા પણ આફતને પુગી વળે તેવા પુણ્ય ખેરદવાળા રહે છે
મેટલે તે અકકલ સાથના રહે છે, કે જે દાદારની ગતી પામેલી હોય.
ણુ અહિંયાં ‘વીર’નો ખાસ લોધત કીધેલો છે જેને વીરયાની શક્તિ
રીકે ઓળખે છે. વીરયાવી શક્તિ સાથની આસ્ને ઉઢાપણુવાળો.
।રયાની શક્તિ અઓદાંગતી શક્તિ છે જે યજ્ઞતી શક્તિ છે. ત્યારે આસ્ને
।રમાં યજ્ઞતી ઉઢાપણુથી બરેલો એમ અર્થ થાય છે. દીનકર્દમાંખી
ખાસ્ને વીર’ શબ્દને લોધન તરીકેજ લીધેલો છે. ત્યાં કહે છે કે અશો
।રથુસ્ત્રમાં ‘આસ્ને વીર’ ઉતારી હતી. આસ્ને ખેરદની ઉંચી ટોચને
ખાસ્ને વીર છે. આ જરથુસ્ત્રની ક્રવધિને યાદ કરતી વખતે તેવણુને
પષઓનો એટલે પુરા અષવન અને ‘અધીમ્ય’ એટલે અધી સાથના
હયા છે. અધી તે અશોખના ૭૨ દરજ્જાની ઉંચી ટોચે પુગેલો એક
અકકો છે કે જે ક્રવધિની શક્તિ જતાવે છે જેમાં આશીશો રાખીને
।પવાનો અધીકાર રહેલો છે.

પછી ૮૮ મા ફકરામાં કહે છે કે ‘પઓઠરયાઠ વોહુ મમનાઠ’:
હિયાં પઓઠય’ શબ્દ અને વોહુ મમનાઠ શબ્દો ચોથી એકવચનમાં
। આ ૮૮ મા ફકરામાં ‘પઓઠરયાઠ’ ચોથી એકવચનમાં છે જ્યારે
છીના ૮૯-૯૦ માં ફકરાઓમાં એજ શબ્દ પહેલી એકવચનમાં આપેલો
। આમ ફરક રાખવાનો કંઈ હેતુ હોવો જોઈએ. સાધારણુ અર્થ એમ કરે
કે અશો જરથુસ્ત્ર સૌથી પહેલાં ભલા વિચાર કીધેલા નર હતા. જે આ

અર્થ હોય તો પછી એમ હડે કે એવણની આગળનાઓ એવો વિચાર કીધેલો નહિ. પણ ખુદ અવસ્તાની જુઝાની મુજબ આ અને નહિ કેમકે હોમ ચક્તમાં કહે છે કે હોમને કાયદાસરના કુટીને બલા ફરજંદ ઉભા કરનારા મુળ ચાર નરો હતા જેમાંના છેલ્લા પોઉરૂશરૂપ હતા કે જેવણને પેટે અશો જરથુશ્ત્ર પેદા પડેલા અને જેવણની અગાઉ ખીજ ત્રણ થઇ ગયલા નામે વિવંધહુ-આથ્વય અને થિત કે જેઓ અધાઓએજ બલો વીચાર કીધેલો. અહિંયાં લારે શું અર્થ છે. પઓધરયાધ એટલે સપ્તર પહેલી-પરાને લગતા ભુતના ભુતકાળ માટેની વીગતોને માટે 'વોહુ' એટલે બહમનના જેવું બધું બહમન જેમ દાદારનું અંતકરણ છે માટે દાદારના ભેદથી આગાહ છે તેમ તે પરાના કાળથી આગાહ થઇને 'મમનાધ' = વિચારવંત થયલા મિથરાળા થયલા જણીતા થયલા; -પઓધરયાધ વોહુ વઓકુષે = તેવા પરાના કાળના બનાવો નામે મઝે આઓંધહો માટે બોલેલા જાહેર કીધેલા તરીકે થયલા એટલે જાહેર કરનાર; -પઓધરયાધ વાવેરેઝુષે = તેવા પરાના કાળના બનાવો જેવા બનાવોના ભેદને બનાવેલા-ઉભા કરનાર તરીકે થયલા એટલે ફરવણિના થવાનો બનાવ તે પરાના કાળનો મુળ બનાવ છે, તે ફરવણિને મદદગાર થવાના સાધનો ઉભા કરનાર તરીકે હતા. આપણે જણીએ છીએ કે યિમે વિવંધહુને દાદારે કહ્યું કે તું જગતને મારી તરફ ચલાવ. ત્યારે તેવણે કહ્યું કે હું જગતને ચલાવી શકું પણ તારી તરફ દોરવવા માટેની મારી ગતી નથી. એ ગતી જરથુશ્ત્રની છે અહિંયાં ત્યારે પઓધરયાધના બનાવો કે જેમાંના મુળ બનાવ ફરવણિની જાહેરાતનો છે તે ફરવણિને જગતમાં ખુસ્તુદ કરનાર એટલે ફરવણિઓ ખુસ્તુદ થાય તેવી કીયાકામો-સંસ્થાઓ-પાવમહેલો ઉભા કરનાર તરીકે જરથુશ્ત્રજ પહેલા હતા એમ કહે છે.

પઓધરયાધ અથઉરૂને, પઓધરયાધ રથએશતાધ, પઓધરયાધ વાસ્તરયાધ ફુધુયન્તે = તેવા પરા કાળના બનાવો જેવા બનાવોને માટે એટલે ફરવણિને માટે-જગતમાં તેણી તેણીના કામમાં મદદ મેળવીને ખુસ્તુદ થાય માટે આથવની કરનાર-રથેશ્તારી કરનાર-બકી શુભ તન-મન-રવાનની ખેતી કરનાર તરીકે જરથુશ્ત્ર હતા. પઓધરયાધ = તેવા તે પરાના કાળને માટે ફવ-એદાધ = જ્ઞાન માહેતી રાખનાર, ફવએદયમનાધ ખીજઓને શીખવનાર તરીકે તેવણજ હતા. ગામ્યા = ગવને માટે-ગવની કુદરત માટે-ગવની ગતી રાખતા ગોસપંદો માનવરૂપ કે જનવરરૂપ કે ઝાડપાન ખતીજરૂપ (ગવની ગતી રાખનારાઓ) માટે, ઉખદેમ = ઉખદેને માટે એટલે આલાતો કે જેમાંથી બલા હોમીક ગતીના નાદો નીકળે જેમકે સદરો-કુશ્તી-સ્થાવ-

૩૭ આલાતો-માંથોના કલામો વીગેરેને અને ઉખ્દખ્યાથ સ્વઓષમ= તેવા તે ઉખ્દની તાબેદારી કરવા માટે એટલે તેઓને માનપુર્વક વાપરવા અને ખીજઓ વાપરે તેમ કરાવવા માટે અને ક્ષેત્રમ=તેવું કરવાના અધીકાર મેળવવા માટે હું ઘહનનાઈ=પસંદ કરનાર-હું ઘહનુષે=મોહબત રાખનાર તરીકે તેમ વીરપથ વોહુ મઝદદાત અપચીથ=જધા મઝ દદાત પ્રમાણેના અપ-ચીથ અને વોહુ-ચીથને માટે એટલે જગત ટકે તેવી નેઆમતો ઉતરે તેવું કરવા માટે-તે જધાના પસંદ કરનાર એટલે તે જધું ચાહુ કરનાર તેવણુજ હતા.

અહિંયાં અશો જરથુસ્ત્રની સ્તુતી ખીજ આગળા એવણુના પેશ નરો કરતા ખાસ રીતની કીધી છે. આગળા નરોએ જગતમાં ધણું કીધું છે, ગેઉશો સાથે જગતનો ભાર ધણો ખમ્યો છે, પણ છેલ્લો જે master stroke જખર ફટકો દેવને અઝીને મારવાનો હતો તેને માટે જરથુસ્ત્ર એકલાજ હતા. આ મહાન કામને માટે ફવપિની મદદ જોઈતી હતી કે જેને માટે ફરવરદીન યક્તના ખીજ ફકરામાં નોંધ છે. પહેલા ફકરામાં દાદાર જરથુસ્ત્રને કહે છે કે આ જધી ફવપિઓની મદદથીજ હું જગત રચી શક્યો અને યઝતો મારફતે ચલાવી શકું છું. તેઓ મારા મહા ડહાપણુને ચલાવનારીઓ છે. માટે અએ અશો જરથુસ્ત્ર તુંનેગી ગેનીમાં દીન ચલાવવા તેણીઓનીજ મદદ લેવી પડશે. એમ કહીને પછી ફવપિઓને મળવાના માંથો શીખવે છે. એમ ત્યારે અહિંયાં તેજ સજાહ પ્રકુલીન થઇ રહે છે. અહિંયાં ૮૮ મા ફકરાનો પચ્ચોધરયાઇ શબ્દ જે ચોથી એકવચનમાં છે તે પરના કાળના એટલે સપ્પર પહેલા કાળ માટેનો અર્થ જતાવે છે. સપ્પર પહેલા કાળમાં ફવપિ મુજ છે તેનો ભેદ આપણે હકીકતની આખમાં જોઈશું. અહિંયાં ત્યારે ફવપિની મદદને જગત માટે જાહેર કરનાર તરીકે એવણુ પહેલા હતા એમ કહે છે.

પછી ૮૯ મા ફકરામાં કહે છે કે એમ તેવણુ પચ્ચોધરયો=સપ્પર પહેલાં આશ્રયન થયલા એટલે જેમ ફવપિ જગતના આતશને રોશન રાખે છે તેમ જગતના આતશને-આતરે રપેનીક્તને રોશન રાખનાર તરીકે ફવપિના મદદગાર થયલા માટે આશ્રવની વર્ગ ઉભો કરીને ચલાવનાર તરીકે હતા. એવી રીતે તેવણુ પચ્ચોધરયો રથએશતાઓ=સપ્પર પહેલાંજ એવી રથએશતારી કીધેલી-બુદમગાર બદીઓને-દેવોને એવા મારેલા અને પચ્ચોધરયો વાસ્તરયો ફુધયાંસ=અને ભઠી વઢી કરનાર મીનોષ ખેતી એવી કીધેલી એટલે દેવોને એવા બદલેલા કે તેથી જગત આખાદ થઇને

૮૧,૦૦૦ વષ લગી ચાલી શકે એમ થયલું. એમ તેવણુ પચ્ચોઠરથો સપ્પર પહેલા હતા કે જેમણે દુએવાઅત્ય=દેવોના અપ્રેમ=અપ્રાને હુએતાત=દેવ જેવી જુરી તલેસમોના અપ્રાને-જમીનમાં તે તલેસમો હતી તેવી તે જમીનનાં અપ્રાને તેમ મધ્યનાં અપ્રાનેજ ફેરવી નાંખ્યા એટલે જુરાઇની શીક્ષા ખમી બલા થાય તેવા કીધા, એટલે અઝી જે છુટા હતો તેને દરેકના દમાવંદ ઉપર બાંધીને એએને અપુર્ણ કીધી કે જેથી એએ સુધરી શકે. અસ્તવધથ્યાઓ=હાડમંદ 'સ્તોધશ'=નેઆમતોવાળી દુન્યામાં અપ્રેમ=અશોષના પ્રચારને સ્તઓત=વખાણ્યો-સ્તોતોથી ચલાવ્યો એટલે જગતમાં નેઆમતો ઉલુક દરજજે ઉતરે તેવી યસ્નો-ગાહમ્પારોની ઉજવણીઓ ઉભી કીધી. નાધસ્ત દુએવો=જડવાદને નાશ પામતો કીધો, નાધસીમી દુએવોની તલેસમ જરી કીધી કે જેથી ચાલુ દરેધો-ખદાતમાં અઝીદેહાક અંધાયલોજ રહે-છુટે નહી, એટલે માનવ પોતે ખરફસ્તર જનવર જેવો-માનવને ખાએ તેવો થાય નહી અને ફ્રઓરેન્ત મઝદ-યસ્નો જરથુસ્ત્રીશ વીદુએવો અહુર-તકેષો=દાદારથી તે યજ્ઞોતની કનુમનો કીધી તે બધાને પ્રુશ્નુદ કીધો-જગતમાં તેઓનાં ફ્રશો-ગર્દનાં કામને જેટ આપી.

પછી ૯૦ મા ફ્રકરામાં કહે છે કે તેવણે સપ્પર પહેલાં 'અસ્ત-વધથ્યાઓ' =હાડમંદ સ્તોધશ=નેઆમતોવાળી દુન્યામાં વીદુએવો અહુરતકેષોના માથોને ફ્રામઓત=ગહેર કીધો એટલે દેવોને તોડવાના બલા કાયદાઓને મદદ કરવા માટેના માંથ્રો-રાસ્ત સખુનો બતાવ્યા. વીરપાંમ દુએવો-દાત=બધા ધટતીના કાયદાઓને જડતાની એટલે સ્વાર્થની બધી સંસ્થાઓની નીતીરીતીઓને અયેસન્યાંમ=નહી ઉજવવા માટેની-નહી વાપરવા માટેની, અવહુમ્યાંમ=નહી ઉત્તેજન આપવા માટેની વવચ=જણાવી ઠેડવી, યો=જેવણુ સુરો=સુરા વીરપો-હુબ્યાઇતીશ=બલી નેઆમતો ધરાવનાર હખ્થુનાંમ=દેશોના કળા કૌશલ્યના પચ્ચોઠરથો તકેષો=કાયદાઓને ઉભા કરનાર અને ચલાવનાર સપ્પર પહેલા હતા. અહિંયાં કહે છે કે અશો જરથુસ્ત્રે પરાના કાળના મોટા બનાવ નામે ફ્રવષિના જલ્લાને ગેતીમાં જરી કીધો હતો અને ફ્રવષિની મદદ દરેક જણને મળે તેવી તલેસમો અને તેવી તલેસમાતીક શકિતવાળા માંથ્ર-પરનો કીધી હતી.

પછી ૯૧ મા ફ્રકરામાં કહે છે કે તેવણે વિરપેમ માંથ્રેમ=બધા માંથ્રો એટલે કુલ આશીશો રાખનાર ગતીઓ-પછી તે આશીશો શબ્દોમાં હોય

મંત્રોમાં હોય-સંસ્થાઓમાં હોય-આતશોમાં હોય-કુદરતની નેઆમતોમાં હોય કહેણી હોય, તે બધા મંથિને આશીશોને અને અપેમ સ્ત્રવો=અશોષ ઉભી કરે તેવા કલામેને-શીક્ષણેને 'વીશ્વયત'=દાદાર તરફથી સંભળાવવામાં આવ્યા હતા-શીખવવામાં આવ્યા હતા. અહુ-રતુશ=ગએથાના-કુલ નીસ્તીના ગએથાના એટલે અનાસરી જગત જે છત્રીને મોક્ષે પુગશે તેના તેવણુ 'અહુ'=કુલ મુખત્યાર શાહ અને રતુ=ચલાવનાર હતા. અપહિયત મઝિશતહે વહિશતહે સ્ત્રએશતહે=મોટામાં મોટી એટલે કુલ જગતમાં પથરાયલી ઉત્તમમાં ઉત્તમ દીલ-આકર્ષક અશોષના સ્ત્રઓતાર=રતુતી કરનાર હતા. હાધતિનાંમ વહિશતયાઓ=હમેશગીની-હમેશગીએ પુગાડવા માટેની-હસ્તીએ પુગવાના બધા બેદો વાળી વહિશતયાઓ=મલી-મલાધવાળી દ્યેનયાઓ=દીનના પધતિ ક્ષેત્રય=સમગ્રવનાર હતા.

પછી ૯૨ મા ફકરામાં કહે છે કે યિમ=જેવણુને એટલે અશો જરથુસ્ત્રને અમેષાઓ સ્પેન્ત વીસ્પે હુવરે હુજઓષ=પુરશેદ યજન સાથે મલતા વીધયમાં રહેતા-પુરશેદ યજનને નાયબ તરીકે કરી રહેતા તે બધા અમશારપદેએ-અમર વ્યક્તિઓએ-યજતોએ ફરોરેત ક્ષેત્રિ અવિમનો. ઝઝદાતોધત અઘહુયત હુય=ફેદા કાષેલા અંતકરણ તરફથી મન તરફ વલણુ લીધેલા સંપુર્ણ એતેકાદથી-એટલે દાદારના તે હોકમને દીલોગ્નથી માન્ય કરીને-દાદારે જરથુસ્ત્રને ગેતીના અહુ અને રતુ બનાવેલા છે તે હોકમને અંતકરણપુર્વક દીલોગ્નથી માન આપીને ગએથનામ=ગએથાના એટલે કુલ નીસ્તીની હયાતી જે છત્રને સંકોચાવીને પછી અમર ગતીએ પુગશે તેવી નીસ્તીની હયાતીના અહુ=કુલ મુખત્યાર અને રતુ=દોરવનાર તરીકે ઇસેન=પસંદ કાધા. તેવણુને મઝિશતહેય=મોટામાં મોટી જગતમાં નીસ્તર પામેલી વહીશતહેય=મલામાં મલી અતી પરદુખમંજનની સ્ત્રએશતહેય=અતી આકર્ષક ખુબસુરત અપહિ=અશોષના સ્ત્રઓતારેમ વખાણુ કરનાર સ્તુતી કરનાર તરીકે પસંદ કાધા અને તેવણુને હાધતીનાંમ=હમેશગીની-હમેશગીએ પુગાડવા માટેની વહીશતયાઓ=મલી મલાધવાળી દ્યેનયાઓ=દીનના પધતિ-ક્ષેત્રારેમ=સમગ્રવનાર તરીકે પસંદ કાધા.

પછી ૯૩ મા ફકરામાં કહે છે કે અશો જરથુસ્ત્રના ઝાંથએય જન્મમાં, વક્ષએય=વધવામાં, ઉરવાસેન આપો ઉરવાઓસ્ય=પાણીઓ ઉરવરો ખુશહાલ થયા અને ઉક્ષિન=વધવા લાગ્યા એટલે જેવણુના જન્મથી અને જગતમાં મોટા થવાથી પાણી કહેતાં જગત રચનાતી પ્રગટી અને તે પ્રગટીને ચલાવનાર આશીશો પુર બહારમાં આવીને જોશથી કામ કરવા લાગ્યા-સુષ્ટી ખુશહાલ થઇને વધવા લાગી. જેવણુના જન્મમાં

વધવામાં વીરુપાઓ રપેન્તો દાતાઓ દામાન=અધી રપેન્તોદાતાવાળી પેદાશ-વરધીમાં વધતી પેદાશ ઉશતતાતેમ નિમ્નવન્ત=ધન્ય ધન્ય તુને અએ જરથુસ્ત્ર-એમ ઉદગારો કાઢવા લાગી. ઉશત નો ઝાતો આશ્રવ થો રિપિતામો જરથુસ્ત્રો= શુકાના કરવા લાગી કે આપણે માટે રપીતમાન જરથુસ્ત્ર નામનો આશ્રવન પેદા પડ્યો છે. હવે જરથુસ્ત્ર આપ અને ઉરચરને પાંચરેલી અરસમથી ઇજશે. ઇદ અપાંમ=હવેથી બલી મઝદયસ્ની દએન હકત કેશવર ઉપર ફેલાશે; હવેથી બહોળી ગવતી ખેતી કરનાર મહેર યજ્ઞત દેશોની એટલે હઓગીક કળા કૌશલ્યની ક્રતેમતાતો= આગેવાનપણાને-સરવોપરીપણાને-ઉત્તમતાને બધેબધ ચલાવશે એટલે બલી હઓગીક કળા કૌશલ્ય પંચરાષ્ટ્ર જશે-ચાલુ થશે-આગેવાન થશે. યઓઝધન્તીશ=ઝબડા ટંટા મારાનારાની સ્વારથી મતીની પંચાતીઓ રામયેઘતિ=સમઘ જધને શાંતી આપશે. મહેર યજ્ઞતની માફક સૂરી અપાંમ નેપાતળી બલી કળાકૌશલ્યને ચાલુ કરશે અને ઝબડા ટંટાને ન્યાસાધ=તે ઉગનાજ દાળી દેશે. પેગામ્પર સાહેબની ક્રવપિને યાદ કીધા પછી તુતજ મઘદયોમાહુની ક્રવપિને યાદ કરે છે. મઘદયોમાહુને અશો જરથુસ્ત્રના પહેલા હાવીસ્ત તરીકે ચીતારેલા છે.

આમ ૨૪ મો કરદો પુરો કરી ૨૫ મા કરદામાં બીજા એકાણું હાવીસ્તો આપેલા છે. આમ બધું મલીને ૯૧ હાવીસ્તો પહેલા આપેલા છે જેઓમાંના છેલ્લા ૯૧ માં હાવીસ્ત તરીકે અસ્તવત એરેત સઓ-બ્યોશને આપેલા છે. આ બધાઓની શક્તિ શું છે તે ઉપર કહી ગયા છીએ;-તેઓની સાથે યજ્ઞતોની ક્રવપિઓ રહી છે-ખુદ ઉશ્તાન પ્રાણુવાયુના ઝરાદને ચત્રાવતી ક્રવપિ રહી છે-ખુદ કુદરત ગવોધતી ક્રવપિ રહી છે, જે બધા ઉપરથી આ યજ્ઞતી નરો ક્રુશો-ગર્દ માટેના અસાધારણ છે તેનો ભાશ આવશે. આજે આપણું દરેક જણ આપણી અર્ધ જનનવર જેવી હયાતી ઉપરથી બીજા માટેનો ખ્યાલ બાંધી લઇએ છીએ. આપણે તો અર્ધ જનનવર છીએ એ હકીકત બહેને કોઇને તે ભાશતી કે ગમતી નહી હોય પણ અંતકરણ ઉપર હાથ મુકીને તે પોતામાં જોશે તો તેનું જનનવર ક્યાં છે તે તેને દેખાઇ આવશે. પણ આ બધા નરો ખુદ નર છે અને યજ્ઞત છે તે નોંધવું. માટે તેઓની યાદ તેવીજ રીતે કરવી કે જેમાંથી સવાળ ઉભું થાય. પણ જો તેઓને આપણા જેવા પણ કંઈક વધુ બલા એવા કંઈક હોવાનો ખ્યાલ ઉપલી વીગત જાણ્યા પછીબી કરવામાં આવશે તો કુદરતમાં થયેલી એક મોટી બેઅદબીનાં પાપનો કેશાશ માથા ઉપર ચઢશે. તે બધા મુખારક યજ્ઞતી નરોના આવાં નામો છે.

ચાહુ દરેઘો-ખદાતમાં ક્રશો-ગદીનો બહાર જગતમાં લાવવા
માટેની ઉપર કહેલી ત્રણ હુકીકતોને મારફત તરીકે મદદ
કરનાર જરથુશ્તના હાવીશ્તોનો પહેલો ગરૂપ. ચાહુ દરેઘો-
ખદાતના ત્રણ મુળ દારાનોમાંનો પહેલો દાર કે જેની આખરીમાં
આજે આપણે જીવીએ છીએ, જેનો અંત આજથી લગભગ
૬૦ વર્ષમાં આવશે કે જ્યારે બહેરામે વરઝાવંદની રાએનીદારી
જગતને તાઝે કરશે-તેવા એક દારમાં જગતને જરમોમાંથી
પસાર થવાની દારવણી કરવાનું કામ કરતા જરથુશ્તના ૯૧
હાવીશ્તોનાં નામો; આ પહેલા દારમાં ખાલેસ મુળ જરથો-
શ્તીપણું વધી-પછી મધ્યમ થઇને છેલ્લે નમી જાય છે-
સંકોચાઇ જાય છે અને મુરકકામ રીતનું જરથોશ્તીપણું
ચાર મુળ જરમોની વણાની વેરેનો વચ્ચે વહેંચાઇ
જશે-જાય છે, જેઓની વચમાં તે ખાલેસ જરથો-
શ્તીપણું સીરફ ૧૧,૦૦૦ નફરોમાં સંકોચાશે-
એવા મીથ્રના એક દારને જરમોના ભેદામાંથી
પસાર કરવાની હીદાયત આપતા જરથુ-
તના તે મોટા હાવીશ્તોનાં નામો.

(૧) મધદ્યોમાઓંધ્રહુ	(૧૪) ઇસ્ત-વાસ્ત-ઇ-જરથુશિત્ર
(૨) અસ્મે-ખન્વંત	(૧૫) ઉર્વતત-નર ઇ-જરથુશિત્ર
(૩) અખ્નો-ખન્વંત	(૧૬) હુવરેચિત્ર ઇ-જરથુશિત્ર
(૪) ગવયાન્	(૧૭) દ્યેવત્થિ ઇ-તખમ
(૫) પર્ષત-ગાઓઇ-પરાત;	(૧૮) શ્રિમિથત-ઇ-સ્પતામ
(૬) વોહુવસ્તિ-ઇ-સ્નઓય	(૧૯) દાઓંધ્રહુ-ઇ-જધરિત
(૭) ઇસ્વન્ત-ઇ-વરાજ	(૨૦) કવ વીશ્તારપ
(૮) સએન-ઇ-અદૂમ-સ્તુત	(૨૧) જધરિવધરિ (ઝરીર)
(૯) પેરેઇદિદય (અથવા કદિદય)	(૨૨) યુખતવધરિ
(૧૦) ઉસ્માનર-ઇ-પએપત	(૨૩) સ્ત્રી રઓદિન્
(૧૧) વોહુ-રઓયંધ્રહુ-ઇ-ક્રાન્ય	(૨૪) કેરેસઓદિન્
(૧૨) અપો-રઓયંધ્રહુ-ઇ-ક્રાન્ય.	(૨૫) વનાર
(૧૩) વરેસ્મે-રઓયંધ્રહુ-ઇ-ક્રાન્ય.	(૨૬) વરાજ
	(૨૭) નીજર-ઇ-સવંધ્રહુ

(૨૮) બૃજસ્રવંધ્રહ	ખાદાનનો)
(૨૯) બરેજયરશિત	(૫૩) જામારપ હવોવ
(૩૦) તીજયરશિત	(૫૪) અવારઓશિત્ર
(૩૧) ધેરેથવરશિત	(૫૫) હુબ્યઓથન-ધ-ક્રપઓ-
(૩૨) વએજયરશિત	રત્રયન
(૩૩) નપત્ય	(૫૬) ખાદએન-ધ-ક્રપઓશત્રયન
(૩૪) વજનરપ	(૫૭) હંધ્રહઉરવંધ્રહ-ધ-
(૩૫) હુબાસપ	જામારપન
(૩૬) વિસ્તવરૂંધ નઓતર્થ્યાન	(૫૮) વરેખ-ધ-હંધ્રહઉરૂંધિ
(નોદરનો ગુસ્તહમ)	(૫૯) વોહૂ-નેમંધ્રહ-ધ-આવર-
(૩૭) ક્રશ-હાંમવેરેત (કરવશીવદ)	ઓશિત્ર
(૩૮) ક્રષોકર	(૬૦) માંથ્રવક-ધ-સાધમુજિ
(૩૯) આતરેવનુ (આદરવન)	(૬૧) અપસ્તુ-ધ-મધદયો-
(૪૦) આતરે-પાત (આદરખાદ)	માઓંધ્રહિ
(૪૧) આતરેદાત (આદરદાદ)	(૬૨) અવરેથ બંધ્રહ-ધ-રાશતરે-
(૪૨) આતરેચિથ (આદરચહેર)	વદેનિત
(૪૩) આતરે-અરેનંધ્રહ (આદર	(૬૩) બૂદ-ધ-દાજઆરિપ
ખુરેહ)	(૬૪) વરબઉરવત
(૪૪) આતરે-સવંધ્રહ (આદરસુદ)	(૬૫) કરેસન-ધ-વરબઉર્વધથિન
(૪૫) આતરે જન્તુ (આદરજન્દ)	(૬૬) વીરાસપ-ધ-કરેસનયન
(૪૬) આતરે-દંધ્રહુ (આદરદેહ)	(૬૭) આજાત-ધ-કરેસનયન
(૪૭) હુબ્યઓથન	(૬૮) ફરાયોદ-ધ-કરેસનયન
(૪૮) પિબ્યઓથન	(૬૯) વંધ્રહુધ-અર્થ
(૪૯) તખમ-રપેન્તો-દાત	(૭૦) આર્થ-ધ-વ્યાખન
(અસકનદયાર)	(૭૧) દારયત-રથ
(૫૦) અસ્તુવધરિ (અસ્તુર)	(૭૨) ફરાયત-રથ
(૫૧) કવરજમ (ગુરજમ) (ત્રીસમા)	(૭૩) રકારયત-રથ
કયત્રિસ્તારપથી તે પ૨ મા	(૭૪) અર્ધવત
કવરજમ લગીના બધાઓ	(૭૫) વ્યશર્વત
નોદારના ખાનદાન નખીરાઓ છે)	(૭૬) પધતિ-અર્ધવત
(૫૨) ક્રપઓશત્ર હવોવ (દયુખ)	(૭૭) અમર

(૭૮) ચમર	(૮૫) અપાવંધુ-ધ-અવંધુ
(૭૯) દ્રાથ	(૮૬) જરોદંધુ-ધ-પધરિશ્તીર
(૮૦) પધતિ-દ્રાથ	(૮૭) નેરેમ્યજ્જન-ધ-આથવ્યોજ
(૮૧) પધતિ-વંધુ	(૮૮) એરેજિશ્તુ-ધ-અર
(૮૨) ક્રપાવક્ષ	(૮૯) કસુપતુ-ધ-અર
(૮૩) નેમો-વંધુ	(૯૦) કૃથ
(૮૪) વએસદ	(૯૧) અસ્તવત એરેત.

અહિંયાં ૯૧ મોટા ચેલાઓ ઉપર સમજવેલી વજેના યજ્ઞોતની કૃત્વિની સાથે ચાલતા રહેલા હોય છે. પેગામ્પર સાહેબના વખતથી તે છેક અત્યાર લગીથી તે છેક બહેરામે-વરઝાવંદ આવશે ત્યાં લગી આ બધા નર હાવીસ્તો ખાસ ખીસ્કારીઓ કરી રહ્યા છે. જીવતા અશવનો તેમ ગુજરેલા દરવંદો જેવાઓની રહાઈ તેઓ કરી રહ્યાં છે તેમ અન્ય જીરમોના મુળ પુરૂષોની હીદાયત અને દોરવણી કરી રહ્યા છે. આ સાહેબો ક્રોશો-ગર્દનું કામ અત્યાર લગીથી તે આખર લગી કરશે, પણ આ ચાલુ દરેધો-ખદાતમાં છેક હવે પછીના આવવાના બહેરામે-વરઝાવંદના વખત લગી તેઓની વધુ ખીસ્કારી રહેશે. તેઓની ખીસ્કારી ગેતીના અવિશિષ્ટમાં-ગરોદેખાનના ભાગમાં કે જ્યાં જરથુસ્ત્રોતેમોઓનો સીલસીલો જારી છે ત્યાં ચાલી રહેશે. પણ પેગામ્પરના વખતથી તે છેક બહેરામ વરઝાવંદના વખત લગીમાં જાહેર દુન્યામાં અમુક અમુક વખતે આ બધા સાહેબોમાંના અમુક અમુક નરો રાએનીદાર તરીકે ઉતરીને પોતાની રાએનીદારની દરતુરીઓ ચલાવીને આ ખાતેનીના સાહેબોની તુફેલમાં કામ કરશે તે નોંધવું. બહેરામ ખુદ આવશે તેવજુ જાહેરી દુન્યામાં શાંતી આણશે કે જેવજુ આ ખાતેનીમાંના અવિશિષ્ટમાં તે વખતે આવના અસ્તવત-એરેતથી દોરવાશે. આટલા વખત લગીમાં કેટલા એવા રાએનીદારો થઈ ગયા છે કે જેઓની દરતુરી જાહેરમાં ચાલેલી તેની માહેતી હમુને નથી. અત્યાર અગાઉના આદરખાદ મારેસ્પંદાનની માહેતી જગજહેર છે. દીનના આવા ભેદોની ઉપર જે પરદો પાડેલો છે તેમાં કુદરતની મોટી નેમ છે. એમ ત્યારે આ ચાલુ દરેધો ખદાતમાં છેક હવે પછી આવવાના બહેરામે વરઝાવંદના વખત લગી આ ઉપર કહેલા ૯૧ સાહેબો હાવીસ્તોની વધુ ખીસ્કારી તેઓની આખા દરેધો ખદાતમાં થવાની ખીસ્કારી ઉપરાંતની-રહેશે. તેઓની ખીસ્કારી ગેતીના અવિશિષ્ટમાં-ગરોદેખાનના ભાગમાં કે જ્યાં જરથુસ્ત્રો-તેમોઓનો સીલસીલો ચાલી રહ્યો છે ત્યાં જાહેરમાં એટલે આપણી ગેતીમાં

ખાતેનીમાં થયલો રહેશે. આજે જેઓને ચએચએશ્તના સાહેબો કહે છે તેઓની વચમાં તેઓ જાહેર થયલા ગણાય જ્યારે આપણને ખાતેનીના લાગે. જ્યારે અસ્તવત-એરેત આ ખાતેનીમાં ચએચએશ્તના સાહેબો વચ્ચે આવશે ત્યારે બહેરામે વરઝાવંદ આપણી વચમાં રાએનીદાર તરીકે જાહેર થશે. એમ આ ૮૧ હાવીસ્તોમાં છેલ્લે અસ્તવત છે તેની સમજ લેવાની છે. આ બધા હાવીસ્તોના રવાનની આસ્ત કૃષિ તે તે રવાનમાં રહેલી હોય છે અને પછી તે કૃષિઓ કૃષિઓનાં સંગઠનમાંથી જોડાયલી રહે છે અને એમ આ બધા સાહેબોના રવાનોની રયની ઝરવાન કૃષિઓના સંગઠનની રયની ઉડ્ડી ગતી સાથે જોડાયલી એટલે દાદારની રય અને ઉડ્ડી ગતી સાથે જોડાયલી રહે છે. આવા નરોનાં તનો-કેહર્પ ખુદ ખાશ્વત રહે છે. તેઓના તન-કેહર્પની વીગત આપણા આજના અનુભવની બહારની રહે છે. તેઓ તન-પસીનની પેલી મેરની હાલત એટલે ખએત્વો-દ્યની પેલી મેરની હાલત જેને સમેતયાતી રવાનોની હાલત કહે છે તેને લગતાં રહે છે. તેઓની કૃષિ-ઊરવાન-અઓદ અને તનું બધા હમગતીના રહે છે. તેઓની અથાક શક્તીનું વર્ણન આજે હવામ વાત જેવું myth જેવું ગણાય એટલે અનુભવની બહારનું પણ હકીકતમાં સાચું રહે છે.

હવે છવીસમો કરદો બેઘએ.

ક્રોશો-ગર્દને લાવનારી ઉપર કહેલી ત્રણ મુળ હકીકતોને મારફત તરીકે મદદ કરનાર જરથુશ્તના મહાન યજ્ઞી તોરના હાવી-સ્તોનો બીજો ગરૂપ. ચાલુ દરેઘો-બદાતના ત્રણ મુળ દારાનો-માંનો બીજો દાર જેને માંઝનો દાર કહે છે તે દાર જે આજથી લગભગ ૬૦ વર્ષ પછી બહેરામે-વરઝાવંદથી શરૂ થઇને ચાલુ દરેઘો-બદાતની શુકની શહેન-શાહતની આખરી લગી પુગશે તેવો માંઝનો દાર કે જેમાં ફરીથી જરથોશ્તી વર્ણુ સંકો-ચાયલી હાલતમાંથી બસીત થશે-તેવાદારને ઇરમેના ગુહ્ય ભેદોમાંથી ચલાવવાની હીદાયત આપનાર જરથુશ્તના હાવીસ્તોનાં નામો.

જરથુશ્તના હાવીસ્તોનો બીજો ટપ્પો શરૂ થાય છે જેઓ બહેરામે-વરઝાવંદના વખતથી છેક માહની શહેનશાહતની શરૂઆત

લગીમાં ચએચએસ્તોના સાહેબોમાં જહેર થઇને જગતની ઉપરનું
ક્રશો-ગઈ લાવવા માટેનું આતેનીનું કામ કરી રહે છે-છેલ્લે અસ્તવત-
એરેત પાછા આવશે એટલે શુકની શહેનશાહતના હેવાનીઅતની ખસલતના
જમાનનો અંત આવશે. હવે આ ગીતન ટપાને લગતા હાવીસ્તો જોઇએ
કે જોએ ખુદ પેગામ્બરના જમાનાથી તે ચાલુ દરેથો ખદાતના છેડા
લગી ક્રશો-ગઈ માટેનું કામ કરવા ઉપરાંત આ ચાલુ હાશેખી
શહેનશાહતની ખુરની વજરાતથી તે છેક શુકના શહેનશાહતની આખરી
લગીમાં કામ કરી રહેશે. તેઓના આ નામો છે:

(૯૨) ગઓપિવંધુ	(૧૦૭) અપવજદંધુ-ઇ-સાઇજીદિ
(૯૩) હાંમ-અરેતર-વંધુવાંમ	(૧૦૮) થિત-ઇ-સાઇજીદિ
(૯૪) સ્તઓતર-વહિશતહે-	(૧૦૯) વોહુ-રઓચંધુ-ઇ-
અપહે	વરકસાન
(૯૫) પોઉરૂદાક્તિ-ઇ-ક્તાવ-	(૧૦૦) અરેજંધુહુત-ઇ-તુર
એન	(૧૧૧) ઉસિનેમંધુ
(૯૬) કિવવાસ્પન-ઇ-ક્તાવએન	(૧૧૨) ચુખ્તારપ
(૯૭) અયોઅસિત-ઇ-પોઉરૂ	(૧૧૩) અપ-બ્યઓથન-ઇ-
દાક્તયન	ગયદાસ્તયન
(૯૮) વોહુવસ્તિ-ઇ-પોઉરૂ	(૧૧૪) વોહુનેમંધુ-ઇ-કતુ
દાક્તયન	(૧૧૫) વોહુવજદંધુ-ઇ-કતુ
(૯૯) ગયદાસ્તિ-ઇ-પોઉરૂ	(૧૧૬) અપ-સરેદ-ઇ-અપસમરય
દાક્તયન	(૧૧૭) અપ-સરેદ-ઇ-જઇરય
(૧૦૦) અપવજદંધુ-ઇ-પોઉરૂ	(૧૧૮) ચાદિન
દાક્તયન	(૧૧૯) સયાવાસ્પિ
(૧૦૧) ઉરૂદુ-ઇ-પોઉરૂ દાક્તયન.	(૧૨૦) પોઉરૂશિત-ઇ-કવ
(૧૦૨) ક્ષધો-ચિનંધુ-ઇ-ક્ષાઇ-	(૧૨૧) વરેસ્મપ-ઇ-જનર
ત્રાસ્પન	(૧૨૨) નનારાસ્તિ-ઇ-પએષતંધુ
(૧૦૩) અપાહુરાઇ-અસ્તયન	(૧૨૩) જરજદાઇતિ-ઇ-પએષ-
(૧૦૪) કાયજન્ત	તંધુ
(૧૦૫) ક્રેનંધુ-ઇ-કાયજન્તયન	(૧૨૪) ગએવનિ-ઇ-વોહુનેમંધુ
(૧૦૬) જરો-વંધુ-ઇ-કાયજ-	(૧૨૫-૧૨૬) એરેજુ અને સૂતો-
ન્તયન	સ્પાદ

(૧૨૭-૧૨૮) જરયંઘણ અને રૂપેન્તો ખતુ	(૧૪૧) વરૂંન (૧૪૨) ફવ
(૧૨૯) વશિર્ત-ધ-વાગેરેજ	(૧૪૩) ઉશનાક
(૧૩૦) ક્રારય-ધ-તઉર્વાતિ	(૧૪૪) ખન્વત
(૧૩૧) વહુમદાત-ધ-માંથવાક	(૧૪૫) દઝોનાવજંધુ
(૧૩૨) ઉશત્ર-ધ-સદનંધુ.	(૧૪૬) અરેજઓન
(૧૩૩) દંધુસૂત	(૧૪૭) અધવિ-ખરેનંધુ
(૧૩૪) દંધુ-ક્રાદંધુ	(૧૪૮) હુયજત
(૧૩૫) અરૂપો-પદો મક્તિ	(૧૪૯) હરેદરૂપ
(૧૩૬) પયંધુરો મક્તિ	(૧૫૦) પાખિનંધુ
(૧૩૭) ઉશતાજન્ત	(૧૫૧) ખાક્ષત્ર
(૧૩૮) અપસવંધુ	(૧૫૨) અપો-પઓધર્થ
(૧૩૯) અપો-ઉર્થ	(૧૫૩) અસ્તવત એરેત.
(૧૪૦) હુઓમો-ખરેનંધુ	

ખીજ ટપાના એટલે ચાતુ હાશેમની શહેનશાહતની રવીની વજીરાતથી તે હવે પછી થવાની શુકની શહેનશાહતની આખેરી લગીમાં અવિશ્વિષ્વની ગેતીમાં ચઝેચઝેસનના સાહેબો વચ્ચે ઉતરી વસીને ગેતીના ઉધ્ધાર માટે પોતાના ફરોહરો મારફતે કામ કરતા હાવીસ્તોની યાદ જોઇ. આ બધામાં પાછા અસ્તવત-એરેતનેગી જોયા કે જેમણે સર્વથી છેલ્લા પાછા ઉતરીને ક્રવણિઓની મદદથી તે શુકના હેવાની અસલતના જમાનાને ખતમ કરી કેઆમત જે વખતે થશે તેને શાંત કરીને ત્રીજો ટપો શરૂ કરાવશે. એમ ચંદ્રમાની શહેનશાહતનો જમાનો ચલાવશે કે જે પછી સનીના જમાનાની આખરમાં જગ રેલથી નાશ પામશે.

હવે સતાવીસમો કરદો જોઈએ.

ચાલુ દરેઘો-ખદાતમાં ફરશો-ગદનો ખહાર જગતમાં લાવવા
માટેની ઉપર કહેલી ત્રણ મુળ હકીકતોની મારફત તરીકે
મદદ કરનાર જરથુશ્તના હાવીશોનો ત્રીજો ગરૂપ. ચાલુ
દરેઘો-ખદાતના ત્રણ મુળ દારાનોમાંનો ત્રીજો છેલ્લો
દાર જેને યસ્નનો દાર કહે છે કે જેની આખરીએ
જગરેલથી ગતી સંકોચાશે. એવા છેલ્લા દાર
ને જીરમોમાંથી ચલાવનાર અને જીરમોની
નીખાલસ ગતીઓને જગરેલની કેઆમત-
માંથી દુર કરીને વરઝમકર્દ તરફ દારવવાની
વીગેરે મહાન ખીશકારી કરવામાં મદદ
કરનારા હાવીશોના ત્રીજા છેલ્લા
ગરૂપનાં નામો.

પેગામ્બર સાહેબના છેલ્લા હાવીશો કે જેઓ ફરશો-ગદ લાવનારા
છે તેઓની યાદ છે. આ બધા તરોની કેરીઅત વીધે ઉપર કહી મયા
છીએ.

(૧૫૪) હુગાઓ	(૧૬૭) ફય (આગળ ૧૧૦ મા
(૧૫૫) અંધ હુયુ	ફકરામાં અસ્તવત એરેતની
(૧૫૬) ગાઉરિ	આગળથી આતી મયજા છે).
(૧૫૭) યૂશ્ત-ધ-ગાઉર્યંયન	(૧૬૮) અધેમ-યેંધહે-રઓઅંધહ
(૧૫૮) માંજદાવંધ હુ	(૧૬૯) અધેમ-યંધહે-વરેજ
(૧૫૯) સ્તીરાવંધ હુ	(૧૭૦) અધેમ-યહમાધ-ઉશ્ત
(૧૬૦) આયૂત	(૧૭૧) યોઈશ્ત ફયાન
(૧૬૧) સૂરો-યજત	(૧૭૨) ઉરમાનર-ધ-પંએષતંધહ
(૧૬૨) એરેદવ	(૧૭૩) રિપતિ-ધ-ઉરપાંરનુ
(૧૬૩) કવ	(૧૭૪) એરેજરાસ્પ-ધ-ઉરપાંરનુ
(૧૬૪) ઉક્ષન-ધ-વીદિસ્રવંધહ	(૧૭૫) ઉસદન-ધ-મજદયસ્ન
(૧૬૫) વંધહુદાત-ધ-ખદાત	(૧૭૬) ક્રાદત-વંધહુ-ધ-સ્તવત
(૧૬૬) ઉજય-ધ-વંધહુદાતયન	(૧૭૭) રઓઅસ્ત્યએમન
	(૧૭૮) હવરે અએમન

- (૧૭૯) ક્રમ્ભૂતાર (૨૦૯) અવરેગાઓ-ઇ-અઓઇ-
 (૧૮૦) વીમ્ભૂતાર દ્વમતસ્તુર
 (૧૮૧) બરેમ્ ગઓમત-ઇ-જવનો
 (૧૮૨) વીમ્ભૂત રઓજદ્વ અઝ રઓઝ-
 (૧૮૩) હ્વસ્પ દ્વદંધહુ
 (૧૮૪) ચશ્વરસ્પ (૨૧૧) ધિતો-ઇ-અએવો-સરેદો
 (૧૮૫) દવરામએપિ -ફ્યુશત-મદ્દતની અઝ
 (૧૮૬) ક્રઓરઓસ તન્ય દંધહુ
 (૧૮૭) ક્રીનાસ્પ-ઇ-કએવ (૨૧૨) 'તીરો-નકંથ્વ'-ઇ-'ઉસ્પ-
 (૧૮૮) ક્રાદતનર-ઇ-અવારતુ એષત સએન'
 (૧૮૯) વોહુઉશ્ત્ર-ઇ-આંખનંધહુ (૨૧૩) 'યુતયુદ્ધિતિ'-ઇ-વિત્કએવિ
 (૧૯૦) વીવરેખ-ઇ-અધન્યાવ -ઇ-'જધુ-સએન'
 (૧૯૧) ક્રારાજિ-ઇ-તુર (૨૧૪) 'ક્રોહકકૂર-ઇ-મેરેજ્ય'-
 (૧૯૨) સિપતિ-ઇ રવત ઇ-સએન'
 (૧૯૩) પરપિન્ત-ઇ-ગાન્દેરવ (૨૧૫) વરેરમો-રઓઅંધહુ-ઇ-
 (૧૯૪) અવય-ઇ-સ્પેઝહુ પેરેથુ-અફજમ (અફસમ ?)
 (રપેન્ત ?) (૨૧૬-૨૧૭) અપનેમંધહુ અને
 (૧૯૫) અએતવ-ઇ-માવય વીદતગાઓ અઝ અંધ-
 (૧૯૬) યએતુશ-ગાઓ-ઇ-વ્યાતન હુયદખ્યુ
 (૧૯૭) ગરુશ-ઇ-કવ (૨૧૮-૨૧૯) પર્ષતગાઓ+દાજ-
 (૧૯૮) પોઉર-ખંગહુ-ઇ-જઓષ ગરો-ગાઓ અઝ અપ-
 (૧૯૯) વોહુદાત-ઇ-કાત ક્ષીર દખ્યુ
 (૨૦૦) બાઓંધહુ-ઇ-સાઓંધહુ (૨૨૦) હુક્રવાક્ષ-ઇ-કહુકંન
 (૨૦૧-૨૦૨) હ્વરેજ અને અંકસ (૨૨૧) અકયદ-ઇ-પુદ
 (૨૦૩) અરવઓશ્ત્ર-ઇ-એરેજ- (૨૨૨) જામાસ્પ-ઇ-અપરઝાત
 દંધહુ (હવે પછી આવશે તે)
 (૨૦૪) ક્રાચિધ્ર-ઇ-એરેજવન્ત (૨૨૩) મધદયો-માઓંધહુ-ઇ-
 (૨૦૫) વોહુ-પેરેસ-ઇ-અધન્યુ અપરઝાત
 (૨૦૬) પરોદરમ-ઇ-દાશતાધનિ (હવે પછી આવશે તે)
 (૨૦૭-૨૦૮) ક્રતુર અને અમ્ભૂત- (૨૨૪) ઉર્વિતતનર-ઇ-અપરઝાત
 ઇ-અએપસ્તુર (હવે પછી આવશે તે)

- (૨૨૫) રઝોચસચઝેખન આગળ (૨૩૦) વોઉરૂ-સવંધુ
૧૨૧ મા ફકરામાં આવી ગયા) (૨૩૧) ઉક્ષત્-એરેત (હોશેદર
(૨૨૬) હુવરેચઝેખન આમી.)
(આગળ ૧૨૧ મા ફકરામાં (૨૩૨) ઉક્ષત્-નેમંધુ
આવે છે.) (હોશેદર માહ)
(૨૨૭) ક્રાદત-ખરેનંધુ (૨૩૩) અસ્તવત્-એરેત
(૨૨૮) વિદત્-ખરેનંધુ ત્રીજી વખતે.)
(૨૨૯) વોઉરૂ-નેમંધુ

આ બધા મહાન હાવીશત દરેધો-ખદાતની છેદલી કેઆમત જે શનીના આખેરી વખતમાં થશે ત્યારે ફ્રેશો-ગર્દ માટેનું વધુ કામ કરી રહેશે. આ વખતે સઝોચોશ જાહેરમાં આવશે અને તેવણની સાથે ઉપર કહેલા ૨૨૫ મા રઝોચસચઝેખનથી તે ૨૩૩ નંબરના નરો જાહેર થશે, જેઓ બધા મળીને દરેધો-ખદાતની આખેરી વખતે દરેક દરેક વણુંને લગતા હેવાન-ઝાડપાનના એકએક જોડાને લખને ઉત્તર દુવ ઉપર ચીમવર-કર્દ ઉપર લખ જશે અને એમ નવો દરેધો-ખદાત થવા માટેનો સામાન તૈયાર કરી રહેશે.

અહિંયાં સઝોખ્યોસને દરેક દરેધો-ખદાતને છેડે કામ કરતા જણાવેલા છે. અહિંયાં એવણને પદ્ધતિશતાતેએ બિજાંએ-ચિથયાએ દુજો=મે પગવાળાની તોખમના દુજની સામે થતા અને પદ્ધતિશતાતેએ અપવકરૂશતે તખએપંધહો=અશવનોની સામે ઉભી થયલી ધુરાઇ-આફ-તોની સામે થતા ચીતારેલા છે, એટલે દરેધો-ખદાતની આખરે થવાની કેઆમતની સામે થતા અને તે કેઆમતમાંથી બલાઓને બચાવી લેતા ચીતારેલા છે કે જેથી નવો દરેધો-ખદાત તેને ખર વખતે ઉપર કહયું છે તેમ થીમે વિવંધહાનની શક્તિ રાખતા ગમ્યોમેરેચનથી થાય. પણ જમયાદ ચક્તના ૧૫ મા ફકરામાં સઝોખ્યોશની જે વીગત જણાવી છે તે વીગત આખરનો દરેધો-ખદાત કે જ્યારે ફ્રેશો-ગર્દ જગત ઉપર થશે તે દરેધો-ખદાતની વીગતોને જાહેર કરે છે. ત્યાં કહે છે કે થત=તે સઝોચોશ કરેનવાત ફ્રેષેમ અફૂમ=હયાતીને જગતને તાજ કરશે એટલે ફ્રેશો-ગર્દવાળી મુક્તિએ પુગેલી કરશે, અજરૂષેન્ટેમ=જુની નહી થતી એટલે હમેશની નવી એટલે અમર અમેરેષેન્ટેમ=નાશ નહી પામતી વીગેરે વીગેરે. અહિંયાં આ જગતના ફ્રેશો-ગર્દની વાત છે માટે આ બે હકીકતોને બેળતી નહી.

કરવરદીન યસ્તમાં ક્રવણિએ એવી દરેઘા-ખદાતમાં શું શું કારસાજ કરીને દરેઘા-ખદાતને એક પગલું ક્રશો-ગદ્ તરફ જતું કરે છે તેનો ભેદ છે. એવાં અગણીત દરેઘા-ખદાત પસાર થઈ રહેશે કે ક્રવણિ જમયાદ યસ્તમાં કહે છે તેમ સોશીઓશ મારફતે ફરશેમ અહુમ કરાવીને ક્રશો-ગદ્ કરાવીને રવાનની ઉપી પુરી કરશે. એમ જગતની રજરજ રવાન જેવી નુરમંદ થઈ રહેશે. એમ અહિંયાં કરવરદીન યસ્તમાં એક દરેઘા-ખદાતમાં ક્રવણિ જે કંઈ કરશે તેનો ચીતાર છે; જરથુશ્ત્ર અને તેના બધા હાવીસ્તો ત્રણ કેઆમતો જે તે દરેઘામાં થઈ રહે છે તે ત્રણ કેઆમતોમાં ભાગ લેજે છે તે બતાવે છે.

હવે ઓગણત્રીસમો કરદો જોઈએ.

અશો જરથુશ્ત્રના પેશરવોઃ અશો જરથુશ્ત્રની આમદની અગાઉ તેઓએ તેવણને માટે સાફ કીધેલી ગતીની જમીનનો ખ્યાલ-જેઓ વળી આખા દરેઘા-ખદાતના ત્રણ મુળ દોરાનોમાં સઓખ્યોશ સાથે ઉતરીને તેવણને ક્રશો-ગદ્ થાય તેવી જગતની નવરચના કરવા માટે મદદ કરશે તેઓની યાદ.

જરથુશ્ત્રના હાવીસ્તો વાષે બોલી રહીને-ક્રવણિ જરથુશ્ત્ર અને જરથુશ્ત્રના હાવીસ્તો મારફતે જગતમાં ક્રશો-ગદ્ નજદીક લાવવા માટે જે જે કંઈ કરશે તે બોલી રહીને હવે અશો જરથુશ્ત્રના પેશરવોએ પોતાની ક્રવણિને જોરે જરથુશ્ત્રને મદદ આપી છે તે જોઈએ. એમ તેઓએજી દરેઘા-ખદાતને ક્રશો-ગદ્ તરફ ચલાવવાનો ફાળો આપેલો છે. માટે હવે તેઓને યાદ કરે છે. પહેલાં ‘યિમ’ની શક્તિવાળા નરોને યાદ કરે છે. ‘યિમ’ વિવંધહુનની યીમની શક્તિ ગણ્યોમરેયનની સાથે હતી. આ યિમની શક્તિના બધા પ્રકારો જમશેદ સાથે હતા જેઓએ જરથુશ્ત્ર અગાઉ જગતમાં નેકી પાંચરવાનો ફાળો આપેલો હતો. પછી ધ્રમ્મતન=ફરેદુનને યાદ કરે છે કે જેવણે તે વખતની જગતમાંની વખાઓને દાબેલી હતી. પછી અઓશનર નામના મહા ડહાપણવાળા નરને યાદ કરે છે કે જેવણે જગતમાં અઝી હતો તે વખતે ડહાપણના જોમને ગતીમાં ચલાવેલું. પછી ઉજવ તુમારપ અને અએરથને યાદ કરે છે. પછી મનુશચીથ મીના-ચહેરને યાદ કરે છે કે જે બધાએ તે વખતની અઝીથી બળતી જગતને ઘણી રાહત આપેલી હતી. પછી કઝે કોઆદ, કઝે અધપિવંધહુ, કઝે

ઉસદન, કઝે અર્ધ, કઝે પિસિનંધણ, કઝે બ્યર્ધન, કઝે સીઆવક્ષ, કઝે ખુશાડની ફવધિઓને યાદ કરે છે કે જેઓએ જરથુસ્ત્રની અગાઉ દેવોને આગળ વધતા અટકાવેલા હતા અને પેગામ્બરને માટે જમીન સરળ કીધેલી હતી. આ બધા નરોએ તે વખતની અશો જરથુસ્ત્રની આગમજની અઝીના ઝુદમથી પીડાતી, દેવાના જેવા ખુરા માણસો અને દેવોના બાર ખમતી ગેતીમાં અમ, બહેરામ, વનધન્તી ઉપરતાતની મદદથી તે દેવોને દાબેલા રાખેલા હતા અને બધી તોરીક જગતમાં ચલાવેલી હતી, અને જાદુગરો-પરીઓ-બુદ્ધમગારો-કાકા-કરપો જેઓ તે વખતે ઉભાજ જતા હતા તેઓને રોક્યા હતા અને પોતાની પ્રકાશીત રામશાહીને જગતમાં પાંચરી હતી. આવી બધી બધી ગતી તેઓ પોતાની ફવધિને જોરે તે વખતે જગતમાં આણી શકેલા હતા તેની નોંધ છે. બહુનાર તે મોટા નરોની ફવધિઓ મારફતે તે બધું પોતાને માટે પોતાના યુજરેલાઓ માટે યસ્નોમાં ઇચ્છે છે. પછી ફેરસારપની ફવધિને યાદ કરે છે કે જેણે પેગામ્બરની અગાઉની ગેતીમાંની અગણીત બીને તોડી હતી અને તેમ કરતા પોતાના ઉપર બાર આણેલો હતો, જે બાર અશો જરથુસ્ત્રે આવીને તેવણ ઉપરથી ઉતારેલો હતો. પછી ફેરસારપને તેવા મહાન સાદસમાં મદદ કરનાર હુઓસ્ત્રવંધના અખુરને યાદ કરે છે. આ હુઓસ્ત્રવંધ તે કઝે ખુશાડ નથી. તેવણની ઘણી અગાઉના બીજા નર છે કે જેવણને પેટે અખુર જન્મેલા હતા. પછી હોશંગની ફવધિને યાદ કરે છે કે જેવણે પોતાની ફવધિને જોરે ગઈયોમર્દ પછીથી પંચરાતા જગત ઉપરના દેવોના અંધકારને તોડ્યો હતો. પછી ફદાક્ષિ-ઇ-ખુબ્ય કે જેવણુ અરેજહ કેશ્વરના રદ દસ્તુર છે તેવણની ફવધિને યાદ કરે છે કે જેવણુ પોતાની ફવધિને જોરે તે ફશવરમાંથી ગેતીની ઉપર બહાજ પાંચર્યા કરતા હતા અને પાંચર્યા કરે છે. પછી મોટી અશવન ખાનુઓની ફવધિને યાદ કરે છે કે જેઓ જગતમાં ફરો-ગર્દ ચલાવવા કામ કરી રહી છે. આ ખાનુઓની ઉપર કહેલા હાવીસ્તોમાં નારી હાવીસ્ત તરીકે આવી જાય છે જેઓની ખુખીની ઉપર કહેલા હાવીસ્તો જેવીજ છે. તેઓ આ છે.

હવે પછી ત્રીસમો કરદો જોઈએ.

અશો જરથુશ્તના બાનુ હાવીશ્તો જેઓને ઉપર કહેલા નર
હાવીશ્તોની બધીજ ખુબી લાગુ પડે છે-તેઓના નારીરૂપ
ભાવ ક્રશો-ગર્દ લાવવા માટે ઘણાજ અગત્યનો છે તેવી
તે અશો બાનુઓની યાદ.

(૧) હવોવી	(૧૫) અસખના (પોઉર દાક્ષિતની નારી)
(૨) ક્રેની	(૧૬) ઉક્ષેધન્તી (સ્તઓતરની નારી)
(૩) થિતી	(૧૭) જદૂદ કન્યા
(૪) પોઉરચિસ્તી	(૧૮) ક્રરાદંધહ કન્યા
(૫) હુતઓસા	(૧૯) ઉરુદયન્ત કન્યા
(૬) હુમાયા (હુમાએ)	(૨૦) કન્યા પએસંધહનુ
(૭) જધરીચી	(૨૧) ઉવરેદી (૨૩) હુચિથા
(૮) વીરૂપ તઉર્વધી	(૨૨) કનુકા
(૯) ઉશ્તવધતી	(૨૫) કન્યા ઋતત રેદ્રો (ઉક્ષયત એરેત=હોશેદર બાગીની માએ)
(૧૦) તુશનામધતી	(૨૬) કન્યા વંધહુ રેદ્રી (ઉક્ષયત- નેમંધહ હોશેદરમાહની માએ)
(૧૧) ક્રેની (ઉસેનેમંધની નારી)	(૨૭) કન્યા એરેદત રેદ્રી (સોશીઓથની માએ)
(૧૨) ક્રેની (ક્રાયજન્તની નારી)	
(૧૩) ક્રેની (ક્ષોધ વારપની નારી)	
(૧૪) ક્રેની (ગયદાસ્તિની નારી)	

હવે પછી એકત્રીસમો કરદો જોઈએ.

કુલ જગતના મુળ ચાર વિભાગોનાં નામો તેઓને લગતા
અષવન નરનારીઓ જેઓ ઉપર કહેલા હાવીશ્તોની આણ
હુઠળ છે તેઓની પ્રસંશા. ગેતીના આખા દરેધા-ખદાતના
જુદા જુદા અધ્યામોમાં થવાના ઉપર કહેલાથી જુદા
વિભાગોને લગતા અષવન નરનારીઓ જેઓ ઉપર
કહેલા હાવીશ્તોની આણ હુઠળના જીરમોના
સરદારોથી દારવાશે તેઓની પ્રસંશા.

આ બધી નારીઓની ક્રવપિઓને યાદ કીધા પછી જગતના અશો
નરનારીઓની ક્રવપિઓ જેઓ જરથુશ્તના હાવીશ્તોની ક્રવપિઓની તુરેલમાં

રહે છે તે બધી કવચીઓ અને તે કવચીઓ સાથના રવાનોની તનોમંદ હાલતોને
 યાદ કરે છે. આખી ગેતીનો પરદાત દહયુપત-ચકવતી રામચાહ ધર્મરાજ ફરે-
 દુન હતા જેવણે આખી જગતને પોતાના ત્રણ દીકરાઓ વચ્ચે વહેંચી હતી કે
 જેઓની ઉપરથી તે મુલકોના નામો જાણીતા થયલા છે અને અદયાપીખી
 ધણાખરા તેજ નામે ઓળખાય છે. ફરેદુને પોતાના દીકરા ધરચને
 ધરાનવેજનો મુલક કે જેમાં હિન્દ દીબેત વીગેરે મુલક જેને દાહિનો
 મુલક કહે છે તે આવી જાય છે તે આપ્યો હતો. પોતાના દીકરા તુરને
 આખુ તુરાન અને તેની સાથે ચીનમહાચીન અને ઉત્તર રશીઆથી તે
 અમેરીકાનો ભાગ જે તે વખતે એસીઆ સાથેજ જોડાયેલો હતો કે જેને
 અહિંયાં સાધની કહે છે તે આપ્યો હતો. પોતાના દીકરા સલમને ધરાનની
 પશ્ચિમ અને પશ્ચિમ દક્ષિણનો મુલક કે જે એશીઆ માઇનર અને એરે-
 બીઆ પેલેસ્ટાઇનથી આફ્રિકાથી યુનાન અને તેથીથી પશ્ચિમ મુલક તરીકે
 ઓળખાય છે કે જેને સાધરિમનો મુલક અહિંયાં કહે છે તે આપ્યો હતો.
 સલમ ઉપરથી સાધરિમ નામ છે જેમાંનું જેરુસેલમનું નામ હજુર
 લગી રહેલું છે. અહિંયાં લારે અધરચનાંમ દખ્ખુનાંમમાં ગેતીનો મખ્યનો
 ભાગ જે ઉત્તમમાં ઉત્તમ ગણાતો ભાગ છે જે આજના ધરાન અફઘાનીસ્તાન
 આઇનીઝ તરકીસ્તાન-દીબેટ-હિંદ તરીકે છે-તે ભાગના અશો નરનારીઓની
 કવચીને યાદ કરે છે. પછી તુઇર્યનાંમ દખ્ખુનાંમમાં તુરાન એટલે આજનું
 તરીકસ્તાન-રશીઆથી તે છેક અમેરીકા કે જે તે વખતે જોડાયેલું હતું
 તે-એમ બધા ધરાનના પુર્વનો ભાગ આવે છે તે માંહેલા અશો નરનારીઓની
 કવચીઓને યાદ કરે છે. પછી સાધનિ એટલે ચીનનો ભાગ કે જે 'તુર'ની
 આણમાં હતો ત્યાંના અશો નર-નારીઓને યાદ કરે છે. પછી સલમના
 સાધરિમનો મુલક કે જે ધરાનની પશ્ચિમ અને પશ્ચિમ દક્ષિણની દુન્યા નામે
 એશીઆ માઇનર, આફ્રીકા, યુરોપ તરીકે છે તે બધા ભાગમાંના અશો
 નર-નારીઓની કવચીને યાદ કરે છે. પછી દાહિનાંમ દખ્ખુનાંમ એટલે
 હિંદ દીબેટ વીગેરે દેશો જેઓ ધરચને તાબેજ હતા તેઓમાંના અશો નર
 નારીઓની કવચીઓને યાદ કરે છે. એમ અધરચનાંમ, તુઇર્યનાંમ,
 સાધરિમનાંમ સાધનિનિનાંમ, દાહિનાંમના એટલે કુલ જગતના અશો
 નર-નારીઓ જેઓ જરથુસ્ત્રના હાવિસ્તોનીજ તુફેલમાં વધી રહે છે,
 તેઓને યાદ કરીને દરેઘા-ખદાતના આખા ચકરાવામાંના જુદા જુદા
 અખ્યામોમાં થતી દુન્યાની જુદી જુદી જુગોળને લગતા દેશોના દહમ નરો
 જેઓ ઉપર કહેલા અશો જરથુસ્ત્રના હાવિસ્તોની આણ હેઠળના જીરમોના
 સાહેબથી આગળ વધી રહે છે તે બધા દહમ નરોની યાદ પુરી કરે છે.

ભણુનાર પોતાના ભણુતરમાં પોતાના ગુજરેલા તેમ જીવતાઓ માટે અપઓનાંમ અને અશાઉનાંમ તખકકાની ફવણિની મદદ માંગી રહે છે. ગુજરનારની ફવણિ ત્યાં ભણુતર આગળ હાજર રહે છે-તેઓને માનપુર્વક આવકાર, તેઓની આજ્ઞા સ્વીકારતા તેઓની તે ભણુનારની નેમ માટેની ભલી દહમ આક્રિતી જેમાં જેમ તે ભણુનારની ભણુતર વાટેની નેમ ફળે છે તેમ દરેધો-ખદાતને આગળ ફશો-ગર્દ તરફ ચલાવવાની નેમ ફળે છે તે બધાનો ચિતાર.

અશો જરથુસ્ત્રના આ બધા હાવીસ્તોના રવાનોની આસ્ત તરીકે ફવણિઓ ખુદ જેઓનાં જીવતાં તનમાં હતી અને ફવણિ બધી એકની એકજ હોવે તેઓના રવાનની રચની ઝરવાન દાદારના રવાનની રચ સાથે મળેલી હતી. આવા નરનારીઓ પોતાની ફવણિ અને ફવણિ સાથના રવાનોને જોરે દરેધો-ખદાતેમાં ફશો-ગર્દ કરશે. આમ ફવણિનો ભેદ એક દરેધો-ખદાતેમાં આવી ઉભો રહે છે તે જણાવેલો છે. સૃષ્ટી રચના ફશો-ગર્દ માટે યોગ્ય છે. ફવણિથીજ આખરે ફશો-ગર્દ થવાનો છે-અને ફશો-ગર્દ થવા માટેના કેશાશોના ભોગવટાઓ થવા માટે સૃષ્ટી રચનાનો થવાનો ભેદથી ફવણિથીજ છે અને આ ભેદ ગેતીના એક દરેધો-ખદાતમાં અશો જરથુસ્ત્ર અને તેવણુના પેશરવો અને હાવીસ્તોથી ચાલી રહે છે-તે બધાને જોષને હવે છેલ્લાં જીવતા તેમ ગુજરેલાઓની દોરવણી માટેથી આ ફવણિઓ કામ કરે છે, જીવતા તેમ ગુજરેલાઓનો ફશો-ગર્દથી આ ફવણિથીજ છે તે બધાને યાદ કરે છે, અને તે વખતે ભણુનાર પોતાના ગુજરેલા રવાનો સાથની ફવણિઓ જેણીઓ તે રવાનો માટે રવાનને લગતી તનોમંદ હયાતીના શરીરો-અનાસરો માટે કામ કરી રહે છે તે ફવણિઓની ક્ષુદ્રી કરી રહે છે-તેઓને આવકાર દઇ ખુસ્તુદ કરે છે કે જેથી તે બધા પોતાના ગુજરેલા રવાનો પાર પડે અને તે રવાનોના આશીશો તે જીવતાને અને કુલ જગતને મળે કે જેથી જગત ફશો-ગર્દ તરફ જોષથી ચાલતુ રહે. એમ ત્યારે હવે ૧૪૬ મા કરદામાં સંસારી માણુસો આ ફવણિઓની મદદ માંગે છે.

ક્રીયામાં અપાઉનાંમ ફવણિના તખકકાની યાદ-તેનો ભેદ.

પહેલાં અપાઉનાંમ ફવણિનાંમના તખકકાની ફવણિઓને સામટી રીતે યાદ કરે છે કે યાઓ અપાઉનાંમ ફવણિયો=તમો અએ યઝતી

ગતીઓની પુણ્ય અશોષ સાથે જોડાયલી ફવર્ષિઓ ! ઈદિ=અદિયાં એટલે આ ક્રીયામાં-આ ગુચ્છે રવાન કે જેની નષ્ટાતે આ ક્રીયા થાય છે તે ગુચ્છે રવાનને માટે અને ઉપ-તુ-નો=અને વળી હમો જીવતાઓ જેઓ આ ક્રીયા કરી રહીએ છીએ-કરાવી રહીએ છીએ ભણી રહીએ છીએ તેઓને માટે તેઓ તરફ ઇસેન્તુ=મોહ્યત-પ્રીતી રાખશોજ; દરેક રીતે તન-મન-રવાનમાં મજબુત દરેક કરશોજ. તાઓ=તમો બધી ફવર્ષિઓ હમારી મદદે આવશોજ. નો આઝાહુચિત હુતો=હમારી સંકટોને આફતોને મુશ્કેલીઓને અધવિ-દરેશતાઈશ અવેખીશ=મજબુત-કાય સાધક મદદ મોકલી ધ્યાનતે=હમુને બચાવી લેશોજ-હમારી મદદે તમો પુગશોજ-યરન ભણતી વખતે મદદે આવશોજ. અહુરમજદ, અખીવાળા સરેશ, સૂરા વીદુષ=વીદવાન માંઝ-રપેન્ત! તમો બધા 'અઓમન'=મદદ કરનાર તરીકે થઈ રહો અને થઈ રહેશોજ. આ માંઝ-રપેન્ત 'વીદએવહે'=દ્રવાઓની કયાસ-અજ્ઞાનતા-તુન્દી વીગેરેથી નીરાળા છે અને વીદએવો=તે દ્રવાઓ-અજ્ઞાનતા-તુન્દી વીગેરેને તોડનાર છે ચિમ=જે માંઝ-રપેન્ત અશો જરથુસ્ત્રે અંધહુવે અસ્તવધતે=આ જડ જગતમાં હવાવન્તેમ=માનને લાયકના ફેરેનઓત=ગણ્યો છે. 'માંઝ-રપેન્ત'ના બેદથી અશો જરથુસ્ત્રે આ ફવર્ષિની યરનના ભણતરો ક્રીયા છે જેના સ્તોતોથી ફવર્ષિ આવીને આવા હમો જીવતા તેમ ગુજરેલાની દાદ લેશોજ; આ યરન જે થઈ રહે છે આ ભણતર જે થઈ રહે છે-તે બાબેના મીઝો જેઓની રહે છે તે બધાને આ ભણતરના સ્તોતોથી મુરાદે પુગાડશોજ. મુરાદ આ ગુચ્છે રવાનને તેમ ખુદ જીવતા ભણનારને વીદએવહે=દેવથી-અજ્ઞાનતાથી-હવ-સોથી-ખુરી તેનીશીની નષ્ટાતથી દુર કરવાની છે. આવી ખુરી તેવીશીને આ માંઝ-રપેન્ત=ભણતા માંઝોની ખુખીવાળી-તલેસમાતીક ગતી-શકિત 'વીદએવો'=મારીને ખુરાઈથી નીરાળી કરશોજ. આમ આ ભણતર યરન કામનાર થશેજ. આમ બધા પછી હવે આ અષાઉનાંમ તખકકાની યજ્ઞતી ફવર્ષિ સાથે જોડાયલી સ્પટી રચનામાં કામ કરતી જુદી જુદી કુદરતી નેઆમતો, જેઓને આપ અને ઉરવરના બેદમાં જણાવી છે, જેઓ પોતાની સાથે અષાઉનાંમ ફવર્ષિનો બેદ તેમ અશોનાંમ ફવર્ષિનો બેદ એમ બેદ રાખે છે, તેવા તે આપ અને ઉરવર સાથે જોડાઈને કામ કરતી અષાઉનાંમ ફવર્ષિઓને નામ બ નામ એટલે આપ સાચી ઉરવર સાચી ફવર્ષિઓ એમ કહીને યાદ કરે છે. અશા-ઉનાંમ ફવર્ષિ સાચના આપના બેદમાં બાતેન મર્મ તરીકે પ્રગતીમાં ચાલતી

જગતનો અને તે જગતને ચલાવનાર ગતીઓ અને કાયદાઓ જેઓ ખુદ રયોમંદ છે અને કેહપર્વાળા છે તેઓનો અર્થ રહેલો છે. અશાઉનાંમ સાથના ઉરવરમાં તે સાહેબના આશીશો જેઓ ખુદ આગાહ છે-કેહ-પર્વાળા છે અને અમર ગતીવાળા છે તેઓનો અર્થ રહેલો છે.

ક્રીયામાં વપરાતા પાણી-કુલો : પરવરદેગાનના હીંગામમાં મુકાતા પાણી-કુલોની અગત્યતા.

એમ ત્યારે હવે ૧૪૭મા ફકરામાં પઢે છે કે: વંધઉહીશ આપો= બલા-બલાઇ તરફ લઇ જતા-બલાઇનો સીકકો ચલાવતા આપો=આપની સાથે જોડાયલી-વંધઉહીશ ઉરવરો=બલા ઉરવરોની સાથે જોડાયલી યાઓસ્થ=જે ખાસ અષાઉનાંમ ફવણિઓ રહે છે, તેઓ અઓર= નીચે એટલે ગતીમાંની ક્રીયામાં કે પરવરદેગાનના દીવસોમાં પાણી અને પુલના બહેરામાં ઉપ-પએત=બુલંદીથી એટલે તેહગી પાંચરતા રહીને મુકામ કરો. ક્રીયામાં નેઝદી પુલ-પાણી મુકવાનો ખાસ અર્થ આ છે કે તેઓમાં ફવણિ ક્રીયા વખતે આવીને રહે છે અને પરવરદેગાનના દહાડામાં તે બહેરા ઉપરના પુલ અને પાણીમાં દસ દીન ગુજરેલાના રવાનો સહીત રહે છે. પછી કહે છે કે એવી તમે આપ અને ઉરવર સાથની અશાઉ-નાંમ ફવણિઓ જેઓ ક્રીયામાંના બહેરાઓના આપ અને ઉરવરમાં ઉતરો છો તેઓ ઇદ=અહિંયાં ફ્રિયાઓ=જીવતાઓ તરફથી ચહવાયલા પધ્તિ જન્તાઓ=માન પામેલા યાઓ; ઇદ=અહિંયાં આ ક્રીયામાં-અથવા પર-વરદેગાનના અવસરમાં આશ્રવનો દખ્ખુનાંમ=દેશોના આશ્રવનો એટલે બુલન્દ તાલીમો-તરબ્યત પામેલા હસ્તી-નીરતીના બેદોથી આગાહ થયલા પુણુ દંદમ અને અમલદાર દીન-દસ્તુરો-આશ્રવનો-પુપના સાહેબો-જેઓના રવાનની રયની ઝરવાન તેઓની ફવણિની ઉઝની ઝરવાન સાથે મલીને યઝતોને મળેલી રહે છે તેવા તે આશ્રવનો બજુતરો કરી રહ્યા છે-યરન કરી રહ્યા છે-બુલન્દ મીઝો ફેંકી રહ્યા છે-મન્થેન્ટે વંધહેઉશ અપહે =બલી પરદુખબંજન ગતી-વૃત્તીના અશોષના વીચારો ફેંકી રહ્યા છે- માંઝો ભણી રહ્યા છે. અએ આપ અને ઉરવરની સૂરાઓ=સુરી બહાદુર સેવીશતાઓ=ધણેજ ફાયદો કરનારી અષાઉનાંમ ફવણિઓ! હમો બજુનારાઓ ફરમાયશનેઓએ યૂમાકેમ ચેરનેહે=તમારી યરનને માટે અને અવંધહે =મદદ માટે જરૂરે અહુમાકેમ=હમારા હાથને ઉજી ઉર્વેધન્તી=ઉંચા કીધેલા છે. એટલે અએ ફવણિઓ, હમો બલા

મુખેદો પાસે ગુજરનારના અવસર ઉપર અને પરવરદેગાનના અવસર ઉપર કીયા કરાવી રહ્યા છે; તમે તે વખતે હાજરી આપીને હમુને તેમ કુલ જગતને ગુજરેલાને મદદ આપશો-વૃદ્ધિએ પુગાડશો.

કીયામાં યાદ કરવામાં આવતી મુળ ચાર બાબતો જેઓ અષ્ટોનાંમ ફવષિનાંમના તબક્કા સાથે જોડાયેલી છે તેઓની ઉપર. અષ્ટોનાંમ ફવષિનાંમની યાદની મતલબ. ઉદ્દેશ આઠ યથા ભણવાની ગુહ્ય મતલબ.

અશાઉનાંમ ફવષિને આમ યાદ કીધા પછી હવે (૧) અશોનાંમ ફવષિના તબક્કાના પહેલા બે મરતબાઓ નખા-નજદીશતનાંમ ફવષિનાંમ અને પચોધર્થ-તકએષનાંમ ફવષિનાંમને યાદ કરી રહે છે, પછી (૨) અશો જરથુશ્ટ્રની ફવષિને યાદ કરી રહે છે; પછી (૩) જમીન અને આરમાન વચ્ચે કોઠેલી રહેલી ભલાષ્ટોને યાદ કરે છે, પછી (૪) દુધતિક=પગે ચાલતા એટલે ગરીબ એટલે દુજને પરહેઝ કરવા માટે જોઈતી તરીકતો પાળવાના સાધનો જેવા કે તન મન પૈસા વીગેરે સગવડો વગરના અને અધૂ-સવારી કરનાર એટલે સંપત્તિવાળા એટલે દુઝને પરહેઝ કરી શકે તેવી તન-મન પૈસા ટકા વીગેરેના શુભ સાધનોવાળા કુલ સાધારણ માનવોના રવાનોને યાદ કરે છે, તથા જે કોષ્ટ નર-નારીઓએ દીનને પાળતા જમને માન આપ્યું હોય તેઓના રવાનોને યાદ કરીને દુઆ કરે છે કે તે દીનને પાળનારા-દીનને માનનારા ખાસ નરનારીઓના રવાનોની રચ તેમ સાધારણ રીતની વ્યક્તિઓના રવાનોની રચ તેઓની ફવષિની ઉરની ગતીને મલીને ઉરને ઉષીમાં=પ્રુપની હાલતમાં આવે. પછી છેલ્લે દીન ચાશીદારાનો-અમલદારો જેઓએ બદીની સામે જેહાદ ઉઠાવેલી છે તેઓની ફવષિને છેલ્લે યાદ કરીને ચેંઘહે હુતાંમ ભણતા આઠ યથા પઢે છે, અને દુઆ કરે છે કે આ ગુઝરતે રવાન આઠ અએદાદનો બેદ પામે, એટલે અનાસરો કે જેઓની વૃદ્ધિ તે અનાસરોમાં રહેલા આતશોના આઠ તબક્કા-મરતબા-દરજાની ઉપર છે, તેવા તે આઠના બેદના આતશો વૃદ્ધિએ પુગી-તેઝીએ પુગી આઝાદ થાય અને એમ તે આતરો અનાસરોને શુદ્ધ કરે. એમ તે ગુઝરતે રવાન સાથના તેની જીવતી જીંદગીની તનોમંદ હાલ-તના અનાસરોની વૃદ્ધિ ધરે છે કે જેને માટે આ ફરવરદીન યસ્તનું ભણતર થયું છે. જે જીવતી જીંદગીના રવાન સાથે રહેલા અનાસરો 'ક્ષુન-

રહીતના થાય તો પછી તનપસીનની હાલત થાય. મૃત્યુ થયું એટલે જીવતું તન જમીન ઉપર પડ્યું અને તે ભાંગી ગયું તેના અનાસરો છુટા થઈને દહમ યજ્ઞતના ઇલાકામાં ગયાં. આ અનાસરોનાંજ રઝેશ્વ છે-કચરો છે-હવસોનું મુળ-ચુનાહોનું મુળ-પાપનું રહેકાણુ છે. આ કચરાને ને અનાસરોમાં રહેલા આઠના બેદના ઉપર કહેલા આતરો પહેલાં ગરમી આપી સજીવન શકિત ટેકવીને જોર આપીને તેઓમાંના પાપ હવસોના મુળને ખીંચવી કાઢે છે-જેમ દુધ ઉભાઈ ઉભાઈને ખલાસ થઈ જાય અને છેલ્લો માવારૂપ બની રહે, તેમ તે આતશ તે અનાસરોમાંનાં પાપ કરવાના જોમને ખરચાવી નાંખી માવારૂપની બધી ખેરદની ગતી તે અનાસરોમાં ઉભી કરીને સાથે સાથે તે કાષિલાની શીક્ષા કરાવીને તેઓમાં બધી ખેરદ મુકાવી આપે છે. એમ તે આતશો અનાસરોના કચરાને બાળવા માંગે છે અને બાળી રહે છે. જગતમાં તનુનું જોમ જે હવસો બનાવે છે તેમાં કુદરતનો આવો બેદ પડેલો છે. તનના જોમથી પાપો થવે તનના તે અનાસરોમાંની ક્ષદનનું જોમ ખરચાવું જઈને ધીમે ધીમે તેમાં માવારૂપની શુભ ગતી આસન ખેરદ આવતી જાય છે. એવી રીતે શરીરના અનાસરો ગવહોમંદ થઈ રહે છે. અનાસરોના આતશો ત્યારે સાધારણ માનવોમાં પહેલાં બાર ખમે છે એટલે અનાસરોની ક્ષદનને જોમ આપે છે. પછી જોમ જોમ તે જોમ ઉભરાવું જાય છે તેમ તેમ તે આતશો તે અનાસરોમાં જાતજાતની તન-મનની વ્યાધીઓ ઉભી કરી અનાસરોને ખોખરા કરી રહે છે. પછી તે આતશો જોમ પકડીને અનાસરો ઉપર કાણુ લે છે. આવી રીતનું જોમ અનાસરોમાંના આઠના બેદમાં રહેલા આતરોને મળતું રહે અને અનાસરોને શુદ્ધ કરી નાંખે તે મતલબે ત્યાં આઠ યથા પઢાય છે. ગુજસ્તે રવાનની અનાસરોની ગતી જે દહમ યજ્ઞતના ઇલાકામાં છે તે અનાસરોમાંની ક્ષદનની ગતીને તોડવા અને તે અનાસરોમાંનાં આઠ આતરોની ગતીને જોમ આપવાજ ક્રવધિની મદદ તે યરન મારફતે મંગાય છે. એમ તે યરનના બહુ-તરમાં ક્રવધિઓ આવી તે બહુતરમાંનાં પુલ-પાણી-દુધમાં રહી તે બહુ-તરની ઉપર કહેલી દુઆ પ્રકૃતીત કરી રહે છે-અનાસરોના આતરોને જોમ મળશેજ-અનાસરોની ક્ષદન તુટશેજ એમ ક્રવધિ ત્યાં જાહેર કરે છે. આ જાહેરાતને બહુનાર આઠ યથાથી બહુને જાહેર કરી રહે છે. આવી મતલબે છેલ્લાં આઠ યથા પઢી રહે છે. ત્યારે આપણે ઉપર અશોનાંમના તપ્પકકાની ક્રવધિને યાદ કરવાની આર મુળ બાબદો જોઈ.

(૧) પહેલી બાબત તરીકે નખા-નજદીશ્તનાંમ ફવષિનાંમ અને પચોઠથી-તકેપનાંમ ફવષિનાંમની યાદ જોઇ જે યાદને ૧૪૮-૧૪૯-૧૫૦ મા ફકરામાં કીધેલી છે.

(૨) બીજી બાબત તરીકે અશો જરથુસ્ત્રની ફવષિની યાદ ૧૫૨ મા ફકરામાં કીધી છે.

(૩) ત્રીજી બાબત તરીકે જમીન આસ્માન વચ્ચેની નેકીની યાદ ૧૫૩ મા ફકરામાં કીધેલી છે.

(૪) ચોથી બાબત તરીકે સાધારણ રીતના અને તરીકતો પાળી દરજ પરહેઝ કરી વૃધ્ધિમાં વધવા માટે જોઈતી તન-મનની પ્રબળતા અને પઠસિ ટકાની વીગેરે બીજી સગવડોમાં ગરીબ કે તવંગર માણસોની ફવષિથી તે દીનદાર દીન આશીદારો-હવસોને બાંધનાર માણસોની ફવષિને યાદ કીધી છે.

કીયામાં યાદ થતી પહેલી બાબતની ઉપર; તે બાબત ન્માન-વીસ-ઝનુ-દખ્યુ તરીકે છે તેમ અહૂ-દએના-ખચોઠ વીગેરે તરીકે છે તે બધાની સમજ.

પહેલી બાબતના ૧૪૮ માં ફકરામાં અશઓનામ તખકકાના પહેલા બે એટલે નખા-નજદીસ્ત અને પચોઠથી-તકેપ મરત્યાના રવાનોને અને વળી સાથે સાથ ત્રીજા અપઓનાંમ મરત્યાના નવ દરજગ્ગઓનાં પહેલા પાંચ દરજગ્ગના રવાનોને છેક જરથુસ્ત્ર કે જેવણુ તે બધાઓમાં પહેલા નમ્યરે છે એટલે અપઓનાંમ તખકકાના વૃધ્ધિએ પુગેલા પહેલા નરથી તે વૃધ્ધિની છેલ્લી ઉતરતી વ્યક્તિના છેલ્લા નમ્યર લગીના બધાની સામટી યાદ કરે છે. તે બધાઓના ઉરવાનો થોડા કે ઘણા ઉઝને ઉધીની હાલતમાં છે માટે તે બધાની ફવષિઓ આઝાદ છે માટે તે બધાના રવાનો અને ફવષિને સામટી યાદ કરે છે. માટે કહે છે કે આ બધી અશઓનાંમ તખકકાના નરનારીઓ કે જેઓના રવાનો થવેથવચ્ચ=યસ્નમાં જોડાવા લાયક એટલે રય વધેલા એટલે ફવષિ જે આસ્નરપની છે તે ફવષિ સાથે જોડાયેલા છે, તેમ તેઓની ફવષિ જે આઝાદ થઈને ફવષિઓના સંગઠનમાં જોડાઈ કુદરતનું કામ કરી રહે છે માટે જઓયાઓરચ્ચ=ઇજશને લાયકની માન આપવા લાયકની છે એટલે બોલાવે ત્યારે આવી શકે તેવી આઝાદ થયેલી છે, જે બધાને એટલે તે બધી અપઓનાંમના નરનારી રવાનો સાથની ફવષિઓને દાદારે માનવેને માટે આરાધના કરવા લાયક ચીજોમાં ઉત્તમ ગણી છે અને તે બધામાં અશો જરથુસ્ત્રની ફવષિને આરાધના કરવામાં ઉત્તમ ગણી છે, તે બધાને યાદ કરીએ

છીએ-તે બધાની સ્તુતી કરીએ છીએ-તેઓના આશીશોને આ ક્રીયામાં મેળવવા દુઆ કરીએ છીએ. અશઓનાંમ તબકકાની આમ સામટી યાદ કરીને પછી તે તબકકામાંના પહેલા બે દરજ્જાના જુદા જુદા મરતબાઓની ક્રવણિઓને છુટી છુટી આમ યાદ કરે છે. પઓધયોનાંમ તકઓધનાંમ : પઓધયો-તકેષ મરતબાના તે અશો નરનારીઓ કે જેઓએ સાસ્નો-ગુપાંમ =સાસ્ન એટલે દીનનો ભેદ-ઇદમ સાંભળેલો-યાદ કીધેલો-સંપુર્ણ સંપાદન કીધેલો છે તેવા તે ધર્મ ધુરંધરોના તન-રવાન-ક્રવણિ અને બઓદને એટલે અહુ દઓના-બઓદ-રવાન-ક્રવણિને યાદ કરીએ છીએ. તનમાં જડ તન અને કહરપ આવે. આ જડ તન અને કહરપ જ્યારે એક મરતબાના થાય ત્યારે એકએકમાં વહીને તનુ-માંથના થાય. આ વખતે તેવા તનના અંતકરણમાં અહુરામઝદ અને યજ્ઞતોનો સંબંધ થાય છે. આવાં અંતકરણને દઓના કહે છે. આવાં અંતકરણમાંથી તેને પોતાની અંદરની અને બહારની જગત દેખાયા કરે છે. આવાં અંતકરણમાંથી તેનો યજ્ઞત જેવો ગોસ્પંદી સ્વભાવ થાય છે. આવા સ્વભાવને અહુ કહે છે. આવા સ્વભાવવાળાને બધાજ એક સમાનના દુઆને પાત્રના લાગે છે. આવા સ્વભાવવાળો તે નર દાદાર અને યજ્ઞતની બઓદ-હાપણુની ગતી મેળવીને તેઓની જગત ઉપર ભલામ ધાંથર્યા કરે છે. આવી શુભ સત્યસંગના હાપણુને-અકકલને બઓદ કહે છે. આમ ત્યારે આવા અશો નરના તનના ભેદમાં આવેલા અહુ-દઓના-બઓદને અને રવાન અને ક્રવણિને એટલે તેવા નરોમાંથી બહાર પડતા યજ્ઞતી પ્રકાશોને-સત્યસંગને-આશીશોને તે ભણુનાર યાદ કરીને તે બધાને પોતા માટે અને તે શુભસ્તે રવાનો માટે માંગી રહે છે. કહે છે કે આવા અશવનોએ આવો પોતામાંનો સત્યસંગનો જલ્દો બહાર કાઢી જગતમાંથી બહીને તોડેલી હતી, માટે કહે છે કે આવા ધુરંધર નરો આશવનો પોતે અષ માટે લડેલા-બહીના પ્રચારને રોકવા તોડવા અહી સાથે લડેલા હતા; આવાઓને યાદ કરી તેઓ પાસે આ ક્રિયા માટેની મદદ માગીએ છીએ. એવીજ રીતે અશઓનાંમ ક્રવણિનાંમના તબકકાના પહેલા મરતબા નામે નબાનજદીશ્તનાંમ ક્રવણિનાંમના અશો નરનારીઓ જેઓ તે બધાજ અહુ-દઓના-બઓદ-ઉરવાન-ક્રવણિઓના ભેદના છે તેઓને યાદ કરી તેઓનો સત્યસંગ માંગી રહે છે. આવી રીતે અશોનાંમ તબકકાના નબાનજદીશ્ત મરતબાનાં બધાંજ રવાનોને યાદ કરી-પછીના પઓધયો-તકેશ મરતબાના નવ દરજ્જામાંના પહેલા પાંચ દરજ્જાના નરનારીઓ અહુ-દઓના-બઓદના ભેદના હોય છે તેઓને યાદ કરી રહીને, હવે પછીથી આ પઓધયો-તકેશ મરતબાના નવ દરજ્જામાંના છેલ્લા ચાર દરજ્જાના નરનારીઓ, જેઓએ અહુ-દઓના-બઓદનો ભેદ હજુર કીધો

નથી છતાં જેઓનાં તનમાં મળ્યોમંદ હાલત તો છે, એવા ઉતરતી ગતીના નરનારીઓને હવે ૧૫૦ અને ૧૫૧ મા ફકરામાં યાદ કરે છે અને તેઓ બી યસ્નમાં મદદ આપવા કાબેલ છે માટે તેઓની મદદ તે યસ્નમાં માંગી રહે છે. આવા અશો નર-નારીઓને ન્માનના બેદના કહ્યા છે એટલે ધરના એટલે મધ્ય મરજીસી જીરમના સાહેબ કહ્યા છે જેઓ દુન્યાથી દુર એટલે ધર-કશમાંજ રહે છે-માનવો સાથે બેળાતા નથી. એવાઓમાંનાં બીજાને વીસના કહ્યા છે એટલે તેઓબી અશવનો છે છતાં તેઓનો કેશાશ એવો છે કે તેઓ કીનારે-કશીમાં રહી શક્તા નથી પણ તેઓને સાધારણ માનવો સાથે બેળાવું પડે છે. તે સાધારણ માનવોના રતુ તરીકે થઈ તે સાધારણ માનવોથી પોશણ પામી તે સાધારણ માનવોનો ભાર ખેંચવો પડે છે. આવા કેટલાકોને ઝંતુનાંમ=કસ્યાના કહ્યા છે, એટલે તેઓથી બી કીનારે-કશીમાં રહેવાતું નથી પણ મોટા દીન-દસ્તુરો થઈને જગતના પોતાની વર્ણના તેમ બીજી વર્ણના ભલા યુજરેલા તેમ જીવતાઓની રૂવાન-દરોસ્તીની સેવા કરવી પડે છે. આવાઓમાંનાં કેટલાકોને દખ્યુના કહ્યા છે એટલે તેઓ બી કીનારે-કશીમાં રહી શક્તા નથી પણ મોટા મોટા મુખેદોને-બહેદોનો દીનતું શીખવવા માટે જાહેરમાં રહેવું પડે છે, જેઓ નીરગવર કરનાર નરોના-આખેદો સાલેકો અને અશવનોના શીખવનાર-રાહતુમાં કરનાર રહે છે, જેઓને જરથોસ્તી શહેનશાહતમાં શાહના જમણા હાથ ઉપર સુન્નાની ખુરશીએ બેસવાતું માન હતું-જેઓ અન્ય વર્ણના મહા પુરોહોનેબી તેઓની વર્ણને દોરવવા માટે જોઈતી-તેઓની તે દીનને ઉભી રાખવા માટે જોઈતી ધલ-ઉસની તલેસમાતીક શક્તિઓ ઉભી કરવાની તાલીમ તોફીક આપી શકે છે. હવે ત્યારે આવા ન્માનનાંમ્ય-ન્માનના કીનારે-કશીમાં રહેલાઓ તેમાં વીસાંમ્ય=વીસના, ઝંતુનાંમ્ય=ઝંતુના તેમ દખ્યુનાંમ્ય=દખ્યુના બેદના અશો નરનારીઓ જેઓ આઓંધહરે=આગળ થઈ ગયલા ભુતકાળમાં એવો દરજજો ચડીને પાર પડેલા તેઓને તેમ જેઓ બાબવરે=હવે પછી થવાના છે-અને તેઓમાંના જેઓ હેન્તિ=હાલમાં છે અને ઉપર કહેલું કામ કરી રહે છે તે બધાઓને યાદ કરી તેઓ સાથે એકતાન થવા માંગે છે.

ન્માનંધહાનો, વીપાનો, ઝંતુપાનો, દધંધહુપાનો, અષો

અંધહાનો, માંથો અંધહાનો, ઉર્વા અંધહાનો એટલે

શુ? તેઓની યાદ આ કીયામાં.

હવે પછીના ૧૫૧ મા ફકરામાં ઉપર કહેલા મરત્યાનાજ એટલે પચ્ચોધર્યો-તકેષ મરત્યાનાજ નરોને પણ જેઓ ઉતરતી હાલત ઉપરથી યહતી હાલત ઉપર જઈ રહ્યા છે તેવાઓને યાદ કરે છે. માટે કહે છે કે ન્માન-વીસ-ઝંતુ-દખ્યુના પચ્ચોધર્યો-તકેષોની યાદ કરીએ છીએ. આવા

બધામાં જેઓ ન્માનંધહાંનો છે એટલે આજે જેઓ વીસના છે, જમતની સાધના સંબંધના છે-કાનારે-કશીમાં નથી પણ જેઓ હવે ટુંક વખતમાં 'ન્માન'ને લગતા થશે-કાનારે-કશીમાં જશે માટે તે વીસને લગતા જેઓ હવે ન્માનને લાએકના થતા રહે છે તેઓની યાદ હમો કરી રહીએ છીએ. પછી વીષાનોની યાદ કરે છે એટલે જે નરો અશોનાંમ તબકકના ત્રણ મરત્યાઓમાંના છેલ્લા મરત્યા નામે અશોનાંમ મરત્યામાં હતા પણ તેઓ હવે તે અશોનાંમ મરત્યાને કુદ્ધવીને પચ્ચોઠથેઈ તકેશના વધુ ઉપલા મરત્યામાં જઈને વીસનું=મોહલ્લાનું એટલે દુન્યવી સંસાર વહેવારનું જુહું સાચ્યુ કરતા લોકોને દોરવવાનું કામ કરશે એવા પચ્ચોઠથેઈ તકેષને લગતી વીસની ગતીને લાયક થનાર તે અશવનોની યાદ કરે છે- એટલે પચ્ચોઠથેઈ તકેષને લગતા વીસને લાયક થનાર-વીસને શોભા આપતા નરની યાદ થઈ રહે છે. એવીજ રીતે અન્તુષાનોની યાદ થઈ રહે છે-અન્તુને લાયકના-અન્તુ કસ્યાને છાજતાં શોભા આપતા નરોની યાદ થઈ રહે છે. આ નરો કોણ છે? તેઓ હાલે પચ્ચોઠથેઈ-તકેષ મરતાએ ચઢેલા તે મરત્યાને દીપાવે તેવા અને અન્તુના ભેદનું કામ કરી રહેલા અશવનો છે એટલે નીશકામ વૃત્તીની પુર્ણ પરદુખભંજની તોરની મુખેદી કરી રહ્યા છે. તેઓ આવી પદવીએ ચઢ્યા તેની અગાઉ હેહલા અશઓનાંમ દરજગના અશવનો તરીકે હતા. હવે પચ્ચોઠથેઈ-તકેષ મરત્યાને શોભાવનાર થયલા છે. તેઓ દરેક વર્ણના ભલાઓના ગુજરેલા રવાનોની પાસ્યાની જગત ઉપર રહીને કર્યા કરે છે. એવા પચ્ચોઠથેઈ-તકેષને લગતા અન્તુને શોભા આપવાને કાબેલના અશવનોને યાદ કાંધા પછી દહંધહુષાનોને યાદ કરે છે એટલે પચ્ચોઠથેઈ-તકેષમાંના દખ્યુને લાયક થયલા શોભા આપે તેવા નરોને યાદ કરે છે. હાલે તેઓ હેહલા અશોનાંમ મરત્યાની ઉપરથી તેઓની લાયકાત રૂપે ઉપરના પચ્ચોઠથેઈ-તકેષ મરત્યામાં દાખલ થઈને દખ્યુને લગતું એટલે મોખેદો બહેદીનો વીએરેને શીખવવાનું કામ કરી રહેલા છે. તેવી લાયકાત તેઓમાં આવેલી છે-એમ પચ્ચોઠથેઈ-તકેષને લગતા દખ્યુને શોભા આપે તેવા લાયક નરોની યાદ કરી રહે છે. પછી અષો-અંધહાંનોને યાદ કરે છે એટલે અશોધને દીપાવે તેવાઓને યાદ કરે છે, એટલે ઉપરના બધા ન્માન-વીસ-અન્તુ-દખ્યુના ભેદની ખીસ્કારી કરનાર પચ્ચોઠથેઈ-તકેષ પદલીએ ચઢેલા નરો પોતાની અશોધની શક્તિ થું છે તે જાહેરમાં દેખાડીને યુરામાં યુરા આશ્મોધનેબી દીનદાર કરી શકે છે અને એમ અશોધની ગુહયતાની પ્રસિધ્ધતાને વધારે છે. એવી રીતે અશોધને ધારણ કરવાને લાયકના તેઓ ઠે છે. તેઓ માંધો-અંધહાંનો છે, એટલે તેઓ બધા માંધવાણીને દીપાવનારા-માંધવાણીની પ્રસિ-

ધ્રતા વધારનારા છે-માંથોની મકદુર શું છે તે બતાવી આશમોધ જેવાનેથી દીન તરફ દોરવે તેવા છે. તેઓ ઉર્વો-અંધહાનો છે એટલે ઉરવાનને ચાહનાર ઉરવાનના માન મરત્યાને વધારનાર છે એટલે તેઓ પોતાના ઉરવાનના જલ્વાને જગતના લોકો સનમુખ જાહેર કરી ગમે તેવા નાસ્તીકો-ઉરવાનની હયાતીમાં નહિ માનનારાનેથી માનતા કરી દીન તરફ દોરવી રહે છે એમ તેઓ ઉરવાનની ખરી દોસ્તી કરનારા પ્રસિધ્ધતા વધારનારા છે. તેઓ વીરપાદશ્ય વંધહુશ વંધહુષાનો=અંધી કુદરતી બક્ષેશો જે તેઓને મળી છે જેથી તેઓ આવા મોટા અશવનો થઈ રહ્યા છે તેવી અંધી કુદરતી બક્ષેશો-નેઆમતોની ખુબી જગત સમક્ષ જાહેર કરી કુદરતી નેઆમતોની કરમબક્ષેશોને જગતમાં મશહુર કરાવી-તે નેઆમતોની પ્રસિધ્ધતા વધારીને એટલે બીજાઓ તે નેઆમતોને લઇને પાર પડે અને ક્રશો-ગર્દને નજદીક આવવાનું જોમ આપે એમ તે નેઆમતોના પડવાની મક્કસુદને બગ્ગ લાવે તેવા-તે નેઆમતોને સાચ્યા લાયકના નીવડે છે-એવી અંધી અશોધ-માંથવાણી-ઉરવાનનો જલ્વા-લક્ષી નેઆમતોના જલ્વાના રાખનારા ઉચી પાહરીએ ચઢતા પઓધયેર્-તકેષા જેઓ કાંતો ન્માનમાં છે- કીનારે કશીમાં છે, યા જાહેરમાં રહીને વીસ-ઝનુ-દમ્પુના ઉપર કહેલા બેદનું કામ કરી રહે છે તે બધાને પછી તે યસ્નમાં તે પરંપરદેખાનના દીવસોમાં યાદ કરીને તેઓની મદદ માંગી રહે છે.

ક્રીયામાં યાદ કરવામાં આવતી અશો જરથુશ્ત્રની બીજી બાબદ તેવણની પ્રસંશા-યસ્નમાં તેવણની મદદ મેળવવાની આરણ્ય થઇ રહે છે તેનો ચીતાર.

પછી અશઓનાંમ તબકકાની ક્રવપિઓને ક્રીયામાં યાદ કરવાની બીજી બાબદ જે અશો જરથુશ્ત્રની ક્રવપિ વિષેની છે તેને યાદ કરે છે. અપઓનાંમ તબકકાના અધા મરત્યાઓ અને દરજ્જાઓમાં અશો જરથુશ્ત્રનું રૂવાન પહેલે નંબરે છે-જેવણ આ કુલ નીસ્તી-ગેતીના અહુ=શાહ અને રતુ=દોરવનાર છે, જેવણ પઓધયેર્-તકેષા બેદના એટલે અમર અકિતઓ નામે અમશા-સ્પદોના હુમત અને હુપ્તે પુગેલા છે. અમરદાદના હુમત અને હુપ્ત તરીકેની ખીશકારીઓમાંની એક ખીશકારીનેથી પઓધયેર્-તકેષ તરીકે ઓળખે છે. પઓધયેર્-તકેષના આ બેદમાં અમર ગતી અને ઉસ્તા મેળવવાનો બેદ છે. અહિંયાં કહે છે કે તેવણ પઓધયેર્-તકેષ છે એટલે આવી અમર ગતી અને ઉસ્તાના બેદે પુગેલા છે. તેવણ હાતામમાં=હસ્તીએ પુગી રહેલાઓમાં હુદા-સ્તેમેમ=ધણુજ હાપણુવાળા છે-ધણુજ હાપણુથી કામ કરનારામાં પેશ છે.

હાતાંમમાં તેવણ હુક્ષત્રોતેમેમ=એટલે ભલી યજ્ઞતી સત્તાના વાપરનારામાં ધણીજ અચ્છી રીતે સત્તાને વાપરનારા છે એટલે ઇન્સાફમાં પુરા છે. હાતાંમમાં તેવણ ખરેનંધઉહુસ્તેમેમ છે એટલે ખરેનો-મીનો આશીશોને રાખીને જગત ઉપર વરસાવનારામાં ઉત્તમમાં ઉત્તમ છે. હાતાંમમાં યેરન્યોતેમેમ છે એટલે યસ્નમાં ખોલાવવા લાયક વ્યક્તિઓમાં સૌથી શ્રેષ્ઠ છે. હાતાંમમાં તેવણ વહુમ્યોતેમેમ છે એટલે સ્તુતીપાત્ર વ્યક્તિઓમાં સૌથી વધારે સ્તુતીને પાત્ર છે. હાતાંમમાં ફનઓથ્યેતેમેમ છે એટલે ખુસ્તુદી મેળવવાને લાયક વ્યક્તિઓમાં સૌથી વધુ ફતુદીને પાત્ર છે. હાતાંમમાં ફસસ્તોતેમેમ છે એટલે શીખામણ આપીને દોરવનારામાં ઉત્તમમાં ઉત્તમ નસીહત આપીને ચલાવનારા છે. હાતાંમની વ્યક્તિએ અશોધને લીધે ઇશ્તસ્ય=ચાહવા લાયકની-યસન્યસ્ય=ફીયામાં ખોલાવવા લાયકની વહુમ્યસ્ય=સ્તુતીને લાયકની જણાયલી છે તેમ તેવીજ રીતે અશો જરથુશ્ત્રખી ઇશ્તસ્ય-યસન્યસ્ય વહુમ્યસ્ય ગણાય છે. આવી અશો જરથુશ્ત્રની ખુલન્દીને યસ્નમાં યાદ કરે છે.

ફીયામાં યાદ કરવામાં આવતી ત્રીજી આખદ જમીન-આસ્માન વચ્ચેની કુલ ભલામણોની.

પછી અશોનાંમ તખ્તકાની યાદની ત્રીજી આખદ તરીકે જમીન અને આસ્માનને યાદ કરે છે. તેઓ વચ્ચે રહેલી માનવને માટે ઉપયોગી બધી નેઆમનો-જેઓ આરાધવા લાયક સ્તુતીને પાત્ર છે તે બધાને યાદ કરે છે- તે બધી નેઆમનો તે ગુજસ્તે રવાનને તેમ તે જીવતાને મળે એમ દુઆ થઈ રહે છે.

ફીયામાં યાદ કરવામાં આવતી ચોથી આખદ જે દ્યુતિક અને અધદુ અને દ્યેનો-સાચને લગતી છે તેઓની વીગત.

પછી અશઓનામ તખ્તકાની ક્રવપિની યાદની ચોથી આખદને યાદ કરે છે. કહે છે કે દ્યુતિકનાંમ=પગે ચાલનાર સાધારણ માનવ જે રવાન દરોસ્તીમાં પાછળ છે તે, કે અધદુનામ=ગાડીએ ઘોડાએ ખેસનાર કંધક સંપતિવાળો માણસ જે રવાન દરોસ્તી કરી રહે છે તેઓના તેમ તે નરનારી કે જેઓ દીનના પુગ્ગરી છે તે બધાના રવાનોને યાદ કરે છે, તે બધાના રવાનોને આ યસ્નથી દરોસ્તી મળે, અશોનાંમ ક્રવપિ તે બધાની તનોમંદ લાલતનાં દેવને સુધારે એમ દુઆ કરી રહે છે. પછી કુલ અશવન નરો-નારીઓ જેઓ જગતમાં અપાધ વઓનરે અશોઈ માટે લડયા-પોતાના હવસો બાંધી જગતમાંની બદીઓ સામે જુમ્યા હતા, જેઓ દ્યેનોસાચાંમ

=દીનઆશદારો છે, દ્યેનના કાયદા ઉપર **વનેન્તામ**=કુરયાન છે, જેઓ લાંબા કાળથી કુરયાન થઈ રહેલા છે, જેઓ ભવિષ્યમાં કુરયાન થશે, તે બધાઓના અહુ-દ્યેના-અઓદ-ઉરવાન-કવળિની સાથે એકતાન થઈ રહે છે. પછી ચેંધહે હાતાંમ ભણી તે બધાઓ સાથે યસ્નમાં એકતાન થઈ આઠ યથા ભણી અના-સરોના આતશોની દરોસ્તી ધ્વિંછે છે.

આમ તે બેઉ તબક્કાના **અશાઉનાંમ** અને **અશોનાંમ** કવળિઓને કીયામાં બોલાવી તેઓને ત્યાં મુકેલા નેઝાદી એટલે કુદરતની વૃદ્ધિની ગતી રાખે તેવા આબ, દુધ અને કુલ-કુટ-મેવામાં પરોણા તરીકે ઉતરવાની વાસો કરવાની ઓઝરખાહી ભરેલી વીનંતી કરીને ઉપર કહેલી શુભ દુઆઓ ધ્વિંછીને પછી તેઓ ત્યાં પધારીને યસ્નને માન આપ્યું તે માટે તેઓનો આભાર માની તેઓને પુર્ણ રીતનો ધન્યવાદ આપીને પછી છેલ્લે તેઓના આમંત્રણ કરવામાં જો કંઈ ખામી થઈ હોય-કીયામાં જો કંઈ ખામી થઈ હોય અને તેથી તેઓને અગવડ થઈ હોય તેની મારી માંગે છે, અને ફરીથી ધ્વિંછે છે કે તેઓ ગુજરેલા તેમ જીવતાઓ માટે કુલ જગત માટે ભલી દુઆઓ કરે. આ ભેદ હવે જોઈએ. પહેલાં તેઓ અશાઉનામ કવળિને અને અશોનામ કવળિના તબક્કાના બે દરજ્જાઓ નામે **નખાનજદિશત** અને **પઓઘયે**-તકેષ કવળિઓને યાદ કરી કહે છે કે આ બધી કવળિઓમાંની કવળિઓ જેઓ અહિંયાં છે તેઓ **દેનુતાઓ**=ખુશહાલ થઈને **અહુમય નમાને**=આ ધરમાં કીયામાં આવવી જોઈએ તેઓ પધારો; **દેનુતાઓ વિચરેનુ**=ખુશહાલ થઈ કીયાના આબ-દુધ-પ્રલો-કુટ અને ભણાતા માંથોના-ભલી અઝદના બહેરામાં અને આ ધરની અધિપિમાં બદીને ક્ષાફનને તોડવાનો નીર્ણય કરી રહેતી ક્ર્યા કરવી જોઈએ તેમ ક્ર્યા કરી રહો **દેનુતાઓ**=ખુશહાલ થઈ રહીને **અહુમય નમાને**=આ ધરમાં કીયામાં **વંધઉહીમ**=ભલાઈ ઉભી કરાવનારી પરદુખભંજની ગતી પેદા કરાવનારી **અધીમ**=અધીને લગતી દહમ આક્રિતીના આશીશો જેઓ **ખાપરામ**=દુજ રહિત કરવાની શક્તીથી ભરપુર છે તેવા આશીશો વરસાવનારી તેવા આશી-શોની **આક્રિનેનુ**=દુઆ કરનારી છે-કરવાજ આવી છે તે બધી દુઆ કરશો. **દેનુતાઓ**=ખુશહાલ થઈનેજ **પારયનુ હય અહુમાત નમાનાત**=હમારા આ ધરમાંથી ક્રિયામાંથી સિધારવી જોઈએ તે તેમ સિધારજો. **સ્તઓમાય**=બંદગી ક્રિયાના સ્તોતો **રાઝરેય**=સચ્ચાઈઓ-ખરા અંતકરણથી ક્રિયા કરાવી છે તેવી ખરા અંતકરણની નીખાણેશીના તત્વોને **ખરનુ દથુષો અહુરહે મઝદાઓ અમેષનાંમ રથેન્તાંમ**=દ્વાદાર અહુરમઝદ અને અમશાસ્પદોની હજુરમાં લઈ જવી જોઈએ તે લઈ જશેજ. **માચિમ ગેરેઝાનાઓ પાર-યનુ હય અહુમાત નમાનાત અહુમાકેમય માઝદયરનનાંમ**=હમે

મઝદયસ્નીઓના ધરોમાંથી નારાજ દીલગીર થઇને નહિ જવી જોઇએ તેમ નહિજ જશે એ દુઆ છે.

આમ તે ફવરિઓ જે ત્યાં પધારી છે તેઓની આગળ ઓઝરખાહી કરીને તેઓને નેમાઝ કરીને તેઓને વીદાય કરે છે. પછી અહુરમઝદ ખોદાએ અવજુનીની નીરંગ પઠી કુલ જગતને માટે દુઆ કરે છે. પછી બે યથા પઠી તે ફવરિઓની યસ્નની શક્તિ, વહમની શક્તિ, અઓજની શક્તિ અને ઝઓથ તરીકે થવાની શક્તિની પ્રસંશા કરીને રોજ-માહ વીગેરેની પ્રસંશા કરી રહે છે.

આમ આખી ફરવરદીન યસ્તમાં બેદ જોયો. ફવરિનું સંગઠન જગતમાં રવાનોની મદદ માટેજ ઉતરે છે અને મીનો ફરરોખ ફરવરદીનને પોતાની મારફત કરે છે માટે ફવરિની યસ્નને ફરરોખ ફરવરદીન યસ્ન કહી છે, તે માટેની ક્ષુભીક શીલસુષી જોઇશું. અને ફવરિ વિષેની ક્ષુભીક હકીકત હવે જોઇશું કે જેથી વાંચનાર જોઈ શકશે કે આ ક્ષુભીક હકીકત બધી આ આખી ફરવરદીન યસ્તમાં વણાયેલી છે અને તે હકીકતના જ્ઞાનનો પાયો આજે જાહેરમાં નહિ હોવે આ યસ્ત જેમ જેવી જોઇએ તેવી ઉકેલાઈ નથી અને બાજે બખતે સીલસીલા વગરના હોયપોય મીકસ્યર તરીકે તે યસ્તને ઉતાવળીઆએ ગણી કાઢી છે તેમાં તેઓની ગંભીર ભુલ કેટલી બધી છે તે દેખાઈ આવશે. ફવરિ જે રજેરજ સાથે જોડાયેલી છે તે ફવરિ તે અહ્ બાપનું સાક્ષાત્ત ઉદાપણ છે-માટે તે અહ્ની અતી તાબેદારી કરનારી-અતી બલીસ્ત છે. આવી ફવરિનું ઉદાપણ જગતની રજેરજમાં પંચરાઇને જગતને તે અહ્ તરફ લઈ જઈ રહ્યું છે, તે બેદ આ યસ્તના ઉપરના બેદ ખોલેલા તરજુમા ઉપરથી દેખાઈ આવશે; અને ફવરિ કદીબી યુરી હોયજ નહિ તેનો ભાશખી આ ઉપરના બેદ ખોલેલા તરજુમા ઉપરથી આવશે; તેમ વળી ફવરિ એક રજમાં હોય કે દાદારમાં હોય બધેજ એક સરખી છે અને કુલ જગતને ઘેરીને ફરો-ગર્દ કરાવવા કામ કરી રહેલી છે અને જગતની જાતજાતની ચીજો સાથે બંધાઇને તે ચીજોનો વડવો દેખાડ્યા કરીને તબક્કા મરતબા દરજ્જામાં જણાય છે-એમ ફવરિઓ અનામાંથ્યાઓ છે માનવની વિચાર શક્તિના જ્ઞાનના પુર્વના જ્ઞાનથી છે તે બંધાનો ભાશ આવશે.

ફરવરદીન યશ્તના બધા કરદાઓના તાવીલ સાથના તરબુમામાં ફ્રવ-
પિની હકીકતી સમજ ફીલચુફી ભોયા પછી હવે તે ફ્રવપિની હકીકતની
સમજ, ફીલચુફી અને તેમાં આવતી જુદી જુદી બાબતો કે જે વખર
તે સમજ પુષ્ટ થાય નહિ, તે બધી બાબતો માટેની સમજ ફ્રવપિની
બાહેસ જુબારક દાનેશ-ઇલમ પ્રમાણે બેધએ: જેવી કે (૧) ફ્રવપિની
ઉચ્છલ, પછી (૨) અહુરાના માંદ્ર સ્પેન્તના રૂવાનના થવાની વીગત,
(૩) યજ્ઞોના રૂવાનો થવાની વીગત, (૪) આ બધા યજ્ઞો સાથે
થતા ૮૨૮ વરોની વીગત-મીનોઈ આસ્માનો થવાની વીગત, (૫)
સુપ્ટીના થવા માટેની કુદરતની જુદી જુદી સેફતોની વીગત, (૬)
૮૨૮ વરો જેઓ સ્તરના બનેલા છે તેઓમાંથી થતા ચાર મુળ
અચકેની વીગત; આ અચક મારફતે કુદરત હસતી નીસ્તીની
રચના કરે છે તે વીગત, (૭) હસતી નીસ્તીની ઉપર ચાલતા
વખતની વીગત, વખતને માપવાની સમજ-અવસરો હિંગા-
મોના ઉતરવાની સમજ, (૮) છેલ્લે પરવરદેગાનના હિંગામ
વખતની સમજ એટલે ગેતીમાં ફ્રવપિના ઉતરવાની
અને તેણીઓની હેફાજત હેઠળ કુલ ગુજરેલા
રૂવાનોના ઉતરવાની હકીકતી સમજ બેધએ.

પહેલા ફ્રવપિની બહેર ઉત્તપતિ, અહુરમઝદની આરન-મીનોઈ હાપજ
તરીકેની તેણીની ખુલ્લમાં ખુલ્લ હાલત કે જે હાલતને એરેદ-
વાઓની હાલત-કામ ઉપર તપાસ રાખનાર મહાહાપજની હાલત
કહે છે તેવી હાલત રાખતી તેણીઓની ખુલ્લમાં ખુલ્લ જગા
કુલ કુદરતમાં શાને લીધે? એટલે મઝદા અહુરા કરતાંબી
ગુફ ગુપ્ત રહેલી તેણીઓની હાલત; મઝદા અહુરા અને
અહુ વચ્ચેનું છેદું વીગેરે વીગેરે ગુહ્ય વીગતોનો
ફ્રુમીક ઉકેલ-ફરવરદીન યશ્તને સમજવા
માટેની બાતેન હકીકત.

ફ્રવપિની ફીલચુફી ફ્રુમીક બાતેન હકીકતો સમજવા માટેની તકરીર.
સામાન્ય સમજ અને અકબાલોની માન્યતાઓ તેઓ કઈ કઈ કેવી
કેવી બાબતોને માટે હોય.

ફરવરદીન યશ્તમાં જણાવેલા ફ્રવપિ બાબેના ઉંડા બેદોનો બાશ લીધા
પછી ફ્રવપિની ઉચ્છલ ક્યાંથી છે, તેનું સર્વોપરીપણું ક્યાંથી અને ક્યાં છે-તેઓ

તે સાહેબની મરજી કંઈ રીતે બળ લાવે છે તે બધાનું હકીકતી જ્ઞાન બેઠાએ. ક્ષુમની હકીકતોની સમજ હવે વધારે સરળ રીતે સમજાઈ શકશે.

આ જગતની રચના એવી તો ગુચ્છભરેલી છે કે તે રચનાનો રૂપીએ આની જેટલો ભાગખી આપણી મનતકની સમજશક્તિથી સમજી શકાતો નથી. કેટલો ભાગ અનુભવથી અનુભવાય છે કે જેની ઉપરથી સમજ મનતક ચાલી શકતીજ નથી. આજે બધાએ સમજશક્તિથી સમજવાની વાત કરે છે તે સામે કોઇને વાંધો હોય નહી, પણ સમજશક્તિનો દાયરો જે આપણે ધરાવીએ છીએ તે કેટલો બધો ટુકો છે અને તેજ દાયરો ધર્મની ઉંડી વીગતો ઉપર લગાડવે કંઈ સમજ મળે નહી એ બાબત આજે ધણાખરાએ ભુલી જતા લાગે છે. જરથોસ્તી દ્યેનમાં કેટલી વીગતો અનામાંથવાએ કહેવાય છે કે જેમાં ક્રવણિનેથી અનામાંથવાએ તરીકેની લીધેલી છે. અનામાંથવાએ એટલે માનવની સમજશક્તિથી બહારનું. આવી અનામાંથવાએ બાબતો ઉપર ચુનોચેરા શું હોય? ચુનોચેરા કરવાથી શીખાય છે એ બાબતમાં પુર્ણ સત્ય નથી. દુન્યાની મોટી મોટી શોધો થઈ છે તે કાંઈ ચુનોચેરાથી થઈજ નથી પણ accident અકસ્માતથી થઈ છે. ચુનોચેરાથી થતી બાબતો બી બદલાયા કરી કરીને આખરે તેઓખી accident અકસ્માતથીજ સમજાઈ રહેલી છે. કહેવાની મતલબ આ છે કે આ બાબત જે કંઈ શરૂ થાય છે તે ખુદ જરથોસ્તી દીનની ગુહ્ય શીક્ષસુરી અકવાળોની ઉપર સીના દરસીનાથી—ઉસ્તાદ ચેલાથી ઉતરતી ચાલી આવેલી છે, કે જે સરીનામાં પાનાઓમાં ધણા બેદમાં ચીનારાયલી હતી. જરથોસ્તી શહેનશાહત અને પ્રજ્ઞના અને જરથોસ્તી ધરાનના નાશ થવાની સાથેજ આ બંધી હકીકતી બાબતો જાહેરમાંથી ધીમે ધીમે નીકળી જઈને સાહેબે—દીવાનોના કરોમાંજ સ્થાપીત થઈ રહેલી છે જેનો કાંઈક ભાગ હમારાં બહેસ્ત—બહેરે ઉસ્તાદ સાહેબથી જાહેર કરવામાં આવેલો હતો. આ જાહેરાતખી સંકોચીત રીતે કરવામાં આવેલી હતી જેનેથી તેના સાંભળનારાઓ સમજી શકેલા નહી કેમકે તેમાં મોટા ગેપો રહેલા હતા; જેઓને અમુક અમુક મોકાઓમાં પુરેલા પણ તે પુરવણીનો બેદ જાહેર શાંભળનારાઓ પામી શકેલા નહી કેમકે ઇલ્મિ—અતાઈની બક્ષેશ મઆદદો બંધાવા પછીથીજ આવી શકે છે. મઆદદાનું બંધાવવું તબાઈ અને ઉસ્તાદોની કરમબક્ષેશની ગુફત વગર થઈ શકતું નથી. આ ક્ષુમીક હકીકત જેને દ્યેનમાં અનેક નામો જેવાં કે સેંગાહ, સાસ્ન, ફસરિત, આદિશિત, સંસ્ત્ર, ચીચશાના તરીકે ઓળખેલી છે તેઓ કુદરતની પરમ સચ્ચાઈઓ છે કે જેના પાયા વગર દીન કદીખી બરાબર સમજાઈ શકાતીજ નથી અને બાજે

વખતે દીનને ધણીજ ગેરધનસાદ થઈ રહે છે. આ હકીકતી બાબતો દ્રવરદીન પસ્તમાં જણાવેલા બેદોને ધણીજ સરળ રીતે ખુલ્લી કરી શકે છે.

ચીજ અને નાંચીજ બેઉનો ફરક; ચીજના કાયદા નાચીજને નહિ લાગે. અહૂ તે કોણ તેનું શરૂઆતી બ્યાન; શેદાન શેદ તરીકે તે અહૂની સમજમાં અંધકારનો ભેદ-અંધકાર સાથના અહૂમાં સ્થીરપણું-મજ્જી વીગેરેના ભેદો તેની કંઈક સમજ. અહૂ વિષેનો સપ્પર પહેલો સિદ્ધાન્ત અહૂનો પહેલો ફેઝ-કંઈથી ગતી કે વિચાર વગરની નહિ સમજ પણ તેવી હાલત, સીરફ બતાવવાથી માની લેવાની જેમાં કાંઈ અકકલની ગતી ચાલે નહિ તે ઉપર.

આટલું કહીને હવે દ્રવણીની ઉસુલજ અહૂમાંથી થાય છે તે જોઈએ. આ બધી બાબતો જે આપીએ છીએ તેને અનામાંથ્વાએ કહી છે એટલે ચીજની પેલી મેરની 'ના-ચીજ' ના બેદોની રહે છે. માટે ચીજને લગતા કાયદા આ 'ના-ચીજ' ને લાગે નહી. જેમકે ચીજનો મેકદારનો એક કાયદો છે કે દરયાવમાં ટીપુ સમાય પણ ટીપામાં દરયાવ સમાય નહી. આ મેકદારનો ચીજને લગતો કાયદો અનામાંથ્વાએની 'ના-ચીજ' માટે ચાલે નહી. પહેલા 'અહૂ' ની સમજ લેવાની છે. આ 'અહૂ' નો ભેદ એવો છે કે જેને આપણી મગજશક્તિ શું પણ યજતી ગતીની મગજશક્તિ જેને અએક કહે છે તેથી સમજ શક્તી નથી. કેમકે માનવ કે યજત બેઉ ચીજોમાં આવે જ્યારે અહૂ તો ચીજોની પેલીમેરનો 'ના-ચીજ' છે માટે તે અહૂ વીષે કંઈથી સમજાય નહી, પણ આ અહૂ પોતે જે કંઈ જાહેર કરે છે તેનું જ્ઞાન સીલસીલાબંધ ધ્યાનમાં ઉતરી શકે એમ છે. ત્યારે અહૂ વીષે શું સમજ શકાય? અહૂ=તે કોઈ છે એમ એટલુંજ માની શકાય. તે અહૂને 'શેદ' માંના એટલે યજતી શક્તિની સમજશક્તિના અંધકારને લગતા યજતોથીથી નહી સમજાય તેવા કહ્યા છે. આ અંધકાર સમજશક્તિની આંજેઝી દેખાડે છે જેને અંધકારના ઘટતીના અર્થમાં લેવાનો નથી. અહૂ ત્યારે સમજશક્તિના અંધકારમાં છે એમ કહ્યું છે માટે તેવણને શેદાનશેદ કહ્યા છે. આવા તે અહૂ શેદાનશેદને માનવની તસવ્વરમાં લેવા માટે તેવણને એક મોટા દરયાવ તરીકે લીધેલા છે અને તેવણને સ્થીર લીધેલા છે અને યજતોની સમજશક્તિની આંખથી નહી દેખાય તેવા એટલે સમજશક્તિના અજવાળાના નહી પણ અંધકારના લીધેલા છે અને શક્તિના કાયદાથી નીરાજો લીધેલા છે. તેવણને સ્થીર કંઈથી ગતી

વગરનો લીધો છે. આવો મામલો જગતમાં હોઈ શકે નહીં-જગતમાંતો બર્ષેજ ગતી જતજતના પ્રમાણમાં હોય. ટુંકમાં અહીંને સુન્યની મર્જની હાલતનો કંઈખી ગતી-ઝરવાન વગરનો લીધેલો છે આ સપ્પર પહેલો સીધાન્ત છે.

અહીંનો ખીજો અત્યંત રોશનીવાળો વિચાર સાથનો ફેઝ જેને ક્ષએતાન ક્ષએત કહે છે તે-તે અને ઉપર કહેલા શેઠવાળા ફેઝ વચ્ચેનો ફરક. અહીંની સપ્પર પહેલી રોશનીમાંથી પ્રદર્શીત થતા વિચાર વિષે, અહીંના ક્ષએતવાળા ચલીત ગતીના દરયાવ-માંથી એક બેટનું થવું જેને ખાઓ-અફજ્યમ્ન કહે છે તે-તે ખાઓની જત સેફત વિષે; તે ખાઓ અને અહીં વચ્ચેનું છેટું; તે ખાઓનો વિચાર હહાપણુ તેની મુજવણુ; તેની ઉપર પડતા માંઝ રપેન્ત આશીશો-આશીશોથી ઉભી થતી હોશખામ,-હોશખામ તે શું? -હોશ-ખામનું તે ખાઓમાં પ્રદર્શીત થવું; તે ખાઓનું બગરપનું થવું-તેથી થતું ખાઓને હહાપણુ-હહાપણુમાંથી નીકળતી બીજી ગતીઓ; ખાઓની એમ ઉભી થયેલી શક્તિઓ વિષે; આશીશોની ખીશકારી સૂઝીની ઘણી અગાઉથી પહેલેથીજ છે તેની તોંધ; યઓન-રશનુ-આરમછતીનું પ્રદર્શન માંઝ રપેન્તના આશીશોમાંથી વિગેરે ખાઅહની ટુંક વીગત. હહાપણુ-ખેરદ સત્યતા જોમ અને તાબેદારીના ગુણોની શક્તિઓની સપ્પર પહેલી જાહેરાત તે ખાઓમાં થઈ તે.

આવા ગતી વગરના અહીંના દરયાવના એક ટીપાં જેટલા નાના ભાગમાં સપ્પર પહેલી ગતી થતી દેખાડેલી છે. આ ગતીથી તે ટીપું નુરોના નુરની માફક ચલકી રહે છે જેને ક્ષએત પુર્ણ ચલકાતનું કહ્યું છે. આ ગતી આ ચલકાત સપ્પર પહેલો તે અહીંનો વીચાર તરીકે ચીતરાયો છે. એટલે ઉપર કહેલા સમજશક્તિના અધકારના અહીંના દરયાવમાં મર્જ હાલત હતી-ગતી હતી નહીં એટલે ત્યાં કંઈખી વીચાર ચાલતો હતો નહીં એમ સમજવે છે. પણ હવે ત્યાં ગતી ચાલે છે-ચલકાત થઈ રહે છે એટલે વીચાર ચાલે છે જે સૂઝી રચના થવાનો મુજ વીચાર છે. પણ તે ચલકાત-તે ગતી એટલી તો

ભારી છે કે તે વીચાર શું હોય તે ખુદ યત્નો સમજી શકતા-પકડી શકતાજ નથી, પણ તે વિચારની તેજી આગળ ખુદ સુન્યમાં આવી જાય છે ખુદ હોશ વગરના થઇ જાય છે. આવું તે ટીપું સપ્પર પહેલા નુરોનાનુરના દર્યાવ તરીકે જાહેર થઈ રહે છે જેને ક્ષએતાન ક્ષએત અહ તરીકે ઓળખે છે. અહૂના આ ચલકાતવાળા એટલે ગતીવાળા ટીપાને એક દર્યાવ તરીકે લેવાનું છે-તે ચલકાત એટલો બધો છે કે તેની આગળ કોઇખી ટકી શકતુંજ નથી. આવા પુણુંગતીવાળા ચલકાતવાળા ક્ષએતાન ક્ષએતના દર્યાવમાં જે ગતી ચાલે છે-વીચાર ચાલે છે તેના પરીણામમાં તે અનંત રીતના દર્યાવમાં એક મોટો એટ તરી આવતો જણાય છે. આ એટ અને તે ચલકાતનો દર્યાવ એક વચ્ચે આસમાન જમીન જેટલો ફરક છે. તે અનંત ચળકાતના દર્યાવને ક્ષએતાન ક્ષએતને-અહ તરીકે ઓળખેલો છે જે યથાના કલામનો અહ છે અને પેલો એટ જે તરી આવેલો છે તેને અવસ્તામાં ખાઓ અક્રજ્યમ્ન તરીકે ઓળખેલો છે. અહૂનો ચળકાત વિચાર એટલો તો ભારી છે કે તેને વિષે કંઈખી વિચારી શકાતુંજ નથી માટે તેને સુન્યવાળો 'અસૂના' ગાથામાં કહ્યો છે. પણ આ એટ જે અક્રજ્યમ્ન તરીકે તરી આવે છે તેને હુદાઓંઘહો=મહા હડાપણુ તરીકે અવસ્તામાં ઓળખે છે. તે અસૂના અહ અને તે હુદાઓંઘહો સાથનો-મહાહડાપણુ સાથનો ખાઓ-અસક્ર-જ્યમ્ન એક જાને સેકાતે તદ્દનજ જુદા છે. આ જુદાઈશું છે-કેમ આવી-આવવાનું કારણ શું તે બધી આખદો અધકારમાં છે. જ્યારે ક્રશો-ગદં થઈને તે દર્યાવમાં મળી જવાશે ત્યારે તેની ખચર પડશે. હાલમાં તો તેઓ વચ્ચે એક પરદો એવો છે-એવો જખર છે કે જેની આરપાર કોઈખી જઈ શકતુંજ નથી. આવા તે પરદાને નીરૂના પરદા તરીકે ઓળખાવવામાં આવે છે. આ હુદાઓંઘહો=મહા હડાપણુવાળા ખાઓ-અક્રજ્યમ્ન ત્યારે હોશમાં આવે છે. પોતે અગાક તે ક્ષએતાન ક્ષએત અહૂમાં મર્જ હતો-ઉઘમાં હતો-મલેલો હતો. હમણા તે તરી આવ્યો છે-જગૃતીમાં માટે ભાનમાં આવ્યો છે જેથી તે ખાઓને દુખ જેવું લાગ્યું કેમકે તે અહૂમાંની તે મર્જની હાલત અતી દીલપત્રી તેને લાગતી હતી એમ તે ખાઓને ભાસ્યું.

આ ખાઓ અક્રજ્યમ્ન-હુદાઓંઘહો પોતે મહા હડાપણુવાળો હોવા છતાંખી તે અહૂના ક્ષએતાન ક્ષએતના ચલકાતને પામી શકતો નથી-તેના વીચારને સમજી શકતો નથી અને પોતાને કાંય ભાનમાં આણ્યો હશે તેની સમજ તેને પડતી નથી, જેથી તે ખાઓને કંઈક એક જાતની શુંચવામણુ લાગે છે. પછી તે ક્ષએતાન ક્ષએત અહૂ પોતે આ ખાઓ જે હુદાઓંઘહોવાળો છે તેની ઉપર માંધ-રપેન્તના

આશીશરૂપકારણો કે જે છે, એટલે પોતાના આશીશોથી તે ખાઓ-હુદાઓંધહુને શાંત કરે છે. આ વખતના ખાઓને ખગ તરીકે ઓળખે છે-અતી નાનો ભાગ છતાં તૃપ્ત થયલા ભાગ તરીકે ઓળખાય છે. આ વખતે તે ખાઓ અફ્રન્યમ્નની હુદાઓંધહુની હાપણુની ગતી વધી જમ્ને હુદાસ્તેમા થાય છે એટલે તેની જતી આસ્ત વધે છે જેથી ખેરદ ઉભી થાય છે અને તેને શાંતી વળે છે, કેમકે તેને અધીકાર મળે છે જેથી તે ખગ થાય છે અને મીથ કરે છે કે તે સાહેબે તેને કંઇક અર્થેજ કાઢ્યો છે, માટે તે કાંચ એમ થયો-શું કામ કરવા થયો એવો વીચાર તેને કરવાનોજ નથી. પણ અએદુન ખાદ અએદુન ખાદ તું જેમ ચાહે તેમ કરવા હું ઉસ્તવાર છું એમજ વીચાર કરવો. આવી હુદાસ્તેમાની ગતીવાળી આસ્ત હાપણુથી તે ખાઓમાં આવી ભારી ખેરદ ભાન સાથની અકકલ આવી-પેલા અફ્ર ક્ષએતાન ક્ષએતના માંથ્રસ્પેન્તના આશીશોથી આવી-તે આશીશો તે ખાઓમાં ઉતરવાથી આવી. આશીશો=માંથ્રસ્પેન્ત એમ સપ્પર પહેલાથીજ અતી કામના જરૂરના જાહેર થાય છે કે જે વગર મોક્ષ હોયજ નહી. તે અફ્રના ક્ષએતાન ક્ષએતના માંથ્રસ્પેન્તના આશીશો એ એવું તે શું કાંઈ કે જેથી તે ખાઓમાં આવી હુદાસ્તેમા સાથની ખેરદ આવી? માંથ્રસ્પેન્તના આશીશોથી ત્યાં રએાચ ઉભી થઇ-હોશની કીનારી હોશેખામ ઉભી થઇ. આ રએાચ-હોશેખામ-હોશની કીનારીમાંથી ત્રણ મુળ કારણો બહાર પડ્યા જેઓને યએાન-રશુ અને આરમમ્મતી કહે છે. આ કારણો એટલે યએાન-રશુ અને આરમમ્મતી તે ખાઓ અફ્રન્યમ્ન ઉપર પડવા લાયા. આવા કારણોએ તે ખાઓમાં અન્નત હાપણુ આસ્ત ઉભું કાંઈ. આવી આસ્ત-હાપણુમાંથી અપુર્વ ભાન સાથની ખેરદ જન્મી-આવી ખેરદમાંથી અપુર્વ જ્ઞેર સાથની અન્નત તાબેદારી જન્મ પામી. આમ તે ખાઓમાં યએાન-રશુ-આરમમ્મતી આવ્યા જેથી તે ખાઓમાં ઉપર કહેલો પ્રભાવ જામ્યો એટલે તે ખાઓમાં તે માંથ્રસ્પેન્તની અંદરના અફ્રના વીચારોની ઇંડક આવી-મહેર આવી-વીચારનો કંઇક અમલો થયો-મહા હાપણુની મદદ થઇ. તેમાં રશુ આવ્યો એટલે તે વીચારોમાં પરમ સત્ય અને તેનું અનંત જ્ઞેમ જામ્યું અને તેમાં આરમમ્મતી આવી એટલે તેવા તે વીચારોથી તાબેદારી આવીને તેના હોકમ મુજબ કામ કરવાનું મહા જ્ઞેમ ઉભું થયું. આમ તે ખાઓ અફ્રન્યમ્નમાં હવે માંથ્રસ્પેન્તના આશીશો યએાન-રશુ-આરમમ્મતી તરીકે પડીને તેના ખુદમાં જેમ ઉપર હતી તેવી ઉક્ષ્યામામીક ઉભી કાંધી, સપ્પર પહેલું હાપણુ ઉભું કાંઈ,-એવું કે તે હાપણુની સાથે પુર્ણ ખેરદ આવી અને તે હાપણુવાળી ખેરદના

મિશ્રમાં-વિચારમાં સત્ય જામ્યું એટલે અતી જોમ જામ્યું જેની સાથેજ પુણું તાબેદારી કરવાની શક્તિ આવી.

ઉપર કહેલા અતી ડહાપણ સત્ય-જોર અને તાબેદારીવાળા ખાઓનું અદ્ભૂત તરફનું મનન. તે મનન શું હતું ? તે ખાઓનો સમ્પર પહેલો મુદ્દાલેખ જે કુલ સૃષ્ટીમાં પહેલો અને છેલ્લો જ છે તે-નામે તાબેદારી સાથની નોકરી-ફરજની અદા અને તેમાંજ સંતોષ દરેકને સમ્ભવાર છે અને થજો. આવા મનનથી તે ખાઓમાંથી નીકળતી મુળ ત્રગડી નામે યવએચ, નીરૂ-ખદાત અને આતરે ક્ષએતાન-તેઓની જાત-સેફાત : તેઓમાંથી થતો સમ્પર પહેલો વિસ્તાર; કુદરત અને ગતીનો ખ્યાલ જે બધું અદ્ભૂતની આગળ બગડેપતું છે તેનો ભેદ-બગનો અર્થ અને સમજ અને શક્તિ. અદ્ભૂતો સમ્પર પહેલો વધર્થ વિચારરૂપમાં કે જેનો એક અબજાંશ ભાગ તે બગ અદ્ભૂતવધર્થના વિચાર તરીકે છે જેની જુદી તરીકે ક્રવષિ થઈ છે તે બધાની ઢુંક વીગત. અદ્ભૂત તે વિચારના ખ્યાલને તે ખાઓનો બગ કયારે ગ્રહણ કરે છે તે વિષે.

આમ ત્યારે તે ખાઓ અપ્રજ્યમ્ન હવે હુદાસ્તેમા થઈને તે અદ્ભૂત મનનમાં પડ્યો. તેનું મનન આમ હતું કે હઝારો દરદ તારી ઉપર! તારા હોકમને હું ચાકર ઉસ્તવાર ઉભો છું. મને હવે અતી આનંદ લાગે છે. નોકરી તાબેદારી એજ મારો મુદ્દાલેખ હવે થયો છે. આવા મનન કરવે તે ખાઓ-અપ્રજ્યમ્ન કે જેમાં માંથ-સ્પેન્તના યઓન-રસ્તુ-આરમઠીતીના ઉક્ષયબામીકનું જોમ છે તેવા તે ખાઓમાં ત્રગડી ઉભી થઈ : નામે (૧) યવએચ યવેતાએતે (૨) નીરૂ-ખદાત (૩) આતરે-ક્ષએતાન એમ તે ખાઓ-અપ્રજ્યમ્નનો વિસ્તાર થયો, જે યવએચ લગી પુગે તેવો એટલે સાત ઝરવાને અકરનેતો થયો; એટલે સાત ઝરવાને અકરને કાઢે તેવો-તેટલી પહોળાઈ, ઉંચાઈ, ઉંડાઈનો થયો કે જેમાં નીરૂ-ખદાતની કુદરત થઈ એટલે મહા અચાક શક્તિ થઈ. આવા તે નીરૂ-ખદાત સાથે આતરે-ક્ષએતાનની ગતી ઝરવાન હતી. આ ત્રણેઓમાં

માંથ-રપેન્તના આશીશે પમેલા છે, જેથી તે ત્રણેમાં તે માંથ-રપેન્તના આશીશેથી ઉભા થતાં યજ્ઞોન-રશ્નુ અને આરમ્ભતી વસેલા છે. માટે તે ત્રણ એટલે તે ત્રગડીથી તે ખાઓની માફકજ મનનમાં પડી. આવા ત્રગડીવાળા ખાઓની ઉપર એટલે તે મહા હાપણવાળા સાત ઝરવાને અકર-નેની ગતી જેટલી પહોળાઈ રાખનાર નીર-ખદાતની અથાક શક્તિ અને આતરે-ક્ષએતાન ગતી રાખનાર મહા હાપણવાળા વિસ્તારના કેહપંની ઉપર, કે જે તે અહની આગળ યગ છે-અતી નાનો અધીકારી શક્તિવાળો હાપણવાળો ભાગ છે તે યગની ઉપર તે અહએ પોતાનો વધર્થ=હોકમ મોકલ્યો. યગ એટલે ભાગ-ભાગ કેટલો ? અહના તે ક્ષએતના અનન્ત દરયાવના એક ટીપાંથીથી અતી નાનો તે ભાગ છે-છતાં તેવા તે યગ-ભાગમાંથીજ સૃષ્ટી થયલી છે અને તેમાંજ તે સૃષ્ટી લય થશે. આમ તે યગને અથાક શક્તિ-જ્ઞાન-અધીકાર મળેલા છે કે જેની પુર્વે સૃષ્ટીમાં કોઈનેથી તેવું મલ્યું નથી મળશેખી નહિ. અહની પછીનું સૃષ્ટીનું ખીજ ઉસુલજ આ તે યગ છે. આવા તે યગની ઉપર-તે યગની સાત ઝરવાને અકરને પુગી વળે તેવી પહોળાઈ-ઉંચાઈ-ઉંડાઈ ઉપર-તેની અનન્ત નીરની કુદરત અને અનન્ત ગતી આતરે ક્ષએ-તાનની ઉપર અહએ પોતાનો વધર્થ-હોકમ જે સૃષ્ટી શરૂ કરવા માટેનો હતો તે મરજ-હોકમ મોકલ્યો, કે જેને પછીથી અહનો વધર્થ અહનવધર્થ કહે છે કે જેની જુદત તરીકે ક્રવપિ થશે. આવા વધર્થને તે અહએ આ યગ ઉપર મોકલ્યો. આ વધર્થ-હોકમ અત્યારે મિથરૂપમાં વિચાર કે જે અતી તેજસ્વી હોય છે તેવા રૂપમાં હતો. આમ સૃષ્ટી થઈતેની ઘણી આગળથી વિચાર ચાલતો હતો. આ વિચાર-મિથ તો તે અહનો છે કે જેના મુળ અસલના ઉસુલ ફેઝને શેદના એટલે અંધકારના ફેઝ તરીકે ઉપર કહ્યો છે, જ્યારે આ ખીજે ફેઝ તો ક્ષએતાનનો ચળકાતનો કહેવાય છે. આ ખીજ ફેઝમાંજ ગતી આવી-રઓક્તી આવી માટે વિચાર આવ્યો. આ વિચાર સૌથી પહેલો છે. આ મુળ વિચારને અહનવધર્થ કહે છે કે જેના એક અખર્ગશના ભાગનો વિચાર અમુક પ્રમાણમાં યથાના કલામમાં અમુક રીતે અમુક ગતીમાં ગુપ્ત છે. ત્યારે અહનો આ વિચાર જે એક મુળ-છે અનન્ત ગતીનો છે તે વિચારના એક અખજ ભાગની ગતીનો વિચાર અહનવધર્થ જે કુદરતનો છે તે કુદરતના વીચારનો ૮૧ મો ભાગ આજના ભણાતા યથાના કલામમાં છે. આજના ભણાતા અહનવધર્થના શબ્દોને સ્તએત યસ્તને કાયદે અમુક અમુક ગોઠવણીઓમાં લાવવામાં આવે છે ત્યારે તે કલામ તે કુદરતના અહનવધર્થના ૭૨ મા ભાગ લગી કે નવના આઠ સાથના આંકવાળા ભાગ લગી એટલે ૯ મા ભાગ ૬૪૨=૧૮ મા ભાગ

૯×૩=૨૭ મા ભાગ ૯×૪=૩૬ મા ભાગ ૯×૫=૪૫ મા ભાગ ૯×૬=૫૪ મા ભાગ લગી એમ ૯×૮-તેમ ૯×૯ ભાગ લગી પુગી શકે. ત્યારે એક આખો વિચાર અદ્વનવધર્મમાં કાંચ આવતો નથી પણ ખાલી એક અખજની ગતીનોજ કાંચ આવે છે? તે ખાઓ પોતાના ગમે તેવા મહાડહાપણુ જોમ અને સત્ય ધરાવવા છતાંખી તે અદ્વના તે મિથ્યને પકડીને સમજી શક્યો નહિ. પણ ઉલટા તે ખાઓ ખુદ મનનના હોશમાંથી ઉદ્વ્યાપામીકની હોશમાંથી બેહોશ જેવો થઈ જવા લાગ્યો. તે અદ્વના તે મિથ્યની તાબેશ તે ખાઓ ખમી શક્યો નહિ. દસ વખત એમ તે અદ્વએ તે વધર્મને તે ખાઓ તરફ ચલાવ્યો. પણ નવ વખત તે ખાઓ તે વિચારની તેજી આગળ બેહોશ થઈ પડ્યો. તે વિચારની તેજી-રેશની આગળ બગ તદ્દનજ ચુંચવાઈ ગયો. અદ્વએ તે ખગ તરફ નવ વખત મોકલેલો વીચાર એકસરખો હતો નહી.

(૧) અદ્વએ સપ્પર પહેલાં પોતાની વાહેદે-હકીકીથી=પુર્ણ રીતની એકતાઈથી-પોતાની ‘અહ’ તે એકજ છે-જોડ વગરનો છે-ખી-હમતા છે, જેનો કાઇ આપ નથી કાઇમા નથી કે જેની કાઇ બધરી કે દીકરો-દીકરી નથી, જે વીધે કંઈ સમજ ઉભી થઈ શક્તી નથી, જે વીધે એટલુંજ કહેવાય કે તે છે-‘અહ’ છે-તેવી તે ‘અહ’ જેને ‘હુ’ તરીકે કહે છે (જે બોલ હુમતમાં-હુપ્તમાં વપરાય છે તે હુ) તેવી તે હુના બળથી જે વીચાર ફેંક્યો તે મુજ હતો.

(૨) પછી તે અદ્વએ પોતાની ‘હુ’ ૧/૧૦ માં કમ કરીને તેવા ૧/૧૦ ના હુના જોરે વીચાર ફેંક્યો જે અસલના ૧/૧૦ નો હતો તેનેખી તે ખગ લઈ શક્યો નહી.

(૩) પછી તે અદ્વએ પોતાની હુને ૧/૧૦૦ માં કમ કરીને તેવા તે ૧/૧૦૦ ના હુના જોરે તે વીચારને ફેંક્યો પણ તેવા તે અસલ એકના સોમા ભાગનેખી તે ખગ પકડી શક્યો નહી.

(૪) પછી તે અદ્વએ પોતાની હુને ૧/૧,૦૦૦ માં કમ કરીને તેવા તે ૧/૧,૦૦૦ ના હુના જોરે વીચાર ફેંક્યો પણ તેવા તે અસલ એકના હજારમાં ભાગનેખી તે ખગ પકડી શક્યો નહી.

(૫) પછી તે અદ્વએ પોતાની હુને ૧/૧૦૦૦૦ માં કમ કરીને તેવા તે ૧/૧૦૦૦૦ ના હુના જોરે વીચાર ફેંક્યો પણ તેવા તે અસલ એકના દસ હજારમા ભાગનેખી તે ખગ પકડી શક્યો નહી.

(૬) પછી તે અફઝે પોતાની હુને ૧/૧૦૦,૦૦૦ માં કમ કરીને તેવા તે ૧/૧૦૦,૦૦૦ ના હુના જેરે વીચાર ફેંક્યો. પણ તેવા તે અસલ એકના એકસો હજારમા એટલે લાખમા ભાગનેથી તે બગ પકડી શક્યો નહી.

(૭) પછી તે અફઝે પોતાની હુને ૧/૧૦,૦૦,૦૦૦ માં કમ કરીને તેવા તે ૧/૧૦,૦૦,૦૦૦ ના હુના જેરે વીચાર ફેંક્યો. પણ તેવા તે એક દશ લાખમાં ભાગનેથી તે બગ પકડી શક્યો નહી.

(૮) પછી તે અફઝે પોતાની હુને ૧/૧,૦૦,૦૦,૦૦૦ માં કમ કરીને તેવા તે ૧/૧,૦૦,૦૦,૦૦૦ ના હુના જેરે વીચાર ફેંક્યો. પણ તેવા તે એકસો લાખમા એટલે કરોડમા ભાગનેથી તે ખાઓ પકડી શક્યો નહી.

(૯) પછી તે અફઝે પોતાની હુને ૧/૧૦,૦૦,૦૦,૦૦૦ માં કમ કરીને તેવા તે ૧/૧૦,૦૦,૦૦,૦૦૦ ના હુના જેરે વીચાર ફેંક્યો. પણ તેવા તે એક દશ કરોડમા ભાગનેથી તે ખાઓ પકડી શક્યો નહી.

(૧૦) પછી તે અફઝે પોતાની હુને ૧/૧,૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦ માં કમ કરીને તેવા તે ૧/૧,૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦ ના હુના જેરે વીચાર ફેંક્યો. હવે એમ તે એકસો કરોડ એટલે અબજમા ભાગને તે ખાઓ સમજી શક્યો છે.

આ બગ ખાઓ-અફઝ્યમન અફઝના તે મિથને દસમી વખતે પકડી શકે છે, અફઝના અસલ તેજના મિથના એક અબજમાં ભાગને પકડી શકે છે જેને બગ અહુનવધર્થ કહ્યું છે જેની બુદ્ધિ તરીકે કવચિ થશે-તે માટેની ઉંડા ભેદની ટુંક તકરીર. ઉક્થ્યામ-અષ-હુદ અને ધનસાફની તનાસુહ. હુદ અને ધનસાફને વંધહુ-અષ-દાત સાથનો સંબંધ. આ બધું તે બગ થયલા ખાઓમાં હોવે -તેવી અને તેટલી હુદની ગતીએ જ્યારે તે અફઝના વધર્થના મીથ પુગ્યો ત્યારેજ તે મીથને તે બગ પકડી શક્યો તે વીષેના ઉંડા ભેદ ટુંકમાં.

આ બગ નામે ખાઓ અફઝ્યમન કે જેમાં ત્રગડી છે જે ત્રગડીથી નેવીજ બગરૂપની છે તે બગ આ ૧૦ મા વખતના અફઝના મિથને કાંચ

સમજી શક્યો હશે-ઉપરના નવ-આઠ વીગેરે વખતના અહ્ના મિથને કાંચ નહી સમજી શક્યો? આ ખાઓનો ખગ કે જેમાં ત્રગડી છે તે ત્રગડીમાં નવ દોરાનો હતા એટલે તે ત્રગડીનાં ત્રણ નામે યવએચ-નીરૂ ખદાત-આતરે ક્ષએનાન જેઓ ત્રણ છે છતાં એકજ છે, એટલે એકયતામાં છે, એવા તે ત્રણેઓમાં જે ગતીઓ ચાલતી-જે મિથો ચાલતા તે નવ દોરાન તરીકેનાજ હતા. ત્યારે ઉપર કહ્યું છે કે તે ખાઓનો ખગ અહ્ના તે વધર્યને સમજી શકતો નથી એટલે એમ સમજવાનું કે તે ખાઓના ખગમાંના આ નવ દોરાનો તે મિથને સમજી શકતા નથી પણ ભાન વગરની હાલતમાં આવી જાય છે. જ્યારે અહ્ના આ ખગના નવ દોરાનો જે પેલા ૧/૧,૦૦,૦૦,૦૦,૦૦૦ એક અબજના દસેમેના અએદાદના એટલે fraction ના નવ મીંડા મલ્યા ત્યારે તેઓના નવ દોરાનો તે નવ મીંડા સાથે હમ થઈ શક્યા, અને તે નવ મીંડાની આગળના એકના અએદાદના મિથને સમજી શક્યા; કેમકે નવના અએદાદમાં કમાલ્યતની ગતી રહે છે. જે કમાલ્યત પેલા ખગરૂપના ખાઓમાંના મિથમાં હતી તેવી કમાલ્યતે જ્યારે અહ્નો દસ વખતનો મિથ આવ્યો ત્યારે તે ખગને માટે હદ+ઈન્સાફની રૂચે એટલે અએદાદના દાત કાયદાઓની અષ વ્યવસ્થા અને વંધહુ શુધ્ધ યુધ્ધની રૂચે તે મિથ હમવજનનો થઈ રહ્યો એટલે સમજઈ શકાયો. ત્યારે અહ્ના ૧ થી ૯ વખતના મિથ સલીમ હતા, એટલે કમાલ્યતની પુર્વેના હતા. ખાઓના ખગમાં કમાલ્યત હતી-સલીમપણું ન હતું. અહિયાં કોઈને સવાલ થશે કે હદ ઈન્સાફની જમાની જમા આ બધા ઉપર કહેલા બનાવો જેઓને ગાથા હા ૩૦-૨ મા પરામત્રે આઓંધહે=ભુતના ભુત એટલે પરાના કાળના મોટા બનાવો કહે છે તેઓમાં ક્યાં આગળ ક્યા સંજોગમાં આવી હશે. ઉપર આપણે માંથ રપેન્તના આશીશો વિષે બોલ્યા છીએ, કે જેઓને અહ્એ પેલા ખાઓ ઉપર પાડેલા, કે જે આશીશોમાંથી હોશબામ થયલી કે જે ઉદ્યબામીકના ચળકાટ રઓચ-માંથી ત્રણ મુળ કીરણો યઓન-રસ્તુ-આરમઈતી તરીકે ઉતરેલા અને તે ખાઓમાં જઈને તે ખાઓને ખગ તરીકેનો કાપેલો. આ ત્રણ મુળ કીરણોમાં દુઈ હતી જેને હદ+ઈન્સાફની દુઈ કહે છે એટલે આ ત્રણે કીરણોમાંના તેઓના યોનમાં કે રસ્તુમાં કે આરમઈતીમાં દુઈનો હદ+ઈન્સાફનો પ્રભાવ હતો. તે ત્રણ મુળ કીરણો ને દુકમાં અષ કહે છે. હોશબામમાંથી જે રઓચ પ્રગતી તેને અષ કહે છે કે જેના ત્રણ કીરણો છે જેઓ યઓન-રસ્તુ-આરમઈતીની તરીકે છે. આ અષમાં હદ+ઈન્સાફ છે. આવી અષ-આવી હદ+ઈન્સાફની ગતી તે ખાઓમાં આવી ત્યારે તે ખાઓ પોતે ખગરૂપનો થયો અને અષની કમા-

લ્પતથી મિથ કરવા લાગ્યો કે જે મીથ કમાલનો હતો, નવનો હતો, એટલે એમ કહે છે કે તે અપની કરામતથી તે બગ-ખાઓ પોતામાંના નવ દોરાનોને પોતામાં જગૃત કરીને ચલાવી રહેલો થયેલો.

કૃષ્ણપિની જાહેરાત ઉત્તપત્તી. આવા ખાઓના બગે અદૂનો તે વધર્થ સમજીને પોતામાં બીજી ત્રગડી ઉભી કીધી નામે બગ અહુનવધર્થ+કૃષ્ણ+સ્તોત યસ્ન તેની વીગત. આ બીજી ત્રગડીમાં કૃષ્ણ જાહેર છે જેણી અદૂનવધર્થના મિથ પ્રમાણેજ આલે છે અને સ્તોત યસ્નને જન્મ આપે છે એટલે સૃષ્ટી થવાના ઇંડાને કાઢે છે તેની વિગત. આમ તે બગ-ખાઓમાંથી કૃષ્ણવિનુ જાહેર થયું થયું તેની ઉંડી વિગત. કૃષ્ણપિની અંદર પેલા બગ-ખાઓનીજ શક્તિ આવેલી છે તે બધાની ટુંક ઉંડી સમજ; કૃષ્ણ કઈ રીતે થઈ તેણીમાં આસ્ન-હહાપણુ-ખેરદ-જોમ-ક્ષય તાબેદારી આવ્યા અને અહુનવધર્થને બજાવનાર થઈ તેની ટુંક ઉચ્ચલ વીગત.

ત્યારે ટુંકમાં એ કે અદૂ હવે તે ખાઓના બગને પોતાનો હોકમ સમજાવવા માંગે છે કે જેને સાર તેને ઉભો કાઢેલો હતો. તે હોકમને તે બગ હવે સમજી શકે છે. તે હોકમ-વધર્થના મીથની તેજી જ્યારે તે બગથી સમજાય તેવી થઈ ત્યારે તે વધર્થના મીથ તે બગ-ખાઓથી પકડાયા છે. અદૂના તે હોકમ-અહુનવધર્થના મીથને લગતા જે ગુહ્ય માંધો હતા તે માંધોને પછી તે બગ-ખાઓ પામી શક્યો. આ માંધોને વચ્ચે કહે છે. તે અહુનવધર્થના આવા મીથ અને વચ્ચે તે ખાઓ સમજી રહેલો એટલે તે બગે તે મીથ અને માંધને માટે યસ્ન કાધી એટલે બગે તે માંધને મીથ પ્રમાણે પઢ્યો. એમ જ્યારે તે બગે યસ્ન કાધી-તે માંધને પઢ્યો, ત્યારે તે અહુનવધર્થનો તે મીથ સાથનો વચ તે ખાઓની ત્રગડીમાં આમેજ થયો, કે જેમાંથી બગ અહુનવધર્થ અને પઓધર્થ કૃષ્ણ તરીકેની જોડ ઉભી થઈ. આમ કૃષ્ણપિની જાહેરાત કહેા કે ઉત્તપત્તી કહેા તે થઈ. એ બાબેની વધુ વીગત જોઈએ.

અદૂના તે વધર્થના મીથ સાથના વચને તે બગ માંહેલી ત્રગડી નામે

વચ્ચેય અનેનીરૂખદાત અને આતરે ક્ષએતાન મળ્યા-એમ અહૂના વર્ધ્યના મિથ્ર સાથના તે વચ્ચે અને પેલી ત્રગડી એક એકમાં મળવે બગ અહુન-વર્ધ્ય અને પઓર્વ ક્રવપિનો જન્મ થયો.

આ બગ અહુનવર્ધ્ય અને પઓર્વ ક્રવપિની જુદતથી સ્તઓત યસ્ન ઉભો થશે જે સ્તોત યસ્નમાંથી સૃષ્ટી થઈ છે.

ત્યારે સરળ ભાશામાં એમ કહેવાય કે અહૂના હોકમ અહુનવર્ધ્યને તે બગ-ખાઓએ સમજીને બણ્યો કે જેથી બગ-ખાઓમાં બીજી ત્રગડી ઉભી થઈ નામે બગ અહુનવર્ધ્ય-પઓર્વ ક્રવપિ અને સ્તોત યસ્ન. આમ બીજી ત્રગડી મુળ થઈ કે જેમાં પહેલી ત્રગડી આમેજ થઈ મજ થઈ ગઈ અને તે બીજી ત્રગડીના ત્રણે એક એકમાં આમેજ થઈને એક થયા જે એક ક્રવપિ તરીકે ગણાયા-એમ ક્રવપિ થઈ.

સરળ ભાષામાં એમ કહેવાય છે કે તે બગ-ખાઓએ અહુનવર્ધ્યના વચ્ચે મીથ્રથી પઢ્યો જેથી બગ અહુનવર્ધ્ય અને પઓર્વ ક્રવપિ થયા. આ બગ અહુનવર્ધ્ય અને પઓર્વ ક્રવપિની જુદત મળી જે મેળાપને આજે ક્રવપિ તરીકે ઓળખે છે. આવા મેળાપની ક્રવપિમાંથી સ્તોત-યસ્ન થઈ.

આ સ્તોત યસ્ન તે ક્રવપિ માદરના શેકમમાં ઉભી થઈ-પેલા અહુનવર્ધ્યના યુનમાંથી થઈ. આ સ્તોત યસ્ન ઈંડા તરીકે બહાર પડી. એમ બગ અહુનવર્ધ્ય-ક્રવપિ-સ્તોત યસ્નની ત્રગડી થઈને સાથે મલીને એક ક્રવપિ તરીકે ઓળખાય છે.

આવી એક થયેલી સૃષ્ટીના માદર તરીકે ગણાતી ક્રવપિએ અહૂના તે વર્ધ્ય નામે અહુનવર્ધ્યના મીથ્ર ઉપર મનન કરતા જઈને તે વચ્ચેનાં માંથ્ર પઢતા જઈને પોતાનાં શેકમમાંથી તે સ્તોત યસ્નનાં ઈંડાને બહાર કાઢ્યું અને ઉપર માફક તે વચ્ચે એટલે માંથ્રને મિથ્રથી પઢતા રહીને તે બહાર કાઢેલા સ્તોત યસ્નના ઈંડાને સેવ્યું.

સ્તોત યસ્નનું આ ઈંડુ તે ક્રવપિ કે જેમાં બગ અહુનવર્ધ્ય મજ છે તેવી ક્રવપિની સેદાતનું છે; ના વધુ છે એટલે તે સ્તઓત યસ્નમાં દુઈ મળેલી હામોઈની હાલતમાં છે. એવા તે સ્તોત યસ્નને ઉપર કહેલી વજેની બગ અહુનવર્ધ્ય સાથની ક્રવપિએ તે બગ અહુનવર્ધ્યના મિથ્રથી સેવ્યું. એવા તે મિથ્ર સાથના સેવણમાંથી તે મિથ્ર પ્રમાણે અને તે વચ્ચના સ્તોતના બળથી

સ્તઓત યસ્નમાં મોટા ફેરફારો થયા. તે સ્તઓત યસ્નમાંની હામોઈની દુધ મચેલી દુધ ગઈ અને તેને બદલે તેમાં જગત રચના થવા માટેની સામસામેની-જુઝની દુધ ઉભી થઈ. આવા ફેરવાઈ ગયલા ઉતરી પડેલા સ્તઓત યસ્નને અનહુમા તરીકે ઓળખે છે. આ અનહુમામાંથી પછીથી સામસામી શક્તિઓ કે જેઓને ગાથા હા ૩૦-૩ માં વહુયો અને અક કહે છે તેઓ બહાર પડ્યા, કે જે વખતે પરાનો એટલે ભુતના ભુતનો કાળ હતો. પરાના ભુતના ભુતકાળ પછીના ભુતકાળ કે જેને યુનદહિસ્મનો કાળ કહે છે તેમાં ઉપર કહેલા વહુયો અને અકમાંથી સૃષ્ટી-જગત થશે.

અહિંયાં ત્યારે કૃવધિની ઉસુલ કંઈ રીતે થઈ છે તેની વીગત આવી. હવે કૃવધિમાં મહા ડહાપણુ-ખેરદ-સત્ય-જેમ-ક્ષત્ર-તાખેદારી ઉતરે છે તે જોઈએ. તે ખગ-ખાઓની અંદર ગતી હતી-આરન=ડહાપણુ હતા-ડહાપણુ સાથની ખેરદ હતી-ખેરદ સાથનું સત્ય અને સત્ય સાથનું જોર અને તાખેદારી હતા. આ બધી ગુણો સાથની શક્તિઓ તે ખગ માંહેલી ત્રગડીમાંથી ઉતરેલી હતીજ. આવી રીતના ગુણો સાથની શક્તિવાળા તે ખગ ખાઓએ તે અહૂનો વધર્થ અહુનવધર્થ પહેલો-ધારણુ કાંઈકો-પોતાની રજેરગમાં મેળવી દીધેલો હતો કે જેમાંથી ઉપર કહ્યું તેમ બીજી ત્રગડી એક થઈને કૃવધિ તરીકે થયેલી હતી. આ વખતે એટલે તે અહુનવધર્થ પદ્યો ત્યારે તે ખગમાંની બધી શક્તિઓ (ઉપર કહેલી આરન-મહા ડહાપણુ-ખેરદ=મહા અકકલ-સત્ય-જેમ=નીર-ક્ષત્ર-તાખેદારી અને) તે ખગમાંની ત્રગડીની ગતીઓ નામે યવએચ-નીરૂખદાત-આતરેક્ષએતાન અને તે મનન સાથેના વચ નામે અહૂનો તે વધર્થ અને તે માંહેલી શક્તિઓ જે જ્ઞાનરૂપ અમલરૂપની હતી તે બધીઓ પેલી ઉભી થઈને એક થતી ત્રગડી નામે કૃવધિમાં ઉતરી આવેલી હતી. આમ ત્યારે કૃવધિ જે થઈ રહે છે, જેણી ખગ અહુનવધર્થ સાથનીજ થઈ રહે છે, તે કૃવધિ પોતે ખગ ખાઓનું અને તે અહૂના વધર્થનું સામડું બળનું પરીણામ થયું. આમ અહૂની જાહેરાતો કહે પેદાશો કહે તેના સરવાળા તરીકે-નતીજ તરીકે આ કૃવધિ થઈ, માટે કૃવધિમાં પોતાની ત્રગડી ઉપરાંત પહેલી ત્રગડી તેમ આરન-ખ્રુતુ = ખેરદ, રશનુ = સત્ય-અઓજ = જેમ-ક્ષત્ર-તાખેદારી આવેલા છે. આમ કૃવધિ તે બધાને સમાવતી મસદર થઈ તેની સમજ પડશે. કૃવધિની ઉસુલની હવે કંઈ સમજ પડશે.

હવે અહૂના તે વધર્થ અહુનવધર્થના મિથ્ર શું હશે? માંથ

શું હશે? બગ અહુનવધર્થ શું હશે? અફનો સપ્પર પહેલો હોકમ વધર્થ જે વીચારયો હતો-અસલના જેમ કરતાં એક અબજાંશના બેદનો કમતી થયો ત્યારે તેને તે ખાઓ-અફ પકડી શક્યો હતો. તે વધર્થ એટલે અહુનવધર્થના મિથ્ર છે, તેના માંથ્ર છે, તેની યસ્ન છે. અને આવા મિથ્ર-માંથ્ર-યસ્નનો ધરાવનાર છે. તે વધર્થ કે જેના મિથ્રો છે-માંથ્ર છે-જેની યસ્ન છે તેને અહુનવધર્થ કહે છે. અને આ અહુનવધર્થના ધરાવનારને બગ અહુનવધર્થ કહે છે. તે વધર્થના મિથ્રમાં તો યવએયના સાત કાળમાં જે કંઈ થવાનું છે તે બધું હતું આમ આમ થઈ સૃષ્ટી થશે, હસ્તી થશે, તેમાંથી નીસ્તી થશે જે નીસ્ત હસ્ત થશે વીગેરે વીગેરે જેને ગાથાહા ૨૮-૧૧ માં 'આ અંધહુશ પઓઘયેઈ બવત' તરીકેના બેદમાં અને હોરમઝદ યસ્ત ફકરા ૨૫ માં 'આ અંધહુશ પઓઘયેઈ બવત યથાચ અંધહુત અપેમેમ અંધહુશ' તરીકે લીધો છે જેની સમજ માટે દીનકર્દના ગાથા હા ૨૮ માટેના બગના નરકની સમજવાળા ૨૬ મા ફકરામાં આમ શીખવે છે 'હુનગરદીગ-ધ-મદમ ચેહેવુન્ત હસ્તિ-રનીહ, વ રતી રૂમિરનીહ, ચેહેવુનેદ હસ્તિરનીહ દનમનધય, મદમ ચેહેવુન્ત હસ્તિરનીહ ધ હવત. ટુંક સાર (આમ લેવો કે) મદમ-ચેહેવુન્ત હસ્તિરનીહ=હસ્તી જે થઈ ગઈ તે વિષે, વ=અને રતી રૂમિરનીહ=ગેતી જે આજે ચાલી રહે છે તે વિષે, ચેહેવુનેદ હસ્તિ-રનીહ=નીસ્તી ગેતી હસ્તીની થશે તે વિષે-દનમન ધય મદમ ચેહેવુન્ત હસ્તિરનીહ ધ હધત=ભવિષ્યમાં (નીસ્તી જે હસ્તીની) થશે-થતી આવશે તેમાં (મળી જશે) (આ બધા વિષે જ્ઞાન તેમાં છે. એટલે ઉપરના અવસ્તકકે માંથ્રમાં છે). બીજે ઠેકાણેબી આ મીથ્રના ધશારાઓ આવે છે.

આ વધર્થના માંથ્રો છે કે જેની ઉપરથી ૮૧ મા ભાગે કમતરીન થઈ । આજનો યથાનો કલામ થયો છે. આવા વધર્થના મીથ્ર અને માંથ્રોની યસ્નય । એટલે બગ-ખાઓએ તે માંથ્ર ભણ્યા તો તે બગમાં બગ અહુનવધર્થ અને ફ્રવપિ થઈ મળી જઈને પઓઉવે ફ્રવપિ તરીકે થઈ ઉભી, જે ફ્રવપિ અને તેણી માહેલા બગ અહુનવધર્થ તે બધા મીથ્ર-માંથ્રના ધરાવનારા થયા. એમ ત્યારે બગ અહુનવધર્થ જુદી ચીજ છે અને અહુનવધર્થનો માંથ્ર જુદી ચીજ છે તે નોંધવું. એટલે ફ્રવપિ અને તેણીમાં રહેલો બગ અહુનવધર્થ પોતે તે વધર્થના મીથ્ર-માંથ્રને ધરાવનાર એટલે અહુનવધર્થના માંથ્રને ધરાવનાર તાબેદાર ખાદમ તરીકે થઈ ઉભા છે. એમ તે ફ્રવપિમાં 'બગ-ખાઓ'ની

બધી શક્તિ ઉતરી નામે ઉસુલ ત્રગડી (યવએચ+નીરૂ-ખદાત+આતરે ક્ષએતાન) અને આરન-ખેરદ, રશનુ=અશોધની શક્તિ, ક્ષધ, ફરમાન બરદારી અને વળી અહુનવધર્થના વચના મહા જ્ઞાન અને અમલની કમાલ્યતના મીથ-માંથોની અથાક શક્તિ-બધા આવ્યા.

એમ ત્યારે ફવધિ પોતે તે અહને સમજવા માટે જોઈતું મહા હહાપણુ ધરાવનારી અને તે હહાપણુ સાથની ખેરદ-જ્ઞાન-સચ્ચાઈ-જોમ-સન્તા અને અનન્ત તાબેદારી ધરાવનારી બગ છે, કે જોણીમાં ‘ખાઓ-બગ’ની બધીજ શક્તિઓ છે એટલે હૂદાસ્તેમાની શક્તિ છે એટલે તે બગની માંથ-રપેન્ત અને તેમાંથી ચળકી નીકળતી ઉદ્યબામની શક્તિ છે, અને તે ઉદ્યબામના ત્રણ મુળ કારણો યઓન-રશનુ-આરમઘતી છે એટલે વંધહુ-અપ-દાત છે. દુકમાં ફવધિમાં અષોઈ અને ઇન્સાઈ છે અને તે ખાઓની દબલ ત્રીશ નામે યવએચ+નીરૂ-ખદાત+આતરે-ક્ષએતાન બગ અહનવધર્થ અને સ્તોત યરન છે.

આમ ફવધિ ‘બગ-ખાઓ’માંથી પ્રગટ થઈ, બગ-ખાઓને સમાવનાર થઈ, અહ પાસેથી અધીકાર મેળવી અહની સાથે તેના હોકમની વાર જોતી બે હાથ જોડીને ઉભી થઈ.

આમ ત્યારે અહનો હોકમ જે તે ‘બગ-ખાઓ’ ઉપર ચાલ્યો એટલે તે ‘બગ-ખાઓ’એ તે અહનવધર્થનો વચ-માંથ પદ્યો ત્યારેજ ફવધિ થઈ. તે ખાઓમાં માંથ-રપેન્તની ઉદ્યબામીક હતી અને તે હોશબામમાંથી નીકળતાં ત્રણ મુળ કારણો યઓન-રશનુ-આરમઘતી હતા અને તેઓના જાયાબ તરીકેની અપ અને ઇન્સાઈ ગતી હતી જેથી તે બગમાં મહા હહાપણુ સાથની ખેરદ અને મહા જ્ઞાન-અનન્ત સચ્ચાઈ અને કુદરત શક્તિ અને ક્ષધ અધીકાર અને ફરમાનબરદારી હતા. બગની આ બધી શક્તિઓએ અને તે બગે પોતે અહુનવધર્થ પદ્યો, પોતામાં આમેજ કાંધો, તે બધી ગતી નામે અહુનવધર્થના મીથ-માંથ-યરન અને તે બગની દબલ ત્રગડી બધુંજ તે થયલી ફવધિમાં બિતર્યું. એમ ફવધિમાં તે બગનું બધું સમાયું-ફવધિ મુળ અધીકારી થઈ.

- ૧) યવએથ (અદ્વપરસ્ત છે આરમઠતી સાથની છે)—અહુરાની ઝરવાન છે.
- ૨) નીરૂ-ખદાત (અદ્વપરસ્ત છે આરમઠતી સાથની છે)—અહુરાની કુદરત અર્ષો-
તપ્ત છે (મુકતીએ પુગા-
ડવાના મિથોની ઉમ્મુલ
છે જે-ખુદ અહુપરસ્તી
આરમઠતીથી સજ
થયલા છે).
- ૩) આતરે-ક્ષએતાન (અદ્વપરસ્ત છે આરમઠતીવાળા છે)—અહુરાના સ્તોતો-
મીથો વિચારોનું મુળ-
ધ્વનીનું મુળ છે.
- ૪) અહુનવધર્થ (અદ્વપરસ્ત છે આરમઠતી સાથના છે)—અહુરાનું=નુર=પ્રાથ
રથ મહા જ્ઞાનની રેશની
તરીકે પ્રગટે છે-જેનું ફર
ઝંદ-નતીજે સ્તઆત-
યસ્ત છે.
- ૫) સ્તઓત યરન (અહુપરસ્ત છે આરમઠતી સાથનો છે)—અહુરાનું ખરેખર
ખદાર પડતો જલ્લો
સૃષ્ટી થવાના રચોમંદ
ખારેલમંદ કાયદાનું મુળ.
- ૬) ક્રવપિ (સાક્ષાત માંથ્ર-સ્પેન્ત અને તે માંથ્ર-સ્પેન્તના ત્રણ મુળ
કારણો યએાન-રસ્તુ-આરમઠતી અને
અહુનવધર્થની પુતલી છે.) (અહુરાની
ક્રવપિ જેણી ઉપરના પાંચે પાંચન પોતામાં
સમાવીને મુળ પએ.ઉર્ ક્રવપિ તરીકે
થાય છે, જે અહુરાની આસ્ત્ર હાપણ
તરીકે, તે હાપણથી થતી મહા અપુર્વ
અકકલ તરીકે, તે અકકલ સાથના અપુર્વ
જ્ઞાન તરીકે, તે જ્ઞાન સાથના અપુર્વ
પરમ સત્ય તરીકે, તે સત્ય સાથના અપુર્વ
જોમ તરીકે, તે જોમ સાથના અપુર્વ
અધીકાર તરીકે, તે અધીકાર સાથની
તાબેદારી એટલે ઇન્સાફ તરીકે છે. તેણી
સૃષ્ટીની માદર છે.

આ ક્રવપિ હવે તે સાહેબની આગળ તેના તે વધર્થ પ્રમાણે જગતની
રચના કરવાનો હોકમ માંગતી રહે ઉભી છે. પહેલવી યુનદહીસ્ત્રમાં જે અલંકારીક
ખ્યાન છે તે આ તબક્કાની ઉપરનું છે.

સ્ત્રોત યસ્નમાં ફેરફારો. અનહુમાનું થવું. અનહુમામાં જગન
થવા માટેની જીજ્ઞાસા. અક્રતત કૃષિની ગાત્ર. અનહુ-
માની સેતાયશન.

ઉપર જોયું કે ક્રવણિ હવે અહુનવર્ધિ ઉપર મનન કરતી જઈને તે
અહુનવર્ધિના મિથમાં જેમ છે તેમજ વિચારો કરીને પોતામાં રહેલા
સ્ત્રોત યસ્નમાં આણીને સ્ત્રોત યસ્નની હામોઈની એટલે મળેલી દુધની
પરમ ઉંચ હાલતને ઉતરતી કાઢી એટલે હામોઈ નીકળી જઈને મળેલી દુધ
સામસામેની થઈને ઉભી રહે તેવી કાઢી. એમ સૃષ્ટી થવા લાયકની સ્ત્રોત
યસ્નને એટલે પરમ ઉંચ હાલતમાંથી ઉતરતી હાલતની સ્ત્રોત યસ્નને કાઢી.
સૃષ્ટી થવાના આવી રીતના મનન કરવા માટે ફરવરદીન યસ્નના ૧૪-૧૫-૧૬
ક્રમાંમાં ફ્રદાતાઓ શબ્દ છે. ફ્રદાતાઓમાં ફ્રદા=મુકરર થયલાનો મુળ છે
એટલે ફ્રદાતાઓમાં જેમ મુકરર કરતું હતું તેમ એવો અર્થ છે. એટલે
જેમ અહુનવર્ધિમાં હોય કે ફલાને વખતે ફલાનુ થશે, ફલાને વખતે ફલાનું
થશે, તેમ એટલે અહુનવર્ધિમાંના વિચારમાં હોકમમાં જેમ હોય તેમ
ક્રવણિ મનન કરીને તે સ્ત્રોત યસ્નમાં તેવી ગતી ઉભી થાય એમ
કાઢી, એટલે જે કંઈ દ્રવાઓ=કયાસ છે, જે ઉરવાનના નુરમાં છે તે,
તેમ જે નુર કંઈપી કયાસ વગરનું છે તે એકના હમેલને ધરાવનાર એક
શક્તિ ઉભી થાય એમ ક્રવણિનું મનન ફ્રદાઓના ભેદ પ્રમાણે થવાનું હતું
તે થઈ રહ્યું. આવા ક્રવણિના ફ્રદાતાઓવાળા વિચારો તે સ્ત્રોત યસ્નમાં
જવે તે સ્ત્રોત યસ્ન પોતે તેવો એટલે દ્રવાઓ સાથના રવાન અને બ્રહ્મની
જોડ ધરાવતો થયો, એટલે તે સ્ત્રોત યસ્નની અસલ હાલત જે ક્રવણિ કરતાંથી
બાકે હતી તે એક મરતમે ઉતરી પડી કેમકે તેમાં દ્રવાઓ પાકયો. એટલે તે
સ્ત્રોત યસ્ન કે જેમાં અત્યાર લગી આરમ્ભતી હતી તેમાં તરોમ્ભતીથી ઉભી
થઈ. આરમ્ભતી-રસ્નુ-યજ્ઞોનની સામે તરોમ્ભતીની એમે=જમીન ત્યાં થઈ. આવો
સ્ત્રોત યસ્ન પોતે અનદ્રમા તરીકે કહેવાઈને ક્રવણિમાંથી બહાર પડ્યો. આવા
અનદ્રમામાંથી અથાક શક્તિ છે જેણે ગાત્ર એટલે એમે ઉભી કાઢી કે જેના
અસ્ત તરીકે પેલો ખાઓ રહ્યો-એકની વચમાં વાએ તરીકે તે ખાઓની
ક્રવણિનો અધીકાર આવ્યો. આવા અનદ્રમાના ફેઝવાળા (એટલે દ્રવાઓ સાથના
ઉરવાન એટલે ખુદપરસ્ત ઉરવન અને અદ્રપરસ્ત બ્રહ્મવાળા) સ્ત્રોત યસ્નના
ઈડાને તે ક્રવણિએ ઉપરના અહુનવર્ધિ પ્રમાણેનાજ મિથથી, જેને ફરવરદીન
યસ્નમાં ફ્રદાતાઓ તરીકે ઓળખે છે એટલે ફ્રદા=જેમ મુકરર હતું તેમ તેવી

રીતે-કાયદે-ધોરણે-પધ્ધતીએ સેવ્યું. એમ તે ઈંડાને સેવીને તે ફ્રવણિ તે ઈંડા ઉપરથી એક મુરઘની માફક ઉચે ઉડી ગઈ.

ઉસુલ જોડ કે જેમાંથી સૃષ્ટિ ઉગવાની છે કે જેની નોંધ ગાથા હા ૩૦-૩ માં છે-જે બધાની નોંધે ફરવરદીન યશત કરદા ૧૪ થી ૧૮ માં છે તેવું થવાનો સમય. ઉસુલ દ્રવાઓનો ખ્યાલ-હાલની દ્રવાઓની ગતી સાથની તેની સરખામણી. ટુંકમાં સંસારનો ભેદ-સંસારની સાંકળ નાખવાની અગાઉનો સમય.

સેવાયલા તે સ્ત્રોત યસ્નના ઈંડા અનહુ મામાંથી દ્રવાઓ સાથનું ઉરવાન અને બ્રહ્માની જોડ જન્મી કે જેની નોંધ ગાથા હા ૩૦-૩ માં છે. ફદાતાઓ=જેમ મુકરર હતું તેમ આ દ્રવાઓ સાથના રવાને અક્રતત કુષીનું ગાત્ર-જગત કાંધું એટલે વૃદ્ધિ કરી શકેજ નહી તેવી હાલત ઉભી કાંધી અને પોતા સાથના તે બ્રહ્માને તે અનહુ માના ઈંડામાંથી બહાર નીકળવા દીધોજ નહી. આ વખતની તે દ્રવાઓની શક્તિ-કાળી કુદરતને, 'દ્રવાઓ દ્રવ્યોમન' દેવનો હલ્લો એટલે નાશ કરવાનું જેમ અને દ્રવાઓ-ત્યએય દેવના જેવા કરવાનો એપ રાખનારી કહી છે. ઝરવાન-ગતીને થંબ કાંધેલા જેવો સમય અને હાલત સૃષ્ટિની શરૂઆતમાં થયેલી એમ અહિંયાં કહે છે. ઉપર સમગ્રવેલી વ્યક્તિ કે જેમાં નવ ભાગ છે કે જે દરેક વ્યક્તિ ફરી-ગઈ અને બ્રહ્માજનના નીયમેજ ચાલી રહે છે કે જેઓ આખરે અદ્વતે મળશે તેવું બધું થાય તેની અગાઉનો આ સમય છે. દ્રવાઓ-પુણ્ય અજ્ઞાનતા કે જેની સામે યા સાથે જ્ઞાનનું બીન્દુ તદ્દનજ સંકોચાઈને ઠેઠવાઈ ગયલું હતું એટલે જે વખતે જરાકથી ગતી ટુંકા કે લાંબાં વખતની વૃદ્ધિ જેવું હતુંજ નહી-તેવા દ્રવાઓના પુણ્ય અમલનો આ સમય હતો. જેમ અનામાંશ્વાઓનો ભેદ આપણી મનશક્તિ-વીચાર શક્તિની બહારનો છે, તેમ ચીથની આવી હાલતથી આપણી વીચાર શક્તિની બહારની વાત છે. અસલ દ્રવાઓ શું હશે. આજે તે દ્રવાઓ કેટલો બધો કાતે થયેલો છે તેનો ખ્યાલ આપનાર આ ખ્યાલ છે, કે જેથી તે અદ્વ આપ કેટલો બધો દયાળુ હશે તેનો ખ્યાલ આવવોથી આપણી મનશક્તિની બહારની વાત માલમ પડી આવશે. આજે તો ગતી ભલે નામે કે ખુરે નામે છે એટલે આજે તો એવું છે કે ગતી ખુરે નામની હોય-અસ્થવ્ય એટલે દાદારના રતુની શીખામણ સામેની-હોય તો તે આખરેથી રથવ્ય-દાદારના હોકમ અનુસારની થશેજ.

પણ અગાઉ તો દ્રવાઓ ગતીથી બંધાયેલો નહીં-સંસારના બંધન ઉસુલ ઝંઝીરમાં આવેલોજ નહીં પણ છુટો હતો. માટે તે વખતે વૃદ્ધિ જેવું હતુંજ નહિ. આ હાલત આપણી સંસારીક દેવીક ગતીના મનથી સમગ્ર્ય એવી નથી. પણ અપવનો જે કે જેઓ ગવહોમંદ છે તેઓની બાહ્યીક ગતી સમગ્ર શકે. વળી આ દ્રવાઓની જાનતા એવી હતી કે જેની આગળ આજના યુગ માનવો તો શું પણ યુગમાં યુગી અરવાહીઓ તે અગાઉના કરતાં એક કરોડમાં અંશની જાનતા કાઢી શકતી નથી. અગાઉની જાનતા ગતીથી બંધાયેલી નહીં માટે જગૃત હતી. પછી આ દેવેવીક ગતીની જાનતાને ઉંધમાં પાડેલી હતી એટલે તે દેવેવીક જાનતાને ગતી સાથે જોડેલી છે. આવા દ્રવાઓનો ૩/૪ ભાગ સુધરીને યજ્ઞતી ગતીએ પુર્યો જ્યારે બાકીનો ૧/૪ ભાગનો દ્રવાઓ તતોમંદ હાલતે બંધાઈને કુદરતની હદ ધનસાફની પકડમાં સંસારની માયામાં આવે તેવો જકડાયો છે કે જેમાંથી તે દ્રવાઓ દબાઈ દબાઈને ગવહોમંદ થઈ રહેશે અને જેને ‘અહી’નો સરદાર શેતાન કહે છે તેતો સીરફ તે ૧/૪ દેવેવના ૧/૧૦૦૦ ભાગના ઓળામાંથી થયેલો છે. એમ ત્યારે આ અસલ દ્રવાઓની જાનતાનો ખ્યાલ આપણી મનશક્તિની બહાર છે. આવા જાન દ્રવાઓ સાથનું રવાન અનહુમામાંથી એક અતી જાન યુગી તરીકે જન્મ પામ્યું-નીકલ્યું હતું. પોતામાંથી આવું એક ફરજંદ આવી ગતીનું કાંય નીકલ્યું હશે, કયાં તેની ભુલ હશે કે જેને લીધે આવું તે ફરજંદ નીકલ્યું, તે જાણવાની ધનતેજરી અનહુમાને થઈ અને તેવા દેવેવીક ફરજંદની સદગતી થવાની દુઆ કાઢી અને માદર કવણિની મદદ માંગી.

કવણિની સરખર પહેલી ખીશકારી માદર તરીકેની અનહુમા અને તે તેના દ્રવાઓ ફરજંદ ઉપર. પછીથી થતાં તેણીનાં કામો સ્વચ્છ થયેલાં રવાનોની આસ્ત તરીકેનાં. આવું થવાની શરૂઆતનો ચિતાર. અનહુમાનું મજદા તરીકે થવાના ભેદનો ભાશ.

અહિંયાંથી કવણિનું જગત રચનાનું કામ શરૂ થાય છે. એટલે ઉપર કહેલા જગૃત દેવેવને ત્યાં કહ્યું છે તેવી ગતીથી બંધવાનું અને તેની બલી આકેબત થવાનું કામ શરૂ થાય છે. ઉપર અહીં છે. અને તેવણની સાથે નીચેથી હોશિયામ ઉપર આ કવણિ છે (એટલે અસલનો ખમ ખાઓ અને તેની બંધી ગતીઓ છે કે જે બધું ઉપર જોયું તેમ કવણિમાં રહ્યું છે.)

અહીંનો હોકમ-અહુનવધર્થ પ્રમાણે ફંદાતાઓ=જેમ મુકરર થયતું હતું-અગાઉથી યોગ્યતું હતું તેમ તે સમય આવ્યો કે જેમાં અનહુમાની તે દુઆ ફળી-દ્રવાઓની ગતિને બાંધવાનું કામ શરૂ થયું. પહેલા 'અનહુમા'ની કસર શું હશે કે જેથી અનહુમામાંથી આવું ફરજંદ નીકળ્યું? એવા ફરજંદના થવા ઉપર તે અનહુમાએ શું કરવું હતું અને તેવું તેણે કાંય નહીં કીધું તેનો ભાશ અનહુમાને આપવાનું શરૂ કરી પુરું કરીને પછી તેજ અનહુમા મારફતે તે દ્યેવ જે દ્રવાઓ-દ્રવ્યોમનના બેદનો છે, જેણે અક્રતત કુષીની ગાત્ર કાપી છે, જેણે કુલ સ્થિતે સ્તંભ કાપી છે, તેને ગતીથી બાંધવાનું કામ ફવપિએ શરૂ કરાવવા ધાર્યું. હમણા પોતે સીધી માદર તરીકે કામ કરે છે. પછી અનહુમાની ખેરદ તરીકે રહીને કામ કરાવશે. હવે જેમ સપ્પર પહેલાં અહ્યે કામ શરૂ કીધેતું તેમજ આ ફવપિ કામ શરૂ કરે છે. અહ્યે આશીશો નામે માંથ્રસ્પેન્ત પેલા ખાઓ ઉપર ઉતારી તેને અગ રૂપમાં હુદાસ્તેમનો કીધેલો કે જેમાંથીજ ફવપિ થઈ છે તેમજ ફવપિ કામ શરૂ કરે છે, કેમકે તેમજ તેજ હકીકત કામ કરવાની છે. કે જેનો ભેદ તે ફવપિમાં ઉતરેલો હતો. ઉક્ષ્યામ અને યઓન રશ્નુ અને અરમઘનીના જેમથી ફવપિ થઈ માટે હવે તેજ ઉક્ષ્યામનું જ્ઞાન-યઓન રશ્નુ આરમઘનીનું જ્ઞાન હદ ઇનસાફની જમાથી ઘેરાયતું જ્ઞાન જે ફવપિમાં છે, જે અહ્યે તેણીને આપ્યું છે, જે અહુનવધર્થ તરીકે છે, તેજ પ્રમાણે તેણી કામ કરી રહે છે. ફવપિએ પહેલાં અહ્યે મનનમાં રહીને જેને ઇલમ્યનમાં હદ-માંથ્ર યસ્ન કહે છે તેમ કરતા રહીને-જેને માટે ટુંકમાં એમ કહેવાય કે અહુનવધર્થનો વચ્ચે ભણતા રહીને તે દુઆમાં મશગુલ થયેલા અનહુમાની ઉપર માંથ્ર-સ્પેન્તના આશીશો ઉતાર્યા. ઉપર જેયું છે તેમ માંથ્ર સ્પેન્તના આશીશોની ઉક્ષ્યામીકનો પ્રકાશ અને તે પ્રકાશના યઓન-રશ્નુ અને આરમઘનીના કીરણો તેઓના ઉતરવાના હિસાબસર તે અનહુમામાં ઉતરતા થયા. પહેલાં આરમઘની તે અનહુમામાં જમવે અનહુમા ઉપરનો તે પરદો ઉચ્ચકાર્થ ગયો અને અનહુમાએ પોતાની બુલ કસર જોઈ લીધી. જે ફરયાદ તેણે કીધેલી કે તે અનહુમા તો અહ્યે-પરસ્ત છે માટે તેમાંથી કાંય તેવું ફરજંદ થતું જેમએ એજ ખોટી હતી એમ તે અનહુમાને જ્ઞાન થયું. પછીથી રશ્નુ અને યઓનના ભેદો તે અનહુમામાં જમવે તેવણને સાત કાળનું મહા જ્ઞાન થયું. ગાથા હા ૨૯-૪ મઝદાઓ સખારે મઝારશ્તોમાં જે ભેદો કહ્યા છે તે અનહુમા આગળ આવી ઉભા અને એમ અનહુમા પોતે મઝદા થયા. કોણ મઝદા થયા? અનહુમા પોતે મઝદા થયા. અનહુમા કોણ હતા? ઉપર

જેયું તેમ સ્તોત યસ્નનું ઉતરેલું રૂપ જે કવણિના મનનથી થયેલું હતું તે. ત્યારે એમ કહેવું કે અનહુમા પોતે મઝદા થયા એટલે એમ અર્થ થયો કે સ્તોત-યસ્નને પોતાની અસલ ઉચ્ચ હાલત આવી મળી. સ્તઓત યસ્નની અસલ હાલત આવી ઉભી, એટલે અસલ ત્રગડી જે બગ અદ્વનવધર્મ-પંચોર્વ્ય કવણિ-સ્તોત યસ્નની હતી તે આવી ઉભી. અસલ ત્રગડીમાં કવણિ જાહેર હતી, પણ હાલની ફરીથી ગોઠવાયલી તેજ ત્રગડીમાં સ્તોત-યસ્ન જાહેર થયો જેને મઝદા તરીકે ઓળખે છે. હવે ત્યારે કવણિનો બધો અધીકાર મઝદાને મળ્યો. આવા મઝદાની સાથે અદ્વનો પેવંદ આવી ઉભો. જેમ કવણિને અદ્વનો પેવંદ છે તેમ તે મઝદાને આવ્યો જેથી તે મઝદાને મઝદા અદ્વરા કહ્યો. અને કવણિ તે મઝદા અદ્વરાની ઉપર ઉપર કહેલા ખાઓ-અક્રત્યમને સમાવેલા ભેદમાં જેને ફરવરદીન યસ્નના પહેલા કરદામાં ‘જાવરે’ અઓજસ્ય-ખરેનો-અવસ્ય-રફનસ્ય તરીકે ઓળખેલા છે તેવા ભેદમાં તેની પાછળ તેના ઉસ્તાદ રેહબર તરીકે તેની આસ્ન તરીકે ઉભી.

કવણિની આસ્નને જોરે એટલે ફરવરદીન યસ્નના પહેલા ફરદામાં કહેલા ક્રવાપના જાવરે, અઓજસ્ય, ખરેનો, અવસ્ય, રફનસ્યને જોરે તે સ્તંભ ગાતુના દેવને બાંધીને માંધ રપેન્તનું અદ્વરાનું રૂવાન કીધું તે બધી વીગતની ટુંક સમજ-અક્રતત કુષીની સ્તંભ જગતનું ખતમ થઇને ગતી મેળવેલું મઝદા આપના જગતનું થતું જતું તે ઉપર, માંધ રપેન્તના મઝદા-અદ્વરાના રૂવા-નને અધીકાર મળ્યો તે ઉપર.

આપણે ઉપર જેયું હતું કે અનહુમા થયેલા અને તેમાંથી ફરજદની જોડ થયેલી, જેમાંનો એક દ્રવાઓ સાથનું રૂવાન હતું. બીજું બઓદાંગ હતું. બઓદાંગ અદ્વરસ્ત હતું-અદ્વનું તાબેદાર હતું, કે જે બઓદાંગને પેલા દ્રવાઓ સાથના તે ખુદ પરસ્ત ઉરવાને તે અનદ્વમામાંથી બહાર નીકળવા દીધેલો નહિ. આવા દ્રવાઓએ ઉપર કહેલી અક્રત્યમન્ત-અક્રતત કુષીની ગાતુ કીધેલી. હવે અનહુમા પોતે મઝદા તરીકેના અધીકારી થયા છે જેવણને અદ્વનો પેવંદ થયો અને તેથી મઝદા અદ્વરા તરીકે તેવણને ગણ્યા છે. આવા મઝદા અદ્વરાની પુકે કવણિ છે જેણી તે મઝદા અદ્વરાને ઉપર કહેલા બગ-ખાઓની બધી શક્તિઓ અને તે બધી શક્તિઓની આસ્ન-મહા ડહાપણ અને તે ડહાપણ સાથની અકકલ, જ્ઞાન, સત્ય, જેમ, અધીકાર ઇનસાફ, તાબેદારી આપી રહે છે.

કે જેને ફરવરદીન યસ્નના પહેલા કરદમાં જાવરે, અવસ્ત્ય, રફ્નસ્ત્ય તરીકે ઓળખે છે. ફ્રવણિ આમ મઝદા અહુરાની પુઠે રહીને મઝદા અહુરામાં રહીને તેના દોરવનાર તરીકે રહી. અસલથીજ તેની માદર હતી તેમ તેનામાં રહીને પોતાનો અધીકાર મઝદા અહુરાને આપીને તે અધીકારનું કામ કરાવી રહે છે. આવાં કામ કરવા માટે ધલિમ્યતમાં કહે છે કે મઝદા અહુરા ફ્રવણિ સાથે હદ-માંથ યસ્ન કરે છે, જેને સાધારણ ભાષામાં આમ વર્ણવી શકાય કે હવે મઝદા અહુરા પોતાની આસ્ત ખેરદ તરીકેની ફ્રવણિને જોરે કામ કરવાનું શરૂ કરે છે. જે જ્ઞાન ફ્રવણિનું તેજ મઝદા અહુરાનું થયું. જે ઉક્ષ્યાબીક અને તેના ત્રણ કીરણો યઝ્મેન, રશ્તુ, આરમઘતી તે ફ્રવણિમાં છે તેજ ઉક્ષ્યાબીક યઝ્મેન-રશ્તુ-આરમઘતી (દુકમાં અષ જેને વંદુહ, અષ અને દાત કહે છે તે) મઝદા અહુરામાં છે. માટે હવે મઝદા અહુરાએ ફ્રવણિની હકીકતથી ફ્રવણિના આસ્ત હદાપણુવાળી બુધ્ધિથી તે અફ્ર-પિમન્ત ગાતુ ઉપર માંથ સ્પેન્ત ઉતાર્યો. ઉક્ષ્યાબીક તે સ્તંભ ગાતુ ઉપર ચળકતી ઉભી થઈ અને પોતાના યઝ્મેન-રશ્તુ-આરમઘતીના કીરણને તે ગાતુ ઉપર ત્યાંના દ્રવાઓ સાથના રવાન ઉપર પાડ્યા. આશીશોનો આ જલ્લો કે જેમાં અપુર્વ હદાપણુ હતું-બુધ્ધી હતી-જોમ હતું-સત્ય હતું-તામેદારી હતી, જેને અવસ્તામાં જાવરે, અઝ્મેનસ્ત્ય, રફ્નસ્ત્ય અવસ્ત્ય, કહે છે તે બધું હતું તેથી તે રવાનમાં ગતી આવી. રવાનની અંદર આવેલી આવી સદ ગતીથી રવાન પોતાના અંદરના દઝેવના આકર્ષણથી છુટું થવા લાગ્યું અને ધીમે ધીમે છુટું થઈ રહ્યું. રવાનમાંથી દ્રવાઓનો ભુલાવો છુટવા લાગ્યો અને માંથ સ્પેન્તનો ઉક્ષ્યાબીકનો જલ્લો રવાનમાં ઉતરવા લાગ્યો. તે રવાનમાં ઉક્ષ્યાબીકની અંદરથી નીકળતા મુળ ત્રણ કીરણો યઝ્મેન-રશ્તુ-આરમઘતી ઉતરવા લાગ્યા. રવાનમાં ખરી શુધ્ધી ઉભી થઈ. રવાને પછી પોતાની સાથના દ્રવાઓને ઘેર્યો. તેની મતીને મોટે ભાગે ફેરવીને ગવહોમંદ કીધી. રવાનમાં દ્રવાઓની અમુક ગતી મર્જ થઈને રવાનરૂપ થઈ. આવા રવાને પછી ઉક્ષ્યાબીકના જલ્લાને અને તેના મુળ ત્રણ કીરણો યઝ્મેન-રશ્તુ-આરમઘતીને વચમાંનાં બીજાં ચાર કીરણોને પોતામાં આમેજ કીધા. યઝ્મેનમાંથી તે રવાન આસપાસ કેહપીંક ગતી ઉભી થઈ જે યલ્લએચને ઘેરે તેવી થઈ, તે ખાઝ્મેના ડબલ ત્રીસના કેહપંને પુગે તેવી થઈ. રશ્તુમાંથી રાદ તેવિષી ઉભી થઈ એટલે અદ્દનવધિયં પ્રમાણે ચાલવાની રીદાગીરી ઉભી થઈ અને આરમઘતી-માંથી રવાનની ઉસ્તાનીક ગતી ઉભી થઈ એટલે જગતને ઉભા કરીને ચલાવ-

વવાનો દમ ઉભો થયો. આવા રવાને પછી પોતા સાથે અનહુમામાંથી ઉભી થયલી બઝોદની ગતીને સાથે લીધી અને તે બેઠે રવાન બઝોદની આસપાસ માંથ્ર સ્પેન્તની અંદરથી થયલા ઉદ્વેગ્યામીકના સાત કીરણોએ નુર-રય-ખરે-નંધહ ઝરવાન-ઉર-હોનવરનો જલ્લો ઉભો કીધો જે ટુંકામાં તે રવાનના કેહર્પ-તેવીશી-ઉસ્તાન તરીરે ગણાવા લાગ્યો. આ રવાનની આવી સદગતી કરાવનાર મુળ હકીકતમાં તો ફ્રવપિજ હતી કે જે ફ્રવપિએ તે કામ ઉપર કહેલા અધીકારી થયલા મઝદા અહુરા મારફતે એટલે અહુનો પેવંદ મેળવેલા અનહુમા મારફતે માંથ્ર સ્પેન્તના આશીશોથી થતા ઉદ્વેગ્યામીકથી કરાવેલું હતું. આવી હકીકતમાં રહેલી ફ્રવપિ અને મારફતમાં રહેલા તે મઝદા અહુરા આ રવાનની સાથે મળ્યા. આ રવાન ત્યારે તે મઝદા અહુરાના રવાન તરીરે ગણાયું, માંથ્ર સ્પેન્તથી સુધરેલું માટે માંથ્ર સ્પેન્તનું ગણાયું અને ફ્રવપિ તે રવાનની આસન તરીકે, ઉસ્તાદ, તરીકે, તેને જાવરે, અઝોજસ્ય, અવસ્ય, ખરેનસ્યની આપનાર તરીકે થઈ. આમ જ્યારે તે રવાન મઝદા અહુરાને લગતું થયું ત્યારે તે અક્રતત કુધીની સ્તંભ ગતી નીકળી ગઈ. તે ગાતુમાં તે આશીશોની અસર આ માંથ્ર સ્પેન્તના રવાન સાથના મઝદા અહુરાથી ઉભી થઈ. તે જગત હવે મઝદા આપનું એટલે ગતિવાળું જેમ પાણી સરળ રીતે ઉતરી રહે છે તેવું વૃધ્ધી તરફ ચાલે તેવું થયું. એમ ત્યારે પહેલાં ફ્રવપિનો અધીકાર હતા-પછી ફ્રવપિએ તે અધીકાર મઝદા અહુરાને એટલે અહુનો પેવંદ મેળવેલા અનહુમાને આપેલો. પછીથી તે અધીકાર મઝદા અહુરાની સાથે જોડાયેલા તે મુળ રવાન બઝોદને મળ્યો એટલે ટુંકમાં અહુરાના માંથ્ર-સ્પેન્તના રવાનને મળ્યો.

ઉપરના લખાણમાંથી ઉપજતા થોડાક પ્રશ્નો અને તેઓ માટેના ખુલાસો.

અહિંયાં આપણે જોયું કે તે રૂવાન કે જેને સુધારવાજ તે અહીં (જે શેઠના બેઠનો હતો તે ક્ષેત્રોત્તરો થઈ ખાઓ-અપ્રત્યક્ષને કાઢીને તેમાં એક અપ્રત્યક્ષ જેટલો સંબંધમાં) રહ્યો છે-આવ્યો છે તે અહીંના કાઢેલા વધાર્યોની મુજા મુરદા ફળી ગઈ, સપ્પર પહેલો ફરી-ગઈ થઈ ગયો.

(a) તે અહીં કાંય તે શેઠમાંથી ક્ષેત્રોત્તરો આવ્યો ? (b) કાંય તે ક્ષેત્રોત્તરો અહીં ખાઓને આવો દબલ ત્રાસવાળો કાઢ્યો અને કાંય તે માંહેલી ફવણિનેજ અધીકાર મળ્યો કે જેની અંદર ગોયા તે અધી ત્રીશ આવી અને એમ એક બાબુએ અહીં અને બીજી બાબુએ ફવણિ ઉભી થઈને અધીકાર મેળવેલી થઈ ? (c) તે ખાઓમાંની દબલ ત્રીશ જેટલી અત્યંત નીરમળ ગતીઓમાંથી-તે માંહેલા સ્તોત યસનની પરમ ઉચ્ચ હાલતમાંથી અનહુમા જેવી ઉતરતી હાલત કાંય થઈ ? (d) કોઈ કહેશે કે ફવણિએ અહીંનવધર્મ પ્રમાણે મીથ કરીને તે ઈડાને સેવ્યુ તેથી થઈ. (e) તો સવાલ ઉઠે કે એવો અહીંનવધર્મ તે અહીં કાંય કીધો ? આ અધા સવાલોના જવાબો મનુષ્ય અવતાર તો બાબુએ રહ્યો પણ યજ્ઞતી અવતારખી જાણી શકે નહીં-પણ જ્યારે કુલ જગત રોશન રોઝ કરશે ત્યારે તેને માલમ પડશે કે કઈ જગાએ-સમયે તે અધાના જવાબ તેને મળશે.

ફવણિનો ઉત્પત્તિનો ટુંક ખ્યાલ આપ્યા પછી-તેણીની ખીશકારી તરીકે થતા મજદાઅહુરાનો એટલે સપ્પર પહેલી થયેલી દ્રવાઓ સાથના રૂવાનની ફરી-ગઈ થવાનો ખ્યાલ લીધા પછી હવે મજદા અહુરાની આસન તરીકે ફવણિ રહીને અહુરમજદા ખોદાયનો ભેદ ઉભો કરી બગાવખત અને ફરી-ગઈના ભાગલાઓ દ્રવાઓ સાથના રૂવાનો માટે ધનસાધથી નકકી કરી, યજ્ઞતોને ઉભા કરે છે કે જે પછીથીજ હસ્તી-નીસ્તીનું જગત અને ગેતીનું જગત ઉભા થશે. આ બધું ફવણિને જોરેજ થઈ રહેશે. એમ ફવણિ ગુફ=ગુપ્ત ખુદ દાદાર અને યજ્ઞતોની ખાતેન બાબુ તરીકે છે-આસનો ઉરવાનો છે-દાદાર યજ્ઞતોના રૂવાનના મહા ડહાપણ તરીકે છે-દુરએ પૂક છે- સાતે સાત કાળ લગીનું જોધ સમય પ્રમાણે ચલાવનાર

મહા ડહાપણ છે અને ઉડનવધતી છે-આખ-રેખી રજેરજનો ફરી-ગઈ કરાવનારી છે

તે અધાનો કંઈક ખ્યાલ.

આટલા લગીમાં આપણે (૧) ફવણિનો ઉત્પત્તિ જોધ અને

તેણીને મહેલો મુળ અધીકાર જોયો, તેણીનું મુળ કામ સૂધી રચનાની અગાઉનું જોયું. ભાનવાળી હાલતમાં જે કંઈપી કામ કરવાની શરૂઆત થઈ છે તે તો ફવણિથીજ થઈ છે ડહાપણના પ્રદરશન તરીકેના અકકલ-જ્ઞાન-સત્ય-જોમ અને તાબેદારી સાથના અધીકારનો જલ્લો જે કામ કરવામાં આવવો જોઈએ તે સપ્પર પહેલાં ફવણિએજ બતાવેલો એટલે અધીકારનો જલ્લો સપ્પર પહેલાં ફવણિથીજ ચાલુ થયેલો-કામ સપ્પર પહેલાં ફવણિથીજ થયેલું-જગતની રચનાના વીચારના બહાર-જલ્લાને ચલાવનાર ફવણિ મુળજ છે તે જોયું.

(૨) અનહુમની ઉત્પત્તી જોઈ, જે ફવણિના ઉપર કહેલા અધીકારથી થયેલાં કામનો સપ્પર પહેલો નતીજો હતો તે જોયો, કે જેમાં બચ્ચાદાંગ અને દ્રવાઓ સાથના રવાનના જોડની ઉત્પત્તા થયેલી હતી તે જોઈ, કે જે જોડ જગત રચનાનું મુળ થશે-આ બધું જોયું.

(૩) તે દ્રવાઓ કેવો હતો-જગતમાં જે યુરાઈ છે તેના મુળ તરીકે તેજ છે-તે દ્રવાઓની બદીની પુર્ણ બલીહારી જે અક્રતત કુખી તરીકે વર્ણવેલી છે તે જોઈ-આમ બદીની ઉસુલ જોઈ.

(૪) તેવા તે દ્રવાઓની સપ્પર પહેલી સદગતી જેને ગવહોમદ હાલત કહે છે તે જોઈ. આવી દ્રવાઓની આવી ગવહોમદ હાલત થયાથી આજે જગતમાં યુરાઈ-દ્રવાઓની અસલ જાહેસ્યતના જોમની નથી-પણ તે દ્રવાઓના અતી નરમ પડેલી જાહેસ્યતના પરીણામ તરીકે છે-આજની યુરામાં યુરી અધમ ગતી જે કંઈ કદપી શકાય અને જે કંઈ થઈ ગઈ હોય કે થવાની હોયે કે થતી હોય તે યુરાઈ તો તે અસલના દ્રવાઓના અતી નરમ પડેલા જાહેસ્યતનુંજ પરીણામ છે તે જોયું.

(૫) અનહુમાની સુધરેલી-તે અદ્રને મળેલી-તે ફવણિને મળેલી-ઉપર જેવું ફવણિનું કામ કરે તેવી એટલે ફવણિથી દોરવાતી હાલત જોઈ-જોને મઝદા અહુરા કહે છે તે હાલત જોઈ. કામ કરવાનો જે અધિકાર ફવણિને હતો તે હવે અનહુમાને એટલે મઝદાઅહુરાને મલ્યો-કામ કરવલ્લી ખેરદ આપનાર તો ફવણિજ રહી પણ તેણી ગુપ્ત-ગુપ્ત મીનો રીતના ડહાપણ જેવી રહી, જે ડહાપણથી અનહુમા-મઝદાઅહુરા કામ કરી રહ્યા છે, જેનો ઈશારો ફરવરદીન યસ્તના પહેલા ફકરામાં છે તે જોયો.

(૬) અનહુમા-મઝદાઅહુરાનું ફવણિની આસનથી થતું કામ જોયું. આ કામ શું હતું? દ્રવાઓ સાથના રવાનને પોતાના જેવું કરવું એટલે પોતાનું

હાપણુ જે ક્રવણિ છે તે ક્રવણિથી એટલે પોતાની આસન ખેરદથી તે દ્રવાઓ સાથનાં રવાનને સુધારવું-પોતે જેમ તે આસન ક્રવણિની ગતી માંદ્રસ્પેન્તથી મેળવી છે તેમ તે બાકીના દ્રવાઓ સાથનાં રવાનને મેળવી અપાવી તે દ્રવાઓને ગવહોમંદ કરી તે રવાનમાં મળી કરાવવો. આવું મુળ રવાન જે ક્રવણિ જેવું થયું છે તે પોતાના બચ્ચોદ સાથે-મઝદાઅહુરા સાથે મળીને માંદ્રસ્પેન્તનું રવાન અહુરાનું રવાન થયું છે. આવા રવાનને એટલે મઝદાઅહુરાને હવે જે અધીકાર અસલ ક્રવણિનો હતો તે મળ્યો છે. હવે આવું મઝદાઅહુરાનું રવાન સખર પહેલીવાર ક્રશો-ગર્દ એટલે મોક્ષ માટે ખીશ્કારી કરે છે અને યજ્ઞોને ઉભા કરશે.

આમ ત્યારે ક્રવણિની ઉસુલ ઉત્પત્તી-મઝદાઅહુરાની ઉસુલ ઉત્પત્તી ક્રવણિ અને મઝદાઅહુરાનો સંબંધ તે બેઉને અદ્વૈતો સંબંધ અને ખાઓ અને તે માંહેલી ત્રીશનો સંબંધ એટલે ઝરવાન-ઉર-સ્તોતો-નુર-રય-ખરેનંધહ-ક્રવણિનો સંબંધ જોયો. રવાન ક્રવણિ થયું એટલે ક્રવણિની હાલતે ગયું છે તે જોયું. પણ ક્રવણિનો અધીકાર હવે મઝદાઅહુરાને મળ્યો કે જે અધીકારથી કામ કરવાની ગતી આસન-ખેરદ-જેમ-તાબેદારી-સત્ય વીગેરે આપનાર તરીકે ક્રવણિજ રહી. અહિંયાં ત્યાંકે સવાલ ઉભો થાય છે કે જે રવાન ક્રવણિ થયું એટલે રવાન સાથનો દ્રવાઓ સુધરીને ગવહોમંદ થયો તો પછી કાંઈથી કામ રહ્યું નહિ, કેમકે રવાન સાથના દ્રવાઓની જે નડતલ ઉભી થયલી તે તો ગઈ. હવે ત્યારે અનહુમા જે મઝદાઅહુરા તરીકે થયલા છે અને જેવણને પેલુ સુધરેલું રવાન મળ્યું છે તો પછી તેવા તે મઝદા અહુરાના રવાનને અધીકાર આપવાની શી જરૂર છે? કેમકે અધીકાર આપવું તે કામ બાકી રહ્યું છે જેને કરવું છે એમ અર્થ દેખાડે. પણ દ્રવાઓના સુધરવાની સાથે હવે કામ કંઈ રહ્યું હોય એમ તો લાગતું નથી.

અહિંયાં જાણવાનું છે કે માંદ્ર સ્પેન્તનો એટલે આશીશોનો ઝરોહ રાખનાર રવાન જે અહુરાના રવાન તરીકે જાહેર થયું તે રવાન કંઈ અસલ આખું રવાન નથી. અસલ રવાનનો ૧/૪ ભાગ હજુર દએવીક ગતી સાથનો રહ્યો છે. દ્રવાઓ સાથના આખા રવાનને એક ગોળા તરીકે ધ્યાનમાં લેવાનું છે. તે મુળ ગોળાના મધ્યના ૧/૪ ભાગને માંદ્ર સ્પેન્ત નથી પુઆ એમ લેવાનું છે. એવા તે ૧/૪ ભાગને છુટો પાડેલો છે એમ લેવાનું છે. આવો ૧/૪ ભાગ કે જે દ્રવાઓ સાથનો છે તેને સદગતીએ લઈ જવા માટેનું કામ કરવાનું રહ્યું છે, કે જેને માટેજ તે માંદ્ર-સ્પેન્તનું રવાન બહાર પડેલું અને તેને તેટલા માટે અધીકાર મળેલો કે જેની સાથે તેની આસન તરીકે ક્રવણિ છે.

હવેથી અહુરાનું આ રવાન પોતાની આસ્ત-કવપિને જોરે સ્પષ્ટિરચનાનો ભેદ શરૂ કરે છે. અહુરાનું રવાન કવપિની આસ્ત-કહાપણુથી દોરવાશે એટલે અહુરાનું રવાન અને કવપિ હદ માંથી યસ્ત કરશે.

હવે જેમ મઝદા અહુરાનું માંધ-સ્પેન્તને લગતું રવાન જેમ માંધ-સ્પેન્તથી સુધર્યું અને અહુરાના રવાન તરીકે થઈ અધીકારી અન્યું, તેમ તેવીજ રીતે તેજ ધોરણે અહુરાના તે માંધ-સ્પેન્તના રવાને માંધ-સ્પેન્તના આશીશાથી તે આક્રીના દ્રવાઓને સુધારીને રવાનમાં મર્જ કરવા હદ-માંધ યસ્તના પ્રયોગો શરૂ કીધા. એમ યસ્ત શરૂ થઈ. હદ-માંધની આ યસ્તથી મઝદા અહુરાનું તે રવાન પોતાની કવપિને જોરે માંધ-સ્પેન્ત અને તેને લગતા ઉક્ષ્યાબામીક અને તે ઉક્ષ્યાબામીકના ત્રણ મુળ કીરણો યઓન-રસ્તુ-આરમઘતીને કવપિની અંદર રહેલા તેના ઉસુલમાંથી-ખાઓમાં રહેલા તેના ઉસુલમાંથી કાઢીને હાજર કરી શક્યા અને પછી તેઓને તે આક્રીના દ્રવાઓ ઉપર ઉતારી શક્યા-તે દ્રવાઓ તે બધાને લે એમ હિકમત કીધી. આવી હદ-માંધ યસ્ત શરૂ થઈને માંધ-સ્પેન્તની બલીહારી મઝદા-અહુરા પાસે માલામાલ હાજર થઈ. આવા માલામાલ ખજનાવાળા મઝદા-અહુરાને અહુરમઝદા ખોદાએ તરીકે ઓળખે છે, કેમકે દરેકની લાયકાત પ્રમાણે અહુરમઝદાની ખોદાઈને તે ખજનો તે દરેકને મળશે. એમ અહુર-મઝદા ખોદાએથી બજોમખત અને ક્રશો-ગર્દને ભેદ એજ હદ-માંધ યસ્તથી શરૂ થયો. આ બજોમખત અને ક્રશો-ગર્દના હીસ્સાઓ મેળવવાની લાયકાત રવાન સાથના તે ૧/૪ દ્રવાઓમાંના ભાગલાઓને જેમ જેમ ઉભી થતી ગઈ, તેમ તેમ તે રવાનના દ્રવાઓ સાથના ભાગલાઓને તે માંધ-સ્પેન્તનો હિસ્સો મળતો ગયો. પહેલાં તો હદ-માંધ યસ્તથી આ ઉભી થયેલી બજોમખત અને ક્રશો-ગર્દની જુદતાવી ઝરવાને તે આક્રી રહેલા ૧/૪ દ્રવાઓવાળા રવાનોમાંથી લાયક ભાગલાઓ કીધા અને પછી તે થયેલા ભાગલાઓને એટલે તે બધા વહેંચાયેલા રવાનોને તે બજોમખત અને ક્રશો-ગર્દની ઝરવનના હિસ્સાઓ તે તે દરેકના બજો-મખત અને ક્રશો-ગર્દ તરીકે મળ્યા. અને એમ તે મળેલી બજોમખત અને ક્રશો-ગર્દની ગતી પ્રમાણે તે ભાગલાઓને એટલે રવાનોને માંધ-સ્પેન્તના આશીશો મળ્યા કે જેથી યજતી ગતીઓ થઈ. આમ ૩૩ અઘ્રઓ થયા એટલે જેઓને અમશ્વાસ્પદો-યજનો-મીનો દઝેકરોષ કહીએ છીએ તેઓ થયા. આવી રીતની ખીસ્કારી તે માંધ-સ્પેન્તના રવાને શરૂ કીધી. એમ એવી રીતે મઝદા અહુરાએ કવપિ સાથની યસ્તને જોરે આક્રીના ૧/૪ દ્રવાઓ ઉપર માંધ-સ્પેન્ત ઉતારીને તે દ્રવાઓને ઘેરી તેઓને લગતાં રવાનનાં નુરમાં મેળવ્યો કે જેથી

યજ્ઞતો રવાન જેઓને ૩૩ અહુ કહે છે તેઓ થયા. આ દરેક અહુની આસ-
પાસ તે મુળ માંથ્ર-સ્પેન્તનાં રવાન માફક એટલે મઝદા અહુરાની માફક કહેવા
થયા એટલે નવ નવ ભાગો થયા, અને તે બધાની ક્રવપિ થઈ જેણીઓ તે
યજ્ઞતોને કામે લગાડનાર તરીકે થઈ ઉભી. તે બધા યજ્ઞતો-૩૩ અહુઓને તેઓ
દરેકને લગતી ક્રવપિઓ તે ઉસુલ ક્રવપિમાંથીજ મળી. એમ ગોયા તે ઉસુલ
ક્રવપિના ભાગલા થયા. તે ૧/૪ દ્રવાઓ સાથના રવાનમાંથી ૩૩ અહુઓ
થયા પછીથીબી અમુક ભાગ તે દ્રવાઓ સાથના રવાનનો એવો રહ્યો હતો કે
જેમાં હજુર દએવીક ગતી ચોટેલી હતી. આવાં બાકીનાં રવાનને પછી ઉપર કહ્યું
છે તેમ બગોબખત અને ક્રશો-ગર્દનો ભેદ તે દાદાર અને યજ્ઞતોની એટલે ૩૩ અહુની
ક્રવપિ સાથની હદ-માંથ્ર યસ્તથીજ મળ્યો જેથી તે બાકી રહેલા રવાનમાંથી
૩૩ રતુઓ થઈ રહ્યા. આ ૩૩ રતુઓ સાથે તે યસ્તને લીધે ક્રવપિ આવી.
છેલ્લે પછીથી તે ૧/૪ દ્રવાઓ સાથના રવાનનો છેલ્લો ભાગ તેવોજ દએ-
વીક ગતીનો રહ્યો જેને દએવ વિદાતુ કહે છે. આ ભાગ મીનોધમાં સુધરી
શક્યો નહિ એટલે ક્રવપિ થયો નહિ. આજ વખતે એટલે ૩૩ અહુ અને ૩૩
રતુઓ તે ૧/૪ દ્રવાઓ સાથના રવાનમાંથી થયા ત્યારે જગતરચનાનો પાયો
મુકાયો; આસમાનો થયાં કે જેના મધ્ય તરીકેજ આ ૩૩ અહુ અને રતુઓ છે
તે જોઈએ. આ ખ્યાન કરીએ તે પહેલાં ૧/૪ દ્રવાઓ સાથના રવાનોના છેલ્લા
સીલસીલા વિષેનો ધર્શારો કરી લઈએ. ઉપર જોયું કે તે ૧/૪ ગોળામાંથી
૩૩ અહુ અને ૩૩ રતુ થયા છતાંબી છેલ્લે દ્રવાઓનો અમુક ભાગ રહ્યો
કે જે માંથ્ર-સ્પેનના આશીશો લઈ શક્યો નહિ. આ છેલ્લા ભાગને દ્રવાઓ
વિદાતુ સાથનો ભાગ કહે છે. આ ભાગને સુધારવા હવે જે સૃષ્ટિ રચનાની
વીગત જોઈશું તે થઈ છે. આ છેલ્લા દએવવીદાતુના ભાગને દાદારે ધરિકની લેલથી
પોતાના તરફ આકર્ષ્યો હતો જેથી તે દ્રવાઓ દાદાર પાસે પોતાની મુકિત
લેવા તાબે થયો. આવા રવાનના બે મુળ ભાગો થયા હતા. ઉંચ ભાગમાં દાદારે
પોતાના યજ્ઞતોનો દમ કુટી તેઓને પેવંદ કરાવીને તે ભાગને સુધારીને તેમાંથી
અગણીત સ્તરો કાઢ્યા છે, અને બીજા ભાગમાંથી તેટલાજ ભાગલાઓ કાઢ્યા છે
કે જેટલા સ્તરો થયા છે, એવી રીતે કે તે દરેક સ્તર જે ઉંચ ગતીનો છે તેને
લગતોજ તે બીજો ઉતરતો ભાગલો થયો હોય. એટલે બીજી રીતે એમ કહેવાય કે
તે બીજા ઉતરતા દરેક ભાગને લગતો એક સ્તર હોય કે જે સ્તર તેને ભવિષ્યમાં
દોરવી શકે. આ બધા બીજા ભાગલાઓમાંથી તનોમદ વ્યક્તિઓ થઈને પોતાની
નેજાત લઈ રહે છે. આ બીજી વ્યક્તિને પેલો તેને લગતો સ્તર મદદ કરી રહે

છે. પહેલા ભાગલાના સ્તરો થયા તેને લગતાજ ખીજ ભાગમાંથી તે સ્તરોને મુકા-
બેલના દ્રવાઓ સાથનાં રવાન થયા. આવા દ્રવાઓ સાથનાં રવાનના દ્રવાઓમાં દાદરે
તે સ્તરોની ગતી તેમ પોતાની ગતી મુકીનેજ તેઓ માટેની તનોમંદ હાલત
કાઢી છે કે જેને સુધારીને ગવહોમંદ કરવાની છે. આટલી નોંધ લીધા પછી
હવે આપણે દાદર કઈરીતે જગત રચે છે તે હવે પછીથી નીચે જોઈશું. માંથ્ર-
રપેન્તના અહુરાના રવાને સૃષ્ટી થવાનો ભેદ જે ઉભો કાઢો અને ઉભો કરી રહે છે
તેમાં તે રવાનના ડહાપણ અકકલ-જાન-જેર-સન્તા તરીકે દ્રવણિજ છે, કે
જેની નોંધ કરવરદીન યસ્તના પહેલા કરદામાં આપણે જોઈ. આ બધું થાય
છે તેની કંઈકે વીગત જોઈએ.

આપણે પહેલાં ધ્યાન રાખીશું કે દ્રવાઓ સાથના રવાનો ચોથો
ભાગજ સુધરવાનો રહ્યો છે. તે મુજ ઉરવાનનો ૩/૪ ભાગ તો સુધરી ગયો
છે. આખા દ્રવાઓના રવાન સાથના ગોળામાં જેમ રવાન હતું તેમ તે
દ્રવાઓ હતો. રવાનમાં ગવ હતી, માટે રવાનમાં આરમઘતી કંઈક પ્રકારમાં તો
હતીજ. પણ તે રવાન સાથના દ્રવાઓમાં પુર્ણ રીતની તરોમઘતી હતી. ન્યારે
ઉપર કહ્યા છે તે માંથ્ર-રપેન્તના આશીશો તે મુજ રવાન ઉપર પડ્યા, ત્યારે
તે બેઉ સામસામી ગતીઓ નામે આરમઘતી અને તરોમઘતી છુટી પડી. તે
મુજ રવાન ઉપર ન્યારે માંથ્ર-રપેન્તના આશીશો પડ્યા ત્યારે તે આશીશોમાંની
ઉદ્યબામીક અને ઉદ્યબામીકના ત્રણ મુજ કીરણો (યઓન-રસ્તુ-આરમઘતી)ખી
સાથેસાથ તે મુજ રવાનમાં આવી ચઢ્યા. પણ તે મુજ રવાનના ૩/૪ ભાગ-
માંજ તેઓ પેસી શક્યા, કે જેથી તે ૩/૪ ભાગમાંથી તરોમઘતી નીકળી
ગઈ અને તે ૩/૪ ભાગનું રવાન મુજ સ્તરોની માફક ચળકી રહ્યું અને તે
ચળકાત તે આખા ખાઓ-અફ્રન્યમ્નમાં ફેલાઈ ગયો એટલે અહુ તરફ
હુપેરેન કરી રહ્યો. તે આખા રવાનનો ૩/૪ ભાગ આમ સ્તરરૂપ ચળકી
રહીને યજ્ઞતી શક્તિઓને ઉભી કાઢી છે ન્યારે ૧/૪ ભાગ તે આશીશ લઈ
શકેલોજ નહી, માટે તે રવાનનો તે ૧/૪ ભાગ તે દ્રવાઓ સાથેનોજ રહ્યો
કે જેમાં પેલી તરોમઘતીની ગતી આવી. પેલો ૩/૪ ભાગ કે જેના
રવાનમાં માંથ્ર રપેન્ત અને ઉદ્યબામીક-યઓન-રસ્તુ-આરમઘતી આવ્યા
છે કે જે રઓક્ત સાથનું છે, તે રવાન પેલા મુજ બઓદના જેવુંજ
થઈ રહ્યું, જેની સાથે પેલી દ્રવણિ રહી અને પેલો તરોમઘતીવાળો ૧/૪
ભાગ એક કાળા ઓળા તરીકે તે રવાનની રઓક્તની તરફથી દુર ફેંકાયો.
આ માંથ્રરપેન્તના રવાનનો ભાગ પેલી દબલ ત્રીશ સાથે એટલે દ્રવણિ સાથે

રહ્યો અને અધીકારી બન્યો. અધીકાર તે રવાનનેજ મળ્યો, કેમકે તેનામાંથીજ પેલો ૧/૪ ભાગ કાળાશ તરીકે એટલે દ્રવાઓ સાથેનોજ રહીને બહાર પડેલો, માટે તે મુળ રવાનનેજ સુધારવાનો રહ્યો.

**માંથ-રપેન્તનું રવાન અહુરામઝદા દ્રવષિને જોરે જગત-
રચના કરે છે તેનું મુળ કારણ. અહુરાના માંથ-રપેન્તના
રવાનને કુલ જગતના ચઝતોથી માંડીને સૃષ્ટિની
રજેરજના રવાન સાથેના સંબંધ. માંથ-
રપેન્તના અહુરાના રવાનને તે જગત-
રચનામાં મળેલો અધિકાર. તે અધિકાર
બળવવાની તોફાંક આપનાર દ્રવષિ.**

ત્યારે અસલ રવાન જે સ્તોત યસ્નમાંથી નીકળેલું તેના અનુએ અનુમાં આરમઘતી તેમ તરોમઘતી બેઠ હતા. પછી તરોમઘતીને નીર-ખદતથી દુર કાપી એટલે ઉરવાનની રજેરજ આરમઘતીમાં તેમ તરોમઘતીમાં વહેંચાઈ. તે ઉરવાન જે આરમઘતી સાથનું થયું તેનેજ બીજે ભાગ તરોમઘતીનો તેને લગતો corresponding સમાંતર હતો. પણ આરમઘતીનો તે ભાગ જેને માંથ-રપેન્તનું રવાન કહે છે તે ઉરમાં બસીત થઈને પેલા ખાઓ અદ્યુન્યમની ડબલ ત્રીશ સાથે તેના આઠેઆઠ ભાગો સાથે મળી ગયો, જ્યારે તેને લગતો દ્રવાઓનો ભાગ તો તેના કાળા ઓળા તરીકેનો સંકેત્યાઈને દુર રહ્યો. એમ માંથ-રપેન્તનું રવાન તે મુળ સ્તર છે, જેને રઓહનો=ચળકાટવાળો, અઉરૂષો=કંઈબી દવેશ વગરનો સફેદ, ફાદેરેસો=હીદાયત આપનાર કહ્યો છે જે આખી ડબલ ત્રીશમાં ફેલાયેલો છે અને ફેલાઈ રહીને તે બધામાં અધીકાર રપનો થયો છે. ત્યારે તરોમઘતીનાં રવાનનો સુધરેલો ભાગ પેલી આરમઘતીના બધા આઠેઆઠ ભાગમાં એટલે આખી ડબલ ત્રીશમાં ફેલાઈ રહ્યો છે.

આવી રીતનું સ્તર રપનું રઓહનના બેદનું રવાન તે માંથ-રપેન્તનું રવાન છે, જેને કરવરદીન ચશતમાં તેમ ગાથાના હા ૩૦-૧૦ માં તેવું ચીતારેલું છે. મીનોઆન મીનો અહુરમઝદ હવે આ માંથ-રપેન્તનાં રવાન તરીકેજ ભાવ બજવશે. આ રવાન તો ડબલ ત્રીશમાં મળેલું છે, માટે બધા આઠેઆઠ ભાગો સાથે મળેલું છે, માટે બઓહની સાથે મળેલું છે-અધીકારી થયેલું છે, જેને પેલી પઓઉર્વ દ્રવષિ મદદ કરી રહે છે,

હવે ત્યારે આ અધીકાર માંથ-સ્પેન્તનાં રવાનને તેની સાથની ડબલ ત્રીશ નામે યત્રએચ યવેતાએતે-આતરે-ક્ષએતાન-નીરૂ-ખદાત અહુનવર ફ્રવણિ-સ્તોત યસ્ન કહો કે તે ડબલ ત્રીશની બધી ગતીઓ ઝરવાન-ઉર-સ્તોત-ખાથ-રય-ખરેનંધંહ કહો તે મદદ કરી રહેશે. આ ડબલ ત્રીશ અને તેની બધી નવેનવ ગતીઓ માંથ-સ્પેન્તનાં ઉરવાન સહીત તે અહ્નાં કેહર્પ-તન તરીકે છે, જે કેહર્પને ખાઓ અફ્રંચમન કહે છે, અને આ કેહર્પ વળી યએનથી તે અહ્ને મળી રહીને રસ્તુથી જ્ઞાન મેળવીને આરમઘતી પ્રમાણે તે અહ્ની તાબેદારી કરી રહ્યું છે. માટે અહ્ના હોકમ મુજબ તે માંથ-સ્પેન્તનાં રવાનના અધીકારને પેલી ડબલ ત્રીશ અને તેની આઠ ગતીઓ માન આપીને તે માંથ-સ્પેન્તનાં રવાનને અહ્ના હોકમ મુજબ મદદ કરી રહે છે. આમ ત્યારે મઝદાઅહુરાનું રવાન પોતા સાથની આઠેઆઠ શક્તિઓની મદદ લઈ-તે અહ્ને યએનથી મલી રસ્તુથી જ્ઞાન ધરાવી સૃષ્ટીનો ભેદ જાણી આરમઘતીની તાબેદારી પ્રમાણે કામ કરી રહેશે. કામ શું કરવાનું છે? પેલી તરોમઘતી સાથના દ્રવાઓની ગતીનું રવાન જે ઉપર કહેલાં અઉરૂષો થયલાં માંથ-સ્પેન્તનાં રવાનનો કાળો ઓળો છે, તેવાં તે રવાનને જેને દ્રવાઓ સાથનું તરોમઘતીનું રવાન કહે છે તેને આરમઘતી-વાળું એટલે પોતા જેવું પોતામાં મલી જતું કરવાનું છે. આજ મહાન કામ છે કે જેને માટે અહ્નએ પોતાની અના-માંથવાઓ હાલતમાંથી મીનોઆન મીનોની કેહર્પરૂપ હાલત ધારણ કીધી છે.

ત્યારે જેને અંગ્રેજીમાં God-head કહે છે તેની અવસ્તેષક સમજ આવી રીતની છે. God-head માં અસલ ડબલ ત્રીશ હતી જે પછી નવ તરીકે આવી જેમાં માંથ-સ્પેન્તનું રવાન અધીકારી છે. ત્યારે મીનોઆન મીનો તો તે અહ્ન છે કે જેની આસપાસ આ ડબલ ત્રીશ છે કે જેમાંથી આ નવ ભાગો થયા છે જેમાં રવાનને અધીકાર મળેલો છે. તે અહ્ન સાથે તે બધા નવેનવને યએનથી સંબંધ છે, જેથી તે બધા નવેનવમાં રસ્તુ છે-પુર્ણ જ્ઞાન છે-રાદ છે, જેઓ આરમઘતી માફક તે અહ્ના હોકમને બજાવી રહે છે. અહ્ના હોકમ મુજબ રવાન અધીકારી છે જેને પોતા સાથના બએાદની પુર્ણ અકલ મલી રહે છે, જે બએાદને ઉપી=મહા હાપણુ આપનાર ફ્રવણિ છે. માંથ-સ્પેન્તનાં ઉરવાનને આમ ફ્રવણિ વગર ચાલેજ નહી. ફ્રવણિ પછી તે માંથ-સ્પેન્તનાં ઉરવાનને પોતા સાથની પેલી ઝરવાન અપાવે

છે-પોતા સાથની પેલી ઉરની કુદરતની મદદ અપાવે છે-પોતા સાથના પેલા ખાથ-રય-ખરેનંધહની મદદ અપાવે છે. એમ માંથ-રપેન્તનું રવાન એટલે અહુરામઝદા ફવપિને લીધેજ કામ કરે છે-એમ અવસ્તા કહે છે તેની આવી ઉંડી સમજ છે.

અહુરામઝદા સૃષ્ટિરચના માટે મુળ ૧૬ આતશોનો પાથો પોતાની-આરન ફવપિનાં જોરે ઉભો કરે છે. પહુલા ઉભા થતા મીનાઇ બે આસમાનોની કંધક વીગત, મીનાઇ બે આસમાન ઉપરની રચના. તે બે આસમાનો માંહેલા અનઝ રઓઅ આસમાન ઉપરની સ્તરોથી થયેલી ૮૨૮ વરતુળોની રચના.

૮૨૮ વરોમાંના ૭૫૬ વરોના સ્તરોની વીગત જેમાં ૨૭

અને ૭૨૮ વરો આવી જાય છે. યજ્ઞતી રવાનોની

મુક્તિ અને ઉપરના વરોનો સંબંધ. હુદના તન-

સુશના ભેદમાં યજ્ઞનો કંધ રીતે આવે તે ઉપર.

અશાઉનાંમ ફવપિના સંગઠનનું ઉભુ થવું :

તેઓની ખીશકારી : તે સંગઠન અને હુદના

તનાસુશનો સંબંધ. ૭૨ વરોના રવાનો

ક્યાં ? ૭૨ વરો ઉપરનું અનઝ રઓ-

અનું ભ્રમક; હુરતીનાં ફરતાં આર

માનોજેઓને ગાથામાં ગામરાન્યો

સ્કેરેતીમ કહે છે તેઓ. આ

બધામાં દાદારની આરન

તરીકે ફવપિ છે તેની

બહીહારી.

હવે માંથ-રપેન્તનું રવાન પેલી ફવપિની મદદથી તરોમઝની સાથના નોખા થયેલા રવાનોને આરમઝનીના કરવા માટે રચના કરવાનો વીચાર ચલાવે છે, મન્તા પઓઘર્યો થઈ રહે છે. તે માંથ-રપેન્તના રવાનને ત્યારે ફવપિની હીદાયત છે અને અઓદને જોરે પોતા સાથની ડબલ ત્રીશમાંના આતરે-ક્ષએતાન અને નીર-ખદાતને લખને તેઓને ૧૬ દોરાનોમાં ફેલાવી દે છે. સકથી બહારના દોરની અંદરના દોરને આઘો પુથ્ર અહુરમઝદનો દોર કહે છે; તેની અંદરનાને આતરે બેરેઓ-સવંધહુનો દોર કહે છે. એમ એકની અંદર એક ૧૬ દોરાનો દોર છે. પછી પેલી ડબલ ત્રીશની બધી ગતીઓ અને તેઓની પેલી પોતા સાથની નવ ગતીઓને આ આતર પુથ્ર

અહુરમઝદના દોરમાં મેળવી દધ-સમાવી દધને ખાઓ-અક્રબ્યમના જેવેજ પશુ તેની અંદરનો ભાગ કરે છે કે જેને અહુનવરનું નવમું અસ્ત્ર કહે છે. આ નવમાં અસ્ત્રમાં ત્યારે આતરે-ક્ષત્રેતાન આતર પુથ્ર અહુરમઝદ તરીકે છે-તેમ તેમાં યવએચના સાત ઝરવાને અકરને છે-તેમ તેમાં નીરૂ ખદાત છે-તેમ તેમાં ઝરવાન-ઉર-સ્તોત-ખાથ્ર-રય-ખરેનંધહ-બઝોદાંગ-ક્રવધિ છે અને ઉરવાન તરીકે પોતે છે કે જે ઉરવાન અસલના તરોમધતીના રવાનનો ઉર થયલો આરમધતીનો ભાગ માંથ્ર-સ્પેન્ત તરીકેનો તે બધામાં મલી ગયલો છે.

આમ નવમું અસ્ત્ર થયું, જેમાં માંથ્ર-સ્પેન્તનું મુળ રવાન અધીકારી છે જેને ક્રવધિ હીદાયત આપે છે. આ મુળ માંથ્ર-સ્પેન્તનું રવાન રઝોદાક્ષની છે એટલે સ્તરરૂપ ચળકી રહે છે. આ બસીત થયલા બધેબધ રઝોદાક્ષની તરીકે ફેલાઈ રહેલા રવાનમાં એટલે તે એક ફેલાયલા સ્તરમાં અનેક સ્તરો ચળકી રહે છે જેઓ ૮૨૮ વરતુજો કરી રહે છે. આવું ૮૨૮ વરતુજોમાં અનંત સ્તરો રાખતું મુળ ચળકતું રઝોદાક્ષનું રવાન છે, જેને માંથ્ર-સ્પેન્તનું અહુરાનું રવાન કહે છે, જેને ફાદરેઝો=નસીહત આપનાર, અઉરેષો=સફેદ એટલે કંઈખી તરોમધતીના કાળાશ વગરનું કહ્યું છે. નવમા અહુનવરનાં અસ્ત્રમાં આ રવાન ફેલાઈ રહેલું છે. આ રઝોદાક્ષના અઉરેષોના એટલે તરોમધતીની કાળાશ વગરના રવાનને લગતો તેના ઓળારૂપનો તરોમધતીની કાળાશનો સંકોચીત ભાગ તેનાથી દુર રહેલો છે. આવા તરોમધતીવાળા દ્રવાઓ સાથનાં સંકોચીત રવાનને પોતાની ઉરની હાલતમાં આણવાળ ઉપર કહેલું નવમું અસ્ત્ર થયું છે. આવા તરોમધતીના કાળા ઓળારૂપના રવાનના ભાગને હવે તે માંથ્ર-સ્પેન્તનું અહુરાનું રવાન ક્રવધિની હીદાયત મુજબ પોતા સાથની બઝોદાંગ અને ખીજ સાત શક્તિઓને જેરે તે નવમાં અસ્ત્રમાં આકર્ષે છે. તેઓની ઉપર નીરૂ ખદાતમાંની કુદરતમાંના અરશોતખત અને ઝરવાનના આશીશો પાડે છે. પશુ પોતામાંના ૮૨૮ વરતુજોમાંના ફક્ત ૨૭ અને ૭૨૯ વરોની અંદરના સ્તરોને લગતા તેઓની સાથવાળા પશુ હાલે દુર થયલા તે તરોમધતીનાં રવાનો તે આશીશોને લઈ શકે છે અને પોતાની તરોમધતીને સુધારી શકે છે, અને તેઓ બધા પોતે પોતાના તે સ્તરો જેઓ તે માંથ્ર-સ્પેન્તના બસીત થયલા રવાનના ૨૭ અને ૭૨૯ વરતુજોમાં છે તેઓને મલી જઈ રહે છે.

આવા બધા ૨૭ અને ૭૨૯ વરોના સ્તરોમાં મલી ગયલા રવાનોને

૩૩ અહ્+૩૩ રતુઓ, ૩૩ અમશ્વાસ્પંદીઓ-અમર શક્તિઓ તરીકે ઓળખે છે. આ ૨૭ અને ૭૨૯ વસ્તુઓ જે થઈ રહે છે તેઓ આતરે બેરેઓ-સવંધહની ઉપર એટલે અહુનવરના અસ્મના પાયા તરીકે આશ્રો પુથ્ર અહુરમબજ્ઞના વસ્તુઓની અંદરના બેરેઓ-સવંધહના વસ્તુઓ ઉપર થઈ રહે છે. હવે કે બ્યારે આ બધા ૨૭ અને ૭૨૯ વસ્તુઓના સ્તરોમાં તેઓને લગતાં કાળા ઓળાણપનાં રવાનો રઓક્ષ્ત થઈ મલ્યાં એટલે બેરેઓ-સવંધહના આતશ્ચની ઉપર તે સ્તરોનું આરમાન નામે અનગ્ર રઓચનું અસ્મ થઈ રહ્યું.

આમ અહુરાના રવાને ૨૭ અને ૭૨૯ વરો-કેહર્પો કીધા જેઓ ૩૩ અહ્+૩૩ રતુને લગતા એટલે યજ્ઞતોને લગતા કહેવાય છે. આ બધા ૨૭+૭૨૯ વરો=૭૫૬ વરો અનગ્ર રઓચમાં થયા, જેઓ યજ્ઞતોના વરો કેહર્પ છે, જેઓ બધા એક એકને મલી માંથ્ર-સ્પેન્તના રવાનને મલીને તે ડબલ ત્રીશને અને તે બધી નવેનવ ગતીઓને મલી રહે છે, જેથી તે બધા ૩૩ અહુ+૩૩ રતુઓ તે મુળ માંથ્ર-સ્પેન્તના રવાનમાં મલી જઈ રહીને બહાર પડીને કામ કરી શકે છે, જેને હુદ ના તનાસુશનો ભેદ કહે છે. તે બધાઓ યઓનથી મલી રહીને રસ્તુથી જ્ઞાન પામીને આરમઘતીની માફક કામ કરવા બદેવાર ઉભા રહે છે. આમ તે બધા યજ્ઞતોનાં રવાનો જેઓ સ્તરરૂપના ૨૭ અને ૭૨૯ વરના કેહર્પના છે, જેઓ અનગ્ર રઓચના અસ્મના છે તેઓ નવમા અસ્મના માંથ્ર-સ્પેન્તના રવાનમાં મલી જઈ તે માંથ્ર-સ્પેન્તના રવાન મારફતે તે ડબલ ત્રીશ અને તે નવ મુળ શક્તિઓને મલી જઈ બેરદ લાઇને સૃષ્ટીનું કામ-ખીંકારી કરવાને માટે બહાર પડવા ઉત્તવાર રહ્યા, રહ્યા છે. આને હુદ ના તનાસુશનો ભેદ કહે છે એટલે અહુરામાં મળીને બેરદ લાઇને પછી બહાર પડી શકવાનો ભેદ કહે છે.

ત્યારે માંથ્ર-સ્પેન્તનું રવાન મુળ સ્તર છે, જે ખાઓ અક્રજ્યમ્નમાં નવમાં અહુનવરના અસ્મમાં ફેલાયલું છે, જે મુળ સ્તરમાં છેક બહમનથી માંડીને ૩૩ અહુ-૩૩ રતુથી માંડીને રજેરજના રવાનોના સ્તરો છે એટલે આરમઘતીની સાથના ભાગો છે. આ બધા સ્તરરૂપ રવાનોના તેટલાજ ક્ષત્રના ઓળાણપનાં જડ રવાનો છે. આ બધા સ્તરરૂપ રવાનો અનગ્ર રઓચના ૮૨૮ વરોમાં ચળકી રહે છે. આવા બધા ૮૨૮ વરોમાંના ૭૫૬ વરોના સ્તરોને લગતા તરોમઘતીનાં રવાનો તે ૭૫૬ વરોના સ્તરોને મલીને યજ્ઞતી ગતીએ પુચ્યાં. આમ અહુરાના તે માંથ્ર-સ્પેન્તનાં અઉરૂષા અને રઓક્ષ્નોના રવાને

ફાદરેએ થઈ-નસીહત આપનાર થઈ તે બધાં રવાનોનો ફરો-ગર્દ કાધો એટલે તેઓને મુક્તિએ પુગાડ્યાં.

દુકમાં એ કે તે ૧/૪ દ્રવાઓનાં રવાનમાંથી ૩૩ અહુ અને ૩૩ રતુઓ થયા એટલે ૩૩ અમશાસ્પંદી થઈ, જેઓને ૩૩ એટલે ૩+૩=૬ ની શક્તિથી સજ થયલી કહી એટલે પેદા કરવાનો અને મારવાના અધીકારવાળા કહી. આ બધામાં ફવણિની ગતી તો તેઓનાં રવાનોની આસ્ત તરીકે તો હતી તેની સમજ હવે આવશે. આમ થયા પછીથી એટલે અમશાસ્પંદો-મીનો-દએ-ફરોખ-યઝતો થયા પછીથી આ બધાઓની ફવણિઓ કે જેઓ પેલી પઓઉર્વ ફવણિ માંનાજ અશો છે અને જેઓ તે પઓઉર્વ ફવણિ જેવીજ છે, તે બધી ફવણિઓ તે રયોમંદ ગતીના રવાનોમાંથી બહાર પડીને તે રવાનો સાથે ઝરવાનનો પેવંદ રાખીને એક મોટા સંગ્ગહનમાં એકઠી મળીને અષાઉનાંમ ફવણિનાંમ તરીકેનો એક મોટો યુરહ-સંગ્ગહન જુદોજ ઉભો કાધો. જેમ દાદરનું માંથ્ર-સ્પેન્તનું મુળ રવાન તે ખાઓ-અફ્રજ્યમ્નને મળીને તે ખાઓ જેને નવમું આસ્માનખી કહે છે તેને પોતાનું કેહર્પ કાધું છે અને જેમ પેલા બધા ૩૩ અહુ અને ૩૩ રતુના રવાનો ઉપર કહેલા ૭૫૬ ના વરો જેઓ અનઝ રઓયના આહમા આસ્માનના કેહર્પને મળેલા છે તે ૭૫૬ વરોને પોતાનાં કેહર્પો તરીકે કરીને પેલા મુળ ખાઓનાં કેહર્પને એટલે માંથ્ર-સ્પેન્તના અહુરાના રવાનના કેહર્પમાં એટલે નવમા આસ્માનમાં મથ્યા કરી કરીને હઠના તનસુશના ભેદ ઉભો કર્યા કરે છે તેમ, તેવીજ રીતે આ બધા ૩૩ અહુ અને ૩૩ રતુઓની ફવણિઓ તે મુળ ફવણિ જે દાદરની આસ્ત તરીકે છે કે જેમાંથી તે બધી ફવણિઓ બહાર પડી છે, તેવી તે મુળ પઓઉર્વ ફવણિને મળીને તેઓએ એક યુરહ સંગ્ગહન ઉભો કાધો છે, કે જે સંગ્ગહનને અશાઉનાંમ ફવણિનામ કહે છે-જે સંગ્ગહન હવે દાદાર અને યઝતોને જુદોજ રીતે મદદ કરતો રહ્યો છે. દાદરના યઝતોનાં રવાનો હવે ફવણિ થયાં એટલે ફવણિ જેવા થયા એટલે તેઓ તો ૧ થી દસના અએદાહની શક્તિએ પુગ્યા છે તેઓને આ ફવણિનો યુરહ જે મીકું અને માઈનસતી અના-માંથવાઓની શક્તિ રાખે છે તે ફવણિઓ તે બધા ૩૩ અહુ+૩૩ રતુઓની આસ્ત તરીકે થઈ રહીને તે અહુ+રતુઓને સૃષ્ટી-રચનાનું કામ કમાલ્યતથી કરાવી રહે છે. આમ તે બધા ૩૩ અહુ અને ૩૩ રતુઓના રવાનો મોક્ષે ફરો-ગર્દ પુગ્યા અને કામ કરવા લાગ્યા ત્યાર પછીથી ઉપર ફહયું છે તેમ અશાઉનામ ફવણિનામનું સંગ્ગહન થયું. આમ દાદાર-અમશાસ્પંદ-મીનો-દએ-ફરોખ-યઝતો

અને અશાઉનાંમ ક્રવણના ભેદો ઉભા થયા. હવે પેલા ૧/૪ દ્રવાઓમાંના છેલ્લો દેવ વીદ્યુતનો ભાગ રહ્યો છે. તેની સદગતી આ બધી ઉપર કહેલી શક્તિઓ કરવા લાગે છે. ત્યારે ચલીત થયેલા કુલ દ્રવાઓના રવાનના અસલ ગોળાના રવાનના ભાગોને લગતા ૮૨૮ વરો થયા છે, જેઓમાંના ૨૭ અને ૭૨૯ વરોને લગતા રવાનો એટલે ૭૫૬ વરોને લગતા રવાનો રઘોક્ષ્ત્રીએ પુગીને તે ૭૫૬ વરોમાંના તેઓના સ્તરોને મલી જઈને ક્રશો-ગર્દે પુગ્યા-છે ૩૩ અહુ+ ૩૩ રતુઓ તરીકે થયા છે. પણ હજુર તે અન્ય રઘોચના ૮૨૮ વરોમાં ૭૨ વરો એવા રહ્યા છે કે તે ૭૨ વરોમાંના અગણીત સ્તરોને લગતા તરોમધતીનાં રવાનો હજુરથી ક્ષણની કાળા ઓળાઈપની સંકોચીત હાલતમાં છે. આ બધા ક્ષણનાં રવાનોને હવે અઉરૂપના કરી ક્ષણ રહીતના કરીને તે ૭૨ વરોમાંના સ્તરોમાં મેળવવાના છે. માટે હવે માંથ્ર-સ્પેન્તનું અહુરાનું રવાન પેલા ૨૭+ ૭૨૯ વરો પુગેલા ૩૩ અહુ+૩૩ રતુનાં રવાનો પાસે તેઓની સદગતી કરાવી રહે છે-તે યજ્ઞો પાસે તેઓને માટે હવે નવી રચના કરાવે છે. પહેલે અન્ય રઘોચમાંના તે ૭૨ વરોની ઉપર સન્તાવીસ મંજ્રો-એરેઝ ગતીઓ ઉભી કરાવે છે. આવા ૨૭ એરેઝવાળા ૭૨ વરોને પછી આર ભાગમાં વહેંચે છે. આર રાસીમાં એટલે (૧૨=૧+૨=૩) ત્રણ રીતની જગત રચના કરવાના પ્રયોગ માટે જોઈતી સવળતાના ભાગોમાં વહેંચે છે. એમ આર રાસી અને ૨૭ મંજ્રલનું બ્રહ્મ તે અન્ય રઘોચ ઉપર કરી રહે છે. ત્યારે આતરે-એરેઝો સવંધ હ આતશ ઉપરના અન્ય રઘોચમાં બ્રહ્મ થયું, જેમાં ૧૨ રાસી અને ૨૭ મંજ્રો પુર્ણ રઘોક્ષ્ત્રીની અઉરૂપની જરાથી ક્ષણ વગરની અને ફાદેરેઓ=નસીહત આપનારી થઈ.

હવે આ ૩૩ અહુ+૩૩ રતુઓ જેઓ અન્ય રઘોચની આર રાસી અને ૨૭મંજ્રોમાં ફરી રહે છે તેઓ આતરે એરેઝોસવંધહની અંદરના બીજા-ત્રીજા-ચોથા-પાંચમા-છઠ્ઠા-સાતમા-આઠમા-નવમાં આતશી દોરા-નોની ઉપર સાત આસ્માનો ઉભા કરીને તેમાં આરમધતીને વસાવે છે એટલે તેઓમાં ડબલ ત્રીશમાંની નીર-ખદતની કુદરત નામે અઓજને-ઝરવાનને આણે છે, જેઓ આરમધતી રાખે છે એટલે અહુનવધિ પ્રમાણેજ કામ કરી રહે છે. આમ સાત આસ્માનોમાંની કુદરત થઈ રહે છે જેને ગામ રાંચો રહેરેતીમ તરીકે ઓળખે છે, જેનું બ્યાન ગાથા ૪૭-૩ માં તેમ અન્ય ઠંકાણે છે.

અહુરા પોતાની આસ્તન-ફવર્ષીથી યજ્ઞતો મારફતે નીસ્તીની રચના થવાની શરૂઆત કરાવે છે તે રચના થવા માટેની હસ્તી-નીસ્તીની કુદરતની સમજ. અષ્ટઓનાંમ ફવર્ષીના સંગઠનનું થવું. નીસ્તીનું જગત દષ્ટ્યુઓનું બનેલું છે. દષ્ટ્યુઓની સામાન્ય એમો તે મિસવાને-ગાત્વે-અવ્વલ તેઓનું સામાન્ય અસ્મતે સ્તરપાયા બહેશતનું અસ્મ. તેઓને માટેની કુદરતમાં રેખા-ધનાની વીરુદ્ધતાનો ભેદ. ગેતીના જગતનો ગરોદેખાનનો ફેઝ કે જેમાં ધનામીન ધુસેલો નહીં માટે પાપ હતું નહિ.—આ બધામાં ફવર્ષીની બલીહારી.

પછી દસમા મીનો કરકોના આતશી દોરની ઉપર યજ્ઞતો તે અનગ્ર રઓઅની ૨૭ મંજલ અને બાર રાસીના હીસાબથી પેલી ગામ રાન્થો સ્કેરેતીમની કુદરતને આણે છે. આમ ગામ રાન્થો સ્કેરેતીમની હસ્તીની કુદરત મીનો કરકો ઉપર આવીને નીસ્તી ઉભી કરવા બરની થઈ રહે છે, જે કુદરત નામે ગાવે-અઝ મીનો કરકોની ઉપર અને તેની અંદરના ચાર ઝરેહોના ગોલાનોમાં વ્યાપી રહે છે. મીનો કરકોનો દોર અસ્મ તરીકે થઈ રહે છે જેને સ્તર પાયા અસ્મ કહે છે જેની પછી ઝરેહોના ચાર દોરો વયુ તરીકે થઈને પોતામાં ઉપર કહેલી કુદરત નામે ગાવે-અઝને રાખે છે. ગામ રાન્થો સ્કેરેતીમની હસ્તીની કુદરતમાં દુધની સામસામી ગતી નથી. પણ આ સ્તર પાયા આસ્માનના મીનો કરકો ઉપરની તે કુદરત ગાવે-અઝમાં નીસ્તીને બર આવવા માટે દુધની સામસામી ગતી છે પણ તે દુધની સામસામી ગતી એક એકને ટુંક વખતમાં મલી રહે છે. ધનામીનનો ભાવ અહિંયાં ધણોજ નબળો છે જે સમો થઈ જાય છે. આ મીનો કરકોના સ્તર પાયા અસ્મના તે ગોલાનની મધ્ય રેખા (equator) ની ઉપર રહેતી મીસવાને-ગાત્વે-અવ્વલની એટલે સપ્પર પહેલી જડ પણ સુક્ષ્મ અણુદીઠ રીતની જમીન ઉપર સાત દષ્ટ્યુઓ થઈ રહે છે. પહેલા ત્રણ દષ્ટ્યુઓ થઈ રહે છે જેઓને અર્ધવી-દષ્ટ્યુ, અંતરે દષ્ટ્યુ-અને આ-દષ્ટ્યુ કહે છે. આ દરેક દષ્ટ્યુ ઉપર સાત જીવનો છે અને દરેક જીવન ઉપર મરકઝો-દુન્યાઓ રહે છે. આ બધું આસમાની તત્વનું એટલે ગવ-ચિત્રનું છે જેને માટે ઉપર કહેલી સ્તર પાયા અસ્મની

દુધની કુદરત પેલા મીનો કરકોના બ્રચક મારફતે કામ કરીને જલ્દી જલ્દીથી દુધેવીક ગતીને ગવની કરી રહે છે. આમ કામ જલ્દી થતું હોવાને લીધે એ ત્રણ દમ્પ્યુને દુલ્લમ હસ્તી કહે છે. તે નીસ્તીજ છે પણ જલ્દી જલ્દીથી પોતાનો ફ્રશો-ગર્દ કરી રહે છે માટે તેઓને દુલ્લમ હસ્તી કહે છે, કેમકે અહિયાંની કુદરતમાં ધનામીન જલ્દીથી જીતાઈ જઈ રહે છે. આ ત્રણ દમ્પ્યુ-ઓની વચમાં ઝમરીરનો ભાગ છે જેમાં છ કેસરો છે, જેઓ અરદાકવપની હાલતનાં રવાનોને રાખે છે જેઓ યજ્ઞતોને મદદ કરી રહે છે.

આ નીસ્તીએ-અવ્વલનાં રવાનો તનોમદ હાલતને ધણીજ જલ્દીથી ગવહોમદ કરી શકેલા છે. આ બધા રવાનોની રચ તેઓના ફ્રોહરની રચ નામે ઉરને મલીને તે રવાનો ફ્રવપિર થઈ ગયા છે. આવા રવાનો હવે પોતે ૧ થી ૧૦ ની અએદાદની શક્તિ મેળવી રહ્યા છે માટે હવે અહુનવધર્ધિના મન્તા-પ્લાનને સમજીને ખીશકારી જે પોતાને સોંપાશે તે કરી રહેશે. હવે આ બધાં રવાનોની ફ્રવપિખી છુટી થઈને પોતાની ઝીરો અને માઈનસની શક્તિને પ્રદર્શીત કરવા એક મોટો સંઝાહન કરી રહી છે. જેમ ઉપર યજ્ઞતી રવાનોની ફ્રવપિએ અશાઉનામ ફ્રવપિનામ તરીકેનો સંઝાહન કાઢ્યો છે, તેમ તેજ સંઝાહનને મળે તેવો ખીજો સંઝાહન હવે આ રવાનો સાથની ફ્રવપિએ કાઢ્યો છે જેને અશોનાંમ ફ્રવપિનાંમ કહે છે. આ બધી ફ્રવપિ તે ઉસુલ ફ્રવપિમાંથીજ છે માટે તેઓના જેવીજ છે પણ તે ફ્રવપિએ આ રવાનોની શક્તિ પ્રદર્શીત કરે છે માટે **અશાઉનાંમથી ઉતરતી અપઓનાંમની** ગણાય છે. આમ હવે અશઓનાંમ ફ્રવપિનાંમનો સંઝાહન ઉભો થયે. આ સંઝાહન પેલી અશાઉનાંમ ફ્રવપિનાંમના સંઝાહન સાથે જોડાઈને કામ કરવા લાગશે.

આ ત્રણ દમ્પ્યુઓના ગોલાનોમાં પછી ઉપધરી-દમ્પ્યુ નામનો ચોથો દમ્પ્યુ થઈ રહે છે, જ્યાં આગળ ચાર ઝરેહોમાંનો ઝરેહ કેયાંસે રજી થઈને ઉપરના મીનો કરકોના જેવું ખીજું બ્રચક કરી રહે છે. મીનો કરકોના ગોલાન ઉપરનું બ્રચક અનઝ રઓયના બ્રચક સાથે સીધ્ધા સંબંધમાં છે. જેમ અનઝ રઓયમાં ૨૭ મંઝલ અને બાર રાસી છે તેમ તે મીનો કરકોના બ્રચકમાંખી છે, અને જેમ અનઝ રઓયના બ્રચક ઉપર ૩૩ અહુ અને ૩૩ રતુઓ ફ્રીને બળાબળી કરીને હસ્તીની કુદરત મારફતે મીનો કરકો ઉપર જવાબ મોકલે છે, તેમ આ મીનો કરકોના ૨૭ મંઝલ અને બાર રાસીઓ ઉપર તે ૩૩ અહુ-૩૩ રતુના નાયબો તરીકે **‘સ્તારામ બગો દામાંમ’** ઉપરની હસ્તીની કુદરતના કહયાસર ફ્રી રહે છે. આમ ત્યારે મીનો કરકોના

ગોલાન ઉપર અનઅ રઝોયની માફક બાર રાસી અને ૨૭ મંઝલો થઈ રહે છે, જેને એટલે આ મીનો કરકોના બ્રયકને ઉપરના અનઅ રઝોયના બ્રયક સાથે સીધો સંબંધ છે. એમ છે માટે મીનો કરકો અને તે અનઅ રઝોયને એક તરીકે લઈશું. મીનો કરકો ઉપર બગામ રનારામ ફરી રહીને જે નજરાતો ને બળાબળી કરી રહે છે તેનાં હકીકતી કારણમાં અનઅ રઝોય ઉપરના બ્રયકમાં ફરતા યજતો છે અને તેની મારફતમાં હસ્તીની કુદરત ગામ રાન્યો સ્કેરેતીમ છે એટલે હસ્તીના ફરતાં આસમાનોની ગરદુને-ગરદાન કરતી ગવ=કુદરત છે, જેણી ઉપરના અનઅ રઝોયના બ્રયક ઉપર ફરી રહેતા યજતો પ્રમાણે જ ચાલે છે. અને આ ગામ રાન્યો સ્કેરેતીમ પ્રમાણે આ મીનો કરકોના બ્રયકની રાશીઓમાં મંઝલોમાં સ્તારાંમ બગો-દાતામ ચાલી રહેશે. એટલે મીનો કરકોની રાસીમાં સ્તારાંમ બગો-દાતામનું ફરવું અનઅ રઝોયના બ્રયકની હકીકતને લગતી એક કુદરતની તરીકત થઈ. આ સ્તારાંમ બગો-દાતામ આવી રીતે ફરી નજરાતો કરીને ઝરેહ કેઆસેની ઉપર-ઉપર કહેલી મીનો કરકોમાંની કુદરત નામે ગાવે-અઝ મારફતે ઉપધરી-દખ્યુ ઉભો કરે છે અને તે ઉપધરી-દખ્યુના ઝરેહ કેઆસેના તખતાની ઉપર કહેલી મીનો કરકોવાળી કુદરત નામે ગાવે-અઝને આણે છે, જેને ગેઉશોની કુદરત કહે છે, જેમાં ધનામીન મુળ બાવ બજવીને તે કુદરતની સામસામી ગતીને ફશો-ગઈ લગી સામસામી લડતીજ રાખશે. ઉપધરી-દખ્યુ ઉપરની આ કુદરત મારફતે એટલે ગાવે-અઝ મારફતે યજતોએ પોતાની ફવપિઓની આસનને જોરે અહુનવધર્થ પ્રમાણે અધરી-દખ્યુ, પધરી-દખ્યુ અને અધર્પી-દખ્યુ અને તેઓ માહેલા અગણીત મરકઝો કીધા છે, જેમાં ગેતી એક છે. ગેતી આતશી-આદી-આખી-ખાકી તોરની થતી આવી છે. સપ્પર પહેલાં ગેતી ગરોદેમાનની હતી. આ બધી વ્યક્તિઓનાં રવાનો તેઓની તનોમંદ હાલતમાં ઉઝને ઉધીની હાલતમાં રહેલા હતા એટલે આ બધા રવાનોની સાથેજ તેઓની ફવપિ તે રવાનોની આસન તરીકે રહેલી હતી, જેથી તે રવાનની રચની ગતી-ઝરવાન તેઓની ફવપિની રચ જેને ઉઝ કહે છે તેની ઝરવાનને મળીને છેક યજત અને દાદાર લગી પુગેલી હતી. આવી વ્યક્તિઓ યજતોના તનામુલી સીસસીલાની હોને, સ્પેનામીનની બાબુ ઉપરજ હતી એટલે ધનામીનની સામેની હતી. આવી વ્યક્તિઓવાળી ગેતી નામે ગરોદેમાનમાં ધનામીન પોતે શેતાનને ધુસાડી શકે એવી આવશ્યકતા હતીજ નહિ માટે તેઓ ગેતીમાં ધુસી શકેલાજ નહિ. આ વખતે અરઝમી વર્ણુના નરોનાં રવાનો ખુદ જીવતાં તનમાં ફવપિ થયલા

એટલે યજ્ઞોનાં રવાનોને મળેલાં હતાં અને પોતેજ પોતાને ટેકવે તેવાં થયલાં હતાં. આવા નરોની ફ્રવણિઓ હવે અશોનાંમ ફ્રવણિનાંમ તરીકે થયેલા સંગ-હનોમાં મળવા લાગી હતી. એમ અરજસી વર્ણુનાં રવાનો તનોમંદ હાલત ધારણ કરીને પાર પડતાં હતાં. જ્યારે તે વર્ણુનાં રવાનો ઉતરી રહ્યાં એટલે બીજી વર્ણુનાં રવાનો તેઓને પેટે ઉતરવા લાગ્યાં. આ બધાં રવાનોની દ્વેષીક ગતી આગળા તેઓના વડાઓનાં રવાનોની દ્વેષીક ગતીથી તદ્દનજ જુદી હતી.

નીસ્તીનું જગત તેના દખ્યુઓ અને તે જગત થવા માટેની કુદરતનો ભેદ ઉપર જોયો જેમાં છેલ્લે ગેતીનો ગરો-દેખાનનો ફેર થયેલો જોયો તેની ટુંક વીગત; હવે દુજો-દેખાનની ગેતી થઇ રહે છે અને તેને થવા માટેની કુદરત થઇ રહે છે, જે કુદરતમાં અશો જરથુશ્ત્રનું કેહર્પ ગાસ બાંધે છે, અને તેથી આ દુજો-દેખાનની ગેતી ઉપર બે રીતનાં વર્ષો યાઈર્ષ અને સરેદનાં થઇ રહે છે તેની સમજ. ગેતી દુજો-દેખાનની કઇ રીતે થઇ તે વીગત. ત્રણ રીતનાં બ્રહ્મકોની નોંધ. અરદાફ્રવણું ત્રીજું ફ્રવણિનું સંગઠન થઈ રહેશે તેનો સમય-તેની ઉપયોગીતા. માન-વનું રવાન હવે જીવતાં શરીરમાં મંદ થઇ જાય છે-અદ-દરોશમાં પડે છે તેની હુકીકત. માનવના તનની નવી બાંધણી કે જેમાં ફરોહર અધપિમાં રહે છે. ફ્રવણિનો ભેદ છેક અદૂથી તે આજની ગેતીમાં ઉતરેલો છે તેની સીમા.

અરજસી વર્ણુના રવાનો અરજસ, રવી અને માહનાં આસ્માનોની ઉપરથી ઉતરતાં હતાં. પહેલે અરજસનાં અસ્મ ઉપરથી તેઓ ઉતર્યા હતાં; પછી રવીનાં અસ્મ ઉપરથી તે રવાનો ઉતર્યા હતાં. છેલ્લે માહનાં અસ્મ ઉપરથી તે રવાનો ઉતરી રહ્યાં હતાં. આ રવાનોના પેટે પછી બીજી વર્ણુનાં રવાનો ઉતરવા લાગ્યાં છે. આ બધાં રવાનો શની-મગળ-શુકની જીરમનાં હતાં. તેઓની દ્વેષીક ગતીમાંથી જે જડ તન થવા લાગ્યાં હતાં તે જડ તનમાં તેઓનું રવાન આગળા અરજસી વર્ણુના તેઓના આપદાદાનાં રવાનોની માફક પોતા સાથે ફ્રવણિને રાખીને દાખલ થઈ શકે એમ હતું નહિ-કેમકે તેઓના દ્વેષીક ગતીનાં તનોમાંથી દરજી ગતી-હવસો ઉપડે એમ હતું કે જે હવસોને ઉભાવીને અપાવીને સુધારવાના હતા. જે રવાન પોતાની રચની ગતીને ફ્રવણિની ઉડની ગતીની સાથે મેળવીને તેવી મળેલી હાલતમાં રહીને એટલે રવાન પોતાના પુર બહારમાં રહીને તેઓનાં તેવાં હવસી તનમાં ઉતરે તો તે તનમાં રહેલા હવસો ઉપડી શકેજ નહિ

અને તનમાં ઠેઠવાઈ જઈને તનની શુધ્ધિ થઈ શકે નહિ એમ હતું. માટે હવેથી રવાનની સાથની કવણિની ગતીને એટલે રવાનની આસનને રવાનથી છુટી કરવામાં આવી, જેથી રવાનની રચ સકોચાઈ રવાનનો બહાર જઘ્વો મંદ પડ્યો એટલે રવાન બંદરોશની હાલતમાં આવ્યું. સરોશ યજ્ઞે પોતાના ફરશી-દરોશ અધીકારે રવાનને આમ બંદરોશમાં મુકીને તેઓનાં તનમાં મુક્યું એમ તે રવાનો સાથની ફરોહરની ગતીને તે રવાનોથી જુદી કાધી અને તે ફરોહરને તનની બહારની અધિષ્ઠિમાં મુક્યું. એવી રીતની બાંધણી તેઓનાં તનની થઈ કે જે તનમાં મનતું રાજ થયું, અને રવાન અને બચ્ચોદને કંઈથી અવાજ રહ્યોજ નહિ. આવાં ફરજદો તે આગળાં બરજીસી વર્ણનાં રવાનોને પેટે ઉતરવા લાગ્યાં, જેઓના મન હવસોથી છાકટ થવા લાગ્યા, જેઓએ દસઅંદર્જ પાળવામાં ખામી દેખાડી અને ધીમે ધીમે તે દસ અંદર્જને છોડવા માંડી. આવા તનની કુદરતી શક્તિઓ ઓછી થવા લાગી અને હવસોતું જેમ તેઓમાં વધવા લાગ્યું. આવી વસ્તીની ઉપર ધનામીન કે જે તે વખતે ગેતીને ઘેરે ચાલી બહાર પડેલો હતો તેની ફન પોતાનો કાપ્યુ લે એમ થવા લાગ્યું. ધનામીન ગેતીની બહાર રાખીને જાત જાતની રીતે પોતાની શક્તિ બતાવતો હતો. અઝીને પોતાની સાથે રહીને જાત જાતની લાલચો ઉભી કરી રહ્યો હતો, કે જે લાલચોને તે માણસો તામે થવા લાગ્યા. ગેતીને બરજીસી નરોએ નાદે-બચરના કશમાં મુકેલી હતી. તે કશને આ તેઓના ફરજદોએ તોડ્યો અને તેવા કશની બહાર જઈને બહાર પડેલા ધનામીન સાથના અઝીને તેઓ ભેટવા લાગ્યા અને તેઓને ગેતીમા દાખલ થવાની વીનંતિ કાધી. એમ તે માણસો જેઓ તે આગળા નરોને પેટે અવતરેલા હતા તેઓએ ગેતીમાં ધનામીનને દાખલ કાધો. અહિયાંથી ગરોદેમાનની ગેતીનો છોડો આવ્યો. અહિયાંથી દએવ દરજ ગુનાહ ગેતીમાં દાખલ થયો અને દએવને દુર કરવાનો ધલાજ વીદએવોદાતની તદખીર અહિયાંથી દાદારે અશો જરથુશ્ત્રને મોકલીને શરૂ કાધી. વંદોદાદની પહેલી પરગર્દમાં જે ૧૬ શહેરોમાં ધનામે દાખલ થતો ચીતારેલો છે તેમાં આવા બનાવોની નોંધ રહી છે. આ વખતે સ્પેનામીનને ગેતીનાં ૧૬ ચખ્ખો-માંથી ધીમે ધીમે પાછળ હટવું પડેલું હતું. ગેતીનું દસમું ચખ્ખ કે જે ગેતીનો દમ રાખવું હતું તેમાં જે ધના અઝી સાથે દાખલ થાય તો ગેતીનો અંત આવે. માટે સ્પેનામીને તે દસમાં ચખ્ખને બચાવવા ગેતીના પેટ આગળના અગીઆરમાં ચખ્ખની ઉંચાઈ ઉપર પોતે જગા લાધને તેની પુઠે આવતા ધનામે દુટ્ટી આગળના નીચાણ આગળના રણ આગળથી ઉપર જતા રોક્યો. આ વખતે ધનામીને પોતાના છાકટપણાની બહારમાં એક બચકર ભુલ કાધી, જેથી

શેતાન ઉધે રસતે, દોરવાથો જેને પરીણામે રપેનામીનને અશ્ચાઉનાંમ ફવણીની મદદ મલી, કે જે સંઝાળને ધના અને શેતાનને તે રણમાંથી પાછળ હઠાવીને ગેતીના તે દસમાં ચપ્રને ભયમાંથી બચાવ્યું, જેથી તે દસમાં ચપ્રમાં રહેલા ગેતીના દમને અળવળ આવી શકી નહીં એટલે ગેતી નાશ પામી શકી નહીં. આમ ગેતીમાં મોટા ફેરફારો થયા. એવી રીતે બરજસી વર્ણુના નરોની ગેતી કે જેને અન્ય સાહીત્યોમાં આગે-અરમ કહે છે તેવી ગેતીની બલીહારીનો નાશ તેઓને પેટે ઉતરતા અન્ય વર્ણુના ફરઝદોએ જ કીધો. તેવા અન્ય વર્ણુના ઉપર કહેલી વળેના ફરઝદોએ જ તે બલીહારીનો નાશ કીધો હતો. આ વખતથી ઉપર કહેલી ગાવે-અઝની કુદરતમાં ધના અને રપેનાની રસાકસીના મામલામાં મોટો ફેર પડવા લાગ્યો. લોકોની પુરાઈઓથી ધનાની કુદરતને જેમ મળવા લાગ્યું છે. હવેથી ગવની તે કુદરત કે જેને ગાવે-અઝ કહે છે જેને ગેઉશોની કુદરત કહે છે તેમાં અમુક વખતે ધનાનું જેમ વધીને ધના-રપેના વચ્ચેના ઝઘડામાં રપેનાની હાર થવા લાગી છે.

આ ગેઉશોની કુદરત કે જેમાં નીરંતર મારામારી છે, જેમાં ધના જીતાઈ શકતો નથી પણ અમુક વખતે તુર ઝરાતુરનો બેદ કરીને રપેનાને જીતે એમ થઈ રહે છે, તે કુદરતનો ઇલાકા ગેઉષ તપન અને ગેઉજા ઉરવા પાસે છે. આ ગેઉશોની કુદરતને મદદ કરવા જરથુસ્ત્રના કેહપે એક મીનો ગાસ લાં ઉપધરી-દખ્યુની કુદરતમાં બાંધી છે જેની વીગત નીચે છે. આમ અશો જરથુસ્ત્રનું કેહપે અને તેવણની વીરતન કદની વ્યકિત આ કુદરતને દરેક દરેક જાહાતમાં મદદ કરીને ધના સામે રપેનાને સમ તરીકે રાખે છે એટલે ધનાના જોરને વધવા દેતા નથી. આવા બેદો અવરતામાં અનેક ઠેકાણે છે. ઉપધરી-દખ્યુના ઝરેહ કેઆંસે ઉપર જેમ આવી ગેઉશોની કુદરત છે તેમ લાં એક બીજું બચક છે જે પેલા મીનો કરકોના બચકનોજ નીચેનો ફેલાવો ગણાય. આ બચકબી ત્યારે બાર શસીઓ અને ૨૭ મંઝલોનું છે જેમાં મીનો કરકોના રતારાંમ બજોહાતાંમના કેહપોંજ મીનો કરકોના બચકની બળાબળી પ્રમાણે જ ફરી રહે છે અને બધા અનેક મરઝકો ઉપરના તેમ ગેતીની ઉપરના ત્રીજા બચકમાં અસ-શેને ઉતારે છે. ત્યારે મીનો કરકો ઉપરનાં બચક પ્રમાણે આ ઉપધરી-દખ્યુના ઝરેહ કેઆંસે ઉપર બીજું બચક રહેલું છે. ઉપર વાંચી ગયા છીએ કે આ ઉપધરી-દખ્યુની કુદરતમાં અશો જરથુસ્ત્રના કેહપે તેવણના જન્મ અગાઉથી એક ગાસ બાંધી છે, જેમાં તેવણે વીરપે રટુની ૨૩ નવી મતીઓ

કુદરતના ૩૩ રતુઓ ઉપરથી કરીને રપેનામીનની કુદરતને જોઈ આપેલું છે. હવેથી એવું થાય છે કે કુદરતની બધી જગતને ટેકવવાની નેઆમતોના અપ-ચહ-ગાય-ચિથો જેઓને વીરુપં સ્તુત કહે છે, તેઓ હસ્તીમાંથી આ ગાસમાં ઉતરીને પછી ઉપછરી-દખ્યુના બચકમાંથી ગેતીના બચકમાં આવીને ગેતી ઉપર ઉતરશે, જેનો ઉતરવાનો અંદાજ હસ્તીના ફરતાં આરમાનોની કુદરત કરી આપે છે; તેમ વળી નીસ્તીની-ગેતીની તનોમંદ વ્યક્તિઓ ઉપર જે તેઓના નસીબના પ્રવાહો ઉતરશે તેઓની હસ્તીનાં ફરતાં આરમાનોની કુદરતના કીધેલા અંદાજથી ઉતરશે-પણુ ગાસમાં જયા વગર ઉતરશે. આ બેઉ જગતના ગેતી ઉપર ઉતરવાના પ્રવાહો (૧) નેઆમતના પ્રવાહો અને (૨) કર્મ-અંધન માટેના પ્રવાહો હસ્તીના આરમાનોની કુદરતના હીસાબસર આ ઉપછરી-દખ્યુ ઉપરના બચકમાંથીજ ઉતરશે અને ત્યાંથી ગેતીના બચક ઉપર જશે. આ અંધને ઉપછરી-દખ્યુમાંથી ગેતીના બચકની ઉપર લાવવા ઉપર કહેલા સ્તારામ બગોદાતના એટલે અણુદીઠ સૈયારાઓના કેહપોં તે ઉપછરી-દખ્યુના બચકમાં ફરીને નજરાતો કરી રહે છે અને તે પ્રમાણે ત્યાંની કુદરત તેઓને ઉતારે છે. ત્યારે નેઆમતના પ્રવાહો ઉતરવા માટે તે ઉપછરી-દખ્યુના બચકમાં જે નજરાતો થાય છે અને તે નજરાતો થવાની શરૂઆત થાય છે, તે શરૂઆત ગેતીની વ્યક્તિના બગોઅખત પ્રમાણેના કર્મ-અંધનના જે સગ જઝાના પ્રવાહો ઉતરે છે તેઓના થવાની નજરાતો અને તેઓને થવા માટેની શરૂઆતથી જુદા પડે છે. બેઉને તેજ બચકમાંના આ સ્તારામના કેહપોંજ ઉભા કરે છે. પણુ તે બેઉની ઉતરવા માટેની શરૂઆત જુદી છે. એમ નેઆમતના પ્રવાહો ઉતરશે તેઓની બળાબળી જુદી રહેશે. તેમ આ ગેતીની વ્યક્તિઓના બગોઅખત પ્રમાણેના કર્મ-અંધનના સગ જઝાના પ્રવાહો ઉતરશે તેઓની નજરાતો જુદી છે અને તે નજરાતો થવાની શરૂઆતથી ઉપરની નેઆમતો માટેની નજરાતો થવાની શરૂઆતથી જુદી છે તે નોંધવું. એમ બે રીતના વર્ષો થાય છે; એક કુદરતનું વર્ષ એટલે નેઆમતને ઉતારવાનું વર્ષ છે જેને યાધર્થ કહે છે તે, અને બીજું કર્મ-અંધન માટેનું વર્ષ છે જેને સરેદ કહે છે તે. આ ઉપછરી-દખ્યુ ઉપરના બચકની ખીશકારી માટેની આટલી સમજ લખને હવે નીસ્તીના અનાસરી દખ્યુઓ થવાની વીગત જોષએ.

અહિંયાંની ઉપછરી-દખ્યુ ઉપરના ઝરેહ કેઆસેમાંની ગેઉશીની

કુદરત પછી તે ઉપધરી-દખ્યુમાંના બ્રચકની બળાબળીથી અધરી-પધરી-અધપી દખ્યુઓ કીધા હતા. દરેક દખ્યુના સાત ભુવનોં છે અને દરેક ભુવન ઉપર અગણીત મરકઓ છે. આ બધાનાં એટલે તે ભુવનોનાં અને તે ભુવનો ઉપરનાં બધાં મરકઓ-દુન્યાઓનાં આસ્માન તરીકે ઝરેહ કેઆંસેજ છે. ત્યારે તે દરેક મરકઝનું આસ્માન ઝરેહ કેઆંસે કરે છે, કે જેની ઉપર ઉપધરી-દખ્યુ ઉપરના બ્રચક જેવું અને તેના સંબંધનું બ્રચક થઈ રહે છે-રજ મંઝલ અને બાર રાસીનું થઈ રહે છે, કે જે બ્રચકમાં તે સ્તારામ બગોદાતાંમના કેહપોના જડ તનો દેખાતા સૈયારા તરીકે ફરી રહે છે. ત્યારે જેટલાં આવાં મરકઓ છે તેટલાં તેવાં બ્રચકો છે અને તેટલી બધી સૈયારાઓની અનભુમનો solar systems છે. આપણી ગેતી તો પધરી-દખ્યુ અને અધપી-દખ્યુના વચલા ભાગમાં છે, જેના ઝરેહ કેઆંસેના આસ્માન ઉપર આપણું દેખીતું બ્રચક છે, જેમાં દેખીના સૈયારાઓ ફરે છે.

ઉપર વાંચ્યું કે એક વખતે ગેતી ગરોદેખાનની હતી અને તેમાં બરજીસી વણુનાં ત્રણ આસમાનો નામે બરજીસી-રવી અને માહનાં આસમાનો ઉપરનાં રવાનો ઉતરીને પાર પડીને પોતાની ઉરવાનના જેવી ફવિ પામેલી ગતીએ પોતાના તનને પુગાડી એટલે પોતાના તનોને તન પસીનના બેદે પુગાડી પોતાના રવાનો સાથની ફવિઓને અશોનામ ફવિના સંગઠનમાં દાખલ થવા દેતા હતા. પછીથી પેલા માહના આસમાનમાંથી ઉતરેલા બરજીસી વણુના રવાનોને પેટે અન્ય વણુના રવાનો એવા ઉતરવા લાગ્યા કે તેઓના દ્રવાઓમાંથી થયેલી તનોમંદ કાયામાં રવાન બંદરોશની હાલતે પુગીને એટલે ફવિથી છુટી થઈને રહેવા લાગ્યું અને તેઓના તનમાં મનનું રાજ થવે તે તનમાં હવસો જામ્યા અને તેથી ગેતીમાં ધના અને શેતાન દાખલ થયા. આમ દુન્નેદેખાનની ગેતી થઈ કે જેમાં દરેક દરેધો-ખદાતમાં જરથુસ્ત્રનું રવાન એટલે નીસ્તીના બધા રવાનોમાં પહેલે નમ્બરે આવતું રવાન અમશારપંદનું કેહપું કે જેને જરથુસ્ત્રનું કેહપું કહે છે તે કેહપું કારણ કરી ઉતરવા લાગ્યું છે અને જરથુસ્ત્રના પેશરવો તરીકે આગલી ગરો-દેખાનની ગેતીના રવાનો જરથુસ્ત્ર અગાઉના સઓષ્યંત તરીકે ઉતરીને ગેતીનો બચાવ દીવાનો સામે-અઝીની ધુરાધઓ સામે કરી રહી જરથુસ્ત્રનો ગેતીમાં ઉતરવાનો રસ્તો ખુલ્લો કરવા લાગ્યા છે. એવીજ રીતે અશો જરથુસ્ત્ર પછીથી બીજા સઓષ્યંતો જરથેસ્તી દએનના જમાનાઓમાં થતા અબડાતને દુર કરવા ઉતરવા

લાગ્યા છે; તેમ વળી અમુક અન્ય નરો દુવમ દરજ્જાના સંબોધન તરીકે ઉતરીને જરમો ઉભી કરીને દીનોને ઉભી કરી તે દીનોને દોરવનાર નરોને ઉભા કરીને તે રૂવાનોને તે તે દીનો મારફતે ખરજીસી વર્ણુ તરફ દોરવવા લાગ્યા છે. આમ હવે દુજે-દેખાનમાં દરેઘો-ખદાતના હઝારાઓમાં દીનો થવા ઉતરી કે જે દીનોના જોતીઓ ધીમે ધીમે વર્ણુને કુદાવી કુદાવીને ખરજીસી વર્ણુને પુગવા લાગ્યા છે. આવા ખરજીસી વર્ણુ પુગેલા અને અશ્વવન થયેલા રૂવાનો ઉરૂને ઉપીએ પુગી ક્રવણિને બેટી પઓપર્યો-તકેશ નખાનજ-દીશત અને અશોનામના મરતખાએ પુગીને જીવતાં જીવત પોતાની ક્રવણિને અશોનામ ક્રવણિનામના સંગઠનમાં જોડીને ગુજર્યા પછીથી તેઓની ક્રવણિઓ અરદાક્રવણનો ત્રીજે સંગઠન જે નીસ્તીએ-અવ્યલના તેઓના ધર્મ આપરૂપ રૂવાનોની ક્રવણિઓથી થયો છે તેમાં દાખલ થઈ રહે છે. એમ તેઓએ ત્રીજે અરદાક્રવણનો સંગઠન એવો ઉભો કીધો છે કે જે અરદાક્રવણનો સંગઠન તે ગુજરેલા ખરજીસી પણ ગુનાહ સાથના રૂવાનોને તેમ સવાખના રૂવાનોને મદદ કરે. અન્ય વર્ણુના ગુજરેલા રૂવાન માટે તો ઇલા થયેલી છે કે જે ઇલાને મદદ કરનારખી આ અરદાક્રવણનું સંગઠન છે. આમ ત્યારે ગેતી થઈને દુજે-દેખાનની થઈને વર્ણુવાલી થઈ ત્યાં લગીમાં ક્રવણિઓના મુળ ત્રણ સંગઠનો થઈ રહ્યા. આમ ક્રવણિ અને ક્રવણિઓના સંગઠનોના બેદો જીનદહીરનની રચનામાં ચાલી આવ્યા છે તેની કંઈક સીલસીલાખંધ સમજ પડશે.

વખતનો ભેદ : અસફંદારમદ મહિનામાંજ સુકતાદ હોય તેના ભેદને સમજાવવા માટે સામાન્ય વખતની સીમા, વખત અને ખજોખખત. મુળ વખત ક્યાંથી? તેની વ્યાખ્યા. યવએ-ચના સાત ઝરવાને અકરનેવાળા વખતની બદીહારી અહુનવધર્થ અને ક્રવણિના સંખંધમાં. વખત અટકેલો તે શું? તેને અહુરમઝદે ચાલુ કીધેલો તેનો ભેદ. પુર્ણ અને અપુર્ણ વખત જેને જીકત અને જીઝનો વખત કહે છે તેનો ચિતાર-વખતનો સરદાર ખોરદાદ. યાધર્થ અને સરેદના વખતો. તેઓની ઉત્પત્તી. ઝરવાને અકરને, ઝરવાને દરેઘોખદાત, ઝરવાને શ્વાષે ખદાત-તેઓની સમજ. પોતાના ખોદામાં મળવું તે શું.

હવે આ દુજે-દેખાનની ગેતી ઉપર વખતનો ભેદ અને તે વખતના

બેઠ સાથે રહેલી કવચિનો બેઠ કહીશું કે જેથી આપણને મુક્તાદના દીવસોની મહત્વતાની સમજ પડશે. વર્ષના છેડાના રપેન્દારમદ મહીના-માંજ મુક્તાદ પરે-અન્ય વખતે નહી તે બધાની ક્ષમને લમતી હકીકતની માહેતી થશે.

ગેતીમાં વખતનો બેઠ અમુદ્ય છે. વખતનીજ બધીહારી છે-વખતનેજ બધું આધીન છે. આવા વખતની સાથે બગોબખત જોડાયેલો છે. બગોબખત એટલે જે કંઈ બાગલાને વહેંચી આપેલા છે તે. વખતનો બાગલો એમ વહેંચી આપેલો છે એમ કહેવું અને બગોબખત સાથે વખત જોડાયેલો છે એમ કહેવું સરખું છે-બગોબખતની આ વહેંચણી ઇનસાફના કાનુન ઉપર થઈ છે. બગોબખતને નસીબ તરીકે લખવાની સહેલાઈ માટે લખ્યે તો એમ કહેવાય કે નસીબ જે થયું તે ઇનસાફ ઉપર થયું છે. વખતનો બાગલો ઇનસાફ ઉપર થાય છે એમ કહીએ ત્યારે વખતની અનેક જાત હોય એમ અર્થ નીકળે. વખત કંઈ એકસરખો જતોજ નથી એ તો માનવના અનુભવની વાત છે. વખત સારો હોય ખુરો હોય બદલાતો રહે એતો અનુભવની વાત છે. પણ આ વખતની ઉસુલ શું છે? વખત તો અદ્દમાંથી નીકળતા ખાઓ-અફજ્યમની મુળ ત્રગડીમાંનો એક છે. આ ત્રગડીમાં યવએય, નીર-ખદાત અને આતરે-ક્ષએતાન છે. યવએયને વખત તરીકે લેવાનો છે અને આતરે-ક્ષએતાનને તેના પાયા જમીન તરીકે લેવાનો છે અને તે વખત અને તે space જમીનની હામોઇથી થતા જોમને કુદરત એટલે નીર-ખદાત તરીકે લેવાનો છે. ત્યારે જમાન અને જમીનની જોડ જે મહીને કુદરત રાખનાર થઈ છે તેની ઉત્પત્તિ સપ્પર પહેલી અદ્દમાંથી થઈ એમ કહેવાય છે તેમાં પુણ્ય સત્ય છે તે જોઈ શકાશે. ત્યારે વખત તેજ પુણ્ય કહેવાય કે જે પોતાની જમીન સાથે મળીને શક્તિનો પ્રભાવ દેખાડતો થયો હોય. યવએયના આવા વખતનું નીકળવું અદ્દમાંથી થયું તે તે વખતનો બગોબખત કહેવાય જે બગોબખત એટલે અધીકાર ખુદ તે વખતમાં એટલે તે વખતના કેહર્પ-ખાઓ અફજ્યમમાંજ મળેલો છે. વખતની આવી ઉસુલ અને સમજ છે. યવએયનો આ વખત પુણ્ય છે. આ વખત કે જેમાં સાત ઝરવાને આકરને છે તેની ઉપર એટલે સપ્પર પહેલી થયેલી જમાન+જમીનની મળેલી નીરની ગતીના પુણ્ય વીસ્તાર નામે ખાઓ-અફજ્યમની ઉપર અદ્દનો હોકમ અહુનવધર્મ જમ્યો. આ વીસ્તાર અને તે અહુનવધર્મ મળીને બગાન અહુનવધર્મ કવચિની જોડ થઈ. આ બગાન અહુનવધર્મ અને કવચિની અંદર ત્યારે તે પુણ્ય વખત આવ્યો એટલે તે બગાન અહુનવધર્મ અને કવચિમાં તે યવએય+નીર+

આતરે ક્ષએતાન આવ્યા એમ તે જોડને પુણ્ય વખત લાગુ પડ્યો. પાછ-
ળથી આ જોડ મલીને પચોધર્મ ક્રવણિ તરીકે થઇ કે જેને પછી તે યવ-
એચનો વખત લાગુ પડ્યો. ત્યારે એમ થયું કે જ્યારેથી ક્રવણિ ક્રમ
ઉચ્ચારીએ-વીચારીએ ત્યારે તે ક્રવણિની સાથે બગ અહુનવધર્મ આવેજ
અને સાથે સાથે પેલા પુણ્ય વખતથી આવેજ એટલે યવએચ+નીરૂ-ખદાત
+ આતરે-ક્ષએતાનથી આવેજ. આમ ત્યારે વખતની ઉચ્ચલ શું છે? તેનું
બગોબખત સપ્તર પહેલું શું હતું? તે વખત પુણ્ય છે તે પુણ્યતાનો અર્થ
શું? તેની કંઇક ઝાંખી સમજ હવે આવશે.

આ વખત પુણ્ય માટે હામોછનો છે એમ કહીશું તેની સમજ
હવે પડશે. આપણે જોયું કે ક્રવણિમાંથી સ્તોત યરન થયો જેમાંથી જુઝની જોડ
ઉર્વ-અઓદ થયા, જેને વખત લાગેલો પણ તે વખતને દેવે અટકાવેલો-પછી
જ્યારે વખત અસલ જેવો ચાલુ થયો ત્યારે આ અહુરમઝદ તરીકેની ઉચ્ચલ
થઇ. અહુરમઝદમાંથી યજ્ઞતોની પુણ્ય વ્યક્તિઓ થઇ. આ બધાની સાથે
પેલા ઝરવાને અકરનેનો પુણ્ય વખત જોડાયેલોજ છે એમ જે કંઇક
કહીએ તેની સમજ પડશે. ત્યારે વખત કે જેમાં સાત ઝરવાને અકર-
નેની ગતી છે તે પુણ્ય છે, માટે યજ્ઞતોની પુણ્ય અવીનાશી વ્યક્તિઓ
સાથે રહે છે અને તેઓને દોરવે છે. પણ દ્વએવીક ગતી કે જેમાં કયાસ-
અજ્ઞાનતા છે તેઓ અવીનાશી નથી. આ દ્વએવીક ગતી સાથે ઝરવાન તો
લાગુજ છે માટે વખતતો લાગુજ છે કે જે અપુણ્ય હોવે
અંતવાળો થઇ શકે છે. યજ્ઞતોનો વખત તો અંત વગરનો માટે
ઝરવાને અકરનેનો કહેવાય. આ યજ્ઞતો તે દ્વએવીક ગતીને સુધારવા
તે દ્વએવીક ગતી ઉપર પ્રયોગ કરે છે, ત્યારે તે દ્વએવીક ગતીની ઝરવાન-
માંથી વખતને ઉશું કરવાને જે સાધન વાપરે છે તે સાધનને ગામ રાન્યો
સ્કેરેતીમની કુદરતની ગતી નામે ગરદુને-ગરદાનના સાધનમાંથી થતો
વખત કહે છે જેને ઝરવાને દરેધો-ખદાત કહે છે. યજ્ઞતો આમ પોતાની
અને પેલી ગામ-કુદરતની એટલે હરતીની કુદરતની ઝરવાને અકરનેની
ગતીમાંથી વખતની ગતીને કાઢે છે જે વખતની ગતી યજ્ઞતોની અને તેઓ
સાથની પેલી ગામની કુદરતની હોવે ખુદ બગરૂપની છે. યજ્ઞતો પેલા
ગરદુને-ગરદાનના સાધનમાંથી એટલે કુદરત (ગામ રાન્યો સ્કેરેતીમ)માંથી
ગતીને કાઢે છે, જે ગતી યજ્ઞતોમાંથી નીકળેલી તે કુદરતમાંથી નીકળેલીજ
રહે છે માટે બગરૂપ છે, જેને બગ ઝરવાને દરેધો-ખદાત કહે છે,
જેને પહેલવીમાં દેર ખોદા જમાન તરીકે ઓળખે છે. આ બમ દરેધો-ખદાત
ત્યારે યજ્ઞતોના ઝરવાને અકરનેનો એક બાગ પણ યજ્ઞતોની સાથે મળેલો

યજ્ઞતોની જમીનને મલેલો થયો. યજ્ઞતોનો તે ભાગ ત્યારે અસર રોજનીવાળો. યજ્ઞતોથી નસીહત પામતો થયો માટે અધીકારી થયો. આદેશ-ખોદા જમાન= ખગ દરેલો-ખદાતમાંથી દરેલો-ખદાતનો અંતવાળો ૮૧૦૦૦ વર્ષના જમાનો થાય છે. અંતવાળો એટલે અપુણ્ય; અપુણ્ય એટલે વખત પોતાની જમીન અને શક્તિને નહીં મળેલો-આવો વખત ઉભો થાય છે જે પેલા દ્રવાઓની ગતીવાળા રવાનોની તનોમંદ હાલતની સામટી ઝરવાન તરીકે થઈ રહે છે. આ અંતવાળો જમાન પેલી વ્યક્તિઓ સાથે લાયુ છે પણ તે વ્યક્તિઓને મલી શકતો નથી તેથી તે વ્યક્તિ તે વખતને પોતામાં મેળવી શકતી નથી. એવી રીતે આ બધી સામટી ઝરવાન નામે દરેલો-ખદાતમાંથી જ્યારે એક એક વ્યક્તિને તેના નેમાયલા વખત સાથે કાઢે છે, ત્યારે તે તે વ્યક્તિના જમાનને ધ્વાષે ખદાત કહે છે. આ બેઉ જમાના દરેલો-ખદાત અને ધ્વાષેખદાત ત્યારે અંતવાળા છે એટલે અપુણ્ય છે બગ તરીકેના નથી. તે તે વખતનો ખીજો ભાગ તે તે વખતને લગતી જમીનનો કહેવાય જે જમીન તે વખત સાથની વ્યક્તિઓમાં છે. જ્યારે તે વ્યક્તિની જમીનમાં તે વખત મલી જાય ત્યારે તે 'વખત' પુણ્ય થઈને બગરૂપ થાય. તે વ્યક્તિની જમીન જ્યારે બગરૂપ થાય-ખોદાના અધીકારવાળી થાય ત્યારે પોતાના વખતને પોતામાં મેળવે, જેને માટે ટુંકમાં કહે છે કે તે પોતાના ખોદામાં મળ્યો. આટલી વ્યાખ્યા ઉપરથી આપણે જોયું કે વખત જુદીતીનો એટલે પોતાને લગતી જમીનને મળેલો કે જુદાખી એટલે પોતાને લગતી જમીન સાથેજ રહેલો પણ મળેલો નહીં એમ બે મુળ પ્રકારના થઈ રહે છે. આમ ત્યારે વખત પુણ્ય હોય અને અપુણ્ય હોય. પુણ્ય વખતમાં જે ગતી હોય તે પુણ્ય અધીકારી માટે કુદરત સાથની હોય. અપુણ્ય વખતનીખી ગતી હોય તે અપુણ્ય માટે અધીકારી નહિ-માટે કુદરત નહિ રાખે તેવી હોય. આમ વખત અવીનાશી વ્યક્તિ સાથનો અને નાશકારક વ્યક્તિ સાથનો હોય. અવીનાશી વ્યક્તિ સાથના વખતને જુદીતો-હામોષનો વખત કહે છે, જેને યાદ્ય' કહે છે. વીનાશી વ્યક્તિ સાથના વખતને જુદનો હામોષ વગરનો વખત કહે છે જેને સરેદ કહે છે. આ યાદ્ય' અને સરેદ નામ શા ઉપરથી પડ્યા. ઉપર વખત થવાના સામાન્ય બગોબખતનો એટલે ઇન્સાફથી તેના થવાનાં કારણનો ઇશારો કીધો છે. પણ વખતના ખાસ રીતે બગોબખતનો એટલે ઇન્સાફથી થવાના ખાસ કારણનો ઇશારો કીધો નથી. વખતનું ખાસ રીતનું થવું એમાં જગત રચનાના થવાનો બેદ આવે. જગત રચના થવાનો બેદ અહુનવધ્ય' પ્રમાણે છે. જગત રચના નહિ સુધરતા દ્રવાઓને સુધારવા માટે છે. અહુરમઝદ તે છે કે જેવણુ અહુને

મળેલા ખાઓ અથવા ટુંકમાં પઓઉવ' કવણિ અને નીકળેલા દ્રવાઓના સુધારેલા ભાગ તરીકે છે. જે ભાગ નથી સુધરતો તેને માટે હવે જે તંત્ર થાય છે તે તંત્રને યુનદહિશન કહે છે. યુનદહિશન એટલે સંષ્ટિનો પાયો. આ પાયોમાં યજ્ઞો અને કુદરત આવે છે કે જેઓના વિસ્તારને હસ્તી કહે છે. હસ્તીમાં ગવની કુદરત છે. આ બધા તંત્રમાંથી જે ખીસ્કારી થઈ રહે છે તે પેલા દ્રવાઓને સુધારવા માટેજ છે. આવા તંત્રમાં જે કંઈ થાય છે તેની વીગતને જાણવા માટેનાં ખ્યાનને યુનદહિશનનું ખ્યાન કહે છે, જે ખ્યાન ત્યારે સાત ઝરવાને અકરનેના ખ્યાનોને સમાવે છે. આવાં ખ્યાનોને મઝે-આઝોંધહો તરીકે ગાથામાં ઓળખે છે. આ બધાં ખ્યાનોમાં વખત કે જે ઉપર કહેલો જુક્તીનો-જુઝવાખીપણોનો હોય તે બધાને ચલાવવાનું અને સરંજમ ઉતારનારનું ખ્યાન આવે છે. આ ખ્યાનમાં કહે છે કે ખોરદાદ અમશારપંદને વખતને ચલાવીને સરંજમ પુગાડવાનું કામ સોંપાયું છે. વખત જો પુર્ણ થાય તો વ્યકતી પુર્ણ થાય, માટે પુર્ણતાએ પુગાડનાર આ બગને હવરેતાત પુર્ણતાવાળો કહ્યા છે. ત્યારે કુલ વખતનો સરદાર હવરેતાત છે. આ હવરેતાતના નાયબ તરીકે યાષ્ય' અને સરેદ નામની યજ્ઞતી શક્તિઓ છે. યાષ્ય' યજ્ઞ જે વખતને ઉભો કરે છે તે પુર્ણતાવાળો વખત છે એટલે પોતાની જમીનને મળેલો અધીકારી વખત છે. આવા યાષ્ય'થી થતા વખતને યાષ્ય' તરીકે ઓળખે છે. સરેદ યજ્ઞ જે વખતને ઉભો કરે છે તે અપુર્ણતાવાળો છે એટલે નાશ્વતંત વ્યકિત સાથેનો છે. આવા વખતને સરેદ નામથી ઓળખે છે.

આમ ત્યારે વખતના આવા મુળ બે પ્રકાર થયા છે નામે યાષ્ય' અને સરેદ. આ દરેકમાં ત્યારે અનેક તચકકા-મરતઆ અને દરજ્જા હોય તે સમજી શકાય. ત્યારે જે વખત બગ રૂપનો અધીકારી અતીનાશી હોય તે વખત પોતાના વિસ્તારને-પોતાની વ્યકિતને મળેલો હોય-ટુંકમાં પોતાના ખોદાને મળેલો હોય-અધીકારી હોય. જે વખત અગરૂપનો અધીકારી નહિ હોય તે વીનાશી હોય. તે વખત પોતાના વિસ્તારને-વ્યકિતને મળેલો નહિ હોય. ટુંકમાં પોતાના ખોદાને મળેલો નહિ માટે ખુદ પોતે ઉપર કહેલા અધીકારી વખતથી ખોદાથી દોરવાતો હોય. ત્યારે અગરૂપના વખતમાં મુળ વખત તો ચવએચનો-પછી ઝરવાને અકરનેનો-પછી બગ દરેદો-ખદાતનો પછી બગ થવાય ખદાતનો એટલે પોતાના ખોદાએ પુગેલો.

ચવએચનો વખત ખાઓ-અક્રજ્યમ્નનો-કવણિનો-અહુરામઝદાનો.

ઝરવાને અકરનેનો વખત કુલ યજ્ઞોનો ૩૩ અહુ-૩૩ રતુઓનો.

બગ દરેઘો-ખદાતનો વખત અસર રાજનીનો-ચઝતાઓધો-મહન્વાઓધોનો, ગાહમ્પારના કુવ્વતોનો તેમ ખીળ કુવ્વતોનો કે જેઓ બલા પ્રવાહો ઉતારે છે તે બધાનો રહે છે. આ બધા પ્રવાહોને અવસ્તામાં રતુ-ક્રિતીના બેઢમાં અને ઉપયનના બેઢમાં જણાવેલા છે. આવા બધા ઉપયનના પ્રવાહો સરોજ ચઝત સાથના ૧૬ કેહપોની દોસ્તી રાખે છે કે જે કેહપેને સરોજ ચઝત હાદોખતના ચોથા-પાંચમાં ફરમાં બતાવેલા છે. આવા ઉપયનના પ્રવાહોનો વખત તે બગ દરેઘો ખદાતનો વખત છે.

બગ થ્વાષ ખદાતનો વખત યાષ્ઠ્યનો છે. યાષ્ઠ્યનો વખત તે છે કે જે અરપીન ચવીનના સ્તરથી શરૂ થાય છે. આવી મણુનીથી થતા જમશોદી નવરોજનો-ગાથાઓનો-ગાહમ્પારોના અવસરોનો-મહેરગાનનો-પરવરદેખાનના અવસરનો વખતખી બગ થ્વાષ ખદાતનો રહે છે; તેમ માહના ત્રણ ફેઝીઝનો-ગાહોનો અમલદારોના ચાલીસાનો-આ બધા વખતોની ઉપર બગ દરેઘો-ખદાતનો પેવંદ છે માટે તેઓને એમ મણુલા છે. અશવનોનો-આસાતોના ચાલુ થવાનો-આતશ બહેરામ-આદરાનોની હયાતીનો-પાંચંદ તરીકતવાળા નરનો-સાખેત સદરા કુસ્તીવાળાઓનો દહાડો-મહિનો વર્ષ-જાંદગીખી બગ થ્વાષ ખદાતને લગતા રહે છે. બમરૂપના અધિકાર વગરના ૮૧,૦૦૦ વર્ષો કે જેઓ પોતા ઉપર નેમાયલા બગ નામે દેરખોદા જમાનના અધીકારથી ચાલી રહે છે તેવા તે ૮૧,૦૦૦ વર્ષના ચાલતા કુધ્યાતી અષ્ટયામ જેને સાધારણ રીતે દરેઘો-ખદાત કહે છે તેવા તે ચાલતા ઝરવાને દરેઘો-ખદાતેઓના અષ્ટયામોમાં ગેતીએ પહેલા ચાર ગાહમ્પાર કરી આતશી-બાદી-આખી ઉધીઓ કરી-કાચી રહીને પકતી જપ્તને આખરે પાંચમે આપ લેનો ગાહમ્પાર કીધો છે કે જેમાંથી તેવી તે ગેતી માટેના ઇતિહાસ અને ભુગોળોની વીગતો કાઢી શકાય. ત્યારે એકથી ચાર ગાહમ્પાર કરી ગેતી પકતી જતી હતી અને આતશી-બાદી-આખી-ખાકી થતી જતી હતી તે બધો સમય સરેદનો છે. પછી ગેતી ખાકી ફેલવાળી થઈ છે જેમાં સરેદનો તેમ યાષ્ઠ્યનો બેઉ રીતનો વખત ચાલુ છે. યાષ્ઠ્યનો વખત કુદરતી નેઆમતો પાડવાના અવસરોનો એટલે ઉપયન અને હાંગામમાંના બેદને માટેનો રહે છે. સરેદનો વખત ચાલુ આપ લેના બનાવો-મરણ જન્મ-અવસરોને લગતો છે. એમ માનવની કરણીઓને લગતો-સુખ દુખના, મરણ પામવાની તીથીનો, મરણના અવસરોનો, ગુનાહ સવાબ કરવાને લગતો, જન્મ મરણ પરણનો, સાહસ કરવાનો ડુંકમાં ઇતિહાસ અને ભુગોળ સાથે જોડાયેલો વખત-ઇતિહાસ અને ભુગોળ પછી એક વ્યાકતના હોય કે સામટી વ્યક્તિઓનો, પ્રજાઓનો, શહેરો-ગામોનો, કે ચાલુ દરેઘો-ખદાતનો, કે તે ચાલતા દરેઘો-ખદાતની અમલદારોનો-ખદાતનો ૭૪૭ વજરાતનો અને ૪૬૪૬ કોટવાલીઓનો હોય

વીગેરે વીગેરે એવા બધાના ઇતિહાસ અને જુગોળની સીમા સાથે જોડાયેલો વખત સરેહનોજ રહે છે. આપણને પરવરદેગાનના દીવસો માટેની સમજ લેવાની છે તે વખતે કુલ કૃષિ ઉતરે છે તેની હકીકત જોવાની છે. પરવરદેગાનના વખતમાં સરેહ અને માધ્યમ એકિનો ઇલાકો રહે છે. આ એકિનો સંબંધ કષ્ટ રીતે રહે છે તે નીચે આવશે. વખતની આવી કુંક નોંધ છે કે જે વગર અવસ્તામાં જણાવેલા વખતની તસબવરને કદીથી ઇન્સાફ મળે નહિ.

વખતના માપ થવા માટેની હિકમત બ્રહ્મકોમાંથી ગ્રહોના પસાર થવા ઉપરથી થઈ છે. બ્રહ્મકોની ચળ અને અચળ ગતીને લીધે વખતના માપને નક્કી કરવાની મુશ્કેલીનો ખ્યાલ. યાદ્યર્થના વખત અને સરેહના વખતના માપો કરવા માટે વપરાતાં જુદાં જુદાં બ્રહ્મકોની વીગતનો ઉડતો ખ્યાલ.

ઉપર વખત વિષે જે ખોલી ગયા છીએ તે વખતનું માપ-અંદાજ આસમાન ઉપરનાં બ્રહ્મક ઉપરથી તે બ્રહ્મકમાંની એક પોષ્ટથી તે પાછી તેજ પોષ્ટ આગળ ગ્રહોના આગળ આવવાનાં માપ ઉપરથી થઈ રહે છે. આસમાન ઉપર બ્રહ્મક છે એટલે સેતારાઓથી ચળકતો એક ગોળ દબાર છે. એવા મુળ ચાર દબારો-બ્રહ્મકો રહે છે. ઉપરના બે બ્રહ્મકોને એક લેવાથી ત્રણ મુળ બ્રહ્મકો ગણાય છે. ઉપર કહેલા દરેક બ્રહ્મકના બાર વિભાગો છે જેને ૧૨ રાસી કહે છે. આ બાર રાસીમાંની દરેક રાસી ૩૦ દરજ્જા ડીગ્રીની બનેલી છે. આ બાર રાસીમાંથી ૨૭ જુરજ થયેલા છે. સવાબે જુરજની એક રાસી ગણેલી છે. રવી તેમ બીજા સપ્તઆરા આ બાર રાસીમાંથી પસાર થાય છે ત્યારે વખતનું અમુક માપ કરે છે. રવી ઉપર કહેલી એક રાસીની ૩૦ ડીગ્રીમાંની એક ડીગ્રી જ્યારે પસાર કરે છે ત્યારે તેને રવીનો એક દીન કહે છે. રવી જ્યારે ઉપર કહેલી બાર રાસી પુરી કરે છે ત્યારે તેને રવીનું વર્ષ કહે છે. રવી જ્યારે ઉપર કહેલી બાર રાસીમાંની એક રાસી પસાર કરે ત્યારે તેને રવીનો મહીનો કહે છે. આ બ્રહ્મકમાંની રવીની ચાલ ઉપરથી વખતનો અંદાજ થઈ રહે છે. આપણને ચાર બ્રહ્મકોમાંના બે બ્રહ્મકોને વખતના માપ માટે લેવાનાં છે. આપણી જમીન ઉપરના આસમાનનું બ્રહ્મક ચલીત છે. પણ તેની ઉપરનું ઉપધરી-દબ્યુનું અને તેનીથી ઉપરનાં મીનો કરકોનાં બ્રહ્મકો ચલીત નથી. અવસ્તામાં વખતનું મુળ માપ તો પેલા અચલીત બ્રહ્મકોની બાર રાસીમાં રવી પસાર થાય છે તે ઉપરથી લીધું છે. પણ તે અચલીત રાસીમાંથી મપાયેલો વખત જગત ઉપર આવવા પહેલાં આપણી ઉપરની અચલીત

રાશીમાંથી જગતમાં આવે છે માટે આ અચલીત બ્રચકની રાસીની ડીઝીનું માપ અમુક ફેરફાર આધીન થાય છે. આપણા જહૈર કેલેન્ડરો તો ચલીત બ્રચકો ઉપર છે. યાઘર્યાના ચીથ્રોને ઉતરવાના વખતનો અંદાજ અચલીત બ્રચકની રાસીની ડીઝી ઉપરથી થયેલો છે જ્યારે સરેદના ચીથ્રોનો ઉતરવાનો અંદાજ તો આ ગેતીની ઉપરના ચલીત બ્રચકની ઉપરથી છે. યાઘર્યા-સરેદના વખતોનું માપ એમ આવેલું છે-માટે ને તે વખતને માપવા બ્રચકોમાં ગ્રહોની ચાલ થાય છે કે જે ચાલના માપની વીધ્યા થઈ રહેલી હોય છે. હસ્તીમાંથી કંઈખી ચિથ્ર કંઈખી ચીજ નીચે ગેતી ઉપર ઉતરવાના હોય તો તે બધા ચીથ્રો-ચીજો બ્રચકની આ બાર રાશીઓમાં પહેલા ગોઠવાય છે. પછી રવી જ્યારે ત્યાં તે તે રાસીમાં આવે છે ત્યારે તે ચીથ્રો જો નીચે ઉતરવા પાકાં થયાં હોય-ઉભરાયાં હોય તો તેઓને નીચે પાડે છે. એવીજ રીતે ચંદ્રમાંખી જ્યારે તે તે રાસીઓમાંથી પસાર થાય છે ત્યારે તે ચીથ્રોને ગેતીમાં પાડે છે. વળી કેટલાંક ચીથ્રો તે બધી રાસીઓમાં એવા રહે છે કે તેઓ નીરંતર પડ્યાં કરે છે. વળી આ રાસીઓમાંની અમુક અમુક રાસીઓમાં એવા ગાહુખ્યારોના પ્રવાહો-અવસરો હીંગામોના પ્રવાહો તેમ ઉપર કહેલી યાઘર્યા અને સરેદની ગતીઓ (પ્રવાહો) જમા થઈ રહે છે. અમુક સેતારો કે જે તે રાસીનાં ઉંચ ગ્રહ તરીકેનો હોય તે સેતારો તે પ્રવાહોને પાકા કરે છે ઉભરાવે છે. રવી જ્યારે તે રાસીમાંની તે તે ડીઝી કે જ્યાં તે પ્રવાહો ઉભરાના રહ્યા હોય ત્યાં જાય છે ત્યારે તેઓને નીચે પાડે છે. તે રાસી અને તે ડીઝી કે જેમાં રવી આવે છે તે ઉપરથી તે ચીથ્રોના ઉતરવાના વખતનો અંદાજ થાય છે. બધાજ ચીથ્રો-ગેતીમાંના દરેક ભોગવટાનું મુળ, જેઓ નસીખના હોય, ધર્મ-કર્મના એટલે કેશાશી હોય કે દાદારની નેઆમતોના હોય તેઓ હસ્તીના ફરતા આસમાનોમાંથી ઉતરે છે. તેઓ ઉતરીને મીનો કરકોના બ્રચકમાં ગોઠવાય છે. જે કંઈ ચીથ્રો ધર્મ-કર્મના એટલે કેશાશી કર્મબંધનના હોય તેઓ અને જે કંઈ ચીથ્રો દાદારની કરમબંધેશના હોય તેઓ મીનો કરકોના બ્રચકમાંની અમુક અમુક રાસીમાં અમુક અમુક રીતે ગોઠવાય છે. કેશાશી ચીથ્રોને સરેદના ચીથ્રો કહે છે. કરમબંધેશના ચીથ્રોને યાઘર્યાના ચીથ્રો કહે છે. મીનો કરકોના બ્રચકમાંથી કેશાશી સરેદના ચીથ્રો ઉપરથી-દખ્યુના બ્રચકમાં જઈને ત્યાંથી આપણી ગેતી ઉપરના બ્રચકમાં આવીને પછી માનવની ઉપર ભેળા નસીખના પ્રવાહ તરીકે ઉતરે છે. પણ મીનો કરકોના બ્રચકમાંથી દાદારની કરમબંધેશના ચીથ્રો પેગાખ્યરની માસ જે ઉપરથી-દખ્યુ ઉપર છે ત્યાં જઈને ત્યાંથી ઉપરથી-દખ્યુ ઉપરનાં બ્રચકમાં જઈને ત્યાંથી જમતનાં બ્રચક ઉપર આવીને રહે છે. જ્યારે તે યાઘર્યાના ચીથ્રો જમત

ઉપર ઉતરવાના હોય તે પહેલાં તેઓ પાકે છે અને પછી રવી જ્યાં તેઓ હોય ત્યાં આવીને તેઓને જગત ઉપર પાડે છે. જે રાસી અને તે રાસી-માંની ડીઝી કે જ્યાં ચીથ્રો હોય ત્યાં જમને રવી તેઓને નીચે પાડે છે. માટે તે રાસીનો મહીનો અને તે ડીઝીનો દહાડો તે ચીથ્રો-પ્રવાહો ઉતરવાનો થાય છે. ત્યારે ગેતીમાં જે કંઈ આપણે ભોગવીએ છીએ તે એ પ્રકારનું રહે છે. એક આપણી કરણીનું-ખીજું દાદારની બક્ષેશનું. બધું હસ્તીના આસમાન ઉપરથી ઉપર કહ્યું છે તેમ આવે છે. આપણી કરણીનું જે કંઈ હોય તેને સરેદનું અને દાદારની કરમબક્ષેશનું હોય તેને યાદ્યનું કહે છે. રવી આ બેઉને તેઓની રાસી અને રાસીમાંની ડીઝીની જગ્યામાંથી નીચે મોકલે છે ત્યારે તે રાસી અને તે રાસીમાંની ડીઝી ઉપરથી તેઓના ઉતરવાનો વખત નક્કી થાય છે. પણ આ બેઉ રીતનું કામ કરવા રવી પોતાની ચાલનો દોર એકસરખાં મરકઝ ઉપરથી શરૂ કરતો નથી. યાદ્યનનાં ચીથ્રો ઉતારવા માટે રવી અરપીન યવીન નામના સ્તરથી પોતાની ચાલનો દબ્બાર શરૂ કરે છે. અચલીત રાસીઓમાંની મેશ રાસીની શરૂઆત અરપીન યવીન આગળથી છે. ચલીત બ્રચકની રાસીઓ એક પછી એક આ સ્તરની રેખા જે તે ચલીત બ્રચક ઉપર પડે છે, ત્યાં આગળથી તે ચલીત બ્રચકનાં ફરવાના હીસાબથી પોતપોતાની શરૂઆત કર્યા કરે છે.

ઉપર કહેલા બધા જાતજાતના વખત સમયના થવાનો અંદાજ ઉપર કહ્યું છે તેમ બ્રચકની અંદર રવીના પસાર થવાની ઉપરથી જાણવાનો છે એમ કહેવું સહેલ છે. પણ બ્રચક ત્રણ છે-એક નથી, તેમ રવીની ચાલના દોરની શરૂઆતથી એક રીતની નથી. વળી બ્રચકોને અંતર સંબંધ છે. એમ વખતના માપવાની બાબત ગુચવણ ભરેલી થઈ પડી છે.

હવે ત્યારે બ્રચક શું-તેઓની પ્રગતી કઈ રીતે થયેલી-દાદારને યજ્ઞોને તેમ અનેક નુરાની ચીજો, સપ્તધારાઓ તારાઓને આ બ્રચક સાથે શો સંબંધ છે, યાદ્યનનાં ચીથ્રો પાડવાનો વખતનો સમય જેને યાદ્યનનો સમય કહે છે અને સરેદનાં ચીથ્રો પાડવાનો સમય જેને સરેદનો વખત કહે છે તે બધા વખતનો અંદાજ તે બ્રચકથી શાને માટે થવો જોઈએ, -અરદાક્રવપના દહાડાઓનો અંદાજ બ્રચકમાં થતી રવીની ચાલ ઉપરથી કાંય થવો જોઈએ, -તે બધાંની સમજ માટે બ્રચકની ઉત્પત્તિની વીગત અને દાદારનો હોકમ એટલે સ્વાનીએ સવાનીમાં જે કંઈ જગતમાં થઈ રહે છે તે બધું બનવાનું બ્રચકથી બજાવવાય છે તેની હકીકત જોવી જોઈએ. ઉપર સ્તરોના ૮૨૮ વસ્તુઓ હસ્તી-તીસ્તીની કુદરતો-ગેહિશો, પેગાઝરની ગાસ, હસ્તી નીરતીના બ્રચકો, તેઓમાં થતી નુરાની વ્યક્તિઓની ચાલ, તેથી ઉતરતા પ્રવાહો વધે કંઈક જોઈ ગયા. હવે બ્રચકો કેટલા છે વીગેરે જોઈએ, કે જેથી બ્રચકમાં થતી રવીની ચાલથી યાદ્યન અને સરેદને લગતા હિંગામો કાંય ઉજવાય છે-ફરવર-દેગાનના દીવસો રવીના અમુક રાસીમાં જવાથી કાંય ઉજવાશે-ક્રવાપઓ તે દિવસે ગેતીમાં કાંય ઉતરે છે તેની સમજ પડી શકે.

બચ્ચો કેટલાં છે તે બધાંનો સંબંધ; તે સંબંધ કરવામાં તે સાહેબની હરવેરપ-આગાહીવાલી કુદરતની નેમ: તે નેમોમાં અવસરો અને અવસરોને ઉતારવાની રચના; તેમાં પેગાબરનો કાળો ગાસ સારફતે, ગાસને લીધે થતી બે રીતની બચ્ચની ગણતરી, તે બધાંની સમજ.

મુળ નેમ તો આપણે જોયું તેમ પેલા દ્રવાઓવાળા તરોમછતી સાથનાં રવાનો કે જેઓ સુધરતાં નથી, જેઓને લગતા સુધરેલા ભાગના સ્તરો પેલા ૭૨ વરોમાં છે તેઓને સુધારવાનો છે. યજ્ઞોતનાં રવાનો જેઓ તરોમછતીવાળાં હતાં તેઓ તો તેઓને લગતા અનઝ રઝોચમાંના ૭૫૬ વરોમાંના ઉર થયલાં રવાનો નામે સ્તરોને મળીને એકરસ થઇને પાર પડી ગયાં છે-પોતાનો ફ્રશો-ગદ્ કરી રહ્યા છે, અને તેઓએ આ ૭૨ વરોનાં સ્તરોને લગતાં તરોમછતીનાં રવાનોને સુધારવા તે માંથ-રપેન્તના અહુરાનાં રવાનના કહયાસર ચાલીને અનઝ રઝોચનું ચક્ર કીધું છે. ત્યારે અનઝ રઝોચના બચ્ચ થવામાં આ ૭૨ વરના સ્તરો આવ્યા છે કે જેઓની ઉપર લાંબી ૨૭ મંઝલ=પાર રાસી થઇ છે. પછી તેઓએ હસ્તીનાં સાત આસ્માનોમાં ગવની કુદરતને આણીને તે ગામ રાન્થો સ્કેરેતીમ મારફતે હસ્તીમાં તે બાકી રહેલા તરોમછતીનાં રવાનોને દસેમે કાયદે વહેંચીને સુધાર્યાં, જેઓ ગવ-ચિથ રૂપના બે દરજ્જાનાં રવાનો તરીકે થઇ રહ્યા છે જેઓને ઇલમ્પતમાં દુખુલ અને સમ્પુત રવાનો કહે છે, જેઓની તે યજ્ઞો સાથે મીનોષ કીમીયું કરવાનાં કામમાં જોડાયાં છે. પણ આવાઓમાંનો અમુક ભાગ જે હસ્તીમાં સુધર્યો નહિ તેઓ માટે પછી યજ્ઞોએ ગામ રાન્થો સ્કેરેતીમ મારફતે ઉપર કહયું છે તેમ દસમા મીનો કરકોના આતશી ગોલાનની ઉપરના સ્તર પાયા અસ્મ ઉપર મીનો કરકોનું બચ્ચ કીધું છે. આ બચ્ચ કરવા માટે ત્યારે તે નહિ સુધરેલાં રવાનોને લગતા સ્તરો કામે લાગ્યા છે. પછી ઉપર કહેલી હસ્તીની ગામ રાન્થો સ્કેરેતીમની ગવને ત્યાં મીનો કરકો ઉપર ગાવે-અઝ તરીકે લાવીને નીરતીની જગતને બરતી બીજી કુદરત ગાવે-અઝ ઉભી કીધી અને કુદરતના ધ્વોરેસ્તાર યજ્ઞો મારફતે તે નહિ સુધરેલાં રવાનોને દસેમેને કાયદે વહેંચીને સુધારવા માટે ઉપર કહયું તેમ મીસ્વાને ગાવે-અવ્વલની મીનો જમીન ઉપર અષ્ટિ-અંતર-આ-દખ્યુઓ કીધાં; અને તે ત્રણ દખ્યુઓ વચ્ચે છ કેશ્વરો અને દાદારે ગેદાન કીધા. પેલાં નહિ સુધરેલાં રવાનોને ત્યાં મીનો કરકોમાં લાવીને ત્યાં દસેમેને કાયદે ચલાવી વહેંચીને તે ગાવે-અઝની દુધવાલી કુદરત મારફતે

તેઓને માટે ગવ-ચીથની તનોમંદ વ્યક્તિ બનાવીને તે ત્રણ દંખુ ઉપરનાં મરકઝોમાં ભોગવટો કરાવીને સુધારી કેશવરોમાં મોકલી અરદાફવધની ગતીએ ચઢાવ્યાં છે. આ કામ માટે ત્યારે મીનો કરકોનું બચક ઉપરના અનમ્મ રઝોચનાં બચકની હકીકતે કામે લાગેલું. બાકીનાં જે રવાનો સુધયાં નથી તેઓને સુધારવાનાં રહ્યાં છે. તેઓનો દ્રવાઓ ધણોજ જડ છે માટે તેઓને માટે અનાસરી તત્વો ઉભા કરવાનાં છે. આ અનાસરી તત્વ ઉપર કહેલા ગવ-ચીથમાંથી એટલે આરમાની તત્વમાંથીજ ચશે-માટે પહેલે યજ્ઞતો (અહુનવધ્ય* મુજબ) ઉપર કહેલી મીનો કરકોના બચકની બળાબળી જે અનમ્મ રઝોચના હીસાબથી થાય છે તે બળાબળી પ્રમાણે અસરો આપીને પેલી ગાવે-અઝની કુદરત મારફતે ઉપધરી-દંખુને મીનો કરકોની અંદરના આતરે-રપેનીશ્તે-લતીફના દોર ઉપરના ઝરેહ કેઆંસેની મીનો જમીનના ગોલાન ઉપર બનાવે છે. આવા ઉપધરી-દંખુના વિસ્તારના ગોલાનમાં પછી યજ્ઞતો અનાસરોને બનાવવા માટે જોઈતાં સાધનો તૈયાર કરે છે. આ સાધનો ઉભા કરવાનો નિયમ 'બગોબખ્ત* અને ફરો-ગર્દનાં સિદ્ધાન્તો ઉપર રોજે અવલથીજ થઈ રહે છે-ઉપર જે બધું થયું તેથી એટલે યજ્ઞતી પ્રગટીકરણ કે ગવ-ચીથના રવાનોનું પ્રગટીકરણ અને તેઓને માટે પેલાં બધાં આરમાનો નવમું આઠમું અને નીરૂ ખદાતની કુદરત તેમ અનમ્મ રઝોચ ઉપરનું બચક અને હરતીનાં સાત આરમાનો તેઓમાંની ગામ રાંચો રોકેરેતીમની કુદરત-એ બધું આજ બગોબખ્ત અને ફરો-ગર્દના નિયમો ઉપરજ થયલું છે. આ બગોબખ્ત અને ફરો-ગર્દના નિયમો અહુનવધ્ય* પ્રમાણેની હદ+ધનસાફથીજ થયલા છે. એજ હદ+ધનસાફના અહુનવધ્યનાં હોકમથી થતા બગોબખ્ત અને ફરો-ગર્દના નિયમ પ્રમાણે હવે ઉપધરી-દંખુના આતરે-રપેનીશ્તે-લતીફ અને ઝરેહ કેઆંસેના ગોલાનમાં અનાસરોને બનાવવાની મારફતો-સાધનો થઈ રહે છે. આ મારફતો તે ઉપરના જેવાજ બચક અને કુદરતમાં આવી ઉભી રહે છે. ત્યારે હવે આ બે મારફતો યજ્ઞતો ઉભી કરશે. ઉપરથી મીનો કરકો ઉપર બચક અને કુદરત કીધેલી.

* બગોબખ્ત એટલે ઈનસાફથી જે કંઈબી વહેંચાઈને પેદા થઈને તેની ઉપરની એક શક્તિ નામે બગ=ખોદા સાથનું થયું છે તે ફરો-ગર્દ તરફ જવા માટેજ- પોતામાંના દબેવની સદ ગતી થવા માટેજ થયું છે તેના બખ્તનો= ઈનસાફથી થયલા તેના ભાગનો બગ=ખોદા તેને ફરો-ગર્દ લઈ જશેજ. એમ દરેક રજેરજ ઉપર બગોબખ્ત અને ફરો-ગર્દનો અચૂક નિયમ તે સાહેબે પોતાની હરવેર-આગાહીથી પોતાની મહેરથી કીધો છે.

ઉપરની આ બ્રચ અને ગાવે-અઝની કુદરત ઝરેહ વરકસ-તેની અંદરના ઝરેહ ફ્રાંકફ અને તેની અંદરના ઝરેહ પુષ્પીકમાં થયલી. આ ઝરેહો આતરે-મીનો કરકોનો દોર અને તેમાંથી થતા આતરે-ચાલુશત-ઉરવાલુશતના દોર ઉપર થયલા હતા. હવે ઝરેહ કેઆસેનો ગોલાન તે ઝરેહ વરકસ-ફ્રાંકફ અને પુષ્પીકની અંદર આવે છે કે જેનો પાયો આતરે-રપેનીસ્તે-ઉલવી છે. આ આતરે-રપેનીસ્ત અને ઝરેહ કેઆસેની ઉપર ઉપર ઉપર-દખ્યુનો ગોલાન છે. આ ઝરેહ કેઆસે ઉપર ત્યારે મીનો કરકોના પેવંદનું ખીજું બ્રચ તેજ મીનો કરકોના બ્રચના વધારા તરીકેનું extension તરીકેનું મીનો કરકો સાથે સીધી લીટીના સંબંધમાં રહેલું હોયું કરે છે અને લાંબ ઉપરની હસ્તીના ગામ રાન્યો સ્કેરેતીમમાંથી એટલે મીનો કરકો માટેની દુધની કુદરત નામે ગાવે-અઝમાંથી એક ભાગને લાવીને સ્થાપે છે. આ ઉભી થતી ગેઉશોની કુદરતમાં હમેશની બદલા પુરાની મારામારી રહે છે જેમાં ધના અછત જીવે રહે છે અને રપેના તરફથી ગેઉશ તપન અને ગેઉશ ઉરવા રહે છે જેઓના અશો જરથુસ્ત હમકાર છે. આમ અનાસરો જેઓ અનાસરી જગત અને અનાસરી કાયા અનાવવા જોઇએ તેઓ માટે હવે ઝરેહ કેઆસેના દોરાન ઉપર જ્યાં ઉપર-દખ્યુ છે ત્યાં ઉપર-દખ્યુનો બ્રચ અને ગાવની હમેશની મારામારીવાળી કુદરત અનાવી. આ ઉપર-દખ્યુમાંના બ્રચનું ફરવું ઉપરના મીનો કરકો પ્રમાણે થશે. મીનો કરકોને ઉપરનાં ફરતાં આસ્માનની ગાવ તરફથી ફરવાની હીદાયત મળશે. આ ફરતાં આસ્માનની ગાવ પોતાનો હોકમ ઉપરના અનમ રઓયના બ્રચ અને ત્યાંના યજ્ઞોની અઓજની કુદરતમાંથી મેળવશે. આમ ખીજું બ્રચ મીનો કરકોના બ્રચના પેવંદનું થયું. આ બ્રચના થવા માટે જે સ્તરો જોઇએ તે સ્તરો-તે પેલાં હસ્તીના આસ્માનો ઉપર નહિ સુધરેલાં બરજસ વર્ણુથી જુદી વર્ણુનાં રવાનોના ૧/૧૦૦ ભાગોમાંના ૬/૧૦ ભાગ જે હસ્તીના અસ્ત ઉપર ફરી રહીને ગેતીમાં ઉતરતા તેઓના ૧/૧૦ ભાગને સુધારવા મથી રહ્યો છે, અને અમુક વખતે કે જ્યારે ગેતીનાં તે રવાનો વૃદ્ધિએ ચઢે છે ત્યારે ગેતીના તે રવાનોને મળી જાય છે કે જ્યારે તે રવાન બરજસી વર્ણુને પુગેલું થાય છે-તેવા તે ૧/૧૦૦ ના એક ભાગના ૬/૧૦ રવાનો જેઓ હસ્તી ઉપર ફરી રહે છે-તેઓને લગતા સ્તરોનો રહે છે. નોંધવું કે બરજસી વર્ણુના રવાનોનો ૧/૧૦૦ ભાગ ગીરતીમાં ઉતરે છે, પણ ખીજી વર્ણુના રવાનોનો ૧/૧૦૦ ભાગ કે જે સમુદાના ૧/૧૦ નો

હસમો ભામ રહે છે તેને નીસ્તીમાં ઉતારવામાં આવતો નથી, કેમકે તે ૧/૧૦૦ ભાગનો દ્રવાઓ બરછીસી વચ્ચું કરતાં બણેજ જશુન રહે છે. આવા જશુન ભાગને તે ૧/૧૦૦ માંથી ગેતી કાઢીને નોખો કરે છે કે જેને પછી નીસ્તીમાં ઉતારે. આવો જશુન ભાગ તે ૧/૧૦૦ ભાગમાંનો ૧/૧૦ ભાગનો માલમ પડે છે. આમ ત્યારે ૧/૧૦૦૦ ભાગને નીસ્તીમાં ઉતારે છે એટલે ૧/૧૦૦ ના હસમા ભાગને નીસ્તીમાં ઉતારે છે જ્યારે તે ૧/૧૦૦ ના નવ ભાગો એક થઇને હસ્તીમાં ફરી રહીને પેલા પોતાના ૧/૧૦ ભાગને માટે વધુ નેઆમતો ઉતારવાની ગોઠવણ માટે તૈયારી કરી રહે છે. આવા ૯/૧૦ ભાગોને લગતા સ્તરો આ ઉપધરી-દખ્યુ ઉપરના બ્રચકને બનાવે છે. આની સમજ માટે જુઓ ફ્રેશો-ગર્દ સીલવર જુખીલી મેમોરીયલ વોલ્યુમ પાને ૭૯. આ બ્રચકમાંની બળાબળી-નજરાતો પ્રમાણે ગેઉજની કુદરતે પછી અનાસરી જગતના અદધરી-પધરી-દખ્યુઓ કીધા, તેઓના ભુવનો કીધા, ઝમરીરો કીધી, અને તે ભુવનના ઉપરની અનેક આપણા જેવી દુન્યાઓ કીધી. હવે તે દરેક દુન્યા ઉપર પેલાં નહીં સુધરેલાં રવાનોમાંના અમુક ગુરહો જવા સરળયાં છે. અહિંયાં આ આપણી જેવી અનેક દુન્યાઓમાં બગોબખત અને ફ્રેશો-ગર્દને લગતાં મઝદદાત પ્રમાણે રવાનો વહેંચાઇ જશે. આમ ત્યારે તે બધી દુન્યા જેઓ ઝરેહ કેઆસેની ઉપરજ છે તે દુન્યાના છુટાં છુટાં આસ્માનો થઇ રહે છે, જે આસ્માનોમાં દરેક છુટા છુટા બ્રચકો થઇ રહે છે. ઝરેહ કેઆસે ઉપર તે દુન્યાઓ-અને તેટલા માટે આપણી ગેતી એવી રીતે ગોઠવાયલી છે કે પેલા ઉપધરી-દખ્યુ ઉપરના બ્રચકોનો પેવંદ તે દરેક બ્રચકને મળે. ઉપધરી-દખ્યુ ઉપરના બ્રચકને મીનો કરકોના બ્રચક સાથે પેવંદ છે અને મીનો કરકોનું બ્રચક અનમ રઓય સાથે પેવંદ રાખે છે-એટલે આ બધા ચાર રીતના બ્રચકો એકે ચલીત લીટીમાં છે એવી રીતે કે ગેતીનાં બ્રચક ઉપરની એક રાસી પોતે ઉપધરી-દખ્યુ ઉપરની અને ત્યાંથી મીનો કરકો ઉપરની રાસી સાથે અને ત્યાંથી અનમ રઓય ઉપરની રાસી સાથે દોરેલી લીટીનો સંબંધ continuation બતાવે છે. આ અતી અધરી અને ગુહ્ય બાબદ જે દએનમાં છે તે હિન્દુ શાસ્ત્રોમાં છે પણ કોઇકથીજ સમજાયતી લાગે છે. આપણે આપણી ગેતીને હવે જોઇએ.

ગેતીની ઉપર એમ હવે બ્રચક થઇ રહ્યું અને તે ઉપધરી-દખ્યુના બ્રચક સાથે સંબંધ થયો-ઉપધરી-દખ્યુના બ્રચકનોજ તે વધારો થયો-આ ગેતીની ઉપરના બ્રચક થવા માટે જે સ્તરો છે તેઓ ગેતીની ઉપરની વસ્તી જે માનવોની-જનવરોની-ઝાડપાનની અને ખનીજની થવાની છે તે બધાનાં રવાનોને લગતા સ્તરોમાંથી છે. આમ આપણે સ્પષ્ટી-રચના થવા માટેના બ્રચકોને સંબંધ જોયો.

અનમ રઝોઅનું' બ્રમ્હ અને તેનો જવાબ લઈ જનાર ગામ રાન્યો દેકેરેતીમ; આ જવાબ પ્રમાણે ગામ રાન્યો દેકેરેતીમ મારફતે નીચેના ત્રણ બ્રમ્હો થઈ રહે છે.

(૧)	(૨)	(૩)
મીનો કરેકોનું' બ્રમ્હ અને તેની ભુક્તમાં ઉપરી દખ્ખુ બ્રમ્હ (જેમી ચલીતમાં આપણી ગેતીની ઉપરના અસ્મનું કામ કરતી ગાવે-અઝ કે જેમાં દુષ્ટ છે થી તે) અને તે સાથે કામ કરતી ગેહિશોની -ધના છે પણ સહેલાઈથી જતાઈને હંમેશની મારામારીવાળી ધનામીનની અજીત હાજરીનો ભાર ખમતી કુદરત કે જેને અશો જરથુસ્ત્રનું' કેહ્યું તેમ વીરતન કુદના બેદનું' ગેતી ઉપરનું' તન મદદ કરે છે, જેમાં ફશો-ગદ' દુરતા-તુરત જલદી જલદી થતો નથી પણ તે કરવાનો છે, માટે અનાસરી અનેક દુન્યાઓ-અનેક જોશનો અને છે જે દરેક દુન્યાઓ આસપાસ ચલીત બ્રમ્હ રહે છે. એમાંની	ઉપરી દખ્ખુ બ્રમ્હ (જેમી ચલીતમાં આપણી ગેતીની ઉપરના અસ્મનું કામ કરતી ગાવે-અઝ કે જેમાં દુષ્ટ છે થી તે) અને તે સાથે કામ કરતી ગેહિશોની હંમેશની મારામારીવાળી ધનામીનની અજીત હાજરીનો ભાર ખમતી કુદરત કે જેને અશો જરથુસ્ત્રનું' કેહ્યું તેમ વીરતન કુદના બેદનું' ગેતી ઉપરનું' તન મદદ કરે છે, જેમાં ફશો-ગદ' દુરતા-તુરત જલદી જલદી થતો નથી પણ તે કરવાનો છે, માટે અનાસરી અનેક દુન્યાઓ-અનેક જોશનો અને છે જે દરેક દુન્યાઓ આસપાસ ચલીત બ્રમ્હ રહે છે. એમાંની	આપણી ગેતીની ઉપરના અસ્મનું' બ્રમ્હ અને તે બ્રમ્હ સાથે કામ કરતી ગેહિશોની ધનામી અજીત હાજરીનો ભાર ખમતી કુદરત. આ બ્રમ્હ ચલીત છે. દર વર્ષે ૫૦ ૧/૧૦ સેકંડ નેટલું ફરે છે એટલે ૧૬૩૮ વર્ષે એક રાસી ૩૦ ડિગ્રી નેટલું ફરે છે.

ત્યારે ગેતી ઉપરનું બચક ઉપધરી-દખ્યુના બચક પ્રમાણે ચાલશે. ઉપધરી-દખ્યુનું બચક મીનો કરકોના બચકથી ચાલશે. આ બધાને દોરવનાર ગામ રાન્યો સ્કેરેલીમની હસ્તીનાં આસમાનની કુદરત છે. આ કુદરત પોતે અનમ રઓયના બચકને ચલાવનાર અહુરમજ્દ અને યજ્ઞતો પાસેથી હીદાયત મેળવે છે.

પહેલા મીનો કરકોની કુદરત ગાવે-અઝ ઉપર ધના જીતાઈ જાય છે અને અમુક અમુક વખતે ક્રશો-ગર્દ થયાજ કરે છે.

બીજા ઉપધરી-દખ્યુ ઉપરની કુદરત-ગેઉશોની કુદરત ઉપર ધના અજીત જેવો છે અને એક દરેઘો ખઢાતની આખરીએ અને બીજા દરેઘો ખઢાતની શરૂઆતમાં ધીમે ધીમે રપેના ઉપર જીત મેળવવાનો દાવ સાંધીને બીજા દરેઘો ખઢાતના ૪,૦૦૦ વર્ષ લગીમાં તુર બરાતુર જેને ગાથામાં દ્રેગવોબીશ અએષેમ કહ્યો છે તેને ઉભો કરીને રપેનાને જીતવાનો સ્વપ્નો જોષ રહે છે. આ વખતે ઉપર કહ્યું તેમ ઉપધરી-દખ્યુની કુદરતની ઉપર જરથુસ્ત્રનું કેહર્પ જે અમશાસ્પદોમાંનું એક છે તે આવે છે, અને તે ઉપધરી-દખ્યુની કુદરતમાં મીનો ગાસ સ્થાપીને વધુ ત્રેવીશ વીરુષે રતુ ઉભી કરીને ધનાને હઠાવવાની તક્યારી કરી રહીને ગેતીમાં જન્મે છે-વીર તન કર્દની ગતીનું ગય-ચીથ્રનું તન પશુ જે આતશી અનાસરનું ઝોળા વગરનું માંગે ત્યારે થઇ શકે તેવું તન કરીને જન્મે છે.

ગેતી ઉપરના બચકમાં સૈયારાઓ ફરવાની મુળ બે રીત-એકથી ચાઈર્થનું વર્ષ આજે ૨૧ મી માર્ચે થઇ રહે છે-બીજાથી સરેહનું વર્ષ આજે ૯ થી તે ૧૩ મી એપ્રિલ લગીમાં (જુદા જુદા પંચાંગો પ્રમાણે) થઇ રહે છે તેઓની વીગત.

ત્યારે હવે ઉપધરી-દખ્યુ ઉપરની ગવની કુદરતમાં ગાસ થવે ત્યાંના ઉપધરી-દખ્યુ ઉપરના બચકના ફરવાની શરૂઆત કરવાના હિસાબ બે રીતના થઇ જાય છે, કેમકે જે કંઈ નેઆમતો જેવી કે અવસરો ઉપર ઉતરતી નેઆમતો-ગાહાખારોની નેઆમતો જે દાદાર જગતની ઉપર કરમ બજોશ તરીકે જગતના ચાલવા માટે-જીવવા માટે-બોગવટા .શવા

મોટું મોકલે છે, તે બધી કરમખલેશે. અનમ રઓયના બ્રચકની બળામળીથી નસીહત પામી ફરી રહેતી ગામ રાન્યો સ્કેરેતીમની કુદરત મારફતે એટલે ગરદુને-ગરદાન મારફતે મીનો કરકોના બ્રચકમાં થઇને ગાસમાં ઉતરીને પછી ત્યાંથીજ આ ઉપછરી-દખ્યુના બ્રચકમાં આવીને ગેઉશોની કુદરત મારફતે આપણી ગેતી ઉપરના બ્રચકની ઉપર ઉતરશે. પણ જે કંઈ બીજી રીતના પ્રવાહો કર્મ-અંધનને લગતા હશે કે માનવની ઉપર સુખ દુખ પડે છે-મોત જીવન થાય છે કે બીજા બચ્ચા બુરા ભોગવડાઓ થાય છે તેમ જમત ઉપર સુખ દુખ કે આફત આવે છે લડાઈ-દુખ આફત રેલ કે આઘાતો આવે છે, -એવા જે કર્મ-અંધનના સગા જઝાના પ્રવાહો ઉતરવાના છે તેઓથી ઉપર કહેલી રીતે ફરતાં આરમાનની ગરદુને-ગરદાનથી એટલે ગામ રાન્યો સ્કેરેતીમથીજ મીનો કરકો ઉપર ઉતરીને પછી ગાસમાં જ્યાં વગર સીદા ઉપછરી-દખ્યુના બ્રચકમાં ઉતરીને પછી ગેતી ઉપરના બ્રચકમાં ઉતરે છે. આમ થાય છે માટે નેઆમતોને ઉતરવા માટેનો હીસામ અને તેઓને ઉતારવા માટેની શરૂઆત અને ત્યાંથી થતું વર્ષ એક રીતનું છે, અને ઉપર કહેલો કર્મ-અંધનનો કેશારી પ્રવાહો ઉતરવાનો હીસામ અને તેઓના ઉતારવા માટેની શરૂઆત અને ત્યાંથી થતું વર્ષ બીજી રીતનું છે. એમ બે હીસાઓ પ્રમાણે ઉપછરી-દખ્યુનું બ્રચક ચાલે છે અને તે ઉપછરી-દખ્યુના બ્રચકની હીદાયત હેઠળ આપણી ગેતી ઉપરનું બ્રચકની પોતાના ફરવાના વધુ હીસામ પ્રમાણેના બે હીસામથી ચાલી રહે છે. એટલે આપણું બ્રચક ફરતું રહેતું હોવે તે બે રીતના હીસાઓનાં તે ફરવાનો હીસામથી લેવાનો છે. ઉપર કહેલી નેઆમતો પડવાનું વર્ષ તે યાઘર્યા છે જે ઉપર કહેલા અરપીત યવીનના સ્તર આગળથી શરૂ થતી રાસીમાં રવી આવે શરૂ થાય છે અને નવરોજનો પહેલો દીવસ કરે છે, અને પેલી બધી કેશારી કર્મઅંધનનું વર્ષ તે સરેદ છે જેની શરૂઆત ઉપરનાથી જુદી છે. હાલમાં રવી ૨૧ મી માર્ચથી જે વર્ષ શરૂ કરે છે તે યાઘર્યાનું છે અને તેના પહેલા દીવસને નવરોજ કહે છે. અને રવી હાલમાં ૯ થી ૧૩ મી એપ્રિલમાંના કોષ્ટક દીવસથી વર્ષ શરૂ કરે છે તે વર્ષ સરેદનું છે જે કર્મ-અંધનનું કેશારી છે.

મેશ રાશી અને નવરોજ કંઈ રીતે જોડાયલા છે. અરુપીન યવીનનો સ્તર તેની ઉપયોગીતાની સમજ. ફસલના પ્રવાહ ઉતરવાનું વર્ષ અને કર્મબંધનને માટેનું વર્ષનું જીવનપણું; નવરોજના લેહોની હકીકતી અને તરીકતી સમજ; ગેતીની બ્રહ્માંડમાં ચાલ અને તેને નવરોજ સાથેનો સંબંધ.

મેશ રાસીમાંના અરુપીન યવીન આગળથી રવી વર્ષને શરૂ કરે છે એમ જ્યારે કહે છે ત્યારે મેશ રાશી મીનો કરકો અને ઉપછરી-દખ્યુના મુકીમ સ્થીર બ્રહ્મકોની સમજવાની છે, કેમકે તે બ્રહ્મકો સ્થીર છે; જોજનના જોજન વર્ષે જરાક એક સેકંડ ફરી રહે માટે મુકીમ કહેવાય. ત્યારે મીનો કરકો ઉપરની મેશ રાસીની શરૂઆતમાં જે અરુપીન યવીનનો સ્તર છે તે અન્ય રઝોચ ઉપરના અરમ ઉપર કે જ્યાં બ્રહ્મક છે તે આરમાન ઉપરના આતરે બેરેઝો-સવંઘહુ આતરશ (કે જેમાં અહુરાના માંત્ર-રપે-ન્ટનું રૂવાન મળેલું છે અને એમ તે મુળ આતરે બેરેઝો-સવંઘહુ આતરશ સાથે મળેલો સ્તર કરે છે તે આતરશ)ની રેખા પડીને થયો છે. આ સ્તરની રેખા પછી ઉપછરી-દખ્યુ ઉપરના મુકીમ મેશ રાશીની શરૂઆતનો તેજ નામનો સ્તર કરી રહે છે. આ અરુપીન યવીનના સ્તર આગળથી તે બ્રહ્મકોમાંના રવી પસાર થાય છે ત્યારે નવીનતાનો પ્રભાવ જગતમાં જમી રહે છે. ગેતીની ઉપરનું બ્રહ્મક અમુક હિસાબસર ફરે છે. ગેતી ઉપરના બ્રહ્મકના સ્તરો છે જેઓ આપણે ઉપર જોયું તેમ ગેતીની ઉપરની માનસ અને બીજી દરતીના રૂવાનોને લગતા છે. આ સ્તરોના જીવધારી ગેતીનું બ્રહ્મક થયું છે. આ સ્તરોની ઉપર યજ્ઞોના મીધોથી ઉપર કહી તેવી બાર રાસી અને ૨૭ મંજલો ઉપરના જેવીજ થઈ છે. પણ અમુક રીતે ફરતા ગેતીના બ્રહ્મકના આ સ્તરોમાં એકજ ઠેકાણે મુકીમ થઈને ઉપરના મીનો કરકો અને ઉપછરી-દખ્યુના મેશ રાશીની શરૂઆત કરતા આતરે બેરેઝો-સવંઘહુની રેખામાંથી થયેલા અરુપીન યવીનના સ્તરની રેખાખી અરુપીન યવીન તરીકે ચલકી રહે છે. આપણી ગેતીની ફરતી રાશીઓ એક પછી એક જ્યારે આ સ્તર આગળ આવીને શરૂઆત કરશે ત્યારે તે અરુપીન યવીન તે તે રાસીનો પહેલો સ્તર ગણાશે અને ત્યાં આગળ રવી પસાર થઈને નવીનતાના પ્રવાહો જેને નવરોજના પ્રવાહો કહે છે, જે પ્રવાહોને ખુદનેખી અરુપીન યવીનના પ્રવાહો કહે છે, તેઓને જગત ઉપર ઉતારશે. આ અરુપીન યવીન આતરે બેરેઝો-સવંઘહુમાંથી

અને તે આશ્રમાં મળેલા અહુરાના તે માંથ્ર-રપેન્તના ઉરવાનમાંથી હોવે તે અરપીન યવીન જગતમાં તાઝગી-રામેસ્ની એવી તે પાંચરશે, કે અહીરીમન ખુદ તેની અસરથી તેટલો વખન લગી ગાળ્યોદાદનો થઇ જશે; અહીરીમન ધનામીન સાથે રહીને ગોયા રપેનામીન સાથે હાથ મેળવશે. એમ સુક્ષ્મ રીતની ક્ષદ્ધન અને રોક્ષનની શક્તિ સમ થવે જડ રીતનો રઓક્ષનનો દીવસ જડ રીતની ક્ષદ્ધનની રાત્રીની ખરાબરીનાં થશે.

આવી હકીકતી સમજ ફસલના પ્રવાહોની ઉતરતાની શરૂઆત માટે એટલે ગાહ્યાઆરોના પ્રવાહોના ઉતરવાની શરૂઆત માટે એટલે અવસરોના પ્રવાહોના ઉતરવાની શરૂઆત માટે એટલે રતુ-ફ્રિતીના એટલે નવરોજ મહેર હંગામ અને બીજા અવસરોના શુભ પ્રવાહોના ઉતરવાની શરૂઆત માટે એટલે ઉપવનના ઉતરવાની શરૂઆત માટે છે. નવમી એપ્રિલથી ૧૩ મી એપ્રિલે શરૂ થતું વર્ષ ઉપરના પ્રવાહો ઉતરવા માટે નથી, તે વર્ષ કેશાશી પ્રવાહ ઉતારવા માટે છે. આજે અરપીન યવીન આગળ રવી આવીને યાધર્મના વર્ષની શરૂઆત કરે છે અને અરપીન યવીનના તરી તાઝગીવાળા શાદી રામેસ્ની અને અમીના=પુસ્કગતાવાળા ગોહરના પ્રવાહો ઉતારે છે તે અવસર ૨૧ મી માર્ચે પડે છે. આમ થવાનું હકીકત કારણ ઉપર જોયું. પણ દેખીનાં કારણો જેને કુદરતની તરીકત કહે છે તેવાં તરીકતી કારણો ગેતીના પોતાના ફરવામાં અને બ્રયકના ફરવામાં આવી ઉભા રહે છે, જેને આજે procession of equinoxes કહે છે તેમાં આવે છે. આજે આપણી ગેતીના બ્રયકનો હિસાબ તે બ્રયકના ફરવા પ્રમાણેનો તેમ તે બ્રયકને મુકીમ કરીને લીધેલો છે જેને સાયન અને નીરયણની ગણતરી કહે છે. આજે અરપીન યવીનનો ઉપર કહેલો આતરે ખેરેઝો-સવંધહુની રેખાળથી થતો સ્તર-અહુરાના માંથ્ર-રપેન્તના રવાનની ચલકાતોનો એક ચલકાત ચલીત રાશી ચક્રની અશ્વની અને રેવટીના સ્તરોના ઝુમ્ખાની વચમાં કાષ્ટ એક ઠેકાણે જગા રોકે છે અને ગેતીના બ્રહ્માંડમાંની અચલીત રાશીના પુર્વભાદ અને ઉત્તરાશાદના સ્તરોના ઝુમ્ખાઓની વચમાં ફેરું બેઠું છે અને આ અરપીન યવીનનો હમખાત=સામે પડતો ઓળો જેથી મહેર હંગામ થાય છે તે મરકઝ આ અચલીત રાશી ચક્રના ઉત્તરા ફાલગુણ અને હરત નામના સ્તરોના ઝુમ્ખા-તક્ષેત્રોના સ્તરોની વચમાં ફેરું બેઠું છે.

ગેતી ઝરેહ કેઆસે ઉપર એટલે બ્રહ્માંડના મીનો દરયાવ ઉપર તરી રહે છે-આવી રહે છે. તે ગેહી આ બ્રહ્માંડનાં દરયાવ સપાટી ઉપર ઢગેત્રી

થઈને તરી રહે છે એટલે ગેતીની કમર ઉપરની ગાળ લીટી equatorનું ગોલાન ગેતીનો કમરઅંદ જોને વીંધવૃત્ત કહે છે તે, ક્રાંતીવૃત્ત જે આ ઝરેહ કેઆસિ-અક્ષાંડની મીનો દરયાવની સપાટી છે તેની સાથે હમ થઈને એક ઉપર એક રહીને રહેતાં નથી પણ ઢળેલાં થઈ જાય છે-માટે ગેતીનું ગોલાન ઝરેહ કેઆસિમાં આડું થઈને તરી રહે છે-સીદ્ધી કમરે તરી રહેતું નથી. ગેતી આવી રીતે ઝરેહ કેઆસિ ઉપર દોરાન કરી રહે છે-ફરી રહે છે. ફરતી વખતે ખુદ પોતે પોતાની ઉભી લીટી ઉપર ચકકર ખાતી ખાતી ફરી રહે છે એટલે ઢંવાર કરતી રહીને દોરાન કરી રહે છે અને દોરાન કરે છે ત્યારે ઢળતી રહીને દોરાન કરે છે. પણ જ્યારે જ્યારે રવીના મધ્યખીંડુ સાથે ગેતીનું મધ્યખીંડુ એક સીધી લીટીમાં જોડાઈ જાય છે ત્યારે ત્યારે ગેતી જે આડી થઈને ઝરેહ કેઆસિના મીનો દરયાવમાં તરે છે તે સીધી થઈને તે ઝરેહ કેઆસિના મીનો દરયાવમાં તરે છે, કે જેથી ઝરેહ કેઆસિની સપાટી નામે ક્રાંતીવૃત્તની સાથેજ તે તરતી ગેતીની કમર ઉપરનો કમરઅંદ વીંધવૃત્ત સાથે થઈ રહે છે-એક એક ઉપર મુકાઈને રહે છે. આ વખતે દીવસ રાત્રી એક થઈ જાય છે. આ દેખીતો બનાવ છે. રવી જ્યારે અસ્પીન યવીન આગળ આવે છે ત્યારે આ અસ્પીન યવીનના પ્રવાહો જે નવીનતા આપે છે-શાદી રામેસ્તી આપે છે-અમી આપે છે-પુસ્કળતા આપે છે તેઓને ગેતી ઉપર પાડે છે. આ વખતે રવીનો મીનો ગેતીના મીનોને ઉત્તરવાર કરે છે. પોતાના મધ્યને ગેતીનાં મધ્ય સાથે જોડી નાંખે છે અને ગેતીને હુશીઆર કરે છે. ગેતી ઉત્તરવાર થઈને તે પ્રવાહોને લઈ રહે છે. એમ ત્યારે જ્યારે જ્યારે રવી અસ્પીન યવીનની મુખારક અસરો ગેતી ઉપર પાડે છે ત્યારે હુવરે ક્ષએત્તો મીનો ગેતીના મીનોને ઉત્તરવાર કરે છે જેથી ગેતી પોતાની ધરી ઉપર સીદ્ધી થઈ જાય છે-મધ્ય રેશા (axis) નું સીધાપણું ધારણ કરે છે, અને ક્રાંતીવૃત્ત જે અક્ષાંડના મીનો દરયાવની સપાટી છે તેની ઉપર પોતાની કમરનો કમરઅંદ વીંધવૃત્તને મેળવી દે છે. એમ તે ઝરેહની ક્રાંતીવૃત્તની સપાટીની સમાંતરીમાં પોતાની કમરના કમરઅંદ equatorના વીંધવૃત્તને જોડી દઈને સીધી ટટાર તરી રહે છે-જેથી સ્થુળથી સૂક્ષ્મ રીતના રઓક્ષન-ક્ષૂનના બેદો જેઓ ધના-રપેનાની સામસામેના તરીકે છે તેમ દીવસ-રાત્રી તરીકે છે તેઓ સમ થઈ જાય છે એટલે રઓક્ષન અને ક્ષૂન દોરતી કરી હાથે મેળવે છે-બેઉમાં ધનસાક્ષી ઝમીર વ્યપે છે. આવી ગતી જે થાય છે તે ટટાર થયેલી ગેતી રવીથી ઉતરતા

અરપીન યવીનના પ્રવાહોને લે છે તેથી થાય છે, જેથી જગતમાં તેટલો વખત કે જ્યારે તે ગેતી એમ ટટાર છે-પોતાની કમરગંદના વીજવૃત્તને બહાડના મીનો દરયાવની સપાટી કાંતીવૃત્ત સાથે મેળવેલી છે-તેટલા ૨૪ કલાક લગી શાદી રામેસ્તી જમી રહે છે, અહીંની અદર ઇનસાફી ઝમીર આવે છે અને પોતાની જાહેન ગાબ્યોદાદને મલીને ફરશો-ગઈ કરવાનો સ્વપ્નો જોઈ રહે છે. આમ તે મુઆરક હીગમ પર છે કે જેને જમશેદી નવરોજ કહે છે. ત્યારે રવીનું મધ્ય અને ગેતીનું મધ્ય એક સરખી લીટીમાં આવે છે ત્યારે રવી પોતે અરપીન યવીન આગળજ હોય છે, અને તે અરપીન યવીન બ્રચકની રાસીઓમાંની કોષક રાશીની શરૂઆત કરતો રહે છે. આ રાસી કષ્ટ છે તે શોધવાનું રહે છે. ઉપર કહ્યું છે કે મીનો કરકો ઉપરની મેશ રાસી મુખીમ છે તેમ ઉપરની-દખ્યુ ઉપરની મેશ રાસી મુખીમ છે અને તે મેશ રાસીની શરૂઆત અરપીન યવીન ઉપરથી છે પણ ગેતીનું બ્રચક ફરે છે તેમ ગેતી ખુદ પોતાની ધરી ઉપર ચકકર ખાતી ખાતી ફરે છે. માટે ગેતીના બ્રચકની ફરતી રાસીઓ ઉપરની મીનો કરકોની મુખીમ રાસી સાથે એકયતામાં આવે નહિ એટલે ઉપરની મુખીમ રાસીઓ ગેતીના બ્રચકની રાસીની સમાંતરીમાં રહે નહી. દર વર્ષ ૫૦ ૧/૧૦ સેકન્ડ જેટલો ફરક થયા કરે. એટલે ૧૬૩૮ વર્ષે એક રાસીનો ફરક પડી જાય. આમ નવરોજનું મરકઝ અરપીન યવીન રાસીઓમાં ફરતું લાગે છે.

ત્યારે અરપીન યવીન આગળ રવી આવે છે ત્યારે રવીનો મીનો ગેતીના મીનોને ઉસ્તવાર કરીને પોતાના મધ્યમાં ગેતીના મધ્ય સાથે જોડીને અરપીન યવીનના મુઆરક પ્રવાહોને તે ગેતી પુર્ણતામાં લે એમ કરે છે અને ૨૪ કલાક પછી રવી જ્યારે તે અરપીન યવીન છોડીને આગળ ચાલે છે કે ગેતી પાછી આડી થઈને ઝરેહ કેઆસેમાં તરે છે. પણ આ અરપીન યવીન પોતાનો હમખત તે બ્રચકના સ્તરો જોઓ પોતાની સામે છે તેઓમાં પાડીને એક સ્તર ઉભો કરે છે. આ સ્તર આગળ પાછો રવી પછીથી આવે છે ત્યારે રવીનો મીનો ગેતીના મીનોને પાછો સચેત કરીને ઉસ્તવાર કરે છે, જેથી ગેતી પાછી પોતાની કમરના કમરગંદ વીજવૃત્તને ઝરેહની સપાટી કાંતીવૃત્તની સમાંતરમાં લાવે છે-ગેતી સીધી થઈ રહે છે, કેમકે રવી આ અરપીનના હમખતના સ્તરના બલા પ્રવાહો જે આતરે બેરેઓ-સવંધહુના અને

અહુરાના મંથ્ર-રપેન્તનાં રૂવાને ભગતા છે તેઓને નીસ્તી ઉપર પાડવાના છે માટે ગેતીને આપવાના છે. ગેતી તેઓને પુરી રીતે ભધ રહે માટે ગેતીને સીદા ઉસ્તવાર થવાનું છે. આ વખતેખી રઓક્ષન અને ક્ષાધનના બેઉ સુક્ષ્મ સ્થુળ બેદો સમ થઈ જાય છે. આ વખતને મહેર હંગામ કહે છે.

વર્ષની બે મુળ જાત ફસલી અને મન્જલીની સમજ; ગાહ્યા-
મ્યારના અવસરો અને પરવરદેગાનના અવસરોને ભચકની
રાસીઓના સંબંધ વીધે. વહિજક ગતીની રાસીઓ તે
શુ, યાધર્થ અને સરેદની બજાત-તેઓના છુટા થવું-તે
બધાને વખત સાથનો ગાહ્યામ્યારો સાથનો સંબંધ.
અવરદાદ સાલગાહ રોજની ઉત્પત્તિ ઉપયોગીતા-
તે વખતે બજાતી ખોરદાદ અને ગાથાઓની
ફનુમનનો ભેદ શો છે? ફરતમાં કાળી સફેદ
બાબુની નીરંતર લડાઇઓ સાથે ગાહ્યોનો
અને અવરદાદ સાલગાહ રોજનો સંબંધ
-નવરોજ મહેર હંગામનો પ્રભાવ.
અનાસરો ચારજ હોયપાંચ નહી તે
બાબદને ફસલ સાથનો સંબંધ.
પરવરદેગાનના દીવસો સરે-
દના કાંચ અને નવરોજથી
અમરદાદ લગીના રોજ
યાધર્થના કાંચ? અધા-
ઉનાંમ ફવધિનો ભાવ
આ બધામાં.

પહેલાં વર્ષ બે જાતનાં રહે છે તે નોંધવું. એક જાતનાં વર્ષને ફસલી સાલ એટલે જીવનને ટેકવનાર અને વૃદ્ધિએ પુગાડનાર નેઆમતો ઉતારવું સાલ કહે છે. બીજી જાતનાં વર્ષને મન્જલી સાલ એટલે મુખ દુખના ભોગવટા માટેનું સાલ કહે છે. ફસલી સાલમાં વહીઝકી અને હુશ્મુરદી બે પ્રકારો બંધાયેલા છે જેઓ ચાર વર્ષનો એક જમુખ હોય કરે છે. એટલે એમ કહેવાય કે ફસલી સાલ ચાર ચાર વર્ષનો એક ગરૂપ હોય કરે છે. ત્રણ વર્ષ લગીના વર્ષો હુશ્મુરદી એટલે કસર સાથના કહેવાય અને ચોથું વર્ષ વહીઝકી એટલે કસરને સમારનાર કહેવાય છે. એમ ફસલી સાલનો ભેદ છે, બીજી મન્જલી સાલ તો મામુલી પ્રકારની વર્ષની

ગણતરીનું રહે છે. ફરમ બક્ષેશની નેઆમતો કે જેથી જન્મત-માનવ-દરેક ચીજ હવે છે-ટકે છે-વૃદ્ધિએ પુગે છે તેઓને વીખીજ થવાના પ્રવાહો કહે છે. પણ કમ-બંધનના પ્રવાહો કે જેથી સુખ દુખ મળે છે તેઓને મનઝલી પ્રવાહો કહે છે. રવી જ્યારે અસ્પીન યવીનનાં મરકઝથી પોતાનો દોર શરૂ કરીને પાછો ત્યાં આવે છે ત્યારે તે દોરને ફસલી એટલે વહીઝઝી દોર કહે છે, કેમકે તે વખતે રવી વીખીજ થવાના પ્રવાહોને ગેતી ઉપર ઉતારે છે. આ વખતે રવી જે જે રાસીઓમાંથી પસાર થાય છે તે તે રાસીઓને અને તેઓના પેશ પડતા મહીનાઓને વહીઝક મહીનાઓ કહે છે એટલે મીનોષ વૃદ્ધિ કરનાર મહીના કહે છે. આ વર્ષને ફસલી વર્ષ કહે છે. રવી જ્યારે અસ્પીન યવીન સીવાયનાં ખીજ કોષ મરકઝથી વર્ષનો દોર શરૂ કરે છે ત્યારે કેશાશી પ્રવાહો જેઓને મનઝલી પ્રવાહો કહે છે તેઓને ઉતારે છે. આવા વર્ષને મનઝલી સાલ કહે છે. રવી જ્યારે અસ્પીન યવીનથી વર્ષનો દોર શરૂ કરે છે ત્યારે રવી રથબ ચક્ર ઉજુ કરે છે એટલે દાદારના ફરમાન બરદાર રતુના હોકમસરનાજ એટલે ફરશો-ગર્દ થાય તેવોજ દોર ઉભો કરે છે. રથબ ચક્રનો દોર તે છે કે જેથી અચલીત બ્રહ્મકોની રાસીઓ ગેતીના ચલીત બ્રહ્મકોની રાસીઓ સાથે રાદ પેવંદ થઇ રહે એટલે અચલીતની મેશ રાસી સાથે ચલીત બ્રહ્મકની મેશ રાસી સાથે સંબંધ થઇ રહે. પહેલે આટલી નોંધ ખ્યાનમાં લેવાની છે.

રવી અસ્પીન યવીનમાં દાખલ થઇને રથબ ચક્રની મતીને તેજ કરે છે અને ગેતીમાં તે વખતે એટલે નવરોએ નવ બહારને પાંચરે છે, ગેતીની રઓક્ષન=સફેદ બાબુ અને ક્ષફન=સીઠાષ બેઉ એક એક સાથે ઇનસાફથી વર્તે તેવી ગતીમાં આવે છે, ગોયા તેઓ વચ્ચે કાલકરાર થાય છે, માંગતું લેહણું રાસીથી અદા થઇ રહે છે. એમ ગેતીમાં નવરોએ ધમી મટી જઇને શાદી પંચરાય છે. રવી પહેલી રાશીમાં પછી આગળ વધતો જઇને ત્યાંની ગતીને-ચીથોને યાઇય અને સરેદ મારફતે ઉતારી રહે છે. દરેક રાશીના ૩૦ ભાગ છે. દરેક ભાગ ગેતીના એક દીવસ સાથે સંબંધ રાખે છે. દરેક ભાગની અસર જે રવી ઉતારે છે તેને, ચોકકસ યજ્ઞો, જેઓ તેટલા ભાગની ઉપર એટલે તે દીવસ ઉપર મવકકલ છે, તે યજ્ઞત (જેના ઉપરથી તે દીવસનું નામ પડે છે) તે ગેતીમાં ઉતારી રહે છે, પાંચરી રહે છે, અને તેમાંથી નતીજો કાઢી આપે છે, કે જેથી ફરશો-ફરેતી થતી આવે. પહેલે સાત અમશારૂપકો તેઓના નામોવાળા

સાત દીવસોમાં ઉસુલ રાદી મીઠો કે જેથી સૃષ્ટી થઇને તરશે તેવા ચીઘોને ઉતારીને તેમાંથી જવાબ કાઢે છે, જેને પછી આઠમે દુએ-પ-આદરને દીવસે ગેતીમાં પાંચરે છે. એમ બળવણી કરે છે, માટે તે દીવસને દુએ-બળવણીનો કહે છે. ગેતી તેથી તોશીક લખને, બલાખનું તત્વ બલો ખોરાક ઉભો થાય, તેમાં બલા પ્રવાહો ઉતરીને ગેતીના ગએથાને પુષ્ટી આપીને નીચલી પેદાયશોને ટેકવે અને અંશો જે ખેંચવાના છે તેઓને છોડવીને બલી ગતીએ પુગાડે, તેવો સામાન આદરથી ગોશ રોઝ લગીમાં કરી રહે છે, જેને દુએ-પ-મહેરને રોજે ગેતીમાં પાંચરે છે. આમ બલી અસરો પંચરાવાથી પછી મહેરથી ગોવાદ યજ્ઞતના રોજ લગીમાં બલો અમ્લો ચઢી રહીને, હોરમજદની તાબેદારી થઇ શકે અને ઇનસાફી ઝમીર થાયે અને ઉરવાન-દરોસ્તી તરફ જવાએ અને તેમાં શીરોજ મેળવીને ખએત્વદથના હિંગામની ખુબી આણીને બલી સત્તા મેળવવાની લાયકાત મેળવે તેવું વર્તન થઇ રહે છે, જેને પછી ગેતીમાં દુએ-પ-દીન રોજે પાંચરે છે, જેમાંથી દીનથી મીનો અનેરોનના રોજ લગીમાં આખરે દુએના ખીલે, અધીનો બલો પ્રતાપ જમે, અને રાદ ગતી ઉભી થાય, અને આરમાનની ઉંચી ટોચે ચઢી શકાય, અને ઝામ-માની રપેન્ત આરમઇતીની ગતી મળીને માંધ રપેન્તની ગતીના અદુરાના જ્ઞાન સાથે મળી શકાય, અને અમર ગતીની ઉક્તા પામી શકાય, તેવો હિસાબ ઉભો થાય છે. પણ આ હિરસો ગેતીમાં પંચરાતો નથી.

આમ ત્યારે દરેક વહિજક મહિનામાં રવી રાશીઓમાં મુસાફરી કરતો ફરતો રહી જે અસરો ઉતારે છે તેથી તે મહિનાના ૩૦ દીવસોમાં ઉપર કહ્યું છે તેમ ફરો-ફરેતી થઇ શકે તેવો પાક થઇ રહે છે. આમ સામાન્ય નાદ વહી રહે છે, જે નાદના થવાને નીરૂધના ચીઘોનું પડવું-ઉતરવું એમ કહે છે. પણ રવી જ્યારે ખીજ વહીજક રાશીની અઆરમી ડીમી આગળ ખુરશેદ રોઝ ઉપર આવે છે, ત્યારે તે ખીજ રાશીમાં પયધંહુ છે, ગાઝીયાનું દુધ છે એટલે ગેતીમાં રસકસ આવે તેવી ગતી છે, જેને ખોરદાદે ત્યાં આણી છે, અને જે પયધંહુને તે રાસીના પરમ ઉંચ ગતીના સાહેબે ખીલવેલી છે અને યાધર્મ+સરેદની વણાત થયલી ગતીઓને સોંપી છે, તે પયધંહુને-ગાઝીયાનાં તે દુધને ગેતીમાં વધુ ઉતારીને ઝમી-નમાંના આરમઇતીના કશમાં રહેલા ગાહાખારના તત્વમાં ઉતારે છે. રવી જ્યારે ફરતો ફરતો ચોથી વહીજક રાશીમાં આવે છે અને તે રાશીની

અગીઆરમી ડીમી આગળ ખોરશેદ રોજ ઉપર આવે છે, ત્યારે નામીયાનું તત્વ, વાસ્ત્રોદાતન્ય એટલે ઉગાડવાનું તત્વ-ફણગો કાઢવાનું તત્વ, જેને તે રાશીમાં ખોરદાદે મુક્યું છે, અને ઉપર કહ્યું છે તેમ તે રાસીના પરમ હિંચ સાહેબે ઉગાડ્યું છે અને યાધર્મ અને સરેદની વણાતને સોંપેલું છે તે નામીઆનાં તત્વને ગેતીમાં ઉતારીને ઝમીનના આરમઘતીના કશમાં એકડું કરે છે. એવી રીતે રવી ફરતો ફરતો જ્યારે છઠ્ઠી વહીઝક રાશી-માંની ૨૬ મી ડીમી આગળના આસ્તાદ રોજ ઉપર આવે છે ત્યારે મુસવરીયાનું તત્વ, હુયય, જેને ત્યાં ખોરદાદે ઉભુ કીધું છે અને તે રાસીના પરમ હિંચ સાહેબે ખીલવ્યું છે અને જેને પછી યાધર્મ+સરેદની વણેલી ગતીને સોંપ્યું છે, તેને ગેતીની ઉપર ઉતારીને ગેતીની ઝમીનના આરમઘ-તીના કશમાં એકડું કરે છે. આ મુસવરીયાનું તત્વ ફણગામાંથી પુણ્ય ગતીનું આડ ઉગાડી શકે તેવું રહે છે. પછી રવી જ્યારે સાતમી વહીઝક રાશીની ૨૬ મી ડીમી આગળના આસ્તાદ રોજ ઉપર આવે છે, ત્યારે મુવલદીયાનું તત્વ ફરિશ્ત કે જેને ખોરદાદે ત્યાં ઉભું કીધું છે અને તે રાસીના પરમ હિંચ સાહેબે ખીલવીને યાધર્મ+સરેદની વણાતને સોંપ્યું છે તે તત્વને ગેતી ઉપર ઉતારીને આરમઘતીના કશમાં એકડું કરે છે. એમ ખીજી-ચોથી-છઠ્ઠી-સાતમી-દસમી અને આરમી રાશીની અંદરના નુરને તે તે રાશીના પરમ હિંચ સાહેબો તે તે રાશીમાં જઈને વધારી દે છે, અને તે તે રાસીઓમાં ઉપર કહ્યું તેમ ગાઝીયાનું પયંધહ (રસકસ આપનાર ગતી), નામીયાનું 'વાસ્ત્રોદાતન્ય' (પીલો કુટાવી આપનાર ગતી), મુસવરીયાનું હુયય (ઘાટ કાઢનાર ગતી), અને મુવલ-દીયાનું ફરિશ્ત (ફળ ઉગાડનાર ગતી), અને સરેદ યાને ફરેખત-ખરીદ અને એરેતો કરેતનની ખીજી બે ગતીઓ પેદા કરાવી આપે છે. ખોરદાદ અમશારપંદ પોતાની યાધર્મ અને સરેદની શકતીઓની મદદ તે તે રાશીઓના પરમ હિંચ સાહેબને મોકલીને, ઉપર કહ્યાં તેવાં નુરી તત્વો તે તે રાશીમાં પકવી અપાવે છે. પછી જ્યારે રવી તે તે રાશીમાં જાય છે, ત્યારે તે તે નુરી ગતીને બહાર કાઢીને, યાધર્મ અને સરેદની ગતી જે વણાઈને કામ કરી રહે છે તેઓને સોંપીને, ગેતીની ઉપર ઉતારીને એમોમાં રહેલાં કશમાં એકઠી કરાવે છે. આમ ગેતીમાં ગાહાખારોના તત્વનાં હમેલનાં બુનો ઉભા થાય છે. પછી ગેતી જ્યારે રતુમાં-જુવાનીમાં આવે છે, ત્યારે તે તે બુનોમાંથી હમેલ થઈને તે હમેલનું બચ્ચું મોસમ તરીકે જન્મે છે. આ

હુમેલનાં બચ્ચાં થવાની વીગત એટલે જાહેર મોસમ થવાની વીગત ત્યારે ઉપર કહેલા ગાહ્યામ્બારની વીગત જે બુનને લગતી છે તેથી બુદ્ધી છે તે નોંધવું.

કુદરતમાં રઝોક્ષન અને ક્ષફનની હંમેશની મારામારી ચાલ્યાજ કરે છે. ચોકસ વખતે તેઓ વચ્ચે સમાધાની થતી જણાવેલી છે. ચોકસ વખત લગી ક્ષફનનું જોર વધતું દેખાડેલું છે, જેને જોર કરવામાં આવે છે. પણ ચોકસ વખતે ક્ષફનનું જોર હદની બહાર વધતું જણાવેલું છે, જે વખતે ખોરદાદ પોતાના હાથ નીચેના હમકાર યજ્ઞો યાજ્ઞ અને સરેદની ગતીને વણીને, તેમાંથી એક દુઝેની ગતી ગાથા=સરદાર તરીકે ઉભી કરાવીને, ક્ષફનના જોર સામે મુકીને, તે ક્ષફનને પતમાન ઉપર લાવી મુકે છે. આ ગાથાને અવરદાદ સાલગાહને નામે ધ્વજ્યતમાં ઓળખેલા છે, જેની આરાધનામાં ત્યારે ખોરદાદની અને ગાથાઓની કનુમન છે. ગાથાઓ પોતે પાંચ દુઝે=બળવણીના મહાન દીવસો છે, અને આ અવરદાદ સાલગાહ જે છઠ્ઠો દુઝે છે, તે ખુદ પાંચ ગાથાઓની ગતીને જવાબ છે. ગાથાઓના હિંગામ વખતે સરેદની ગતી હોય છે જેમાં ખોરદાદ યાજ્ઞને ઉમેરી આ દુઝેને ઉભો કરે છે. ઉપર જોઈ ગયા કે નવરોઝ અને મહેરગાંનને દીવસે તો જોયા રઝોક્ષન અને ક્ષફન વચ્ચે સમાધાની થાય છે, જાણે ફ્રેશો-કેરેતી નજદીક આવતી હોય એમ લાગે છે. દીવસના હાવન-રપીધવન-ઉજિરિન ગાહોના ઉગવાની નવ મીનીટમાં ક્ષફન જોર પકડીને લગભગ વીસ મીનીટ લગી રઝોક્ષનને હાંકાવી શકે છે. અધવિસ્તુથેમ ગાહમાં ખુદ ક્ષફનનો અધીકારજ રહે છે, જે ગેતીના દમને બંધ કરવા માંગે છે, જેની સામે રઝોક્ષનની ગતી સીધી ઉભી રહી શકતી નથી, એટલા માટે મોટા મોટા આબેદો, ગવ-બરાનો પોતાની ગવ ઉપર સવાર થઈને ક્ષફનની સામે થાય છે, અને પછી જ્યારે ઉપહીન ગાહને તલુ થવાનો વખત આવે છે એટલે રઝોક્ષન જે અત્યાર લગી ગેતીની ચોકકસ ચાલને લીધે રોકાઈ ગઈ હતી તે તે રોકાણને ચુકાવી જાય છે અને આબેદોની મદદે આવીને તે ક્ષફનને તાબે કરીને ક્ષફનની ગતીમાંની કેટલીક ગતીને બલાષવાળી ઉધા તરીકેની કરી શકે છે, જે ઉધા પછી હાવન ગાહમાં રઝોક્ષનનો બાવ જાળવે છે અને પોતા સાથની એક વખતે રહેલી ક્ષફનને બલી બાણુ તરફ આવવા હિદાયત આપે છે. આમ દરરોજ રઝોક્ષન અને ક્ષફનની મારામારી અને તેનો અંજમ આવ્યા કરે છે પણ ચાર વર્ષની રવીની જાહેર ચાલને લીધે કસર ઉભી થાય છે. આ કસરને લીધે તેમંધલનું જોર ચોથા વર્ષના પાંચમા ગાથાને છેડે ખુબ

વર્ષી જાય છે અને હમેશ્વનો નાશ કરવાની ગતી ઉભી કરવા સારૂ તે ક્ષદ્ધન હદ્ધો લાવે છે, અને દુજનું જોર ખુબ વધારી દધને અનાસરોની વૃદ્ધિ નહિ થાય એવો મોઢો ઉભો કરવા જાય છે. આ વખતે રવી પોતાની ખાતેન ચાલથી તે કસરને પુરી કરે છે, અને વાધ્ય અને સરદ યજ્ઞતો, જેઓ ચોક્કસ ગતીના ખાસત્રીક મગનાત્રીક દોરો ઉભા કરીને પોતપોતાને લગતા વર્ષમાં તેઓને ચલાવે છે, તેઓની તે ગતીઓ મળી જધને એક ઝરવાન ઉભી કરે છે, જે પેલા પાંચ ગાથાઓના નાયજ દધની માધક કામ કરનાર સરદાર તરીકે કુદરતમાં નેમાધને પેલા તેમંધહના હદ્ધથી બહારના હોમલાને જોર લાવીને, ક્ષદ્ધનને નમાવીને સમાધાત્રી કરીને, નવરોજ્ઞને દીને ક્ષદ્ધન સાથે કોલકરાર કરે છે. આ નાયજ દધને અવર દાદગાહસાલ રોજ તરીકે સાધારણ રીતે ઓળખે છે. આમ ત્યારે કુદરતના અનેક હિંગામોમાત્રો આ અવર દાદગાહસાલ રોજનો સમય એક મહાન હિંગામ છે, કે જે ચાર વર્ષની આખેરીએ પડે છે. અનાસરો ચાર છે. પાંચમો અનાસર હોધ શકે નહિ. અનાસરમાં નસની ગતી છે એટલે તે નાશ પામીને ફરીથી જન્મ લધ શકશે. જ્યાં લગી અનાસરો ચહડ ઉતરત્રી ગતીના ચાર મરતખાના ૬૪ દરજ્જામાં હોય છે, ત્યાં લગી તે અનાસરો પોતાનો ખાતેન આકાર રાખી શકે છે. અનાસરો તો રઓક્ષન (ગવ) અને ક્ષદ્ધન (હુવીઅત) ના મેલાપથી થયા છે. રવાનત્રી અંદરના દ્રવાઓના રઓધ્વ કચરાને ક્ષદ્ધન કહે છે. ગવ-રઓક્ષન તો દાદાર આપે છે. એમ અનાસરો કે જેમાંથી જડ ચીજો તન થધ રહે છે તેઓ રઓક્ષન (ગવ) અને ક્ષદ્ધન (હુવીઅત=દઓવીક કચરો રઓધ્વ) માંથી થયા છે કે જેઓમાં ગવ પોતાનો જીવ રાખીને ખુદ ક્ષદ્ધનનેથી પોતાની વાસનામાં લધને તે ક્ષદ્ધનને અનાસરના રૂપમાં બદલે છે આવી ગવથી પોખાયત્રી ક્ષદ્ધનને વોહુન કહે છે. આમ રવાનત્રી દઓવીક ગતીનો કચરો રઓધ્વ જેને હુવીઅનથી કહે છે તે વોહુન તરીકે અનાસરોમાં રહે છે કે જેથી તે અનાસરોમાં હવસોના ખેંચાણો થયા કરે છે, કે જેથી આખરેથી ઓધશત્રી ગતી તરફ, યજ્ઞત્રી ધશકના મેળાપ થવા તરફ (યઓન-રશનુ-આરમધત્રીનો મેદ ઉભો કરવા તરફ) જધ શકવા ફરી ફરી જન્મ લધ શકે. પણ જો અનાસરનો પાંચમો મરતખો ઉભો થવા પામે, તો તેમાં ગવનું તત્વ રહી શકે નહિ, જેથી જીવ જેવું તે પાંચમાં અનાસરમાં રહી શકે નહી, અને તે અનાસર જન્મ મરણ કરીને ફેરેશો તરફ જધ શકે નહિ, અને તેથી ઉલટું થાય એટલે અનાસરના ક્ષદ્ધનના તત્વની ઉસલ ગતી હુવીઅત પાછી પોતાની અસલ અધ્ધીમંત ગતી મેળવીને અધ્ધીમંત ગાત્ર વખતની હાલત પાછી

શરૂ કરે, નાશ ઉભો કરે. પણ કુદરતમાં બર-વકતના ઝરવાનની એવી ગતી ચાલુ થઇ છે, કે જેથી એવો મોકા કળી થઇ શકેજ નહિ. કુદરતમાં અહિરીમનની ગતી છે, જેમાં ગવનું તત્વ નથી, જેમાં જ્યારે ગવનું તત્વ આવશે ત્યારે ફરી-ફરેતી થશે. આ અહિરીમનનાં લક્ષરને ક્ષણ કહે છે, તેની ગતીને તેમંધલ કહે છે. જ્યારે જ્યારે ચાર રથોય ચઢે દોરાઇ રહે છે એટલે રવી વહીઝડી ચાર સાલો-ફસલી ચાર સાલો કરી રહે ત્યારે ત્યારે તે ક્ષણની ગતીનો અહિરીમન ચાર અનાસરોની અંદર ફુજનો હમેલ રખાવીને પાંચમો અનાસર ઉભો કરવા જાય છે. રવીના અરપીન યવીનથી દોરાતા ચક્ર, કે જેને ચાધર્યનું ચક્ર, ફસલી વરસનું ચક્ર કહે છે, તેવા ચાર ચક્રો-વર્ષો થઇ રહ્યા એટલે અહિરીમન ઉપર કહ્યું છે તેમ એક જબર હોમલો કરે છે. આ હોમલાને પાછો હઠાવીને સમાધાની કરવા એક ગાથા ઉભો થાય છે, જે ક્ષણને મારી હઠાવીને અનાસરોની વૃદ્ધિ થઇ શકે એવો મામલો ઉભો કરે છે. આ ગાથાને “આવર દાદગાહ સાલ” ગાથા કહે છે, જે વહીઝડીક ગતી ઉભી કરે છે. ત્રણ વર્ષ લગી રવી અરપીન યવીનથી જે રથોય ચક્ર દોરે છે તેમાં કસર આવ્યા કરે છે જેથી તે વર્ષોને હુશમુરદી વર્ષો કહે છે. પણ ચોથે વર્ષે રવી ઉપર કહ્યું છે તેમ છઠ્ઠા ગાથા મારફતે તે ત્રણ વર્ષોની કસરને સુધારે છે, આમ ચોથા વર્ષને છેડે વહીઝક ગતી ઉભી થાય છે જેથી તે ચોથા વર્ષને વહીઝક વર્ષ તરીકે ઓળખે છે. વહીઝક વર્ષનું ચાર ચાર વર્ષે ઉભું થવું કુદરતી છે માટે છઠ્ઠા ગાથા કળીસાનો બેદ કુદરતી છે.

ઉપર વાંચી ગયા છીએ કે અરપીન યવીનના સ્તરથી શરૂ થતાં બ્રચકની બાર રાશીઓમાં ફસલના પ્રવાહો છે, અને બે-ચાર-છ-સાત-દશ-બાર રાશીઓમાંની નુરી ગતીઓને તે રાશીના રતુઓ વધારી દબને તે ફસલના પ્રવાહોમાંથી ગાહખારોનાં કુવતો તે તે રાશીઓમાં ઉભા કરાવે છે, જેઓને પયંઘલ, વાસ્ત્રોદાતન્ય, હયય, ફરિવીશ્ત્ર, ફરોખ્ત-ખરીદ, એરેતો-કરેતન કરીને કહે છે.

મધદયોઝરેમ્યનું કુવત પયંઘલ છે,
મધદયોશહેમનું કુવત વાસ્ત્રોદાતન્ય છે,
પદતિશહેમનું કુવત હયય છે,
અયાથ્રેમનું કુવત ફરિવીશ્ત્ર છે,
મધદયારેમનું કુવત સરેદ યા ફરોખ્ત-ખરીદ છે,
હમરપથમએદમનું કુવત એરેતો-કરેતન છે.

ઉપર વાંચી મયા કે આ બધી બાર રાશીઓ જેઓ અસ્પીન થવીનથી શરૂ થાય છે તે રાશીઓમાં ૩૦ દરજ્જા છે, અને તે દરેક રાશીની ઉપર મીનોષ્ઠ અને હસ્તીના આરમાનોની ઉપરના મવજ્જલ યજ્ઞો જે ઉરવાન તરીકે છે તેઓ કામ કરે છે. એક રાશીની અસર ૩૦ દીવસ લગી રહે છે, અને તે રાશીનો યજ્ઞ તે ૩૦ દીવસમાં કામ કરે છે, માટે તે મહિનાનું નામ તે યજ્ઞ ઉપરથી છે, જે મહિનાને વહિઝકીક એટલે વૃષ્ઠીનું ફળ ઉતારનાર, એમ હસ્તી તરફ મુસાફરી કરાવનાર એટલે મુખ્યારક વૃદ્ધી પામી વૃદ્ધી કરાવનાર કહે છે. વળી આવી દરેક રાશીના ૩૦ દહાડાની ઉપર યજ્ઞો કામ કરે છે, જેઓ સાત દીવસ લગી કામ કરીને આઠમે દીવસે ગેતીને તેનો ફાયદો આપે છે. આ ફાયદો આપનાર દીવસને દુએને નામે ઓળખે છે. પહેલા સાત અમશ્વરપંદો બધી અસરનો પાયો તૈયાર કરે છે જે આતશ્ચી ગતીનો છે, અને તે પાયોને ગેતીમાં દુએ મુકે છે, એટલે સતના નાથ તરીકે તે દુએ કામ કરે છે, જેને દુએપ આદર દાદાર કહે છે એટલે આતશ્ચી ગતીનો પાયો કરનાર કહે છે. પછી તે પાયોની ઉપર આદર-યજ્ઞ, આર્વા-યજ્ઞ, ખુર, મોહોર, તીર, ગોશ્વ એમ છ યજ્ઞો અમ્લો બાંધવાની સામગ્રી ઉભી કરે છે અને પછી તેઓનો દુએ-ગુમારતો તે સામગ્રીઓ મારફતે અમ્લો ઉભો કરે છે આમ અમ્લો ઉભો કરનારને દુએપ મહેર દાદાર કહે છે એટલે મહેરની ગતીનો અમ્લો ધડનાર કહે છે. પછી મહેર યજ્ઞ, સરોશ્વ યજ્ઞ, રક્ત યજ્ઞ, ફરોખ ફરવરદીન, બહેરામ અને રામ અને ગોવાદ યજ્ઞો એમ સાત યજ્ઞો તે અમ્લોની ખીલવણી કરે છે, તે અમ્લો=અઓવાનના ઉતાકો=ઓરડાને સાડા ઇનસારી તોરથી શણગારવાનું ફરનીયર ખરીદે છે. પછી તેઓના નાથ દુએ તે અઓવાનને શણગારે છે, એવી રીતે કે તેમાં દરેકને ઉતારો મળી શકે. અને દરેકને તેની કરણી પ્રમાણેની હેફાજત, સાયો, રહેઠાણ મળી શકે. આમ તે અઓવાનની ઇન્તેઝામી કરનાર દુએને દુએપદીન દાદાર કહે છે. એટલે દીન=રાદી ઇનસારી ગતીનો કાટો રાખતું અંતકરણ ઉજું કરનાર એટલે અમ્લામાં ઇન્તેઝામ કરનાર દુએ કહે છે. પછી મીનો અશ્ચિવંધ, આસ્તાદ, આરમાન, ઝમીયાદ, મારેસ્પંદ, અનેરાન, છ યજ્ઞો તે અમ્લામાં રહેનારને અમર્ગીનું સુખ આપવાનું નકકી કરે છે. પણ તે સુખ તે રહેનારને આપનાર દુએ-ગુમાસ્તો ત્યાં માલમ પડતો નથી. માટે તે બધું તે રહેનારને નામે

ઉધારાય છે. આમ દરેક વહિઝકીક મહિનામાં ૩૦ દીવસોમાં વહીઝ કરાવનાર વહીતું પુન્યનો ઉમેરો કરાવનાર ગતી થઈ રહે છે. પછી બીજા-ચોથા-છઠ્ઠા-સાતમા-દશમા મહિનામાં ગાહમ્મારોનાં કુવતોની ગતીથી તે રહેનારને મળી શકે છે. આમ તે અમ્મામાં રહેનાર મુસાફર ખરતે-કુશ્તીઆનને વહીઝક ગતી, વહી કરાવનારી ગતી, ગતીમાંથી હંમેશની મુસાફરી દાદાર-ગેહાન તરફ કસવનાર ગતી મળી રહે છે. પહેલે ગાહમ્મારે બીજો મહિને કે જે વખતે વરખ રાશીનો રત્ન મોહાર તે રાશીનું નુર વધારીને ફસલના પ્રવાહમાંથી પચંધહુ=ઉરવાનીક રસકસ ઉભો કરે છે, તે પેલા અમ્મામાં રહેનાર શખ્સને, પેલા વહીઝક ગતીનાં મુસાફરને પેલી વહીઝક ગતીના એવાનમાં યાષર્પ સરેદ મારફતે પ્રાપ્ત થાય છે. પછી બીજો ગાહમ્મારે એટલે કે ચોથે મહિને એટલે વહિઝક તીર મહિને કરક રાશીમાં તે રાશીના રત્ન ખરજીસે નુર વધારી દઈને ફસલના પ્રવાહમાંથી વાસ્ત્રોદાતન્યનું કુવત કીધું છે, જે ઉતરીને પેલા મુસાફરને તેના અએવાનમાં આવી મળે છે, જેથી તે રવાનમનિ પચંધહને મીનોષ રસકસ કહેતાં રમ ઉગીને તેમાંથી નવો ફળગો પુટે છે. પછી ત્રીજો ગાહમ્મારે એટલે વહિઝકી છઠ્ઠે મહિને કન્યા રાશીમાં તે રાશીના રત્ન તારદે ત્યાંનું નુર વધારી દઈને ત્યાંના ફસલના પ્રવાહમાંથી કુઉર-વીશ્વનું કુવત કીધું છે, જે યાષર્પ અને સરેદની વજાત મારફતે ઉતરીને, પેલા અએવાનમાં રહેતા મુસાફરને આવી મળીને, ઉરવાનના તે રમના છોડને ઝાડપમાં ઉગાડે છે. પછી ચોથે ગાહમ્મારે એટલે વહિઝકી સાતમે મહિને તુલા રાશીમાં તે રાશીના રત્ન શનીએ ત્યાંનું નુર વધારીને ત્યાંના ફસલના પ્રવાહમાંથી હુયયનું કુવત ઉભું કરાવે છે, જેથી તે રથનું ઝાડ ફળ આપે છે એટલે રવાનને પોતાની ગતીનું ખર્ચ બાન થાય છે અને પછી તે બાન પ્રમાણે વર્તન કરવા પોતાના તન-કેહપની ખેતી શરૂ કરે છે. પછી પાંચમે ગાહમ્મારે એટલે વહિઝકીક દસમે મહિને મકર રાશીમાં તે રાશીનો રત્ન મંગળ ત્યાંનું નુર વધારીને ત્યાંના ફસલના પ્રવાહમાંથી સરેદ=ફરોખ્ત-ખરીદનું કુવત, “અદાઓ” નું કુવત (વંધઉહીશ્ય અદાઓ-વંધઉહીશ્ય અપથો) ઉભું કરીને, તે અએવાનના રહેનાર ઉપર ઉતારીને, તેનાં રવાનને તેનાં તનના-કેહપના દુનનાં બંધનથી આઝાદી આપવા મંગિ છે માટે ખરીદ-ફરોખ્ત કરાવી દેવાડાવે છે, ગતી ખરીદ થાય તેવું કરાવે છે. પછી છઠ્ઠે ગાહમ્મારે એટલે વહિઝકી ચારમે મહિને એટલે વહિઝકીક રપેંદારમદ મહિને મીન

રાશીમાં તે રાશીનો રતુ શુક્ર લાંબું નુર વધારીને લાંબા ફસલના પ્રવાહો-
માંથી એરેતો-કેરેકનનું કુવત ઉભું કરાવે છે. ઉપર વાંચી ગયા કે તે
અમ્લામાં રહેનાર મુસાફર સાડ મીનો અશીશ્વધહથી મીનો અનેરાન લગીના
યજ્ઞો અમર ગતી, રઝોચાઓની ગતી, પુણ્ય રચનો ચલકાટ ઉભો કરે
છે. પણ તેનો બળવનાર દએ ત્યાં રહેતો નથી. આ ભોગવટો ઉપરના
દએઓથી બુદ્ધિ તરેહનો છે. ઉપરના દએઓ જીંદગીના ભોગવટાની સમવડ-
રોશન ફેલ કરવાની સમવડ આપે છે. પણ આ દએઓ જેઓ મહિનાના
છેલ્લા દીન પછી લાગેલા નથી તેઓ, જે કંઈ ભોગવટો થયો તેમાંથી
નફા-ટોટાનો હિસાબ કરાવી ઉધાર જમે કરાવનારા છે, જે કામ વર્ષની
આખરીએજ થાય. માટે તેઓમાં પાંચ, જેઓ ઇસ્મે અએદાદ પ્રમાણે ફર-
માન-બરદારી કરનાર જેવા છે, તેઓ વર્ષને છેડેજ દેખાવ દષ્ટ શકે અને
તેઓમાંના સાત જેઓ ઇસ્મે-અએદાદ પ્રમાણે ખીશ્કારી કરવાની મહેનત
કરવા ઉભા થયા છે તેઓ રવાનોમાં બલી તોરીક મુકવા હમકારો અવસરો
તરીકે જાહેર થાય છે. આમ છે માટે હમકારોના દીવસો ધણા મોતેબર ગણાયા
છે જેઓ ગાથાના દીનોનો ફાયદો અપાવનાર ઉસ્તાદો છે. બાર મહિનાના
આખરીનો આ રઝોચાઓનો નતીજો, જે બાર મરતબેનો રહે છે, તેમાંનો
સાત મરતબાનો નતીજો સાત હમકારો તે મુસાફરને આપે છે, અને બાકીના
પાંચ મરતબાનો તેનો હકનો ભોગવટો કરાવવા, રપે-દારમદ મહિના પછીના
પાંચ ગાથાઓ, તે બાકી રહેલા પાંચ દએ તરીકેના હોય છે, જેઓ તે મુસા-
ફરને ગેતીમાં જીવતી હાલતમાં કે યુઝસ્તેની હાલતમાં આપી દેશે. ત્યારે
છઠ્ઠો ગાહામ્બાર આ પાંચ ગાથાના દીવસે પડે છે, જે વખતે તે મુસાફરને
તેનો પુણ્ય દિરસો મળે છે. આમ તે મુસાફરને વહિજ કરવાનો, ઉપર
હસ્તી તરફ મુસાફરી કરવાનો સોદો મળી રહે છે. ત્યારે છેલ્લો ગાહામ્બાર
દએની પરવરેશનો છે જેને પરવરદએગાન કહે છે, રવાનની પરવરેશને
હાથોહાથ અપવાનો તે હિંગામ છે.

. ઉપર વાંચી ગયા કે વહિજક મહિનાઓમાં તે મુસાફરને તે વહિજક
મહિનાના યજ્ઞો અને તે મહિનાના ૩૦ દહાડાના યજ્ઞો યાઘર્ય અને
સરેદની વણાતની ગતી મારફતે ફાયદો ઉભો કરે છે જે ફાયદાઓને તે
દએઓ તે મુસાફર બરતે-કુસ્તીઆનને પહોંચાડે છે. વળી આ વહિજક
મહિનાના ગાહામ્બારોના કુવતોનો ફાયદોબી આ યાઘર્ય અને સરેદની
વણાએલી ગતીની હકીકતે તે દએઓજ પુમાડે છે. ખોરદાદ અમશારપંદ

જેવણુ હિંગામો-વખતો-મોકાઓ અને રવાન-તન-મનને સાર પોશણુ ઉજી કરનાર છે, તેવણુના હમકારો તરીકે યાદ્ય અને સરેદ યજતો છે, જેઓ પોતાની ઝરવાન કાઢીને વખતની ગતી ઉભી કરે છે. યાદ્ય યજતની વખતની ગતી કુદરતના હિંગામોનું પોશણુ આપે છે. સરેદ યજતના વખતની ગતી કેશાશો કરણીઓમાંથી ઉભુ થયલું પોશણુ આપે છે. પચુ કરણીનું પોશણુ ટકે એવું જખર નહિ હોવાથી તે પોશણુને યાદ્યના કુદરતી પોશણુથી ટેકવે છે. માટે યાદ્ય અને સરેદની ગતીઓ ગુણાધને ગેતી ઉપર પડે છે. ત્યારે વર્ષના બાર મહિનાના દરેકે દરેક મહિનાને ભગતા છેલ્લા સાત દીનોના સાત મીનો યજતોનો ફાયદો આપનાર દએ નહિ હોવાથી તે બાર વખતના ફાયદામનિ સાત વખતનો ફાયદો તો આ યાદ્ય અને સરેદની વણાયલી ગતીની હકીકતેજ સાત હમકારાના દએની મારફતે મળે છે. પચુ જે કંઈનેઆમત કુદરતે આપી તેનો ભોગવટો થયો. હવે તેનો નતીજે આપવાનો રહ્યો છે. માટે હવે કરણીનો જવાબ સજા કે જજનો આપવાનો છે. માટે યાદ્ય જે કુદરતનું પોશણુ આપનાર છે તેવણુની ગતી અને સરેદ જે કરણીનું પોશણુ આપે છે તે ગતી બેઉ છુટી પડે છે અને કરણીનો લાહવો આપનાર સરેદની ગતી ચાલુ થાય છે. ત્યારે પાંચ દએ હવે વર્ષને છડે પાંચ ગાથા તરીકે ઉભા થશે જેઓ સરેદની હકીકતે ઉપર કહેલું કામ કરશે. ત્યારે પાંચ દએ હજીર ઉભા થયા નથી, કે જેઓ બાકીનો પાંચ મોકાનો ફાયદો તેને પુગાડે. જ્યારે વહિઝકીક રપેન્દારમદ મહિનાનો દીન રોજ આવે છે ત્યારે દીન રોજે યાદ્ય અને સરેદની ગતી જે વણાયલી હતી તે છુટી પડી જાય છે. એમ વખત બદલાય છે. આ વખતથી પરવરદેખાનનો હિંગામ શરૂ થાય છે. એટલે ગયાં વરસનો જે કંઈ કેશાશ રહ્યો હોય, તેને સરેદ યજત પોતાની પુણ્ય ગતીથી પન્જે-કેહુ એટલે આસ્તાદથી અનૈરાન લગીમાં પુરો કરાવીને તેમાંથી અશોષ ઉભી કરાવી દે છે. કેશાશની ગતી અનાસરને લાગુ પડેલી હોવાથી, આ પન્જે-કેહુમાં અનાસરની ગતી સજા ભોગવવાની ગતી મેળવી, સજા ખુશીથી શુક અદાથી ભોગવવાની તોચીક લઈ, તેમ સજા ભોગવીને ક્ષત્રની ગતીમાંથી છુટતી જખને ગવની શેશની મેળવી રહેશે. એમ ખાશ પરવરેશ આ સરેદ યજત આપે છે. ત્યારે દરેવર-દેખાનના આ પાંચ દહાડા સરેદના કહેવાય છે. પછી ગાથાના પાંચ દહાડા જેને પન્જે-મેહુ કહે છે તેમાં પાંચ ગાથા, જેઓ છઠ્ઠાઆરના એરેતો-કેરેતની ગતી રાખે છે તે ગતીથી પાંચ વખતની બાકી રહેલી રઓક્ષનો

લાહવો એટલે યાઘર્-સરેદની વણાતમાંનો યાઘર્ના પ્રવાહોનો લાહવો-
ગાહાખ્યારનો લાહવો તે મુસાફરના રવાને આપે છે, જેથી તે રવાનના
કેહર્ની કંઈક ગતી નુરી થઈ તે રવાનમાં ઉમેરાતી જાય છે. આમ
ત્યારે દરેક મહિનાના છેલ્લા દહાકાની ગતી જે આર મરતખેની છે, તે
બધીમાંની સાત મરતખેની ગતી યાઘર્-સરેદની સામગ્રી ગતીની હકીકતે સાત
હમકારોથી મળી રહે છે, અને છેલ્લા પાંચ ગાથાના દએઓથી સરેદ યજ્ઞત
તે બધી ગતીમાંથી રઓક્ષની નુરી ગતી મળી શકે અને રવાનમાં ઉમેરાઈ
શકે અને તન-મન-ગએથા અસ્તવત હાલતમાંથી અપની હાલત તરફ
જઈ શકે, તેવું કરવાની ગતી ઉભી કરે છે. આમ મીનો પરવરેશ મેલવી
આપવાનું કામ કરે છે માટે સરેદ યજ્ઞને 'સરેદ અપવન અપહે
રતવો'=અશો સરેદ જે અશોષનો સરદાર અને અશોષ મંત્રી શકે તેવો
મોકો ઉભો કરાવનાર છે એમ કહે છે. પણ યાઘર્ યજ્ઞત હિંગામના
પ્રવાહો કે જેઓ વખત સાથે અંધાયા છે તેનો આપનાર છે, માટે
યાઘર્ને યાઘર્યાંમ હુષિતીમ' બધી રીતે સ્થાપીત થયેલો યાઘર્ એટલે
હિંગામો-ગાહાખ્યારોની ગતી જે સ્થાપીત છે એટલે જેઓ પોતાને વખતેજ
ઉતરે છે તેનો ઉતારનાર કહ્યો છે યાને અરવકતના સાહેબને અરવકતની
ગતીનો રાખનાર કહ્યો છે, જેના વર્ષ યાઘર્ને ફસડી 'અરવકતનું વર્ષ'
કહે છે. સરેદ કેશાશોમાંથી અશોષ ઉભી કરાવનાર છે માટે ભોગવટો
કરવાના વર્ષ-અંદગીના વર્ષો તથા મરણના વર્ષોને સરેદનું વર્ષ કહે છે.
આમ ત્યારે વહિજક ગતી એટલે વૃદ્ધી તરફ મુસાફરી કરાવનાર ગતી
છેલ્લો પોતાનો બાવ બજવી રહે છે.

ત્યારે પરવરદાસનો હિંગામ ખાસ વખતેજ ગતીમાં પડે છે.
જ્યારે મીન રાશીમાં રવી જઈને મીન રાશીના વધી ગયેલાં નુરને ઉતા-
રવા માગે છે, ત્યારે મીન રાશી સાથે જોડાયેલા રપેન્દારમદ મહિનાના
દીન રોજ એટલે પહેલેથી ગણતા ચોવીસમે રોજ અને છેલ્લાથી ગણતા
સાતમે દીવસે યાઘર્ અને સરેદની ગતીને છુટી કરી નાંખે છે,—યાઘર્
યજ્ઞત અને સરેદ યજ્ઞત છુટા પડે છે. સરેદ યજ્ઞત જાહેર થઈને વર્ષના
છેલ્લા દીવસોના કેશાશોના હીસાબ કરીને, બધી ગતી, અશોષની ગતી પેદા
કરાવી આપે છે. જ્યારે આમ સરેદની ગતી છુટી પડે અને છેલ્લા
દીવસો સરેદના કહેવાય છે, ત્યારે અષાઢિનાંમ ક્રવષિ ગતીની ઉપર ઉતરે
છે, અને બધા ગુજરતે રવાનોને તેઓનાં ફરોહરો સહિત પોતાની તુફામાં
(૨૯)

આણે છે, અને સરેદ યજ્ઞત જે ગેતીમાં કામ કરે છે. તેનો લાભ અપાવે છે, અને પછી પડતા ગાથાના દીવસો જે છઠ્ઠા ગાહમ્પારના દીવસો છે તેનો લાભ અપાવે છે. એમ જીવતાં તેમ ગુજરેલાં બધાં રૂવાનોને ગેતીની ઉપર લાભ અપાવે છે. આમ અશાઉનાંમ ક્રવણિ દસ દીવસમાં ગેતીની ઉપર જીવતાં તેમ ગુજરેલાંને લાભ અપાવી છુટી થયલી સરેદની ગતીથી તેઓને અશોષ ઉપર ચઢાવીને છઠ્ઠા ગાહમ્પારના છેલ્લા દીવસ વહિશ્તોષ્ત ગાથાની પાછલી રાત્રીએ હોશેબામમાં તે ગુજરે રૂવાનો ઉપર ચઢવા લાગે છે. આ પછી રવી અસ્પીન ચવીનનાં મરકજ ઉપર આવીને ‘બહાર’ ઉતારે છે એટલે નવરોજ ઉગાડે છે. આ વખતે યાષ્ઠ્ય યજ્ઞતની ગતી કામ કરે છે. હવે યાષ્ઠ્ય યજ્ઞત સાત દહાડા લગી ગેતીમાં તરોતાજગી પાંચરવા કામ કરે છે. ખોરદાદ સાલને દીવસે રવીની ગતી ધણી ઉંચ થઈ જાય છે અને ગેતીની યાષ્ઠ્યની ગતી પુણ્ય બહારમાં જામે છે. આમ હોરમઝદથી અમરદાદ રોજ લગી યાષ્ઠ્ય યજ્ઞત બધી પરવરેશ આપી રહે છે, જે જીવતાં સાજું છે. ત્યારે પરવરદેગાનમાં અષાઉનાંમ ક્રવણિ પહેલા દસ દીવસ લગી જીવતાં તેમ ગુજરેલાંને કેશાશ રહીત કરીને યાને સરેદની ગતીની મારફતે અશ્વવન બનાવીને પરવરેશ આપે છે. અને બીજા સાત દહાડા કે જ્યારે રવી અસ્પીત ચવીનમાંથી આગળ જાય છે, ત્યારે જીવતી ગેતીની ઉપર તરોતાજગીની પરવરેશ આપે છે. આમ દસ+સાત=૧૭ દીવસો થયા અને અશીશ્વંધના દીવસે તે ગુજરેલાંઓને બોલાવવામાં, તેઓને આવકાર આપવામાં આવે છે, તે ઉમેરાઇને ૧૮ દીવસો થાય છે. આ બધું થાય અને અશાઉનાંમ ક્રવણિ ગેતીની વરતીને પરવરેશ આપે, બધું ઇનસાફથી જ થાય અને વહિજક ગતી બરાબર જામે, માટે દીન રોજ યાષ્ઠ્ય અને સરેદની ગતી છુટી પડે છે. સરેદ યજ્ઞત કેશાશ પ્રમાણે વર્તન કરીને ધુરાષ્ઠમાંથી બલાષ્ઠ કરાવી આપે છે.

મહીના અને રોજને લગતા વધુ ભેદો, તેઓને યજ્ઞતોનાં નામો અપાય છે તેની સમજ. દ્યો શબ્દની ગુહ્ય સમજ; દ્યોની અનેક ભૂતો તેઓની અનેક ખીશ્કારીઓનો ચિતાર. માહ મહીનાનો ભેદ; મરણ તીથીઓ મરણની ક્રીયાઓ વીગેરે માટે ભણવાબેગ વહેવાર સમજ. જુદી જુદી યસ્નની અતી ટુંક સમજ. હમકારાઓ ગાથાઓના દીનોની અગત્યતાનો ભાશ. પરવરદેગાનના દીવસોની ખીશ્કારી અને આરમ્ભતીની ખીશ્કારીનો સંબંધ કંઈ રીતે. પરવરદેગાનના દહાડાની મહત્વતાની સમજ માટેની કંઈક ટુંક તકરીર.

ગેતીમાં પાંચે પાંચ ધલ જીરમો અને પેટા જીરમો ઝમરીરની જીરમો અને તેઓના મુતહલીન અને ધશરાકીન આકારો ચાલે છે અને આદ્યાજ કરશે. એટલે જીઝ અને જીહતની યસ્નનો સુમાર એટલે ૧ થી ૪-૫ થી ૬ ગાહામ્મારો આદ્યાજ કરશે. યજ્ઞોથી તે બધું થઈ રહેશે એટલે યજ્ઞોના હવરસ્તો બેઉ રીતનું કામ જીઝ તેમ જીહતનું કામ કરી રહે છે. ત્યારે શૈઝનાં નામોની ગોઠવણીનો સુમાર જરથુસ્ત્રી દ્યોનમાંથી યજ્ઞ-તોની ખીશ્કારીઓના થવા પ્રમાણે મુકાયો છે. જધાજ યજ્ઞતોની ખીશ્કારી ચાલી રહે છે. પણ તેમાં મુળ એક યજ્ઞતનું કામ સર્વોપરી રહે છે કે જેની ઉપરથી તે દીવસનો રોજ તે દહાડે સર્વોપરી રીતે કામ કરતા યજ્ઞ ઉપરથી પડે છે. દરરોજ યારે અને સરેદની જીહત અને જીઝની અસરો બેઉ સાથેજ ઉતરે છે. પણ ચોક્કસ સાતમે યા છઠે દહાડે એક દહાડો આવે છે જ્યારે મઝદરયાતે માયલી થાય છે એટલે જીહતની યસ્ન થઈ રહે છે. બલી ગતી-બલાષઓ માયલી થઈ રહે છે. આ માયલી, જીહતની યસ્ન અને તેથી પંચરાતો સત્યસંગ શું છે? દુન્યવીપણામાંથી મન મુક્ત થઈને ક્રશો-ગર્દ તરફ દરવા આકર્ષાય-નેક થવાય પરદુષ્ઠ ભંજની થવાય તેને માયલીએ પુગવું કહે છે. જરથેસ્ત્રી પંચાંગના દહાડાઓમાં દ્યોનો દીન છ યા સાત દીને પડે છે તે દ્યોના દીને આવી માયલી થઈ રહે છે. વળી દર મહિનામાં હમકારાઓ પડે છે ત્યારેથી આવી રીતની માયલી થઈ રહે છે. આવી થતી માયલીને જીહતની યસ્નને જરથેસ્ત્રી દ્યોનની કુદરતી હદ-માંથી યસ્ન તરીકે ઓળખે છે. સાધારણ રીતે મહિનો ત્યારે થયેલો કહેવાય કે જ્યારે રવી અને માહ હેરાન અથવા ત્રાણુભર્મા આવે. આ મહિનો ૨૭ દહાડાનો હોય જેને સરેદનો મહિનો

જુઝની તોરનો મહિનો કહે. પણ ઉપર કહ્યું છે તેમ તેટલા વખતમાં ત્રણ દયઓ પોતે યાધર્મના વખતની બહીહારી એટલે જુઝતની બહીહારી ઉતારે છે માટે યાધર્મને લગતો મહિનો ત્રીજા દીવસનો થઈ રહે છે. ત્યારે હોર-મઝદથી અમરદાદ લગીના બધા યઝ્તોના હવરસ્તો ગેતીમાં ઉતરીને જુઝ અને જુઝતના બનાવોની તકેદારી કરે છે અને તે પ્રમાણે ઉસ્તાનને તે તે દહાડે ચલાવે છે. આ બધા દીવસોમાં જુઝતની કારરવાઈ તેમ જુઝની કારરવાઈ બેઉ છે કે જે કારરવાઈ પ્રમાણે ઉસ્તાનો નાદ ચાલે છે. પણ આઠમે દએપ-આદરને દહાડે લાં હદ-માથિ યસ્નની જમા વધે છે. પછી આદરથી ગોઠ લગીના છ દહાડા પાછી બેઉ અસરો ઉતરે છે અને તે તે યઝ્દો તે તે દીનોની ઉપર તકેદારી રાખે છે. જુઝતની અસરો તેમ જુઝની અસરો ત્યાં જામે છે પણ સાતમે દહાડે દએપ મહેર રોઝે ત્યાં પાછી હદ-માથિ યસ્નની ગતી પ્રજળ થાય છે; એટલે ૬ દહાડાની મઝદરયાતે-ઝાહેલને ૭ મે દહાડે માયલ તરફ લઈ જઈ રહે છે. પછી પાછા મહેરથી ગોવાદના સાત દહાડે બેઉ અસરો જુઝ તેમ જુઝતની જામે છે જેને તે તે યઝ્દો તે તે દહાડે તકેદારીમાં રાખે છે અને આઠમે દીવસે પાછા તે બધી ઝાહેલ થતી અસરોને માયલ તરફ લઈ જાય છે જ્યારે દએપદીન રોઝ હોય છે. પછી દીનથી અનેરાન લગી પાછા બેઉ સરેદ અને યાધર્મના મહેમારો બળેલાજ રહે છે. આનો દએ કયાં છે? કેમકે અનેરાન પછીથી કોષ્ઠી દએનો દીન ગોઠવેલો નથી. પણ હમકારાઓ મહિનામાં પડે છે તે હમકારાઓ તો હમકારના દએથી મઝદરયાતે-માયલી હદ-માથિ યસ્નની નેકી ઉભી કરશે. પણ જે જે જુઝતીના બેદના ગાહમ્મારો પડી ગયા તે તે ગાહમ્મારોની અસરોથી પોતપોતાના દએઓ મારફતે મઝદરયાતે-માયલી કરશે. આ બધા દએઓ એટલે બોગવટો કરાવનાર તે ગાહમ્મારોની અસરોનું મીઠું પરીણામ ચખાડનાર-ઉપર કહેલી કુદરતી હદ-માથિ યસ્નની નેકીએ પુગાડનાર દએ કયાં છે? વળી ગુજરેલાંઓની તીથી જે સરેદને લગતી ગણાય છે તે તીથીમાં ગુજરેલાની ઉન્નતી કુદરતી રીતે તેઓની યસ્નની જુઝતીથી થાય છે તે ઉન્નતી કરાવનારો દય રહે છે તે કયાં છે? ગુજરેલાંનો રોઝ-તીથી સરેદને લગતી ગણાય છે. ગુજરેલાની ફેરદાર હોય છે તેમ ગુજરેલાની વાસ્ના ઇચ્છાનું બંધન ગેતીમાં હોય છે. આ બેઉમાં ઝાહેલપણું એટલે જીંદગીના ગુનાહો તકસીરોથી થયેલી તારીફ થયેલી રહે છે. આ તારીફને પકતી ખીલતી એમ તે શુરાઈનું માપ લઈ તે પ્રમાણે તોજશ કરવાની છે અને તેમાંથી આરને ખેરફ કરવાની છે. જીંદગીની ધલતીઓમાંથી થતી તારીફ-શુરાઈ એટલે જુઝની ફેરદારને ઉભી

કરીને તેનું માંગતુ બહેલું આપીને જીવતમાં ફેરવવાની છે-પીગળાવવાની છે. ત્યારે ગુજરેલાંની તીથી-રોઝગાર સરેદને લગતા છે-તે વખતે જે કીયાઓ થઇ રહે છે તેઓ ઉપર કહેલી કેરદારને પીગળાવવા માટે તેમ કુન્યા સાથે જોડાઇ રહેલી તેની વાસ્નાને તોડવા માટે છે. કુન્યા સાથની વાસ્નાને જેમ જેમ તોડે છે તેમ તેમ તે ગુજરનાર રૂવાન વધુ અને વધુ સચેત થઇ રહે છે. આવી વાસ્ના તોડવાની કીયાઓ બાજ-આફ્રિનગાન-સતુમની છે અને પેલી કેરદારને પીગળાવી તેમાંથી બલાઇ ઉઠી કરવા માટેની કીયા યજ્ઞને વંદીદાદની છે-અને તે રૂવાનના અંશો જે જમાદાત-નબાતાત-હેવાનાતમાં હોય તેઓને તે રૂવાનમાં સમેત કરાવનાર માટે તે બધા અંશોને તેઓને લાગેલી જડતામાંથી છાડવનાર કીયા નરંગદીન વીચેરેની છે. આ બધી કીયાઓથી માયલી થઇ રહે છે-રૂવાનની બેઢાઢી અને અનાસરોની વૃદ્ધી થઇ રહે છે-કીયાઓનો આવો શુભ નતીજો રૂવાનને પ્રગાડનાર દ્યો રહે છે તે નોંધવું. આ દ્ય ક્યાં છે? તે દ્ય તે બધી યસ્નનો શુભ નતીજો-માયલી ક્યારે ભોગવાવશે?

આખા વર્ષના આર મહિનાઓના છેલ્લા ૭ દહાડાના દ્ય સાર અને ૭ ગાહખ્યારોના દ્ય સાર અને સરેદના ગુજરેલા અસરોના દ્ય સાર-જે બધુ એક વર્ષ લગીમાં થઇ રહે છે તે સાર વર્ષના છેડેના પાંચ ગાથાઓ નેમાયા છે અને આખા વર્ષના સાત હમકારાઓ દ્યો તરીકેના લેખાયા છે. રવી અરપીન યવીનથી શરૂ કીધેલો દોર પુરો કરી રહે અને છેલ્લે 'હુત' (મીન) રાશીમાં આવી રહે ત્યાં લગીના ઉપર કહેલી વજેની માયલી થયેલાના એટલે બલાઇ થયેલાના દ્ય સાર છેલ્લા ગાથાના પાંચ દહાડા છે જેને પંજ મેહ પાંચ ગાથાઓ કહે છે અને સાત હમકારાઓ છે જેઓ સાત દ્ય તરીકે પાઠ ભજવે છે. વર્ષને છેડેના આ પાંચ દ્ય-ઓથી આ પાંચ ગાથાઓના દીનોથી જીરમો મકદુર મુજબ નાભ તરફ જઇ રહે છે; દરેક જીવતાને તેની હદ-માંથ યસ્નની માયલી એટલે પાળેલી તરીકેનો એટલે કીધેલી નેકીનો શુભ નતીજો મળશે તેમ ગુજરનારાઓને તેઓ માટે કીધેલી કીયાની હદ-માંથ યસ્નની માયલી એટલે શુભ નતીજો મળી રહે છે એમ જાતજાતની રીતે ભોગવટાઓ ભોગવાઇ રહે છે. હુશ્મુરદી-વહીઝકી રીતનો એટલે ફસલી રીતનો એક વર્ષનો દોર રવી પુરો કરે છે ત્યારે આ છેલ્લા દહાડાઓને પરવરદેખાનના હદ-માંથ યસ્ન કરવાના દહાડા કહે છે, જેઓ ખરેખર તો દીન રોઝથી શરૂ થાય છે કેમકે દીન રોઝથી અનેરાન લગીમાં આરમાન ઉપરથી જરથુસ્ત્રી પ્રશ્નની અસ્વાનના પ્રવાહો ઉતરે છે અને જમીનમાં રહેલી આરમખતીને

દરેક રીતે ખરદાસ્તની પોશાકની ગતી પુરી પાડે છે અને વધુ હાજત પુરી રીતે પાંચરવામાં મદદ કરે છે. આરમ્ભતીએ ખાકને એક વર્ષ લગીમાં વધુ અને વધુ રથુળ થતી અટકાવેલી છે કે જેમાં તેણીની ધણી ગતી શક્તિ ખપી ગયેલી છે. તેણીને તો એક વર્ષ લગીમાં ખાકને આરમ્ભ રથુળ થતી અટકાવીને પછી તેજ ખાકને વધુ લતીફ કરવાની છે. આ બધા માટે તેણીને જે પોશાક જોઈએ તે આ દીન રોજથી તે અનેરાન રોજ લગીમાં મળે છે. આખા વર્ષના હીંગામોની જરૂરથી કરવાનું એટલે સત્યસંગ આપતી ગતીએ એટલે યાદરૂખીને જલ્દી જે આપણે દરેક મહીનાના છેલ્લા દિવસે લગતો અને ગાહાખારોને લગતો અને કીયાકામોને લગતો જોયો છે તે બધા જલ્દી-તે બધા સત્યસંગ અપાવનાર ગતીએ જે મીનો રીતે આરમ્ભતીના જમીનમાં કીધેલા કામમાં એકઠો થાય છે તે બધા સત્યસંગ આ ઉપરથી એટલે મીન રાસીમાંથી આવતી જરૂરથી છસ્કની કરવાનથી ઉલુફગણી વધી જાય છે; એક બરતે-કુસ્તીઆને જે મીન રાસીમાંથી આ ઉતરતા પ્રવાહોને ચરનથી ખેંચ્યા હોય તો તે પ્રવાહો અને તેઓની પરવરેશ કરવાની ગતી ઉલુફગણી વધે છે. આ બધા પ્રવાહો પરવરેશની ગતી સાથના ઉતરે છે તેઓનો ભોગવાવનાર છેલ્લા પાંચ ગાથા છે.

ત્યારે આપણે શું જોયું? આ જોયું કે ગતીમાં વખત ખોરદાદના યાદરૂખ અને સરેદ નામના યજ્ઞતી હમકારોથી ચાલે છે. યાદરૂખનો વખત સત્યસંગની ખેરદ અપાવે છે-સરેદનો વખત ભોગવટાઓની ખેરદ અપાવી રહે છે જેથી પાપ-પુન્ય થઈ રહે છે. યાદરૂખ અને સરેદના વખતમાં થતા આવા બનાવોને ચલાવનાર-જેત આપનાર-તે જે કંઈ ઇનસાફથી નેમાયલું છે અને તેવું થઈ રહે છે તે માટેની ખીસ્કારીઓ કરનાર યજ્ઞતો રહે છે. બધાજ યજ્ઞતો તેવું કામ કરે છે જેમાં એક યજ્ઞત તે બધાનો સરવોપરી ઉપરી રહે છે. સાત દહાડા લગી યાદરૂખ અને સરેદ બેઉનો મળેલો વખત ચાલી રહે છે જેમાં ઉપર કહ્યું છે તેમ યજ્ઞતો ખીસ્કારી કરે છે. પણ તે સાત દહાડામાંના દરેક દહાડા ઉપર અનુક્રમે અહુરમઝદ-બહમન-અરદીઅહેસ્ત-શહેરેવર-અસહનદારમદ-ખોરદાદ-અમરદાદનું સરવોપરીપણું રહે છે જેથી આ બધા દહાડાઓને તે તે યજ્ઞતોના દહાડા કહ્યા છે. પછી આઠમે દહાડે સીરફ યાદરૂખનો વખત આવે છે જે ઉપરના યાદરૂખ+સરેદના વખતના ભોગવટામાંથી થયલું શુભ પરીણામ છે. આ આઠમા દીનને દિવસનો દીન કહે છે. આ 'દિવસ'ના દરેક આદરના યજ્ઞતો તે પરીણામ કાઢી આપ્યું.

પછી નવમે દીને ઝોવી રીતે પાછો યાધર્મ+સરેદના ગુણાકારનો વખત ચાલશે તે છ દહાડા લગી ચાલશે જેમાં યજ્ઞો ખીસ્કારી કરશે, અને તેટલા દીવસોની ઉપર આદર-આવાં-ખોરશેદ-મોહર-તીર-ગોશ્વ યજ્ઞોનું પ્રમુખપણું રહે છે માટે તે તે દીવસો તેઓના ગણાશે. એમ છ દહાડા લગી યાધર્મ+સરેદનો વખત ચાલી રહીને સાતમે દીને તેઓના શુભ પરીણામનો યાધર્મનો વખત જીજ્ઞે દય નામે દુએપ મહેર લાવશે.

પછી ૧૬ મે દીને ઝોવી રીતે પાછો યાધર્મ+સરેદના ગુણાકારનો વખત ચાલશે, જે સાત દીન લગી ચાલશે જેમાં બધા યજ્ઞો ખીસ્કારી કરશે. પશુ અનુક્રમે મહેર-સરોશ્વ-રક્ષના, ફરોખ, બહેરામ, રામ, ગોવાદ યજ્ઞોનું ઉપરીપણું રહેવે તે તે દીનો તેઓના કહેવાશે. પછી આઠમે દીને તે ઉપરની યાધર્મ+સરેદની ગતીમાંથી શુભ પરીણામ યાધર્મનું આવશે તેને એક ત્રીજે દય નામે દુએપ દીન રજુ કરશે જે દીન તે દુએનો કહેવાશે. પછી પાછા ૨૪ મે દીને ઝોવી રીતે પાછો યાધર્મ+સરેદના ગુણાકારનો વખત ચાલશે જે સાત દીન લગી ચાલશે. આ બધા દીનોમાં બધા યજ્ઞો ખીસ્કારી કરશે જેઓની ઉપર દીન, અશી, આસ્તાદ, આરમાન, ઝમ, માશ્વ-રપેન્ત, અનેરાનની તકેદારી રહેવે તે તે દીનો તેઓના કહેવાશે. આ બધા યજ્ઞો ખીસ્કારી કરીને યાધર્મને લગતો જે શુભ નતીજો કાઢશે તે નતીજો at abeyance ઉધાર પાસામાં રાખશે. યાધર્મના આ શુભ નતીજાને તે યજ્ઞો ઝામ=જમીનમાંની મીનો ઝામ જે આરમમ્મતીને ધલાકેની છે કે જે આરમમ્મતીનાજ તેઓ હમકાર છે તે મીનો ઝામમાં કશ્વ કરીને તેમાં રાખી મેલશે-તેનો ભોગવટો કરાવશે નહિ એટલે ઉધાર પાસામાં રાખશે. આવા બાર દુએમાંના સાત દુએ હમકારાઓથી થશે બાકીના પાંચ દયનું કામ ઉધાર પાસામાં રાખશે. તે માટેનો દય થશે નહી. એમ રવી મેશ્વ રાસીમાં જમ્મને ફસલી તોરનું વર્ષ શરૂ કરીને મીન રાસીમાં જમ્મને વર્ષ પુરૂ કરશે તેના બાર મહીના લગીમાંના આ બધા યાધર્મનો છેલ્લા સાત દીનોનો નતીજો ઉધાર પાસામાંજ રહેશે. મહીનામાં જે જે સાત હમકારા પડે છે ત્યારેથી હમકાર યજ્ઞો યાધર્મનો નતીજો કાઢી આપે છે અને દય તરીકે ભોગવાવે છે. આમ બાર દયમાંના સાત દય થઈ રહે છે પશુ વર્ષમાં જે માહાઆરો પડે છે-તેનોથી યાધર્મનો નતીજો નીકળે છે; ખીજા અવસરો પડે છે તેઓનોથી યાધર્મનો નતીજો ઉભો થાય છે. આ બધુંથી ઉધાર પાસામાંથી પેલી મીનો ઝામમાંજ રહે છે તેઓને ભોગવાવનાર દય થતો નથી. વળી મરનારની તીથીઓ આટલા એક વર્ષ લગીમાં પડે તેમાંથી યાધર્મનો શુભ નતીજો કીધા મારફતે નીકળે તે શુભ નતીજો તે રવાનને ભોગવા-

વધા માટેનો દય થતો નથી. આ બધો શુભ નતીજો જેને યાદ્યર્થનો વખત કહ્યો એટલે તે વખતનું બધું પરીણામ કહ્યું સત્યસંગ કહ્યો તે બધું જે ઉધાર પાસે છે તે આરમછતીની મીનો આમમાં રહે છે. આ મીનો આમ ગેતીની જગતમાં છે જે મીનો આમમાં દીન-અશી-આસ્તાદ-આસ્માન-અમ-માશિ-સ્પેન્ટ અને અનેરામ આરમછતીની સાથે રહીને જાતજાતની ભાન ભાતની મીનો ખીસ્કારીઓ કરી રહે છે. આવી મીનો આમમાં ઉપરના યજ્ઞો આરમછતીના હમકાર થઇને જે કશ્ન ઉભો કરે છે તે કશ્નમાં તે દીન-અશી વિગેરે મહિનાના છેલ્લા દીનો ઉપરના મવકકલ યજ્ઞોએ ખીસ્કારી કરીને મહીનાનો છેડાનો જે શુભ નતીજો-યાદ્યર્થનો નતીજો આણેલો છે તેને રાખે છે. ફસલી વર્ષના છેલ્લા મહિનામાં રવી હુત રાસીમાં જઇને મહીનો કરી રહે છે જેને સ્પેન્દારમદના મહિના તરીકે ગણે છે. આ મહીનાના છેલ્લા દીનોની ઉપર રવી શુભ પ્રવાહોને તે મીન રાસીમાંથી જમીન ઉપર પાડે છે. આ પ્રવાહો ઉપરથી નીચે પડી રહીને પેલી આમમાં રહેલી યાદ્યર્થની ગતીઓને જમીનમાંથી ઉપર લાવીને વધુ તેજદાર કરે છે. આમ ત્યારે તે બધો યાદ્યર્થનો ઉધાર પાસાંનો નતીજો વ્યાજ પામીને વર્ષની આખરીએ માથાના પાંચ દીનોમાં ભોગવાય છે. આમ દર મહીનાના છેલ્લા અંત દીનોનો યાદ્યર્થનો જમીલો વધી રહીને જે પડી રહે છે અને વર્ષને છેડે બહાર પડે છે તેના ભોગવનાર દય તરીકે પાંચ ગાથાઓ છે.

આમ ત્યારે દરેક મહીનાના દીન રોજથી અનેરામ લગીના બાર દય આબ્યા નથી. આ બારમાંના સાત દય સાત હમકારાઓના થઇ રહે છે. બાકીના પાંચ દયોએ આરમછતીના સંબંધના થશે કેમકે આરમછતીએ તે બધા યાદ્યર્થના નતીજોને મીનો આમમાં રાખેલા છે અને તે આરમછતી પેતાને લગતા મહીનામાં એટલે સ્પેન્દારમદ મહિનામાં તે બધા નતીજોનો ભોગવટો કરાવશે. આરમછતીનાં સર્વોપરીપણાનો ફોર ક્યારે આવશે કે જ્યારે તેણી તે બધા યાદ્યર્થના નતીજોના ભોગવટો કરાવશે? રવી જ્યારે હુત રાસીમાં આવશે અને મહિનો પુરો કરશે ત્યારે તે મહિનાની ઉપર તે આરમછતીની સર્વોપરી આણુ રહે છે. આ વખતે આરમછતી તે મહિનાની માલેક થઇને પોતાની અનામતમાં રહેલી ગતીને જોર વધારીને ભોગવટો કરાવશે કેમકે એવી રીતે કામ થઇ રહેતાં ફરો-ગદ્ જલદીથી પેદા પડશે. આ છેલ્લા મહિના વખતે અહીરીમન માનવોની છુરી કરણીથી જોર પકડી દસ લાક-નનો ભેદ ઉભો કરી ગેતીને ઘેરી રહે છે, અને ગેતીનો નાજ કરવાની ધમકી આપી રહ્યો છે, તે અહીને શકવા આરમછતી જે અહીને જોળ-ખનારી આસ્ત્ર છે તેણી પોતાની યજ્ઞોન અને રસ્તુના ભેદ પુમેલી આસ્ત્ર

જે ક્રવણિ તરીકે છે તે ક્રવણિની મદદ માગશે. ક્રવણિ આનીને ગેતી ઉપર મહાલશે અને અહીંની દસ ક્ષણને તોડશે. આ ક્રવણિ આ પછી ચાઇયનો વહિવટ કરાવશે. પાંચ ગાથા આ મારફતે થશે.

મહિનાઓનાં નામો પડ્યાં તે વિષેની વીગત. ગાહમ્બારો થવાની વીગત-છેલ્લા ગાહમ્બારની વીગત-તે વખતે આસ્માન ઉપરની રાસીમાં તેમ જમીન ઉપરની મીના કામમાં શું શું થાય છે અને આ જડ ગેતીની પ્રગતી તે વખતે કંઈ રીતે ઘેરાય છે તે બધાની ટુંક વિગત. ટુંકમાં પરવરદેગાનના દિવસોમાં ક્રવણિઓ કાંય ઉતરવી જોઈએ તેની સમજની શરૂઆત; પરવરદેગાનના દહાડાઓમાં સરેદનો ભેદ-યાદીયનો ભેદ કંઈ રીતનો હોય; તેઓ આખા વર્ષના દહાડાઓથી કંઈ રીતે જુદા પડે તેની વીગત.

ઉપર ૮૨૮ વરો જોયા. તે માંહેલા સ્તરોનો ભેદ જોયો. ૮૨૮ માંના ૭૨ વરોમાં જે સ્તરો છે તે સ્તરોમાંના દરેક સ્તરને લગતું જ્વાન છે જે દ્વેષીક ગતીવાળું છે. આવા જ્વાનોને તે ૭૨ વરોમાંના સ્તરો મુકિત મેળવી અપાવવા મદદ કરી રહે છે. ત્યારે આ ૭૨ વરોમાં જ્વાન માટે મુકિત અપાવવાનો મિથ્ર-મનન ચાલી રહે છે. મુકિતનો તેઓનો મિથ્ર અહુનવધ્ય પ્રમાણેનોજ છે કે હસ્તી કરી-હસ્તીમાંથી નીસ્તી કરીને નીસ્તીને હસ્તીની કરવી. આ મિથ્ર ત્રણ રીતની જુદાદિશનને ચલાવવાનો એટલે ત્રણ મુસ્તસલાનો છે. આ ત્રણનો ભેદ યજ્ઞોન-રશ્નુ-આરમછતીનો એટલે અપનો છે, જે મિથ્ર આરન્ન મહા હાપણ અને તે મહા હાપણમાંથી નીપજતી મહા અકકલ જ્ઞાન અને સત્ય અને જોમ અને અધીકાર અને અહ તરફની આંત તાબેદારી એટલે ધનસાદ પતાવે છે. આ ત્રણમાં હોશ અપવાનો ભેદ છે; ક્રવણિને પુગાડવાનો ભેદ છે, રોશન રોઝ કરવાનો ભેદ છે. આવું ત્રણ-આવી ત્રણની શક્તિ નીસ્તીને મળે તે જ્ઞાનોને મળે માટે આરનો અએદાદ છે કેમકે ૧૨માંથી ૧+૨=૩નોજ ભેદ આવશે. ઉપરના ૭૨ વરોમાં આરને મિથ્ર તે ૭૨ વરોના વરતુળમાં બ્રચકમાં આર ભાગો રાશીઓ તરીકે જામેલો છે. આપણે બ્રચકો જોયો મીનો કરકો ઉપર-ઉપરની દખ્ય ઉપર અને ગેતીતા અસ્મ ઉપર છે તે બધાઓ એક એકના વધારામાંના છે તે બધું જોયું એટલે બ્રચકોની આર રાસીનો ભેદ જ્ઞા અર્થે છે તેની સમજ પડશે.

ગેતીના સિવાયનાં બ્રચકો રથીર છે તે જોયું. આ બાર રાસીઓની શરૂઆત મેષ રાશીથી છે. ઉપરના સ્થીર બ્રચકોમાં મેષ રાસીને પહેલી લીધેલી છે. આ મેષ રાશીની શરૂઆત અરુપીન યવીનથી છે. આ બધું ઉપર જોયું. આ બધી બાર રાસીઓને માટે યજ્ઞો ખીશકારી કરે છે. પણ એક એક યજ્ઞ તેઓની અનજુમનનો સરનશીન થઇ રહે છે. મીનોષ અને હરતીના આસમાનોમાં બચોદ અને રવાનનો મીનો જલ્લો જેને યજ્ઞો દેખાડીને તેને બરતું ગુહ્ય મીનો કામ કરી રહે છે—કુદરતની મીનો તદ્દખીરનો ભેદ જાહેર કરી રહે છે, તેવાં તે અરુપો ઉપર રવાન તરીકે કામ કરતા યજ્ઞોનો અનુક્રમ તે મીનો અનજુમનના સરનશીન થઇ રહે છે. આમ ફરોખ ફરવરદીન જે નવમાં અરુપમાં રવાનનો જલ્લો દેખાડે છે તે મીનો ફરોખ ફરવરદીન પેલી પહેલી રાસી માટે કામ કરતા યજ્ઞોની ઉપર સરનશીન રહે છે. એમ અરદીબહેસ્ત ખીજી રાશી ઉપર, ખોરદાદ ત્રીજી રાશી માટે, તીર ચોથી રાશી માટે, અમરદાદ પાંચમી રાશી માટે, શહેરેવર છઠ્ઠી રાશી માટે, મહેર સાતમી રાશી માટે, આવાં આઠમી રાશી માટે, આદર નવમી રાશી માટે, દસમી રાસી માટે, બહમન અગીઆરમી રાશી માટે, અસફદારમદ બારમી રાશી માટે સરનશીન થઇને રહે છે. આ બાર રાસીઓમાં મીનો બરકત રહે છે તે બધું ઉપર જોયું. ખીજી—ચોથી—છઠ્ઠી—સાતમી—દસમી—બારમી રાસીઓમાં ગાહમ્બારના કુવતોનો મખજન રહેલો છે. આ દરેક રાસીનો પતમાન રાખનાર સપયારો રહે છે જેને તે રાસીનો ઉંચ સાહેબ કહે છે. આવા ઉંચ સાહેબો તે તે રાસીના પતમાનના રાખનારાઓ તે તે રાસીઓના ‘નુર’ને ઉભરાવી શકે છે, બાલે કરી શકે છે, કે જેથી તે રાસી માંહેલી બરકત વધીને જમીન ઉપર ઉભરાઇને પડી શકે. એમ ખીજી રાસીનો પતમાનનો રાખનાર ગાહ તે ખીજી રાસીના નુરને બાલે કરી મધદયોઝદેમ ગાહમ્બારનું કુવત ઉભરાવે છે; ચોથી રાસીના નુરને તે રાસીનો પતમાનનો રાખનાર ગુરૂ—બરજસ તે રાસીના નુરને બાલે કરી મધદયોઝદેમ ગાહમ્બારના કુવતને ઉભરાવે છે. છઠ્ઠી રાસીના નુરને તે છઠ્ઠી રાસીનો પતમાનનો રાખનાર બુધ—તારક બાલે કરી પધતીશહેમ ગાહમ્બારના કુવતને ઉભરાવે છે; સાતમી રાસીના નુરને તે રાસીના પતમાનને રાખનાર સની—કયવાન બાલે કરી અપ્યાથ્રેમ ગાહમ્બારના કુવતને ઉભરાવે છે; દસમી રાસીના નુરને તે રાસીનો પતમાનનો રાખનાર મંગળ બાલે કરી મધદયોઝદેમ ગાહમ્બારના કુવતને ઉભરાવે છે; બારમી રાસીના નુરને તે રાસીના પતમાનનો રાખનાર શુક્ર ઝહોરા બાલે કરી હમરપથમઝદેમ ગાહ-

આરના કુવતને ઉભરાવે છે. આ બાર રાસીમાં રવીની ચાલ જોડેલો વખત થાય તેને મહિનો કહે છે અને તે મહિનાનું નામ તે રાસી માટે પ્રમુખ તરીકે કામ કરતા યજ્ઞ ઉપરથી છે. એમ ફરવરદીન પહેલો મહિનો, અરદીઅહેસ્ત ખીજો, ખોરદાદ ત્રીજો, તીર ચોથો, અમરદાદ પાંચમો, શહેરેવર છઠ્ઠો, મહેર સાતમો, આર્વા આઠમો, આદર નવમો, દએ દસમો, બહમન અગીઆરમો, અસફન્દારમદ બારમો મહિનો છે. રવી જ્યારે તે તે રાસીમાં પોતાની ચાલ શરૂ કરે છે ત્યારે તે તે રાસીમાંની ઉભરાતી નેઆમતોને ગેતી ઉપર પાડે છે. આમ બીજી રાસીમાં રવીની ચાલ હોય જ્યારે અરદીઅહેસ્ત મહિનો હોય ત્યારે તે રાસીના ઉભરાતા મેદીઓઝરેમ ગાહઆરના કુવતો જમીન ઉપર પાડે. રવીની ચાલ ચોથી રાસીમાં હોય જ્યારે તીર મહિનો હોય ત્યારે મધદયોશહેમ ગાહઆરના કુવતો ગેતી ઉપર પાડે. રવીની ચાલ છઠ્ઠી રાસીમાં હોય જ્યારે શહેરેવર મહિનો હોય ત્યારે પછતીશહેમ ગાહઆરના કુવત જમીન ઉપર પાડે. રવીની ચાલ સાતમી રાસીમાં હોય જ્યારે મહેર મહિનો હોય ત્યારે અયાથ્રેમ ગાહઆરના કુવત પાડે; રવીની ચાલ દસમી રાસીમાં હોય જ્યારે દએ મહિનો હોય ત્યારે મએદીઆરેમ ગાહઆરના કુવત પાડે; રવીની ચાલ બારમી રાસીમાં હોય જ્યારે રપેનદારમદ મહિનો હોય ત્યારે હમસપથમએદમ ગાહઆરનું કુવત નામે એરેતો કરેતન જમીન ઉપર પાડે. ત્યારે બારમો મહિનો રપેનદારમદનો આરમછતીનો છે જે વખતે મીન રાસી માટેના કામો માટે આરમછતીનું સર્વોપરીપણું છે. આ વખતે મીન રાસીમાં શુક્ર એરેતોકરેતનના કુવતને વધારી દે છે. આ છેલ્લા મહિનામાં બચકની હુત=મીન રાસીમાં નુર બાલે થાય છે અને શુક્રના બાલે નુર સાથે હમઝમાન હમ ઝરવાન થાય છે ત્યારે તે મીનોષમાં મીનો રામેશગીરી-ખએત્વની ખુશી ખુરરમી રામ ઇઝદની રામશનીના હીંગામ જામે છે. ગેતી જે ધણે દુર ગઈ છે અને ધણી ઝાહેલ થઈ છે અને ખાસ આ વખતે દસ ક્ષત્રનથી ઘેરાય છે અને અહીની ધસ્તીમાં છે તે ગેતી જે હસ્તીના સીંઘસીંઘાની છે તેને માટે રપેન્ત આરમછતી પોતાનો વસીલો જે તે મહિનામાં આવે છે તે વાપરીને તે ગેતીને ઉપર હસ્તી તરફ ખેંચવા સાફ તે ક્ષત્રનથી બચાવવા સાફ દુઆ કરે છે તે દુઆ કશુલાય છે અને તે કામ માટે ફ્રવણી ઉતરે છે. હુત રાશીના પતમાનનો રાખનાર એહરા=શુક્ર પોતાના નુરને અને હુત રાશીના નુરને બાલે કરીને હુત રાશીમાની એરેતોકરેતનની ગતીને ઉભરાવી નાખે છે. આ વખતે ત્યાં અમર ખુશાલી ઉભી થાય છે. આ અમર ખુશાલી ઉસ્તા તે રાશીના પ્રકાશીત નુર તરફ જામે છે-ઉસ્તાનો

જલ્લે ત્યાં ઉભો થાય છે જેમાં તે મીનો રામેશ્વર જેને આસમાનોનો રામેશ્વર કહે છે તે મીનો રામેશ્વર શુક પુર ઝઝંદાપતી ઉત્તરુપતીના જોશમાં હોએ છે અને અસર રોશની સાથે શુભ જુએશમાં આવે છે, ગોયા અરેતોકરેતનના કુવત આસપાસ ચક્ર ફરે છે-પોતાના આવા ચક્રના ફરવાને-અસર રોશની સાથની પોતાની આવી નાઝ વ અદાને અધુરમઝદ ઉપર નીશ્ચાર કરે છે અને હોરમઝદની મરજી પ્રમાણે ઉક્તા ત્યાં તે રાસીમાં પાંચરે છે. આ ઉક્તાની અસર જે ત્યાં ઉભરાઈ રહે છે તેને રવી જે તે વખતે ત્યાં છે તે રવી ગેતીની ઉપર ઉતારે છે અને એમ રવી તેવો હીંગામ ગેતીની ઉપર પેદા કરાવે છે એટલે ગેતી ઉપર (ગેતીના મીનો ઝામના કશમાં) ઉક્તા જમે છે અને ઉક્તા હોય ત્યાં તો અપાઉનામ ફરવિ હોયજ. એટલે તે અપાઉનામ ફરવિ ગેતીની ઉપર ઉતરે છે ગેતીના અવિશિષ્ટમાં તેણીઓ મુકામ કરે છે અને ગેતીની ઉપર ફરેસાનીના દોરને તોડી હોઆમને પાંચરે છે. આ વખતે મીનો ઝામમાં આરમછતીથી પોતાના હમકારો સાથે અમુક ભાવ લખે છે. આ છેલ્લા રપેન્દારમદ મહીનામાં ઝમીનમાં રપેન્ત આરમછતીથી અનેરામનો (અનઝ રઝોઆઓનો) જલ્લે પોતાના હમકારો પાસે ઉભો કરાવે છે કે જ્યારે માંઝ-રપેન્તનો નાદ ચાલી રહે છે, અને એમો હુદાઓંધહો પોતે જમીનમાંની મીનો ઝામમાં ‘હુ’ની ગતી એટલે યઝની ગતી-યઝની જલ્લા જેવી ગતી પાંચરે છે. આરમછતીનો ઇન્કાઝો આ મહિનામાં હોવે-મીન રાસીમાં તેણીની સાહેબી હોવે મીન રાસીમાં ઉક્તા પંચરાય છે તેની શુભ અસર જમીનમાં નીચે ઉતરે છે, ઉપર કહ્યું છે તેવું જમીનમાં થઈ રહે છે. યાધર્યની દોલત જે મીનોઝામમાં છે તે ઉભરાય છે જ્યારે અપાઉનામ ફરવિ ગેતીમાં આવીને શેતાનની દસ પછરી ક્ષત્રનો હોમલો જે ગેતી ઉપર જે તે વખતે થઈ રહે છે અઝીની જુએશ જે તે વખતના દરેક દોરમાં થઈ રહે છે તેને તોડે છે અને અરેતો-કરેતનના પ્રવાહને ગેતીમાં પાંચરે છે અને પાંચ ગાથા મારફતે ઉપર કહેલો યાધર્યનો લાહવો જીવતા તેમ ગુજરેલાને અપાવે છે. આ સમયે અપાઉનામ ફરવિની તુફલમાં ગુજરેલા રવાનો પોતાના ફરોહરો સહીત ગેતીમાં ઉતરે છે અને ફરોહરેતીએ-જુઝરાવી થાય તેવું કરીને ફરી-ફરેતીએ-કુલમાતી થશે તેની માદ આપે છે. એવી રીતે ત્યારે આખા વર્ષના છેલ્લા થવાના દએને લગતી યાધર્યની ગતી-માયલી કે જેમાં ગુજરેલાની યસ્નથી થતી માયલીથી સમાય છે તે બધાનો લાભ ગોયા વ્યાજે વધીને જીવતાને તેમ કુલ ગુજરેલાને અરદાફવપના દસ દહાડામાં મલી રહે છે. એમ ત્યારે તે છેલ્લા દસ દહાડાઓમાં છેલ્લા ગાથા લગીમાં

બધા મામલીનો ભોગવટો થઈ રહે છે; છેલ્લા પાંચ ગાથાઓ દય તરીકેના થઈ રહે છે. કુદરતમાં એમ વધતી છે: જુઝવાવી ક્રપો-કેરેતીનો નાટક થઈ રહે છે જેમાં ઉપર કહ્યા છે તેના ઉપર આસમાનની ઉપર અને નીચે જમીન ઉપર આવો બજવાય છે.

છેલ્લા રપેનદારમદ મહીનાના છેલ્લા દહાડાઓ દીન રોજથી તે અનેરામ રોજ લગીના આગલા મહીનાના જેવાજ સરેદનાજ ગણાય છે, જો કે આ દહાડાઓમાં યાદમાં સરેદનો વખત આગલા મહીનાના તે તે દહાડાઓની માફક વણાયલો રહેતો નથી-છુટો છુટો થઈને રહે છે અને હુત રાસીમાંના પ્રવાહો પામે છે, છતાંથી તે બધા દહાડાઓ સરેદનાજ ગણાય છે, કેમકે એ દહાડાઓમાં માનવજાત ઉપર ઉતરતો કેશાશી રોહ આગલા બધા દહાડાઓની માફકજ ઉતરી રહે છે. આ છેલ્લા દીન રોજથી તે અનેરામ રોજ લગી ધારા મુજબ ધનસાનની ઉપર તથાપ તે પડે છે અને કાર તેથી કુદરતી રીતે થઈ રહે છે કે જેમાં જુઝનો હાથથી છે એટલે કેશાશી પ્રભાવ તો ત્યાં છે એટલે કુદરતી રીતે પડતી તથાપ તેઓને પોતાના જાલેમ દોરમાં રાખે છેજ-જેમ કે અગાઉના દહાડામાં રાખતી હતી તેમ એટલે જુઝની તથાપ તે ત્યાં ભોગવાય છેજ જેમાં જુઝતની તથાપ તે હશે તે વાત જુદી છે ત્યારે આ દહાડાને સરેદના દહાડા કહે છે અને તેમાં જે પ્રભાવ જમશે તે તો અગાઉનામ ક્રવશીથી જમશે તે વાત જુદી છે.

અત્યાર લગીમાં આપણે
 કવચિની ઉમુલ, અહુરાના
 માંધ - રપેન્તના રવાનના
 થવાની વીગત, યજ્ઞતોના રવા-
 નાની થવાની વીગત, આ બધા
 યજ્ઞતો સાથે થતા ૮૨૮ વરોની વીગત,
 મીનાઈ બે આસ્માનો થવાની વીગત,
 સૃષ્ટીના થવા માટેની કુદરતની બુદ્ધી
 બુદ્ધી સેફતોની વીગત, ૮૨૮ વરો જેઓ
 સ્તરોના બનેલા છે તેઓમાં થતા ચાર
 મુળ ભચકોની વીગત, આ ભચકોની
 મારફતેજ કુદરત હસ્તી નીસ્તીની રચના
 કરે છે તે વિગત, હસ્તી નીસ્તી ઉપર ચાલતા
 વખતની વિગત, વખતને માપવાની સમજ,
 અવસરો હિસાબોના ઉતરવાની સમજ અને છેલ્લે
 પરવરદેખાનના વખતની સમજ એટલે ગેતીમાં કવચિના
 ઉતરવાની સમજ અને તે માટેના હિસાબોની વીગતો જોઈ.

હવે પરવરદેખાનના હીંગામોનો ભેદ જોઈએ. પરવરદેખા-
 નના હીંગામનું થયું આ ગેતી ઉપર ક્યારથી થયું-તે
 હીંગામના થવાની મકસુદ શું છે. આ હીંગામની
 અગત્યતા અને તે હીંગામોની ઉજવણી માટેની
 બાતેની હકીકતો જોવાની રહેલી છે કે જેથી
 પરવરદેખાનના હહાડાઓ વીધે જાણી શકાય.
 બાર હઝારાઓની સમજ; ગેતીના બે
 મુળ પ્રકાર; વખત માટેની ફર અને
 નીમુર સાલની ગણતરી; તેઓ ક્યારે
 ક્યારે ચાલુ હતી અને છે.
 વીરપ તોજમ અને ગઓકેરેન
 હોમ ઝરેહ વોઉરકશમાં
 ઉગેલા છે તેનો અર્થ.

પહેલે બચવાનું છે કે આપણી ગેતી થઇ તેના મુળ બે પ્રકારો હતા. એક થઇ ગયલા પ્રકારને ગરો-દેમાનની ગેતી કહે છે. બીજા ચાલતા પ્રકારને દુળે-દેમાનની ગેતી કહે છે. ગરો-દેમાનનું જગત થઇ ગયું તે આગે-અરમ હતું અને દુળે-દેમાનનું જગત છે જે દુખોથી પાપથી ભરેલું છે.

હસ્તી નીસ્તીના જગતને દાદારે દ્રવાઓની કચાસને સુધારવા માટે કીધું છે. આ હસ્તી નીસ્તી થઇ તે દ્રવાઓની કચાસને સુધારી રહેશે તેટલા વીજાળ વખતને બાર હઝારાનું નામ આપેલું છે. હઝારામાં હજાર શબ્દનો અર્થ નથી. પણ એક હઝારામાં અગણીત દરેધો-ખદાત આવે તેટલો વખત સમાય છે.

બાર હઝારાના અવીસ્તીયું વખત જે ચાલી રહે છે તેમાં પહેલે હસ્તી થઇ-પછી હસ્તીમાંથી નીસ્તી થઇ-પછી નીસ્તીમાંથી ગેતી થઇને ચાલી રહે છે; બાર હઝારા લગી ચાલીને ફરો-ગર્દ કરશે-દાદારને મળશે.

જ્યારે નીસ્તીમાંથી અમુક હઝારામાં ગેતી સપ્પર પહેલી થઇ ત્યારે તે આગે બહેસ્તની હતી જેને ગરો-દેમાનની ગેતી ગરોથમાની ગેતી કહે છે. આ વખતે ગેતીમાં પાપ હતું નહીં કેમકે ગેતીમાં અઝી કે ધના હતા નહીં. ગેતીની બહાર આસપાસથી તેઓએ ઘેરો ધાલેલો હતો અને ગેતીના લોકો તેઓને અંદર આવવા દેતા નહીં કેમકે તે ધના અને અઝીનો સંગ કરવાનો હોકમ દાદારે આપેલો નહીં. આ વખતે ગેતી ઉપર ૮૧,૦૦૦ વર્ષના દરેધો-ખદાત આજના જેવાજ ચાલતા હતા ખરા. પણ તેઓ ફર ચાલની ગણતરીના હતા. આજનું વર્ષ તે તે વખતનો દહાડો હતો. એવા ત્રીશ દહાડા તે જમાનનો મહીનો હતો અને એવા બાર મહીના તે જમાનનું વર્ષ હતું. આવી ગણતરીને ફરસાલની ગણતરી કહે છે. ગરો-દેમાનમાં આવી ફરસાલની ગણતરી હતી. આજની ગણતરી નીમુર સાલની કહેવાય છે. ત્યારે ગરો-દેમાનના વખતમાં ફરસાલની ગણતરીએ વખતનું માપ થતું હતું. આજે રવી કે સપ્તયારાઓ બ્રહ્મકની બાર રાસીમાંની દરેક રાસીમાંની ૩૦ ડીગ્રીઓમાંની એક ડીગ્રી પસાર કરે છે તેટલા વખતને દીન કહે છે. આ હીસાબ નીમુર ગણતરીનો છે. પણ ફરસાલની ગણતરીમાં તો રવી કે કોઇથી સપ્તયારો આખી બધી બારેબાર રાસીઓ ફરી રહે. તેટલા વખતમાં થતો વખત એક દહાડા તરીકે ગણાય છે તે નોંધવું.

નીસ્તીમાં ગેતીમાં ઉતરનારા દ્રવાઓ સાથના બધા રૂવાનોને વીરુપ તોખ્ખ કહે છે. ઝરેહ વોઉરૂ કશમાં કુદરત છે. તે કુદરતની અંદર વીરપતોખ્ખનાં બધા રૂવાનો આવે છે એ મતલબે કે તેઓ તનોમંદ કાયા પામીને

ભોમવદાઓ કરી પાર પડે. ત્યારે ઝરેહ-વોઉરૂકને એક મોટા દરવાજા તરીકે છે કે જેમાં પેલુ વીરપ તોખમનું આડ ઉગેલું છે એમ બેદમાં કહે છે.

આ બધા રવાનો તનોમંદ હાલત લખ ધીમે ધીમે પાર પડતા જાય છે તેને માટે અલંકારમાં કહે છે કે તેઓ ગયો કેરેન હોમના આક્રમાંથી તે ઝાડનો રસ પીએ છે. ત્યારે આ બધા રવાનો જ્યારે જે જમાનમાં જે ગેતીમાં પાર પડતા હોય તો તેને અલંકારમાં જણાવવા લખે છે કે વીરપ તોખમને ગયો કેરેન હોમ પાવામાં આવે છે.

તે બધા દ્રવાઓ સાથના રવાનોના દ્રવાઓમાંથી તનોમંદ હાલત થાય છે જેમાં હવસો ઉપડે છે. આવી હાલતને સ્વભાવને ક્ષણ કહે છે.

આવી તનોમંદ હાલતને એટલે રવાનો જેઓ તનમાં આવેલા છે તેને એટલે વીરપ તોખમને જીવતી તનોમંદ હાલતમાં લાવી જીવડાવવા દાદાર નેઆમતના પ્રવાહોને નીચે મોકલે છે જેઓને ૧૦૦૧ નાળાં કરે છે જેઓને અને તેઓ જે નેઆમતો ઉભી કરે છે તેઓને ફૂષઓની રવાંધવ કહે છે.

આ નેઆમતને ગેતીમાં ઉતારવા માટેનો વખત બ્રચકમાંથી થતી રવીન ચાલ ઉપર રહે છે. રવીની ચાલ બ્રચકના ગોલાન ઉપરના કયા પોષ્ટર્થ થવી જોઈએ? અરૂષીન યવીન નામના સ્તર આગળથી રવીની ચાલ થઈ તે નેઆમતો પાડવા માટેનો દોર થતો મપાય છે. આ સ્તર દાદારના આતશોના અળકાટની એક રેખાના ધીન્દા તરીકે બ્રચકોમાં પડે છે આટલી વીગત જણાવ પછી હવેનું લખાણ સમજ પડશે.

ફરવરદેગાનના દહાડા થવાની મકમુદ. તેની શરૂઆત-ગેતીમ ક્યારથી થઈ. વિરપ-તોખમ, ગયો કેરેન હોમ, ઝરેહ વોઉરૂ કશ-ફૂષઓની રવાંધવ આ બધાની સમજ અને તેઓની નીસબત પરવર દેગાનના હીંગામ સાથે. કસરના દહાડાઓ ત્રણ વર્ષ લગી જે કસરની પુરવણી થાયે વર્ષ થાય એમ ફસલી વર્ષ ચાર વર્ષના દોરમાંજ મુકી શકાય છે માટેજ ફસલી સાલ હુશમુરદી વહિજક કહેવાય તે માટે.

બાર હજાર પુરા થવા સારૂ હસ્તીમાંથી નીસ્ટી થઈ. પછી નીસ્ટીએ ગેતી કીધી તે નીસ્ટી અને ગેતી બેઉ સાથે હસ્તી કરી રહી છે એટલે

ભોગવટાઓ ભોગવીને ધીમે ધીમે દાદાર તરફ જઈ રહી છે. ગેતી જ્યારે ગોસપંદી હતી એટલે ગરોદેમાનની હતી-પાપ દુષ્પ વગરની પરમથી હતી. ત્યારે ફરો-ગર્દનું કામ પુર જોશમાં હતું. તે વખતે હસ્તી તરફ જવાનું એટલે ફરો-ગર્દ કરવાનું કામ-મોક્ષ મેળવવાનું કામ ૮૧૦૦૦ ના વર્ષના ફરસાલની ગણતરી પ્રમાણે થતા દોરાનોવાળા વર્ષમાં ચાલતું હતું, કેમકે તે વખતે ગેતીમાં નીસ્તીમાં ફેરેથી ફેરેસાની હતો નહીં, દુજો દેમાન હતું નહીં; જડતાની અસર એટલે પાપ વૃત્તી હ્યોમની જીંદગીને નેક વરતનને કંતે કરતી હતી નહીં તેથી લાગી રીતે 'ફર'ની રીતે દરેથો ખદાત ચાલતા હતા અને યાદ્યની બધીહારી એટલે દાદાર ભોગવે તેવા પ્રવાહો-કર્મબંધનના દુષ્પ લાવે તેવા નહીં-એવી બધીહારી હરરોજ જામતી હતી. પણ ગરોદેમાનના ધનસાને જ્યારે ગેતીની બહાર ઘેરો ધાલેલા-ધાણીને રહેલા શેતાનની ક્ષણની સગાઈ પોતામાં વોહનના ખોરાક ખાઈને જોડી અને ગેતીમાં તેમ નીસ્તીમાં તે ફેરેસાનીને શેતાનને પાપના મુળને ધુસાડ્યો ત્યારે જડતા ગેતીમાં આવી ચઢી-પાપ દાખલ થયું અને હ્યોમના દુરઓષેમમાં એટલે તે બધી દુન્યાના મોત વગરના પરમથી વર્તનના ભોગવટાઓમાં જડતાના પાકો ઉમેરાયા, જેથી તે જીંદગી ટુંકી થઈ અને પછી લાંબી નીમુર સાલની ટુંકી મુઠતમાં દરેથો ખદાત દોડતા લાગ્યા છે. ગરોદેમાનની ગેતી જે અત્યાર લગી ગોસપંદી હતી, હ્યોમથી અહુરમઝદના આશીશોથી નેઆમતોથી ભરેલી હતી, વીરના તેજમને એટલે ઉતરતી તનોમંદ વ્યક્તિઓને ગઓફેરેન પાછ શક્તી નેજાનો લઢાવો આપતી હતી તેમાં નડતર આવી; ગેતી હવે દુજો-દેમાન થઈ કેમકે ગેતીમાં અને તેની રજેરજમા શેતાન જે અત્યાર લગી ગરોદેમાનની ગેતી વખતે બહાર ઘેરો ધાલી રહેલો હતો તે શેતાન હવે તે ગેતીમાં ગેતીની રજેરજમાં ધુસ્યો છે. જગતમાં રજેરજ દોરાનથી ચાલે છે તે ગોયા પોતપોતાનું આસમા કરે છે. રજેરજના આચ થઈ રહેતા આસ્માનોમાં તે શેતાન ધુસ્યો છે દરેક દોરમાં ફેરેસાની ધુસ્યો છે. તેમ દરેથો ખદાતના ફરવાના સુમાર થવામાંથી તે ધુસ્યો છે. આપણે હસ્તી નીસ્તીની કુદરતનો ધશરો ઉપર જોયો. હસ્તીની કુદરતમાં હામોઈ છે ત્યાં બેપણાંની મારામારી નથી. નીસ્તીની કુદરત જે મીનો કરકો આગળ છે લાંબે બેપણું છે-સામસામાબણું છે પણ તે બેપણું જલદી જલદી પોતપોતા વચ્ચે સમાધાની કરી નાંખે છે. પછી ઉપછરી-દુષ્પ આગળથી અનાસરી જમન શરૂ કરનારી કુદરત છે તેમાં બેપણું વધુ જોશથી ચાલે છે. આ કુદરતે ગેતી ઉભી કીધી છે. સપર પહેલાં કે જ્યારે ગરોદેમાનની ગેતી રચાયલી હતી, ત્યારે તે કુદરતમાં

ધનાનુ-અહીનું જેમ ધણું હતું નહિ અને રપેનામીન ઉપર કહેલો ગઝોકેરેન હુઓમ અને કૃષઓનીમ વાંધવની મુરાદ બર લાવી શકતો હતો એટલે અમર ગતી તરફ ગેતીને ચલાવી શકતો હતો કે જેમાં તે વખતે ધનાની ધણી નડતલ હતી નહિ. અમરગી લાવવા માટે ગઝોકેરેન હોમ, અરપીન યવીન, કૃષઓની વાંધવ આ ત્રણ બેદો જેમએ છે. ગઝોકેરેન હોમ યજ્ઞતી સાન સોહબત લાવે છે. અરપીન યવીન હવસોને શાંત પાડવા માટેનો આતશી સત્યસંગ પુરો પાડે છે. કૃષઓની વાંધવ પુરતી નેઆમતો કે જેથી જીંદગીમાં તંત્રી માલમ પડે નહી અને પરમાથી થવાય તેવા સાધનો પુરા પાડે છે. પણ જ્યારે ગેતીના લોકોએ પોતાનો ફેલ બગાડી બદીને ગેતીમાં દાખલ કીધી અને બદીને જોર આપ્યું ત્યારથી આપણી નજદીકની કુદરતમાં ધના અને શેતાનની નડતલ ઉપર કહેલા રપેનામીનના કામમાં હદની બહાર વધી ગઇ છે. ગેતીના એક વર્ષમાં કે જ્યારે રવી બ્રચકની અરપીન યવીનના સ્તરથી પોતાની ચાલ શરૂ કરીને જગતને હુઓમની ગતીએ પુગાડવાના કૃષઓની વાંધવ માટે પ્રવાહો પુરા પાડવા લાગે છે ત્યારથી તે રવી પાછો તેજ મરકઝ લગીમાં આવી પુગે ત્યાં લગીમાં એટલે ફસલી એક વર્ષ લગીમાં ધનાની નડતલ પુરકળ વધી જાય છે. આ નડતલો ગેતીમાં હોમનો પ્રચાર નહિ ચલાવવા માગે છે અને અરપીન યવીનના સત્યસંગના આતશને જીતવવા માગે છે અને કૃષઓની વાંધવની બરકતને લુટીને બરબાદ કરવા માગે છે. ટુંકમાં ફરશો-ગર્દનો નાશ કરવા માગે છે. રવી ઉપર કહેલા અરપીન યવીનના સ્તર આગળ આવે તેની ૩૦ ડીમી આગળથી એટલે રવી મીન રાશીમાં આવી પુગે કે જ્યારે રપેનદારમદ મહીનો હોય તે વખતે લગીમાં તો ધના અહીની મારફતે લોકોની બદ મનસ્વીના ટેકાથી ગેતીને ક્ષત્રીથી-જડતાના અંધકારથી ઘેરી નાંખીને ગેતીના દમને ગુંગળાવી રહે છે અને એમ રપેનામીનનું કામ બરહમ થાય એમ લાગે છે. આવે વખતે ધના અને અહીને રોકવા તેઓની ક્ષત્રીનો ઘેરો ગેતી ઉપર થયેલો છે તેને ઉઠાવવા અશ્ચાહિનામ ક્રવણ ગેતી ઉપર આવે છે. આ હીંગામને પરવરદેગાનનો એટલે પરવરેશ આપવાનો હીંગામ કહે છે એટલે ઉપર કહેલા હુઓમના પ્રચારને પાછો ચાલુ કરીને કૃષઓની વાંધવની નેઆમતો વરસાવવાનો હીંગામ કહે છે. વીરપ તોખમને એટલે જગતની કુલ વ્યક્તિઓને હુઓમી કરાવવાની આવશ્યકતા possibility ઉભી કરાવવાનો આ વખત છે. ક્રવણની આરંભવાળી ખેરદનો પ્રચાર ચલાવવા માટેનો આ વખત છે. આવા ક્રવણના અવસ-

રોની ખુશીથી ધના હારશેજ, અઝી ગરમાં બદલાશેજ અને અસલની ગરોદેમાનની જગતમાં રપેનામીન જેમ ગવ કુદરતને ચક્ષાત્રી રહેતા હતા અને હઓમે-ગઓકેરેન વીરપ તોખ્ખને પાછને વીરપતોખ્ખને ‘ફપઓનીમ વાંધ્યામ’ કુદરતની ગવની પરોપકારી નેઆમતો અપાવીને કુદરતના ૧૦૦૧ નાળાઓ સાથે યજ કરાવી રહેતા હતા તેમ થતું રહેશે, અને અસ્થિપનાઅ થેવીનોઆથી યાષ્ઠ્યના પ્રવાહો ગેતીમાં પડતા રહીને સત્પસંગ જગતમાં ધીમે ધીમે પસરીજ રહેશેજ, અને ધના અને અહીની નડતલા કે જેથી ઉત્કું થાય છે, વળાઓ-આફતો-લડાઇઓ થઇ રહે છે તે બધું ધીમે ધીમે ભવિષ્યના હજારમાં નરમ પડતું જશે. તનોમંદ હાલતને રવાનના દ્રવા-ઓમાંથી ઉભી કીધી છે. દ્રવાઓના રએથ્વ=કચરામાં દાદારે ગવની નેઆ-મતો મુકીને વોહુન કીધો છે એટલે તનોમંદ હાલત કીધી છે. આવી તનો-મંદ હાલતમાં એટલે વોહુનમાં જો કે ગવ છે માટે જીવ છે પણ સાથે સાથે ત્યાં રએથ્વ છે એટલે દ્રવાઓના અચાનતાનો અંધકાર તો ત્યાં છેજ, માટે હવસો તેવા તનમાં ઉપડયાજ કરે છે. આમ જીંદગી જો કે ગવથી ટકે છે, પણ તનોમંદ હાલત જેને વોહુનની હાલત કહે છે જે ગવથીજ છે તે ગવના પરોપકારી વાસ્તામાંથી જ્યારે તે વોહુનની અચાનતાનો કચરો છુટો પડે છે ત્યારેજ તેમાં સ્વાર્થ હવસો ઉપડે છે, કે જેને પંજી ગવ-જીંદગી અમુક પ્રયોગથી શાંત પાડે છે એટલે જેમ દુધ ઉમાછને હેકું પડે છે તેમ તે હવસો ભોગવાઇને હેઠા પડે છે કે જે વખતે તે વોહુનનામનને પસ્તાવો શરૂ થાય છે. આવા વોહુનમાં હઓમની દહમ આફ્રિતી જ્યારે રપેનામીન મુકશે ત્યારે તે વોહુન ગવની સીરત ઠી હવસો રહિતની થઇ રહેશે. ગરોદેમાનની અંદર અઝી પાપ હતું નહીં માટે રપેનામીન તે વોહુનમાં તનોમંદ કાયામાં હઓમની દહમ આફ્રિતી મુકીને તે તનોમંદ કાયાને તનપસીનની સહેજે કરી શકતો હતો કેમકે રપેનામીનના તે કામમાં હરકત કરનાર ધના ત્યાં હતો નહિ-અઝી-દુજ-પાપ ત્યાં હતું નહિ. પણ જ્યારે ધના-અઝી દુન્યામાં દાખલ થયા ત્યારે તેઓ તનોમંદ કાયામાંથી ધુસ્યા એટલે વોહુનમાં વધુ જુરી વાસના આવી ચઢી; અઝી-ધના તનોમંદ કાયામાં રહેવા લાગ્યા; વોહુનની ઉપરનો ગવનો ઇલાકો નરમ થયો. આશીશોના તે વોહુનની અંદર જવામાં ખલલ આવી. વોહુન જે ગવહોમંદ હતો તે ખરફસ્તર થયો. તનોમંદ હાલતમાં હઓમની દહમ આફ્રિતિ દાખલ થઇને તે તનોમંદ હાલત-વોહુન ગવમાં બદલાતી હતી, તે કામની વચમાં કેરેસાનીની જડતા આવી, જેથી વોહુને એટલે શરીરનાં મને ખરફસ્તર થઇને હઓમનો અનાદર કીધો. કીક કરપ (અવસ્થા કરી, કરપન) થઇને દાદારની

સારનાઓને દુર કીધી. આમ-દુજો દેમાનમાં શેતાન જામ્યો અને ગવની ઉપર ધસારો કીધો અને ગવનો નાશ શોધતો ચાલ્યો. એમ રૂપેનામીનું કામ નિષ્ફળ જાય એમ લાગ્યું અને ગવની જીંદગીની હયાતી જે ગમે કરેન હોમથી હતી-લંબાતી હતી, જે ફરસાલની હતી, તે ધણીજ દુકાનીમુરની થતી ચાલી. એમ જ્યારે ગેતીમાંના એકએક વર્ષના દોરમાં-વખતના વહેવામાં શેતાનની ધારતી પેડી ત્યારે અશ્વત્થામ ક્રવણ ત્યાં તે વર્ષની આખરીમાં કે જ્યારે અઝી ફાવતો જતો ત્યારે આવી ચઢી અને છેલ્લે ધના અને શેતાનને હરાવીને વર્ષો થવાના દોરમાં પોતાની આણુ ફેરવી રહે છે. એમ છેલ્લે દોર એટલે વખતની સરદારી પોતે લીધી છે. ત્યારે હવે વખત જે દુજની અઝીની ધનાની હરકતને લીધે નીમુર સાલનો થયો-અશ્વત્થામ ફરસાલનો રહ્યો નથી, ત્યારે તેવા વખતના દોરમાં ક્રવણ પોતાનો ધલાકો રાખ્યો છે. વખતના દોરમાં પહેલા ધના ફાવતોજ રહે છે પણ ધનસાફને તે ધના ઠોકરે મારે છે માટે વખતના દોરની આખરીમાં અશ્વત્થામ ક્રવણ આવી પુગીને તે શેતાનને મારી હઠાવે છે અને શેતાનને એમ મારીને ધીમે ધીમે ગવમાં ફેરવીને પરવરીના પ્રવાહો પાંચરવા લાગે છે. છેલ્લી ખાકને એટલે જડતામાં આવેલી ખાકને વધુ જડ થતી એમ ક્રવણ એટકાવી છે.

શેતાનની ફન પાંચમે અનાસર કરીને ગવનો નાશ કરવાની હતી તે દુર કીધી છે. અહુનમધ્ય પ્રમાણે અનાસર ચારજ હોય કેમકે દ્રવાઓ કે જેમાં ગવ ઉમેરવે અનાસર થાય છે તે દ્રવાઓની અચાનતા ક્ષત્રિ ચારના અએદાદનું જોમ રાખે છે એટલેજ ગવ કે જે પાંચ અએદાદનું જોમ રાખે છે તેથી જીતાય. પણ જો તે અચાનતા ક્ષત્રિ પાંચના અએદાદનું જોમ રાખે તેવી થાય તો પછી ગવ તેને સમેતીને તનોમંદ હાલત કરી શકેજ નહીં. આમ ત્યારે આ દુજો-દેમાનમાં કે જેની રજેરજમાં ધના-અઝી ધુસેલા છે અને એક વખતના બહેરતને ખરફરત દોઝખમાં બદલેલું છે તે દુન્યાને દાદારતો બચાવશેજ. અહીં-ધના જાતે સેફાતે ખીદાદાગર છે. તેઓ અસ્તોમંદ ગમેથાનો કબજો લખને તેનો નાશ કરવા માંગે છે-હદને ઓલંગે છે એટલે ધનસાફ પ્રમાણે તે ગમેથાઓને અપાઉનામ ક્રવણની ચારી મળે છે જેણીઓ તે અઝી-ધનાને પાછા હઠાવે છે-આમ વખતના દોરમાં અઝી ધુસીને નાશ કરવા આગળ વધે છે તેટલામાંજ અપાઉનામ ક્રવણ આવી તે અઝીને મારી પાછળ ફેંકીને ગમેથાઓને ગોસપન્દી કરીને ઉડે થવાનું કાર ચલાવવા પરવરેશ છેલ્લે આપે છે. એમ પરવરેશ મલી-મલતી ચાલી એટલે પરવરીદેગાન=પરવરી

ભોગવવાના દહાડા છેલ્લે ખાકમાં આવતા ગયા. આમ દુન્નેદેમાનના એક દરેધો ખદાતના ૮૧૦૦૦ વર્ષમાં ધના રપેનાની રસાકસીનાં પાઠ બજવાય છે જેનો નાનો ચીતાર તે વર્ષના છેડેના પરવરદેગાનના દહાડાઓ પુરા પાડે છે. રપેના વૃષ્ઠી કેમ કરે છે-શેતાન તેને તોડવા કેમ માગે છે, તેમાં ધના થું ભાગ બજાવે છે અને છેલ્લે અષાઉનામ ક્રવણિની મદદ મહે છે-સરેદ અને યાધર્પના ચીથ્રો અને તેઓ સાથેના વખત કષ્ટ રીતે ગેતીમાં પડે છે; તેઓનો ભોગવટો થઇ રહે છે જેથી જગતનું દોરગીપણું દેખાય છે તેમાં આખરે ધના-અઝીને ક્રવણિ મારી હઠાવશેજ-એમ ક્રવણિ પોતાની આસ્તથી અહુતુ ફરમાન બજાવે છે તેનો એક આવો ચીતાર થાય છે. એમ એક દરેધો-ખદાતમાં ગેતી નીસ્તીની સાથે ઉપર હસ્તી તરફ જરાક જેટલીની જખ રહી છે, ૧૦૦૧ નાળાંઓને વર (અને અપ-ધઝારને) મલી રહેવા નજદીક અને નજદીક જખ રહી છે અને કૃષ્ણોની વાંચ-મીનોષ્ટની તવંગરી જમા કરી રહે છે, એમ દરેધો ખદાત ગેતીમાં દોડયાજ કરે છે. ત્યારે ગોરપન્દી જમાનામાંના દરેધો ખદાતમાં અને આ પ્રકૃત્તી ઝમાના જેમાં શેતાન ધુસ્થો છે જડતા આવી છે તેના દરેધો-ખદાતમાં આમ ફરક છે. પાછલા દરેધો ખદાતમાં અષાઉનામ ક્રવણિને ઉતરવું પડ્યું છે-આવો એક ચીતાર ૮૧૦૦૦ ના દોરાનોમાં છે તેનો એક નાહનો નાટક ફસલી વરસની આખેરીના અરસામાં થઇ રહે છે એટલે ફસલી વરસને છેડે દુન્નેદેમાનની દુજને ગવમાં ફેરવીને ગેતીને લય થવાનો મહીનો આવે છે, અસપન્દારમદ મહીનો તે છે. રપેનદારમદે જમીનની ખાકમાં બરદાસ્ત મુકી જેથી ખાકમાં તમીઝ આવી અને વધુ નીસ્તી થઇ નહી. આમ ત્યારે ખાક પછી નીસ્તી નથી, ત્યાર પછી તો દુરએ ઉરવેસેમનો ભેદ આવી પુગે છે એટલે ગેતી દાદારથી-હસ્તીથી ધણે દુર લગી જતી અટકીને હસ્તી તરફ પાછી ફરવા માગે છે-એમ હસ્તીનો કંધક પ્રભાવ તે છેડામાં થતો રહે છે-હસ્તી તરફ ગેતી એમ જયા કરી કરીને આખરે પોતાનો લય ઉભો કરશે. લયની આવી ગતી નજદીક લાવવા મઝદરયાતે-માયલની હદ-માંથ યસ્ન જોઇએ છે માટે ગવની પરવરેશ જોઇએ છે તે થઇ રહે છે-થાય છે અને ગવ સાથેના પ્રવાહ ઉતરવા જોઇએ તે ઉતરી રહે છે ઉતરે છે એટલે પરવરેશની અસરો ઉપરથી ઉતરવી જોઇએ તે ઉતરે છે. આ બધું અષાઉનામ ક્રવણિ વગર થઇ શકેજ નહિ-માટે અષાઉનામ ક્રવણિ તે વખતે ઉતરી રહે છે. એમ વર્ષનો છેલ્લો મહીનો અને તેના છેલ્લા દહાડાઓ વખતે ક્રપોઝેરી વખતે જે થશે તેવું કંધક નાનાં પ્રમાણમાં થયા કરે છે.

આ પરવરદેખાના અશ્વાઊનામ ફરવણિના દહાડાઓનો હિસાબ ફસલી સાબથી થાય છે જેને હુશમુરદી-વહીજક સાલ કહે છે. આ ફસલી સાલનો દોર ચાર વર્ષનો રહે છે. ત્રણ વર્ષ લગી કસર આવ્યા કરે છે જેને હુશમારનું વર્ષ કહે છે અને છેલ્લે ચોથે વરસે વહિજનો ઉમેરો થાય છે જેથી તે વર્ષ વહિજક કહેવાય છે. પણ વહિજક વર્ષ હુશમુરદી વગર હોષ શકેજ નહિ. એટલે ત્રણ વર્ષોની કસર જે હુશમુરદી તરીકે આવે છે તે કસર ચોથેજ વર્ષે પુરી થાય. એટલે ચાર વર્ષે એક દીન કસરનો આવે છે. આ કસરના ઉમેરાનો દીવસ નામે અવરદાદગાહ સાત રોજ વૃદ્ધિ માટે ધણોજ અગત્યનો છે. આ દીનની અમુક વીગતો છે તે જોઇએ.

ઉપરના વરસના છેડાનો હિસાબ જોયો. એટલે છેલ્લે પરવરીના દહાડા-અવસર આવે છે તે જોયું. પાંચ ગાથા થાય છે તે જોયું. દર ચાર વર્ષે રવી અરપીનાચ ચેવીનોમાં દાખલ થતા એક દહાડાની વીલંબ લે છે એટલે ચાર વર્ષે એક દહાડો તે પાંચ ગાથાઓમાં ઉમેરાય છે. આ ઉમેરાના દહાડાને છઠ્ઠા ગાથા અવરદાદગાહ સાત રોજ તરીકે ઓળખે છે. આ આખા દિવસમાં ક્ષાફનની ગતી જોર પકડીને રઝોક્ષનને હંફાવે છે. રપેના અને ધનાનું ગોયા યુદ્ધ થઇ રહે છે. જેમ દરરોજ ગાહે ગાહે નવ મીનીટ લગીમાં થઇ રહે છે તેમ આ આખા દહાડામાં થઇ રહે છે. આ ઉમેરાના છઠ્ઠા ગાથાના દીનમાં રવી મીન રાસીમાંજ હોય છે પણ અરપીન યવીન આગળ પુગેલો રહેતો નથી. જો રવી અરપીન યવીન ઉપર પુગે તો પછી ક્ષાફનને જોર મળેજ નહી. પણ ઉલટું ક્ષાફનની જગીરમાં રોક્ષની થાય. પણ રવી હજુર ૨૪ કલાક તે મરકજીથી દુર છે એટલે મીન રાસીમાં છે-માટે રવી તે દહાડાના બનને મીન રાસીમાંના ગોહરોને આપીને છઠ્ઠા ગાથા તરીકે ઉભો કરે છે. એમ ચાર વર્ષે એક દહાડો તે પાંચ ગાથામાં ઉમેરાય છે જેને છઠ્ઠા ગાથા કહે છે. અવરદાદ ગાહસાલનો દહાડો કહે છે. રવી મીન રાસીને પુરી કરવા એક દહાડો વધુ લે છે અને ખોરદાદે જે ગોહર તથા મીન રાસીમાં મુક્યા છે તે એક દહાડો વધુ નીચે મોકલે છે એટલે હદ-માથિ યસનની અસર તે દહાડેથી ઉતરે છે. આ અસરોને જોરે તે છઠ્ઠા ગાથા ક્ષાફનના હલ્લાની સામે થયલી રઝોક્ષનીને મદદ કરે છે અને તે રઝોક્ષનીને તે ક્ષાફનની સામે ટેકવી રાખે છે. આ દહાડે ગેતીમાં ખોરદાદની ક્ષતુમનથી ક્રિયા થાય છે, કેમકે ઉપર જોયું તેમ તે દહાડે મીન રાસીમાંથી ખોરદાદે તે રાસીમાં ગોહવેલા ગોહરો તો પડે છેજ એટલે હદ-માથિ યસનની તે અસર તે દહાડે

છેજ, માટેજ તે દહાડા માટેની યસનમાં ખેરદાદની કનુમન આવે છે તેમ ગાથાઓની કનુમન આવે છે.

વાહેદાનીઅતના મીથ એટલે સૃષ્ટીની આખરની સુકિતના
ફરો-ગર્દ થવાના મીથ કુદરતમાં ચાલી રહે છે તેની સમજ-તે
કુદરતી મીથની અગત્યતા. આવા કુદરતી મિથ પ્રમાણેજ
અશ્તેકુશ્તીઆનોએ પરવરદેગાનના હિંગામ માટે મિથ
કરવાનો દીનનો હુકમ. પરવરદેગાનના હિંગામમાં
અશાઉનાંમ ફરવષીની તુફેલમાં ગુજરેલાંઓ
ઉતરે છે તેની હાકીકત.

વાહેદાનીઅત એટલે તે એક વાહેદ એકનોએક જે કંઈ ‘અત’ ‘ઇત’
નું છે કે જેને અહીં કહે છે તે તરફ પાછું ફરવાનું મનન કે જે છેલ્લામાં
છેલ્લી નેમ ગોલ છે તે. રવાન સાથના દ્રવાઓને રવાન જેવો કરવાનો છે, કે
જેથી તે દ્રવાઓ સાથે એક થયલા રવાનમાં ફરવષીની આસ્ન આવે-રવાન
ફરવષી થાય. દ્રવાઓનો ૩/૪ ભાગ એવે શુભ છેડે પુગેલો છે એટલે ફરો-ગર્દ
‘પુગેલો છે જેઓને ૩૩ અહુ-રતુ કહે છે. બાકીના ૧/૪ ભાગમાંથી હસ્તી
નીસ્તી અને ગેતી થયા છે. હસ્તીમાંના રવાન સાથનો દ્રવાઓ ગવમીથ રૂપનો
થઈ ગયો. નીસ્તીમાંની નીસ્તીએ-અવ્વલમાંના દ્રવાઓ સાથના રવાનથી
ગવમીથ રૂપ થઈ ગયા છે. હવે તો અરવાહીઓ અને ગેતીના દ્રવાઓ સાથના
રવાનો પાર પડવાના રહ્યા છે-ફરો-ગર્દ કરવાના રહ્યા છે. આ બધા રવાનોમાં
ગેતીમાંના માનવીના રવાનને ‘નર’ તરીકે થવાનો યજ્ઞતની માફક વર્તવાનો
અધીકાર મળેલો કે જેને માટે માનવીને ફેલ અપાયો છે, ગોખી વાચા અને ખેરદ
અપાયા છે અને અંતકરણ અપાયું છે, જે અંતકરણમાં એક પતમાન છે કે જેવું
પતમાન ખુદ યજ્ઞતો અને દાદાર પાસેથી છે. ગેતી જે ગરોદેમાનની હતી તે
તો પાર પડેલી છે. ઉપર યાદ્ય અને સરેદની વીગત જોઈ. સ્પેનામીન
આખા ફરસાલના વર્ષમાં રવાનોને માયલી તરફ તે ગરોદેમાનમાં લઈ જઈ
શકેલો હતો તે વીગત જોઈ. પણ બ્યારે ગેતીમાં અહી-ધનામીન પેદા અને
દુન્ને-દેમાન થઈ ત્યારે વખતના દોરમાં અઝી-ધના જવે તે દોર નીમુર
સાલનો થયો છે તે જોઈ ગયા છીએ. સ્પેનામીન યાદ્ય અને સરેદના
હિંગામોથી રવાનને માયલી તરફ લઈ જઈ રહે છે. તેઓને ગઓકેરેન હોમ
પાઈ રહે છે તેમાં ધના અઝી ખલલ કરે છે એટલુંજ નહી પણ ધાસ્તી
ઉભી કરે છે એટલે વીરપ તોખ્મ કહેતા બધા બાકીના દ્રવાઓ સાથનાં રવાનોને
નાશ થાય એમ જાળ પાંચરી દસ ક્ષણથી એક વર્ષની આખેરી લક્ષીમાં ગેતીને

ઘેરી રહે છે. અઝી આ વખતે ધનસાફ તોડે છે એટલે અશાઉનામ ફવષિ તે વર્ષના છેડામાં જગત ઉપર ઉતરીને તેઓને પાછા હઠાવ્યા કરે છે અને ગેતીને પાછી પરવરેશ આપીને ફશો-ગર્દ માટે ટટાર ક્યાં કરે છે. આમ પરવરી આપવાનો હિંગામ ઉભો ક્યાં કરે છે કે જેથી ઉપર કહેલા માનવોનાં અને અરવાહીઓનાં રવાનો પાર પડતા જાય. આમ વર્ષને છેડે પરવરદેગાનના હિંગામો આવેલા છે અને એજ હિંગામમાં છઠ્ઠા હમસપથમેદેમ ગાહપ્યાર આવ્યા કરે છે. પરવરી આપીને રવાનને પાર પાડવા એટલે હસ્તીના પથ ઉપર મુંકવા અને તેને માટે તેવું કુવ્વત આપવા માટે આ છઠ્ઠો ગાહપ્યાર પરવરદેગાનમાં પડે છે કે જેથી આખરે ફશો-ગર્દ થશેજ અને ધના હારશેજ.

ગેતી બ્યારે અરવાહી આલમમાં લય થશે તેની અગાઉ ગેતીની ઉપર ફશો-ગર્દનો અધ્યામ અમુંક દરેધો-ખદાત લગી ચાલી રહેશે. આ વખતે ગેતીમાં આ પરવરદેગાન જેવોજ મામલો થઇ રહેશે. તે વખતે આવા દયઓ ઉભા કરવા પેગામ્યર સાહેબના મોટા હાવીસ્તો મોટી મોટી યસ્નો કરી રહેશે. બ્યારે ગેતીમાં ફશો-ગર્દ થશે ત્યારે બારહઝારાનો છેડો આવેલોહશે. આ વખતે અહીં રહેશે નહીં તે ગાવ્યોદાદમાં મલી જશે. અઝી ગોસ્પંદી થવાથી દુન્ને-દેમાનની ગેતીથી ગોસ્પંદી થશે. ગેતી ખનરથની થશે. જેમ મીનોઇ આલમની ઉપર ઉદ્યપામ છે તેમ નીસ્તીમાં જે ઉદ્યપામ થશે આવી ગેતીને ખનીરથ કહેશે. આવા મહાન છેડાને નજદીક લાવવાની જે યધી તધયારી થઇ રહે છે તે તધયારીઓમાં વર્ષને છેડે પડતા આ પરવરદેગાનના હિંગામો એક તધયારી તરીકે છે. આ પરવરદેગાનના દહાડાઓ ઉભા થવા માટે ઉપર જોયું છે તેમ સ્પેનદારમદજમીનમાં ‘અરદાસ્ત’ની ગતી મુકી રહે છે જેથી તમીઝ ખાકમાં આવી ચઢે છે અને એમ ખાકને વધુ જડ થતી અટકાવે છે એટલુંજ નહીં પણ તે ખાકતું કામીયું થઈ રહે છે એટલે તે ખાક તેમાં રહેલા મંદ આય તરફ અને એવું ખીલેલું આય તેમાં મંદ રહેલા બાદ તરફ અને તેવી સુક્ષ્મ થયેલી અનાસરની બાદી હાલત એટલે બાદ આતશ તરફ અને તેવી સુક્ષ્મ આતશી ગતી મેળવેલી અનાસરી હાલત એટલે આતશ નુર તરફ જઈ રહે છે. આવું કરાવવામાં એટલે પરવરદેગાનનો હિંગામ લાવવા માટેના જે મીથ્ર સ્પેન્ટ આરમઘતીએ-સ્પેનદારમદે કરી રહે છે તેથી તેના જવાબ તરીકે પરવરદેગાનનો હિંગામ આવી ચઢે છે. આમ સ્પેન્ટ આરમઘતીના મિથ્રનો જવાબ પરવરદેગાનના દીનમાં આવી ઉભો રહ્યા કરે છે. આવા તે મીથ્રને વાહેદાનીઅતના મીથ્રો કહે છે એટલે જગતની મુકિતના મીથ્ર-ફશો-ગર્દ થવાના મીથ્ર કહે છે જેથી અશાઉનામ ફવષિ ગેતી ઉપર ઉતરે છે, અને આખા વર્ષમાં વીરૂપ તોખ્મને ગોકેરેનેમ હોમ પાતુ કરવા અન્ય જરમોને બરજસી જરમને કંઈ રીતે મદદ કરે છે તે ખીના મુકી દધશું; પણ એટલીજ નોંધ લધશું કે તે જરમોમાં જુઝનો બહાર જમે છે-સામસામી ગતીઓ પોતપોતાલું માગતું

લાહેણું લાઇને એટલે ખરીદ ફરોખતનો પાંચમો ગાહમ્યાર કરીને જુદીતીમાં જરથોસ્તીપણમાં જવા હમસ્પથમએદેમ ગાહમ્યાર તરફ જવા તદ્દયાર થઈ રહે છે. આમ તે જરમોની શક્તિઓ પરવરદેગાનના વખતની અશાકનામ ક્રવપિની હદ-માંથ યસ્નનો એટલે મુક્તિએ પુગવાના વાહેદાનીઅતના મીથ્રો લાહેવો કાઈ શકે છે. દુકંમાં એકે અન્ય જરમોની શક્તિઓ પોતાના જોતીઓ પાસે પાંચમો ગાહમ્યાર કરાવીને છડેા ગાહમ્યાર કરવા છેલ્લી મુળ બરજીરી જરમ તરફ પુગાડી રહે છે. ઉપર કહ્યું છે કે સ્પેન્દારમદ ગેતીની જમીનમાં રહીને વાહેદાનીઅતના મીથ્ર કરી રહે છે. એજ સ્પેન્દારમદ આજ વખતે છેલ્લે મહીને આ બારમી રાસીમાં કામ કરતા આ યજ્ઞોતોનો અપસર હોવે તેણી તે મહીનામાં તે રાસીમાંથી એવાજ મીથ્રોને ચલાવે છે અને આ રાસીનો સરશી સધઆરો શુક્ર કે જેવણુ પોતે ખોરદાદે તે રાસીમાં મુકેલા ગોહરોને એટલે છડેા ગાહમ્યારના એરેતો કેરેતનના કુવ્યતને ઉભરાવે છે તે સેતારાને તે વાહેદાનીઅતના મિથ્રમાં લીન્ન કરાવે છે. એમ રાશીમાં તે વાહેદાનીઅતના મિથ્ર મીનોઈના તે રામેશગર શુક્રથી ચાલવે પરવરીના ભક્ષા પ્રવાહો ગેતી ઉપર ઉતરી રહે છે. આમ ગેતીનો ફરો-ગદ્ થવા માટેના વાહેદાનીઅતના મિથ્રો વર્ષની આખરીએ વર્ષો વર્ષ ચાલી રહે છે કે જેથી ભક્ષા પરવરશના પ્રવાહો ઉતરી રહે છે અને છડેા ગાહમ્યાર થઈ રહે છે, કે જેને માટે અશાકનામ ક્રવપિ ગેતીમાં ઉતરે છે, અને તેનો લાહેવો ઉપર કહેલા મુક્તિ નહિ લીધેલા દ્રવાઓ સાથના બધા રવાનો જેઓ ગેતીના છે, જેઓનો દ્રવાઓ હવે તનોમદ હાલતમાં ગણાય છે તે બધાં રવાનોનેજ આપવાનો છે માટે તે બધા રવાનોને ગેતી ઉપર લાવે છે. તે બધા તનોમદ હાલતના રવાનો જેઓ જીવતા છે તેઓ તો ગેતી ઉપરજ હોય. પણ તે માંહેલા બીજા જેઓ ગુજરી ગયલા છે તેઓને તેઓના ફરોહરો સહિત એટલે મુક્ત આત્મા તરીકે અશાકનામ ક્રવપિની તુફેલમાં ગેતી ઉપર આણવામાં આવે છે. આમ કુદરતી બનાવ બની રહે છે માટે તેને બરતી તરીકત અપાઈ છે જેમાં વાહેદાનીઅતના મિથ્રો કરવા કહ્યા છે. એમ આ વખતે બસ્તેકુસ્તીઆનોને એવાજ વાહેદાનીઅતના મીથ્ર કરવા-જગતની છેલ્લી નેમના મીથ્ર કરવાનો હોકમ અપાયો છે. વાહેદાનીઅતના આ મિથ્રો કે જેઓને હકીકતના મીથ્રો કહે છે તે મીથ્રો બસ્તેકુસ્તીઆનોના ધરના આતશો આગળ અને બુરા જમાનાઓ કે જે વખતે ધરના આતશની પરહેજ નહિ હોય ત્યારે શાયસ્ત લા શાયસ્ત આતરે-આદરાનો અને આતશબહેરામો આગળ કરવામાં આવે છે. આવા હકીકતી વીચારોની દુઆ મુજબ પછી સરોશ અને અરદા-ક્રવપ મારેફત તરીકે કામ કરી રહેશે. મારેફત તરીકે કામ કરનારા સરોશ અને અરદાક્રવપ પછી પોતાની મારફતને કામ કરવામાં જોશ મળે માટે

તરીકતો થવાની ધન્ટેઝરી કરે છે તરીકતો યસ્તેકુસ્તીઆનોએ કરવાની છે. યસ્તે-કુસ્તીઓની આ મોકા માટેની તરીકત તે ગુજરેલાઓના ઇજનની છે. હકીકતી ભેદના ઉપર કહેલા વાહેદાનીઅતના મીથો તો યસ્તેકુસ્તીઆનો અરપન્દારમદ મહિનાના ફરવરદીન રોજથી તે છેક દીન રોજ લગી કરી રહેશે અને તરીકત તરીકે કામ કરતા ઇજનના મીથો તો અપીશવંઘહ રોજની હાવનની હોશઆમમાં થઈ રહેશે.

પરવરદેગાનના દહાડા અને વાહેદાનીઅતના મિથ કે જેથી ગુજરેલાના રૂવાનો મુકત-આત્મા થઈને ઉતરશે-શાને માટે ઉતરશે-મુકત-આત્મા એટલે શું? તે બધાનો વધુ ભેદ.

ત્યારે ફરવરદેગાનના દહાડાના આવા ઉપર કહ્યા છે તેવા મિથ છે. ફરવરદેગાન આવ્યા એમ વિચારીએ તેમાંથી એજ મિથ બાતેન છે. ફરવરદેગાનના દહાડાઓની તઘિયારી જે કુદરતમાં થઈ રહે છે તે તઘિયારીને ફતેહમંદ રીતે પાર ઉતારવા ખુદ કુદરતમાં આસમાન અને જમીન ઉપર જે મિથો ચાલે છે તે મિથોને ટુંકમાં આમ દરશાવી શકાય કે અરવકત પ્રમાણે ખોરદાદે મીન રાશીમાં નુર ભરપુર કીધું છે અને શુક્રના પુર નુર સાથે તે નુર યજ થયું છે અને ત્યાં રાશીમાં મીનોઈ ઉસ્તા-રામેશગરી-શુક્રનો જલ્લો-શુક્રની રામેશગરી જામશે અને તેથી ભલી અસરો ગેતી ઉપર ઉતરવાની છે તે ઉતરી રહેશેજ. ગેતી કે ન્યાં શેતાનનો જુલ્મ ચાલુ છે ન્યાં શેતાન ગવને પાવા માટેના હુઓમનો ખાલો ધોળી નાંખવા ધાય છે અને ન્યાં આરમઠતી ઝમીનમાં ખેસીને તે શેતાનની સામે સ્પેન્તીને પુર જ્નેશમાં વધારે છે, ન્યાં આરમઠતીને માટે જોઈતી મદદની ઘણીજ જરૂર છે ત્યાં ગેતી ઉપર ઉપર કહેલી ભલી અસરોની મદદ મોકલવા રવી હોકમ કરી રહેશેજ. રવી તે મીન રાશીમાં જઈને ભલી અસરો ફેંકશેજ અને તે આસમાનની ઉસ્તાની ઝમીર એટલે તે આસમાનનો ગેતી ઉપર સુખ શાંતી પાંચરવાનો વિચાર ગેતીની ઉપરથી જામશેજ. આસમાનની ઉસ્તાનની ઝમીર એ છે કે હવે ગેતી હસ્તી નજદીક આવશે, માયલ થશે અને વાહેદાન્યત તરફ જશે. એજ ઝમીર સ્પેન્દારમદ અમેપારપંદમી ઝમીનમાં કરી રહે છે.

ત્યારે પરવરદેગાનના દહાડાઓની આવી ખુબી છે. તેઓના આવવા માટેની ખુશાલી રહે છે કેમકે તે વખતે પરવરી આપનારા દયનો હીંગામ રજુ થાય છે; જે ભલુ ખોરેહ-યાઘર્યનો પાક-નેક કરણીના કાર વ કેરફે આખા વર્ષમાં ઉભા થયા છે-જે ગવનો એટલે પરદુખભંજની નેકતો ખળનો ઉભો કીધો છે-જે મેંદુ ગોરપંદી કેહર્પ-નેકીનું સ્વરૂપ ઉજું થયું છે તેને હવે તન

-પસીનનું કરી નુરમા બદલીને રવાનમાં પાછું એકઠું કરવાના વખત થઈ રહે છે. આવા ફરવરદેગાનના દહાડા છે. ચાર જીરમોને પોતાના તે સખત કામની થાક ઉતારવા આસાયશ મેલે છે. ચાર જીરમોના જીરમો કામોને જીરમોમાં લઈ જવાશે એટલે ચાર જીરમોની થાક ઉતરશે કેમકે પાંચમી જીરમ તેઓને પોતા તરફ ખેંચશે. રજેરજના દોરમાં શેતાન માર ખાશે એટલે તે જીરમો પોતાના નાભ પાંચમી મુળ જીરમ બરફ જવાની હોશમાં આવશે. ખુરશેદ યજ્ઞ ઉપર કહેલા મિથનો જોશ ગેતી ઉપરથી ફેંકે છે. જેમ જીરમોની શક્તિમાં ઉત્સાહ જમી રહે છે તેમ ગેતીની આતેનીમાંથી ઉત્સાહ જમી રહે છે અને ઉપર કહેલા જેવા મિથો ચાલી રહે છે જેઓને બરકતના મિથો કહે છે. તે બરકતના આવા મીથ રવીથી ગેતી ઉપર ઉતરી રહે છે તેઓનું ફળ તે વખતના દયથી-ગાથાઓથી ભોગવાઈ રહેશે અને અપાઉનાંમ ફવણિ આવીને તેનો ફાયદો હાથોહાથ આપશે. આમ આ દહાડાઓમાં આતેનીમાં એટલે ખુદ કુદરતમાં ઉસુલ વાહેદાન્યત તરફ જવું છે એટલે ફરશો-ગર્દ કરીને દાદારને મળવાનું છે તે દુરની નેમને નજદીક લાવવા માટેનો મોટો નાટક ભજવવા માટેનો પાઠ rehearsal ચાલે છે, જેને વાહેદાન્યતના મીથ કહે છે. ત્યારે બરકત પ્રમાણેના વાહેદાન્યતના મીથ મીનોઇમાં તેમ ગેતીમાં ચાલી રહે છે. આવા ખુલ્લું મીથ એટલે ઉપર કહેલા વાહેદાનીઅતના મીથ રામ-શગરીના મીથ 'દોસ્તા આયા, ફરવરદેગાન આયા,' તેમાં મંદ રહેલા છે. જાણકાર તે રમઝની તાવીલ જાણી શકે છે. ત્યારે આવા વાહેદાનીઅતના મીથમાં બસ્તેકુસ્તીઆનોએ મશગુલ રહેવું જે એક ખાસ તરીકત છે જેથી અશાઉનામ ફવણિને ગેતી ઉપર જમવાની સવળતામાં આપણો ફળો અપાઇ શકાય છે જે રાદ થઈ. આમ ત્યારે ફરવરદેગાનમાં કુદરતી રીતે વાહેદાનીઅતના મીથ ચાલે છે. ફરવરદેગાનના એટલે પરવરી મેળવવાના દહાડાઓ-તે પરવરીનો ભોગવટો-વહીવટ કરાવવા માટેના દયઓ એટલે ગાથાઓ થવાનો સમય. આ પરવરી-કેવી છે? મીનોઇમાંની હદ-માંથ યસ્નનો તે નતીજે છે. મીનોઇની આ યસ્નમાં થુક સેતારાનો બગ અને સ્પેનદારમદ અમશાસ્પંદ એરેતોકરેતનના કુવ્વત સાથે સામેલ થઈને ઉપર કહેલા પ્રવાહોને ઉભા કરે છે. ફરવરદેગાનનો હીંગામ એટલે ગેતીને પરવરી આપવાનો હીંગામ. તે ક્યારે પડે છે? મીન રાશીમાં રવી આવે છે કે જ્યારે અસ્પનદારમદ મહીનોજ પડે છે ત્યારે. આ વખતે ચાલતા વાહેદાન્યતના ઉપર કહેલા મિથથી ગુજરેલાં રવાનો ગેતીમાંના પોતાના સગા-નબા-નઝદીસ્ત તરફ આકૃષ્ટાએ છે. ગેતી કે જ્યાં તે ગુજરેલાઓએ પાંચ ગાહમ્યારો કીધા હતા યા કરવાના કંઈકે બાકી હતા અને જેઓનો ગાહમ્યારથી સાથે સાથે કંઈકે થઈ રહેતો હતો, તે ગેતીમાં તેઓને છઠ્ઠો ગાહમ્યાર આપવાનો છે એટલે મીનોઈ ઈસ્કિ-ઝુષે યજ્ઞતી આખ-

વાનો છે. માટે અશાઉનામ ફવણીની સંભાળ હેઠળ પોતાનો ભાર-કેરદારને બાળુએ મુકી, તે ભારથી મુક્ત થઈને ‘મુક્તાત્મા’ ખીસાલ એટલે પોતાની આસ્ત્ર તરીકેના ફરોહર સાથે પેવંદમાં આવીને ઉડેને ઉડીની પુર હોશ સાથે નીચે ઉતરે છે. તેઓએ જ્યાં પાંચ ગાહમ્યાર ચાખ્યા છે ત્યાંજ છઠ્ઠો ગાહમ્યાર ચાખવાનો છે જેને સાડ ગેતીની ઉપર મહેમાર હરહમેશ જમી રહે છે તે જમશે; મેલો જમી રહેવાનો છે તે જમશે. અશાઉનામ ફવણીએ તે મેલાને ઉભો કરે છે તેણીએ ત્યાં હાજર રહે છે. આવા તે મેલામાં ફવણીઓની હિદાયતથી તે રવાનો મુક્ત આત્મા તરીકે થઈ એટલે પોતાના ફરોહર સાથે મળીને ગેતીના તે મેળામાં જઈ છઠ્ઠો ગાહમ્યાર ચાખવા તથિયારીમાં પડે છે અને પછી નીચે ઉતરવા માંગે છે.

ગુજરેલાં રવાનોના ગેતીની ઉપર પરવરદેગાનના દહાડામાં ઉતર-વાની તરીકત-મારેફત-હકીકત અને મીથ્ર-ખરીન. આ બધા શબ્દોનો અર્થ.

કોઈથી ચીજ બનાવવા માટે પહેલે procedure હોય છે એટલે તે ચીજને બજાવવાની રીતીઓ રહે છે જેને તરીકત કહે છે. તે બજાવણી બજાવવા માટેના સાધનો હોય છે જેને મારેફત કહે છે. એમ એક ચીજની બજાવણીમાં એમ તરીકત અને મારેફત આવે છે. તે સાધનોથી તે ચીજને બજાવવા માટે શક્તિ કારસાજી અકકલ જોઈએ છે કે જેને હકીકત કહે છે. છેલ્લે તે ચીજ બનીને જે મુરાદ રાખેલી હોય તે પાર પડે છે. આમ આ છેલ્લી મુરાદ નેના છેડો-ગોલ કહેવાય જેને મિથ્ર ખરીન કહે છે. આમ દુન્યાની દરેકે દરેક ચીજના બનાવમાં અને દરેકે દરેક ચીજના જ્ઞાન થવામાં ચાર પગથીઓ રહે છે જેઓને તરીકત-મારેફત-હકીકત અને છેડો મિથ્રખરીન કહે છે. અહિંયાં ગુજરેલાં રવાનો ગેતીમાં ઉતરે છે તે જોવાનું છે માટે તેઓના ઉતરવાની તરીકત, મારેફત, હકીકત હોવી જોઈએ તેઓ આમ છે.

નીચે તેઓના પેદર-માદરના યુનનો આતશ, જે ગેતીમાં તેઓના સગાં વહાલાં-નપાનજદીસ્ત-ફઝન્દ કોઈથી નજદીકનું નામ-કહેતા યુન, ઓઘાનનું સગું હોય તેના ધરના આતશે-દાદગાહમાં છે તે આતશની હકીકતથી તેઓ ગેતી તરફ તે ધરના આતશ તરફ ઉતરશે, જેમાં તેઓને મારેફત જોઈશે-જેને માટે તેઓને હિદાયત મદદ જોઈશે. તે સ્વઓપ અને અરદા-ફવપ આપશે અને તે જીવતાં સગાંવહાલાંઓ અપીશ વંઘડુ રોજે આદર-વાના, નોતરવાના મિથ્ર કરે છે તે ખુદ તરીકત તરીકે એરતે-ફાલ તરીકે આગળ જશે.

ત્યારે ગુજરેલાના રવાનો મુક્તઆત્મા થઈ એટલે પોતાના ફરોહર સાથે રાદપેવંદમાં આવી રથને બસીત કરી ઉડેને જીમાં આવીને ગેતી ઉપર અશાઝાંમ ફવધીની તુફલમાં ઉતરે છે તે માટેની:

તરીકત—તરીકે જીવતા સગાઓથી અશીશવંદહ રોજના હાવનની મહેરમાં ઇજનના મિથ્ર થાય છે આ ઇજનના મિથ્રની બબવણી માટે

મારફત—જોઈએ સાધનો જોઈએ તે સ્વઓષ અને અરદાફવષ પુરા પાડે છે. આ સાધનો તે તરીકતને ઇજનના મિથ્રોને બબવશે માટે તે સાધનોને કામ કરવાનો પરવાનો અધીકાર હુકમ જોઈએ, હકીકતી કારણ જોઈએ તે,—

હકીકત—તરીકે તે ગુજરેલાઓના આપદાદેથી ઉતરતા યુનોના આતશ તે ગુજરેલાના સગાઓના ધરના આતશે—દાદગાહમાં રહે છે તે આતશે—દાદગાહ તેવી હકીકત તરીકે થશે. આવા હકીકતી કારણથી—અધીકારથી સ્વઓશ અને અરદાફવષ કામ કરીને તે ઇજનના મિથ્રને બબવીને મુરાદ પુર્ણ કરશે એટલે.

છેલ્લો છેડો—મિથ્ર બરીન લાવશે એટલે માંગેલી મુરાદ જે તે રવાનોને ઉતારવાની છે તે થઈ રહેશે.

અહિંયાં નોંધવું કે જે જમાનાઓમાં બસ્તેકુસ્તીઆનોના યુનોના આતશો ધરના આતરે—દાદગાહની જેરહાજરીમાં તફરગે થતાં હોય અને યુગ્મઈજવાની ધાસ્તીમાં હોય તે વખતે તે યુનોના આતશો પાવીકતના આતશે—દાદગાહ, આતરે—આદરાન અને આતરે—બહેરામમાં જઈને કરાર પકડે છે. પણ જો તે યુનોના આતશ તે તલેસમાતીક આતરોમાં પુગી શકે નહિ તો તે યુનોના આતશનું જરથોસ્તીપણું યુગ્મઈજય છે જેથી તે યુનો એક મરતમો નીચે ઉતરીને બાદી ગતીના રહેણાણમાં જાય છે એટલે જીરમ ઉતરી પડે છે. આ એક નાણુક બાબદ છે. જેઓ આ તલેસમાતીક આતરોને આઝુરદેહ કરે છે તેઓના યુનોના આતરોની આવી વલે થઈ જાય છે. આવા તલેસમાતીક આતરોના કશોને જોખમાવવામાં અને તેઓની ખીદમતમાં ખામી રાખવામાં શું ભય છે તેની કદખા થઈ શકશે.

ફસલી યાદયેના સાલની આખેરીએ ગેતીમાં થતો યજ્ઞતી મેહ-
માર-મેળો-નાના પ્રકારનો ફશો-ગર્દ : તેના ફસ હીનો જેમાં
પન્જેકેહ અને પન્જેમેહ બે વિલાગો છે. આ ભવ્ય મેળામાં
જોવા જવાની ખાસ ફરજ-ઉપયોગીતા-મહા પુન્ય; એક
જાતની જનસેવા જગત સેવાનો ખ્યાલ.

ગેતીમાં આ વખતે શું છે-શો પ્રભાવ છે-શો મોહ છે? ઉપર કહ્યું તેમ
ખોરદાદે અહુનવધર્થ પ્રમાણે અહુનવધર્થમાં ખાર હઝારનો એટલે ત્રણ મુસ્તસલાનો
રમ્મ છે તે બળ લાવવા ગેતીની નેજાત સાર મીન રાશીમાં નુર વધાર્યું છે અને તેને
શુકની ઉંચ રાશી કીધી છે એટલે શુકના નુર સાથે તે રાશીનું નુર યજ્ઞ થઈ
રહે છે અને ત્યાં રાશીમાં મીનોઈ રામશની થઈ રહે છે, મીનોઈ મીથ્ર ફ્રે-
કેરેતીના મીથ્ર થઈ રહે છે અને જમીનમાં ખાતેન એમોમાં સ્પેન્ત આર્મધતીખી
તેજ મીથ્ર કરી રહે છે અને ત્યાં ખાતેન એમોમાં અનેરામની મીનોઈ મીજલસ
થઈ રહે છે અને એમો હુદાઓંધહો અને મીથ્ર સ્પેન્તના જલવાને ત્યાં તે
ખાતેન એમોમાં આરાસ્તે કરી રહે છે, અને તે ખાતેન એમોમાં રહેલા યાદ્યના
પ્રવાહોને વધારી તે મહીનામાં ફ્રેકેરેતી જમાવવા તેઓ તે પ્રવાહો સહીત
બહાર પડ્યા કરે છે અને ઉપરના રામેશગરના નાદ સાથે લીન્ન થયા કરે છે.
પણ તે છેલ્લા મહીનામાં ગેતી ઉપર શેતાનનો જુદમ=ભારી થઈ રહે છે.
શેતાન ધનાને જોરે સ્પેનાના જુદ એટલે હમનખર્દ તરીકે થઈ રહે છે કે
જેથી ત્યાં ધાસ્તી પેદા પડી છે. આ હમનખર્દો પછી ધનસાફને લાત મારે
છે એટલેજ હદ+ધનસાફથી અપાકનામ ફ્રવપિની મીનોઈ મદદ સ્પેનામીનને
આવી મળે છે અને શેતાન અને ધનાને મોકાસર પાછા હઠાવે છે. આ વખતે કે
ન્યારે ગેતીમાં અઝી-ધના છતાય છે ત્યારે તેની ખુશાલીમાં અશાકનામ ફ્રવપિ
ગેતીમાં એક ભવ્ય યજ્ઞતી મીજલસ સમારે છે-આખરે ફશો-ગર્દ થશે ત્યારે
જે મહેમાર જમશે તેવા મહેમારનો એક મીનો મેળો ઉભો કરે છે. **આવી**
મીનો મીજલસ આવો ભવ્ય મેળો ફસ દહાડા જામે છે જેના પહેલાં
પાંચ દહાડા પન્જે કેહ તરીકે છે બીજા પાંચ દહાડા પન્જે મેહ તરીકે છે.
એમ રામશની જે ગેતી ઉપર થવા ધારી છે તે માંહે પડતા ખતરાને દુર
કર્યા કરે છે અને એમ હસ્તી-નીસ્તી મલવાની આવશ્યકતા નજદીક અને
નજદીકજ આવતી જાય છે. આ વખતે અપાકનામ ફ્રવપિ શેતાનને મારીને
ધીમે ધીમે ગવમાં ફેરવ્યા કરે છે. આવી રીતે ગવની પરદુખભજની પરવરેશ વધાર્યા
કરે છે. આ અપાકનામ ફ્રવપિ જે ગેતીમાં તે વખતે છેલ્લા સ્પેનદારમદ મહીનામાં
ગેતીમાં ઉતર્યાજ કરે છે તેથીજ ઉપર કહ્યું છે તેવો ઉસ્તાનમાં લીન્ન થવાનો
નાદ થયા કરે છે ગેતીમાં ત્યારે આ છેલ્લા મહીનામાં ઉપર કહેલો મીનો મેળો

—છઠ્ઠા ગાહમ્પારનો અવસર થઈ રહે છે. આ અવસર નાના પ્રકારની ફૂશી-કેરેતી જેવો ગણાય છે. ગેતીમાં આ વખતે મીનો અને રામનો જલ્લો—સ્તર રૂપની ગેતી થવાનો જલ્લો એક જાતનો મીનો મેલો જામે છે ગેતીમાં તેવી ઉસ્તા મીનોઈ રામેસ્તી જામે છે—તે ઉસ્તાની તરફ—તે મેલામાં તે ઉસ્તામાં—મેલો વર્ષે વર્ષે થયા કરે છે તે તરફ ગુજરેલા આકર્ષાયા કરે છે. હવે તે ગેતી જે ખનીરથના બેદની થતી રહે છે તે ખનીરથી મેલામાં તે જીવતા તેમ તે ગુજરેલા બેઉ છઠ્ઠા ગાહમ્પારનો ભોગવટો કરી શકે એમ છે અને ધણાઓ તેવો તે ભોગવટો કરે છે; આગે ભોગવટો કરવા માટે પન્જે—કેહ અને પન્જે—મેહમાં જીવતાઓએ ખનીરથને સચાવે શોભાવે તેવું કરવું જોઈએ કે જેથી કંઈક અરતખામાં રવાન—દરેસ્તીનો ફાયદો થઈ જ રહે છે. આવા મહાન કામમાં જીવતા અને ગુજરેલાઓ બેઉનો હિસ્સો સાથે જ ચાલે છે. એક કામ જીવતાનું ત્યારે જ થાય કે ગુજરેલાનું કામખી સાથે સાથજ થયું હોય કે જે ગુજરેલા માટે કીચેલું તે કામ જીવતાની પકડ તરીકે એટલે બલાઈ કરવાની ધમારતના પાયા તરીકે ઉભું રહે છે; જેમ ઇંટને ચણવા કડીયો પ્લાસ્ટર (સલ્લા) લે છે. પ્લાસ્ટર વગર ઇંટ ચણાય નહીં અને કડીયા વગર પ્લાસ્ટર લેવાય નહીં તેમ જીવતા અને ગુજરેલા બેઉના મેલાપ વગર એટલે જરથુશ્ત્રી ‘યાઓ વીસાદ’ની યશન વગર (તે બધાની જીવંત વગર) આ હુમસપથમેદમ ગાહમ્પાર ચખાય નહીં. જેમ જેમ બસ્તેકુસ્તીઆનો તે મોટા ભવ્ય મેળામાં વધુ અને વધુ ભાગ લે છે તેમ તેમ ભવ્ય મેળો જે પુર્ણ રીતનો યજ્ઞતી છે તે ગેતી તરફ માનવોની વચમાંથી પંથરાતો જાય છે કે જેથી જીરમોની શક્તિઓ પોતાના જોતીઓને આગળ મુળ જીરમ તરફ દોરવી શકે છે અને એમ જનસમાજની વૃદ્ધિ થઈ રહે છે. ત્યારે આ પરવરદેગાનના દહાડાઓ-માંની ફરજ બજાવવે જીવતાઓ-ગુજરેલાઓનેજ ફાયદો નહિ પણ જનસમાજને ફાયદો પુમે છે.

પરવરદેગાનના પન્જે-કેહના અને પન્જે-મેહના દહાડાઓ માટે
 કરવી બેઠતી તરીકત. જીવતા તેમ ગુજરેલા બેઠેને થતા ફાય-
 દાનો કંઈક લાશ. પન્જે-કેહની તાસીર મેળવવા માટેના તરી-
 કત મારેફત હકીકત, ઉપર વાહેદાનીઅતના મિશ્ર કરવાની
 તરીકત કહી છે જે તો રપેન્દારમદ મહિનાના ફરવરદીન
 રોજથી દીનરોજ લગી કરવાની છે આટલા વખત
 લગીમાં એક કે ત્રણ નાહનો લેવાનાં છે અને
 મનના ઘોડાની રેકાબને ટાઇટ કરવાની છે, પછી
 ઇજનના મિશ્ર કરવાની તરીકત કહી છે
 તે તો અધી રોજના હાવનની મહેરમાં
 કરવાની છે. હવે પન્જે-કેહ અને પન્જે-
 મેહમાં શું કરવાનું છે તે
 બોધાવે.

ત્યારે આ જીવતાઓ તરીકત કરે છે તે પન્જે-કેહ અને મેહના ખાસ
 દહાડાઓ ઉપર તરીકત કરે છે; અગાઉથી નાહનો યા નાહન લીધેલા હોય
 છે. સમ્યાઈ-હુતોક્ષી-પશેમાની કરે છે. અને તે નાહન-તે સમ્યાઈ
 હુતોક્ષી-પશેમાની ત્યારેજ પુરી કીધેલી મુસ્તન્નખ થએલી કહેવાય કે ન્યારે
 સાથ સાથ બેઠરેના મિશ્રખી ચાલુજ હોય. એટલે ચોકકસ બરજીસી ચિથના
 કુલનો હદયો ગુજરેલા સાર લઈ ન્ય અને મિશ્ર કરે કે “આ બસો હદયો
 ગુજરેલાને આપું છું જેથી ગુજરેલાને આ દીવસે હમરપથમએદેમની ગતી
 મુકિતએ જવાની ગતી મળે. આખા વર્ષમાં જે ક્રીયાઓ થઈ હોય તેનો
 લ્હાવો જે મુકિત માટેનો છે તે ઉચુકાણો વધીને મળે. તે ગુજરેલા જે
 મરકઝ ઉપર હોય ત્યાં તે ગુજરેલાથી ચાલેલી પશેમાનીને લીધે વળુ ફરવાથી
 ખેરદ થાય છે, કે જેથી કુદરતી કાયદે હદ-ઈન્સાફ પ્રમાણે તે ગુજરેલાની
 ખુરાઈઓનો દરજ કંઈક દરજ્જે નસ્ત થઈને પછી ગવરપનો થાય છે-ગવમાં
 આવે છે; એમ તે ગુજરેલાની કઈ ઘણી કે થોડી સદગતી થઈ હોય અને
 સાથે સાથે ગેતીમાં તેના સગાઓએ ક્રીયા કે જે પયગમ્બરની કુનીયતના
 ફએલથી-પ્રતાપથી ચાલી રહે છે-કારગર થઈ રહે છે તે કીધી હોય, તો
 ઉપરની પશેમાનીથી વળુ ફરવાથી મેળવેલા ફાયદામાં ઘણો વધારો થાય છે
 એમ પયગમ્બરની કુનીઅતના પાવમહેલના પ્રતાપથી એટલે જગતમાં થયેલી
 યસ્તથી અને તે ગુજરનારની પશેમાનીની કુદરતી ક્રીયાઓથી તે બેની જુદ-
 તીની આખાં વરસની ક્રીયાઓથી તે દરજ કહેતાં તે ગુજરનારની ખુરી કેર-

દ્વાર-ધુરી વાસ્ના ગવમાં બદલાઈ હોય તે ગવ તે બલો નતીજો જે ગવરૂપનો છે તે હવે નુરમાં બદલાઈ જાય. તેમ વળી ખીજ હાથ ઉપર તે ગુજરેલાઓની ધુરી કેરદારનો દરજ ખુદની પશેમાનીથી અને ગેતીની કીયાથી જે હજુરખી ગવમાં આવ્યો ન હોય બદલાયો ન હોય તે દરજ-તે ધુરી કેરદાર અને ધુરી વાસ્ના આ પરવરદેગાનના દસ દહાડામાં ગેતીમાં થતી યાત્રો વિસાદની પયગમ્બરની યસ્નથી ગવમાં ફેરવાતો રહે. ગેતીમાં થતી યાત્રો વિસાદની આ ૧૦ દહાડાની યસ્નની ઉપર હદ+ધનિસાફની સીલ છે એટલે આ યસ્ન જે પેગામ્બરના ફઝેલથી થઈ છે તે યસ્નને તેવણુનો ફઝેલ કહે છે. તેવા તે પયગમ્બરના ફઝેલને હદ+ધનિસાફ તે ધલાકો-ક્ષત્ર-અધીકાર આપ્યો છે એટલે તે બધી યસ્ન પરવરદેગાનના કામમાં સફળ કરનારી ઠહેલી છે. આવી બધી યસ્નથી હવે તે ગુજરનારની ધુરી કેરદાર તે ગવમાં ફેરવાતી રહે” આમ મિશ્ર કરીને તે બહેરે-હદયો-તે મિશ્ર કાષેલા પુલ તે ગુજરનારના બહેરાને અર્પણ કરે છે. આ મીશ્ર કરી ગુજરેલાને શાંત કરીને પછી પોતાના રવાનને શાંત કરે છે, એટલે ધરીસ્તેને શાંત કર્યા પછી ઠેરવ્યા પછી પોતાનું નાહનખી ઠેર છે એટલે નાહનનો પ્રતાપ તેની ઉપર ઉતરે છે અને તેના નહાનની સચાઈ કામગાર થાય છે, એટલે શું થાય છે? આવા નાહન-સચાઈ અને બેહરેના મીશ્રની તરીકતથી તુરતજ તે જીવતા પાસે સ્ત્રઓષ અને અરદાફ્રવષ આવે છે એટલે તેઓના આશીશો અને પનાહ તેઓને મળે છે અને ઉસુલ હકીકતી મીશ્ર કે મઝદરયાતે-માયલી થાય-આખા વર્ષની માયલી તેને મલે-દઝે ઉભા થાય-એટલે નાઝી થાય તે હકીકતી મીશ્ર તે જીવતાને તેમ તે ગુજરેલાને બેઉને ફળે માટે સ્ત્રઓશ અને અરદા-ફ્રવષ તેઓ બેઉને મદદ કરે છે. તે દહાડે પડતા ભલા પ્રવાહોને સ્ત્રઓશ અને અરદા-ફ્રવષ લઈને તેઓ બેઉને આપે છે. આમ થવાથી શુભ નતીજો એ આવે છે કે તે ગુજરનારની બદ કેરદાર તુટતી જાય છે-ગુજરનારની ધુરી વાસ્ના જે કંઈ રહી હોય તે તુટતી જાય છે. એમ તે ગુજરનારનો દરજ ગવમાં ફેરવાતો જાય છે અને તે ગુજરનારની નેકી-ગવ ઓર વધીને નુરમાં ફેરવાતી જાય છે. એવીજ રીતે જીવતાનેખી ફાયદો થાય છે. જીવતાની મનશક્તિમાં ફેર પડતો જાય છે. તેનું મન મીનોઈ તરફ જવા માંડે છે-પોતાની અંદર રહેલી તૃતી-ઓથી પોતે આગાહ થતો જાય છે અને તેઓથી છુટકારો મેળવવા સત્યસંગ શોધવા પડે છે. તેની પન્જે-ઝરવીકશે-આતેની વધુ સુક્ષ્મ થતી જાય છે, તેનું ભાન મીનોઈમાં ચોંટી રહે છે, તેના પન્જે-ઝરવીકશે-ઝાહેરી કે જેથી લાગણીઓ થઈ રહે છે તેઓ મંદ થતા જાય છે. પન્જે-ઝરવીકશે-આતેની ખુદ તે ઝાહેર ઝરવીકશે ઉપર સવારી કરી રહે છે એટલે માનવીનું ભાન સચેત થઈ લાગણીઓને રોકી શકે છે. આમ પન્જે-ઝરવીકશે આતેની ભાન સાથનું મન પન્જે-ઝરવીકશે-

ઝાહેરીના વોહુનના ઘોડા ઉપર તનની નળળી વાળુ ઉપર બેસી રૌશન ફેલની રેકાળથી ગેતીને તય કરી જશે એટલે ભાન સચેત થઈ હોશવાળું ખેરદવાળું થઈ જુઠ્ઠાઈ કે જે જાહેર લાગણીનો ઉભરાનો જવાબ છે તે જુઠ્ઠાઈથી દુર જઈ ફેરો પાર કરશે. આમ ગુજરનાર તેમ જીવતા બેઉને ફાયદો પુગે છે. આવી શુભ અસર તે પરવરદેગાનના દસ દહાડામાં તે બેઉને જીવતા તેમ ગુજરેલાને મળી રહે છે. આ દસ દહાડા પન્જે-કેહ અને પન્જે-મેહમાં વહેંચાય છે.

ત્યારે પન્જે-કેહના હીંગામની તાસીર મેળવી અપાવનાર તરીકત-મારેફત-હકીકત-વાહેદાનીઅત આ રીતના છે:

તરીકતમાં નાહન-સચાઈ-પતેત-બહેરાના મીથ.

મારેફતમાં સચોપ અને અરદા-ફવપને પુગવું જેથી જીવતાને સચોપને તાબેના પન્જે-ઝરવીકશની ઉપર કહેલી અરુપની ધખારતની ખુબી હાંસલ થાય; ગુજરેલા અર્દાફવષે પુગે.

હકીકતમાં નાઝીના મિથ જે ઝોહરા-શુકના નુરમાં પ્રવાહોના ધનિકાલ તરીકે છે જેથી જીવતાં જીવત ગોરુપંદી નેવીપિ મળશે. ગુજર્યા પછી તે ગુજરનારને પુલ ગુઝાર કરાવશે-સેશય પુરી કરાવશે અને ધરિરતે-ખીઝ કરાવી કેશ્વરોમાંથી દાદારે ગેહાનને રસ્તે ચલાવી ખચેત્વદથ કરાવી અવ્વલ મંઝલ કરાવશે તેની તધિયારી થઈ રહે છે.

પન્જે-મેહ-ગાથાઓના દીનનો મહિમા.

દવે પન્જે-મેહમાં ગાથાઓ જેઓ ભોગવાવશે, ઉપરનો ફાયદો કરાવી આપશે, તેઓ ઉપર કહેલી ચીજોને ફાયદો ખુદખુદ તેઓને ચખાડશે-ખવડાવશે, જેથી છદ્દો દમસપથમએદેમ ગાહખ્યાર અને તેની અરેતો કરેથનની શક્તિની પ્રાપ્તિ થશે.

**બેહદીનો અને આશ્રવનો યઝ્દાજઘ્રેગરો અને ખુષના સાહેબો
—આ બધાઓના મરતબા દરજ્જા તખક્કાઓ શાને લીધે ?
કહ કીયાઓ બેહદીનો કરી શકે—કહ નહી તેના કારણો.**

સાધારણ અસ્તોકુસ્તીઆનો બહેદીન કહેવાય એટલે બહી દીનને લગતા કહેવાય. તેઓમાં કઈ દીની અધીકાર હોય નહિ. પણ જેઓ આશ્રવન કહેવાય છે તેઓ તો અધીકાર સાથના હોય. તેઓ નાવર મરાતબ થઇને અધીકાર મેળવે છે. પણ તેઓનો અધીકાર સીરફ છ મહીના લગી રહે છે. છ મહીના પુરા થયા કે તેઓએ નવું અરસ્તુમ લેવું ઘટે છે. અરસ્તુમ લઇને પછી તેઓ પોતાના રવાનની યઝ્દને કરે છે ત્યારે તેઓનું રવાન ખુષની ગતીએ પુગે છે એટલે તે રવાન ઉપરનો બંદરોશ ઉચ્ચકાઇને તેઓની અધિપિમાંનું ફરોહર તેઓના કેહર્પમાં જઇને તે રવાનને ઉરને ઉઘીતું કરે છે. રવાનની આવી હાલતને ખુષની હાલત કહે છે. ચોથે દહાડે તે ફરોહર પાછું કેહર્પના દસમાં ચપ્પમાંથી તેઓની અધિપિની અસલ જગામાં ચાલી જાય છે કે જેથી તેઓનું રવાન પાછું બંદરોશમાં આવી જાય છે. પણ જો તે આશ્રવન પાંચ તાએનો અમલ રાખ્યા કરે તો તેને ઉતરતા પ્રકારની ખુષ હાંસલ થાય. આ ઉતરતા પ્રકારની ખુષમાં ફરવિ જે મોટી ખુષ વખતે કેહર્પના દસમાં ચપ્પમાં રવાન સાથે હતી તે ફરવિ ત્યાં કેહર્પમાં રહી શક્તી નથી પણ પાછી પોતાની અસલ જગા અધિપિમાં આવી ચડે છે. પણ આ વખતે રવાનને તે અધિપિમાંની ફરવિ સાથે મોટી ખુષના કરતાં રૂપીએ છ આની સંબંધ હોય છે. રવાન ઉપર આ વખતે બંદરોશ તો હોય છે પણ તે બંદ નીમે ભાગે રહે છે. જેમ ગુજરતી વખતે રવાનને નીમહોશ હાંસલ થાય છે તેમ આ નાની ખુષવાળાને હાંસલ થાય છે. આવી પાંચ તાએની ખુષને નાની ખુષ કહે છે. આ પાંચ તાએનો અમલદાર ઉતરતા પ્રકારનો રહે છે જેને બાજે ધરવાનો અધીકાર મળે છે. પણ જો રવાન પુર્ણ રીતના બંદરોશમાં આવી જાય એટલે નાની ખુષનો અમલખી નહી હોય તો તે નર અધીકારી રહી શકતો નથી. તેને બાજની કીયા કરવાનો અધીકાર રહેતો નથી. પણ યઝ્દને અને બીજી કીયાઓ માટે તો મોટી ખુષજ જોઇએ. ત્રણ દહાડાની ખુષ પછીથી તેઓને ફરીથી ચોથે દીને પોતાની રવાનની યઝ્દને કરવી પડે છે કે જેણી પાછું તેઓનું રવાન ખુષે પુગે. આમ ત્યારે આશ્રવન વર્ગ અધીકારી રહે છે. તેઓના અધીકારના ત્રણ પાયા રહે છે. પહેલો પાયો તેઓની નાવર મરાતબની સંપુર્ણ કીયા છે. બીજા લગી નાવર

મરાતમ્ય સંપુર્ણ રીતના થાય નહિ ત્યાં લગી તેઓને હઝોમ કુટવાનો અધીકાર કુદરત આપે નહિ. જો બરાબર ૭૨ હાના નાવર મરાતમ્ય નહિ થયા હોય તો પછી તેઓને હોમ કુટવાનો અધીકાર રહેતો નથી. એવાઓ જો હોમને કુટે તો હોમ ઉપર આગમ્ય પડે અને તેનો વળતો જવાબ શીક્ષા તરીકે તેઓ ઉપર ઉતરે.

બીજો પાયો આવા પુર્ણ રીતના મરાતમે પુગેલાનું છ છ મહીનાનું બરશ્નુમ છે, અને ત્રીજો પાયો તેઓની ત્રણ ત્રણ દહાડાની ખુપ છે. યા નાની ખુપ છે. આમ ત્રણ મુળ પાયાની ઉપર આશ્રવનનો દીની અધીકાર રહેલો છે. ઉપર જોયું કે યજ્ઞને અને તેની ઉપરની બીજી બધી ક્રીયાઓ માટે મોટી ખુપજ જોઈએ. એ ઉપરાંત આતશબહેરામ પાદશાહની બોય દેનારનેથી મોટી ખુપજ જોઈએ. આવી ખુપવાળા એક યજ્ઞોઝદાથ્રેગરનેજ વખતોવખત પાદશાહની બોય દેવાનો અધીકાર રહે છે. પણ આ બોય દેનારાએ સાથે સાથે પાંચ તાએનો અમલથી રાખે છે, ત્રણ દહાડા લગી મોટી ખુપ રહી શકે પણ એથે દહાડે ફરીથી ખુપ લે તેની અગાઉ-એટલે એથે દહાડે સવારે આતશબહેરામની બોય તો તે યજ્ઞોઝદાથ્રેગરને પાંચ તાએન ખુપથીજ દેવી પડે છે કેમકે મીનો નાવરની યજ્ઞને કરવાનો વખત તેને મળતો નથી. પાંચ તાએની ખુપ ત્યારે રવાનની ખુપનો ઉતરતો દરજ્જો છે કે જે ખુપ યજ્ઞનેથી ઉતરતા દરજ્જનના બાજેના કામોમાં ચાલી શકે છે પણ અમુક અમુક વખતે તે યજ્ઞોઝદાથ્રેગરે અવ્યલ દરજ્જનની મીનો નાવરન ખુપ તો લેવીજ જોઈએ. આજે યજ્ઞને અને યજ્ઞનેથી ઉપર જતા દરજ્જન ક્રીયાકામો કરવા તો મીનો નાવરનીજ ખુપ જોઈએ. આવા નાની મોટી ખુપના નરોને અધીકારી નરો કહે છે. આવા નરોથીજ બાજ થાય. અને બાજના સીલસીલામાંજ આક્રિનગાન ક્રવપિ અને સતુમ આવે. તેઓ કદ રીતે સીલસીલો રાખે છે તેની સમજ નીચે છે.

પણ જોઓ ખેહદીનો છે તેઓ આક્રિનગાન અને સતુમ અને ક્રવપિ ફરી શકે. આ ક્રીયાઓ ધુશમુરદી કહેવાય છે એટલે તે ક્રીયાઓની પાર્વ જો થાય તે પાર્વી તે ક્રીયા થઈ રહ્યા પછી રહી શકતી નથી. એને તાત્કાલીક પાર્વી કહે છે. પણ આતશબહેરામો કે જ્યાં ઉરવીસગાહો છે ત્યાંની પાર્વ તાત્કાલીક રહેતી નથી. ત્યાં તો સામેત કદમ પાર્વી રહે છે. આવી સામેત કદમ પાર્વીમાં ક્રીયા કરનારને આશ્રવન કાઢે છે કે જોણે ઉપર કહ્યું છે તેમ અધીકાર મેજવેલો હોય છે. ઉપરના અધીકારથી તેણે પોતામાં સામેત કદમ

પાવી રાખી છે કે જે પાવી તેના મરાતખના દરજ્જાથી અને છ છ મહીનાના બરસ્તુમથી અને પોતાના રવાનની ખુપથી સામેત રીતે ઉભી થયા કરે છે. પોતામાં આવી પાવ ગતી રાખનાર નરનેજ યઝ્દદદાથેગર કહે છે જેને અધીકારી નર કહે છે, મોટી ખુપનો રાખનાર મુળ અધીકારી છે. પાંચ તાએની ખુપનો રાખનાર ઉતરતો અધીકારી છે.

ખેહદીન તો સીરફ બલી દીનના ફરમાનોને પાળનારો છે. ખેહદીનથી હુશમુરદી કીયાઓ આફ્રિનગાન-સતુમ-ફવપિ થાય. પણ તેણે એક અમલદાર પાસે બાજ કરાવવીજ જોઈએ. એમ આફ્રિનગાન-ફવપિ-સતુમનો સીલસીલો બાજ વગર ટકી શકે નહિ. કીયાનો આ સીલસીલો કઈ રીતે શાને માટે શાને લીધે છે તેની સમજ બાજની કીયામાં આપેલી છે. બાજ-ફવપિ-આફ્રિનગાન-સતુમ આ કીયાઓ રવાનની 'રય' જે જીવતી હાલતમાં સંક્રાંતિથી હતી તેને સામેત કરવા માટે છે. જ્યાં લગી રવાન જે કેહર્પમાં ખેડું છે તે કેહર્પની ઉપર જગતનું ખેંચાણ છે ત્યાં લગી રવાનની રય ખીલી શકતી નથી. ત્યારે ગુજરેલા કેહર્પને જગતના ખેંચાણમાંથી છુટું કરવા માટે બાજ-આફ્રિનગાન-ફવપિ અને સતુમની કીયાઓ છે-આ બધી કીયાની સામાન્ય નેમ તે ગણાય. તે કામને પુર્ણ કરવાના તે ચાર પગથીયા છે. માનવના કેહર્પને માનવના જડ તન સાથે ઘણાજ નીકટનો સંબંધ છે. માનવના જડ તન ઉપર ગુજર્યા પછી એજાન્ય હોય તો તે એજાન્ય તેના કેહર્પને પુગે અને તેની અસર રવાનની ઉપર થાય. જ્યારે તન ઉપર એજાન્ય હોય ત્યારે બાજના સીલસીલાને જરાક ઉપર લઇ જવો એટલે યઝ્દને લગી લઈ જવો. આ કામ માટે મોટી ખુપનો સાહેબ જોઈએ છે. સતુમની કીયામાં જે સમજ આપી છે તે સમજમાં માની લીધેલું છે કે તેનું જડ તન દખ્ખમે પડીને બલી વ્યવસ્થાએ પુગેલું છે. પણ જે જડ તન રીમન થઈને ચોતરા ઉપર હોય તો સતુમની કીયામાં જે સમજ આપી છે તે સમજ રૂપીએ ખે આની તે ગુજરેલાને કારગર લાગે. બાજ અને આફ્રિનગાન અને ફરોખ્શીથી બીજી છ આની અસર ઉભી થાય-થવા પામે અને યઝ્દનેની કીયા અને વંદીદાદ બાકીની આદ આની અસર પુરી કરી આપે-કહેવાની મતલબ એ છે કે કીયાના આ સીલસીલાની ઉપયોગીતા-મતલબ રવાનની બંદરેશ ઉઠેલી અપાવવા માટેની છે. માટે જડ તન અને કેહર્પને જડ જગતના બંધનમાંથી છોડવવાની જરૂર પડે છે. આનું કામ કરવા આ બાજ-આફ્રિનગાન-ફવપિ અને

સત્યમનો સીલસીલો છે. તેમ આ સીલસીલાની ઉપરનો સીલસીલો તો મઝરને-
વંદીદારનો સીલસીલો છે.

રવાન આમ બંદરૌશ ઉકેલી રહ્યું કે પછી પૌતે પૌતાના જડ તન
કેહર્પની ખેતી કરવા માંડે છે. મોટી કીપાઓ ત્યારે રવાનની આઝાદ હાલત
થયા પછીથી તે રવાનના કામમાં મદદગાર થઈ પડે છે. કીપાઓ અને તેઓના
અમલદારોના અધીકારની આવી કુંકે સમજ છે.

હાલે બાણાતી ફવપિ અને બાજધરણા સાથે બાણાતી ફવપિના લેંદા :

આજે બાણાઓ સવાલ કરે છે કે ફવપિ ખરી કઈ? હાલે બાણાતી
કે બાજધરણા સાથની ફવપિ કે જે જયજ હતી તે. આવા સવાલ કરનારાઓ
પોતાની અંતકરણની ભલી લાગણીઓથીજ સવાલ કરે છે એ વાત સાચી
છે પણ તે સાહેબોને જમાનાઓની તાસીર જુદી જુદી છે અને તે તાસીર
પ્રમાણે દ્યેનને ગોતી કાઢી આપવા જમાનાઓમાં સંબોધ્યતો ઉતરીને આખાનો
અમુક ભાગ ગોતી કાઢી આપે છે અને તેમાં અમુક અમુક ફેરફાર
જમાનાની વધુ ઉતરતી ગતી માટે કરવાના ફરમાનો આપે છે-તેની બધી
હકીકતોની માહેતી રહેતી નથી અને તે હોયખી નહીં કેમકે તેનું શીક્ષણ
આજે જયજ નથી. પેગામ્યર સાહેબનો જમાનો તેવણની તે વખતની
દીન હર જમાનમાં ચાલેજ નહીં માટે તો અવસ્થામાં વળી સંબોધ્યતોની
દીનખી કહી છે. જે જમાનામાં ફસલના આલાતો ઉંજવાઈ શકતા નથી-
ફસલના પાવ મહેલો થઈ શકતા નથી તે જમાનામાં સરોશનો પુણું બહાર
જયજ થઈ શકતો નથી. માટે સરોશના પુણું બહારવાળી યરનને જયજ
કરતા નથી કેમકે તેથી સ્તોતોનો ઇસિરાઈ થાય અને એક જાતનો માંધનો
ગુન્નહ થાય. આજે સરોશના પુણું બહારના આલાતો-પાવમહેલ નથી માટે
સરોશની પુણું બહારનો અમલ નથી. એક માનવ પોતે પોતાના અંગત જોરે
આગળ વધે તે તો તેની અંગત વાત થઈ તે તેને સાડ અપવાદ થયો. એક
અમલદાર માણસ પોતાના અમલને જોરે કંઈક વધુ બોલેશ પોતાના ચેલાને
ફરે તેખી તેના અમલની બલીહારીની વાત થઈ. પણ સામાન્ય નીચમ તો
જુદોજ રહે. પેલી બોલેશ તો ખાસ રહે. જેમ એક માણસને એક નેકજાત
અને ભલી ખુશ્નુરત ઓરત મળે તે તેની ખુશનશીખી છે બ્યારે બીજાને
તેથીજ ઉલટું મળે તે તેની કમનસીખી છે-કે જે બેડ પોતપોતાના ભોમ-

વટાઓને ઓરતની કાની એટલે ગુપચુપ ચુનોચેરા વગર ભોગવીને ખતમ કરી રહે છે, તેમ કોઈ એક ‘યસ્ન’ યા કંઈ એક ખાસ વધારો કોઈને ઉસ્તાદ આપે તો તે ચેલાની ઓરત થઈ જે તેનીજ મતા. પોતાની ઓરતનું કંઈ લીલામ કરવાનું નથી કેમકે તેમાંથી અતી ઝીહાગાર ગુનાહ ઉભો થાય. જમાનામાં એક દોર જ્યારે ધણોજ જડ થઈને ઝરનોસ્ત્રીપણા માટે ધણોજ પુરો થઈ પડે છે ત્યારે એમ સમજાય છે કે તે દોર તેના છેલ્લા પગ ઉપર છે. આજે વખતનો જે દોર ચાલે છે તે તેના છેલ્લા પગ ઉપર છે કેમકે તે પુરો થવાનો છે. આવા વખતમાં દુએન અને તેની યસ્નની ગુહયતા છીન્ન બીન્ન થઈ રહે. આવા વખતમાં ‘યસ્ન’ને સાચવીને ચલાવવા અને સ્નોતોનો ઇસિરાફ નહી થવા દેવા દીનની વસીઅત પ્રમાણે યસ્નમાં ફેરફાર લાયક અધીકારી નરો કરી જાય છે. એજ કાયદે આજની યસ્ન આપણને મળેલી છે. ક્રીયાઓમાં બે મુળ વર્ગ છે: એકને હુશમુરદી કહે છે બીજાને પાવીકતની કહે છે. હુશમુરદી ક્રીયાઓ બહેદીનોથી થાય. પાવીકતની બહેદીનોથી નહી થાય. ફવપિનું ભણતર બેકને માટે થયલું છે. બહેદીનોથી તે ભણી શકે અને તે ભણતર વળી ખાસ આશ્રવનોનુંબી હોય. જેને બાજધરણા સાથની-ફવપિ કહે છે તે ભણતર તો ખુપવાળા મુખેદોથીજ થાય. પણ જેને સતુમ સાથની ફવપિ કહે છે તે બહેદીનો કે કોઈથીબી થાય.

સાધારણ રીતે આજે જે ફવપિ-આફ્રિનગાન-સતુમની ક્રીયા થાય છે તેમાં બાજબી ધરાય છેજ. એમ બાજ બાજ-આફ્રિનગાન-ફવપિ-સતુમ-એમ ભણાય છે. બાજે મુખ્યત્વે કરીને સરોશ અને અરદાફવપ અને દહમની ઇજ્તયા છે. આમ બાજે ઇજ્તયા હોવે આજે બાજધરણા સાથની ફવપિ કરતા નથી કેમકે બાજધરણાનો ભાગ તો અરદાફવપની બાજ તરીકે ઇજ્તયા તો છેજ. એટલા માટે બાજે ધર્યો પછી સતુમ સાથની ફવપિ પઢાય છે. પણ જે કોઈ સાહેબ બાજધરણા સાથની ફવપિ કરાવે તો તેની મરજની વાત થઈ. બાજધરણા સાથની ફવપિ ખુપના અમલવાદ્વાથીજ થાય. જ્યારે સતુમ-આફ્રિનગાન-સાધારણ ફવપિ કોઈથીબી થાય. બાજધરણા સાથની ફવપિ અને સાધારણ ફવપિમાં શું ફરક છે તે નીચે આપેલો છે.

સતુમની કીયા તેની હુકીકતી સમજ-સતુમ ગવ મ્યઝદના ખાણા
 વગર કાંય હોયજ નહિ-ખાજ ક્રવપિ આક્રિનગાન સતુમના
 સીલસીલાનો ભેદ. ગુજરેલા બસ્તેકુશ્તીઆનને સતુમ કધ
 રીતે મદદ કરતા થાય છે તેનો ચિતાર. જીવતી જીંદગી
 અને ગુજરેલી હાલત બેઉમાંથી નફા ઉભો કરાવી
 આપનાર અને ટોટો (loss) ભરપાઈ કરાવી
 આપનાર કીયાઓ છે તેનો ખ્યાલ.

સતુમની કીયા વખતે ગવ મ્યઝદનું ખાણું હરહંમેશ મુકવામાં આવે છે. ગવ મ્યઝદના ખાણામાં દુધ અને ઘઉંની ચીજો આવે છે. સતુમની કીયામાં ખાણું કાંય જોઈએ એ સવાલ છે. સતુમ શબ્દમાં ‘સ્તુ’ તારીફ કરવી સ્તુતી ગાવી એવો અર્થ છે. સતુમની કીયામાં સ્તુતી ગવાય છે. કોઈ સવાલ કરે કે દરેક કીયામાં સ્તુતીજ ગવાય ત્યારે આ કીયામાં ‘સ્તુ’=સ્તુતી ગાવી ઉપરથી નામ કાંય આપ્યું હશે. માણસ જ્યારે ગુજરે છે ત્યારે તેનું જડ તન પડે છે. જીવતી જીંદગીમાં રૂવાન પોતાના ફરોહરથી નોખુ થયેલું હોય છે. રૂવાનને હડાપણુ આપનાર તેની ક્રવપિ છે. પણ જ્યારે ક્રવપિ કે જેના હડાપણુ તરીકે તેને હડાપણુ આપનાર તરીકે છે તે તે રૂવાનથી દુર જાય ત્યારે રૂવાન મુદ થઈ જાય છે, રૂવાનની હડાપણુવાળી ગતીનું સાધન જે તે રૂવાનની રથ ગણાય છે તે ‘રથ’ ઉપર બેડી નામે બંદરોશ પડે છે જેથી તેની પ્રતુ મંદ થઈ જાય છે. રૂવાનમાં તો એક ઝરવાને અકરનેને પુગવાની રથ અને હડાપણુ છે. પણ જ્યારે જીવતી જીંદગીમાં રૂવાન તેના બઝોદ સાથે જીવતા તનના કેહર્પના દસમા ચક્ષમાં બેસે છે ત્યારે બઝોદ અને ઉરવાન બેડીની રથ સંક્રોચાય છે અને ફરોહર તેઓથી દુર થાય છે. જીવતા તનમાં જે રૂવાન આમ બંદરોશમાં પડીને રહે નહિ તો તે જીવતા તનની ખાસીઆનો પોતાનો પ્રભાવ બતાવી શકે નહિ અને એમ માગતા લહેણાનો કેશાશ ભરપાઈ થાય નહી. પણ જ્યારે મરવા સુવે છે ત્યારે તેનું કેહર્પ મરણના દાવસના રવીનાં ઉગવાનાં વખતથી બહાર પડે છે. આ વખતે બઝોદ કે જે અસલથીજ નીરમળ છે તે પોતેજ સરોશનો અધીકારી હોવે પોતેજ પોતા ઉપરની બેડી બંદરોશને ઉંચકાને તથ્યાર થઈ રહે છે. જેવું મૃત્યુ થયું કે તુરંતજ રૂવાન કે જે સરોશનો અધીકારી નહી હોવે ખુદ બ ખુદ બેડી ઉંચકા શકતું નથી તેની બેડીને બઝોદ અરધી ઉંચકા આપે છે. એમ તે રૂવાનની બેડી અરધી ઉધાડે છે. બઝોદ

તેને એમ શુધ્ધિમાં લાવીને તે રૂપાને તેના જડ તનના મૃત્યુનું બાન કરાવે છે. ગુજર્યા પછી રૂપાની રચ જે પુર્ણ રીતે ખુલે તો રૂપા પછી તે ગુજરેલા જડ તનની વ્યવસ્થા કરી શકે. ત્યારે ગુજર્યા પછી રૂપાની રચ બસીત થવી જોઈએ તે રૂપા ઉપરનો અંદરોશ ખુલવો જોઈએ. બસોદ પોતાની ગીરોથી રૂપા ઉપરનો અંદરોશ ઉંચકે તે તો ઘણો કારગર થઈ પડતો નથી. જે કે આમ નીમહોશમાં આવવે તે રૂપાની અનુશેષીની હાલત શરૂ થાય છે પણ સાથ સાથ રૂપાને હવે જડ તનના એજનબનો ભારખી લાગે છે એમ તે રૂપા ઉપર ભારખી રહે છે. આવી હાલતને રૂપાની કબજા હાલત-દરદમંદ હાલત-ત્યજેશવાળી હાલત કહે છે. રૂપાના અવતા શરીરના મને જે ખુરાશો કાઢી છે તેથી તેણે પોતે એશમ દેવને ઉભો કાઢે છે. તે અએશમ દેવ મરણ પછીથી પોતાના અવી દ્રવ્યોશથી=ખીદાદગર બાલાથી તે ગુજરેલાના રૂપાના હોશને ખીલવવા દેતો નથી. આવી હાલતને રૂપાની ગેતી તરફના આકર્ષણની હાલત કહે છે. મને અવતી હાલતમાં જે સરોશની પનાહ લીધી હતે તો એવા ખુરા વીચારો થતે નહી કે જેમાંથી એશમનો દેવ ઉભો થાય અને કદી ખુરા વીચારો જે કંઈથી કદી કદાચ થતે તો તેનું જેમ નરમ પ્રકારનું થતે-એવું થતે નહી કે એશમના દેવને ઉભો કરે કે જે પોતાથી ઉભો થયે એશમ દેવ તેને ગુજર્યા પછીથી ગેતી તરફ આકર્ષે. આવા ખુરા મીથો કે જે એશમને ઉભા કરી શકે છે-તેમાં એકલા વીચારોજ આવતા નથી પણ મીથ-માંથ-યસ્ન ત્રણે આવે છે. મીથમાં તે વીચારો છે કે જે વીચારો અપાખ્તર તરફ જઈને ખુરા ગુચારો કરે. પછી માંથમાં અધ-માંથો આવે-તેમ ગાલગલોચ આવે તેમ ખીજને બહેને ખીજે પોતાનો દુશમન હોય તેને કહુઆ જેવું દે-તે અધું આવે. યસ્નમાં એકકારીઓ જનાકા-રીઓ-ખુરા અપ્તરાઓ જનવરોને મારી નાખવું તેમ દરજના પાસોવાલો ખોરાક નખાનાત કે જમાદાત કે હેવાનાતનો હોય તે ખાવો તેમ તેવી દરજના પાસોવાલી અદવીઆઓ લેવી. આમ આવી વર્તણૂકથી એશમ દેવ એવો ઉભો થાય છે કે જે દેવ મરણ પછીથી તે ગુજરના રૂપાની અંદરોશને ઉંચકવા દેતો નથી. પણ જે તે ગુજરેલા રૂપાના તન-મને માંથો ભણ્યા હશે-નેકી કાર વ કેરફે-ફરજ અને સવાખો કાઢ્યાં હશે અને ઉપર કહેલા ખુરા મીથ-માંથ-યસ્ન જે મજબૂત કરવા પડેલા હતા તેને માટે પશેમાની કાઢી હશે તો તેવી પશેમાનીમાંથી સરોશની ગતી ઉભી થતી આવે છે. આવી ઉભી કાઢેલી સરોશની ગતી પેલા ગુજરેલા રૂપાની ઉપરની બેડી અંદરોશને

ઉકેલવા તત્પર થઈ રહે છે અને ઉપર કહેલો ખ્રવી દરોશ સાથનો એશમ જે ઉભો થયો છે તેની સામે આ સરોશ પોતાનો દરશી દરોશનો ભાલો ઠાંકીને ઉભો રહેશે અને તે એશમના ખ્રવી દરોશને કામુમાં લાવવા મથી રહેશે. આ વખતે એશમ અને સરોશ બેઉની જળ્યરી હરીફાઈ થઈ રહેશે. આ વખતે સરોશ મદદ માંગી રહે છે. સરોશ કે જે તે રવાનનો ઉભો થયેલો ફરસ્તો છે તે રવાનનો હકીમ છે તે તે રવાનને લાગેલા એશમના દરદને મારવાની તદખીરો કરી રહે છે—તેનો ભાલો કારગર થઈ પડે તેવી ગતી માંગી રહે છે. આવી કારગર ગતી રવાનને પેગામ્બરની ગાસમાંથી મળી શકશે માટે ત્યાંથી મદદ માંગી રહે છે. આ વખતનો જીંદગીની નેક કારદાનીથી ઉભો થયેલો સરોશ ઘણોજ મજબુત રહેતો નથી અને તે **એશમ**ના ખુદમગાર ભાલાની બરાબરી કરી શકતો નથી એશમના તે દરદને નામુદ કરે તેવો ધલિજ રાખી શકતો નથી માટે તે સરોશ ખીજી મદદ ઉપર કહ્યું છે તેમ માંગી રહે છે. પેગામ્બરની ગાસમાંથી તે સરોશને મદદ લાવી આપવા માટે સતુમનું બહુતર થયલું છે. સતુમનું બહુતર શું કરે છે? ઉપર કહેલા ઉભા થયેલા સરોશના દરશી દરોશને તે બહુતર જેમ આપે છે. આ અલંકારીક દરશી દરોશના ભાલાને તે બહુતર મજબુત બનાવે છે—મજબુત બનાવવા માટેનું મીનો પોશણ તે સતુમનું બહુતર આપી રહે છે. આવું મીનો પોશણ તે ઉભા થયેલા રવાનના મદદગાર સરોશને અશો ઝરથુસ્ત્રની મીનો ગાસમાંથી મળતું રહે છે—ત્યારે સતુમમાં અશો ઝરથુસ્ત્રની મીનો ગાસમાંથી પોશણ ખેંચાય અને તે પોશણ પેલા રવાનના મદદગાર સરોશના દરશી દરોશને મળે અને તે અલંકારીક ^{મીનો} ~~મીનો~~ મજબુત બનાવે તેવી તદખીર અશો ઝરથુસ્ત્રે મુકેલી છે. એવી રીતે સતુમના બહુતરથી તે રવાન સાથની નેકીથી ઉભો થયેલો ફરસ્તો જેને દરશી દરોશ સાથનો સરોશ છે તેને જેમ મળવે તે ફરસ્તો પેલા એશમને રોકાને તેની ઉપર પેશ આવીને તેના ખ્રવી દરોશને ભાંગી નાખે છે—કંઈ નહીં તો તે ભાલાને ખુદ્દો કરી બેકાર બનાવે છે કે જેથી તે અએશમ જમીનમાંની પકડાયેલી તે ગુજરનારની બદીઓને તેમ તે ગુજરનારની અઘપિમાં રહેલી બદીઓને તેમ અપાત્તરમાં બંધાયેલી બદીઓને ખીલવી શકે નહિ. એશમ ગુજરેલા માનવની બદીઓને કઈ રીતે ખીલવીને રવાન ઉપર એજાબ મુકે છે તેની કંઈકે રૂપરેખા **ખાજ**ના ખ્યાનમાં છે. **સતુમ** ત્યારે એશમના ખ્રવી દરોશને બેકાર કરવા માટે છે જ્યારે ખાજ અને આફ્રિનગાન અને ફવપિના બહુતરો

તે અઘેશમે તે ગુજરનારની ખુરામઝોને ખીલવેલી છે તેને તોડવા માટે છે અને તે અઘેશમને વધુ ખીલવણી કરવાના કામમાંથી રોકવા માટે છે. ત્યારે સતુમના કામને મદદ આપનાર તરીકે બાજ આફ્રિનગાન ફવપિ છે. પછી તે મીનો પોશણ કે જે પેલા ઉભા થયેલા સરોશના દરશી દરોશમાં આવી ચઢે છે તે પોશણને તે ઉભો થયેલો સરોશનો ફેરસ્તો તે રૂવાનને આપે છે કે જેથી તે રૂવાનની રચ ખુલતી જાય છે, કુદરતનો મોટો સરોશ ત્યાં આવી પુગીને રૂવાન ઉપરની તે બંદરોશને ઉઠેલી નાખે છે અને તે રૂવાનની રચને એક ઝરવાને અકરને લગી પુગાડી શકે છે કે જેમ અસલ હતું. આવી રીતે રૂવાનને સતુમથી મીનોઈ પોશણ મલી રહે છે કે જેની ઉપયોગીતા ઉપર જોઈ. સતુમની ક્રીયાની આવી રૂપરેખા છે. વધુ વીગત હવે જોઈએ.

આવું પોશણ તે રૂવાનને અશો ઝરથુસ્ત્રની મીનો ગાસ ઉપરથી કઈ રીતે મળે છે? અશો ઝરથુસ્ત્રની મીનો ગાસમાંથી પોશણ ખેંચાય તેવી તદ્દખીર સતુમની ક્રીયામાં છે. સતુમની ક્રીયા વખતે તે મીનો ગાસ સાથે તેલીફિનીક સંબંધ થાય છે—ત્યાં ભણુનાર એક જાતનો મેસેજ મોકલે છે. આ વખતે તે ભણુતરની તલેસમાનીક ખુખીથી મીનો આશીશ તે ભણુનાર આગળ આવી ચઢે છે. તે ભણુતરની આગળ તે ગુજરેલાનું ફરોહર આવી પુગે છે. અને તે ભણુતરના ગવ મ્યઝદના ખોરાકમાં પેતું મીનો પોશણ કરાર પકડે છે. આ પોશણને પછી તે ગુજરનારનું ફરોહર લાઇને તે મંદ પડેલા રૂવાન આગળ જાય. આ મંદ પડેલું મુદ્દ જેવું રહેલું રૂવાન ગોયા તખ્મએષ વાળુ થયલું છે—દરદમંદ થયલું છે—મેહોશ થયલું છે. તેની મેહોશીવાળુ દરદ લાવનાર પેલો એશમ છે. આ રૂવાનની પાસે તેના હકીમ તરીકે પેલો સરોશ જે તેની નેકામાંથી થયેલો છે તે ઉભો છે અને પેલા એશમના દરદને સાજુ કરવાના ઇલાજો લંઈ રહે છે. આ ઇલાજોમાંની જોઈની દવા પેલી તેની ફવપિ સતુમની ક્રીયાના હદીઆમાંથી લાવી આપે છે સતુમની ક્રીયાના તે મીનો પોશણમાં બે શક્તિ છે: એક શક્તિ દવા તરીકેની છે જે તે રૂવાનના દરદને પેલા એશમને તોડે છે અને બીજી શક્તિ તે રૂવાનને પોશણ આપવા માટેની છે કે જેથી તે દરોસ્ત થયેલા રૂવાનની દુઆ ઉભી થવે તે રૂવાન પાસે કુદરતનો સરોશ આવી પુગે છે. આમ સતુમનું ભણુતર જે તેનું ફરોહર તે રૂવાન પાસે લાઇ જાય છે અને તેના હકીમ ફરેસ્તાને આપે છે તે ભણુતર તે રૂવાનની એક જાતની સજ્જગર કરાવનારી દવા—ગફલતની ઉંઘ-માંની હાલતને સજ્જગર કરવાની તે દવા થઈ પડે છે. જ્યારે સતુમને પડે છે

ત્યારે ત્યાં અશાઉનાંમ ફવણિ અને અશઓનાંમ ફવણિ અને અરદાફવણના સંઘઠનોની યાદ થઈ રહે છે દુકંમાં કુલ જગતમાં પસરેલા દાદારના મહા દહાપણુના કેહ્યોની યાદ થઈ રહે છે. દાદારની ફવણિ કે જે રજેરજ સાથે ફવણિ તરીકે જોડાઈને કુલ જગતને ફશો-ગર્દ તરફ લઈ જશે તે ફવણિને મુળ ઠેકા હસ્તીમાં નવમા અસ્મ ઉપર છે અને નીસ્તીમાં પેગામ્બરની ગાસમાં છે. પેગામ્બરની ગાસમાંની ફવણિઓ ગેતીને ચાલુ દરોઘો-ખદાતમાંથી આગળ ચલાવી રહે છે કે જેઓના રવાનોની યાદ નામઝવણમાં થઈ રહે છે. આ બધી ફવણિઓની યાદ થવે તેઓ ગાસમાંના નેઆમતના પ્રવાહોને કીયાની તરફ મ્યઝદ તરીકે મોકલે છે. આ વખતે કીયામાં યુજરેલાના રવાનનેબી યાદ કરે છે જેથી તે રવાનની ફવણિ ત્યાં હાજર થઈ રહે છે.

આ બધી ગાસમાંની મ્યઝદ ત્યાં રહેલા ગવ મ્યઝદના ખાનામાં ઉતરે છે અને પછી તે યુજરનારનું ફરોહર સતુમની કીયાને જોરે તે ગવ મ્યઝદ અંદરની મ્યઝદને સમેતીને પોતાના રવાન તરફ જઈ રવાનના તે હકીમ ફરેસ્તાને પુગાડે છે. આ ગવ મ્યઝદથી રવાનની રય ધીમે ધીમે ઉઘડતી જાય છે તેનો અંદરોશ ખુલતો જાય છે.

આજની કીયા-ખુપચાળા મુખેદોથી તે કાંચ થાય, બેહુદીનેથી કાંચ નાહુ-આજની કીયાની હકીકત. યુજરેલા માનવની હાલતને આજની કીયા કઈ રીતે મદદગાર થાય છે તેનો ચીનાર.

ઉપર રવાનની ઉપરના અંદરોશનો ભેદ જોયો. આ અંદરોશની વીગત વધુ વીસ્તારમાં આ અદનાની યઝશનેની ખુલંદ કોચની ચોપડીમાંથી પાને ૧૪ ની ટુટનોટમાંથી જોઈએ.

રવાનની રયમાં જ્ઞાનમાં દ્રવાઓ=ભુલાવો હતો, ત્યાં લગી તેણે અહુ-પરસ્તી કરવાને બદલે આજે જેમ આપણે એટલે તતોમંદ હાલતની વ્યક્તિઓ ખુદ-પરસ્તી કરીએ છીએ, તેમ ખુદ-પરસ્તી કાંધી હતી. પછીથી જ્યારે દાદારે રવાનોની રયમાંથી તે દ્રવાઓના ફરારને બહાર કાઢ્યો, ત્યારે રવાનની રયમાંની અજાનતા ગઈ અને રવાનને અહુ-પરસ્તીમાં લીન્ન રહેવાની પ્રતિ નામે રયની ગતી આવી. આ પછીથી રવાને અહુ-પરસ્તી કરીને ભલી કેરદાર બની કાંધી, જેની અત્યંત ખાકસારીની ઉપર ફવણિના આશીરવાદો પડે તેમાં ફવણિના સંઘ થયો એટલે તેમાં ફવણિની અમુક ગતી આવી, જેને તે રવાનનું ફરોહર કહે છે. રવાને પછી પેલા બહાર પડેલા દ્રવા-

એને સુધારી પોતામાં મેલવવા સ્તુતી કીધી, જેથી તે દ્રવાઓમાંથી તનોમંદ શરીર ઉભુ કરવામાં આવ્યું, જેને ખેડીને નુરતું કરવાની ફરજ તે રવાન ઉપર મુકાવે, રવાનને તે જડ શરીરમાં જવું પડ્યું. તે તનોમંદ હાલતની જડતાની હદને ધનસાક્ષી લાવવા સરોશની ખીસ્કારી ચાલી રહી છે, જેને “દરેષી દ્રઓશ”નાં હથ્યારરૂપની ગણી છે. સરોશ તે હથ્યારથી ધનસાક્ષ પ્રમાણે વરતીને તનોમંદ હાલતને એટલે તેના હવસોને અએશમને મારીને સુધારશે એટલે તે હાલતની ખુદપરસ્તીને સરોશેમની તાબેદારી તરફ લઈ જશે. સરોશની આવી ખીસ્કારીની રૂપે એટલે સરોશના ‘દરશી દ્રઓશ’નાં હથ્યાર મારફતે રવાનને ‘મન્દ દરેશ’ એક જાતની ખેડી મલી, એટલે ધનસાક્ષની રૂપે રવાનની રચને સંકોચાવીને તે રવાનને તે શરીરમાં દાખલ કરાવ્યું. શરીરનું મન થઈ પોતાની ખાસીઅત મુજબ પેલાં બન્દમાં પડેલાં રવાનની અસરથી નીરાળા રહીને બહુ યુર કરીને એટલે પોતાનું માંગતું લેહણું લઈ રહી અને કદી તેમાં હદની બહાર જઈને તે શરીર મૃત્યુ વશ કરીને બીજી અણુદીઠ દુન્યામાં વધુ ભરો પાઠ શીખવા કાબેલ ગણાયું. પણ શરીરને મૃત્યુ પછીની હાલતમાં તેવો પાઠ શીખવનાર ખુદ રવાન પોતેજ છે. રવાનના આવાં શીખવવાના કામને માટે હવે રવાનની રચ ખુલવી જોઈએ એટલે તેનો બંદરોશ ખુલવો જોઈએ. પણ ગુનાહગાર ધનસાનોનાં હવસોનો દેવ, જેને અએશમ કહે છે, તે પોતાની ખુરી ગેરધનસાક્ષી વર્તાણુંક જેને ખ્રવી દ્રઓશ કહે છે, તેથી રવાન ઉપરની તે ખેડીને ખુલવામાં હરકત કરે છે. ગેતીની તરફ એવું આકર્ષણ કરાવે છે કે રવાન જેમ શરીરમાં ભાનબુલું રહેતું હતું, શરીર તરફ આકર્ષાતું રહેતું હતું, તેમજ ગેતી તરફ પોતાના શરીરની વળગણુ તરફ દોળું રહે છે, જેને ક્ષફ્ટન=અંધકાર કહે છે. શરીરની કામનામાંથી નીકળતા અએશમની ખુરી ગેરધનસાક્ષી ગતીને લીધે એટલે ખ્રવી દ્રઓશને લીધે રવાન ઉપર ગેરધનસાક્ષ ઉતરી રહે છે—તેની ખેડી જેને ધનસાક્ષથી સરોશ મુકી છે તેને મૃત્યુ પછીથી ઉચકાવી નખાવવાનો તે તે રવાનનો કુદરતી હક છે. આ હકની ઉપર તેના જીવતી જીંદગીના હવસી શરીરમાંથી ઉગેલો અએશમ પોતાની ગેરધનસાક્ષી ગતીની સીરત, જે ખ્રવી દ્રઓશ તરીકે છે—ગેરધનસાક્ષી નાશ કરનાર હથ્યાર તરીકે છે, તેથી પાણી ફેરવીને તે હકને ડુબાડીને રવાનને નાશની ખીણ તરફ લઈ જવા માંગે છે. એમ રવાનની હાલત થવાથી રવાન કરતાં વધુ નુકસાન પોતાનેજ છે એમ તે અએશમ સમજી શકતો નથી, કેમકે તે દએવને પાંચમા અને છઠ્ઠા ગાહામ્યારની ખુખીની ખબર નથી, કહેલાં સુક્રિતની

ખુબીની ખબર નથી. એમ તે અએશમ વર્તીને રૂવાને તે તનની ખેતી કરવાથી રોકે છે, જેથી-તનની સુધરતી હાલતથી પોતેથી સુધરી શકે છે-એમ પોતાની સદગતી થઈ શકે છે-તેની ઉપરજ એટલે પોતાના પગની ઉપરજ તે અએશમ ધા કરે છે. દ્રવાઓની આવી ગતીને ક્ષણ કહે છે, જેથી રૂવાન ઉપરનો અંદરેશ ખુલતો નથી. આ ક્ષણની બેદાહરીને તોડવાને માટે બાજની ક્રીયા કુદરતની તેવી ક્રીયાની અમુલ્ય ગુણ તરીકે નેમાયલી છે. ત્યારે બાજની ક્રીયાથી એક યઓઝદાથેગર મુવેદ રૂવાનનાં ગેતી તરફના આકર્ષણ-ક્ષણને તોડી તેના શરીરના હવસોના અએશમના પ્રવી-દ્રઓશને રદ કરીને સરોશની મારફતે તે અંદરેશને ખુલાવે છે.

ઉપરના ખ્યાનમાં એશમના પ્રવી દ્રઓશ અને સરોશના દરશી દ્રઓશની વીગત જોઈ. માનવે જગતમાં જે કંઈ યુરાધઓ કીધી હોય તેઓની અસર તેના ખોરેહમાં કંઈક દરજ્જે જાય છે. ઘણી જડ અસર જમીનમાં પકડાય છે અને બીજી અસર જે યુરી હોય તે અપાપ્તર તરફ જાય છે અને ભલી હોય તે દાદારે ગેહાન તરફ જાય છે. અપાપ્તર તરફની અસરના ગુઆરો અંધાર્ જમીને તેમાંથી એશમ દુજ ઉભો થાય છે. દાદારે ગેહાન તરફની જે નેકાની કેરદાર હોય તેની નેગાહ્યાની સરોશથી થઈ રહે છે. હવે ત્યારે માનવે જગતમાંની પોતાની કારદાનીથી અએશમ પ્રવી દ્રઓશને તેમ સરોશને બેઠને ઉભા કીધા છે. માનવની કરણી જે મરગરજની હોય તો અપાપ્તરમાં અંધાયલા ગુઆરોમાંથી જનમતા એશમનું જોમ વધી જાય છે. આ જોમ પામેલો એશમ પછી તે માનવની યુરી કેરદાર જે જમીનમાં તેમ તે માનવની અધપિમાં હોય તે બેઠ તરફ જઈ પુગે છે. પહેલા તે એશમ જમીન તરફ ફેલાઈને જમીનમાં પકડાયલી તેની યુરી કેરદારને ખીલવીને તે કેરદારની મેખને જમીનમાં જોશથી મારે છે. પછી તે એશમ તે ગુજસ્તે રૂવાન જે કેહર્પમાં બેઠેલું છે તે કેહર્પ તરફ જઈ પંથરાઈને તે કેહર્પ આસપાસના તે યુરા ખોરેહનો કબજો લઈ લે છે. એમ તે યુરી કરણીનો દરજ્જો એશમ તે કેહર્પને જમીન તરફ અપાપ્તર તરફ ખેંચી રાખે છે. આવા ખેંચાણથી રૂવાન ઉપર યુરી અસર થાય છે, જગત તરફનું એશમનું આ ખેંચાણ એશમના પ્રવી દ્રઓશ ગુદમગાર ભાલા તરીકે તે રૂવાનના સર ઉપર પડે છે અને તેથી રૂવાનનો અંદરેશ ખુલી શકતો નથી. એશમનું જોશ અપાપ્તર અને જમીનની મેખા ઉપર રહે છે. જો આ મેખાને કબજામાં આવે તો એશમ દરજ્જો જે ઉભો થયેલો છે તે ધીમે ધીમે નબલો

પડતો જાય અને તેની પકડ જે તે રવાનના કેહર્પના ખોરેહ ઉપર છે તે છુટી જાય, અને તે રવાનના તને જે કંઈ નેકી કાઢેલી હોય તે નેકીના પાસવાન સરોશની મદદ પછી તેને મલતી જાય. આવી મેખો જમીનમાં છે તેમ અપાપ્તરમાં છે તેને ઉખેડતા કુદરતને લાંબો વખત થાય છે. પણ પેગામ્પરની ગાસના અધીકારથી તે મેખને ટુંક વખતમાં તોડી શકાય છે. પેગામ્પરની ગાસનો અધીકાર ગેતીના ખુપવાળા યઝ્દાઝ્દાથેગરને રહે છે. આ યઝ્દાઝ્દાથેગર કે જેનું રવાન તેના ફરોહરને મલીને ઉરને ઉધીમાં આવેલું હોય છે—ખુપનું હોય છે તે યઝ્દાઝ્દાથેગર આજના ભણતરથી એક કીયાનું કેહર્પ ઉભુ કરે છે. આ કેહર્પને સરોશ યઝતની અને ખીજન યઝતની મદદ મળે છે. આજ જે યઝતની નમસ્તિને ધરી હોય તે યઝત પછી આજથી થયેલી કીયાના તે કેહર્પને ખીલવીને જમીનમાંની તેમ અપાપ્તરમાંની તે મેખોને ઉખેડે છે. આ આજના ભણતર માટે થયેલી પાવી અને તે ભણતર માટે મુકાતા દરન અને ગાકિશ હુદાઓ અને દાડમના તે તે ઝઘોથની ખુખી અને ભણાતા માંઘોની ખુખી એવી છે કે તે ઝઘોથની હાજરીમાં તે માંઘો ભણતા જતા ત્યાં એક કેહર્પ ઉભુ થાય છે. જે ભણનાર મુખેદ ખુપનો સાહેબ હોય તો તે કેહર્પ તરફ તે યઝત કે જેની ક્તુમન તે આજની કીયામાં ભણુછ હોય તે યઝત આવીને તે ભણતરથી થયેલા કેહર્પને ખીલવીને જમીન અને અપાપ્તર તરફ દોરવીને તે તે જગાની મેખોને તોડી નાખી તે રવાનના કેહર્પ ઉપર પડેલી એશમની પકડને તોડી નાખે છે. પણ જે ભણનારની ખુખ અરાયર નહી હોય તો કીયામાં ભણાતા સ્તોતો અને ત્યાંની મુકાયેલી ઝઘોથની ચીજતની પાકાઝગીના પ્રમાણુ પ્રમાણુ તે આજમાં ભણાતી ક્તુમનનો યઝત દસ ભાગોમાંના એક ભાગ જેટલી પ્રવળતાએ કામ કરી શકે અને તે યઝતને તેના કામથી આમ પાછળ નાખનાર તે ભણનાર ઉપર મોટા કેશાશ ચઢે. જ્યારે એમ આજમાં ભણાતા ક્તુમનનો યઝત આવીને આજના કેહર્પને ઉભુ કરીને જમીન અને અપાપ્તરમાંની મેખોને તોડે છે ત્યારે તે રવાનના કેહર્પ ઉપરની એશમની પકડ નબળી પડે છે. એમ ત્યારે આજની કીયાના કેહર્પો ઉભા થાય છે જેઓ દાદાર—અરદાક્રવપ—દહમ—સરોશ અને ખીજન યઝતોના ધલાકાના થઈ રહે છે. આજમાં જુદી જુદી ક્તુમનો ભણાય છે ત્યારે તે તે યઝતો આજથી થયેલા તે કેહર્પોને ખીલવીને એશમની મેખોને તોડી નાખે છે. આમ મેખ તોડવાના કામના ત્રણ તબક્કાનો પહેલો તબક્કો થયો. જેમ માનવની પુરાધઓથી ઉભા થયેલા એશમ દેવની પકડ મેખ ત્રણ ઠેકાણે રહી છે (નામે જમીન—

અપાપ્તર અને તે ગુજરનારના કેહર્પ) તેમ તે મેખોને તોડવાના ત્રણ તબક્કા stages રહે છે. પહેલો મુળ તબક્કો બાજના કેહર્પનો છે. રવાનના કેહર્પને ગેતી તરફ આકર્ષણમાં રાખનાર આ મેખોથી રવાનની રચ સંકોચાયલી રહે છે અને રવાનને જે કામ મરણ પછીથી કરવાનું છે તે કામ કરવાની હોંશ ઉભી થતી નથી. જો આ મેખો તુટે તો રવાન પોતે પોતાની અકકલ હામ હેઠળીઆરી પામે એટલે અંદરેશ ઉકેલી પોતાની રચને વધારી પોતાના કુરોહરને મળે અને પછી પોતાની તનોમંદ હાલતના અનાસરોની શુભ ખેતી કરી શકે. સતુમના ભણતરથી જેમ એશમનો અલંકારીક ભાલો રદ થતો જાય છે તેમ વળી તે રવાનને પોતાની ખીલતી જતી રચને ટેકવવાનું જેમ મળે છે. બાજની કીયાથી તે એશમે ઉભી કાધેલી દીવાલો તુટે છે તેમ તે રવાનની રચને આગળ ખીલવવા માટેનો પહેલો તબક્કો ઉભો થાય છે.

આફ્રિનગાન.

જે યજ્ઞતની ક્ષુમન કરીને બાજ કાધી હોય તેજ યજ્ઞતને પછી આફ્રિનગાનના કરદામાં નોતરે છે. આફ્રિનગાનની કીયા ~~મીન~~ની કીયાની અસરને વધારનારી છે. જેટલી બાજે કાધી હોય એટલે જેટલાં કેહર્પોં કરીને યજ્ઞતોને સંપેક્ષા હોય તે યજ્ઞતોને તેઓના ઉપર કહેલી મેખને તોડવાના કામમાં ખીજ રીતની મદદ આપનાર આ આફ્રિનગાનની કીયા છે. જેટલી બાજ કાધી હોય તેટલા આફ્રિનગાનના કરદાઓ તે તે યજ્ઞતોની ક્ષુમનના કરવા જોઇએ. આફ્રિનગાનની કીયામાં તે યજ્ઞત કે જેની ક્ષુમન ભણાય છે તે યજ્ઞત આવીને બાજના કેહર્પ જે મેખોને જમીન અને અપાપ્તરમાંથી તોડેલી છે અને એમ તે ગુજરનારના કેહર્પની ઉપરની એશમની પકડને દીલી કાધી છે તે પકડને છોડવી નાખે છે. બાજથી જમીનમાંની અપાપ્તરમાંની મેખો તુડીને ગુજરનારના કેહર્પ ઉપરના અધનની દોરી દીલી કરી નાંખે છે અને આફ્રિનગાન થતી વખતે તે યજ્ઞત તે દોરી જે કેહર્પ આસપાસ છે તેને તોડી નાખે છે—આફ્રિનગાનનો દીવાલો પડતા મીથ્રને કાયદે તે યજ્ઞત ત્યાં આવી ચઢે છે અને તે યજ્ઞતના નેમેલા યથા પદવે તે યજ્ઞત ગુજરનારના કેહર્પ તરફ જઈ એશમની ચુંગાલ ઉપર હોમલો કરે છે. અને જ્યારે તે યજ્ઞતની ક્ષુમન ભણાઈ રહે છે કે તે યજ્ઞત એશમની ચુંગાલને છીન્ન બીન્ન કરી નાખે છે. પછી જતી તે ચુંગાલ તુડી કે તુરતજ યાઓ વિસાદના કરદાના સ્તોતોને જોરે તે યજ્ઞત તે રવાનની રચને ખીલવે છે અને તે રવાનને હમસપથમએદેમ

ગાહાખ્યાનનું ભાન કરાવે છે-તે રૂવાનનું ફરોહર તે રૂવાનને જમને ભેટે છે અને તે રૂવાનને ઉસ્તવાર કરે છે. પછી આફ્રિનામીનો કરદો પઢતા તે રૂવાન જલદીથી દ્વલ્યુપત થાય એટલે પોતાને લગતા રૂવાનોના અંશો ઉપર પોતાની આણુ મોકલી શકે તેવું થાય અને તેટલા માટે પોતે બંદરોશ કંચકી રચોમંદ થઈને પોતાને લગતા અંશોનો બંદ-એગ્ય છોડવી તેઓની રચ ખીલવી તેઓને પોતા તરફ આકર્ષે એમ દુઆ થઈ રહે છે. પછી **હુમતાનાંમ હુમતાનાંમનો** કરદો ભણતા તે રૂવાન પોતે પોતાનું કામ જે પોતાના અનાસરોની ખેતી કરવાનું છે તેને યાદ કરી ઉસ્તવાર થઈ રહે છે. પછી અશોઆન ફરવશ ચીહરાનનો કરદો ભણતા અશોનાંમ તખકકાની ફવપિની મદદ મંગાય છે અને તે યજ્ઞ કે જેણે આવી મદદ કીધી તેની સ્તુતી થાય અને તે રૂવાન **હીઝવવાળું** એટલે તે યજ્ઞને મળેલું થાય **હુજેરવાળું=કુદરતની મદદ મેળવતું** થાય-**હુપાદશાહીવાળું=પોતાના અંશો ઉપર કામ મેળવતું** થાય અને એમ માઝદયસ્તી ઝરતોસ્તી દીનની આગાહી સર્વ જ્ઞાની શક્તિ અને **રવાઈ ચાઝુપણુ-મીનો** સત્તા જે રૂવાનને એમ રચોમંદ કરી પોતાને લગતા રૂવાનના અંશોને પોતા તરફ ખેંચનાર બનાવવા માટેની છે તેઓની કૃતેહ થયા કરે. એમ બધાની સ્તુતી થઈ રહે છે. પછી ચક ફરીને તે રૂવાનને અમુક અમુક મીનો મરકઝોને સોંપી દે છે કે તે મીનો મરકઝો ઉપરથી તે રૂવાનને પોશણ મળ્યાજ કરે. પછી તે યજ્ઞ કે જેનું આફ્રિનગાન થયું તેની ક્ષુમનને પુર્ણ કરે છે-અને તે યજ્ઞતની હેક્ષાઝતમાં તે રૂવાન જાય છે. છેલ્લે આફ્રીન પઢે છે અને ગુજરેલા તેમ જીવતાઓને દુઆઓ પુગાડે છે કે જેમાં તે ગુઝસ્તે રૂવાનખી મીથથી જોડાય છે એટલે તે ગુઝસ્તે રૂવાન જીવતાઓને દુઆ દે છે. એમ આફ્રિનગાનનું ભણતર તે મેખોને તોડવાનો ખીજો પ્રયોગ ખીજો તખકકો થયો.

ફવપિનું ભણતર સતુમ સાથનું અને બાજવરના સાથનું-એઉ વચ્ચેનો ફરક શું છે.

હવે રૂવાન ઉપરથી બંદરોશ કંચકાવા લાગે છે-રૂવાનની નીમ હોશ અસીત થવા લાગે છે એટલે રૂવાનની આસન તરીકેની ફવપિ રૂવાનની વધુ અને વધુ નજદીક જઈ રહે છે. હવે રૂવાન પોતે પોતાના ફરોહરને હમાગ્તેર થવા માગે છે-ચક થવા માગે છે-તે ફરોહરમાં પોતે મળવા માગે છે અને એમ બંદરોશને કંચકાને પોતાનું કામ જે અનાસરોને ખીલવવાનું છે તે કરવાનું જેમ માગે છે. આવું જેમ તે રૂવાનને ફવપિનું ભણતર મેળવી આપે છે.

ફવરિના ભણતરમાં પહેલા સતુમ ભણે છે એટલે સતુમમાં કહેલો પ્રભાવ જામે છે એટલે પેગામ્બરની ગાસમાંથી મીનો પોશણ તે ક્રીયામાં ઉતરે છે કે જ્યાં આગળ તે ગુજરનારની ફવરિથી આવેલી રહે છે. ત્યાં આગળ ગવ મ્યઝદનું ખાણું રહેતું નથી-પણ દુધ કુલ ફરટ રહે છે કે જેમાં તે મ્યઝદનું મીનો પોશણ જઈ રહે છે પછી છેલ્લે ત્રણ અષેમ ભણીને તે ફરોહરને તે ક્રીયામાં થોભવા અરજ કરે છે કેમકે વધુ હદીઓ આવવાનો છે પછી ફરવરદીન યસ્ત ભણે છે અને અશાકિનાંમ ફવરિનાંમ અને અશાનાંમ ફવરિનાંમના સંગઘનોની યાદ કરે છે-તેઓની ક્તુમન ભણી રહે છે. આ ભણાતી ક્તુમનને જોઈ ત્યાં તે સંગઘનો આવતા નથી પણ તેઓમાંની અમુક ફવરિઓજ આવે છે. બાજ ધરણાની ફવરિ વખતેજ તે બધા સંગઘન આવે પણ હાલે ભણાતી ફવરિમાં અમુક નીચે જણાવેલી ફવરિઓજ આવે છે. બાજધરણાની ફવરિનો ભેદ નીચે કહ્યો છે અને કંઈક ઉપર આપી ગયા છીએ. આજે ભણાતી ફવરિ વખતે તે ગુઝસ્તે રવાનના આઝાદ સગાઓ તેમ તે ભણનાર મુબેદને લગતા આઝાદ સગાઓના ફરોહર તે ક્રીયામાં હાજર થાય છે અને ત્યાં આગળ તે ગુઝસ્તે રવાનના ફરોહરને તો થોભાવેલુંજ છે. તે ભણનાર ફવરિના ભણતરની ક્તુમનથી આવેલી ફવરિઓને સલામ કરે છે અને પછી અરજ ગુઝારે છે કે તે ભણનારે તે અશા ફરોહરને પોતાને માટે નહી પણ આ ગુઝસ્તે રવાનના ફરોહરને માટે બોલાવેલા છે.

ત્યારે ફવરિના ભણતરમાં પહેલા સતુમનો કરદો પદે છે. આ વખતે ગુજરનારનું ફરોહર ક્રીયામાં હાજર થાય છે. આ વખતે પેગામ્બર સાહેબની બાંધેલી ગાસની સાથે એક તેલીકિનીક મેસેજ મોકલીને ત્યાંની શુભ દુઆઓ ઉતારવામાં આવે છે જે દુઆ ત્યાં મુકેલા ગવહોમંદ ગતીના ગવ મ્યઝદવાળા ફવરિમાં ઉતરે છે. પણ પછી જે અશાકિનાંમ ફવરિના અને અપઓનાંમ ફવરિ અને અરદાફવરના સંગઘનોને બોલાવવા હોય તો પછી વધુ પ્રયોગ કરવામાં આવે છે. જે બાજધરણા સાથની ફવરિ ખુપવાળો મુબેદ કરે તો તે ત્રણે સંગઘનો ખુશનુદ થઈને આવી રહે કે જેઓની વચમાં તે ગુજરનારનું ફરોહર તો ઉતરેલુંજ હોય તે રહે. પણ જે મુબેદની ખુપ નહી હોય અને છતાંજી જે મુબેદ સરકશ થઈને પોતાના અધીકારની બદાર જઈને તેઓને બોલાવે તો ત્યાં એક જાતનો ગુનાહ ઉભો થાય. સાધારણ બાજ અને બાજધરણા સાથની ફવરિ બેક વચમાં ધણે ફરક રહે છે. સાધારણ બાજ ખુપવાળો મુબેદથીજ થાય. પણ જે તે મુબેદની ખુપ હોય નહી છતાંજી

તે મુખેદ બાજ કરે તો તેના ^{સર} ~~સરી~~ની ઉપર જે જવાબદારી કિતરે છે તે તે ખાસ યજ્ઞત કે જેની બાજ થઈ તેને લગતી રહે છે. પણ અશાકિનાંમ ક્રવિ-
નાંમ સાથની બાજ કે જેમાં દાદારથી માંડીને કુલ યજ્ઞતો અને અશવનોની
ક્રવિ એટલે મહા હહાપણની ગતીઓ સામેલ થાય છે તે બાજને જે એક
આશ્રવન ખુપના જરાકથી અધીકાર વગર કરે તો દાદારથી માંડીને કુલ
યજ્ઞતોને અશવનોને સંતાપે તેવો ગુનાહ ઉભો કરે-તે શખ્સ કુલ યજ્ઞતી
મંડળ તરફ બેઅદબ થઈને વગર અધીકારે તેઓને બોલાવવે તેઓનું એક
જ્વલતું અપમાન કરે છે એમ કુલ યજ્ઞતોને (ક્રવિ કુલ યજ્ઞતોની ^{અસ્ત} છે)
અપમાન કરવાનો ગુનાહ તેની ઉપર કિતરે જે આગલી બાજ કરતા ઉલુકધણો
થઈ રહે. આમ હોવાને લીધે જમાનાના દુરખીન જમાનની અસરથી આગાહ
થયલા મુખેદ સાહેબે એ દ્યોનના શાયસ્ત લા શાયસ્ત કાયદાઅનુસારજ આ
બાજધરણા સાથની ક્રવિ ઉપર ટાંકણું દીધું છે. પણ જે કોઈ ખુપ સાચવતો
મુખેદ બાજે જે બરસ્તુમના કાયદા પ્રમાણે ચાલીને તે બાજ કરે તો તે ચાલે.

આજે જે ક્રવિ થાય છે તેમાં આખું બધું સંગ્રહન હાજર થતું
નથી. પણ અરદાક્રવપના સંગ્રહનમાંનાં તે ગુજરનારની તેમ તે બણનારની
આઝાદ થયલી ક્રવિઓ ત્યાં હાજર થઈને તે થતી કીયાનો બહેરે તે
ગુજરનારના ફરોહરને મળે છે તે વખતે તે ફરોહરને તે બહેરે લઈને તે
ગુજસ્તે શ્વાનને પુગાડવામાં મદદ કરી રહે છે. જેમ આજે એક ઇનામ
આપવાનો મેળાવડો થાય કે જેમાં તે ઇનામ મેળવતા ઉમેદવારને બ્યારે
ઇનામ મળે ત્યારે તે બેગા થયલાઓ તે ઇનામ મેળવનારની પ્રસંશા કરે જેથી
તે ઇનામ મેળવનારને વધુ ઇનામ મેળવવાનો ઉમંગ છુટે તેમ આજની
ક્રવિના બણતરમાં ખાસ ઉપર કહેલી આઝાદ ક્રવિઓ આવીને તે ઇનામ
કે જેને હુદહિસ્તે કહે છે તે ઇનામ મેળવતી ક્રવિ જે ગુજરેલાની છે તેની
પ્રસંશા કરે છે-તે ક્રવિ આઝાદ થાય માટે તેનું શ્વાન તનપસીને પુગે
એમ તેઓ તેની સ્તુતી કરી રહે છે. પહેલા સતુમનો કરદો પટે છે કે જે
વખતે પેગામ્પરની ગાસમાંથી જે નેઆમત ત્યાં ^{ફરવરદીન} ~~ફરવરદીન~~ ઉતરે છે તે
નેઆમતોને લઈને તે ગુજસ્તે શ્વાનને આપવા તે ગુજરેલાનું ફરોહર ત્યાં
આવે છે. પછી છેલ્લે ત્રણ અપેમ બળીને તે ફરોહરને ત્યાં ફોખાવે છે
તે હદીઓ લઈને ઉપર તેના ગુજસ્તે શ્વાન નજદીક જવા દેતા નથી. પછી
ક્રવિનું બણતર શરૂ કરીને તે અશાકિનાંમ ક્રવિનામનાં સંગ્રહનને
આદરવા માટેની ક્ષતુમન બણે છે. આ વખતે ત્યાં તે બણનાર તેમ તે

ગુઝસ્તે રવાનના વડવાઓ સગાઓની આઝાદ ફવરિઓજ ઉતરી આવે છે. બ્યારે તેઓ ઉતરે છે ત્યારે તે બણુનાર કહે છે કે મેં તમને મારે માટે નહીં પણ આ ગુઝસ્તે રવાનના ફરોહરની ખુસ્તુદી થવા માટે નોતરી છે. પહેલો મીઠા કહે છે કે ફનાયશને દાદાર અહુરમઝદ વરપાંન યઝદાંન મીનાઆંન પનાકીહ દહેરન=પનાહ આપનાર તે રવાનો જેઓ દાદારના યઝતોના છે તેમ મીનોઘએ પુગેલાના છે તે બધાઓની ખુસ્તુદી થજે કેમકે તે રવાનો પોતાની ફવરિને મળીને ગુનાહગારીના તનમાં લપટાયલા રવાનોને માટે જગતમાં કામ કરી રહ્યા છે. અહીંયાં મીનાઆંન શબ્દનો અર્થ મીનોઘએ પુગેલા આઝાદ રવાનોનો થાય કે જેઓનેજ લગતી ફવરિ ત્યાં ક્રીયામાં તે ફવરિની ક્ષુમન વખતે હાજર થયલી રહે છે.

એમ પહેલે દાદારની યઝતોની અને તે ગુઝસ્તે રવાનના આઝાદ સગાઓનાં રવાનની માટે તે બધાની ફવરિઓની પ્રસંશા કરે છે પછી કહે છે આ રોજ-આ માહે આ ગાહમાં અશોઆને ફરોહર=અશોઘએ પુગવા માટેના ઉમેદવાર રવાન કે જે હજુર આઝમમાં છે તે રવાનના આ ફરોહરને આઝાદ કરવા માટે બક્તુદીએ અશોઆને ફરોહર=તે રવાન જે અશોઘ મેળવવા ઉમેદવાર છે તે રવાનની આ ફવરિની ખુશાળી થવા-કેમકે જે તે રવાનને અશોઘ મળે તો તે ફરોહર આઝાદ થાય અને તે ફરોહર ખુશહાલ થાય, એમ તે રવાનને અશોઘએ પુગાડવા માટે આ ક્રીયાનો હદીઓ આ ફરોહરને આપીને ફરોહરને ખુશાળ કરવામાં આ બણુતર જે બણીશ તે હુદહિરન=બલી ભેટ તરીકે દનામ તરીકે થાય કે જેથી ખુપ ધ રવાન=તે રવાન ખુપ થાય એટલે બંદરોશથી મુક્ત થઈ ફરોહરને મલી જાય. અવરના પરવરીથીજ એમ થશે માટે આ બણુતર બણું છુ. વળી યરન તંદરોસ્ત આ બણુતરથી તેના જડ શરીર અને સુદમ શરીરના અનાસરોખી દરોસ્ત થશે કે જે પંડીથીજ આ રવાન ફરોહરને મળી આઝાદ થશે. આમ થવા માટે તમો આઝાદ ફવરિઓને નોતરી છે. તમો આ બણુતરનો હુદહિસ્તે આ અશોઆને ફરોહરને=ગુજરનાર રવાન જે અશોઘનું ઉમેદવાર છે તેના ફરોહરને તમારે હાથે અર્પણ કરજો. આમ આવી મતલબેજ અશોકનાંમ ફવરિની ક્ષુમન પુરી કરીને આ પાઝંદ ફરોહર બણુવાનો છે કેમકે તે ક્ષુમનથી તે ગુઝસ્તેના આઝાદ ખેશીઓની ફવરિઓ ત્યાં આવશે.

પંડી આખી ફરવરદીન યસ્ત પઢી જાય છે અને તે યસ્તના બણુવાના

માંગ્રોથી થતા સ્તોતોનો લાહવો તે ફરોહરને મળે છે. આ વખતે આઠ યથા પદાય છે તેની મતલબ પાને ૧૩૯-૧૪૦ મેં તાવીક્ષના ગ્યાનમાં આપેલી છે. આવો બધો લાહવો લાઈને તે ફરોહર તે ત્યએપ સાથના રવાન આગળ જઈને તે રવાનના હકીમ ફરેસ્તાને આપે છે. તે સરોશ ફરેસ્તાનો તે બાલો=દશી દ્રઓશ ઘણોજ મજામુત થઈ રહે છે કેમકે તેની ઉપર તે કવપિની મદદ લાગુ પડે છે. આવી મદદથી તે હકીમ ફરેસ્તા રવાનના ત્યએપ એશમને તોડે છે અને રવાનને અરદાકવપની સીધી મદદ અપાવી રહે છે કે જેથી તે રવાનની આગળ કુદરતનો સરોશ તુરતજ આવી ચડે છે. કવપિના ભણતરથી તે ફરેસ્તાને ગાસની નેઆમતોની મદદ પુરબહારમાં મળે છે. સતુમના ભણતર કરતાંબી વધુ પડતી મદદ આપવા તે રવાનને લગતી આઝાદ કવપિઓ આવે છે અને તે યુજરનારના રવાનને પુગાડે છે. આવી વધુ પડતી મદદને તે રવાન તરફ પુગાડવા તે ફરોહરની સાથે તે આઝાદ કવપિઓબી જઈ રહે છે. આ વખતે રવાનના તે હકીમ ફરેસ્તાને પેલી આઝાદ કવપિઓની સીધી સલાહ મળે છે-જેમ એક ડાકટરને બીજને ડાકટર આવીને સલાહ આપે છે તેમ વધુ સલાહ મળે છે. રવાન ઉપરની બેડીને પકડી રાખનાર તે એશમ આ વખતે જલ્દીથી તુટે છે. પછી તે આઝાદ કવપિઓ કુદરતના સરોશને ખોલાવીને તે રવાનની રચને જલ્દીથી ખોલાવી આપે છે.

એક ખુશ ખબર!

તદન ખાત્રીનું સરતું ઉત્તમ મલખારી સુખડ
મળવાની ગોઠવણ.

ધી પારસી વેજીટેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી તથા જરથોશ્તી રાદી સોસાયટીના મેમ્બરોની ખાસ સગવડ માટે સોજાનમાનાં ઉંચાં મલખારી સુખડના ચઢ ઉતર સાઈઝનાં પેરીયાં સોસાયટીની ઑફીસમાંથી વેચાતાં મલી શકે એવી ગોઠવણ હાલ કરવામાં આવી છે, અને જો મેમ્બરો તેમજ તેઓનાં ઓળખીતાંઓ તરફથી પુરતું ઉત્તેજન મળશે તો એ ગોઠવણ હંમેશ માટે ચાલુ રાખવામાં આવશે.

આ કાર્ય કંઈ સોસાયટીએ નફો કરવા માટે ઉપાડયું નથી, પણ મેમ્બરોને તેમજ હુમદીનોને ખરો ખાત્રીનો માલ બજાર કરતાં ઘણાં ઓછા ભાવે મલી શકે અને તેઓ એ રીતે પવીત્ર આતશ ઉપર ખરાં ઉંચાં મલખારી સુખડનો વધુ હદીયો અર્પણ કરી શકે તે નેમથીજ આ સગવડ કીધી છે. હમો એકજ જાતનું ઉંચું સુખડ રાખ્યે છીએ. ખુદ બંદર પરથી ખાત્રીનો માલ જથ્થાબંધ લાવી જાતી દેખરેખ હેઠળ ફેરાવવામાં આવે છે. માલ ફેરાડતાં નીકળેલો તાછો, વેહર, સલી, પણ ફાલતુ હશે ત્યાં સુધી વેચાતો આપવામાં આવશે.

સુખડનાં પેરીયાં એક મણના ૩. ૧૫; તાછો એક મણના ૩. ૧૧ અને સલી એક મણના ૩. ૧૪.

અગર તોલો એકના આના ૧૪.

ઓછામાં ઓછું અઢી શેર સુખડ લેનારનેજ
આ ભાવે આપીશું.

સુખડ મળવાનું ઠેકાણું :—

ધી પારસી વેજીટેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી,
નોબલ ચેમ્બર્સ “ બી.”, પારસી બજાર, કોટ, સુખડ.
(દાખલ થવાનો દરવાજો ઘોઘા સ્ટીટમાં.)

તા ૦ ૬૦—એજ સુખડની માત્રા મણ એકના ૩. ૧૬) તથા સૌથી ઉંચું કોડીયું લોખાન ૧૨) આને રતલ મલશેજ.

સાં કે ડ્યું.

ડૉક્ટર ફરામરોજ ચીનીવાલાએ રચેલી “ફવરદીન યરત” ની
તાવીલ તથા ભેદી સમજણમાં સમાયલી બાબદા—

પાનું.

- ૧ હોરમજદની ખુશાલી એટલે શું ? ૧
- ૨ “અષેમ વોદ્” ના કલામની ક્ષુભીક સમજણ તેમાં પરો-
પકાર ખીળવવાનો મીથ ૧
- ૩ “અદ્” યાને તનોમંદ હાલતને નૂરાની સુક્ષ્મ હાલતમાં
રવાનરૂપ કરનાર “ફવષ” ની હાલતો કરનાર મંડળને
“અરદાફવષ” ૨
- ૪ “અષાઉનાંમ ફવષીનામ” અને “અષઓનાંમ ફવષીનામ”
વચ્ચે ભેદી ફરક—“અષાઉનાંમ” ધણીજ વૃદ્ધિની અશોષ
રાખનાર યજ્ઞતો માટે તથા “અષઓનામ” તનોમંદ
કાયામાંથી આગળ વધતા અપવન નરો માટે ... ૩, ૭, ૩૧
- ૫ “અસ્મન” યાને આરમાન માટે ત્રણ પ્રકારની વ્યાખ્યા,
અને તે માટેના સુંદર વિષેશણોની ખાસ સમજણ ... ૯
- ૬ ચોથા ફકરામાં જણાવેલું “આગ” બાબે ક્ષુભીક શરેહ... ૧૨
- ૭ “ગરૌ-દેમાન” ની અંદર “ઝાંમ” યાને જમીન જે
“અહુરદાત” છે તે કેષ ? ૧૭
- ૮ “ગેઉશ પંચો ભયાઓ”—યાને પાંચ જાતની ગવની
ગતી રાખતી વસ્તી તે કેષ ? ૧૮
- ૯ “ખાઓ અફજ્યમન” સૃષ્ટિનું દૂરનું છેલ્લું મૂળ તેની સમજ. ૧૯
- ૧૦ “ખતુ-કાતો” બહમનની પરદુઅભંજનની ગતી ... ૨૩
- ૧૧ “ગઓતેમહે નાષદયાઓહો” ગવનો ખામી વગરનો ભાગ
જરથોસ્તી દએનમાં સમજાવેલો છે તેને નહીં માનનારા
તથા ખીજ વર્ણનાઓ બાબે સમજણ ૨૪
- ૧૨ “દએવીક ચક” ને મીનોષ ઇસ્કનાં ચકમાં ફેરવવા માટે
ફવષિની મદદની જરૂર ૩૦
- ૧૩ “મઝદાત” તથા “અહુરદાત” ને લગતા કારોબારમાં સૃષ્ટિ-
રચનાની ગાડી ચલાવવામાં “ફવષિ” નું ડહાપણ ... ૩૪

- ૧૪ “ક્રવષિ” નો કાણુ હોય ત્યાં એટલે જ્યાં જરથોસ્તી “યરન” ચાલુ હોય ત્યાં ધુરાધ ઉપર સરસાધ કાંચ મળવી જોઈએ? ૪૦, ૪૧
- ૧૫ “ક્રવષી” ની “રપારો-દાસ્તાઓ” યાને ઢાલ રાખનારી “નાફે-બવની ખાસ શક્તિ—સુદરેહના નવ સાંધા, તલે-સમો, આદરાનો તથા સાહેબદેલાન સાહેબોના કશો વગેરેમાં આ ખાસ શક્તિનું કાર્ય ૪૩
- ૧૬ “પેઉર-રપાદાઓ” યાને પુષ્કળ સેપાહો સાથની એટલે કુદરતની રજેરજના કેહપ-ઉસ્તાન-તેવીષી-બઓદ-બધા ક્રવષીઓના ખાદેમો તરીકે કાર્ય કરનાર કેવી રીતે? ... ૪૫
- ૧૭ “દાનુ” નામના જડવાદી જ્ઞાનના દેવોના કાર્યને સમારનાર સઓબ્યતો સાથે ક્રવષીનું કાર્ય ૪૭
- ૧૮ પેશદાદી તથા કયાની જમાનામાં દેવો સામે ક્રવષીની મદદ. ૪૮
- ૧૯ “ઉરને ઉધી” ની હાલતમાં રવાન તથા ક્રવષીનો સંબંધ કયારે કયારે? ૪૯
- ૨૦ “અયો-બઓદાઓ” યાને લોઢાંની તોપ ક્રવષી કેમ વાપરે છે? ૫૩
- ૨૧ ક્રવષીઓ ખુશનુદ કયારે થાય? ૫૯
- ૨૨ ૯૯, ૯૯૯ ની સંખ્યાનો ભેદ ૬૫
- ૨૩ “હૃતરંગ” સેતારાને ક્રવષીની મદદ ૬૬
- ૨૪ “કેરસારય” નું કેહપ કુદરતમાં જથ્થુ દેવોની સામે કેશાશ બમીનેળી કેમ ઉઠા રહે છે? ૬૭
- ૨૫ જરથુસ્ત્ર ની “શુદ્ર” યાને બીજ વોઉરકષ દરયામાં શા માટે રહે છે? ૬૮
- ૨૬ યજતી ક્રવષીઓ, દરવંદનું ફરોહર, તથા અશવનનું ફરોહર, તનુ-મંથ્રિવાળાનું ફરોહર ૬૯, ૭૩
- ૨૭ છેક ઉતરતા મરતયાની પેદાયશથી તે દાદાર સુધીની ક્રવષી સાથે એકતાન થવાના મીથ્ર ૭૭
- ૨૮ રોશન ફેલ કરવામાં ફરોહરની મદદ ૭૯
- ૨૯ વંદીદાદની પહેલી પરગર્દના ૧૬ શહેરોમાં ધનામીનો હુમલો. ૮૦
- ૩૦ આતરે-રપેર્નસ્ત સાથની ક્રવષીની હેદાયત ૮૬
- ૩૧ “ગવ” યાને છંદગી ઉસ્તાન સાથની ખાસ ક્રવષી ... ૮૭
- ૩૨ “ગયેહે મરેસ્ન” મારફતે માનવ વર્ગને મળતું ઉસ્તાન... ૮૭
- ૩૩ પેગામ્બર સાહેબ સાધારણ માનવી તરીકે કાંઈ નહીં?... ૯૧

- ૩૪ “પઝોધરયો-તકએષો” નું કાર્ય તન-પસીનનો રસ્તો
મેલેલો કરી આપવા માટે ૯૨
- ૩૫ “અઉરવત-અરપ” ને એલકાળ “અપાંમ-નપાત” તથા
પુરશેદ યજ્ઞતને શ્વા માટે મળેલો છે? ૯૫
- ૩૬ પેગામ્પર સાહેબના વહવાઓની સ્પીતમ સુધીની કુન્યત. ૯૫ થી ૯૭
- ૩૭ જરથુસ્ત્ર સૌથી પહેલા “આથ્રવન” કેવી રીતે? ... ૯૮
- ૩૮ “અષાઉનાંમ ક્રવષી” એટલે “આસ્ન-ક્રવષી” તેની ખાસ
સમજણ ૯૯
- ૩૯ “અષાઉનાંમ ક્રવષી” તથા “અશોનાંમ ક્રવષી” માટે વધુ
સમજ ૧૦૧
- ૪૦ “અશોનાંમ” ના નવ વર્ગો (કુદ્યાતી તેમજ જુજવાતી)
તે કયા? ૧૦૧
- ૪૧ “અષઓનાંમ ક્રવષીનાંમ” ના ત્રણ વર્ગો—તે દરેકના નવ
મરતબા ૧૦૨
- ૪૨ “મષદયો માહ” પેગામ્પર સાહેબના પહેલા શાગેઈ કાર્ય? ૧૦૨
- ૪૩ જરથુસ્ત્રના પેશરવો—જરથુસ્ત્રોતેમો યાને જરથુસ્ત્રના
જેતુજ કાર્ય કરનારા—સઓષ્યંતોની ક્રવષીનો મરતબો... ૧૦૩
- ૪૪ “અશોનાંમ”ને લગતા ત્રણ મરતબાનું ફરોહર—તે તનુ-
માંથ સાથે સંબંધ કેવી રીતનો છે? ૧૦૪
- ૪૫ નયાનજદીસ્તનાંમ તથા પઝોધરયો-તકએષીનાંમના નવ
મરતબાની ક્રવષીઓનું કાર્ય ૧૦૪
- ૪૬ “અષાઉનાંમ” ની સાથે “અશોનાંમ” ફવરદીન યસ્તમાં
કામ કરતી શ્વા માટે જણાવેલી છે? ૧૦૫
- ૪૭ “અરમો-ખનવંત” નયાનજદીસ્તનાંમને લગતા ત્રીજા કે
ચોથા દરજ્જાના મહાન નરની યાદ હોરમજદ યસ્ત તથા
હાદોખ્ત-નરકમાં—ચાર ચોકીયાન હાવેસ્તોમાંના ખાસ એક. ૧૦૬
- ૪૮ “વોહવસ્તી” હાવનાન તરીકે યસ્નમાં કામ કરનારા સાહેબ. ૧૦૭
- ૪૯ “ધસ્તવત” આતરવક્ષ તરીકે યસ્નને પાર પાડનારા સાહેબ. ૧૦૭
- ૫૦ “સએન” અહુમ-સ્તુતની કુન્યતના સાહેબ “ફખરેતર”
તરીકે કુદરતમાં કામ કરનાર ૧૦૮, ૧૦૯
- ૫૧ “તખ્મ” યાને તેહમુરરપ “દએવો-તખીશ” યાને દેવબંદ. ૧૧૦
- ૫૨ “જરથુસ્ત્રોષશ્વ” અને “જરથુસ્ત્રહે” વચ્ચેના ફરકની
ખાસ સમજણ ૧૧૧

	પાનુ.
૫૩ અશૌ જરથુસ્ત્રનો “અએવૌ-દાતહે”ને કાયદે જન્મ ...	૧૧૨
૫૪ જરથુસ્ત્રની ત્રણ બધરી તથા ફરજંદો બામે ખાસ બેદ.	૧૧૩
૫૫ હોશેદર, હોશેદર માહ, અને સોબ્યોશના જન્મનો બેદ...	૧૧૪
૫૬ જરથુસ્ત્રની ત્રણ દીકરીઓનું કુદરતમાં ખાસ કાર્ય.	૧૧૫, ૧૧૬
૫૭ “જરથુસ્ત્રીશ્વ” શબ્દની તાવીલ	૧૧૭
૫૮ “ઇસ્ત-વાસ્તર” થી મગવ અનબુમનની શરૂઆત ...	૧૧૮
૫૯ કએ વીસ્તારપને જરથુસ્ત્રી કેવી રીતે કરવામાં આવ્યા ?	૧૨૦
૬૦ રાણી “હુતોશ્વ” ઉપર રામ યજ્ઞ તથા મીનો અધી- શ્વંધહના ખાસ આશીશો... ..	૧૨૧
૬૧ વીસ્તારપ નરકમાં દેવપરસ્તોને તાબે કરવાના ગુસ્તારપ શાહના પ્રાક્રમોની નોંધ	૧૨૨
૬૨ ગાથા તેમજ યજ્ઞસ્તોત્રમાં પહેલવી સાહીત્યમાં તેમજ શાહ નામામાં શાહ વીસ્તારપને આપેલો ખાસ મરતબો ...	૧૨૩
૬૩ તે જમાનમાં દેવ-યસ્ત્રની અને જાદુઘરીને તોડનાર શાહ ગુસ્તારપ	૧૨૪
૬૪ ગુસ્તારપ શાહે ઉર્બા કીધેલાં આતરે વરેહરાનો; તથા તેવણુના બાપઓ અને દીકરાઓએ તને-પસીન લાવવામાં આપેલો ફાલો	૧૨૫
૬૫ ઝરીર નામે શાહ ગુસ્તારપના બાપ દુશ્મન-જદાર તરીકે દીન માટે જન આપીને તન-પસીન મેળવનાર ...	૧૨૭
૬૬ “યુષ્ત-વર” સાહેબ દુજી ગતી બાંધીને તન-પસીન મેળવનાર.	૧૨૮
૬૭ કુદરતની કાળી બાળુને હંફાવનાર “કેરેસઓખ્શન” નામના અપવન	૧૨૮
૬૮ શાહી ખાનદાનના તનુ-માથિના ખીજ સાહેબો તન-પસીન મેળવનારાઓ તરીકે	૧૨૯
૬૯ “નપત્ય” નામના યુનક-પાર્યાની કરનાર અસરે-તારીકીને બંધ કરનાર સાહેબ	૧૩૧
૭૦ “વિસ્તરઓશ્વ” યાને ગુસ્તેહેમ દેવપરસ્તીથી થયેલી વેરાનીને આઝાદીમાં ફેરવનાર	૧૩૧
૭૧ “ફશ્વ-હાંમ-વરેત” યાને ફરશીવર્દ શાહ ગુસ્તારપના બેટા જેવણુની દુઆને લીધે તેવણુના બાપ અસ્તદ્યારે જમારપ	

- હકીમની સમજવટથી ફરશીવદ્ના દીન મારેના મીથ
પકડીને, દીવાનેને જખરદસ્ત શેકરત આપી તેનું ખાસ
ખ્યાન... ... ૧૩૧-૧૩૩
- ૭૨ આઠિ જાતના “આતર” ને લગતાં નખાનજદીક્તનામને
લગતાં ઉરવનો—આતરે વનઝોશ, આતરે પાત, આતરે
દાત, આતરે ચિથ, આતરે ખરેનંધહ, આતરે સવંધહ,
આતરે જન્તુ, તથા આતરે દખ્યુ ખાખે સમજણ—
આતરે રપેનિક્તની જુદી જુદી શક્તિના હમકારો. ૧૩૪-૧૩૫
- ૭૩ “ખસ્તવધરી” ઝરીરનો છોકરો તલેસમાતીક શક્તિઓ
રાખનાર ૧૩૬
- ૭૪ “રપેન્તો-દાત” યાને અસ્ફંદયાર આતશખહેરામોના મુખેદ
પારખાન—શાહ ગુસ્તારપના ચાર રત્નોમાંના એક ... ૧૩૭
- ૭૫ અસ્ફંદયારના ખાસ ગુણો; તેવણને શાહી યાને રાજ કાંચ
નહી આપ્યું તેની સમજણ ૧૩૮
- ૭૬ અસ્ફંદયારના નેજામાં કુપુશો-મીથનું જોર ૧૩૮
- ૭૭ અસ્ફંદયાર રસ્તમની સામે કાંચ મયા ? ૧૩૯
- ૭૮ “ચમ્તુ” નામના આખેદ સીમુર્ગ ૧૪૦
- ૭૯ “ફશાશ” માનવને કયાં લગી પુગે છે તેનો દાખલો
અસ્ફંદયાર ને રસ્તમની લડાઈ ૧૪૧
- ૮૦ “કનારસ્મન” નામના અસ્ફંદયારના બાઈ,—કુદરતની
કાળી બાજુ સામે લડનાર... ... ૧૪૧
- ૮૧ “ફશોશ્ત” અને “જમારપ” ના ઉરવનના દરજ્જાનો
ખાસ ખ્યાલ—જરથુસ્ત્રની પુત્રી સાથનો ખએત્વોદયના
બેઠની સમજણ... ... ૧૪૨-૧૪૩
- ૮૨ જમારપનો ઉક્તા-પાંચરનાર, દે-જમારપ યાને સાત કાળના
જાણનારા, કંગદેઝમાં દીનના શીખવનારા તરીકે દરજ્જો... ૧૪૩
- ૮૩ “ખા-દઝેન” યાને દુજ-રહીતનું અંતઃકરણવાળા સાહેબો. ૧૪૪
- ૮૪ “હંધહ ઉરવંધહ” હોમની યજ્ઞને કરી હોમ પીને
રવાનને પુલયઝાર કરાવનાર તથા ઝરેહ વોઉકશની
કુદરતને મદદ કરનારહમકાર ૧૪૪
- ૮૫ “વધંધહ” મીનોઈ યસ્તના કામમાં તોખમ નાખનાર
“હંધહ ઉરવંધહ” ના જેવા સાહેબ ૧૪૫

- ૮૬ “વોહુ-નેમંધહ” યાને બેહમનની પરમાર્થી ગતીથી જાહુ-
ગરીમાંથી છોડવનાર સાહેબ ૧૪૫
- ૮૭ કવરદીન યસ્તના ૧૦૫ મા ફકરાની તાવીલ ... ૧૪૭
- ૮૮ “અવસ્થસ્તો કવષિનામ” યાને કવષીને છીનબીન કરનાર
તે કોણુ? મીનોષ અકકલને ઉભી કરનાર આસ્ને-ખેરદ
યાને કવષીને ખુચવી લેનાર ૧૪૮
- ૮૯ “કરસ્ન” સાહેબનાં કેહપંમાં અપીસ્વંધહની ખાસ ગતી
બાબે સુંદર ફકરો ૧૦૭ ... .. ૧૫૧
- ૯૦ “દારયત-રથ” યાને મહેર યજ્ઞતના હમકાર; “ક્રાયત-
રથ” યાને દરેથો ખદાતના અયામને ચલાવનાર હમકાર;
“સ્કારયત-રથ” યાને જગતના દંવાર તથા દોરાનને
લગતા મહેર યજ્ઞતના પ્રભાવોના હમકાર ૧૫૨
- ૯૧ “અર્ષવત” યાને સમ્યાધનો અવતાર; “વ્યર્ષવત” યાને
સમ્યાધને સીકકા તરીકે ચલાવનાર; “પષ્ટ્યર્ષવત”
સમ્યાધની પ્રતીમાનો અદલો આપનારા સાહેબો ... ૧૫૩
- ૯૨ “અઝુ” યાને “વોહુકશ” માં ચીથ્રોને એકઠા કરીને
તપાસનાર તથા “ચઝુ” યાને ચીથ્રોને જુદા પાડી “ઝરેહ
ક્રાંકર્દ” માં લાયક રીતે ચુકનાર કુદરતની શક્તિઓના
હમકાર સાહેબો—“વને ઝનીત બીશ” નામના ઝાડ સાથે
તેઓનો સંબંધ... .. ૧૫૩
- ૯૩ “અસ્વત-એરેત” યાને સોબ્યોશનું કાર્ય; “ધરિસ્તેખીઝ”
યાને તનપસીનની હાલતો; તેવણુના બે બાધઓ તથા છ
મદદનીશોનું છ કેશવરોમાં જાહેર થવું ... ૧૫૬-૧૫૭
- ૯૪ “ગઓ પિ વંધહુ” યાને ગેહિશ ઉરવાના હમકાર ... ૧૫૮
- ૯૫ “હાંમ-ઝરેથ્રો-વંધહવાંમ” યાને બેહમનની ગતીઓ સાથે
કાર્ય કરનાર; “સ્તઓતર-વહિસ્ત” યાને કુદરતના
સ્તોતોમાં લીન થનાર ૧૫૮
- ૯૬ “દ્વિવરાસ્પન” યાને નીરંગેવર તથા યસ્નના હમકારોને
લગતા સાહેબ ૧૫૯
- ૯૭ “ઝય-દાસ્તી” યાને જીંદગીને ખરી રીતે જીવાડનાર સાહે-
બની વંશાવળી—તેવણુ સાથે સંબંધ ડરાખનારા ખનીરથ-
ખામીના સાત રદો યાને સાહેબો ૧૬૦-૧૬૧

- ૯૮ “અપવઝ્ઢંધહ” યાને અશોષના કુવતથી “ક્રશો-ગદ્”
લાવનાર સાહેબો આમે સમજાવ્યુ ૧૬૧
- “અપાંમ-નપાત” ની ખાસ અનાસરની શ્કિત લઇને
આશ્મોલી તથા દરવદીને તોડનાર સાહેબ “અપવઝ્ઢંધહ” ૧૬૨
- ૯૯ પેગામ્પર સાહેબના ખાસ હાવીસ્તો તથા તેઓની કુન્યત
ઉપરથી તેઓના નામો આમે સમજાવ્યુ ૧૬૩
- ૧૦૦ “વર-કસાન” યાને ચોડીઓ તથા તલેસમો ઉભી કરનાર. ૧૬૫
- ૧૦૧ “ઉાસ-નેમંધહ” કુદરતના મીથો કરીને સેતાયશ્ન કરનાર. ૧૬૫
- ૧૦૨ કુવરદીન યશ્તના ૧૧૪ માં જણાવેલા ખાસ સાહેબો—
જેવા કે હોમને લગતાં કુદરતની રોશનીની આબુનું ઘાન
તથા અમલ ધરાવનાર; અશોષની વૃદ્ધિની ચલવલ કરનાર;
સરોશના હમકાર; ખેહમન વસેલા; અશોષના સરદાર;
શરીરનું કીમીયું કરીને અશોષ પાંચરનાર; કુદતના બેદોને
ઉંડાઇથી પામનાર; અસરે-તારીકી ઉપર સ્વાર થનાર;
દુજ પરહેજ મારફતે ખરી રામસ્તી આપનાર,—“વરસ”ના
આલાતના હમકાર; દુજ ગતીઓને મારનાર; બુરાઇ સામે
લડનાર; તનોમંદ હાલતની આરાસ્તગી કરનાર... ૧૬૬-૧૬૮
- ૧૦૩ “પએષતંધહ” યાને અધ-માથની મુર્તિઓને પાંધનાર—તે
ઉપર ખાસ નોંધ ૧૬૯
- ૧૦૪ “એરેજવાઓ-સુતો-રપાદાઓ” યાને સત્યનો નાદ ફેલાવનાર,
તથા ૧૦૦૧ અહુનવરના નાળાંઓને સમજનાર સાહેબો... ૧૬૯
- ૧૦૫ “ઝરયંધહાઓ રપેન્તો-અતવાઓ”, પેગામ્પર સાહેબના એક
હાવેસ્ત—આવાં યજ્ઞ તથા સરોશ યજ્ઞના નાળાંમાના
અમુક ભુક્તાવી નાળાંઓને સમાવતી બે ફરેસ્તાઇ કેરદારો
જે જગતમાં અકલ તથા લલઇ પાંચરનારી છે. ૧૭૦; ૧૭૧
- ૧૦૬ “વશ્નિ હરસ્ત” ચોથા અયાથ્રેમ ગાહામ્પારની ખરો પાક
આપવાની શ્કિતને લગતાં અહુનવરના નાળાંના હમકાર
હાવેસ્ત ૧૭૧
- ૧૦૭ “વહમએદાત” કુદરતના શ્કિતના કાયદા તરફ મન
રખાવનાર અહુનવરના નાળાંના હમકાર ૧૭૨
- ૧૦૮ “હિસ્ત્ર” ઇદમ તથા અમલને લગતાં અહુનવરના નાળાંના
હમકાર ૧૭૨

- ૧૦૯ ક્રવરદીન યસ્તના ૧૧૬ થી ૧૧૯ માં ફકરામાં જણાવેલાં
અહુનવરના નાળાં તથા તે સાથે કાર્ય કરનાર હમકારોની
દીપ ૧૭૨-૧૭૮
- ૧૧૦ “અષેમ-યેંધહે-રઝોયંધહ” — “અષેમ-યેંધહે-વરેઝ” —
તથા “અષેમ યહમાધ ઉસ્ત” નામના ત્રણ મરતયાના
ખાસ સાહેબો ૧૭૯
- ૧૧૧ ‘ગોસ્ત-ફયાંન’ નામે મોટા અમલ કરનાર સાહેબ ... ૧૮૦
- ૧૧૨ ક્રવરદીન યસ્તમાં જણાવેલા ૧૨૧ મા ફકરાના ખાસ
સાહેબો જેઓ કેશરોના જુદા જુદા રહે છે ... ૧૮૧, ૧૮૨
- ૧૧૩ “હવરપ” તથા “અથ્વરેપ” નામના ખાસ રહેાની વેઉર
બરેશત તથા વેઉર-બરેશતમાં ખીશ્કારી ... ૧૮૩
- ૧૧૪ ફકરા ૧૨૨ થી ૧૨૮ સુધીમાં જણાવેલાં અહુનવરના
નાળાંઓને લગતા સાહેબો ૧૮૩-૧૮૮
- ૧૧૫ “આંખનંધહ” યાને આસ્માનો, મહો. સેતારાઓ તથા
૧૦૦૧ અહુનવરના નાળાંઓના બેદનો જાણનાર સાહેબ... ૧૮૫
- ૧૧૬ “અધન્યાવ” કુદરતમાં ચાલતી તારીકી તથા રોશની
વચ્ચેની લડાઇ વખતે અસર રોશનીને મદદ કરનાર સાહેબ. ૧૮૫
- ૧૧૭ “કારાઝિ” મતા પ્રમાણે દીનના કાયદાઓ, તરીકેતોવગેરે
વધતાં ઓછાં પ્રમાણમાં ગોઠવી આપનાર સાહેબ ... ૧૮૬
- ૧૧૮ “પરખિન્ત” છુતકાળની બદીઓની ધુરી અસર નહીં ઉતરે
તે માટે કામ કરનાર સાહેબ ૧૮૬
- ૧૧૯ “ગંદવ” અરવાહીની બલી થયલી શકિતઓને દોરવનાર
હાવેસ્ત... .. ૧૮૬
- ૧૨૦ “યએતુશ ગવ” કુદરતને પુગેલો અહુનવરના નાળાંનો હમકાર. ૧૮૭
- ૧૨૧ “ગરસ્ત્ર” પ્રકસ્ત્રો ગતીને તોડનાર સાહેબ ... ૧૮૭
- ૧૨૨ “કાતો” “અતુ-કાતો” બહુમનની આરન હાપણુવાળા
અહુનવરના નાળાંનો હમકાર ૧૮૮
- ૧૨૩ “બાઓધહ સાઓધહ” દીનના પ્રકાશીત મોંઢાં તરીકે સદ
વ્યવસ્થા કરીને દીનના બદો શીખવનાર હમકાર ... ૧૮૮
- ૧૨૪ “હવરેજઓ અંકસયાઓ” હોમનો પુણ્ય માહીતગાર તથા
ધુરાધઓને બાંધવાની તોરીક ધરાવનાર હમકાર સાહેબ... ૧૮૯
- ૧૨૫ “અવરઓસ્ત્ર” હદમ અમલના બળથી પુષ્કળ ખુશાલી
અપાવનાર સાહેબ ૧૮૯

	પાનું.
૧૨૬ “પ્રાચીન” જીવનની પાસાની શીખવનાર સાહેબ ...	૧૮૯
૧૨૭ “પરો-દસ્ત” દીનની શુદ્ધ તાલીમમાં પુણ્યતાએ પુગીને ખીજને પુગાડનાર	૧૯૦
૧૨૮ “મુઝ, રઝોઝ, તન્ય દંધડુ” હોમીક ગતીની સંસ્થાએ જોઓની આસપાસ “ગવ” ના કશ રહેવા બેઠાએ તેવા “દંધડુ” વીસ્તારો	૧૯૦
૧૨૯ “બેબેલતસ્તુર” મીનોષ દરેલી પાંચનાર	૧૯૦
૧૩૦ “અઓષમધત સ્તુર” ક્રશો-ગર્દ થવા માટે દુઆ ગુજરી તથા ચરન ચાલુ કરનાર	૧૯૦
૧૩૧ “અએવો-સરેદો-ફયુસ્ત” જાતજાતના ગોસ્પંદી નરો જોઓ બએલોદથ પામેલાં હોય તેઓનો એકલો રહેયર ...	૧૯૧
૧૩૨ “તીરો-નકથ્વ” ધનામીનની મીરેહગીનો નાશ કરનાર ...	૧૯૧
૧૩૩ “સએન-મુધ” બહેરામ યજ્ઞતના હમકાર ફરેસ્તાઇ કેહર્પ—“અમર્” તથા “અમર્” પક્ષીઓના હમકાર ...	૧૯૧
૧૩૪ “પુતપુષ્પી” હમસ્પથમએદેમ તરફ લઇ જનારાં બે કેહર્પો “દએના” તથા “પઓષરયેતકએષ” છે તેઓ અમરદાદના હુખ્ત તથા હવરસ્ત તરીકે કામ બજાવનાર	૧૯૨
૧૩૫ “વિત્કવોષશ” કુહે કાફ નામનો પહાડ કે જ્યાં ઝાલ-ધ-સામના ઉસ્તાદ સીમુર્ગનો વસવાટ હતો	૧૯૨
૧૩૬ “મરેજિબ” અસ્તોમંદ ગએથાને અશોષ તરફ લઇ જનાર સાહેબ	૧૯૩
૧૩૭ “પેરેથુ-અફરમે” સ્તોત ચરનને કાયદે માંથ્રની નીરંગની નવરચના કરવામાં કામેલ સાહેબ	૧૯૩
૧૩૮ “પરસ્ત-ગાઓ” તલેસ્માતીક ગવનું કેહર્પ જેને પુછીને જીત બવિખ્ય બજાનારા સાહેબ	૧૯૪
૧૩૯ “દાબઓ-ગવ” સંસારના દુઃખ આફતોને નરમ કરનાર કુદરતી ગવના હમકાર	૧૯૪
૧૪૦ “કુફવાક્ષ કહકનામ” માંથ્રોની તોશીક આપીને વૃદ્ધિમાં આગળ હધારનાર તથા હથા હસ્તી તરફ ઉંચે ઉડારનાર.	૧૯૫
૧૪૧ જામારપ, મધંદયો-માહ તથા ઉર્વતત નરને “અપર-જાત” કલા છે કેમજે પેશાખર સાહેબ પછીના દરેધો=ખદાતેહમાં સઓબ્યન્તને મદદ કરવા પાછા જન્મ લેનાર તેઓ છે...	૧૯૬

૧૪૨ “સોબ્યોશ”ના આઠ હમકારો :—

(૧) “રઝોચસ-ચબ” —અન્ય રઝોચાઓના સ્તરોની ગતી પાંચરનાર.

(૨) “હવરે-ચબ” —ખુરશીની માફક રોશન ગતી તથા હમેશગીની લીલાશ પાંચનાર.

(૩) “ફાદત-ખરેનંધહ” —“ખરેનંધહ”ના આપીશો પાંચ-રીને પ્રફલ્લેને ગોસ્પંદી બનાવનાર.

(૪) “વરેદત-ખરેનંધહ” કેશરોમાંથી ખરેનંધહ જગત ઉપર પાંચનાર.

(૫) “વોઉર-નેમંધહ” —બંદગીની અસરોને પુણ્યતાએ લખ જખ જગતને તેવું શીખવનાર.

(૬) “વોઉર-સવંધહ” —મીનોષ કાયદાઓ પુણ્યતામાં અપાવનાર.

(૭) “ઉક્ષયત-એરેત” —હોશીદર બામી જેવણુ દરેક દરેધો-ખદાતના હાસમના જમાનામાં સમ્યાપનો નાદ પાંચરીને ઉરવનની ઉપીનું કાર્ય પુરું કરનાર છે.

(૮) “ઉક્ષયત-નેમંધહ” —હોશીદર માહ જેવણુ બંદગીનો જોમ વધારીને જડતાનો નાશ કરનાર ... ૧૬૭

૧૪૩ “અસ્તવત-એરેત” —સોબ્યોશ માટે ખાસ નોંધ. ૧૬૮ થી ૨૦૬

૧૪૪ “ધરીરત ખીઝ” “રસ્તાખેજ” તથા “કયામત” તે શું. ૧૬૮

૧૪૫ “અસ્તવત એરેત”ની ત્રણ વખત આમદ માટે શાહદત ... ૨૦૦

૧૪૬ મીથિના, મીથિના, તથા યસ્નના એમ ત્રણ પ્રકારના હાવેક્તોના ખાસ કામો ... ૨૦૦

૧૪૭ ફવરદીન યસ્નમાં “અસ્તવત-એરેત”ની યાદ ત્રણ વખત કાંય? ૨૦૧

૧૪૮ “દુજો-દેમાન” અને “ગરો-દેમાન” એવા આ જડ ગેતીના બે પ્રકાર ... ૨૦૧

૧૪૯ જડ ગેતીના કેહપં રૂપનો અતિ બહોળા વિસ્તારવાળો સૂક્ષ્મ ભાગ જેમાંના વીરતારોને કંઈદેઝ, સૌકવસ્તાન, દસ્તે પેસાનસાહ, રોદ-નાવતક વગેરે નામોથી ઓળખવામાં આવે છે ... ૨૦૧

૧૫૦ “ગરો-દેમાન”માં વસતા “રદ” યાહેઓના નામો ... ૨૦૨

- ૧૫૧ આખી નીસ્તીની અહુ-ગીરી અશો જરથુસ્ત્રને તાણુકે
કેવી રીતે છે ૨૦૩
- ૧૫૨ ખનીરથાખીની સાથે છ કેશરોનો સીધો સંબંધ પાવી-
કતની સલામતી મારફતે ૨૦૪
- ૧૫૩ છ કેશરો પહેલાં ત્રણ “દખ્યુ” “અધિવિ-અન્તરે-આ”ની
અંદર છે; ખનીરથાખી બાકીના ચાર દખ્યુઓ “ઉપધરિ-
અદધરિ-પધરિ તથા અધપી”ના વીસ્તારમાં છે ... ૨૦૪
- ૧૫૪ છ કેશરોના “૨૬” યાને “૨૭” ના નામે ક્રવરદીન
યસ્તની અંદર :—
(૧) અરેજહી કેશરના સાહેબ—અષા વંધહુ-ધ-પિવંધંહન.
(૨) સવહી કેશવરના સાહેબ—જરો દંધહુ-ધ પધરીસ્તીર.
(૩) ફદદધુના સાહેબ—સ્પિતિ ઉરપાર્સુ.
(૪) વીદદધુના સાહેબ—એરેજરાર્પ ઉરપાર્સુ.
(૫) વોઉર-અરેસ્તના સાહેબ—હવરપ.
(૬) વોઉર-જરેસ્તના સાહેબ—ચથવરરપ ... ૨૦૫
- ૧૫૫ આવા બધા જરથુસ્ત્રોતેમો ન્યાનજહીસ્તનામ ક્રવધી-
નામને લગતા છે ૨૦૫
- ૧૫૬ સોબ્યોશ્વના આવવાના વખતે આદમજાતના પાપોથી અપ-
વનોની અશોષને તથા તલેસમેને પુગતો ઘોડકો ... ૨૦૭
- ૧૫૭ “અસ્તવત-એરેત” નો બેદ સોબ્યોશ્વને શા માટે લાગુ
પાડવામાં આવ્યો છે ? ૨૦૮
- ૧૫૮ જમ્યાદ યસ્તમાં ફતેહમંદ સોબ્યોશ્વનું કાર્ય—“ક્રુષેમ
અહુમ,” “અમેરેષેન્તેમ,” “યવએજિમ” વગેરે અમર-
ગીની હાલતને લગતું કાર્ય ૨૦૯
- ૧૫૯ જમ્યાદ યસ્તમાં “ક્રુષેમ વસ્ન અંધહેઉશ્વ”—દાદારની
અહુનવધરથમાં જેમ મરજી હતી તેમ જગત ક્રશો-મર્દનું
થશે—એવો આખરી દરેધો ખદાતના ક્રશો-મર્દ માટે શાહદત. ૨૦૯
- ૧૬૦ “અપવ-કરસ્ત-અએષ” અને અપવનોની સામે જે બળા
આફતો ઉભી થાય છે તે વખતે તેની સામે થવા સોબ્યો-
શ્વનું આવવું થાય છે ૨૧૦
- ૧૬૧ “ધીમ વિવંધહન” યાને જમશેદ તથા “ધીમ વિવંધહત”
યાને કુદરતમાં કાર્ય કરતી ખાસ શક્તિ વચ્ચે ફરક. ૨૧૨, ૨૧૩

- ૧૬૨ શાહ ફરેદુનમાં “અએતએન” નામની અભયબ જેવી
શક્તિ જેની મારફતે ઓહાકને માર્યો ... ૨૧૫
- ૧૬૩ “અઘીદહાક”ને દેમાવંદ ઉપર બાંધનાર અશો જરથુસ્ત્ર. ૨૧૫
- ૧૬૪ “અએતએન”ની શક્તિ “અએપ-ઝન” દુઃખદરદોને
મારનાર તરીકે ... ૨૧૬
- ૧૬૫ ફરેદુન જેવા પેશદાદી શાહો જરથુસ્ત્ર આવે તેટલાં ગેઉશ
ઉરવાની ખીદમતમાં કેવી રીતે હતા ? ... ૨૧૭
- ૧૬૬ “અધએરથ” યાને અએરસને ગોપત મલકા અને સગી-
સ્તાનનાં “રદ” યાને સાહેબ શા માટે કહ્યા છે ? ... ૨૧૮
- ૧૬૭ અફએનો નાશ ચાલુ યજ્ઞનેથી કરનાર “ગોપતશાહ”;
એરચની બુન્યાદનો મીનોએહર જેવણથી પેગામ્બર
સાહેબની પહેડી—તથા તેવણની કમરે કુસ્તી ... ૨૧૮
- ૧૬૮ “કયકેબાદ” ફરેદુનની ઓલાદના “કવએમ ખરેનો”
રાખનારા કર્યાની વંશના વડા ... ૨૨૦
- ૧૬૯ “કએકાઉસ”ના જમાનામાં રસ્તમની રથેસ્તારીને લીધે
લીધે ભયંકર દીવાનોને રોકનાર કએકાઉસ ખાસ રીતે
“કવએમ ખરેનો” રાખનાર ... ૨૨૧
- ૧૭૦ “કએ રયાવક્ષ” યુજરેલાં રવાનોને ચીન્વત પુલ પસાર
કરાવવા માટે “કંગદેઝ”ના બાંધનાર તથા કએપુસરને
જન્મ આપનાર ... ૨૨૨
- ૧૭૧ “નફસે મવાલીદા” થનાર શાહ કએપુસર; “અએચસ્ત”
સરૌવર આગળના દીવાનોને તોડનાર; “જમે-પુસરવી”ના
રાખનાર; ત્રીજી કયામત વખતે સઓપ્યોશના મદદગાર... ૨૨૩
- ૧૭૨ ફવરદીન યસ્તનો ૧૩૩ મો ફકરો—બહેરામ યજ્ઞ તથા
અમ યજ્ઞની મદદ ચાહ કયાની પેશરવો મારફતે મગિવા
માટે ખાસ અસરકારક ... ૨૨૩, ૨૨૪
- ૧૭૩ સામેસવારનાં ખાનદાનના કેરસારપ; તેવણની રથેસ્તારી
મારફતે “ગેઉશ ઉરવા”ને મદદ કરવામાં જરથુસ્ત્ર સાહેબને
ખાસ મદદ; “હીતારપ” નામના દેવને મારનાર; “અહી”ની
ધુરી શક્તિ “ગંદર્વ”ને મારનાર; “કમક” નામના
પક્ષીરૂપ ઢેહપને માંધોના તીરોથી મારનાર ... ૨૨૬, ૨૨૭

૧૭૪	આતશ ઉપર આગળ પડવાને સમયે કેરસાપને હમેસ્ત- ગેહાનમાં થોભવાની ફરજ...	...	...	...	...	૨૨૭
૧૭૫	શાહ હઓશાંધહે પથરથી સાંપ મારીને આતશ બરપા કર્યો તે વાતનો બેદ; માજનદરાન તથા ગીલાનના દેવાને મારનાર.	...	...	...	...	૨૨૮
૧૭૬	આઠ કન્યા કુમારીકાના નામો સાથે નર જાતી (અષઓનો) તથા નારી (અષઓન્ધાઓ) બેઉ વાપરવાનો બેદ	...	...	...	...	૨૩૧
૧૭૭	હોશોદર બામીના માતાજી—સુતત ફેદ્રી; હોશોદર માહના માતાજી—વંધહુ ફેદ્રી; સઓબ્ધઓશના માતાજી—વીરપ તઉવંધરી	...	...	...	...	૨૩૨
૧૭૮	“અષઓનામ ફવષી” સરોશ યજ્ઞ તથા મીનો મારેરપંદ મારફતે મદદગાર એમ ફવરદીન યસ્તના ૧૪૬ મા ફકરાની શાહદત...	...	...	...	...	૨૩૪
૧૭૯	અમરદાદની અમર્ગી તરફ લખ જનાર “પઓપર્યો તકએષ”; તેથીબી આગળ “ખએત્વોદથે” પુગાડનાર નયા નજદીસ્તનો દરજો	...	...	...	...	૨૩૭
૧૮૦	“ન્માન-વીસ-જન્તુ-દખ્યુ”નો બેદ...	...	...	...	...	૨૩૮
૧૮૧	“તનાસક” માંથી મુકતી અપાવનાર “દાદારે ગેહાન”નું મરકજ	...	...	...	...	૨૫૦
૧૮૨	ગેતીના ટેકાવ અર્થે રપીધવનને લગતું દાદારે ગેહાનનું જીદું મરકજ...	...	...	...	...	૨૫૦
૧૮૩	“ક્ષતઓથ અહુરહે મજદાઓ તરોય દીતે” વાળા પદની તાવીલ...	...	...	...	...	૨૫૧
૧૮૪	“અરદાફવષ” એટલે અનાસરોની તનોમંદ હાલતને તન પસીનની યાને સુક્ષમમાં સુક્ષમ તુરાની હાલત—રવાનમાં મેળવી રવાનરૂપ કરનાર—ફવષીના ધોરણ ઉપર આણનાર— ફવષીઓનું રઓક્ષનીનું સંગઠન	...	...	...	...	૨૫૨

વધારો.

૧૮૫	ફવરદેગાનના દહાડાઓની મહત્વતા. ગુજરેલાં રવાનો એ દીવસો ઉપર ફવષીઓની પનાહમાં કાંય ગેતી ઉપર ઉતરે છે?	૧
૧૮૬	ફવરદીન યસ્તના કરદાઓની તાવીલ	૧

૧૮૭	કવધી, ફરોહર, ફવાહર—તે શું ? “અહ”ને સમજનાર “આસ્ત,” ડહાપણ; તેની સાથે જોડાયેલી ફરમાનખરદારી “આરમખતી;” “ખેરદ” કે જેની સાથે ધનસારી કુદરત રજેરજને તે એક સાહેબ તરફ પાછી ફેરવનાર, બગ, જે સાત જરવાને અકરનેને પુગે તેવું કેહવું રૂપ છે— ફવરદીન યસ્તમાં આવી કવધીનું ખ્યાન ... ૨
૧૮૮	નીસ્તીની અમર વસ્તીમાં—અરદાફવધ. નીસ્તીની નાશવંત અરવાહી, માનવ, જનવર, ઝાડપાન, ખતીજ... ૨
૧૮૯	“બગોબખત” સાથે જોડાયેલું “ફશોમદ” ... ૩
૧૯૦	“બગોબખત”ને અલાવનાર “બએતુ” ... ૩
૧૯૧	“ફશોમદ”ને ઉભી કરનાર “ફવધિ” ... ૩
૧૯૨	“ફવધિ”માં અનંત ડહાપણનો અર્થ ... ૫
૧૯૩	“ફવધિ”ને લીધેજ જરથોસ્તી દ્યોનમાં આશ્વાવાદ છે ... ૫
૧૯૪	“ફવધિ”ના ત્રણ ખાસ જમેલા— (૧) નબાનજદીસ્તનાંમ. (૨) અપઓનાંમ કવધી. (૩) અરદાફવધ ... ૬
૧૯૫	“ફવધી” મૂળ ધાતુ ઉપરથી ઉપજતા વિચારો ... ૬
૧૯૬	“અહ”ના હોકમને બગ લાવનાર તે કવધી ... ૮
૧૯૭	“ફવધી”ની ખીસ્કારીઓમાં અપનું મૂળ અને “ઉસ્તા”નું મૂળ, તાબેદારી તથા અથાક શક્તિનું મૂળ—ચુરાષને તોડીને બંદોબસ્તી કરનાર... ... ૧૦, ૧૧
૧૯૮	“ફવધી”ની મદદ દાદાર હોરમજદને તથા જરથુસ્ત્રને— તેનો બેદ ... ૧૨
૧૯૯	કુલ કુદરતમાં જે કાંઈ બલાષ્ટ્યો થઈ રહે છે તે “ફવધી”થીજ છે ... ૧૩
૨૦૦	“અવરચસ્તો કવધિનાંમ” યાને તોડી પાડવા લાયકની કવધી બાબે ખાસ લંબાણ સમજ ... ૧૩, ૧૪, ૧૫
૨૦૧	“ફવધી” આખરની નેમ તરીકે the Be-all, the End-all ... ૧૬
૨૦૨	ફવરદીન યસ્તના પહેલા કરદામાં સમાયેલી બાબદો ... ૧૬
૨૦૩	કુલ કવધીઓ દાદાર હોરમજદને આ માટે મદદ કરતા છે ? ... ૨૧

	પાનું.
૨૦૪ ગુજરાતના કરતાં જીવતાઓની ક્રવણી પ્રબળ કાંઈ ? ...	૨૧
૨૦૫ ક્રવણિ હરહમેશ સત્યને માટેજ છે, એમ કહેવાની મતલબ ...	૨૩
૨૦૬ ખીજા કરદામાં આવેલી બાબતોની સમજ ...	૨૪
૨૦૭ જેમ દાદારને સૃષ્ટિ રચના કરવા માટે તેમ જરથુસ્ત્રને દીન ફેલાવવા માટે ક્રવણિના સંઘર્ષોની મદદ ...	૨૪
૨૦૮ જરાક બહુ કરનારને ક્રવણિ તરફનો કરોડ ગણો બદલો ...	૨૫
૨૦૯ ક્રવણીન યસ્તના ત્રીજા ફકરાનો ભેદ ...	૨૬
૨૧૦ ક્રવણિનો મુદ્દાલેખ—ક્રશી-મદ ...	૨૬
૨૧૧ ત્રીજા ફકરામાં આવેલાં ક્રવણિના વિષેશણો અને ગુણો ઉપરથી તેઓની ખીસ્કારીનો ખ્યાલ:—કુદરતની ગાડી હાકનાર, ધણીજ ચપળ, ગેરબંદોબસ્ત વખતે નહીં ગુચ્છવજીરનાર, ટેકવવામાં ધણીજ મજબુત, બચાવ કરવામાં હારે નહીં તેવી, જ્યાં જ્યાં ત્યાં સુખ, હંમેશા કામ માટે તૈયાર, વગેરે ગુણોના ભેદો ...	૨૭, ૩૩
૨૧૨ ક્રવણીન યસ્તના ચોથા કરદામાં સમાયલા ભેદો ...	૩૪
૨૧૩ અરદા-ક્રવણમાં ભેડી આપનાર ક્રવણિઓ; ખરી દોસ્તીથી કામ કરનારી ...	૩૫
૨૧૪ પાંચમાં કરદામાં સફેદ તથા કાળી બાબતોની જુમમેશમાં સમતોલપણું જળવનાર ક્રવણિ ...	૩૬
૨૧૫ કરદો છઠ્ઠો-તેમાં ક્રવણિ પોતીકા બકત આગળ બકિત બતાવનાર તથા તુરમંદ કેહપથી સરજાયલી ...	૩૭
૨૧૬ સાતમા કરદામાં ક્રવણિ માટે ખાસ મફતોલા યાને ગુણો બતાવનારાં વિષેશણો-બલાઈને ટેકવનાર સ્તંભ, “ઉર” કરવાની ચક્ષુ રાખનારી, અહુનવરના ફરમાન પ્રમાણે દાદારનો મેળાપ કરાવનારી ...	૩૮
૨૧૭ કરદો આઠમો-ક્રવણિની ભેદી શક્તિ બતાવનારા અવસ્તા શબ્દો-મસદર યાતે માયલી, તથા મસદર યાતે ઝાહેલી એવી બે કુદરતની ખીસ્કારીના ભેદમાં ક્રવણિનું કાર્ય ...	૩૯, ૪૧
૨૧૮ નવમા કરદામાં જગત ઉપરના બધાં કર જમાનાઓમાં રથેસ્તારોને ક્રવણિ તરફથી મળતી મદદ ...	૪૨
૨૧૯ “દાનુનામ તુરનામ” જેવા દેવો તે કોણ ? ...	૪૩

	પાનું.
૨૨૦ કરદો દક્ષિણ-નેક ધર્મના પતમાન ઉપર રહેનારી પ્રજાઓને દરેક આકૃત વખતે બચાવનાર કૃષિ	૪૪
૨૨૧ નાશ પામેલા ધર્મ સ્થળોને પાછા આરાસ્તે કરવામાં કૃષિની મદદ	૪૫
૨૨૨ અગીયારમાં કરદામાં ખાસ વધુ વિશેષણો; સતવસ સેતારાની ખીસ્કારી કૃષિના આબમાં; પેગામ્બર સાહેબની યજ્ઞતી ખીસ્કારી બતાવતું એક ગ્રુહ્ય તલેસમાતીક વાક્ય ...	૪૬
૨૨૩ “ ઇસ્તનાંમ ઉરવાનો યજ્ઞમહદે યાઓ અપઓનાંમ કૃષિયો ” ની તાવીલ, તેને “ આસ્નો-ઉરવાનો ” થી મળતો ટેકો	૪૭
૨૨૪ “ હઓમ ઉરવાનેમ-હવાંમ કૃષિમ ” જે ખુરશેદ મહેર ન્યાએશમાં મળે છે તેની તાવીલ	૪૮
૨૨૫ “ સઓ-તનવો ” એટલે તન કેહવું રૂપ યજ્ઞને નુરમાં મળી જાય તેવું કયારે થશે ?	૪૮
૨૨૬ માનવીની વ્યક્તિના નવ ભાગોમાં “ કૃષિ ” એક છેજ ...	૫૦
૨૨૭ “ જાન્યન્તે ” તથા “ ચકુષે ” ને કૃષિ જરૂર મદદ આપે છેજ	૫૨
૨૨૮ યજ્ઞોના જગતની પ્રગટીના કાર્યમાં કૃષિઓ અકકલરૂપ યજ્ઞને હિદાયત આપનારી છે	૫૩
૨૨૯ મોક્ષ માટેની ન્યામતોનો વરસાદ દુઆ રૂપે ઉતારનાર “ સતવસ ” સેતારો	૫૪
૨૩૦ જેમ “ તેશ્તરતીર ” “ મજદદાત ” ના કાયદાને ચલાવે છે તેમ “ સતવસ ” સેતારો “ અહુરદાત ” ની અંદર ખીસ્કારી બજાવનાર	૫૫
૨૩૧ કરદો ખારમો-લકાષમાં લોહાંની ટોપ તથા લોહાંના હથ્થારો રાખનારી કૃષિ “ હએવોદાત ” ની કાળી બાબુનો નાશ કરનાર	૫૬
૨૩૨ “ કૃષિ ” “ વેરેશ્વ-બઓદો ” ફત્તેહની સુગંધ કેવી રીતે મોકલે છે ?	૫૭
૨૩૩ મેહેર, રજુ, દામી ઉપમન તથા ગુવાહ યજ્ઞ સાથે કૃષિ જાય છે તેનો ભંદ	૫૮, ૫૯
૨૩૪ કૃવરદીન યજ્ઞતના ૧૩ માં કરદામાં “ દસ પછરિક્ષનો, ” હમરપમમએદેમ ગાહામ્બાર વખતે કૃષિઓને વરન યાને કીયા મારફતે જોશ આપવાની જરૂર	૬૦

- ૨૩૫ હસ્તી તરફ પાછા ફરવાના દશ દીવસો ઉપર ક્રવષિઓને
જેતી ઉપર ઉતરવાની મતલબ ૬૩
- ૨૩૬ “યાઓ વિસાદ” ના આફ્રીન્ગાનના કરદાની ખાસ
તાવીલ... ... ૬૪
- ૨૩૭ કરદા ૧૪, ૧૫, ૧૬ ની અંદર સૃષ્ટિ રચનાના ગુહ્ય
ખ્યાનો તથા તે તે વખતે ક્રવષિઓની ખીસ્કરી-સ્તંભ
સૃષ્ટિ રચનાને ચલીત કરનાર ક્રવષિઓ-“દએવનામ પરો
ત્યેષધંદ દૂર કરનાર ૬૬
- ૨૩૮ પાણી, ઉરવર, સેતારા, ખુર, માહ, અનધરઓચ વગેરેને
ચલાવનાર ક્રવષિઓ ૬૮
- ૨૩૯ “અનમ-રઓચ” માં કુદરતને ચાલવાની ગતીનો ભેદ-
સેતારાઓમાં રવાનોના ભાગમાં ચવાનો તથા ગવ-ચિથ્ર કે
તનોમંદ હાથતમા ઉતરવાનો ભેદ ૬૮
- ૨૪૦ “મજદદતેમ પછતી-પન્તામ,” “બગો-બખ્તેમ પછતી
ચઓનેમ,” “ક્રાથવરેસ્તેમ પછતિ આફેન્તેમ” પદોનો
ભેદ ૬૯
- ૨૪૧ ક્રવષિઓએ દ્રવાઓ દ્રઓમન દેવના હસ્લાને કુસ્તીમાં મારી
હઠાવીનેજ પરહેજ કરીને જગતને ચલીત કર્યું તે
કેવી રીતે? ૭૨
- ૨૪૨ કુદરતમાં ખેંચાણુનો કાયદો-તેથી દેવગતીવાળો ચવાથી
દેવનું જોર નરમ પડીને ખુર-માહ-અનમ-રઓચાઓ સર્વે
હોરમજદ તરફ જવાના રસ્તા ઉપર ઉરવીસ ચાય છે... ૭૨
- ૨૪૩ ક્રવષિ જગતને ફરો-મર્દ ઉપર મુકનાર છે; “દએવ”
અજ્ઞાનતા તેમાં ખતરો નાંખનાર છે... ... ૭૩
- ૨૪૪ “રતોત ચસ્ન” માંથી એટલે “અનહુમા” માંથી સૃષ્ટિ
અષ્ટ તેને ક્રવષિએ ચલીત કાઢી ૭૩
- ૨૪૫ ષસ-તરો-આઓષધરય નામના ત્રીકાળો-તેમાં “દએવ
વિહાતુ” સાથના રવાનોની હસેમે ૧/૧૦ ને કાયદે
બહેચણી ૭૪
- ૨૪૬ “મરો-દેમાન”ની જેતી જેમાં દુબના ગુખારોની
ઝેરહાજરી; દુભો-દેમાન”ની જેતી... ... ૭૪, ૭૫
- ૨૪૭ ૮૧,૦૦૦ વર્ષના દરેધો-અદાતદેમાં ક્રવષિઓની કારસાજ-
ફરો-મર્દ તરફ ઢળવા માટે ૭૫

- ૨૪૮ ગરોદેમાનની ગેતીના પઓધરયો તકઓષ પાદશાહ પહેલવાનોએ જરથુસ્ત્રની આમદ થાય ત્યાં લગી દીવાનોને આંધવાની બળવેલી સેવા ૭૬
- ૨૪૯ ઝરેહ વોઊરકશ ઉપરખી ક્રવષિની ચોકી કેવી રીતે ? ... ૭૭
- ૨૫૦ કરદા-૧૭, ૧૮, ૧૯, ૨૦ જેમાં ચાલુ જરવાને દરેઘો-ખદાતને ચલાવનારાં મુળ ચાર કેહ્યો-વોઊરકશ, હકતોરંગ, કેરસારપ, જરથુસ્ત્ર મુળ છે ... ૭૭
- ૨૫૧ ૯૯, ૯૯૯ ની સંખ્યામાં ક્રવષિઓ-તેનો બેદ ... ૭૮
- ૨૫૨ ક્રવષિનું જેમ રાખનાર હકતોષરીંગ સેતારો-અપાખતર તરકથી આવતા અરવાહીના દરોરા સામે જીજાતી ટકકર... ૭૮
- ૨૫૩ કેરસારપના કેહ્યાં ઉપર ૯૯, ૯૯૯ ક્રવષિની ચોકી-ગેતીમાં દેવોની તલેસમને તોડનાર તથા અઝીને લગતા અઝીદહાકને ધીમે ધીમે નરમ કરનાર કેરસારપ... ... ૮૦
- ૨૫૪ ચાલુ દરેઘો-ખદાતને સંપુંચું કરીને નવો દરેઘો-ખદાત શરૂ થાય તેવી વ્યવસ્થા કરનાર અશો જરથુસ્ત્ર-તેવણના છુનની પારખાની માટે ૯૯, ૯૯૯ ક્રવષિની ચોકી ... ૮૦
- ૨૫૫ ઝરેહ કેઅસેમાં ક્રવષિઓ જરથુસ્ત્રના શુદ્ધને સાચવનાર જેમાંથી હોશેદરઆમ, હોશેદરમાહ, તથા સોસ્થોશનું બરપા થવું ૮૧
- ૨૫૬ કરદો ૨૧ મો-શાહોને માથે ક્રશો-ગર્દ લાવવાની મુળ ફરજ ૮૧
- ૨૫૭ ક્રવષિઓ શાહની તરકથી ક્યારે લડીને ક્રશો-ગર્દ લાવવામાં જેમ આપી શકે ? ૮૧
- ૨૫૮ ક્રવરદીન યસ્તનો કરદો ૨૨ મો—
- ૨૫૯ માંઝ રપેન્તનું અહુરાનું રવાન તે કેવી રીતે ? આફતોને દૂર કરનાર ક્રવષી—ક્રવષી એકસાન છતાં છુટી છુટી કાંચ. ૮૩
- ૨૬૦ ક્રવરદીન યસ્તના ૬૪ માં ફકરામાં ક્રવષીના સાત પ્રબળ ગુણો—મોટાઇ, જેમ, ચીવટાઇ, હીંમત, ફતેહ, પરમાર્થ, અહીને મારવાની મક્કદુર ૮૪
- ૨૬૧ નેક મર્દની એક કોશેશને અબજો અને નહી ગણાય એટલી સંખ્યામાં મળતી ક્રવષી તરકની મદદ... ... ૮૪
- ૨૬૨ દીનને તાબે થનાર બલાઇ કરનારને ક્રવષી તેની મારફતે કેટલાં જણાઓને ફાયદો કરાવે છે તે બાબે ૬૬ મો ફકરો. ૮૫

- ૨૬૩ અસલ જમાનામાં મોટા મુખેદો મારફતે જમીન ઉપરના કશો તાણો મારીને કરતા હતા ત્યાં કવષીઓની પાસાવાની હતી જેથી કવષી મુકામ માટે મુકરર થઇને રહેતી હતી... ૮૬
- ૨૬૪ ૬૭ મા ફકરામાં કવષીઓના જમીનના ચમ્પો ઉપર કેમ રહે છે તે સમજાવે છે ૮૬
- ૨૬૫ ફકરા ૬૮ થી ૭૦ મા કવષીનું સંગઠન ખુશનુદ્ધ થઇને ફરો-ગદના કાર્યામાં મદદ કરનારને તેમજ ઇ-સાથી બલા અધીકારવાળા શાહને કેમ મદદ કરે છે તેની સમજાવ્યું... ૮૭-૮૮
- ૨૬૬ કવષી “મેરેધે હુપેરેન” ઉડતાં પક્ષી મીસાલ તમામ જાતની અણુદીઠ દુશુ તથા જાદુગરીની સામે હથિયારથી મારનારી તથા ઢાલથી બચાવનારી રહે છે તે બાબે ફકરો ૭૧ મો ૮૮
- ૨૬૭ કવષીઓ માનવીને મદદ આપવા હમેશાં તૈયાર—ફકત તેઓને મદદ બોલાવવાની માનવીની ફરજ ૮૯
- ૨૬૮ “કો નો સ્તવાત” સતુમ કોણુ કરશે ? “કો યજાપતે” ફરોખશી કોણુ બણશે ? “કો ઉફ્યાત” આફરી-ગાન કોણુ કરશે ? “કો ફીનાત” કોણુ સ્વાવ સાથે બાજ ધરશે ? “કહે નો નામ આધપરયાન” નામ ગૃવગુ સાથે કોણુ યાદ કરશે ? “કહમાઇ નો દાઘેમ દયાત” યજસ્ને, વંદીદાદ, ગેતીખરીદ કોણુ કરાવશે ? ૯૦
- ૨૬૯ ગુજરેલાં બહાલાંઓની કીયા કરાવી કવષીની દુઆ લેવાનો જરથોસ્તી કાયદો ૯૦
- ૨૭૦ જગતમાં સૌથી તનજબુલ મરતબાની પેદાયશની કવષીથી તે છેક દાદારની કવષી સુધીની યાદ ૯૧
- ૨૭૧ ૭૫ મા ફકરામાં કુદ્યાતી કવષી તેના ખાસ મફકિલો સાથે. ૯૨
- ૨૭૨ “રપેના” તથા “ધના”ની કારીગરી ચલાવવામાં “કવષી” અતલફ યાને ધણોજ હિંચ દરજ્જે ભોગવે છે ... ૯૩
- ૨૭૩ “ગરો-દેમાન”ની ગેતીમાં “ધના” દાખલ થયો તે વખતે બહમન તથા આદર કવષીની મદદથી રપેનાની યારીએ ગયા. ૯૪
- ૨૭૪ જગત રચનામાં તેમજ જગતના ફરો-ગદ માટેના કારો-બારમાં “એરેદવો” અતિ હિંચ સરદાર તથા અહુ તરફ અતિ તાબેદાર “કવષી”જ છે ૯૫

		પાનું.
૨૭૫	દાદારની ક્રવષી છે તેમજ ક્રવષી પ્રક્રમના જીવને ટેકવવાની તથા આશ્વમોષના દમને ટેકવવાની આવી રાખનાર છે ...	૬૭
૨૭૬	એકજ ક્રવષી બહુપણું ધારણ કરીને કાર્ય કરનાર છે ..	૬૭
૨૭૭	“આપ” તથા “ઉરવર” નો ભેદ—ફક્ત પાણી તથા ઝાડ-પાનનો અર્થ નથી	૬૮
૨૭૮	મૂળ રવાન અદુરાનું જે “માંથ રપેન્ત”નું બનેલું છે તે કેવી રીતે	૬૯
૨૭૯	સાત અમશ્વાસ્પદોનો નાયબ “હવરે” યાને ખુરશેદ કેવી રીતે.	૧૦૨
૨૮૦	મૂળ ક્રવષી એક છતાં જુદી જુદી વજેની થઇને જુદા જુદા તબક્કાઓમાં ભેદ રાખીને કાર્ય કરે છે... ..	૧૦૨
૨૮૧	સાત અમશ્વાસ્પદોની ક્રવષી તથા તેઓના મફલોનો સમજ.	૧૦૩
૨૮૨	સાત અમશ્વાસ્પદોના મીથ્ર, માથ્ર, તથા કારદાની ફરો-મર્દની નેમ માટે એકસાન કેવી રીતે	૧૦૪
૨૮૩	ક્રવષીઓ ધણી છતાં બધી એકમેકના જેવીજ—ક્રવષીને “અના-માંથવાઓ” શા માટે કહી છે ?	૧૦૫
૨૮૪	અમશ્વાસ્પદોમાં અફને તાબેદારી કરવાનું હડાપણુ તે તેઓની “ક્રવષી.... ..	૧૦૬
૨૮૫	પાવમહેલના આલાતો મારફતે માનવ યજ્ઞતોને મળીને યજ્ઞતી વીધયના થાય તે વખતે ક્રવષી રવાનને મળી શકે ...	૧૦૭
૨૮૬	રોશનીથી ભરપુર રસ્તાઓ “કીયાની જઓથ” તરફ આવવા માટે કેવી રીતે છે	૧૦૭
૨૮૭	“પઓધરયનાંમ ક્રવષીનાંમ” પહેલી ક્રવષી તે કય? ૧૦૬-૧૦૮	૧૦૬-૧૦૮
૨૮૮	ફરો-ગર્દ કરવા માટે ત્રણ મૂળ ગતીઓને મદદ કરનારા હાવેસ્તોના તન, દેહપર્ તથા રવાનનો મરતઓ ...	૧૦૯
૨૮૯	સમેતયાતી એટલે “અએત્વદથ” થીખી ઉંચ મરતખાના, યજ્ઞત વસેલા, નરોની અંદર ક્રવષીની ખાસ નેગેહદારી...	૧૧૦
૨૯૦	આતરે ઉર્વાજસ્ત, સઓશ, રખે, મીથ્ર, માંથ્ર રપેન્ત, અખ, આપ, ઉરવર, ગેહિશ, ગયેહે, સ્તાવય અષાવય—સાથના આ હાવેસ્તોનો મરતઓ	૧૧૦
૨૯૧	“સ્તીહ અષવ” યાને કાયેનાતના ઓથ્રો કુલ ખાવાપીવાની ચીજમાં છે તેના ભોગવટાથી નર અષવન થઇ જાય ...	૧૧૨
૨૯૨	આવા મહાન નરોની ક્રવષી આઝાદ થઇને ક્રવષીના સંગ-હનનો મળાપ કરનારી	૧૧૨

	પાનું.
૨૯૩ આ હાવેસ્તોની રએનો મેળાપ દાદારની રએ સાથે—તેથી “રએાચેખીશ્ચ દરેસ્તા ઉર્વાજા”નો ગાથીક બેઠ ...	૧૧૨
૨૯૪ દાદારની રમમાં પોતીકાં રવાનની રએ મળેલી—જરવાન અકરનેની સીમાં જોષ સકનાર—રવાનની જરવાન સાથે ક્રવષીની રએ જોડાયલા—એવાં ક્રશો—મદ્ કરનારાં રવાનોની યાદ—તેમાં “ગયેહે—મરેથન”ની પહેલી યાદ ...	૧૧૩
૨૯૫ ધરાનવેજ—આર્યન પ્રજા—નું નામ તથા જીન ઉજી કરનાર ગયોમદ્ ...	૧૧૩
૨૯૬ આતશી, બાઠી, તથા આખી રૂપના કેહપોને લગતાં તનુ—પછી ચોથે તબક્કે અજ્ઞદ સાથનું જડ તન કેમ થયું ? ...	૧૧૪
૨૯૭ “હસ—અન્દરજ” મેળવીને રોશન ફેલ પામેલા ગયોમદ્ ...	૧૧૫
૨૯૮ લય થતી વખતે બચાવ માટેનો “વર” ઉત્તર ધ્રુવ તરફ—મરો—દેમાન તરફનો રસ્તો તે વખતે ખુલ્લો—પછી થીમની સ્થિતિથી “દુજો દેમાન”ની ગેતીનું બનવું ...	૧૧૬
૨૯૯ ગયેહે મરેથન ચાલુ દરેથો—ખદાતેનો પહેલો નર કાંય ...	૧૧૭
૩૦૦ “વીરયાવી” સ્થિતિવાળા અશો જરથુસ્ત્ર દરેથો ખદાતેને સેવટની નેમ સુધી લઈ જનાર ...	૧૧૭
૩૦૧ ક્રવષીઓ ખુશનુદ થાય તેવી કીયાકામો પાવમહેલો ઉર્બા કરનાર જરથુસ્ત્ર પહેલવહેલા ...	૧૧૮
૩૦૨ “અઝી”ને સેવટનો ફટકો મારનાર એકલાજ જરથુસ્ત્ર કાંય ?	૧૧૯
૩૦૩ અશો જરથુસ્ત્રએ ખુરી તલેસમોના ચખ્ખોને કેવી રીતે ઉલટાવી નાખ્યાં ? ...	૧૨૦
૩૦૪ ક્રવષીની મદદ દરેકને મળે તેવી તલેસમાતીક સ્થિતિવાળા માંઝી—યસ્નો આપનાર અશો જરથુસ્ત્ર ...	૧૨૦
૩૦૫ દાદાર તરફથી બનેલા ગેતીના અહુ તથા રતુ તરીકે જરથુસ્ત્ર.	૧૨૧
૩૦૬ જરથુસ્ત્ર માટે તમામ પેદાયશના શુકરાનાનો બેઠ ...	૧૨૨
૩૦૭ પહેલા હાવેસ્ત તરીકે મહદયોમાહ સાથે બીજા ૯૧ હાવેસ્તોની યાદ ૨૫ મા કરદામાં ...	૧૨૨
૩૦૮ આપણા જેવા અર્ધ જનવરથી તદન જુદીજ કીસમના આ હાવેસ્તો—યજ્જતો જેવા ...	૧૨૨
૨૦૯ જમતને જીરમોમાંથી પસાર થવાની દોરવણી કરવાનું કામ કરતા જરથુસ્ત્રના ૯૧ હાવેસ્તોના નામો ...	૧૨૩-૧૨૪

- ૩૧૦ બહેરામે વરળવંદ સાહેબના વખત સુધી કામ કરનારા
યજ્ઞતોની ક્રવણી સાથે ચાલતા—ખીજી જીરમોના મૂળ પુરુષોને
હેઠાયત કરનાર—૯૧ હાવેસ્તો—તેઓની ખુશ્કારીઓ ... ૧૨૫
- ૩૧૧ યજ્ઞતી હાવેસ્તોનો ખીજો મુપ ૧૨૬
- ૩૧૨ બેહરામ વરળવંદથી સર ચઢ ચાલુ દરેઘો ખદાતેની
દોરવણી કરનારા જરથુસ્ત્રના ખીજા હાવેસ્તોના નામોનો
કરદા ૨૬ માંનો સીલસીલો ૧૨૬
- ૩૧૩ ચાલુ હાશેમી સહેનશાહાતની પુરની વજરાતથી છેક યુક્તની
સહેનશાહાતની આખેરી સુધી ચએચસ્તના સાહેબો વચ્ચે
ઉતરીને કામ કરનારા ૬૨ સાહેબો... ... ૧૨૭
- ૩૧૪ હાવેસ્ત સાહેબોનો ત્રીજો મુપ જેમાં ૮૦ સાહેબો છે જેઓ
જનીની સહેનશાહાતના આખેરી વખતમાં ક્રશો-ગર્દનું
કામ કરનારા છે ૧૩૧
- ૩૧૫ ક્રવરદીન યસ્તમાં “ક્રવણીઓ” ચાલુ “દરેઘો ખદાત” માં
ક્રશો-ગર્દનું એક પગલું કેવી રીતે આગળ ચલાવશે
તેનો ચીતાર ૧૩૨
- ૩૧૬ અશો જરથુસ્ત્ર તથા તેવણુના ૨૩૩ નર હાવેસ્તો તથા
૨૭ બાનુ હાવેસ્તો ચાલુ “દરેઘો ખદાત”માં ત્રણ કયા-
મતોમાં પોતીડી ખીસ્કારી બળવનારાં કેમ છે તેનું બ્યાન
ક્રવરદીન યસ્તમાં ૧૩૨
- ૩૧૭ ૨૮ મા કરદામાં સોબ્યોશ કેવી રીતે ક્રશો-ગર્દનો ફાયદો
અપાવશે તેની હકીકત ૧૩૧-૧૩૨
- ૩૧૮ અશો જરથુસ્ત્ર સાહેબની આગમજના “વખશુર સાહેબો”
યાને પેશ-રવો ૧૩૨
- ૩૧૯ પેશદાદી પાદશાહો તથા કયાની પાદશાહ પહેલવાનોએ
ક્રશો-ગર્દ માટે કરેલી તૈયારીને ખાતર તેઓની યાદ ... ૧૩૨
- ૩૨૦ આ બધા પેશરવો આ ગેતીને અઝી, જુદુગરી, પરી,
કીક, કરપ વગેરે અગણ્યતી બદીને તોડનારા ૧૩૩
- ૩૨૧ નારી ૨૭ હાવેસ્તોનો મુપ... ... ૧૩૪
- ૩૨૨ કુલ ગેતીના મૂળ વિભાગોના અશો નર નારીઓની
ક્રવણીઓની ૩૧ મા કરદામાં યાદ ૧૩૪
- ૩૨૩ અધરય, વુધરય, સધરિમ, સાધનિ, દાહી—મુલકો તે કયા. ૧૩૫

	પાનું.
૩૨૪ ક્રવરદીન ચસ્તના બહુતરમાં ગુજરેલાં તેમજ જીવતાંઓ માટે “અશોનામ” તથા “અષાઢિનામ” એકે તખ્તજ્ઞાની ક્રવધીની યાદ ૧૩૬	
૩૨૫ ક્રીયામાં “અષાઢિનામ” ક્રવધીના તખ્તજ્ઞાની “આપ” તથા “ઉરવર” સાથની યાદ ૧૩૭	
૩૨૬ “આપ” નો બેદ—જગતને ચલાવનારી મતીઓ તથા તથા કાયદાઓ જે રથોમંદ કેહપ ^૧ ધરાવનારા છે; “ઉરવર” નો બેદ—તે સાહેબના આધીશો જે અમર મતીના કેહપ ^૨ ધરાવનારા છે ૧૩૮	
૩૨૭ ક્રીયામાં સામાન્ય રીતે—તથા મુકતાદમાં ખાસ—પાણી તથા ફૂલો વાપરવાની મતલબ ૧૩૮	
૩૨૮ જીલંદ તાલીમ વ તરખ્યત પામેલા—હસ્તી નીસ્તીના બેદેથી આગાહ થયેલા—પ્રુષ્ઠ ^૩ ધરમ તથા અમલદાર દીન હસ્તુરો—“આશ્રવનો દખ્ખુનામ”—પ્રુપના સાહેબો—જીલંદ મીથ તથા યસ્ન કરનાઓની યાદ ૧૩૮	
૩૨૯ ક્રોપશીની ક્રીયામાં યાદ કરવામાં આવતી મૂળ ચાર બાબદો—અશોનામ ક્રવધીનામ (તેના બે મરતબા પઓ-ધરય તકએધીનામ તથા નબાનજદીસ્તનામ સાથે)+અશો જરથુસ્ત્રની ક્રવધી+જમીન તથા આસ્માન વચ્ચેની નેકીઓ+ “દષ્ટિક” પગે ચાલતા ગરીબ દરવીશો, તરીકત માટેના સાંધન પગરનાઓ ૧૩૯	
૩૩૦ અરદાક્રવધ માટે આઠ યથા અહુવધર્યો બહુવાની મતલબ— આઠ આતરો મારફતે અનાસરોની સ્વચ્છતા ૧૩૯	
૩૩૧ અનાસરોના આતરોને જોમ મળશેજ—એવી ક્રવધીની જાહેરાત. ૧૪૦	
૩૩૨ આરાધના કરવા માટે અશો જરથુસ્ત્રની ક્રવધી સર્વેથી ઉત્તમ કાંય ૧૪૧	
૩૩૩ “નબાનજદીસ્તનામ” ના નવ દરજ્જાના બધાં રવાનો તથા “પઓધરય તકએધીનામ” ના પહેલા પાંચ દરજ્જાના રવાનો “અહુ-દએન-બએદ” ના બેદના કાંય ૧૪૨	
૩૩૪ “અવહોમંદ” હાલતના રવાનોને “નમાન”, “વીસ”, “જન્તુ” તથા “દખ્ખુ” ના કેવી રીતે ઓળખાવ્યાં છે ? ... ૧૪૩	
૩૩૫ “નમાન”, “વીસ”, “જન્તુ” તથા “દખ્ખુ” ને લાયક થયેલાં તથા થતાં જનારાંઓની યાદ ૧૪૪	

- ૩૩૬ “અશોષ”ને દીપાવનારા તથા “મશ્ચિ”ને જોય આપનારા તથા “ઉર”ને અમક આપનારા તથા તમામ બધી ન્યા-મતોની નેકાને જાહેર કરનારાં રવાનોની યાદ ... ૧૪૪
- ૩૩૭ “અપઓનામ”ના બધા મરતઆઓમાં અશો જરથુસ્ત્રનું ઉરવાન સૌથી પહેલે નંબરે કાય તેની શાહુત કવરદીન થત મુજબ ... ૧૪૫
- ૩૩૮ અરદાકવષના આફ્રીન્ગાનમાં સેવટે બણાતા “ક્ષૂતાઓ અચન્તુ અહમ્મ ન્માને” વાળાં પદની તાવીલ... ૧૪૭
- ૩૩૯ “કવષી” “અનામશ્વાઓ” યાને નહી વીચાર કરી શકાય એવું હકાપણ છે તેના મુસ્તકીમ કારણો ... ૧૪૮
-
- ૩૪૦ કવષીની ઉંમુલ; અહુરાના માંથ રપેન્તના રવાન થવા બાબે; યજ્ઞો સાથે ૮૨૮ “વરો” થવા બાબે; પરવરદેગાનના હિંમ્બની સમજ ... ૧૪૯
- ૩૪૧ “ધસ્મે અતાષ”નો આધાર તબષ તથા ઉસ્તાદોની કરમ-બખ્શોથી બંધાયેલા મઅદદા ઉપર છે ... ૧૫૦
- ૩૪૨ “અહ” તે કોણુ ? “શેદાન શેદ” તે કેવી હાલત ... ૧૫૧
- ૩૪૩ “અહ”ની સુન્યની મજની હાલત બાબે ... ૧૫૨
- ૩૪૪ “ક્ષએતાન ક્ષએત” તે કેવી હાલત... ... ૧૫૨
- ૩૪૫ “હેશોબામ” તે શું ? કુદરતના આશીશોનું મૂળ—યઓન, રબુ આરમષ્ટી ... ૧૫૨
- ૩૪૬ “યથા”ના કલામમાં કયો “અહ છે... ... ૧૫૩
- ૩૪૭ “અએદુન બાદ” શબ્દોમાં કયા આવીશોની દુવા છે ?... ૧૫૪
- ૩૪૮ “હુદાઓધો” “હુદારતેમા” વચ્ચે ફરક ... ૧૫૪
- ૩૪૯ “બગ”નો અર્થ—બગ અહુનવધય તે શું ?... ૧૫૫
- ૩૫૦ અહુનવધયની ભુક્ત “કવષી” ... ૧૫૬
- ૩૫૧ ફે ને કાયદે એક અબજ અંશ અહ કેમ છે ... ૧૫૭
- ૩૫૨ હદન્ધન્સાફની મતી કયારથી શરૂ થાય છે ?... ૧૫૯
- ૩૫૩ અહુનવધય+કવષી+સ્તોત યસ્નની ત્રમહી વખતે કવષીનું જાહેર થવું ... ૧૬૦
- ૩૫૪ “આ અંધકુશ પઓષરયો બવત” પદોનો ઉડો ભેદ— પહેલી “કવષી”નું બરપા થવું ... ૧૬૩

૩૫૫	“કૃવષી”ની ઉમ્મલ સમજવા માટે છ ખાસ અરક ઉપર ધ્યાન આપવાની જરૂર ૧૬૫
૩૫૬	“અનહુમા”નું અરપા થવું ૧૬૬
૩૫૭	અસલ “દ્રવાઓ”નો ખ્યાલ—સંસારનો ભેદ ૧૬૭
૩૫૮	“મજ્જદા” ક્યારે જાહેર થાય છે?... .. ૧૬૮
૩૫૯	“કૃવષી”ના “જાવરે-અઓજસ્સ-ખરેનો-અવસ્ય-રક્ષનસ્ય” ની તાવીલ ૧૭૦
૩૬૦	“કૃવષી”ને લીધે સૃષ્ટિ રચના કેમ થાય છે, અને “કૃશો- ગર્હ” કેમ થશે તેનો સંક્ષેપ ખ્યાલ ... ૧૭૩-૧૭૮
૩૬૧	માંઝ રપેન્તનું રવાન અહુરા મજ્જદાનો અધીકાર—તે અધીકાર બળવવાની તોણીક આપનાર “કૃવષી” ... ૧૭૯
૩૬૨	સૃષ્ટિ રચના માટે ૧૬ મૂળ આતશોનો પાયો... .. ૧૮૧
૩૬૩	૨૭ તથા ૭૨૯ “વરો” અનગ્ર રઓચના આસ્માન ઉપરના સ્તરોથી કેવી રીતે ગોઠવાય છે ૧૮૧
૩૬૪	૭૨ “વરો”ના રવાનો તે કયાં? ૧૮૧
૩૬૫	“ગાંમ રાન્યો રકેરેતીમ” નામનું ભ્રયક બાળે સમજણ... ૧૮૧
૩૬૬	રબુ સાથે સંબંધ ધરાવતા “હદ ના તનાસુશ”નો ભેદ... ૧૮૩
૩૬૭	બાર રાશી તથા ૨૭ મનજલોનું બનવું ૧૮૫
૩૬૮	“આસ્ન-કૃવષી”થી યજ્ઞતો મારફતે નીસ્તીની રચના ... ૧૮૬
૩૬૯	“મીનો કરેકા આતશ” નજદીક “ગાવ-અઝ” નામની કુદરત. ૧૮૬
૩૭૦	“અશઓનામિ”નું સંગઠન કયાં મરકજ આગળ અરપા થાય છે ૧૮૭
૩૭૧	નીસ્તીનું જમત; “સાત-દખ્યુ”; “ગરો-દેમાન”; યાધરય+ સરેદ; દુગ્ને-દેમાન; અરદાકૃવષનું સંગઠન; કયાં મરકજ ઉપર. ૧૮૯
૩૭૨	વંદીદાદની પહેલી પરગર્દમા જણાવેલાં ૧૬ શહેરોની હિંદી તાવીલ ૧૯૦
૩૭૩	અશો જરથુસ્ત્રએ બાંધેલી “મીનોષ-ગાસ” બાળે સમજણ. ૧૯૧
૩૭૪	“સ્તારાંમ-બગોદાતાંમ” તે કયા સેતારાઓ? ... ૧૯૨
૩૭૫	“ઝરેહ કયાંસે”ની ખીસ્કારી ૧૯૩
૩૭૬	“ઝરવાન”નો ભેદ; સ્પંદારમદ મહીનામાજ પરવરદેગાંન કાંય? ૧૯૪
૩૭૭	પોતીકા “ખુદા”માં મળી જવું એટલે શું?... .. ૧૯૪
૩૭૮	“થવાષે-ખદાત” તથા “દરેધો-ખદાત” વચ્ચે ફરક ... ૧૯૭

	પાનું.
૩૭૯ “બુન-દહિસ્ન” (Cosmogogenesis) તે શું... ..	૧૯૮
૩૮૦ ભયકો કેટલાં ? તેઓની ચળ અને અચળ ગતીનો ખ્યાલ.	૨૦૦
૩૮૧ “યાધરય”ના ચિત્રો “અરપીન-યવીન” નામના સેતારાથી ચાલ શરૂ કાંય કરે છે !	૨૦૨
૩૮૨ જરથુસ્ત્રની મીનોષ ગાસને લીધે બે રીતની ભયકની ગણતરી.	૨૦૩
૩૮૩ ત્રણ ભયક બાબે ખાસ સમજણ	૨૦૭
૩૮૪ બે જાતના સાલ—“યાધરય” (૨૧ મી માર્ચ વાળું) તથા “સરેદ” (૧૩ મી એપ્રિલવાળું)	૨૦૮
૩૮૫ “મેષ” રાશી સાથે નવરોજનો સંબંધ તથા બેદ ...	૨૧૦
૩૮૬ “અરપીન યવીન” સાથે “આતશે બેરેન્ને-સવંધ”નો સંબંધ	૨૧૦
૩૮૭ જમશેદી નવરોજ વખતે “અહી” તથા “ગાવ્યોદાદ”નો ફરી-ગર્દ કરવા માટેનો રીતો	૨૧૩
૩૮૮ “ફસલી” અને “મન્જલી” વરસો તે કયાં—ગાહાખ્યારોની સમજણ	૨૧૪
૩૮૯ છ ગાહાખ્યારના કુવતો—ગાજ્યા, નાખ્યા, મુસવરીયા, મુવલદીયા, ખરીદ-ફરોખત, એરેતોકરેતન—કેવી રીતે બરપા થતાં રહે છે	૨૧૭
૩૯૦ કુદરતી ફસલો, અને પૃથ્વી ઉપરની જાહેર મોસમો તદ્દન જુદી ચીજો છે... ..	૨૧૮
૩૯૦ કુદરતમાં “રઓક્ષન” (અસરે રોશની) તથા “ક્ષીન” (અસરે તારીકી) વચ્ચે ચાલુ જીમખેશ	૨૧૮
૩૯૨ અહેરેમની ગતીમાં “ગવ”ની ગેરહાજરી	૨૨૦
૩૯૩ “વહીઝક” (Leap year) વરસનું ચાર ચાર વરસે ઉજું થવું	૨૨૦
૩૯૪ ત્રીસે રોજના નામોના ઓરડરમાં ત્રણ “દએ” (દએ-પ-આદર, દએ-પ-મહેર, દએ-પ-દીન)ને આપેલી જાણની ખુબી	૨૨૧
૩૯૫ “વંધઉદીશ્ય અદાઓ”નું કુવત કુવતે ખરીદ ફરોખત... ..	૨૨૨
૩૯૬ “પરવર-દએ-ગાન” ચાને “દએ”ની પરવરેશના હીંગા-મની ખુબી	૨૨૩

- ૩૯૭ “પંજ-કેહ” તથા “પંજ-મેહ”ના છેલ્લા દશ દીવસો ઉપર
“ચાપરચ” અને “સરેહ”ની ગતીઓનો ગુણાકાર કેમ
થાય છે ? ... ૨૨૪
- ૩૯૮ વહીજક” યાને વૃદ્ધિ તરફ મુસાફરી કરાવનાર ખેવડી
મૃતીઓ—ચાપરચ+સરેહ ... ૨૨૫
- ૩૯૯ “પરવરદઓગાન” વખતે “અપાહિનામ કૃવધી”નું મેતીયાં
ઉતરવું તથા ગુજરેલાં તેમજ જીવતાંઓના રવાનોને
મીનોષ વૃદ્ધિનો લાલ મેળવી આપવો ... ૨૨૫
- ૪૦૦ શ્રીસે ચૈજ તથા બાર મહીનાના નામોના ઓડરનો ભેદ ... ૨૨૭
- ૪૦૧ ત્રણ ચૈજ—દએ-૫-આદર, દએ-૫-મહેર તથા દએ-
૫-દીન ઉપર હદ-મંથ્ર ચરનની જમાની મતી ... ૨૨૮
- ૪૦૨ દુન્યા સાથની વારના તેડનારી ક્રીયાઓ—જાજ, આફી-
ન્યાન, ફરોખશી, સતુમ્મ કેરદાર પીગળાવનારી ક્રીયાઓ—
યજ્ઞસ્તે+વંદીદાદ; રવાનના અંશો રવાનમાં સમેત કરાવ-
નારી ક્રીયા નીરંગદીન જેવી બીજી મોતેબર ક્રીયાઓ ... ૨૨૯
- ૪૦૩ વરસની આખેરીના “દએ” તરીકે પાંચ માથાઓ કેવી
રીતે કાપ કરે છે ? ... ૨૩૨
- ૪૦૪ છેલ્લો મહીનો સ્પંદારમદ—આરમઘતીનોજ શા માટે ? ... ૨૩૨
- ૪૦૫ વરસના અમુક મહીનાઓ (૨-૪-૬-૭-૧૦-૧૨) માંજ
ગાહાઆરો શા માટે પડવા જોઈએ તેની સમજણ ... ૨૩૫
- ૪૦૬ પરવરદેમાનના હીંગામોનો ભેદ; બાર હજારાઓની સમજ;
“ફર” અને “નીમુર” સાલની ગણતરી ... ૨૩૮
- ૪૦૭ વોઉરકપ ફરીયામાં “વીરપ-તોખમ”નું ઝાડ છે તે શું ? ૨૪૦
- ૪૦૮ “કૃષઓનીમ વાંદવાંમ” એટલે ૧૦૦૧ સ્તોતના નાળાં
તેમજ તે નાળાંઓથી ઉભી થતી ન્યામતો ... ૨૪૦
- ૪૦૯ “ગઓ-કરેન-હોમ” યાને ગવહોમદીનો અર્ક યજ્ઞતી
ખાસ્યત બતાવનાર; “અરપીન-યવીન” હવસોને શાંત
પાડનાર આતશી સતસંમ; “ફૂષઓની વાંદવ” પરમાર્થ
માટે જોઈતી ન્યામતો ... ૨૪૨
- ૪૧૦ અનાસર તો આર છે, પણ શેતાન પાંચમો અનાસર
ઉભો કરનાર હતો તેની ઉંધી વળેલી નેમ ... ૨૪૪

- ૪૧૧ “ગોસ્પંદી દરેથો ખદાતે” તથા “ખ્રીસ્તી દરેથો ખદાતે”માં ફરક—“ખ્રીસ્તી દરેથો ખદાતે”માં “અપાઉનામ ક્રવષી”ને ઉતરવાની ફરજ... ૨૪૫
- ૪૧૨ “દુરએ ઉરવએસેમ” (Thus far limit) નીસ્તીની છેક દૂરની હદ જે પછી નીસ્તી પાછી હસ્તી તરફ “ઉરવીસ” (turn) થવીજ જોઇએ તેનો બેદ ... ૨૪૫
- ૪૧૩ “ક્રશો-ગર્દ”નો નાનો નમુનો—પરવરદેગાનના દીવસોમાં અપાઉનામ ક્રવષીની મારફતે થતી બધી ક્રીયા ... ૨૪૫
- ૪૧૪ કખીસાની કનૂમનમાં ખોરદાદની કનૂમનના સ્તોતથી “ક્ષાફન” સામે થતો અટકાવ ... ૨૪૬
- ૪૧૫ પરવરદેગાનના દીવસો ઉપર “વહેદાન્યત” ના એટલે સજિની સેવટની મુકતી—કુલ્યાતી ક્રશો-ગર્દ—માટે કરવા જોઇતા ખાસ મીથ ... ૨૪૭
- ૪૧૬ “Golden Age” ક્રશો-ગર્દના સોનેરી જમાનાનો ચીતાર... ૨૪૮

વહેદાન્યતના યાદ રાખવા લાયક મીથ.

- ૪૧૭ ગેતીનો ક્રશો-ગર્દ થવા માટે વહેદાન્યતના મીથ પરવર-દેગાનના દીવસો ઉપર દર વરસ “અપાઉનામ ક્રવષી” મારફતે ચાલુ રહેજે ... ૨૪૯
- ૪૧૮ આસ્માનના ઉસ્તાનની જમીર, તેજ સ્પેદારમદ અમશા-સ્પંદની જમીનની જમીર—ગેતી હસ્તી તરફ જવાનીજ, વહેદાન્યત તરફ વળવાનીજ ... ૨૫૦
- ૪૧૯ “મુકત-આત્મા”—મુકતાદ એટલે યુજર પામેલાં રવાનો પોતાનો ભાર યાને કેરદારને બાળુએ મુકીને અપાઉનામ ક્રવષીની ત્રુફલમાં તે ભારથી મુકત થઇને ઉઝીને ઉધી પુર હોશ સાથે ગેતીમાં પવિત્ર ક્રીયાઓના મહેમારમાં ભાગ લેનારાં રવાનો ... ૨૫૨
- ૪૨૦ યુજરેલાં રવાનો પોતાના ફરોહર સાથે ગેતી ઉપર ઉતરે છે તે માટે તરીકત-મારફત-હકીકત તથા વહેદાન્યતના મીથ ... ૨૫૩

- ૪૨૧ બસ્તેકુસ્તીઆનોના છુનોના આતશો ઘેરના આતરે દાદ-
ગાહની ગેરહાજરીમાં તફરગે થઇને જીરમ કેમ ઉતરી
પડે છે તેની સમજણ ૨૫૩
- ૪૨૨ પરવરદેગાનના દીવસોની ક્રીયાઓમાં ભાગ લેનાર પોતીકાં
ગુજરેલાઓને મદદ કરવા ઉપરાંત જનસમાજને ફાયદો
કરે છે ૨૫૫
- ૪૨૩ પરવરદેગાનના દીવસો અગાઉ લેવું જોઇતું નહાન—તથા
અર્પણપંચ રોજે કરવા જોઇતા ઇજનના મીથ ... ૨૫૬
- ૪૨૪ પરવરદેગાનના દીવસોની ક્રીયામાં સામેલ થનારાઓની
આતેન પંજ-પ-ઝરવીકશ જાહેરી ઇંદીઓ ઉપર જીત
મેળવે છે ૨૫૬
- ૪૨૫ “પન્જ-કેહ”ના પહેલા પાંચ દીવસોની તરીકત, મારફત,
હકીકત તથા વહેદાન્યત... .. ૨૫૮
- ૪૨૬ “પન્જ-મેહ” યાને ગાથાઓના દીવસો ઉપર એરેતો
કરેતનની શકિતની પ્રાપતી ૨૫૮

ભાગ્યશાળી તે બસ્તે-કુશ્તીઆન કે જે આ તસીસમરૂપ
અદ્ભુત હીની કેતાબો ખરીદી તેને જાન મીસાલ સાચવશે !
ચેગામ્બર સાહેબ સ્પીતમાન જરથુસ્ત્ર સાહેબનાં (૨૧)
અવસ્તા નસ્કોમાં શું શું જ્ઞાનનો દરમાવ છે તે
તમારે જાણવું છે ?

તો ખરીદો આ “ નીકીઝે વેહદીન ” ની સીરીઝનાં
દળદાર પુસ્તકો.

આ સીરીઝની હીમ્મત-કદર તો જરથોસ્તી ધર્મનો આશકજ
આંકશે.

૩૦ ફરામરોઝ સોરાબજી ચીનીવાલા, ખી. એ., એલ. એમ. એન્ડ
એસ., ઓફિસીયલ સરબ્યનના હાથે લખાતી કેતાબ

**ફિનૂ મ ની કીઝે વેહદીનનું
ખીનું વોલ્યુમ બહાર પડ્યું છે.**

(સૂષ્ટી-રચનાના હસ્તી-નીસ્તીના ચાર સુંદર નકશાઓ સાથે)

અહુરામઝદા-અમશાસ્પદો-યઝદો વિષે ખરો ખ્યાલ
આપનારી એકલી જરથોસ્તી કેતાબ.

જરથોસ્તી ધર્મે-ફિનૂમના એકેએક સામ્યા તલબગારે
જળવવા લાયક નાદર કેતાબ !

બેહેશ્ત-બહેરેહ ઉસ્તાદ સાહેબ

બેહેરામશાહ નવરોજી શરાફ જેવા

જમાને-સાયન્દીસ્ટ અને જમાને-ફીલસુફીની

યાદગારીનો જવેદાન સ્થંભ !

આ ખીજાં વોલ્યુમનીખી અમુક નકલોજ છપાઇ રાહી છે !

માજહયસ્તી જરથોસ્તી દુએનનાં અભયબ જ્ઞાનનો આવો

નાદર ખબનો ખીજે ફેઠે જડશે નહીં !

❧ નીકીઝ વેહફીન, પુ. ૧.

આ બીભ' વૉલ્યુમમાં જરથોસ્તી દએન મુજબ સુષ્ટી-રચના (બુન-દહેરન) થું તથા મહાન શક્તિઓનું ખ્યાન—ખાસ કરીને હસ્તીની આલમોનું ખ્યાન પહેલવહેલીવાર સીલસીલાબંધ ઇલ્હે-કૈનૂમની શાશનીમાં આપવામાં આવ્યું છે. છેક અફૂથી માંડીને અહુનવર-કવધી-સ્તએત યસ્નથી સુષ્ટી-રચનાનું ભેદી મંડાણ કેમ રચાય છે તેની તેમજ અહુરા મઝદાના હુમત-ફૂખ્ત-હવસ્ત તેમજ સાતે અમશારપ'દોનાં હુમતો-ફૂખ્તો-હવસ્તોની બહુજ કીલપગીર બારીક ખુલાસાવાર સમજણ સમાવવામાં આવી છે, જેથી આખી સુષ્ટી-રચનાનાં અગણીત રૂવાનો કેવી રીતે થઇને પાર પડશે તેનો ખરો ખ્યાલ મળે છે. સુષ્ટી-રચનાનો સવાલ આજની સાયન્સ ઉકેલી શકી નથી અને શકશે પણ નહીં, પણ જરથોસ્તી દએન સુષ્ટી-રચનાનો આખો સવાલ બહુજ સાયન્ટીફીકલી સમજાવી શકે છે. આ અમશારપ'દોના હુમત-ફૂખ્ત-હવસ્ત વાંચીને તો તમે પેગામ્બર સાહેબ ઉપર અને તેવણનો ફીની ઇલ્મ સાચવનારા સાહેબકીલાં સાહેબો ઉપર બાહુ આક્રીન-આક્રીન-અને આક્રીનજ કયાં કરશો ! આવી રીતનાં કૈનૂમનાં જ્ઞાનથી તમારી ગમે તેવી કુખી છ'દગી આનંદ-ખુશાલીથી સદા ભરપૂર રહેશે. એ ઉપરાંત મઝરને હા ૬-૧૦-૧૧ જેમાંથી મોટી હએમ યસ્ત બનેલી છે તેની બહુ તુલોતવીલ તાવીલ વાને બારીક સાયન્ટીફીક રીલસુફીભરી સમજણ, તથા અથા અહુ વધરથો-અથેમ-થેધહે-હાતાંમના કૈનૂમ મુજબ ખુલાસાઓ, તેમજ બીભ અનેક અવસ્તા બ'દગીઓ-કલામોની તાવીલ આ વૉલ્યુમમાં સીચી દેવામાં આવી છે. વળી “ક્ષત્રયાંન દધ'ધહુ પર્ધતી” નાં ચીત્રની ઉકેલામણ ઇલ્હે-કૈનૂમથી અન્યથા ફીપી રહે છે.

અવસ્તા-પહેલવી સાહિત્યમાં થું થું એકેકા નાદર જવહરો પહેલાં છે તેની ઓળખ કરાવનાર આ એકલીજ સીરીઝ છે. એના પાને પાનામાં અને બીટીએ બીટીમાં કૈનૂમનો ખબરો સીચવામાં આવ્યો છે. આ નાદર મખ્જનરૂપી કેતામિ-ની સીરીઝ દરેકેદરેક બસ્તે-કુસ્તીઆનનાં ઘેરમાં, અગ્યારીમાં, આતશ-બેહેરામ-માં, રુકુલોમાં અને લાઇબ્રેરીઓમાં રાખવા લાયક છે, અને તેના થોડો થોડો શોખનો અવ્યાસ આખી છ'દગીભર બસ્તે-કુસ્તીઆનોને ચીવટ, ધર્મ-સુસ્ત, અરોઘથી નેકીનીતીથી છ'દગી ગુલરનારા જરથોસ્તી થવામાં અમુલ્ય મદદ કરશે.

હળદાર મોટી સાઇઝનું ૧૪૦૦ (ચૌદસો) પાનાનું પુસ્તક.

(વાંચનાર અને ભાષણ કરનારની સગવડ માટે ખુલાસાવાર ભરચક ઇન્ડેક્ષ સાથે.)

વળી કેતાબ સાથના ૪ કીમતી આર્ટો સ્ક્રિપ્ચિ-રચનાનો ઉડો છાપ લેબ'પર પાડે છે.

છતાં કીમ્મત રૂ૦ ૧૦) (તેની છપાઇ કરતાં ઓછીજ) રાખી છે.

વી. પી. પોસ્ટેજ બુકું.

ટેકાણું: (૧) પારસી વેઇટેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી,

નોબલ ચેમ્બર્સ “બી.”, પારસી બલર, કોટ, સુ'બધ.

(૨) ડૉ. ફરામશૈલ સો. બીનીવાલા, આફેલેક્ટીક સરન્ચન,

કોમીસરીએટ બીલ્ડીંગ, (નવસારી બીલ્ડીંગની સામે)

દોન'બી રોડ, કોટ, સુ'બધ.

પારસી વેળટેરીયન એન્ડ ટેમ્પલ્સ સોસાયટી બુક-ડીપો.

નેખલ ચેમ્બર્સ "બી.", પારસી બબર, કોટ, મુંબઈ.

Rs. as.

જરથોસ્તી ઇલ્મે-દેનૂમ સીરીઝ, નાં ૧, જરથોસ્તી ધર્મ સમજવા માટે ઇલ્મે-દેનૂમની ચાવી—કર્તા મીં બેહેરામશાહ નવરોજ શરાફ.	૦ ૧૨
જરથોસ્તી ઇલ્મે-દેનૂમ સીરીઝ, નાં ૨, તાવીલ-ઇ-મુદરેહ—કર્તા મીં બેહેરામશાહ નવરોજ શરાફ	૧ ૮
દેનૂમ નીઝીઝે વેહીન, (ભાગ બીજો)—કર્તા ડોં ફ. સો. ચીનીવાલા.	૧૦ ૦
જરથોસ્તી ઇલ્મે-દેનૂમ મુજબ સુદ્ધિ-રચનાના ચાર મોટાં નકસાઓ ...	૧ ૦
ચજરનેની બુલંદ કીયા—કર્તા ડોં ફરામરોઝ સોરાબજી ચીનીવાલા...	૧ ૮
ગાથા સીરીઝ, ભાગ પહેલો: અહુનવદ ગાથા હા ૨૮—દેનૂમની નજરે હંડી તાવીલ—કર્તા ડોં ફરામરોઝ સોરાબજી ચીનીવાલા ...	૦ ૧૨
ગાથા સીરીઝ, ભાગ બીજો: અહુનવદ ગાથા હા ૨૬—દેનૂમીક નજરે હંડી તાવીલ—કર્તા ડોં ફરામરોઝ સોરાબજી ચીનીવાલા ...	૧ ૪
ખોરદેહ અવસ્તા બાં દેનૂમીક તાવીલ—કર્તા ડોં ફરામરોઝ સોરાબજી ચીનીવાલા	૪ ૦
શુદ્ધ ઉચ્ચારની નાની ખોરદેહ અવસ્તા	૦ ૧૨
દેનૂમ હારમાળા, નં ૧: કુસ્તીની સાઝરને (યાને બનાવત) કર્તા ડોં જહાંગીર મે. પાવરી	૦ ૨
દેનૂમ હારમાળા નં ૨: બુલંદ ગાહેસારણાની કીયા: તેની મહત્વતા અને ખુબીઓ—કર્તા ડોં ફરામરોઝ સોરાબજી ચીનીવાલા	૦ ૬
દેનૂમ હારમાળા નં ૩: દોખમાની બુલંદ જરથોસ્તી તલેસમ—કર્તા ડોં ફરામરોઝ સોરાબજી ચીનીવાલા...	૦ ૧૨
પાજંદ સીરીઝ, નં ૨: પાજંદ સેતાયશ બા માએની (હેન્ડ બુક)—કર્તા એરવદ ફીરોઝ શાપુરજી મસાની	૧ ૦
પાજંદ ભણુતર સીરીઝ નં ૩: પાજંદ નીરંગ બા માએની (હેન્ડ બુક)—કર્તા એરવદ ફીરોઝ શાપુરજી મસાની	૧ ૮
પાજંદ આશીરવાદ (ગુજરાતી, અંગ્રેજી, સંસ્કૃત સાથે)—કર્તા એરવદ ફીરોઝ શાપુરજી મસાની...	૦ ૪
તે સાહેબના ૧૦૧ નામ શુદ્ધ ઉચ્ચારે તેના અર્થો સાથે—રચનાર એં શી. ચા. મસાની	૦ ૧
જરથોસ્તી-દએનની પવિત્ર બુલંદ કીયાઓમાં "નામ-ગૃવણ" માં મહાન પુરૂષોના નામો લેવાનો અસલ કાયદો—કર્તા એરવદ ફીરોઝ શાપુરજી મસાની	૦ ૨
"ખ્યાલ-ઇ-તાવીલ-ઈ-મુદરેહ"—કર્તા મીં કેખશરૂ બ. જમીના ...	૦ ૨
નીરંગ-ઇ-કુસ્તી બા દેનૂમન-ઇ-અઓષ બા મીઝ—કર્તા બાઇ બાનુ કેખશરૂ મોહી	૦ ૩
પાંચ માયાના હા (તદન શુદ્ધ ઉચ્ચારે)	૦ ૪
વેળટેરીયનનો ભોઆ—કર્તા મીં જમરોદજી ધનજીભાઇ શરાફ. ...	૧ ૦
ધરાની શહેનશાહતની પડતી અને જરથોસ્તીઓનાં હાંદમાં આગમનનાં ખરાં કારણો—કર્તા એરવદ જમરોદજી કાવસજી કાતરક, બી. એ.	૧ ૦
અમર જ્યોતી ઝરથુશ્ત્ર: ખ્યાલ સાથે	૦ ૨
Zoroastrianism Ancient and Modern—by Ervad Phiroze S. Maseani	5 0

શું તમે! ખરેખર જરથોશ્તી દએન અને તેની સંસ્થાઓ
(દોખમું, આતશબેહેરામ વીગેરે) પર શ્રીદા છે, તો વાંચો
એક અતી સસ્તી વાંચવા અને બેટ આપવા લાયક કેતાબ:

દેનૂમ હાર-માળા નં ૩:

દોખમાની બુલંદ જરથોશ્તી તલેસમ:
સાયન્દીફીક અને ઇતિહાસીક મદેહનજરથી તેનો ઉકેલ.

મરજુ વખતે બનતા બનાવો અને ફેરફારોનું હેરતબરુ' બ્યાન.
દોખમે-નશીનીની ઉત્તમ રૂઢી ગુજરેલાં જરથોશ્તીઓનાં
તન-મન અને રવાનને કેવી રીતે ઉપયોગી થઈ પડે
છે તેની જાણવાબેગ સમજજી.

દોખમાનાં ઉભા થવાની વીગત-તેના આલાત તરીકેની વીગત:
બરજીસી જીરમ માટે-કુલ દુન્યા માટે.
ફરો-ગર્દ નજદીક લાવવા માટે બે જુફતાવી અધીકારી
સંસ્થાઓ: આતશબેહેરામ અને દોખમું.

ફોમેટોરીયમ અને કબ્રસ્તાન (આરામગાહ)ના હિમાયતીઓને સેવટનો જવાબ
દોખમા અને આતશબેહેરામની મહાન જુફતાવી તલેસમો વગર
પારસી જરથોશ્તીપણું નહીં.

પારસીને ઠાટવું અને જરથોશ્તી દીન એ બે તદ્દન સામસામી ચીજો છે.

લખનાર:—ડૉક્ટર ફરામરોજ સોરાબજી ચીનીવાલા,
બી.એ, એલ. એમ. એન્ડ એસ., ઑફથેલ્મીક સરજન.

પ્રગટ કરનાર:—ધી પારસી વેજેટરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી.

આશરે રૂપ૦ પાનાનું દળદાર ચોપાન્યું.

ફક્ત નામની કીંમત આના બાર; વી. પી. પોસ્ટેજ ૬ આના વધુ.
મળવાનું ઠેકાણું:—પારસી વેજેટરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી,
નોબલ ચેમ્બર્સ (બી), પારસી બજાર, કોટ, મુંબઈ.

ક્રીયાક્રમોની સમજણની આવી કેતાબ આજવેર કદી બહાર પડી નથી।

આપણી મહાન “યજ્ઞસ્તે” ની ક્રીયાની મોતેબરી
અને કાર્યસાધકપણું તમારે જાણવું છે ?

તો જરૂર વાંચો।

ડૉ. ફરામરોઝ સો. ચીનીવાલાની કમાલ કેતાબ

“યજ્ઞસ્તેની ખુલંદ ક્રીયા:

**તેમાં વપરાતા ૩૩ આલાતોના ભેદભરમનો
સાયન્ટીફીક ઉકેલ.”**

(જરથોશ્તી ધર્મ-ફનૂમની રોશનીમાં.)

યજ્ઞસ્તેના ૭૨ હા કેવી રીતે સીલસીલાબંદ અનુક્રમવાર ગોઠવાયલા છે તે
આ કેતાબમાં દરેક હાનાં અવસ્તા જણતરની આપેલી તાલીલ યાને
ઉંડાણ સમજ બતાવે છે. ખુદ કુદરતનાં વૃદ્ધિનાં કાર્યના આભેદુબ
નમુના તરીકે જરથોશ્તી ધર્મની ખરી બળીહારી અને ખુલંદની
ટોચ શામાં સમાઈ છે : તેની ક્રીયાઓમાં;—તો, દરેક દરેક
સામ્યા જરથોશ્તીની ફરજ છે કે ક્રીયાઓની ખરી સમ-
જણ મેળવવા આ કેતાબ ખરીદવી. તમે ક્રીયાઓ
પાછળ પૈસો ખરચો છો તે સૌથી ઉત્તમમાં ઉત્તમ
સવાબ-પરમાર્થનું કામ છે એમ આ
કેતાબપરથી તમે જોશો।

આતશબેહેરામ અને આતશ આદરાનમાં “ પાવી ”

અને “ કશ ” ના કાયદાઓ શા માટે અપાયા છે ?

મોબેદો, અવસ્તા અબ્યાસ કરનારાઓ અને સાધારણ વાંચકોને
એક્કી વખતે ઉપયોગી કેતાબ.

લગભગ ૫૫૦ પાનાંની દળદાર સુંદર કેતાબ—

કીમત ફક્ત રૂ. ૧૧૧.) વી. પી. ૦ ૮ આના વધુ.

લખો : (૧) ધી પારસી વેજટેરીન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી;

(૨) ડૉ. ફરામરોઝ સો. ચીનીવાલા, કમીસરીયત બીલ્ડીંગ,
હોર્નબી રોડ, કોટ, મુંબઈ.

(૩) સોરાબ ધનજીશાહની ફું, કામાબાગની ફૂકાન, ખેતવાડી, મુંબઈ

ઝેઝેઝે જરથોસ્તી ઘરમાં આ કેતાબ રહેવી જોઈએ!
એક વખત નજરે જોયા પછી હોવાનું જરૂર મન થશે!

ભણ્ણીતા ક્ષૂમ-અભ્યાસી ડૉ. કરામરોઝ સોરાબજી
 ચીનીવાલા, ઓફિસીયલ સરભ્યને રચેલી

ખોરદેહ અવસ્તા બા ક્ષૂમીક તાવીલ યાને

આપણું રોજીંદા ફરજિયાત ભણતરો શુદ્ધ ઉચ્ચારે અને તેઓનો
 જરથોસ્તી ધર્મે-ક્ષૂમને આધારે થયેલો બોલેબોલનો નંબરવાર
 તરજુમો તથા ખારીક શીલસુશીભરી સમજણ અને શ્રેષ્ઠ.

દીનદાર બંદગી કરનારાઓ તેમજ અભ્યાસીઓને
 એકઠી વખતે ઉપયોગી કેતાબ.

આપણી રોજીંદી ફરજિયાત ગાહો-પાંચ ન્યાયશો-ચાર યસ્તોમાં કેવાં કેવાં ઉમદા
 જવાહીરો પડેલાં છે અને તે કલામો ભણવાથી તન-મન-રવાનને કેવો ફાયદો
 થાય છે અને આવી નજીવી દેખાતી બંદગીઓમાં કેવી ઉંડી ફીલસુફી
 અને જ્ઞાન સમાયું છે તે પહેલવહેલીવાર ક્ષૂમને આધારે
 ખુલ્લું કરવામાં આવ્યું છે.

તે ઉપરાંત, વધુ પાંચ યસ્તો શુદ્ધ ઉચ્ચારે ભણવા માટે ઉમેરેલી છે.
 આ કેતાબ વાંચ્યા પછી નહીં ભણનારનેથી ભણવાનું મન થશેજ.
 આ કેતાબમાં તમામ તરીકતોનો આખ ઉંડી દરીકતી સમજણ સાથે
 જોડવામાં આવ્યો છે.

સુંદર બાઇન્ડીંગ સાથનું દળદાર આશરે ૧૦૦૦) પાનાનું
 રૂમી-ઓફિસીયલ સાઇઝનું પુસ્તક :
 નવજોત-શાહી જેવા શુભ પ્રસંગે એજ કેતાબ લેવું કરજો!
 ભવેદાન યાદ રહેશે.

કીમત રૂ. ૪ : વી. પી. પોસ્ટેજ ભુલું.

લખો યા પધારો :

- (૧) પારસી વેજેટરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી,
 નોબલ ચેમ્બર્સ "બી.", પારસી બજાર, કોટ, મુંબઈ.
- (૨) સોરાબ ધનંજીશાહની કું., ખેતવાડી કામા બાગની મેન ગેટની સુબડની દુકાને.

ફરીથી જાણવી જુલોલ છે !

અવસ્તાવાણી બાણનારને માટે બેમુળ કેતાબ !

કીમત રૂ. ૧૧૧ પરથી ઘટાડીને રૂ. ૧ કરવામાં આવી છે.

આવી કેતાબ પહેલવહેલીજ છે ! તાકીદે મંગાવી લેશો !

બસ્તે-કુસ્તીઆન હુમ-દીનોને ખુશ-ખબર !

“ હમો લશ્ચા પછી ખરખરી થું ફુવા ચાહીએ તે કોઈ કહેશે ? ”

એ સવાલના જવાબમાં

અવસ્તા કલામની ખંદગીને છેડે બાણવાની તથા મુરાદ ચાહવાની દાદાર અહુરમજદની ખુલંદ સેતાયશો તેમજ ત્રીસે રાજની સેતાયશોની કેતાબ હાજર ! દરરોજ થું થું કુદરતના ખરા “ રાદી ” ત્રીશ્ર યાને વિચારો (Every Day's Right Thoughts about Nature's working) ખર-વકતના ફેંકવા તે આ કેતાબ સીખવે છે.

પાજંદ સીરીઝ નં ૨ :

પાજંદ સેતાયશ આ માએની

(અસલ શુદ્ધ ઉચ્ચારે)

પ્રગટ કરનાર તથા તરજુમો કરનાર—એરવદ ફીરોઝ શાપુરજી મસાની,

એમ. એ., એલ. એલ. બી., સોલ્ડીસીટર,

(અવસ્તા પહેલવી ટ્રકોલર.)

આપણી રાજની અવસ્તા ખંદગીને છેડે અસલથી બાણાતી આવેલી જો કે ગ્રામી નહીં વપરાતી સૌથી ખુલંદ ઉત્તમ સેતાયશોનો તદ્દન શુદ્ધ ઉચ્ચાર તથા તેના બોલેબોલ આંકડાવાર તરજુમા સાયનો નાદર સંગ્રહ આ કેતાબમાં સમાવવામાં આવ્યો છે.

એ કેતાબ ત્રણ ભાગમાં વહેંચી નાખવામાં આવી છે :

પહેલા ભાગમાં :

પાંચ ખુલંદ સેતાયશો :

(૧) નમાજ-ઈ-દાદાર

અહુરમજદ

(૨) બનામ-ઈ-યજદ

(૩) સેપાસ-ઈ-અકેનારૈહ

(૪) નામ-ઈ-ખાવર

(૫) ચિશ્ત્રમ યુયાત

બીજા ભાગમાં :

ત્રીસે રાજની છુટી છુટી સેતાયશો

ત્રીજા ભાગમાં :

(૧) ફુઆ-ઈ-નામ સેતાયશને

(૨) આશીરવાદ-ઈ-પએમાન-

ઈ પહેલવી યાને લગનના

આશીરવાદ. (સંસ્કૃત સાથે)

વળી, એ કેતાબમાં લગભગ ૯૦ પાનાં અંદર આવેલી બાણદોના જરથોસ્તી ઇલમે-કનૂમને આધારે કીધેલા ખુલાસા ઉપર રાકવામાં આવ્યાં છે. મજબુત શોલછતી કપડાંની બાઇન્ડીંગમાં સરઅવસરે બેટ આપવા લાયક આશરે ૩૦૦ પાનાની દલદાર કેતાબ.

કીમત : રૂ. ૧—પોસ્ટેજ અને વી. પી. જીડું.

લખો : (૧) ધી પારસી વેજટેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી, નોબલ ચેમ્બર્સ “બી.”, પારસી બજાર, કોટ, મુંબઈ.

(૨) મેશર્સ સોરાબ ધનજીશાહની કું,

કામા બાગની મેનગેટની મુખડની ફકાન, ખેતવાડી, મુંબઈ.

દરેક કુટુંબે રાખવા લાયક ! નવી ધાર્મિક ઉપયોગી કેતાબ !
 પશ્ચિમ ભાંડવાણીમાં ચકીન રાખનારનો દરેક આકૃત વખતનો લોચ્ચો !

પાજંદ સીરીઝ નં ૩: પાજંદ નીરંગ બા માએની

(અસલ શુદ્ધ ઉચ્ચાર)

આશરે ૩૭૫ પાનાનું સુંદર બાઇન્ડીંગનું હેન્ડી પુસ્તક.

પ્રગટ કરનાર તથા તરજુમો કરનાર—એરવદ ફીરોઝ શાપુરજી મસાની,

એમ. એ., એલ. એલ. બી., સોલીસીટર,

(અવસ્તા પહેલવી સ્કોલર.)

(આગલાં બે પુસ્તકો—“ પાજંદ આફ્રીન ” અને

“ પાજંદ સેતાયશ ”—ની લાઇન પર.)

“ નીરંગ ” એટલે શું ? નીરંગ એટલે બહુતરોનો અર્ક,
 જેમાં મુરાદી વીચારનો જોશ અને ઉચ્ચારનો જોશ એ બેની ખાસ મેળવણી
 કાઢેલી હોય છે, જે તાવીજ, તલેસમ યા અફસુન મીસાલ તેને કાયદેસર
 બહુનારની ઉપર અબ્ગથ મોજેબરૂપી અસર ઉપજાવે છે. ગમે તેવી
 બદુલ કે આકૃત નીરંગની સામે ટકી શકતી નથી.

“ માંઝો-અએથજો ” યાને તમામ તન-દરેસ્તી, મન-દરેસ્તી કે રવાન-
 દરેસ્તી મેળવવાનો એકલો રામબાણુ કારગત મુસ્લો તે અમુક અમુક અવસ્તા
 કલામો ઉપરાંત પાજંદ નીરંગો રૂપી અસરકારક કલામો છે, જે હજીબી આપણી
 પાસે મોજુદ છે, જેનાથી આપણી દરેક આકૃત કે મુશ્કેલી દફૂ કરી, આપણી દરેક
 નેક મુરાદો પછુ પાર પાડી શકાય છીએ, અને કોઇબી પારસી જરથોસ્તી તરીકે
 એળખાતા મરદ કે બાનુને બાહાલુજોશી, કે દેવદેહેરાં, પીરમસ્જીદ કે પરધમ-
 ના કહેવાતા બાવાઓ કે યુરૂઓ આગળ બટકવા જવાની જરૂરજ નથી, એ
 બીના વહેવાર રીતે પુરવાર કરી આપનારી આ એકેજ પહેલવહેલી કેતાબ છે !

એની અંદર જીંદગીમાં પળેપળ ઉપયોગી થઇ પડે અને આપણાં રવાન-
 ની વૃદ્ધિ કરાવે અને નમુનેદાર જરથોસ્તી ચારીત્ર ધડવામાં મદદ કરે તેવી અનેક
 અવસ્તા-વાણી તેમજ પાજંદ-વાણીનો ભંડાર ભરેલો છે, જે દરેકે દરેક નાનાં
 બાળકથી તે મોટાંઓને શીજીદી જીંદગીમાં અમુલ્ય થઇ પડશે. વળી એ જહ પાજંદ
 તેમજ અવસ્તા નીરંગો કેમ, ક્યારે, ક્યાં બહુવી તેની તુલાતવીલ સમજણ
 દીખાયામાં આપી છે, તથા દરેક નીરંગના સપ્ટેસપ્ટેનો આંકડાવાર તરજુમો
 પછુ આપેલો છે, જેથી અવસ્તા-પાજંદ અભ્યાસીને માટે ખરેખર અભ્યાસ
 કરવાએમ પુસ્તક છે. એમાં અત્યાર સુધી નહીં જણાયલા ધણાંક નવાંજ
 અવસ્તા તેમજ પાજંદ બહુતરોનો સમાવેશ છે, કે જેનો ઉપયોગ આપણા
 કઠીમ ન્યામોનો જુદે જુદે હાંતિયે કરી બહુતા હતા.

આશરે ૩૭૫ પાનાની દળદાર શોભતી કેતાબ :

કેતાબની કીમત : ફક્ત રૂ ૧૧—વી ૦ પી ૦ પોસ્ટેજ જુદું :

બજો : (૧) પારસી વેબટેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી,
 નોબલ ચેમ્બર્સ “બી.”, પારસી બબર, કોટ, સુંબહ.

(૨) એસસં સોરાબ ધનજીસાહની કું,

કામા બાગની મેનમેટની સુખઠની કુશન, ખેતવાડી, સુંબહ

અવસ્તાના તથા ક્ષુભના અભ્યાસીઓને એમી વખતે ઉપયોગી કેતાબ!

ક્ષુભ પ્રચાર કાર્યમાં નવોજ સાહાસ !

તમને અવસ્તા ગાથાના કલામોની અસલ મતલબ, કે જે તેના પહેલવી-
ફારસી તરજુમાઓમાં (ooded) સીલબ્ધ મોજુદ છે,
તેમ સીલસીલાબ્ધ જાણવી છે ?

તો વાંચો અને સંગ્રહ કરો

ડૉ. ફરામરોઝ સોરાબજી ચીનીવાલાની

નવી ગાથા સીરીઝની કેતાબો.

ગાથા સીરીઝ : ભાગ બીજો

જેમાં અહુનવદ ગાથાનો બીજો હા ૨૯ તેના તરજુમા, શબ્દ
અર્થ, ગુહ્ય અર્થ અને ગાહેસારજુમાં તેના વપરાસના
અથ સહિત આપવામાં આવ્યો છે.

પહેલવી દીનકર્દના સૂદગર, વરશત માન્સર અને બગ નસ્કોમાં
એ ગાથાના હા વિષે આપેલાં ખ્યાનની વીગત ગાથાના આ
હાના શબ્દ અર્થ સાથે કઇ રીતે બંધ બેસે છે તેની
સમજ ક્ષુભ મારફતે આવી શકે છે તેનો ચિતાર.

ઉમદામાં ઉમદા કલામો ગાથામાં સૃષ્ટી-રચનાની જરથોસ્તી શીલસુરી ને
સાયન્સ ઉપરાંત જરથોસ્તી જાંદગી ગુજરવાની તરીકેના રીતીઓનું
ઉંડું જ્ઞાન સમાયલું છે.

પહેલવી-ફારસી તરજુમાઓ આજના શબ્દ (Philological)
અર્થના તરજુમા પર કેટલી બધી સરસાઇ લોગવે છે અને
ગાથાના અસલ થવા ધારેલા અર્થ ઉપર લઈ જાય છે
તેમાં ક્ષુભ કેવું ઉપયોગી થઈ પડે છે તેનો ચિતાર.

લખનાર:

ડૉ. ફરામરોઝ સોરાબજી ચીનીવાલા, ઓક્સફોર્ડ સરજન,
બી. એ., એલ. એમ. એન્ડ એસ.,

ફક્ત ૬૦૦ નકલો પ્રગટ થઈ છે : પછીથી મળશે નહીં.

હળદાર ફ્રેશો-ગર્દની સાઈઝનાં (૩૫૦) પાનાના પુસ્તકની કીંમત
ફક્ત રૂ. ૧-૪-૦ વી. પી. ખર્ચ છે આના બુદો.

મળવાનું ઠેકાણું : પારસી લેજીટેરીયન એન્ડ ટ્રેમ્પરન્સ સોસાયટી,
નોબલ એમ્બલ્ડ “બી.”, પારસી બજાર, કોટ, મુંબઈ.

